

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

MANDAT

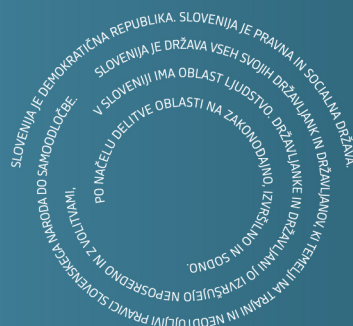
V

SEJA

25

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 25. SEJA

(28. februar ter 1., 2., 3., 4. in 7. marec 2011)

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapis vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 25. seja (28. februar ter 1., 2., 3., 4. in 7. marec 2011)

Pripravi: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt-Kavšek, mag. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2011

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 25. SEJE

1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV

1.A točka dnevnega reda: ZAHTEVA SKUPINE POSLANCEV, DA DRŽAVNI ZBOR ODLOČI O ODLOČITVI KOLEGIJA PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA, DA SE PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREOBLIKOVANJU KAPITALSKE DRUŽBE POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA TER O NALOŽBENI POLITIKI KAPITALSKE DRUŽBE POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA IN SLOVENSKE ODŠKODNINSKE DRUŽBE (ZPKDPIZ-A), EPA 1616-V, OBRAVNAVA PO REDNEM POSTOPKU

2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST (ZDDV-1D), NUJNI POSTOPEK, EPA 1611-V

3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PREPREČEVANJU ZAMUD PRI PLAČILIH (ZPreZP), NUJNI POSTOPEK, EPA 1612-V

4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O UPRAVLJANJU KAPITALSKIH NALOŽB REPUBLIKE SLOVENIJE (ZUKN-A), NUJNI POSTOPEK, EPA 1615-V

5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O JAVNEM NAROČANJU (ZJN-2C), NUJNI POSTOPEK, EPA 1624-V

6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O LASTNINSKEM PREOBLIKOVANJU LOTERIJE SLOVENIJE (ZLPLS-C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1494-V

7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ORGANIZACIJI IN FINANCIRANJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA (ZOFVI-I), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1523-V

8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O URESNIČEVANJU JAVNEGA INTERESA ZA KULTURO (ZUJIK-D), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1504-V

9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SOCIALNEM PODJETNIŠTVU (ZSocP), TRETJA OBRAVNAVA, EPA 1199-V

10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPODBUJANJU SKLADNEGA REGIONALNEGA RAZVOJA (ZSRR-2), TRETJA OBRAVNAVA, EPA 1367-V

11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O OSEBNI IZKAZNICI (ZOIzk-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1460-V

12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DETEKTIVSKI DEJAVNOSTI (ZDD-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1495-V

13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O ZASEBNEM VAROVANJU (ZZasV-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1497-V

14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PROMOCIJI KMETIJSKIH IN ŽIVILSKIH PROIZVODOV (ZPKŽP), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1501-V

15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PREPREČEVANJU DELA IN ZAPOSLOVANJA NA ČRNO (ZPDZC-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1502-V

16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O TEHNIČNIH ZAHTEVAH ZA PROIZVODE IN O UGOTAVLJANJU SKLADNOSTI (ZTZPUS-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1482-V

17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O GOSPODARSKIH DRUŽBAH (ZGD-1D), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1475-V

18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O REFERENDUMU IN O LJUDSKI INICIATIVI (ZRLI-E), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1485-V

19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O OMEJEVANJU UPORABE NAKUPOVALNIH VREČK (ZOUNV), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1498-V

20. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O SPREMEMBI SPORAZUMA O SOCIALNEM ZAVAROVANJU MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN BOSNO IN HERCEGOVINO (BBHSZ-A), EPA 1095-V

21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO SLOVAŠKE REPUBLIKE O VOJNIH GROBIŠČIH (BSKVG), EPA 1069-V

22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O USTANOVITVI MEDNARODNE AKADEMIJE ZA BOJ PROTI KORUPCIJI KOT MEDNARODNE ORGANIZACIJE (MMABPK), EPA 1617-V

23. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN REPUBLIKO ARMENIJO O IZOGIBANJU DVOJNEGA OBDAVČEVANJA IN PREPREČEVANJU DAVČNIH UTAJ V ZVEZI Z DAVKI OD DOHODKA IN PREMOŽENJA, S PROTOKOLOM (BAMIDO), EPA 1618-V

24. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN REPUBLIKO CIPER O IZOGIBANJU DVOJNEGA OBDAVČEVANJA IN PREPREČEVANJU DAVČNIH UTAJ V ZVEZI Z DAVKI OD DOHODKA, S PROTOKOLOM (BCYIDO), EPA 1619-V

25. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN REPUBLIKO BELORUSIJO O IZOGIBANJU DVOJNEGA OBDAVČEVANJA IN PREPREČEVANJU DAVČNIH UTAJ V ZVEZI Z DAVKI OD DOHODKA IN PREMOŽENJA, S PROTOKOLOM (BBYIDO), EPA 1620-V

26. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKLJUČNEGA RAČUNA PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2009 (RZ2009), EPA 1310-V

26. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE

27. točka dnevnega reda: POROČILO O DELU KOMISIJE ZA NADZOR OBVEŠČEVALNIH IN VARNOSTNIH SLUŽB ZA LETO 2009, EPA 1488-V (TAJNO)

28. točka dnevnega reda: RAZPRAVA O ODGOVORU PREDSEDNIKA VLADE BORUTA PAHORJA NA POSLANSKO VPRAŠANJE JOŠKA GODCA V ZVEZI Z NAČRTOVANIMI PRIORITETAMI VLADE DO KONCA MANDATA, EPA 1563-V

29. točka dnevnega reda: RAZPRAVA O ODGOVORU MINISTRA ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO MAG. DEJANA ŽIDANA TER MINISTRA ZA OKOLJE IN PROSTOR DR. ROKA ŽARNIČA NA POSLANSKO VPRAŠANJE LOJZETA POSEDELA V ZVEZI S POZIDAVO KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ, EPA 1564-V

30. točka dnevnega reda: URADNI PREČIŠČENI BESEDILI: ZAKONA O SLOVENSKEM ODŠKODNINSKEM SKLADU (ZSOS-UPB2), EPA 1605-V, IN ZAKONA O PLAČILU ODŠKODNINE ŽRTVAM VOJNEGA IN POVOJNEGA NASILJA (ZSPOZ-UPB2), EPA 1610-V

31. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE

Predlog Vlade Republike Slovenije za imenovanje člana Strokovnega sveta Agencije za varovalni nadzor, EPA 1573-V

Predlog Sodnega sveta za izvolitev v sodniško funkcijo, s predlogom sklepa, EPA 1584-V

Predlog sklepa o spremembi Sklepa o imenovanju članov Sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji, EPA 1574-V

Predlog sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora za ugotovitev politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij, ki so bili odgovorni za pripravo in izvedbo štetja t. i. "izbrisanih" v letih 2003 in 2009, zaradi suma, da so bili uradno objavljeni izidi prirejeni političnim potrebam nekaterih nosilcev javnih funkcij; za ugotavljanje politične odgovornosti za neustrezno izvrševanje 8. točke odločbe Ustavnega sodišča št. U-I-246/02-28 (ZIOdlUS246/02) (Ur. l. RS, št. 135/03) v času od začetka leta 2003 do oktobra leta 2004 in v obdobju od 22. novembra 2008 dalje, katerega posledici sta tudi ustvarjanje očitne neenakosti pred zakonom in ogrožanje sistema javnih financ; ter za preiskavo suma o klientelizmu oziroma koruptivnem ravnanju nekaterih državnih funkcionarjev in za preiskavo suma zlorabe Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije v politične namene v času od začetka leta 2003 do oktobra leta 2004 ter v obdobju od 22. novembra 2008 dalje, EPA 1576-V

Predlog sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora za ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi suma, da so bili vpleteni v financiranje spornih menedžerskih prevzemov gospodarskih družb Istrabenz, holdinška družba, d. d., in Pivovarna Laško, d. d., s strani bank oziroma kreditnih institucij v pretežni državni lasti (kreditne institucije znotraj NLB Skupine in NKBM, d. d.), in sicer tako, da naj bi zlorabili svoj politični vpliv za dodeljevanje posojil članom poslovnih organov navedenih gospodarskih družb in z njimi povezanih pravnih in fizičnih oseb (t. i. "slamnatih" podjetij, finančnih holdingov ipd.) za odkup večinskega ali pretežnega deleža gospodarske družbe, ki so jo vodili oziroma jo vodijo, in ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi domnevno pomanjkljive oziroma neustrezne zakonodaje s področja prevzemov, ki je dopuščala omenjene sporne menedžerske prevzeme, EPA 1577-V

Predlog sklepa o spremembah Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora za ugotovitev politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij, ki so sodelovali pri pripravi in izvedbi gradbenih investicij javnega pomena na področju izgradnje avtocest in objektov gospodarske javne infrastrukture, financiranih s sredstvi iz državnega proračuna, zaradi suma, da so bili postopki in posli medsebojno politično dogovorjeni, vodeni netransparentno in negospodarno, ter zaradi suma prisotnosti klientalizma, korupcije in medsebojnih povezav med različnimi nosilci aktivnosti, ki so vključeni v pripravo, javna naročila in izvedbo gradbenih poslov, ter postopki lastninskih preoblikovanj in managerskih odkupov gradbenih podjetij ter v tej zvezi še posebej za ugotovitev suma o politični odgovornosti nosilcev javnih funkcij in njihovi vlogi pri tem, EPA 1578-V

Predlog sklepa o spremembah Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora za ugotovitev politične odgovornosti zaradi suma klientelizma in koruptivnega ravnanja ministra za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Gregorja Golobiča pri pridobitvi znatnih javnih nepovratnih sredstev in poslov na javnih naročilih za gospodarske družbe v skupini Ultra (projekt mestne kartice Urbana, sistem za sledenje in nadzor avtobusov javnega podjetja Ljubljanski potniški promet, d. o. o., fiktivni posel varovanja gospodarske družbe Mercator, d. d., elektronicizacija študentske prehrane, ki naj bi jo izvajala gospodarska družba Margento R&D, d. o. o., itd.), v katerih je Gregor Golobič solastnik, ter pri prenosu področja elektronskih komunikacij z Ministrstva za gospodarstvo na Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, za ugotovitev politične odgovornosti zaradi suma, da je minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Gregor Golobič utajil davke, neupravičeno

pridobil status kmeta za nakup kmetijskih zemljišč ter pristojnim organom nepopolno prikazal svoje premoženjsko stanje ter njegov izvor, za ugotovitev politične odgovornosti ministra za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Gregorja Golobiča zaradi suma izogibanja plačevanja davkov Republiki Sloveniji ob svojem aktivnem sodelovanju pri zviševanju davčnih bremen državljanom Republike Slovenije in za ugotovitev politične odgovornosti zaradi suma klientelizma in koruptivnega ravnanja ministra za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Gregorja Golobiča za pridobitev slabo zavarovanih posojil, ki so bila odobrena s strani banke NLB, d. d., ki je v večinski državni lasti, za gospodarske družbe v skupini Ultra, EPA 1579-V

Predlog sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora za ugotovitev politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij, ki so sodelovali pri pripravi in izvedbi investicij ter leasing, najemnih ali drugih primerljivih poslih, financiranih s sredstvi iz državnega proračuna ali proračuna Mestne občine Ljubljana, na področju projektov stanovanjske gradnje in nakupov stanovanjskih objektov ter pripadajočih garažnih objektov ali površin v Mestni občini Ljubljana, projektov obnove in dograditve prostorov Univerze na Primorskem, projektov stanovanjske gradnje Stanovanjskega sklada Republike Slovenije, projektov objektov državnega pomena, projektov objektov v javni rabi, projektov gradbenih investicij javnega pomena, financiranih s sredstvi iz državnega proračuna ali proračuna Mestne občine Ljubljana, in projektov gradbenih investicij javnega pomena na področju t. i. visokih gradenj v javne zdravstvene objekte (projekt Pediatrične klinike, projekt Onkološkega inštituta itd.), zaradi suma, da so bili postopki in posli medsebojno politično dogovorjeni, vodeni netransparentno in negospodarno, ter zaradi suma prisotnosti klientelizma, korupcije in medsebojnih povezav med različnimi nosilci aktivnosti in delovanja povezanih oseb, ki so vključeni v pripravo, javna naročila in izvedbo gradbenih poslov, ter v tej zvezi še posebej za ugotovitev suma o politični odgovornosti nosilcev javnih funkcij in njihovi vlogi pri tem, EPA 1580-V

Predlog sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora za ugotovitev in oceno dejanskega stanja v zvezi z ustanovitvijo izdajateljev, izdajanjem in financiranjem brezplačnih tednikov Slovenski tednik in Ekspres zaradi obstoja suma, da sta bila izdana z namenom vplivati na volitve poslancev v Državni zbor leta 2008, in sicer v korist političnih strank takratne vladajoče koalicije, oziroma zaradi obstoja suma, da gre za njihovo prikrito (pred)volilno kampanjo oziroma financiranje političnih strank, EPA 1581-V

Predlog sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora za ugotovitev politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi suma zlorabe uradnega položaja nosilcev javnih funkcij z namenom vplivati na rezultat volitev v Državni zbor leta 2008, zaradi suma zlorabe uradnega položaja nosilcev javnih funkcij za namen zavajanja domače in tuje javnosti ter domačih in tujih preiskovalnih organov na osnovi delnih ali za politične potrebe prirejenih, pa tudi nekaterih skrivanih podatkov, česar posledica je podaljševanje in oteževanje kriminalistične preiskave v primeru Patria oziroma njeno usmerjanje proti nevpletenim političnim tekmecem, zaradi suma zlorabe uradnega položaja nosilcev javnih funkcij za namen zavajanja domače javnosti in prikrivanja konflikta interesov tujim preiskovalcem in zaradi suma zlorabe uradnega položaja nosilcev javnih funkcij za odpravo državnozbornske komisije za izvajanje parlamentarnega nadzora nad Komisijo za preprečevanje korupcije z namenom prikrivanja vloge nekaterih članov in predsednika Komisije za preprečevanje korupcije v aferi Patria, EPA 1582-V

Obvestilo Okrožnega sodišča v Ljubljani, Preiskovalni oddelek, v zvezi s preiskavo zoper poslanca Državnega zbora, EPA 1583-V

VSEBINA

Določitev dnevnega reda.....	26
ZVONKO ČERNAČ	26
ZVONKO ČERNAČ	26
1.A točka dnevnega reda: ZAHTEVA SKUPINE POSLANCEV, DA DRŽAVNI ZBOR ODLOČI O ODLOČITVI KOLEGIJA PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA, DA SE PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREOBLIKOVANJU KAPITALSKE DRUŽBE POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA TER O NALOŽBENI POLITIKI KAPITALSKE DRUŽBE POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA IN SLOVENSKE ODŠKODNINSKE DRUŽBE (ZPKDPIZ-A), EPA 1616-V, OBRAVNAVA PO REDNEM POSTOPKU.....	27
1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV	28
MATJAŽ ZANOŠKAR	28
MAG. ANDREJ VIZJAK	28
BORUT PAHOR	29
MAG. ANDREJ VIZJAK	29
BORUT PAHOR	30
MAG. ANDREJ VIZJAK	30
FRANC BOGOVIČ.....	31
BORUT PAHOR	31
FRANC BOGOVIČ.....	31
BORUT PAHOR	32
FRANC BOGOVIČ.....	32
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	32
BORUT PAHOR	32
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	33
BORUT PAHOR	33
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	33
JOŽE TANKO.....	34
MAG. BORUT SAJOVIC	34
BORUT PAHOR	35
DR. IVAN SVETLIK	35
DR. IVAN SVETLIK	36
DR. IVAN SVETLIK	36
MARIJAN POJBIČ	36
DR. IVAN SVETLIK	37
MARIJAN POJBIČ	37
MARIJAN POJBIČ	37
DORIJAN MARUŠIČ	37
SAMO BEVK	38
DORIJAN MARUŠIČ	38
DORIJAN MARUŠIČ	38
DR. PATRICK VLAČIČ.....	39
DR. PATRICK VLAČIČ.....	39
BRANKO MARINIČ	39
DR. PATRICK VLAČIČ.....	40
DR. FRANC KRIŽANIČ	40
BRANKO MARINIČ	40
DR. PATRICK VLAČIČ.....	40
MILAN ČADEŽ.....	41
DR. PATRICK VLAČIČ.....	41
MILAN ČADEŽ.....	42

DR. PATRICK VLAČIČ	42
DR. PATRICK VLAČIČ	42
DR. PATRICK VLAČIČ	42
JANEZ RIBIČ	43
JANEZ RIBIČ	43
DR. PATRICK VLAČIČ	43
DR. PATRICK VLAČIČ	43
DR. PATRICK VLAČIČ	43
IVAN GRILL	44
DR. PATRICK VLAČIČ	44
RUDOLF PETAN	45
MAG. ANDREJA RIHTER	45
DR. ROKO ŽARNIČ	45
MAG. ANDREJA RIHTER	46
DR. ROKO ŽARNIČ	46
MILAN ČADEŽ	46
DR. ROKO ŽARNIČ	46
MILAN ČADEŽ	47
DR. ROKO ŽARNIČ	47
MAG. RADOVAN ŽERJAV	47
VILI TROFENIK	47
GREGOR GOLOBIČ	48
VILI TROFENIK	48
GREGOR GOLOBIČ	49
MARIJAN POJBIČ	49
DR. IVAN SVETLIK	49
MARIJAN POJBIČ	50
DR. IVAN SVETLIK	50
MARIJAN POJBIČ	50
MARIJAN POJBIČ	51
JOŽEF JEROVŠEK	51
DR. ROKO ŽARNIČ	51
JOŽEF JEROVŠEK	52
DR. ROKO ŽARNIČ	52
SAMO BEVK	52
DR. IVAN SVETLIK	53
SAMO BEVK	53
DR. IVAN SVETLIK	53
MIRO PETEK	53
FRANC JURŠA	54
DUŠA TROBEC BUČAN	54
FRANC JURŠA	55
DUŠA TROBEC BUČAN	55
ALEKSANDER ZORN	55
DR. IGOR LUKŠIČ	55
ALEKSANDER ZORN	56
DR. IGOR LUKŠIČ	56
JAKOB PRESEČNIK	56
DR. ROKO ŽARNIČ	56
JAKOB PRESEČNIK	57
DR. ROKO ŽARNIČ	57
MIRKO BRULC	57
DR. ROKO ŽARNIČ	57
MIRKO BRULC	58
DR. ROKO ŽARNIČ	58
IVAN GRILL	58
DR. ROKO ŽARNIČ	59
IVAN GRILL	59

DR. ROKO ŽARNIČ.....	59
IVAN GRILL	60
ZVONKO LAH.....	60
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR.....	60
ZVONKO LAH.....	61
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR.....	61
ZVONKO LAH.....	61
MARJAN BEZJAK	62
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	62
ALEŠ ZALAR.....	62
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	63
ALEŠ ZALAR.....	63
ANTON COLARIČ.....	63
DUŠA TROBEC BUČAN.....	63
ANTON COLARIČ.....	64
DUŠA TROBEC BUČAN.....	64
MILENKO ZIHERL.....	64
MILENKO ZIHERL.....	65
GVIDO KRES	65
DR. IVAN SVETLIK	65
GVIDO KRES	66
DR. IVAN SVETLIK	66
GVIDO KRES	66
GVIDO KRES	66
TADEJ SLAPNIK	66
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR.....	67
ALEŠ ZALAR.....	67
TADEJ SLAPNIK	67
ALEŠ ZALAR.....	68
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR.....	68
SILVA ČRNUGELJ.....	68
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR.....	68
SILVA ČRNUGELJ.....	69
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR.....	69
JANEZ RIBIČ	69
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR.....	70
DR. FRANC KRIŽANIČ	70
JANEZ RIBIČ	70
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR.....	71
MATJAŽ HAN.....	71
DR. FRANC KRIŽANIČ	72
MATJAŽ HAN.....	72
MATJAŽ HAN.....	72
DR. LUKA JURI.....	72
DR. ROKO ŽARNIČ.....	73
DR. LUKA JURI.....	73
DR. ROKO ŽARNIČ.....	73
DR. LUKA JURI.....	73
MAG. MAJDA POTRATA.....	73
DR. IGOR LUKŠIČ	74
MAG. MAJDA POTRATA.....	74
DR. IGOR LUKŠIČ	75
MILENKO ZIHERL.....	75
IVAN GRILL	75
DR. ROKO ŽARNIČ.....	76
IVAN GRILL	76
DR. ROKO ŽARNIČ.....	77
VILI TROFENIK.....	77

MIRKO BRULC	77
GREGOR GOLOBIČ	78
MIRKO BRULC	78
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	78
DR. ROKO ŽARNIČ.....	79
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	79
DR. ROKO ŽARNIČ.....	79
MAG. MAJDA POTRATA.....	79

17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH
ZAKONA O GOSPODARSKIH DRUŽBAH (ZGD-1D), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1475-V..... 80

MAG. ANDREJ VIZJAK	80
MAG. DARJA RADIĆ	81
MATJAŽ ZANOŠKAR	81
BOGDAN BAROVIČ.....	82
MILAN GUMZAR.....	82
ANTON COLARIČ.....	83
ZVONKO ČERNAČ	83
ALOJZIJ POTOČNIK.....	84
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	84
MAG. ANDREJ VIZJAK	85
ANDREJ MAGAJNA	86
JAKOB PRESEČNIK.....	86
IVAN GRILL	87
RUDOLF PETAN.....	88
JOŽEF JEROVŠEK.....	89
FRANC PUKŠIČ.....	90
MAG. DARJA RADIĆ	90
MAG. ANDREJ VIZJAK	91
FRANC PUKŠIČ.....	92
JOŽE TANKO.....	93
JOŽE TANKO.....	93
JOŽE TANKO.....	93
MATEVŽ FRANGEŽ	94
JOŽE TANKO.....	95
JANKO VEBER.....	95
JOŽE TANKO.....	96
ANTON COLARIČ.....	96
ZVONKO ČERNAČ	97
ZVONKO ČERNAČ	97

11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O OSEBNI IZKAZNICI (ZOizk-1), DRUGA
OBRAVNAVA, EPA 1460-V

MAG. DAMJAN LAH	97
ANTON COLARIČ	98
SILVEN MAJHENIČ	98
MILAN GUMZAR.....	99
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	99
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	100
JANEZ KIKELJ	100
EVA IRGL.....	101
VITO ROŽEJ	101
GVIDO KRES	102
ANTON URH	102
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	103
ANTON ANDERLIČ.....	103

ROBERTO BATTELLI.....	104
FRANC PUKŠIČ	105
VITO ROŽEJ	105
GVIDO KRES	105
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	106
MAG. DAMJAN LAH	106
ROBERTO BATTELLI.....	107
VITO ROŽEJ	107

**12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DETEKTIVSKI DEJAVNOSTI (ZDD-1),
DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1495-V..... 107**

MAG. DAMJAN LAH	107
ANTON COLARIČ	108
MILAN GUMZAR	108
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	109
ANTON COLARIČ	109
EVA IRGL.....	110
VITO ROŽEJ	110
GVIDO KRES	111
ANTON URH	112
SILVEN MAJHENIČ	112

**13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O ZASEBNEM VAROVANJU (ZZasV-1),
DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1497-V..... 113**

MAG. DAMJAN LAH	113
ANTON COLARIČ	114
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	115
ANTON COLARIČ	115
EVA IRGL.....	116
VITO ROŽEJ	116
GVIDO KRES	117
ANTON URH	117
SILVEN MAJHENIČ	118
MILAN GUMZAR.....	119

**14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PROMOCIJI KMETIJSKIH IN
ŽIVILSKIH PROIZVODOV (ZPKŽP), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1501-V..... 120**

MAG. DEJAN ŽIDAN.....	120
FRANC BOGOVIČ.....	120
JANKO VEBER	121
ROBERT HROVAT	122
FRANC BOGOVIČ.....	122
FRANC JURŠA	123
BOGDAN BAROVIČ.....	124
MAG. BORUT SAJOVIC	124
ANDREJ MAGAJNA	125
ANTON KAMPUŠ.....	126
MILENKO ZIHERL.....	126
JANKO VEBER	127
MIRKO BRULC	127
FRANC BOGOVIČ.....	127
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	128
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	129
MAG. BORUT SAJOVIC	129
BREDA PEČAN.....	130

MAG. MAJDA POTRATA.....	130
SILVA ČRNUGELJ.....	130
FRANC BOGOVIČ.....	131
JANKO VEBER.....	131
FRANC BOGOVIČ.....	132
16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O TEHNIČNIH ZAHTEVAH ZA PROIZVODE IN O UGOTAVLJANJU SKLADNOSTI (ZTZPUS-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1482-V.....	132
MATJAŽ HAN.....	132
MILENKO ZIHERL.....	132
ALOJZ (LOJZE) POSEDEL.....	133
MATJAŽ ZANOŠKAR.....	133
BOGDAN BAROVIČ.....	133
MILAN GUMZAR.....	133
ANTON COLARIČ.....	134
17. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	134
MAG. ANDREJ VIZJAK.....	134
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	135
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	135
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	135
MAG. BRANKO GRIMS.....	135
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	135
MILENKO ZIHERL.....	136
MARJAN BEZJAK.....	136
MARJAN BEZJAK.....	136
MARJAN BEZJAK.....	136
MARJAN BEZJAK.....	136
JAKOB PRESEČNIK.....	136
MAG. ANDREJ VIZJAK.....	137
MAG. ANDREJ VIZJAK.....	137
MAG. ANDREJ VIZJAK.....	137
MAG. ANDREJ VIZJAK.....	137
MAG. ANDREJ VIZJAK.....	137
MAG. ANDREJ VIZJAK.....	137
SAMO BEVK.....	138
11. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	138
FRANCO JURI.....	138
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	138
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	138
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	138
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	139
ROBERTO BATTELLI.....	139
BREDA PEČAN.....	139
12. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	140
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	140
JOŽE TANKO.....	140
JOŽE TANKO.....	140
13. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	141
14. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	141

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	141
16. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	141
MAG. ANDREJ VIZJAK	142
FRANC BOGOVIČ.....	142
BOGDAN BAROVIČ.....	143
MARIJAN POJBIČ.....	143
BRANKO MARINIČ.....	143
MILAN ČADEŽ.....	144
MILENKO ZIHERL.....	144
SAMO BEVK.....	144
MARIJAN POJBIČ.....	145
MILAN ČADEŽ.....	145
IVAN GRILL.....	145
28. točka dnevnega reda: RAZPRAVA O ODGOVORU PREDSEDNIKA VLADE BORUTA PAHORJA NA POSLANSKO VPRAŠANJE JOŠKA GODCA V ZVEZI Z NAČRTOVANIMI PRIORITYETAMI VLADE DO KONCA MANDATA, EPA 1563-V.....	146
BORUT PAHOR.....	146
FRANCI KEK.....	147
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	148
ANTON URH.....	149
FRANC BOGOVIČ.....	151
FRANC BOGOVIČ.....	151
MAG. BORUT SAJOVIC.....	151
DUŠAN KUMER.....	152
MAG. ANDREJ VIZJAK.....	154
BORUT PAHOR.....	158
MAG. MITJA GASPARI.....	160
MAG. MITJA GASPARI.....	160
MAG. ANDREJ VIZJAK.....	165
MATJAŽ HAN.....	166
FRANCE CUKJATI.....	167
IRMA PAVLINIČ KREBS.....	168
FRANCE CUKJATI.....	169
FRANC BOGOVIČ.....	169
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	170
VILI REZMAN.....	171
DR. IVAN SVETLIK.....	172
VILI REZMAN.....	173
VILI REZMAN.....	173
ALEŠ ZALAR.....	174
MAG. BRANKO GRIMS.....	174
DUŠAN KUMER.....	175
MAG. BRANKO GRIMS.....	175
MIRKO BRULC.....	176
SILVA ČRNUGELJ.....	177
MAG. MAJDA POTRATA.....	177
MIRAN GYÖREK.....	178
MARIJAN POJBIČ.....	179
MARIJAN POJBIČ.....	180
MIRAN POTRČ.....	181
MAG. ANDREJA RIHTER.....	182
DEJAN LEVANIČ.....	183
IVAN GRILL.....	184

DEJAN LEVANIČ	185
MATEVŽ FRANGEŽ	186
SILVEN MAJHENIČ	186
JANKO VEBER	187
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	187
VITO ROŽEJ	188
ZVONKO ČERNAČ	189
BREDA PEČAN.....	190
BRANKO MARINIČ	191
MATJAŽ ZANOŠKAR	191

15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PREPREČEVANJU DELA IN ZAPOSLOVANJA NA ČRNO (ZPDZC-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1502-V..... 191

DR. IVAN SVETLIK	191
LJUBO GERMIČ	192
JANEZ RIBIČ	193
FRANC JURŠA	194
MIRAN GYÖREK.....	194
LJUBO GERMIČ	195
VILI REZMAN.....	196
MATEVŽ FRANGEŽ	196
MARIJAN POJBIČ	197
VITO ROŽEJ	197
MARIJAN POJBIČ	198
JANEZ RIBIČ	198
MIRAN POTRČ.....	199
MAG. MAJDA POTRATA.....	199
VILI REZMAN.....	199
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	199
CVETKA ZALOKAR ORAŽEM.....	199
RUDOLF PETAN.....	200
VILI REZMAN.....	200
JOŽE TANKO.....	200
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	201
JOŽE TANKO.....	201
MARIJAN POJBIČ	201
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	201
MARIJAN POJBIČ	201
CVETKA ZALOKAR ORAŽEM.....	203
MATEVŽ FRANGEŽ	203
MARIJAN KRIŽMAN	204
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	205
ROBERT HROVAT.....	206
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	206
SILVEN MAJHENIČ	207
RUDOLF PETAN.....	208
MAG. MAJDA POTRATA.....	208
MARIJAN POJBIČ	209
MAG. MAJDA POTRATA.....	210
VITO ROŽEJ	211
MIRAN GYÖREK.....	211
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	212
BREDA PEČAN.....	212
VILI REZMAN.....	213
JANEZ RIBIČ	213
JANEZ RIBIČ	214
LJUBO GERMIČ	214

VITO ROŽEJ	214
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	215
FRANC PUKŠIČ	215
CVETKA ZALOKAR ORAŽEM	216
VILI REZMAN	216
JANEZ RIBIČ	216
LJUBO GERMIČ	216
VILI REZMAN	217
DR. ANJA KOPAČ MRAK	217
FRANC PUKŠIČ	218
VILI REZMAN	218
JANEZ RIBIČ	218
JANEZ RIBIČ	218
FRANC PUKŠIČ	218
FRANC PUKŠIČ	219
DR. ANJA KOPAČ MRAK	219
FRANC PUKŠIČ	219
FRANC PUKŠIČ	219
MATEVŽ FRANGEŽ	219
VILI REZMAN	220
MATEVŽ FRANGEŽ	220
19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O OMEJEVANJU UPORABE NAKUPOVALNIH VREČK (ZOUNV), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1498-V	220
DR. LUKA JURI	220
DR. PETER GAŠPERŠIČ	221
FRANC JURŠA	222
MIRAN JERIČ	222
VILI REZMAN	223
JANKO VEBER	224
DANIJEL KRIVEC	225
TADEJ SLAPNIK	225
JANEZ RIBIČ	227
CVETKA ZALOKAR ORAŽEM	228
FRANC PUKŠIČ	229
FRANC JURŠA	230
BREDA PEČAN	230
MATEVŽ FRANGEŽ	231
MAG. BORUT SAJOVIČ	232
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	232
SILVA ČRNUGELJ	232
MILAN ČADEŽ	233
LJUBO GERMIČ	233
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	234
DR. LUKA JURI	234
DANIJEL KRIVEC	234
JANKO VEBER	235
DR. LUKA JURI	235
DR. ROKO ŽARNIČ	236
DR. LUKA JURI	236
MILAN ČADEŽ	237
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	237
SILVEN MAJHENIČ	237
DANIJEL KRIVEC	237
15. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	238

MATJAŽ HAN.....	238
FRANC PUKŠIČ	239
19. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	240
DUŠAN KUMER	240
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	240
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	240
JOŽE TANKO	240
FRANC PUKŠIČ	241
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ	241
FRANCI KEK.....	241
FRANC JURŠA	241
DANIJEL KRIVEC	241
DANIJEL KRIVEC	241
27. točka dnevnega reda: POROČILO O DELU KOMISIJE ZA NADZOR OBVEŠČEVALNIH IN VARNOSTNIH SLUŽB ZA LETO 2009, EPA 1488-V (TAJNO)	242
27. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	242
FRANC PUKŠIČ	242
ANDREJ MAGAJNA	242
TADEJ SLAPNIK	243
JOŽEF JEROVŠEK	244
JOŽEF JEROVŠEK	244
JOŽEF JEROVŠEK	244
JOŽEF JEROVŠEK	244
ZVONKO ČERNAČ	244
MELITA ŽUPEVC	245
ZVONKO ČERNAČ	245
DARJA LAVTIŽAR BEBLER.....	245
JOŽEF JEROVŠEK	246
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	247
DR. PAVEL GANTAR.....	248
ZVONKO ČERNAČ	249
ANTON ANDERLIČ	250
ZVONKO ČERNAČ	251
DUŠAN KUMER	251
JOŽEF JEROVŠEK	253
JOŽEF JEROVŠEK	253
JOŽEF JEROVŠEK	253
ANTON ANDERLIČ	253
DUŠAN KUMER	253
ZVONKO ČERNAČ	253
18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O REFERENDUMU IN O LJUDSKI INICIATIVI (ZRLI-E), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1485-V.....	255
MAG. BRANKO GRIMS	255
TINA TERŽAN.....	256
ANTON ANDERLIČ	257
ANDREJ MAGAJNA	257
MIRAN POTRČ.....	258
FRANCE CUKJATI.....	259
VITO ROŽEJ	260
GVIDO KRES	262
ANTON URH	263

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	264
MAG. BRANKO GRIMS	265
ANDREJ MAGAJNA	267
IVAN GRILL	268
MIRAN GYÖREK.....	269
RUDOLF PETAN.....	270
BREDA PEČAN.....	271
TINA TERŽAN.....	271
MILENKO ZIHERL.....	271
MIRAN POTRČ.....	272
GVIDO KRES	273
ZVONKO ČERNAČ	274
DR. PAVEL GANTAR.....	275
JOŽE TANKO.....	276
ANTON ANDERLIČ.....	277
MAG. MAJDA POTRATA.....	278
TINA TERŽAN.....	280
MAG. BRANKO GRIMS	280
JANKO VEBER.....	282
MAG. BRANKO GRIMS	282
26. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKLJUČNEGA RAČUNA PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2009 (RZ2009), EPA 1310-V	283
DR. FRANC KRIŽANIČ	283
MAG. ANDREJ VIZJAK	284
VILI REZMAN.....	285
BREDA PEČAN.....	285
MAG. ANDREJ VIZJAK	286
FRANC BOGOVIČ.....	288
FRANC JURŠA	290
SILVEN MAJHENIČ	290
ANTON ANDERLIČ.....	291
DR. FRANC KRIŽANIČ	291
BREDA PEČAN.....	292
MAG. ANDREJ VIZJAK	292
29. točka dnevnega reda: RAZPRAVA O ODGOVORU MINISTRA ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO MAG. DEJANA ŽIDANA TER MINISTRA ZA OKOLJE IN PROSTOR DR. ROKA ŽARNIČA NA POSLANSKO VPRAŠANJE LOJZETA POSEDELA V ZVEZI S POZIDAVO KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ, EPA 1564-V	293
ALOJZ (LOJZE) POSEDEL.....	293
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	294
DR. ROKO ŽARNIČ.....	294
JANKO VEBER.....	294
DANIJEL KRIVEC	295
ALOJZ (LOJZE) POSEDEL.....	296
FRANC BOGOVIČ.....	298
FRANC JURŠA	299
MIRAN GYÖREK.....	300
MAG. BORUT SAJOVIC	302
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	303
BOJAN KONTIČ.....	303
MAG. ANDREJA RIHTER	305
DARKO MENIH	306
SILVA ČRNUGELJ.....	306
FRANC JURŠA	307

BREDA PEČAN.....	308
BREDA PEČAN.....	308
RENATA BRUNSKOLE.....	308
ALOJZ (LOJZE) POSEDEL.....	309
DANIJEL KRIVEC	310
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	311
DR. ROKO ŽARNIČ.....	311
DANIJEL KRIVEC	312
DANIJEL KRIVEC	312
DR. ROKO ŽARNIČ.....	312
ALOJZ (LOJZE) POSEDEL.....	312
BOJAN KONTIČ.....	313
BOJAN KONTIČ.....	313

2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST (ZDDV-1D), NUJNI POSTOPEK, EPA 1611-V	314
--	-----

MATEJA VRANIČAR.....	314
BOGDAN ČEPIČ	314
MAG. ANDREJ VIZJAK	315
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	315
FRANC JURŠA	316
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	316
MAG. BORUT SAJOVIC	317
VILI REZMAN.....	318
BOGDAN ČEPIČ	318

3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PREPREČEVANJU ZAMUD PRI PLAČILIH (ZPreZP), NUJNI POSTOPEK, EPA 1612-V.....	319
---	-----

MATEJA VRANIČAR.....	319
BOGDAN ČEPIČ	319
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	320
FRANC JURŠA	321
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	321
MAG. BORUT SAJOVIC	322
VILI REZMAN.....	322
BREDA PEČAN.....	323
MAG. ANDREJ VIZJAK	323

4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O UPRAVLJANJU KAPITALSKIH NALOŽB REPUBLIKE SLOVENIJE (ZUKN-A), NUJNI POSTOPEK, EPA 1615-V.....	324
--	-----

MATEJA VRANIČAR.....	324
BOGDAN ČEPIČ	325
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	325
FRANC JURŠA	326
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	327
MAG. BORUT SAJOVIC	327
VILI REZMAN.....	328
BOGDAN ČEPIČ	328
ZVONKO ČERNAČ	329
MAG. ANDREJ VIZJAK	330
MATEJA VRANIČAR.....	331
MAG. ANDREJ VIZJAK	331
LJUBO GERMIČ	331
JOŽE TANKO.....	332

JOŽE TANKO.....	332
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	332
MATEJA VRANIČAR.....	333
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	333
BREDA PEČAN.....	333
RADO LIKAR.....	334
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	334
5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O JAVNEM NAROČANJU (ZJN-2C), NUJNI POSTOPEK, EPA 1624-V.....	334
MATEJA VRANIČAR.....	334
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	335
FRANC JURŠA.....	336
MAG. BORUT SAJOVIC.....	336
VILI REZMAN.....	336
BOGDAN ČEPIČ.....	337
RADO LIKAR.....	338
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	339
VILI REZMAN.....	339
MATEJA VRANIČAR.....	340
VILI REZMAN.....	340
MAG. BORUT SAJOVIC.....	340
MAG. BORUT SAJOVIC.....	340
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	341
BOGDAN ČEPIČ.....	341
RADO LIKAR.....	342
VILI REZMAN.....	342
MATEJA VRANIČAR.....	342
GVIDO KRES.....	342
VILI REZMAN.....	343
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	343
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	344
FRANC BOGOVIČ.....	344
VILI REZMAN.....	344
MATEJA VRANIČAR.....	344
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	345
MATEJA VRANIČAR.....	345
VILI REZMAN.....	345
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI.....	345
2. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	346
3. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	346
MAG. ANDREJ VIZJAK.....	346
4. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	346
ZVONKO ČERNAČ.....	347
FRANCI KEK.....	347
5. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	347
27. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	348
ZVONKO ČERNAČ.....	348

18. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	348
MAG. BRANKO GRIMS	349
FRANC PUKŠIČ	349
FRANC PUKŠIČ	349
FRANC PUKŠIČ	349
26. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	349
MAG. ANDREJ VIZJAK	349
JOŽE TANKO	350
JOŽE TANKO	350
JOŽE TANKO	351
6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O LASTNINSKEM PREOBLIKOVANJU LOTERIJE SLOVENIJE (ZLPLS-C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1494-V	351
DR. IGOR LUKŠIČ	351
MAG. MAJDA POTRATA	352
MIRAN GYÖREK	352
LJUBO GERMIČ	352
SILVA ČRNUGELJ	353
ALENKA JERAJ	354
VITO ROŽEJ	354
JANEZ RIBIČ	355
MATJAŽ ZANOŠKAR	356
ALENKA JERAJ	356
MAG. MAJDA POTRATA	356
MATJAŽ ZANOŠKAR	357
ALENKA JERAJ	357
MAG. MAJDA POTRATA	357
SILVA ČRNUGELJ	358
VITO ROŽEJ	358
DR. IGOR LUKŠIČ	358
7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ORGANIZACIJI IN FINANCIRANJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA (ZOFVI-I), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1523-V	359
DR. IGOR LUKŠIČ	359
MAG. MAJDA POTRATA	359
LJUBO GERMIČ	360
MAG. MAJDA POTRATA	360
DARKO MENIH	361
VITO ROŽEJ	361
JANEZ RIBIČ	362
MAG. VASJA KLAVORA	362
MIRAN GYÖREK	363
8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O URESNIČEVANJU JAVNEGA INTERESA ZA KULTURO (ZUJIK-D), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1504-V	363
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR	363
MAG. MAJDA POTRATA	364
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	364
MAG. ANDREJA RIHTER	365

ALEKSANDER ZORN	365
VITO ROŽEJ	366
JANEZ RIBIČ	366
MATJAŽ ZANOŠKAR	367
MIRAN GYÖREK	367
LJUBO GERMIČ	368
SILVA ČRNUGELJ	369
ALEKSANDER ZORN	369
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR	369
ANTON ANDERLIČ	370
ALEKSANDER ZORN	370
MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR	371

9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SOCIALNEM PODJETNIŠTVU (ZSocP), TRETJA OBRAVNAVA, EPA 1199-V	371
--	-----

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	371
DR. ANJA KOPAČ MRAK	372
DEJAN LEVANIČ	373
MAG. ŠTEFAN TISEL	373
TADEJ SLAPNIK	374
GVIDO KRES	375
ANTON URH	375
BOGDAN BAROVIČ	376
LJUBO GERMIČ	377
MARIJAN KRIŽMAN	378
SILVEN MAJHENIČ	379
LJUBO GERMIČ	379
FRANÇO JURI	380
MAG. ŠTEFAN TISEL	380
GVIDO KRES	381
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	381
GVIDO KRES	381
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	381
TADEJ SLAPNIK	382
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	382
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	383

10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPODBUJANJU SKLADNEGA REGIONALNEGA RAZVOJA (ZSRR-2), TRETJA OBRAVNAVA, EPA 1367-V	383
--	-----

DUŠA TROBEC BUČAN	383
ZVONKO LAH	383
VILI TROFENIK	384
FRANC PUKŠIČ	384
MATJAŽ ZANOŠKAR	385
BOGDAN BAROVIČ	387
MAG. BORUT SAJOVIC	387
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	389
JANKO VEBER	389
ANTON KAMPUŠ	390
MATJAŽ ZANOŠKAR	391
MIRAN GYÖREK	392
MILAN ČADEŽ	393
SAMO BEVK	394
BRANKO MARINIČ	394
JANKO VEBER	395
SILVA ČRNUGELJ	396

ZVONKO LAH.....	397
MARJAN BEZJAK	398
RUDOLF PETAN.....	398
DR. LUKA JURI.....	399
FRANC PUKŠIČ.....	400
JOŽE TANKO.....	400
RENATA BRUNSKOLE.....	401
JANKO VEBER.....	401
JANKO VEBER.....	402
JOŽE TANKO.....	402
JOŽE TANKO.....	402
FRANC PUKŠIČ.....	402
FRANC PUKŠIČ.....	402
RENATA BRUNSKOLE.....	402
DUŠA TROBEC BUČAN.....	404
FRANC PUKŠIČ.....	405
VILI TROFENIK.....	405
FRANC PUKŠIČ.....	406
ANTON KAMPUŠ.....	406
VILI TROFENIK.....	407
DUŠA TROBEC BUČAN.....	407
ANTON KAMPUŠ.....	407
6. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	408
ALENKA JERAJ	408
ALENKA JERAJ	408
MAG. MAJDA POTRATA.....	408
JOŽE TANKO.....	409
7. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	409
8. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	410
9. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	410
10. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	411
FRANC PUKŠIČ.....	411
DUŠA TROBEC BUČAN.....	411
FRANC PUKŠIČ.....	412
ZVONKO LAH.....	412
RENATA BRUNSKOLE.....	413
MATJAŽ ZANOŠKAR.....	413
RENATA BRUNSKOLE.....	413
FRANC PUKŠIČ.....	413
FRANC PUKŠIČ.....	413
FRANC PUKŠIČ.....	413
BOGDAN BAROVIČ.....	413
MAG. BRANKO GRIMS.....	414
20. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O SPREMEMBI SPORAZUMA O SOCIALNEM ZAVAROVANJU MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN BOSNO IN HERCEGOVINO (BBHSZ-A), EPA 1095-V.....	414
21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO SLOVAŠKE REPUBLIKE O VOJNIH GROBIŠČIH (BSKVG), EPA 1069-V.....	414

22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O USTANOVITVI MEDNARODNE AKADEMIJE ZA BOJ PROTI KORUPCIJI KOT MEDNARODNE ORGANIZACIJE (MMABPK), EPA 1617-V	414
23. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN REPUBLIKO ARMENIJO O IZOGIBANJU DVOJNEGA OBDAVČEVANJA IN PREPREČEVANJU DAVČNIH UTAJ V ZVEZI Z DAVKI OD DOHODKA IN PREMOŽENJA, S PROTOKOLOM (BAMIDO), EPA 1618-V.....	415
24. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN REPUBLIKO CIPER O IZOGIBANJU DVOJNEGA OBDAVČEVANJA IN PREPREČEVANJU DAVČNIH UTAJ V ZVEZI Z DAVKI OD DOHODKA, S PROTOKOLOM (BCYIDO), EPA 1619-V.....	415
25. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN REPUBLIKO BELORUSIJO O IZOGIBANJU DVOJNEGA OBDAVČEVANJA IN PREPREČEVANJU DAVČNIH UTAJ V ZVEZI Z DAVKI OD DOHODKA IN PREMOŽENJA, S PROTOKOLOM (BBYIDO), EPA 1620-V	415
30. točka dnevnega reda: URADNI PREČIŠČENI BESEDILI: ZAKONA O SLOVENSKEM ODŠKODNINSKEM SKLADU (ZSOS-UPB2), EPA 1605-V, IN ZAKONA O PLAČILU ODŠKODNINE ŽRTVAM VOJNEGA IN POVOJNEGA NASILJA (ZSPOZ-UPB2), EPA 1610-V.....	415
31. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE	415
Predlog Vlade Republike Slovenije za imenovanje člana Strokovnega sveta Agencije za zavarovalni nadzor, EPA 1573-V.....	415
JOŽE TANKO.....	415
ANTON ANDERLIČ.....	416
JOŽE TANKO.....	416
Predlog Sodnega sveta za izvolitev v sodniško funkcijo, s predlogom sklepa, EPA 1584-V.....	417
Predlog sklepa o spremembi Sklepa o imenovanju članov Sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji, EPA 1574-V.....	417
Predlog sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora za ugotovitev politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij, ki so bili odgovorni za pripravo in izvedbo štetja t. i. "izbrisanih" v letih 2003 in 2009, zaradi suma, da so bili uradno objavljeni izidi prirejeni političnim potrebam nekaterih nosilcev javnih funkcij; za ugotavljanje politične odgovornosti za neustrezno izvrševanje 8. točke odločbe Ustavnega sodišča št. U-I-246/02-28 (ZIOdlUS246/02) (Ur. l. RS, št. 135/03) v času od začetka leta 2003 do oktobra leta 2004 in v obdobju od 22. novembra 2008 dalje, katerega posledici sta tudi ustvarjanje očitne neenakosti pred zakonom in ogrožanje sistema javnih financ; ter za preiskavo suma o klientelizmu oziroma koruptivnem ravnanju nekaterih državnih funkcionarjev in za preiskavo suma zlorabe Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije v politične namene v času od začetka leta 2003 do oktobra leta 2004 ter v obdobju od 22. novembra 2008 dalje, EPA 1576-V.....	417
Predlog sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora za ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi suma, da	

so bili vpleteni v financiranje spornih menedžerskih prevzemov gospodarskih družb Istrabenz, holdinška družba, d. d., in Pivovarna Laško, d. d., s strani bank oziroma kreditnih institucij v pretežni državni lasti (kreditne institucije znotraj NLB Skupine in NKBM, d. d.), in sicer tako, da naj bi zlorabili svoj politični vpliv za dodeljevanje posojil članom poslovnih organov navedenih gospodarskih družb in z njimi povezanih pravnih in fizičnih oseb (t. i. "slamnatih" podjetij, finančnih holdingov ipd.) za odkup večinskega ali pretežnega deleža gospodarske družbe, ki so jo vodili oziroma jo vodijo, in ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi domnevno pomanjkljive oziroma neustrezne zakonodaje s področja prevzemov, ki je dopuščala omenjene sporne menedžerske prevzeme, EPA 1577-V..... 417

Predlog sklepa o spremembah Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora za ugotovitev politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij, ki so sodelovali pri pripravi in izvedbi gradbenih investicij javnega pomena na področju izgradnje avtocest in objektov gospodarske javne infrastrukture, financiranih s sredstvi iz državnega proračuna, zaradi suma, da so bili postopki in posli medsebojno politično dogovorjeni, vodeni netransparentno in negospodarno, ter zaradi suma prisotnosti klientelizma, korupcije in medsebojnih povezav med različnimi nosilci aktivnosti, ki so vključeni v pripravo, javna naročila in izvedbo gradbenih poslov, ter postopki lastninskih preoblikovanj in managerskih odkupov gradbenih podjetij ter v tej zvezi še posebej za ugotovitev suma o politični odgovornosti nosilcev javnih funkcij in njihovi vlogi pri tem, EPA 1578-V..... 418

Predlog sklepa o spremembah Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora za ugotovitev politične odgovornosti zaradi suma klientelizma in koruptivnega ravnanja ministra za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Gregorja Golobiča pri pridobitvi znatnih javnih nepovratnih sredstev in poslov na javnih naročilih za gospodarske družbe v skupini Ultra (projekt mestne kartice Urbana, sistem za sledenje in nadzor avtobusov javnega podjetja Ljubljanski potniški promet, d. o. o., fiktivni posel varovanja gospodarske družbe Mercator, d. d., elektronicizacija študentske prehrane, ki naj bi jo izvajala gospodarska družba Margento R&D, d. o. o., itd.), v katerih je Gregor Golobič solastnik, ter pri prenosu področja elektronskih komunikacij z Ministrstva za gospodarstvo na Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, za ugotovitev politične odgovornosti zaradi suma, da je minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Gregor Golobič utajil davke, neupravičeno pridobil status kmeta za nakup kmetijskih zemljišč ter pristojnim organom nepopolno prikazal svoje premoženjsko stanje ter njegov izvor, za ugotovitev politične odgovornosti ministra za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Gregorja Golobiča zaradi suma izogibanja plačevanja davkov Republiki Sloveniji ob svojem aktivnem sodelovanju pri zviševanju davčnih bremen državljanom Republike Slovenije in za ugotovitev politične odgovornosti zaradi suma klientelizma in koruptivnega ravnanja ministra za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Gregorja Golobiča za pridobitev slabo zavarovanih posojil, ki so bila odobrena s strani banke NLB, d. d., ki je v večinski državni lasti, za gospodarske družbe v skupini Ultra, EPA 1579-V..... 418

Predlog sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora za ugotovitev politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij, ki so sodelovali pri pripravi in izvedbi investicij ter leasing, najemnih ali drugih primerljivih poslih, financiranih s sredstvi iz državnega proračuna ali proračuna Mestne občine Ljubljana, na področju projektov stanovanjske gradnje in nakupov stanovanjskih objektov ter pripadajočih garažnih objektov ali površin v Mestni občini Ljubljana, projektov obnove in dograditve prostorov Univerze na Primorskem, projektov stanovanjske gradnje Stanovanjskega sklada Republike Slovenije, projektov objektov državnega pomena, projektov objektov v javni rabi, projektov gradbenih investicij javnega pomena, financiranih s sredstvi iz državnega proračuna ali proračuna Mestne občine Ljubljana,

in projektov gradbenih investicij javnega pomena na področju t. i. visokih gradenj v javne zdravstvene objekte (projekt Pediatrične klinike, projekt Onkološkega inštituta itd.), zaradi suma, da so bili postopki in posli medsebojno politično dogovorjeni, vodeni netransparentno in negospodarno, ter zaradi suma prisotnosti klientelizma, korupcije in medsebojnih povezav med različnimi nosilci aktivnosti in delovanja povezanih oseb, ki so vključeni v pripravo, javna naročila in izvedbo gradbenih poslov, ter v tej zvezi še posebej za ugotovitev suma o politični odgovornosti nosilcev javnih funkcij in njihovi vlogi pri tem, EPA 1580-V..... 418

Predlog sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora za ugotovitev in oceno dejanskega stanja v zvezi z ustanovitvijo izdajateljev, izdajanjem in financiranjem brezplačnih tednikov Slovenski tednik in Ekspres zaradi obstoja suma, da sta bila izdana z namenom vplivati na volitve poslancev v Državni zbor leta 2008, in sicer v korist političnih strank takratne vladajoče koalicije, oziroma zaradi obstoja suma, da gre za njihovo prikrito (pred)volilno kampanjo oziroma financiranje političnih strank, EPA 1581-V..... 418

Predlog sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora za ugotovitev politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi suma zlorabe uradnega položaja nosilcev javnih funkcij z namenom vplivati na rezultat volitev v Državni zbor leta 2008, zaradi suma zlorabe uradnega položaja nosilcev javnih funkcij za namen zavajanja domače in tuje javnosti ter domačih in tujih preiskovalnih organov na osnovi delnih ali za politične potrebe prirejenih, pa tudi nekaterih skrivanih podatkov, česar posledica je podaljševanje in oteževanje kriminalistične preiskave v primeru Patria oziroma njeno usmerjanje proti nevpletenim političnim tekmecem, zaradi suma zlorabe uradnega položaja nosilcev javnih funkcij za namen zavajanja domače javnosti in prikrivanja konflikta interesov tujim preiskovalcem in zaradi suma zlorabe uradnega položaja nosilcev javnih funkcij za odpravo državnozborske komisije za izvajanje parlamentarnega nadzora nad Komisijo za preprečevanje korupcije z namenom prikrivanja vloge nekaterih članov in predsednika Komisije za preprečevanje korupcije v aferi Patria, EPA 1582-V..... 418

Obvestilo Okrožnega sodišča v Ljubljani, Preiskovalni oddelek, v zvezi s preiskavo zoper poslanca Državnega zbora, EPA 1583-V..... 418

BOGDAN BAROVIČ..... 418

Državni zbor V. mandat

25. seja

28. februar, 1., 2., 3., 4. in 7. marec 2011

Predsedujoči: dr. Pavel Gantarpredsednik Državnega zbora
France Cukjati.....podpredsednik Državnega zbora
Mag. Vasja Klavora.....podpredsednik Državnega zbora
Miran Potrč.....podpredsednik Državnega zbora

Seja se je začela 28. februarja 2011 ob 14. uri.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam 25. sejo Državnega zbora, ki je bila sklicana na podlagi prvega odstavka 57. člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednja poslanka in poslanci: Alenka Jeraj, Marijan Križman do 15. ure, Roberto Battelli, mag. Štefan Tisel, Joško Godec, Franc Pukšič in dr. Vinko Gorenak.

Na sejo sem vabil predsednika Vlade k 1. in 28. točki dnevnega reda, ministrice in ministre k 1. točki dnevnega reda, ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter ministra za okolje k 29. točki dnevnega reda, predstavnika Sodnega sveta k 31. točki dnevnega reda ter predstavnike Vlade k vsem točkam dnevnega reda.

Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na določitev dnevnega reda 25. seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli s sklicem seje 21. 2. 2011. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu z drugim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora. Predlogov za umik točke z dnevnega reda ali za širitev dnevnega reda nisem prejel.

Kolegij predsednika Državnega zbora je na 94. seji dne 21. 2. 2011 sklenil, da se Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravljanju kapitalskih naložb Republike Slovenije, EPA-1615/5, obravnava po nujnem postopku. Na podlagi desetega odstavka 21. člena Poslovnika Državnega zbora je skupina 27 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom, zahtevala, da Državni zbor odloči o navedeni odločitvi Kolegija. Na podlagi tretjega odstavka 143. člena Poslovnika Državnega zbora prehajamo na obravnavo zahteve 27 poslank in poslancev, da Državni zbor odloči o odločitvi Kolegija predsednika Državnega zbora, da se Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravljanju kapitalskih naložb, EPA-1615/5, obravnava po nujnem postopku.

Besedo dajem predstavniku predlagateljev zahteve Zvonku Černaču za predstavitev stališča.

Prosim.

ZVONKO ČERNAČ: Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Za govornico, prosim.

ZVONKO ČERNAČ: Spoštovane kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke nasprotujemo nujnemu postopku pri obravnavi novele zakona o upravljanju kapitalskih naložb Republike Slovenije oziroma o Agenciji za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije.

Več razlogov je, ki govorijo, da je treba to novelo obravnavati po rednem postopku. Eden izmed bistvenih je ta, da ne gre za kakšne manjše spremembe tega zakona, pač pa za korenite spremembe, predvsem v 11. členu, ki v 11 alinejah bistveno zmanjšuje pristojnosti nedavno ustanovljene agencije.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo nasprotovali sprejetju tega zakona, ker smo ocenili, da gre za še eno od paradžavnih institucij, ki ne bo upravičila razlogov svojega obstoja. Takrat je vladajoča koalicija utemeljevala nujnost sprejetja tega zakona s priporočili OECD. Po dobrega pol leta se ta zakon kljub tem priporočilom OECD spreminja v bistvenem delu, in to po nujnem postopku, agenciji se jemlje bistveni del njenih pristojnosti, ena izmed kapitalskih naložb oziroma kapitalске naložbe, ki jih ne bo mogoče upravljati preko agencije, so tudi kapitalске naložbe v gospodarskih družbah, ki opravljajo javno službo dejavnosti systemskega operaterja na področju prenosa in distribucije elektrike in plina na območju Republike Slovenije.

Več kot očitno je, da ne gre za neke strokovne, ampak gre za neke druge prestižne politične razloge, ki utemeljujejo to novelo po nujnem postopku. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke se s takim pristopom ne moremo strinjati, predlagamo, da se ta novela obravnava po rednem postopku, da se predvidene spremembe ponovno proučijo in prediskutirajo in če je že agencija bila ustanovljena, naj končno začne opravljati svoje naloge in svoje poslanstvo. Pred kratkim smo v Državnem zboru na Komisiji za nadzor javnih financ obravnavali odločitve, ki govorijo o tem, da bi morala agencija v posameznih primerih upravljanja nujno in hitro ukrepati, govorim o primeru Darsa, kjer je bilo ugotovljeno, da Dars

oziroma njegova uprava in nadzorni svet ne ravnata v duhu dobrega gospodarja, da ne ravnata v dobro javnih davkoplačevalskih sredstev, da so posamezne odločitve, ki se sprejemajo na nivoju nadzornega sveta in uprave Darsa škodljive za javna sredstva in za izvajanje programa, ki je bil sprejet v Republiki Sloveniji, in kljub temu, da so bile te ugotovitve podprte tudi s strani nekaterih neodvisnih institucij, med drugim tudi s strani Računskega sodišča, da je uprava v določenem delu ravnala v nasprotju s priporočili pristojnega ministra za promet, ko je mimo teh pooblastil, ki jih ima, zavarovala svojo lastno odškodninsko odgovornost za napake, ki bi jih lahko storila, se naj tej osnovi ni zgodilo nič. Vodstvo agencije za upravljanje kapitalskih naložb ni ukrepalo, moralo bi ukrepati in zagotoviti gospodarnost upravljanja javnih sredstev. Novela zakona, ki jo imamo danes na mizi, pa govori o tem, da bo tej agenciji v pomembnem delu odvzeta pristojnost upravljanja, kar pomeni, da bo en dobršen del upravljanja kapitalskih naložb ponovno pod vplivom teh ali onih ministrstev, torej ravno nasprotno tistemu, na čemer je bilo utemeljeno sprejetje tega zakona pred dobrega pol leta. Takrat, ko se je potrebovalo po mnenju vlade in vladajoče koalicije sprejetje nekega zakona v smislu priporočil OECD zaradi našega vstopa v to članstvo, je bilo treba sprejeti en zakon, zdaj po dobrega pol leta se zakon v tej bistveni točki, ki ponovno omogoča netransparentno gospodarjenje, bistveno spreminja in dopolnjuje.

Vse to so razlogi, ki govorijo o tem, da je treba to spremembo temeljito premisliti, če ne celo zavrniti, zato v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predlagamo, da se ta novela obravnava po rednem postopku, da se spremeni, v taki vsebini, kot jo imamo sedaj na mizi, pa je ni mogoče sprejeti oziroma jo je potrebno zavrniti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

O tej zahtevi ni razprave in obrazložitve glasu. Prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav. Predlagam zboru, da odloči o naslednjem sklepu: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravljanju kapitalskih naložb Republike Slovenije se obravnava po nujnem postopku. Če sklep ne bo sprejet, bo Državni zbor predlog zakona obravnaval po rednem postopku.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 41, proti 29.

(Za je glasovalo 41.) (Proti 29.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet, zato bo zbor navedeni predlog zakona obravnaval po nujnem postopku v okviru predvidene 4. točke dnevnega reda.

Kolegij predsednik Državnega zbora je na isti seji 21. 2. 2011 sklenil, da se Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preoblikovanju Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter o naložbeni politiki Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja in Slovenske odškodninske družbe, EPA 1616-V, obravnava po rednem postopku. Skupina 35 poslancev in poslank, s prvopodpisanim Dušanom Kumrom, je na podlagi desetega

odstavka 21. člena Poslovnika Državnega zbora zahtevala, da Državni zbor odloči o prej navedeni odločitvi Kolegija predsednika Državnega zbora. Zahteva se uvrsti na dnevni red prve naslednje seje zбора brez razprave in glasovanja. Zbor bo zato navedeno zahtevo v skladu s časovnim potekom seje obravnaval kot 1.A točko dnevnega reda danes po določitvi dnevnega reda seje.

Sedaj prehajamo na določitev dnevnega reda v celoti. Zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 66, proti 2.

(Za je glasovalo 66.) (Proti 2.)

Ugotavljam, da je dnevni red 25. seje zbora določen.

Prehajamo na **1.A TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO ZAHTEVE SKUPINE POSLANCEV, DA DRŽAVNI ZBOR ODLOČI O ODLOČITVI KOLEGIJA PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA, DA SE PREDLOG ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREOBLIKOVANJU KAPITALSKE DRUŽBE POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA TER O NALOŽBENI POLITIKI KAPITALSKE DRUŽBE POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA IN SLOVENSKE ODŠKODNINSKE DRUŽBE, PO REDNEM POSTOPKU.**

Kolegij predsednik Državnega zbora je na 94. seji 21. 2. 2011 sklenil, da se Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preoblikovanju Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter o naložbeni politiki Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja in Slovenske odškodninske družbe, EPA 1616-V, ki ga je Vlada predložila po nujnem postopku, obravnava po rednem postopku. V poslovnem letu 2011 je skupina 35 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Dušanom Kumrom, na podlagi desetega odstavka 21. člena Poslovnika zbora zahtevala, da Državni zbor odloči o prej navedeni odločitvi Kolegija predsednika Državnega zbora. O tej zahtevi ni razprave in obrazložitve glasu.

Zboru predlagam, da odloči o naslednjem sklepu: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preoblikovanju Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter o naložbeni politiki Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja in Slovenske odškodninske družbe se obravnava po rednem postopku. Če sklep ne bo sprejet, bo Državni zbor predlog zakona obravnaval po nujnem postopku.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 28, proti 41.

(Za je glasovalo 28.) (Proti 41.)

Ugotavljam, da bo zbor predlog zakona obravnaval po nujnem postopku.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prekinjam sejo zbora, ki jo bomo ob 15. uri nadaljevali s 1. točko dnevnega reda, to je z vprašanji poslank in poslancev. Hvala lepa.

(Seja je bila prekinjena ob 14.12 in se je nadaljevala ob 15. uri.)

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice in kolegi!

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA – VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV.**

Gospod Zanoškar, želite proceduralno? Prosim.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala. Spoštovani predsednik, spoštovani predsednik Vlade, ministrice in ministri!

Dovolite mi, da na podlagi prvega odstavka 65. člena Poslovnika Državnega zbora v imenu Poslanske skupine DeSUS dam proceduralni predlog. Predlagamo, da se zamenjata dve točki 25. seje Državnega zbora, gre za 17. in 10. točko. 17. točka je po programu jutri kot prva, govori o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah, 10. točka pa je Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Po informacijah nam je znano, da je Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja izjemnega pomena predvsem za regije, ki so manj razvite, in je vsak dan, ki bi ga pridobili s sprejetjem tega zakona, za vse te regije silno pomemben. Zato predlagamo zamenjavo teh dveh točk, torej 17. in 10. točke. Saj verjetno se spomnite, da smo poskušali tretje branje tega zakona spraviti skozi že na dveh predhodnih izrednih sejah, vendar to ni šlo, zato poskušamo danes. Naš predlog je, da se zamenjata 17. in 10. točka dnevnega reda. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Predlog je bil podan v skladu s prvim odstavkom 65. člena Poslovnika Državnega zbora.

Na glasovanje dajem naslednji sklep: Spremeni se vrstni red obravnave zadev na 25. seji Državnega zbora, tako da se v torek, 1. 3. 2011, ob 10. uri obravnava 10. točka, v ponedeljek, 7. 3. 2011, pa 17. točka. Rad bi vas opozoril, da bo sklep sprejet, če mu ne bo nasprotovala tretjina navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 40, proti 22.

(Za je glasovalo 40.) (Proti 22.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet, zato ostaja dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem seje.

Nadaljujemo s 1. točko dnevnega reda, Vprašanja poslank in poslancev. V zvezi s to točko dnevnega reda sem v poslovnem roku prejel pisne prijave 36 poslanskih vprašanj. Vrstni red postavljanja poslanskih vprašanj je določen na podlagi dogovora z vodji poslanskih skupin in v skladu z 244. členom ter drugim odstavkom 245. člena Poslovnika Državnega zbora.

Na prva tri vprašanja poslancev opozicije in na poslansko vprašanje poslanca vladajoče koalicije bo odgovoril predsednik Vlade.

Vsak poslanec ima za postavitev vprašanja na voljo tri minute. Predsednik Vlade, ministrice in ministri odgovorijo na vprašanje v največ petih minutah. Če je vprašanje postavljeno več ministrom,

imajo vsi skupaj na voljo pet minut za odgovor. Poslanec, ki ne bo zadovoljen z odgovorom, lahko zahteva dopolnitev odgovora, ne mora pa postaviti dodatnega vprašanja. Poslanke in poslance prosim, da ste na to pozorni. Obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora poslanec postavi v dveh minutah, dopolnitev odgovora pa sme trajati največ tri minute. Poslanec, ki postavi vprašanje, lahko zahteva, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade, ministrice ali ministra. O tem odloči Državni zbor brez razprave. V primeru, da poslanec na postavljeno poslansko vprašanje danes ne bo dobil odgovora, mu morajo predsednik Vlade, ministrica ali minister v 30-ih dneh predložiti pisni odgovor. Poslanec, ki postavi vprašanje, na katerega ni bilo odgovorjeno, lahko izjavi, da ostaja pri ustnem odgovoru. V tem primeru bom vprašanje uvrstil na naslednjo redno sejo Državnega zbora.

V zvezi s to točko so se za danes opravičili naslednji ministri in ministrice: Samuel Žbogar, minister za zunanje zadeve, mag. Darja Radić, ministrica za gospodarstvo, ter Katarina Kresal, ministrica za notranje zadeve.

Na klop ste prejeli pregled poslanskih vprašanj, na katera v poslovnem roku ni bilo odgovorjeno.

Prehajamo na postavitev poslanskih vprašanj. Na prva štiri vprašanja bo odgovarjal predsednik Vlade Borut Pahor. Poslansko vprašanje mu bo najprej postavil mag. Andrej Vizjak, Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke.

Prosim, mag. Vizjak.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani predsednik Vlade!

Dovolite, da uvodoma navedem 10 ključnih problemov na gospodarskem, finančnem in socialnem področju, s katerimi se sooča naše gospodarstvo in posledično vplivajo na vse težje pogoje za življenje in delovanje ljudi in podjetij v Sloveniji.

Prvič. Padeč konkurenčnosti gospodarstva. Urad za makroekonomske analize in razvoj je nedavno objavil, da je Slovenija po zadnjih podatkih stagnirala ali nazadovala po vseh mednarodnih primerjavah konkurenčnosti gospodarstva. Najbolj radikalen je bil švicarski inštitut IMD, ki je padeč konkurenčnosti Republiki Sloveniji v letu 2010 zaznal kar za 20 mest, na 52. mesto, kar je največji padeč med 58 raziskanimi državami. Drugič. Kazalnik gospodarske klime. Še avgusta 2008 smo bili v Evropski uniji na 4. mestu po tem kazalcu, septembra lani na 18. mestu, kar je največji padeč v Evropski uniji. Tretjič. Stroški dela naraščajo. Stroški dela so se v letu 2009 v Evropski uniji zvišali za 2,2 %, v Republiki Sloveniji pa za 4,5 %, kar je četrta največja rast v Evropski uniji. Četrto. Zamude pri plačilih. Naporavnane obveznosti naraščajo, zneski neporavnanih obveznosti in število pravnih oseb z dospelimi neporavnanimi obveznostmi so se od leta 2008 do leta 2010 povečali za trikrat. Petič. Število stečajev narašča. Od leta 2008 do leta 2010 se je število stečajev več kot podvojilo. Šestič. Padeč bruto domačega proizvoda. V daljšem obdobju do leta 2008 smo z ustvarjenim domačim proizvodom dohitevali povprečje Evropske unije in prišli na 91 % v letu 2008. V letu 2009 smo padli na 86 %

povprečja in še padamo. Sedmič. Padec investicij. V letih 2009 in 2010 so se gradbene investicije in investicije v opremo več kot dvakrat znižale glede na evro območje. Osmič. Primanjkljaj državnega proračuna. V letih 2009 in 2010 smo porabili oziroma bomo porabili za 20 % več kot smo ustvarili. Devetič. Povečanje javnega dolga, poročstva naraščajo. Od leta 2008, ko je znašal javni dolg skupaj s poročstvi v Republiki Sloveniji 32 % bruto domačega proizvoda, je zdaj že 58,3 % bruto domačega proizvoda. Desetič. Najbolj boli naraščajoča brezposelnost. Podvojili ste število brezposelnih, trend v Evropski uniji je bil lani že pozitiven, zmanjševalo se je, pri nas še kar narašča.

Spoštovani predsednik Vlade, poleg uvodoma naštetih deset ključnih problemov ljudi pestijo tudi krivice, ki se dogajajo v tej državi.

Ali se kot predsednik Vlade čutite odgovornega za nastale razmere?

Saj so te primerjave relativne, torej kljub krizi so vsi nazadovali v Evropski uniji, mi pa daleč najbolj.

Ali se torej vi, kot predsednik Vlade, čutite... / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima predsednik Vlade gospod Borut Pahor.

Prosim.

BORUT PAHOR: Čutim se odgovornega za reševanje problemov, ki sem jih kot predsednik Vlade skupaj z ekipo ministric in ministrov ujel decembra 2008. V marsičem smo uspeli, v nekaterih ambicijah tudi ne. Najprej in predvsem, to je bila pomembna odločitev, smo zavarovali svojo stabilnost in mir, uredili smo odnose z južno sosedo in preprečili, da bi morebitni socialni problemi na področju zahodnega Balkana pljusknili kot nacionalni problem in ogrozili, in to je zdaj druga stvar, naše popolno osredotočanje na gospodarske in socialne probleme.

Gospod poslanec, vi ste bili minister v prejšnji vladi in v letu 2008 ste lahko iz četrletja v četrletje videli, da pada gospodarska rast, pa vendar ne morem reči, da je prejšnja vlada, pa je ne krivim za gospodarsko krizo teh razsežnosti, ukrepala v duhu teh spoznanj. Mi smo prevzeli odgovornost za vodenje Vlade tik pred začetkom let 2009 in sprejeli sveženj ukrepov za takojšnjo pomoč gospodarstvu. Leta 2010 smo sprejeli strukturne reforme in, kot pravilno ugotavljate, ker je padla konkurenčnost, tudi zato, da naši ljudje niso čutili socialne krize, tako kot bi jo, če slovenska vlada ne bi zavarovala svoje gospodarske zlasti pa socialne politike, smo se zdaj odločili, da bomo šli v paket ukrepov za izboljšanje konkurenčnosti. Brez zamere, ni res, da je Slovenija med vsemi največji problem. Rad bi vam nekaj povedal – upam, da tega ne bomo razumeli samo tukaj v ozkem političnem krogu, ampak da bodo to razumeli tudi naši ljudje – jaz mislim, da dajemo napačen signal od sebe, če pravimo, da se pravzaprav Slovenija potaplja. Ni res! Slovenija ima moč, da izplava iz krize, in to se tudi dogaja. Ne dajajmo samo tistih podatkov, ki vzbujajo pri ljudje malodušje in skrb. Ti podatki seveda so. Vedno. Dajajmo tudi tiste, ki kažejo na to, da okrevamo! Po letu 2009, ko je stopnja

gospodarske rasti padla za 9 %, beležimo letos pozitivno gospodarsko rast 1,2 %!

Ko navajate neke podatke, naj jih še jaz: industrijska proizvodnja in izvoz dosejata od 5 do 10 % stopnjo rasti, z izjemo gradbeništva smo na poti okrevanja. Primanjkljaj je na dobrih 5 %, imamo relativno nizko stopnjo inflacije. Dolg sektorja države je še vedno daleč pod kriterijem in povprečjem Evropske unije. S sprejetimi ukrepi smo vendarle zagotovili in ohranili 25 tisoč delovnih mest. Brez zamere, na področju spodbujanja podjetništva in konkurenčnosti v zadnjih dveh letih je Vlada podprla več kot 4 tisoč 300 projektov podjetij, razpisala za več kot pol milijarde evrov sredstev. Podpora razvojnim centrom slovenskega gospodarstva je znašala nekaj manj kot 200 milijonov. Da pri ustvarjanju pogojev za razvoj gospodarstva nismo neuspešni, dokazuje tudi podatek, da smo v letih 2009 in 2010 zabeležili prirast 5 tisoč 49 novih podjetij in zadrug in 4 tisoč 191 espejev. Seveda so tudi zaskrbljujoči podatki o brezposelnosti, sicer so ti nižji od pričakovanih, pa vendarle seveda še vedno skrbijo. Zamujali smo oziroma časovni zamik je bil pri prihodu krize v Slovenijo, tako Slovenija zdaj z nekim zaostankom tudi iz krize počasi izhaja. Kot se počasi umirja število brezposelnih v Evropski uniji, tako se počasi umirja tudi število brezposelnih v Sloveniji oziroma raste število zaposlenih. Tisto, kar vam hočem povedati, je, da Slovenija zaenkrat ohranja vso politično, socialno in gospodarsko kondicijo, da lahko izplava iz te krize. Treba pa je malo več optimizma in tudi malo več sloge v slovenski politiki in v družbi. Če se bomo podpirali in, bom rekel, spodbujali, potem bomo stremeli k temu, da bomo boljši. Če bomo videli v vsem samo slabo, bo v družbi eno malodušje, ki ni dobro za nikogar. In tukaj se potem postavlja vprašanje alternative.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora, mag. Vizjak?

Prosim.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani predsednik Vlade!

Številke so neizprosne in zgovorne. Jaz sem vam naštel deset konkretnih točk, kjer so uradni podatki in so številke slabe. Te primerjave so narejene v primerjavi z drugimi v Evropi, in niso le posledica krize, s katero so bili soočeni vsi v Evropski uniji. Gotovo so tudi posledica nepravčasnega in neustreznega ukrepanja te vlade. Vlada je sicer sprejela nekatere ukrepe za ublažitev posledic krize, vendar so bili praviloma prepočasni, neceloviti ali pa so celo ciljali v nasprotno smer. Na primer, ukrepi za ohranjanje delovnih mest so v glavnem odložili problem odpuščanja, porabljenih je bilo 200 milijonov evrov, praktično pa ustvarjenega nobenega delovnega mesta. Jamstvena shema je povzročila veliko reprogramov posojil gradbenim tajkunom, ki so na koncu tako ali tako propadli in številni ljudje so ostali brez dela na cesti. Opozicija je predlagala kar tri pakete protikriznih ukrepov, preko 100 konkretnih podzakonskih predlogov, pa žal ni bilo sprejeto niti partnerstvo za sodelovanje. Tak predlog, ki bi lahko vsaj delno uredil zadeve, je tudi bil na koncu, da bi

naredili konec tihim družbenikom in bogatenju posameznikov. Teško se je tudi izogniti občutku, da Vlada nima odgovora za nakopičene probleme in da celo podpira nekatere vplivneže in tajkune. Nazorni so primeri, recimo vaše lobiranje za Zidarjeve SCT-posle v Libiji pri samodržcu Gadafiju. Potem državna firma, kot je Dars, hitro poravnava račune posvečenim firmam, kot je SCT, številni podizvajalci in zaposleni so brez plačila za opravljeno delo.

Spoštovani predsednik Vlade! Ti primeri, ki sem vam jih povedal, bolijo ljudi, ker imajo občutek, da so nekateri posvečeni, tako imenovani tajkuni, zaščiteni, zato se jim nič ne more zgoditi.

Sprašujem vas:

Ali se boste zavzeli, da se razkrijejo vsi računi teh ljudi v tujini?

Ali se boste zavzeli za zaplenbo premoženja teh ljudi?

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Gospod predsednik Vlade, prosim.

BORUT PAHOR: Nimam nič proti temu. Nasprotno. Vlada pod vodstvom pravosodnega ministra pripravlja štiri zakone, ki bodo posegli tudi na to področje in uredili stvari bolje, kot so bile doslej. Ljudi, ki so skrbeli bolj za lastninjenje podjetij kot za njihovo upravljanje, ne morete najti v našem mandatu, ampak so bili proizvod prejšnjih. Jaz ne obtožujem nikogar, da je to storil naklepno. Dejstvo je, da je pravni sistem ali pa slab nadzor to omogočal, a ne v tem mandatu. Mi smo bili tisti, ki smo moralno kategorijo tajkunstva spremenili v pravno pregonljivo dejanje in tudi onemogočili, da bi ljudje še naprej dobivali kredite za to, da bi mislili na svojo lastnino in ne na upravljanje podjetij, za katere so bili odgovorni.

Drugič. Rad bi vam povedal da bomo ta mesec zelo močno delali na paktu konkurenčnosti, ki ga predlagata Nemčija in Francija. S tem paktom konkurenčnosti, na njem dela delovna skupina, ki sem jo ustanovil prejšnji teden, bo prišla tudi pred predsednike vseh parlamentarnih strank, torej tudi opozicijskih, računam sredi marca.

Gospod poslanec Vizjak! Ali lahko računam, da pri tako prelomni odločitvi, kot bo ta, ali bo Slovenija sodelovala v paktu konkurenčnosti, tam je pa šest pogojev za to, računam lahko tudi na vaše sodelovanje? Ne pravim, da potrebujem prazno podporo, daleč od tega, ampak kritičen premislek, ali je pridružitev Slovenije paktu konkurenčnosti, ki bo od nas zahteval marsikaj, tudi, bom rekel, deloma pogled na odhodkovno stran proračuna, ali lahko računam na razumevanje z vaše strani. Če in kolikor, potem imamo priložnost, da se usedemo, kot sem večkrat rekel, na ta nemško-francoski vlak in gremo s prvo lokomotivo naprej. Če te možnosti ne bi bilo, kot vi pravite zaradi slabih referenc, Slovenija k temu niti ne bi bila aktivno vabljen. Pa je. V Sloveniji o tem razmišljamo in delamo, v slovenski vladi pripravljamo ukrepe in zdaj vas tukaj pred vsemi, tako kot vi mene, pred vašimi kolegi prosim, da sredi marca, ko bomo prišli s predlogom za naše sodelovanje v paktu konkurenčnosti, ki bo zelo zahtevna stvar, ampak bo Slovenijo počasi, a

zanesljivo izpeljal iz te krize, da pridete zraven in poveste svoja stališča.

Glede tega, v kakšno situacijo smo prišli z novo vlado, pa, brez zamere, še enkrat pravim: Slovenija je bila na krizo slabo pripravljena. Ne krivim nobenega posebej in nobene vlade posebej. Zato imamo tudi nekoliko več problemov, kot jih imajo kakšne druge države. Toda še vedno veliko manj, kot večina nam primerljivih.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Mag. Vizjak, imate postopkovni predlog?

MAG. ANDREJ VIZJAK: Hvala lepa, predsednik.

Jaz bi v skladu z določbami poslovnika predlagal razpravo o odgovoru predsednika Vlade.

Spoštovani predsednik Vlade, seveda smo za sodelovanje. Vendar preden bomo govorili o paktu konkurenčnosti, bi pričakovali v Slovenski demokratični stranki vaš odgovor na našo pobudo partnerstvo 2 + 10. Na začetku mandata smo vam dali pobudo za sodelovanje, pa je bilo tako, bi rekel, brezbrizno odklonjeno to sodelovanje. In to sodelovanje vseskozi pogrešamo.

Spoštovani predsednik Vlade! Jaz mislim, da številne delavke in delavci brez službe, 60 tisoč brezposelnih več v tem mandatu, 46 tisoč delovnoaktivnih manj v tem mandatu, ne morejo več živeti od obljub, in tudi ne od optimizma, ki ga vi trošite. Za obljube in optimizem je bilo dovolj časa v prvi polovici tega mandata. Sedaj bi morali žeti rezultate. Rezultate sem vam pa naštel v desetih točkah. In naj jih ponovim: padec konkurenčnosti gospodarstva, padec kazalnika gospodarske klime, naraščajoči stroški dela, zamude pri plačilih, večje število stečajev, padec BDP, padec investicij, primanjkljaj državnega proračuna, naraščajoči javni dolg in poročila in na koncu drastično naraščajoča brezposelnost in padec delovnoaktivnih. To in ne nazadnje v tem zadnjem, kar sem vam povedal, je ključ za pokojninsko reformo. Če bi ne bilo teh 46 tisoč delovnoaktivnih manj v letu 2010, če bi bilo brezposelnih več, če bi bilo investicij in dela v tej državi več, potem bi bila tudi problematika pokojninske reforme bistveno manjša. Še enkrat, vse te mednarodne primerjave kažejo, da vzrok za takšno stanje v Republiki Sloveniji ni samo kriza. In vaše kazanje s prstom nazaj je tipično. Ko se branite, ne znate drugega, kot preložiti odgovornost na drugega, redkokdaj pa nase in na svojo ekipo, med katerimi ste danes.

Niste mi pa odgovorili na tisto vprašanje, zato mislim, da je ključna tudi razprava. Vsi ti padci na materialni ravni bolijo ljudi in jih tepejo po žepu. Še bolj pa boli občutek, da se je ljudem zgodila krivica, da na eni strani nekateri, ki so "zafurali" slovensko gospodarstvo, lepo sedijo v lepih vilah, imajo debele račune v tujini in se posmihajo tem ljudem v stiski v brk. Vprašal sem vas, zakaj se za boga ne zavzamete za razkritje računov premoženja teh ljudi v tujini. Rekli ste, dobesedno, da nimate nič proti temu. Mi ne pričakujemo, da nimate nič proti temu. Vi morate to narediti kot odgovorni. Zato menim, da bi bilo že razkritje vseh teh računov in zaplenba tega denarja velik korak v smislu razčiščevanja zadev v Sloveniji.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Mag. Vizjak, v postopkovnem predlogu ne morete več spraševati predsednika Vlade, ker vam ta ne more več odgovarjati. O predlogu poslanca mag. Andreja Vizjaka, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru predsednika Vlade na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil jutri, 1. marca 2011, v okviru glasovanj.

Poslansko vprašanje predsedniku Vlade bo postavil Franc Bogovič iz Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

FRANC BOGOVIČ: Lep dober dan, spoštovani predsednik parlamenta, spoštovani predsednik Vlade, gospe in gospodje ministri, spoštovane kolegice in kolegi!

Gospodarska suverenost je zagotovo ena od tistih osnovnih suverenosti, ki jih država mora zagotoviti, prav tako je tudi ozemeljska celovitost in tudi razmere in dogodki, ki se odvijajo na meji in ob meji na naši strani meja del tega.

Zato vas, spoštovani predsednik Vlade, v skladu s številnimi pobudami, ki so bile naslovljene na nas, tudi na vas, sprašujem:

Ali in kako Vlada Republike Slovenije spremlja spremembe v strukturi lastnikov nepremičnin in posledično prebivalstva na vseh obmejnih območjih Republike Slovenije, konkretno na obmejnem območju z Republiko Italijo na slovenskem Krasu?

Kaj boste storili, da bo Vlada Republike Slovenije na zgodovinsko vedno občutljivem območju ob meji z Republiko Italijo in na slovenskem Krasu hitro, pravočasno in ustrezno poskrbela za zaščito slovenske kulture, kulturne krajine in jezika na slovenskem Krasu ter preprečila verjetne dolgoročne posledice odprtega trga nepremičnin ob meji ter zahtev po pravici priseljencev do komuniciranja s slovensko oblastjo v italijanščini?

Vemo, da ste imenovali medresorsko vladno komisijo, ki naj prouči tematiko in možnosti ukrepanja, ker pa čas teče in obstaja nevarnost, da bo rok za ukrepanje Vlada Republike Slovenije zamudila, vam v Slovenski ljudski stranki dajemo pobudo, zahtevo, ki so jo že izrazile tudi civilne iniciative, da naj država Slovenija takoj sproži postopek za sprejetje zaščitnih ukrepov v zvezi s trgom nepremičnin pri Evropski komisiji, podobno kot je Danska dosegla zaščito južnega ozemlja pred nakupi državljanov Republike Nemčije.

Ker lahko z uporabo splošne zaščitne klavzule Slovenija zaprosi le do 1. maja 2011, je treba ukrepati takoj, zato vas sprašujem:

Ali, na kakšen način in kdaj boste s svojo avtoriteto predsednika Vlade zagotovili, da bo Republika Slovenija pravočasno zaprosila za uporabo te zaščitne klavzule?

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, predsednik Vlade gospod Borut Pahor.

BORUT PAHOR: Da kasneje ne pozabim, spoštovani gospod poslanec, primer Danske je nekoliko poseben, ker si je ona v pogajanjih izborila poseben aneks glede nakupa nepremičnin. Vendar

pa to ne pomeni, da Slovenija nima nobenih pravnih in drugih sredstev, s katerimi lahko zavaruje interese, o katerih govorimo. Kot ste pravilno opozorili, je Vlada zato sklenila ustanoviti medresorsko skupino. Ta sedaj dela in pričakujemo, da bo brez dvoma pravočasno povedala, kakšne sklepe bi lahko sprejeli znotraj možnosti uveljavitve 37. člena akta o pogojih pristopa, med drugim tudi Slovenije, k pogodbam Evropske unije. Kot veste, mora na podlagi načela prostega pretoka kapitala tudi Slovenija zagotavljati možnost nakupa za vse državljane Evropske unije. Ne glede na navedeno, si je Slovenija v času pogajanj za članstvo zagotovila varovalko, mislim, da jo omenjate v svojem vprašanju, ki je opredeljena v pogodbi o pristopu, tako da na podlagi 37. člena te pogodbe v obdobju 7 let lahko uporabimo to splošno zaščitno klavzulo. Ta rok, kot ste pravilno omenili, poteče letos, zato je ukrepanje potrebno sedaj. Menim, da bo ta komisija kmalu zaključila z delom in da bomo sprejeli, morda po potrebi tudi pred tem pretresli še s kom drugim, morda širše politično, ukrepe, ki so s tega vidika pomembni.

Poleg navedene zaščitne klavzule na trgu z nepremičninami obstaja tudi možnost uvedbe zaščitnih ukrepov in nadzornih mehanizmov, kot sta jih, recimo, kolikor vem, uvedli Italija in Avstrija, ki so v sektorski zakonih in predpisih.

Kot rečeno, mi bomo, to računam, dovolj zgodaj ugotovili, kaj lahko naredimo – tu vas opozarjam, da velja načelo vzajemnosti –, da bomo zavarovali svoje interese, če bomo menili, da jih je mogoče, in poročali tudi Državnemu zboru o naših ukrepih glede tega.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora?

Prosim, gospod Bogovič.

FRANC BOGOVIČ: Spoštovani predsednik, tudi v pismu, ki so ga predstavniki civilne iniciative naslovili na vas, so v zahtevi zapisali, da se takoj javno opredelite do predstavljene problematike in ustrezno ukrepate, da se prepreči postopno prostorsko opustošenje in dolgoročna nacionalna erozija Krasa. Kot sva oba dejala, je ustanovljena komisija, ki jo je imenovala Vlada 17. februarja. Odzivi z Vlade so bili, to so vaši citati, da mora biti Vlada previdna in pametna, da se moramo zavedati prostega pretoka kapitala. V svojem vprašanju vas kot Primorca in predsednika Vlade sprašujem o vašem mnenju, če lahko to že poveste sedaj, glede na to, da komisija že deluje in je tudi že s strani številnih iniciatorjev tega problema zelo jasno pričakovanje, da se vrh države do tega problema opredeli. Sam ocenjujem, da gre pri takšnem vprašanju za eminentno politično vprašanje. Konec koncev za takšno zaščitno klavzulo za to področje nepremičnin, ki jo je treba sprejeti do 1. maja, je potrebna odločitev Evropske komisije. Zato moram reči, da me na nek način malce preseneča, da je v sestavi te komisije, prvi človek, ki vodi to komisijo po rangu, če je bilo vprašanje najprej naslovljeno predsedniku Vlade, potem pride pravosodno ministrstvo, znotraj katerega je ta človek, to je minister, državni sekretar, direktor direktorata in potem šele pridejo ljudje, ki vodijo sektorje na

posameznem ministrstvu, se pravi, peti nivo je, če gremo po hierarhiji, tisti, ki vam bom pripravil to odločitev. Ocenjujem, da je za tako eminentno politično vprašanje treba tudi jasno izraziti politično voljo, zato bi pričakoval, da bo odgovore na to vprašanje tudi politično dal nekdo na višjem nivoju. Konec koncev smo se v zadnjem času z Italijani ukvarjali, ko je evropski komisar... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, predsednik Vlade gospod Borut Pahor.

BORUT PAHOR: Spoštovani visoki zbor!

Kolikor je to vprašanje stvar politične volje in možnosti znotraj pravnega reda, potem naj tukaj ne bo nobenega nesporazuma. Slovenska vlada ima brzkone enak pogled, kot ga ima velika večina v tem domu, vključno z vami, ki postavljate to vprašanje. Zato sem, ko sem odgovarjal na novinarska vprašanja, dejal, prvič, ne samo kot Primorec, ste prijazno menili, ampak tudi kot Kraševci, da seveda nihče ni, in tudi jaz ne, ravnodušen od tega vprašanja, da sem z njim dobro seznanjen, da je treba ravnati, ne pa govoriti o tem, in da je treba pri tem upoštevati možnosti, ki nam jih daje pravni red. In natančno to se dogaja. Ko bomo te možnosti imeli in če bo potem potrebna politična presoja, se bo Vlada glede tega izrekla, če bo potrebna širša konzultacija, pa tudi širše. Naj ta visoki zbor ne bo zaveden, imamo enak interes, pri čemer razumemo, da se moramo gibati znotraj pravnega reda, ki smo mu zavezani, znotraj načela vzajemnosti, vendar so tukaj dane neke možnosti spričo te klavzule in drugih instrumentov, ki sem jih bil omenil, ki nam dajejo nek meni ukrepov, o katerih pa se je pametno morda pogovarjati tudi na kakšen drugačen način, kot vedno pred tem visokim zborom na odprti seji.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Imate postopkovni predlog, gospod Bogovič?

Prosim.

FRANC BOGOVIČ: V skladu s poslovnikom predlagam, da na naslednji seji Državni zbor opravi razpravo o tej problematiki. Kakor so mi terminski plani in roki te komisije znani, bo komisija ta strokovni nivo opravila pred našo naslednjo sejo, zato predlagam, da o tem perečem problemu, ki je zagotovo eden od naših problemov, o katerem je prav, da politika tudi v Državnem zboru spregovori, opravimo razpravo na marčevski seji. Predlagam, da v skladu s poslovnikom o tem tudi glasujemo.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

O predlogu poslanca Franca Bogoviča, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru predsednika Vlade na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil jutri, 1. marca 2011. v okviru glasovanj.

Poslansko vprašanje predsedniku Vlade bo postavil Zmago Jelinčič Plemeniti iz Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

Prosim.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa.

Spolni kriminal v Sloveniji in teža tovrstnih kaznivih dejanj se stopnjuje in je iz leta v leto višji. V SNS se že vse od leta 2001 na vse možne načine trudimo in pozivamo predstavnike vseh slovenskih političnih strank, do danes žal neuspešno, da bi uvedli register spolnih prestopnikov v Sloveniji, da bi s spremembami Kazenskega zakonika povišali kazni na področju spolnega nasilja ter da bi podaljšali zastaralne roke pri prijavi kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost. Vendar problematike spolnega nasilja v Sloveniji oblast ne jemlje resno in odgovorno, kakor je tudi prejšnja niti predprejšnja oblast nista jemali resno in odgovorno. Spolna zloraba je zločin, za katerega ni opravičila. Gre za eno najbolj okrutnih in ostudnih kaznivih dejanj, ki mora biti v družbi ustrezno sankcionirano, zato je zelo pomembno o tem spregovoriti na glas in opomniti na nedopustnost teh dejanj in potrebo po sankcioniranju spolnih nasilnežev. Spolno nasilje in zlorabe otrok predstavljajo družbeni pojav v vse večji razsežnosti. Le 11 % storilcev je poznanih v okolju, v katerem živijo, večina pa jih ostane neodkritih. Pomemben del storilcev kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost dejanja ponavlja in povratništvo v primerih spolnih zlorab doseže tudi do 70 %. Glede na odnos države do žrtev, je skrb za naše najmlajše bistveno nižja, kot je v ZDA in Evropi. Sramotno je, da je v naši družbi življenje otroka manj vredno od prometnega prekrška, saj na področju prometnih prekrškov Vlada zagovarja strojno kaznovalno politiko, ki naj bi botrovala večji preventivi, ko pa gre za poseg v človekovo nedotakljivost, nastopi vladna apatičnost in očitna toleranca. Glede na to, da je to zelo občutljiva in boleča tematika, sem prejšnji teden na Vlado raje naslovil pisno vprašanje o tej problematiki, vendar je predsednik Državnega zbora brez obrazložitve zakaj, zavrnil moje vprašanje. Da pa ne boste mislili, da mi lahko preprečite, da bi opozarjal na probleme, ki vam ne dišijo in jih želite pomesti pod preprogo, vas predsednik Vlade danes javno pred vsemi sprašujem:

Ali bo Vlada vzpostavila ustrezen nadzor za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost vseh storilcev tovrstnih kaznivih dejanj, ki mora biti dostopen vsem institucijam, delujočim na področju vzgoje in izobraževanja? Gospod predsednik, kaj boste storili glede te zelo pereče problematike?

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Samo trenutek, gospod predsednik. Cenjeni kolega Jelinčič, če bi vprašanje zapisali tako, kot ste ga danes ustno predstavili, bi gladko poslal to vprašanje naprej predsedniku Vlade. Hvala.

Prosim, gospod Borut Pahor, predsednik Vlade.

BORUT PAHOR: Poglejte, tudi pri tem odgovoru bi rad rekel, da verjetno med nami glede pogleda na ta zavržena dejanja ni nobenih razlik. Če in kolikor so razlike v pristopu, kako ta dejanja preventivno preprečevati, kako jih potem kazensko sankcionirati, je verjetno to del tudi strokovne diskusije in na koncu politične odločitve. Če in kolikor smo verjetno tukaj vsi naklonjeni strogim kaznovalnim ukrepom.

Seveda pa verjamem, nisem poznavalec tega področja, da je bilo to prav gotovo upoštevano tudi v letu 2008, ko se je sprejel nov kazenski zakonik. V 84. členu so uvrščene med temeljne določbe za dajanje podatkov iz kazenske evidence, ker po tem ste me spraševali v vprašanju, ki sem ga dobil, da na podlagi tega, pod pogoji, določenimi z zakonom, je iz kazenske evidence mogoče dobiti podatke o neizbrisanih obsodbah za katerokoli kaznivo dejanje, torej tudi za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost. Drugič. Po drugem odstavku istega člena se na upravičeno in s področnim zakonom določeno zahtevo ustanov in društev, ki so jim zaupani otroci in mladoletniki, dajejo podatke iz kazenske evidence tudi za že izbrisane obsodbe za določena kazniva dejanja, kot je na primer spolni napad na osebo, mlajšo od 15. let, kršitve spolne nedotakljivosti z zlorabo položaja, ki ga stori učitelj, vzgojitelj, skrbnik, posvojitelj itn. Na podlagi tretjega odstavka istega člena je v noveli zakona o izvrševanju kazenskih sankcij določeno, da se obsodbe za navedena kazniva dejanja vpišejo v posebno evidenco. Določeni so bili tudi pogoji, pod katerimi se v nasprotju s splošnim načelom prej navedenim ustanovam dajejo v zvezi z navedenimi kazenskimi dejanji tudi podatki o osebah, ki so iz kazenske evidence že izbrisane. Obsodbe za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost se tako vpišejo v posebno evidenco, s področnimi zakoni se predpišejo pogoji in omejitve za dajanje podatkov o takih osebah. Ko ste mi postavljali vprašanje, gospod poslanec Jelinčič, mi je ministrica za notranje zadeve povedala, da v splošnih usmeritvah za delo policije za leto 2011 visoko med prioritetami spada tudi preventiva in pregon kaznivih dejanj s tega področja. Vlada se glede tega trudi z instrumenti, ki jih ima, in če bo presodila, da za to obstajajo razlogi, bo morda tudi spremenila pravne norme, če bo za to obstajala potrebna politična volja in večina ter argumenti za to. Tukaj je volja še najmanj pomembna, ker ne verjamem, da kdo misli drugače, kot je splošno mnenje v javnosti, da so to zavržena dejanja, ki terjajo strogo kaznovanje.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora gospod Jelinčič?

Prosim.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Zaskrbljujoče je dejstvo, da je vse več spolnega nasilja nad otroki in mladoletniki ter da je v slovenskih zaporih iz leta v leto več povratnikov. Evropa se je resno lotila reševanja te kompleksne problematike, saj so nekatere države poleg registra in zakonske obveznosti po predložitvi potrdila o nekaznovanosti s področja spolne nedotakljivosti za tista delovna mesta, ki so povezana z vzgojo in izobraževanjem, uvedle celo kemično kastracijo za pedofile. Evropa si že nekaj časa zavzema za neposredno izmenjavo podatkov o storilcih kaznivih dejanj s področja spolnega nasilja nad otroki. Daleč najbolj dodelan in restriktiven model pa imajo ZDA. Naša oblast pa se že od leta 2004 dalje izgovarja, da naj bi bila uvedba takšnega registra v Sloveniji neprimerna z vidika načela sorazmernosti, obenem pa Vlada uvaja novo centralno evidenco za vse predšolske

otroke, učence, dijake, študente ter udeležence izobraževanja odraslih, kjer bodo navedeni prav vsi, tudi najbolj osebni podatki. Praksa je žal takšna, da so žrtve tovrstnih najtežjih kaznivih dejanj večinoma prepuščene same sebi, stigmatizirane, izpostavljene grožnjam in v svoji bolečini ostajajo same. Takšna ignoranca sproži vprašanje, kdo v Republiki Sloveniji tolerira pedofile, še posebej, ko vidimo, da še tisti dosojeni ukrepi kazni zapora, ki so izrečeni, ne dosegajo niti zakonsko določenega minimuma. Dostikrat pa so storilci teh kaznivih dejanj pogojno obsojeni ali oproščeni.

Vprašanje, ki mi ostane, je:

Koga v Republiki Sloveniji sodni sistem pravzaprav ščiti? Žrtve ali storilce? Vendar mislim, da odgovor ni potreben.

Še vedno tudi ni zakonsko predpisano obvezno preverjanje oseb, ki delajo v varstveno vzgojnih ustanovah v okviru državnih in civilnih organizacij: šole, vrtci, tabori, letovanja in tako naprej, kamor so naši otroci dnevno zaupani v varstvo.

Torej, gospod predsednik:

Kaj boste storili glede problematike, ki sem jo navedel?

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim, predsednik Vlade, gospod Borut Pahor.

BORUT PAHOR: Verjetno bi bil odgovor, da vse, kar je treba, ne bi povedal prav veliko. Ampak v bistvu vam ta hip ne morem reči kaj več od tega: vse, kar je treba. Nihče tukaj nima, in to je bistvenega pomena, zelo drugačnega pogleda na to vprašanje. Tako spričo nesprejemljivosti, kot spričo želje po tem, da se s preventivno politiko in po potrebi s kaznovalno politiko taka dejanja preprečujejo in kaznujejo, če obstajajo za to strokovne podlage in razlogi. Slovenska vlada bo v kratkem novelirala štiri pomembne zakone. Vse zato, da bi preganjali kriminal, gospodarski, organiziran, tudi tak. Slovenska vlada je za pobude odprta in bomo prisluhnili predlogom in argumentom zanje. Predlagam pa, da ne poskušamo vedno znova ustvarjati vtisa, da imajo vsi za vse probleme vse rešitve, medtem ko jih Vlada ne vidi in za nobenega od problemov nima rešitve. Tudi s tem se ukvarjamo in se želimo ukvarjati. Če in kolikor je tukaj ta pripravljenost za predloge, ki izboljšujejo stanje, Vlada glede njih prav gotovo pri tem vprašanju ne bo ravnodušna. To vam želim zagotoviti.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Imate postopkovni predlog, gospod Jelinčič?

Prosim.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: V slovenskih zaporih je samo zaradi spolnega nasilja in napada na osebo, mlajšo od 15 let, povprečno 50 obsojencev, katerih kazni je v povprečju dolga le 3 leta in pol. Največje razočaranje pa so odločitve sodne veje oblasti, ki se kljub že tako nizkim predpisanim najvišjim kaznim ne odloča za izrek zapornih kazni za kazniva dejanja zoper spolno

nedotakljivost, temveč izrekajo oprostilne sodbe z naravnost neverjetnimi obrazložitvami, če pogledamo samo zadnji takšen primer, ki je odmeval v javnosti. Da je zaskrbljenost poslanske skupine SNS popolnoma na mestu, dokazujejo tudi višje povprečne kazni za pedofile v ZDA, katerih doba je 11 let, ob tem pa Evropska unija oziroma njene članice, med katerimi je Slovenija popolnoma pasivna, sprejemajo dogovore o poenostavljeni izmenjavi podatkov iz kazenskih evidenc, ki bodo v bodoče v posameznih državah preprečevali nadaljevanje tovrstnih dejanj. Vsaka članica naj bi bila zato dolžna voditi evidenco kazenskih obsodb svojih državljanov, ne glede na to, kje naj bi do njih prišlo. Vi se izgovarjate in vaši odgovori niso točni, so zavajajoči, pa čeprav so vam jih svetovali ustrezni ministri.

Zato v skladu z 246. členom Poslovnika Državnega zbora zahtevam, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade na moje poslansko vprašanje. Poslance vseh poslanskih skupin pozivam, da ta predlog podprete. Sicer pa, drage poslanke in poslanci, bo rezultat glasovanja pokazal, koliko je za vas pomembna zlorabljen duša in telo otroka, ki za posledicami takšnih dejanj trpi celo življenje.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

O predlogu poslanca Zmaga Jelinčiča Plemenitega, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru predsednika Vlade na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil jutri, 1. marca 2011, v okviru glasovanj.

Proceduralno ste želeli, gospod Tanko, prosim.

JOŽE TANKO: Hvala lepa za besedo, spoštovani predsednik.

24., to se pravi pred nekaj dnevi smo dobili obvestilo, kateri ministri danes ne bodo sodelovali pri točki dnevnega reda. Med temi ministri je napisana tudi Katarina Kresal, ministrica za notranje zadeve. Tudi pred nekaj minutami, ko ste brali odsotnost ministrov, ste prebrali tudi Katarino Kresal kot ministrico, ki je ne bo na seji. In smo presenečeni, da se ti podatki, ki jih dobivamo poslanci na mizo, ne ujemajo z dejanskim stanjem. Ker navedene ministrice ni bilo med prisotnimi na tej seji, nismo tudi pripravili ustnih poslanskih vprašanj, nismo na primer nič spraševali o zadevi Hypo, nismo nič spraševali o Nacionalnem preiskovalnem uradu, nič o bulmastifih in še o drugih velikih zgodbah, ki so v tej koaliciji. In očitno drži, da je Katarina Kresal, ministrica za notranje zadeve, ena izmed 18 Katarin Kresal v tej državi, kot je bilo prej v enem dopisu napisano kolegu Branku Grimsu, da je Drago Kos eden izmed 18 Dragov Kosov in da zato ne morejo dati podatkov, da bi ga zaslišali na preiskovalni komisiji.

Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovani ministri, predsednik Vlade, predlagam, da v bodoče, zato da bi tudi ustna poslanska vprašanja potekala tako, kot je treba, da bi bila naslovljena na prave osebe, s pravimi temami, s poudarki, vsaj poveste, kateri ministri bodo dejansko prisotni in kateri odsotni, da se te zadeve ujemajo, ne da dobimo neke dokumente na mizo, z glavo

Državnega zbora, ki jih pošilja Vlada Republike Slovenije, pa se ne ujemajo s tistim, kar se zgodi čez dva dni. Mislim, da je to nedopustno. Tudi zaradi tega se potem ne postavljajo na seji Državnega zbora v okviru točke ustna poslanska vprašanja poslanska vprašanja pravim ministrom. Tisti pa, kot imamo primere, ki pa morda niso kdaj navedeni, da ne bodo odsotni, pa jim postavimo poslanska vprašanja, jih potem na sejo ni, in na naslednji seji, ko je že vsa aktualnost mimo, imamo, tako kot je na tej seji, 10 ustnih odgovorov na vprašanja, ki smo jih postavili pred mesecem dni. Aktualnost teh tem je šla mimo. Zato predlagam, da se tudi 1. točke v okviru dnevnega reda seje Državnega zbora, se pravi ustna poslanska vprašanja, lotimo resno, tako kot se spodobi za visoki dom, tako kot pravi rad predsednik Vlade, to se pravi Državni zbor. In v bodoče predlagam, da se takšne stvari ne ponavljajo več. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Medtem ko ste postavljali to proceduralno vprašanje oziroma predlog, sem poizvedel in ugotovil, da se je ministrica Katarina Kresal opravičila, njeno opravičilo velja. Današnje plenarno sejo bo tudi kmalu zapustila zaradi obveznosti, zaradi katerih se je opravičila. In v tem pogledu bi lahko rekel samo to, da bi ji kvečjemu morali dati pohvalo, da je kljub temu prišla, ko je lahko, sicer pa bo morala oditi, ker ima druge obveznosti, povezane s svojim delom. Toliko glede tega.

Poslansko vprašanje predsedniku Vlade bo postavil mag. Borut Sajovic iz Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik, za besedo.

Uvodoma moram ugotoviti, ker nekateri v tej dvorani sedimo že drugi mandat, da so klopi, ki jih zaseda Vlada ob tej točki, v tem mandatu zagotovo bistveno bolj polne, kot so bile v preteklem, kar poslanke in poslanci ocenjujemo izredno pozitivno.

Moje vprašanje, gospod predsednik Vlade, se nanaša na probleme in problematiko, ki je povezana z gospodarskim kriminalom. Dejstvo je, da je gospodarskega kriminala v tej državi že dolga leta preveč, da pa nikdar in nikoli ni bil tako v ospredju, kot je danes, na eni strani zaradi recesije, zaradi gospodarske krize, na drugi strani pa, kar se mi zdi izredno pohvalno in pomembno, je Vlada prav pregon gospodarskega kriminala postavila kot eno prvih prioritet svojega delovanja. To je ne nazadnje tudi izredno dragoceno sporočilo državljanom in državljanom, ki želijo in zahtevajo, da se taka dejanja odkrijejo, ustrezno sankcionirajo in vse, kar je bilo na podlagi takega kriminalnega delovanja, tudi ustrezno zapleni in vrne v državni proračun. Sporočilo mora biti jasno: kraja je v sodobni Sloveniji nekaj nesprijemljivega in bo brez milosti sankcionirana. Veseli smo tudi, ko dobimo iz dnevnoinformativnih medijev sporočilo: če so bili prej zapori, kot se radi izrazimo, rezervirani zgolj za kurje tatove, zdaj temu ni več tako, v tej državi ni več nedotakljivih.

Zato vas na koncu sprašujem, spoštovani predsednik:

Kakšno je vaše mnenje, ali menite, da je slovenska policija v boju proti gospodarskemu kriminalu uspešna?

Kakšni so rezultati njenega dela?

Ali se strinjate, da je Nacionalni preiskovalni urad, ki je bil v prejšnjem letu ustanovljen, pravi odgovor na izzive, ki jih prinaša gospodarska kriminaliteta? Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim, predsednik Vlade gospod Borut Pahor.

BORUT PAHOR: Glede zadnjega vašega vprašanja vam vsekakor lahko odgovorim pozitivno, naj navedem za to tudi argumente. Ne samo glede obveznosti, nalog in rezultatov dela Nacionalnega preiskovalnega urada, ki smo ga v tem mandatu ustanovili zato, da bi uspešneje preganjali organiziran gospodarski kriminal, ampak tudi sicer glede ravnanja policije, ki deluje kot neodvisen organ v sestavi, ne ministrica ne jaz ne posegava v določene primere, ministrica daje samo navodila za splošne usmeritve dela policije. Pregon organiziranega in gospodarskega kriminala je prioriteta številka ena. Poglejmo rezultate. Obseg obravnave in s kazensko ovadbo zaključene gospodarske kriminalitete se je v lanskem letu v primerjavi z letom 2009 povečal za 41 %. Premoženjska škoda teh dejanj je znašala nekaj več kot pol milijarde evrov, kar je 162 % več kot v letu 2009. Za porast te gospodarske kriminalitete je več razlogov. Sam sem zadovoljen, da so policija in drugi organi pregona pri odkrivanju in sankcioniranju tega tudi uspešni. Delež gospodarske kriminalitete v celotni strukturi kriminalitete se je z 10,5 % v letu 2009 poveča na 14,6 % v letu 2010. Prav tako se je delež premoženjske škode, nastale kot posledica gospodarske kriminalitete, v strukturi celotne premoženjske škode s skoraj 70 % v letu 2009 poveča na skoraj 90 % v lanskem letu. Delež preiskanih gospodarskih kaznivih dejanj je v letu 2010 ostal na enakem nivoju, kot letu poprej in znaša 95,23 %. Na podlagi zakona o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja je bilo obravnavanih in s kazensko ovadbo zaključenih za 73 % več kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete, za katero so bile odgovorne tudi pravne osebe, kot leta 2009.

Kot veste, je bil ustanovljen Nacionalni preiskovalni urad in v njegovem okviru ta hip preiskujejo ali so preiskovali 17 kompleksnih zadev s področja gospodarske kriminalitete in korupcije. Če mi dovolite, da vaše vprašanje nekako izkoristim tudi za splošen odgovor na vse, kar je bilo danes izrečeno. Mislim, da celotna slovenska slika tako pred domačo kot mednarodno javnostjo ni črno-bela. Če bi moral določiti nianse v tem, bi rekel, da smo v tistem pasu, ki omogoča izhod iz krize tako, da nihče ne bo ostal prikrajšan, da nihče ne bo ostal privilegirani, da se bomo borili za to, da uspe veliki večini ljudi in da bomo tistim, ki morda pri tem ne bodo uspeli, solidarno pomagali. Slovenija ne glede na to, da jo je kriza prizadela bolj kot veliko večino drugih držav, dobro okreva. Če in kolikor tisti, ki dajete kritike, tudi upravičeno, in Vlada ni ravnodušna do njih, na delo Vlade in vzpostavljate neko atmosfero, in to je legitimno v demokratični

družbi, morate hkrati povedati, kje so alternative. Pazite, kadarkoli smo nezadovoljni z obstoječim stanjem, imamo pravico, da se kritično izrečemo o njem, da sprožimo demokratično razpravo, ampak tisto, kar je pomembno za vse nas, nas, kot politično elito ta hip v državi, opozicijsko in koalicijsko, je, da vemo, kaj je boljše, kaj je alternativa. Ta hip vam pravim, da kolikor imam jaz svojega vedenja in vedenja, Vlada po svojih najboljših močeh poskuša streti trde orehe gospodarske krize, socialne krize. Zavedamo se, da leto 2011 pred nami ni lahko leto, da lahko zaradi pretresov, ki smo jim priča v naši bližini, pride do podražitve nafte, do podražitve hrane, da vse to lahko zelo hitro spremeni temeljne parametre reševanja gospodarske krize, ne samo pri nas, ampak v celotni Evropi, v celotnem zahodnem svetu. Paziti moramo na mir in dobro sosedstvo. Vse to moramo imeti pred očmi. Slovenija je na dobri poti, da okreva. In samo v toliko sem si prej drznil pozvati, da z malo več samozavesti, ne optimizma, ampak malo več samozavesti gledamo na našo voljo, željo in znanje, da splavimo iz te krize. Jaz ne vidim drugih uspešnejših alternativ ta hip.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prehajamo na odgovore na poslanska vprašanja, postavljena na 24. seji zbora. Predsedniku vlade se zahvaljujem za odgovore.

Minister za delo, družino in socialne zadeve, dr. Ivan Svetlik bo odgovarjal najprej na vprašanje mag. Štefana Tisla v zvezi z javnimi deli.

Prosim, dr. Svetlik.

DR. IVAN SVETLIK: Spoštovani, gospod predsednik, spoštovane poslanke in poslanci, spoštovani poslanec Tisel.

Sprašujete glede programa javnih del za leto 2011. Ta je bil sprejet na 104. redni seji 21. 10. 2010, in sicer v višini slabih 17 milijonov evrov. To pa je slaba polovica tega, kot je bilo namenjeno temu programu v letu 2009. Takšna opredelitev sredstev za ta program je posledica proračunskih omejitev za to področje in tudi posledica tega, da večino programov, ki jih izvajamo na področju zaposlovanja, financiramo iz sredstev evropskega socialnega sklada in da moramo ta sredstva tudi dofinancirati, medtem ko program javnih del ni takšen, ker ga je težko organizirati na ta način, da bi ga lahko zaradi administrativnih postopkov tudi tako financirali.

Glede na dejstvo, da je prišlo do izpada sredstev za ta program, smo na ministrstvu s ciljem aktiviranja čim večjega števila brezposelnih oseb pripravili dva ukrepa. Eden je pripravljen in bo v kratkem v razpisu, za drugega pa tečejo priprave. Prvi ukrep je nov program aktivne politike zaposlovanja z naslovom Priložnost zame, kjer bodo lahko organizacije prejele subvencijo za zaposlitev brezposelnih oseb, tudi tistih, ki so bile na dan 31. 12. 2010 vključene v program javnih del in so invalidi, starejši od 50 let, ali pa so bili pred vključitvijo v program javnega dela dolgotrajno brezposelni. Delodajalci bodo lahko v okviru tega programa za zaposlitev brezposelne osebe za obdobje dvanajst mesecev prejeli subvencijo v višini

7 tisoč 500 evrov. V primeru, da bo delodajalec zaposlil brezposelno osebo za 24 mesecev oziroma bo pred potekom dvanajstmesečne zaposlitve podaljšal zaposlitev za določen čas vsaj za dvanajst mesecev, bo lahko prejel še enkrat tolikšno vsoto. Pri tem bi rad poudaril, da so javna dela namenjena aktiviranju brezposelnih oseb, ki na trgu dela najtežje najdejo primerno zaposlitev. V okviru programskega razpoložljivih sredstev za izvajanje javnih del želi ministrstvo prioriteto delovno in socialno aktivirati te osebe, s sofinanciranjem, vključitvijo oseb v lokalne iniciative in nacionalne programe pa tudi pomagamo nevladnim organizacijam in lokalnemu okolju. Vendar je primarni cilj vključitev posameznikov manj pa sama dejavnost organizacij. Drugi program, ki ga pa pripravljamo sedaj in se pogovarjamo za dodatna sredstva v okviru desetih milijonov z ministrstvom za finance, pa bo šel v podobni smeri, tako da bi nadomestili ta izpad še z enim programom aktivne politike zaposlovanja, ki bo namenjen vključevanju teh brezposelnih oseb, ki jih v programe javnih del ne bomo mogli vključiti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Mag. Štefan Tisel je danes opravičen na današnji seji. Tako se bo z odgovorom lahko seznanil iz magnetograma. Minister za delo, družino in socialne zadeve dr. Ivan Svetlik bo odgovoril tudi na vprašanje Marijana Pojbiča v zvezi z Inšpektoratom za delo Republike Slovenije.

Prosim.

DR. IVAN SVETLIK: Spoštovani gospod poslanec Pojbič, naj pojasnim uvodoma, da številke, ki jih bom navajal, so navedene za obdobje 2008–2010 in se nanašajo na področje dejavnosti javne uprave in obrambe, izobraževanja, zdravstva, socialnega varstva, z nastanitvijo in brez nastanitve, kulturne in razvedrilne dejavnosti, dejavnost knjižnic, arhivov in muzejev.

Če pogledamo odgovor na vprašanje, koliko je bilo inšpekcijskih pregledov na tem področju, izrečenih ukrepov in kršitev, potem vidimo, da je bilo v celoti v tem obdobju inšpekcijskih pregledov tisoč 987, izrečenih ukrepov tisoč 196 in ugotovljenih kršitev 2 tisoč... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Gospod minister, vi se prej niste izklopili, zato imate zdaj še štiri minute, ki vam jih bomo določili, tako boste še lahko uporabili štiri minute za odgovor gospodu Pojbiču. Bomo lepo počakali, na nobene sosednje mikrofone ne bomo hodili.

DR. IVAN SVETLIK: No, očitno bo sedaj delovalo. Navedel sem podatek o pregledih, ukrepih in pa kršitvah. Poleg tega je v letu Inšpektorat Republike Slovenije ob koncu leta 2010 izvedel tudi usmerjeno akcijo, v okviru katere so izvajali nadzor nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje na upravnih enotah Republike Slovenije. Konkretni podatki o izrečenih ukrepih in ugotovljenih kršitvah bodo predstavljeni v poročilu za leto 2010, ki ga bo inšpektorat izdal. Naj pri tem navedem, da je občutno manj kršitev delovnopravne zakonodaje v

javnem sektorju kot v drugih dejavnostih, primerjalno gledano. Predvsem prevladujejo tukaj kršitve na področju delovnopravnih razmerij. Najpogostejše so, da, recimo, delodajalec ne izroči delavcu fotokopije prijave, obvezno socialno zavarovanje, potem so kršitve v zvezi z objavi prostega delovnega mesta, v zvezi z zagotavljanjem varstva pred spolnim in drugih nadlegovanjem, v zvezi s prepovedjo sklenitve pogodb o zaposlitvi za določen čas in podobne. Na področju varnosti in zdravja pri delu pa so najpogostejše kršitve glede usposabljanja delavcev za varno delo, potem glede vodenja evidenc, zagotavljanja preventivnih zdravstvenih pregledov in podobne.

Kar zadeva pa tretje vprašanje, gospod Pojbič, glede učinkovitosti Inšpektorata Republike Slovenije za delo, mislim, da o tem govorijo navedene številke same, glede opravljenih pregledov, izrečenih ukrepov in ugotovljenih kršitev. To vse je razvidno iz letnih poročil, ki jih inšpektorat vsako leto pripravi. Ta poročila so potem tudi objavljena in dostopna vsakomur. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora, gospod Pojbič?

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani! V vašem odgovoru ni zaznati, da ste vi ali Inšpektorat Republike Slovenije za delo obravnavali vse sume kršitev, predvsem pa ne tistih, ki so javnosti postale znane pred kratkim in se nanašajo na samega glavnega inšpektorja za delo Boruta Brezovarja.

V zadnjem času smo bili v medijih priča izjavam glavnega inšpektorja Boruta Brezovarja, ki kažejo na utemeljen sum kršitve delovnopravne zakonodaje z njegove strani. Povsem neprimerno je, da glavni inšpektor za delo ne bi upošteval predpisov, ki veljajo za njega in ostale javne uslužbenke. Nesporno je na podlagi njegovih izjav, da obstaja utemeljeni sum vsaj glede dveh kršitev. Prvič, iz medijev je razvidno, da je gospod Brezovar 9. 12. 2010 med službenim časom predaval v Koloseju in Cinkarni Celje, tako je bil med obvezno službeno prisotnostjo odsoten kar 6 ur. Od vas, ki ste mu nadrejeni, ni dobil soglasja za koriščenje presežka ur, kot so za Žurnal 24 sporočili z vašega ministrstva. Zato njegova odsotnost pomeni utemeljen sum za kršenje uredbe o delovnem času v organih državne uprave. In drugič, ko je opravljal navedena predavanja za to ni imel sklenjene pogodbe, to izhaja iz njegovih izjav v medijih, bolj konkretno v prispevku za Žurnal 24, 16. 12. 2010. S tem se poraja utemeljen sum, da je vedoma sodeloval pri kršitvi prve alineje 5. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno. Zato vas sprašujem:

Kaj ste storili kot minister, kateremu je glavni inšpektor odgovoren, v zvezi z ugotavljanjem navedenih kršitev glavnega inšpektorja za delo?

Kako gledate na to, da očitno veljajo drugačna merila za navedene delodajalce in za ministrstvo za delo?

Ali se vam zdi, da bi s takšnimi dejanji bil glavni inšpektor za delo Borut Brezovar, glede na delo in odgovornost, ki ga upravlja, za zgled ostalim inšpektorjem, delodajalcem, javnim uslužbencem ter širši slovenski javnosti?

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim, gospod minister.

DR. IVAN SVETLIK: Hvala lepa.

Spoštovani gospod Pojbič, za vse v tej državi mora veljati enak zakon, tako za uslužbenca, tudi za uslužbenca ministrstva, in tudi za inšpektorat. Moram reči, da v zvezi z delom inšpektorja, seveda tudi drugih sodelavcev, večkrat prihajajo kakšne prijave in pritožbe, včasih tudi do tistih, ki jih inšpektorat nadzira, iz različnih in včasih tudi razumljivih razlogov. Mi takšne prijave pregledamo, preverjamo, tudi v tem primeru smo pregledali, ko je prišla ta informacija, in nismo ugotovili, da bi prišlo do kakršnekoli nepravilnosti. Je pa včasih interpretacija aktivnosti sodelavcev ministrstva, tudi inšpektorata, na terenu zelo vprašljiva, ker oni ne samo nadzorujejo, ampak tudi svetujejo v različnih okoljih, da ne bi prihajalo do kršitev. In to je tudi njihova vloga. Če pa imate zelo točne natančne podatke o tem, pa jih morda še na ministrstvo nismo prejeli, vas pa pozivam, da jih tudi predložite in bomo preverili, ali to, kar te navedbe pravijo, v resnici drži ali ne. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Imate postopkovni predlog?
Prosim.

MARIJAN POJBIČ: Predlagam, da o tem vprašanju opravimo širšo obravnavo v Državnem zboru. Gospod minister je vprašal, če imam za to kakšne dokaze oziroma konkretne argumente. Tukaj je eden izmed teh argumentov. Gospod minister, jaz upam, da ste si vi to prebrali. Tu imate drugega...

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Kolega Pojbič, ne se obračati več direktno na ministra, ker veste, da mu ne morem dati besede. Prosim, da utemeljite postopkovni predlog. Samo to, nič drugega, glasovali bomo tako ali tako.

MARIJAN POJBIČ: Prav, gospod predsednik.

Jaz vseeno mislim, da mediji, ko so pisali o tem problemu in ga izpostavili, so to pisali z določenimi argumenti in dokazi, ki jih zagotovo tudi hranijo v svojih arhivih, če lahko temu tako rečem. Jaz mislim, da je zato nujno, da o tem vprašanju opravimo širšo obravnavo, ker enostavno se nam ponovno pojavi situacija, ko na eni strani za uboge državljane, za delavce in za vse ostale velja ena zakonodaja, za tiste, ki so pa vodilni funkcionarji, in med drugim ti javni uslužbenci, za njih pa to ne velja. Po tem, kar je bilo zapisano v tedniku Žurnal 24, je možno razbrati vse tisto ključno, kar je potrebno za to, da bi gospod minister v skladu s svojimi pooblastili lahko primerno odreagirala. Ker v tistem poročilu, ki ga je danes tukaj navajal, ni omenil niti z eno besedo tega problema, to pomeni, da so poskušali spet stvar skriti ali pa jo spraviti pod preprogo. In to se mi zdi neodgovorno, nekorektno in nepošteno. Dejstvo je, da mora zakon za vse v tej državi veljati enako, ali je to prvi inšpektor v tej državi, ali je to tisti na repu te zgodbe, za vsakega mora veljati enako. Pomembno je pa tudi to, povejte mi, kako lahko delavci, delojemalci, delodajalci

zaupajo inšpektorju, glavnemu inšpektorju, ko potem slišijo in berejo takšne naslove in takšne stvari, ki pišejo v teh člankih. Se pravi, to pomeni, če tisti ključni ljudje na vrhu ne upoštevajo zakonodaje, kako bodo lahko potem prepričali ostale državljanke in državljane Republike Slovenije, da bodo to zakonodajo upoštevali. In to je ključno vprašanje, ki se nam vseskozi pojavlja. Kot gre pri tem problemu, ko gre za gospoda Brezovarja, mislim, da gre tudi pri ostalih zadevah. Ker je bilo danes že velikokrat rečeno, da je tukaj pomembno, če tukaj sedi vsa ekipa ministrov, in je to ključno vprašanje, namesto da bi razmišljali o tem, kaj pa je ta ekipa ministrov za to državo naredila in za te državljanke in državljane Republike Slovenije. To bi moralo biti ključno vprašanje. In ko bomo soočeni s takšnimi problemi, kot je ta, potem.../ izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

O predlogu poslanca Marjana Pojbiča, da Državi zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministra za delo, družino in socialne zadeve na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil jutri, 1. marca 2011, v okviru glasovanj. Minister za zdravje Dorijan Marušič bo odgovoril na vprašanje Sama Bevka v zvezi z obvladovanjem bolnišničnih okužb v slovenskih bolnišnicah.

Prosim.

DORIJAN MARUŠIČ: Spoštovani gospod predsednik, cenjeni poslanec, poslanke, poslanci, kolege ministri, minister!

Bolnišnične okužbe, gre za področje, ki je v Sloveniji zadovoljivo ali visoko zadovoljivo urejeno z zakonom, ki je bil sprejet leta 1995, gre za Zakon o nalezljivih boleznih, z vsemi podzakonskimi akti. Prednost ali pa vpliv tega zakona je v tem, da se programsko lotevamo priprave obvladovanja okužb v okviru komisije, ki deluje na Ministrstvu za zdravje, tako imenovana NAKOBO – Nacionalna komisija za obvladovanje bolnišničnih okužb, ki pripravlja programe ali pa usmeritve za pripravo programov na nivoju posameznih bolnišnic. Te imajo ustrezne komisije, ki morajo pripravljati programe in tudi spremljati učinke teh programov. V letih od uveljavitve zakona smo v številnih izobraževanjih dobili številne zdravnike, medicinske sestre, ki to tudi obvladujejo.

Kje Slovenija izstopa? Leta 1997 smo že začeli sistemsko razkuževati roke, kar je eden od najpomembnejših vzrokov prenosa bolnišničnih okužb, takoj za Švico. Analize, ki smo jih kasneje izvajali, so pokazale, da je Slovenija ena boljših v evropskem prostoru pri obvladovanju okužb tudi v primerjavi z nekaterimi drugimi državami in v okviru primerjav z evropskim protimikrobnim sistemom odpornih bakterij.

Od leta 2003 je uveden kazalnik, ki ga morajo izvajati vse bolnišnice in spremljati število okuženih bolnikov ter tudi ob letnih programih sprejeti ustrezne ukrepe. Seveda to ne zadošča. Ob letnih analizah opravljanega je bilo ugotovljeno za leto 2008 oziroma smo v letu 2009 ugotovili tudi določene odklone pri porabi antibiotikov, zato smo vpeljali dva pravilnika. Sprejel sem jih v januarju letošnjega leta. Gre za pravilnik o dopolnitvah pravilnika o pogojih za pripravo in izvajanje

programa preprečevanje in obvladovanje bolnišničnih okužb in pa pravilnik o strokovnem nadzoru izvajanja programa preprečevanja in obvladovanja bolnišničnih okužb. Po mojem ta dva pravilnika kažeta zelo veliko stopnjo sodelovanja med ministrstvom in pa strokovnimi komisijami. Komisije so ugotovile izjemno veliko odstopanje med bolnišnicami pri porabi antibiotikov. Ugotovili smo, da pravega nadzora v slovenskem prostoru o tem ni, tako s tema pravilnikoma vpeljujemo tudi večji nadzor pri porabi antibiotikov, ki posredno omogočajo tudi porast bakterij, ki so odporne na določene antibiotike. Končnih podatkov za leto 2010 še nimam, ko bodo, vam jih bomo tudi predstavili. Je pa komisija, ki deluje v okviru ministrstva, v letu 2010 pripravila tudi Priporočila za preprečevanje širjenja ESBL pozitivnih bakterij in karbapenemaza pozitivnih bakterij. Velika je pripravljenost oziroma veliko je programov spremljanja teh bolnišničnih okužb. Izpostavil bi tudi, da zaradi demografskih trendov starajoče populacije se komisija ukvarja tudi s pripravo programov za preprečitev okužb v domovih starejših občanov.

Zaradi vpetosti v evropski prostor smo pripravili tudi v sodelovanju z evropskim centrom za preprečevanje in obvladovanje boleznih pristop k študiji za spremljanje okužb v slovenskih bolnišnicah. Če evropske podpore ne bo, se dogovarjamo, da bi ministrstvo in Inštitut za varovanje zdravja sama pristopila k tej študiji v letu 2012. Kot minister razumem, da se pojavljajo tudi posamezni primeri, da so te bakterije lahko zelo velik problem, vendar prepričan sem, da vsaj s sistemskimi ukrepi jih zadovoljivo ali pa celo zelo dobro obvladujemo v primerjavi s številnimi evropskimi državami.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora ministra?

Gospod Bevk, prosim.

SAMO BEVK: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani zbor! Hvala tudi za odgovor, gospod minister.

Jaz bi rad povedal oziroma ponovil, da v okviru seminarja o bolnišničnih okužbah na Medicinski fakulteti lanskega leta, aprila meseca, je bilo ugotovljeno, da bolnišnične okužbe predstavljajo velik problem pri delu z bolniki. Dejstvo je tudi, da je bila prva epidemiološka preiskava v 25 slovenskih intenzivnih oddelkih v bolnišnicah narejena šele leta 1997, prevalenca MRSA je bila takrat 75 %. Oktobra leta 2001 pa je prva nacionalna presečna raziskava bolnišničnih okužb pokazala 61,8 % delež MRSA na intenzivnih enotah ter okoli 30 do 40 v bolnišnicah na splošno. Se pravi, da nismo bili tako zelo dobro ocenjeni, kot so bili v nekaterih drugih evropskih državah.

Zato je bilo moje drugo vprašanje v okviru prejšnje seje Državnega zbora tudi to, ali bomo po 10 letih ponovno pripravili, seveda Ministrstvo za zdravje, skupaj s pristojnimi službami, drugo slovensko nacionalno prevalečno raziskavo o bolnišničnih okužbah. Šele na podlagi te raziskave bi lahko naredili primerjavo z letom 2001, ko stanje ni bilo najboljše. Se je pa s temi ukrepi marsikje stanje danes bistveno izboljšalo, ampak ravno s

tako raziskavo lahko to potrdimo... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Prosim, gospod minister.

DORIJAN MARUŠIČ: Spoštovani!

Zelo hiter odgovor. Da. Kot sem omenil, v okviru tako imenovanega panevropskega pristopa se načrtuje ponovna presečna raziskava. Slovenija se bo vključila v ta evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni. Če dogovora na nivoju Evrope ne bo, se bo Slovenija sama odločila, žal ne v letu 2011, taka presečna študija traja nekoliko dlje, tako da načrtujemo, da bi jo najkasneje v letu 2012 izvedli sami, če pripravljenosti v Evropi ne bo.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Minister za zdravje Dorijan Marušič bo odgovoril tudi na vprašanje Alenke Jeraj glede zamenjave nepremičnin za Inštitut za varovanje zdravja.

DORIJAN MARUŠIČ: Spoštovani!

9. marca 2010 je Republika Slovenija z družbo Mabra-inženiring sklenila menjalno predpogodbo. Z njo sta se stranki zavezali skleniti menjalno pogodbo, v kateri bi Republika Slovenija izročila v last in posest družbi Mabra- nepremičnine, torej zamenjava med Dunajskimi kristali in tako imenovano stavbo Inštitut za varovanje zdravja. Ta predpogodba v 3. členu obsega tudi določene pogoje, ki jih je dolžna izpolniti Mabra, da bi lahko pogodbeni stranka pristopila k sklenitvi glavne menjalne pogodbe. Pogodbeni stranki sta se zavezali, da bosta sklenili menjalno pogodbo v roku meseca dni od izpolnitve obeh pogojev. Ta rok je bil z 31. avgusta podaljšan z aneksom na 31. oktober. Na dan, ko se je v skladu z aneksom iztekel podaljšan rok za izročitev poslovnih prostorov v stolpičih S-1 in S-2 Dunajski kristali, družba Mabra ni izpolnila vseh štirih kumulativno določenih pogojev iz 3. člena menjalne pogodbe, ki jih je bila glede na besedilo predpogodbe dolžna izpolniti, torej, da je v zemljiški knjigi Okrajnega sodišča vpisana kot lastnica nepremičnine, kjer stojita stolpiča S-1 in S-2 Dunajskih kristalov, da bo iz stanja zemljiške knjige izhajalo, da je nepremičnina prosta vseh bremen v prid tretje osebe, da bo za stolpiča S-1 in S-2 poslovno-stanovanjskega kompleksa Dunajski kristali izdelan in vložen etažni elaborat ter da bo za navedena stolpiča pridobljeno uporabno dovoljenje.

Ministrstvo za zdravje je 10. februarja letos pozvalo, da do 15. februarja letos do 16. ure Mabra posreduje odgovor, ali izpolnjuje vse pogoje. Iz dopisa, ki smo ga prejeli, je izhajalo, da ne izpolnjuje vseh pogojev. poleg določenih bremen na nepremičninah, ki bi bile predmet menjave na strani Mabra, tudi ni bilo predloženo uporabno dovoljenje za končno uporabo stolpičev, stoječih na parcelah v Stožicah. Zaradi neizpolnitve obveznosti s strani nasprotne pogodbenice stranke je Ministrstvo za zdravje z razlogi za razvezo menjalne pogodbe seznanilo Vlado Republike Slovenije in le-ta je razvezala menjalno predpogodbo. Po sklepu Vlade Republike Slovenije smo o razvezi menjalne

predpogodbe 21. februarja letos obvestili nasprotno stranko, 17. februarja 2011 smo pa dokumentacijo predali na Državno pravobranilstvo.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Gospa Jeraj je upravičeno odsotna, zato se bo z odgovorom seznanila iz magnetograma.

Minister za promet dr. Patrick Vlačič in minister za finance dr. Franc Križanič bosta odgovorila na vprašanje Branka Mariniča v zvezi s finančno sanacijo Slovenskih železnic. Najprej minister dr. Patrick Vlačič.

Prosim.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala, predsednik.

Dogovorjeno je, da bom jaz v imenu obeh, če dovolite. Je to v redu?

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Vi lahko porabite pet minut. Ali bo poslanec zadovoljen ali ne...?

DR. PATRICK VLAČIČ: Aktivnosti v zvezi s sanacijo Slovenskih železnic potekajo že od leta 2009, ko se je ugotovilo, da je stanje na Slovenskih železnicah zelo kritično. Ministrstvo je takoj pristopilo k reševanju slabega finančnega stanja in v zvezi s tem sprejelo ukrepe za izboljšanje ter ob tem sodelovalo z upravo Slovenskih železnic. Verjetno poznate tako imenovani usmerjevalni odbor, ki sem ga vodil jaz, pri katerem smo v prvi fazi brez pomoči zunanjih sodelavcev praktično na tedenski ali pa dvotedenski bazi sedeli z upravo in se skupaj dogovarjali za odpravljanje finančnih problemov Slovenskih železnic. Znotraj tega smo se lotili kar nekaj procesov. Lotili smo se racionalizacije poslovanja, optimizacije delovnih procesov, kadrovskega prestrukturiranja in finančne konsolidacije, da bi se čim prej zaustavil trend povečevanja izgube. Vzporedno s tem so potekale tudi nekatere druge izboljšave, nekatere druge aktivnosti, kot je na primer priznanje terjatve v potniškem prometu, ki je bila po moji oceni, zato sem jo na Vladi tudi predlagal, generirana s sistemsko, lahko rečemo, najmanj nedoslednostjo, če ne celo napako. Država je vedno priznala Slovenskim železnicam ceno v potniškem prometu oziroma predmet subvencije in višino subvencije, potem pa je v uredbi pisalo, da denarja da pa toliko, kolikor ga je zagotovljeno v proračunu. Denarja se je zagotavljalo manj, kot je bilo sprejeto v dogovoru za potniški promet. Zaradi tega smo na Vladi odločili, da je to bila prava sistemska nedoslednost, ki je sistemsko vgrajevala izgubo na potniškem prometu. To je bil en del. Zato smo se potem tudi izjemno poglobljeno lotili gospodarskih javnih služb in jih v lanskem letu v prvih treh mesecih tudi izpili do te mere, da pravzaprav iz gospodarskih javnih služb izguba ne sme nastajati. Tisto, kar je dogovorjeno in kar je gospodarska javna služba, ne sme generirati izgube. Z namenom celovite sanacije in reorganizacije smo izvedli tudi javno naročilo. Na javnem naročilu je bilo za sanacijo izbrano svetovalno podjetje A. T. Kearney Glavna naloge A. T. Kearneya so priprava načrta poslovnega preobrata Slovenskih železnic, ta zajema tako analizo obstoječega stanja in prikaz želenega stanja

po poslovnem preobratu z ovrednotenjem učinkov po vseh organizacijskih enotah, po vseh nivojih upravljanja in vseh poslovnih procesih in tudi načrt za takojšnjo odpravo nesorazmerij med zelenim in dejanskim stanjem v Slovenskih železnicah, aktivna udeležba in svetovanje pri implementaciji poslovnega preobrata Slovenskih železnic na vseh ravneh odločanja in pa priprava predloga razvoja socialno sprejemljivih rešitev za presežne zaposlene s predlogom modela ugotavljanja le-teh, ki vsebujejo tako analizo kadrovskih potreb po poslovnem preobratu Slovenskih železnic kot razvoja modela zmanjševanja števila zaposlenih, glede na izkazane potrebe podjetja. Potem je tukaj priprava modela prestrukturiranja Slovenskih železnic v skladu z usmeritvami lastnika in pravnega reda Evropske unije in pa svetovanje in aktivna udeležba pri implementaciji najoptimalnejšega modela delovanja skupine Slovenskih železnic v skladu z usmeritvami lastnika, evropskega pravnega reda, z možnostjo podelitve prokure vodji projekta oziroma svetovalca s strani naročnika v času trajanja celovitega projekta. Proces sanacije in prestrukturiranja ni končan, ampak poteka. V njem aktivno sodelujejo člani usmerjevalnega odbora, vodstvo družbe Slovenskih železnic, svetovalci družbe A. T. Kearney, gre pa za celovit proces, ki ga ni mogoče zaključiti v zelo kratkem času.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala.

Želite dopolnitev odgovora ministra?
Prosim.

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovane in spoštovani!

Seveda je bilo moje poslansko vprašanje postavljeno že na januarski seji 31. januarja, mesec dni je od tega, zato so se nekatere stvari tudi že razkrile v medijih. To pa povzroča težave pri postopku, kot ga imamo sedaj, ko poslanec oziroma poslanka, v tem primeru konkretno jaz, dobivam odgovor, ki vsebinsko ni takšen, kot je bilo moje poslansko vprašanje. Moje poslansko vprašanje je bilo: Na kakšen način je bila izvedena finančna sanacija Slovenskih železnic? Jaz nimam časa, da bi zdaj celotno vprašanje ponavljal, ni pa to bila vsebina vašega odgovora, spoštovani minister, na moje konkretno poslansko vprašanje. Zato sem pričakoval, da si bosta z ministrom za finance porazdelila čas in dala celovit odgovor. Mi vemo, da je pred kratkim bilo zavrnjenih 134. oziroma skupaj z DDV 140 milijonov. Verjetno to izhaja prav iz vsebine mojega poslanskega vprašanja. In sedaj se mi poraja vprašanje. Jaz sem vas spraševal po konkretnih pogodbah, ki ste jih podpisali. Gre za 40 milijonov, če prištejemo DDV in pristanek na to, da se bi na tak način zgodila finančna sanacija Slovenskih železnic, je v nasprotju, vsaj po mojem mnenju, z zakonom o javnih financah. Podpisali ste namreč pogodbo in opredelili časovni zamik poplačila teh priznanih stroškov za opravljanje javne gospodarske službe železnicam, za kar pa nimate finančnega pokritja. Tukaj je vprašanje tudi za ministra za finance.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala.

Prosim, minister Vlačič.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala.

Vaše vprašanje je bilo: Ali so bile Slovenske železnice finančno sanirane? Ne, niso bile sanirane finančno. To sem jasno povedal na koncu odgovora na vaše poslansko vprašanje. To, da se je pa proces sanacije resno začel, pa drži. Mi smo dobili tudi njihovo zahtevo za priznanje terjatve in bomo tudi to zadevo rešili. V naslednjih dneh boste videli, na kakšen način jo bomo reševali. Predlog je pa posledica tega, da je pred odločitvijo o izvzetju javne železniške infrastrukture tovorni promet financiral javno železniško infrastrukturo. In ko se je naredil rez, ko se je ta javna železniška infrastruktura izvzela, je prišlo do neke razlike v finančnem stanju in računovodsko takrat to ni bilo urejeno. Ta zahtevki smo od železnic dobili in ga moramo tudi urediti. Vi veste, da slovenska država, Vlada Republike Slovenije ne sme dati državne pomoči Slovenskim železnicam, ker je bila dana leta 2004. In vse te terjatve, ki se pa čistijo za nazaj, eno sem prej opisal, na primer vgrajeno sistemsko izgubo, ko nihče ni čutil potrebe, da bi to uredil, ker se je pravzaprav na letni ravni generirala izguba iz potniškega prometa zaradi pravil, kakršna so bila. Mi smo ta predpis spremenili. In sedaj pričakujem, da ne bo izgube iz potniškega prometa. In na tak način poteka finančna sanacija, da urejamo stvari, ki niso bile urejene za nazaj. Tisto, kako bo pa to izvedeno, bo pa izvedeno v skladu z zakonom o javnih financah, kar se tiče tiste terjatve, ki je bila priznana. Saj ne moremo drugače. Če je neka terjatev bila priznana na Vladi, bo potem v proračunu Republike Slovenije v tranšah določeno, kako se bo to uredilo za naprej.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Minister ima na voljo še slabo minuto.

DR. FRANČ KRŽANIČ: Hvala lepa.

Jaz bi samo toliko dejal, da je dejansko bila priznana terjatev za opravljanje obvezne gospodarske javne službe v višini 38 milijonov 400 tisoč evrov in da so bile podpisane tudi pogodbe za izvajanje ustreznih gospodarskih javnih služb v lanskem letu, kar je omogočilo nemoteno izvajanje te službe kljub zapletenemu položaju. Dodal bi, da imajo železnice na svojih postavkah kar nekaj sredstev, ki jih namenja proračun. V letu 2009 je to predstavljalo skupaj 142 milijonov evrov, lani 139 milijonov evrov. Gre za sredstva, namenjena vzdrževanju železniškega prometa, vzdrževanju infrastrukture, vzdrževanju in modernizaciji postaj in pa rednemu vzdrževanju oziroma izvajanju prometa potnikov. Gre za dokajšnja sredstva, ki so stabilen vir tega izvajalca... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Minuta je minila. Samo minuto imate. Prosil bi ministre in ministrice, da priklopijo mikrofonske šele tedaj, ko jaz dam znak, ker lahko pride do napak pri merjenju časa.

Imate postopkovni predlog gospod Marinič?

BRANKO MARINIČ: Ja, seveda. V skladu s poslovníkom o delu Državnega zbora predlagam, da

Državni zbor opravi širšo razpravo o tej tematiki, ki je očitno Slovenske železnice zapeljala na slepi tir. Pred dnevi, 22. februarja, in tudi danes nekateri mediji poročajo o katastrofalnem stanju na Slovenskih železnicah. Ob tem ne velja zanemariti in prezreti dejstva, da je v lanskem letu sam predsednik Vlade napovedal, in to zelo bombastično, finančno sanacijo Slovenskih železnic do konca leta. Ta finančna sanacija Slovenskih železnic se ni zgodila. Pričakovati je, da se po načinu in po modelu, kakršnega Vlada načrtuje oziroma pristojna ministrstva, tudi tokrat ne bo dobro izteklo. Kaj bodo Slovenske železnice storile ob prvem polletju, je seveda drugo vprašanje. Vse kaže, da pravega rešitelja za sanacijo Slovenskih železnic v finančnem smislu in reorganizacijo Slovenske železnice tokrat nimajo. Državni zbor je soodgovoren za področje zakonodaje, kako funkcionira. Mi smo namreč v mesecu decembru lanskega leta, natančno 16. decembra 2010, sprejeli ustrezno zakonodajo – reorganizacijo sistema Slovenskih železnic in pa zakon o železniškem prometu, ki je natanko definiral investicije. Postavlja se torej utemeljen sum, da je bila predlagana zakonodaja s strani predlagatelja v Državnem zboru obravnavana z namenom, da se zgodi finančna sanacija Slovenskih železnic na račun zmanjšanja investicij v javno železniško infrastrukturo. Da se bo Državni zbor opral te moralne krivde ali tudi siceršnje, je prav, da v zvezi s tem opravimo širšo razpravo o odgovorih obeh ministrov in verjetno tudi obljubah predsednika Vlade, ki kažejo na to, da vse tisto, kar je bilo do sedaj storjeno, ni obrodilo sadov, in je vprašanje, kaj se bo zgodilo s Slovenskimi železnicami po prvem polletju letošnjega leta. Vprašanje pa je tudi, ali boste zaradi finančnega stanja na Slovenskih železnicah lahko implementirali zakonodajo, ki jo je Državni zbor sprejel 16. decembra 2010. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

O predlogu poslanca Branka Mariniča, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministra za promet in ministra za finance na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil jutri, 1. marca 2011, v okviru glasovanja.

Minister za promet dr. Patrick Vlačič bo odgovoril na vprašanje Milana Čadeža glede prometnih povezav.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala, predsednik.

Glede sanacije državne ceste R3-912, to je Železniki–Divača–Novaki, ki je bila takoj po poplavih leta 2007 v okviru vzdrževanja sanirana, tako da je bilo možno odvijanje prometa, urejena oziroma asfaltirana je bila tudi obvozna cesta, lahko povem naslednje. Sanacija se sedaj nadaljuje v okviru investicijskih del, za odsek ceste Zali Log–Davče, v dolžini 7 tisoč 856 metrov je predvidena etapna gradnja do leta 2015. Investicija je ocenjena na nekaj manj kot 8 milijonov evrov, 7,8 milijonov evrov. Če bi bil projekt vključen med projekte, ki se financirajo s pomočjo evropskih sredstev, kar bi pomenilo zagotovitev finančnih sredstev, bi bila sanacija lahko dokončana tudi že prej.

Kar se tiče ceste Trebija–Sovodenj, se trenutno na tej cesti izvajajo sanacije zidov in

pripadajoče obnove ceste na štirih lokacijah, te bodo predvidoma zaključene do konca tega leta, vrednost pa je 600 tisoč evrov. Za sanacije dotrajanih zidov, zavarovanje brežin, rekonstrukcijo ceste v dolžini približno 5 kilometrov bo pri letošnjem, če bo, rebalansu predlagan nov investicijski projekt, s katerim se bodo zagotovila sredstva za projektno in investicijsko dokumentacijo za izvedbo.

Državni prostorski načrt za državno cesto Cerčno–Hotavlje. V zvezi z vašim vprašanjem o realnosti in gospodarski upravičenosti izbrane variante med Cerčnim in Hotavljami vam lahko podam informacijo, da je bilo v postopku priprave DPN-ja za potek trase državne ceste presojanih 5 variantnih rešitev. Kot rezultat primerjave je predlagan najustreznejši potek nove ceste po varianti sever 2. Prednosti, ki so bile izkazane, so: udobna in učinkovita povezava na relaciji Tolmin–Cerčno–Gorenja vas–Škofja Loka, čas vožnje med regijami se po tej trasi skrajša v največji meri, udobnost vožnje je velika, ker gre za nizko nadmorsko višino prehodov v predor in zaradi ugodnih elementov ceste, razvojno je nekonfliktna tudi v dolini Kopačnice, ne preseka doline severno od Hotavelj, ampak ohranja celovitost tega območja s potekom v predoru, kar je v tem delu z vidika urbanega razvoja sprejemljiva rešitev. Ugodna je tudi za razvoj prostočasnih dejavnosti, saj omogoča udobno povezavo smučarskega centra Cerčno in omogoča predviden razvoj toplic v dolini Kopačnice ta optimirana trasa. Ta trasa opravlja tudi funkcijo obvoznice Cerčno. Predlog najustreznejše variante nove cestne povezave, ki se je med vsemi variantami izkazala za najustreznejšo, ne dosega pa ekonomske upravičenosti, zato je v juniju 2010 bila s predlogom najprimernejše variante seznanjena Vlada Republike Slovenije, ki je sprejela sklep o nadaljevanju postopka priprave DPN po tej varianti. Predlog najustreznejše variante je bil z dne 21. 6. 2010 s strani Ministrstva za okolje in prostor in Ministrstva za promet ter Direkcije Republike Slovenije za ceste predstavljen občinam Gorenja vas, Cerčno, Idrija, na katerega takrat ni bilo pripomb. Ponovno poudarjam, da se bo v nadaljevanju postopka priprave DPN oziroma izdelave idejnega projekta izdelala optimacija, ki bi investicijo pocenila in jo naredila ekonomsko upravičeno.

Jaz bi vam, glede na to, da sva zadnjič tudi skupaj sedela na tem sestanku, povedal še naslednje. Jaz sem zelo natančno poslušal argumente, ki ste mi jih vi predstavili, natančno sem poslušal tudi argumente župana Cerknega. Jaz bom skupaj z ministrom za okolje in prostor ali pa sam, to se bomo dogovorili, povabil oba župana na razgovor, da razrešimo ta gordijski voz. Težava je v tem, da imata različen pogled. Ena varianta vam ni povšeči, ena varianta njemu ni povšeči, vendar tukaj se moramo nekako dogovoriti. Moramo se dogovoriti, ker je vsak poseg s cesto konflikten, vsak poseg v okolje je konflikten sam po sebi. Predlagam, da skupaj najdemo rešitev, da bomo zadovoljni.

Jaz sem se pripravljen res dolgo pogovarjati, da ne bi kdo v tem procesu začutil, da je ta rešitev vsiljena. Ampak zdaj imam temeljno

težavo, da se vi kot župan ne strinjate s tem, s čimer se župan Cerknega, in obratno. To težavo moramo rešiti skupaj.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora, gospod Čadež?

Prosim, sem si to kar mislil. Prosim.

MILAN ČADEŽ: Hvala za besedo, gospod predsednik.

Spoštovani gospod minister, hvala lepa za odgovor.

Mogoče bi na začetku tudi pohvalil zadnje delo v dveh letih na premikih na sami trasi četrte razvojne osi, saj se gradi škofjeloška obvoznica in tudi na obvoznici Gorenja vas je kar nekaj narejenega, tako da smo tukaj kar zadovoljni. Kar se tiče prvega dela odgovora na povezavo ceste Zali log–Davča, želim poudariti, tudi ste v odgovoru navedli, da bi bil projekt dobrih sedem kilometrov dolge trase končan do leta 2015, ne pozabite pa obljube predsednika Vlade na lanskem majskem obisku v Železnikih, ko je obljubil, da bo cesta končana v enem letu. To je samo opozorilo in pričakujem tudi, da bo realizirano.

Kar se pa tiče povezave četrte razvojne osi, pa oba dobro veva, da obstoječi DPN ni realen. Je daleč od realnosti, saj je povprečna cena kilometra kar enajst milijonov in v to lokalno okolje Poljanske doline, ki je izrazito naravno, umeščati tunele in pa viadukte, to ni poseg v okolje, to je vse kaj drugega. In predlog občine Gorenja vas–Poljane, za katerim stoji tako javnost kot občinski svet, ne nazadnje jaz kot župan sem samo koordinator, trenutno sem pa tudi poslanec, želim poudariti to, da je treba z občutkom umestiti v okolje, natančno proučiti vse, kar je bilo do sedaj narejenega, najbolj sem se pa zapomnil vaših besed... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Žal, minister, ta zadnji najpomembnejši stavek so vsi preslišali, ker je bil izklopljen mikrofona. Prosim za dopolnitev.

DR. PATRICK VLAČIČ: Joj, kako bi jaz bil vesel, če bi lahko vse te državne ceste, ki jih je treba letos popraviti, naredili: Posočje, Partizanka, Železniki, Koroška, v Prekmurju je en kup stvari... Štajerska je kar v redu, razen tam, kjer so se v nekem delu državne ceste malo mogoče uničevale zaradi gradnje avtocest, ampak Štajerska ima zelo dobro cestno omrežje.

Zelo veliko delov v Sloveniji je, kjer krvavo rabijo denar na državnih cestah in meni bi bilo največje zadovoljstvo to vse narediti čim prej. Verjetno je bila ta zaveza predsednika dana pred rebalansom, ko smo zaradi različnih razlogov, tudi zakonitih obveznosti, ki jih ima Vlada Republike Slovenije, in zaradi zmanjšanja polnjenja proračuna pravzaprav morali rezati na investicijah. Meni je, naj povem, ravno tako srce krvavelo kot vsem tistim, ki so takrat izpadli iz teh programov.

Mi iščemo različne načine, dajemo predloge, da bi to financiranje državnih cest uredili na drugačen način. Jaz sem o tem že večkrat govoril v Državnemu zboru, imamo modele

nekakšnega na pol javno-zasebnega partnerstva. Jaz sem že večkrat dal te predloge in jih bom ponovno dal, nekaj podobnega dela tudi Nemčija, ki nima dovolj denarja za državne ceste. Tako da neke ideje so, drugače pa znotraj tega okvira proračuna, kot ga imamo, ker ste že vi v vaši vladi zagotovili za državne ceste več denarja, kot ga je bilo prej. Mi smo s tem trendom nadaljevali, kar se meni zdi v redu, ampak dejstvo je, da zaradi tega manjšega polnjenja proračuna je vseeno moralo priti do rebalansa in se je rezalo na teh točkah. To je težava in verjemite, da ko bo malo boljše, kar se tiče financ, bodo vsi ti projekti prišli takoj na vrsto.

Glede tistega pa, kot sem prej rekel, tisto je draga varianta, ampak pri cestah je treba vedno gledati ne samo ceno ceste. Cena ceste je samo en del, se strinjam, da je to zelo drago, ampak cena ceste je pri prometni ekonomiki en del. Torej okoljska sprejemljivost, prometna ekonomika, torej ta povezovalni moment infrastrukture, ki ga želimo pripeljati v neko okolje. Številni razlogi vplivajo na to, katera trasa se izbere, ta sistem poznate. Večkrat sem že rekel, da je kakšna trasa v Sloveniji tudi spomenik človeški neumnosti, pa zdaj ne bom še enkrat rekel, ker sem že dostikrat, katera je to, ker je stala zelo veliko denarja. Dajmo najti neko optimalno varianto tam. Ampak se bosta morala nekako zmeniti. Sam sem se pripravljen z obema pogovarjati dolgo, toda nekako se pa moramo zmeniti, nekeje mora potekati ta cesta.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Imate postopkovni predlog, gospod Čadež?

Prosim.

MILAN ČADEŽ: Hvala za besedo še enkrat, gospod predsednik.

Vsi v Sloveniji dobro vemo, da je povezava med Gorenjsko in Primorsko, lahko rečem, za današnje čase zelo težavna. Zaradi tega tudi predlagam, da se v Državnem zboru opravi širša javna razprava, kajti te stvari so pereče. Moramo razlikovati vzhodni del Slovenije, ki je pretežno ravninski, in zahodni del, ki je hribovit, in povezave so časovno bistveno daljše na zahodnem delu Slovenije kot na vzhodnem delu Slovenije. In tega se je treba zavedati. Bom pa zdaj ponovil tisto, gospod minister, ko ste dejali na koncu, da ni sredstev za 4. razvojno os, da je o tem debato težje realizirati. Jaz vas povsem razumem, bi vam pa predlagal, da vsaj v program rekonstrukcij vključite cesto R2-403, ki poteka po Sevški dolini, s povezavo na Primorsko, in povezavo po Poljanski dolini, to je pa cesta R1-210. To je ključno, kjer lahko govorimo realno v današnjih časih, kajti dobro vemo, da je trenutni predlog umestitve 4. razvojne osi po dolini Kopačnice nerealen in predlagam varianto jug, da ne odpiramo novih koridorjev, ampak izboljšujemo obstoječe. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

O predlogu poslanca Milana Čadeža, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministra za promet na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil jutri, 1. marca 2011, v okviru glasovanja.

Minister za promet dr. Patrick Vlačič bo odgovoril tudi na vprašanje Janeza Ribiča v zvezi z izvajanjem Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o železniškem prometu, predvsem glede preoblikovanja direkcije in družbe ter posledično varnosti zaposlenih delavcev.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala, predsednik.

Nadzor nad pravilno uporabo vinjet na cestninskih postajah izvajajo cestninski nadzorniki Darsa, Carinska uprava, Prometni inšpektorat in Policija. Cestninski nadzor se izvaja sistematično glede na prometne tokove, pri katerih... / oglašanje v dvorani/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Ja, pardon! Odgovoriti morate na vprašanje gospoda Ribiča v zvezi z izvajanjem Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o železniškem prometu. Se opravičujem, ker nisem vsega v celoti poslušal.

DR. PATRICK VLAČIČ: Samo trenutek. Sem se tako zagnal v vinjete, da sem spregledal vaše vprašanje.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim, nadaljujte.

DR. PATRICK VLAČIČ: Ustanovitev nove družbe bo izvedena v skladu z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o železniškem prometu. Ta določa, da vodenje investicij v javno železniško infrastrukturo za račun Republike Slovenije izvaja gospodarska družba v 100 % državni lasti. Edini ustanovitelj in družbenik te družbe je Republika Slovenija in poslovni delež se ne sme prenesti na drugo osebo; tega se verjetno še spomnite, ko smo zakon pred kratkim sprejemali. In skladno z določili zakona ministrstvo izvaja aktivnosti, zato da bomo pravočasno izpeljali naloge. Zakon je začel veljati 11. 1. 2011 in imamo torej do 11. 4. letos čas za to odločitev. Družba bo za vodenje investicij prevzela naloge od DŽI v 6 mesecih od uveljavitve zakona, to je torej 10. 7. 2011, in minister določi vsebino in način vodenja informacijskega sistema investicij v JŽI. Uveljavitev je 180 dni, ampak tu se bomo potrudili, da bomo naredili to prej, ker gre tu za transparentnost pravzaprav porabljenega javnega denarja. Dead line oziroma časovnica je 2 leti po uveljavitvi zakona, jaz bom to poskušal narediti še prej na ministrstvu. Glede položaja delavcev zakon določa, da ob prevzemu nalog vodenja investicij družba prevzame tudi del zaposlenih, ki na dan uveljavitve zakona za DŽI opravljajo določene naloge. Del zaposlenih, ki na dan uveljavitve zakona izvajajo na DŽI naloge, ki so povezane z ministrstvom, bo prišlo na ministrstvo. Zaradi teh dveh razlogov ni nikakršne negotovosti za zaposlene delavce. En del jih gre na to novo ustanovljeno družbo oziroma na družbo v 100 % lasti Republike Slovenije, ki bo opravljala naloge investicij, ki jim popularno rečeno pravimo novogradnje, del pa na ministrstvo.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Želite dopolnitev odgovora, gospod Ribič.
Prosim.

JANEZ RIBIČ: Hvala. Spoštovani prisotni, spoštovani gospod minister!
Imam še dodatno vprašanje.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Dopolnitev vprašanja, ne dodatno vprašanje.

JANEZ RIBIČ: Novo podjetje bi naj vodilo samo novogradnje, nadgradnje in obnove pa bi naj spadale pod Ministrstvo za promet, ki bi s pomočjo javnih naročil iskalo izvajalce za posamezne projekte. Na ta razpis bi se lahko prijavile tudi Slovenske železnice. S tem se, kot je mogoče razumeti, dejansko podvajajo funkcije vodenja investicij na področju nadgradenj, dodatno se dogaja vmesni člen med investitorjem, to je državo, in pa konkretnim izvajalcem. S tem bo postal sistem nepregleden in zapleten. Namesto da bi jih pospeševali, bomo investicije zavirali. Ko bodo Slovenske železnice same z razpisom iskale konkretne izvajalce, bodo kršile evropske direktive in se znašle v konfliktu interesov, na kar smo opozarjali pri sprejemanju zakona. Enako nesprejemljivo, škodljivo in zelo negospodarno pa je, da bo tak način podražil investicije.

Kje sploh tičijo dejanski vzroki za take neracionalne rešitve?

Kako misli ministrstvo to reševati in preprečiti negativne posledice, ki sem jih navedel?

Glede na to, da je gospod Marinič predlagal razpravo v Državnem zboru o tej problematiki, je sam ne bom, in se vam zahvaljujem za odgovore.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Prosim, minister dr. Patrick Vlačič.

DR. PATRICK VLAČIČ: Poglejte, če bi vse o investicijah...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Samo trenutek, gospod Vlačič. Očitno nam merilne naprave ne delujejo. Jaz predlagam, da začnete govoriti, jaz bom pač gledal na svoji ročni uri, imate pa tri minute.

Prosim, gospod Vlačič.

DR. PATRICK VLAČIČ: Če bi investicije v železniško infrastrukturo v Republiki Sloveniji tekle dobro, potem jaz ne bi spremenil sistema. Dejstvo je, da smo pred enim velikim investicijskim ciklusom. Vsaj moja želja kot ministra za promet, želja tistih, ki menijo, da je treba narediti nekaj na področju prenosa tovora s cest na železnice, želja tistih, ki menijo, da se okolje preveč obremenjuje s cestnim transportom, vse to pa na podlagi ugotovitev, da je javna železniška infrastruktura v Republiki Sloveniji stara, dotrajana in da potrebuje investicije. Sistem, kot je zdaj, je naslednji. Imamo direkcijo, ki je organ v sestavi Ministrstva za promet, ki dela del nalog, ki jim pravimo novogradnje, in del nalog, ki jim pravimo nadgradnje. Imamo potem železnice, ki izvajajo vzdrževanje in obnove. Obnov praktično v Sloveniji skorajda ni, ker vedno, ko se naredi tako imenovana obnova, se naredi tudi nadgradnja, to je povečanje nosilnosti ali

elektrifikacija ali kaj podobnega. Dejstvo je, da je ta trenutek sistem netransparenten, ker naša direkcija, ker ni dovolj ekipirana, na široko z javnimi razpisi nekaj daje železnicam, nekaj daje sem, nekaj daje tja. Ta trenutek je to netransparentno. Zdaj bo pa popolnoma transparentno: imeli bomo novogradnje, ki jih bo izvajala družba, ki bo v 100 % lasti Republike Slovenije, vse nadgradnje bomo dali z javnim razpisom nekemu – kdo bo to, verjetno tudi Slovenske železnice lahko kandidirajo na tem razpisu, medtem ko bodo vzdrževanje in obnovo še naprej delale Slovenske železnice. Torej, novogradnje so, po domače povedano, izgradnja popolnoma nove proge, nadgradnja elektrifikacije, povečanje nosilnosti, izboljšave elementov, premostitveni objekti in podobno. Pri obnovi pa proga ostane z istimi elementi kot prej in vzdrževanje – košnja, podmazovanje in tako naprej. Mislim, da je ravno sedaj sistem popolnoma transparenten, na novo postavljen. Ravno to je bil moj cilj: transparentnost sistema. Ker do sedaj se je pa to dogajalo, da je nekdo imel po zakonu nalogo izvajati nadgradnjo, izvajal jo je pa nekdo drug. Ravno v tem je bila netransparentnost ta trenutek.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Samo trenutek, prosim.

Minister za promet dr. Patrick Vlačič bo odgovoril tudi na vprašanje Ivana Gilla v zvezi z nadzorom nad uporabo vinjet.

Prosim, gospod minister.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala, predsednik. Prej sem se tako zagnal v vinjete, da sem hotel kar vnaprej odgovoriti.

Torej, nadzor, kot sem prej povedal, izvajajo nadzorniki Darsa, Carinska uprava Republike Slovenije, Prometni inšpektorat in policija. Cestninski nadzor se izvaja sistematično glede na prometne tokove, pri katerih se upoštevajo različni dejavniki, kot so prazniki, tako doma kot v tujini, različne večje mednarodne in domače prireditve in dnevni migracijski tokovi. Posebna pozornost je posvečena nadzoru v času turistične sezone, ko Republiko Slovenijo prečka veliko tistih, ki za krajši čas kupujejo vinjete. Zato je takrat tudi veliko usklajenih nadzornih akcij z ostalimi prekrškovnimi organi.

Cestninski nadzorniki so v letu 2008, ko so bile sredi leta uvedene vinjete, izdali 15 tisoč 684 plačilnih nalogov, v letu 2009 51 tisoč 989 plačilnih nalogov, v letu 2010 pa 51 tisoč 641 plačilnih nalogov. Izrekli so tisoč 630 opozoril. Glede na število izdanih plačilnih nalogov so cestni nadzorniki v letu 2010 izrekli za približno 7,5 milijonov evrov glob. Pri tem je delež storilcev prekrška zaradi neplačane cestnine pri tujcih 95 % in slovenskih državljanov je 5 %.

V zvezi z ugotavljanjem deleža uporabnikov avtocest, ki na vozilo ne namestijo veljavne vinjete, družba Dars tedensko spremlja in analizira podatke. Zbiranje podatkov temelji na primerjavi podatkov o številu kršiteljev, ki jih odkrijejo cestninski nadzorniki v času svojih akcij, in celotnem številu uporabnikov avtocest na določenem odseku. Podatki se primerjajo le na tistih lokacijah cestninskih cest, kjer je mogoče zagotoviti

kvalitetne podatke. Na cestninskih postajah dobimo skupno število prehodov vozil iz števnih naprav, število sankcioniranih voznikov pa posredujejo cestninski nadzorniki. Z analiziranjem navedenih podatkov se ugotavlja delež vozil brez vinjete. Ta se giblje okoli 1 %, poleti pa celo okoli 2 %, izven turistične sezone običajno manj kot 1 %. Pri tem je treba poudariti, da podatkov ni mogoče kar posploševati, saj ni mogoče zagotoviti podatkov o celotnem številu kršiteljev na vseh avtocestah, zato ker ni nadzorovano čisto vsako vozilo. Nadzor se izvaja vzorčno, na lokacijah v času, za katerega Dars meni, da je najbolj učinkovit, nadzor celotnega prometa pa z obstoječimi kadrovskimi resursi. Imamo 96 cestnih nadzornikov, ki so enakomerno porazdeljeni na območju celotne avtocestne in hitrocestne mreže.

Cestni nadzorniki bodo v kratkem pričeli izvajati novo pooblastilo, ki se nanaša na ustavljanje vozil med vožnjo, kar pomeni, da bodo cestni nadzorniki lahko izvajali cestninski nadzor, po novem tudi tam, kjer ga do sedaj zaradi prometne varnosti ni bilo mogoče. Ravno v tem času se vozila cestninskega nadzora opremljajo s svetlobnimi tablami, ki omogočajo ustavljanje vozil med vožnjo. Poleg tega bodo cestni nadzorniki v kratkem pričeli izvajati nadzor nad uporabo vinjet tudi z videonadzorom, kar bo bistveno poenostavilo sam postopek nadzora, poleg tega pa v teh primerih tudi ne bo več treba ustavljati kršiteljev in jih zadrževati na kraju storitve prekrška zaradi izvajanja postopkov v prekršku. Seveda pa slednje ne pomeni, da bo nadzor potekal samo s pomočjo tehničnih sredstev, a bodo cestninski nadzorniki kljub temu še naprej izvajali tudi nadzor s klasično metodo, torej z zaustavljanjem vozil. Dejstvo je, da se bo z uporabo tehničnih sredstev za ugotavljanje kršitev lahko ta nadzor izvajal še bolj okrepljeno in da bo kršitelj dejansko odkrit, torej praktično skoraj vsak. Posledično se bo tudi izboljšala učinkovitost nadzora vinjet.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želite dopolniti odgovora gospod Grill?
Izvolite.

IVAN GRILL: Hvala lepa. Spoštovani gospod minister, na kar nekaj odgovorov, ki sem vam jih zastavil, ste posredovali tudi odgovor. Ampak nisem pa dobil podatka:

Ali obstaja ocena v finančnem znesku, koliko predstavlja ta odstotek ali dva, če sem vas prav razumel, vozil, za katera se predvideva, da nimajo vinjete v času turistične sezone?

Mislím, da je ta znesek zelo visok. Poglejte, izhajam iz svojih lastnih izkušenj. V bistvu se dnevno vozim po avtocesti in moram reči, da sem bil zelo pozoren ravno v času, ko so na Hrvaškem nastopile počitnice, takoj po novem letu. In moram reči, da je od Novega mesta do Italije bila v tem času zagotovo polovica avtomobilov s hrvaško registracijo brez vinjet. In v tistem času ni bilo niti na enem odseku inšpekcije oziroma tega nadzora. Zato me ta ugotovitev oziroma vaša navedba, da se skuša ta nadzor prilagoditi predvsem času počitnic ali pa dopustov predvsem v tujih državah, nekoliko preseneča in sem bil tudi

takrat neprijetno presenečen, da ni bilo niti ene inšpekcije.

Prepričan sem, da se denar vozi po avtocesti, pa ga ne znamo pobrati, kajti prepričan sem, da lahko z bolj sistematičnim nadzorom in tudi sankcioniranjem bistveno več dobimo v Darsov oziroma državni proračun. Zato bi veljalo razmišljati, da se ta nadzor, kot ste že povedali, še ojača, še pospeši.

Bi pa sugeriral tudi to, da se predvsem na mejne prehode mogoče z bolj vpadljivimi tablami opozarja predvsem tuje voznike, da bodo kupili vinjete. Mislím, da je tega premalo, kajti marsikdo nehote ne kupi vinjete in ne sistematično oziroma namenoma, ampak da se ta stvar skuša le na ta način motivirati, da bodo kupovali vinjete. Če bi mi, mogoče, še o znesku odgovorili.

Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala, predsedujoči.

Saj ravno temu je namenjen ta sistem kamer, kjer bo mogoče zaznati vsakega, ki nima vinjete. Potem pa ga je tudi mogoče zaustaviti na precej bolj varen način, kot je sedaj, ko se praktično ves promet na nekem odseku zaustavi. Jaz dobim številne nezadovoljne odzive, kadar izvajamo nadzor, ker to povzroči gnečo.

Naj pa povem še naslednje; seveda to ni nikakršno zadovoljstvo, da poberemo približno 7,5 milijonov kazni, ampak to je bistveno več kot odteka zaradi teh, ki so brez vinjete. Če poskušamo na hitro izračunati, jaz tega podatka ta trenutek nimam, ampak če dobimo nekaj čez 100 milijonov od vinjet na leto, pa je to, recimo po pesimistični varianti, 2 % vozil, je to nekaj čez 2 milijona na leto. Ampak s kaznimi dobimo bistveno več, res da v integralni proračun, ampak država ni v tem smislu na škodi. Seveda imate prav, da je za vsakega, ki se vozi brez vinjete, na škodi država. Je pa res, da ko bomo imeli popoln nadzor, pa bo to enostavno popolnoma jasno vsem, ki bodo prišli v Republiko Slovenijo, da bo čisto vsak plačal, potem bo v bistvu efekt za nas, za državo pravzaprav slabši, če tako pogledate, ker bo kazni manj in bo samo pobran ves denar. Recimo, če zdaj izračunamo, bo to približno 5 milijonov evrov razlike ta trenutek. Ampak dobro, vseeno je treba narediti nadzor.

Kar se pa tiče teh obvestilnih tabel. Če želite, vam lahko tudi posredujem kratek pregled tega, kar je Dars pripravil o obveščanju tujcev, ker smo pripravili za komisarja. Mením, da so ta obveščanja kar v redu. Seveda, vedno bi lahko bila še boljša, ampak lahko vam to pošljem, pa si potem lahko sami ustvarite tudi sliko, koliko teh znakov je, kje so, na kakšnih razdaljah; in tega ni malo. Danes moram reči za tujca, ki pride v Republiko Slovenijo in se vozi brez vinjete in pravi, da ne ve, da je v Republiko Sloveniji vinjeta, da je spregledal kar veliko tabel.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Petan, gospe Radičeve ni, boste kljub temu postavil vprašanje?

Izvolite.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo. Spoštovani predstavniki Vlade!

Moje vprašanje je namenjeno ministrici za gospodarstvo, želim pa jo vprašati v zvezi s tihimi družbami, ki predstavljajo vir finančnih zlorab, finančnih mahinacij, neupravičenega bogatenja, nezakonitega sklepanja pogodb in pa predvsem to, kar je zelo kritično za celotno državo, odliva kapitala v tujino preko nekih poštnih nabiralnikov. Posebej aktualni so liechtensteinski in ciprski. Prav gotovo pa je zadeva s tihimi družbami kulminirala, ali izbila dno, ali pa vsaj razsvetlila tiste, ki so doslej slepo sledili politični pripadnosti obravnavnega primera, in to takrat, ko je postalo popolnoma jasno, da je predsednik uprave Taluma Danilo Toplek istočasno tudi lastnik določenih družb; in to več družb, s katerimi posluje Talum, in to pod ugodnimi pogoji, mogoče celo privilegiranimi pogoji.

V Slovenski demokratski stranki se zavedamo tega problema in smo predlagali rešitev. Danes je predsednik Vlade, ko je odgovarjal na vprašanje, dejal, da naj vsak, ki problematizira ukrepe sedanje vlade, predlaga alternativno rešitev. Lahko povem, da mi smo jo predlagali, alternativa tihi družbi je javna družba in mi smo to predlagali, ampak vladajoča večina je to rešitev mirno zavrnila, seveda tudi ob podpori Vlade, ki ni soglašala s tem, da bi tihe družbe postale javne. Očitno nekemu ustrezajo skrivalnice, mahinacije pod mizo, daleč od oči javnosti.

Ker gre v primeru tihih družb za v nebo vpijajoče primere, sprašujem ministrico za gospodarstvo:

Kako se v Vladi na ministrstvu nameravajo odzvati in preprečiti probleme, ki so se razpisali v Sloveniji, ko predsedniki uprav, predvsem tistih, ki so še v večinski lasti države, sklepajo pogodbe sami s seboj in omogočajo izčrpavanje podjetij?

Pričakujem ustni odgovor ministrice na naslednji seji Državnega zbora. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Mag. Andreja Rihter, izvolite vprašanje ministru za okolje in prostor, dr. Žarniču.

MAG. ANDREJA RIHTER: Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Res je, minister je zdaj tukaj, zdaj tam, očitno tako kot naše okolje in prostor.

Spoštovani minister, tema je poplave. Zaščita okolja ali sprememba okolja zaradi poplav je verjetno stalnica v vašem delu, predvsem pa verjetno tudi v programu kar nekaterih organov vašega ministrstva.

Mene bi seveda zanimalo, ker sem v lanskem letu slišala oziroma smo se pogovarjali o tem, da je Ministrstvo za okolje in prostor dodalo kar nekaj sredstev za rešitev tovrstnih problemov, problemov poplavne varnosti. Sami ste tudi predlagali ob razpravi o proračunu, da boste lokalnim skupnostim pomagali z nekaterimi konkretnimi vsebinami, kakor je priprava tudi poplavnih kart, za katere vemo, da je velik strošek lokalnim skupnostim.

O tem bi me zelo konkretno zanimalo:

Kako ta zadeva poteka?

Katere občine ste že zajeli?

Po drugi strani pa vemo, da je imela ARSO v rebalansu nekaj manj planiranih sredstev za letošnje leto, vendar vemo, da so – če govorim o svojem območju Celja in o poplavni varnosti Savinja, ki vedno ogroža – potrebna veliko večja sredstva. Spomnim se tudi, da so bile lokalne volitve, kjer je Vlada – in seveda tudi lokalne skupnosti so pričakovale ali pričakujemo reševanje, ne nazadnje tudi, da so rešene obljube, ki so bile dane.

S tem v zvezi me zanima tudi delo Vodnega sklada, ki govori o reševanju nekaterih problemov s hudourniki. Ponovno konkretno; na mojem območju, območju celjske regije oziroma Celja kot takšnega.

Spomnim se tudi, da sta si takratni oziroma zdajšnji župan in lokalna skupnost prav prizadevala, da bodo sami sofinancirali dolžnosti, obveznosti države, kajti država ni takrat, pa tudi do sedaj ne, uspela pridobiti sredstva za črpanje evropskih sredstev.

Zato, spoštovani minister, čisto konkretno:

Katere aktivnosti ste od lanskoletnih obljub že izvedli?

Kaj konkretnega se na vašem ministrstvu in v vaših organih tudi odvija?

In:

Kako boste s konkretnimi ukrepi zagotavljali poplavno varnost tudi v letošnjem letu in v prihodnje?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa, predsedujoči. Spoštovane gospe poslanke, gospodje poslanci!

Poslanska vprašanja so priložnost, da naredimo malo inventure pa povemo, kako je kaj z našimi obljubami. Na našem ministrstvu na področju okolja sta dve veliki veliki temi in mnogo tudi pomembnih manjših tem. In dve veliki temi sta odpadki in poplave oziroma vse, kar je povezano z vodami.

Zgodbo okoli odpadkov nekako uspešno urejamo in jo tudi z akti, ki smo jih objavili pred kratkim, nekako peljemo h koncu. Poplave, vode je pa zadeva, ki zdaj paralelno teče in ki bo ravno v naslednjih mesecih močno intenzivirana. Tukaj imamo velike zaostanke. Ob poplavah smo tudi ugotovili, kje so bili razlogi, da se je dolga leta na tem področju manj dogajalo, kot bi se moralo. Od poplav smo pa že kar nekaj takšnih potez povlekli, ki naj bi začele na tem področju prinašati več reda.

Pripravljajo se državni prostorski načrti za najbolj ogrožene kraje, takšna je tudi Ljubljana, tudi celjsko območje, in to je nek tehnični del, ki se zdaj dogaja in ki bo v predvidenem času v letošnjem letu dokončan. To bo tudi osnova za izdelavo projektnih dokumentacij in ukrepov na samem terenu. Imamo tudi veliko objektov, ki jih treba sanirati, tudi mnogo jezov, ki imajo funkcijo v kmetijstvu in protipoplavno. Recimo, Vogršček je že eno takšen, pa še kakšni drugi.

Glede poplavnih kart imam ravnokar v podpisu pogodbo za izdelavo posnetka cele Slovenije v vrednosti približno 1 milijona evrov.

Razpis je bil, prijavi so se trije, najbolj ugodnega smo izbrali in te dni bo pogodba podpisana, še neke detajle moramo urediti. Tako bo tista obljuba o pridobivanju osnovnih podatkov za izdelavo poplavnih kart izpolnjena. Moram še povedati, da je ta hip nabranih nekaj likvidnostnih sredstev v Vodnem skladu, vendar nekatere druge operacije še niso dokončane, ki bi lahko ta sredstva kar takoj in v takšni meri koristili, kot bi jih rabili.

Trenutno so največja zadrega, največji problem kadri. Vemo, da imamo omejeno število kadrov, vemo, da se stalno ponavlja, kako je v našem ministrstvu veliko zaposlenih, kar je tudi mogoče res, vendar ne pravih. Trenutno bi rabil 15 strokovnjakov z vodnega področja in problemov okoli njega, kajti jaz ne morem nekemu upravnemu delavcu dati nalogo, ki jo zna izvesti samo inženir. Zaradi situacije v gradbeništvu, kakršna je, mislim, da je ta hip na trgu kar nekaj ustreznih strokovnjakov, ki jih pa ne smem zaposliti zaradi znanih omejitev. To zadevo bom na eni od sej Vlade odprl in lepo prosil, če se vsaj na tem področju, ki je toliko pomembno, da narediti kakšna izjema, da bi lahko to pognali.

Obljubil sem tudi organiziranje nove skupine novega direktorata za vode, ki smo ga s kraticami imenovali DIVO, ta zadeva se organizacijsko pripravlja in bo stekla, kadrovske pa bomo morali nekako ta problem urediti. Namreč, če mi samo oddajamo naloge v izvajanje podjetjem, smo naredili slabo uslugo, kajti znanje se razprši in nimamo lastnih kadrov, ki bi to delali naprej.

Hočem povedati, da delujemo v tej smeri, o kakšnih konkretnih številkah pa lahko v nadaljevanju.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želite dopolnitev?
Izvolite.

MAG. ANDREJA RIHTER: Minister, če trenutno nimate na razpolago kakšnih konkretnih podatkov, bom prosila, če me lahko pisno obvestite.

Resnično mene vaši kadrovske problemi ravno ne zanimajo in je to stvar organizacije, kako se organizirate.

Vode poplavlajo že, odkar pomnimo. Živim ob Savinji in že od pamtiveka, ker spreminja svojo strugo, je to povezano z načinom življenja.

Seveda me zelo zanima, glede na to, da so bile lani dane obljube, konkretno:

Koliko dodatnih sredstev bo dobil naš koncesionar Nivo za rešitev problemov poplav, ki so se zgodile pred tremi, štirimi in petimi leti?

Jaz verjamem, da je Ljubljana bila končno tudi enkrat poplavljena in da so se zadeve zganile, ampak veste, Savinja poplavlja vsaki dve leti in vsaki dve leti smo skoraj uničeni. In celotno območje Celja je ogroženo oziroma smo na območju, kjer je vedno treba imeti soglasja vašega ministrstva oziroma agencije za katerekoli posege in je to ne nazadnje tudi v zvezi z investicijami ali pridobivanjem sredstev zelo veliko breme.

Zato bi me tukaj zanimala obljube in tudi črpanje evropskih sredstev, ker se je občina Celje edina zelo dobro pripravila, vse s svoje strani tudi naredila, vendar, kot pravi ministrstvo, zaradi

problemov, ki jih omenjate, ni uspelo pripraviti svojega deleža pri dokumentaciji in pri tem črpanju sredstev. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.
Gospod minister.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa.

Da ne bi preveč časa, bomo konkretno naredili pregled in tudi zadolžitve, ki jih Nivo ima znotraj regularne koncesijske pogodbe, in pogledali tudi možnosti, če lahko kaj več naredijo za dodatna sredstva. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Tudi gospod Milan Čadež bo postavil poslansko vprašanje ministru za okolje in prostor dr. Žarniču.

Izvolite.

MILAN ČADEŽ: Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Še enkrat lep pozdrav v mojem imenu!

Spoštovani gospod minister, v postopku javne razgrnitve množičnega vrednotenja nepremičnin so bile vložene številne pripombe in pritožbe s strani državljanov, ki imajo v lasti nepremičnine. Predvsem gre za zemljišča, po katerih potekajo kategorizirane lokalne ceste, javne poti in druge javne površine, ki so bile zgrajene v preteklosti. Večina občin je po ustanovitvi leta 1995 od svojih občin predhodnic pridobila med drugim tudi neurejeno stanje na področju lastništva zgrajenih lokalnih cest in javnih poti.

Glede na visoke stroške geodetskih odmer in poplačila odškodnin lastnikom zemljišč, občine lastniško letno uredijo zelo malo primerov. Skladno z navedenim ugotavljamo, da je ureditev lastniških razmerij za občine prevelik zalogaj, zato pričakujemo sodelovanje tudi s strani države.

Razmišljam predvsem v smeri, da rešimo zgoraj navedeno problematiko s poenostavljenimi in bistveno hitrejšimi postopki.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Spoštovani, hvala lepa.

Neodmerjene javne ceste so ena izmed, kot ste sami ugotovili in tudi veste dobro, dediščin prejšnjega družbenega sistema, ki jih moramo na sodoben način reševati. Takrat je bilo primerno zagotoviti kakovostne cestne povezave, ureditev lastniških razmerij, plačilo morebitnih odškodnin pa ni bilo ravno v ospredju. Analize podatkov zemljiškega katastra kažejo, da je več kot 23 tisoč kilometrov kategoriziranih cest neodmerjenih ali zemljiškoknjižno neurejenih. Neodmerjene javne ceste so po dejanski rabi evidentirane kot pozidana zemljišča, zato je pri vrednotenju nepremičnin vrednost parcel, po katerih potekajo te ceste, previsoka. Neevidentirane ceste vplivajo na nepravilno določitev katastrskega dohodka, povzročajo probleme pri prostorskem načrtovanju, določanju režimov in še mnogo drugega.

Vsi se strinjamo, da je ta problem treba nujno rešiti. Za to rešitev so najprej poklicani

upravljavci cest. Sanacija tega problema z izvedbo klasične geodetske izmere, plačilom odškodnine lastnikom zemljišč in ureditvijo zemljiškoknjižnega stanja je za upravljavce javnih cest, kot ste pravilno rekli, tudi za občine, preveliko breme. Zato se naše ministrstvo pripravlja na neko bolj racionalno rešitev, vsaj za začetek na področju evidentiranja cest v zemljiškem katastru, kar bi omogočilo bolj kakovostne podatke za vrednotenje zemljišč, za načrtovanje v prostoru, določitev katastrskega dohodka in za druge javne namene. Zaradi pričakovanih nižjih stroškov zemljiškokatastrske izmere cest bodo občinam še vedno ostali problemi plačila odškodnine lastnikom zemljišč; tega bremena se po obstoječem pravnem redu ne da prenesti na ministrstva.

Predlagamo, da se do ureditve tega problema pri uvedbi davka na nepremičnine uvede prehodno obdobje, tako da lastniki zemljišč, po katerih potekajo neodmerjene ceste, ne bi plačevali davka za ta zemljišča. Treba je pa odgovornost za ureditev zemljiškoknjižnega stanja nekoliko urediti v sodelovanju z lastniki oziroma z upravljavci državnega in občinskega premoženja.

Glede odkupov teh zemljišč pa bo ravno zaradi teh ukrepov bolj pravilnega vrednotenja mogoče zadeva lažje stekla in tega hudega problema in trdega oreha se bo treba na nek način začeti lotevati. Mogoče bi v bodoče bile še kakšne druge zakonske rešitve, kakšne inovacije pri zakonih mogoče, vendar v trenutnem pravnem redu je zadeva taka, da so žal občine tiste, ki bi to breme kot upravljavke morale nositi. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želite dopolniti odgovora?

Izvolite.

MILAN ČADEŽ: Hvala za odgovore, gospod minister.

Oba dobro veva, da je kar lepo število državljanov zemljiškoknjižnih lastnikov površin, ki so v naravi ceste in javne poti. Pravilno tudi ugotavljate, da je to predvsem dediščina prejšnjega sistema, ko je bilo, lahko rečemo, "vse naše", danes je pa lastništvo bistveno drugačna kategorija.

Sam se strinjam s tem, da bi v zakonodaji določili prehodno obdobje, in kot ste tudi rekli, da lastniki ne bi plačevali davka za ta zemljišča.

Sedaj me predvsem zanima:

Kdaj bo to?

Glede na tematiko, ki je zelo aktualna, pa tudi predlagam, da se v Državnem zboru opravi širša razprava. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Kdaj bo to? Ko sem se pozanimal pri svojih na Geodetski upravi, oni ta problem poznajo. Zadeva ni tako komplicirana časovno, bolj gre za politično odločitev. In ker je to vprašanje tudi eden od korakov za naprej, se bomo v naši hiši dogovorili, da stvari pripravimo v čim krajšem času, kolikor se da v skladu z zakonodajo, in potem bi mogoče na enem od odborov tudi o tej zadevi spregovorili. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

No, kot sem razumel, gospod Čadež predlaga razpravo o odgovoru ministra. O predlogu poslanca gospoda Milana Čadeža, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministra za okolje in prostor dr. Žarniča na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil jutri, 1. marca v okviru glasovanja.

Gospod Radovan Žerjav, gospe ministrice ni. Boste kljub temu...?

Izvolite, vprašanje gospe Darji Radić, ministrici za gospodarstvo.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

V zadnjem času smo priča propadu in stečaju vse več slovenskih gradbenih podjetij, med katerimi so tudi tako imenovana velika gradbena podjetja, kot na primer Vegrad, CPM, SCT in tako naprej. Večinoma so to tudi podjetja, ki so v Sloveniji na javnih razpisih pridobila večino večjih slovenskih infrastrukturnih projektov, med katerimi na primer avtocestni križ niti še danes ni popolnoma dokončan. V isti sapi, ko vidimo ta podjetja, nekdanji ponos slovenskega gospodarstva in gradbeništva, žalostno propadati, pa isti igralci, ki so zaradi svoje grabežljivosti in pohlepčnosti ta podjetja pripeljali v takšen brezizhoden položaj, napovedujejo bleščeč povratek na slovensko gradbeno sceno z ustanovitvami novih, svežih, neobremenjenih podjetij.

Spoštovana ministrica, zanima me:

Kako boste zagotovili dokončanje državnih infrastrukturnih investicij v dogovorjenih rokih v tistih primerih, ko so podjetja, ki so na javnih razpisih dobila posel, že v stečajnih postopkih ali na samem pragu le-teh?

Ali in kako boste preprečili verižno ustanavljanje novih podjetij osebam, ki so kot lastniki ali direktorji podjetij le-te uničili oziroma jih spravili v prisilno poravnavo ali stečaj, sedaj pa bi se preko novoustanovljenih podjetij ponovno radi vrnili v varen objem državnih investicij in proračunskega denarja?

Prosim za ustni odgovor na naslednji seji. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Ministrica bo ustno odgovorila na naslednji seji na vaše poslansko vprašanje.

Gospod Vili Trofenik bo postavil poslansko vprašanje ministru za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo gospodu Gregorju Golobiču.

VILI TROFENIK: Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Moje vprašanje je namenjeno problematiki izgradnje širokopasovnega omrežja, vendar ne problematiki aktualnega razpisa, ampak problematiki izvajanja projektov, ki so v teku ali bi morali biti že zaključeni in so bila za njih odobrena sredstva nedvomno na vprašljiv način pred dvema letoma.

V principu izgradnja širokopasovnega omrežja na območju tako imenovanih belih lis ni sporna. Nedvomno pa je vprašljiva praksa tako

določanja belih lis kot izvajanja investicijskih del in odprave nepravilnosti. V letu 2008 oziroma 2009 je bilo odobrenih 45 milijonov evrov za 12 projektov na dokaj vprašljiv način z vidika državljanov, ki živijo na območju dejanskih belih lis v primerjavi z občani, ki živijo na območju v razpisu priznanih belih lis.

Na moje poslansko vprašanje o odgovornosti za določitev belih lis, ki so bile deležne odobrenih posebnih evropskih sredstev, ki sem ga zastavil pred dvema letoma, mi je takrat pristojni minister odgovoril, citiram: "Za določitev območij belih lis so odgovorni tako lokalne skupnosti, Ministrstvo za gospodarstvo kot tudi operaterji telekomunikacijskih omrežij. Končni seznam belih lis sestavi Ministrstvo za gospodarstvo na podlagi informacij, ki jih je pridobilo iz študije, ki jo je pripravil Geodetski inštitut iz podatkov, posredovanih s strani lokalnih skupnosti, ter na podlagi informacij operaterjev, ki so za posamezna področja izrazili komercialni interes in s tem povedali, da nameravajo na teh območjih graditi širokopasovna omrežja. Vsaka lokalna skupnost je imela možnost, da sodeluje pri definiciji belih lis na način, ki ga je predlagalo Ministrstvo za gospodarstvo." Konec citata. Kljub temu je prišlo pri izvajanju do nedopustnih napak. Nastale so bele lise znotraj priznanih belih lis ali drugače povedano: v praksi imamo območja ali, boljše povedano, vasi, kjer se po eni strani ceste gradi širokopasovno omrežje, na drugi strani ceste pa ne, istočasno pa se gradi vzporedno z optičnim omrežjem v naseljih, v katerih so lastniki obstoječih optičnih omrežij, v preteklosti že zgrajenimi z javnimi sredstvi, operaterji, ki so sodelovali pri izdelavi projektov belih lis.

Sprašujem:

Kaj je ali kaj bo storilo vaše ministrstvo, ki je prevzelo to problematiko od Ministrstva za gospodarstvo za odpravo teh nepravilnosti?

Na to vprašanje, postavljeno v pisni obliki pred enim letom, namreč do danes nisem prejel odgovora.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

GREGOR GOLOBIČ: Hvala lepa za vprašanje.

V svojem vprašanju ste pravzaprav že povzeli odgovor, ki vam je posredoval minister za gospodarstvo pred časom, pravzaprav na začetku mandata, in kjer je natančno povzel postopek, kako se je leta 2007 oziroma v letih okoli 2007, ko je bil ta razpis izveden, določalo bele lise, zato tega ga sam ne bom povzegal. Vaše vprašanje se nanaša predvsem na vprašanje naknadne presoje pravilnosti izvajanja tistega razpisa, upoštevanja vseh meril in morebitnih ukrepov.

Dejstvo je, da je večina teh projektov zaključena, nekaj malega je še v teku, večina je medtem bilo zaključenih; tisto, kar pa je vse bolj jasno in se sklada z nekaterimi navedbami iz vašega vprašanja, pa je, da je očitno prišlo pri tistem razpisu do nemajhnih nepravilnosti. Sumi o tem obstajajo, so vse bolj utemeljeni in jaz sem pred časom že v tem smislu naročil revizijo tistega razpisa in vseh povezanih dejanj tako ministrstva, pristojnih družb in drugih institucij.

Dejstvo je, da gre za izjemno pomemben projekt na občutljivem področju, na področju zagotavljanja neke ključne razvojne infrastrukture na teritoriju Slovenije, ki je tudi sicer hendikepirano oziroma deprivilegirano in da je posebno pozornost treba namenjati korektnosti namenjanja teh sredstev, nepodvajanja in tudi transparentnosti postopka. Interesa je veliko, belih lis v Sloveniji je nemalo, tudi aktualne diskusije o novem razpisu, tako imenovanem GOŠO 2, kažejo na to, da je potreba po angažiranju javnih sredstev za izgradnjo tega omrežja na področju belih lis veliko in da bo potrebno tukaj še storiti v nadaljevanju nove korake.

Določene ugotovljene slabosti, pomanjkljivosti prejšnjega razpisa in tud zakona glede določanja belih lis smo v Državnem zboru odpravili z novelo zakona o elektronskih komunikacija. Namreč, v postopku ugotavljanja definiranja belih lis so bili operaterji, komercialni operaterji pozvani v preteklosti, da povedo, kje nameravajo v prihodnjih 24-ih mesecih od tega poziva izgraditi takšno omrežje, torej imajo komercialni interes. To so storili, očitno, na mnogo področjih. En tak primer je poslanec Zorn pred meseci navedel s figo v žepu, če lahko tako rečem, z namenom preprečiti konkurenco, ne pa v resnici izraziti interes za izgradnjo tega omrežja. V noveli ZEKOM-a smo opredelili sankcijo za takšno ravnanje operaterjev. Operater, ki je tudi v tem novem razpisu se zavezal ali pa nakazal na komercialni interes, da bo nekje v nekem področju v 24-ih mesecih zgradil omrežje, bo v primeru neizpolnitve te napovedi sankcioniran s kaznijo tudi do višine 240 tisoč evrov. To je ena od teh sprememb, ki je bila v tem kontekstu izvedena.

Kar pa zadeva konkreten razpis in postopke s tako imenovano GOŠO 1, torej gradnjo odprtega širokopasovnega omrežja, sem naročil na ministrstvu izvedbo natančne revizije vseh ravnanj. Ta revizija se približuje svojemu poročilu, v kratkem bom dobil poročilo, iz katerega bo razvidno, kje vse so bile storjene napake in kdo je za njih odgovoren; tako na strani ministrstva, pristojnih služb kot na strani občin in morebitnih tretjih oseb, ki so pri tem sodelovale. Takrat bo mogoče govoriti konkretno o imenih. S tem poročilom nameravam tudi seznaniti druge pristojne institucije, ki se morajo ukvarjati z nadzorom nad transparentnostjo rabe javnih sredstev. Sankcije, ki so tudi tu mogoče, so, da bi Slovenija izgubila pri ugotovljenih nepravilnostih pravico do povračila sredstev, ki so bila vložena, in bi bila naložena tudi kazen. To je vse resnica, s katero se bomo morali soočiti v primeru, da bo revizija potrdila sume, ki obstajajo. Kot sem že omenil, kažejo kar nekaj utemeljenosti... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želite dopolnitev, gospod Trofenik?
Izvolite.

VILI TROFENIK: Hvala za besedo.

Minister, s tem, kar ste povedali, se je mogoče strinjati, vendar ostaja temeljni problem: neenakost oziroma diskriminacija državljanov na prizadetih območjih, ki niso nič krivi in nič dolžni – da bi ostali brez te usluge. Na levi strani ceste, da

ilustriram, bodo imeli širokopasovno omrežje, na desni strani javne poti ga ne bodo imeli. To je temeljni problem.

In drugi temeljni problem je vprašljiva, kot ste sami priznali, poraba evropskih sredstev. V januarju drugo leto, kot ste tudi sami navedli, bomo imeli zelo zanimivo situacijo. Območja, za katere so odgovorni operaterji, bodo imela dostop ali ga ne bodo imela. Dvomim, da bodo ti operaterji, ne glede na predvideno kazen, izpolnili svojo zakonsko obveznost, ki poteče drugo leto januarja, kolikor vem. In enako situacijo bomo imeli na tistih območjih, kjer so bila potrošena evropska sredstva, nekateri državljani bodo imeli dostop, drugi v isti vasi ne bodo imeli dostopa.

Seveda me zanima:

Kdo bo odgovoren oziroma že je odgovoren za sanacijo stanja, ki je nedopustno?

Namreč, ocena stroškov za posamezne projekte, da bi odpravili bele lise v belih lisah, gre v milijone evrov. Jaz dvomim, da so investitorji, ki bodo to popravili.

Sprašujem zelo kratko:

Kdo je odgovoren oziroma kdo bo saniral zatečeno stanje?

Hvala lepa za odgovor.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

GREGOR GOLOBIČ: Kot sem omenil, pretežni del odgovora na vaše vprašanje bo mogoče dati po opravljeni reviziji. Že danes pa je jasno, da bo potrebno takšna področja sanirati, da bo potrebno za to angažirati dodatna sredstva, da bi opravili to diskriminacijo. Na drugi strani tudi ugotoviti, katere so možnosti, da bi sankcionirali početje v drugih primerih, ko pa ni šlo za izgradnjo ali pa ohranjanje bele lise znotraj bele lise, ampak kjer je šlo za podvojitev kapacitet, kjer, bom rekel, se gradi iz javnih sredstev omrežja, optično omrežje tam, kjer že obstaja pravzaprav delujoče in širokopasovne povezave omogočujoče omrežje zasebnega ponudnika.

Tako ti obe nepravilnosti kažeta, da instrument v preteklosti ni bil najbolj domišljen, ob izvajanju se je marsikaj tega pokazalo. V Sloveniji bo tudi po izčrpanju celotnega obsega sredstev, ki je bil namenjen za to v tej finančni perspektivi, ostalo veliko področje belih lis in z najmanj enako vremo, kot se je v preteklosti Slovenija odločila, da bo vrnila približno 200 milijonov evrov sredstev tistim državljanom, ki so na področju tako imenovanih belih lis za fiksno telefonijo prispevali svoj denar, bo morala z najmanj enako vremo država zagotoviti sredstva, da bodo ljudje, ki so diskriminirani, bodisi na način, ki ste ga vi omenili, ali da niso ne na enem ne na drugem razpisu uspeli iz takšnih ali drugačnih razlogov, da jim to storitev širokopasovnega dostopa kot univerzalno dostopno storitev v Republiki Sloveniji, to, kar je bilo včasih storitev navadne fiksne telefonske povezave, zagotovimo.

To je eden od strateških ciljev, ki jim mora Slovenija v prihodnjih letih nameniti dolžno pozornost ne samo pri oblikovanju dokumentov in

ciljev, ampak tudi pri zagotavljanju sredstev za to – bodisi evropskih bodisi nacionalnih.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Marijan Pojbič bo postavil poslansko vprašanje ministru za delo, družino in socialne zadeve dr. Ivanu Svetliku.

Prosim.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani gospod minister!

Dne 20. 7. 2010 ste prejeli poziv za opredelitev o delu Inšpektorata Republike Slovenije za delo zaradi suma opustitve dolžnega ravnanja in zahtevo po opredelitvi do privilegiranja nekaterih tujcev v republiki Sloveniji. Tako ste bili seznanjeni, da je bila na Inšpektorat za delo Republike Slovenije podana prijava, kjer naj bi tujci pri slovenskem podjetju vodili posle brez formalnih pogojev. Inšpektorat je sprejel nenavadno ugotovitev, da naj ne bi šlo za poslovanje, temveč zgolj za poslovne obiskovalce. Vlagatelj poziva je nato poslal jasne dokaze, ki dokazujejo, da v tem primeru ni šlo zgolj za dejavnosti poslovnih obiskovalcev. Na te dokaze je Inšpektorat Republike Slovenije za delo kratko odgovoril, da je zadeva za njih zaključena in ni upošteval novih jasnih dokazov o kršitvah niti se do njih ni opredelil.

Ko ste bili dne 20. 7. 2010 pozvani, da se opredelite do ravnanja Inšpektorata za delo, niste odgovorili po naših podatkih vse do danes, čeprav je bila zgodba objavljena tudi v javnosti, zadeva pa lahko v kratkem tudi zastara.

Kako je mogoč takšen način dela Inšpektorata za delo Republike Slovenije?

Pri tem, da se ministrstvo niti ne odziva na pozive, da bi pojasnilo, zakaj se s strani inšpektorja zatrjuje, da je zadeva končana, kljub temu da so bili posredovani dodatni dokazi o kršitvah.

Delovanje organov, še posebej organov nadzora, je po naši presoji bistveno za delovanje pravne države, še posebej, da se zagotovi učinkovit pregon dela na črno in kršitve delovnopravne zakonodaje. Po eni strani Vlada Republike Slovenije omejuje sosedsko pomoč z neživljenjskimi določili, po drugi strani pa se še sedaj veljavni zakon ne izvršuje učinkovito, pri tem pa tisti, ki opozarjajo na to, niti ne dobijo vašega odgovora.

Zato vas, spoštovani gospod minister, sprašujem:

Kaj ste storili za učinkovito in pravično reševanje prijav na Inšpektoratu Republike Slovenije za delo?

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. IVAN SVETLIK: Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovani gospod poslanec!

Pravičnost pri obravnavi prejetih prijav je zagotovljena z dejstvom, da Inšpektorat obravnava prav vsako prijavo o domnevnih kršitvah predpisov s področja dela, ne glede na to, kdo jo pošlje, ali je podpisana ali anonimna, v smislu in okviru pooblastil, ki mu jo daje zakon. Seveda morajo domnevno kršitev najprej tudi resnično ugotoviti in dokazati, kar storijo z inšpekcijskim pregledom in drugimi načini, ki jih imajo na voljo. Pri tem je treba

poudariti, da k njim prihajajo tudi številne prijave domnevnih kršitev, ki ne sodijo v okvir pristojnosti inšpektorata. V takšnih primerih jih odstopijo drugim pristojnim organom, o tem pa tudi obvestijo prijavitelja, razen ko je prijava anonimna, v tem primeru pač ne vedo, kateri prijavitelj bi moral takšno obvestilo dobiti.

Učinkovitost, od tam naprej, ko pa dobijo prijavo, je pa odvisna od pooblastil, ki jih ima inšpekcija za to, da potem lahko ukrepa. Pri tem je treba upoštevati, da pri delovnih razmerjih gre prvenstveno za pogodbeno razmerja, ki so prvenstveno stvar razmerij med delojemalci in delodajalci in so stvar obravnave sodišč in samo v določenih primerih ima inšpekcija tudi pooblastilo. Mi letos že pregledujemo Zakon o inšpekciji dela in bomo morebiti tukaj predlagali tudi večja pooblastila, zato da bi lahko posegali v posamezna vprašljiva ravnanja.

Drugi zelo pomemben dejavnik pri obravnavi teh prijav je pa kadrovska zmogljivost inšpekcije dela, ki, kot vemo, je omejena.

No, ne glede na vse to, ko sprašujete po učinkovitosti, naj navedem, da je v letu 2010 bilo opravljenih na področju delovnih razmerij 9 tisoč 908 inšpekcijskih nadzorov, da se je povečalo število vloženih kazenskih ovadb s strani Inšpektorata, kar so bili doslej bolj redki primeri. Ugotovljamo, da se število kršitev povečuje in zato tudi aktivnost Inšpektorata samega. Je pa treba ugotoviti tudi to, da se povečuje tudi obseg zaprosil za strokovno pomoč na Inšpektorat in v letu 2010 je bilo takšnih zaprosil tisoč 119 pisnih zaprosil za strokovno pomoč.

Pri številu opravljenih posameznih vrst nadzorov tudi v letu 2010 izrazito izstopajo tudi izredni inšpekcijski nadzori, gre za nadzore, opravljene v okviru različnih usmerjanj in drugih akcij, ki jih po uradni dolžnosti opravijo v zvezi z različnimi prijavami oziroma pobudami. Nadzori so bili glede na naravo kršitev večinoma prednostni in v tem primeru mora Inšpektorat zelo hitro odreagirati.

Pri opravljanju prvenstvene naloge Inšpektorata, to je izvajanje inšpekcijskega nadzora, so v letu 2010 na področju delovnih razmerij ugotovili skupno 6 tisoč 456 kršitev. Tako je učinkovitost iz teh podatkov dovolj razvidna.

Ugotovljamo pa tudi, če dodam še ta podatek, da se v letu 2010 spreminja tudi narava teh kršitev oziroma okolje, v katerem ti subjekti delujejo in potem so tudi kršitve drugačne. Predvsem gre za to, da imajo organizacije ali da namenjajo organizacije manj sredstev za področje varovanja dela in zdravja, da so delavci bolj psihično prizadeti zaradi povečanih pritiskov v smislu odpuščanja, neplačevanja plač in podobno in s tem se tudi kršitev teh vrst spreminja.

Dodal bi še to. V letu 2010 je skupno število opravljenih pregledov s področja varnosti in zdravja pri delu znašala 8 tisoč 56 in ugotovljenih je bilo 16 tisoč 137 kršitev. Skratka, Inšpektorat deluje, dela, seveda pa ni nikdar mogoče reči, da ne more izboljšati svoje dejavnosti. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želite dopolnitev?
Izvolite!

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani gospodo minister.

Uvodoma moram povedati, da mi niste odgovorili na čisto nič. Vprašal sem vas nekaj konkretnega, in govorite o vsem drugem, samo o tistem ne, kar sem vas vprašal. Govorili ste o kadrovskih zmogljivostih, se pravi podhranjenosti inšpekcijskih služb. In ravno eno vprašanje prej sem vas spraševal, kako si lahko privoščiti prvi inšpektor te države, da predava po podjetjih, namesto da bi bila zanj primarna naloga, da bi delal v interesu javnosti, interesu te države, ker je za to izredno dobro plačan, na drugi strani pa je njemu bistveni interes, da lepo na črno še nekaj zasluži. Ne trdim, da je to točno, sem pa prepričan, da ta predavanja po podjetjih in tako naprej ne morejo biti in ne bi smeli biti primarna naloga glavnega inšpektorja v tej državi. Njegova primarna naloga je, da dela v javnem interesu te države, zato je na tem mestu, kjer je. In prav ministrstvo in vi na čelu tega ministrstva bi morali biti prvi poklicani, da kontrolirate njihovo delo.

In mi niti na prejšnje vprašanje niste odgovorili konkretno, kot bi bilo treba, kot bi nekdo od vas pričakoval, tako mi tudi na to niste odgovorili.

Jaz sem vas spraševal, še enkrat ponavljam. Ko ste bili dne 20. 7. 2010 pozvani, da se opredelite do ravnanja Inšpektorata za delo, niste odgovorili, po naših podatkih, vse do danes, čeprav je bila zgodba objavljena tudi v javnosti.

Povejte mi, prosim lepo:

Zakaj do danes, 4 ali 5 mesecev po tistem, ko ste bili pozvani, ni bilo nikakršnega odgovora?

Na to mi, prosim, konkretno odgovorite.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. IVAN SVETLIK: Spoštovani gospod Pojbič.

Iz Državnega zbora sem dobil vprašanje: "Kaj ste storili za učinkovito in pravično reševanje prijav na Inšpektoratu Republike Slovenije za delo?" Tisto, kar ste uvodoma povedali, ni prišlo do mene.

Torej, če imate vi konkretna vprašanja, konkretne podatke, ki želite, da jih mi preverimo in kontroliramo, jih, prosim, pošljite na ministrstvo in jih vključite v vprašanja in bomo to tudi storili. Ne pa zdaj dopolnjevati vprašanja, ki ga jaz nisem prejel, z nekimi podatki, navedbami iz časopisov, ki verjetno niso verodostojna podlaga za to, da mi kakršnakoli nadzorstva ali inšpekcijo naredimo. Tega, kar mi zdaj kažete, žal, jaz nisem prejel. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Imate proceduralni predlog, gospod Pojbič?

Izvolite.

MARIJAN POJBIČ: Seveda, spoštovani gospod podpredsednik. Želim, da o tem vprašanju na seji Državnega zbora v skladu s Poslovnikom izpeljemo širšo obravnavo. Razlogov je cel kup. Prvič, vse to, kar sem danes tukaj slišal in to izmikanje ministrstva na ključne odgovore... Kako lahko gospod minister vodi ministrstvo, če ni seznanjen z osnovnimi zadevami? Če je to pri njem ključni predmet, na katerega že skoraj pet mesecev ni bilo odgovorjeno,

potem sem prepričan, da ali ima izjemno slabo urejeno situacijo na ministrstvu in je ni sposoben kontrolirati ali pa je z nekom drugim nekaj narobe. Torej je treba tam narediti neko zamenjavo, da bo to ministrstvo delovalo v skladu s tem, kar državljanke in državljani od tega ministrstva pričakujejo.

Jaz sem prepričan, da državljanke in državljani Republike Slovenije od tega ministrstva pričakujejo vse drugo kot pa to, da tisti, ki ima problem in ki opozori na ta problem ministrstvo in ministra, ne dobi pet mesecev odgovora. Torej pomeni, da ministrstvo deluje zelo slabo ali pa, tako kot sem že rekel, imajo tam uslužbenke, ki so zato tam, da prejemajo lepe plače, se veselijo in tako naprej in jim je čisto vseeno, kaj se dogaja s to državo in s temi državljankami in državljani republike Slovenije. To je tisto, kar je zelo problematično, in vedno bolj vidimo, da se v večini ministrstvih ravno ta problematika dogaja na takšen način; da jim je čisto vseeno, kaj se dogaja z državljankami in državljani Republike Slovenije. Ne morejo živeti, standard se jim znižuje, da ne bom rekel, da imamo ne vem koliko nad sto trideset tisoč brezposelnih in tako naprej in tako naprej. Namesto da bi se ukvarjali s konkretnimi problemi in jih reševali, pa slišimo danes v parlamentu takšne odgovore, kot "tega vprašanja mi niste postavili, na to vprašanje nisem sposoben odgovoriti".

Zanima me pa, kako pa je bilo mogoče, da je pet mesecev to vprašanje, ta problem ležal na vašem ministrstvu in o tem ne veste nič. Tukaj piše točno, sem vam prebral, tukaj piše, kdaj je bilo do vas posredovano vprašanje. Ali vam še enkrat preberem?

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Gospod Pojbič, proceduralni predlog.

MARIJAN POJBIČ: Ja, torej gospod podpredsednik, se strinjam, ne bom nadaljeval. Mislim, da sem tisto, kar sem želel povedati, povedal. Dejstvo je, da nisem dobil konkretnega odgovora na to vprašanje. Zato si želim, da o tem vprašanju izpeljemo obravnavo na seji Državnega zbora.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

O predlogu poslanca gospoda Pojbiča, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministra za delo, družino in socialne zadeve na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločil jutri, 1. marca 2011, v okviru glasovanja.

Sedaj bo gospod Jožef Jerovšek postavil poslansko vprašanje ministru za okolje in prostor, dr. Roku Žarniču.

Prosim.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa, gospod predsedujoči. Spoštovani gospod minister!

Moje vprašanje se nanaša na spoštovanje oziroma še bolj na nespoštovanje zakonskih in pogodbenih obveznosti Ministrstva za okolje in prostor.

Namreč, regijski center za ravnanje z odpadki štajerske regije, CERO drugega reda, Slovenska Bistrica, na lokaciji Pragersko, je edini center v regiji, za katerega je bila pravnomočno

izdana odločba Službe Vlade za lokalno samoupravo in regionalni razvoj o dodelitvi kohezijskih in državnih sredstev že 12. 9. 2008. Ta projekt je ustrezno umeščen v prostorskih aktih, je na poplavno varnem območju in razpolaga z optimalno tehnologijo ter je v fazi, ko je mogoča takojšnja fizična realizacija. Projekt je predviden v državnih strateških dokumentih, kljub temu pa vaše ministrstvo, gospod minister, torej Ministrstvo za okolje in prostor, ni pripravilo sofinancerske pogodbe, kljub temu da vas k temu zavezuje odločba SVRL-ja z dne 12. 9. 2008 in kljub temu da s tem Ministrstvo za okolje in prostor preprečuje porabo oziroma črpanje evropskih kohezijskih sredstev ter s tem škoduje tako državi in tudi ovira razvoj tega območja. Center bi bil danes brez sabotiranja Ministrstva za okolje in prostor tik pred dokončanjem. Namesto tega MOP preko inšpekcij šikanira in kaznuje komunalna podjetja in občine, ker ne odlagajo odpadkov na primerno urejeno odlagališče. Gre za sprevrženo, nezakonito ravnanje, ki je delno sponzorirano z interesi in intrigami nekaterih koalicijskih funkcionarjev, ki temu delu regije oziroma osmim občinam, ki centru v Slovenski Bistrici ne privoščijo normalnega razvoja in državi hkrati preprečujejo črpanje evropskih sredstev iz kohezijskega sklada.

Zato vas, gospod minister, sprašujem oziroma zahtevam eksakten odgovor:

Kdaj bo vaše ministrstvo izpolnilo zakonske in pogodbene obveznosti do projekta CERO 2 Slovenska Bistrica, na lokaciji Pragersko?

Kdaj boste prenehali z zavlačevanjem in s koketiranjem oziroma popuščanjem intrigam in pritiskom nekaterih funkcionarjev vladnega kroga, za katerimi se skrivajo kaznivi okoljsko-tajkunski pridobitniški interesi na škodo države?

Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Spoštovani gospod predsedujoči, spoštovane gospe poslanke in poslanci!

Spoštovani gospod Jerovšek! Sami veste, da je Slovenska Bistrica kompleksna zgodba, ki sem jo podedoval in pri kateri v preteklosti, ko mene še ni bilo, ni bilo vse tako čisto, kot izgleda. Bom malo razložil, pa mogoče najprej z drugega konca, potem pa še to.

Glede izpolnjevanja okoljskih projektov za ravnanje z odpadki je do sedaj izdanih pet odločb, med katerimi je tudi ta bistriška odločba. Celotna vrednost teh petih projektov je 221 milijonov, od tega 118 milijonov iz Evropske unije in 103 iz nacionalnih virov. Tu najdemo tako CEROD Koroške, CERO Ljubljane, Slovenske Bistrice, Zasavja in Pomurja. Čaka nas še delo na Logatcu, Novi Gorici, Novem mestu, Ljubljani in Mariboru, pa še kod drugod.

Glede Slovenske Bistrice. Zavedati se moramo, da ko bodo centri postavljeni, bodo postavljeni, vsaj glede na pričakovanja, lahko tudi s prevelikimi kapacitetami. Tudi tega se moramo zavedati, da lahko Evropska unija kadarkoli pregleda upravičenost sredstev, sploh pa, če so na

kakšnem področju kakšni problemi. Konkretno pri Slovenski Bistrici: ko je bila vloga pripravljena, je štartala na zelo nizko število 55 tisoč populacijskih enot, četudi je nekje minimum v Evropski uniji 100 tisoč, 110 tisoč. Sam s tem nimam problema, tudi če bo odločitev in gradnja za Bistrico stekla, kot se zdaj zadeve dogajajo, bom zahteval neko zagotovilo tistih, ki želijo to imeti, da v primeru kakršnihkoli kazni in vračanja denarja ne bo ministrstvo tisto, ki bo to moralo delati, temveč tisti, ki so s takim projektom nadaljevali.

Zadeva ima odločbo, kot ste pravilno rekli, izpred treh let. Zgodila se je nerodnost, da takrat poplavni zgodbi ni bilo posvečenega dovolj časa, dovolj pozornosti in je bila to neka vgrajena napaka. Ne glede na to se na tem projektu dela, ta projekt ni pospravljen v nek predal zaradi nekih iger v ozadju. Četudi doživljam pritiske z raznih strani za in proti temu projektu, želim razmišljati trezno, s tehnično glavo – oba sva naravoslovca in veva, kako to gre – , tako da bodo zadeve varne tudi formalno vizavi Evropske unije, pa tudi tehnično ustrezno rešene. Zato brez skrbi, ta projekt ni spravljen v predal, zadeve se dogajajo na področju pridobivanja gradbenega dovoljenja in na reševanju vprašanj, ki bodo v kratkem tudi rešena. Verjamem, da vam bom z zadovoljstvom o tem lahko poročal. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želite dopolnitev?
Izvolite.

JOŽEF JEROVŠEK: Gospod minister, prosil sem vas za eksakten odgovor. Te stvari, o katerih ste zdaj tukaj razpravljali in problematizirali, so v razgovorih z vami bile eksaktno razložene in rešene. In ni res, da gre za prevelike kapacitete, ne drži, da je šlo za 55 tisoč populacijskih enot, ampak gre za 67 tisoč. Temu območju bo gravitacija bistveno narasla, mogoče je, da bo sem gravitiralo pol ptujskega območja in mariborskega – seveda, tam so drugi interesi. Če bi to bilo zgrajeno, je že 100 tisoč populacijskih enot, ker je najbolj optimalna lokacija, središče celega tega območja, na ravnini, kjer je dostop lahek.

Ni bila narejena napaka glede poplavne zgodbe, saj se je študija že več kot eno leto – in jaz sem domačim tam blizu in vem in sem naravoslovec in tehnik. In gospod minister, zavzemajte se za tisto, kar je eksaktno, jasno. Naročanje študij raznim inštitutom ne sme biti vaša obveznost. In zaradi tega je škodovanje državi, če podlegate, kot sami priznavate, pritiskom, za katerimi se privatni interesi, tajkunski interesi skrivajo. Ne podlegajte, podpišite, izpolnite pacta sunt servanda v tej državi ali pa vsaj vaša vlada bi se morala zavzemati, da bo izpolnjevala podpisane pogodbe. In prosim, ne "farbati" teh ljudi na tem območju, ne jih "farbati"! Ta projekt je bil podpisan prioritarno, je v skladu s strateškimi dokumenti in nimate več kaj razmišljati. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala.

Se strinjam z vami, da so zadeve... Ampak iste glave štejejo vsaj na treh koncih v tistem koncu, veste. Potem, kolikor bi vi imeli... / oglašanje iz dvorane/ Vem, vem, ampak čisto tako – Slovenija ima vsaj 4 milijone prebivalcev glede na izračune populacijskih enot, ki jih dobim, ampak to je mimogrede, kot anekdota.

Vsekakor nimam problema s to zgodbo. Tako kot sem že povedal; jasno, da bomo še naprej z vsemi zagotovili tistih akterjev, ki so tukaj vključeni, da če bo do česarkoli prišlo, vračanja eventualno denarja, kar upam, da ne bo, da ne bo to odgovornost našega ministrstva, če se bodo kakšne zadeve izkazale, da smo jih spregledali skupaj. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Samo Bevk bo postavil poslansko vprašanje ministru za delo, družino in socialne zadeve, dr. Ivanu Svetliku.

Prosim.

SAMO BEVK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani zbor!

Število brezposelnih v državi narašča. Danes je na zavodu za zaposlovanje registriranih okoli 115 tisoč brezposelnih. V samostojni Sloveniji jih je bil največ v začetku 90-ih let, točneje leta 1993, ko smo imeli 134 tisoč brezposelnih. Že takrat je bil uveden institut javnih del, ki je blažil stisko brezposelnih. Spominjam se, da smo samo v našem muzeju v Idriji imeli takrat na javnih delih zaposlenih kar osem delavcev. Večji del sredstev zanje je takrat prispevala država, del pa tudi lokalna skupnost. Iz lastnih izkušenj lahko povem, da so se javna dela zelo dobro obnesla.

Javni razpis za javna dela v letu 2010 je bil objavljen konec oktobra lanskega leta, v državnem proračunu pa je bilo za ta namen rezerviranih 16 milijonov 974 tisoč evrov. Tako se predvideva, da bi lahko v nacionalne in lokalne programe javnih del pri neprofitnih delodajalcih na letni ravni vključili do 2 tisoč 600 brezposelnih. To pa je glede na porast nezaposlenih v začetku tega leta odločno premalo. Nimam natančnih podatkov, vendar se je za leto 2010 v programu predvidevalo, da bo v javna dela vključenih do 7 tisoč brezposelnih. Po mojem mnenju je nujno potrebno tudi v letu 2011 oblikovati bistveno več delovnih mest v okviru javnih del. Prepričan sem, da bi lahko v nekaj mesecih z dodatnimi proračunskimi sredstvi pripravili program javnih del, v katere bi lahko vključili od 7 tisoč do 10 tisoč brezposelnih oseb letno. Prav zaradi tega dajem poslansko pobudo za bistveno povečanje obsega javnih del v državi.

Ministra, pristojnega za delo, dr. Ivana Svetlika pa sprašujem:

Ali na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve načrtujejo povečanje obsega javnih del oziroma kaj so v zvezi s tem problemom že storili?

Nekaj smo o tem danes že slišali, pa bi poprosil ministra, da odgovori tudi na to moje vprašanje. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. IVAN SVETLIK: Hvala lepa. Spoštovani gospod poslanec!

Tudi sam se spomnim začetka 90. let in si štejem v čast, da sem bil zraven, ko so se programi javnih del takrat snovali. Letos smo, na žalost, tako kot je bilo rečeno, imeli bolj skopo odmerjena sredstva za politiko zaposlovanja, vključno z javnimi deli, kar je rezultiralo tudi v manjšem razpisu za to področje, ki se trenutno izvaja. Težava, ki jo imamo ta hip, je to, da bi kakršnokoli ponovno delovanje v smislu novega programa ali dopolnjenega programa javnih del ta hip bilo prepozno za to, da bi lahko letos učinkovito na to področje posegli. Kajti, program javnih del najprej sprejme Vlada, gre v javni razpis za izbor programov javnih del, potem gre za napotovanje brezposelnih, seveda še prej pa tudi za to, da se ustrezni izvajalci angažirajo. To delamo običajno v drugem polletju za naslednje leto. Tako smo v tem smislu, če bi hoteli okrepiti program javnih del v letošnjem letu, prepozni, da bi lahko bili učinkoviti.

Namesto tega smo ravno z namenom, da bi olajšali situacijo, ki je nastala na tem področju, pripravili dva dodatna programa v okviru aktivne politike zaposlovanja, in sicer prvi program gre za program Priložnost zame, ki sem ga danes enkrat že omenil, v okviru katerega bo iz sredstev Evropskega socialnega sklada zagotovljenih 8,7 milijonov evrov. V okviru tega programa bodo lahko nevladne organizacije prejele subvencije tudi za zaposlitev brezposelnih oseb, ki so izpadle iz programa javnih del koncem prejšnjega leta. Javno povabilo bo objavljeno na spletni strani zavoda sedaj v kratkem in se bodo lahko te organizacije prijavljale na ta program. Smo pa v dogovorih z Ministrstvom za finance, da bi iz rezervnih sredstev, prav zaradi zaostrovanja problema zaposlovanja, zagotovili dodatnih 10 milijonov evrov iz proračunskih sredstev, zato da bi pripravili še en program v okviru aktivne politike zaposlovanja. Namen tega programa bi bil podoben, predvsem bi šlo za to, da bi zagotovili socialno vključenost dolgotrajno brezposelnih oseb in da bi hkrati lahko tudi spodbudili dejavnost tistih inštitucij, ki zagotavljajo javno dobro na lokalnem nivoju, kot so področja socialnega varstva, izobraževanja, kulture, varstva narave in okolja. Tako bi hkrati z obema programoma nadomestili ta izpad, ki je nastal pri javnih delih, znižali število brezposelnih in tudi pomagali lokalnim skupnostim.

To je cilj in tovrstne programe pa lahko dovolj v hitrem, dovolj kratkem roku pripravimo, tako da bi potem lahko ustrezno reagirali na to situacijo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želite dopolnitev?

SAMO BEVK: Hvala lepa za besedo. Hvala tudi gospodu ministru dr. Svetliku za odgovor na moje poslansko vprašanje.

Seveda je razveseljivo, da bo dodatnih 18 milijonov in 700 tisoč evrov, namenjenih za vključevanje brezposelnih v različne oblike dela. Vendar bi vseeno vztrajal, če bi se sedaj trend

števila brezposelnih še povečeval, da bi vseeno šli še v en razpis za javna dela in tudi za ta razpis dobili rezervna sredstva iz finančnega ministrstva. Mislim, da ni nujno, da se tak novi razpis za javna dela veže na, recimo, 1. januar nekega leta, lahko se veže tudi na 1. maj, 1. junij ali 1. julij letošnjega leta in v tej prvi polovici leta pripravite nov razpis za javna dela, ki bi začel se uveljavljati v drugi polovici leta 2011. Poudarjam, kajti če bo šel trend še zdaj tako naprej, 115 tisoč brezposelnih proti tisti številki, ki je bila najvišja v zgodovini samostojne Slovenije v začetku 90. let, potem menim, da je treba nujno oblikovati dodatne programe javnih del v državi.

Seveda, ker imate te izkušnje, kot ste sami povedali že iz začetka 90. let, ko ste sami v bistvu predlagali ali pa bili soavtor uvedbe javnih del v državi, verjamem, da vam bo uspelo to tudi sedaj, ko ste minister. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite, imate besedo.

DR. IVAN SVETLIK: Hvala lepa.

K temu ni kaj dodati. Mi bomo spremljali te trende, upam, da ne bodo eskalirali naprej, pričakujemo, da se bo rast brezposelnosti umiril in bomo seveda tudi k temu ustrezno še dodatne programe predlagali. Kot rečno pa v primeru, da bi šli po poti, kot zahteva priprava programa javnih del, pa pred jesenjo ni realno, da bi lahko take programe pripravili. Zato bomo tudi te nadomestne programe v kratkem objavili, bodo pa namenjeni istim institucijam in istim ljudem, tako da bo samo ime in okvir, znotraj katerega bodo ti programi pripravljani, drugačen in bomo verjetno lahko hitreje dosegli ta cilj.

V primeru seveda, da bi pa se problem brezposelnosti še dodatno zaostroval, bo pa treba nujno razmišljati o programih javnih del tudi morda še v drugi polovici tega leta ali o krepitvi drugih programov s tega področja, tako da se zahvaljujem za pobudo.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Miro Petek, ministra za zunanje zadeve gospoda Žbogarja ni, boste kljub temu postavili vprašanje? Ja.

Izvolite.

MIRO PETEK: Hvala lepa. Seveda bom kljub temu postavil vprašanje, da se bodo lahko na ministrstvu pripravili na obširen, kakovosten, pošten in korekten odgovor.

Vlada je na začetku svojega mandata precej bučno napovedala, da bo okrepila gospodarsko diplomacijo. Zaradi tega je prišlo v vladnih resorjih tudi do nekaterih organizacijskih sprememb, žal pa v javnosti ne vemo, ali in koliko se gospodarska diplomacija po dveh letih in pol te vlade tudi že odraža v večjih poslih slovenskega gospodarstva v tujini.

Zato se postavlja vprašanje:

Ali se je Vlada tega projekta lotila dovolj premišljeno ali pa se je naslonila na napačne ljudi in tudi na napačne države?

Za največjega predstavnika slovenske gospodarske diplomacije se je oklical predsednik

Vlade gospod Borut Pahor, ki se je v zadnjih letih kar nekajkrat mudil na obisku v Libiji in javnosti razlagal, kako sta z diktatorjem Gadafijem velika prijatelja, na drugi strani pa poslov v Libiji ni bilo. Gadafi, ki je tiran in diktator, s katerim je naš predsednik Vlade skupaj proslavljal tudi obletnico državnega udara, pa zadnje dni pobija Libijce kot po tekočem traku. Tako kot je bilo pajdašenje z Gadafijem sramotno za slovensko državo, tako se je sramotno končala tudi naša gospodarska diplomacija v Libiji. S stotilijonskimi državnimi garancijami bi gotovo marsikatero podjetje delalo in tudi konkuriralo za različne posle v tujini, ne zgolj in samo SCT, ki mu Vlada tako ali drugače utira poti, vemo pa, kje je SCT danes, pred propadom oziroma razpadom.

Spet je druga plat gospodarske diplomacije slovenske vlade lobiranje pri predsedniku Vlade oziroma predsedniku države Republike srbske gospodu Dodiku. Takrat je predsednik Vlade lobiral za cestno podjetje iz Maribora, ki je prav tako v stečaju. Predsednika Dodika, ki se požvižga na daytonski sporazum in ki se požvižga na mir v Bosni in Hercegovini, pa nekatere države Evropske unije sploh ne sprejmejo za svojega sogovornika.

Zato ministra Žbogarja sprašujem:

Kakšen je okvir slovenske gospodarske diplomacije?

Se naslanjamo na totalitarne in diktatorske države, ki imajo kršenje človekovih pravic zapisane na svojo zastavo, pač glede na te vzorce, ki nam jih ponuja danes Libija in Gadafi?

Kako lahko od takšnih diktatur in avtoritarnih režimov sploh pričakujemo pošteno gospodarsko sodelovanje?

In končno ministra sprašujem:

Kako ocenjuje gospodarsko diplomacijo v tem mandatu?

Pričakujem ustni odgovor takrat, ko bo minister prisoten na seji. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

O predlogu gospoda Petka, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministra za zunanje zadeve na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor...

Odgovor boste torej prejeli na naslednji seji. Se opravičujem.

Sedaj bo gospod Franc Jurša postavil poslansko ministrici brez resorja, odgovorni za lokalno samoupravo in regionalni razvoj gospe Duši Trobec Bučan.

Prosim.

FRANC JURŠA: Hvala, gospod podpredsednik. Lep pozdrav ministrici, ministroma, kolegice in kolegi!

Postavil bom vprašanje glede oblikovanj občinskih odborov in komisij občinskih svetov ter izvajanje nadzora nad določbami Zakona o lokalni samoupravi.

Zadnje lokalne volitve so se izvedle oktobra lani. V večini slovenskih občin so povolilne aktivnosti normalno potekale. Konstituirali so se občinski sveti, imenovale so se komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanje, demokratično so se pripravili postopki za

oblikovanje občinskih odborov in komisij, ki so bili tudi potrjeni oziroma izvoljeni na sejah občinskih svetov. Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja ter župani oziroma županje so pri tem praviloma spoštovali tudi rezultate volitev in voljo volivk in volivcev. V nekaterih občinah pa so se pojavili novi samodržci, ki voljo ljudstva ne spoštujejo. Podal bom primer ene izmed slovenskih občin, ki pa na žalost ni edina. Kljub pičlemu volilnemu rezultatu, katerega razmerje je 11 : 10 svetnikov oziroma svetnic v korist nove koalicije, to v odstotkih pomeni 52,4 % proti 47,6 %, so večino v odboru, ki štejejo 7 članov oziroma članic, imenovali 6 članov iz koalicije in le enega člana oziroma članico iz opozicije, le v dveh primerih je to razmerje 5 : 2. V komisijah je razmerje 4 : 1. Da bi "svojo veliko moč" – pod narekovaji – še potrdili, so v sedemčlanski nadzorni odbor imenovali kar 5 predstavnikov koalicije in le 2 predstavnika opozicije. Predsedniške oziroma podpredsedniške funkcije pa so vse dodelili koaliciji, razen funkcije predsednika nadzornega odbora. V vseh odborih je skupaj 71 članov oziroma članic, od tega je 57 mest dodeljeno koaliciji, opozicija pa je dobila komaj 14 mest. Ena izmed strank ima dva svetnika in ima 17 članov v teh organih, se pravi 3 več kot celotna opozicija.

Moje vprašanje sledi:

Ali menite, da je takšno ravnanje v skladu s predpisi oziroma so politični zanesenjaki upoštevali politično higieno?

Kdo in na kakšen način lahko zaščiti interese volivk, ki so volili stranke oziroma liste opozicijskih svetnikov?

In tretje:

Preko katerih pravnih institutov se takšne zlorabe lahko preprečijo oziroma sankcionirajo?

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospa ministrica, izvolite.

DUŠA TROBEC BUČAN: V zvezi z vprašanji, ki se nanašajo na oblikovanje delovnih teles občinskega sveta in nadzornega odbora občine po rednih lokalnih volitvah je treba najprej poudariti, da lokalna samouprava v Sloveniji temelji na ustavnem načelu delitve oblasti in na načelih Evropske listine lokalne samouprave.

Zakon o lokalni samoupravi določa okvir za organizacijo tega organa občin tako, da občinskemu svetu ne omejuje pravice samostojnega urejanja tega področja skladno s pravico do lokalne samouprave in načelom samoorganiziranja. V skladu s tem načelom ureja zakon oblikovanje delovnih teles občinskega sveta kot možnost, ne dolžnost, ki jo občinski svet izkoristi, če se s statutom občine določijo stalni in občasni odbori in komisiji občinskega sveta, njihova sestava in delovno področje, podrobnejše pa ureja delovanje delovnih teles poslovnik občinskega sveta. Zakon določa, da lahko odbore in komisije sestavljajo poleg članov občinskega sveta tudi drugi občani, vendar manj kot polovico članov ter da delovno telo občinskega sveta vodi član občinskega sveta. Delovna telesa občinskega sveta obravnavajo zadeve z delovnega področja občinskega sveta in

občinskemu svetu dajejo predloge in pobude, imajo pa tudi regulatorno iniciativo.

Tudi urejanje sestave in organizacije dela nadzornega odbora občine prepušča zakon statutu občine, podrobnejše pa se delovanje nadzornega odbora ureja s poslovnikom nadzornega odbora. Zakon o lokalni samoupravi v zvezi s sestavo nadzornega odbora ureja razloge za predčasno prenehanje članstva v nadzornem odboru in nezdržljivost članstva z opravljanjem drugih funkcij v občini, z zaposlitvijo v občinski upravi in s poslovanjem organizacij, ki so uporabniki sredstev občinskega proračuna. Naloge nadzornega odbora pa določa zakon.

Upoštevanje volilnih rezultatov oziroma sorazmerna zastopanost političnih strank glede na rezultat volitev v občinski svet pri sestavi delovnih teles občinskega sveta in tudi nadzornega odbora občine ne spada v zakonski okvir, so pa to pogoste določbe statutom občin, predvsem pa poslovnikov občinskega sveta. Prav imate, da ne v vseh občinah oziroma ne po vseh volitvah, dejstvo pa je, da je neupoštevanje teh razmerij pri sestavi delovnih teles in nadzornega odbora protipravno samo v primeru, če je v nasprotju s predpisom. Torej, če statut, praviloma pa poslovnik občinskega sveta določa, da je treba upoštevati volilne rezultate pri sestavi delovnih teles ali nadzornega odbora občine tako, da ima manjšina oziroma opozicija do sorazmernega števila mest v njih, se sklepe občinskega sveta, ki tega ne upoštevajo, lahko spodbija. Spodbijati pa jih je mogoče za tožbo v upravnem postopku.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želite dopolniti gospod Jurša?
Izvolite.

FRANC JURŠA: Želel bi še dodaten odgovor:

Ali lahko v občinski volilni komisiji sodeluje tudi najozžje sorodstvo županov oziroma županij?

DUŠA TROBEC BUČAN: Menim, da sem na to vprašanje že odgovorila; v primeru, da bi bilo tako določeno v statutu ne, sicer pa lahko. V primeru, če nekdo meni, da ima pravni interes to lahko spodbija s tožbo v pravnem sporu.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Aleksander Zorn bo postavil poslansko vprašanje ministru za šolstvo in šport dr. Igorju Lukšiču.

Prosim.

ALEKSANDER ZORN: Hvala lepa. Spoštovani gospod minister!

Sprašujem vas:

V kakšni fazi je javni razpis za zbiranje predlogov za sofinanciranje investicij v novogradnje in posodabljanje osnovnih šol?

Gre za to, da so možnosti za pridobitev državnih sredstev zdaj pičle in da že nekaj časa pričakujemo ta javni razpis. In da tiste šole, na katerih se ugotovi, da vladajo zaskrbljujoče razmere in kličejo po hitrem ukrepanju, zaradi nemogočih pogojev stojijo in so nevarne za zdravje učencev.

Govorim konkretno o Osnovni šoli Litija, ki jo tudi vi poznate, tako da vas nisem s konkretnim vprašanjem presenetil, saj ste bili 23. 6. 2009 tam in pozvali k celoviti obnovi šole. In da ne bi govoril kar v tri dni; to je seveda častljiva šola. Stavba je bila zgrajena leta 1903, od leta 1904 do 1906 je bilo tam okrogno sodišče, od leta 1912 je bila poleg sodišča res narejena osnovna šola kot prizidek, sicer pa je bilo hkrati sodišče in potem kasneje v šoli vojaška bolnišnica in tudi zapor. Od leta 1940 do 1945 je bilo v šoli SS središče in v sosednji stavbi, kjer je tudi zdaj šola, središče gestapa. Potem je po letu 1945 tam bilo tudi nekaj zaporov in seveda Udba po normalnem zaporedju, kakor zgodovinsko iz tega sledi. Potem je nižja gimnazija od leta 1947 res bila naseljena tam, kljub temu pa so bili zraven zapor. Navsezadnje je sodnja obstajala ves čas, zapor pa tako rekoč do predčerašnjim.

Da pa je zadeva še hujša, so pred kratkim, dve leti nazaj, v kleti, kjer so bili vsi ti slavni zapor, gestapo, SS in vse ostalo, odkrili določene vrste plesni, ki jih bom komaj znal prebrati, ker so v latinščini: penicilium, na primer, še znam, asperbolis, ulocladium, cladosporium, trichoderma, alternaria, fusarium, mukor, absidia. Vse so zelo strupene in imamo že boleznin otrok, pa tudi tistih, ki tam poučujejo.

Zato vas sprašujem, saj so nekatere šole izjemno odvisne od vašega razpisa, vaših sredstev:

Kdaj boste to lahko storili?

Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. IGOR LUKŠIČ: Gospod podpredsednik, predsedujoči, kolega ministra, poslanke in poslanci, predvsem pa pozdravljen spraševalec, gospod poslanec Aleksander Zorn!

Ne boste verjeli, ampak jaz sem podpisal ta razpis v petek, tako da bo 4. marca objavljen v Uradnem listu in hkrati s tem tudi vsa potrebna dokumentacija oziroma informacije, ki so potrebne za razpis. Ne bi rad ob tem sprožil prevelikih apetitov občin. Namreč zakon, ki je bil sprejet pred volitvami leta 2008, onemogoča tak način financiranja oziroma sofinanciranja šol in vrtcev, kot je bil do leta 2008 v veljavi. Tako bodo tu prišle v poštev samo nekatere šole, bodo pa te imele v 100 % znesku – oziroma 80 % DDV na občini – možnost, da pridobijo sredstva na razpisu. To se nam zdi slabo, zato smo že v dogovoru s Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo, da bi šli v spremembo tega zakona v točki, da bi šli nazaj na prejšnji način sofinanciranja oziroma razpisovanja teh sredstev.

Za vrtce je predvidenih 7,5 milijona v naslednjih treh letih in za investicije v osnovno šolo 14 milijonov evrov v naslednjih treh letih dodatnega denarja. Tiste investicije, ki še tečejo in se bodo iztekle, pač tu niso vštete. Glavni kriterij je demografska slika – pardon, ne glavni, prvi kriterij, recimo, je demografska slika, ki obsega 22 %. Drugi kriterij je stopnja pripravljene projektne in druge dokumentacije, ki naj bi obsegala 28 %. Glavni kriterij pa je pomanjkanje prostora v vrtcih oziroma

šolah in ocena potresne in siceršnje ogroženosti objektov, osnovnih šol.

Se pravi, tovrstne šole bi imele vsaj v teh 50 % prednost pred tistimi, kjer gre samo za novogradnje, pa ni tovrstne izkazane ogroženosti.

Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želite dopolnitev gospod Zorn, izvolite.

ALEKSANDER ZORN: Hvala lepa.

To se mi zdi zelo dobro, kar ste povedali, tudi zato, ker nekateri župani so župani majhnih mest, ki imajo malo denarja in se ne lotijo nove šole, ko bi bilo to potrebno, ampak raje tam postavijo, ker je to ceneje, razen Mercatorja, še Interspar in Merkur in Lidl, in zdaj me že en teden ni bilo tam, mogoče je tam že Hofer. Ampak šole pa ni. In šolo vemo, da jo morajo tam postaviti, kajti tudi vi ste zatrčili, ko ste bili na obisku, da ta šola potrebuje novo poslopje. Zraven je trebe povedati, da to šolo obiskuje 500 učencev in da je to ena najboljših šol v Sloveniji tudi z vsemogočimi nagradami, hkrati pa ima najslabše možno poslopje v Sloveniji. Če rečemo "zdrav duh v zdravem telesu" in če se sklicujem na tisto, kar sem prej povedal, kaj vse je v tej šoli bilo po duhovni plati, in je zato neprimerna in je tudi po telesni, ker je zastupljena, dobesedno, z gobami, potem se mi zdi, da bi ta šola bila nujno primerna oziroma upam, da jo boste preferenčno upoštevali, ko boste izbirali sredstva. Kakor pa vem, so bili predračuni tam že narejeni in predinvesticijski postopek je stekel. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. IGOR LUKŠIČ: Hvala lepa tudi za to dodatno vprašanje oziroma komentar.

Vesel sem, da je tukaj v Državnem zboru nek pritisk na občine, da na področju šolstva naredijo to, kar je v njihovi moči, in da dajo šolstvo med glavne prioritete. Žal je tako, da je kar nekaj takšnih šol v igri, precej ogroženih, marsikatera tudi po zaslugi malomarnega dosedanjega ravnanja vodstva občine, tako da bi zdaj težko prejudiciral, glede na to, da je sredstev zelo malo. Prepričan sem, da bo ta ekipa, ki je na ministrstvu, znala presoditi in odločiti po teh kriterijih, ki so v razpisu zastavljeni, tako da bodo dejansko prišle na prioriteta mesta tiste šole, tiste potrebe, ki po teh kriterijih tja tudi sodijo. Upam, da bova lahko oba potem zadovoljna s tem. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Jakob Presečnik bo postavil poslansko vprašanje ministru za okolje in prostor dr. Roku Žarniču.

Prosim.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo. Spoštovani gospod podpredsednik, gospoda ministra, gospa ministrica, kolegice in kolegi!

Gospod minister za okolje in prostor, za vas imam naslednje vprašanje in želim prej malo pokomentirati. Da je dobro organizirana geodetska dejavnost, je zagotovo pogoj za dobro urejene

nepremičnine; torej, eden od pogojev za urejene nepremičnine. Drugič, pogoji za opravljanje geodetske dejavnosti pa morajo biti jasno opredeljeni, prav tako pa morajo biti tudi cene geodetskih storitev, ki jih opravljajo ta geodetska podjetja, določene razumno in na osnovi postopkov, potrebnih za njihovo izvedbo. Znano je, da je ta del geodetske dejavnosti, ki jo opravljajo geodetska podjetja, del prostega trga, zato država na osnovi Evropske direktive o storitvah na notranjem trgu in prenesenih predpisov iz te direktive ne sme regulirati z določanjem tarif, ki jih mora ponudnik storitev obvezno upoštevati, razen, poudarek, če javni interes ne določa drugače. In tu imamo kar nekatere storitve, ki se opravljajo tudi kot tržna dejavnosti, dejavnost pa jih tudi država na nek način regulira, kot so odvetniške tarife in še nekatere druge, geodetske tarife pa se določajo enostavno na osnovi sklepa oziroma cenika, ki ga je določil in ga določa upravni odbor Inženirske zbornice Slovenije.

Zato vas, gospod minister, sprašujem naslednje:

Ali se strinjate s takšnim načinom določanja geodetskih tarif, kot je trenutno v veljavi, ko se višina geodetskih storitev določa samo znotraj geodetskega ceha?

In drugič:

Ali pripravljate kakršne koli ukrepe, ki bi poenotili in uredili ceno geodetskih storitev?

To bi omogočilo lastnikom nepremičnin hitrejše in predvsem cenejše zemljiškoknjižno urejanje lastnih nepremičnin. Pri tem mislim na določen del aktivnosti pri določanju cen tudi na nivoju države, ne samo na nivoju geodetskega ceha. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala. Spoštovani!

Odgovor je pričakovan. Nihče ni najbolj vesel, če se zadeve cehovsko urejajo. Ker tudi to je v bistvu cehovsko urejanje, ne vem, če ravno tisto, čemur rečemo prosto oblikovanje na trgu. Vsaj dva ceha bi morala biti, da je konkurenca in prosto oblikovanje.

Regulirane cene so povzročale probleme zaradi različne vrednostni nepremičnin in različnih ekonomskih možnosti posameznih okolij. Cene so lahko za nekoga previsoke, za nekoga niso. Kot kaže v zadnjem času, v zadnjem obdobju, zlasti pri javnih naročilih, se te cene že nižajo do nekih meja, kjer geodetska stroka pravi, da je kakovost in strokovna izvedba geodetske storitve ogrožena. Se pravi, na drugi strani so pripombe, da so te cene že prenizke. Glavni razlog za neodmerjeno javno infrastrukturo pa ni le v ceni geodetskih storitev, saj te predstavljajo manjši delež sredstev, potrebnih za sanacijo stanja. Največji del stroškov predstavljajo odškodnine lastnikov zemljišč, po katerih poteka javna infrastruktura. Drugo so pa privatne posesti.

Menimo, da je še naprej očitno najbolj ustrezno oblikovanje cen geodetskih storitev na trgu. Pravem trgu. Z večjo skrbjo za ureditev zemljiškokatastrskega, zemljiškoknjižnega stanja vseh lastnikov nepremičnin, predvsem pa

nepremičnin v lasti oziroma upravljanju države in občin se bodo stroški geodetskih storitev zmanjšali. Problem višine cen geodetskih storitev danes izstopa predvsem zaradi podedovanega neurejenega stanja iz preteklega obdobja ali, lahko rečemo, dovolj dela na trgu.

Za sanacijo so za to potrebna velika sredstva. Naše ministrstvo pripravlja poenostavitve postopkov in s tem tudi znižanje cen geodetskih storitev. Pač, manj bo treba postoriti za isto nalogo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želite dopolnitev?
Izvolite.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za odgovor.

Sicer je bil pričakovan ta odgovor, ampak kljub temu: že sami ste poudarili, da vsi ti neodmerjeni infrastrukturni objekti so tudi, jaz govorim o tudi, posledica zagotovo visokih cen geodetskih storitev, pomanjkanja na drugi strani tudi strokovnjakov s tega področja. Seveda drugi problem so tudi odškodnine. Tega se zavedam. Po drugi strani imamo, kot se v zadnjem obdobju še bolj ugotavlja, ko ugotavljamo v državi izredno velike težave pri evidentiranju in množičnem vrednotenju nepremičnin. Tu ne gre toliko za problem vrednotenja. Po moji oceni je tu predvsem problem nerešenih odmer, nerešenih zemljiškoknjižnih zadev, kjer pa morajo biti predhodno opravljene temeljite geodetske storitve. Spet smo pri geodetskih storitvah. V stroki se zagotovo ocenjuje, da so marsikatero geodetske storitve cenovno pretirano visoke in da tudi zaradi tega ne prihaja do odmer in do urejanja zadev na področju zemljiškoknjižnih evidenc.

Zato se mi utira misel, da bi bilo dobro, podobno kot je pri odvetniških tarifah, da ceh določa izračun, določa neke tarife, na katere da mnenja, soglasja, ali karkoli .../ znak za konec razprave/ bi bilo dogovorjeno, tudi država; v imenu države zagotovo minister za okolje in prostor, ki je zadolžen za te zadeve. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa.

Ob tem vašem vprašanju mi je prišla na misel ideja, da bi mogoče bilo dobro, da vas povabimo v našo hišo, pa mogoče skupaj s kolegi iz GURSA opravimo nek pogovor o teh zadevah in skupaj poskušamo videti, v katero smer bi se dalo mogoče še kaj izboljšati to zadevo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Tudi gospod Mirko Brulc bo postavil poslansko vprašanje ministru za okolje in prostor dr. Roku Žarniču.

Prosim.

MIRKO BRULC: Hvala lepa. Lep pozdrav!

Zadrževalnik Vogršček je bil zgrajen leta 1984 in brez namakalnega sistema kmetijstva v spodnji Vipavski dolini pravzaprav ni. Namakalni sistem koristi več kot 100 kmetij in uporaba bo zelo

hitro nujna, saj že meseca marca prihaja pri nas do zmrzali in reševanja kmetijskih pridelkov. Leta 2007 je bila ugotovljena okvara, puščanje pregrade in nivo vode na tem zadrževalniku je bilo treba znižati za 7 metrov. Vse funkcije akumulacijskega jezera Vogršček izvaja ARSO, ki je za to tudi pristojen. Gre za vzdrževanje, varnost, pregrade, redno upravljanje in še kaj. Za nujno sanacijo je potrebno cca. 350 tisoč evrov.

Pred slabim mesecem je bil minister za kmetijstvo na Goriškem in si je ogledal tudi pregrado in se seznanil z okvaro. Takoj je priznal, da je pripravljen zagotoviti polovico sredstev za nujno sanacijo, da bi potem lahko ta pregrada in namakalni sistem tudi ustrezno funkcionirala.

Sprašujem:

Kdaj bo Ministrstvo za okolje in prostor zadolžilo, verjetno, ARSO, da prične s sanacijo pregrade?

Edina tolažba pri vsej tej zadevi je, da bo verjetno v kratkem podeljeno tudi vodno dovoljenje Kmetijstvu Vipava, ampak to še ne pomeni, da bo funkcioniral tudi namakalni sistem.

Gospod minister:

Ali ste pripravljeni tudi vi zagotoviti urgentno polovico sredstev?

Nisem strokovnjak, da bi vedel, če je res 350 tisoč evrov dovolj, vem pa, da je dokončna sanacija v višini dveh do treh milijonov velik velik zalogaj. Hvala lepa za odgovor.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa. Spoštovani!

Strinjam se z vami, velik zalogaj; za manjši zalogaj pa sem bolj optimističen. Ampak naj skušam odgovoriti v celoti.

Po ugotovljenem puščanju na zračni strani pregrade, proti koncu leta 2007, so bile izvedene dodatne preiskave na pregradi in pregledi, s katerimi so odkrili puščanje celotnega namakalnega cevovoda pod pregrado, slabo stanje odzvemnega objekta in namakalnega cevovoda zaradi dotrajanosti materialov, kar je sprožilo pomislek o stanju talnega izpusta oziroma potrebo, da se čim prej razišče tudi stopnja dotrajanosti materiala cevi talnega izpusta. Od tudi te visoke predvidevanja številik.

V letu 2008 so izvedli interventna sanacijska dela, zaprtje cevi za namakanje in prevezavo odvzema vode za namakanje na cev talnega izpusta za zagotovitev možnosti namakanja. Interventna dela so se na podlagi dogovora Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter MOP financirala v razmerju 50 : 50. Za potrebe sanacije pregrade je bilo v letu 2009 izvedena preiskava cevi talnega izpusta z namenom, da se ugotovi dejansko stanje cevi in oceni rok trajanja cevi. Izvajalec preiskave talne cevi je predvideval v letu 2010 še eno dodatno preiskavo, da bi lahko bolj natančno ocenil rok trajanja cevi in s tem povezal dinamiko dokončne sanacije pregrade in tudi povezane stroške. Do realizacij tega dodatnega pregleda, žal, zaradi nasprotovanja ministrstva za kmetijstvo ni prišlo. Izvajalec geomehanskega monitoringa pregrade je ob tem

predlagal kot prvi ukrep sanacije injektiranje nerabljenih cevi za odvzem vode za namakanje v trupu pregrade. Tudi do izvedbe tega ukrepa ni prišlo.

MOP je v letu 2010, točneje aprila 2010, pridobil predinvesticijsko zasnovo za sanacijo objektov na zadrževalniku Vogršček. V osnovi je bilo obravnavano pet različnih variant sanacije objektov na pregradi. MOP je izbral varianto do minimuma v vrednosti 869 tisoč 500 evrov, se pravi blizu, skoraj milijona. V okviru te pregrade je predvidena fazna izvedba, injektiranje mrtve namakalne cevi, sanacija hidromehanske opreme, ponovna preiskava stanja cevi talnega izpusta, statične presoje in navodil za uporabo zapornic v toku v talni izpust. Ministrstvo za kmetijstvo se z izbrano rešitvijo ne strinja v delu, ki se nanaša na določitev odstotka sofinanciranja sanacije. Z vodnim dovoljenjem za rabo vode iz zbiralnika je določen odstotek delitve stroškov rednega investicijskega vzdrževanja in investicij. To razmerje je približno 85 % na račun Ministrstva za kmetijstvo in približno 15 % – MOP. Imamo izdelanih več variant. Po prvi varianti vztraja MOP pri delitvi stroškov, kot so določeni v vodnem dovoljenju – 84,5 % Ministrstvo za kmetijstvo in 15,5 MOP. Varianta B – MOP in Ministrstvo za kmetijstvo se bosta uskladila o odstotku delitve stroškov sanacije. MOP ima sredstva za sanacijo v okviru 15,5 % deleža zagotovljena s programom vodnega sklada. Po uskladitvi odstotka delitve stroškov bosta obe ministrstvi pristopili k izvedbi javnega naročila in izvedbe sanacije.

Mi na ministrstvu mislimo, da je tista osnovna delitev 84,5 : 15,5 prava, kajti za protipoplavni ukrep ne potrebujemo velike pregrade. Nam za potrebe varovanja pred poplavo zadošča 15,5 % volumna zadrževalnika, vse ostalo pa je bilo namenjeno namakanju. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želite dopolnitev, gospod Brulc?
Izvolite.

MIRKO BRULC: Hvala lepa.

To je edinstven zadrževalnik v Sloveniji, mislim, da na je Goričkem še nekaj podobnega. Zgrajen je bil za to, da bo funkcioniralo kmetijstvo, to ni protipoplavna in drugačna pregrada in nikakor ne sprejem, da bomo tam imeli škap vode brez tega, da bomo namakali kmetijske pridelke.

Sedaj je gladina znižana za 7 metrov, to pomeni, da imamo cevovod čisto na dnu, poln mulja. Oroševanje proti zmrzali, ko mora biti kar precej pritiska, da zadeva funkcionira, bo nemogoče. Poleti pa zalivamo kmetijske pridelke s hladno vodo z dna zadrževalnika.

Jaz bi le prosil, gospod minister, pa ne bi vas nocoj več mučil, dogovorite se na obeh ministrstvih, pristopite k tej najnujnejši sanaciji, da bo zadeva funkcionirala, kajti v nasprotnem primeru celotna spodnja Vipavska dolina ne bo v stanju pridelati nič sadja, nič zelenjave in nič drugih pridelkov. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Mogoče nisem dosti dovolj jasno povedal, tistih 15,5 % rezerviranih sredstev sigurno zadošča za tisti znesek, kot ste naprej omenili, za polovico manjšega.

Vendar hotel sem povedati, da je problem širši in se ga bo treba enkrat lotiti. Mislim, da tukaj ni problem zagotavljanja tistega dela, kar je potrebno za poplavno... Bojim se, da je večji problem, kot ste sami ugotovili, to, da gre za kmetijstvo, za kmetijske denarje. Mislim, da bova s kolegom Židanom, ker sva zelo v dobrih odnosih, uspela v bodoče za ta drugi korak tudi najti nek dogovor. Za ta prvi korak ne vidim velikih problemov. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Tudi gospod Ivan Grill bo postavil poslansko vprašanje ministru za okolje in prostor, dr. Roku Žarniču.

Prosim.

IVAN GRILL: Hvala lepa za besedo. Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani ministri, ministrici!

Spoštovani gospod minister, danes imam za vas dve vprašanji in bi začel najprej s prvim, in sicer se zopet dotikam tega vedno bolj neurejenega področja, vsaj je takoj zaznati, to so dimnikarji. Glejte, bolj tako ljudje zaznavajo, da se tudi sam z vami pogovarjam, sicer v parlamentu, več dobivam pisem, raznih dodatnih dokazil, dokumentov in to področje je resnično neurejeno. Bil sem pa, lahko rečem, neprijetno presenečen nad tem, da država, Vlada Republike Slovenije in s tem tudi vaše ministrstvo, ne spoštuje pravnega reda Republike Slovenije, ne upošteva pravnomočne sodbe Upravnega sodišča.

Na vprašanje, ki sem vam ga že zastavil, ste sicer takrat omenili, da ni nekih odprtih zadev, ampak očitno so vas uradniki napačno seznanili. Prepričan sem, da so ravno uradniki tisti, ki v ozadju delajo proti temu in verjetno tudi vas ne suportirajo s pravimi informacijami.

Gre konkretno za dve sodbi Upravnega sodišča za občino Škofljico in Trebnje, ki je že v letu 2009 razveljavilo podelitev koncesij, ki je bila pridobljena na podlagi neresničnih podatkov. Glejte, tega smo v tej vladi deležni večkrat, tako je bila podeljena koncesija na podlagi lažnih podatkov zbornici fizioterapevtov, ki jo je baje vodila gospa Friderika Kresal, in tudi tukaj se je na podlagi lažnih podatkov podelila koncesija neupravičenemu dimnikarskemu podjetju. In kljub temu da je bila leta 2009 ta koncesija s sodbo Upravnega sodišča razveljavljena in je bila ponovno v letu 2010 septembra pozvana tako Vlada oziroma posredno tudi vaše ministrstvo, da je treba v roku 90 dni posredovati novo odločbo, tega, kot mi je znano, še do danes ni naredilo.

Prizadeto podjetje, tisto, ki je takrat zaradi nezakonitosti v bistvu bilo neupravičeno izločeno iz tega koncesijskega postopka, sedaj toži državo, in to upravičeno. Pričakovati je treba, vsaj tako je tudi okrajno sodišče že pozvalo, da je zadeva v izvršbi in je izvršljivo, da bo država plačevala penale.

In še bolj me ob tem zanima:

Na kakšni podlagi in kdo opravlja zdaj dimnikarske storitve v občini Škofljica in tudi v Trebnjem?

Kajti tisti, ki je takrat dobil koncesijo ima to koncesijo nezakonito oziroma sploh koncesija ne bi smela biti v veljavi. Tako je tukaj ogromno anomalij in ne preseneča me, da so te storitve verjetno opravljene nekvalitetno in zato imamo toliko dimnikarskih oziroma požarov v dimnikih. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Spoštovani, najlepša hvala za vprašanje.

Mislím, da dimnikarstvo nam vsem dela težave, ampak nekako pri tej zgodbi sva midva bolj usklajena kot ne, vendar so pa mogoče tukaj še neki postopki in o tej zadevi imam svežo informacijo.

Kot smo rekli, veliko postopkov je zaključenih, 209 koncesij za 194 dimnikarskih področij je podeljenih, na nekih območjih je več kot en izvajalec. In v fazi podelitev je bilo sproženih veliko upravnih sporov, ta ni bil edini.

Zgodba Trebnjega in Škofljice je tik pred zaključkom, pa mogoče malo pojasnila, tako kot so mi dali, kaj se je vse dogajalo. Takoj po prejemu sodbe, s katero je Upravno sodišče naložilo izvedbo ponovnega postopka za izbiro koncesionarja za dimnikarsko območje Trebnje in Škofljica, je ministrstvo pričelo z aktivnostmi za imenovanje strokovne komisije za ocenjevanje ponudb. Takšen je proces. V skladu z določbo 16. člena Uredbe o načinu, predmetu in pogojih izvajanja obvezne gospodarske javne službe izvajanja meritev, pregledovanja in čiščenja kurilnih naprav, dimnih vodov

in zračnikov zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom, to je polni naziv tega dokumenta.

Po tem dokumentu komisijo sestavljata dva člana iz ministrstev, se pravi, eden iz Ministrstva za okolje in prostor, eden iz Ministrstva za obrambo in še po en član iz Obrtne zbornice in Gospodarske zbornice, se pravi, veččlanska komisija.

Moram povedati, da je v tem primeru prišlo pri imenovanju članov komisije do nepredvidenih zastojev, ne na strani ministrstev – v detajle ne bi šel –, zato kljub velikemu priganjanju še nismo mogli zaključiti postopka, vendar se je tudi ta problem rešil. Predlog za člane komisije je ravnokar poslan v vladno proceduro. Pričakujemo, da bo Vlada v tem tednu, v četrtek, če pa ne, vsaj v naslednjem tednu, imenovala te člane, da bi potem lahko ponudbe zbrali in pregledali.

Kdo sedaj opravlja dimnikarske storitve, vam ne ta hip ne znam odgovoriti, očitno tisti, ki je bil nepravilno izbran, ker nekaj se le opravlja.

Bi pa povedal, da sam osebno nisem zelo srečen zaradi te podedovane zgodbe, ki je formalnoppravno kar nekako lepo rešena, čeprav vsebinsko – mogoče te besede v javnosti koga ne bodo ravno zadovoljile – ni tako rešena, kot bi si jaz želel. Mi skušamo znotraj okvirov, ki jih imamo, pa tudi vsega, kar bomo lahko spremenili, tudi pri tej

stvari kaj reševati. Moram povedati, da po e-mailu dobivam mnogo pripomb s strani nezadovoljnih, teh pripomb je dnevno ogromno. Po drugi strani pa tisti, ki to opravljajo, zagotavljajo, da je vse v najlepšem redu in če so kakšni neustrezni koncesionarji, je pa to nek manjši delež – no, tako, pavšalno.

To je velika skrb, pa ne bom o kadrovskih problemih v naši hiši govoril, ker to so že splošne zadeve, vendar bomo skušali narediti, kar se da. Iščemo neke rešitve, namreč, cena ni tako majhna, moram reči, da je primerljiva s ceno raziskovalca, čeprav sem imel težke probleme, ko smo to ceno uveljavljali, ker so hoteli višjo. Istočasno pa nismo sigurni, kako se te kontrole izvajajo. Tako je tu še veliko dela. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Gospod Grill, želite dopolnitev odgovora?

Izvolite.

IVAN GRILL: Hvala lepa.

Spoštovani gospod minister, v celoti se strinjam z vami, da ta zgodba ni lahka, da ste jo podedovali, in verjamem, da se dnevno soočate s številnimi težavami, ki vam jih verjetno povzročajo uradniki na vašem ministrstvu. Oni so tisti, ki so to zgodbo zakuhali.

Ne gre mi v račun, na podlagi pravnomočne sodbe Upravnega sodišča, zakaj ustanavljati neko komisijo, da se zadevo reši, zakaj se ni šlo takoj leta 2009 v ponovno izbiro koncesionarja na podlagi razpisa in da se tisto koncesijo naredi nično, saj je nična tudi bila.

In zdaj hipotetičen problem ali vprašanje. Zagotovo zdaj opravlja dimnikarske storitve v teh dveh občinah nekdo, ki nima formalnoppravne koncesije, kar pomeni, da opravlja storitve nezakonito.

Kaj bi bilo v primeru, da se zgodi neka nesreča, da pride do smrtne žrtve?

Kdo bi bil morda odgovoren zaradi malomarnega dela tistih, recimo, ki tam opravljajo čiščenje dimnovodnih naprav, kurilnih naprav in tako naprej. To pomeni, da dopuščamo ali pa dopuščamo ministrstvo nezakonito stanje. Tu se zdaj potrjuje tudi tisto vprašanje ali številna opozorila na terenu, da ste že v svojem času ustanovili neko komisijo za strokovni nadzor, ki ima, če se prav spomnim, dva člana. Glejte, spoštovani gospod minister, z dvema članoma zagotovo tega ne bo mogoče opraviti kvalitetno za celo Slovenijo, kajti prvo, kar je, bi morala ta komisija najprej preveriti situacijo v Škofljici in Trebnjem, kjer je evidentno, da se zadeve odvijajo nezakonito. To službo bo treba okrepiti, predvsem pa verjetno prevetrili tiste, ki vam v ozadju na tem področju delajo veliko, po domače rečeno, "štalo". Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala.

Tega se tega zelo zavedam, vendar je glede na naše kadrovske sposobnosti že dva člana veliko. Vesel sem, da se vsaj ta škofljiška zgodba zaključuje. Moje razmišljanje pa je tudi, ali ravno dimnikarstvo sodi v naše ministrstvo. Jaz bi rešitev

iskal bolj v to smer, da sodi nekam drugam, na drugo ministrstvo, in da je naše zgolj tisti kriterij, kakšno mora biti, ne pa tudi kontrola in ta zadeva. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Grill, proceduralno.

IVAN GRILL: Hvala lepa. Spoštovani gospod minister!

Kljub temu da sem trdno prepričan, da jutri zvečer koalicija ne bo podprla mojega predloga, da o tem akutnem problemu opravimo široko razpravo, da osvetlimo vso problematiko in poskušamo poiskati rešitve in ne nazadnje tudi poiskati mogoče predloge, na katero ministrstvo bi to področje sodilo. Ker ta odgovor ali ta razprava v tem omejenem času ni postregla z zadovoljivimi odgovori, zato predlagam, spoštovani predsedujoči, da na to moje poslansko vprašanje opravimo na eni izmed naslednjih sej eno poglobljeno splošno razpravo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: O predlogu poslanca gospoda Grilla, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministra za okolje in prostor na njegovo poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločal jutri, 1. marca 2011, v okviru glasovanj.

Gospod Zvonko Lah bo postavil poslansko vprašanje ministrici za kulturo.

ZVONKO LAH: Spoštovani podpredsednik, spoštovani gospe ministrici, gospoda ministra!

Gospe ministrici bi rad postavil vprašanje v zvezi z arheološko dediščino oziroma gradnjo na območju arheološke dediščine.

V Evropski konvenciji o varstvu arhitekturne dediščine je arheološka dediščina vir evropskega skupnega spomina in skupna vseh človeški družbi. Zato jo je treba varovati, vendar naj cene njenega varovanja ne plačuje javnost, kadar so stroški zanjo povezani s koristmi zasebnih interesov. Tisti, ki jim bodo projekti s poseganjem v prostor prinašali koristi, so tudi odgovorni za ohranjanje dediščine. V primeru gradnje vodovoda vsekakor ne gre za zasebni interes, ampak širši družbeni interes.

Zakon o varstvu kulturne dediščine določa, da se iz državnega proračuna krijejo stroški predhodne arheološke raziskave, ki je potrebna za sprostitev stavbnega zemljišča za gradnjo: če zemljišče ni registrirano kot arheološko najdišče in če je registrirano arheološko najdišče, če je investitor fizična oseba in gradi stanovanja za lastne potrebe na stavbnem zemljišču znotraj naselja ali se gradijo neprofitna stanovanja. Tudi vodovod gradijo fizične osebe za lastne potrebe in v javnem interesu, pa te možnosti, da stroške arheoloških raziskav plača država nimajo.

Povejte mi:

Zakaj?

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospa ministrica, izvolite.

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: Hvala.

Spoštovani poslanec, sami ste že pravilno povzeli tisti člen, ki določa sofinanciranje s strani investitorja oziroma države, gre za 34. člen, pri predhodnih arheoloških raziskavah. Sami ste že opredelili, da gre za financiranje tistih raziskav fizičnim osebam, ki so namenjene za stanovanjsko gradnjo, za lastne potrebe in za neprofitna stanovanja oziroma v primerih, če zemljišče ni registrirano in je arheološko najdišče in se potem ob gradnji ali drugem posegu odkrijejo arheološke ostaline kljub predhodno opravljeni raziskavi tega območja prostorskega akta. In še nekaj drugih nastavkov je oziroma nastavkov določil je v tem zakonu, kar pomeni, da so investitorji oziroma da država krije tiste investicije oziroma tiste predhodne raziskave, kot jih opredeljuje zakon za stanovanjsko gradnjo. Ampak stanovanjska gradnja je tukaj opredeljena nekoliko širše, in sicer gre za gradnjo v obsegu posega v zemljišče za gradnjo stanovanjskega objekta in pripadajočih infrastrukturnih vodov oziroma priključkov na gospodarsko javno infrastrukturo na takem stavbnem zemljišču – če spada zraven, seveda. To se pravi, če stanovanjska gradnja zajame tudi tiste priključke, ki potekajo zraven. V tem primeru je tudi to drugače določeno.

Vprašanje nekega točno določenega vodovoda; vedno je investitor tisti, ki pokrije stroške, ampak v primeru vodovoda pa, če je v okviru stavbnega zemljišča za gradnjo stavbnega objekta.

Seveda so potem še druge predhodne arheološke raziskave, ki jih pokriva država oziroma večinoma Zavod za varstvo kulturne dediščine oziroma pristojni center za preventivno arheologijo, in sicer tako v skladu s prvo alinejo tega zakona o varstvu kulturne dediščine. V lanskem letu, recimo, se je pokrilo približno 900 primerov arheoloških predhodnih raziskav v višini približno 600 tisoč evrov s strani države, s tem da je na področju priprave državnih prostorskih aktov, seveda, tudi tukaj država pokrila sredstva v višini približno milijon evrov.

Mogoče lahko zaznamo podvprašanje znotraj vašega vprašanja, zakaj država ne krije tudi stroška za pripravo občinskih prostorskih aktov, OPPN-jev. Kot se spomnim, ko je ta zakon pred leti nastajal, je bilo menda celo občinam to obljubljeno, potem pa je, očitno, v nadaljevanju pri evoluciji sprejemanja tega zakona – in mislim, da je bil ta zakon sprejet leta 2008 – se je preneslo na ministrstvo oziroma na občine in na Ministrstvo za kulturo, ki prevzema samo državne prostorske plane.

Kot pravim, tukaj se je država postavila na absolutno varovanje javnega dobrega, to se pravi arheologije kot take, in pravzaprav se s celotnim izjemnim skrbstvom vidi, da so zakon pripravljali tudi močni strokovnjaki s področja arheologije, ki so zelo zelo razbito stanje za naprej, ko se res ni vedelo, kdo pije in kdo plača, poskušali normirati na ta način, da država celo mrežo po Sloveniji predhodnih raziskav pokriva. S tem, da misli, da vendarle enkrat bo ta postopek tako dokončan, da bomo vedeli, kaj je pod nami, in da ne bo potrebno za vsako stanovanjsko ali za katerokoli gradnjo ponovno delati predhodne raziskave.

PODPREDSNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Lah.
Prosim.

ZVONKO LAH: Poglejte, ta zakon razumem tako, da država plača predhodne arheološke raziskave za sprostitev stavbnega zemljišča tega bremena, če se prej prijavi v program Ministrstva za kulturo oziroma Zavoda za varstvo kulturne dediščine, da je mogoče, da država financira. Samo za stavbna zemljišča, kot ste prej povedali, za gradnjo objektov na stavbnih zemljiščih. Gradnja vodovoda pa ni na stavbnih zemljiščih, zato nastane problem. Ampak je v javnem interesu.

Poglejte primer. Občina Šmarješke Toplice bi rada zgradila vodovod do naselja Vinji Vrh v dolžini 3 tisoč 900 metrov. Trasa poteka v večji meri v cestnem telesu ceste, ki je bila grajena pred 20 leti z nasipi, vkopi. Vrednost gradnje vodovoda je 850 tisoč evrov, trasa poteka po delu znanega arheološkega območja, kjer je strošek arheoloških raziskav milijon 450 tisoč evrov, in delu neznanega arheološkega območja, kjer je treba izvesti predhodne arheološke raziskave in če se ugotovi, da so potrebna izkopavanja, bo to še dodaten strošek.

Naj ponovim: gradnja vodovoda 850 tisoč, arheološke raziskave milijon 450 tisoč. Občina mora sprejeti program opremljanja, določiti komunalni prispevek za posameznike in potem posamezniki plačajo ta komunalni prispevek. Se pravi, gradijo fizične osebe v javnem interesu, v cesti. Ker je zdrava pitna voda osnovna dobrina, bi se potem morale raziskave kriti iz državnega proračuna, na nek način. Stroški arheoloških raziskav so približno polovica letnega proračuna celotne občine, pa še niso... / izklop mikrofona/

PODPREDSNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospa ministrica, izvolite.

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: Se strinjam, da je visok in moram priznati, da stroški, ki jih poznamo v tistih primerih, ko tudi država krije, ko gre za javno infrastrukturo na področju kulture; recimo, trenutno na Ptuj, v Ljubljani in kjerkoli, naraščajo v izjemnih nesorazmerjih, bi rekli vi, po vašem primeru. Ampak arheologi so se dogovorili, da želijo imeti razčiščeno to, kar je pod zemljo shranjeno in ne puščati zanamcem nevedenja, kaj je pod nami. Saj ne gre samo za vodovode, da ne bo nesporazumov, tudi državne ceste oziroma tudi ceste, občinske, tudi podzemne garaže, kjer so posamezniki... Ne gre samo za stanovanja, ki bi bila upravičena, gre tudi za druge infrastrukturne posege, ko investitor mora, če želi, da nekaj nastane, za to poravnati stroške, ko gre za izkopavanja. Seveda predhodne raziskave pa vendarle lahko v določenih primerih, kot jih našteva 34. člen, država poravna. Ampak to ni isto kot izkopavanje samo, ki po vsej verjetnosti tako dvigne proračun, kot ste sami povedali.

Sama sem se spraševala, ali je morebiti za investitorje dejansko to tudi velika ovira. Ampak priznati pa moram, ker zdi se mi tudi zaradi tega, ker potegne gradnjo, še posebej včasih, ko je postopek... Na začetku, ko je zakon začel veljati, je to potekalo nekoliko bolj počasi, s precej birokracije,

vlogami in tako naprej. Sedaj so se stvari nekako kar umirile in tudi z določeno vsoto, ki sicer narašča, ker na začetku, ko je zakon začel veljati, ljudje še niso bili osveščeni, kako, recimo, določene zahtevke vzpostavijo. Sedaj se je nekako umirilo in se iz postavke izvajanja Zakona o varstvu kulturne dediščine rezervirajo tista sredstva, ki še rastejo, ampak mislim, da se bodo ustalila na neki meji, ki ne bo šla čez milijon.

Ampak, vendarle zakon mi nameravamo odpirati. Sicer ni bilo nobene želje in volje, da bi se prav na tej točki, na katero ste vi opozorili, zakon spreminjal, ampak morebiti bo tudi to prišlo v poštev, ker ga želimo spreminjati na povsem drugih mestih, ki tudi ovirajo življenje, ne samo normalnega dela ljudi, ampak tudi drugih inštitucij.

PODPREDSNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala.

Gospod Lah, imate proceduralni predlog?

ZVONKO LAH: Ja, jaz bi glede na to, da je problematika kar akutna, predlagal, da se v skladu s poslovníkom opravi obravnava pa mogoče doda še tisto, kar je sama gospa ministrica povedala, da bi bilo treba ta zakon spremeniti.

Namreč, če že zakon pravi oziroma evropska konvencija pravita, da tisti posamezniki, ki imajo zasebni interes ali profit, da to plačajo. V primeru, da pa se na stavbnem zemljišču odpravi to vprašanje, ali bo imel investitor kasneje velike stroške, da je mogoče, da država plača predhodne arheološke raziskave, kjer se ugotovi, kakšni potem bodo stroški za investitorja, bi, mislim, bilo tudi prav, da se tudi tam, kjer za objekte javne komunalne infrastrukture ni treba, da je zemljišče stavbno, da je lahko kmetijsko zemljišče, da investitor prej izve, kakšni bodo stroški. V določenem primeru pa mora občina v proračun dati 50 % večji strošek za arheološke raziskave kot za samo investicijo, za izkopavanja. Ampak ne glede na to; če bi občina prej vedela, koliko bodo stala ta izkopavanja, da bi bile predhodne arheološke raziskave tudi plačane in da bi bilo mogoče, da država to plača, se verjetno ne bi odločila za gradnjo na tej lokaciji, kjer je strošek toliko večji. Prav bi bilo, da investitor, v primeru, kot pravi zakon, za to stavbno zemljišče, kjer se gradijo stavbe in infrastruktura za določene potrebe, prej izve, koliko – že takrat, ko je zemljišče stavbno. V tem primeru pa ne in nastanejo določeni stroški. Občina je financirala v projekt gradbeno dovoljenje, na koncu potem dobi ponudbo Zavoda za varstvo kulturne dediščine, ki je bistveno večje kot sama investicija. In stvar se blokira.

Mislím, da je arheološka dediščina skupen, državni problem in da bi tukaj morala država prisluhniti v primeru, ko gre za javni interes, saj se vodovod gradi v javnem dobru, v cesti, kjer je bilo območje že degradirano in v takih primerih, mislim, da bi morala Vlada oziroma bi morali predlagati to spremembo zakona in omogočiti, da država plača.

PODPREDSNIK MAG. VASJA KLAVORA: O predlogu poslanca gospoda Zvonka Laha, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministrice za kulturo na njegovo

poslansko vprašanje, bo Državni zbor odločal jutri, 1. marca 2011 v okviru glasovanj.

Poslansko vprašanje bo postavil gospod Marjan Bezjak ministrici za gospodarstvo, ki je danes odsotna, opravičeno.

MARJAN BEZJAK: Hvala za besedo, predsedujoči. Lepo pozdravljeni ministrici, ministra, poslanke in poslanci!

Gospe ministrici za gospodarstvo Darja Radič bi želel postaviti ustno poslansko vprašanje.

Spoštovana gospa ministrica Darja Radič! Pred kratkim se je v Sloveniji mudil na delovnem obisku komisar Evropske unije za notranji trg in storitve, gospod Michael Barnieir. Predstavil je predlog akta Evropske unije za notranji trg, v katerem je več kot 50 ukrepov, s katerim bi vzpostavili močan in uspešen notranji evropski trg, ki bi ustvarjal ugodno gospodarsko okolje in nova delovna mesta ter reševal vprašanja socialne zaščite in okoljske trajnosti.

Ministrica za gospodarstvo gospa Darja Radič, sprašujem vas:

Ali ste te predloge proučili? Kakšno je vaše mnenje o njih? Ali nameravate podati kakšne nove predloge?

Ministrica gospa Darja Radič, sprašujem vas tudi:

Ali nameravate kakšne od teh predlogov v kratkem implementirati v slovensko zakonodaj?

Ker ministrice žal danes ni tukaj, zato v skladu s poslovnikom želim, da ministrica da ustni odgovor na naslednji seji Državnega zbora. Hvala.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: V redu.

Gospod Laszlo Göncz bo postavil poslansko vprašanje ministru za pravosodje.

Prosim.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani gospe ministrici, spoštovan gospoda ministru, spoštovani kolegi!

Postavil bom poslansko vprašanje v zvezi s problematiko prisojanja odškodnin gospodu ministru Zalarju. Glede na dejstvo, da se še vedno ljudje množično pritožujejo zaradi neizplačevanja oziroma nedoslednega izplačevanja odškodnine, ki jim pripada zaradi povzročene škode ob državni cesti G1/3, lahko žal ugotovimo, da udi zaradi pravnosistemske nedoslednosti temu problemu še ni videti konca. Gre za odškodnine, pred pol drugim letom je bil skupni znesek ocenjen na 14 milijonov evrov, ki bi jih država morala pošteno in pravično razdeliti med okoli 2 tisoč oškodovancev ob državni cesti G1/3 med Mariborom in državno mejo z Republiko Madžarsko, ki so bili noč in dan dejansko izpostavljeni prometu težkih tovornjakov. Vrhovno sodišče je razsodilo, da so ljudje, ki živijo ob cesti G1/3 upravičeni do odškodnine, s tem je bil postavljen tudi pravni temelj za odškodninsko odgovornost države. Država je najprej ponudila poravnavo in se tako izognila morebitnim še večjim stroškom zaradi odškodnin, kasneje pa se je ustavilo izplačilo odškodnin, in sicer z obrazložitvijo, da ni denarja. Postopki in obravnave na sodiščih potekajo, vendar, ko sodišče razsodi, da so

posamezniki upravičeni do odškodnine, državni pravobranilec praviloma na rzsodbo sodišča po moji laični presoji neutemeljeno vložil pritožbo na Vrhovno sodišče. Na ta način se država poskuša izogniti plačilu odškodnine in postopke zavlačuje do nerazumnih rokov. Po mojih informacijah je do sedaj le 20 % vseh upravičencev prejelo odškodnine, ostali pa žal ne.

Sprašujem vas, gospod minister:

Kdaj bo država izplačala odškodnino prebivalcem, ki so vložili odškodninske zahteve za nastalo škodo zaradi prevelikega hrupa ob omenjeni državni cesti in so jim bile odškodnine določene s pravnomočnimi sodbami ali sklenjenimi sodnimi oziroma izvensodnimi poravnami?

Kdaj bo končana zamenjava oken in vrat na stanovanjskih hišah ob isti cesti, ki so bile izbrane v elaboratu?

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod minister, izvolite.

ALEŠ ZALAR: Hvala lepa, spoštovani gospod poslanec, za vprašanje, ki si nedvomno zasluži jasen odgovor. Vsi poznamo ta problem, ki je prisoten že nekaj časa in ki pesti oziroma je pestil mnoge ljudi, o tem ni nobenega dvoma. Nobenega dvoma tudi ni o tem, da tisti, ki so upravičenci iz naslova prekomernega hrupa do odškodnin, da jim določene odškodnine seveda pripadajo. V tej zadevi pa se je kot ključno izpostavilo vprašanje, prvič, v kakšni višini jim pripadajo, in drugič, ali jim pripadajo tudi za obdobja, za katera bi se lahko izkazalo, da zanje veljajo tako imenovani zastaralni roki. To sta dve temeljni pravni vprašanji, ki jih razrešujejo sodišča, ne razrešuje jih Vlada. In ni res to, kar se občasno pojavlja kot dezinformacija v medijih, češ, da Vlada ne izplačuje teh odškodnin zato, ker je zmanjkalo denarja ali ker je zmanjkalo politične volje. Ni res, teh ovir ni. So pa druge. Namreč, Vrhovno sodišče je v letu 2009 vzpostavilo tako imenovano precedenčno odločitev o višini odškodnin, ki pripadajo upravičencem iz tega naslova. Na tej podlagi so se potem začele sklepati poravnave, tako sodne kot izvensodne. Teh poravnav, teh prijateljskih načinov, rešitev, spornih zahtevkov je bilo precej. Skupno je bilo več kot 800 takim zahtevkom ugodeno. Vendar pa je v letu 2010 Vrhovno sodišče svojo odločitev spremenilo. In spremenilo jo je občutno, za približno 40 % nižje odškodnine je začelo priznavati s to sodbo, kajti z njo je namreč postavilo bistvene kriterije, ki so podlaga za odmero te odškodnine. Tožnik, ki je torej prejel to sodbo Vrhovnega sodišča, je zoper to sodbo Vrhovnega sodišča vložil ustavno pritožbo. V njej zatrjuje, da mu je bila kršena ustavna pravica do enakosti oziroma do enakega varstva pravic. Na Ustavnem sodišču smo se pozanimali in dobili odgovor, da ta ustavna pritožba ni prednostna po Poslovniku Ustavnega sodišča. Zato je zelo težko napovedati, v kakšnem roku lahko pričakujemo odločitev Ustavnega sodišča v tej zadevi. Je pa to seveda ena ključnih zadev, na katere se lahko veže nadaljnja odločitev države. Država namreč tu ne sme ravnati drugače, kot da spoštuje pravo. najvišja sodišča pa so tista v državi, ki povedo, kaj pravi pravo in kaj je prav. In tu torej tiči glavni problem.

Druga težava, ki se je vmes pojavila, pa je že prej omenjeni ugovor zastaranja. Tudi v tem delu še ni dokončne pravnomočne odločitve najvišjega sodišča. Je pa Vrhovno sodišče že dopustilo revizijo glede tega vprašanja, kar pomeni, da se bo do njega opredelilo, in to bo gotovo znano v relativno kratkem času.

Šele razjasnitev teh dveh bistvenih vprašanj, kaj je z ugovorom zastaranja in kaj je s kriteriji, ki so podlaga za odmero višine odškodnin, v obeh primerih pa gre za odločitev najvišjih sodnih organov v Republiki Sloveniji, šele od tega trenutka dalje bo možno nadaljevati s prijateljskim reševanjem teh problemov in plačevanjem odškodnin, za katere bodo v državnem proračunu zagotovljena sredstva, tako kot so zagotovljena za vse druge odškodnine, ki jih država mora izplačati na podlagi določb ustave in zakonov.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Göncz, izvolite.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ: Hvala lepa, gospod minister, za ta pojasnila. Mislim, da je nedvomno treba poudariti, in zato se zahvaljujem, da ni zmanjkalo niti denarja niti politične volje za rešitev tega problema, kar je nedvomno neka spodbuda za tiste, ki to še upravičeno pričakujejo.

Izpostavil bi neko drugo plat, ki je bila zgolj posredno omenjena, in sicer ste govorili o kriterijih. Kriteriji morajo biti nedvomno določeni na vseh ravneh enakovredno in transparentno. Žal se dogaja to, da nekateri, velikokrat sosedje, pač dobijo oziroma so že prejeli morebitna nadomestila oziroma odškodnino, medtem ko pa drug sosed, ki je formalnopravno ravnal enako ali podobno, tega, žal, do sedaj ni prejel. Razumem, da na Ustavno sodišče nihče nima vpliva, in se ne spuščam v vprašanje, kakšna prioriteta je to, vendar menim, da gre za populacijo, ki žal že tu in tam izginja zaradi demografskih razlogov, predvsem starosti, in je po moji oceni pomembno in potrebno, da do nekega epiloga le pride v kratkem, ne pa čez 10 ali 15 let. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod minister, izvolite.

ALEŠ ZALAR: Hvala lepa.

Spoštovani gospod poslanec, vam in vsem prizadetim se na tem mestu zavežujem, da bom kot minister storil vse, da bi se ti postopki pospešili. Prepričan sem, da ne bomo govorili o letih, verjetno pa bomo govorili o nekaj mesecih. Prav je, da bi v takem primeru, ko gre za množične zahteve ali celo sodne postopke, sodišča vselej po principu vzorčne zadeve in tudi po principu prioritete zadeve vodila te postopke. V tem primeru je doslej to tako potekalo in upam, da bo tudi v bodoče. Še enkrat pa poudarjam, da Vlada mora spoštovati sodne odločbe in da nima nobene podlaga za to, da bi priznavala odškodnine v neutemeljenih zneskih, ki ne bi imeli podlage v veljavni sodni praksi. To je pač omejitev, ki jo določa naša Ustava in na katero smo vsi mi vezani, nenazadnje tudi sodišča sama. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Anton Colarič bo postavil poslansko vprašanje ministrici brez resorja, odgovorni za lokalno samoupravo in regionalni razvoj.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Gospa ministrica, odgovorna za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, še ena ministrica, ministra, kolegica, kolegi!

Močna lokalna samouprava omogoča najvišjo stopnjo neposrednega sodelovanja v procesih odločanja in je seveda pomemben segment družbenega razvoja. Lokalnim skupnostim pa morajo biti zagotovljeni trajni in stabilni finančni viri, ki morajo biti, po mojem mnenju, v večji meri odvisni tudi od lastnih prizadevanj in večje učinkovitosti občin. Seveda pa je pomembna tudi ustrezna zakonodaja. Financiranje lokalne samouprave v Sloveniji zdaj od leta 2006 ureja Zakon o financiranju občin z novelami iz leta 2007, 2008. Če izhajamo iz študije analize učinkov veljavnega sistema financiranja občin, ki opazuje obdobje 2007–2009, so bile slovenske občine sicer večinoma ustrezno podprte glede na njihove izkazane potrebe, vendar jaz mislim le v povprečju. Večje anomalije so se pokazale predvsem pri financiranju mestnih občin, pa tudi občin s sedežem upravne enote. Predvsem mestne občine so bile izrazito podcenjene in imajo bistveno višje stroške od ostalih, predvsem na področju družbenih dejavnosti, prostorskih, komunalnih in stanovanjskih zadev, prometa in tako naprej. Če pa bi bilo opazovanemu obdobju pridano še leto 2006 bi bila slika še bistveno slabša, še posebno glede Mestne občine Ljubljana.

Spoštovana gospa ministrica, po mojem mnenju je nujno sprejeti zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o financiranju občin, ali pa celo pripraviti nov zakon. Tudi v normativnem programu Vlade v letošnjem letu je to predvideno.

Sprašujem vas:

Kakšne aktivnosti izvajate in načrtujete v letošnjem letu?

V kateri fazi so priprave za spremembe zakona danes?

Hvala za odgovor.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospa ministrica, imate besedo.

DUŠA TROBEC BUČAN: Hvala za vprašanje.

Vse od 1. 1. 2007, ko se je začel izvajati novi zakon o financiranju občin, smo spremljali izvajanje zakona, zlasti pa določanje višine povprečnih stroškov občin, od katerih je bil odvisen izračun primerne porabe vsake od občin in določitev njenega deleža prihodkov od dohodnine. Ob koncu leta 2010, kot ste že omenili, smo opravili tudi analizo razmerij med stroški posameznih skupin občin in njihovo primerno porabo, ki je podlaga za določanje prihodkov od dohodnine in finančno izravnavo in tudi stroškov posameznih programov s prihodki. Analiza je pokazala nesorazmerja med stroški in prihodki mestnih občin, in manjša nesorazmerja med stroški in prihodki občin z večjim številom otrok do 6. leta starosti. Ob obravnavi analize pa se je postavilo tudi vprašanje, ali so

stroški občin na območju katerih so sedeži skupnih javnih zavodov s področja kulture, glasbenega izobraževanja in športa sploh primerno financirani. V teh dneh zato pripravljamo v službi tudi dodatne analize stroškov in prihodkov prav za te občine. Priprava predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o financiranju občin je načrtovana tudi zaradi pričakovane uvedbe davka na nepremičnine, ki bo prihodek občin. Ta vključitev je v skladu z veljavnimi določbami Zakona o financiranju občin, ki temeljijo na predvidevanju, da bo davek na nepremičnine glede višine prihodkov nadomestil sedanje nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča. Dejstvo pa je, da predhodni izračuni prihodkov od davka na nepremičnine, predvsem zaradi razširjenih osnov za obdavčenje, se pravi kmetijskih zemljišč in gozdov, nadomestitve še drugih nepremičninskih davkov in pristojbin pa tudi drugačnih stopenj kažejo na pomembno večje prihodke občin. Ne glede na to, kdaj bo davek na nepremičnine uveden, zahteva vpliv tega davka na lastne prihodke občin po novem premislek o ustreznosti veljavnega razmerja delitve prihodkov od dohodnine pa tudi ustreznost veljavnega sistema dodeljevanja dodatnih sredstev občinam. Eden od pomembnih ciljev spremembe sistema financiranja občin, ki je povezan z višjimi lastnimi prihodki je namreč večja finančna avtonomija zaradi manjše vezanosti občin na dodatna sredstva iz državnega proračuna. Določbe Zakona o financiranju občin vplivajo na državni proračun ali se izvršujejo z njim. Vse spremembe in dopolnitve tega zakona po naravi stvari začnejo veljati z novim proračunskim letom. Zato smo izhodišča za pripravo sprememb zakona najprej predstavili Ministrstvu za finance, ki je pristojno za izvajanje tega zakona na državni ravni. Ob načelnem soglasju ministrstva pa so se že začela usklajevanja posameznih rešitev na strokovni ravni. V ta namen je bila že oblikovana strokovna delovna skupina na ravni Sektorja za lokalno samoupravo v naši službi in Sektorja za financiranje lokalne samouprave v Direktoratu za proračun Ministrstva za finance. Sprememba takšnega zakona zahteva temeljito strokovno obravnavo, medresorsko usklajevanje izhodišč, presojo učinkov predlaganih sprememb in nenazadnje usklajevanje z vsemi občinami in njihovimi združenji. Predvidevamo, da bo postopek priprave potekal dovolj hitro, da bo mogoče to obravnavo na podlagi izračunanih učinkov, predlaganih sprememb opraviti v mesecu maju. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Colarič, želite dopolnilni odgovor?

ANTON COLARIČ: Hvala lepa.

Mene veseli, da v službi Vlade pripravljate, da resno delate na tem področju financiranja. Upam, da resnično lahko dobimo prve rezultate ali prve osnutke zakona že v maju letošnjega leta. Seveda pričakujem kar burno razpravo potem, ko bo to pred nami. Opozarjam pa na to, da bo verjetno v ta sistem zelo težko namestiti, kolikor poznam konec koncev že skoraj 20 let delam na tem področju, tudi glavno mesto Ljubljano, ki je s spremembo zakona leta 2006 zgubila gromozanska

sredstva, več kot 50 milijonov, po nekaterih izračunih 57 milijonov na leto. In mislim, da bo težko najti formulo, ki bi zadovoljila vse od najmanjše občine do glavnega mesta.

Moja pobuda in vprašanje je:

Ali se razmišlja tudi o tem, da se posebna formula postavi za glavno mesto?

No, mogoče tudi za druge mestne občine, ampak predvsem me zanima glavno mesto, ker drugače si jaz težko predstavljam, da bomo z neko enotno formulo uspeli zadovoljiti vse in sprejeti pameten zakon o financiranju občin.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospa ministrica, prosim.

DUŠA TROBEC BUČAN: Hvala.

Proučujemo tudi to varianto, da bi izvzeli Mestno občino Ljubljano, vendar je to še predmet strokovnih prizadevanj oziroma iskanj variant.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Milenko Zihertl bo postavil poslansko vprašanje ministrici za gospodarstvo, ki je danes opravičeno odsotna.

Prosim.

MILENKO ZIHERL: Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem prisotnim, predstavnikom Vlade, kolegicam in kolegom!

Najprej želim poudariti, da je prišlo do nesporazuma, ker je ministrica v bistvu hotela moje vprašanje prestaviti na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Vprašanje se pa nanaša na kakovost blaga v slovenskih trgovinah. Gre za to, da je velikokrat na polici roba, ki ni narejena v matični tovarni, torej se prodaja samo ime, vsebina je pa okrnjena. Nič nimam proti, če bi bilo to posebej označeno, predvsem na tistem majhnem listku, ki se mu reče cena. Torej, iz filiale cenejši kot iz matične tovarne in to lahko utemeljim na treh sklopih primerov iz prakse. Najprej nekaj dobrih primerov. Prvič, ko sem nabavljal osebno vozilo nemškega porekla, sem se zadovoljil s tem, ker sem bil obveščen, da je iz Španije, ker sem bil obveščen, da je okleščeno vse nepotrebne navlake in da je prirejeno za slovenski trg, še vedno je bilo zadosti robe za denar, torej sem bil obveščen, ne prevaran in sem seveda ta avto vzel. Enak primer je bil potem čez nekaj let, ko je avto potrebovala žena, še več, celo tako ugodna cena je bila, da je bilo treba avto nabaviti preko lizinga, da so bili s tem izločeni vsi prebivalci Evropske unije, ki nimajo slovenskega državljanstva, ker bi tudi iz sosednjih držav nabavljali. Torej, to je primer dobre prakse. Primer slabe prakse pa je, ko si prisiljen v tujini kupiti kremo za britje, ki res deluje in še daleč ni podobna tistemu z masko, ki ga dobimo pri nas na trgovskih policah. Problem je, da na naših trgovskih policah dobivamo pralne praške, ki sigurno niso narejeni po originalni recepturi. Ni problema, naj se označi država izvora, naj se označi nižja cena.

Sedaj pa še na tisti skupni del, na katerega lahko zaradi mene pomaga odgovoriti tudi Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, namreč tudi na prehrabnih artiklih, če je samo etiketa originalna, roba pa je iz neke druge države, mora to

biti označeno. To predvideva tudi neka bodoča direktiva Evropske unije, torej poreklo hrane. Slovenski kupci morajo biti zaščiteni pred pohotnostjo trgovin, ki ti prodajo samo etiketo pa zmanjšano vsebino. In to se da z določeno uredbo pa s podzakonskimi akti urediti, da bo razviden izvor, če pa ni originala, ustrezno nižja cena.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Gospod Ziherl, v Državni zbor je prišlo pismo predsedniku Državnega zbora iz Ministrstva za gospodarstvo, v katerem piše, da njihovo ministrstvo ni pristojno za odgovor na vaše poslansko vprašanje. Ker pa je dopis podpisal državni sekretar dr. Viljem Pšeničny, mora seveda na vaše vprašanje odgovoriti tudi ministrica, zato predlagam, da počakamo na naslednjo... Želite ustni odgovor?

MILENKO ZIHERL: Vsekakor odgovor naj mi poda ministrica na naslednji seji, ker se je iz tega, kar sem zdaj vprašal, videlo, da ima zadeva težišče na trgovini, ki spada pod njeno ministrstvo ne na kmetijstvo in prehransko industrijo, ki spada pod ministra Židana.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Tudi to v temu pismu priporočajo, da bi moralo dati del odgovora Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in pa prehrano.

Gospod Guido Kres bo postavil poslansko vprašanje ministru za delo, družino in socialne zadeve.

Prosim.

GUIDO KRES: Hvala gospod predsednik. Spoštovani kolegice in kolegi, spoštovani gospod minister!

O delavcih, ki so po propadu po večini slovenskih gradbenih pa tudi drugih podjetij ostali brez plač, brez zaposlitve in tudi brez vseh pravic, je bilo že veliko napisanega. Na tem področju se pomaga s kakšno humanitarno gesto, enkratnim socialnim dodatkom in to je tudi bolj kot ne vse. Ampak, če ne gre drugače, je tudi to dobrodošlo. Ampak tuji delavci, ki so izgubili delo, so praktično izključeni iz socialne države, čeprav so prej redno plačevali vse obveznosti, recimo, da so jih, ker imamo podatke, da nekatera podjetja tega ne plačujejo, delavci pa za to še ne vedo, pa niso za to krivi, so praktično izključeni iz socialne države. Zato je tudi bistvenega pomena, kako bi korenito spremenili zakonodajo, da bi se zmanjšala odvisnost teh delavcev od delodajalca. Kajti, če delavec ostane tukaj, potem životari in je skoraj prisiljen delati priložnostna dela na črno, če pa se vrne v domovino, pa se na ta način odpove tudi terjatvam, ki jih ima še do svojega delodajalca. Čeravno to ne bi smelo tako biti, ampak v praksi se izkaže, da ljudje postanejo brez moči.

Podobno se dogaja tudi z našimi državljani, ki so izgubili delo. Kvečjemu lahko računajo le na minimalno pomoč zavoda za zaposlovanje, na zaostala plačila pa lahko kar pozabijo. Seveda, država pomaga, ampak mi bi

morali nekemu tudi to zaračunati, vsaj tistim, ki so povzročili takšno stanje.

Zato vas, spoštovani minister, sprašujem:

Zakaj država ne prevzame zadeve v svoje roke, saj državljani od vas in tudi vseh nas pričakujejo določene ukrepe in zakonsko podlago, za bolj sistematično reševanje takšnih problemov?

Ob enem bi vas še prosil, če mi lahko posredujete natančne podatke za leto 2010 o tem, kolikšna je bila skupna višina terjatev s strani delavcev iz naslova neizplačanih plač in drugih prejemkov v letu 2010 v teh začetih stečajnih postopkih in postopkih prisilnih poravnjav ter kolikšen je bil ta delež, ta terjatev delavcev v primerjavi s celotno vsoto vseh prijavljenih terjatev v postopkih. Če se slučajno da dobiti ta podatek. Za odgovore se vam lepo zahvaljujem.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod minister, izvolite.

DR. IVAN SVETLIK: Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovani gospod poslanec, tukaj gre za več pravic, ki so opredeljene in imajo do njih pravico delavci. Prvič gre za pravico do izplačila sredstev iz jamstvenega sklada. To imajo tisti delavci, ki so izgubili delo zaradi začetka stečajnega postopka, zaradi pravnomočnega sklepa o prisilni poravnavi s finančno reorganizacijo, zaradi postopka insolventnosti v eni od drugih držav članic, če pri nas posluje, ali pa zaradi izbisa gospodarske družbe iz sodnega registra v skladu z določili Zakona o finančnem poslovanju v postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju. Pravico do izplačila teh sredstev iz jamstvenega sklada imajo tudi tuji državljani, ki so bili v skladu z veljavno slovensko delovnopravno zakonodajo zaposleni v Republiki Sloveniji in ki so delo opravljali na ozemlju Republike Slovenije. Ti delavci so glede pravic iz Zakona o jamstvenem skladu in preživninskem skladu izenačeni z državljani Republike Slovenije. Delavci, ki pri jamstvenem preživninskem skladu uveljavljajo pravice iz naslova insolventnosti delodajalca, morajo na podlagi tega zakona priložiti dokazilo o prijavi svojih terjatev v stečajno maso. Sklad v postopku odločanja o zahtevah za priznanje pravic ugotavlja prijavo terjatve izključno iz naslova terjatev, do katerih je delavec upravičen. Javni in jamstveni preživninski sklad pa sumarno ne zbira in ne obdeluje podatkov o višini prijavljenih terjatev, saj za to nima zakonske podlage. To informacijo imajo stečajni ali prisilni upravitelji, ki delujejo potem v teh podjetjih. Treba je tudi reči, da terjatve, ki jih prijavijo delavci, niso enako upravičenim, ki jih imajo iz jamstvenega sklada, to je posebej določeno. Je pa res, da kadar sklad izplača tem delavcem ustrezna upravičenja, potem tudi terja od teh organizacij oziroma stečajnih upraviteljev, torej prijavi to terjatev in jo terja nazaj, in s tem dobi tudi povračilo v sklad. Tako ta sklad funkcionira.

Drugo vprašanje pa je vprašanje pomoči tujcem, tujim delavcem, do katere so upravičeni v nekaterih primerih vsi, v drugih pa samo slovenski državljani. Vsi so upravičeni do prve socialne in osebne pomoči, medtem ko je denarna socialna pomoč zagotovljena samo državljanom Republike Slovenije, ki imajo stalno prebivališče v Sloveniji, ter

tujcem, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje v Sloveniji za čas bivanja v Sloveniji. To je treba poudariti zaradi tega, ker sicer bi lahko vsak tuj državljan prišel k nam in se prijavil za določene oblike socialne pomoči, ne glede na to v kakšnem razmerju je, ali je zaposlen ali je kaj prispeval ali nič prispeva in podobno. Zato je Vlada Republike Slovenije 17. februarja za državljane tretjih držav, ki so se znašli v težkem materialnem položaju in ne morejo uveljavljati pravic do socialnih prejemkov, zagotovila 300 tisoč evrov nujnih sredstev za preživetje. To so pač vsi delavci, ki so jim prenehala veljati delovna dovoljenja in so izgubili zaposlitev ali pa še ta dovoljenja imajo in dovoljenje za prebivanje v Republiki Sloveniji, izgubili pa so zaposlitev, in še tudi tisti, ki so formalno še zaposleni, vendar niso prejeli plač, pa ne bi mogli uveljavljati pravic do teh prejemkov. Vsak delavec, ki izpolnjuje te pogoje, bo deležen najprej pomoči preko humanitarnih organizacij Karitas in Rdeči križ, po dogovoru ena od njih, v višini 230 evrov in če bo še treba, še enkrat v enakem znesku. Obrazci bodo dostopni tako pri teh dveh organizacijah kot na centrih za socialno delo pa tudi v samskih domovih, tako da bodo do te pomoči lahko prišli. Tako, da bo ta pomoč, ki jo bodo posebne strokovne skupine dodeljevale, v najkrajšem možnem času tudi izplačana.

Naj pa k temu dodam še to, da je na dnevnem redu te seje tudi nov sporazum z Bosno in Hercegovino, ki bo povsem izenačil njihove delavce z našimi delavci na tem področju. Verjamemo, da potem do teh težav več ne bo prihajalo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Kres, izvolite.

GVIDO KRES: Gospod minister, moram reči, da sem res zadovoljen z vašim odgovorom. Če se zadeva tako odvija, kot govorite in kot neke kaže, moram reči, da se razvija v pravo smer. Jaz bi rad v tem trenutku, ko imam to priložnost, tudi opozoril na to, da je Slovenija kot država izgubila zelo zelo veliko na ugledu, ker se je tako dogajalo z domačimi in tujimi delavci. In porajalo se mi je vprašanje, če bi se dalo mogoče spremeniti zakonodajo v tem smislu, da bi ta jamstveni sklad vsem tistim, ki bi dokazali, da jim podjetja niso izplačala regresov, plač, odpravnin, da se jim to iz tega izplača, in pa da država v tem stečajnem postopku dobi prednostno pravico, da v stečaju pride do teh sredstev, in da se ta zgodba zaključi na način, ki kaže en spoštljiv odnos tako do delavcev kot tudi do države. Države tudi ne gre kar ropati.

Moram pa obenem, sem danes prebral v časopisu, "Križaničevi proti upadu poslovnega ugleda neplačnikov", ne kot gospod Križanič, ampak ministrstvo, v tistem, ko se teži k temu, da se podjetja, ki ne plačujejo, enostavno postavijo na črno listo. Veste, človek se lahko do neke mere s tem strinja, ampak če bi ta podjetja prišla in tista, ki bi bila neopravičena, bi tudi tiste ljudi oziroma tista podjetja enostavno pripeljala, lahko rečem, na čistino, ki so povzročila to, da so tista podjetja, ki so dobro delala, prišla v položaj, ko ne plačujejo niti državi niti delavcem in nikomur. Tukaj bi še enkrat premislil o tem, če je res treba na tak način skrbeti

za ugled, ter vprašanje, če si vsi ti, ta podjetja, zaslužijo ugled. So pa sigurno tudi tista, ki si, in na ta način jih država v končni fazi financira, da lahko še naprej delajo, kajti bilo bi lahko še slabše. Je pa res, da lažje... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod minister, prosim.

DR. IVAN SVETLIK: Hvala lepa za te pobude. Strinjam se, da je mogoče še kaj storiti in te institute, ki zagotavljajo večjo varnost zaposlenih, bomo prav gotovo še pregledovali, pri čemer je treba reči, da je v osnovi za domače delavce to urejeno, kajti v primeru, da ne dobijo plač lahko preprosto prekinejo delovno razmerje in gredo na zavod in s tem seveda oni sami tudi izkažejo nezaupanje delodajalcu. Treba je pa seveda biti pri tem, ko bi želeli obvezati državo, da plača namesto delodajalca, vseeno previden, ker v tem primeru bi potem lahko prihajalo do velikega izkoriščanja s strani neodgovornih delodajalcev, tako da tukaj ne smemo iti z rešitvami predaleč. Bomo pa vsekakor pregledali to zakonodajo, če se da še v kakšnem primeru varnost zagotoviti in seveda tudi poostri nad neplačevanjem. Kot veste, smo v zadnjem času začeli tudi z vlaganjem kazenskih ovadb v primeru, da gre za neplačevanje. Mislim, da bo to dovolj močan instrument v prihodnje, da bo pomagal pri razreševanju te problematike.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala.

Gospod Kres, izvolite, proceduralno.

GVIDO KRES: Ne bom zahteval razprave, ampak rad bi povedal, vsi podjetniki...

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: To pa ne morete!

GVIDO KRES: večina podjetnikov je fer podjetnikov. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Kres, to pa ne gre. Hvala.

Gospod Tadej Slapnik bo postavil poslansko vprašanje ministrici za kulturo ter ministru za pravosodje.

TADEJ SLAPNIK: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovana ministrica, gospoda ministra, kolegice in kolegi!

V poročanju častnika Delo naj bi Janez Ivan Janša oziroma SDS ponaredila arhivske dokumente, s katerimi je želel predsednika republika dr. Danila Türka vplesti v teroristični napad v Velikovcu pred tremi desetletji. Deset strani naj bi v SDS prekopirali iz dokumenta, ki ga je oktobra 1979 prejel predhodnik dr. Danila Türka namesto predsednika manjšinske komisije pri SZDL, in ga za svoje politične potrebe vnesli v dokument, ki ga je prejel Danilo Türk. Javno dostopen dokument iz Arhiva Slovenije, ki ga je SDS objavila in ga uporabila kot dokaz, da je predsednik Republike Danilo Türk lagal o tem, koliko je vedel o bombnem atentatu v Velikovcu leta

1979, ni identičen s tistim, ki ga hrani Arhiv Republike Slovenije, kar so potrdili v Arhivu Republike Slovenije.

Spoštovana ministrica, ob tem vas sprašujem:

Ali je Arhiv Republike Slovenije ukrepal v skladu s svojimi pristojnostmi, saj je ena od nalog in ciljev Arhiva Republike Slovenije tudi varovanje nacionalne arhivske kulturne dediščine Republike Slovenije?

Prav tako vas sprašujem:

Ali je oziroma bo inšpektorat Republike Slovenije za kulturo in medije kot organ, ki med drugim izvaja tudi inšpekcijski nadzor nad izvajanjem določb Zakona o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva, v tem primeru ukrepa v skladu z zakonom in svojimi pristojnostmi?

Ob eni najhujših obtožb v zgodovini Republike Slovenije v začetku tega meseca je Janez Ivan Janša javno obtožil predsednika republike dr. Danila Türka, da je bil o akciji v Velikovcu, v Avstriji, neposredno obveščen. Takrat sem generalno državno tožilko vprašal, ali bo ukrenila vse potrebno v okviru svojih pristojnosti, da do ustreznih postopkov okrožnega državnega tožilstva pride v najkrajšem možnem času. Nad njenim takratnim negativnim odgovorom nisem bil niti malo presenečen, saj sem lahko pričakoval, da se bo kot vedno do zdaj, če je šlo za Ivana Janeza Janšo, izogibalo svojim odgovornostim. To je tudi danes potrdila z oceno, da sestavljanje dokumentov ni kaznivo dejanje, niti če se uporablja za namene obrekovanja in sramotitve predsednika republike.

Zato ob vprašanju suma poneverjanja arhivskega gradiva, ki pa je kaznivo dejanje, tokrat sprašujem vas, spoštovani minister za pravosodje:

Ali Okrožno državno tožilstvo ravna v skladu s svojimi pristojnostmi in ugotovljenim stanjem, ko ne zahteva kazenske preiskave zoper Janeza Ivana Janšo in njegov stranko SDS oziroma odgovorne osebe, zaradi suma kaznivega dejanja obrekovanja, sramotitve Republike Slovenije in predsednika republike ter ponareditve arhivskega gradiva?

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospa ministrica, prosim.

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: Spoštovani poslanec, Arhiv Republike Slovenije je na našo prošnjo, da naj natančno, jasno, nedvoumno pove, kako je bilo v primeru te domnevne montaže, lepljena, kombiniranja, skladanja, zagotovo pa zavajanja pri predstavitvi arhivskega gradiva, po katerem so brskali predvsem uslužbenci Poslanske skupine SDS, jasno povedalo, da je prišlo do, recimo temu, zlorabe oziroma sestavljanja gradiva na takšen način, kot so tudi povzeli mediji. Se pravi iz različnih škatel, iz različnih dosjejev se je vzelo različne materiale in na koncu prilepilo seznam tistih prejemnikov teh informacij, ki ni bil enotnega značaja, ampak je izviral iz različnih map. Kar pomeni, da je prišlo do, domnevamo, najbrž ali skoraj zagotovo, do montiranja materiala, ki pa je bilo, v tej obliki ga ni v Arhivu Republike Slovenije, to so nam v poročilu, ki so nam ga dostavili, jasno

povedali. Bilo je tudi rečeno, češ, da je gradivo neurejeno. To ne drži. Arhiv Republike Slovenije skrbno pazi na svoje gradivom in ga tudi strokovno in profesionalno vodi. Kakorkoli že, odgovor, poročilo, ki smo ga zahtevali na Ministrstvu za kulturo, smo iz arhiva dobili. Še isti dan smo napotili tako na Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani kot na Inšpektorat za kulturo in medije predlog za ukrepanje. Še posebej je pomembno, da smo Okrožnemu državnemu tožilstvu ob sumu kršitve izpostavili tudi tiste člene, ki se nam zdijo, da so bili kršeni, torej člene, ki govorijo o ponarejanju listin, posebnih primerov ponarejanj listin in podobno in so v Kazenskemu zakoniku nedvoumno opredeljeni kot kazniva dejanja.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod minister, prosim.

ALEŠ ZALAR: Hvala.

Spoštovani poslanec, naj nadaljujem v tistem delu, ko gre za vprašanje, ali tožilstvo ravna v skladu s svojimi pristojnostmi. Jaz sem danes dobil odgovor generalne državne tožilke v zvezi z vašim zastavljenim vprašanjem. Ta odgovor je samo delno sprejemljiv zaradi tega, ker v enem delu generalna državna tožilka ne pove, kako glede na možnost kazenskega pregona zaradi kaznivega dejanja, ki bi lahko bilo storjeno na račun predsednika republike. V odgovoru se namreč sklicuje na odgovor, ki ga vam je že posredovala. Jaz ga ne poznam in menim, da je takšna praksa neustrezna in verjetno bom prisiljen zahtevati določeno dopolnitev.

V prvem delu vprašanja, ki pa se nanaša na eventualno kaznivo dejanje ponarejanja listin, pa je njen odgovor konkreten. Ne spuščam se v oceno pravilnosti tega odgovora. Iz njega namreč izhaja, da je policija zaprosila za posvet s pristojno okrožno državno tožilko v zvezi s tem vprašanjem in da je državna tožilka zavzela stališče, da ni zakonskih znakov za to kaznivo dejanje. To še ne pomeni, da postopka ne bo. Policija je avtonomna pri presoji, ali bo vložila kazensko ovadbo ali pa zgolj poročilo. Seveda pa je tudi še tožilstvo na potezi, kajti do enega ali drugega akta se bo pač moralo opredeliti. Zaradi tega je v tem trenutku nemogoče, pa tudi ne bi bilo primerno ocenjevati pravilnosti ali nepravilnosti odločitev tožilstva, vsekakor pa se zdi, da bo treba počakati najprej na odločitev policije, ali bo podala kazensko ovadbo oziroma poročilo. In od tu dalje bo potem možno črpati nadaljnje odgovore ali pa nadaljnja vprašanja. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Slapnik, izvolite.

TADEJ SLAPNIK: Hvala lepa. Hvala obema za odgovor.

Gospod minister, jaz bi en del odgovora na tisti prvi del vprašanja, ki sem ga neposredno na državno tožilko naslovil takoj naslednji dan potem, ko je gospod Janša javno obtožil predsednika republike, da laže. Neverjetno hitro je gospa Brezigar odgovorila, kar naslednji dan, se pravi jaz sem v četrtek postavil vprašanje, v petek mi je odgovorila. Zadnji del tega odgovora bi prebral. Pravi: "Pri kaznivem dejanju sramotitve Republike

Slovenije po 163. členu Kazenskega zakonika se pregon začne po uradni dolžnosti. To pomeni, da v primeru, če državni tožilec prejme kazensko ovadbo zoper konkretno osebo za to kaznivo dejanje in če obstajajo dokazi, začne kazenski postopek brez predloga prizadetega. To kaznivo dejanje je podano, če kdo stori dejanje iz 158. do 162. člena Kazenskega zakonika proti Republiki Sloveniji ali predsedniku republike v zvezi z opravljanjem njegovih nalog." In zaključni: "V primeru kaznivega dejanja po 163. členu Kazenskega zakonika mora biti sramotitev usmerjena v funkcijo predsednika Republike Slovenije, in če temu ni tako, potem ne gre za kaznivo dejanje." V tem odgovoru je neposredno gospa Brezigarjeva odgovorila, da ne ocenjuje, da bi bila tovrstna sramotitev usmerjena neposredno proti predsedniku republike. Na način je že odgovorila, da ocenjuje, da pregon po uradni dolžnosti ni potreben. In bi prosil še komentar te njene obrazložitve. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod minister.

ALEŠ ZALAR: To obrazložitev prvič slišim, ampak poslušal sem pozorno, kar ste prebrali, in moram reči, da se v enem delu s tem odgovorom ne morem strinjati. Namreč, ni res, da lahko državni tožilci sprejemajo odločitve o tem, ali bodo zahtevali preiskovalna dejanja, preiskavo ali celo vložili neposredno obtožnico samo, če imajo kazensko ovadbo. Oni so to dolžni storiti v vsakem primeru, ko do njih pride glas o morebitnem kaznivem dejanju. Oni so dolžni dati ustrezne usmeritve in navodila organom odkrivanja, zato da pridejo do zanesljivih podatkov, ki so potem podlaga za oceno, ali sprožiti kazenski postopek ali ne. Sklicevanje na to, da ni kazenske ovadbe in da če ni kazenske ovadbe tožilec pravzaprav ne more storiti ničesar, ne drži. To je tudi v nasprotju z ustaljeno prakso, to je v nasprotju tudi z našo zakonsko ureditvijo. In v tem delu je torej moj odgovor popolnoma jasen.

Glede same presoje, ali je v tem konkretnem primeru šlo za kaznivo dejanje, storjeno na račun predsednika republike, tu pa sam nimam dovolj podatkov, pa tudi ne bi bilo prav, da se kot minister o tem izrekam, ker bi na nek način vstopil v pristojnost, ki jo imajo drugi, in to so tožilci, ki nimajo samo pristojnosti, ampak imajo tudi odgovornost za to, da to svojo pristojnost primerno izvajajo. In upam, da jo bodo tudi v tem primeru izvedli.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospa ministrica, izvolite.

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: Samo toliko bi dodala, da upam, da ne bo prišlo do spozabe, kot se je nedavno pri nas zgodilo, da se pri procesiranju nekega vprašanja ni dobilo gospoda Janeza Janše, čeprav je procesiranje obravnavalo predsednika stranke in je bilo nedvoumno, za koga gre.

Pri vašem vprašanju bi izpostavila tudi vlogo Inšpektorata za kulturno dediščino in medije. Namreč, vsak arhivski material, katerikoli, ima status kulturne dediščine in je obravnavan, poudarjam še enkrat, kot naš pomemben mejnik in spomenik, tudi kot tisti, s pomočjo katerega pišemo

svojo lastno zgodovino. Pravila pri izposoji materiala v arhivih so zelo natančna in nedvoumna. Tudi taka, da govorijo, da če uporabiš material, ki si ga tam izposodiš, potem ko podpišeš izjavo, da si ga lahko izposodiš, moraš skleniti tudi pogodbo za to, da ga uporabljaš, kar pa bo moral po vsej verjetnosti inšpektorat proučiti, zakaj to v konkretnem primeru ni bilo narejeno. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospa Silva Črnugelj bo postavila poslansko vprašanje ministrici za kulturo.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa za besedo, gospod predsedujoči. Lepo pozdravljeni, gospa ministrica, oba ministra, kolegice in kolegi!

Današnji dan oziroma večer je nekako v znamenju javnih del, pa ponovno poslansko vprašanje. Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje je konec oktobra lani na svoji spletni strani objavil javni razpis za izbor programa javnih del za leto 2011, z razpisanimi nekaj manj kot 17 milijoni evrov. Razpisana sredstva so v primerjavi z letom poprej bistveno zmanjšana, kar posledično pomeni, da bo v izvajanje javnih del vključno bistveno manj brezposelnih oseb. Posledice tega so že vidne zlasti v nekaterih javnih zavodih s področja kulture, kot so knjižnice, muzeji, tudi nekateri arhivi, celo galerije. Vsi ti javni zavodi niso dobili načrtovanih sredstev za načrtovane zaposlitve. Javna dela so opredeljena v Zakonu o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti in predstavljajo eno izmed aktivnosti za povečanje socialne vključenosti zlasti brezposelnosti ali kot radi rečemo, aktivna politika zaposlovanja. Aktivnost vidim tako, da Vlada in ministrstvo, ne mislim samo na Ministrstvo za kulturo, prilagaja razpise potrebam dejanske nuje.

Glede na to, da vemo, da je zelo veliko brezposelnih, zlasti mladih, in da je skoraj več kot 15 tisoč tistih, ki čakajo na prvo zaposlitev starih do 25 ali 29 let, se sprašujem:

Ali načrtujete kakšne aktivnosti na tem področju?

Vem in ne želim, tudi ne bi vas rada spraševala, če veste, koliko je takih javnih zavodov, ki so utrpeli manko te zaposlitve. Kar nekaj se jih je obrnilo name in moram povedati, da za 15 zavodov to zagotovo lahko zatrdim. To je seveda velik problem in težava za izvajanje redne dejavnosti nekaterih javnih zavodov, zato vas sprašujem, če kaj načrtujete. Res pa je, da je že minister za delo, družino in socialne zadeve danes nekaj povedal s tega področja. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospa ministrica, izvolite.

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: Spoštovana poslanka, postavili ste zelo boleče, resnično in realno vprašanje, ki se res v veliki meri dotika prav našega ministrstva v kontekstu opravljanja javnih del. Najbolj drastičen podatek je pravzaprav ta, da je v lanskem letu, se pravi v 2010, na področju kulture, ampak pretežno tudi na področju javnih služb, ne samo na področju samostojnih kulturnih delavcev oziroma nejavnih služb, v letu 2010 je bilo iz

naslova javnih del 660 zaposlenih v Sloveniji. V letu 2011 jih je trenutno do prejšnjega tedna oziroma do teh dni 114, kar pomeni, da je razlika ogromna. Skoraj 500, 480. In to sega v javne zavode v zelo zelo veliki meri. Pravilno ste opozorili, v knjižnice, da ne govorimo o muzejih, gledališčih, o spremnih, pomožnih in spremljevalnih delih znotraj, pomembno, znotraj javnih zavodov. Seveda, realno gledano so javna dela v tovrstnih javnih zavodih na nek način začasna in ne večna rešitev. Ampak so bila sprejeta v veliki meri kot kar trajna rešitev preko tega, kar ona so. Ljudje so se naučili, nekje prilagodili in tudi dodatno izobrazili misleč, da bodo potem prišli v redno zaposlitev. Kje smo? Smo v času, ko je tako imenovana prepoved zaposlovanja znotraj javnih služb, ne samo uradniških, ne samo znotraj ministrstev, ampak znotraj javnih zavodov, ki se v celoti dotikajo javnega sektorja na področju kulture, kjer smo jim še pripisali minus 3 % iz naslova stroškov del. Sami ne morejo zaposlovati. Imajo minus znotraj javnih del, ki so jih prej imeli kot pomožno obliko, kar pomeni, da so zavezane roke. In res je problem. Nekoliko smo, recimo, potolaženi, ko se je izkazalo, da bi v letošnjem letu nastala še dva razpisa s področja javnih del, kjer so nevladne organizacije nekoliko v prednosti, potem pa še vladne oziroma te v javnem interesu, kot zaposleni. Ampak vendarle, potrebno je iskati sistemske rešitve, bolj radikalno oziroma upam, da ne bodo tako radikalno zavrnjene, kot so bile že v preteklosti tiste, kjer se je, recimo, sistem zaposlovanja, tudi v javnem sektorju, poskušal popraviti. Vam je znano, da smo znotraj širše, dlje trajajoče in zelo konstruktivne diskusije na področju kulture o reformi javnega sektorja, prišli do določenih ugotovitev, kjer je kar nekaj mogoče bolečih ali težkih sprememb znotraj sedanje oblike, tudi načina zaposlovanja. Pri pregledu, ne vem, starostne dobe zaposlenih v določenih recimo scenskih javnih zavodih, ki omejujejo mlade in tako naprej, ampak tukaj..., če bomo čakali samo na tisti čas, ko se bo stanje v državi nasploh popravilo, se pravi, ko bodo razmere takšne, da bodo omogočale tudi širše dihanje, v širšem smislu, seveda upam, da ne bo predolgo za čakati, da bomo prišli na zeleno vejo, prej kot si želimo, in da bi se, tudi z drugimi možnimi spremembami lahko ta sistem, recimo, konkretno javnih del, o katerih govorite, zmehčal ali preoblikoval skozi druge načine, ne pa samo skozi prostovoljstvo, ki je tudi v kulturi zelo poznano. Hvala.

PODPREDSNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospa Črnugelj, izvolite.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa za odgovor. Mene veseli, da zelo aktivno spremljate to področje. Res je, da je kriza čas, ko se javna dela lahko daleč lažje izvajajo kot v drugih obdobjih. Pravilnik o izvajanju aktivne politike zaposlovanja in pravilnik o izvajanju javnih del dajeta možnost Vladi, da ta inštitut uporablja tudi na tri mesece oziroma sama spremeni ta pravilnik, glede na to, če ugotovi, da so potrebe. In potrebe seveda v kulturi so, ne samo na področju samozaposlenih, ampak dejansko v vrsti zavodov, ki smo jih lahko v preteklosti pridom bodisi obnavljali, adaptirali in nenazadnje tudi gradili. Med

temi javnimi zavodi je tudi veliko knjižnic, galerij in nekaj gledališč, tako da bi bilo res škoda, da takšnih impozantnih objektov ne uporabljamo in da vrsta čakajočih mladih na prvo zaposlitev in na možnost na en način pridobivanja osnovnih znanj za izvajanje svojega poklica nekako utrpi zaradi nekaterih malenkosti in birokratskih zapor. Hvala lepa.

PODPREDSNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospa ministrica, prosim.

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: Kratek dodatek. Torej, če so se iz lanskih, sicer zaokroženo povedano, 37 milijonov evrov, ki so bili namenjeni za javna dela, letos prelevili v približno 17 milijonov evrov, potem bom razumevajoč tudi senzibilnost Ministrstva za finance, ministra za družino, delo in razumem tudi, da se nekje pripravljajo takšne ureditve, da bi se to dobro javnih del nekje tudi v letošnjem letu z dodatnimi razpisi in ne prehudim šokom, ki se je zdaj zgodil ob vseh težavah, ki jih imamo, tudi s tem zmehčal. Kajti izkazuje se, da je še posebej v teh razmerah potreben. Jasno pa je, da je v našem resorju to še posebej prisotno prav zaradi prej omenjenega embarga nad zaposlovanjem, in to ne samo v javnih zavodih državnega pomena, ampak tudi v občinskih javnih zavodih, kjer je kakršnakoli fleksibilnost možna samo iz naslova lastnih zaslužkov oziroma prihodkov, za katere pa vemo, da jih v muzejih, gledališčih in še marsikje drugje, tudi v knjižnicah, ni toliko, niti ni dovolj manevrskega prostora, da bi se zaposlovanje dvigovalo iz tega naslova. Nas skrbi, kaj se bo s tem embargom zgodilo v prihodnosti, ko bo toliko manj mladih ljudi, ki bi, recimo, gonilo določene zavode. To ni problem samo v Sloveniji, ampak marsikje drugje in mislim, da Slovenija, če primerjam vsaj po poročilih mojih kolegov v Evropski uniji, kar dobro pelje to nesrečno obdobje v zgodovini. Hvala.

PODPREDSNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Poslansko vprašanje bo naslovil gospod Janez Ribič ministrici za kulturo ter ministru za finance.

Prosim.

JANEZ RIBIČ: Hvala za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci, spoštovana ministrica!

Kot vemo, se je pred kratkim zaključil postopek vrednotenja nepremičnin in je pričakovati pripravo zakona o obdavčitvi nepremičnin, iz katerega lastniki kulturnih spomenikov kot kaže, ne bodo izvzeti, kar zanje predstavlja veliko dodatno finančno obremenitev. Zavedati se je treba, da je vzdrževanje spomeniško zavarovanih objektov precej dražje od običajnega vzdrževanja stavb, ob tem pa lastnik nima nikakršnih možnosti za ekonomsko izrabo svojega imetja in je torej dvakrat prizadet. Na primer vzdrževanje okrasnega vrta ali parka priznanega ustvarjalca itd. Vrednost teh objektov je za to zelo relativna in je dejansko daleč od ocenjene površine objekta. Veljavni zakon o varovanju kulturne dediščine za lastnike takih objektov ni predvidel nikakršnih olajšav, kar odstopa od prakse drugih v Evropi. Posledica tega je, da se marsikateri lastnik požvižga na zahteve

spomeniškega varstva, kulturni spomeniki pa propadajo. Z davčnimi olajšavami bi lahko spodbudili učinkovitejše varovanje našega spomeniškega fonda, hkrati pa bi bilo treba v zakon vgraditi tudi nekaj varovalk, da ne bi prihajalo do zlorab. Davek bi po inšpekcijskem ogledu znižali ali odpisali le tistim, ki v resnico vzorno skrbijo za svojo kulturno dediščino. V Avstriji na primer že dolgo velja pravilo za lastnike pomembnih spomeniško-zavarovanih stavb, da jim država odpusti davek, če je na primer objekt enkrat ali večkrat v letu dostopen javnosti.

Zato vaju, spoštovana ministra, sprašujem:

Ali pripravljate ustrezne spremembe Zakona o varovanju kulturne dediščine, s katerimi bi se uveljavile ustrezne davčne olajšave za lastnike objektov, ki so spomeniško zaščiteni v skladu s tem zakonom?

Ali lahko zagotovite, da bodo v predlogu zakona o davku na nepremičnine, ki se pripravlja, lastniki kulturnih spomenikov deležni posebne poravnave?

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospa ministrica, izvolite.

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: Ob tem vprašanju, spoštovani poslanec, bom rade volje dala več prednosti in več prisluhov in odgovorov ministru Križaniču, še posebej zaradi tega, ker se je vsaj za vprašanj s področja kulture do sedaj izkazoval zmeraj kot zelo občutljiv in senzibilen. Pred seboj ima res zakon, ki bo, bi naj bi odgovoril na eno vprašanje, ki je lajtmotiv že različnih vlad. Tudi Zakon o varstvu kulturne dediščine, ki ga je sprejela prejšnja vlada, je tako rekoč štartal z željo po tem, da se obdavčitve zmanjšajo ali pa jih sploh ni pri vlaganju v spomeniško dediščino, še posebej tisto, ki je potrebna obnove, kajti vemo, da je vzdrževanje te dediščine zelo drago, da se malo kdo spušča vanjo, da tudi država nima dovolj denarja, da bi jo kompenzirala in da se tudi gospodarstvo, sploh pa sedaj, vse bolj umika pri teh poslih, ki so znani v tujini kot zelo uspešni. Ampak tudi prejšnji minister za finance in predprejšnji in tako naprej je prepuščal to nekako odprto. Mi bi želeli in tudi pripombe smo dali pri obravnavi tega zakona, da se kulturna dediščina v določenih primerih obravnava na bolj toleranten način, ko govorimo o obdavčitvi, in da ni izjema zgolj v tistih primerih, kot jih zdaj poznamo, v Zakonu o davku na dediščino in darila oziroma v Zakonu o davku na promet nepremičnin, kjer so določene oprostitve. Je pa res, da verjamem, da bo minister takoj postavil drugo vprašanje, da vendarle tudi to pomeni en določen nabor v to skupno vrečo prihodkov, ki jih lahko potem država v nadaljevanju po ključih, kakršne ima, pri subvencijah razdeli za vlaganje tudi vi kulturno dediščino. Jaz opozarjam, da so zelo restriktivne omejitve, da imajo druge države res drugačne rešitve – že sosednja Hrvaška, ki je obnovila polovico kulturne dediščine s pomočjo posebnih skladov in oprostitvev – in da je vzdrževanje pri nas bistveno dražje kot v Švici. Konec koncev pa tudi, če jih damo na trg, te gradove ali še kakšno kulturno dediščino, itak vsi vedo, da je investicija v dediščino sicer prestižna in

da ima dodano vrednost, da pa je za obnovo preveč zahtevna.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod minister.

DR. FRANC KRIŽANIČ: Hvala lepa.

Spoštovani, praktično imam zelo malo časa. Če mi bo zmanjkalo časa, je odgovor z eno besedo da. Zdaj bomo pa cel prikaz podali.

V vprašaju opozarjate, da bi obdavčitev kulturnih spomenikov z davkom na nepremičnine za lastnike takšnih nepremičnin pomenilo veliko dodatno finančno obremenitev, saj menite, da takšne nepremičnine zahtevajo višje stroške vzdrževanja, njihovi lastniki pa nimajo nikakršne možnosti za njihovo ekonomsko izrabo. Menite tudi, da takšnih nepremičnin ni mogoče korektno vrednotiti, zato sprašujete, ali se pripravljajo ustrezne spremembe Zakona o varstvu kulturne dediščine, s katerimi bi se uveljavile ustrezne davčne olajšave za lastnike objektov, ki so spomeniško zaščiteni v skladu s tem zakonom, in ali se lahko zagotovi, da bodo v predlogu zakona o davku na nepremičnem, ki se pripravlja, lastniki kulturnih spomenikov deležni posebne obravnave. V zvezi s predlogom za davčne olajšave odgovarjamo, davek na nepremičnine bo nadomestil sedanji sistem dajatev, predvsem nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč in davek od premoženja, in bo ohranil naravo teh prihodkov. V veljavnem sistemu davek od premoženja pozna že oprostitev za stavbe, ki so razglašene za kulturni ali zgodovinski spomenik, pomembnejša dajatev – nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč – pa takšne oprostitve ne določa, torej stavbe, ki so kulturi spomenik, danes tovrstno dajatev plačujejo. Tudi v okviru priprave pravne podlage za nov sistem davka na nepremičnine se izhaja iz načela, da se v obdavčitev zajame vse nepremičnine, ne glede na njihov namen in lastništvo, saj se davek razume kot prispevek nepremičnine h kritju stroškov javnih dobrin in storitev lokalnega okolja, v katerem se nepremičnine nahajajo. Načeloma naj bi tudi nepremičnine, ki so kulturni spomenik, prispevale svoj delež. Ne glede na to pa upoštevajoč velike stroške, ki nastajajo, v novem davku trenutno, sicer v samem predlogu, še ni, avtorji davka pa predvidevamo podobne olajšave, kot so pri davku na premoženje. Tako da v bistvu na vaše vprašanje pritrdilno odgovarjamo.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Ribič, želite dodatni odgovor?

Prosim.

JANEZ RIBIČ: Hvala.

Spoštovana ministrica, strinjam se z vami, da je stanje na področju spomeniškega varstva vse prej kot idilično. Ni treba biti arhitekt ali umetnostni zgodovinar, da ugotoviš, da se marsikatera obnova kulturnega spomenika vodi z namenom povečevanja dobička in ne po načelih kulturne in zgodovinske vrednosti spomenika. Že samo kratek sprehod po središču prestolnice je dovolj, da se to opazi.

Kaj boste ukrenili z vsemi tistimi, ki zgolj s prizme povečanja lastnega kapitala namerno uničujejo kulturne spomenike in so v preteklosti prejeli že vrsto pozivov Inšpektorata za kulturo in medije pa nanje kratko malo ne reagirajo?

Kot primer navajam Kolizej, Plečnikov stadion, Rikljijska vila na Bledu in drugi, da o propadajočem gradu Štatenberg ter podzemnima garažama na Kongresnem trgu in pod tržnico v Ljubljani niti ne govorim. Ali se pripravljajo kakšne druge spremembe Zakona o varstvu kulturne dediščine, ki bodo preprečevale tovrstne primere in okrepile nadzor Ministrstva za kulturo nad Zavodom za varstvo kulturne dediščine, ki je do sedaj v marsikaterem primeru izigral načela spomeniškega varstva?

Seveda spomeniško varstvo ne sme postati ovira pri razvoju države, ampak ne za vsako ceno. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospa ministrica, prosim.

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: Zelo različni so primeri, tako da neke splošne generalne opredelitve, kot ste jo dali, težko vzamemo za suho zlato. Zaradi tega, ker se spomeniške službe zelo natančno, včasih še celo preveč, ker zavirajo na nek način tudi iniciative posameznikov, ko se opredeljujejo, ko zahtevajo, ko pravzaprav dodatno posegajo v načrte in včasih tudi dušijo razvoj, zelo dušijo razvoj, po eni strani vtikajo ali skrbijo za nadzorovano varovanje kulturne dediščine, po drugi strani pa bi težko rekla, da zaradi tega prihaja do izigravanja primerov. Tam, kjer lastnik ne skrbi za svojo nepremičnino, mora to pač skladno, kot jim inšpektorat nalaga, ukrepati. Je pa res, da v obeh primerih, ki ste jih omenili, vemo, da gre za nove projekte, ki se izvajajo oziroma naj bi se izvajali. Sprememba zakona ZVKD je potrebna, ampak ne nujno prav na teh mestih, na katera ste opozorili, razen na tistem, ki govori o tem, da ko gre za rušenje določenega kulturnega spomenika ni prav, da se ingerenco ali kar arbitrarno odločanje lahko da ministrstvu oziroma ministru samemu brez opor na strokovne službe in še nekaj detajlov. Tisto, kar je treba, treba je narediti zavode za varstvo kulturne dediščine življenjske, ne pa da se dogaja to, da včasih tudi po eno leto čakajo lastniki, da lahko sploh gradijo. Vmes se marsikaj zgodi ali pa lastniki postajajo tudi sami bolj senzibilni in poskušajo doseči take načrte, take rešitve, ki kljub temu, da so dražji, ker spadajo v mestna jedra ali v arheološka in tako naprej najdišča, vseeno vztrajajo in skrbijo za take arhitekturne in ostale projekte, ki niso v koliziji z mnenji dediščine. Nismo se še toliko senzibilizirali, kot se je moderni svet, ki dopušča veliko dobro spajanje med starim in novim, ampak prevečkrat so, bom rekla, vsi skrbniki kulturne dediščine bolj, kot imajo to sploh za biti, in ni to njihova naloga. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod Matjaž Han bo postavil poslansko vprašanje ministru za finance ter ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Izvolite.

MATJAŽ HAN: Hvala lepa. Spoštovani predsedujoči, spoštovani ministri, ministrica, vsi, kolegice in kolegi!

Zaradi gospodarskega krize in pa tudi slabih poslovnih odločitev v preteklih letih, predvsem s strani menedžerjev, slabih regulatorjev in pa seveda tudi s podporo prejšnje vlade so danes slovenska podjetja, ki so bila včasih paradni konji, v zelo slabi finančni situaciji, zato so primorana svoje naložbe, ki niso osnovna dejavnost, tudi prodajati, za moje pojme v nepravem času. Zato se zadnje dni postavljajo vse glasnejše govornice o prodaji skoraj četrtinskega deleža podjetja Pivovarne Laško v podjetju Mercator in sicer hrvaškemu kupcu Agrokor. Morebitna prodaja omenjena deleža bi nedvomno pomenila velike spremembe v samem poslovanju poslovnega sistema Mercator, ki ima preko 11 tisoč direktno zaposlenih, posledni vpliv pa bi zagotovo občutili tudi dobavitelji sistema, predvsem iz kmetijskega in predelovalnega sektorja. Jasno torej je, da je dobro poslovanje Mercatorja vsaj deloma nacionalni interes, kakorkoli se to že sliši. Zato sprašujem. Vsi poznamo zgodbe o prodaji naših firm pod mizo, ki so se dogajale v prejšnji vladi. Ena od posledic pa je bila tudi to, da so si nekateri politiki želeli vpliv nad medijskimi hišami v Sloveniji. In to je tudi, kar se mene tiče, izvirni greh, zakaj smo danes tukaj, kjer smo. Drugi izvirni greh pa je seveda pohlep posameznikov, ki se je dogajal med letom 2005 in 2008, ko so nekateri želeli brez lastnih sredstev z izčrpanjem podjetij pridobiti nenormalno veliko premoženje v obliki podjetij. Takrat se je temu reklo menedžerski odkup. Ravno zaradi gospodarske krize, zaradi slabih poslovanj firm, pa je treba sedaj te nespametne finančne transakcije tudi sanirati oziroma vračati kredite, seveda na račun že tako slabega poslovanja podjetij Pivovarne Laško, poznamo pa tudi problem Istrabreza, Merkurja, SCT-ja in da ne naštevam naprej. Osebnostno prihajam iz območja Laškega in zelo dobro poznam poslovanje Pivovarne Laško in tudi njihove sedanje težave, ki so zaradi nepametnih potez prejšnje uprave, zdaj primorani prodajati premoženje in s tem reševati podjetje. Ne morem pa tudi mimo bank, tako slovenskih kot tujin, in regulatorjev, to je Banka Slovenije, ko so vse te zadeve v preteklosti brez kakršnihkoli težav tudi podpirali. Slovenski bančni sistem je v letih, ali temu rečemo debelih krav ali konjunktura, nekontrolirano podpiral tako imenovane menedžerske odkupe, danes pa ne sodeluje več v reševanju podjetij, kot bi moral.

Zato vas, spoštovani minister za finance, sprašujem:

Kaj bomo naredili na tem segmentu, da se bodo vendarle banke bolj vključile v reševanje vseh zavoženih projektov, ki so jih tudi same pomagale zavoziti?

Vprašanje za ministra za kmetijstvo:

Kaj bo storil, ker vemo, da je Mercator največji slovenski trgovec in je na njegovih policah 70 % slovenske robe in s tem direktno vpliva na večino kmetijskega in prehranbenega sektorja v Sloveniji, za Agrokor pa vemo, kakšen odnos ima do slovenskih dobaviteljev na Hrvaškem?

Še enkrat sprašujem obe ministrstvi:

Kaj boste storili na tem področju?
Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod minister, imate besedo.

DR. FRANC KRIŽANIČ: Hvala lepa.

Jaz bom dal združen odgovor. Kar se bank tiče je povsem jasno, da lahko podprejo s krediti uspešne projekte, tiste, ki jih ocenjuje za uspešne, imajo tudi ustrezno varovanje, težko pa sami oblikujejo projekt izven svojega osnovnega posla ali dejavnosti, tako da ne morejo postati podjetniki na vseh področjih, to se običajno konča slabše. One potrebujejo partnerja, v katerega zaupajo, in ta mora potem speljati določen projekt ali prenovo neke dejavnosti ali postavitev te dejavnosti povsem na novo oziroma kakorkoli že, da se zadeva nadaljuje in izboljša.

Drugi del vprašanja pa se nanaša na ugotovitev in danes smo že priča izčrpanju enega od podjetij v Sloveniji in prenosov dela tega podjetja na centrale izven Slovenije, kar je lahko tudi začetek poti, ki se konča tako, kot se je končalo pri prevzemu Tobačne tovarne ali pa pri prevzemu Tovarne sladkorja Ormož. Zlasti pri slednji se kaže zdaj veliko pomanjkanje te dobrine na trgu, kar kaže na poslovno zgrešenost odločitve o zaprtju tega podjetja in poslovno zgrešenost odločitve o prodaji tega podjetja, ker prodaja je omogočila, da se je podjetje zaprlo. Primer razgradnje podjetja ni osamljen, je pa lahko močno indikativen glede prihodnjih odločitev o prodajah in odločitev, ali smo pripravljeni na svoje breme prevzeti dodatno brezposelnost takšnih podjetij, ki bodo prevzete, temu primerno nižje javnofinančne prihodke in slabšanje tudi geostrateškega položaja Slovenije, ker vsaj nekaj teh podjetij dejansko temelji na tem položaju, zlasti ta primer, ki se ga omenja v zadnjem času.

Kot predstavnik Socialnih demokratov v Vladi poudarjam, da je Slovenija odprto gospodarstvo, ki spodbuja vstop tujih investicij, to je še posebej vidno na področju trgovine, saj v Sloveniji deluje veliko število tujih trgovcev, ki so si po vstopu na slovenski trg uspešno zgradili lastne trgovske mreže. Tak način pristopa, ki povečuje konkurenčnost in povečuje vrednost za potrošnike, je zelo dobrodošel. Republika Slovenija zaradi lastniške strukture v velikem trgovskem podjetju, ki se je po vzponu tajkunov in želje po političnem obvladovanju medijev močno spremenila, nima neposrednih možnosti odločanja o ustreznosti teh investitorjev, se pravi težko odloča o prodaji, edino posredno, preko zaseženih delnic v bankah, ki imajo pomemben državni delež lastnine. Ponovno poudarjam pomen tega podjetja, ki uspešno zagotavlja dostopnost izdelkov slovenskega kmetijstva in slovensko živilske-predelovalne dejavnosti široki množici potrošnikov doma in na tujem. Izkušnje iz preteklosti nas učijo, da so slovenski izdelki praviloma zapuščali police trgovcev na tujih trgih, zato je močno vprašljivo opevanje sinergij, ki bi nastajale po prevzemu našega podjetja. Odpuščanje, prodaja nepremičnin in podobno, zmanjševanje stroškov za večje dobičke prevzemnikov verjetno niso pravilne poti razvoja

slovenskih podjetij. Odločitev o strateškem pomenu Mercatorja za slovensko kmetijstvo in gospodarstvo bi morala oceniti tudi novo ustanovljena agencija za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije, mogoče bo prav ona v Mercatorju prepoznala najmanj to, kar v njem vidijo prevzemniki, se pravi pomembno strateško podjetje za razvoj gospodarstva, in usmerila ustrezne investitorje v ta del našega gospodarstva.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Povedati moram, da ministra Židana ni.
Izvolite, gospod Han.

MATJAŽ HAN: Hvala lepa za odgovor. Minister, tudi jaz se osebno strinjam z vami glede tujin investicij, vendar je treba gledati vsak primer posebej, ker poznamo tudi druge tuje investicije, ki so prišle na naše območje, pa ne vem, če smo lahko z vsemi zadovoljni.

Glede Pivovarne Laško, ki pa prodaja te delež, pa moram reči, da je na nek način tudi talec bank. Pivovarna Laško, ki je bila nekoč paradni konj slovenske predelovalne industrije, je v zadnjih letih skozi politične in egoistične zlorabe posameznikov popolnoma izčrpana, s tem pa so izčrpani tudi vsi njihovi potenciali in pa, kaj je najhujše, ljudje, ki so to podjetje soustvarjali. Zato verjamem, da se bo Vlada in tudi vaše ministrstvo aktivno vključilo v reševanje podjetij, ki so za Slovenijo, kot sem že prej želel reči, če želite ali ne slišali, da so ta podjetja nacionalnega interesa. Tveganja, za moje pojme, so lahko prevelika, zato ne morem nič več prepustiti naključjem. Predvsem pa upam, da smo se s tajkunskimi prevzemi iz preteklosti veliko naučili in da ne bomo ponovili še enkrat iste zgodbe in predvsem mislim to v tej zgodbi okoli Agrokor. Ker vemo, da je Agrokor po vseh bilancah bistveno slabše podjetje kot Mercator in bi se Agrokor z nakupom Mercatorja na nek način rešil, tako da upam, da bo tu slovenska vlada vendarle bolj previdna, kot je bila prejšnja vlada, ki je dovolila te tajkunske prevzeme. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Ker je bilo vaše poslansko vprašanje naslovljeno tudi na ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, želite, da vam pisno odgovori?

MATJAŽ HAN: Bi prosil, ja.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospod dr. Luka Juri bo postavil poslansko vprašanje ministru za okolje in prostor.

DR. LUKA JURI: Hvala lepa. Lep pozdrav ministroma in ministrici!

Spoštovani minister za okolje in prostor, pred približno slabim letom dni smo se intenzivno pogovarjali tudi z vašim ministrstvom pa z vladnim uradom za podnebne spremembe o subvencioniranju nakupa okolju prijaznejših vozil, predvsem o subvencioniranju nakupa električnih vozil. Eden od razlogov za subvencioniranje tega nakupa poleg okoljskega vidika je bil tudi, recimo temu, nacionalno-tržne narave. Torej, da bi s tem, da bi vendarle uvedli takšne subvencije, prepričali

proizvajalce prvih tovrstnih vozil, da Slovenijo uvrstijo med prve na tržišči, kjer bodo takšna vozila ponudili. Vemo, da bo na začetku teh vozil bolj malo in bodo proizvajalci to ponujali predvsem na tistih tržiščih, kjer bodo ocenili, da bo tudi zaradi spodbud s strani države prodaja stekla, normalna podjetniška logika. Zaradi tega se je oblikovala zamisel, ideja, zavedanje, da bi bilo dobro uvesti subvencije za nakup električnih osebnih avtomobilov oziroma osebnih vozil kategorije M1 v višini 5 tisoč evrov. In zaradi tega je tudi skupina poslancev z menoj kot prvopodpisanim pred časom predlagala zakon o subvencijah za okolju prijaznejša vozila. Takrat je bil zakon na drugi obravnavi in na odboru zavrnjen. Predvsem na podlagi pojasnil vašega ministrstva in predvsem Urada za podnebne spremembe, da Vlada pripravlja subvencije, sicer le za električna vozila, prav v višini teh 5 tisoč evrov, in da zaradi tega ni treba sprejemati zakona, saj bi to rešili z uredbo. Od takrat do danes nismo dosti izvedeli o tem. Obstajata dve možnosti. Ena, v katero ne verjamem, je ta, da Vlada ni več nič naredila na tem področju. Druga, v katero bolj iskreno verjamem, je, da je Vlada vendarle pripravila nadaljnje podlage in da sedaj čaka z uveljavitvijo.

Ker pa o tem ne vemo veliko, vas prosim, minister, če mi lahko pojasnite:

Kako je s to situacijo in kdaj, če bo do tega prišlo, bodo te subvencije vendarle uvedene?

Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod minister dr. Rok Žarnić, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa za besedo. Spoštovani!

Mislím, da bo odgovor kar zadovoljujoč. Vlada je na svoji seji 3. februarja letos sprejela program ukrepov za zagotavljanje infrastrukture in systemskega okolja za vstop baterijskih električnih vozil na slovenski trg, nekoliko širše zastavljeno. Cilj tega programa je pospešiti uvajanje baterijskih električnih vozil na slovenski trg, pri čemer so ukrepi celoviti, saj program vsebuje nabor ukrepov, ki vključujejo umeščanje polnilnih mest v okolje, zagotovitev minimalnih tehničnih zahtev za pametna polnilna mesta, predlog zagotavljanja zelene energije na polnilnih mestih ter predlog sistema za subvencioniranje nakupa električnih vozil in polnilnih mest. Konkretno, subvencioniranje nakupa električnih vozil se načrtuje po shemi Eko sklada, pri čemer bi bila subvencija za nakup enega vozila za fizične osebe v višini 5 tisoč evrov. Začetek izvajanja sheme pričakujemo oziroma načrtujemo v letu 2012, kar nekako tudi sovпада z večjim prilivom takih avtomobilov na trg.

Moram se pa še s tem pohvaliti, da v zgradbi, v katero se bo naše ministrstvo, upam, preselilo do konca tega leta, imamo predvidenih 10 polnilnih mest v kletnih garažah. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora?
Izvolite.

DR. LUKA JURI: Hvala lepa.

Prosim vas, če lahko svoj odgovor dopolnite z malo bolj podrobno napovedjo, če razpolagate s to informacijo:

Kdaj naj bi oziroma kako naj bi bili ti ukrepi konkretizirani?

Gre torej za uredbo.

Kdaj naj bi bila ta uredba, če bo uredba, ali drugače, kdaj naj bi bila ta določila sprejeta?

Ali gre, ko govorimo o letu 2012, za začetek tega leta?

In:

Ali je tudi določeno, za katere kategorije vozil bodo te subvencije veljale?

Ali le za osebna vozila kategorije M-1 ali tudi – glede na to, da je pri mestnih vozilih veliko tovrstnih – za vozila kategorije štirikolesnikov, torej na primer L-7E, po domače povedano za manjše avtomobile s tablico, ki je enaka kot tista, ki jo imajo večji motorji?

In na koncu:

Ali bodo te subvencije veljale striktno le za električna vozila ali tudi za hibridna vozila novejših generacij, kjer ima baterija pri pogonu večinsko vlogo in ne popolne?

Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod minister, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Žal, čisto natančnih podatkov zdaj ne morem dati, vam bomo pa pisno odgovorili. Vendar se pri Eko skladu zadeve tako dogajajo, da je letni razpis za določene stvari in potem izvajanje razpisa. Tako da pričakujem v začetku leta 2012, da bo Eko sklad dal razpis in potem se bodo te zadeve odvijale finančno.

Glede detajlov, za katero kategorijo vozil bo šlo, pa vam bomo odgovorili pisno. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Luka Juri.

DR. LUKA JURI: Hvala lepa.

Res vas prosim za pisni odgovor. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Mag. Majda Potrata bo postavila poslansko vprašanje ministru za šolstvo in šport.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana ministra, spoštovani poslanci in poslanka!

Pred kratkim je bil predstavljen ekonomski pregled Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj, ki se je v treh sklopih dotaknil makroekonomskih kazalnikov, izobraževanja in tujih vlaganj. Makroekonomski pregled oziroma ta pregled vsebuje povzetek in priporočila in ocene. Pri tem se je zgodilo, da so nekateri podatki iz pregleda napačno povezani. Res je v tem povzetku zapisano, da bi več sredstev morali preusmeriti v terciarno izobraževanje na nižjih stopnjah izobraževanja in povečati učinkovitost porabe sredstev, vendar v pregledu ni zatrjevanja, da so učinki oziroma rezultati naših učencev v osnovnih in srednjih šolah v primerjavi z drugimi državami Evropske unije slabši. V 12. točki tega povzetka namreč celo piše:

"Po mednarodnih primerjavah slovenski osnovnošolski in srednješolski sistem dobro delujeta, pri čemer ima Slovenija v OECD enega od najvišjih deležev prebivalstva med 25 in 64 letom, ki je dokončal vsaj srednjo šolo. Rezultati v okviru programa za mednarodno ocenjevanje učencev PISA so nad povprečjem OECD." Če pustim v nemar podrobnejše interpretiranje rezultatov v okviru PISE, o čemer sem že spraševala, pa je veliko prahu vzdignilo predvsem priporočilo, kaj naj bi naredili. In sicer naj bi pristojni organi s povečanjem razmerja učenc-učitelj morali izboljšati učinkovitost porabe pri zagotavljanju predšolskega izobraževanja in varstva ter povečati ponudbo. Morali bi zmanjšati geografsko neskladje med razpoložljivimi mesti v vrtcih in potrebami. Potem bi morali tudi ukiniti nekatere podružnične šole in združevati posamične šole. Vse to so na hitro povedani tisti predlogi, ki vzbujajo največ pomislekov. Pri tem pa je treba povedati, da je veliko govora tudi o deležu bruto domačega proizvoda za izobraževanje. Povprečje v Evropski uniji je 6,2 %, Slovenija pa je v letu 2008 namenila za izobraževanje 5,22. Če bi hoteli povečati pravičnost, kakovost in tudi učinkovitost izobraževanja, bi morali zagotavljati večji odstotek BDP-ja, ne pa ga zmanjševati.

Seveda vas, spoštovani gospod minister, sprašujem:

Kako komentirate vse to, kar se je v zvezi s pregledom OECD... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Dr. Igor Lukšič, minister za šolstvo in šport.

Izvolite.

DR. IGOR LUKŠIČ: Spoštovani gospod predsednik, gospa poslanka, minister, navzoči poslanci!

OECD, vemo, je ugledna institucija, ki letos praznuje 50-letnico in raziskave in priporočila, ki jih namenja vladam, so vedno dobrodošle, seveda pa je vprašanje, s katerega resorja pridejo ta priporočila. V tem primeru imamo pred seboj poročilo in priporočila iz resorja, ki se ukvarja s fiskalno politiko, tu sta se z vprašanjem šolstva ukvarjala kolega, ki delata in se spoznata na finančna vprašanja, in s tega stališča je treba brati tudi ta priporočila. Slovenija je dobila tudi že iz kakšnega drugega njihovega resorja, se pravi OECD, recimo leta 1999, imamo priporočila, ki jih je delal oddelek za šolstvo, ki se je potem tudi pri OECD posebej vzpostavil in ta priporočila, ki jih izrekamo ministri za šolstvo OECD, so povsem drugačna. Na srečanju ministrov septembra 2010 smo ugotovili, da je investicija v izobraževanje najboljše investicije, seveda pa ta priporočila, tovrstna stališča do finančnega dela pridejo okrnjena ali pa v taki obliki, kot imamo opravka tu z njimi.

Usmeritev šolskih ministrov v Evropski uniji, v Unesco, se pravi v svetu, je, da je treba z otroci, z izobraževanjem v zgodnjem obdobju, se pravi v času, ko so otroci v vrtcu, pohiteti, ker je investicija, če govorimo v tem ekonomističnem jeziku, v prav zgodbo obdobje najboljše. Po nekih raziskavah je denar namenjen za predšolsko vzgojo trikrat do sedemkrat bolj naložen kot v kasnejša

obdobja. Za en del OECD je predšolska vzgoja in izobraževanje predvsem poraba ali pa je v najboljšem primeru varstvena dejavnost v času, ko so starši na delu. Za nas, za slovenske standarde, je to nekaj, kar zdaj tudi številni nevrologi ugotavljajo in tudi številni ekonomisti, najboljša naložba, ki je možna v času šolanja. Zdaj to, kar je priporočilo OECD, recimo na področju vrtcev, da bi morali uskladiti celotno področje predšolske vzgoje, investirati tam, kjer je preveč otrok, in verjetno otroke tam, kjer jih je preveč, priseljevati v kraje, kjer je več vrtcev. To je seveda dobro napotilo, samo mi vemo, kako je s tem. Recimo leta 2009, septembra, je bilo 2 tisoč 500 otrok v naših vrtcih preveč in hkrati smo imeli 2 tisoč 500 prostih mest. Težava je samo v tem, da je to v različnih občinah. Torej tak napotek nam kaj malo koristi.

Kar zadeva osnovne šole, mi dobro vemo, da naše osnovne šole niso samo prostor, kjer otroci pridobivajo znanje, ampak so tam, kjer nam sredstva naraščajo. Vsaka osnovna šola danes že ima telovadnico, ima knjižnico, imamo urejeno prehrano. Ta telovadnica je pa hkrati večnamenski prostor, kjer se dobiva vas, kjer je center skupnosti. In poleg tega ima 50 % vasi na slovenskem poseben status ogroženih področij, v tem primeru ima tudi 50 % osnovnih šol ta status. Torej mi imamo te osnovne šole razporejene po celotnem ozemlju zaradi tega, ker mislimo, da je to povezano s kvaliteto življenja. In na to stavimo. Mi smo se torej zavestno odločili, da delamo na kvaliteti teh šol in ni nobenega razloga, da bi potem tukaj šparali, kot se reče, in zato se mi zdi, da ta politika / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa gospod minister. Želite dopolnitev odgovora?

Izvolite.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala, gospod minister, za ta del odgovora. Iz njega sem razbrala, da soglašate s tem, da ne gre za vprašanje, ali je treba priporočila in ocene OECD jemati resno ali ne, ampak da so argumenti, s katerimi menite, da vseh priporočil, ki zadevajo izobraževanje, ni mogoče upoštevati, ker na slovenskem pač obstajajo nekatere specifičnosti, ki jih je treba za ohranjanje zlasti pravičnosti in kakovosti javnega šolstva ohraniti.

Zato me zanima še:

Kako komentirate to, da je v teh priporočilih mogoče zaznati kakšno od priporočil, ki so bila že v prvem pregledu OECD dana in do katerih je imela poprejšnja vlada dosti več razumevanja kot zdaj?

Če gledam, kaj menijo v sedanjih reakcijah v največji opozicijski stranki, bi kazalo, da so nekaterim priporočilom naklonjeni? Kar pa me posebej veseli je to, da niti minister za visoko šolstvo, znanost in tehnološki razvoj niti vi ne vidite iskanja izhoda v tem, da bi se več potrebnih sredstev za visoko šolstvo, za terciarno izobraževanje, pridobivalo na račun osnovnega in sekundarnega izobraževanja, o čemer govorijo tudi podatki, kako se povračajo investicije v zgodnjem obdobju pri otrocih, zlasti pri tistih, ki prihajajo iz socialno manj spodbudnih okolij.

Ali je na ravni Vlade tu konsenz popoln?

Kako vidite možnosti, da bi bil nacionalni konsenz glede tega tudi v prihodnje ohranjen?

Hvala tudi za ta del odgovora.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod minister Lukšič, izvolite.

DR. IGOR LUKŠIČ: Hvala lepa za besedo. Hvala lepa za dodatno vprašanje.

Leta 2005 je Slovenija pod prejšnjo vlado poskušala ukinjati podružnične šole, ampak je ta poskus trajal manj kot 6 mesecev, prejšnja vlada se je pri tem ustavila. Tu je tudi neko priporočilo OECD, da bi bilo treba povečati vpliv delodajalcev predvsem na poklicno izobraževanje. Ta nasvet je prišel prepozno zaradi tega, ker je takoj ob začetku mandata te vlade Center za poklicno izobraževanje, ki je namenjen vodenju politike na področju poklicnega izobraževanja, ravno začel spreminjati statut. Po tem statutu naj bi izstopili, se pravi, na koncu mandata prejšnje vlade, na začetku našega mandata naj bi izstopili predstavniki delodajalcev Gospodarske zbornice in Obrtne zbornice. Jaz sem kolege poklical in vprašal, zakaj to počnejo, in so rekli, "zaradi tega, ker pod prejšnjo vlado to sodelovanje ni teklo". Prosil sem jih, da vendarle to ne more biti zdaj razlog in smo to zadevo peljali nazaj. Torej, ta očitek enostavno ne drži, ni držal do leta 2004 in ne drži od leta 2008 naprej. Mi sodelujemo z delodajalci, torej to socialno partnerstvo tudi na področju šolske politike dobro teče.

Kar zadeva soglasja Vlade v zvezi z morebitno prerazporeditvijo. Jaz mislim, da je to en poskus, ki bi mu tukaj lahko rekel kanibalizem. Ni nobenega razloga, da se začnemo jesti med sabo, da bi bili eni bolj siti kot drugi. Mi vsi vemo, da je šolstvo, zlasti visoko, še posebej podhranjeno, ampak to je spet rezultat neupoštevanja uredbe o financiranju visokega šolstva, ki je bila sprejeta leta 2004 – pri kateri sem sodeloval takrat še kot bivši dekan fakultete – in ki je lepo peljala v dvig financiranja izobraževanja visokega šolstva, se je pa potem odstopom od tega načina krivulja obrnila navzdol. Povečalo se je število novih fakultet pri istem znesku, kar je bilo slabo. Zdaj v času krize težko minister in ta vlada obračata trend, ampak jaz mislim, da je to soglasje, da gremo skupaj v to, da izobraževanju dajemo večjo veljavo in poskrbimo za to, da bo dobilo več sredstev. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Poslanec Milenko Zihelr je želel postaviti poslansko vprašanje ministru za zunanje zadeve, ki je odsoten.

Boste postavili vprašanje?

MILENKO ZIHERL: Ja, vsekakor. Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Še enkrat lep pozdrav vsem prisotnim!

Torej, vprašanje ministru bom zastavil in naj mi odgovori ustno na eni od prihodnjih sej.

Vprašanje pa je formulirano tako:

Kako se določajo prioritete in kako se bodo spremenile prioritete slovenske zunanje politike v luči zadnjih dohodkov?

V prvem sklopu bi vprašanje formuliral na ta način, kako se poenotijo zunanje politike, saj imamo tri aktivne akterje na zunanjepolitičnem področju, to je predsednik države, predsednik Vlade in seveda gospod zunanji minister.

Kako je njihovo delo usklajeno?

Kako, glede na nekaj napačnih odločitev o preteklosti, sedaj popraviti stanje oziroma kako na novo opredeliti nove ciljne publike, bi se temu reklo, oziroma ciljne države, predvsem na področju hitrorastoče ekonomije?

Zanimanje za Slovenijo je veliko, Slovenija pa se proti tem državam obnaša kot kmečka nevesta, torej neizprosno, se ne da osvajati ali pa zblíževati s temi ponudniki. Med te države vsekakor sodijo Južna Koreja, Mehika, Brazilija, pa morda še katera s hitrorastočo ekonomijo, kjer so velike investicije, kjer so pač večje priložnosti, kot na nekaterih drugih trgih, kjer so sedaj celo nemiri, zaradi revolucionarnih vrenj. Krona vseh teh dogodkov so dogodki v Libiji. Lahko preberemo, da se je pripravljala teren za gradbenike, pa vendar so zadeve zaradi dogodkov doma, ko ni bilo bančnih jamstev, padle v vodo, potem pa poslovneži govorijo, da po obisku predsednika Vlade v Libiji zadeve niso narasle. Poslovni odnosi niso narasli, blagovna menjava glede na politični pomp je zanemarljivo majhna in imamo s kakšno državo, kjer desetletja ni bilo nobenega državniškega srečanja, boljše ekonomske odnose. Poleg tega je nekaj namigov, da kljub temu, da z eno roko podpiramo mir, se je z drugo roko v Libijo izvažalo vojaške materiale in sredstva, verjetno tudi oborožitev. Na lesnem trgu smo prisotni v Libiji, vendar kako – kot posredniki finske in švedske roke in tako naprej.

Zanima me torej:

Kje se določajo prioritete zunanje politike in kako se bodo spremenile v prihodnosti, da se bomo izvlekli iz krize?

Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Ministru Žbogarju bomo sporočili, da želite ustni odgovor na naslednji seji.

Gospod Ivan Grill bo postavil poslansko vprašanje ministru za okolje in prostor, dr. Roku Žarniču.

Izvolite.

IVAN GRILL: Najlepša hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovana ministra!

Spoštovani gospod minister, ob tem vprašanju prav gotovo drži tisti pregovor, da denar leži na cesti, pa ga država ne zna, ne želi pobrati, ravno tako pa seveda tudi občine. Gre za tako imenovano ureditev številnih črnih gradenj, ki v Sloveniji zagotovo še vedno obstajajo. Po javnih podatkih je bilo v letu 1993 na podlagi takratnega zakona oziroma amnestije okoli 9 tisoč legalizacij, ki so seveda imele za posledico številne in nov dotok denarja v državne in pa občinske proračune. Prepričan sem, da tudi sedaj, po popisu teh nepremičnin, obstaja podatek, koliko tako imenovanih črnih gradenj v Sloveniji obstaja. Sam nisem, da ne bi bil napačno razumljen, zagovornik črnih gradenj, sem pa zagotovo pristaš, da se to področje uredi tam, kjer ureditveni prostorski akti to

dopuščajo, omogočajo in da se poišče način, kako tistim lastnikom, ki so zaradi včasih tudi zavajajočih podatkov na občini ali na upravnih enotah šli v gradnjo, potem pa se je izkazalo, da ne morejo teh zadev legalizirati.

Spoštovani gospod minister, zanima me:

Ali ta podatek o številu črnih gradenj obstaja?

Predvsem pa me zanima:

Na kakšen način se bo ministrstvo spopadlo s tem načinom ali možnostjo, da se te stvari uredi?

Jaz sem prepričan, da si tudi sami lastniki črnih gradenj prizadevajo, da to legalizirajo, da plačajo kazen, nenazadnje tudi komunalne prispevke. To bi bil znaten vir financiranja v državne proračune, predvsem pa v občinske, še posebej, če velja podatek, ki je baje v ljubljanski proračun prinesel skorajda 10 milijonov evrov na račun tistih, ki so imeli možnost legalizirati tako imenovane črne gradnje. Prosim, če mi lahko posredujete, ali obstaja nek način, da bi se to področje uredilo, kajti prepričan sem, da so številna področja, ki jih ravno neurejena lastništva ali pa dokumentacija, od uporabnih do gradbenih dovoljenj, zavirajo na področju turizma, podjetništva in tako naprej. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Gospod minister za okolje in prostor, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa. Spoštovani!

Pred seboj imam eno preglednico, na kateri piše Poročilo o delu gradbene inšpekcije, kar bom potem izročil, ker so natančne številke. Bi pa sam v odgovoru povzel neke zadeve. V postopkih gradbene inšpekcije je bilo v letu 201 v obravnavi 7 tisoč 387 zadev, spisov, od tega je v tem letu novo pričelih postopkov 3 tisoč 587 v letu 2010, preteklega zaostanka, bom temu rekel dediščine, pa približno enako 3 tisoč 726 zadev. Tukaj so vsi postopki gradbene inšpekcije in zadeve, kjer gre za nepravilnosti pri gradnji, v zvezi z nadzorom pri gradnji, gradnji proizvojenj in tako naprej, kjer gre za neskladno gradnjo v nasprotju z gradbenim dovoljenjem, na primer uporabo objekta pred pridobitvijo uporabljenega dovoljenja, pa tudi v zvezi z nelegalnimi gradnjami, se pravi celota.

Evidenc v gradbeni inšpekciji ne vodimo na način, da bi bilo pregledno skupno število posameznih vrst zadev glede na vrsto kršitve zakona. Po oceni lahko navedemo, da je med 7 tisoč 387 nezaključenimi zadevami v postopkih gradbene inšpekcije približno 3 tisoč 700 zadev uvedenih v zvezi z nelegalno zgrajenimi objekti, torej slabih 4 tisoč. Za ilustracijo lahko navedemo, da so gradbeni inšpektorji v letu 2010 izdali tisoč 756 odločb, od tega tisoč 190 za nelegalno grajene objekte. Med temi odločbami pa je 313 izdanih za razne pomožne objekte, za katere praviloma gradbeno dovoljenje ni potrebno, če pa že, pa poenostavljenem postopku, v obliki priglasitve del. Gre pravzaprav za razne pomožne objekte k stavbam, postavljene po občinskih odlokih in tako dalje. Število zadev v postopkih gradbene inšpekcije

se stalno spreminja, saj se postopki zaključujejo tako z legalizacijo objektov kot tudi z njihovo odstranitvijo, kjer je to nujno. V letu 2010 so na primer gradbeni inšpektorji vodili tisoč 179 izvršilnih postopkov z denarno prisilitvijo k izpolnitvi naloženih dejanj in tudi v zvezi s prisilno odstranitvijo. Tako je bilo v letu 2010 odstranjenih 427 nelegalnih gradenj, od tega 42 prisilno, ostalo so zavezanci odstranili sami.

Veljavna prostorska in gradbena zakonodaja sicer ne pozna pojma "legalizacija objektov". Ne glede na to pa je v skladu z veljavnimi predpisi mogoče pridobiti gradbeno dovoljenje tudi za objekt, ki je bil zgrajen brez ustreznih dovoljenj, če veljavni občinski prostorski akt, ki ureja predmetno območje, dopušča gradnjo tovrstnih objektov in če že takšen izgrajen objekt izpolnjuje pogoje iz prostorskega akta. Glede na to, da je možnost naknadne pridobitve gradbenega dovoljenja za že zgrajene objekte odvisna od prostorskih aktov občine, občina tovrstne nelegalne gradnje rešujejo v okviru priprave ter sprememb in dopolnitev svojih prostorskih aktov, seveda pa morajo upoštevati pri tem veljavne predpise, usmeritve iz državnih prostorskih aktov, varstvene zahteve ter razvojne potrebe občine. Vsekakor je pridobitev gradbenega dovoljenja pogoj za začetek gradnje. V primeru nelegalne gradnje je to le pravica lastnika nelegalne gradnje, k temu ga ni mogoče prisiliti – če gradbenega dovoljenja ne pridobi, se objekt v postopku gradbene inšpekcije odstrani, pa čeprav na primer prostorski akt dopušča legalizacijo.

Ker ministrstvo meni, da veljavno zakonodaja omogoča ustrezno reševanje problema nelegalnih gradenj glede nelegalnih gradenj, trenutno ne načrtujemo nobenih drugih ukrepov, saj že izvajanje obstoječe zakonodaje rešuje ta problem. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Ivan Grill, izvolite za dopolnitev odgovora.

IVAN GRILL: Hvala lepa.

Glejte, ravno v tem grmu tiči zajec, gospod minister. Zdajle ne vem točno, koliko občin ima že sprejete prostorske načrte, verjetno da jih 200 še nima. Vem, da smo bili v novomeški občini eni izmed prvih, ki smo uspeli ta prostorski načrt sprejeti. In ravno zaradi nesprejetih prostorskih načrtov so številne težave, da tisti, ki imajo črne gradnje, ne morejo začeti postopka tako imenovane legalizacije. Prepričan sem, da se za veliko število tako imenovanih črnih gradenj ne želi ali pa bi bilo nesmiselno iti v rušenje. In najslabše je, da obstaja nek status quo. In tu bi morala biti vloga države, da naredi nek presečen datum in se resnično od tistega dne naprej striktno drži tega, da se vsako črno gradnjo, ki jo inšpekcija zazna, v najkrajšem času sankcionira in tudi poruši. Tako pa vam lahko pokažem, recimo, v Novem mestu je romsko naselje, kjer je na desetine črnih gradenj. Inšpektorji si niti ne upajo priti tja in zahtevati odstranitev ali rušitev. V takih okoljih, kjer pa ljudje mirno čakajo, da inšpektor svojo odločbo začne uveljavljati, pa so ti postopki – rušijo. Zato sem mnenja, da bi tu

ministrstvo moralo pristopiti k temu, da se tistim gradnjam, ki ne izstopajo po arhitekturi, ki bodo v nekem doglednem času tudi deležne umestitve v prostorske akte, skuša omogočiti legalizacijo, kajti nesprejetje prostorskih aktov to onemogoča in s tem se dela gospodarsko škodo občinam in tudi državi, predvsem pa imetnikom teh objektov. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod minister Žarnić, izvolite, dopolnitev odgovora.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa.

Obstaja mnogo občin, ki že imajo prostorske akte, in kot sem rekel, lahko to na ta način rešujejo. Moram pa povedati, da so prostorski akti občin naša velika skrb. Vendar sami veste, da morajo veliko dela opraviti občine, preden te akte dobijo. Mi skušamo občine kar se da opozarjati, prositi, da vendarle pripravijo dokumentacijo, na osnovi katere bi lahko zaključili postopke.

Novo mesto. Lansko leto smo imeli rušenje romskih stavb, na izgled krasnih, in smo hoteli iti naprej, vendar nam je v Novem mestu občina obljubila kontejnerje pa te obljube niso izpolnili, da bi lahko odstranili tiste romske hiše, saj pozimi ne more pustiti romske družine v šotoru pod golim nebom. Se pravi, da bi pri tej zadevi tudi občine morale malo bolj sodelovati, da bi lahko te zadeve uredili. Moram povedati, da pa nova generalna inšpektorica – "nova", no, odkar sem jaz – je hudo ostra in zelo dosledna. In moram reči, da tako odločnega prvega inšpektorja v Sloveniji še nismo imeli. Tako da se bodo te zadeve zagotovo dogajale in se dogajajo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Vili Trofenik želi postaviti poslansko vprašanje odsotni ministrici za gospodarstvo mag. Darji Radić.

Boste vprašali? Izvolite.

VILI TROFENIK: Hvala.

Glede na to, da je ministrica odsotna, pričakujem ustni odgovor na naslednji seji.

Za razpis Ministrstva za gospodarstvo za razvojne centre slovenskega gospodarstva, vreden 180 milijonov evrov, je značilno, prvič, da je bil v osnovi naravnano tako, da so imela prednost velika kapitalno močna podjetja, kljub temu, da je Ministrstvo za gospodarstvo v maju 2010 sprejelo akcijski načrt za mala podjetja, v katerem skladno s pred tem sprejetimi stališči EU ugotavlja, da je podpora malim dinamičnim razvojno-raziskovalnim podjetjem ključna za preboj gospodarske krize pod geslom "Najprej pomisli na male!". Ministrstvo za gospodarstvo je zastavilo razpis ravno nasprotno od lastne usmeritve, v korist velikih podjetij. Tako je predvidelo, da mora prijavitelj že ob vlogi dostaviti izjavo banke, da bo le-ta dala garancijo v primeru, če bo projekt izbran na razpisu. Po nerodnosti v razpisu ni bilo jasno in nedvoumno določeno, da gre za zavezujočo izjavo, kot to določa Zakon o obligacijah. Večina bank in prijaviteljev je zato razumela, da gre za nezavezujočo izjavo, kar bi bilo tudi logično, saj večina prijavljenih ni bila izbrana, pa je kljub temu morala plačati visoke stroške za izdajo izjave, nekatere banke pa so zahtevale tudi že

mesečna plačila, kot da je garancija bila izdana. V skrajnem še dovoljenem roku pred prijavo je nato ministrstvo dopolnilno razpisne pogoje na način, da se je izognilo definiciji zavezujoče izjave z zahtevo, da obrazec za izjavo ne sme imeti nobenih pripisov. Zanimivo. To naj bi pomenilo, da se zahteva zavezujoča izjava in na tak način je ministrstvo hote ali nehote prepustilo izbor projektov bankam. Drugič. V razpisu so se favorizirali veliki projekti vredni do 45 milijonov, kar pomeni, da tudi pri prejetih 20 milijonih nepovratnih sredstev majhna podjetja ne morejo zagotoviti lastne udeležbe, saj je za kredit treba zagotoviti garancijo v dvakratni višini ali v 40 milijonih. V razpisu je nadalje Ministrstvo za gospodarstvo delilo točke za doseganje visoke dodane vrednosti na enoto dodeljenih nepovratnih sredstev. Prag pa je bil postavljen tako, da ga majhna raziskovalna podjetja niso mogla doseči. Lahko bi naštevali še številne domače predpise in predpise Evropske unije, ki niso bili spoštovani pri omenjenem razpisu, zlasti problem finančne vrzeli, saj bi lahko dobili po evropskih kriterijih sredstva le tisti, ki izkazujejo negativno finančno vrzel.

Zato sprašujem ministrico:

Ali ste prepričani, da je razpis izveden korektno ter so doseženi želeni cilji v korist razvoja slovenskega gospodarstva?

Kaj mislite o morebitnih posledicah, če bo, glede na navedeno, kateri izmed na razpisu neuspešnih gospodarskih subjektov prisiljen sprožiti upravni spor?

Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Mag. Radić bomo sporočili, da želite ustni odgovor na naslednji seji.

Gospod Mirko Brulc bo postavil poslansko vprašanje ministru za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo gospodu Gregorju Golobiču.

MIRKO BRULC: Lep dober večer! Zopet pozna ura.

Gospod minister, 9. julija 2010 je bil objavljen razpis za sofinanciranje širokopasovnih omrežij v lokalni skupnosti, rezultat pa je bil objavljen 14. februarja 2011. Odziv neizbranih je zelo buren. 11 severnoprimeških občin se je dogovorilo za skupen nastop, bili so pa neuspešni. Obstaja dvom o pošteni odločitvi glede izbora, kajti rok za izbiro po končanem razpisu je bil 60 dni, ki pa se je potem podaljšal za dva meseca. Po oceni neizbranih za to, da je komisija poiskala razloge za negativno odločitev in se na tak način rešila nezaželenih projektov. Enak občutek kot na Goriškem imajo še na Koroškem, v Beli krajini, Slovenskih Konjicah, Kočevskem in še kje. Na voljo ostaja po informacijah, ki jih imam, le še 350 tisoč evrov.

Sprašujem:

Kako bo ministrstvo omogočilo to prepotrebno infrastrukturo zagotoviti tudi v naštetih krajih, ki so v nerazvitih območjih naše države, tudi ob meji, kjer je naš velik skupen interes, da so ti kraji tudi naseljeni?

Mislím, da bo treba najti rešitev in tukaj postavljám vprašanje:

Kako je možno zadovoljiti potrebe v vseh krajih, o katerih sem govoril, kar bo pa zelo težko?

Ko sem pripravljal to vprašanje, nisem vedel, da je sklican tudi Odbor za visoko šolstvo in da je potrebna izredna seja in tako dalje, s čimer se pa seveda ne strinjamo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Gospod Golobič.

GREGOR GOLOBIČ: Hvala lepa za vprašanje. Tema je zelo aktualna. Jaz sem danes že na eno poslansko vprašanje odgovarjal, ki se je sicer nanašalo na prvi dozadevni razpis, tako imenovani GOŠO 1 iz leta 2007, ki tudi še vedno do neke mere buri duhove. Ta drugi, ki ste ga omenili, je bil res zaključen pred nekaj tedni oziroma bili so objavljeni rezultati, razpis še ni zaključen, ker tečejo še pritožbeni postopki, v tem smislu je še odprt. Tisto, kar jaz lahko v tem trenutku povem v zvezi s konkretnimi zadevami, je, da bom z vso pozornostjo in skrbnostjo, skupaj s strokovnimi sodelavci na ministrstvu preveril vse navedbe vseh pritožb, ki jih bodo v roku neuspešni prijavitelji predložili na ministrstvo. Do sedaj je 7 takšnih pritožb že prišlo. To je podatek s katerim razpolagam. Po tem roku se bomo lotili in skrbno preučili vse. V primeru kakršnekoli ugotovljene nepravilnosti bomo ravnali tako, da bomo seveda pritožbi ugodili, s čimer bomo tudi zavezali državo, da bo za takšnega prijavitelja, ki bo v pritožbenem postopku uspel, država dolžna zagotoviti vire za financiranje tako v pritožbenem postopku izbranega projekta.

Jabolko sporo. Razumljivo je, da težko govorim tu o zadevi, ki je še odprta, ki je v pritožbenem postopku. Tudi sam z vsebino pritožb še nisem seznanjen. V dosedanjih postopkih kot minister nisem sodeloval, predložena mi je bila sama odločitev strokovne komisije, ki je vodila razpis in postopek in komunicirala v času razpisa s prijavitelji. O tem ne morem govoriti, lahko pa povem samo to, da nas je pri tem razpisu vodila skrb, za čim bolj transparentno razdelitev teh sredstev, ki jih je – in v tem je glavni problem in deloma tudi odgovor na vaše vprašanje – seveda premalo. Mi smo razpisali tu vsa sredstva, ki so še bila v tej finančni perspektivi na razpolago. Jasno je bilo po številu prijaviteljev, ki vsi po vrsti zaokrožujejo pomembna področja Slovenije, ki so tako rekoč na drugi strani tako imenovane digitalne ločnice, kjer je velik del ljudi odrezan od možnosti dostopa do interneta, torej ne razpolagajo z ustrežno širokopasovno povezavo – to obstaja eden od strukturnih problemov te države in eden od razvojnih izzivov prihodnosti. Mi smo zato s tem razpisom šli naprej, čeprav smo se zavedali poučeni z izkušnjami iz prvega razpisa, ki ga je ministrstvo za gospodarstvo v prejšnjem mandatu izpeljalo, da gremo, kljub slabim izkušnjam, ki so bile, in nedodelanosti tega instrumenta, smo se odločili, da ga bomo izvedli, da vsaj tam, kjer je mogoče, po tem razpisu zagotovimo izgradnjo te infrastrukture. V nasprotnem primeru, če bi ta instrument šli spreminjati, bi ga mogli ponovno verificirati v Bruslju in bi lahko ogrozili pravzaprav črpanje teh sredstev v letih, ki so še na razpolago, vemo pa, da je teh let še malo ostalo, do leta 2014 morajo biti sredstva porabljena. Skratka, sredstev je bilo premalo za ves interes in ugodili smo oziroma razpisna komisija

petim konzorcijem, ki vključuje pomembno število občin, ki so znotraj razpisnega postopka bile ocenjene, da po eni strani formalno izpolnjujejo pogoje in da so na drugi strani upravičene do te investicije v to infrastrukturo.

Skratka, ena pot, ki se bo odvijala, je pritožbeni postopek. Kot sem že omenil, pritožbe ne zadržijo izvajanja, vendar pa pozitivna ugoditev pritožnikom zagotavlja financiranje njihovega projekta. In tega se bomo lotili zelo odgovorno, skrbno. Noben rok ni bil podaljšan, da bi se kogarkoli izločalo, ampak skrb, ki nas je pri tem vodila, je bila res pretehtati – in takšna naloga je bila dana razpisni komisiji – vse vloge in vsa dejstva, vse podatke preveriti večkrat, da bi bilo v pričakovanem nezadovoljstvu neizbranih zaradi majhnega obsega sredstev – veste, da je na primer konzorcij severnoprimorskih občin približno polovico razpisanih sredstev predvidel za svoj projekt, kar je legitimno, potrebe so takšne, ampak vedeli smo, da bo to potegnilo za seboj, seveda burne reakcije, kot ste omenili. Skratka, rok je bil podaljšan, ne podaljšan, ni bil zavezujoč, ampak do odločitve je trajalo dlje časa, zato, ker smo želeli na nek način omogočiti tudi tistim, potem pa sta nam Ministrstvo za finance in Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalni razvoj odsvetovala, odtegnila sta soglasja, da bi smeli rok za dopolnitev vlog še podaljšati. Veste, da je bil problem z gradbenimi podjetji z navzkrižnim pritoževanjem, izločanjem, tudi špekulativnim, vendar mi nismo imeli na razpolago drugega, kot da razpis izpeljemo do konca. In tu bomo v pritožbenem postopku videli, kaj se lahko naredi.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod minister.

MIRKO BRULC: Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod László Göncz bo postavil poslansko vprašanje ministru za okolje in prostor dr. Roku Žarniču.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ: Hvala lepa za besedo. spoštovani prisotni!

Tudi ta tema je takšna, ki je bila že velikokrat obravnavana. Ob zavedanju, da v Sloveniji obratuje več bioplinarn, od tega se jih kar 11 nahaja v prekmurski ter po ena v ljubljanski in notranjski regiji, in ker smo imeli stališča okoljevarstvenih normativov, predvsem v naši regiji, od koder prihajam jaz, na tem področju tudi do zdaj veliko težav in problemov, se v zvezi z razvojem oziroma izvajanjem tovrstne dejavnosti odpira vedno več vprašanj s področja nadzora nad obratovanjem le-te. V zvezi z omenjeno problematiko vam tako postavljam vprašanje splošnega pomena, še vedno namreč nimamo predpisa o neprijetnih vonjavah za omejevanje emisij iz obstoječih in novih objektov, ki pa je bil napovedan in katerega priprava je naloga, nedvomno, izvršne veje oblasti in pristojnih strokovnih ustanov.

Zanima me, in bom vprašanje kar skrajšal, vsaj ta prvi del:

Kdaj lahko objektivno pričakujemo pripravo in sprejetje predpisa o neprijetnih vonjavah za omejevanje emisij iz obstoječih novih objektov?

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod minister, izvolite odgovoriti.

DR. ROKO ŽARNIČ: Spoštovani!

Hvala lepa za vprašanje, gospod poslanec. Emisije vonjav je po svoje problematična in, lahko rečem, zagotovo zanimiva tema, ampak tudi težavna. Namreč tudi v evropski zakonodaji ta zadeva ni ravno dobro rešena, v drugih državah. Tukaj ni toliko problem napisati predpis in dati neke kriterije, problem so meritve, problem je vrednotenje rezultatov meritev, problem so senzorji, kajti na tem področju še ni takšnega senzorja, ki bi omogočal kvalitetno meritev in analizo. Problem vonjav se najpogosteje nanaša na dejavnosti povezane z rejo živali, obratovanjem bioplinarn, kot ste sami povedali, gostinskih obratov, tudi emisij iz industrijskih objektov in tudi individualnih kurišč, ker je v gorivu kakšno žveplo ali kaj takšnega. Menimo, da se neprijetne vonjave iz objektov za rejo živali lahko urejajo na podlagi Zakona o reji živali, ki določa pogoje oziroma standarde, ki jih morajo rejci živali izpolnjevati, in potem tudi neprijetnih vonjav ne bi bilo, če bi se ti izpolnjevali. Druga zadeva so gostinski lokali, kjer spet obstaja neka zakonodaja, ki je prilagojena tem lokalom. Ključno pri vsem tem je prostorsko načrtovanje. S primernim prostorskim načrtovanjem in umeščanjem objektov, kot so bioplinarne, bi se lahko mnogim problemom izognili. Recimo Motvarjevci je že en tak problem. Se pravi, zaradi vonjav bi mogoče bil najbolj primeren kratkoročni ukrepi preselitve takšnih objektov izven krajev, kjer ljudje prebivajo. Tudi s tem bi bilo dano jasno sporočilo, kam lahko umeščamo takšne problematične objekte. Predpis o vonjavah – je lahko vprašanje, koliko ga potrebujemo, kajti že z doslednim izvajanjem že sprejetih in upoštevanjem pravil pri prostorskem načrtovanju, bi bile mnoge težave rešene že same po sebi. Sprejetje predpisa bi za sabo potegnilo vzpostavitev sistema pooblaščenecv oziroma ekspertov, ki bodo preverjali. Zaenkrat je človeški nos tisti, ki je edini zanesljiv inštrument, potem pa je problem tolmačenja analize interpretacije tistega, kar izurjeni, pooblaščeni nadzornik, kako naj ga imenujem, ki s svojim vohom lahko to ugotovi, tudi izpolni.

Se pravi, da bo rešitve zagate v zvezi z misijami treba iskati ne samo v smeri nekega predpisa, bolj nekako širše rešitve tega problema. Jaz ne vem, če vam to lahko kaj pomaga, vendar dejansko, če zelo na kratko povem, vsak nos ima različno stopnjo občutljivosti in je to zelo težko standardizirati. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Dr. László Göncz, izvolite.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ: Hvala lepa.

Ni vprašanje, če meni ta odgovor odgovarja ali ne odgovarja, ampak gre za neko sistemsko zadevo, po moji oceni, in nedvomno to vprašanje povzroča kar veliko nelagodja tudi v slovenskem prostoru, pa še kje drugje. Ne bom se

niti spuščal sedaj v konkretno vprašanje Motvarjevci, čeprav ste pač omenili to lokacijo, ker je tukaj bilo kar veliko, po moji oceni, slabega narejenega tako pri prostorskem načrtovanju kot tudi sicer. V zvezi s tem sem vam tudi sam pred kratkim podal eno poslansko pobudo.

Za konec sprašujem:

Ali menite, da se smemo z vidika zmanjševanja kvalitet življenja na določenem območju sklicevati na to, da nimamo metodologije, da nimamo sistema, da nimamo primernih možnosti za izvedbo meritev?

Jaz menim, da nikakor ne, vsaj z vidika, bom rekel, slehernega prebivalca, predvsem pa širše skupnosti je takšen odgovor, po moji oceni, pomanjkljiv. Moramo strmeti, morate strmeti, izvršna veja oblasti mora strmeti za tem, da se to vprašanje tako ali drugače v najkrajšem možnem času reši. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Minister dr. Roko Žarnič, izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Kljub poznemu času mogoče še eno besedo. O tem smo že razmišljali in jaz mislim, da bi bilo najboljšo, da naredimo nek kratek pregled reševanja teh problemov v Evropi in drugje – to se da –, da vidimo, kako se drugje lotevajo teh zadev. Ampak, kot sem že rekel, po mojem bo najbolj enostavna rešitev ne dovoliti takim onesnaževalcem graditi objekte v bližini človekovega prebivališča, kajti hitro čutimo vonj, a je zelo težko formalno meriti. Recimo, predstavljajte si, da bi nek primer prišel na sodišče, pa trije eksperti in tri mnenja. To so ti problemi. To je slaba tolažba za ljudi, ki to morajo prenašati. Vendar nekako bomo skušali dobro prakso poiskati in potem kaj narediti na tem področju. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Mag. Majda Potrata želi postaviti poslansko vprašanje ministrici za notranje zadeve gospe Katarini Kresal. Izvolite, zadnji ste, pa še odsotna je ministrica.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala lepa, saj zato bo pa hitreje gotovo.

Kar uvodoma naj povem, da pričakujem pisni odgovor na vprašanje, za katerega priznavam, da je zraslo iz situacije, v kateri smo se znašli, ko je pravilnik o enotnih zimskih počitnicah sprožil precej burno reakcijo. Sama se ne bom spuščala v argumente za ali proti enotnim počitnicam, ker smo navsezadnje o tem imeli zastavljenih kar nekaj poslanskih vprašanj pa tudi skupno sejo Odbora za gospodarstvo in Odbora za kulturo, šolstvo, šport in mladino. Da bomo imeli še eno tako skupno sejo, je tudi res, pa še posebna seja Odbora za gospodarstvo se je na to temo odvila. Zato sprašujem pravzaprav o tistih rečeh, ki so posledica. V zvezi s tem je bilo namreč veliko napovedi tako o gneči na cestah in gneči na smučiščih. Oboje naj bi povzročilo tudi večjo verjetnost povečanega števila nesreč. Zato na ministrico Katarino Kresal naslavljam to vprašanje. Napoved o veliki gneči med enotnimi zimskimi počitnicami, ki naj bi resno ogrozila varnost počitnikarjev na prezasedenih

smučiščih, se po poročanju medijev sicer ni uresničila.

Vseeno pa me zanima:

Kakšni so zbrani podatki o posledicah nesreč na smučiščih, in sicer primerjalno za nekaj zadnjih let?

Zakaj to sprašujem? Odkar imamo poseben zakon o varnosti na smučiščih, od leta 2002, potem je bil tudi zakon noveliran, se Ministrstvo za notranje zadeve dejavno vključuje tudi v vse preventivne dejavnosti, ki so potrebne za zagotavljanje varnosti. In spremljali smo kar nekaj akcij, v katere se je vključila tudi ministrica, ki je povedala podatek, da je bilo lani na smučiščih tisoč 179 nesreč. Šlo je za skupno akcijo v sodelovanju z upravljavci smučišč, nadzornikov, policistov in inšpektorjev, seveda pa je prva odgovornost odgovornost na samem smučarju. Pričakujem, da bo ministrica lahko v pisni obliki posredovala zbrane podatke za nekaj zadnjih let, da bi ugotovili, kako k temu prispeva večja ozaveščenost, intenzivnejša preventivna dejavnost. Dejstvo pa je, da ne moremo spregledati, da se je v letošnjem letu Ministrstvo za notranje zadeve na to posebej dobro pripravilo, v pripravi je bil tudi helikopter, k sreči pa, vsaj kar je meni znano, kakšnih številčnejših nesreč na smučišču nismo zaznali. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ:

Hvala lepa. Ministrici bomo sporočili, da želite na vaše vprašanje ustni odgovor na naslednji seji. / oglašanje iz dvorane/ Se opravičujem, pisni odgovor, narobe sem razumel.

Vsem poslankam in poslancem se zahvaljujem za postavljena vprašanja, ministrica, ministrom in predsedniku Vlade za odgovore.

O vaših predlogih, da naj bi glasovali o odgovorih na postavljena vprašanja, bomo odločali jutri v okviru dnevnega reda, ob glasovanjih. S tem prekinjam to točko dnevnega reda in današnjo sejo.

Nadaljujemo jutri ob 10. uri. Hvala lepa.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 28. FEBRUARJA 2011 OB 21.44. IN SE JE NADALJEVALA 1. MARCA 2011 OB 10. URI.)

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Začenjam z nadaljevanjem 25. seje Državnega zbora.

Obveščam sem, da se današnjega nadaljevanja seje ne morejo udeležiti naslednja poslanka in poslanci: Alenka Jeraj, mag. Štefan Tisel, Joško Godec, dr. Vinko Gorenak in tudi jaz od 12. ure dalje. Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **17. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O GOSPODARSKIH DRUŽBAH, V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 27 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom. V zvezi s predlogom zakona je skupina 27 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom, zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagateljev predloga zakona mag. Andreju Vizjaku.

Prosim.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani predsednik Državnega zbora, ministrica s sodelavci, spoštovane kolegice in kolegi!

Drugič se že ukvarjamo s to problematiko predvsem zaradi tega, ker smo bili ob prvi pobudi neuspešni in seveda tudi neuslišani. Za kaj pravzaprav gre? Gre za novelo zakona o gospodarskih družbah in cilj je, da se prepreči pravnoformalno razmerje med družbeniki ali med družbenikom in družbo, ki je prikrito javnosti in ni vpisano v sodni register. Torej gre za ukinitve možnosti obstoja tihih družb, tihih družbenikov in prikritih razmerij znotraj družbe, ki imajo po praksi v Sloveniji zgolj negativne posledice in pravzaprav nobene pozitivne posledice. V zakonu o gospodarskih družbah se je obstoj tihih družb prikradel oziroma pravzaprav povzel iz nemške zakonodaje germanskega pristopa že pred korenito spremembo gospodarskega prava v prejšnjem mandatu in v Sloveniji nimamo nikakršne sodne prakse, povezane z delovanjem tihih družb in z relacijami med družbeniki, kljub temu da imamo pravnoformalno urejeno ta razmerja v zakonu.

Seveda pa so nedavno prišli na dan primeri, ko se tiho družbeništvu uporablja za doseganje nekaterih ciljev posameznikov, ki pa niso v kontekstu ciljev tudi družbe in ostalih družbenikov v tej družbi. Evidenten je bil primer, da je dolgoletni predsednik uprave Taluma, državnega Taluma, gospod Danilo Toplek hkrati tudi tihi družbenik tihega družbenika Gradbenega podjetja Ptuj, ki je poslovalo s Talumom. Imamo zelo zanimiv primer, da je ta gospod, ki je hkrati tudi pomemben in viden član Socialnih demokratov, vladajoče stranke torej, bil na eni strani v upravi gospodarske družbe in bil hkrati tihi družbenik druge družbe, ki je poslovala s to državno družbo. Ko je javnost za to izvedela, so organi Taluma obravnavali tudi te primere in po pravilu niso ugotovili ničesar spornega. Toda še vedno obstaja senca dvoma v smeri možnosti oškodovanja državnega premoženja in konkretno tudi te družbe.

Skratka, imamo tak devianten primer. Komisija za nadzor javnih financ je obravnavala ta primer in si želela od Vlade pridobiti tudi podatke, koliko je takih primerov in koliko predsednikov uprav ali organov vodenja in nadzora v državnih firmah je hkrati tihih družbenikov podjetij tako doma kot v tujini. Pričakovali smo, da se bo Vlada po vzoru prejšnjih aktivnosti, ko je omejevala plače in nagrade direktorjem in članom nadzora v družbah, se tudi tu zavzela za razkritje teh podatkov. Vlada nam še do danes ni odgovorila na to vprašanje, tako da ne vemo, kje vse so kot tihi družbeniki udeleženi številni člani uprav in nadzornih odborov družb v državni lasti. Menimo, da je to zelo slabo za neko transparentno in gospodarno ravnanje tudi državnih firm v tej državi.

Zato predlagamo, da se možnost obstoja tihih družb ukine. Da pa bi preprečili neko neformalno tiho družbeništvu, pa predlagamo, da se v 6. členu te novele zakona navede, da je treba

vpisati in prijaviti v register vsakršna razmerja, vsakršne pravne posle med družbeniki in družbo, ki obstajajo, in morajo biti javno razkriti ti podatki. Prepričani smo, da bi taka ureditev prinesla veliko več koristi kot škode, še posebej pa bi preprečila zlorabe in možna oškodovanja državnega premoženja.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa za uvodno obrazložitev mnenja.

Besedo dajem predstavnici Vlade mag. Darji Radič, ministrici za gospodarstvo.

MAG. DARJA RADIČ: Hvala lepa, predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

Najprej je treba poudariti, da je posredovani predlog zakona vsebinsko enak Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah, ki ga je prav tako vložila skupina poslancev, s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom, za katerega je Državni zbor na svoji 34. izredni seji že 2. decembra 2010 sprejel sklep, da ni primeren za nadaljnjo obravnavo, zato se je zakonodajni postopek ustavil. Ob obravnavi takratnega predloga zakona smo tudi obljubili, da bomo na Ministrstvu za gospodarstvo, kot resornem ministrstvu, in potem Vladi predlagali spremembe Zakona o gospodarskih družbah, ki bi uredile tudi problem tihih družbenikov, ki zagotovo obstaja v Sloveniji in zahteva boljšo ureditev, kot smo jo imeli do sedaj. Že takrat smo poudarili, da enostavno črtanje celega poglavja o tihih družbah iz Zakona o gospodarskih družbah problema ne bo rešilo, temveč je bolje predlagati take rešitve, s katerimi se bo omogočilo to, kar je v bistvu poslanec Vizjak rekel, razkrivanje tihega lastništva v določenih primerih. Vlada Republike Slovenije je na predlog Ministrstva za gospodarstvo 24. februarja tudi potrdila Predlog zakona o gospodarskih družbah, ki ureja vprašanje tega konflikta interesov in določa, da poslovodja, to lahko tudi prokurist in izvršni direktor, ene družbe lahko sklepa posel z drugo družbo, v kateri ima sam ali pa tudi njegovi družinski člani ali pa vsi skupaj delež, ki je večji kot 10 % osnovnega kapitala, ali če je sam in njegovi družinski člani tihi družbenik ali če je na kakršnikoli drugi pravni podlagi udeležen na dobičku družbe, da lahko ta posel opravlja le, če s tem soglašata nadzorni svet. Se pravi, se mora razkriti nadzornemu svetu. Če poslovodja takega soglasja ne pridobi, so vsi pravni posli nični. Seveda je tukaj izjema, če je ta delež manjši od desetine osnovnega kapitala, v tem primeru mu ni treba dobiti soglasja nadzornega sveta, ampak kljub temu mora pa obvestiti nadzorni svet, da je tihi družbenik oziroma da ima določene deleže v podjetjih. Poleg tega pa je Vlada 17. februarja na predlog Ministrstva za finance sprejela sklep o priporočilih glede tihih družb, ki se pa nanaša na Agencijo za upravljanje kapitalskih naložb. Agenciji je s tem sklepom Vlada priporočila, da v svoj kodeks vključi nezdržljivost opravljanja funkcije člana organa vodenja in nadzora ene gospodarske družbe s funkcijo tihega družbenika v drugi kapitalski družbi, če ti dve družbi med seboj poslujeta, in da med pogoje za imenovanje članov organov vodenja in nadzora teh družb vključi izjavo, ali je tihi družbenik v drugih družbah, in če je, v

katerih. S tem smo, po mojem mnenju uredili oziroma če bo parlament ta naš predlog zakona o gospodarskih družbah sprejel, mislim, da je tudi že objavljen na spletnih straneh, bo po našem mnenju skupaj s temi priporočili, ki posebej urejajo še razkrivanje tihih družbenikov v primeru, ko je v lastništvo vključena država, da bo na primeren način rešil ta problem, s katerim smo se soočili.

Vlada glede na vse navedeno predloga zakona ne more podpreti, zato predlaga Državnemu zboru sprejetje sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije bo predstavil Matjaž Zanoškar.

Prosim.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Dobro jutro! Spoštovani predsednik, spoštovana gospa ministrica, kolegice in kolegi!

Dovolite, da predstavim stališče Poslanske skupine DeSUS glede Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah. Skupina poslancev je pripravila predlog novele Zakona o gospodarskih družbah, ki ukinja možnosti obstoja tihih družb. S tem predlogom želijo preprečiti zlorabe tihih družb za prikrivanje družabništva ter omejiti možen konflikt interesov. Tihe družbe in tihi družbeniki so pri nas pravno formalno urejeni v Zakonu o gospodarskih družbah, v tretjem poglavju, ki se s predlogom v celoti črta. Pogodba med nosilci tihe družbe in tihim družbenikom ni vpisana v sodni register, zato razmerje med družbenikom in tiho družbo niso znani. Prav tako tihi družbenik ne nastopa v pravnem prometu in ni nosilec pravic in obveznosti iz poslovanja tihe družbe, vendar pa je informiran in soodloča, poleg tega pa je zares skrit pred javnostjo. Izkazalo se je, da zloraba instituta tihe družbe povzroča prikrivanje razmerij med družbeniki v tihi družbi, kar pa posledično omogoča konflikt interesov posameznika tihega družbenika. Tako je lahko tihi družbenik hkrati tudi organ vodenja ali nadzora v družbi, ki neposredno ali posredno posluje s tiho družbo. Kakšno je dejansko število tovrstnih zlorab, se ne more vedeti, in se tudi ne ve. Dejstvo pa je, in to moramo priznati predlagateljem, da ta institut omogoča tudi konflikt interesov posameznika, družbenika oziroma tihega družbenika. Slednje pomeni, da je na tak način omogočeno tudi oškodovanje državnega premoženja v primeru, ko gre za družbo v delni ali večinski lasti države. Seveda vse to zgolj v primeru zlorabe tega instituta. Vprašanje pa je, ali je zgolj preprosto črtanje tistih določb Zakona o gospodarskih družbah, ki urejajo tiho družbo, primerna rešitev, ki bi preprečila oziroma onemogočila takšne zlorabe ter oškodovanja zaposlenih, lastnikov in države, ali pa se lahko takšne zlorabe, konflikt interesov preprečijo na drugačen način.

V poslanski skupini DeSUS menimo, da institut tihe družbe v naš pravni red ni umeščen zgolj z namenom, da bi omogočal sporna in

nezakonita ravnanja vodilnih. Prav tako smo prepričani, da ukinitve te družbe ni potrebna in da bi, kot menijo nekateri strokovnjaki, dosegla ravno nasprotno učinke od načrtovanih. Namen te družbe je v zagotoviti podjetju nov premoženjski vložek, ne da bi tihi družbenik aktivno sodeloval pri upravljanju družbe kot družbenik. V zameno pa je tihi družbenik udeležen pri dobičku družbe, seveda če družba posluje z dobičkom. Če družba dobička nima, je tihi družbenik udeležen v izgubi. Tako je to razmerje v bistvu podobno posojilnemu razmerju.

V poslanski skupini DeSUS se zavedamo problematike, ki jo odpirajo predlagatelji, in podpiramo njihova prizadevanja, da želijo rešiti zadeve, ki so se v nekaterih do zdaj znanih in izpostavljenih primerih pokazale za zelo zaskrbljujoče in resne. Po temeljitem premisleku pa smo se v naši poslanski skupini odločili, da predloga, katerega vsebino smo že obravnavali v decembru lanskega leta, tokrat ne bomo podprli. Posledice, ki bi jih ukinitve tihih družb prinesla, bi namreč lahko vodile v sklepanje različnih oblik pogodb, ki bi privedle do podobnih dejanskih stanj, kot je to v primeru tihih družb, le da to ne bi bilo ustrezno zakonsko normirano, kar pa v končni fazi pomeni nadaljnje možnosti netransparentnosti in pristranskosti poslovanja za namene uresničevanja osebnih ekonomskih interesov.

Vlada že pripravila in v Državni zbor posredovala novelo Zakona o gospodarskih družbah, ki se dotika vprašanja urejanja konflikta interesov z namenom preprečitve pristranskega in neobjektivnega odločanja članov posloводства zaradi osebnega ekonomskega interesa. V Poslanski skupini DeSUS bomo zato v nadaljevanju spremljali ta predlog, ki ga je posredovala Vlada, ter ga na nek način modificiranega na koncu tudi podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Bogdan Barovič. Prosim.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovane kolegice, kolegi, gospa ministrica že drugič, dober dan! Prav je, da se sliši, da smo mi bili že ob osmih pridni.

Zgodba je ista, povedati nekaj novega je zelo težko. Mi smo že decembra lani o tem zakonu govorili. In v bistvu je ena sama resnica, ki pa jo je težko udejanjiti tako ali drugače. Ta pa je, da je sicer namen ukiniti te družbe zaradi vseh, bom rekel kar po naše, lumparij dober. Ampak na veliko žalost se takšne in podobne lumparije dogajajo tudi drugod in tudi v drugih gospodarskih družbah, in smo spet tam. Ali bomo še gospodarske družbe ukinjali? Slovenska nacionalna stranka je že opozorila, da je treba sistemsko, in to sem se posebej še obrnil h gospe ministrici, takšno vsebino reševati. To pomeni sistemsko, z zakonom in z nadzori. Ne s plačevanjem nadzorov, ko so bili najhitrejši milijonarji v zgodovini na sploh nadzorniki, ob tem da so bili tudi na prvem mestu po svojem nedelu v zgodovini celega sveta na sploh, govorim o nadzorih v Sloveniji. Ker nadzora ni bilo, se je dogajalo vse, kar se dogaja, in posledica je danes

ponovno obravnavani zakon predlagatelj – Poslanske skupine SDS.

V Slovenski nacionalni stranki pravimo, da nima smisla sprejemati zakonov, takšnih in drugačnih, zaradi posameznih primerov, temveč ponovno javno pozivamo in opozarjamo, da naj se za takšne, in vse nepravilnosti, ki se jih tiče ta zakon in tudi drugi zakoni, zvišajo kazni in se tudi opredelijo. Ker marsikatera takšna nepravilnost, to je zelo blag izraz, niti v Kazenskem zakoniku ni opredeljena.

Namen zakona je dober. Želi preprečiti marsikatero, na žalost že strojeno, lumparijo. Po drugi strani pa sem vsaj sam osebno v velikih dvomih, ali bomo s tem preprečili vse tisto, kar se je dogajalo in kar se verjetno še dogaja in se nekaj časa še bo. Če ukinitve te družbe, se bodo takšna in podobna dejanja dogajala v gospodarskih družbah. Zakaj sem osebno skeptičen? Zato, ker najbrž že kolegice in kolegi poznate ta zakon, upam, da ste ga vsaj pogledali in videli, da obstajajo tako imenovane atipične tihe družbe, za katere je značilno, da so delavci tihi solastniki in poleg tega da so delavci, zaposleni v teh tihih družbah, so seveda tudi tihi solastniki in prejema dobiček za dobro opravljeno delo, in bi z zakonom, s katerim bi te družbe ukinili, prizadeli tudi takšne delavce. To je moj osebni dvom, dvom Bogdana Baroviča, člana Slovenske nacionalne stranke.

Zato bomo v Slovenski nacionalni stranki, kot smo tudi prvič, odločali po svoji vesti in presoji. Še enkrat pa vso javnost in tudi kolegice in kolege ter predstavnike ministrstev opozarjamo, da je ta predlog zakona, ponovno vloženo, že spet eno veliko opozorilo, da je treba ne s posamičnimi zakoni, ampak generalno in počez, in to takoj, pozvati, opozarjati, ukrepati, zvišati kazni za vse gospodarske nepravilnosti, ki so se v takšnih družbah, omenjenih v tem zakonu, dogajale. To pa je bistveno sporočilo tega zakona. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil Milan Gumzar.

MILAN GUMZAR: Hvala za besedo. Spoštovana gospa ministrica s sodelavci, kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Zakon o gospodarskih družbah, ki je danes pred nami, je po svojih členih popolnoma identičen zakonu, ki ga je ista poslanska skupina približno pred tremi meseci in sledi že znani maniri, da se vlagajo isti zakoni, čeprav so bili pred nedavnim zavrnjeni. Že ob takratni razpravi smo v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije zavzeli stališče, da ostro obsojamo konflikte interesov, ki se izvajajo tudi preko instituta tihih družbenikov in nosilcev tihih družb. Zato smo se takrat in se tudi danes z vidika ciljev, ki jih zakon zasleduje, s temi cilji strinjamo, prav tako smo dejali, da nam je v Poslanskem klubu Liberalne demokracije dovolj skoraj dnevnega soočanja s takšnimi in drugačnimi domnevnimi zlorabami na gospodarskem področju, še posebej pa v povezavi s podjetji, ki so v državni ali celo večinski državni lasti. Takrat smo tudi Vlado pozvali, da zaradi s tem zakonom neoptimalnim in v nekaterih delih celo neustreznim rešitvam čim prej

pripravi ustrezno sistemsko rešitev. Tako tudi danes ugotavljamo, da s črtanjem poglavja o tihih družbah ne rešujemo prav ničesar, kar bi deklarativno z zakonom rešili. Če ukinjamo institut tihih družb, bomo samo administrativno odpravili en mehanizem, vsebinsko pa še naprej omogočamo tovrstno sporno delovanje na drugačen način. Tovrstnim ugotovitvam pritrjuje tudi mnenje Vlade, ki pravi, če bi sledili namenu predlagatelja in črtali poglavje v Zakonu o gospodarskih družbah, ki ureja tihe družbe, s tem ne bi preprečili pogodb, na podlagi katerih bi lahko posameznik na takšen ali drugačen način sodeloval pri dobičku družbe.

Zato v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije te rešitve ne moremo podpreti, bomo pa vsekakor podprli za celovito in tudi v praksi izvedljivo preprečevanje konfliktov interesov. Čeprav se v Poslanskem klubu Liberalne demokracije strinjamo, da se instrument tihih družb prepogosto zlorablja, pa ugotavljamo, da tihe družbe poznajo v večini nam primerljivih držav in s samim konceptom nimajo večjih težav, s to razliko, da v teh državah sistem nadzora običajno oziroma vse bolj učinkovito deluje. Kot je znano, je Vlada že prejšnji teden sprejela in v Državni zbor posredovala predlog novele Zakona o gospodarskih družbah, ki bolj celostno in horizontalno preprečuje konflikte interesov v gospodarskih družbah. Čeprav v Poslanskem klubu Liberalne demokracije menimo, da je to en korak v pravo smer, pa smo tudi mnenja, da vladni zakon predvsem bolj učinkovito rešuje tozadevno problematiko ter bo tudi v večji meri uspel uresničiti cilje, ki naj bi jih zasledoval tudi danes obravnavani zakon. Novela zakona, ki jo je posredovala Vlada, namreč določa, da mora poslovodstvo, če pride do nasprotja interesov pri sklepanju pravnega posla z neko drugo družbo, katere družbenik je sam ali njegov ožji družinski član ali če je udeležen na dobičku te druge družbe, na katerokoli drugi pravni podlagi, v tem primeru tudi če je tihi družbenik, za sklenitev takšnega pravnega posla pridobiti soglasje nadzornega sveta družbe. S tem upamo, da bomo tudi v praksi rešili horizontalno problematiko potencialnega skrivanja lastništva in odtekanja denarja k osebam, ki podjetje tudi upravljajo. Podobno kot smo že opozorili pred meseci, pa moramo ponoviti naše stališče, da v Sloveniji, kadar naletimo na pereč problem, imamo ne ravno najboljšo navado, da se hitro, površinsko in stihijsko lotimo reševanja. To je, da mislimo, da lahko vsak družbeni problem rešimo s spremembo zakonodaje. A težave so ponavadi globlje in so na gospodarskem področju povezane tudi s poslovno kulturo, razumevanjem podjetništva in kooperativnem upravljanjem.

Kot že rečeno, v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije tega zakona kljub dobremu namenu ne moremo podpreti, ker ne bi rešili težav, katerih reševanje si za cilj postavlja predlog zakona. Zato pa smo naklonjeni rešitvam, ki jih prinaša vladna novela Zakona o gospodarskih družbah in tudi pozdravljamo relativno hitro odzivnost ministrstva, ki je pripravilo predvidene spremembe. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil Anton Colarič.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa. Gospod predsednik, ministrica, kolegice, kolegi!

Identični predlog zakona, kot ga predlaga sedaj opozicijska SDS, smo poslanci že obravnavali na 34. izredni seji decembra lani. Že takrat je bilo jasno povedano, da kljub nekaterim slabostim, ki jih nosi institut tihih družb, pomeni njegova odprava še večjo možnost zlorab oziroma še več prikritih oškodovanj upnikov podjetij. Zlorabe instituta tihih družb že preprečuje obstoječi zakon o gospodarskih družbah v 8. členu, ki govori o spregledu pravne osebnosti, obstaja veliko pozitivne zakonodaje, ki še dodatno omejuje zlorabe, ne nazadnje pa je Vlada na omenjeni izredni seji ob obravnavi enakega zakona povedala, da se zavedajo nekaterih pomanjkljivosti obstoječe zakonodaje in zato obljubila pripraviti rešitve, ki bodo te pomanjkljivosti odpravile. Obljubljeni zakon je pripravljen in že predložen Državnemu zboru. Upamo, da bo opozicija tudi ob sprejemanju tega predloga novele zakona tako goreče pripravljena razrešiti problem tihih družb s svojo podporo temu predlogu.

Kot je bilo že obrazloženo in izglasovano na izredni seji v začetku decembra lani, bomo tudi tokrat v Poslanski skupini SD zavrnili nadaljnjo obravnavo zakona. Več razlogov od vseh zgoraj navedenih pa lahko preberete tudi v magnetogramu razprav naših poslancev, z dne 2. 12. 2010. Predlagatelje pa opozarjamo, da je prekomerna zakonodajna pobuda sploh s predlaganjem enakih, že zavrnjenih, predlogov zakonov najmanj sporna. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil Zvonko Černač.

Prosim.

ZVONKO ČERNAČ: Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, gospa ministrica, vsi ostali prisotni.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ponovno prihajamo s poskusom, da bi v normativno ureditev uzakonili ustrezno ureditev glede tihih družb. Ponovno se soočamo s poskusom, za katerega menimo, da bi ga bilo treba končno uzakoniti, ker dosedanja praksa ne kaže nobenih dobrih posledic sedanje normativne ureditve. Tihe družbe in tihi družbeniki so pravnoformalno urejeni v Zakonu o gospodarskih družbah, v tretjem poglavju, od člena 158 do člena 167. V slovenski pravni red je bila tiha družba umeščena v krog osebnih družb že pred sprejetjem veljavnega ZGD-ja. Pravnoformalno ureditev tihih družb smo v našo zakonodajo prevzeli po zgledu ureditev v germanskih državah, v Sloveniji pa izkušenj z delovanjem tihih družb praktično nimamo ali pa za njih niti ne vemo. Ne obstaja nobena pravna praksa s tega področja. Bistvo delovanja tihe družbe je v pogodbi med nosilcem tihe družbe in tihim družbenikom, ta pogodba ni vpisana v sodni register, zato niso znana razmerja med družbeniki v tihi družbi. Ta oblika razmerij med nosilcem tihe družbe in tihim družbenikom omogoča obstoj

javnosti prikritih razmerij v tihi družbi in posledično omogoča konflikt interesov posameznega družbenika oziroma tihega družbenika.

V Sloveniji v pomanjkanju pravne prakse, v Sloveniji, kjer se soočamo s posttranzicijskim obdobjem, pa so morebitni dobri nameni, ki bi jih lahko taka normativna ureditev prinesla v prakso – ob prejšnji obravnavi predloga te novele smo slišali s strani nekaterih koalicijskih poslancev, da bi preko tega instituta lahko pridobili dodaten kapital v slovensko gospodarstvo – v slovenski družbi, glede na posttranzicijsko obdobje, je to praktično nemogoče. Niti enega primera dobre prakse ni mogoče konkretno navesti, preko katerega bi lahko utemeljevali ustrežno ureditev v sedanji zakonodaji glede tihih družb. Nasprotno. Vsi primeri, s katerimi smo se soočali do sedaj, v preteklosti in s katerimi se soočamo še danes, govorijo o tem, da je bil ta institut pretežno oziroma v veliki meri, če ne povsem, zlorabljen za neke prikrita namene, za skrivanje pred javnostjo, za izogibanje davčnim bremenom ali celo za morebitna koruptivna in ostala kazniva dejanja. Temu se je seveda treba izogniti in v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ne razumemo, zakaj se Vlada in pristojni toliko časa otepajo ustrezni normativni ureditvi tega področja na tak način, da tudi to delovanje postane pregledno in da se pred javnostjo omogoči vpogled v razmerja na tej osnovi.

V Slovenskem pravnem redu smo povzemali iz drugih normativnih ureditev različne primere, ki so se pokazali v teh ustaljenih sistemih, kot je germanski in ostali, kot primeri dobre prakse. Žal se pri nas niso pokazali kot taki zaradi razlogov, ki sem jih že prej omenil. Pokazali so se v popolnoma drugi luči in mislim, da je v interesu tako slovenskega gospodarstva kot slovenskih davkoplačevalcev in tudi slovenske politike, da se končno ta razmerja na ustrezen način uzakonijo, da se normativno uredijo na transparenten način, na pregleden način, ker bodo s tem preprečene možne škodljive posledice tega instituta.

Predlagam, da še enkrat premislite in namero, ki jo vlaga Slovenska demokratska stranka, oziroma napore, ki jih vlagamo v tej smeri, tudi v tistih poslanskih skupinah, ki tega namena nimate, v zakonodajni proceduri podprete. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil Alojzij Potočnik.

ALOJZIJ POTOČNIK: Spoštovani!

Cilj predloga zakona, ki ga je vložila skupina poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom, je, tako predlagatelj, preprečiti formalnopravno razmerje med družbeniki in družbo, ki je prikrita javnosti in ni vpisano v sodni register, prikrivanje teh razmerij pa da omogoča izkoriščanje konflikta interesov posameznika in posledično oškodovanje predvsem državnega premoženja. Nakazana rešitev je, poenostavljeno, preprosta. Zakonska podlaga za ustanovitev in delovanje tihe družbe se ukine in s tem se možnost nedopustnega nasprotja interesov prekine. Tako se onemogoči, kar sicer izkazujejo resnično nekateri razkriti primeri, da se posameznik, ki je, na primer, organ vodenja v

podjetju v državni lasti, pojavi kot naročnik storitev ali proizvodov, hkrati pa je tihi družbenik pri izvajalcu teh storitev oziroma izdelovalcu ali dobavitelju proizvoda. Predlagatelji zaključujejo, da v Sloveniji obstaja zgolj tveganje, ne pa tudi korist od obstoja tihih družb. Izkažejo tudi verjetnost, da tihi družbeniki in tihe družbe zaobidejo davčne predpise in s tem zmanjšajo davčni donos. Tej trditvi in zaključkom je moč oporekati v pretiranem izhodišču. Kirurški rez se uporablja nesorazmerno in prekomerno, glede na posledice, ki jih zagreši institut tihe družbe. Strokovna javnost, ki jo citira tudi Vladino mnenje, navaja, da je ukinitve tihe družbe povsem nepotrebna in da bi lahko dosegla tudi nasprotno učinke od načrtovanih. Takole gre stališče: "Tista stanja, ki naj bi ukinitve tihe družbe preprečila, bodo obstajala še naprej, le da v okviru drugih, zlasti obligacijskih pravnih institutov, s tem pa tudi ne bodo veljale," in tu je poudarek, "omejitve, ki jih korporacijsko pravo kot kogentno pravo vsebuje zaradi zaščite upnikov in družbenikov." Z drugimi besedami, institut tihe družbe sam po sebi ni nič bolj izpostavljen zlorabam kot katerikoli drug institut. Pri tem pa je treba spomniti, da je pripravljen Vladin predlog novele Zakona o gospodarskih družbah, pa tudi na sklep Vlade o priporočilih glede tihih družb Agenciji za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije in pravnim osebam javnega prava. Zadeve se torej očitno premikajo in po našem mnenju se premikajo v pravo smer.

V tej optiki Poslanska skupina Zares predloga ne bo podprla. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil mag. Radovan Žerjav. Prosim.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

Tihe družbe niso neka novodobna oblika družbe niti ne slovenski unikum. Razvile so se že v poznem srednjem veku na območju osrednje Evrope, Francije, Italije, Nemčije. Bistvena značilnost te družbe je bila in je še danes, da tihi družbenik v družbo prispeva premoženjski vložek, tretjim osebam pa ostane skrit. Danes se torej tihe družbe oblikujejo predvsem za izvedbo tistih poslov, pri katerih je interes izvajalcev, da se njihova udeležba javno ne razkrije. Zato se ta oblika pojavlja na različnih področjih gospodarstva. To je seveda vse lepo in prav, težava pa nastopi, ko se ta instrument tihe družbe zlorablja za osebno izkoriščanje moči in položaja, ki ga ima pred vstopom v družbo bodoči družbenik. V mislih imamo predvsem gospodarske situacije, ko gre za takšna ali drugačna podjetja v državni lasti. Direktor podjetja v državni lasti vpliva na izbor določenega dobavitelja. Dobavitelj se bo zagotovo težko uprl želji direktorja, da postane njegov tihi družbenik. Seveda takšna ponudba ni nemogoča tudi s strani dobavitelja. Za zasebni gospodarski sektor tiha družba ni in ne more biti problem. V tem segmentu gospodarstva bi jih celo lahko dopuščali še naprej. Problem tihe družbe pa postane izredno velik v

odnosu država – zasebni sektor. V tem primeru pa tiha družba ni in ne more biti legitimen inštrument. Je lahko le institucionaliziran inštrument korupcije, ki omogoča zlorabo moči in položaja z vladnim in državnim vedenjem in soglasjem. A v Sloveniji je, na žalost, to vse lepo in prav. Direktor družbe v večinski državni lasti je tihi družbenik podjetij, s katerimi to državno podjetje sodeluje. Koalicijske stranke v tem ne vidijo nobenega problema, nobenega konflikta interesov. Vse je v redu, vse je skladno z zakonodajo. Zdrav razum nam govori, da bi morali biti nad takšno situacijo zgroženi. Problem bi naj bil moj sosed, ki me popoldne pride ob kavici ostrič. On je delavec na črno, ki državi krade in ne plača davkov. Direktor, ki ga na njegovo mesto postavi Vlada, pa naj z blagoslovom Vlade kot tihi družbenik kasira dobičke pri dobavitelju, kateremu dražje, kot bi sicer, lahko plačuje njegove storitve.

Tiha družbenišтва državnih uradnikov in menedžerjev podjetij v večinski državni lasti, tudi uglednih politikov, če hočete, so uzakonjena korupcija. Treba jih je razkriti in prepovedati. V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke bomo predlagani zakon podprli.

Tudi zakon, ki je v državnozbornski proceduri, pripravljen s strani ministrstva, po naši oceni ni pravi odgovor na problem, ki ga imamo. V vsakem primeru dovoljuje, bom rekel, tovrstno korupcijo. Rešitev, da do 10 % lastništva v družbi, s katero družbenik sodeluje kot direktor, torej direktor, ki je lastnik do 10% neke družbe, s katero sodeluje, da mora le obvestiti nadzorni svet, če pa je to nad 10%, pa dobiti soglasje nadzornega sveta, to po naši oceni preprosto ni nič. Takšno sodelovanje direktorja ali pa upravnega organa, ki je hkrati tudi lastnik neke družbe, s katero sodeluje to državno podjetje, je preprosto potrebno prepovedati. To ne bi smelo biti v tej državi dovoljeno. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitevjo stališč poslanskih skupin.

Sledi splošna razprava poslank in poslancev. K besedi se je javil mag. Andrej Vizjak kot predlagatelj.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani predsednik!

Iz nastopov predstavnikov poslanskih skupin in tudi ministrice sem kot predstavnik predlagatelja dolžan pojasniti nekatera napačna razumevanja našega predloga, in tudi nekatere primerjave med predlogom, ki ga je predstavila ministrica, torej predlogom Vlade, in predlogom tega zakona, ki ga predlagamo poslanci.

Prvi problem je v tem, torej primerjava. Predlagatelj predlagamo, da se institut obstoja javnosti prikritega razmerja med družbeniki v določeni družbi, da se razkrije. Da ni nobenega skritega družbenišтва in prikritega razmerja med družbo in družbenikom. Če bi se slučajno, tu sem slišal nekaj iz stališč poslanskih skupin, če bi se torej zaradi tega, ker bi to črtali iz Zakona o gospodarskih družbah, takšno razmerje pojavilo, imamo 6. člen tega zakona, ki pravi, da je sleherno razmerje med družbeniki ali med družbo in družbeniki nično. To je 6. člen. Se pravi, da ni nobenih pravnih posledic takšnega razmerja, ne

obstaja. In tudi kakršnih koli obveznosti iz naslova takih razmerij ne bi bilo. To določa 6. člen. Tudi praznino, če bi se morebiti brez pravne podlage pojavilo na podlagi obligacijskega prava, jaz ne vem, kateregakoli, neko razmerje med družbeniki, bi bila ta razmerja, če ne bi bila javnosti dostopna preko vpisa v register, nična. To mi predlagamo. To se pravi, da naredimo konec temu prikritemu družbeništvu, ki je zaradi prikritosti problematičen. Nekdo, ki ima zdrave, poštene namene, zakaj bi se skrival? Dajte mi povedati. Skrivajo se tisti, ki nimajo takšnih namenov. Ko smo želeli na Komisiji za nadzor javnih financ obelodaniti te skriteže, te prikrite družbenike javnosti, še posebej so nas zanimali tisti, ki so hkrati tudi predsedniki uprav družb ali pa v organih upravljanja in nadzora družb v državni lasti, je Vlada rekla, da teh kompetenc, da bi pa to razkrivali, nima. Kar ni res. S tem se ne morem izogniti občutku, da Vlada naravnost ščiti nekatere posameznike, ki so očitno v upravah državnih firm in hkrati tihi družbeniki, ne vem, kje še vse. Če ni tako, potem se zavzemite za razkritje teh podatkov in jih objavite. Če jih ni, jih ni, če so, pa povejte, kateri so. To smo zahtevali na Komisiji za nadzor javnih financ pred nekaj meseci, podatkov nismo dobili oziroma smo samo dobili dopis Vlade, da nima kompetenc tukaj pozivati teh vodilnih k temu. In to je naš predlog. Naš predlog je, da se ta institut tihega družbenišтва prepreči v prihodnje in da se v prehodnem obdobju tudi uredijo razmerja z obstoječimi tihimi družbeniki. Kaj pa je predlog Vlade? Da še naprej obstajajo taka razmerja, možnost še naprej obstoja teh razmerij, vendar da se določena razkrijejo nadzornemu svetu. Lahko pa ostanejo prikrita javnosti. In to ne rešuje določenih primerov, ki so bili v praksi. Kaj pa tihi družbenik tihega družbenika, kot je bil primer Taluma in Gradbenega podjetja Ptuj? Gospod Toplek kot član uprave oziroma predsednik uprave Taluma ni bil tihi družbenik gradbenega podjetja, ampak je bil tihi družbenik tihega družbenika Gradbenega podjetja Ptuj. Se pravi, posredno. Zvit možakar. In zanimivo, zaobšel je pravila, ki so bila danes povedana, pravila tipičnih tihih družb, torej pravila, da moraš nekaj vložiti v tiho družbo, da potem lahko pričakuješ dividende. On ni nič vložil v tiho družbo, vendar je pričakoval delež kupnine, če bi se ta firma prodala. To si je pa izbral in potem se je zavzel ob prodaji, da dobi tudi svoj delež. Brez vložka, nič ni dal. Tega primera, spoštovana ministrica, vi s svojim predlogom ne pokrivete. Ni se treba razkriti in bo še naprej ostajalo. In ne misliti, da so predsedniki uprav manj zviti kot vi. Bolj zviti so. Našli bodo sto načinov, da bodo zaobšli to vašo razkritje in se bodo lepo kopali v teh privilegijih še naprej. Če vam je res za stvar, se naj vse te stvari – zaradi mene lahko tudi tiho družbenišтво ostane – razkrijejo, naj bo obvezen vpis v register, naj bo javno.

Želim poudariti, da želite s predlogom Vlade nekako odgovoriti na ta izziv, ki ga postavljamo pred vas s strani opozicije, zdaj že drugič, češ, da je res treba nekaj narediti, vendar ste se lotili stvari na tak način, da bo pravzaprav izpadlo, da ste bili aktivni, rezultat bo pa enak ničli. Ne bo seveda nobenega učinka, ki ga želimo doseči predlagatelji. Učinek, ki ga želimo predlagatelji doseči, je pa samo transparentnost, samo to, da se

ve, kdo je kje. Ne želimo nobenega pribijati na pranger, ne želimo nobenemu nič, če ima zdrave poslovne namene in se tako tudi vključuje v korporacijska razmerja v gospodarskih družbah, nimam nič proti temu. Jaz bi celo pristal na to, kot sem slišal od nekaterih, da je to tradicija v razvitih tržnih ekonomijah in zakaj tudi mi tega ne bi imeli. Iz preprostega razloga, ker nismo razvita tržna ekonomija, ker smo tranzicijska tržna ekonomija z vsemi otroškimi boleznimi, ki jih ona prinaša, zato tudi sprejemamo unikatne rešitve v Sloveniji, ki preprečujejo zlorabo posameznikov in se tu odmikamo od nekkih pravil uveljavljenih tradicionalnih tržnih ekonomij. Menim, da bo razkrivanje razmerij nadzornim svetom v družbah, kjer je nekdo več kot 10 % tih družbenik, veliko, veliko premalo. Najprej imamo opravka z izjemno zlihanostjo med nadzornimi sveti in upravami. Nadzorni sveti namreč potrjujejo in odločajo o individualnih razmerjih do uprav, še posebej glede plač, nagrad in vsega podobnega. Nasprotno pa uprave določajo, koliko si lahko tudi nadzorniki odrežejo kruha iz naslova opravljanja svojega dela v družbi. In ni skrivnost, če povem, da je zlasti v firmah v večinski državni lasti neko sodelovanje, grdo rečeno zlihanost, med nadzornimi sveti in upravami očitno. Na tem gradite ureditev sedanjega tihega družbeništvu v prihodnje. Da se to se ne bo izkazalo, je več kot jasno. In še nekaj. Sploh ni treba priglaševati poslov tihega družbenega, če je manj kot 10 %, kolikor razumem vaš predlog. Zakaj? Zakaj ne v celoti preprečiti kolizije interesov? Tudi poslanci ne smemo biti soudeleženi v nobeni zadevi, nikjer, razen izjem, ko govorimo o nekem znanstvenoraziskovalnem delu, pedagoškem in tako naprej. Nič. Tukaj je pa 10 %. Čemu? Zakaj? Kje je ta prag? Od kod? Zakaj ni 50, zakaj ni 5? Neka nepotrebna diskrecija.

Želim poudariti, da se naš predlog celovito loteva te problematike, vaš pa zelo površno, zato bo v bistvu po moji oceni naredil samo to, da boste lahko obkljukali en ukrep, ki v praksi kot številni drugi ne bo deloval in bo sam sebi namen.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Andrej Magajna. Pripravi naj se Franco Juri, za njim Jakob Presečnik.

ANDREJ MAGAJNA: Hvala za besedo.

Cilji zakona so vsekakor pozitivni, vzporedno smo dobili tudi informacijo, da že veliko vemo o tem, da tudi Vlada pripravlja novelo zakona o gospodarski družbi. Ali je treba rigorozno rešiti to vprašanje anomalij tihih družb, enostavno, da jih ukinemo, ali pa poskušamo z novelo zakona to zadevo ustrezno urediti oziroma omejiti na tista področja, ki so še dopustna? Ta novela, ki bo dala kompetence nadzornim odborom, se bojim, da ta inštrument ne bo deloval tako, kot je zamišljen, saj opažamo, kot je bilo že danes rečeno, veliko sprego med nadzornimi odbori in upravami. Ta sprega ni samo personalna, ampak je v nekem smislu tudi sistemska. Ko sem preučeval novele zakona, ki se nanašajo na javne zavode in tudi zakona o negospodarskih javnih družbah, v teh novelah se dopušča, da nadzorni odbori celo prejemajo nagrade iz komercialne dejavnosti teh javnih

zavodov. Samo primer dam, da je že tu sistemsko vnesen mehanizem demotiviranosti, ali bodo nadzorni odbori nadzorovali uprave, če so udeleženi celo v dobičku pri presežkih poslovanja. Sprege so tudi med politiko in gospodarstvom. O tem ni dvoma. Izvirni greh pa je, kot sem že večkrat na več mestih poudaril, čeprav ni to tema dnevnega reda, v financiranju gospodarstva volilne kampanje. Ta volilna kampanja je sicer limitirana, omejena, ampak že to, da to dopuščamo, da gospodarstvo financira volilno kampanjo, pravzaprav vzpostavljamo tisti primarni osnovni mehanizem, ustvarjamo pogoje za koruptivna razmerja. Vsem tem gospodarskim subjektom, ki financirajo volilno kampanjo, je treba nekako povrniti uslugo. Morda je en način tudi preko omogočanja poslovanja tihih družb. Tudi to je eden od možnih sistemov, kjer se kompenzira vse to, "usluga za uslugo". Odločili se bomo danes zvečer, ko bomo glasovali. Mi trije poslanci bomo to še temeljito pretehtali. Človek se pravzaprav odloča med tem, ali rigorozno prepovedati ali iskati v noveli zakona tiste izjemne primere, kjer je to dopustno. Sam se bolj nagibam k temu, če sistem nadzora ni možen, je boljše nekaj prepovedati. To je enako kot pri napotnicah za malo delo. Minister oziroma Vlada je pripravila celo vrsto omejitev na ravni delavca, na ravni delodajalca, vendar že danes vemo, da Inšpektorat za delo tega ne more nadzorovati in je nenadzorljivo samo po sebi. Inšpektor za delo lahko nadzira, ali kdo ima pogodbo o delovnih razmerjih ali je nima, do te faze se še da, koliko ur pa je nekdo opravil na nekem obratu, pa praktično ni možno nadzirati. Tako se mi zdi, da nadzor ne bo mogel biti uresničljiv. Sam se bolj nagibam k temu, da bi enostavno ta inštitut ukinili, ne glede na to, da ga v tujini ne poznajo in v določenih primerih verjetno tudi pozitivno funkcionira. Že danes so bile omenjene atipične tihe družbe, v katerih so delavci tudi lastniki teh tihih družb, vendar zaradi teh nekkih pozitivnih izjem dopuščamo inštitut, ki pa sam po sebi omogoča številne anomalije in zlorabe.

Mogoče bi bolje to zadevo urejali z določili, ki se nanašajo na poslovne partnerje, tihe poslovne partnerje oziroma na poslovno skrivnost. To bi lahko uredili v drugih členih. Sam se pa bolj nagibam, da bi bilo ta inštitut tihih družb vsaj v naših pogojih poslovanja in naših tranzicijskih razmerah bolje celo ukiniti kot iskati tako imenovane izjemne primere in rešitve, ko bo nadzorni odbor nadziral morda celo sam sebe.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Franco Juri. (Ga ni.) Besedo ima Jakob Presečnik, pripravi naj se Ivan Grill.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Gospa ministrica s sodelavci, kolegice in kolegi!

Zagotovo je treba na tem področju nekatere stvari spremeniti. Jaz ne rečem, tudi sam sem zelo v dilemi, ali je konkretno ta predlog, ki je podan, in ga, kot ste mnogi že rekli, drugič obravnavamo, ki predvideva ukinitve tihih družb, ali je res popolnoma v vseh primerih tudi popolnoma pravilen. Zagotovo je v nadaljnji obravnavi, v nadaljnji razpravi, tudi na odboru, je treba temu zakonu še kaj dodati. To zagotovo. Ko ga pa

primerjam z zakonom, ki ga je pripravila Vlada, mislim, da nosi nek najnovejši datum, mislim, da ga je pred nekaj dnevi ali pa pred tednom Vlada kot predlog sprejela, sem pa zagotovo prepričan, da je ta predlog, ki je dan, ki je danes v obravnavi, zagotovo v naših razmerah bistveno boljši. Jaz sem seveda prepričan, da so te oblike delovanja posameznikov na več področjih izredno nesorazmerno rešene. Vsi vemo, da smo v lanskem letu sprejeli zakon, Državni zbor ga je sprejel, mi smo mu sicer nasprotovali zaradi nekaj popolnoma nelogičnih rešitev, Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije, približno tak naslov ima, kjer popolnoma nesorazmerno ureja, nekritično ureja nekatere dejavnosti, ki jih eventualno opravljajo tudi različni funkcionarji na različnih nivojih. Velika večina poslancev je sopolpisala predlog sprememb tega zakona, pa sem prejšnji teden bral komentarje nekaterih strokovnjakov in politikov na področju preprečevanja korupcije, da je velika večina poslancev podlegla interesom županov občin in tako naprej. S tem se zagotovo ne strinjam. Na enem področju katerikoli funkcionar ne sme biti predsednik nekega kulturnega društva, ki dobi 200 evrov od občine, na drugi strani pa imamo zadeve, ki so bile danes že navedene, in zagotovo jih je cel kup, kjer so te številke ali povezave bistveno drugačne in še skrite povrhu. V tem je problem – ko bi bile vsaj odkrite, ko bi bile vsaj znane. Zato sem prepričan, da je treba nekaj v tem primeru storiti, da je očitno, da zakon v drugo spet ne bo dobil podpore, ampak zagotovo bom tudi jaz in v naši poslanski skupini bomo izredno kritični do predloga, ki ga je dala Vlada in ga bo treba krepko spremeniti, v nasprotnem primeru ne bomo zraven, ko se bo potrjeval oziroma bomo zagotovo glasovali "proti", ker ustvarja ali omogoča spet ta razmerja, ki so najmanj, kar je, družbeno škodljiva in prinašajo neke ogromne tudi osebne koristi.

Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Ivan Grill, pripravi naj se Matjaž Zanoškar in za njim mag. Borut Sajovic, Rudolf Petan.

IVAN GRILL: Hvala lepa za besedo, spoštovani gospod predsednik. Spoštovana ministrica s sodelavci!

Znano je že vrsto let, da je v Sloveniji bilo, je veliko gospodarskega kriminala. Očitno je to res, in to kažejo tudi vedno nova odkritja, ampak prepričan sem, da je tega kriminala še bistveno več, kot se uspe odkriti. Pa se vprašajmo, zakaj je v Sloveniji toliko kriminala, čeprav nobena država ni imuna, ampak pri nas je pa zagotovo relativno zelo visok nivo. Verjetno je eden ključnih razlogov v tem, da so zelo inovativni tisti, ki ta gospodarski kriminal izvajajo. Zagotovo so vsaj dva koraka pred pisci zakonov, pred Vlado, pred ministrstvi in verjetno tudi pred represivnimi organi. Drugi razlog pa je verjetno moč iskati tudi v tem, da imamo mi takšno zakonodajo, ki to omogoča. In ta zakonodaja, noben me ne bo prepričal, je bila od osamosvojitve naprej pisana na način, da se takšne zlorabe dajo tudi izvajati, seveda na prikrit način. In dva izmed teh zakonov sta zagotovo naslednja. Prvi je Zakon o

varstvu osebnih podatkov, to je zakon, ki omogoča, da se pod pretvezo varovanja osebnih podatkov lahko skrivajo takšni ali drugačni podatki tistih, ki so vpleteni oziroma avtorji, odkriti ali prikriti, gospodarskega kriminala, pa tudi drugih vrst. Ni samo to. Drugi zakon pa je zagotovo Zakon o gospodarskih družbah in tako imenovano poglavje tihih družbenikov. To sta dva zakona, ki omogočata ribarjenje v kalnem. Trdno sem prepričan, če boste vprašali uspešne podjetnike, tiste, ki res delajo z namenom, dušo, srcem, ki želijo ustvarjati blagostanje, ali podpirajo način, da se lahko skrivajo za nekimi poslovnimi dogodki ali dejanji. Prepričan sem, da ne. Kdor želi pošteno delovati, bo pošteno deloval in se ne bo skrival za takšnimi ali drugačnimi možnostmi, kot jih prinašajo tihi družbeniki. In bi prav želel slišati od vas gospa ministrica ali sodelavcev ali kogar koli, kje so tisti argumenti, prednosti, ki jih tiho družbeništvo prinaša. Ne s tistimi floskulami, da nekateri želijo vlagati, pa ne želijo biti razkriti. To so prazni razlogi. Nek tehten argument, ki bo prepričal javnost in seveda tudi nas, da je tiho družbeništvo res nek način, da bomo spodbujali podjetništvo, razvoj podjetništva, vlaganje v znanost in razvoj in tako naprej. Jaz sem prepričan, da teh argumentov ne bo.

In naslednje vprašanje, prosil bi vas, če mi lahko odgovorite. Kdo je ta predlog zakona, ki ste ga vi zdaj na Vladi že sprejeli in vložili v proceduro, spisal? Ali so to vaši sodelavci, strokovni uradniki, ali je to neka zunanja institucija ali je to neka odvetniška hiša, za katero je lahko tudi skozi tihe družbenike moč zaznati, da so bili v ozadju tisti, ki podpirajo tiho družbeništvo naprej? Jaz se bojim, spoštovana gospa ministrica, da je ta predlog zakona spisan tako, da tisti, ki so že do zdaj zlorabljali ta institut tihega družbeništva, odpirajo šampanjec, kajti vedo, da s takšnim zakonom, kot ga Vlada predlaga, se ne bo preprečil ta namen, ki ga z našim zakonom, ki smo ga vložili v Slovenski demokratični stranki, želimo preprečiti. Zakaj omogočati tiho družbeništvo, zakaj omogočati, da se zadeve zakrivajo, če to ni potrebno? Naj bo zadeva javna, naj bo jasno vsakomur, kdor seveda želi. Ne glede na to, da se sklicujete, ali tudi v koaliciji nekateri, da poznajo ta institut tudi druge države ali pa nekatere izmed evropskih držav. Strinjam se, ampak verjetno tam niso tako inovativni ali pa imajo represivne organe, imajo organe nadzora, ki preprečujejo ali onemogočajo te zlorabe. Samo ta zakon, ki smo ga vložili v Slovenski demokratični stranki, bo deloma, govorim deloma, ne v celoti, onemogočil ali pa prerezal peruti tem zlorabam tako imenovanih tihih družbenikov. Kakšne bi bile posledice vseh teh prikritih dejanj, mogoče nekoliko kasneje. Zdaj bi komentiral samo še te rešitve, ki jih dajete v vašem zakonu.

Omenili ste, da bo treba razkriti ali pa dobiti soglasje nadzornih svetov, tisti, ki bodo 10 % družbeniki ali pa lastništvo v 10 %. Že kolega Andrej Vizjak je prej govoril o tako imenovani povezanosti ali zlihanosti nadzornih svetov, uprav družb pa tudi drugih. Praksa kaže ali pa podatki, dokazljivi primeri, da je neka skupina ljudi, ki v bistvu eden drugemu držijo, po domače rečeno, špuro, šrango. Je nadzornik v eni firmi, ta nadzornik, ki je v tej firmi, je predsednik uprave ali pa direktor v neki drugi firmi

in tako naprej. In je to vse neka skupina ljudi, ki obvladuje. Tisti, ki bodo želeli ali pa delajo v ozadju take nepravilnosti ali pa zlorabe, bodo ravno tako tudi v nadaljevanju.

In sedaj še eno vprašanje, ki ga sam sebi postavljam, in verjamem, da je verjetno veliko resnice v tem, kar želim zdaj povedati. Kam je šlo na milijone evrov ali milijarde evrov, ki so se v Sloveniji ustvarile, pa so poniknile neznano kam oziroma verjetno se ve, kam: na Ciper, v Liechtenstein in tako naprej. Poglejmo SCT. Firma, ki je dobila vsa večja dela v državi, kasirala je milijarde evrov. Vemo, da podizvajalcev ni plačevala. Pomeni, da je dobila plačano, tiste, ki so neke stroške tej firmi povzročali, ni izplačala. Pomeni, da ta denar so prejeli. Kam je poniknil? Verjetno, da ne na slovenske banke. Mnenja sem, če ne celo prepričan, da so verjetno ravno skozi kakšna tiha družbenišтва ali pa skozi take načine ta denar speljali v tujino. Ampak ker se glede na obstoječo zakonodajo, tudi glede na povezanost tako organov pregona, sodstva, tožilstva in verjetno drugih nadzornih funkcij, prvič, verjetno ne želi tega razkriti, drugič, verjetno pa so tudi velike težave, da se kaj takega odkrije. In tihi družbeniki ali pa tihe družbe so, sem trdno prepričan, eden izmed pomembnih načinov, kako se je teh zlorab v preteklosti verjetno veliko ljudi tudi posluževalo. Verjetno je to SCT, Vegrad pa še marsikdo. To so firme, ki so dobile denar od države, niso plačale svojih delavcev, niso plačale svojih izvajalcev. A tega denarja ni. Povejte mi, kako je ta denar lahko poniknil na račune v Liechtenstein, na Ciper, pa bog ve kam še.

Spoštovana koalicija, verjamem, da boste ta zakon, ki ga danes predlagamo, zavrnili, zopet pod pretvezo, da vladni zakon to rešuje, ampak verjemite mi, prej kot v nekaj mesecih, ko se bo vladni zakon obravnaval in sprejel, bomo lahko dokazali skozi primere, da ni prinesel pričakovanih učinkov, in verjetno bomo zamudili kar nekaj mesecev po nepotrebnem, da bi preprečili še nadaljnje pešanje in uničevanje slovenskega gospodarstva skozi institut tihih družb.

Zato sam ta zakon Slovenske demokratske stranke podpiram. Verjamem in sem prepričan, da je edini, ki lahko v tem trenutku to področje vsaj deloma uredi. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Rudolf Petan. Pripravi naj se Jožef Jerovšek.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

Včeraj sem ravno na to temo ministrici želel postaviti poslansko vprašanje, pa je bila zadržana, pa bomo danes morda lahko več komunicirali.

Dejstvo je, da kar naprej od vladajoče koalicije poslušamo, da predlogi, ki jih pripravljamo v opoziciji, v Slovenski demokratski stranki, niso primerna podlaga za nadaljnjo obravnavo, zaradi takšnega ali drugačnega razloga. Jaz ob tem rad večkrat rečem, potem se vprašajmo, ali je Vlada primerna za nadaljnje vladanje. Dejstvo je, da so

tihe družbe pereč problem v Sloveniji. Tega problema dolgo ni bilo, ker enostavno ni bilo odkrito, da je nekdo tihi družbenik, pa je posloval s podjetjem v večinski državni lasti, seveda do takrat ni bilo problema. In še potem, ko se je začelo opozarjati na posamezne primere, se to ni resno jemalo. Do resne obravnave je prišlo takrat, ko je postalo še slepcem vidno in jasno, da je direktor Taluma tudi tihi družbenik neke tihe družbe, s katero sam posluje. Takrat je zadeva postala malo bolj resna. No, in zdaj očitno je nekdo to začel tudi resno jemati, ne samo mi, ki smo na to opozarjali. Včeraj je predsednik Vlade, ko je odgovarjal na poslanska vprašanja, dejal, da če se s kakšno zadevo ne strinjamo, če imamo drugačno mnenje ali kritiziramo, naj damo alternativni predlog. Mi smo dali alternativni predlog tihim družbam – alternativa tihi družbi je javna družba ali pa vsaj, da so vsi elementi javni, poznani, potem ne more biti ničesar skritega, ne more biti predmet nekih insinuacij, kaj pa če je tako, kaj pa če ni tako, pa nimate prav, pa se ne ve... Se pravi, če je javno, potem se ve. Poleg tega je pa nekaj tudi treba poudariti. Drži, da imajo v Nemčiji, recimo, tihe družbe. Ali gre za tako obliko kot pri nas, ne vem, vendar imajo tiho družbo. Toda če hočete, da nek sistem dela, potem morajo vsi sistemi v družbi delovati, tudi sodni sistem, tudi davčni sistem, vse mora delovati. Pri nas ne deluje niti eno niti drugo. In potem prihaja do takšnih anomalij, kot so tihe družbe, da to ni primerna oblika za našo trenutno situacijo. In če je to tako, potem se je treba prilagoditi in narediti takšen sistem, da bomo tisto, kar ne deluje, nekako zaobšli, pa bo kljub temu zadeva javna, prezentna in vidna in ne bo možno manipulirati. To pa je, da je zadeva javna. Tako pač je pri nas. In jaz moram priznati, da soglašam s tem, kar je pred menoj en govorec že predstavil. Vlada je predlagala predlog, in predlog je tukaj, da recimo občinski svetnik ne more biti predsednik gasilskega društva ali pa predsednik, ne vem, društva ljubiteljev malih živali ali pa planinskega društva, ker lahko pride do konflikta interesov, ker občina posluje z njim, on je pa svetnik. In zdaj, lepo vas prosim, predsednik gasilskega društva ne bi smel biti, pa je vse javno, kajti tudi občinski proračun je popolnoma javen in se natanko ve, koliko dobi gasilsko društvo, ki ga zastopa ta oseba, ki je eventualno svetnik, to ne gre, po drugi strani je pa lahko, ne vem, predsednik uprave nekega podjetja, ki ima milijardno realizacijo, kar je seveda pozitivno, pa lahko posluje sam s seboj, ker je tihi družabnik. To pa je dovoljeno? Tam pa mahamo po občinskih svetnikih, da ne smejo biti svetniki, če so še istočasno predsedniki nekega društva, ki dobi na leto mogoče nekaj tisoč evrov iz občinskega proračuna. To ni logike, to je skregano z zdravo pametjo. In pri občinskem svetniku je konflikt interesov, tukaj pa konflikta interesov ni. In jaz ne razumem, zakaj se toliko upiramo temu, da bi stvari enkrat spravili na zeleno vejo. In zdaj mi predlagamo zakon, da je zadeva javna, v taki ali drugačni obliki, saj zdaj detajli niso pomembni, ampak da je zadeva javna, da je prezentna, da nikoli ne moremo reči, "ja, mi pa nismo vedeli, da je neki tihi družbenik". Če tega ni, potem je zadeva jasna. Vlada – če imam zadnjo verzijo tega zakona – pripravlja, kot je ministrica tudi omenila, da se bo

nadzorni svet s tem moral seznaniti, da mu bo nekdo moral prišepniti, da je nekdo tihi družabnik. Ja kaj pa, če ne bo prišepnil nadzornemu svetu? Kaj pa, če nadzorni svet ne bo dobil pravih podatkov, pa bomo potem zopet čez eno leto lahko govorili "ja, nekdo nas je zavedel, nekdo je ukradel mojo identifikacijo", se bomo izgovarjali. Kako bomo vedeli, kdaj imajo oni pravi podatke? Poleg tega pa, pogledajte, gospa ministrica, nekaj bi vam še želel povedati. Danes smo imeli tudi neko preiskovalno komisijo. Ni zdaj pomembno katera, za kaj gre, ampak tam smo ugotavljali o prevzemni zakonodaji za prevzeme firm v preteklosti in smo prišli do zaključka, da je zakonodaja vedno zaostajala za en korak za fanti, ki so bili iznajdljivi, ali pa so imeli informacije ali pa so izkoriščali. In mi smo vedno, ko smo ugotovili neke korake, je vsaka vlada, katera koli je bila, popravila zakonodajo za tisto zadevo, ki smo jo ugotovili. Smo popravili. Ampak fantje so si vedno izmislili nov korak in mi smo bili zopet en korak zadaj. Ampak pogledajte, kaj se pa sedaj tukaj dogaja pri tihih družbah. Pri tihih družbah pa že vemo, da je ta famozni direktor uprave Taluma bil tihi družabnik tihe družbe. To se pravi, v tem primeru, tudi če bi nadzorni svet ugotavljal, tako kot je v vašem zakonu predvideno, tega ne bi ugotovil, zato ker je on tihi družabnik neke družbe. Tihi družabnik tihega družabnika. Kako? To se pravi, nadzorni svet ne bi mogel ugotoviti. Nadzorni svet enostavno ne bi mogel ugotoviti, ne bi dobil podatka. In lahko ugotovijo še tretjo stopnico, tihi družabnik tihega družabnika na tihi družbi pri tihem družabniku. To je tudi, saj ni nikjer prepovedano, da to ne bi bilo, če je tihi družabnik. V petem kolenu lahko pride. In zdaj Vlada predlaga rešitev, ki je že še dva koraka zadaj. Se pravi, nikoli ne moremo priti na zeleno vejo po tem predlogu, zato ker lahko pride v peto koleno v tiho družbo. Nadzorni svet do tega podatka ne bo mogel priti. In zakaj bi se zdaj morali mučiti s tem, pa nadzorni svet mora ugotavljati, pa iskati, ne vem, kakšne informacije kjerkoli, v Liechtensteinu ali po Cipru, ali je kdo kje tihi družabnik, ali je kdo lastnik. To je nonsens. Podatkov ne bodo imeli, veselo bo šlo vse naprej. Veselo bo šlo vse naprej, in to mene moti pri tem vladnem predlogu. Moti me tudi to, da a priori zavračate naše predloge, čeravno se kaže, da je, bolj v koraku s tistimi, ki skušajo to preigrati, bolj je v koraku kot pa zakon, ki ga predlaga Vlada. To je že jasno, ker imamo predlog, ki to dokazuje. In mi ne bomo rešili tistega problema, ki se je zgodil v Talumu, na tak način. Tisto je še vedno skrita zadeva, bo še vedno, res, da en korak gre mogoče naprej, ampak ta primer je že pokazal, da ne bo učinkovit. Sedaj bodo vsi vedeli, da moraš iti v tretje koleno s tiho družbo ali s tihim družabnikom, pa nadzorni svet tega ne bo vedel. In če zdaj primerjamo to z občinskim svetom, tam je konflikt interesov, če je predsednik gasilskega društva občinski svetnik, ko dobi nekaj tisoč evrov, ali pa recimo planinskega društva, ko dobi nekaj tisoč evrov, tu, ko gre pa lahko za milijone, in to se je pokazalo, da imamo takšne primere, tu je pa problem, da bi se obelodanilo in se naredilo nekaj javno. To enostavno ne gre skupaj. Tu se res lahko vprašamo, komu zdaj to koristi. Jaz dvomim, da tisti, ki sedite v Vladi, da ste kakšni tihi družabniki, jaz to

dvomim. To mi morate res reči: "Jaz pa sem." Potem bom verjel, drugače pa vem, da niste. In ne vem, za koga nastavljate hrbet, tega ne razumem, to mi ni jasno, komu nastavljate hrbet, da se lahko potem nekateri izživljajo. In če to ne bi bilo tako, potem ne bi pred kratkim dobili podatka, da je v Liechtenstein in Ciper, samo ti državi sta bili omenjeni, v zadnjem času nekako transferirano nekaj 100 milijonov evrov iz Slovenije. Jaz si predstavljam, da nek direktor uprave ali nek podjetnik ni mogel kar tako iti na pošto ali na banko, pa reči, "zdaj mi pa nakažite denar v Liechtenstein ali pa na Ciper ali pa še kam drugam". Tega verjetno ni. Ampak je to moralo iti po nekih čudnih kanalih, da se sploh ne ve, da kdo to pošilja, preko poštnih nabiralnikov. In tihe družbe so idealna oblika za funkcioniranje poštnih nabiralnikov. Jaz podpiram ta naš predlog in mislim, da je v tem primeru, ko že lahko primerjamo z vladnim predlogom, bistveno boljši in gre bolj v korak s časom, bolj v korak s tistimi, ki želijo mešetariti in izigravati, če hočete, javni interes ali konflikt interesov. In zato bom naš predlog podprl. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Jožef Jerovšek. Pripravi naj se Franc Pukšič.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa.

Pred sabo imamo zakon, ki bi vsaj za malenkost reševal akutni problem slovenske družbe in finančne ter gospodarske situacije. Vlada nam vsakodnevno zagotavlja, še včeraj gospod predsednik Vlade, kako se po najboljših močeh trudijo, da se Slovenija ne bi potopila. Ko pa poslušamo današnje reakcije in stališča vladnih strank in gospe ministrice, pa ugotavljamo, da je takšno govorjenje sprenevedanje, pesek v oči s strani Vlade in vladne koalicije, kajti Vlada očitno noče ukrepati vsaj tam, kjer so bila nekatera dejanja razkrita, se pravi dejanja, ki dišijo po gospodarskem kriminalu, ki jih ni mogoče tolerirati. To, kar se je razkrilo v primeru gospoda Topleka, direktorja Taluma, da je tihi družbenik dveh tihih družb, seveda večkratno zakrita zadeva, s katerimi državna firma, katere direktor je, posluje in tja očitno prinaša dobičke, s tem pa pomaga potapljati državno premoženje. To za Vlado ni problem. Vemo, da je to samo vrh ledene gore, za samega gospoda Topleka govorijo, da je v bistveno več družbah tihi družbenik in da je na podlagi tega izjemen mogotec. Namesto da nam bi ministrica povedala, kako je ukrepala zoper tega direktorja, ki je direktor v družbi, ki je praktično 80 ali 90 % v državni lasti, ministrica pripravi zakon, ki skuša komunicirati z javnostmi, da nekaj dela, ampak da bi se ja problem prikri, da bi zaščitila takšne primere.

Gospa ministrica, direktno vas vprašam, ali vam je predsednik Vlade naročil, da morate narediti vse, da se tega konkretnega direktorja Topleka, ki je bil kandidat njegove stranke na državnozbornih volitvah, zaščiti. In ker je bil tam v tisti tovarni v času tega še drug poslanec, gospod Levanič. Očitno ščitite vse te rabote. In na kakšen način se Vlada skuša boriti in javnosti prikazati, da bo nekaj naredila. Oni se strinjajo, da nekaj je treba narediti, ampak kot beremo, Vlada predlaga globo za

prikrivanje tihega družbeništvu v nadzornem svetu. In v Financah piše, Topleka bi doletelo 4 tisoč evrov globe. To je norčevanje, norčevanje Vlade in ministrstva, kajti za enega običajnega slovenskega državljanja je 4 tisoč evrov globe seveda ogromna kazen. To je nad letnim dohodkom skoraj povprečnega Slovenca. Za takšne primere in za te ljudi pa je to poigravanje, igrakkanje, je pokrivanje njihovih rabot. Glejte, značilen primer je, kaj se mogočnejšem zdijo takšne vsote. Zadnjič, ko je bilo v javnosti razkrita prejemanje provizij, podkupnin v Nišu s strani gospoda Jankoviča in še štirih družbenikov, tako vsaj poročajo, v višini sto tisoč evrov, je gospod Janković reagiral, štirje bi tam bili udeleženi, to se pravi 25 tisoč evrov, "to zame ni denar, da bi jaz za 25 tisoč evrov šel v neko stvar, imel sem 15 tisoč evrov plače, brez nagrad, brez vsega, za tak drobiž se jaz ne pogovarjam". In verjame, da je za gospoda Jankoviča 25 tisoč evrov drobiž. Kajti vemo, kar se razkriva sedaj, kaj je na Cipru, kaj je v Liechtensteinu. In to je drobiž za gospoda in tudi za tega gospoda Topleka iz Taluma je to drobiž. Ampak ti denarji so odtekli iz žepov davkoplačevalcev, iz državnega premoženja. In ob tem je Vlada brezbrizna, to je treba pravzaprav legalizirati, da ne bodo gospodje baroni te koalicije očrneni pred javnostjo, da so naredili nekaj, kar je vsaj sporno, če že ne kaznivo. Vlada pokriva nedela teh ljudi, baronov svoje koalicije. Če sem prav zasledil, je tudi gospod Goran Klemenčič opozoril na ta problem. Človek, ki je na čelu protikorupcijske komisije. Torej dajete nezaupnico tudi njemu, ko nasprotujete temu zakonu. Zakaj ste ga pa potem postavili na čelo neke komisije, če se ne sme boriti proti korupciji? A potem drži tisto od sociologa Urbana Vehovarja, da je vladna koalicija ugotovila, da je gospod Klemenčič nevaren, da se iskreno bori proti korupciji in da ga je treba proglasiti za neumnega ali pa ga fizično odstraniti, likvidirati. Ali je potem to čista resnica? Bi rekel, da na podlagi reakcij na ta zakon, da v vladni koaliciji takšna razmišljanja obstajajo. Ta zakon, gospa ministrica, gospodje iz koalicije, je lakmusov papir vaše pripravljenosti boriti se zoper anomalije v naši družbi, zoper korupcijo. Ali pa jo želite pospeševati? Po reakcijah na ta zakon v teh poslanskih skupinah je korupcija, če jo pravi izvajajo, pravi baroni, če so pravi direktorji, je to nekaj zaželenega, nekaj dobrega, pravzaprav je nekaj narobe s tistimi, ki na to opozarjajo. Pa naj bomo poslanci iz opozicije, ali naj bo gospod Goran Klemenčič iz protikorupcijske komisije. Pozivam vas iz vladne koalicije, ne se norčevati iz državljanov, prenehajte se norčevati. Treba je ukrepati in treba je s tem zakonom, delčkom tistega, kar mora biti sprejeto, ukrepati. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Franc Pukšič. Proceduralno, gospod Pukšič? Postopkovni predlog.

FRANC PUKŠIČ: Ja, predsednik. Pozdrav, kolegice in kolegi!

Glede na to, da je bilo postavljenih v tej razpravi veliko vprašanj, se ne bi želel sam v svoji razpravi ponavljati in postavljati ponovno nekaterih vprašanj, bi prosil, če bi ministrica odgovorila na

postavljena vprašanja, ker bo potem razprava lahko vsebinsko nekoliko drugače tekla.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Gre za splošno razpravo. Tu se lahko ministrica oglasi ali ne, ker ne gre za vprašanja in odgovore. Ampak očitno se bo ministrica oglasila, ker se je že prijavila k besedi.

Besedo ima mag. Darja Radič.

MAG. DARJA RADIČ: Hvala lepa.

Mislim, da je prav, da se oglasim. Začela bom kar z zadnjimi vprašanji.

Vem, da to samo odpira vrata zato, da bomo še nekaj časa poslušali zgodbo o gospodu Topleku in o njegovem primeru, ki ga ni reševal predsednik Vlade in tudi ni nikomur naročal, tudi nam ne naroča predsednik Vlade, kako naj ravnamo v posameznih primerih. Mogoče se je to dogajalo v kakšnem drugem času, pod kakšno drugo vlado. V primeru Topleka in namiga, da je nekaj narobe v tej družbi, so reagirali organi, ki so za to pristojni v vsaki normalni državi, in sicer nadzorni svet te družbe. Kot sem seznanjena, je bila opravljena revizija neodvisnega revizorja, ki ni pokazala kakršnekoli napake. Če pa vi mislite drugače, imate pa vso možnost po obligacijskem zakonu in po drugih zakonih sprožiti vse postopke za pregon.

Gospod Petan, se opravičujem, včeraj sem bila v Bruslju na energetske svet, kjer smo se srečali ministri za energijo. Mislim, da je bila moja odsotnost opravičena. In jaz bom danes in tudi ob naslednji priložnosti z veseljem odgovorila na zastavljeno vprašanje. Nobenemu ne nastavljam hrbta, gospod Petan. Ta zakon in te predloge so pripravljali moji sodelavci, konkretno gospa Helena Rus, sodelavka na Ministrstvu za gospodarstvo, ki se ukvarja z zakonom o gospodarskih družbah. Tako da ni bilo nobenega odvetnika in noben parcialni interes ni tukaj vključen. Dejstvo pa je, da s tem predlogom zakona, ki smo ga mi sedaj predlagali, želimo ohraniti normalne razmere tudi na področju korporacijskega upravljanja v tej državi. Tudi meni in vsem nam bi bilo najljubše črtati celo poglavje o tihih družbah. Ampak veste, kaj to pomeni? To pomeni, da si zatiskamo oči pred problemom, ki ga samo črtanje poglavja v Zakonu o gospodarskih družbah ne rešuje. Še vedno se bodo sklepale take pogodbe, še zmeraj se bodo taki posli delali na podlagi drugih zakonov, na podlagi obligacijskega zakona, kjer so pogodbena razmerja določena. Samo en problem je. V tem primeru bo šlo res samo za pogodbeni odnos. Tukaj, ker je to vključeno v zakonu o gospodarskih družbah, pa imamo možnosti, da se tudi drugi, ostali elementi korporacijskega upravljanja, pravice in obveznosti se drugače določijo.

In še nekaj imam občutek. Vsi mešate, tiha družba ni družba. Tihi družbenik ima pogodbeni odnos z eno družbo in ni nobenega problema, da se ne ugotavlja v skladu s predlogom zakona, ki smo ga že dali v proceduro, tiho družbeništvu zaradi mene v stotem kolenu. Želim samo to povedati, da v bistvu s tem predlogom zakona, ki ga vi sedaj predlagate, ne rešujemo problema. S tem predlogom, ki ga bo pa Vlada, in verjetno se bomo takrat še precej pogovarjali o rešitvi, pa dajemo

možnost, da se tihi družbeniki razkrijejo, seveda predvsem tam, kjer ima država interes. Zakon o gospodarskih družbah ni pisan samo za družbe, kjer ima država lastništvo. Je pisan tudi za vse družbe, in moramo tudi malo misliti, kaj pravzaprav delamo s temi rešitvami zakona. Zato smo se odločali, da gremo, tudi če se to nanaša na privatne družbe, s temi določili in zahtevamo razkritje tihih družbenikov njihovemu nadzornemu svetu. Jaz mislim, da je to dosti primerna rešitev. In tukaj, če prav razumem, ni pomembno, v kateri družbi, ali je to glavna ali hčerinska, v kateri koli družbi tihi družbenik mora ta razmerja razkriti. Ne samo on, tudi njegovi družinski člani. Nismo pa želeli, da se v zakonu o gospodarskih družbah posebej še določajo ena pravila za družbe, ki so pa v delni državni lasti. Ne moremo tega narediti, ker potem cel sistem korporativnega upravljanja podremo. Vlada je zato tudi sprejela sklepe, s katerimi je pa agenciji naročila, ki bo upravljala oziroma že upravlja s temi družbami, ki so v enem delu že v državni lasti, da tam pa sploh se morajo razkriti vsa ta razmerja, In te podatke bo agencija imela. Zdaj pa ne vem, ali bomo delali pa javne sezname, ali bomo v tej državi vse že imeli, potem dajmo še davčne račune razkriti pa vse. Ali bomo vse imeli obešeno? To se mi pa tudi ne zdi več primerno. Nekje se mora pa ta nadzor tudi nehati. Seveda pa imamo v primeru suma kaznivega dejanja v tej državi že izpostavljene jasne instrumente, s katerimi lahko tovrstna dejanja preganjajo. Namesto da o tem razpravljamo tu, jaz predlagam, da tisti, ki imate informacije oziroma ste dolžni po zakonu in po ustavi, da to prijavite organom pregona. Če imate te informacije.

Kam so šli milijoni, milijarde, gospoda Grilla seveda ni, naj vpraša tiste, ki so pili šampanjec in odpirali šampanjec v preteklih šestih letih. In ta omreženja, o katerih je govoril, mislim, da s tem zakonom in s temi določbami ne bomo rešili tega problema. To je bolj problem kazenske zakonodaje in preganjanja povezav, ki so nepravilne. Ne moremo vse v en člen spraviti in rešiti vse probleme, ki so se v tej državi nakopičili predvsem v zadnjih letih.

Upam, da sem odgovorila na vsa vprašanja. Še enkrat poudarjam, da bomo verjetno že na naslednji seji obravnavali spremembe zakona o gospodarskih družbah, ki po mojem mnenju mnogo bolj primerno urejajo vprašanje delovanja tihih družb v Sloveniji. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Andrej Vizjak, kot predlagatelj.

Prosim.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani predsednik, jaz ne vem, kaj mi je še storiti. Jaz sem štirikrat na obravnavi decembra povedal rešitve tega zakona, trikrat že tu danes, in še enkrat slišim od ministrice, da ne razume, v čem je bistvo tega predloga zakona. Mi ne črtamo zgolj poglavja v zakonu o gospodarskih družbah glede tihih družb, temveč je v zakonu pomemben tudi 6. člen. Ministrica pravi, da s tem ne bomo rešili problema, ker bodo lahko družbeniki med sabo ali družbenik z družbo sklepali neke pogodbe ali neka razmerja po obligacijskem

zakonu in ostali še naprej prikriti, torej to ne rešuje problema. Ni res. 6. člen, spoštovana ministrica, če ga niste prebrali, vam ga bom jaz zdaj prebral, pravi, da je treba vpisati v sodni register vsak pravni posel in tej prijavi predložiti tudi akte, s katerimi je oseba tako ali drugače v razmerju do družbenikov ali med družbenikom in družbo. Res je, omogočimo te pravne posle, ni noben problem, posli so lahko, vendar morajo biti vpisani v register, in to je bistvo, niso več skriti in prikriti javnosti. To je bistvo. Mi ne želimo omejevati proste podjetniške svobode, ker je to lahko škodljivo za gospodarsko aktivnost te države, želimo pa da so le-ti transparentni, ker je to dobro tudi v luči davkarije. In vas zdaj sprašujem v novem vidiku vseh teh razmerij tihih družbenikov, kako pa je davčni vidik, če zadeve niso prijavljene in so prikriti, je davčni vidik še kako pomemben in kar kliče po utaji davkov in tudi prikrivanju obveznosti do javnih blagajn.

Se enkrat. Predlagatelji predlagamo dvoje.

V bistvu predlagamo, da se institut tihe družbe v zakonu o gospodarskih družbah ukine, in hkrati predlagamo, da mora biti vsako razmerje med družbo in družbenikom ali med družbeniki v družbi, vpisano v register in temu vpisu morajo biti predloženi tudi ustrezni akti. Če temu ni tako, torej če to ni predloženo v register, potem je tak pravni posel ničen, to predlagamo v 6. členu. Torej preprečujemo možnost tega, kar pravite, da zakon ne bo dosegel svojega namena. In še enkrat smo prepričani, da vaša rešitev ne bo prinesla namena.

Govorite, da naj mi kot predlagatelji prijavimo tiste tihe družbenike, ki to zlorablajo, ustreznim organom pregona. Mi smo se z enim takšnim tihim družbenikom, za katerega smo izvedeli, že ukvarjali. Tudi na Komisiji za nadzor javnih financ smo gospoda, ki je, mimogrede, zaposlen v državni firmi in je tudi zelo premožen možakar v tistem koncu Slovenije, smo ga želeli malo povprašati o teh razmerjih. Ignoriral, spoštovani predsednik Državnega zbora, je naš parlament in našo komisijo, ni prišel in se tudi ni opravičil. Da bi vsaj rekel: "Nimam časa za vas poslanci, ker sem na počitnicah ali ker štejem evre ali dolarje ali funte ali kune celo." Ne, gospod ni prišel, ni se opravičil in je s tem pokazal odnos do parlamenta. In ta odnos Vlada z ministrico še naprej ščiti. Saj gospodu ni bilo treba položiti ministrici, ne Vladi, ne nikomur nobenega računa, pa je mimogrede direktor državne firme, Talum je še vedno v večinski državni lasti. Še huje, ministrico smo prosili, Vlado smo pozvali, naj razkrije še ostale tihe družbenike samo tam, kjer so hkrati tudi v organih vodenja in nadzora državnih firm ali pa so funkcionarji v tej državi. Nič od tega nismo dobili. In zdaj ministrica poziva, naj mi ovadimo tiste tihe družbenike. Spoštovana ministrica, najprej jih moramo razkriti, enega smo oziroma so mediji, ker je pač prišel v spor s svojim tihim družbenikom, saj drugače ga ne bi niti zbežali na plano, če se ne bi možakar boril za svoje milijone, ki so izhajali iz tihega družbeništva. In zato smo detektirali problem, ki smo ga hoteli dodatno raziskati in razčistiti, pa nam ne uspe, ker nočete sodelovati pri tem. Jaz sem včeraj predsednika Vlade pozval, ali se bo zavzel za to, da bodo razkriti tudi vsi bančni in drugačni računi teh gradbenih tajkunov, firm, ki so v

stečaju v tujini in doma. Pa je rekel, da nič nima proti. Od njega pričakujem aktivno vlogo pri tem razkrivanju, ne pa, da nič nima proti. In tudi od vas pričakujem aktivno vlogo pri preprečevanju tega deviantnega pojava korporacijskega prava v Sloveniji, ne pa, da nič nimate proti. To je bistvo. In se tukaj ne razumemo. Zato vztrajamo pri teh rešitvah, ki jih predlagamo.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Franc Pukšič, pripravi naj se Alojz Potočnik, za njim Jože Tanko.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa tudi za tiste odgovore, ki ste jih dali, gospa ministrica, prej, ampak jaz verjamem, da se vam je tam v enem stavku nekoliko zareklo, kot ste dejali, da se nadzor pa vendarle v neki točki mora nehati. Upam, da niste tako mislili, sicer pa, če sodim po tej vladi in ministrih, ki so v tej vladi, pa je to mogoče strategija in doktrina te vlade, sploh LDS in Zaresa, ki pa izhaja iz LDS – saj to je isto, vse je eno in isto – kjer je prišel, povedal, se zlagal javnosti – in se nič ni zgodilo, minister Golobič, kjer se je pokazalo, kako in kaj se dobivajo na osebni ravni krediti – in se nič ni zgodilo, kjer so se na preiskovalni komisiji mirne duše zlagali okrog podjetij v tujini gospodje Jankoviči – in se nič ni zgodilo. Seveda organi pregona niso nič naredili, vsaj za enkrat ne, vsaj obelodanilo se to ni. In tudi tokrat, ker je na spletni strani, Finance so dale na spletno stran tudi to pogodbo o gospodu Topleku, pogodbo o ureditvi medsebojnih razmerij tihe družbe. Jaz ne vem, v katerem slovenskem zakonu piše, da je lahko v členu tudi alineja, ki pravi, da tiha družba navzven ne bo uporabljala oznake za tiho družbo, temveč ima ta pogodba in ureditev po njej le interni značaj. To je definitivno koruptivno dejanje. In če je koruptivno dejanje, bi že zaradi tega morali ukrepati. Sploh tisti, ki imate dovoljenje, pravico, da z mojo državo upravljate.

V tretjem členu te pogodbe tudi piše, da je nosilec tihe družbe preko družbe SHOP d. o. o., dolžan vabiti tihega družbenika. Torej tiha družba, tihi družbenik. Torej dolžan je vabiti tega gospoda Topleka na sestanke, kot če bi bil družbenik, in z njim tudi usklajevati vse morebitne transakcije. Kaj vse iz tega izhaja, ljubi bog? Iz tega izhaja lahko tudi to, da bodo nekateri denar, profit namenjali za kakršnakoli dejanja. Oprostite, če hočete tudi teroristična dejanja. In seveda navzven bo to vse legalno in korektno. Sam sem v poslanskem vprašanju tako pisno kot ustno pozval ministra za finance, da ne more takšen človek biti na vrhu, torej predsednik nadzornega sveta Nove Kreditne banke. Ampak, spoštovana gospa ministrica, povedali ste, da so nadzorniki naredili in sedaj ste si pilatovsko vsi v tej vladi umili roke. Nadzorniki so pa rekli O. K., vse je super, ker so naredili revizijo. Ministrica, dovolite, dobil sem nekaj strani tanko napisanih, torej vsaj nekaj nepravilnosti, ki so se tukaj dogajale. No, pa začnimo s tem pilatovskim umivanjem rok, kako so nadzorniki vse skupaj naredili in kako so revizije svoje naredile.

Dogajanje leta 2007. Januarska revizija je bila kljub temu, da so izbrali nadzorni svet, dogovorjena. Franc Kolenc iz revizijske hiše Valuta

je še pred časom služboval v Novi Ljubljanski banki. Zvežite, s kom v Talumu je sodeloval Franc Kolenc in s kom je sodeloval v Novi Ljubljanski banki. Gradivo so pripravljali določeni vodje služb, ministrica, in pisali poročilo, kot da so oni revizorji. Torej jaz sem vodja službe in napišem poročilo, pod katerega se boste vi kot revizorka podpisali. Ali si predstavljate, gospa ministrica, da bom za sebe, za vodjo službe napisal, da sem lopov, da sem kradel, da sem, recimo, dal denar v gradnjo golf igrišča, da je moj direktor Taluma tajni družbenik neke tihe družbe, ki je sklenila pogodbo? Gradbeno podjetje je sklenilo pogodbo, ki jo je moj direktor podpisal za ureditev dvorišča in tako dalje za 350 milijonov, ker so bili takrat še milijoni SIT, ta pogodba pa je na koncu narastla na 1 milijardo. Kaj se je tu vmes zgodilo? Ali je mogoče gospod Danilo Toplek postal tudi preko takšne pogodbe tihi družbenik nekih drugih podjetij? Ne smejte se mi iz tiste klopi, spoštovana gospodična ali gospa, ker se delate norca iz te države in iz teh ljudi, in to dopuščate. In to je dejstvo. Poslušajte, tega ni napisala verjetno moja mama, ki ne ve, kje Talum stoji, ampak nekdo, ki je bil desetletja v Talumu v službi, verjetno pa tudi ne tisti, ki je premog v peč metal, ampak nekdo, ki se na to očitno spozna. In gremo dalje. Nadaljevanje zgodbe, saj smo jo že slišali, ampak jo pač očitno moramo ponoviti in vam ministrica povedati, da nimate prav, da si pilatovsko umivate v tej vladi roke, da ščitite mogoče enega najbogatejših Slovencev in še zadnjega, ki je, v narekovaju, že z lastnino, ker bo preko kapitala, ki je zunaj, lahko pripeljal in z lastnino ta Talum ob priložnosti, ki se bo zgodila. Zakaj tako vehementno o tem govorim? Tudi zato, ker je to en dokument, ki je prišel z Vlade in piše tako: "Ob nedavnem pogovoru s predstavniki družbe Impol in nekaterimi poslanci smo bili na Ministrstvu za gospodarstvo seznanjeni z razmerami, problematično relacijo med Talumom, d. d., in Impolom, d. d." Impol, d. d., je v približno 40 % deležu v lastnini moje države, Talum pa v nekih 80 %. Sedaj pa poslušajte vsebino: "Seznanjeni smo, da je bila med obema družbama sklenjena dolgoročna pogodba, številka 321/00 iz leta 2000, ki velja 10 let. Po pogodbi naj bi Talum, d. d., prodajal aluminij Impolu v količini 40 tisoč ton po borznih cenah. Dejansko pa naj bi bil Impol, d. d., Talumu, d. d., omogočil kupiti le od 9 tisoč do 14 tisoč ton letno. A potem ni več rabil aluminija? Je rabil. Ostale količine mora Impol kupovati na trgu pri podjetju North Hydra, ki mu prodaja aluminij Talum. Kot sledi iz povedanega, del aluminija ne pride v Impol, d. d., od Taluma direktno, ampak v skladu z ustrežno pogodbo preko posrednikov. Zakaj? Mogoče zato, ker je prišel preko North Hydre s Švedske ceneje? Je to možno, ali verjamete v to? Ali se lahko temu smejite, tem svinjarijam? Ali se lahko temu še smejite? Ali ste preverili? Ali ste kaj naredili na tem? Kje so sedaj organi pregona, Nacionalni preiskovalni urad pa sodniki in tako dalje, da bodo stvari uredili? A, kje so? Samo malo. V tem dokumentu piše, kje so sodniki, celo to piše, ja, to so mi napisali. Na primer, "Danilo Toplek ima očitno," namreč berem, kar so mi napisali, "v oblastnih strukturah in pri medijih v lokalnem okolju veliko podporo, ki si jo zagotavlja na različne načine. Tako ima pomembno podporo na sodišču v

Ptjuju. Sestra," ne moja, Danila Topleka, "Biserka Rojc," no, drugače se piše, ker je poročena, "je podpredsednica sodišča, ki pomaga pri stečajih podjetij, ki morajo izginiti. Veliko podjetij je bilo ustanovljenih in veliko jih je izginilo." Kje so tu organi pregona? Ali je to res nedotakljiv gospod v tej državi? Ali res? In kako dolgo še bo? In kam nas to pelje? Seveda si zato gospod Danilo Toplek lahko privoščiti naslednje, in zapiše v časopis: "Ne nazadnje sam vsaj enkrat letno položim račune svojega dela lastnikom družbe in trga. Zato so zadnji, ki lahko presojujejo o tem, ali svoje delo opravljam dobro." Aha, malo pred tem pa pravi takole: "O tem, ali svoje delo kot predsednik nadzornega sveta druge največje slovenske banke opravljam dobro ter ali ga naj opravljam še naprej, pa bodo odločali lastniki in ne predstavniki političnih strank." Ja, lepo vas prosim! Mi smo bili izvoljeni, prav nas 90 je tistih, ki smo po ustavi dolžni skrbeti za premoženje naše države. Vi v Vladi ste bili od tu izvoljeni pa zato, da boste s tem premoženjem upravljali. Tega ne delate in na to vas opozarjamo. S tem zakonom, ki ga je Slovenska demokratska stranka predlagala, bi vsaj nekoliko, vsaj malo bi stopili na prste nekaterih. In potem on v odgovoru pove, da on enkrat letno polaga račune. Vprašajte ga! Vprašajte svoje nadzorne, ali je povedal, da je solastnik, da je tihi družbenik tihe družbe. Je to povedal nadzornikom? Je moral to povedati? Mu ni bilo treba? Je to naredil? In če ni povedal, je lagal! Je zakrival resnico! In če jo je zakrival, ne more biti, ministrica, on več predsednik nadzornega sveta druge največje slovenske banke! In čas je, da ga odstavite, da naredite temu konec. Če nič drugega, vsaj minimalen korak v tej smeri boste naredili s tem, da ta zakon podpremo. Mi ga bomo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Ja, gospod Pukšič, branje anonimk ni najbolj pogumno dejanje. Če ste jih že brali, bi vsaj navedli, ali jih je kdo podpisal ali ne.

Besedo ima Alojzij Potočnik. (Ga ni.)
Besedo ima Jože Tanko za postopkovni predlog.

JOŽE TANKO: Hvala za besedo.

Zdajle sta bili, mislim, da dve zelo dobro argumentirani razpravi, kolega Vizjaka in kolega Pukšiča, z argumenti. Pravzaprav je bilo povedano tisto, kar je dejanski problem. In te rešitve, ki so bile povedane, so dejansko tudi v koliziji s tistim, kar predlaga Vlada v svojem zakonu, ki ga je...

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Postopkovni predlog, prosim.

JOŽE TANKO: ... omenila ministrica. In bi lepo prosil, da najprej ministrica pokomentira ti dve razpravi, ki sta bili vsebinski, ki sta povedali precej argumentov, zakaj je treba na tem področju storiti tako, kot je zapisano – morda Vlada še kaj doda – ne pa tako, kot predlaga Vlada. In bi lepo prosil za obrazložitev ministrice.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Ministrica se bo javila, ko bo želela. Mogoče bo počakala še na vašo razpravo.

Besedo ima Jože Tanko.

JOŽE TANKO: Hvala za besedo, spoštovani predsednik.

Najbrž drži, da pri delu Državnega zbora sodelujejo tudi predstavniki Vlade, ampak samo fizično sodelujejo. Razprave in argumentacije pa pogrešamo. Rad bi v svoji razpravi povedal, da so tihe družbe pravzaprav temeljni problem Slovenije današnjega časa za slabo stanje v državi. Spremljamo, da imajo celo največje gospodarske družbe s področja gradbeništva, ki so sedaj v stečaju, po 10, 20, 30, 40 tajnih računov na lokacijah v tujini, v Liechtensteinu, na katerih se nahaja od nekaj milijonov do nekaj deset milijonov evrov. Tako smo izvedeli iz poročil. Tak primer je Vegrad. Nihče ne ve, kdo je lastnik teh računov, nihče ne ve, zakaj so se tam opravljali posli preko teh računov, zakaj so se izpeljale take transakcije. Tega ni ugotovila nobena revizija, tega ni ugotovil urad za preprečevanje pranja denarja in tega niso ugotovili nadzorniki. Nihče tega ni ugotovil In če bi eventualno s teh računov, ki so nabrani v tujini, recimo Vegrad dobil denar nazaj, najbrž to podjetje ne bi bilo v stečaju. Pa še nekaj takih gigantov je v tej državi.

Ko ministrica govori, da je možno, da bi se dalo to urediti na način, da ti lastniki, tihi družbeniki tihih družb, lastniki tihih družb obveščajo nadzorni svet o teh zadevah, veste, ne gre, ker so marsikdaj tudi nadzorniki v teh tihih družbah – eden ali več ali pa celo vsa posadka. In to, kar se dogaja s firmami v taki ali drugačni lasti in kanaliziranjem denarja preko teh zadev, je najbrž kolektivna igra tistih, ki so v takih podjetjih in ki se grede te posle. In tisto, kar predlagate z vašo rešitvijo, tega problema ne bo odpravilo.

Vsi tisti, ki nasprotujete odpravi instituta tihe družbe z vsemi temi dopolnitvami, ki so napisane v 6. členu, ste pravzaprav to vsi tisti, ki ste za to, da ostajajo arhivi zaprti, ste to tisti, ki podpirate neizročitev dokumentacije Telekomu preiskovalni komisiji Državnega zbora, ste tisti, ki bojkotirate preiskovalno komisijo, recimo, v primeru Patria in tako naprej. Prav isti krog ljudi, ista politična skupina ste tisti, ki tudi ne naredite nič na tem področju, da bi se zadeve razčistile. In zakon, ki ga predlaga Vlada, je samo še en zakon, ki bo ustavil neko novo pravno praznino, da ne bo možno ukrepati.

Spoštovana ministrica, po kazenskem postopku in kazenskem zakoniku ali pa po katerem drugem je možno ukrepati samo v primeru, če se zakonodaja krši. Če boste ohranili institut tihe družbe, potem ni možno sprožiti nobenega kazenskega postopka. Če boste podprli rešitev, ki jo predlagamo, da se institut tihe družbe črta, da se obelodanijo vsi pravni posli in vsi dokumenti, ki so na to zadevo vezani, šele takrat nastopijo pogoji, da se lahko karkoli s tega dela sproži tudi preko organov pregona. Prej pa ne. Ker prej je vse legalno. Čudi me, da s tako trmo, s tako ihto branite ta interes.

Pa še ena stvar je. Ponavadi so tisti, ki so pomembni predstavniki firm v večinski državni lasti, tudi imenovani v organe bank, kjer dobijo na privilegiran način sredstva za poslovanje svojih firm.

Banke se zato, ker imajo neustrezno strukturo, na veliko zadolžujejo v tujini, tudi država se zadolžuje. In veliko tega denarja preko transakcij, preko bank, preko javnih ali pa družb v večinski državni lasti konča na tajnih računih tihih družbenikov. Veliko tega denarja konča tam. In tej državi bo na koncu najbrž res ostal samo visok javni dolg, ki ga bomo solidarno pokrivali vsi državljani. Od kod prihajajo slabe naložbe, kako lahko tisti, ki so pred, ne vem, tremi tedni spustili firmo v stečaj, pustili milijonske dolgove, na hitro ustanovijo z nekajmilijonskim kapitalom novo družbo in še nekajkrat več tega denarja imajo rezervirano na drugih lokacijah, ki ga bodo po potrebi aktivirali za take namene. Kako je to možno? Predlagamo tudi novelo stečajnega zakona, kjer bi bila za take ljudi desetletna prepoved. Ali bo tudi v tem primeru rešitev necelovita in neprimerna, kot je v tem, kar sedaj govori Vlada in kar govori ministrica.

Jaz mislim, da bi morali zakon, ki ga predlagamo, podpreti vsi tisti, ki pozitivno razmišljajo, vsi tisti, ki jim je kaj do transparentnosti, ki jim je kaj do pravne države, ki jim je kaj do nekega reda v tej državi, tudi vsi tisti, ki vam je kaj do plačilne discipline v tej državi. Ne more gospodarstvo poslovati, če je toliko denarja izkanaliziranega iz države in se ne vrti v poslovnih sistemih. Privilegirane firme, ki so dobile recimo po kartelnih cenah večino državnih poslov, niso plačevale in na koncu bankrotirajo. Tega človek ne more razumeti in tisti, ki to podpirate, "držite temu štango". Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Besedo ima gospod Vili Trofenik, naj se pripravi Zvonko Črnač – ne more več, ker je čas potekel. Matevž Frangež. Izvolite, gospod Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ: Jaz nimam nobene ambicije, da bi pokrival, ščitil rdeče, črne, oranžne, modre in kar je še barvnih odtentov barvne lestvice – barabe.

Če nekdo na temelju nekega javnega zaupanja ali zaupanja lastnikov dela v škodo tega zaupanja, če takšno zaupanje izneveri, sem prepričan, da imamo v tej državi že danes razvite vse mehanizme za to, da takšna dejanja in ravnanja preganjamo. V prejšnji razpravi sem prišel na misel, da je intenca, namen predlagateljev pravzaprav z zakonom rešiti vse. Mi z zakonom ne bomo v tej državi rešili ničesar, če ne bomo razvijali drugih mehanizmov, in to je negovanje odgovornosti. Tisto, kar bi morali v tovrstnih primerih storiti, je to, da terjamo to odgovornost, da tisti, ki so poklicani, da uresničujejo odgovornost, naredijo vse, kar je treba, da se okoliščine takšnih in podobnih primerov razčistijo. Jaz mislim, da mora biti to naš namen. Ne pa, da bomo, tako kot je bilo rečeno v razpravi, pravzaprav na vsako družbeno anomalijo v tej državi odgovarjali z nekim zakonom. Kam nas je to pripeljalo? Mi smo že iz prejšnjega režima dalje vlekli eno kontinuiteto pravne prenorminiranosti. In tudi danes je tako. Živimo v utvari, da je z zakoni mogoče rešiti vse. Ne. Na drugi strani teh zakonov so ljudje. In ljudje so dobri in slabi. In treba je poskrbeti, da bodo ljudje z integriteto, dobri ljudje, znali opozarjati, odkrivati in preganjati tiste, ki so slabi. Ta etični vidik naše družbe je žal padel

prevečkrat na preizkusu. Mi smo že ob prejšnji obravnavi tega istega zakona resno razmišljali o tem, da bi ta zakon preprosto podprli, se izognili tej mučni razpravi, kjer opozicija na čelu s SDS seveda izkorišča to prikladno možnost in na križ pribija človeka, ki ima, kolikor mi je znano in kolikor zatrjujejo predlagatelji tega zakona, partijsko izkaznico moje stranke. To bi bilo najelegantneje. Na ta način pravzaprav odbijemo razpravo in sam s tem ne bi imel prav nobenega problema, če bi verjel, da ta zakon kaj rešuje. Ampak ta zakon ničesar ne rešuje.

Gospod Vizjak je prej pametno govoril o tem, potem ko smo že na decembrski seji ugovarjali tovrstnemu pristopu in dokazovali, da če ne bo tih družbe, bo pač neki civilnopravni institut pogodbenega prava, kjer zelo svobodno in v praktično nek pravni posel lahko zapišemo karkoli. Ampak diktacija 6. člena, ki ga predlagate kot odgovor na te možnosti, pa pravzaprav pomeni to, da bo moralo podjetje v sodni register vpisati čisto vsako posojilno razmerje. Podjetje bo šlo na banko, pridobilo nek kredit in ta kredit bo po določbah tega zakona, ki ga predlagate, moralo to podjetje vpisati v sodni register, ker to ustvarja pač nek pravni posel, ki je tovrstne narave. Je to smisel? Ali realno gledano, želite to doseči? Jaz mislim, da ne.

Želim povedati možnosti, ki jih danes v obstoječi zakonodaji, ki pa jo slabo izvajamo, imamo. Prvič. Zakon o gospodarskih družbah že danes sankcionira neodgovorna ravnanja tako lastnikov, članov nadzornih organov, kot poslovodstev za ravnanja, ki škodujejo družbi, ki so v škodo družbi. In že danes imamo znotraj teh razmerij vse možnosti za to, da ta ravnanja sankcioniramo, preganjamo in kot družba tudi obsodimo. V kazenskem zakoniku imamo to definirano tudi kot kaznivo dejanje, 240. člen Kazenskega zakonika, ki govori o tem, da je zloraba družbe in njeno oškodovanje, z namenom pridobitve premoženjske koristi, kaznivo dejanje. Že imamo urejeno. In ne nazadnje je Vlada, mislim, da na bistveno ustrežnejši način, na pojav, na katerega ste vi opozorili, in osebno to spoštujem, reagirala s predlogom zakona, ki daje obvezo človeku, ki ima neko zaupanje za vodenje gospodarske družbe, da morebitno sodelovanje v takšnih ali drugačnih pogodbenih oblikah, ne samo v tihih družbah, ampak v praktično odprti množici pogodbenih oblik, mora naznaniti nadzornim organom družbe, katerih zaupanje uživa za vodenje neke družbe. Pa naj bo to družba v državni ali zasebni lasti. Veste, boste rekli, "ja, kaj pa če ne naznanijo". Če bomo mi sistem gradili na logiki, kaj pa če, in skušali v zakonu definirati vse možnosti "če", nam bo vedno kakšen "če" ušel. Jaz predlagam drugo pot. Da skušamo okrepiti zaupanje v integriteto najprej med nami. Ker tu se ne nazadnje začne vrednostni obraz tega naroda in da skušamo okrepiti zaupanje v to, da imamo pravno državo, in od institucij te pravne države terjati, da delujejo polno. Prepričan sem, da na tem področju dosegamo pomembne premike, na boljše, in to kažejo statistike. Gotovo pa si vsi skupaj želimo še učinkovitejšo pravno državo. / oglašanje iz dvorane/ Ta se heca, ja, draga Eva, ta se heca. Hecate se vi, ker vedno znova ustvarjate cirkus iz Državnega zbora! In ne izpustite nobene priložnosti,

da ne bi poskušali prikazati tistih, ki smo na drugi strani te dvorane, kot praktično same barabe. Jaz nisem baraba in se ne hecam. Zelo resno mislim to, kar govorim.

V vsaki družbi prihaja do deviacij, takšnih ali drugačnih. In zakaj moramo vedno znova biti unikum, da si izmišljamo neke sebi lastne recepte? Zato, ker smo tranzicijska država? Veliko držav je v tranziciji. V tem spreminjajočem se svetu so vse države sveta v tranziciji. Imamo svoje zakonitosti, ki so nas zaznamovale, ki nam danes šibijo kolena, ki v marsičem ustvarjajo razlog za to, da smo v tako globokem sranju, kot smo. Tu lahko nadaljujete z razpravami o tem, kako je za to odgovorna in kriva samo neučinkovita vlada Boruta Pahorja. Pa sami sebe slepite, ker so razlogi, žal, bistveno globlji. Če bi bil edini recept za rešitev države to, da je treba menjati Vlado Boruta Pahorja, bi jaz bil med tistimi, ki bi bili za to spremembo. Ampak to ni rešitev, ker so razlogi za naš položaj bistveno globlji. Med drugim je eden od razlogov ravno ta nizka politična kultura v tej dvorani, ki stremi samo k temu, da eden drugega nadvladamo, da tekmujemo za javno zaupanje, kot da je to bistvo politike. Bistvo politike bi moralo biti to, da iščemo realne rešitve za realne probleme te države. In takrat, ko bomo tega sposobni, odstotki gor ali dol, gospod Tanko, takrat bomo vredni zaupanja. Ne kot ena ali druga politika, ampak kot Državni zbor, kot nek simbol, kot sedež demokracije! V vmesnem času pa vam želim veliko sreče pri nadaljnjem lovu na čarovnice. Vse, kar poskušate doseči s tem in podobnimi zakoni, je namreč samo to – lov na čarovnice in poskus ustvariti vtis v tej družbi, da smo vsi barabe, da je institut zaupanja propadel, da je edina rešitev za to državo Janez Janša in njegovih 50 plus, pa četudi jih bo pridobil... / oglašanje v dvorani/ Kako? Ja, četudi jih bo pridobil z lažmi, ponarejanjem in vedno znova dokazovanjem, da so za težave te družbe krivi vsi drugi, on je pa edina zveličavna rešitev. Odgovorna politika je sposobna tudi nekaj malega samorefleksije. Priznati napake, priznati neučinkovitost. In jaz za vladi, ki jo podpiram in ki sem jo s svojim glasom tudi izvolil, veliko teh stvari priznam, in to dobro veste. Ampak dokler imam na izbiri kdaj pa kdaj neučinkovito vlado Boruta Pahorja ali oblast prevaranta in lažnivca, se bom vedno odločil za prvo možnost.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Jože Tanko, proceduralno.

JOŽE TANKO: Hvala lepa. Spoštovani predsedujoči, tudi od vas, ki vodite to sejo, bi pričakoval več integritete.

V razpravi o Zakonu o gospodarskih družbah ne govorimo o 50 plus, pa vem, da vas to zelo moti, ne govorimo o Janezu Janši, pa vem, da vam je trn v peti. Govorimo o tistih zadevah, ki so tej državi trn v peti. Ko že govorite o integriteti, je nekaj mesecev nazaj prišlo v javnost, da je na nekem uradu obtičalo tisoč 400 prijav korupcije, tisoč 400 prijav korupcije. Niti eden z vladne strani se ob to ni obregnil. Štiri leta, pet let so zadeve stale v neki omari na nekem uradu, prijave sume korupcije, a nihče ni odreagiralo. Celó več. Spremenili ste zakon. Vi, ki daste na integriteto. Spremenili ste zakon,

ukinili državnozborsko komisijo, ki je zahtevala, da se o tem poroča Državnemu zboru in legalizirali tako stanje. To ste storili. Dobro bi bilo, da predsedujoči, ki vodi sejo, opozori tiste, tudi iz njegove poslanske skupine, ki govorijo o stvareh, ki nimajo popolnoma nobene zveze s točko dnevnega reda. Marsikdo med vami je tisti, ki je sodeloval pri raznih zadevah, čeprav ste mladi, marsikdo. Če ne neposredno, pa posredno s tem, ker ste pritisnili gumb in sprejeli določeno rešitev, ker ste sprejemali rešitev s pravno praznino. Samo v zadnjih dveh mesecih smo trikrat spreminjali zakone zaradi pravnih praznin. Namensko, slučajno ali zaradi tega, ker ste tako razsodni in daljnovidni, ker imate tako razvit intelektualni potencial, da veste, kaj se bo zgodilo in zakaj to potrebujete. Najmanj trikrat se je to zgodilo. In pogledajte razprave ob tistih zakonih, kjer se je to zgodilo. Težko je poučevati nekoga, če ste sami povsem drugačni. Kaj so laži, se je pokazalo ob obravnavi, recimo, primera Patria, ko bojkotirate delo preiskovalne komisije, se je pokazalo z izjavami vašega poslanca Ropa, ki je napredoval potem na evropsko inštitucijo, kaj so kolizije interesov, se je pokazalo z gospodom Cviklom in tako naprej. In vse to bojkotirate samo zato, da se ne bi nič ugotovilo. In ta zakon sodi v to kategorijo. Bojkot rešitve pomeni legalizacijo tistega, kar ste se namenili storiti in kar počnete. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Vsi mi, tudi gospod Tanko, vemo, da to ni bil proceduralni predlog. Razen tega dobro veste, jaz vodim sejo samo 20 minut, in kolikor sem poslušal, vsak od vas, ki je do sedaj razpravljaj, je razpravljaj tudi mimo zakona. Tudi vaša razprava je bila takšna. To je pač naš način dela. In če bi vsakega, ki eno besedo reče mimo zakona, prekinjal, potem sploh razprave ne bi bilo.

Želite razpravo gospa ministrica? Ne. Želi besedo predlagatelj, gospod Andrej Vizjak? Ne. Zaključili smo z razpravo. Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo.

Ker čas, določen za razpravo še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Prosim, kdor želi, naj prijavi svojo razpravo.

Besedo ima gospod Janko Veber.

JANKO VEBER: Hvala za besedo.

Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah, ki so ga vložili poslanci opozicije, ne bom podprl iz razloga, ker je v obrazložitvi Vlade zelo jasno zapisano, pa tudi iz mnenj nekaterih pravnih strokovnjakov, ki spremljajo to zakonodajo, da bi črtanje določb, ki urejajo tihe družbe v Zakonu o gospodarskih družbah ne preprečilo še nadaljnja sklepanja pogodb, da nekdo vloži svoj kapital v neko družbo. Posledica sprejetja tega zakona bi bila samo ta, da sploh noben zakon ne bi urejal tega razmerja in bi vse teklo nekako na podlagi obligacijskega zakona, ki pa omogoča sklepanje takih pogodb. In ker gre v primeru tihega družbenika za to, da pričakuje predvsem donos za vložena sredstva iz tiste gospodarske družbe, je zelo potrebno ali pa zelo nujno, da v tem zakonu o

gospodarskih družbah zapišemo, kakšne pa so posledice in obveznosti tega tihega družbenika v primeru stečaja ali ukinitve te družbe, v katero je vložil denar. In če se črtajo te določbe, potem se dejansko zmanjša pravna varnost vseh upnikov, ki zahtevajo terjatve od nekega podjetja, ki gre recimo v stečaj. Ta zakon je resnično zelo slab ravno zaradi tega, ker zmanjšuje pravice upnikov. V tem zakonu, ki trenutno velja, jasno piše, če bi recimo stečajni upravitelj izplačal ves vložek, ki ga je nekdo vložil v to podjetje, bi takšen postopek bil razveljavljen. In če se ta določba ukine, in s predlogom vašega zakona se to ukinja, bodo pravice upnikov bistveno, bistveno manjše, kot so trenutno v tej fazi. Res pa je, da v času, ko prevladuje kapitalski interes, je treba izčistiti predvsem možne konflikte, ki lahko nastanejo zaradi tega, ko nekdo, ki je lastnik ene družbe, vloga svoj kapital v drugo in te povezave pa so lahko včasih tudi škodljive. In zato Vlada pripravlja tudi nov zakon, ki bo še detajlneje uredil te razmere in jih tudi še bolj reguliral.

In to je tisto, kar je v obrazložitvi Vlade zapisano k temu zakonu, zakaj tega zakona ne podpira. Moram priznati, da tudi sam, ko berem vse te razlage, so mi razumljive, zato ne bom podprl tega zakona, ki ga predlagate. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO: Hvala lepa za besedo.

Najprej bi bilo glede na eno izmed prejšnjih razprav treba povedati, da je rešitev 6. člena drugačna, kot je povedal gospod Frangež. Kolega poslanec je prebral samo polovico stavka. Drugo polovico, s katerim se pojasnjuje prvi del stavka, je pa preprosto pozabil povedati oziroma ni hotel. Piše, recimo v drugem odstavku 6. člena, "za vpis v register je treba prijaviti vsak pravni posel in k prijavi priložiti akte, s katerim oseba s premoženjskim vložkom podjetja koga drugega pridobi pravico do udeležbe pri njegovem dobičku". Tega gospod ni prebral, ker manipulira, mlad je, pa se je že dosti naučil v tej koaliciji. Tretji odstavek pravi, "za vpis v register je treba prijaviti vsako pogodbeno razmerje in priložiti akte, s katerim se spremenijo oziroma urejajo medsebojna razmerja med družbeniki ter med družbeniki in družbo". Povsem natančno navedeno, na katere primere se te stvari nanašajo, in katerikoli pravni posel, ki ni urejen na tak način, je enostavno ničten.

Zdaj pa bi opozoril še na eno zadevo. Jaz sem v svojih poslanskih vprašanih večkrat povprašal to našo vlado, s katerimi gospodarskimi družbami v večinsko državni ali pretežno državni lasti posluje recimo odvetniška pisarna Senica, pred tem mandatom in v tem mandatu. Ali mislite, da sem dobil odgovor? Štirikrat sem vprašal. Podobno sem vprašal glede določenih razmerij, ki se nanašajo na neko drugo firmo – Ultra. Štirikrat. Nisem dobil odgovora. In sedaj mi tukaj razlagate predstavniki Vlade in koalicije, kako bo pa sedaj vse drugače urejeno v primerih, ko gre za seznanjanje tihega družbenika, da bo seznanil svoj nadzorni svet. Ampak v nekaterih primerih ali pa v večjih primerih so pravzaprav povezani tako lastniki, direktorji, menedžerji kot njihovi nadzorniki v isti

pravni firmi naprej. Kdo bo koga obveščal, saj ni nobene potrebe, pa tudi če, kdo pa ve, kdo so tisti, ki prejemajo tako informacijo. Če ni razkritja, ni možno ukrepati, ni možno storiti prav ničesar. In v teh primerih, ki ga prinaša vladni zakon, do teh razkritij ne bo prišlo, ker delate čisto vse, da vse informacije ostajajo v zaprtem kolizijskem krogu. Vladni predlog, ki ste ga pripravili, je točno tak, da vse ostaja v zaprtem krogu menedžmenta, firme v državni lasti ali večinsko državni lasti ali pa v zasebni in njihovih nadzornikov. Ne skupščin, skupščina je lastnik in ne bo niti obveščena. Če vprašamo tisti, ki sprašujemo skupščino, v teh primerih gre recimo za Vlado, ki opravlja vlogo skupščine, je nevedna, je ne zanima, preberite si odgovore na poslanska vprašanja, je ne zanima. Tudi v primerih, ko je država večinski lastnik, je ne zanima. Sprašujemo za primere, ne vem, Nacionalnega preiskovalnega urada, sprašujemo za primer Hypo banke, ki je zasebna banka, tuja banka, nihče ne ve nič, nihče noče vedeti nič. Sprašujemo, ali gre v teh primerih za kolizijo, ker ministrica za notranje zadeve po 2.a členu Zakona o policiji neposredno usmerja delo policije – ni v koliziji. Na drugi strani beremo, katere odvetniške pisarne so aranžirale te posle – pa ni v koliziji. Pa še kaj bi se lahko v teh primerih našlo. In ne slepiti slovensko javnost, vi boste ta zakon zavrnil in svojega predlagali samo zato, ker ste v to prisiljeni in ker s tem kupujete čas, da boste lahko še naprej izpeljali vse te posle. Tako kot ste jih do sedaj. In nihče od mladih, nadutih poslancev se ob to še ni obregnil. Berem poslanska vprašanja in tega ni nihče še vprašal, ni predlagal ene seje Državnega zbora ali delovnega telesa na to temo. Vas to ne zanima. Čisti in nedolžni in lepi. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Tanko, ugotavljam, da ste razpravljali izven dnevnega reda. Besedo ima gospod Anton Colarič.

Izvolite.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa.

Kot sem že povedal tudi v uvodni obrazložitvi, zakona ne bom podprl. Predvsem tudi zato, ker smo ta zakon že enkrat obravnavali, kot je bil predložen v decembru lanskega leta, in ga tudi zavrnil. Že takrat smo tudi jasno povedali, da kljub nekaterimi slabostim, ki jih nosi institut tihih družb, pomeni njegova odprava še večje možnosti zlorab oziroma še več prikritih oškodovanj upnikov podjetij. In tudi danes je bilo večkrat rečeno, da je v proceduri že tudi nov zakon, ki mislim, da bo boljše uredil to problematiko tihih družb, zato bomo zakon zavrnil. Ne bi pa, ker želim govoriti samo o zakonu, govoril o tem, o čemer je moj predhodnik govoril, čeprav proceduralno, kaj vse naša stran in moj kolega govori, se je on takoj ponovno vrnil in govoril o vsem, skoraj nič pa o zakonu. In jaz mislim, da če imamo zakon, govorimo o zakonu, tako da ne bi preveč polemiziral z njim. Zakon bom zavrnil. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Černač.

ZVONKO ČERNAČ: Razprava je zelo široka, zaradi tega mislim, da je le prav, da ob rob tej razpravi vsem tistim političnim vernikom, ki po dobrih dveh letih neučinkovitosti te vlade še vedno verjamate, da je mogoče Slovenijo potegniti iz krize na tak način, kot to počne Borut v nekem vicu o vlaku, ko se vlak ustavi in reče potnikom, naj izstopijo in vlak migajo, da se bo ustvarila fikcija, da se premika naprej...

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Černač, če govorite o predsedniku Vlade ga na ta način tudi titulirajte, saj to je minimum spodobnosti, ki je sicer nimate.

ZVONKO ČERNAČ: Jaz sem govoril o Borutu iz nekega vica o stoječem vlaku, ki želi ustvariti fikcijo, da se vlak premika s tem, da potnikom reče, naj izstopijo in tresejo vlak. Zaradi tega sem še enkrat ponovil, da ste videli, o čem sem govoril, spoštovani predsedujoči.

Torej ni mogoče s fikcijami ustvarjati učinkovitega vodenja, treba je sprejemati odločitve, konkretne ukrepe, pravočasne odločitve, kajti mnogokrat so odločitve, ki so sprejete prepozno, še slabše od tistih, ki jih sploh ni.

In ena izmed odločitev, ki bi bilo dobro, da bi bila sprejeta v lanskem letu, ko je bila prvič predlagana, decembra meseca, je tudi novela zakona, ki ureja poslovanje tako imenovanih tihih družb. Tudi mnenje Vlade se opira na podmeno, da se ta institut ukinja. Danes je bilo že nešteto krat s strani predstavnika predlagatelja, gospoda Vizjaka, povedano, da se ne ukinja, da se z zakonom ureja razkritje teh družb in ničnost instituta, če do tega razkritja ne pride. Vlada je 17. februarja letos sprejela sklep o priporočilih glede tihih družb. Le zakaj, če je res vse v redu s tem področjem? Zakaj je bilo treba sprejeti sklep, ki resnici na ljubo na minimalističen način obravnava to področje? Ampak kljub temu nalaga Agenciji za upravljanje kapitalskih naložb, da se v razmerjih, ki jih ta agencija ureja, to prepletanje teh razmerij razkrije. Vendar to ni dovolj. Problem ni samo v tistem delu, kjer je država večinski ali manjšinski ali kakršenkoli lastnik, problem je predvsem v tistem delu, kjer ta državna podjetja in uprave državnih podjetij stopajo v konkretna pogodbeno razmerja s popolnoma zasebnimi podjetji in so v njih tihi družbeniki oziroma tihi družbeniki tihega družbenika. In očitno gospod Danilo iz Socialnih demokratov ni edini primer. Ni edini primer! Očitno je teh primerov ogromno. Toliko, da se Vlada boji sprejeti ustrezno normativno ureditev, ki bi ta razmerja razkrila. V čigavem interesu je, da se ta zakon in ta novela ne sprejme? Ali je to v interesu države?! Je to v interesu davkoplačevalcev?! V čigavem interesu je, da se ne sprejme, da se ta razmerja razkrijejo? Gre samo za razkritje teh razmerij, ki zdaj po obstoječi ureditvi niso razkrita. Tisti Libijci, ki so želeli vložiti 30 milijonov evrov, kot je bilo rečeno v prejšnji razpravi, v Grep, da bo dokončal Stožice, nimajo nobene zveze s tem. Oni bodo ta sredstva vložili v vsakem primeru oziroma zdaj jih ne bodo več, ampak če bi imeli interes, bi jih vložili ob takšnih določbah, kot jih mi predlagamo, ob razkritih, ali ob nerazkritih. Njim bi šlo predvsem zato, da bi vložili neka sredstva v nek projekt, v katerega verjamejo, kjer ne želijo

aktivno upravljati, želijo pa naložiti neka sredstva, ki so prosta, da bodo od njih imeli nek ekvivalent, dobiček in tako naprej.

Se pravi, koga torej Vlada in vladajoča koalicija ščiti s tem, ko že drugič, decembra prvič, kot kaže tokrat drugič, zavrača novelo zakona, ki je v korist vsem. In mi tudi danes v tej razpravi, ne s strani ministrice, ne s strani nobenega izmed vladajočih poslancev nismo slišali besede o tem, katera so tista razmerja, ki bi lahko bila škodljiva za posamezna podjetja in državo, če bi se ta novela uveljavila. Ni ti enega primera nismo slišali o tem. Ponovno poslušamo o gospodu Danilu iz Socialnih demokratov, ki je že 20 ali koliko let predsednik uprave enega največjih državnih podjetij, zraven pa še lastnik nekega deleža v neki tihi družbi, ne slišimo pa nobenega drugega konkretnega primera, ki bi govoril o tem, da bi ta novela, če bi bila uveljavljena, ali poslabšala poslovanje posameznih družb ali onemogočila, da bi posamezne družbe sploh naprej lahko funkcionirale in eksistirale, kje bi bil tisti manko oziroma primanjkljaj, če se ta novela sprejme. Odgovora žal nismo dobili, zaradi tega nas vaši argumenti ne prepričajo. Gre očitno za ščitenje posameznih razmerij, kar pa ni dobro.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Zaključujem razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 16. točki dnevnega reda.

Prihajamo na 11. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O OSEBNI IZKAZNICI, V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo državnemu sekretarju mag. Damjanu Lahu. Izvolite.

MAG. DAMJAN LAH: Spoštovani gospod predsedujoči, spoštovane poslanke, poslanci!

Bistveni namen predloga zakona o osebni izkaznici je izločitev določb, ki se nanašajo na pravico do izdaje elektronske osebne izkaznice iz veljavne zakonodaje. Elektronska osebna izkaznica je bila v pravni red Republike Slovenije vpeljana z zadnjo novelo sedaj veljavnega zakona o osebni izkaznici, vendar pa v praksi zaradi cenovne nesprejemljivosti izdelave novih osebni izkaznic ni zaživela. Izločitev teh določb je smiselna in potrebna tudi z vidika načela sorazmernosti, v skladu s katerim se lahko obdelujejo le-tisti osebni podatki, ki so primerni in nujno potrebni za uresničitev zakonsko opredeljenega namena kot tudi z vidika ustavnopravnega varstva osebni podatkov. Glede na veliko število določb, vezanih na izdajo elektronske osebne izkaznice, smo pristopili k pripravi novega zakona in ne k spremembam in dopolnitvam obstoječega zakona.

Med drugimi novostmi, ki jih prinaša predlog novega zakona, velja omeniti predvsem možnost izdaje osebne izkaznice in naznanitve

pogrešitve osebne izkaznice na diplomatskem predstavništvu in konzulatu Republike Slovenije v tujini, kot to že od junija leta 2008 velja tudi za izdajo potnega lista. Trenutno lahko državljani, s stalnim prebivališčem v tujini, zaprosijo za izdajo osebne izkaznice le na upravni enoti v Republiki Sloveniji, nova ureditev pa bo približala storitev državljanom v tujini. Ker je osebna izkaznica praktični potovalni dokument in je cenejša od potnega lista, pomeni sprememba bistveno pridobitev za slovenske državljane v tujini. Takšna možnost pa bo sicer zaživela v letu 2013, saj je za to treba zagotoviti ustrezno tehnično podporo.

Druga pomembna novost je možnost pridobitve osebne izkaznice s trajno veljavnostjo po dopoljenem 70. letu starosti, kar pomeni bistveno prednost za starejše državljane, ki zaradi bolezni ali zmanjšane mobilnosti ne morejo do pristojnega organa. Novi zakon predvideva tudi možnost vročitve izdelane osebne izkaznice pri izdelovalcu, zaradi česar poslovni čas upravne enote in pa logistika delovanja pošte ne bosta več predstavljala ovire za hitro vročitev dokumenta, kadar je to nujno potrebno. Ne nazadnje se z novim zakonom ustrežnejše ureja tudi povezljivost evidenc z doslednim upoštevanjem in spoštovanjem določb zakona o varstvu osebnih podatkov, določbe zakona pa so usklajene s primerljivim področjem uredenosti izdaje potnih listin.

Za današnjo sejo Državnega zbora je bil ponovno vložen amandma Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti k 7. členu, na podlagi katerega bi dvojezično osebno izkaznico državljanu s prebivališčem na območju, kjer živita italijanska oziroma madžarska narodna skupnost, izdala katerakoli upravna enota. Vlada Republike Slovenije predlaganega amandmaja ne podpira. Ustava Republike Slovenije namreč v 65. členu določa, da avtohtoni, madžarska in italijanska narodna skupnost kot manjšinski skupnosti v Republiki Sloveniji uživata posebne kolektivne pravice na območjih, kjer ti skupnosti živita. Zato svoje posebne pravice lahko izvršujeta samo na teh območjih, država pa jih je dolžna s svojim aktivnim ravnanjem tudi zagotavljati. Nadalje 11. člen Ustave določa, da je v Sloveniji uradni jezik slovenščina, na območjih narodnih skupnosti pa tudi italijanščina in madžarščina. Navedena določba je za primere poslovanja državne uprave podrobneje razdelana v 4. členu Zakona o državni upravi in 62. členu Zakona o splošnem upravnem postopku, ki določa jezik v postopku. Ne nazadnje predlagane rešitve niso uveljavljene niti pri izdaji drugih primerljivih dokumentov, kot sta potni list ali vozniško dovoljenje, niti pri izdaji drugih listin in potrdil.

Vlada kot predlagateljica zakona meni, da so rešitve, ki jih prinaša novi zakon o osebni izkaznici, ustrezne, in predlaga, spoštovane poslanke in poslanci, da predlog zakona podprete. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje kot matično delovno telo je obravnaval predlog zakona. Za predstavitev poročila dajem besedo podpredsedniku gospodu Antonu Colariču.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa.

Gospod podpredsednik, gospod državni sekretar, kolegice in kolegi!

Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje je na 28. seji 10. februarja 2011 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o osebni izkaznici, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. Odbor je bil seznanjen z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, mnenjem Komisije Državnega sveta za državno ureditev, mnenjem Obalne samoupravne skupnosti italijanske narodnosti, mnenjem Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti in mnenjem občine Izola, Komisije za vprašanja italijanske narodnosti.

Na seji odbora je sodeloval tudi predstavnik predlagatelja, ki je v dopolnilni obrazložitvi členov povedal, da predlog zakona ohranja večino določil veljavnega zakona o osebni izkaznici, ne predvideva pa več izdaje osebnih izkaznic s kvalificiranim digitalnim potrdilom za upravljanje elektronskih storitev ter uveljavljanje storitev s področja zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja. Javno naročilo za izbor izdelovalca elektronskih osebnih izkaznic v letu 2008 ni uspelo, hkrati pa je smiselno počakati na sprejem notnih smernic za evropsko osebno izkaznico na ravni Evropske unije. Predlog zakona predvideva tudi možnosti izdaje osebne izkaznice in naznanitve pogrešitve osebne izkaznice na diplomatskem predstavništvu in konzulatu. Določene opredelitve predlagatelja je predstavil že državni sekretar, ki sodeluje na današnji seji, in jih ne bom ponavljal.

Predlagatelj na odboru je podprl amandmaje koalicijskih poslanskih skupin, ne pa tudi ostalih vloženih amandmajev. Že takrat smo razpravljali tudi o amandmaju Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti, ki je bil po mnenju predlagatelja protiustaven oziroma bi imel take posledice.

Odbor je brez razprave sprejel amandmaje koalicije k 3., 4., 5., 6., 7., 8., 10., 11., 14., 15., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 27., 28., 29., 30. in 31. členu in ni glasoval o amandmajih Poslanske skupine italijanske in madžarske narodnosti ter Poslanske skupine SDS, ker so s sprejetjem amandmajev koalicije postali brezpredmetni.

Odbor je nato v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopoljenega predloga zakona, v katerega so sprejeti amandmaji vključeni. Dopoljnjeni predlog zakona je sestavni del tega poročila. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospod Silven Majhenič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

SILVEN MAJHENIČ: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani gospod državni sekretar!

Gre za nacionalni identifikacijski dokument za polnoletne državljane, za mladoletne ter otroke do treh let starosti. Osebna izkaznica je tako

sredstvo za dokazovanje istovetnosti državljanstva, potovalni dokument in dokument za nastopanje v pravnem prometu. V letu 2005 je bila sprejeta novela Zakona o osebni izkaznici, ki je bila potrebna zaradi uskladitve kazenskih določb z Zakonom o prekrških. V letu 2008 je bil sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni izkaznici z namenom, da se zaradi nabora storitev tako imenovane e-uprave doda elektronski medij s kvalificiranim digitalnim potrdilom, s čimer pa se razširi tudi možnost uporabe osebne izkaznice za uveljavljanje zdravstvenih storitev.

Predlagatelj si v predlogu zakona prizadeva zagotoviti jasnost zakona z izločitvijo določb, ki se nanašajo na izdajo elektronske osebne izkaznice, na hitrejšo možnost vročitve osebne izkaznice v nujnih primerih in za starostnike veljaven trajni identifikacijski dokument ter zmanjšanje števila oseb, ki identifikacijskega dokumenta nimajo. Zakon sicer ohranja večino določb starega zakona, razen v tistem delu, ki se nanaša na kvalificirano digitalno potrdilo za opravljanje elektronskih storitev zdravstvenega varstva in zavarovanja.

Državljanom Republike Slovenije s stalnim bivališčem v tujini se bo izdala enako veljavna osebna izkaznica kot državljanom s stalnim prebivališčem v Sloveniji. Smiselno se nam zdi, da je možno uporabiti fotografijo, ki je bila uporabljena za identifikacijski dokument, tudi ko bo šlo za izdajo potnega lista. Trajna veljavnost osebne izkaznice po 70. letu starosti je zagotovo dobra odločitev, saj se pogosto dogaja, da oseba zaradi zdravstvenih razlogov ne more priti do organa, ki dokument tudi izdaja.

Predlagatelj pojasnjuje, da bo možno po novem dobiti osebni dokument tudi na diplomatsko-konzularnih predstavništvi. Kot vidimo, gre za dokument, s katerim se lahko potuje v 33 držav, in da je še kako zanimiv za državljane tretjega sveta. Zato je izdelava dokumenta in hramba praznih obrazcev z vidika preglednosti in odtujitve eden od pomembnejših ukrepov, da se zavaruje pred odtujitvijo in ponarejanjem.

Zakon prinaša kar nekaj izboljšav, zato ga bomo v Slovenski nacionalni stranki tudi podprli.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Milan Gumzar bo predstavil stališče Poslanskega kluba LDS.

MILAN GUMZAR: Hvala za besedo. Kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni! Lepo pozdravljen tudi državni sekretar s sodelavko!

Obstoječi Zakon o osebni izkaznici, ki je bil nazadnje noveliran leta 2008, je predvideval, da se državljanom in državljanom ponudi možnost pridobitve osebne izkaznice z dodanim elektronskim medijem, čipom, s kvalificiranim digitalnim potrdilom, katerega uporabnost bi poleg nabora storitve e-uprave omogočala tudi uporabo osebne izkaznice za uveljavitev zdravstvenih storitev.

Osnovni predpogoj za uveljavitev spremembe iz novele Zakona o osebni izkaznici iz leta 2008 je bil izbor izvajalca z izvedbo javnega naročila, ki bi zagotovil izdelavo osebne izkaznice v skladu z razpisnimi pogoji. Na razpis sta prispeli dve formalno popolni ponudbi, ki pa ju je naročnik po

proučitvi ponudb ob upoštevanju načela gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti porabe javnih sredstev označil za nesprejemljivi, saj bi se cena za navadno osebno izkaznico povišala za 71,5 %, kar je z vidika državljanov in državljanov nesprejemljivo. Ponovitev javnega naročila ob nespremenjenih zakonsko določenih zadevah ni bila smiselna, s čimer se v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije strinjamo.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije tako podpiramo odločitev Ministrstva za notranje zadeve, ki se je ob upoštevanju načela dobrega gospodarjenja z javnimi sredstvi in učinkovitega izvajanja javne službe za državljane Republike Slovenije odločilo za celovito prenovo Zakona o osebni izkaznici. Menimo, da predlog zakona uvaja dobre rešitve, ki bodo prispevale k večji jasnosti zakonskih določb glede izdajanja in uporabe osebne izkaznice, k prijaznejšemu in hitrejšemu postopku vročanja osebne izkaznice za vse državljane ter z uvedbo trajnih osebne izkaznice za osebe po 70. letu starosti prispevale k odpravi problemov s podaljšanjem veljavnosti osebne izkaznice pri starostnikih.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije se zavedamo razvoja na področju ponujanja digitalnih storitev in menimo, da država in njeni organi pri razvijanju e-storitev ne smejo zaostajati za drugimi sektorji, zato podpiramo namero predlagatelja, da pripravi ustrezne spremembe zakonodaje na tem področju, pri čemer bodo upošteevane tudi skupne smernice za evropsko osebno izkaznico, ki je v pripravi na ravni Evropske unije.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije bomo zaradi smiselnih in učinkovitih rešitev, zakon podprli, ne bomo pa podprli vloženega amandmaja. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanke skupine nepovezanih poslancev bo predstavil mag. Franc Žnidaršič.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Spoštovani podpredsednik, spoštovani državni sekretar s sodelavko, kolegici in kolegi!

Zakon o osebni izkaznici, ki je bil uveljavljen decembra 1997 in se je uporabljal od poletja 1998, je uvedel osebno izkaznico na polikarbonatnih karticah z lasersko izpisanimi osebni podatki, fotografijo in podpisom imetnika. V letu 2005 je bila sprejeta novela zakona zaradi uskladitve kazenskih določb z Zakonom o prekrških. Novela zakona je odpravila tudi krajevno pristojnost za izdajo osebne izkaznice, ki je bila nato lahko izdana kjerkoli v državi, spremenjen pa je bil tudi način vročanja. Leta 2008 je bil ponovno sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni izkaznici, ki je predvideval izdajo elektronske osebne izkaznice s kvalificiranim digitalnim potrdilom. Ker je kljub dobronamernemu poizkusu uvedba elektronske osebne izkaznice zaradi neuspelega razpisa in previsoke cene propadla, predlog zakona, ki je pred nami, takšne osebne izkaznice ne predvideva več. Številne druge novosti so terjale pripravo novega zakona z naslednjimi cilji: črtanje določb glede elektronske osebne izkaznice,

možnost izdaje izkaznice na diplomatskem predstavništvu ali konzulatu v tujini, pridobitev dokumenta z dosmrtno veljavnostjo po 70. letu starosti, možnost vročitve osebne izkaznice pri gospodarski družbi, ki jih izdeluje, seveda le v nujnih primerih, ureditev povezljivosti evidenc in uskladiitev določb z Zakonom o potnih listinah. Poglavitne rešitve zakona v celoti sledijo napovedanim ciljem, hkrati pa predlagatelj ne napoveduje pomembnejših finančnih posledic za proračun. Če bo treba, jih bodo na ministrstvu zagotovili iz obstoječih sredstev.

Zakon je bil v postopku sprejemanja na Odboru za notranjo politiko ustrezno amandmiran in dodelan in ker prinaša pomembne koristi za državljanke in državljane ga bo naša poslanska skupina enotno podprla. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče poslanske skupine Narodnih skupnosti bo predstavil gospod László Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod državni sekretar, kolegice in kolegi!

V naši poslanski skupini podpiramo Predlog zakona o osebni izkaznici z vidika noveliranih vsebin, ki so bile nedvomno potrebne. V zvezi z določbami, ki se nanašajo na izdajo omenjenega dokumenta, prebivalcem na narodnostno mešanih območjih zakon ne prinaša nekih bistvenih novitet, vendar se pa pojavljajo določene nedoslednosti v zvezi s tem. Stališče Vlade, ki ga je predstavil malo prej gospod državni sekretar, se dotika tega vprašanja v nekem enostranskem kontekstu, kar je po naši presoji prav iz ustavnopravnega vidika sporno. O besedilu predloga zakona smo sicer opravili nekaj pogovorov s pristojno službo Ministrstva za notranje zadeve in smo v okviru le-teh razjasnili marsikatero nejasnost. O predlogu je razpravljala tudi Komisija za narodni skupnosti Državnega zbora. V fazi temeljitih razprav o omenjenem zakonskem predlogu se je izkristaliziralo naše stališče v zvezi z vprašanjem, komu so dejansko namenjene dvojezične oziroma v primeru narodnostno mešanih območij trojezične osebne izkaznice oziroma dokumenti. Nekatere samoupravne narodne skupnosti, na primer izolska občinska in obalna skupnost, so se še posebej poglobljeno ukvarjali z omenjeno vsebino. V duhu dejanskega uveljavljanja zunanje dvojezičnosti smo vložili amandma že na seji matičnega odbora, vendar je zaradi dopolnilnega koalicijskega amandmaja, ki je nekoliko preoblikoval celotni kontekst besedila 7. člena predloga zakona, naš amandma postal takrat brezpredmeten. Brezpredmeten je postal zgolj iz formalnih razlogov, nikakor pa ne iz vsebinskih. Zato smo na predlagano besedilo drugega branja zakona ponovno vložili amandma na 7. člen, s katerim predlagamo črtanje četrtega odstavka tega člena. V vsebinskem pomenu gre za amandma, ki omogoča, da dvojezično osebno izkaznico dobi sleherni prebivalec Republike Slovenije, ki ima stalno prebivališče na narodnostno mešanem območju, ne glede na mesto vlaganja zahtevka za pridobitev osebne dokumenta. Drugi odstavek istega člena

namreč določa, da državljanu s prijavljenim stalnim prebivališčem na območju, določenem z zakonom, torej na narodnostno mešanem območju, kjer živita avtohtoni italijanska oziroma madžarska narodna skupnost, se izda osebna izkaznica na obrazcu, ki se tiska v slovenskem, angleškem in italijanskem oziroma slovenskem, angleškem in madžarskem jeziku. Možnost elektronskega povezovanja upravnih enot to v tehničnem smislu nedvomno omogoča. Če četrti odstavek ostane v besedilu zakona, to dejansko pomeni tudi možnost za izogibanje dokumentom, kjer so podatki navedeni tudi v jeziku avtohtonih narodnih skupnosti, kar po našem mnenju ni v duhu sožitja na določenem območju. Menim, da moramo izhajati iz tega, da specifične, kot so jezik, kultura ter ostale karakteristike avtohtonih narodnih skupnosti, so dejansko bogastvo narodnostno mešanega območja, ki je skupna vrednota vseh, ki na tem območju živijo. Zato je tako območje drugačno in v pozitivnem smislu se prav po tem razlikuje od enojezičnih območij, zunanja dvojezičnost se lahko dejansko uveljavi zgolj takrat, če to sprejema sleherni prebivalec zgodovinsko pogojenih narodnostno mešanih območij in ne zgolj pripadniki narodnih skupnosti. Gre torej za spoznanje, da specifične dvojezične območja, med katere nedvomno sodi zunanja dvojezičnost in v okviru tega tudi osebni dokumenti, pomenijo dodano vrednost za slehernega prebivalca na narodnostno mešanem območju tako v Prekmurju kot na Obali, ki se ji ni treba izogibati. Ravno nasprotno, treba jo je interpretirati v najširši pozitivni dimenziji. Smiselno bi bilo, da negativni stereotipi 20. stoletja, ki so jih pogojevale takšne ali drugačne zgodovinske okoliščine, pri naših vsakdanjih rešitvah opustimo ter pristopimo k ustvarjanju miljeja, kjer je multikulturalnost in večjezičnost dejansko skupna pozitivna vrednota, ne pa zgolj pravica ali pa dolžnost avtohtone narodne skupnosti.

Zato prosim ta visoki zbor, da naš amandma obravnava s predlaganega širšega vidika, prvenstveno z vidika pojmovanja pomena narodnostno mešanega območja kot celote, in odloči v duhu rešitev 21. stoletja. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Janez Kikelj bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

JANEZ KIKELJ: Gospod podpredsednik, hvala za besedo. Spoštovani državni sekretar s sodelavko, kolegice in kolegi!

Osebna izkaznica v Sloveniji ni le dokument, s katerim dokazujemo istovetnost in državljanstvo, ali dokument, ki ga potrebujemo za nastopanje v pravnem prometu. Vrsto let je osebna izkaznica že dokument, s katerim lahko potujemo in obiskujemo v tem času že 35 držav. Z drugo obsežno spremembo in dopolnitvijo zakona o osebni izkaznici v letu 2008, pa naj bi na osebno izkaznico pripeli še podatke zdravstvenih storitev in zdravstvenega zavarovanja ter dodatni čip s kvalificiranim digitalnim podpisom. S to novelo bi osebna izkaznica prevzela še funkcijo zdravstvene izkaznice. Takšni razširitvi funkcije osebne izkaznice smo takrat v Poslanski skupini Socialnih

demokratov nasprotovali, zato odpravo le-tega sedaj podpiramo. Menimo namreč, da kopičenje osebnih podatkov na enem mestu ni nujno vedno dobro, kajti že sama informacijska tehnologija omogoča nezakonito pridobivanje posameznih osebnih podatkov ter zlorabo le-teh. Novosti, ki jih prinaša Predlog zakona o osebni izkaznici in jih v Poslanski skupini Socialnih demokratov podpiramo, gredo tudi v smeri, da bodo lahko slovenska diplomatska predstavništva in konzulati izdali osebno izkaznico oziroma bodo sprejemali naznanitve pogrešitve osebne izkaznice ter da se državljanom po dopolnjenem 70. letu starosti izda osebna izkaznica s trajno veljavnostjo. Predlagatelj zakona namreč navaja, da je v praksi zaznati, da starejši pogosto nimajo veljavnega identifikacijskega dokumenta. Prav tako podpiramo rešitve, ki bodo v izjemnih in nujnih primerih omogočile izdajo osebne izkaznice tudi pri izdelovalcu, ter da se za potrebe izdaje osebne izkaznice uredijo in povežejo evidence, na podlagi katerih se preverijo podatki prosilca s podatki na vlogi za izdajo osebne izkaznice ter se tako omogoči čim hitrejši čas za izdajo dokumenta.

Naj na koncu še poudarim, da institucije, ki se ukvarjajo z varovanjem osebnih podatkov, opozarjajo, da se v zadnjem času povečuje število kraj identitete. Poslanke in poslanci Socialnih demokratov bi na tem mestu radi opozorili vse državljanke in državljane ter upravljavce zbirk osebnih podatkov, da z osebnimi dokumenti in podatki ravnajo skrbno ter v skladu z veljavno zakonodajo ter smernicami za preprečevanje kraje identitete, ki so jih že pred časom pripravili pri informacijski pooblaščenki.

Za konec naj še enkrat poudarim, poslanke in poslanci Socialnih demokratov bomo novelo zakona podprli. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavila gospa Eva Irgl, izvolite.

EVA IRGL: Najlepša hvala za besedo. Spoštovani državni sekretar, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ne bomo nasprotovali predlogu novega zakona o osebni izkaznici.

Novi zakonski predlog ohranja večino določil že veljavnega zakona o osebni izkaznici, ne predvideva pa več izdajo osebne izkaznice s kvalificiranim digitalnim potrdilom za opravljanje elektronskih storitev ter opravljanja storitev s področja zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja. Črtanje omenjene opcije izdaje elektronske osebne izkaznice predlagatelj utemeljuje s tem, da javno naročilo za izbor izdelovalca elektronskih storitev osebne izkaznice ni uspelo. Vendar pa, zanimivo, istočasno predlagatelj navaja, da je smiselno počakati na sprejem enotnih smernic za evropsko izkaznico na ravni Evropske unije. V zvezi z omenjenim črtanjem opcije izdaje elektronske osebne izkaznice se v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke sprašujemo o utemeljenosti takšnega črtanja. Menimo namreč, da

je bila možnost, da se na enem dokumentu združita tako osebna izkaznica kot zdravstvena izkaznica praktična, moderna rešitev in je širila možnost poslovanja e-uprave. Takšna rešitev, ki je pomenila združevanje, še posebej v času, ko imamo vedno več takšnih in drugačnih kartic, je bila tudi to seveda zagotovo bistveno bolj prijazna rešitev za vse uporabnike. Takšnih nekritičnih rešitev, ki črtajo možnost opsijskih izdaj elektronske osebne izkaznice, v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke zato ne podpiramo, pozdravljamo pa rešitve, ki poenostavljajo vročanje osebne izkaznice.

Z obravnavanim zakonom o osebni izkaznici se omogoča izdaja osebne izkaznice državljanom Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v tujini, kar je po našem mnenju smiselno, ob dejstvu, da je osebna izkaznica v zadnjih letih močno pridobila tudi na svoji potovalni funkciji. Osebna izkaznica v tujini se bo tako izdala z enako veljavnostjo kot osebna izkaznica državljanu s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji.

Predlog zakona predvideva tudi možnost izdaje osebne izkaznice in naznanitve pogrešitve osebne izkaznice na diplomatsko-konzularnem predstavništvu ter konzulatu Republike Slovenije v tujini. Predlog zakona prav tako predvideva možnost pridobitve osebne izkaznice s trajno veljavnostjo po dopolnjenem 70. letu starosti.

Vse to seveda v Slovenski demokratski stranki podpiramo, vendar pa obenem poudarjamo, da bi bilo treba predvsem na področju vlog, izpolnjevanja obrazcev, izpolnjevanja obrazcev in izdaje osebne izkaznice slediti konceptu odprave administrativnih ovir. Nepotrebne ovire se tako največkrat pojavljajo predvsem v vročanju osebne dokumentov.

Sicer pa, kot že rečeno, v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ne bomo nasprotovali predlogu tega zakona. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Vito Rožej bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske Zares, izvolite.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo, predsedujoči. Kolegice in kolegi, ostali prisotni, lep pozdrav.

Kot je že bilo rečeno, je razlogov za novi zakon o osebni izkaznici, ki je danes pred nami, kar nekaj. Zakon o osebni izkaznici iz leta 2008 je določal pravno podlago za izdajo elektronske osebne izkaznice in javni razpis je bil izveden, na podlagi tega pa se je ugotovilo, da je ocenjena vrednost naročila previsoka, zato se je takratno vodstvo ministrstva odločilo, da z omenjenim projektom ne nadaljuje. Novo vodstvo na ministrstvu se je torej znašlo v situaciji, ko je bilo treba črtati vrsto določb in ravno zaradi obsežnih sprememb in dopolnitev danes obravnavamo popolnoma nov zakon.

Med novostmi, ki so bile že omenjene in ki so prav gotovo dobrodošle je ta, da se osebne izkaznice odslej lahko izdajajo tudi na diplomatsko-konzularnih predstavništvih. Z vstopom Slovenije v Evropsko unijo je tudi osebna izkaznica postala potovalni dokument za mnoge države in je zato smiselno in logično, da se omogoča izdaja osebne

izkaznic tudi na diplomatskih in konzularnih predstavništvih za naše državljane, ki stalno bivajo v tujini.

Državljanom in državljkam Republike Slovenije po dopolnjenem 70. letu starosti, kot je bilo že omenjeno, se s tem zakonom omogoča izdaja osebne izkaznice s trajno veljavnostjo. Izročitev samega dokumenta bo mogoča odslej tudi pri izdelovalcu osebne izkaznice, kadar se bo ta izdelala v nujnih primerih. S tem se bo pot skrajšala tistim državljanom, ki se bodo našli v situaciji, da bodo hitro in nujno potrebovali osebno izkaznico.

Mnenje k predlogu zakona so podale tudi samoupravne narodne skupnosti in izpostavile, kot je bilo že rečeno, da predlog zakona ne zagotavlja popolne uresničitve ustavne določbe v uradnosti italijanskega oziroma madžarskega jezika na območjih, kjer narodni skupnosti živita. Na podlagi mnenj zakonodajno-pravnih služb, tako vladne kot državnozbornske, v Poslanski skupini Zares menimo, da je ureditev ustrezna in bi morda ravno sprememba člena, kot je predlagana, lahko povzročila, da bi postala določba neustavna. Strinjamo pa se lahko z mnenjem, da to ni v dobrososedskem duhu, ki bi ga veljalo spodbujati. Seveda pa pri nekih osebnih odločitvah posameznikov mislim, da ni država tista, ki bi jih morala siliti v strpnejše ravnanje, če naj tako povem. Mislim, da bi tukaj šli v pooblastilih pri zakonu predaleč, če bi se odločili za podporo predlaganemu amandmaju.

V Poslanski skupini Zares smo prepričani, da gre predlog zakona predvsem v smeri lažjega dostopa do osebne izkaznice, ker se pogosto znajdemo v situaciji, ko nujno potrebujemo dokument v najkrajšem mogočem času in predlog zakona to omogoča. Zaradi vsega naštetega bomo predlog zakona v Poslanski skupini Zares Nova politika podprli. Hvala.

PODPREDESNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Gvido Kres bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

GVIDO KRES: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani državni sekretar, spoštovane kolegice in kolegi!

Predlagani zakon o osebni izkaznici ne prinaša ravno korenitih sprememb, vendar gre v smeri racionalizacije in poenostavitve postopkov, zato ima podporo Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke. Ustreznejše reševanje tistih nepredvidljivih dogodkov v tujini, v katerih je treba celoten postopek ali del postopka izdaje osebne izkaznice vse od vložitve vloge do izdelave in same vročitve dokumenta izvesti v najkrajšem mogočem času, je bilo nujno potrebno. Možnost vročitve osebne izkaznice pri gospodarski družbi, pooblaščenim za izdelavo in personalizacijo osebnih izkaznic, takoj po izdelavi je pohvalna in kaže na to, kako se lahko izkoristi informacijska tehnologija, samo če se pokaže volja za uvedbo naprednejših postopkov.

Možnosti izdaje osebne izkaznice in naznanitve pogrešanja osebne izkaznice na diplomatskem predstavništvu in konzulatu Republike Slovenije v tujini, kot to velja za izdajo potnega lista, je še ena izmed praktičnih rešitev.

Sedaj namreč že vročitev večkrat predstavlja nepotrebno oviro in obilice izgubljenega časa za državljane, ki se nahajajo v tujini in se nepredvideno znajdejo v težavah z dokumenti.

Tudi izdaja osebnih izkaznic s trajnostno veljavnostjo za osebe po dopolnjenem 70. letu je rešitev, ki smo jo pred kratkim že uvedli pri potnih listih. Gre za prakso, ki se je tudi v tujini izkazala za ustrezno, predvsem pa starejšim občanom prihrani večkratno ukvarjanje s papirologijo.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke sicer nekoliko obžalujemo po našem mnenju nepotreben zaplet okoli izdajanja osebnih izkaznic za državljane na dvojezičnih območjih oziroma območjih, določenim z zakonom, kjer živita avtohtoni italijanska oziroma madžarska narodna skupnost. Ne vidimo namreč ovire, da vsi s stalnim prebivališčem v teh, z zakonom določenih območjih, ne more svoje osnovne pravice do osebne izkaznice v slovenskem in madžarskem ali italijanskem jeziku uveljaviti na vseh upravnih enotah po Sloveniji, tako kot lahko to storijo ostale državljanke in državljani naše države. Konec koncev gre za isti informacijski centralni sistem kot tudi za istega proizvajalca izkaznic.

Iz tega razloga bomo amandma Poslanske skupine narodnih skupnosti podprli. Podporo Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke pa ima tudi, kot že rečeno, zakon. Hvala lepa.

PODPREDESNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine DeSUS bo predstavil gospod Anton Urh.

ANTON URH: Hvala za besedo. Spoštovani gospod podpredsednik! Spoštovani gospod državni sekretar s sodelavci, kolegice in kolegi!

Osebna izkaznica je javna listina, s katero državljan Republike Slovenije dokazuje svojo istovetnost in državljanstvo. Uporablja jo lahko tudi za prehod meje pod določenimi pogoji. Zadnje spremembe zakona, ki ureja to javno listino, so se nanašale tudi na vključitev kvalificiranega digitalnega potrdila na osebno izkaznico ter na uporabo osebne izkaznice za uveljavljanje storitev na področju zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja.

Prva razširitev uporabe osebne izkaznice je bila smiselna, saj je zaradi vedno večje ponudbe storitev e-uprave praktično, da se na osebno izkaznico vključi tudi kvalificirano digitalno potrdilo, s katerim je državljanom Republike Slovenije omogočen lažji dostop do storitev e-uprave, vendar velja ob tem pripomniti, da državljani storitev e-uprave ne uporabljajo ravno pogosto, sploh pa ne starejša generacija.

Druga razširitev – uporaba osebne izkaznice tudi za namene uveljavljanja storitev s področja zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, pa predstavlja tudi vključitev vseh podatkov za urejanje zdravstvenih storitev na osebno izkaznico. Predvidena uporaba za obisk pri zdravniku, v lekarni pa je vprašljiva z vidika varstva zasebnosti posameznikov in sploh občutljivih podatkov, ki se obdelujejo na področju zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja. Glede slednjega je bila Poslanska

skupina DeSUS v prejšnjem mandatu izjemno skeptična.

Danes imamo pred seboj predlog novele zakona o osebni izkaznici ravno iz razloga, ker se je v praksi zataknilo pri izdaji elektronske osebne izkaznice s kvalificiranim digitalnim potrdilom. Rezultat javnega naročila za izvedbo te storitve oziroma blaga je izkazal, da ocenjena vrednost naročila ob upoštevanju načela gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti porabe javnih sredstev ni primerna oziroma ni sprejemljiva, saj gre v primeru izdelave elektronskih osebnih izkaznic kar za 71,5 % povišanje. Takšno povišanje pa je v teh časih preprosto nesprejemljivo.

Tako bomo poslanci DeSUSa predlog zakona, ki izloča iz sedaj veljavnega zakona o osebni izkaznici tista določila, ki se praktično ne uporabljajo, soglasno podprli. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitevjo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih. Amandma je vložen samo k 7. členu, in sicer v imenu Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti. Dajem torej 7. člen z amandmajem v razpravo.

Gospod Göncz, izvolite.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Določene stvari bom poskusil še enkrat razjasniti oziroma predvsem predstaviti razloge, zakaj bi bilo pomembno, da se naš amandma sprejme.

Naj se prvič odzovem na predstavitev stališča Vlade s strani gospoda državnega sekretarja, ki je pač rekel, da so pravice, tudi tovrstne v zvezi z uporabo dvojezičnih dokumentov, vezane na narodnostno mešano območje. Dejansko je tako in to drži, ampak mi s tem tej določbi ne oporekamo in niti pravice s tega vidika ne širimo. Predvsem poudarjamo, da pravice veljajo za narodnostno mešano območje kot tako, za slehernega tam živečega; za Slovenca, Madžara, Italijana pa še koga, če živi na omenjenem območju. Gre samo za to, da ne omogočimo izmikanja, ko se zaprosi za dokument, da oseba pridobi dvojezični dokument, ker žal, če smo iskreni, pač predvsem to omogoča določba brez tega, da bi bil sprejet naš amandma. Torej omogoča, da se izven narodnostno mešanega območja vlagajo prošnje za enojezični dokument. To je pa v nekem smislu omejevanje pravice ne samo pripadnikov narodnih skupnosti, ampak slehernega prebivalca narodnostno mešanega območja. Torej omogoča manipulacije. Z našim predlogom oziroma s sedanjim drugim odstavkom 7. člena temu ni tako, ker jasno določi, da velja določba za vse prebivalce narodnostno mešanega območja. Torej je 4. člen po naši presoji nepotreben in vnaša dejansko situacijo, ki zmanjšuje, ne pa širi pravice narodne skupnosti. Te narodne skupnosti so izključno vezane na prebivalce, ki imajo stalno prebivališče na narodnostno mešanem območju. Torej ne gre za druge prebivalce. Ne gre za nobene druge prebivalce. Pri vlaganju pa je omogočena tako

tehnična kot tudi formalna možnost, da se pač lahko tudi na ostalih upravnih enotah vlagajo zahteve za dvojezične obrazce oziroma dokumente. To je ena stvar.

In druga stvar. Gospod državni sekretar je omenil tudi prakso, neko prakso, ki pri drugih dokumentih ne velja. Menim, če dejansko pristopamo k modernizaciji celotnega sistema, potem predvsem moramo izhajati iz nekih pozitivnih vrednot za bodoče. Če bi bili neki negativni stereotipi v preteklosti ravno s tega vidika prisotni, bi jih morali nadgraditi v tem smislu, da tovrstnih več ne bo. Če ne bo sprejet naš amandma, bo dejansko omogočeno, da bodo prebivajoči na narodnostno mešanem območju s stalnim prebivališčem imeli dvojne dokumente; in to hote ali nehoče privede do nekega konfliktnega stanja. Tisti, ki se sklicujejo na to, da sicer živimo v Sloveniji, je temu res tako. Ampak tisti, ki živimo na tem območju, moramo to območje jemati z nekim pozitivnim prizvokom, kot območje s specifikami, ki za vse nas pomenijo nekaj več in ne nekaj manj. Tisto, kar je bilo nekaj manj – o tem sem govoril predvsem, ko sem govoril o negativnih stereotipih 20. stoletja. To bi dejansko slehernemu moralo pomeniti nekaj več in s tega vidika menim, da bi bilo izredno pomembno, da se naš amandma sprejme. Poudarjam že tretjič, da nikakor ne gre za širitev pravic. Nikakor ne gre za prenos pravic izven narodnostno mešanega območja – ravno nasprotno!

In za konec, čisto z vidika slehernega prebivalca kjerkoli v Sloveniji. Torej, v Sloveniji lahko vložijo prebivalec zahtevo za osebno izkaznico oziroma prošnjo kjerkoli. Če pa to ostane tako, kot je zdaj predlagano s strani predlagatelja, pa temu ne bo tako, saj tisti, ki bo želel imeti narodnostno mešani dokument, pardon, pač dvolistni dokument, tisti dejansko niti formalnopravno ne bo mogel vložiti tega na kateri koli upravni enoti. Skratka, mi z najboljšim namenom in predvsem s pozitivnim vrednotenjem narodnostno mešanega območja kot takšnega z vidika celotne populacije, slehernega, ki tam živi, predlagamo resen premislek o našem amandmaju in ne samo a priori zavračanje zaradi nekih načelnih, pavšalnih razlogov. Mi smo namreč vsebinsko prepričani, da je naša zahteva legitimna in ustavnopravna in poudarjam: ustavnopravno vzdržna. In ustavnopravni vidik je po mojem zelo pomemben pri tem vprašanju in sem prepričan, da bi bilo to dejanje nedvomno nadgradnja tudi s tega vidika pri sprejemanju nove osebne izkaznice. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Anton Anderlič.

ANTON ANDERLIČ: V preteklosti smo se veliko ukvarjali z vprašanjem osebne izkaznice in je bil narejen velik napredek in to, da je danes mogoče na narodnostnem mešanem območju dobiti osebno izkaznico v dveh jezikih oziroma je zapovedano tudi za večinski narod, da mora imeti izkaznico tudi v jeziku narodnostni, se meni zdi edino prav. Morali bi pa vendarle tudi prisluhniti temu, o čemer govori gospod Göncz. Meni se zdi, da v tem času bi to bil presežek, bi bila dodana vrednost in če je tehnična možnost, mislim pa, da to je, da se vložijo kjerkoli, na

katerikoli upravni enoti ta zahteva – kako se preverja, kako se potem to izvede, ne vem, ker je to neko strokovno vprašanje, ampak če je to mogoče, kar pa predstavniki Vlade gotovo vedo, ne v tistem delu, ko govorimo o tem, da kakšen nacionalist na upravni enoti ne bi hotel razumeti ali pa hotel izvesti neke zadeve. Ne vem, ali to potegne za sabo tudi obvezno znanje in uporabo enega oziroma obeh jezikov v tem primeru, kajti lahko bi prišli na neko upravno enoto, recimo v Celje, tako pripadniki italijanske kakor tudi madžarske narodne skupnosti z zahtevo, da vložijo tam zahtevo.

Kot rečeno, če je na tehnični ravni to mogoče, potem ne vidim nobenega razloga, da se to ne bi upoštevalo in bi se upošteval amandma poslancev narodnih skupnosti oziroma Poslanske skupine narodnih skupnosti, kajti stvari se spreminjajo in gredo naprej; izboljšujejo se tudi nekatere tehnične možnosti, ki omogočajo mnogo več, kot so v preteklosti. Bil sem pozitivno presenečen v lanskem letu, ko sem, recimo, v občini Trbiž na italijanski stranki ugotovil, da izdajajo osebne izkaznice v štirih jezikih, torej v italijanščini, slovenščini, nemščini in še v tirolščini, oziroma v furlanščini za nek del neke manjšine, ki tam biva. Ampak nobenega velikega problema. Pred leti je bilo nemogoče dobiti osebno izkaznico tudi v slovenskem jeziku. Zato se mi zdi, da če tehnični vidik, recimo temu, tega vlaganja to omogoča, potem bi zagotovo ta amandma podprl, če po mojem prepričanju ne morem razumeti, da gre za kaj manj, torej da gre za nekaj, kar bi otežilo ali pa dajalo pripadnikom narodne skupnosti nekaj več, ampak gre dejansko za eno gesto, ki v tem času demokratičnega razvoja Slovenije je lahko samo pozitivna.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Gospod Roberto Battelli.

ROBERTO BATTELLI: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

V temeljni ustavni listini, na kateri temelji Ustava Republike Slovenije, je odstavek. Temeljna ustavna listina ni dolg dokument, je pa izjemno pomemben. Eden od odstavkov pravi, da je italijanski in madžarski narodni skupnosti v novi državi zagotovljen položaj, ki sta ga do tistega trenutka narodni skupnosti uživali. Naj povem samo to, da je bila, na primer, že napoved časa po telefonu takrat dvojezična. Vse prireditve so bile dvojezične, vsi dokumenti so bili dvojezični. V svoji omari imam približno 30 centimetrov visok dosje ob sprejemanju prvega zakona o osebni izkaznici, ko je bilo treba več kot leto dni dokazovati, da so sploh bile kdaj na narodnostno mešanem območju dvojezične osebne izkaznice. Celo takratni vodja upravne enote je zanikal, da je temu bilo tako. Pripravili so ga do tega, da je zanikal, da je temu bilo tako. Tudi dejstvo, da so zamejski Slovenci, njihovi župani, šest občin je dvojezičnih, popolnoma dvojezičnih oziroma popolnoma slovenskih na italijanski strani, šest, ob meji. Večinsko slovenske so, kjer se dela vse v slovenskem jeziku, od gasilskega društva do športnih društev, do verig zadrug, verig hranilnic, finančne družbe, zadruga so gostinske, obrtniške, so kmetijske, seveda, od

nekdanj. Skratka, tudi ti župani so kazali, da so te osebne izkaznice dvojezične na italijanski strani. In komajda smo prišli do tega, da je že nekoč bilo, da so bile osebne izkaznice dvojezične v Kopru, Izoli in Piranu v našem primeru oziroma v Lendavi in Prekmurju za primer madžarske narodne skupnosti. In to zato, da bi ne bilo treba posebej prositi za dokumente države, posebej prositi države za dokumente tudi v jeziku narodne skupnosti.

Ta zgodba, ko se lahko naredijo osebne izkaznice v vsaki upravni enoti, spodkopava ta princip v srži, v temelju. To je samo eden od korakov, ki se že vseskozi izvajajo, in pritiskov, ki se že vseskozi izvajajo, vključno z ankaransko občino, zato da se pojem narodnostno mešanega območja izniči in da se selijo kolektivne pravice izključno na individualno raven, s prošnjo, da smejo ti ljudje bivati v državi, ki obstaja zaradi Slovencev, ne zaradi državljanov – očitno. Skratka, to je nevaren precedens!

Veste, pred kratkim je bil ustanovljen pri italijanski vladi organ, na katerega se lahko vsak trenutek predstavniki slovenske narodne skupnosti obrnejo in že od vsega začetka začnejo reševati tudi zakonske zadeve, ki jih neposredno zadevajo. Mi imamo tak organ od leta 1994. Ministrstvo za notranje zadeve se ob izdelavi teksta novega zakona o osebni izkaznici ni posvetovalo s tem organom, ni diskutiralo s tem organom prej, preden se je lotilo osebnih izkaznic in jezikov, ki naj bodo uporabljeni, in kako, v osebnih izkaznicah. In to je 15. člen Zakona o samoupravnih narodnih skupnostih, ki je bil kršen. Ker ko smo mi hoteli registrirati društva, so rekli, da ne, ker imamo samoupravne skupnosti. Pa smo uspeli registrirati društva in zdaj so samoupravne skupnosti tretirane kot bi bila društva. In teh iger je toliko, jaz jih imam toliko v spominu in v lastnih 20-letnih izkušnjah, da lahko trdim, da te zgodbe niso slučajne. To niso slučajne stvari. Število pripadnikov obeh narodnih skupnosti, koliko jo je relativno, kolikor ne bi smelo šteti, glede načina, kako se pride do njega, kolikor ne šteje glede na odmerjanje pravic itn., pada strmoglavo: četrtnina Italijanov, četrtnina Madžarov manj v desetih letih take samostojne Slovenije. In je začelo padati strmoglavo prav ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo. Se pravi, najprej s tako ustavo in zakonodajo se gre v Svete Evrope itn. Nihče ni nikoli imel kaj ugovarjati glede tega, kako se izvajajo pravice narodnih skupnosti, kakšen je njun položaj itn., ker na papirju je vse perfektno, zdaj se pa načenjajo tudi že, kako bi rekel, predvidene pravice v že obstoječi zakonodaji, reformira se to, revidira se na negativen način za narodne skupnosti. Se pravi, ko bo treba iskati legitimacijo za osebno izkaznico za vstop v vse te organizacije, je veljala ena filozofija. Sedaj, ko je to že opravljeno, pa velja druga; in temu ni konca.

Ga ni zakona, ki bi se pojavil v Državnem zboru in za katerega mi ne bi imeli potrebe spremeniti ga zato, da se obdrži tisto, kar je bilo. Jaz to z osebnimi izkaznicami poznam dosti dobro, vem, kje bo ugovor: ne, saj na narodnostno mešanem območju bo še zmeraj itn. Ne, ni tako! Ni tako, ker mobilnost se povečuje. En študent, pripadnik italijanske narodne skupnosti, bo študiral v Ljubljani, moral si bo narediti osebno izkaznico, ker

bo moral nekaj rešiti; za kakršen koli posel, postopek ali kakor koli bo rabil ta dokument in ga bo imel samo v slovenskem jeziku. Zakaj? Do malo prej ga je imel pa dvojezičnega. In enako velja za vse, ki tam sicer imajo stalno bivališče. Z elektroniko, ki obstaja sedaj, in povezavami, ki obstajajo, z urejenimi nabori itn., ni noben problem, da se na obrazcu, ki je dvojezičen, vsaj za tiste, ki bivajo na teh območjih, natisne dvojezično tako kot prej. In to ne predstavlja nobenega stroška, da se razumemo! Če ostane pa tako, kot je, pa se bo točno to zgodilo, kar sem do sedaj opisoval. Čemu, komu je dano to sporočilo? Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Gospod Pukšič, izvolite.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa za besedo.

Jaz sicer razumem kolege, kaj želijo pri tem amandmaju. Ampak tako dramtizirati to državo, če ne bo ta amandma sprejet in kaj vse se bo zgodilo in kaj vse bodo zgubili, se mi pač enostavno ne zdi korektno in primerno. Spravljati to na pozicijo, kjer bi se ali pa se kršijo v tej državi ali zmanjšujejo kolektivne pravice in spravljajo na osebne pravice – s tem se ne strinjam. Tudi kdaj pa kdaj bi bilo prav, da bi v tem parlamentu rekli in se izjasnili tudi glede kršenja ne osebnih, ampak kolektivnih pravic, ki jih imata slovenski manjšini tako v Italiji kot na Madžarskem. Samo pogledajmo si, kakšna je videti tista elementarna kolektivna pravica okrog šolstva in jezika. Prav te dni naša prijateljska sosednja država, ki ne izpolnjuje zaščitnega zakona, ki je bil sprejet pred 10. leti, zapirajo slovensko šolo. Tam v Škednju so tako rekoč poslali, nagnali otroke ven, ker se šola podira, ker leta in leta obljublajo, da jo bodo renovirali, zdaj še pod pogojem, da bodo potem notri tudi italijanski otroci oziroma da se bo pouk vršil v italijanščini. Da ne govorim o katastrofalnem odnosu do slovenskega jezika in do manjšine na Madžarskem.

Tako le ni tako hudo in malo me je dvignilo to dramtiziranje okrog tega amandmaja. In ni res – bo ali ne bo sprejet –, da se bo s tem kršila kakršnakoli kolektivna pravica.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Želi še kdo besedo k 7. členu?
Gospod Rožej, izvolite.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo.

Odkrito moram priznati, da sem morda, tudi na debati na odboru in predstavitvi mnenja, kot je rekel kolega Göncz, bil preveč pavšalen. Sicer vidim, da se zdaj pri debati o tem členu mešata dve problematiki; ena je ta način oziroma možnost, s katero bi pripadniki manjšin lahko tudi kje drugje, kot samo v tistih upravnih enotah, ki so na območju, kjer živita obe narodnostni skupnosti, lahko naročili, ne dobili, naročili dokumente, skratka osebno izkaznico, in to, da bi tisti prebivalci, ki živijo na narodnostno mešanih območjih, ne smeli več dobiti drugačne izkaznice kot dvojezične, pa tudi če bi jo naročili kjerkoli drugje po Sloveniji. Prav zaradi tega sem šel na telefon preveriti, ker sem enemu od otrok, slučajno je tako nanese, dal delati izkaznico v Piranu, in je otrok dobil angleško-slovensko

izkaznico kot vsi drugje, zato ker pač je njegovo stalno bivališče v Ljubljani, Ljubljana ni narodnostno mešano območje – torej, prav, v redu. In tudi jaz sem podobnega mnenja kot kolega Anderlič, da najbrž so tehnične možnosti za to, da bi se dvojezične izkaznice izdajala glede na mesto stalnega bivališča. Saj konec koncev je to tisti podatek, ki je na osebni izkaznici poleg osebne istovetnosti najbolj pomemben, lahko izdaja na podlagi tega stalnega prebivališča, ki je sicer morda v današnjih časih mobilnosti za kakšno priložnost tudi precej okorel podatek, ker ni rečeno, da oseba dejansko res tam biva, ampak za pravice narodnostnih skupnosti, ki so teritorialno vezane, pa je zelo pomembno in brez tega ne gre. Tudi sam malo obžalujem, da smo, kar se procedure tiče, to možnost, da bi se naročila dvojezično izkaznico kje drugje, dobila bi se pa izključno zgolj in samo glede na stalno bivališče, ki bi moralo biti na narodnostno mešanem območju, da smo ta vlak že zamudili.

Tisto, o čemur pa zdaj razpravljamo, pa je nadaljevanje neke dobre prakse, da bi bila, da rečem, strpnost in dvojezičnost zapovedana za vse, tudi za tiste, ki se morda s temi na intimni ravni ne strinjajo najbolj, ampak živijo na narodnostno mešanih območjih. Tako moram pošteno povedati, da bom moral še premisliti o tem, kako bom glasoval o amandmaju, upam, da bo tudi ministrstvo kakšno mnenje povedalo, kako in kaj glede tega amandmaja, čeprav to ni ravno predmet te točke dnevnega reda in amandmajev o problematiki, ki je bila tudi izpostavljena, skratka o možnosti pridobivanju dvojezičnih, naročanja, da tako rečem, dvojezičnih izkaznic tudi kje drugje.

Razumem seveda, da vse upravne enote ne bodo mogle oziroma niti ni njihova naloga, da ponudijo uporabnikom iz vrst narodnostnih manjšin uradnike, ki znajo njihov jezik, ampak predvidevam, da nekdo, ki je na študiju v Ljubljani, tako kot je bil, recimo, dan primer, zna zadosti dobro slovensko, da si bi pa formular že izpolnil, če bo želel narediti kljukico pri tem, da želi imeti poleg slovenske tudi italijansko oziroma dvojezično oziroma madžarsko izkaznico, bo to pač znal narediti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Kres. Poglejte, veliko vas je še. Jaz odpiram čas za prijavo. Gospod Guido Kres, izvolite.

GUIDO KRES: Hvala za besedo.

Mene prav žalosti, da se morajo manjšine v naši državi, moji državi, za katero mislim, da smo visoko demokratična država, da smo država, ki spoštujemo pravice vseh manjšin, vseh ljudi, različno razmišljujočih, različnih narodnostnih pripadnosti, različnih verskih pripadnosti, da moram poslušati oziroma da slišim tudi probleme, o katerih je govoril pred menoj kolega Battelli. Ampak vidite, povsod se to dogaja; to se dogaja na italijanski strani, da se naše šole zapirajo, pa se dogaja na madžarski strani, da se naše šole zapirajo. Seveda pa izvem tudi to, da se tudi na naši strani, v Ankaranu – ne, v Strunjanu in v Sečovljah zapirajo šole. Vse to so tiste negativne strani, ki dejansko prizadenejo en, ali drug, ali tretji narod. In mislim, da bi se bilo treba temu izogibati na kateri koli strani.

V Slovenski ljudski stranki sem pa že v mnenju povedal, da v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke sicer obžalujemo, po našem mnenju nepotreben zaplet okoli izdajanja osebnih izkaznih državljanov na dvojezičnih območjih oziroma območjih, določenih z zakonom, kjer živita avtohtoni italijanska oziroma madžarska narodnostna skupnost. Ne vidimo namreč nobene ovire, da oseba s stalnim prebivališčem v teh, z zakonom določenih območjih, ne more svoje osnovne pravice do osebne izkaznice v slovenskem, madžarskem ali italijanskem jeziku uveljaviti na upravnih enotah v Sloveniji, tako kot to lahko storijo ostale državljanke in državljani naše države.

Mi bomo ta amandma, ne bom rekel, da soglasno, ampak ta amandma bomo podprli. In resnično želim, da bi bila ta klima pozitivna, ker na ta način gradimo spoštovanje eden do drugega in mislim, da smo si v tej državi prizadevali za to, da bomo spoštljivi in realni in poštene v vseh odnosih med nami. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Roberto Battelli? Ne.

Gospod László Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ: Hvala lepa.

Samo dve stvari bi še rekel. Prvič. Nisem točno razumel gospoda Rožeja, ker je bil obrnjen proti meni, ampak ker ga spoštujem, njegovo mnenje zelo spoštujem, menim, da ga pač nisem napačno razumel. Torej, da bom kratek. Gre za prebivalce narodnostno mešanega območja. Zdaj, v tem zakonu mi niti ne diferenciramo pripadnike enega ali drugega naroda. Izrecno govorimo o pripadnikih narodnostno mešanega območja, ker trdimo, da za narodnostno mešano območje veljajo kriteriji in veljajo neke specifikke, ki so bogastvo vseh nas, ki tam živimo in prebivamo. Torej je pa ta vidik izredno pomemben zaradi obstoja narodne skupnosti nedvoumno. Ampak dejansko v tem zakonu mi izrecno govorimo o prebivalcih oziroma o življu narodnostno mešanega območja, ki ima stalno prebivališče na tem območju. To je prava stvar.

In druga stvar. Zadeve ne bi širil v tistem kontekstu, kot je govoril gospod Pukšič pred menoj. Nedvomno so težave na obeh straneh meje; in ene in druge meje. Mi se tega zavedamo in tudi po svojih močeh pač poskušamo pripomoči, da bi bilo takih nevšečnih vprašanj kar se da malo. Ampak bistvo je, da zaradi tega pravnega reda, ki velja v Sloveniji, je tista rešitev, ki jo mi predlagamo, torej, da se četrti odstavek 7. člena črta, tako menim, v skladu z dosedanjjo prakso, v skladu z ustavnopravnimi normami in res bi bilo prav, da se tega stereotipno ne zavrne, ampak se da vsaj ta možnost, da kjerkoli zaprosi oseba, če za to ni nikakršne tehnične ovire, da se omogoči, tako kot to izhaja iz naših ustavnih določb, dvojezičnost v primeru prebivalcev, poudarjam že drugič, ki imajo stalno prebivališče na narodnostno mešanem območju.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Za besedo je prosil gospod državni sekretar Damjan Lah.

MAG. DAMJAN LAH: Hvala lepa, gospod predsedujoči.

Nekajkrat je bilo omenjeno, da bi lahko tako rešitev, kot jo predlagate v amandmaju, uveljavili, če so za to tehnične možnosti. Seveda, tehnične možnosti informacijska tehnologija teh možnosti ne omejuje. Te možnosti so tehnično vedno dostopne in omogočene in bi se seveda zaradi tehničnih razlogov lahko dvojezične osebne izkaznice izdajale kjerkoli v Sloveniji na katerikoli upravni enoti.

Vendar to po našem mnenju seveda ni bistveno. Bistveno je seveda obravnavati to problematiko v povezavi z 11. členom Ustave Republike Slovenije, ki pravi, da je v Sloveniji uradni jezik slovenščina, na območjih, na katerih pa živita italijanska ali pa madžarska narodna skupnost, pa je uradni jezik tudi italijanščina ali madžarščina. In ta določba ustave je implementirana tudi v zakonu o državni upravi in posledično v zakon o upravnem postopku. Zakon o državni upravi, 4. člen, in Zakon o upravne postopku, 62. člen. Zakon o državni upravi v svojih določbah govori, da je na območjih občin, v katerih živita avtohtona italijanska oziroma madžarska narodna skupnost, uradni jezik v upravi tudi italijanščina oziroma madžarščina ter da na teh območjih uprava posluje tudi v jeziku narodne skupnosti. Ves čas se mi zdi, da pozabljamo, da je izdaja osebne izkaznice, seveda, upravni postopek in gre za izdajo upravne odločbe. Osebna izkaznica je po svoji vsebini upravna odločba, seveda pa se izdaja v skrajšanem postopku. In v primeru, da bi obveljala rešitev, ki jo predlagata spoštovana gospoda poslanca, bi to pomenilo, da bi uporabo italijanskega in madžarskega jezika lahko razširili na območje celotne Slovenije, ker v upravnem postopku lahko pripadniki narodnostnih manjšin, seveda, se upravni postopek vodi v jeziku narodne manjšine, če je vloga dana v italijanskem ali madžarskem jeziku. Tukaj bi pa prav gotovo že presegli tudi veljavno določbo ustave, ki govori o uporabi jezikov slovenskega, italijanskega in madžarskega. Zato kot predlagatelji menimo, da je v tem trenutku ta rešitev primerna, da je ustrezna, da z rešitvijo, ki je predlagana v tem zakonu – in mimogrede velja že od leta 2005 in ni v ničemer drugačna, kot je bila takrat – se ne posega v pravice italijanske in madžarske narodne skupnosti.

Mogoče še to. Tudi slovenski državljani, ki niso pripadniki narodnih skupnosti in imajo stalno prebivališče na območju, kjer je podpisano dvojezično poslovanje, v primeru, da vložijo vlogo za izdajo osebne izkaznice, tudi ne morejo izbirati, ampak se jim osebna izkaznica izda tako v slovenskem in italijanskem jeziku ali v slovenskem in madžarskem jeziku, čeprav niso pripadniki narodne skupnosti, in ne more biti izdana osebna izkaznica samo v slovenskem in angleškem jeziku, glede na to, da je osebna izkaznica tudi potovalni dokument. Seveda pa je drugače, če vloži vlogo na neki drugi upravni enoti, recimo, v Ljubljani, takrat pa je lahko izdana osebna izkaznica samo v slovenskem jeziku.

Tako kot predlagatelj menimo, da je rešitev ustrezna in ne posega v pravice narodnih skupnosti. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Gospod Roberto Battelli.

ROBERTO BATTELLI: Hvala lepa.

To ne drži, ker če ti tako brali stvari, potem tudi za napoved dohodnine bi ne imeli dvojezičnih obrazcev in bi ne bilo postopka tudi v jeziku narodne skupnosti, kar ima Ministrstvo za finance sedež v Ljubljani. Tudi še marsikatera ustanova, brez katere si ne moremo niti zamisliti, da bi imeli državo. Torej, to ne drži, ker če bi tako interpretirali, potem bi ne bilo dvojezičnosti, razen kar zadeva striktno komunalne določene zadeve.

In to, da vsi imajo dvojezično izkaznico, ki bivajo na tem območju. To, kar mi želimo, je, da se to obdrži, tudi če se naredi na upravni enoti nekje drugje, ker je to mogoče, ker je bivališče tisto, ki je diskriminanta ali kako bi rekel.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Rožej. Če bodo še prijave, bom dal zopet, ker se prijavljate vedno kot dopolnitev.

Gospod Rožej, izvolite.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa.

Razumem ustavno določbo v slovenščini kot uradnem jeziku. Berem tudi na svoji osebni izkaznici poleg slovenščine tudi angleške izraze. Tako verjetno samo dejstvo, da je slovenščina uradni jezik, in dejstvo, da mora biti osebna izkaznica v slovenskem jeziku, nista ravno povezana. Tisto, kar sem v svoji prejšnji razpravi želel reči, je, da predvidevam, da pripadniki manjšine, ki bi si želeli v kakšni drugi upravni enoti naročiti osebno izkaznico, ne pa v svoji matični, ne pričakujejo upravnega postopka v manjšinskem jeziku, pričakujejo pa fizično dvojezično osebno izkaznico, ki bo trajala mnogo dlje od upravnega postopka. Izkaznica traja, moja še slabih deset let, upravni postopek pa predvidoma ne tako dolgo, vsaj trudimo se, da ne bi. Mislim, da tukaj vseeno neke razlike so, ki niso tako zelo nepremostljive, in da bi, če si kdo želi hitrejšo uslugo, pač moral sprejeti s stisnjenimi zobmi tudi to, da v Ljubljani upravnega postopka v italijanščini že ni bilo več kot 60 let in ga verjetno da tudi ne bo. Skratka, da se znamo odločiti med željo po upravnem postopku pa hitrostjo pridobitve osebne izkaznice, ker to je svoboda, ki jo imamo, recimo, vsi ostali državljani Republike Slovenije, ki nam je vseeno, ali imamo samo slovensko ali kakšno drugo, pa bi verjetno bilo prav, da bi to svobodo izbire imeli tudi ostali državljani, ki pa bi želeli imeti dvojezične izkaznice. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Lahko ugotovim, da smo zaključili razpravo o 7. členu in amandmaju k 7. členu. O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjenih 16. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **12. TOČKO DNEVNEGA REDA – NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O DETEKTIVSKI DEJAVNOSTI V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev dajem besedo predstavniku Vlade gospodu mag. Damjanu Lahu.

MAG. DAMJAN LAH: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Veljavni zakon o detektivski dejavnosti je bil v Republiki Sloveniji sprejet leta 1994 in kljub petim novelam zakona so se pri opravljanju detektivske dejavnosti pokazale pomanjkljivosti, zaradi katerih je Vlada Republike Slovenije že jeseni leta 2008 pričela z aktivnostmi za pripravo koncepta strateških, institucionalnih, nadzornih in normativnih sprememb na področju celotne dejavnosti zasebnega varstva v Republiki Sloveniji, kamor spada tudi detektivska dejavnost.

V začetku leta 2010 je Ministrstvo za notranje zadeve pripravilo, Vlada Republike Slovenije pa sprejela strategijo na področju zasebnega varstva, v kateri je natančno določeno, katera so tista področja, ki so zaradi javnega interesa v domeni državne regulacije. Sem spada tudi detektivska dejavnost, saj prispeva k skupnemu cilju, to je, splošni varnosti državljanov.

Zakon, ki vam ga danes predstavljamo, prinaša sistemsko in sistematično urejenost področja detektivske dejavnosti. Glavni namen predlaganega zakona je, da določa oblike dela detektivov in pogoje, pod katerimi se detektivska dejavnost lahko opravlja. Z zakonom je opredeljen status Detektivske zbornice Republike Slovenije, ki je oseba javnega prava s podeljenim javnim pooblastilom. V zbornico se obvezno združujejo detektivi z veljavno licenco. Med nalogami, ki jih bo Detektivska zbornica izvajala, je tudi podeljevanje in odvzemanje licenc.

Detektivsko licenco lahko pridobi samo fizična oseba. Za pridobitev licence mora oseba izpolnjevati z zakonom določene pogoje, med katerimi velja glede na sedaj veljavno zakonodajo omeniti ohranjanje visoke stopnje zobrazbe, skrajšanje minimalnega časa, ko oseba ni opravljala nalog pooblaščenih uradne osebe v policiji, Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji in Obveščevalno-varnostni službi Ministrstva za obrambo, s štirih na dve leti. Oseba pa mora biti tudi varnostno preverjena in brez varnostnih zadržkov. Za osebe, ki bodo želele pridobiti detektivsko licenco, je uvedeno obvezno usposabljanje pred opravljanjem detektivskega izpita. Hkrati pa so v zakonu točno določeni pogoji za prenehanje veljavnosti in odvzem detektivske licence.

Da bi detektivi učinkovito izvajali detektivsko dejavnost, pri tem pa ne bi prihajalo do zlorab in posledično kršitve človekovih pravic in temeljnih svoboščin, so z zakonom jasno določene pravice, dolžnosti in pristojnosti detektivov. Detektiv bo lahko zbiral podatke od oseb iz javno dostopnih virov, pridobival podatke iz evidenc, osebno zaznaval in uporabljal določena tehnična sredstva za dokumentiranje zbranih dokazov.

Za uporabo nekaterih upravičenj so v primerjavi s sedanjo ureditvijo natančneje predpisane meje in način izvrševanja le-teh. Temu primerno je opredeljen tudi nadzor nad opravljanjem detektivske dejavnosti.

Zaradi uskladitve s pravnim redom Evropske unije zakon natančno določa tudi pogoje, pod katerimi lahko tuji detektivi opravljajo detektivsko dejavnost v Republiki Sloveniji.

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke je k dopolnjenemu predlogu zakona podala amandmaje k 3., 7., 12., 28. in 33. členu, s katerimi predlaga novo poglavje z novimi 33.a, b, c in č členom. Vlada Republike Slovenije predlaganih amandmajev Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke ne podpira. Glede amandmajev k petim členom predloga zakona, ki jih je za obravnavo na današnji seji vložila Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, moram povedati, da so bili amandmaji z vsebinsko identičnimi predlogi že obravnavani na Odboru za notranjo politiko, kjer so bili v celoti zavrnjeni. Predlaganih amandmajev ne podpiramo in znova poudarjamo, da so amandmaji k 3., 7., 12. in 7. poglavju s predlaganimi novimi členi nesorazmerni in v nasprotju z direktivo o storitvah na notranjem trgu. Predlagani amandma k 28. členu pa bi bil neupravičen in v določenih primerih celo v nasprotju z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, ter zakoni, ki urejajo posamezna področja vodenja predlaganih evidenc.

Spoštovane poslanke in poslanci, Vlada kot predlagatelj meni, da so rešitve v zakonu ustrezne, in zato predlagamo, da predlog zakona podprete. Hvala.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje, kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku gospodu Antonu Colariču. Prosim.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik, gospod državni sekretar, kolegice in kolegi!

Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje je na 28. seji 10. 2. 2011 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o detektivski dejavnosti, ki ga je Državnemu zboru v redni zakonodajni postopek predložila Vlada. Članice in člani odbora so kot gradivo za sejo prejeli predlog zakona, mnenje Zakonodajno-pravne službe, stališče Ministrstva za notranje zadeve do amandmajev na podlagi mnenja Zakonodajno-pravne službe do predloga zakona in stališče Vlade Republike Slovenije do mnenja Državnega sveta. Priloženo pa je bilo tudi mnenje Državnega sveta. V poslovnem roku so bili vloženi amandmaji koalicije in amandmaji Poslanske skupine SDS. V imenu predlagatelja je nastopal gospod državni sekretar in predvsem poudaril podobne zadeve kot v današnji predstavitvi. Poudarjeno je bilo, da predlog zakona natančneje opredeljuje pogoje za opravljanje detektivske dejavnosti, razloge za prenehanje veljavnosti oziroma odvzema detektivske licence, natančno so določene tudi naloge, upravičenja, ukrepi in viri oziroma evidence, do katerih lahko detektiv dostopa pri opravljanju svojega dela, ter nadzor nad odpravljanjem

detektivske dejavnosti, ki ga bo opravljal Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve.

Predlog zakona v skladu z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta o storitvah na notranjem trgu določa tudi pogoje, pod katerimi tuji detektivi lahko opravljajo detektivsko dejavnost v Sloveniji.

V zvezi z vloženi amandmaji je bilo izpostavljeno, da predlagatelj podpira amandmaje koalicijskih poslanskih skupin, saj sledijo pripombam Zakonodajno-pravne službe, medtem ko amandmajev Poslanske skupine SDS ne podpira, ker meni, da so nesorazmerni in v nasprotju z direktivo. Tudi predstavniki Zakonodajno-pravne službe so poudarili, da amandmaji koalicijskih poslanskih skupin v pretežni meri izpostavljanje pomanjkljivosti odpravljajo, v delu, kjer pripombe niso upoštevane, pa se je razloge za to ustrezno pojasnilo.

Državni svet predloga zakona ne podpira, svoje pripombe so izrazili predvsem glede izobrazbe za opravljanje poklica in druga pripomba je bila predvsem, da se ne upošteva za pridobitev licence aktivno znanje slovenskega jezika.

Na seji odbora so sodelovali tudi predstavniki Detektivske zbornice Republike Slovenije, ki so poudarili, da je bila zbornica vključena v pripravo predloga zakona, vendar vse njihove pripombe niso bile upoštevane. Nasprotujejo zlasti predlaganemu večjemu vplivu države na delovanje zbornice in detektivov v zvezi z usposabljanjem detektivov in podeljevanjem detektivskih licenc, znižanju zahtevane izobrazbe za opravljanje detektivskega poklica ter še posebno ukinitvi detektivskih družb oziroma popolni liberalizaciji, kot so jo izpostavili, oblik detektivskega dela. Pri obravnavi so bili izpostavljeni predvsem amandmaji koalicijskih strank, ki so predvsem dvignili stopnjo izobrazbe. Sodeloval je tudi predsednik odbora, ki je poudaril, da so njihovi amandmaji v pretežni meri povzeti po pripombah Državnega sveta in zbornice.

Glede pripomb Državnega sveta o uporabi slovenskega jezika je državni sekretar v razpravi dejal, da uporaba uradnega jezika pomeni, da v njem poslujejo državni organi, kar posledično pomeni, da bodo tudi tuji detektivi s slovenskimi državnimi organi morali poslovati v slovenskem jeziku.

Odbor je sprejel amandmaje koalicije in zavrnil amandmaje opozicije. In glede na sprejete amandmaje na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika je pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjen predlog zakona je sestavni del tega poročila. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima gospod Milan Gumzar v imenu Poslanskega kluba LDS.

MILAN GUMZAR: Hvala za besedo. Lepo pozdravljeni vsi v dvorani!

Predlog stališča glede Zakona o detektivski dejavnosti bomo v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije podprli.

V Republiki Sloveniji je notranja varnost zagotovljena z organi varnostnega sistema, ki jih v ožjem smislu predstavljajo policija, državno tožilstvo, pravosodni organi, nadzorni in inšpekcijski organi ter ostali državni organi in institucije, ki prispevajo k notranji varnosti in stabilnosti. Resolucija o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije v sklop zgoraj omenjenih organov za zagotavljanje notranje varnosti prištevajo tudi področje zasebne varnosti, v katerega spada tudi detektivska dejavnost.

Komplementarnost delovanja državnih organov in storitev, ki jih za zagotavljanje varnosti prispeva zasebni sektor, je pomembna za celovito zagotavljanje varnosti, obenem pa ne smemo pozabiti, da je zagotavljanje varnosti neminljivo povezano s poseganjem v človekove pravice in temeljne svoboščine in kot takšno mora biti natančno in nedvoumno zakonsko opredeljeno.

Predlog zakona o detektivski dejavnosti v svojih določbah in členih povzema ustrezne rešitve obstoječega zakona, upošteva izkušnje in ugotovitve, ki jih je prineslo izvajanje zakona v praksi do sedaj, in nadgrajuje področno ureditev v skladu s sodobnimi trendi s področja detektivske dejavnosti in priporočili varnostne stroke.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije smo pri dejavnostih, ki posegajo na področje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kamor spada tudi detektivska dejavnost, še posebej pozorni na to, da so normativne ureditve takšnih dejavnosti urejene tako, da so človekove pravice in temeljne svoboščine ustrezno zaščitene, obenem pa se subjektom, ki dejavnosti opravljajo, zagotovi pogoje, da lahko to dejavnost opravljajo v skladu z načeli zakonitosti, sorazmernosti in na podlagi enakih možnosti pri zagotavljanju svobodne gospodarske pobude.

Posebnosti področja opravljanja detektivske dejavnosti kot gospodarske dejavnosti je predlagatelj zakona upošteval pri pripravi Predloga zakona o detektivski dejavnosti. Posledično predlog zakona natančneje definira in določa detektivsko dejavnost ter predpisuje, kdo se z njo lahko ukvarja, za razliko od obstoječe zakonodaje. Predlog zakona, ki ga obravnavamo, taksativno našteva področja, s katerimi se ukvarja detektivska dejavnost, s čimer se uzakonijo delovna področja detektivov.

Nadalje zakon določa upravičenja, ki jih bodo detektivi v skladu s svojo strokovno presojo lahko uporabljali pri svojem delu in v obstoječem zakonu niso bila podrobno opredeljena.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije ocenjujemo, da je predlog zakona, ki ga je pripravilo Ministrstvo za notranje zadeve, pravi odgovor na izzive, ki jih prinaša sodobno izvajanje detektivske dejavnosti, ter da odpravlja nedorečenosti obstoječe zakonodaje, pri čemer je pri iskanju rešitev prisluhnilo tako deležnikom kot tudi strokovni in širši javnosti ter ob upoštevanju usmeritev, ki so določene z različnimi strategijami in resolucijami za področje zasebnega varovanja, pripravilo strokovno utemeljen in vsebinsko dober zakon.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenija smo prepričani, da bo predlog zakona pozitivno vplival na nadaljnji razvoj detektivske dejavnosti v Sloveniji ob hkratnem zagotavljanju najvišjih standardov varovanja človekovih pravic in svoboščin, zato bomo zakon tudi podprli.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod mag. Franc Žnidaršič v imenu Skupine nepovezanih poslancev.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Spoštovani podpredsednik, spoštovani državni sekretar s sodelavko, kolegici in kolegi!

Poslanska skupina nepovezanih poslancev bo zakon o detektivski dejavnosti podprla. Ta zakon je bil sprejet v zgodnjih 90. letih in se kasneje izkazal kot pomanjkljiv in zato v letu 2003, v letu 2005 in v letu 2008 popravljen v marsičem. Nazadnje pa se je izkazalo, da se je nabralo dodatnih stvari, ki so potrebne dodelave in natančnejše opredelitve v zakonu, in tako imamo pred seboj današnji predlog. Ta predlog je bil v postopku na Odboru za notranje zadeve ustrezno amandmiran, predvsem na zahtevo Zakonodajno-pravne službe oziroma na pripombe Zakonodajno-pravne službe. Prav tako je bilo upoštevano nekaj predlogov Detektivske zbornice in menim, da je zakon doživel take popravke, ki opravičujejo, da ga danes podpremo in poslanska skupina bo to enotno storila. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Anton Colarič v imenu Poslanske skupine SD.

ANTON COLARIČ: Še enkrat lep pozdrav vsem.

Detektivska dejavnost je regulirana gospodarska dejavnost, ki mora dosledno spoštovati zakonitosti, človekove pravice in svoboščine ter načela pravne države. Ker se to občasno ni dogajalo, je bilo zoper detektivsko delo vloženi več tožb na različna sodišča. Tožbe so se včasih nanašale tako na izvajanje ukrepov detektivov, prekoračitev ukrepov po zakonu, delo brez licence, shranjevanje podatkov in kontrole bolniškega staleža. Prav na podlagi teh ali pa zaradi teh tožb se je Vlada odločila, da pripravi nov zakon o detektivski dejavnosti. V predlaganih rešitvah ter z amandmaji koalicije, v katerih so bile upoštevane pripombe Zakonodajno-pravne službe, se natančneje definira detektivsko dejavnost in določa status in naloge pristojnega organa, to je Detektivske zbornice, ki je oseba javnega prava, v kateri se obvezno združujejo detektivi, ki imajo veljavno licenco.

Zbornica bo podeljevala in odvzemala licence za opravljanje detektivske dejavnosti in izdajanja detektivskih izkaznic, vodila predpisane evidence, izvajala strokovni nadzor nad delom detektivov in detektivskih družb ter izvajala obvezno obdobjno usposabljanje detektivov. Varnostno preverjanje bo opravljal pristojno ministrstvo na predlog pristojnega organa, se pravi Detektivske zbornice.

Obsežno je poglavje, ki se nanaša na pravice in dolžnosti detektiva. Ob tem bi izpostavil

predlog zbornice ter amandma SDS, na podlagi katerega bi detektiv imel možnost, na primer za vpogled tudi v registre vrednostnih papirjev v lasti posamezne osebe ter v davčne in bančne evidence. Tega amandmaja v poslanski skupini seveda ne bomo podprli kot tudi drugih vloženih amandmajev ne.

Detektivska zbornica je imela pred obravnavo na matičnem delovnem telesu pripombe tudi na zahtevano 5. stopnjo izobrazbe kot enega od pogojev za pridobitev detektivske licence. S sprejetjem amandmaja na Odboru za notranjo politiko mora prosilec sedaj pridobiti licenco in imeti pridobljeno najmanj 1. stopnjo izobrazbe po visokošolskem strokovnem programu, kar pomeni, da smo njihov predlog tudi upoštevali.

Državni svet predlaganega zakona ni podprl, v svojem mnenju pa je navedel tudi razloge, zakaj zakona ne podpirajo. V Poslanski skupini Socialnih demokratov menimo, da so z amandmaji bile upoštevane njihove ter zbornične pripombe. Žal vseh pripomb in želja ni bilo mogoče sprejeti, ker so bile postavljene preširoko in v nasprotju z zakonodajo s tega področja.

Poslanska skupina Socialnih demokratov bo predlog zakona podprla, amandmajev, ki so bili vloženi pa ne. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospa Eva Irgl v imenu Poslanske skupine SDS.

EVA IRGL: Še enkrat najlepša hvala za besedo.

Vlada je za ureditev področja detektivske dejavnosti predlagala nov zakon. Uvodoma velja poudariti, da smo v začetku lanskega leta že sprejeli novelo veljavnega zakona o detektivski dejavnosti. Omenjena novela zakona o detektivski dejavnosti je takrat črtala pogoj aktivnega obvladovanja slovenskega jezika za pridobitev licence detektiva. Da je črtanje tega pogoja sporno, je v svoje mnenju opozorila Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora. Prav tako je na spornost črtanja pogoja slovenskega jezika opozoril tudi Državni svet, ki je kasneje sam vložil zakonsko novelo s to vsebino, ki pa ji, žal, vladajoča koalicija ni prisluhnila. V zvezi s slednjim velja poudariti, da tudi novi predlog zakona o detektivski dejavnosti nima med pogoji za pridobitev licence detektiva pogoja aktivnega obvladovanja slovenskega jezika. Slovenski jezik je vrednota, kar v javnosti deklarativno zelo radi poudarjamo, še raje pa na to pozabljamo, ko smo postavljeni pred usklajevanje z evropsko zakonodajo. Brez slovenskega jezika preprosto ne moremo govoriti o ohranitvi slovenske identitete, o ohranitvi slovenske kulture in ne nazadnje o ohranitvi slovenske države.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke menimo, da z omenjenim pogojem ne bi nastale škodljive posledice, ampak bi le-te zaščitile slovenski jezik, ki ga varuje tudi Ustava Republike Slovenije. Slovenska državljanica in državljan najbrž upravičeno pričakujeta, da bosta v stiku z detektivom, če ga bosta seveda potrebovala, lahko z njim v svoji državi komunicirala v svoje uradnem jeziku. Tudi tuji detektiv ga bo moral v skladu z delom, ki ga opravlja, govoriti in

obvladati. S tem bo tudi povsem jasno, da v sporazumevanju ne bo prihajalo do nesporazumov ali še česa hujšega. Zlahka si lahko predstavljamo, da bi z neprimerno ali oteženo jezikovno komunikacijo prihajalo do dodatnih neprijetnih nevednosti, ki jih delo detektiva že samo po sebi prinaša.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke menimo, da bi bilo treba zavarovati slovenski jezik kot tudi uporabnike detektivskih storitev, tako da bodo v Sloveniji opravljale detektivsko dejavnost osebe, ki aktivno obvladujejo slovenski jezik, kar bi bilo tudi skladno z Ustavo Republike Slovenije. Zato smo tudi vložili amandma k Predlogu zakona o detektivski dejavnosti.

V obrazložitvi novega zakona o detektivski dejavnosti je navedeno, da zakon ne odstopa od ciljev in načel veljavne zakonodaje. V Poslanski skupini SDS menimo, da zakon na področju detektivske dejavnosti vsekakor prinaša precejšnje spremembe, ukinja namreč detektivsko družbo in s tem nesorazmerno odpira obliko opravljanja detektivske dejavnosti. Omenjena rešitev pomeni, da se bodo z detektivsko dejavnostjo lahko ukvarjale tudi gospodarske družbe, kar bo ogrozilo kvalitetno opravljanje detektivske dejavnosti. Takšna nekritična rešitev pa je po našem mnenju vprašljiva z vidika varnosti in zaščite javnega interesa.

Predlog zakona prinaša rešitev, ki na področju opravljanja detektivske dejavnosti odpirajo precej vprašanj z vidika pravne varnosti in varovanja javnega interesa, prinaša nesorazmerne ukrepe, zato predloga zakona v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ne bomo podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Vito Rožej v imenu Poslanske skupine Zares.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo, predsedujoči. Še enkrat lep pozdrav vsem skupaj.

Predlog zakona, ki je pred nami, gre v smer odprave pomanjkljivosti, ki jih vsebuje trenutno veljavni zakon o detektivski dejavnosti, predvsem pa bolj sistematično ureja dejavnost. Bistvena novost oziroma sprememba predlaganega zakona predvideva obvezno strokovno usposabljanje pred opravljanjem detektivskega izpita, česar zdaj veljavni zakon ne predvideva. Po veljavnem zakonu se lahko detektivsko dejavnost opravlja le v obliki osebne družbe, predlog zakona pa to problematiko ureja na ustrezen način. Detektivsko dejavnost se bo po novem lahko opravljajo kot samostojen, svoboden poklic oziroma bodo to dejavnost lahko opravljale pravne in fizične osebe v vseh oblikah gospodarskih družb. Veljavni zakon to možnost daje le družbam z omejeno in neomejeno odgovornostjo. Vendar pa je tudi tu v zakonu vsebovana varovalka, in sicer mora imeti družba zaposlenega detektiva z veljavno licenco in sklenjeno zavarovanje za odgovornost za škodo. Poudariti je treba, da je omenjena sprememba v skladu z določbami Direktive o storitvah na notranjem trgu, ki izrecno pravi, da gre, kadar država članica omejuje opravljanje določene dejavnosti z določeno vrsto

oziroma obliko pravne osebe, za nedovoljeno zahtevo. In mogoče ni odveč spomniti na tem mestu, da je ravno ta direktiva o storitvah na notranjem trgu oziroma njeno uveljavitev nekaj, kar je v zelo velikem interesu množice slovenskih obrtnikov, ki bi, denimo, želeli svoje usluge in storitve prodajati, denimo, v Avstriji, katere trenutna zakonodaja onemogoča tako konkurenčnost oziroma če povemo enostavno, Avstrija doslej še ne spoštuje te direktive o storitvah na notranjem trgu. Pritisk Evropske unije na to uveljavitev je velik, seveda še posebej pa s strani novih članic Evropske unije. Najbrž bi, če bi želeli na način, kot je bil predstavljen v prehodnem mnenju poslanske skupine, urejati to področje, dali slab signal glede uveljavitve te direktive. Mislim, da bi ne bilo v interesu slovenskega, predvsem malega gospodarstva, da na enem področju, detektivskem, recimo, zožujemo možnost konkurence, obenem pa na drugi strani zahtevamo za vse ostale obrtnike, da svobodno konkurirajo, recimo, v Avstriji.

Naslednja, prav tako zelo pomembna sprememba se nanaša na podeljevanje in odvzem licence. Odslej bo podeljevanje in odvzem licence v pristojnosti Detektivske zbornice Slovenije na podlagi javnega pooblastila. Članstvo v zbornici bo obvezno. Ne smemo pa pozabiti, da je v Sloveniji le okoli 80 detektivov. In tudi tu ima pričujoči zakon varovalko, kadar oziroma če se bo ugotovilo, da se na podlagi javnega pooblastila delo opravlja nestrokovno in da se pojavljajo nezakonitosti pri opravljanju teh nalog, lahko ministrstvo to javno pooblastilo odvzame in samo opravlja te upravne naloge.

V luči javnega interesa so v predlogu zakona zelo jasno določeni pogoji za opravljanje detektivske dejavnosti, ki so sledeči: državljanstvo Evropske unije, minimalna stopnja izobrazbe, izpit za detektiva, že prej omenjeno obvezno usposabljanje, varnostno preverjanje in odsotnost varnostnih zadržkov.

V Poslanski skupini Zares nas še posebej veseli, da predlog zakona prinaša bistvene novosti na področju prenehanja veljavnosti licence ter samega odvzema licence. Svoje pripombe, kot je bilo rečeno, je na predlog zakona podala tudi Detektivska zbornica in nekatere so vključene v zakon. Med pomembnejšimi je predvsem potrebna stopnja izobrazbe za opravljanje detektivske dejavnosti. Tu smo tekom razprave našli skupen jezik. Ostaja še nekaj neupoštevanih pripomb s strani Detektivske zbornice, ki pa jih je skorajda nemogoče vključiti v sam zakon, kajti pripombe detektivske zbornice, Državnega sveta in Poslanske skupine SDS, ki so tudi predlagane kot amandmaji v zdajšnjem branju, ne upoštevajo določil Direktive o storitvah na notranjem trgu. Slišati je bilo, da so, recimo, v nasprotju z Ustavo Republike Slovenije, kar pa ne drži. Dejstvo je, se sedaj pravne sposobnosti oziroma pravice do sprožitve pravnega postopka družbam, ustanovljenim v skladu s predpisi druge države članice na ozemlju, katere imajo sedež, pač ne sme omejevati. In omenil sem že, zakaj je to spoštovanje Direktive o storitvah na notranjem trgu za slovensko gospodarstvo zelo pomembno.

Na koncu naj pojasnim še nestrinjanje Poslanske skupine Zares - nova politika s pripombo Državnega sveta glede obvezne uporabe slovenskega jezika, s katerimi smo se v tem mandatu že srečali. Zadostuje že samo navedba 11. člena Ustave, ki določa, da so uradni jeziki na območju Republike Slovenije slovenščina ter na določenih območjih italijanščina in madžarščina. To seveda pomeni, da morajo uradni jezik uporabljati organi državne uprave. V tem primeru, pač, tudi tuji detektivski, kot uradni jezik. Detektiv torej z državnimi organi ne bo mogel poslovati v svojem oziroma tujem jeziku, ampak bo to počel v slovenščini. Kako bo pa poslovala stranka, je pa seveda stvar njene izbire, če bo najela tujega detektiva ali ga pač ne bo.

Hrušk in jabolk v poslanski skupini ne želimo mešati, zato bomo zakon takšen, kot je v sedanjih obliki, podprli.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Gvido Kres v imenu Poslanske skupine SLS.

GVIDO KRES: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani sekretar, spoštovani kolegici, kolegi!

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke smo nekoliko presenečeni, da se z Zakonom o detektivski dejavnosti ukvarjamo že drugič v tem mandatu, dvakrat pa smo ga novelirali že v prejšnjem sklicu. Na tem mestu se tudi strinjamo z mnenjem Državnega sveta, ki opozarja, da ima tudi večina drugih članic to področje razmeroma prosto urejeno oziroma le delno regulirano. Zato ocenjujemo nenehno usklajevanje na tem področju kot nepotrebno.

Temeljna sprememba v predlaganem zakonu, kot jo seveda vidimo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke, so spremembe v smeri, da se detektivska dejavnost opravlja kot svoboden samostojen poklic, ki ga lahko opravljajo fizične in pravne osebe v vseh oblikah gospodarskih družb. Pri tem pa sta obvezna pogoja, da ima družba zaposlenega detektiva z veljavno licenco in sklenjeno zavarovanje zaradi odgovornosti za škodo. V zvezi z ukinitvijo detektivske družbe in popolno liberalizacijo oblik dela v detektivski dejavnosti bi veljalo pomisliti na negativne izkušnje z ostalih področij obrti in podjetništva z ustanavljanjem slamnatih podjetij, uporabo in zlorabo dejavnosti. Si bodo torej lahko večja podjetja zagotovila nekakšne notranje detektivske službe za lastne potrebe? Bo lahko detektive zaposloval praktično vsak, ki si bo kot podjetnik vzel nekaj minut časa in pripravil dejavnost? Bodo varnostne službe sedaj tudi detektivska agencije? Detektivska dejavnost je po našem mnenju vseeno nekoliko posebna aktivnost, omejena z osnovnimi pravicami naročnika. Pri izvajanju postopkov, ki so lahko tudi na meji zagotavljanja spoštovanja in varstva človekovih pravic, mora detektiv oceniti sorazmernost postopka in ukrepov, vključenega pa je ogromno osebnega pristopa. Popolna liberalizacije bi pomenila, da bi se z detektivsko dejavnostjo lahko ukvarjale različne gospodarske družbe, kar večinoma vodi v težje izvajanje nadzora

in zelo verjetno tudi v padec kakovosti storitev. Dejansko bomo priča določeni komercializaciji poklica, ki zaradi njegove narave ni dobro. Zahtevana izobrazba za pridobitev licence, ki jo je prvi osnutek predloga zakona zniževal, se sedaj s sprejetimi amandmaji vrača na ustrezno raven, zato glede tega nimamo več pripomb. Vseeno pa bomo podprli amandma, ki obvezuje osebo, ki opravlja detektivsko dejavnost, k osnovnemu znanju slovenskega jezika. Kako je to videti v praksi, ko varnostniki ne obvladajo niti osnovne ravni izražanja v slovenskem jeziku, ste lahko videli v primeru urejanja zadev na Hypo Leasingu Hypo Alpe-Adria-Bank v Ljubljani. Čeprav se nam zdi, da bo že narava detektivskega poklica pripeljala do tega, da bo vsaj osnovno znanje slovenščine potrebno, pa na tem mestu tehnično prevlada predvsem osnovna pravica državljanov do osebne dokumentacije z detektivom v slovenskem jeziku. Dodatno preverjanje posameznih prosilcev za podelitev detektivske licence s strani ministrice za notranji zadeve oziroma policije kot organa v njegovi sestavi, se nam zdi dobrodošlo, saj organ razpolaga z vsemi potrebnimi podatki za preverbo in s tem ne zmanjšuje pristojnosti same detektivske zbornice.

Z ustreznimi korekcijami ohranitve detektivske dejavnosti kot individualnega poklica oziroma v obliki detektivske družbe bi v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke predlog zakona podprli. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Anton Urh v imenu Poslanske skupine DeSUS.

ANTON URH: Hvala za besedo. Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani državni sekretar s sodelavcem, kolegice in kolegi!

Detektivska dejavnost je v Republiki Sloveniji sorazmerno mlada oblika svobodnega poklica oziroma tudi posebna gospodarska storitev, ki se od sprejema prve pravne zakonske podlage v letu 1994 v naši družbi vse bolj uveljavlja. Detektivi kakor tudi druge osebe, katerih delo je v veliki meri vezano tudi na morebitne posege v človekove pravice in temeljne svoboščine, imajo poseben, z zakonom urejen položaj. Zato je popolnoma v skladu z načelom zakonitosti, da se vzpostavi primerna pravna podlaga za takšno delovanje, ki ne ogroža teh temeljnih in ustavnih pravic, še zlasti, ko govorimo o varnosti in zasebnosti posameznika, ki je tako ali drugače podvržen delovanju detektivovih pooblastil.

Predlog novega zakona o detektivski dejavnosti pomeni po oceni Poslanske skupine DeSUS nadgradnjo in izboljšanje obstoječe ureditve. S tem zakonom se obstoječa ureditev prenavlja v smislu odprave nekaterih pomanjkljivosti in z bolj sistemsko urejenostjo področja te dejavnosti. Le dobra pravna podlaga za izvajanje te dejavnosti lahko da pozitivne rezultate v detektivskih storitvah, zadovoljnost naročnikov in hkrati ustreznost v spoštovanju zakonitosti, človekovih pravic in svoboščin ter načel pravne države.

Med bistvene novosti lahko prištejemo razširitev pravnoorganizacijske oziroma statusnih oblik poslovnega subjekta, v okviru katerega se bo

lahko opravljal ta dejavnost – poleg fizične osebe, če opravlja dejavnost detektiva kot samostojen poklic –tudi na podlagi delovnega razmerja v pravni osebi v vseh oblikah gospodarskih družb, seveda pod pogojem veljavne licence in sklenjenega zavarovanja odgovornosti za škodo. To je bistvena razlika od veljavne ureditve, ki sledi svobodni gospodarski pobudi in Direktivi o storitvah na notranjem trgu.

Glede na prvotno besedilo predloga zakona se ohranja do sedaj zahtevana izobrazbena stopnja, kar smo v Poslanski skupini DeSUS z veseljem pozdravili, saj smo se v tem delu strinjali s prejetimi pripombami. Pozdravljamo tudi uvedbo obveznega usposabljanja pred opravljanjem detektivskega izpita, kar v veljavnem zakonu ni določeno, in določitev možnosti opravljanja pripravništva oziroma prakse, kar je za bodoče detektive seveda dobrodošlo.

V veljavnem zakonu je pomanjkljivo urejen postopek ugotavljanja varnostnih zadržkov pri izdaji licence, ki jo po izpolnitvi vseh pogojev pridobi fizična oseba. Strinjamo se, da morajo biti detektivi pred izdajo licence in tudi še v času opravljanja dela varnostno preverjeni in brez varnostnih zadržkov, zakon pa jasno določa, kako poteka varnostno preverjanje, kateri so varnostni zadržki ter pristojnost Ministrstva za notranje zadeve, da opravi te poizvedbe.

Prav tako zakon jasno in podrobno določa razloge, zaradi katerih preneha veljavnost licence oziroma se le-ta lahko odvzame, pri čemer lahko pristojni organ – Detektivska zbornica – licenco odvzame pogojno, začasno, trajno ali prepove opravljanje dejavnosti.

Glede Detektivske zbornice se ohranja njen položaj, ohranja se ji javno pooblastilo podeljevanja in odvzemanja licenc in ohranja se obvezno članstvo. Nad podeljenim pooblastilom je zagotovljen učinkovit nadzorni mehanizem, saj zakon jasno in natančno določa, kdaj lahko ministrstvo zbornici odvzame javno pooblastilo za podeljevanje licenc. Po našem mnenju pa je zagotovljen tudi ustrezen inšpekcijski nadzor nad izvajanjem celotne vsebine zakona.

V primerjavi z veljavnim zakonom je tudi delovno področje detektivov, njihova upravičenja in same pravice ter obveznosti detektivov, ki jih imajo v zvezi z opravljanjem svojega dela, bistveno bolj natančno opredeljeno.

V Poslanski skupini DeSUS bomo oblikovane rešitve, ki pomenijo dopolnjen predlog zakona in v največji meri upoštevajo tudi pripombe Detektivske zbornice, podprli. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Silven Majhenič v imenu Poslanske skupine SNS.

SILVEN MAJHENIČ: Spoštovani!

Zakon o detektivski dejavnosti je bil sprejet leta 1994 ter bil od takrat trikrat noveliran. Novela zakona je bila usklajena z evropsko direktivo leta 2006, ki govori o storitvah na notranjem trgu ter ureja postopke, priznavanje poklicnih kvalifikacij, pridobljenih v državah članicah Evropske unije. Leta 2010 Državni zbor dopolni in razširi navedeno še za

območje evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije. Predlagatelj pojasnjuje, da predlagani zakon sledi interesu izboljšav zakona ter odpravlja pomanjkljivosti, ki jih trenutno vsebuje veljavni zakon. Predvsem izstopa izdaja licenc, zdajšnji zakon ne predvideva obveznega strokovne usposabljanja pred opravljanjem detektivskega izpita, nejasno so opredeljena tudi pooblastila in vpogledi v druge evidence. Po novem predlaganem zakonu se bo lahko detektivska dejavnost opravljala kot samostojen poklic, opravljale ga bodo lahko pravne in fizične osebe v vseh oblikah gospodarskih služb, seveda pod pogojem, da bo imela družba zaposlenega detektiva z veljavno licenco. S tem določba zakona sledi tudi določbam Direktive o storitvah na notranjem trgu.

Ena od sprememb je tudi podeljevanje in odvzem licenc, kjer je v zakonu jasno zapisano, da je v pristojnosti Detektivske zbornice Slovenije, seveda na podlagi javnega pooblastila. Gre tudi za obvezno članstvo v zbornici, kjer je okrog 80 članov, ki predstavljajo vse pooblaščenec detektive, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo.

Predlog zakona govori tudi o stopnji izobrazbe, za katero naj bi zadostovala 5. stopnja, obvezno usposabljanje, izpit za detektiva ter varnostno preverjanje.

Določeni so tudi pogoji, pod katerimi lahko tuji detektivi opravljajo detektivsko dejavnost v Sloveniji, pogoji pa so usklajeni z direktivo Evropske unije. Seveda pa je to tudi tisti del, kjer se niti v prejšnjem zakonu niti v zdajšnjem ne omenja znanje slovenskega jezika. V 11. členu Ustave Republike Slovenije je jasno in nedvoumno določeno, da je uradni jezik v Sloveniji slovenščina. Kljub dejstvu, da je Slovenija članica Evropske unije in je prost pretok delovne sile ena izmed njenih temeljnih svoboščin, smo v Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke mnenja, da bi bilo treba pogoj aktivnega znanja slovenskega jezika pri opravljanju detektivske dejavnosti v obravnavanem zakonu ohraniti. V zakonu določen pogoj znanja slovenščine pri opravljanju detektivske dejavnosti nikakor ne omejuje opravljanja dejavnosti drugim državljanom držav članic Evropske unije in Švicarske konfederacije, saj lahko vsaka država članica Evropske unije prosto predpisuje pogoje za opravljanje dejavnosti na svojem območju, treba je le spoštovati načelo enakopravnosti, da enaki pogoji veljajo tako za domače kot tuje državljane. V Sloveniji imamo ustavo in ne more biti prednost evropska direktiva. Čudi me, čemu se braniti zapisati v zakon uporabo slovenskega jezika, saj to ne more škodovati nikomur, še najmanj pa Slovencem. In kljub temu se vsiljuje dvom poslancem, ki ta zakon sprejemajo, in širši javnosti, ki to razpravo spremlja.

V Slovenski nacionalni stranki smo mnenja, da je zakon, kjer so na vse člene vloženi amandmaji, slab zakon, saj kot vidimo, ni bil usklajen niti s koalicijo. Skratka, piše se nov zakon, kjer ni bil upoštevan noben predlog strokovnih služb, Detektivske zbornice in opozicije. V Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke takšnega predloga zakona ne bomo podprli. Pri tem pa želimo apelirati na Vlado Republike Slovenije, naj posveti večjo skrb za ohranitev nacionalnega jezika, ki je

nedvomno temelj vsakega naroda in vsake države, tudi Slovenije.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 28. 2. 2011.

Prehajamo na amandma k 3. členu. Amandma k 3. členu je vsebinsko povezan z amandmajem istega predlagatelja, to je Poslanske skupine SDS, k 7. členu, zato bomo o njiju razpravljali skupaj. Torej, v razpravo dajem 3. in 7. člen ter amandmaja Poslanske skupine SDS.

Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo o teh dveh amandmajih.

V razpravo dajem 12. člen in amandma Poslanske skupine SDS. Ugotavljam, da ne želi nihče razpravljati, zato zaključujem razpravo o tem členu in amandmaju.

V razpravo dajem 28. člen in amandma Poslanske skupine SDS. Tudi tu ni prijavljenih za razpravo, zato jo zaključujem.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 16. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **13. TOČKO DNEVNEGA REDA – DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O ZASEBNEM VAROVANJU V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade.

Gospod državni sekretar, mag. Damjan Lah, izvolite.

MAG. DAMJAN LAH: Spoštovani predsedujoči, spoštovane poslanke in poslanci!

Cilj ali pa cilji predloga novega zakona o zasebnem varovanju so naslednji: razvoj zasebnega varovanja kot regulirane gospodarske panoge ob doslednem spoštovanju načela zakonitosti, varstva človekovih pravic in svoboščin ter drugih načel pravne države, kvalitetno strokovno izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje varnostnega osebja, učinkovit nadzor nad subjekti zasebnega varovanja ter doseganje sinergijskih učinkov na področju varnosti ob pospešenih partnerskih odnosih med državnimi in zasebnimi varnostnimi mehanizmi.

Za uresničitev zastavljenih ciljev smo v sodelovanju z zbornico za razvoj slovenskega zasebnega varovanja pripravili nov sistemski zakon, ki prinaša nekatere bistvene spremembe normativne ureditve tega področja. Predlog zakona vzpostavlja jasno razdelitev upravnih, nadzornih in strokovnih nalog med Ministrstvom za notranje zadeve, Inšpektoratom Republike Slovenije za notranje zadeve, policijo in reprezentativnim združenjem. Pogoji za opravljanje zasebnega varovanja so določeni bolj sorazmerno, saj so odpravljene nekatere minimalen kvote števila varnostnega osebja kot pogoj za licenco, bolj jasno

je določeno varnostno preverjanje, strokovno usposobljenost, znanje slovenskega jezika ter ugotavljanje zdravstvene in psihične primernosti za opravljanje zasebnega varovanja. Določeno je obvezno izpopolnjevanje nekaterih standardov s področja zasebnega varovanja, uvaja se nova licenca za varovanje prireditev v gostinskih lokalih, za katero bo moral imetnik imeti posebej usposobljene varnostnike.

Pomembna novost je nedvomno tudi določitev postopka za varstvo pravic posameznika, ki so mu bile pri izvajanju ukrepov varnostnika kršene njegove pravice.

Poleg navedenih ključnih sprememb zakona velja omeniti še možnost organiziranja tako imenovanega internega varovanja, kar pomeni, da bodo gospodarske družbe, državni organi in drugi, ki bodo želeli sami organizirati varovanje ljudi in premoženje na svojem območju, lahko zaposlili usposobljeno in preverjeno varnostno osebje, ne da bi pridobili licenco. Bolj jasno je določeno tudi obvezno varovanje kritične infrastrukture, obvezno varovanje pri poslovanju z gotovino in drugimi vrednostmi ter obvezno varovanje na javnih prireditvah.

Poleg tega pa zakon prinaša tudi novost pri oznakah na delovnih oblekah, vozilih in opremi, uvaja namreč enoten napis "varovanje", kar bo doprineslo k večji transparentnosti dela varnostnega osebja.

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke je k dopolnjenemu predlogu zakona podala amandmaje k 28., 36., 51., 56. in 62. členu. Vlada Republike Slovenije predlaganih amandmajev Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke ne podpira. S sprejemom amandmaja k določilu o začasnem odvzemu licence bi se po nepotrebnem omejila možnost izreka začasnega odvzema v primeru nespoštovanja inšpekcijskega ukrepa v primeru najhujših kršitev zakona. Podaljšanje roka deponiranja službene izkaznice z dveh na pet let bi predstavljalo nepotrebno administrativno obremenitev pristojnega organa, saj je postopek pridobitve službene izkaznice izredno poenostavljen in hiter. Omenim naj, da imamo že sedaj deponiranih okoli 900 službenih izkaznic. Amandma k 51. členu nesorazmerno omejuje naročnike in prelaga nepotrebno breme odločitve o uporabi ukrepa izven varovanega območja na varnostnika. Z amandmajem k 56. členu se omejuje izpopolnjevanje glede rokovanja z orožjem izključno na varovanje oseb, vedeti pa moramo, da vsak profesionallec, ki pri delu uporablja orožje, mora biti za njegovo uporabo strokovno usposobljen. Z amandmajem k 62. členu pa se odpravlja odgovornost imetnikov licenc, da poskrbijo, da bo varnostno osebje opremljeno v skladu z določbami zakona, da delovna obleka, oprema in vozila ne bodo po barvni kombinaciji, kroju in oznakah enaki ali podobni oznakam uradnih oseb, kot so policija, vojska ali občinski redarji.

Vlada kot predlagatelj zakona meni, da je s tem predlogom zakona zasebno varovanje ustrezno urejeno, in predlaga, da poslanke in poslanci zakon sprejmete. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku gospodu Antonu Colariču.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Kolegice, kolegi!

Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje je na 28. seji 10. 2. 2011 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o zasebnem varovanju, ki ga je Državnemu zboru v redni postopek predložila Vlada.

Članice in člani odbora so kot gradivo za sejo prejeli predlog zakona, mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev, mnenje Zakonodajno-pravne službe, stališče Ministrstva za notranje zadeve do amandmajev na podlagi mnenja Zakonodajno-pravne službe.

V poslovniskem roku so bili vloženi amandmaji koalicije in Poslanske skupine SDS. Tudi na tej seji je v imenu predlagatelja sodeloval državni sekretar gospod mag. Damijan Lah. Med bistvene rešitve v predlogu zakona spadajo jasna razmejitev upravnih, strokovnih in nadzornih nalog med pristojnimi državnimi organi in reprezentativnim strokovnim interesnim združenjem, določitev meril za ugotavljanje reprezentativnosti in možnosti podelitve javnega pooblastila za opravljanje določenih strokovnih nalog, natančnejša določitev pogojev za pridobitev licence in službe izkaznice za opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja, uvedba nove licence za varovanje prireditev v gostinskih lokalih, za pridobitev katere bo moral prosilec imeti posebej usposobljene varnostnike, določitev postopka za varstvo pravic posameznika in jasnih pravil glede uporabe oznak, delovne obleke, opreme in vozil družb za zasebno varovanje ter varnostnega osebja.

Predlog zakona natančno določa tudi dejavnosti, za katere je treba obvezno organizirati službo varovanja v skladu z zakonom, uvaja pa tudi možnost organiziranja lastnega oziroma izključno internega varovanja za gospodarske družbe, državne organe in podobne subjekte, ki bodo to želeli. V ta namen bodo lahko zaposlili usposobljeno varnostno osebje, za interna varovanja pa družbi ne bo treba pridobiti licence in izpolnjevati drugih posebnih pogojev.

Predstavniki Zakonodajno-pravne službe so poudarili, da vloženi amandmaji koalicije v večinski meri izpostavljene pomanjkljivosti odpravljajo, v delu, kjer pripomb predlagatelj ni upošteval pa je razloge za to ustrezno pojasnil.

Državni svet predlog zakona podpira. Poudarili so, da Državni svet zgolj opozarja na nekatere pomisleke, ki jih je k predlogu zakona izrazila Zbornica za razvoj slovenskega zasebnega varovanja in poziva k čim večjemu upoštevanju teh pripomb.

Odbor je sprejel amandmaje koalicije, ni pa sprejel amandmajev Poslanske skupine SDS.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika glasoval o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje na

podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika je pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjen predlog zakona je sestavni del tega poročila. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima gospod mag. Franc Žnidaršič v imenu Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani državni sekretar s sodelavcem, kolegici in kolegi!

Sprejetje zakona o zasebnem varovanju in obveznem organiziranju službe varovanja je bilo po osamosvojitvi Slovenije prvi poskus normativnega urejanja področja zasebnega varovanja ljudi in njihovega premoženja. Od sprejetja zakona o zasebnem varovanju se je dejavnost v Sloveniji izjemno razširila, pojavile pa so se tudi nove težave, zato je bilo treba poiskati ustrezne zakonske rešitve, med drugim za usklajen vstop na evropski trg zasebnih varnostnih storitev. Ministrstvo za notranje zadeve je v sodelovanju s takratno zbornico za zasebno varovanje pripravilo predlog novega zakona, ki je bil sprejet 27. novembra 2003. Zaradi nepravilnosti pri izvajanju in zaradi pomanjkljivosti normativnih določb je Ministrstvo za notranje zadeve pripravilo Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o zasebnem varovanju z dne 9. novembra 2007. Cilj predlagane novele zakona danes o zasebnem varovanju je nadaljevanj dosedanje prakse, ki jo je treba sistemsko urediti in posamezne določbe doreči in posodobiti tako, da bo zagotovljen razvoj dejavnosti zasebnega varovanja kot regulirane gospodarske panoge, ob spoštovanju načela zakonitosti, človekovih pravic in svoboščin ter načel pravne države. Da bo to področje sistemsko urejeno, da bo kvalitetno izobraževanje v tem področju, da bo zagotovljen učinkovit nadzor nad subjekti zasebnega varovanja, da bodo doseženi sinergijski učinki na področju varnosti ob pospešenih partnerskih odnosih med državnimi in zasebnimi varnostnimi mehanizmi. V seštevku povedanega pa je seveda glavni namen zagotoviti višjo raven varnosti državljanov, seveda, in njihovega premoženja.

V tem smislu so poglobilne rešitve zakona opredelile javni interes na področju zasebnega varovanja, pogodbeno varovanje na trgu in možnost internega varovanja, pristojnosti za opravljanje upravnih nalog pristojnega organa, podelitev javnega pooblastila za opravljanje določenih strokovnih nalog, strokovni nadzor izvajanja nalog na podlagi javnega pooblastila, izdajo certifikata o licenci oziroma soglasju za tujce, obvezne standarde. Opredeljene so dejavnosti, nezdružljive z zasebnim varovanjem. Zakon opredeljuje tudi novo licenco za varovanje prireditev v gostinskih lokalih.

Natančneje so opredeljeni pogoji za prenehanje, začasni, pogojni in trajni odvzem licence in odvzem službene izkaznice. Zakon natančneje določa še celo vrsto podrobnosti, ki

bodo zagotovile lažje in uspešnejše uresničevanje zakona v korist vseh, na katere se nanaša.

Odbor za notranjo politiko je v obravnavi zakona sprejel 34 amandmajev, ki so se v glavnem nanašali na pripombe Zakonodajno-pravne službe, pa tudi nekaj drugih. Zaradi vsega povedanega menimo, da je zakon doživel tako izboljšanje, da ga lahko Poslanska skupina nepovezanih poslancev enotno podpre. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Anton Colarič v imenu Poslanske skupine SD.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa za besedo. Še enkrat lep pozdrav.

Zakon, ki ureja zasebno varovanje in obvezno organiziranje službe varovanja, je bil sprejet leta 1994, kar je pomenilo po osamosvojitvi Slovenije prvi poskus normativnega urejanja področja zasebnega varovanja ljudi in njihovega premoženja. Dejavnost zasebnega varovanja se je ves čas širila in krepila, s tem pa so nastajali tudi novi problemi. Z novimi zakonskimi ukrepi in med drugim tudi usklajevanjem zakona z evropskim pravnim redom je bil leta 2003 sprejet nov zakon o zasebnem varovanju. Kljub takrat novim zakonom so gospodarski subjekti, ki so se ukvarjali s to dejavnostjo, večkrat dejavnost opravljali v nasprotju z zakonodajo in interesi varnosti. Na tem mestu bi spomnil na tragične dogodke pred Lipo in kasneje v Globalu ter posamične dogodke s streljanjem, pretepi in podobno pred nekaterimi drugimi nočnimi lokali po Sloveniji.

Prenova zakona o zasebnem varovanju je ena do koalicijskih zavez. Predlagane zakonske rešitve tudi grede v tej smeri, in sicer gre za prenovitev ter razmejitve upravnih, nadzornih in strokovnih nalog med neposrednimi izvajalci zasebnega varovanja, varnostnosvetovalnih služb in reprezentativnim združenjem ter pristojnim ministrstvom, inšpektoratom in policijo. Pogoji za opravljanje te dejavnosti so bolj sorazmerno določeni: uvaja se nova licenca, in sicer za varovanje prireditev v gostinskih lokalih, določen je postopek za varovanje prioritete v gostinskih lokalih, določen je postopek za varstvo pravic posameznika, posameznik bo lahko podal pritožbo na izvajanje ukrepov varnostnika, imetnik licence pa je dolžan v tridesetih dneh odgovoriti. Uvaja se interno varovanje z nekaterimi omejitvami, to pomeni, da bodo lahko gospodarske družbe, državni organi in drugi na svojem območju izvajali interno varovanje premoženja in ljudi, vendar tako, da bodo zaposlili usposobljeno in preverjeno varnostno osebje.

Pripombe zbornice se nanašajo na obveznosti izvajanja obdobjnega usposabljanja varnostnega osebja ter na predpisano obliko oznake na delovnih oblikah, vozilih in oprehi.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov menimo, da petletni obdobjni preizkus strokovne usposobljenosti varnostnega osebja ne bi smel predstavljati tako velikega stroška za podjetja, da bi ogrozilo obstoj podjetij. Glede na to, da živimo v hitro razvijajoči se družbi, bi morala podjetja sama, brez zakonskih določil skrbeti, da z obdobjnimi preverjanji oziroma dodatnim izobraževanjem

zaposlene seznanjajo z novostmi. Nasprotovanje zbornice glede predpisanih oznak na delovnih oblekah, vozilih in opremi je temeljilo na izračunih stroškov enkratne zamenjave le-teh. V izogib teh dodatnih stroškov družbe za zasebno varovanje je v prehodnih določbah petletni rok za uskladitev. Po petih letih uporabe se praviloma obleke, vozila in druga oprema zagotovo iztrošijo. V temu roku pa bodo družbe lahko brez večjih dodatnih stroškov zamenjale in ustrezno označile delovne pripomočke. Seveda pa se je treba ob tem zavezati, da se te določbe ne bi neprestano spreminjale in tako na novo določale pravila.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov si želimo predvsem to, da se družbe zasebnega varovanja razvijejo, da varnostno osebje delo opravlja v zadovoljstvo vseh nas državljanov in da se tragične zgodbe iz preteklosti ne bi ponavljale. Predlog zakona o zasebnem varovanju bomo podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Besedo ima gospa Eva Irgl v imenu Poslanske skupine SDS.

EVA IRGL: Ponovno, najlepša hvala za besedo.

Tudi pri obravnavanem Predlogu zakona o zasebnem varovanju gre za nov zakon, ki ureja področje izvajanja zasebnega varovanja. Uvodoma se v Slovenski demokratični stranki sprašujemo, ali je res potreben nov zakon ali pa morda ne bi bilo smotrnejše dopolniti že veljavnega. Pri obravnavi novega predloga zakona o zasebnem varovanju je bilo v drugi obravnavi na odboru sprejeta dobra tretjina amandmajev, seveda pa izključno koalicijskih poslanskih skupin. Naši predlogi, pa čeprav so bili nekateri po našem mnenju zelo dobri, so bili zavrnjeni.

Varnost je človekova pravica, opredeljena je v 34. členu Ustave Republike Slovenije, kjer je zapisano, da mora vsakdo imeti pravico do osebnega dostojanstva in varnosti. Za uresničevanje pravice do varnosti mora v prvi vrsti skrbeti država s svojimi institucijami. Nesporno je zagotavljanje varnosti, reda in miru temeljna naloga države, saj le v varnem okolju lahko ljudje uresničujemo tudi druge pravice in izpolnjujemo svoje obveznosti.

V Poslanski skupini Slovenske demokratične stranke menimo, da je predlog novega zakona o zasebnem varovanju prenormiran in bo kot takšen v praksi težko izvedljiv na področju zagotavljanja varnosti. Namesto vsebine, ki bi zagotavljala kvalitetno opravljanje zasebnega varovanja, določala varnostne standarde in kvaliteten nadzor nad imetniki licenc, nov zakon o zasebnem varovanju raje določa, kako mora izgledati delovna obleka, kakšna mora biti oznaka in kakšen mora biti napis na delovni obleki ter točno s kakšno velikostjo črk. Ne rečemo, da je to nepomembno, vendar pa to zagotovo ni tisto ključno, kar bi zagotavljalo uresničevanje 34. člena Ustave Republike Slovenije, to je varnosti državljanov in državljanov Republike Slovenije.

Zakon o zasebnem varovanju uvaja novo licenco, in sicer zavarovanje prireditev v gostinskih lokalih. Pri temu predlogu se zastavlja vprašanje, ali

mora imeti imetnik licence poleg varnostnega menedžerja še posebnega varnostnega menedžerja, ki je posebej usposobljen za varovanje nočnih lokalov.

Po mnenju Poslanske skupine Slovenske demokratične stranke je besedilo zakona v tem delu precej nejasno, zato smo za drugo obravnavo na Odboru za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje predlagali amandma, s katerim se je zaradi varnosti predlagalo, da mora imetnik licence za varovanje prireditev v gostinskih lokalih imeti še posebej varnostnega menedžerja, ki je usposobljen za to obliko varovanja. Predlog amandmaja, žal, ni bil sprejet.

Ker predlog novega zakona o zasebnem varovanju na področju opravljanja zasebnega varovanja odpira precej vprašanj z vidika pravne varnosti, uresničevanja varnosti po 34. členu Ustave Republike Slovenije ter varovanja javnega interesa, obenem pa prinaša nesorazmerne ukrepe, ga v Poslanski skupini Slovenske demokratične stranke ne bomo podprli.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Besedo ima gospod Vito Rožej v imenu Poslanske skupine Zares.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo. Spoštovani!

Na začetku naj izrazim zadovoljstvo Poslanske skupine Zares nad predlogom zakona, ki ga obravnavamo danes. Verjamemo, da gre predlog zakona v pravo smer, vsi se spomnimo tragičnih dogodkov izpred, zdaj že šestih let, pred diskoteko Lipa, pa mogoče tudi še kje drugje in najbrž je skupna ugotovitev vseh, da je nezakonitost oziroma neodgovornost, predvsem ravnanje organizatorjev, ki za varnost obiskovalcev ne najamejo varnostne službe, ki bi imela licenco za varovanje javnih zbiranj, da to opravi premalo število varnostnikov in podobno. Skratka, mislim, da normiranje tega področja ni nekaj, čemur bi veljalo nasprotovati. Skratka, predlagane novosti oziroma cilji zakona, kot so bili že omenjeni, so kvalitetno strokovno izobraževanje, usposabljanje in izpolnjevanje varnostnega osebja, nadzor nad subjekti zasebnega varovanja in sinergijski učinki na področju varnosti ob, seveda, partnerskih odnosih med državnimi in zasebnimi varnostnimi mehanizmi.

Kar se tiče zasebnega varovanja kot regulirane gospodarske panoge, gredo predlagane spremembe v smer razvoja, ob doslednem spoštovanju načela zakonitosti, varstva človekovih pravic in svoboščin ter drugih načel pravne države. Med spremembami ne gre spregledati novosti, s katero se določa obvezno izpolnjevanje nekaterih standardov s področja zasebnega varovanja; uvajanje, denimo, te nove licence, ki je bila že omenjena, za varovanje prireditev v gostinskih lokalih, za katero bo moral imetnik poslej imeti posebej usposobljene varnostnike.

V postopku varovanja posameznikov pravic se posamezniku daje kar nekaj možnosti za pritožbe. Kadar bo posameznik mnenje, da so mu bile kršene pravice pri izvajanju ukrepov varnostnika, bo lahko podal pritožbo, imetnik licence bo nanje moral odgovoriti v roku 30 dni in ko bo ugotovljeno, da je varnostnik nezakonito uporabil

ukrep, bo za to pristojna policija in drugi organi pregona.

Veljavni zakon nima določenih transparentnih oznak družb za zasebno varovanje in varnostnega osebja, predlagani zakon to ureja na ustrezen način, tako da bo vsem jasno in vidno, da gre za osebe, ki opravljajo zasebno varovanje. Slišali smo lahko v pravkar slišnem mnenju Poslanske skupine SDS kar nekaj pripomb in tudi amandmaji so na zakonsko besedilo vloženi. V Poslanski skupini Zares – nova politika smo mnenja, da bi sprejetje teh pripomb znalo prinesiti ravno obratne učinke oziroma cilje, kot je vizija tega zakona, zato ker amandmaji, ki so bili že na matičnem odboru vloženi, znižujejo odgovornost imetnika licence za nezakonito in nestrokovno delo. Verjamemo, da s tem občutno znižujejo že doseženo stopnjo varovanja javnega interesa, kar ne sme biti cilj urejanja problematike zasebnega varovanja.

V Poslanski skupini Zares pričakujemo, da bo s samim izvajanjem tega zakona prišlo do uspešnega varovanja objektov in subjektov ter da se bo končno začelo izvajati prvotna funkcija varovanja, to je občutek varnosti.

V Poslanski skupini Zares bomo zakon podpri. Hvala.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Besedo ima gospod Gvido Kres v imenu Poslanske skupine SLS.

GVIDO KRES: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani sekretar, spoštovane kolegice in kolegi!

Poslanci Slovenske ljudske stranke se zavedamo pomembnosti reguliranja zasebnega varovanja, saj je v preteklosti kljub že veljavnemu zakonu o zasebnem varovanju prihajalo do tragičnih dogodkov, ki so se končali s smrtjo, in kar je še bolj tragično, mladih ljudi. Ob teh dogodkih se je jasno pokazalo, da je ureditev zasebnega varovanja in predvsem nadzor nad izvajanjem ponudnikov teh storitev izjemno slab in terja čim bolj celovito obravnavo. Zagotavljanje visoke stopnje varnosti in kvalitete življenja za vse državljane mora biti eden izmed temeljnih interesov Republike Slovenije, predpogoj za to pa je dosledno spoštovanje temeljnih človekovih pravic in svoboščin ter sistemsko preprečevanje posegov v človekovo zasebnost in pravice.

Predlog zakona o zasebnem varovanju predstavlja celovito sistemsko ureditev področja zasebnega varovanja, zasleduje pa dosledno spoštovanje načela zakonitosti, načela pravne države ter že omenjenih človekovih pravic in svoboščin. Poslanci Slovenske ljudske stranke smo prepričani, da bo zakon zmanjšal možnost zlorab pri opravljanju dejavnosti zasebnega varovanja, saj so pogoji za pridobitev licence za opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja določeni natančneje, prav tako pa so bolj natančno določeni tudi varnostni zadržki ter preverjanje varnostnega osebja in ostalih odgovornih oseb. Pomembne so tudi določbe zakona glede razmejevanja pristojnosti za opravljanje upravnih nalog med Ministrstvom za notranje zadeve in strokovnih nalog

reprezentativnega strokovnega interesa združenja. Dobra pa je tudi rešitev, da se lahko reprezentativnemu združenju podeli javno pooblastilo za izvajanje posameznih strokovnih nalog, ki jih mora opravljati za vse imetnike licenc. To bo omogočilo razbremenitev ministrstva, saj se bo le-to lahko osredotočilo predvsem na nadzor nad izvajanjem zakona in njemu podrejenih predpisov.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke pa smo po drugi strani zaskrbljeni nad položajem zaposlenih v dejavnosti zasebnega varovanja, saj se pojavlja velik razkorak med odgovornostjo zaposlenega, delovnimi razmerami, delovnim časom na eni strani ter neustreznim plačilom na drugi strani. Strinjamo se z mnenjem Komisije Državnega sveta za državno ureditev, da je pri podeljevanju licenc treba upoštevati delovnopravno zakonodajo, predvsem pa pravice delavca. V primeru neizpolnjevanja obveznosti iz tega naslova bi bilo dobro predvideti tudi ustrezne sankcije.

Poslanci Slovenske ljudske stranke smo negativno presenečeni tudi nad kakovostjo pripravljenega besedila predloga zakona, ki ga je Vlada predložila Državnemu zboru, saj je Zakonodajno-pravna služba opozorila na veliko nejasnosti, ki jih je bilo tekom zakonodajnega postopka treba odpravljati z amandmaji. Zato se sprašujemo, kakšen je postopek priprave zakonskih besedil. Postopki priprave zakona namreč trajajo več mesecev ali celo let in bi besedila morala biti izpiljena do zadnje vejice, nato pa jih Zakonodajno-pravna služba v nekaj tednih maksikdaj malodane raztrga. Vendar pa je to tema, ki ne zadeva zgolj ta zakon, pač pa tudi ostale predloge, ki prihajajo v to hišo.

Poslanci Slovenske ljudske stranke sprejetju Zakona o zasebnem varovanju načeloma ne bomo nasprotovali. Bi pa apelirali na celotno vladno ekipo, da poskrbi za izboljšanje postopkov priprave zakonskih besedil, saj se poslanci le tako lahko popolnoma osredotočimo na vsebino predlaganih besedil in ne izgubljammo časa z nedoločnostjo ter nejasno opredelitvijo posameznih členov zakona. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Besedo ima gospod Anton Urh v imenu Poslanske skupine DeSUS.

ANTON URH: Hvala za besedo. Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani ministri, sekretarji, kolegice in kolegi!

Varnost je ena od eksistenčnih človekovih potreb, je osrednja sestavina družbenega življenja in omogoča življenje ter delovanje v družbi. Z varovanjem se srečujemo na vseh področjih človekove aktivnosti. Sfera varovanja, ki je predmet predloga novega zakona o zasebnem varovanju, je varovanje ljudi in premoženja. Pospašen razvoj zasebnega varovanja se je začel z vzpostavitvijo zasebne lastnine. Policija že lep čas ni več edina, ki zagotavlja varnost ljudi in premoženja, saj tudi zasebni varnostni subjekti z opravljanjem gospodarske dejavnosti na trgu ponujajo varnostne storitve. S tem sodelujejo pri uresničevanju ene temeljnih funkcij države pri zagotavljanju varnosti in

s tem tudi zagotavljanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Varnost je dobrina, zato zahteva od države tudi ustrezno zakonsko ureditev. Področje zasebnega varovanja je tudi v javnem interesu, zato ga je treba regulirati in nadzorovati. Republika Slovenija ima področje zasebnega varovanja zakonsko regulirano že od leta 1994, ki se seveda stalno dopolnjuje in posodablja. Zasebno varovanje je postalo tudi sestavni del nacionalne varnosti z Resolucijo o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije. Zasebno varovanje s svojo dejavnostjo prispeva k notranji varnosti, kajti nacionalna varnost in varnost posameznika sta soodvisni in se prepletata. Zasebno varovanje je gospodarska dejavnost, namenjena varovanju ljudi in premoženja, ki jo Republika Slovenija ureja v javnem interesu z namenom varovanja javnega reda in javne varnosti varstva naročnikov, tretjih oseb in varnostnega osebja, ki neposredno opravlja dejavnost. Dejavnost zasebnega varovanja mora biti regulirana tudi zaradi možnosti delovanja represije. Opravljanje te dejavnosti je namreč povezano z nevarnostjo, da v postopkih pride do kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Celo ogrožitve zdravja in življenj, kar se je žal v preteklosti nekajkrat že zgodilo.

Predlog zakona o zasebnem varovanju pomeni po oceni Poslanske skupine DeSUS nadgradnjo in izboljšanje obstoječe ureditve. Ključne novosti na tem področju so naslednje. Ker v veljavnem zakonu niso določene vloge in pristojnosti reprezentativne zbornice, jih ta zakon določa in jasno razmejuje pristojnosti posameznih subjektov, ki opravljajo naloge na področju zasebnega varovanja.

Pogoje za opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja doslej niso bili določeni jasno in sorazmerno. Predlog zakona to pomanjkljivost odpravlja. Odpravljene so minimalne kvote števila varnostnega osebja kot pogoj za licenco. Bolj jasno so določeni varnostno preverjanje, strokovna usposobljenost, izpopolnjevanje standardov, znanje slovenskega jezika in ugotavljanje zdravstvene in psihične primernosti za opravljanje zasebnega varovanja.

Uvaja se nova licenca zavarovanje prirediteljev v gostinskih lokalih, za katero bo moral imetnik imeti posebej usposobljene varnostnike.

Določen je postopek za varstvo pravic posameznika, česar doslej ni bilo. Na prvi stopnji bo postopek reševal imetnik licence, v primeru pritožbe zoper ugotovitve imetnika licence bo na drugi stopnji vključeno reprezentativno združenje. Če pa bo varnostnik nezakonito uporabil ukrep, pa bo pristojna policija.

Gospodarske družbe, državni organi in drugi, ki bodo želeli sami organizirati varovanje ljudi in premoženja na svojem območju, bodo lahko zaprosili usposobljeno in preverjeno varnostno osebje, ne da bi pridobili licenco. Gre za tako imenovano interno varovanje.

Spremembe glede na veljavni zakon se nanašajo tudi na transparentnost in določenost oznak na delovnih oblekah varnostnikov ter vozilih in opremi varnostnih služb, ki bodo jasneje videne in enotne z napisom "varovanje".

Poleg tega predlog zakona natančneje ureja varovanje poslovanja z gotovino in varovanje na javnih prireditvah. V Poslanski skupini DeSUS predloženi zakon podpiramo, saj pomeni po naši oceni izboljšanje obstoječe ureditve, ki jo s tem zakonom prenavljamo tako, da nadgrajujemo dobre rešitve v še boljše. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Silven Majhenič v imenu Poslanske skupine SNS.

SILVEN MAJHENIČ: Spoštovani!

V Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke se strinjamo, da obstoječe stanje zasebnega varovanja ni ustrezno urejeno, zato podpiramo namen Vlade, da odpravi pomanjkljivosti ureditve, ki so se pokazale v praksi kot slabe, ter se zakon dopolni s predlogi, ki bodo za tovrstno dejavnost jasni, pregledni in učinkoviti ter bodo v praksi sledili zakonom, kot bo zapisano.

V Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke pozdravljamo to, da je bil obravnavani Zakon o zasebnem varovanju spisan s strani zaposlenih na Ministrstvu za notranje zadeve, saj so le-ti na ta način opravičili svoja številna delovna mesta, ki bi jih naj pokrivali strokovnjaki. Glede na to, da je bil zakon na odboru nato skoraj v celoti amandmiran, pa postavlja pod vprašaj sposobnost in strokovnost kadra na Ministrstvu za notranje zadeve. V nadaljevanju bi izpostavil nekaj vsebinskih pogledov na obravnavani zakon, mimo katerih ne morem in za katere osebno ocenjujem, da bi bilo pametno, da jih pred odločitvijo o omenjenem zakonu še enkrat pretehtamo.

Poslanci Slovenske nacionalne stranke imamo določene pomisleke in se ne strinjamo v celoti z določbo 8. člena zakona, ki omogoča podelitev javnega pooblastila za opravljanje posameznih upravnih nalog tudi drugim pravnim osebam. Ocenjujemo, da bi moralo biti predvsem podeljevanje in odvzem licenc, varnostno preverjanje, nadzor nad izvajanjem zakona in predpisov še naprej v pristojnosti Ministrstva za notranje zadeve, naloge, kot so na primer izpopolnjevanje in usposabljanje varnostnega osebja v skladu z zakonom in so bile že pred trenutno veljavno ureditvijo, ki velja od leta 2007, pa v pristojnosti Zbornice za razvoj slovenskega zasebnega varovanja, kar ocenjujemo kot primerno ureditev, saj je to ključno za razvoj stroke. S tem zakonom pa bo ponovno omogočeno, da jih bodo lahko izvajale tudi druge osebe javnega ali zasebnega prava.

Menim, da zasebno varovanje le ni tako splošna dejavnost, ki ne bi zahtevala tudi odgovornosti, saj ima tudi določena pooblastila. Ugotavlja se, da se vse preveč v teh službah zaposlujejo nepreverjene osebe, ki potem opravljajo dela in naloge na zelo občutljivih delovnih mestih. Posledično pa se velikokrat ugotavlja, da imajo tudi kriminalni predznak.

Pozdravljamo ureditev internega varovanja za lastne potrebe v zakonu, saj je ta kljub drugačni statusni opredelitvi podvržena regulaciji, kot to velja za pridobitno opravljanje zasebnega varovanja.

Kljub temu je dodana tudi zahteva za registracijo pri pristojnem organu.

Zakon uvaja novo licenco za varovanje prireditev v gostinskih lokalih, saj mora prosilec poleg izpolnjevanja splošnih pogojev imeti v delovnem razmerju varnostnike in varnostnega menedžerja, ki so strokovno usposobljeni za varovanje prireditev ter so strokovno usposobljeni po programu. Žal je moralo priti do nesrečnih dogodkov v gostinskih lokalnih pred leti, da se je država končno zganila sprejeti strožje določbe in uvesti strožje pogoje za opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja.

Zakon daje funkcijo nadzora nad zakonitostjo dela družb za zasebno varovanje in varnostnega osebja Inšpektoratu Ministrstva za notranje zadeve in policiji. Zavedati se je namreč treba, da je izvajanje zasebnega varovanja skrajno občutljiva in odgovorna dejavnost, kar so ne nazadnje dokazali tudi tragični primeri nedavne preteklosti. Dejstvo je, da mora biti v interesu vseh nas sprejeti takšen zakon o zasebnem varovanju, ki bo omogočal kakovostno zasebno varovanje in obenem onemogočal ter sankcioniral tiste družbe za zasebno varovanje, ki bodo postavljena pravila tudi kršila.

Zakon bomo v Slovenski nacionalni stranki podprli.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Milan Gumzar v imenu poslanskega kluba LDS.

MILAN GUMZAR: Hvala za besedo. Lepo pozdravljeni!

Predlog zakona o zasebnem varovanju bomo v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije podprli.

Varnost vseh državljanov in državljanek, ter ostalih subjektov v Republiki Sloveniji je temeljnega pomena za normalno delovanje družbe in njenih podsistemov. Zagotavljanje varnosti je primarna naloga države in njenih institucij, iz Resolucije o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije in Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2007–2011 pa izhaja, da svoj delež k varnosti naše države prispeva tudi dejavnost zasebnega varovanja.

Zasebno varovanje je v Sloveniji prisotno že drugo desetletje. V tem času je doživelo že več normativnih sistemskih sprememb. Hiter razvoj varnostnega sektorja, uvajanje novih nadzorstvenih tehnologij ter zahteve in pričakovanja sodobne družbe so terjale ponovni premislek o nadaljnjem razvoju zasebnega varstva. Slednje je mogoče le ob opredelitvi jasnih ciljev in razmerij ter vlog in odgovornosti ključnih akterjev na tem področju. S strateškim pristopom je predlagatelj zakona želel preprečiti in odpraviti določeno stihijsko odzivanje na dogajanja v družbi, ki so posledica sodobnih varnostnih izzivov, tveganj in groženj. Država je del svojih pristojnosti na tem področju torej prenesla/prepustila v izvajanje zasebnim varnostnim subjektom. Tako varovanje lahko imenujemo tudi nadstandardno. Država namreč zagotavlja določeno raven varnosti vsem pod enakimi pogoji. Kdor hoče, pa si lahko zagotovi višjo raven varnosti z uporabo

zasebnih varnostnih storitev. Pri tem je pomembno tudi, koliko je posamezen naročnik varnostnih storitev pripravljen in sposoben plačati. Glede na to, da varnostno osebje pri zagotavljanju varnosti sme posegati v človekove pravice in temeljne svoboščine posameznika je nujno potrebno, da to področje regulira država.

Predlog zakona prinaša naslednje ključne spremembe: jasno razdeljuje upravne, nadzorne in strokovne naloge med Ministrstvom za notranje zadeve, Inšpektoratom Republike Slovenije za notranje zadeve, policijo in reprezentativnim združenjem.

V zakonu so določena merila za ugotavljanje reprezentativnosti in možnosti podelitve nekaterih upravnih nalog z javnim pooblastilom, kar pomeni, da so odpravljene nekatere minimalne kvote števila varnostnega osebja kot pogoj za licenco.

Uvaja se nova licenca za varovanje prireditev v gostinskih lokalih, za katero bo moral imetnik imeti posebej usposobljene varnostnike.

Natančno je določen tudi postopek za varstvo pravic posameznika.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije smo po preučitvi in opravljenih razpravah o besedilu zakona prepričani, da Predlog zakona o zasebnem varovanju, kot ga je pripravilo Ministrstvo za notranje zadeve, sledi ciljem in strategijam za razvoj zasebnega varovanja kot regulirane gospodarske dejavnosti. Natančnejše opredelitve pristojnosti, nalog in obveznosti ter visok standard varovanja pravic posameznika sledijo zastavljenim ciljem za razvoj zasebnega varovanja in nadgrajujejo obstoječo normativno ureditev ter zagotavljajo, da se bo ta dejavnost ustrezno razvijala tudi v prihodnje.

Zato bomo v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije zakon podprli.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 28. 2. 2011.

V razpravo dajem 28. člen ter amandma Poslanske skupine SDS. Vidim, da ni zanimanja za to razpravo, zato zaključujem z 28. členom.

V razpravo dajem 36. člen ter amandma Poslanske skupine SDS. Ni prijavljenih za razpravo. Zaključujem.

V razpravo dajem 51. člen ter amandma Poslanske skupine SDS. Nobene prijave – zaključujem.

V razpravo dajem 56. člen in amandma Poslanske skupine SDS – tudi ni prijavljenih.

V razpravo dajem 62. člen ter amandma Poslanske skupine SDS – ni prijavljenih.

Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 16. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **14. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O PROMOCIJI KMETIJSKIH IN ŽIVILSKIH PROIZVODOV V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade.

Gospod mag. Dejan Židan, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Spoštovani poslanci!

Pred vami je dopolnjen zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov. Ta zakon je izjemno pomemben, saj je del uravnavanja pravičnosti v prehranski verigi. Ta zakon nam bo pomagal izgrajevati, na podlagi argumentov in zaupanja, lojalnost med slovenskim potrošnikom in slovensko proizvodnjo hrane, ki v tem trenutku ni na takšni ravni, kakor bi morala biti. Ta zakon, kot veste, se v bistvu v Sloveniji pripravlja že 11 let. Bilo je več vrst predlogov zakonov, seveda, z namenom, da pride do promocije, ki bo dala večje učinke šele čez nekaj časa, to je čez dve, ali tri leta, mogoče četrto leto. Omogoča pa sistematično komuniciranje med slovensko proizvodnjo hrane, to so na eni strani kmetje, obrtniki in živilskopredelovalna industrija do slovenskega potrošnika, na način, da tudi država pomaga s sofinanciranjem.

Ta zakon, ki je sedaj pred vami, je zakon, kjer smo uspeli uskladiti večino interesov nevladnih organizacij, saj je to bil pogoj, da zakon sploh gre v nadaljnji postopek. V preteklih letih je bila razprava in ni bila dokončana, in to je bil tudi razlog, zakaj zakon ni bil sprejet na naslednjih točkah.

Prva točka je razmerje med splošno ali generično promocijo in promocijo shem kakovosti. Tukaj je slovenski kmetijski prostor zelo jasno definiral svoj interes. In ta interes je definiran preko Kmetijsko-gozdarske zbornice, zlasti sindikata, da se želi, da se izvaja samo promocija shem kakovosti, ki preferirajo hrano iz domačega okolja, torej slovensko hrano. Živilskopredelovalna industrija pa je izrazila interes, da se promovira tako splošna promocija, splošna generična promocija in tudi sheme kakovosti. Zakon, ki je sprejemljiv kompromis omogoča, da 25 % zbranega denarja gre v promocijo, ki je splošna oziroma generična, 75 % zbranega denarja pa gre v promocijo shem kakovosti in potem svoj delež doda tudi država.

Druga točka, kjer se je vrsto let iskala sprejemljiva rešitev, je, kako v bistvu izvesti promocijo. V državah, ki so mnogo večje kakor Slovenija, za promocijo namenijo mnogo več denarja, primer je Nemčija, ki za promocijo namenja skoraj 100 milijonov evrov, Francija 50 milijonov evrov, sosednja Avstrija 20 do 30 milijonov evrov, so ustanovili posebne agencije za promocijo. Skupna ocena slovenskega kmetijskega in prehranskega prostora in tudi ministrstva je bila, da s količino denarja, ki ga bomo zbrali, ocena je 2 do 3, maksimalno do 5 milijonov, ni treba, da v Sloveniji ustanovljamo novo agencijo, saj jih imamo trenutno v Sloveniji tako ali tako preveč, saj s tem nastanejo dodatni stroški, ki pomemben del zbranega denarja uporabijo za lastno delovanje. Trenutni sistem je

bolj racionalen in je takšen, da ima poglobljeno strateško kakor tudi operativno nadzorno funkcijo, svet za promocijo, ki je sestavljen iz predstavnikov nevladnih organizacij, in sicer: trije predstavniki s strani kmetijskega prostora, trije predstavniki s strani živilskopredelovalne industrije in dva predstavnika s strani Vlade. Operativno najbolj pomembno dokumentacijo, to je strateško promocijo in potem izvedbeni načrt, pripravi organizacija, ki bo izbrana na javnem natečaju. Tu gre za relativno na majhen denar. Možnost bodo imele, da kandidirajo tako Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij, Kmetijsko-gozdarska zbornica in podobne institucije.

Pomembno je, da smo našli tudi rešitev, kako v bistvu definirati zbrani prispevek po sektorjih. Namreč, pomemben je sektorski prispevek, ki se lahko tudi med leti spreminja. Zakon ima dobro rešitev, torej da definira maksimalni prispevek, čeprav je lahko tudi bistveno bistveno manjši. In prispevek se definira na način, da preko skupin, ki pokrivajo sektorje, to mnenje upošteva minister, ki ga da na Vlado in se na Vladi sprejme kakor vladna uredba za naslednje leto.

Spoštovane gospe, spoštovani gospodje! Dovolite, da še enkrat poudarim, ta zakon, čeprav je mogoče videti majhen zakon, tudi količina denarja, ki se zbere na ta način, 3, 4 ali pa mogoče 5 milijonov je mnogo manjša, kakor je količina denarja, ki ga slovenska država investira v slovensko proizvodnjo hrane, to je do 410 milijonov evrov na leto. Ravno ta zakon lahko da zelo pozitiven učinek na proizvodnjo hrane, ki je za Slovenijo strateško pomembna. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Francu Bogoviču.

FRANC BOGOVIČ: Lep dober dan. Spoštovane kolegice, kolegi, spoštovani podpredsednik, spoštovani minister s sodelavci!

Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je kot matično delovno telo predlog zakona obravnaval na 27. seji 26. februarja letošnjega leta. Na seji so poleg predstavnikov Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sodelovali še predstavniki Zakonodajno-pravne službe, Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Trgovinske zbornice Slovenije, zbornice kmetijskih in živilskih podjetij, GIZ mesna industrija, Zadruga zveza Slovenija, Vinske družbe Slovenije in Sindikata kmetov Slovenije.

Odbor je bil seznanjen z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, ki je k predlogu zakona podala številne splošne in konkretne pripombe k posameznim členom. Pretežni del konkretnih pripomb je bil upoštevan v amandmajih koalicijskih poslanskih skupin, amandmaje, ki dopolnjujejo predlagano vsebino na način, da je vsebina zakona bolj dorečena, je odbor v razpravi tudi sprejel. Na podane splošne pripombe Zakonodajno-pravne

službe pa je predstavnik Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano podal obširno pojasnilo razlogov glede njihovih vsebinskih opredelitev.

Kot gradivo so člani odbora prejeli tudi pripombe Trgovinske zbornice Slovenije in mnenje Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, v katerem so predstavljena tudi stališča Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije. Komisija in zbornica sta predlagali, da bi bilo v sistem promocij nujno vključiti tudi promocijo lesa in lesnih izdelkov, saj ta sektor prav tako zaradi izredno slabe promocije dosega nizke odkupne cene lesa in lesnih izdelkov. V zvezi s to pripombo je ministrstvo pojasnilo, da bi to področje v zakon vključili kasneje, ko bo zakon že v polni operativni izvedbi.

V razpravi pa je odbor s sprejetim amandmajem upošteval njune pripombe, da je treba kot prispevek od primarnih kmetijskih proizvodov obračunati tudi prispevek na glavo konj, prav tako pa je odbor podprl in sprejel ustrezní amandma za spremembo kazenskih določb.

V razpravi o posameznih členih so bili člani odbora soglasni, da zakon o promociji v Sloveniji nujno potrebujemo, predlagane rešitve pa so dovolj kompromisne in dajejo zagotovilo, da bo zakon operativen in učinkovit, tako da bo prinesel pozitivne učinke, še posebej kmetom, ker so prisiljeni večino pridelkov prodati na domačem trgu, kjer se tudi srečujejo z veliko konkurenco in izbiro proizvodov tujih proizvajalcev. Kljub načelni podpori sprejetju predloga zakona pa so nekateri razpravljavci predvsem na podlagi razprave predstavnika sindikata kmetov menili, da besedilo zakona vendarle ni povsem usklajeno z vsemi deležniki in da bodo predlagane rešitve v bistvu povzročile dodatne finančne obremenitve kmetom.

Po mnenju nekaterih razpravljavcev na seji odbora zakon tudi vzbuja skrb, ali bodo z zbranimi sredstvi predvsem kmetijskih proizvajalcev doseženi pričakovani učinki in ali bo sistem tako učinkovit, da bomo uspeli preko shem kakovosti in prostovoljnih označb promovirati v Sloveniji pridelano hrano in na ta način ozaveščati potrošnike.

Soglasne podpore je bila v razpravi deležna tudi predlagana rešitev, po kateri bo promocijo izvajala znana institucija, ki jo bo na javnem natečaju izbralo ministrstvo, ne pa posebej ustanovljena agencija, kot je bilo predvideno v prejšnjih različicah tega zakona. Pri čemer pa se tudi zastavlja pomislek, ali bo izvajalec, ki bo izbran na javnem razpisu, pristopil k izvajanju strokovnih nalog promocij na način, ki bo zagotovil oprijemljive rezultate, ne pa samo birokratsko izvedbo zadanih nalog.

Ena od pripomb članov odbora je bila tudi, da bi bilo treba v sistem promocije vključiti tudi promocijo divjačine, upoštevajoč, da imamo v Sloveniji organizirane obore in gojitvena gojišča in tudi organizirano predelavo tega mesa.

V skladu s to pripombo so koalicijske poslanske skupine vložile ustrezná amandmaja, in sicer k 3. in 11. dopolnjenemu členu zakona.

Kot rečeno, je odbora v razpravi podprl vse amandmaje, ki so jih vložile koalicijske poslanske skupine, in tudi nekatere ostale, v skladu z razpravo in upoštevajoč pripombe komisije Državnega sveta in Kmetijsko-gozdarsko zbornice pa je odbor sprejel

tudi nekatere svoje amandmaje. Vsi sprejeti amandmaji so bili vključeni v dopolnjen predlog zakona. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima gospod Janko Veber v imenu Poslanske skupine SDS. Oprostite, SD. Se zgodi.

JANKO VEBER: Hvala za besedo in lep pozdrav v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Torej, v naši poslanski skupini želimo resnično izraziti zadovoljstvo, da je minister uspel uskladiti vse poglede zainteresiranih pri oblikovanju vsebine tega zakona in pripraviti Zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov na način, kot ga imamo danes tudi preloženega v obravnavo Državnemu zboru.

To je še posebej pomembno, ker gre za urejanje razmerij v prehranski verigi kjer je izjemno pomembno uskladiti interese kmetijskih proizvajalcev in živilskopredelovalne industrije ter njihovih reprezentativnih združenj oziroma nevladnih organizacij. To je pomembno predvsem zaradi tega, ker ugotavljamo pri vseh analizah in poročilih o stanju v kmetijstvu, da je tako v živilskopredelovalni industriji kot tudi v sami kmetijski proizvodnji zelo veliko težav zaradi zagotavljanja zadostnega dohodka in s tem ohranjanja učinkovitega dela tako na kmetijah kot tudi v živilskopredelovalni industriji. Sam zakon je nastajal skoraj enajst let in veliko truda je bilo vložnega v temu času, predvsem v to smer, da se poskuša nekako prenesti avstrijski model v Slovenijo, kar pa se je pokazalo, da ni ravno najbolj posrečeno, saj je vendarle Slovenija dvomilijonski trg, kjer se s kmetijsko proizvodnjo ukvarja nekje okoli 74 tisoč kmetij, s proizvodnjo živilskih proizvodov pa okoli 400 podjetij. Pa tudi naravne danosti v Sloveniji so takšne, ki pravzaprav v veliki meri onemogočajo ceneno proizvodnjo kmetijskih pridelkov in živil. In vse to je bilo treba upoštevati, če smo želeli pripraviti zakon, ki ga je mogoče izvajati v interesu vseh deležnikov v tej prehranski verigi. Sprejem zakona bi bil sicer nujen že ob samem vstopu Slovenije v Evropsko unijo ali pa tudi že v sami fazi priprav vstopa v Evropsko unijo, kajti takrat ko se je odprl trg, ko so se odpravile carine, seveda se je to daleč najbolj poznalo prav pri dohodkovnem položaju živilskopredelovalne industrije in ne nazadnje tudi same primarne kmetijske proizvodnje. V veliki meri se je sicer poskušalo in je izboljšalo položaj z ustreznim subvencioniranjem, ampak vendarle dolgoročno ugotavljamo, da odprti trg prinaša zahtevnejše naloge tudi za naše proizvajalce. Zato je glavni cilj zakona promocije in kmetijskih in živilskih proizvodov predvsem ta, da se poveča prodaja le-teh tako na domačem kot tudi seveda na tujih trgih.

V poslanski skupini si sicer želimo, da bi naši proizvajalci in predelovalci ponujali predvsem zdravo hrano; brez konzervansov, barvil, stabilizatorjev in podobnih dodatkov. In kot proizvajalci varne hrane bi mogoče lahko bila slovenska podjetja s pomočjo systemske promocije

celo v samem svetovnem vrhu ali pa, če hočete, tudi v evropskem.

Med bistvene rešitve zakona seveda štejejo predvsem dogovor o razdelitvi sredstev, in sicer na polovico za splošno promocijo in polovico sredstev za shemo kakovosti in prostovoljnih označb. In predvsem, da se primarna proizvodnja sledi na vratih predelovalne industrije, kar pomeni, da se proizvodi, ki gredo v izvoz, ne sofinancirajo oziroma ne promovirajo z javnimi sredstvi iz proračuna Republike Slovenije.

Pomembna določba v temu zakonu je tudi izjemna prilagodljivost sektorjem, posameznim sektorjem glede na njihove potrebe, kajti velikokrat se zgodi, da se v posameznem letu razmere v enem ali drugem sektorju spreminjajo in ta zakon omogoča bolj veliko prilagodljivost odločanja, da se upošteva interes v triletnem obdobju, za kolikor naj bi bil tudi sprejet sam operativni program.

Še posebej pomembno se nam pa zdi tudi, da se zbrana sredstva ne porabljajo za delovanje institucij, kot so, recimo, agencija in podobno, ampak da se resnično sredstva namenjajo promociji.

V poslanski skupini bomo torej podprli amandmaje koalicije, ki vključujejo v promocijo tudi divjačino in sodelovanje živilskopredelovalne industrije, ki je organizirana v obliki gospodarskih interesnih združenj. Podprli bomo pa tudi amandmaje Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke in seveda pozneje tudi zakon v celoti. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Besedo ima gospod Robert Hrovat v imenu Poslanske skupine SDS.

ROBERT HROVAT: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav, gospod minister, kolegice in kolegi!

Pred slabim letom smo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke pripravili zakon o generični promociji živil. Torej, zakon, ki je precej podoben temu, ki ga obravnavamo danes. V takratni razpravi se je izkazalo, da nujno potrebujemo zakonsko ureditev, ki nas bo na tem področju naredila vsaj približno primerljive s sosednjimi državami. Znano je, da proizvodnja, pridelava in predelava kmetijskih in živilskih proizvodov v Sloveniji predstavlja pomemben ekonomski, družbeni dejavnik. Z vstopom Slovenije v Evropsko unijo se je povečal uvoz agroživilskih proizvodov na slovenski trg, tako da so konkurenčni pritiski na domače ponudnike že povzročili poslabšanje ekonomskega položaja nekaterih proizvodnih sektorjev. Vstop Slovenije v Evropsko unijo pa je po drugi strani spodbudil tudi nove možnosti intenzivnejšega nastopa slovenskih ponudnikov agroživilskih proizvodov na enotnem trgu Evropske unije, vendar so zaenkrat rezultati skromni.

Najbrž se vsi strinjamo, da je na splošno na področju kmetijstva treba storiti nekaj korenitega, kajti pada nam število kmetijskih gospodarstev, razdrobljeno imamo parcelno strukturo, pada nam delež samooskrbe, zarašča se kulturna in kultivirana krajina, skratka večina kazalcev, če ne celo skoraj vsi, so na področju kmetijstva negativni ali vsaj blizu

temu. Mislim, da bi morala država na tem področju storiti več na tej proaktivni strani, da bi morala v sektorju, ki je v velikih težavah, ki pravzaprav ne more uveljavljati nobenih konkurenčnih prednosti, ponuditi mehanizme, ponuditi ukrepe, kjer bi izkoristili tisto, s čimer Slovenija ta trenutek razpolaga.

Torej, s kmetijsko proizvodnjo se v Sloveniji ukvarja okoli 77 tisoč kmetij, s proizvodnjo živilskih proizvodov pa okrog 400 podjetij, ki zaposlujejo okrog 17 tisoč ljudi, in vsi ti so praktično nekonkurenčni na trgu. Smo izredno majhni v primerjavi z enotnim trgom Evropske unije in tudi vse ostale naše sosednje države bistveno več vlagajo v promocijo živil.

Da si bomo lažje predstavljali, kaj to pomeni v primerjavi z našimi sosednjimi državami. V Avstriji imajo na tem področju, torej pri promoviranju živil, zaposlenih 50 ljudi, ki se ukvarjajo samo s tem in proračun imajo 20 milijonov evrov. Italija ima iz proračuna namenjenih 50 milijonov evrov, Madžarska ima 35 zaposlenih in približno 6 milijonov evrov vsako leto porabijo za promocijo živil. Nemčija porabi 100 milijonov evrov na leto, Francija ima kar 300 zaposlenih, in to ne samo v Franciji, ampak tudi drugih državah, še v 34 drugih državah in se ukvarjajo s promocijo njihovih lastnih blagovnih znam, za to porabijo približno 55 milijonov evrov.

Torej, če poslušamo vse te številke, potem si lahko predstavljamo, kje Slovenci smo in koliko so naši proizvodi poznani doma in po svetu in koliko namenjamo za to. Do zdaj nismo namenili praktično nič. Slovenskemu potrošniku s tem zakonom sporočamo, da je uživanje slovenske hrane koristno ne le za pridelovalce in predelovalce, ampak za vsakega potrošnika posebej, hkrati pa je to ena od konkurenčnih prednosti, ki nam jo sosednje države že izrabljajo, žal.

V Slovenski demokratski stranki ocenjujemo, da je prav, da vsi tisti, ki imajo na kmetijskem področju kakršnokoli ambicijo, da prodajajo, da proizvajajo, da tržijo, da tudi participirajo pri oblikovanju predlaganega sklada, saj gre pravzaprav za njihovo dobro. Če bo prišlo do boljše prodaje, bo prišlo do večje produkcije in na koncu do večje samooskrbe v Republiki Sloveniji.

Ker zakon zasleduje podobne cilje, kot smo jih pripravili v zakonu o generični promociji živil, bomo v Slovenski demokratski stranki današnji zakon tudi podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Besedo ima gospod Franc Bogovič v imenu Poslanske skupine SLS.

FRANC BOGOVIČ: Še enkrat lep pozdrav vsem.

Dovolite, da tudi sam v začetku najprej izrazim zadovoljstvo, da danes obravnavamo ta zakon, se pravi Predlog zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov. Veseli me, da je ministru mag. Židanu uspelo to, kar je bilo v slovenskem prostoru dolga leta zelo težko uskladiti. Vsi deležniki, ki so potrebni za sprejetje tega zakona, so izrazili podporo temu zakonu in se strinjajo z glavnino rešitev, ki so zapisane v tem zakonu.

Kot so kolegi v predhodnih razpravah že dejali, tudi v Slovenski ljudski stranki ocenjujemo, da je treba ta zakon sprejeti, da je treba graditi na zaupanju slovenskega potrošnika do slovenske pridelave hrane in slovenskih kmetijskih ter živilskih izdelkov. Samoskrba je bila že omenjena in zagotovo je treba tudi s pomočjo takšnega zakona narediti vse za to, predvsem pri artiklih, s katerimi je mogoče doseči višjo samooskrbo v slovenskem prostoru, da tudi slovenski potrošnik prepozna prednosti kvalitete in zdrave slovenske hrane.

Glavni cilj je vzpostavitev promocije široke zastopane nacionalne sheme kakovosti oziroma prostovoljne označbe ter tako označenih proizvodov. Za tako promocijo je treba zagotoviti tudi ustrezna finančna sredstva oziroma udeležbo vseh sektorjev, kot to zahtevajo evropski predpisi, in na tak način se lahko v to promocijo vključijo tudi javna sredstva.

Zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov se je, kot sem že dejal, pripravljaj skoraj desetletje in danes je pred nami ta različica, katere glavna kvaliteta je to, da je razmeroma dobro usklajena med vsemi deležniki, tudi z nevladnimi organizacijami na področju kmetijstva in prehranske verige.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke smo prepričani, da moramo na tem področju narediti korak naprej, kljub temu da nam lahko kdo tudi očita, da v tem letu vnašamo še dodatno dajatev v kmetijstvu, glede na težke razmere, ki so v kmetijstvu. Vendar, kot sem že dejal, to je pot, to je način, s katerim se lahko aktivirajo tudi javna sredstva, in prepričani smo, da gre za dober, pozitiven učinek za tako porabljena sredstva, kajti prav v vsakem gospodarskem poslovanju so del procesa tudi sredstva za promocijo. In v tem delu imamo dejansko to možnost, da ta sredstva pridobimo tudi iz proračuna, delno tudi od deležnikov, se pravi, kmetijskih proizvajalcev in živilskopredelovalne industrije. Zakon pa ima tudi to kvaliteto, da so v njem določene maksimalne stopnje in da je stvar deležnikov, da se dogovorijo po sektorjih, v kakšni višini se bodo ta sredstva porabila, in da ima praktično vsak sektor v bilanci za obdobje treh let tudi pravično porabljena sredstva, in mislim, da je to treba podpreti.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke izražamo določen pomislek glede določil o višini sredstev, kajti smatramo, da bi bilo treba sedanje določilo o največ 50 % spremeniti v skladu z našim amandmajem, in sicer, da je ta višina najmanj 40, s čimer se zagotovi, da ne bo na koncu to le 5 % ali 10 %. Lahko pa gre tudi navzgor, če bi bila finančna sredstva proračuna na voljo. Na ta način bi lahko zagotavljali podpore tudi za tiste, kjer gre lahko tudi preko 50 %, da je tudi to mogoče in ni z zakonom omejeno, sicer pa je to stvar tudi vsakoletnih dogovarjanj. Zato predlagamo amandma na ta člen zakona.

V Slovenski ljudski stranki smo vložili tudi amandma, s katerim želimo, da bi reprezentativni interesni zastopniki bila tudi gospodarska interesna združenja, ki so zelo močna, tako za mleko, meso in vino. In me veseli, da to podpira tudi koalicija, kar pomeni, da pričakujemo sprejetje tega amandma.

Prav tako sem bil vesel, da je koalicija napovedala podporo našim amandmajem, v Slovenski ljudski stranki pa bomo podprli amandma koalicije, ki se nanaša na promocijo divjadi. Dobili smo tudi podatke o številu te divjadi, tako da vidimo, da je to področje, ki ima kritično maso in ga je vredno podpirati. Prav tako pa iz celotnega poročila Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke veje to, da bomo podprli tudi zakon v celoti.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Franc Jurša v imenu Poslanske skupine DeSUS.

FRANC JURŠA: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Pozdrav tudi ministru s sodelavcema. Kolegice in kolegi!

Po skoraj 11 letih čakanja je pred nami Predlog zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov. Čestitka velja seveda ministru in sodelavcem, ki so zakon pripravljali. Gre za predlog, ki kljub še vedno nekaterim odprtim vprašanjem doživlja načelno podporo vseh zainteresiranih strani. Sploh, če upoštevamo težo in razmere, v katerih se nahaja slovensko kmetijstvo in živilskopredelovalna industrija. Podobno kot v Avstriji in nekaterih drugih evropskih državah tudi naš predlog zakona skuša urejati promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov v skladu s predpisi Evropske unije. Gre za predlog zakona, ki ga je treba razumeti kot del procesa urejanja razmerij v prehranski verigi, ki daje osnovno infrastrukturo za aktivnosti promocije, zagotavlja njeno financiranje, izvedeno pa prepušča odločanje o obsegu financiranja, plačevanju posameznih sektorjev v promocijo in vsebino promocije posameznih sektorjev.

Predlog zakona uvaja 2 obliki promocije: skupno splošno promocijo in promocijo shem kakovosti oziroma prostovoljnih označb v primerih, ko drugi primarni proizvodi, vključeni vanje, posegajo prag, ki se določi s sklepom Vlade na predlog sveta za promocijo. V promocijo so vključeni naslednji sektorji primarne kmetijske proizvodnje: mleko, meso, krušno žito, sadje, vrtnine, grozdje za vino, oljke in med. Kmetijsko-gozdarska zbornica opozarja, da zakon pokriva le področje kmetijskih proizvodov in ne vključuje lesa pa tudi divjačine ne. Ministrstvo je predlagalo, da se glede promocije lesa predlaga, da se ta zakon vključi kasneje, ko bo zakon že v polni operativni izvedbi.

Glede načrtovanja promocije predlog zakona predvideva sprejem šestletnega strateškega načrta promocije in triletnega izvedbenega programa promocije. Promocija se bo financirala z zbiranje obveznega prispevka, ki ga od primarnih kmetijskih proizvodov plačujejo kmetijska gospodarstva in živilskopredelovalna industrija v enakih deležih na namensko proračunsko postavko. Do 50 % zbranega zneska bo dodatno prispevalo iz integralnega proračuna s proračunsko postavko "za promocijo" Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Glede organiziranosti promocije predlog zakona določa svet za promocijo, ki je sestavljen iz dveh predstavnikov Vlade, dveh predstavnikov

Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije, enega predstavnika Zadružne zveze ter predstavnikov Gospodarske zbornice Slovenije, zbornice kmetijskih in živilskih podjetij. Promocija se bo izvajala na način, da bo ministrstvo z javnim razpisom izbral izvajalca strokovnih nalog promocije, ki bo pripravljala predloge vseh dokumentov, vezanih na izvajanje promocije, in koordiniral izvedbo aktivnosti posameznih, na javnih razpisih zbranih izvajalcev promocije.

V zvezi z zbiranjem prispevkov predlog zakona določa, da se bosta obračun in plačilo prispevka izvajala pri živilskopredelovalnih obratih, ki bodo za odkupljene in predelane količine primarnih proizvodov obračunali prispevek v višini polovice določenega prispevka, drugo polovico pa bo prispevala živilskopredelovalna industrija oziroma obrat.

Prispevek primarnih proizvajalcev se bo namenil za financiranje shem kakovosti in prostovoljnih označb, prispevek živilskopredelovalne industrije pa se bo namenil za financiranje skupne splošne promocije nad polovico, ostalo pa za promocijo shem kakovosti. Za sektorje sadja in vrtnin se bo zbiral prispevek od površine in ga opravila Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja z odločbo.

Po oceni Poslanske skupine DeSUS so predlagane rešitve dovolj kompromisne in dajejo zagotovilo, da bo zakon operativen in učinkovit, tako da bo prinesel pozitivne učinke še posebej kmetom, ki so prisiljeni večino pridelkov prodati na domačem trgu, kjer se srečujejo z veliko konkurenco in izbiro proizvajalcev tujih proizvajalcev.

Menimo, da je predlog zakona treba razumeti predvsem kot instrument ustanovitve in krepitev lojalnosti med kupci in proizvajalci hrane, zato bomo v naši poslanski skupini predlog zakona tudi podprli. Podprli pa bomo tudi amandmaje Slovenske ljudske stranke in koalicije. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Bogdan Barovič v imenu Poslanske skupine SNS.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice, kolegi, gospod minister s kolegicami, sodelavko in sodelavcem!

Z zakonom o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov naj bi se uredilo področje promocije kmetijskih in živilskih proizvodov in vzpostavilo in promoviralo nacionalno shemo kakovosti. Za tovrstno promocijo pa bo treba zagotoviti ustrezna finančna sredstva oziroma finančne vire iz posameznih sektorjev kmetijske in živilske proizvodnje, kot so sektor mleka, mesa, sadja, vrtnin, vina, oljčnega olja in krušnega žita. V zakonu je predlagano, da bi se splošne promocije in promocije shem kakovosti financirale: 50 % iz državnega proračuna, 50 % pa naj bi se financiralo s prispevki živilskopredelovalne industrije oziroma s prispevki iz sektorjev, torej tudi od kmetovalcev in predelovalnih podjetij, za katere je pripravljena shema kakovosti oziroma prostovoljne označbe. Prispevki se bodo zbirali na namenski proračunski postavki na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in

prehrano, ki bo izbralo tudi izvajalce strokovnih del in nalog promocije za predlagano obdobje šestih let. Ustanovljen bo svet za promocijo, ki bo sestavljen iz predsednikov posameznih sektorjev. Žal se prav okoli prispevkov in njihovega obračunavanja odpira vrsta vprašanj in dilem. Gospod minister sicer trdi, da so predlogi v zakonu in temeljne rešitve usklajene z nevladnimi organizacijami, kar pa seveda ne drži. Zadržke in nasprotovanja nekaterim rešitvam so imeli tako zadružne zveze, zbornice kmetijskih in živilskih podjetij, Sindikat kmetov, združenje vinogradnikov in še nekateri.

V Slovenski nacionalni stranki menimo, da bodo nekatere rešitve prej dodatna obremenitev za določene kategorije kmetovalcev, ki kot ponavadi zmeraj potegnejo najkrajšo. Večina slovenskih kmetov težko shaja in živi na robu preživetja. Kakršnokoli obremenjevanje s prispevki, davki, kakorkoli že, bo samo še poslabšalo njihovo existenco. Zato v Slovenski nacionalni stranki menimo, da so nasprotovanja Sindikata kmetov, združene zveze Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij oziroma predlogi drugačnih rešitev upravičeni. Naj omenimo samo osnove za oblikovanje prispevne stopnje, nesorazmerja med prispevki posameznih sektorjev so razmeroma neprimeren način zbiranja prispevkov in tako dalje.

Skratka, čeprav so namen in cilj predloga zakona sprejemljivi, pa v Slovenski nacionalni stranki menimo, da takšen predlog v takšni vsebini in obliki ne predstavlja najboljših rešitev za slovenskega kmeta in slovensko kmetijstvo, da bi bil lahko boljši, bolje pripravljen in usklajen, in da ne bo zagotovil višje prehranske varnosti, še manj pa bo zagotovil nižje cene hrane, ki so, kot vsi vemo, poskočile nenormalno, da že ogrožajo prehransko varnost večine Slovencev, in bi bilo potrebno vzroke in rešitve iskati še marsikje drugje, kar pa tej vladi in temu ministrstvu očitno ne uspeva. Postavlja se celo vprašanje strokovne kompetence in resnične volje Vlade in ministrstev pomagati malemu slovenskemu kmetu.

Zato in zaradi še nekaterih drugih razlogov, za katere navajanja časa ni, v Slovenski nacionalni stranki takšnega predloga zakona ne bomo podprli. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Mag. Borut Sajovic bo predstavil stališče Poslanske skupine Liberalne demokracije Slovenije.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsedujoči, za besedo. Prijazen promocijski pozdrav ministru in njegovi ekipi.

Naj tako v uvodu povem, da so na ministrstvu zagotovo dosegli uspeh, napredek, neko zgodbo po dolgem času na podlagi soglasja pripeljali v parlament. In, ker se radi sklicujemo na nacionalni interes, potem je zagotovo nacionalni interes to, da državljani in državljanke Slovenije jemo dobro, kvalitetno, doma predelano hrano. Prepričan sem, da nas bo velika večina v tej dvorani, ki bomo ta interes v osnutku zakona prepoznali.

Danes je seveda promocija slovenskih kmetijskih pridelkov razdrobljena, nesistematična, zato nas seveda veseli dejstvo, da bomo po več kot

desetletju prizadevanj tudi v Sloveniji dobili prepotreben zakon, ki bo urejal predvsem pa finančno omogočal splošno generično promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov ter tudi promocijo shem kakovosti pa prostovoljnih označb in pa zaščitenih proizvodov.

Za zgodovino je treba povedati, da gre za tretji poizkus zakonske ureditve, v katerem pa je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano doseglo minimalno soglasje med vsemi dejavniki v kmetijstvu in živilskopredelovalni industriji. To je tisti napredek, tista pot in pa tista vrata, ki nas vodijo naprej. To soglasje je namreč nujen pogoj, da lahko zakonske rešitve, predvsem tiste v zvezi s financiranjem, zaživijo tudi v praksi in dajejo rezultate.

Zato v imenu poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije še enkrat s tega mesta, izrekamo vse priznanje vsem, ki so uspeli preseči svoje pomisleke, spoznali pozitivne posledice takšne promocije, tudi za njih same, in pa seveda s svojim ravnanjem omogočili doseganje tega soglasja.

Na drugi strani pa je treba povedati, spoštovane državljanke in državljani, da z zakonom žal že močno zamujamo. Razdrobljena slovenska kmetijska proizvodnja in pa relativno, po obsegu, skromna, a pomembna slovenska živilskopredelovalna industrija bi si takšno promocijo v pogojih odprtega trga, konkurence s pomembnimi največjimi evropskimi živilsko predelovalnimi podjetji potrebovala in pa zaslužila že preden smo Slovenke in Slovenci sploh stopili v Evropsko unijo. Kakorkoli že, zakon bomo očitno v kratkem dobili in to pozdravljamo, soglašamo, prispevali bomo tudi glasove in z njim moramo izboljšati predvsem informiranost domačih potrošnikov, o pridelavi in pa pridelavi hrane ter pa seveda o vsem, kar je povezano s kakovostjo, varnostjo, posebnimi lastnostmi prehranjevalnih koristih slovenskih kmetijskih in pa živilskih proizvodov. Seveda se uspeha ne dosega čez noč, to bomo dosegli postopno.ocene so, da lahko da zakon rezultate tam nekje v treh, štirih letih.

Pomembno se mi pa zdi izpostaviti tudi to, da za primarne proizvajalce, torej kmete, ki bodo skupaj s predelovalnimi podjetji zavezanci za prispevek posameznemu sektorju, pa je pomembnejša promocija shem kakovosti za razliko od generične promocije ter pa seveda tudi prostovoljnih označb. kajti tudi na tak način bomo promovirali zaščiteni proizvode, če bo njihova proizvodnja le dosegla določen obseg. Zato v Poslanski skupini Liberalne demokracije Slovenije tudi razumemo njihovo manjše razumevanje potrebe po generični promociji in njihove pomisleke okoli nje. Po drugi strani pa razumemo tudi pomemben del slovenskih proizvajalcev hrane, ki želijo promovirati splošne lastnosti dobre in pa zdrave hrane. Zato pozdravljamo tudi eno izmed temeljnih usmeritev zakona, da se tri četrtine promocije nameni promociji shem kakovosti ter prostovoljnih označb kot tudi na takšen način zaščitenih proizvodov, torej promociji slovenskih kmetijskih in živilskih proizvodov, seveda brez izpostavljanja posameznih blagovnih znamk oziroma proizvajalcev .

V Liberalni demokraciji želimo zakonu uspešno implementacijo, izvajalcu promocije pa čim več kreativnosti pri njenem izvajanju. Takšne dobre, konstruktivne predloge in pa zakonske rešitve seveda podpiramo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Andrej Magajna bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev. Prosim.

ANDREJ MAGAJNA: Lepo pozdravljeni!

Zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov bova vsaj dva poslanca nepovezanih podprla, kolega Vili Rezman pa bo obrazložil svoje zadržke do tega zakona. Izraženo je bilo mnenje, da bi bil to neke vrste protekcionizem, s čimer pa se s kolegom Žnidaršičem ne strinjava. Menimo, da je zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov po svoje neke vrste nujen ukrep, ki bo morda posredno le zajezil poplavo nizkocenovnih produktov, ki šibijo police naših trgovin in stojnic z uvozom produktov, ki ne samo, da so cenovno nizkocenovni, so tudi sporni glede kakovosti in vseh kriterijev, ki jih potrošnik želi. Že z označbami, ustreznimi transparentnimi označbami, brez tega zakona, bi morda marsikaterega kupca odvrnili od nakupa nizkocenovnih produktov iz tujine. Nacionalna shema kakovosti bo prinesla določene rezultate, zato podpiramo ta zakon. Sporna pa je in vprašljiva – ali kot rečemo diskutabilna – sama shema. Optimalni procenti glede deležnikov, ali je 50 % države pre malo ali preveč, kaj je delež primarnih proizvajalcev, predelovalcev in tako dalje. Čas bo pokazal, morda čez nekaj let, ali smo naredili pravi presek in prerez in prave odstotke.

Daleč smo od obdobja, ko smo reševali produkte "made in Jugoslavija", če lahko tako rečem, posredno Slovenija z zaščitnimi carinami. Z vstopom v Evropsko unijo smo sprejeli doktrino svobodnega trga, prostega blaga in storitev. Tudi proizvodnja hrane je podvržena tem zakonom. Žal pa ta svobodni trg ne deluje tako optimalno, kot smo si morda predstavljali. Veliko produktov storitev, posebno na področju živilske predelovalne industrije, je rezultat dumping cen, cen, ki nastajajo v okoljih, ki niso primerljive. Morda bo čez leta prišel spet čas, ko bomo razmišljali o neki vrsti, če ne slovenskem pa vsaj evropskem protekcionizmu. To so za enkrat še razmišljanja, vendar poplava nizkocenovnih produktov resno ogroža slovensko nacionalno samobitnost.

Če bo ta zakon vsaj posredno prispeval k temu, da bomo izboljšali položaj naših pridelovalcev, ga bomo z veseljem tudi naprej podpirali.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členih in vloženih amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 28. februarja 2011.

V razpravo dajem najprej 3. člen ter dva amandmaja poslanskih skupin koalicije in amandma Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke. Želi kdo razpravljati? Ne vidim roke. Odpiram prijavo.

Gospod Kampuš, izvolite, imate besedo.

ANTON KAMPUŠ: Spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Seveda bom koalicijske amandmaje podprl. Res pa je, da je treba k tej zadevi reči, da je ta promocija, ki jo imamo danes na mizi, prihaja v Slovenijo zadnji čas. Fino je to, če poskušam malo preveriti naše sosednje države – jaz seveda mejim na Avstrijo –, že nekaj časa, že nekaj desetletij so tam te zadeve urejene in na vseh področjih, ne samo na prehranjevalnem področju, gre tudi za različne druge promocije, kot so promocija vin in drugih doma narejenih izdelkov, ki se tičejo prehrane. Posebej me veseli to, da danes lahko ugotavljamo, da je zakon pripravljen tako, da izgleda transparentno, torej gre za javne razpise, gre za to, da k temu prispeva naša država in vsi drugi akterji, ki imajo kaj reči k tej kmetijski politiki. Vesel sem tudi tega, da pri tem sodelujejo ali pa imamo soglasje vseh zborničnih organizacij ter drugih organizacij, ki nasploh zastopajo tiste, ki se ukvarjajo s kmetijsko politiko. Namen pa je zavestno zgraditi javno mišljenje, kaj pomeni naša domača prehrana in kaj pomeni tisto, kar mi sami pridelamo.

Je pa res, da se je ob tem mogoče malo ozreti nazaj ali na drugo stran. Torej, moji kolegi so razpravljali kar vehementno, predvsem tisti iz opozicije, o potrebnosti tega zakona, ki prinaša boljše promocijo ter prepoznavnost kmetijskih izdelkov in tako naprej. Jaz se jim pridružujem, da je pomembno spoznanje o zdravi, doma pridelani hrani, še posebej v Sloveniji. Je pa res, kot je bilo zaslediti iz razprave, da je ta zakon na mizi pri nas v Sloveniji že desetletja, in seveda se je na podlagi tega treba tudi vprašati, zakaj pa komaj zdaj, pod to vlado, pod tem ministrom mag. Dejanom Židanom in njegovo ekipo. Kakšna je eventualna povzročena škoda kmetijski proizvodnji, s tem cincanjem, ki je bilo prisotno. Nekateri bodo morali kar malo pobrskati po svoji odgovornosti – tisti, ki so bili odgovorni za to kmetijsko politiko – in jaz mislim, da je že dalj časa jasno, da je ta zakon upravičen in potreben. Zato tudi pričakujem, da bo dobil vsestransko podporo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Zihlerl, izvolite.

MILENKO ZIHERL: Hvala za besedo. Lep pozdrav gospodu ministru z ekipo, kolegicam in kolegom!

Vsekakor se strinjam, da je treba amandmaje podpreti, saj imajo v bistvu bolj redakcijsko naravo, ker naštevajo nekatere stvari, ki jih je zakonodajalec pozabil omeniti v predlogu zakona, in smo na Odboru za kmetijstvo to tudi dopolnili. Zakon je, kot so že kolegi omenili, končno zagledal luč sveta. Po mnenju nekaterih prepozno, vendar po mojem mnenju pa ta zakon ni edini, ki bi oživil oziroma popravil kritično stanje na področju kmetijstva. Vsekakor kmetijstvo dušijo cenovna nesorazmerja, gospod minister je sicer že predstavil nekaj predlogov za poštene odnose v verigi od vil do vilic, torej od proizvajalca do potrošnika, vendar se močno bojim, da se ne bo kje na sredi poti ustavilo, kajti pri tem morajo sodelovati še druga ministrstva.

Krizno stanje je v slovenskem kmetijstvu, kjer dosegamo na večini področij samo še 30 % samooskrbo, na nekaterih področjih imamo klavrnno bilanco, recimo, pri mleku smo fizično neto izvozniki, cenovno pa smo neto uvozniki, nad tem podatkom se moramo resno zamisliti, torej izvažamo mleko, več ga izvozimo kot uvozimo, tisto, kar pa uvozimo, pa je bistveno dražje in je finančni učinek negativen. Nek razviden znak, da je izdelek slovenski, da je promoviran po slovenski promocijski shemi, ni zadosti. Če pa se bo na njem gradila cena in bo hotel pri tem izdelku zaslužiti vsak, ki se ga bo dotaknil, torej v celi verigi, bosta končni žrtvi takih odnosov potrošnik in proizvajalec. Ne gre pozabiti, da so ob zadnjem velikem dvigu cen hrane, ki so posledica naravnih katastrof pri glavnih proizvajalcih žit, posledično dražji kruh in krmila, da so se zgodila na slovenskem trgu zopet neka nova destimulacijska cenovna nesorazmerja, torej krmila, goriva, zaščitna sredstva so se podražila, odkupne cene, recimo, na področju prireje svinjskega mesa so šle za 18 % dol, odkupne cene, torej za nas uboge kupce, pa 10 % gor. Kdo ima tukaj prelačna usta, prevelike oči, naj raziščejo strokovne službe ministrstva. Ko se je hrana v svetu dražila za nek X procent, se je pri nas podražila še za X plus 13. To pomeni, da je še cel kup drugih nepravilnosti, ki se dogajajo v tej prehranski verigi. Vse te nepravilnosti bodo izničile efekt enega ukrepa, ki se mu reče "promocija živil slovenskega porekla". Ne moremo mimo tega, da so v Sloveniji odkupne cene mleka nižje 5 centov glede na primerljive sosednje države.

In na koncu bi morda dodal še to, kupci bodo uporabili logiko in bodo šli, kupovali bodo z glavo in nogami, ne na osnovi reklam, ki nam jih veliki trgovski centri vsiljujejo, vsiljujejo nam jedilnik, nas vedno bombardirajo nekje v podzavesti, da je treba kupiti točno tisto in tisto. Čeprav bi lahko tudi inšpektorji ugotovili, da to ni vedno najboljše in bi morda še kakšen drug predpis s področja kakovosti, ko bi, recimo, uvedli neko lestvico, koliko je živilo staro, toliko mu pade cena. Primer, zelo propagirana prodaja svinjskega mesa s poreklom iz Avstrije, ki se mu že na fizični izgled vidi, to bi lahko tudi inšpektor brez velikih izkušenj ugotovil, da je bilo večkrat prepakirano in je staro in se prodaja skoraj po enaki ceni kot sveže meso. Tukaj nimam nič proti, če se to daje na trg, če službe ugotovijo, da je to meso še vedno zdravo, vendar naj mu ustrezno pade cena. Ker drugače v bistvu rešujemo avstrijsko kmetijstvo, na račun, bi se grdo izrazil, natega domačih kupcev.

Teh zgodb, teh odnosov kupec-prodajalec je še več in če bomo s tem zakonom pomagali pri predstavitvi vsaj ene stopnice v izboljšanju stanja slovenskega kmetijstva, kjer je treba zaščititi položaj kmeta, da bo sploh še hotel pridelovati v takih slabih razmerah, in kupca, da ne bo zopet prišlo do tega, kar nekateri že najavljajo, da se splača že spet po čisto vsako stvar v Italijo in Avstrijo. Če ne bomo naredili še ostalih korakov, potem bo sam zakon izzvenel v prazno. Vsekakor podpiram namene ministra, da s tem in nekaterimi drugimi ukrepi, ki jih še pripravlja, da bo imel srečno roko, da jih bo speljal skozi postopek in da bo našel posluš pri drugih ministrstvih, sam se bojim, da bo imel zelo težko delo, vsaj glede na včerajšnje izkušnje, ko

sem njegovi kolegici postavil poslansko vprašanje, iz katerega ni bilo razvidno, ali je to vprašanje za gospoda Židana ali za gospodarsko ministrico, je tako, verjetno na palec, preusmerila vprašanje na gospoda ministra. Jaz pa vztrajam, da mi ona odgovori, ker se zavajanje kupcev ni zgodilo s strani ministra, pač pa s strani trgovine, ki ne spada na področje gospoda ministra. In dokler ne bo tam reda, bo naše kmetijsko ogroženo. Potem bomo zastoj pripravljali široke razprave o zaraščanju podeželja, o slabi samooskrbi, o slabi kakovosti hrane, o slabih prehranskih navadah in bomo v bistvu sprejemali sicer dobronamerne zakone s figo v žepu in bo končni rezultat enak ničli.

Torej, podpora zakonu in podpora amandmaju.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Veber, izvolite.

JANKO VEBER: Hvala za besedo.

Amandmaji k 3. členu govorijo o tem, da se dodaja v shemo promocije tudi rejce divjadi v oborah. To je ena od tem, ki smo jih zaznali na Odboru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ko smo obravnavali ta zakon, zato je tudi oblikovan amandma. Tako da res lahko govorimo o vseh, ki sodelujejo v celotni prehranski verigi, da bodo udeleženi pri promociji svojih proizvodov in nenazadnje s tem tudi, po mojem mnenju, še bolj zavezani k še kvalitetnejšim pridelkom. Dejstvo je, da je Slovenija izjemno gozdnata država, da je glede na Evropsko unijo nadpovprečno veliko gozdov. In prav je, da tudi ta del slovenskega prostora poskušamo tržiti skozi divjad, ki se jo sicer goji v oborah. Hkrati pa je to tudi ena od dejavnosti, ki jih je mogoče izvajati v odročnejših krajih, na podeželju, v krajih, kjer je manj možnosti za kvalitetno kmetijsko proizvodnjo. Je pa to zaradi naravnih danosti možnost, ki jo v veliki meri ljudje poskušajo tudi izkoristiti za svoje preživetje in eksistenco na takih območjih.

Mislím, da ta amandma še izboljšuje besedilo zakona, ki je že sicer dobilo izjemno široko podporo tudi danes v razpravi v parlamentu. Hkrati pa naj povem, da bom podprl tudi amandma, ki povzema razpravo na Odboru za kmetijstvo, ki se nanaša na to, da se med reprezentativne zastopnike vključi tudi gospodarska interesna združenja. Namreč, živilskopredelovalna podjetja so velikokrat organizirana tudi v gospodarskih interesnih združenjih, in prav je, da v ta cikel promocije vključimo prav vse deležnike. Pri tem igrajo nevladne organizacije izjemno pomembno vlogo. Tako da s tem še širimo nabor tudi nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri promociji kmetijskih in živilskih proizvodov, in na ta način še izboljšujemo vsebino samega zakona. Tako da bom podprl oba amandmaja, pravzaprav so trije amandmaji, dva sta identična, tako Ljudske stranke kot koalicije, ker mislim, da resnično izboljšujejo besedilo 3. člena in tudi vsebino zakona. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Ker je še interes, ponovno odpiram prijave za razpravo o 3. členu in amandmajih k temu členu.

Gospod Brulc, izvolite, imate besedo.

MIRKO BRULC: Hvala lepa. Lep pozdrav!

Seveda bom podprl amandma, ki v to zakonodajo vključuje tudi divjad in vse tisto, kar je vezano na gojenje divjadi v oborah. Mogoče bo v nadaljevanju treba pomisliti tudi na ribogojnice, školjišča in to, kar imamo v Sloveniji. Brez problema bom pa podprl tudi amandma Slovenske ljudske stranke, ki govori o gospodarskem interesnem združenju, ki mora biti prav tako prisotno v tem zakonu. Bilo je kar nekaj govora o zadevah, ki ne sodijo v ta zakon, ki govori o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov, vendar se moramo zavedati, da bomo morali tudi na ozaveščanju in v vzgoji veliko narediti, da bo v tej družbi ta promocija imela neko vrednost. Mislím, da je tukaj področje osnovnošolskega izobraževanja in tako dalje, kar se vedno najbolj pokaže, ko otroke naučimo, da je treba papir vreči v koš, potem ga morajo tudi starši vreči v koš. In ko bo otrok znal v trgovini odčitati oznako proizvoda, ki je dobre kvalitete, in ta oznaka – o tem bo verjetno treba še razpravljali, mora biti vidna ali pa še bolj vidna tista oznaka, ki bi označevala proizvod, ki ima neke zadeve, neke sestavine, ki škodijo zdravju –, če bo to res vidno, ampak ne z majhnimi, majhnimi črkami napisano na etiketi, potem bomo dosegli tudi to, da nas ne bodo velike tuje trgovske verige posiljevale z izdelki, ki so "dobri za Slovenijo" ali pa, bom gredo rekel, "za Balkan". Pa da ne bo izpadlo smešno, ženske so kupovale parfume neke znamke v Sloveniji ali takrat še v Jugoslaviji, če so enako znamko kupile v tujini, je bila kvaliteta neprimerljivo boljša. In zdaj bom rekel, kupite konzervo Rio Mare v Sloveniji in kupite konzervo Rio Mare v Italiji ali pa oljčno olje, pa boste videli, kakšne so razlike v kvaliteti, ne pa tudi v ceni. Mi ne moremo trditi, da je najcenejše vedno najboljše. Vsak si ne more privoščiti drage hrane, jaz tudi to razumem. Ampak, da bomo uživali strup?! Veste, kaj je bilo v Italiji z oljčnim oljem, naftne derivate so mešali v olje, pa je bilo poceni in so ga kupovali tudi naši državljani.

Tako da veliko stavim in čestitka Ministrstvu za kmetijstvo, da je končno ta zakon spravila v parlament. Jaz mislim, če nima kdo fige v žepu, bo ta zakon tudi sprejet. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Bogovič, izvolite.

FRANC BOGOVIČ: Lep pozdrav še enkrat!

K 3. členu so vloženi trije amandmaji, s tem, da lahko mirno rečemo, da gre za dva amandmaja, kajti amandma, ki ga je vložila Slovenska ljudska stranka, je identičen z amandmajem, ki ga je vložila koalicija v tistem delu, kjer se nanašamo na to, da med reprezentativne interesne zastopnike v promocijo vključimo tudi gospodarska interesna združenja. Na odboru smo se podrobno s tem seznanili in bili enotnega mnenja, da je prav, da se takšna gospodarska združenja, kot je interesno združenje za meso, mleko, vino, je tudi povezano, in še sadje in številna druga, da je prav, da sodelujejo, kajti le-ta so tista, ki so že tudi v preteklih letih naredile kar veliko na tem, da se je za promocijo in tudi za uveljavitev

slovenskih izdelkov, pridelkov, proizvodov v preteklosti veliko naredilo.

V Slovenski ljudski stranki bomo podprli tudi ta amandma k temu členu, ki se nanaša na uvrstitev divjadi v tiste sektorje, za katere se tudi opravi promocija po tem zakonu. Vidimo, da je teh pridelkov oziroma mesa v slovenskem prostoru že kar blizu tisoč ton, zato je najbrž tudi pravilna ocena, da je kritična masa že tako velika, da je dejansko vredno na teh izdelkih, ki tudi na marsikateri kmetiji, ki ima sicer otežene pogoje za delovanje, pomeni dodaten vir prihodkov. Sicer pa tudi sam ocenjujem, da je v slovenskem prostoru dober ta trend, ki mislim, da se v zadnjih dveh, treh letih uveljavlja, da se je iz tistega pristopa, včasih bi lahko dejal, mogoče malce preveč liberalnega na področju kmetijstva, hrane, le pričelo to zavedanje, da je treba v domači državi imeti iz strateškega vidika dovolj veliko proizvodnjo hrane, da je treba to hrano imeti tudi na številnih področjih, se pravi, da mora biti samooskrba na več področjih na višjem nivoju, kakor je danes, in da je del te podpore k temu zavedanju tudi ta zakon o promociji v kmetijstvu.

Kot je bilo že danes izrečeno, je v kmetijstvu v preteklosti marsikaj narejenega prav, strinjam se tudi, da marsikaj narejenega narobe, vendar pa se je v osnovnih dosežkih, ko smo v začetku tega stoletja z uspešno uvedbo sistema, tudi spodbud za kmetijstvo, ki so danes prenesene v ukrepe kmetijske politike, da se je v bistvu Slovenija takrat zavedala, da je treba zagotoviti sredstva za delovanje kmetijstva, da je treba tudi v proračunu najti dovolj sredstev in da gre, predvsem v mandatu od 1996 do 2004, za eno zelo dobro uveljavitev teh ukrepov. Da se je pa v zadnjih letih na področju konkurenčnosti slovenskega kmetijstva marsikaj zgodilo, je tudi res in zagotovo je treba na področju promocije marsikaj postoriti.

Sam še enkrat potrjujem to, kar sem že dejal prej v stališču, da mislim, da mislim, da je narejen velik korak, da so se deležniki uspeli med seboj dogovoriti, in upam, da bo tudi pri samem tem delu srečna roka pri izboru tistega nosilca te promocije, ki ga bo ministrstvo izbralo na javnem natečaju, in da upam, da bo tako tvorno sodelovanje deležnikov ministrstva tudi kasneje s tem izvajalcem, ki bo to promocijo opravljal.

S stališča poslanske skupine Slovenske ljudske stranke dajemo podporo k določilom in amandmajem k 3. členu.

PODPREDSEDNIK FRANCE ČUKJATI: Hvala. K besedi se je javil tudi gospod Jelinčič. Izvolite.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa, gospod predsedujoči.

Amandma je pameten in smiseln, če človek podpira kompletni zakon, kompletni zakon je pa slab. Konec koncev to, da bo 50 % finančnih sredstev nosila država in 50 % tisti, ki pridelujejo hrano, ne predelujejo hrano, je navadna svinjarija. Dejstvo je, da bi morali obremeniti tistega, ki največ služi na pridelovanju hrane, to se pravi trgovce. Ampak ne, mi bomo udarili kmeta. In vsi se strinjajo s tem, da se udari kmeta. Fino. Človek bi pričakoval več pameti tukaj v Državnemu zboru. Res! Ampak ne, glavno je, da se nekaj naredi, in potem bomo šli

naprej. Trgovci ne bodo, zopet ne bodo obremenjeni, obremenjeni bodo kmetovalci, obremenjeni bodo tisti, ki delajo, ki najmanj zaslužijo, ampak bodo najbolj obremenjeni. Konec koncev je dejstvo, da najboljša promocija dobra kvaliteta, ampak z dodatnimi obremenitvami, s finančnimi, ne bomo dosegali dobre kvalitete, še posebej pa ne, če se bomo metali in prikazovali, da, recimo, izdelujemo oljčno olje. Edini na svetu izdelujemo oljčno olje, kajti oljka je drevo, oliva je plod. Preša se oliva ne pa oljka. Na farmacevtski fakulteti vsak, ki bi rekel, da imamo oljčno olje, takoj pogrne in ne naredi izpita in je konec. Ampak pri nas prešamo drevesa. Zdaj bomo imeli tudi ne več jabolčni kis, ampak jablanin kis. In to je res fino, krasno. Imejmo in delajmo promocijo iz tega, česar nihče na svetu nima. Naredimo nekaj novega in bomo res inventivni in pravi. Konec koncev, zakaj ne bi raje investirali v akcijo kupujmo slovensko, naredimo dobro hrano, zakaj ne tega. Domača hrana je cenejša in mora biti cenejša, zdaj jo bomo obremenili še z dodatnimi stroški, da bomo delali promocijo. Kje bomo delali promocijo? V Južni Koreji, kamor bo Pahor pritaknil Slovenijo v hrvaški paviljon in bo 30 % slovenskega, 70 % bo hrvaškega? Je vprašljivo, če bo sploh vihrala slovenska zastava tam, kajti konec koncev je ne dolgo tega, morda pol meseca ali malo več, bilo v Izraelu nekaj podobnega. Promocija hrvaško-slovenskega turizma. Skupaj smo imeli štant, vse so imeli v rokah Hrvati, tam nekje za vogalom sta bila dva slovenska prospekta. Bravo, gospod Pahor, tako se dela. Družimo se nazaj s Hrvati, skočimo skupaj. Hrvaška hrana in slovenska hrana. Slovenske ne bo, hrvaška bo promovirana, verjetno za slovenski denar. Tako delamo v tej naši državi. Uničujemo, kar je slovenskega, in delamo promocijo za vse kaj drugega. Da bi se pa ministrstvo usedlo in napisalo spisek določenih jedi, ki so dejansko samo slovenske, in iz tega delali promocijo, ne, tega pa ne. Če bo kdo delal promocijo, jo bodo delali kmetje, sami od sebe. Nič ne naredimo, spoštovana gospoda! Če se da kaj sesuti, sesujemo. Če se da kaj narediti, zagotovo bomo naredili tako, da se ne bo moglo nič narediti. To so zadeve, ki jih enostavno ne moremo jih sprejeti. Na tak način se ne dela. Na tak način v bistvu delajo vsi tisti, ki so proti temu, da bi slovenska hrana dobila svoje mesto. Svoje mesto dobi določen proizvod na ta način, da je ekskluziven, da je dober, da je redek in da je nekaj posebnega. Ne, mi tega nočemo. Mi bomo delali neko posplošenje nekega čudnega, kmete bomo tolkli in tako naprej. Lepo vas prosim! Država stiska na vsakem področju. A še tu bomo tiste uboge kmete, ki že tako nimajo nobenega profita od tiste hrane, ki jo pridelujejo? Zakaj pa se tako niža pridelovanje hrane v Sloveniji? Zaradi tega, ker ni stimulacij. A sedaj bomo pa še, če bo hotel eno eno tünko v Prekmurju prodati, ga bomo še opili, da bo moral še za promocijo dati določen denar, da bomo sploh rekli, da je tünka, v kolikor se ne bodo Madžari prej spomnili, pa bodo oni to registrirali, pa bomo mi zopet ne bomo smeli uporabljati tega imena, tako kot ne smemo uporabljati, recimo, imena tokaj ali kaj podobnega. Takih zadev je kolikor hočete. Pa da registrirajo sosednje države tudi kranjsko klobaso, konec

koncev, pa potico in tako naprej. V Italiji imate potico. Ni problem. In jo prodajajo veselo. Edino, kar je uspelo, nam je uspelo, da smo Makedoncem ukradli ajvar. Hm, zelo pomembna slovenska jed – ajvar. Ampak vsaj to je nekemu uspelo, ampak to ni uspelo Ministrstvu za kmetijstvo, to je uspelo privatnemu proizvajalcu, ki je bil dovolj pameten, da je to naredil.

S takim zakonom, oprostite, ne bomo nikamor prišli. Ne bomo nikamor prišli in ne bomo ničesar naredili, pa lahko vtaknemo notri vse skupaj, ampak izhodišče je napačno. Izhodišče je popolnoma napačno. Če hočemo nekaj narediti, ne pojdimo na način, da je treba najprej udariti po žepu tistega, ki dela. Saj se da marsikje drugje potegniti. Saj imamo neke industrijske obrate, če jih še imamo, mogoče jih zdaj ni več, so že prodani, razsuti ali pa sprivatizirani do te mere, da ni več nič v slovenskih rokah. Na tak način, oprostite, ne bomo prišli daleč. In jaz mislim, da če bi se ministrstvo malo podrobneje pozabavalo z vsem tem, kar so imeli za povedati Zadržna zveza Slovenije, Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij Slovenije, Sindikat kmetov Slovenije, Združenje družinskih vinogradnikov vinarjev Slovenije, Čebelarska zveza Slovenije, Vinska družba Slovenije, da ne bi našteval niti privatnikov, potem bi bilo kaj drugače, ampak ne, to ni pomembno. Koalicija bo to sprejela, ploskali bodo vsi. Potem pa naj naslednja vlada rešuje vse to, ko bo potonilo vse skupaj. Mislim, da so izhodišča napačna, slaba in edini, ki bo ploskal, bo Pahor v Južni Koreji, ko mu bo Kosorjeva planila okoli vratu in bo rekla: "Jao, što je bio dobar onaj kulen, što si ga ti..." Saj ne vem, kako gre naprej, ampak nekako tako, delal za njega reklamo v slovenskem jeziku. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

K besedi se je javil gospod minister.
Izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Dovolite samo kakšno informacijo. Kakor je gospod Jelinčič povedal, napačna izhodišča so samo v primeru, če napačno promovirate slovensko hrano. Jaz verjamem, gospod Jelinčič, da slovensko hrano ni napačno promovirati in da bo imel od tega vso korist tudi slovenski prehranski prostor. Tisto, kar je treba povedati, ali imamo spisek slovenske hrane, seveda jo imamo. Zadosti je iti na spletno stran slovenskega ministrstva za prehrano, ki je odgovorno. Ali je promocija slovenske hrane strošek? To je investicija. Kakor sem že danes povedal, slovenski in evropski proračun v slovensko hrano letno investira 460 milijonov. Boste razumeli, da je investicije v vrednosti 4 ali 5 milijonov najbolj zelena investicija, ki se bo tej slovenski hrani najbolj bogato poplačala. In potem, kar je treba povedati, to je zakon, ki promovira hrano v Sloveniji, to je zakon, ki ne more promovirati slovenske hrane v Avstriji, v Nemčiji, v Tajvanu ali pa na katerem drugem planetu. To verjetno tisti, ki ste prebrali zakon, tudi razumete.

Ali smo usklajeni s slovenskimi nevladnimi organizacijami ali ne. Preden se govori na pamet, bi bilo mogoče dobro njihov prav vprašati. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Ja, še je želja po razpravi, zato odpiram prijavo.

Gospod Sajovic, izvolite, imate besedo.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa.

Slišali smo eno zanimivo razpravo. Človek bi le dodal, da "kdor ponižuje, se sam podlaga tujčevi peti". Za 5 minut populizma je bilo vredno pljunit na slovenskega kmeta in pa na slovensko kmetijstvo, ravno nasprotno in to v luči nekoga, ki bi naj zagovarjal slovenske interese. Kajti, če sami tega ne razumemo in ne spoštujemo, potem se nam slabo piše.

Smo pri tretjem amandmaju. Prvi del se nanaša na divjad in pa divjačino. Pravilno in potrebno. Prav tako podpiram tudi naslednji amandma, vladni ali od ljudske stranke, oba gresta v isto, pravo smer. Slovenija nikdar in nikoli na področju pridelave hrane ne more biti konkurenčna po količini, zagotovo pa po kvaliteti. Zato je simbolno prav, da v zakon in v promocijo uvrstimo tudi področja, ki so količinsko manjša, vendar pa še kako pomembna. Od tistih nekaj 10 tisoč kmetij, ki jih še imamo in ki mislimo resno, je pomembna prav vsaka in vsaka dejavnost, s katero se ukvarja in omogoča preživetje. Moramo pa nekaj povedati, da je seveda pri tej zgodbi še kako pomembna tudi cena. Če bomo gledali samo na ceno, ne pa kvaliteto, potem se nam kaj slabo piše. Pred kakšnim tednom sem gledal film Mi hranimo svet, res zanimiva poučna dokumentarna oddaja. Tam recimo eden od ribičev reče: "Te ribe so pa za prodati, niso pa za jest." V to smer gre ta zgodba, za slovensko hrano to zagotovo ne drži. V trgovinah multinacionalnih družb po Sloveniji imamo zdaj kopico sadja in kopico zelenjave, ki je zagotovo zrastle v pokrajini, recimo, v Španiji, na jugu, imamo eno samo mesto, ki ima 25 tisoč hektarjev rastlinjakov, ampak ta zelenjava, ki zraste tam, vam povem barvo, rdečo, rumeno in zeleno ima tako perfektno, ampak ta zelenjava ne rabi in nima, niti ne pesti zemlje, je ne rabi. Tam je zgodba steklene volne, potem pa seveda hranilne raztopine, ugodne klime in pa temperature in še česa. Za slovensko hrano to ne drži. Zato je pri tem zakonu pomembno tisto, kar so kritiki, na moje veselje zelo redki, spregledali – da smo dosegli soglasje. Soglasje med pridelovalci, predelovalci, vladnimi in nevladnimi organizacijami in pa tudi državo. Veste, na kmetih ljudje razumejo, da če hočeš kvalitetno žeti, je treba tudi dobro sejati in, da seme nekaj stane. To na podeželju razumejo vsi in zato tudi za setev ni problem dati kakšnega evra, če bodo le rezultati dobri in skupni. Zato bi tu želel ob konkretnih rešitvah opozoriti na pozornost, ki jo moramo dati institucionalni ureditvi, po kateri bo za načrtovanje in izvajanje promocije izbran izvajalec strokovnih nalog. Hudo pomembno in potrebno je, da bo ta kvaliteten, s srcem pri stvari in da bo za svoje ravnanje vrhunsko usposobljen. Nekateri so govorili o puljenju denarja iz ne vem kakšnih žepov, vse to je v primerjavi s tistim, kar vlagajo v promocijo hrane na slovenskem tržišču multinacionalke, pravi drobiž. Nekdo od mojih sodelavcev je v tem tednu spremljal interval med 7.

in 8. uro zvečer. Ena od svetovnih multinacionalk mlečnih proizvodov je imela v tem času z različnimi proizvodi zakupljenih skoraj 10 minut. In to svetovno podjetje za promocijo na slovenskem trgu namenja med 5 in 7 milijonov evrov, torej precej več, kot mi ta trenutek zagotavljamo s tem zakonom, pa nam žal še ni vsem povšeči. Ponovil pa bom nekaj, kar sem ponovil najbrž že 10-krat pa bom še enkrat – dobra in kvalitetna hrana ne more biti ne poceni, ne more biti ne zastoj, zagotovo pa s svojo kvaliteto ceno opravičuje. In da ponovim tisto, če stane eno pivo na eni ali drugi strani parlamenta toliko, kot na podeželju liter mleka, 10 jajc in kilogram krompirja skupaj, potem je s cenovnimi proporci v tej državi zagotovo nekaj narobe. Kdo pa to lahko spremeni? V prvi vrsti kupec, potrošnik, ki mora prepoznati kvaliteto. In za to pri slovenski hrani gre.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.
Besedo ima gospa Pečan, izvolite.

BREDA PEČAN: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Kot so že moji kolegi povedali, tudi sama podpiram prvi amandma, ki širi področje promocije tudi na ožje področje divjačine in obor z jelenjadjo, divjadjo. Istočasno pa se mi zdi pomembno, da sodelujejo v okviru promocije tudi gospodarska interesna združenja. Konec koncev je združenje zadrug oziroma društev nekaj podobnega, s tem da gre tukaj za civilno družbo, tam pa za gospodarsko dejavnost.

Rada pa bi pojasnila, da se ne bi pozneje oglašala, glede poimenovanja posameznih pridelkov in izdelkov. To je reakcija na to, kar je govoril gospod Jelinčič, ki kot vse kaže, nima pojma, kakšen jezik, kakšna imena za posamezne kmetijske pridelke in izdelke v Sloveniji uporabljamo. Slovar slovenskega knjižnega jezika obravnava izraz "oljka" in "oliva" kot enakopraven. Tudi za drevo, čeprav v Sloveniji, jaz vsaj ne poznam človeka, ki kaj ve o oljkah, da reče drevesu oliva. Kvečjemu bi lahko bilo olivno drevo, kar pa je smešna povezava. Se pravi, govorimo lahko o oljki kot drevesu, oljki kot plodu, lahko tudi kot olivi, vendar zaradi tega, da se dela razlika, da naredimo razliko med slovenskim in italijanskim izrazom, ker Italijani rečejo "olio di oliva", oliva rečejo oljki, plodu, zaradi tega mi v Istri striktno in vedno uporabljamo, ki je zdaj v Sloveniji razen Brd glavni prostor za pridelavo oljčnega olja – mimogrede naj povem, da je slovensko oljčno olje odneslo že celo serijo zlatih medalj v Veroni, v Združenih državah Amerike, kjer se v Kaliforniji podeljujejo nagrade in tako naprej. Se pravi, če v Istri rečemo oljki oljka in ne oliva, potem seveda gospod Zmago Jelinčič Plemeniti kaže na to, da nima pojma o tem, kaj se v Sloveniji dogaja na področju kmetijstva, zlasti še ne mediteranskega kmetijstva. In še nekaj, če trdi, da bi na farmaceutski fakulteti – kolikor jaz vem, prav fakultete pri nas ni, ampak je nekaj v sestavi naravoslovne fakultete – zaradi tega študent na izpitu padel, potem mislim, da bi bilo treba temu profesorju reči, da naj gre na tečaj slovenskega knjižnega jezika.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospa Potrata.
Izvolite.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister s sodelavcema, poslanke in poslanci!

Zahvaljujem se Bredi Pečan, da je iz kraja samega in iz osebne izkušnje razložila, da sta izraz oljčno olje in oljka slovenska izraza in da se v slovenskem jeziku po pravilu ravnamo, da prevzemamo tiste izraze, kot prve izraze, ki izhajajo iz okolja, kjer se ti izrazi uporabljajo.

Oglasila sem se pa zaradi tega, ker hočem izreči podporo dvema amandmajema k 3. členu, ki je zamen ključnega pomena za ta zakon, ker je to 3. člen, ki razlaga pomen izrazov. Tudi to o gospodarskih interesnih združenjih je bilo že povedano, naj pa povem nekaj na splošno v zvezi s tem zakonom, ki je bil prej deležen tako kritične ocene. V Mariboru imamo Inštitut za certifikacijo integrirane in ekološke pridelave hrane. Podprla bom vsakega tistega ministra ali ministrice za kmetijstvo, ki bo skrbel za prehransko varnost v tej državi. Hrana postaja strateška surovina in če gledam s stališča družbenega interesa, se mi zdi skrb za zdravo hrano pomembna tudi zaradi učinkov, ki jih zdrava hrana ima na posameznika. Družba lahko kot celota zaradi tega v marsičem privarčuje. Seveda sem pa tudi zagovornica dobre hrane, tako kot minister. Tukaj pa se začena težava, da zdrava hrana ni vedno tudi poceni hrana. Če so v gospodarskih interesnih združenjih ali drugih združenjih povezani pridelovalci integrirane ali pa ekološko pridelane hrane nenehno opozarjali, da je treba storiti več za promocijo in tudi kaj storiti za to, da bo tako pridelana hrana prišla v velike trgovske verige, sem, iz izkušnje lahko povem, pri najboljšem sosedu zasledila v Mariboru na trgovskih policah iz ekološke pridelave pridelano teletino in piščančje meso. Samo z žalostjo sem ugotovila, da si ga pri svoji plači jaz lahko privoščim, da si ga pa več kot polovica prebivalstva, ko bo cena pogledala, ne more privoščiti. Zato se mi zdi, da je promocija zdrave hrane samo prvi korak, drugi korak pa tudi iskanje možnosti, kako spodbuditi in kako omogočiti tudi nižjo ceno tako pridelane hrane, da bomo zagotovili varnost.

Če poslušam vse te številne negativne izkušnje iz Nemčije, Španije, Italije, Grčije ali od koderkoli drugje, kjer vsake toliko časa izbruhne kakšen škandal zaradi nevarnih bolezni ali pa snovi v hrani, potem se mi zdi, da bi morali več storiti v resnici za to, da bi imeli doma pridelano hrano. Če pa bi že predelovali iz tujih surovin, bi pa poskrbeli, da bi bile tudi tiste surovine, sledljivost lahko zagotovimo, ustrezne kakovosti. Skratka, vse čestitke ministru za ta zakon. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.
Gospa Črnugelj, izvolite.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa za besedo.

Razumljivo je, da bom ta zakon podprla. Seveda je pa veliko razlogov, zakaj. Še toliko bolj, zaradi tega, ker dejansko smo ta zakon pričakovali kar dolgo časa, in zaradi tega, ker so tudi zahteve sedanjega časa, ko hrana postaja dejansko

strateška surovina, toliko bolj kot sicer. Tega se znamo zavedati v Sloveniji. Jaz bi rada samo povedala, da ima Slovenija, recimo, podoben delež kmetijstva v bruto dodani vrednosti, v letu 2008 2,4 %, skupaj z gozdarstvom seveda in ribištvo, povprečje v EU je pa 1,7 %, medtem ko je pa delež zaposlenih precej večji v EU kot v Sloveniji.

Promocija je za vsako dejavnost pomembna, zlasti pa za dejavnost, ki je dejansko na takšnem nivoju, kot je v Sloveniji. Mi imamo dobro hrano in s to hrano smo dejansko lahko nekako prisotni tudi na drugih trgih in ne samo v Sloveniji. Tega se moramo zavedati in tudi ponosno povedati. Ni dovolj, da o tem govorijo poslanke in poslanci, ampak morajo o tem na svoj način spregovoriti tudi tisti, ki se s promocijo ukvarjajo, ki so profesionalno za to izurjeni in znajo tudi te svoje izdelke tržiti v svetu. Vemo, kako in na kakšen način so prišle druge prehranske industrije v Slovenijo, kakšen je delež na naših policah. Žal strahotno velik. Tudi delež vseh tistih, ki v medijih, promocij in marketingu delujejo, je ogromen in zavedamo se, koliko so dejansko tisti slovenski strokovnjaki, ki na tem področju delajo, na en način tudi ogroženi. Promocija je velika investicija in zato seveda je toliko bolj potrebna in mora biti strateška, mora biti načrtovana, mora biti zelo jasna in dobro koncipirana.

Glede tega amandmaja, o katerem teče razprava, bi pa samo rekla, da je bila Slovenija že od nekdaj tudi zelo znana lovska država, delež lovskega turizma je bil dokaj velik, po tem smo bili znani tudi širom po svetu, tudi v Evropi. Hrana, divjačinska hrana, nekoč smo jo seveda v velikem deležu tudi izvažali, jaz upam in verjamem, da bo tudi ta segment na en način skozi to promocijo bolj promoviran, ker to je tudi delež tiste zdrave hrane, ki je.

Na koncu moram še posebej povedati, Slovenija je znana po dobrem medu, po zelo izkušenih, izobraženih, kakovostnih čebelarjih in po zelo dobro nadzorovani mreži izdelovalcev medu. Jaz mislim, da je to ena niša, ki bi lahko bila v bodoče tudi ena promocijska točka. Na tem segmentu bi lahko delali.

Zakon bom z veseljem podprla in upam, da bo čim prej začel funkcionirati mehanizem delovanja zakona. Seveda pa ni idealen in naslednje leto bomo verjetno pričakali tudi kakšno pametno dopolnitev. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želi še kdo razpravljati o 3. členu in amandmaju k temu členu? Ne. Potem zaključujem razpravo.

Prehajamo na 8. člen ter amandma Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke k temu členu. Želi kdo razpravljati?

Gospod Bogovič, izvolite.

FRANC BOGOVIČ: 8. člen govori o tem, kakšen naj bo delež, ki ga za promocijo v kmetijstvu zagotavlja država. V Slovenski ljudski stranki smo stališča, da takšno določilo, kot je sedaj zapisano, da država zagotavlja največ 50 %, je problematično iz dveh zornih kotov. Najprej ocenjujemo, da je za posamezne dovoljene ukrepe moč financirati tudi več kot 50 % in zato bo, če v zakon tako zapišemo,

ostala ta omejitev tudi za čas, ko bo mogoče politična volja takšna, predvsem pa, ko bo proračun dopuščal, da se porabi več sredstev. Še bolj problematično pa je to, da ni v zakonu spodnje meje. S te ga razloga zelo težko stojimo na temu stališču, da je takšno določilo pravilno. V zakonu bi morala biti neka spodnja meja, da ne bo na koncu ostalo tako, da bodo proizvajalci hrane, predelovalni obrati zbirali ta sredstva, ministrstvo se bo pa počasi umaknilo. Vem, da lahko prihaja tudi do zagat s takšnimi določili, glede na to, da je pri kom lahko prisotna bojazen, da bi kmetje in živilskopredelovalna industrija zbrali preveč sredstev in bi bilo potem težko parirati s proračunom. Vendar mislim, da je stanje v tem sektorju takšno, da je enostavno ta bojazen malce manj verjetna in da je tista naša bojazen, da bi se počasi lahko tudi v proračunu sredstva zmanjšala, večja. Zato predlagamo, da je to določilo takšno, da ni delež države v tej promociji maksimiran s 50 %, temveč da bi bilo določeno, da je teh sredstev s strani države potrebnih minimalno 40 %. Zato tudi apeliramo na ostale poslanke in poslance, da ta amandma podprejo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Veber, izvolite.

JANKO VEBER: Hvala za besedo.

Tudi sam bom podprl ta amandma, ki dejansko, če bo sprejet, nekako zavezuje, da bodo viri resnično zagotovljeni z vseh tistih postavk, ki so tudi v zakonu predvidene. Namreč, promocija se financira iz državnega proračuna, iz namenskih sredstev, ki se zbirajo v proračunu od nosilcev kmetijskih gospodarstev, lahko pa se financirajo tudi s prostovoljno zbranimi namenski sredstvi. Ta amandma govori predvsem o proračunskih sredstvih in o tem, da je jih je treba zagotoviti najmanj 40 %. Dosedanja dikcija v zakonu govori o tem, da se sofinancira iz proračuna do 50 %, kar pomeni, da je razpon lahko tudi od nič do 50 %. Če res želimo doseči učinek tega zakona, je ta amandma smiselno podpreti. Še posebej pa tudi zato, ker se namenska sredstva, ki se zbirajo od nosilcev kmetijskih gospodarstev, po tem zakonu tudi v celoti namenjajo za promocijo shem kakovosti in prostovoljnih označb. Tako da govoriti o tem, kar je prej bilo povedano s strani gospoda Jelinčiča, da je ta zakon škodljiv za kmete in tako naprej, zagotovo ne drži. Vsak evro, ki bo vložen prav za naše, domače izdelke, ki jih običajno želimo označiti predvsem preko shem kakovosti, bo v celoti namenjen za promocijo slovenskih izdelkov. In če želimo delovati v interesu slovenske proizvodnje hrane, potem je treba ta zakon podpreti. In prav je, če že vsi nosilci dejavnosti prispevajo nekaj k temu, da ima tudi proračun stalno obvezo, in sicer najmanj 40 % je tista, ki bo to tudi zagotavljala. Zato bom ta amandma podprl. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želi še kdo razpravljati o 8. členu in amandmaju k temu členu? (Ne.) Zaključujem razpravo.

Prehajamo na 11. člen in amandma poslanskih skupin koalicije. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Zaključujem razpravo.

Prehajamo na 38.a člen in amandma poslanskih skupin koalicije. Želi kdo besedo?

Gospod Bogovič, izvolite.

FRANC BOGOVIČ: 38.a člen je posvečen predvsem temu, da se v zakonu natančno precizira dinamiko za posamezna opravila, zato da se zakon tudi implementira, se pravi, da se začne s tem delom. Kot smo že na odboru razpravljali, smo pustili to zadevo na nek način odprto, zato je sedaj v teh prizadevanjih ministrstvu z Zakonodajno-pravno službo, kot vidim, uspelo določiti jasno dinamiko. Iz tega vidim, da je za implementacijo celotnega zakona potrebno slabo leto, da pride po sprejetju zakona na koncu tudi do vseh podzakonskih aktov, izbora izvajalcev in programa. In mislim, da je prav, da tako jasno določilo sprejememo. Po prvotnem predlogu bi lahko prišlo tudi do kakšnih zapletov v določenem postopku, kar bi povzročilo kršitve teh določil. Mislim, da je ta zakon sedaj sprejet in tudi sam bom podprl ta amandma, ker mislim, da je jasen, izraža to voljo, ki je bila tudi na odboru izrečena in omogoča, da se zakon tudi čim prej implementira.

In mislim, da smo danes podporo zakonu izrekli tisti, ki nam je kaj mar do slovenskega kmetijstva in smo tudi s svojimi prizadevanji v preteklosti že kaj naredili za kmetijstvo, medtem ko tisti, ki so očitno v Državnem zboru zato, da zganjajo populizem in da lahko govorijo povprek in počez o vsakem zakonu, imajo pa nasprotno mnenje in če je to tudi domena katere od političnih strank, da na takšen način želi pridobivati glasove, naj to počenja, mislim pa, da slovenskemu kmetijstvu s tem ne bo naredila ravno velike koristi.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Še kdo o 38.a členu? Nihče. Zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 16. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **16. TOČKO DNEVNEGA REDA – DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O TEHNIČNIH ZAHTEVAH ZA PROIZVODE IN O UGOTAVLJANJU SKLADNOSTI, REDNI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona bi dal besedo ministrici, pa jo ni. Morda se nam bo pridružila kasneje. Predlog zakona pa je obravnaval Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo. Besedo dajem predsedniku odbora gospodu Matjažu Hanu za predstavitev stališča odbora.

MATJAŽ HAN: Lepa hvala, spoštovani podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Odbor za gospodarstvo je predlog zakona kot matično delovno telo obravnaval na 32. seji, in sicer 25. 2. 2011. Na seji odbora so sodelovali predstavniki Ministrstva za gospodarstvo, Obrtno-

podjetniška zbornica Slovenije in Zakonodajno-pravna služba.

Zakonodajno-pravna služba je posredovala pisno mnenje k predlogu zakona, v katerem je podala konkretne pripombe k nekaterim določbam predloga zakona. Pretežni del pripomb je bil upoštevan v amandmajih koalicijskih poslanskih skupin. S temi amandmaji, ki jih je odbor tudi sprejel, se izboljšuje besedilo zakona in zagotavlja večjo pravno varnost, pri čemer se same vsebine zakona ne spreminja. Nekaterih pripomb Zakonodajno-pravne službe pa ni bilo mogoče upoštevati, ker sta tako odbor kot Ministrstvo za gospodarstvo ocenila, da so predlagane rešitve v predlogu zakona ustrezne.

K predlogu zakona je amandma vložila tudi Poslanska skupina SDS, in sicer k 1. členu predloga zakona, s katerim so vsebina zakona tudi listine, ki morajo biti priložene ob dajanju v promet oziroma ob začetku uporabe proizvoda. Predstavniki Vlade temu amandmaju niso nasprotovali, odbor pa ga je v razpravi tudi sprejel.

Odboru so bili predloženi tudi nekateri predlogi za amandmaje odbora Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, ki so pa nomotehnične narave. Dve pripombi sta upoštevani v amandmajih odbora, ostale pripombe pa s pravnosistemskega vidika niso sprejemljive, zato glede teh odbor ni oblikoval in sprejel svojih amandmajev.

Člani odbora o posameznih členih predlogov zakona in vloženi amandmaje niso razpravljali.

Kot rečeno, je odbor na seji sprejel nekatere svoje amandmaje in amandmaje kvalificiranih predlagateljev. Vsi sprejeti amandmaji pa so vključeni v dopolnjeni predlog zakona, ki je tudi sestavni del poročila matičnega odbora. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospod Milenko Zihlerl bo predstavil poslansko stališče Slovenske demokratske stranke.

Prosim.

MILENKO ZIHERL: Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Lep pozdrav gospe ministrici s sodelavcem, kolegicam in kolegom!

Pri predlogu zakona gre za uskladitev in prilagoditev slovenske zakonodaje novemu zakonodajnemu okviru Evropske unije za proizvode z namenom zagotoviti visoko zaščito javnega interesa na področju varnosti proizvodov, ki so dostopni na trgu oziroma so že v uporabi. Zakon zasleduje naslednje specifične cilje: zmanjšanje števila neskladnih še posebej nevarnih proizvodov na trgu in v uporabi; zagotovitev poenotene obravnave nevarnih oziroma neskladnih proizvodov na notranjem trgu Evropske unije; zagotovitev zanesljivosti in visoke kakovosti storitev organov za ugotavljanje skladnosti; zagotovitev poenotene terminologije, natančnejših definicij in postopkovne zahteve za lažjo implementacijo zakona.

Na odboru je bil sprejet tudi amandma Slovenske demokratske stranke, ki govori o tem, da je treba izdelkom pri dajanju v promet oziroma do začetka uporabe predmeta še vedno prilagati

ustrezne listine, in sicer te listine določajo in so pomembne zaradi možnosti uveljavljanja garancije.

V poslanski skupini bomo zaradi vsega navedenega, predvsem zaradi nujnosti uskladitev stanja v celotnem trgu EU, predlog zakona podprli.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Lojze Posedel bo predstavil stališče Poslanske skupine Zares.

ALOJZ (LOJZE) POSEDEL: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav spoštovani ministrici s sodelavcem, kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Zares bomo Predlog zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in ugotavljanje skladnosti podprli, kot bomo podprli tudi vse vložene amandmaje.

Sprememba oziroma dopolnitev zakona, ki ureja pogoje dajanja proizvodov na trg in njihovo dostopnost, je bila potrebna. Iz obrazložitve na odboru je bilo razvidno, da to nadomešča zakon iz leta 1999, ko se je Slovenija šele pripravljala za vstop v EU, od takrat pa se je na tržišču marsikaj spremenilo. Zato tudi potreba po posodobitvi tega zakona. Tisto, kar je še posebej pohvalno pri tem zakonu, je tudi odprava oziroma zmanjšanje administrativnih ovir.

Zato, kot rečeno, v Poslanski skupini Zares bomo podprli predlog zakona, kot tudi vse amandmaje. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Matjaž Zanoškar bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala, spoštovani predsedujoči. Gospa ministrica, kolegice in kolegi!

Dovolite, da predstavim stališče Poslanske skupine DeSUS glede Predloga zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in ugotavljanje skladnosti.

Temeljni cilj predlaganega zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in ugotavljanje skladnosti je prilagoditev slovenske zakonodaje novemu zakonodajnemu okviru Evropske unije za proizvode. Namen predloga je zagotoviti visoko zaščito javnega interesa na področju varnosti proizvodov, ki so dostopni na trgu in se uporabljajo. Ta predlog zakona nadomešča zdaj veljavni zakon, ki je bil sprejet leta 1999, ko se je Slovenija šele začela pripravljati na vstop v Evropsko unijo. Od takrat se je spremenil širok pravni okvir. S tem, ko je Slovenija postala članica Evropske unije, so se nekatere določbe izkazale za nepotrebne. V letu 2008 pa se je spremenil tudi pravni okvir Evropske unije na področju trženja proizvodov s tako imenovanim paketom za proizvode, ki ga sestavljajo Uredba za medsebojno priznavanje, potem Uredba o akreditaciji in nadzoru na trgu ter Sklep Evropske komisije o skupnem okviru za trženje proizvodov. Pomemben cilj novega zakona, ki bo tako kot zdaj veljavni zakon urejal dajanje proizvodov na trg in v uporabo, je tudi zmanjšanje administrativnih okvirov, na primer, poenostavitev postopka imenovanja organov, zagotavljanje skladnosti, potem pregled podzakonskih aktov bivše Jugoslavije, ki se na podlagi zdaj veljavnega zakona še vedno lahko

uporabljajo oziroma so veljavni, vendar niso več uporabni, ter odprava določil, ki z vstopom Slovenije v EU niso več potrebna. Predlog novega zakona predstavlja podlago za izdajo harmoniziranih predpisov za proizvode, za katere ni sektorskega zakona, in tudi za predpise, kjer ne obstaja harmonizacija zakonodaje, torej za predpise, za katere Republika Slovenije meni, da so potrebni za varnost in zaščito javnega interesa.

Po naši oceni ne gre za sporni zakon. Kot je bilo razvidno tudi na razpravi na matičnem telesu, ki je bila zelo kratka in jedrnata, bo tudi Poslanska skupina DeSUS ta predlagani zakon podprla. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Bogdan Barovič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

Prosim.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala za besedo gospod podpredsednik. Kolegice, kolegi, gospa ministrica!

O tem zakonu ni treba veliko govoriti. Dejstvo je, da je bil veljavni zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in ugotavljanju skladnosti precej star, da se je kar nekaj pravil na tem področju spremenilo in da so potrebe po uskladitvi zakona z novim pravnim okvirom tako očitne, da je bilo treba nekaj storiti. Storjeno je bilo. Zakon, ki je pred nami, ureja dajanje proizvodov na trg in uporabo, je podlaga za izdajo harmoniziranih predpisov in za predpise, kjer ne obstaja harmonizirana zakonodaja. Pomemben cilj tega zakona je tudi zmanjšanje administrativnih ovir in pa s tem zakonom tudi prečiščenje vseh podzakonskih aktov. Glede na to, da je bilo na ta zakon vloženi veliko število amandmajev, ki so želeli prvotni zakon popraviti in spremeniti, in glede na to, da so bili vsi amandmaji sprejeti s ciljem, da dejansko izboljšajo ta zakon, seveda tudi v naši Slovenski nacionalni stranki nimamo nobenih ovir, da tega zakona ne bi podprli. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Milan Gumzar bo predstavil stališče Poslanske skupine Liberalne demokracije Slovenije.

Prosim.

MILAN GUMZAR: Hvala za besedo. Kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni, pozdravljeni gospa ministrica s sodelavcem!

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije bomo podprli predlagani zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju standardov, saj menimo, da posodoblja in smiselno celovito nadomešča sedanjo ureditev. Kot izhaja iz samega zakona, je cilj uskladitve oziroma prilagoditve s slovensko zakonodajo novim pravilom Evropske unije, ki sledijo zagotavljanju visoke zaščite javnega interesa na področju varnosti proizvodov. Trenutno veljavni zakon je namreč že relativno zastarel, saj je bil sprejet že leta 1999, torej tudi precej časa pred vstopom v Evropsko unijo, kjer je bil že dvakrat do sedaj dopolnjen.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije pozdravljamo usmeritve, ki jo zasleduje

zakon, in sicer boljša in jasnejša zakonodaja, ter morda še pomembnejše, odprava administrativnih ovir. Zato tudi podpiramo rešitve, ki jih prinaša zakon, in zasleduje cilje zmanjšanja števila neskladij, še posebej na ravni proizvodov na trgu, zagotovitve poenotenja obravnave nevarnih in neskladnih proizvodov, zagotavljanje zanesljivosti in visoke kakovosti storitev organov za ugotavljanje skladnosti in priglašeni organov ter zagotavljanja poenotenja terminologije, natančnejših definicij in postopkov zahtev za lažjo implementacijo zakona. V sklopu odprave administrativnih ovir je treba še posebej poudariti, da se z zakonom uvajajo bolj jasne določbe, ki predvsem gospodarskim subjektom omogočajo lažje izpolnjevanje zahtev za varnost, nadzornikom pa lažji nadzor, vse s ciljem zagotovitve nemotenega, a hkrati varnega umeščanja produktov na trg. Poglavitne rešitve se nanašajo na večje jasnosti določil in s tem lažjemu izvajanju prenovitve postopkov imenovanju organov za ugotavljanje skladnosti ter s tem povezano spremljanje, izpolnjevanje zahtev kot tudi akreditacijskih postopkov, to je preverjanj usposobljenosti za ugotavljanje skladnosti. Natančno se določi tudi nadzorni mehanizem, saj so tako kot v vseh postopkih le ti glavnega pomena za doseganje zahtevane stopnje varnosti. Pri konkretnih rešitvah za zmanjšanje administrativnih ovir lahko pohvalimo, da se odpravlja predhodno mnenje ministra za izdajo tehničnih predpisov in da se odpravlja centralizirano določanje organov za ugotavljanje skladnosti.

Kot že napovedano, bomo zaradi po našem mnenju ustreznih in dobro utemeljenih rešitev predlog zakona v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije tudi podprli.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Anton Colarič bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov, prosim.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Ministrica, kolegice, kolegi!

Osnovni razlog za sprejem predlaganega zakona je v uskladitvi z evropsko zakonodajo. Poleg harmonizacije z evropsko zakonodajo, se poenostavlja dosedanji zakon, tako da je ta bolj razumljiv in transparenten, obenem pa skrajšuje in poenostavlja postopke za uvrstitev proizvoda na trg. S sprejemom zakona se zagotavlja visoko zaščito javnega interesa na področju varnosti proizvodov, ob upoštevanju načela prostega pretoka blaga znotraj Evropske unije se zagotavlja varnost potrošniku, predvsem pa upoštevajo poplavo takšnih ali drugačnih izdelkov iz Kitajske.

Zakon opredeljuje postopek in zahteve za pridobitev dovoljenja za umestitev izdelka na trg, imenuje postopke in organe za ugotavljanje skladnosti in nenazadnje opredeljuje nadzor nad skladnostjo izdelkov.

Razprava na Odboru za gospodarstvo je pokazala, da zakon primerno razrešuje področje, ki ga obravnava, in v Poslanski skupini SD bomo zakon podprli. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Glasovanje o predlogu zakona bomo opravili čez dobre pol ure v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prekinjam 25. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanji nadaljevali ob 18. uri.

(Seja je bila prekinjena ob 17.23 in se je nadaljevala ob 18. uri.)

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Spoštovane kolegice in kolegi! Nadaljujemo s sejo Državnega zbora.

Prehajamo na glasovanje... (Ali dovolite, da začnemo sejo?)

Spoštovane kolegice in kolegi, nadaljujemo sejo Državnega zbora in prehajamo na glasovanje o predlogih odločitev, o katerih smo razpravljali danes, in o vaših zahtevah, da naj bi o odgovorih ministrov in predsednika Vlade odločali na naslednji seji.

Prehajamo na **17. točko dnevnega reda – prva obravnava Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah.**

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Gospod Vizjak, obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine?

Izvolite.

Vidim, da je več prijav. Izvolite, kdor želi v imenu poslanske skupine obrazložiti glas, naj se prijavi. Gospod Jelinčič, vi se niste prijavi. / oglašanje iz dvorane/

Gospod Vizjak, izvolite.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovane kolegice in kolegi!

V Slovenski demokratični stranki smo predlagali drugič novelo Zakona o gospodarskih družbah, s katerim želimo urediti transparentno poslovanje gospodarskih družb in nenazadnje tudi transparentnost, preglednost in javnost razmerij med družbeniki in družbo v slovenskem korporacijskem pravu. Namreč, v zadnjem zakonu, pa tudi v preteklih verzijah Zakona o gospodarskih družbah smo povzeli po germanskem pravem redu institut tihe družbe, čeprav s tem institutom praktično nismo imeli nobene izkušnje, nobene sodne prakse ni glede tega instituta, čeprav je uveljavljen v tradicionalnih tržnih ekonomijah.

Nedavna razkritja izredno konfliktnih razmerij in možnosti konflikta interesov v enem primeru, v primeru gospoda Danila Topleka, vidnega člana Socialnih demokratov in hkrati predsednika uprave državne firme Talum, ki je bil hkrati tihi družbenik tihega družbenika Gradbenega podjetja Ptuj, je pravzaprav naplavilo na dan problem, da se lahko izjemno zlorablja ta institut, še posebej v tranzicijskih časih, ko se lastniško konsolidirajo in ko imajo tudi posamezniki izjemen pohlep po premoženju in denarju. Menimo torej, da

je treba razkriti vsa ta razmerja in nenazadnje tudi preprečiti obstoj prikritih, skritih razmerij med družbeniki v družbah ter med družbo in družbeniki. Zato predlagamo ukinitvev instituta tihe družbe in hkrati predlagamo, da so vsa razmerja med družbeniki in družbo evidentirana, zapisana v registru in s tem tudi dostopna javnosti.

Slovenska demokratska stranka bo zato podprla ta predlog novele Zakona o gospodarskih družbah, ker je bistveno boljši, kot je alternativa, ki jo ponuja Vlada. Mimogrede, pozdravljamo tudi to, da se je Vlada končno zbudila in odreagirala na ta problem, torej, da ga je vsaj prepoznala, vendar se nezadostno sooča s tem problemom. Namreč, po Vladinem predlogu je ključno, da morajo razkriti obstoj tihega družbenišva tihi družbeniki nadzornemu svetu posamezne gospodarske družbe. Vemo pa, da so zlizani, zelo zlizani nadzorni sveti in uprave, še posebej državnih firm, in vemo, da so velikokrat skupaj tudi zavozili marsikatero državno podjetje. Torej, verjamemo, da se ta alternativa, ki jo ponuja Vlada, ne bo... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Jelinčič, želite besedo? Sprašujem, ali želi v imenu poslanske skupine še kdo obrazložiti svoj glas? (Ne.)

Gospod Jelinčič, izvolite.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa, gospod predsedujoči.

Zdaj, ko ste me tako lepo okarakterizirali, se mi bo še glas tresel.

Dejstvo je, da je zakon potreben in pomemben. Mislim, da je preglednost poslovanja in preglednost lastninskih deležev silno pomembna zadeva, zato ne moremo pristajati na neke tihe družbenike, ki se celo kaskadno ponavljajo, tako da imamo tihe družbenike tihih družb in tako naprej. Skratka, to je unicum v Sloveniji, česar si pač ne bi smeli dovoliti. Mislim, da skriti družbeniki morajo priti na plano, kajti na ta način se iz Slovenije odvajajo ogromno finančnih sredstev, ki poniknejo v raznih čudnih variantah, raznih čudnih računih na čudnih destinacijah tega našega planeta. Mislim, da je ukinitvev tihih družb nujno potrebna. Vlada temu seveda nasprotuje, kar je logično in kar je razumljivo, preveč njihovih članov je vpletenih v te zadeve. In da se ne bi spuščal pregloboko, vzemimo, da ne bom ljubljanskih in slovenskih zadev vlekel na plano, vzemimo vprašanje Hypo banke...

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Jelinčič...

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: ... vprašanje Hypo...

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Obrazložitev glasu je, da poveste stališče, zakaj boste vi glasovali in jih obrazložite, lepo prosim.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Ja, gospod predsedujoči.

Ravno zaradi tega, da se ne bi dogajalo to, kar se dogaja pri Hypo Banki, ko so, recimo, vpleteni razni naši gospodje, kot tihi družbeniki. Ali pa da se ne bi dogajalo to, kar se dogajajo v tej organizaciji SECI, kjer so poleg slovenskih tihih družbenikov, tudi drugi ljudje, recimo Gerhard Buschek, ki je povezan tudi z našimi gospodi in od katerih ne dobivamo v Sloveniji nobenih podatkov o tem, kakšni so zaslužki teh gospodov, kam gre njihov davek od zaslužka oziroma kam zaslužek sploh izginja.

Zato v naši poslanski skupini sodimo, da je treba zakon podpreti, da vsaj izvemo, če nas že kradejo, kam pošiljajo svoj denar. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želi kdo obrazložiti glas v lastnem imenu? Vidim prijave, prosim, kdor želi naj se prijavi.

Gospod Branko Grims, izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS: Hvala za besedo. vsem prav lep pozdrav!

Konflikt interesov je po evropskem pravnem redu, po evropskih aktih, koruptivno dejanje, in vsi, ki se izogibajo razgaljenju konflikta interesov, s tem objektivno dajejo možnost, da postanejo pri nas korupcija in koruptivna dejanja na nek način institucionalizirana. Ves boj proti korupciji in koruptivnim dejanjem, je pravzaprav dim v veter, je zgolj podoba, če je hkrati dovoljen nek institut, ki omogoča, in to zakonito, z zakonsko podlago, prikrivanje ključnih podatkov pred javnostjo. Prav zato pa pri teh tihih družbah gre. Institut tihe družbe dovoljuje, da se prikrije dejanski konflikt interesov pred drobnogledom javnosti, ki je v resnici edini učinkovit. Ne zadošča, da se te podatke predstavi samo nekemu organu družbe, ti podatki morajo biti javni, morajo biti vpisani v knjigo in morajo biti vsakomur dostopni pod enakimi pogoji, torej na spletu, na enak način, kot to sicer velja za vse podatke, ki so vpisani v javno knjigo. Iz tega razloga je edino pravilno, edino smiselno in trdim, da tudi edino dosledno, če želimo zares začeti z bojem proti korupciji, z bojem proti koruptivnim dejanjem, potem je treba ukiniti institut prikrite družbe, tihe družbe, kajti sicer so vse ostalo samo besede in dim v veter, zgolj ustvarjanje podobe, da se nekaj dela, da se preganja korupcija, hkrati pa se pušča odprto neko nišo, znotraj katere lahko imajo koruptivna dejanja celo zakonsko podlago. To pa je res nekaj, kar bi moralo skrbeti vse.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Radovan Žerjav.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

V Slovenski ljudski stranki bomo ta zakon v vsakem primeru podprli, ker menimo, da ga je treba podpreti. Namreč, situacija v zvezi s temi tihimi družbeniki je seveda nevzdržna. Danes smo bili sicer priča enemu v nebo vpijočemu primeru, ki pač bode v oči. Jaz verjamem, da je takih primerov bistveno več in da seveda tihi družbeniki niso samo tisti, ki so na pomembnih položajih v posameznih firmah, ki so v državnem lastništvu, ampak tudi najbrž kakšni drugi pomembneži, da ne bom rekel

kakšni pomembni politiki, ki se skrivajo kot tihi družbeniki. Zato je ta materija tako težka, da jo je težko premakniti.

Sam menim, da zakon, ki prihaja za tem, in je v proceduro poslan na predlog ministrstva, absolutno ne rešuje tega problema, ker namreč dovoljuje, da direktor v državnem podjetju, ki je hkrati nek deležnik v zasebnem podjetju, vendarle lahko sodeluje poslovno s tem podjetjem. Po drugi strani imamo Zakon o integriteti, kjer smo prepovedali, da bi občinski svetniki lahko bili predsedniki nekega športnega društva in tako naprej. Skratka, gremo iz ene skrajnosti v drugo skrajnost. Tu, kjer je velik problem, pa zadeve preprosto ne znamo presekat. Menim, da je to področje treba razrešiti in da je takšne anomalije, kot je ta in še mnoge druge v slovenskem gospodarstvu, treba razrešiti, da bomo preprečili mnoga koruptivna dejanja, ki smo jim priča v državi. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Besedo ima gospod Milenko Zihlerl.

MILENKO ZIHERL: Hvala za besedo.

Seveda bom glasoval za zakon.

Odveč je poudarjati, da v bistvu že drugič opozarjamo na sive lise, na neurejenost nekega področja. V tem trenutku se sprašujem, še včeraj je predsednik Vlade tukaj pozival na nek konsenz, da stopimo skupaj k ukrepom proti krizi, k ukrepom za reševanje krize. Potem te njegove besede ne postanejo dejanja. Pač damo predlog in potem ni sprejet. Menim, da je predlog tega zakona eden od pogojev, da ustvarimo ugodno gospodarsko klimo. Kajti, v sedanjem sistemu in na podlagi izpričanih primerov iz današnje razprave vidimo, da gospodarska klima ni ugodna, da so pogoji poslovanja v naši državi netransparentni, s tem seveda odganjamo, ustrahujemo potencialne investitorje, ki bi dali nov zagon gospodarstvu. Zastonj so ukrepi, kjer nekje lovimo cente, drugod nam pa milijoni uhajajo skozi okno. Tihe družbenike je vsekakor težko opredeliti, že po tem, da ne moreš biti hkrati, recimo, župan in v nadzornem svetu. To je nekaj podobnega. Torej, v izključevanju interesov. Zanima me tudi, tihi družbenik ima veliko večje priložnosti, da ne plačuje davkov. Po eni strani bi lovili že spet cente, tukaj pa se zakrivajo celi milijoni, prepotrebni za gospodarstvo. Vsekakor bom predlog zakona podprl.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Besedo ima gospod Marjan Bezjak.

MARJAN BEZJAK: Hvala za besedo, predsedujoči. Lepo pozdravljena ministrica, vsi ostali prisotni!

V Slovenski demokratični stranki smo predlagali zakon o preglednosti, transparentnosti delovanja tihih družbenikov ali družb. Zakaj? Zato, ker nam ni v interesu iz dneva v dan se pripraviti, kdo je solastnik, kdo je tihi družbenik v tem in tem podjetju, ker nam je interes, da tudi...

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Bezjak, lahko poskušate govoriti bolj v mikrofon.

MARJAN BEZJAK: Predsedujoči, jaz bi rekel naj se utišajo, ne pa da bolj glasno govorim.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Jaz že ves čas prosim, da se utišajo, na žalost, glas predsedujočega se slabo sliši. Breda Pečan, besedo ima gospod Bezjak. Besedo ima gospod Bezjak, ne drugi.

MARJAN BEZJAK: Ravno s tega vidika, da se ne bomo iz dneva v dan pripravili, kdo je tihi družbenik, kdo je v katerem podjetju solastnik in tako naprej. V glavnem, namen tega razkritja je plačevanja davkov tudi tistih ljudi, ki so tihi družbeniki, ki imajo potem transakcijske ali žiro račune nekje v drugih državah. Zakaj je to pomembno? Pomembno je to, da bomo vsi državljani in državljanke vedeli, kdo je kje in kdo je za kaj, ne pa da na koncu koncev tudi s predlogom ministrice, da bi dejansko bili razkriti tisti, ki so več kot 10 % solastniki – ne, to ni prav...

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Rabi te še čas? Potem vam ga damo. Prosim še za pol minute za gospoda Bezjaka, ker smo ga prej prekinili, izvolite. Bo treba počakati, ker vam je izklopilo mikrofon. Še rabite čas za obrazložitev? (Ne.) No, hvala lepa vam.

Besedo ima gospod Jakob Presečnik.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik, spoštovana gospa ministrica, drugi predstavniki Vlade.

Jaz sem že dopoldne ali kdaj smo že obravnavali to točko, izrazil jasno stališče, da je eden od teh dveh zakonov, ki sta očitno pripravljena, enega imamo že danes na mizi, Vlada je sprejela malo drugačni predlog Vlade, ampak očitno je tudi Vlada spoznala, da je treba na temu področju nekaj narediti. In to je zagotovo pomembna ugotovitev. Vendar sem rekel tudi dopoldne, da je najbrž tudi ta zakon treba v nadaljnji obravnavi še kaj popraviti, še kaj amandmirati. Zagotovo pa, po mojem vedenju, vladni zakon še bolj kot tega. Zaradi tega bom zagotovo ta predlog zakona v prvi obravnavi podprl, ker se mi zdi, kot rečeno, nujno potrebno to storiti. Saj, če bi bila dovolj dobra kontrola pri imenovanju posameznikov na posamezna vodilna mesta, predvsem v firmah v državni lasti ali pa v večinski državni lasti, potem najbrž takšnih zakonov niti ne bi bilo treba in zagotovo so v nekaterih primerih tihe družbe tudi potrebne. Vendar, ker tega ni, je treba na tem področju nekaj narediti. Vse te nesorazmerne rešitve, kot sem že danes dopoldne tudi omenil pri Zakonu o integriteti oziroma preprečevanju korupcije, kjer enemu občinskemu svetniku ne dovolimo nič, ne vem, kaj bi potem lahko občinski svetnik spal na kavču vmes takrat, ko ne opravlja funkcije občinskega svetnika. Ponavadi so izvoljeni tisti za občinske svetnike in župane in najbrž tudi poslance in še na druge voljene funkcije, ki so sicer aktivni na vseh področjih, brez tega najbrž ne gre... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod Presečnik. Prehajamo na glasovanje. Gospod Vizjak? Proceduralno.

Izvolite.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani podpredsednik, spoštovane kolegice in kolegi, predlagam deset minut proceduralne pavze za posvet pred glasovanjem, in sicer vsled dejstva, da smo v Slovenski demokratični stranki predlagali zakon, ki urejuje razmere na področju tihih družb in bi lahko uredil tudi marsikatero prikrito navezavo plenilcev državnega premoženja, ki se razkrivajo iz dneva v dan. Jaz sem prepričan, da bi objava in da bi podatki, če bi si jih Vlada želela pridobiti, kar ji je Komisija za nadzor javnih financ naložila konec lanskega leta, razkrili marsikatero povezavo. Namreč Komisija za nadzor javnih financ je želela pridobiti podatke o tihih družbenikih funkcionarjev in organov vodenja in nadzora v gospodarskih družbah v državni lasti. Vlada je odgovorila, da teh podatkov ne bo pridobila, ker nima za to nobenih pristojnosti. Hkrati je pa Vlada nekaj mesecev ali let pred tem omejila nagrade, plače in sejnine tem istim ljudem. Torej ni res, da nima Vlada kompetenc. Vlada tega ne želi, ker verjetno ne želi razkriti določenih razmerij...

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Vizjak, obrazložite prosim, zakaj imate pavzo.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Prav to počnem, podpredsednik, če me ne boste ovirali.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Jaz vas ne razumem, ker govorite o vsem drugem, samo o tem ne.

MAG. ANDREJ VIZJAK: To počnem, če me ne boste ovirali. In prosim za 15 sekund dodatnega časa.

Slovenska demokratična je prepričana, da je predlog Vlade bolj zamegljevanje dejstev, kot pa reševanje problema. Zato bo vztrajala in vlagala te zakone nenehno. Ta isti zakon. Zato, spoštovani, predlagam 10 minut pavze vsled tega, da razmislite o tem, kaj počnete in ali bo tudi parlament in poslanske skupine legitimna zaslomba Vladi za to početje. Verjamem, da se številni poslanci danes tukaj ograjujete in distancirate od teh početij in da bo zgolj neka politična solidarnost z Vlado lahko tudi dvorezna. In zato predlagam, da še enkrat razmislite in razmislimo o teh rešitvah, če imate kakšne boljše predloge, nadgradnje teh rešitev, jih predlagajte v nadaljnji proceduri, zakon je šele v prvem branju in seveda uredimo končno to stvar prikritega lastništva, družbenišтва v slovenskem gospodarstvu.

Predlagam oziroma zahtevam v imenu Poslanske skupine 10 minut pavze.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Najprej ugotavljam, da smo zaključili z obrazložitvami glasu. Drugo, SDS, Slovenski demokrati, so predlagali 10 minut odmora za razmislek v okviru poslanske skupine. Ta pravica je po Poslovníku in odrejam 10 minut odmora. Nadaljevali bomo ob 18.35.

(Seja je bila prekinjena 18.24 in se je nadaljevala ob 18.33.)

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Spoštovane kolegice in kolegi, nadaljujemo sejo. Poslanska skupina Slovenske demokratične stranke je zahtevala odmor. Želite gospod Vizjak besedo? Izvolite.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani podpredsednik, žal, kljub naporom, vloženim v preprečevanje kolegov na strani koalicije, bomo verjetno zaradi te pavze dobili le nekaj glasov na strani opozicije. Spoštovani kolegi, jaz sem prepričan, da bi bila ta pavza lahko za vas koristno uporabljena, videl sem vas vsepovsod drugje, samo v posvetih v poslanskih skupinah ne.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Vizjak, lepo prosim ...

MAG. ANDREJ VIZJAK: ... Zato menim, da ni bila koristna naložba.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Vizjak, lepo prosim, obnašajte se dostojno do tega zbora. Vi ste star parlamentarec, veste, zakaj so odmori pred glasovanjem, in ne bodite nekorektni do nas vseh in predvsem do ostalih kolegic poslank in poslancev. Izvolite.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani podpredsednik, odmori so za posvete v poslanskih skupinah. Seveda sem jaz polagal upanje, da smo pri drugem popravnem izpitu glede tega zakona toliko zreli, da se zavedamo dimenzije problema, ki ga rešuje naš predlog. Hkrati tudi menim, da bo s ponavljanjem takšnih pobud, ki jih bomo dajali v Slovenski demokratični stranki, tudi na nasprotni strani dozorelo spoznanje, da je problem potrebno rešiti in da ni dobro biti vedno solidaren s tajkuni, ki potem v koaliciji verjetno počnejo in delajo tudi politično škodo.

Ta predlog zakona, ki ga vlagamo in smo ga vložili in bomo odločali o njem, ima zelo konkretne odzive in aplikacije v praksi. Omenili smo enega, omenili smo Talum, omenili smo njegovega direktorja, ki izhaja iz vrst SD-ja, gospoda Danila Topleka. Nisem bil seznanjen z nobenim ukrepom zoper tega gospoda, ki je očitno deloval v navzkrižju z interesi. Državni zbor se zavzema in tudi Vlada, vsaj navidezno, za zelo visoke standarde glede nezdružljivosti opravljanja javne funkcije s pridobitno dejavnostjo na državnem in lokalnem nivoju. Povsem nobene večje akcije pa ni bilo izvedene na omejevanju konflikta interesov med državnimi firmami in polnjenjem zasebnih žepov teh, ki te države firme upravljajo. Ta naš predlog je poskus v tej smeri. Gotovo, spoštovani predsednik in podpredsednik, ko ste me prekinili v začetku, je vsem v tej dvorani jasno, da nisem terjal 10 minut pavze zato, da se bomo mi v naši poslanski skupini posvetovali, ampak sem želel še en razmislek med vami o tem.

PODPREDESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Prehajamo na glasovanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 75, za je glasovalo 29, proti 44.

(Za je glasovalo 29.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da sklep ni bil sprejet.

Ker sklep ni bil sprejet, ugotavljam, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan in s tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Gospod Bevk, proceduralno.

Izvolite.

SAMO BEVK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani zbor!

Imam proceduralni predlog, da daste poslanskemu kolegu mag. Vizjaku opomin, ker je zlorabil Poslovnik. Namreč, uporabo drugega odstavka 73. člena lahko v imenu poslanske skupine predlaga tisti, ki potrebuje razmislek in posvetovanje v svoji lastni poslanski skupini, in običajno takrat, kadar ne ve, kako bo poslanska skupina glasovala. Prosim, da zaradi tega, ker je zlorabil poslovnik, daste kolegu Vizjaku opomin.

PODPREDESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod Bevk.

Opomina javno ne bom izrekel, čeprav si ga gospod Vizjak zasluži. Bi pa prosil, gospod Vizjak, vas, oprostite, ne dajem vam besede, ker zdaj jaz govorim. Vi dobro veste, da ste zlorabili Poslovnik, ker ste pozival druge, naj razmislijo, namen pavze pa je za razmislek v poslanski skupini. Ampak ne bom vam dal opomina, ker je vse skupaj brez haska. Moram pa reči samo nekaj, prosim vas, na desni in na levi ali pa na levi in na desni, dajmo kolikor se da ohraniti digniteto in ugled Državnega zbora, ki ga kvarimo s tem, da drug drugemu mečemo polena pod nogo brez vsakega haska. Gospod Vizjak, vi ste to naredili v svoji obrazložitvi. Zdaj, če bi nadaljeval z opominom, bi bilo spet veliko razprave. Bodimo strpnim drug do drugega, poznamo Poslovnik, vemo, kako se moramo obnašati, in nehajmo z načinom, ki nikomur ne koristi.

Prehajamo na **prekinjeno 11. točko dnevnega reda, to je na drugo obravnavo Predloga zakona o osebni izkaznici v okviru rednega postopka.**

Prehajamo na odločanje o vložnem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vložnih amandmajev, to je amandma Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti k 7. členu. Želite obrazložitev glasu, gospod Göncz, v imenu poslanske skupine? Gospod Göncz v imenu poslanske skupine. Gospod Jelinčič. Še kdo v imenu poslanske skupine? Ne. Gospod Göncz, imate besedo. Juri tudi. Prav. No, potem pa dovolite, dajem čas za prijavo, kdor želi obrazložiti glas v imenu poslanske skupine naj se prosim prijavi. Gospod Jelinčič, prijavite se.

Gospod Franco Juri.

FRANCO JURI: Hvala za besedo.

Poslanska skupina Zares bo ta amandma podprla, kajti meni, da razvoj tehnologije pri izdajanju osebnih izkaznic ne more biti povod za to, da se kratijo pridobljene pravice tistih, ki imajo stalno bivališče na narodnostno in jezikovno mešanem območju in ki si želijo kjerkoli v Sloveniji dvojezično osebno izkaznico. To možnost, to pravico je zdaj možno tehnološko izvesti kjerkoli v Sloveniji. Ni pomembno niti, kje oseba biva, ampak kje ima stalno prebivališče. In gre samo za prenos pravice, ki izhaja iz tega naslova. Konkretno, če bo Ljubljančan delal v Kopru ali Murški Soboti, je samoumevno, da bo v tisti upravni enoti pridobil enojezično osebno izkaznico. Če Koprčan ali Sobočan dela ali študira v Ljubljani in si želi v Ljubljani pridobiti, tehnično pridobiti, svojo izkaznico, je samoumevno, da lahko to izkaznico dobi v dvojezični obliki. Tehnologija to omogoča, tu ni nobene dileme. Torej ne razumemo, čemu ne bi tega amandmaja podprli. Seveda bomo glasovali za.

PODPREDESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Svoj glas v imenu Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo obrazložil gospod Zmago Jelinčič Plemeniti.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Mi bomo zakon podprli. Tako bomo tudi glasovali proti temu amandmaju, konec koncev je to tisto, kar se enači s tem, kar se dogaja na oni strani meje, tako na madžarski strani kot na italijanski strani. Res je, da na splošno zakon ni slab, lahko bi bil pa boljši. Recimo, govori se o elektronski osebni izkaznici, ki vsebuje čip. Zakaj ne bi vsebovala laserskega zapisa? Laserskega zapisa se zaenkrat ne more ponarediti, medtem ko se čip lahko hitro ponaredi. Ravno tako se v laserskem zapisu lahko ažurirajo podatki, zato, recimo, osebna izkaznica s trajno veljavnostjo ne bi bila potrebna po 70. letu, lahko bi bila že prej. Konec koncev bom sam kmalu tam, ko bom imel trajno osebno izkaznico ad calendae graecas oziroma če bom sploh kdaj umrl. Mislim, da bi to zadevo lahko prej uvedli. Zadevo je treba aktualizirati, ne pa da počasi sledimo tehnološkim korakom. Mislim, da je smiselno, da bi se vsaj ob naslednji izboljšavi uvedla ne čipovska osebna izkaznica, pač pa elektronska. Drugače pa, kot sem že povedal...

PODPREDESEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Jelinčič...

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Bom takoj nehal, gospod podpredsednik...

PODPREDESEDNIK MIRAN POTRČ: Ne, govorite o amandmaju, pa lahko še eno minuto.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Seveda, lahko govorim – oh, še deset minut, gospod podpredsednik, ampak bom takoj nehal.

Sem proti amandmaju, smo pa za zakon. Hvala.

PODPREDESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod László Göncz. Verjamem, da bo govoril o amandmaju.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Amandma bova midva podprla, ker njegovo sprejetje zagotavlja, da se prebivalcem, ki živijo na narodnostno mešanem območju in zaprosijo za osebno izkaznico, izda osebna izkaznica v slovenskem, angleškem in italijanskem oziroma v slovenskem, angleškem in madžarskem jeziku. V nasprotnem primeru, če amandma ne bi bil sprejet, pa se zgodi, da bodo tisti, ki bodo zaprosili za osebno izkaznico izven narodnostno mešanega območja, dobili dokument brez madžarskega in italijanskega jezika. Torej, naš amandma je z ustavnopravnega vidika korekten in zagotavlja stanje v duhu sožitja večine in narodne skupnosti na narodnostno mešanem območju. Pri tem je treba poudariti, da so specifične narodnostno mešanega območja, med njimi tudi zunanja dvojezičnost, vrednote slehernega prebivalca, ki jih gre spoštovati. Torej ne drži, da bi se s tem, če bi bil amandma sprejet, širile pravice avtohtonih narodnih skupnosti izven narodnostno mešanega območja, ker se na upravnih enotah izven omenjenega območja vlagajo obrazci zgolj v slovenskem jeziku, na katerih pa se označi, da gre za osebo s stalnim prebivališčem na narodnostno mešanem območju. Dokument se potem izdelava po enotnem, centralnem pristopu in upravna enota, kjer se vložijo prošnje, zaradi tega nikakor ne funkcionira dvojezično, če gre seveda izven narodnostno mešanega območja.

Midva bova ta amandma podprla.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospa Breda Pečan v imenu poslanske skupine. Sprašujem, ali želi kdo v imenu poslanske skupine? Ne, potem v lastnem imenu. Kdor želi obrazložiti glas, naj se prosim prijavi. Besedo ima gospod Roberto Battelli.

ROBERTO BATTELLI: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Če je sprejet ta amandma, se nič ne spremeni v smislu rabe jezika narodnih skupnosti. Nič se ne širi nikamor. Ampak tako, kot je bilo že povedano, naj ponovim, ker se je verjetno težko prebiti skozi tekst zakona, ker je tako zelo pravniško precizen. Če je zavrnjen ta amandma, se bo zgodilo to, da ti, ki že zdaj imajo dvojezične osebne izkaznice, recimo, jaz, če bi naredil v katerikoli upravni enoti osebno izkaznico, ki je izven narodnostno mešanega območja, bi jo dobil, poenostavljam, enojezično, torej dvojezično z angleščino, slovenščina-angleščina. Nekdo, ki bi naredil v Kopru osebno izkaznico in prihaja iz Ljubljane in ima stalno bivališče v Ljubljani, dobi pa ravno tako slovensko-angleško osebno izkaznico. Ti, ki bivajo na narodnostno mešanih območjih, lahko dobijo dvojezično izkaznico samo, če jo naredijo v tisti upravni enoti, če jo delajo izven, jo dobijo samo v slovenskem jeziku, poenostavljam, in vsi ostali, ki ne bivajo in ki delajo v Kopru, jo pa dobijo tudi v slovenskem jeziku. To spodkopava subtilno, ampak zelo nevarno spodkopava pojem

narodnostno mešanega območja. In to je nepotrebno. Čemu?

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Besedo ima gospa Breda Pečan.

BREDA PEČAN: Hvala lepa.

Jaz bom brez upa zmage podprla ta amandma zaradi tega, ker je jasno, da je bojazen pred širjenjem dvojezičnosti in zanimivo bolj slovensko-italijanske kot pa slovensko-madžarske dvojezičnosti izjemno prisotna v tem prostoru, pa tudi izgleda, v celotni Sloveniji.

Ampak bom povedala na lastnem primeru, zakaj bom podprla ta amandma. Prvič, moram razložiti, četrti odstavek se pravzaprav nanaša samo na drugi odstavek, kljub temu, da je napisano, da ne glede na drugi in tretji odstavek oziroma kje se izdaja te osebne izkaznice. Namreč, v tretjem odstavku je zelo jasno napisano, da samo na tisti upravni enoti, ki je na dvojezičnem območju, lahko državljan, ki nima stalnega prebivališča oziroma ki ima začasno prebivališče, lahko tam dobi dvojezično izkaznico. Medtem ko pa v drugem odstavku piše, da recimo jaz, ki sem stalna prebivalka Izole, ki je dvojezična občina, imam pravico dobiti dvojezično izkaznico. In potem v četrtem odstavku govorijo, da je ne morem dobiti v Ljubljani. In to se je meni tudi zgodilo, ko sem šla v Ljubljani naročiti osebno izkaznico, ker so mi jo ukradli, sem dobila slovensko-angleško osebno izkaznico, ne pa slovensko-italijansko-angleško, ki bi jo dobila, če bi šla ponjo v Izolo. Ampak takrat še v zakonu ni bilo napisano, da bi lahko dobila kjerkoli v Sloveniji dvojezično izkaznico. Tehnično sploh ni problem, to je dejstvo, ampak zaradi neke fobije pred širjenjem italijanščine v slovenski prostor, seveda, pri tem pa pozabljamo, zakaj se pravzaprav širi na Krasu in v Gorici, zaradi tega, ker se mi Slovenci nismo sposobni pogovarjati s tujcem v lastnem jeziku. Naj se on nauči slovensko, ko pride v Slovenijo. Ampak tukaj jaz osebno mislim, da se krivica dogaja nam, ki... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospa Pečanova.

Na glasovanje dajem amandma Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti k 7. členu.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 41, proti 25.

(Za je glasovalo 41.) (Proti 25.)

Amandma je sprejet.

Želi predstavnik Vlade predlagati, da se zakon v tretji obravnavi opravi še na tej seji? Prosim? Ne. Glede na to odločitev, bomo tretjo obravnavo predloga zakona opravili na naslednji seji Državnega zbora.

Vladi predlagam še naslednji sklep: ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov, predlagam sprejem sklepa, da zakon za tretjo obravnavo pripravi Vlada Republike Slovenije.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 72, proti nihče.

(Za je glasovalo 72.) (Proti nihče.)

Vlada bo pripravila predlog za tretjo obravnavo, ki jo bomo opravili na eni od naslednjih sej. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajam k 12. točki, to je k drugi obravnavi Predloga zakona o detektivski dejavnosti v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 28. februarja 2011. Prehajamo k 3. členu in amandmaju k 3. členu, ki ga je vložila Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke.

Glasujemo.

Gospod Jelinčič, želite obrazložiti glas? V svojem imenu ali v imenu v imenu poslanske skupine? V imenu poslanske skupine bo obrazložil glas gospod Zmagaj Jelinčič.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa, gospod predsedujoči.

Amandma sicer popravlja določene nekonsistence v tem zakonu, pa vendar mislim, da je v zakonu hecno, da se, recimo, lahko zgodi, da pride nekdo k nekemu, pa reče... / nerazumljivo/ To je, recimo, detektiv iz Albanije. In bi tako rekel nekemu in seveda bi mu moral tisti Slovenec pasti na tla, stegniti vse štiri od sebe in tako naprej. Mislim, da v zakonu v sami osnovi ni slovenskega jezika, vsakdo, ki mu bo padlo na pamet, bo lahko detektiv, ki bo hodil naokrog po Sloveniji in delal, kar mu bo pasalo, ni pa treba, da bo znal slovenski jezik, kajti tisti, ki ga bo sledil, mu bo moral govoriti v slovenskem, morda celo v njegovem materinem jeziku. Zdaj smo sprejeli še, da bodo izkaznice italijanske in madžarske po celi Sloveniji, verjetno bo naslednja stopnja, da bodo tudi v hrvaščini in še v nemščini. Potem pa dajmo črtati še slovenski jezik. V zakonu ga ni, dajmo prečrtati vse slovensko. Mislim, to, kar se dogaja v Državnem zboru, je sramota. Res je sramota. Mislim sem vedno, da je tukaj res nek hram ene zaščite slovenske nacionalne integritete, ampak lepo vas prosim. Nikjer nič ničesar od tega, same neke hlapčevske variante, razen redkih izjem. Tisti, ki ve, da je izjema, bo že vedel, da je izjema, ampak v glavnem pa, mislim, mene je sram. Res me je sram.

Mi bomo podprli ta amandma, glasovali bomo pa proti zakonu, kajti to, kar se dogaja s temi zadevami, to je sramota za celo Slovenijo. Prekleta žalostno, ampak tako je. Res, kaj takega se ne bi sprejelo nikjer na svetu, ne le v Evropski uniji. Pojdite pogledat v Avstrijo, pojdite pogledat v Italijo, na Madžarsko, pojdite pogledat na Hrvaško, ki še ni v Evropski uniji, in potem bomo videli, kaj je to. Res je, žalostno je, nekateri ljudje so izgubili življenje za to, da bi ohranjali nekaj slovenskega, tukaj puščamo vse skupaj vnevar.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želi kdo v lastnem imenu obrazložiti glas? Ne.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju k 3. členu, če ta amandma k 3. členu ne bo sprejet, je amandma k 7. členu brezpredmeten.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 29, proti 46.

(Za je glasovalo 29.) (Proti 46.)

Amandma k 3. členu ni sprejet, amandma k 7. členu pa je brezpredmeten.

Zato prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 12. členu.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 29, proti 46.

(Za je glasovalo 29.) (Proti 46.)

Amandma k 12. členu ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju k 28. členu, ki ga je vložila Poslanska skupina SDS.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 27, proti 47.

(Za je glasovalo 27.) (Proti 47.)

Amandma k 28. členu ni sprejet.

Zaključili smo odločanje o amandmaji. S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Ker v drugi obravnavi k dopolnjenemu predlogu zakona amandmaji niso bili sprejeti, prehajamo na **tretjo obravnavo**. To je na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev sprejetih na matičnem delovnem telesu predlog zakona neuskkljen.

Gospod Tanko, proceduralno?

Izvolite.

JOŽE TANKO: Imamo, mislim, da še glasovanje o 33. členu k istemu zakonu. Mi smo vložili amandma in spremenjen amandma in bi kazalo pogledati, preden gremo naprej.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: V pregledu amandmajev nisem dobil, gospod Tanko, samo trenutek, bodo pogledali v službah, ali je amandma vloženo.

Informacija je, da ste amandma umaknili.

Gospod Tanko, vaš amandma k 30. členu je bil umaknjen, tako da smo opravili glasovanje k vsem amandmajem in lahko pridemo na glasovanje o zakonu.

Izvolite besedo.

JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Ampak imamo amandma k 33. členu ne k 30.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Amandma k 33. členu, gospod Tanko, je bil umaknjen.

Imam dokument "Umik amandmaja k 33. členu Zakona o detektivski dejavnosti", podpis, kolikor ga poznam, lastnoročen, gospod Jože Tanko, vodja Poslanske skupine SDS. Jaz upam, da je to verodostojen dokument, gospod Tanko, in da lahko ugotovim, da ste umaknili amandma. Lahko? Hvala lepa.

Prehajamo torej na odločanje o zakonu.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev. Za je glasovalo 49, proti 27.

(Za je glasovalo 49.) (Proti 27.)

Zakon je v predloženem besedilu, gre za amandmaje v sprejetju.

Prehajamo na prekinjeno 13. točko dnevnega reda, to je na drugo obravnavo

Predloga zakona o zasebnem varovanju, v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dnem 28. februarja 2011. Prehajamo najprej na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke k 28. členu.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev. Za je glasovalo 28, proti 43. (Za je glasovalo 27.) (Proti 43.) Ugotavljam, da amandma k 28. členu ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke k 36. členu.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev. Za je glasovalo 26, proti 48. (Za je glasovalo 26.) (Proti 48.) Ugotavljam, da amandma k 36. členu ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke k 51. členu.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev. Za je glasovalo 25, proti 46. (Za je glasovalo 25.) (Proti 46.) Ugotavljam, da amandma k 51. členu ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke k 56. členu.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev. Za je glasovalo 27, proti 46. (Za je glasovalo 27.) (Proti 46.) Ugotavljam, da amandma k 56. členu ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke k 62. členu.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev. Za je glasovalo 27, proti 46. (Za je glasovalo 27.) (Proti 46.) Ugotavljam, da amandma ni sprejet. S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi k dopolnjenemu predlogu zakona amandmaji niso bili sprejeti, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev. Za je glasovalo 56, proti 18. (Za je glasovalo 56.) (Proti 18.) Zakon je sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 14. točko – nadaljevanje prekinjene točke dnevnega reda, Predlog zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 28. februarja

2011. Najprej bomo odločali o amandmaju k 3. členu.

Glasujemo. Pri prvem amandmaju je glasovalo 72 poslank in poslancev, 68 za, 1 proti. (Za je glasovalo 68.) (Proti 1.)

Prehajamo na odločanje o amandmaju pod točko 2. Besedo ima gospod Zmago Jelinčič.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa, gospod predsedujoči.

Saj ne vem, iščem nekaj pa ne najdem, koruzo iščem. Je nisem našel, bom drugič prinesel, hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Glasujemo o drugem amandmaju k 3. členu. Želite besedo? Glasovalo je 63 poslank in poslancev, 53 za, 7 proti.

(Za je glasovalo 53.) (Proti 7.)

Amandma pod točko 3 je s sprejetjem amandmaja pod točko 2 brezpredmeten.

Prehajamo na odločanje o amandmaju k 8. členu, ki ga je vložila Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke.

Glasujemo. Glasovalo je 74 poslank in poslancev, 72 jih je bilo za, 1 proti.

(Za je glasovalo 72.) (Proti 1.)

Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin koalicije k 11. členu.

Glasujemo. Glasovalo je 75 poslank in poslancev, 73 jih je bilo za, nihče proti.

(Za je glasovalo 73.) (Proti nihče.)

Amandma je sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin koalicije k 38.a členu.

Glasujemo. Glasovalo je 75 poslank in poslancev, 73 jih je bilo za, nič proti.

(Za je glasovalo 73.) (Proti nihče.)

Zakon je sprejet, amandma je sprejet.

Državni zbor bo tretjo obravnavo predloga zakona opravil na naslednji seji. Na podlagi tretjega odstavka 137. člena Poslovnika predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep: Predlog zakona za tretjo obravnavo pripravi Vlada Republike Slovenije.

Glasujemo. Glasovalo je 75 poslank in poslancev, 73 jih je bilo za, nihče ni bil proti.

(Za je glasovalo 73.) (Proti nihče.)

Vlada bo za naslednjo sejo Državnega zbora pripravila predlog zakona za tretjo obravnavo. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 16. točko dnevnega reda – s tretjo obravnavo predloga zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti v okviru rednega postopka.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenem predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 76, proti nihče.

(Za je glasovalo 76.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in ugotavljanje skladnosti sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na odločanje o predlogih, da se o odgovoru na postavljena poslanska vprašanja odloča na naslednji seji Državnega zbora.

Najprej bomo glasovali o predlogu. V skladu s predlogom poslanca mag. Andreja Vizjaka bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade Boruta Pahorja na poslansko vprašanje mag. Andreja Vizjaka v zvezi s stanjem slovenskega gospodarstva.

V imenu poslanske skupine? Gospod Vizjak, obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine? Želi še kdo obrazložiti svoj glas v imenu poslanske skupine? Ne.

Gospod Vizjak, izvolite, imate besedo.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani podpredsednik, predsedniku Vlade, gospodu Borutu Pahorju sem zastavil poslansko vprašanje in sem navedel 10 konkretnih težav, zaskrbljujočih težav, ki jih imata slovensko gospodarstvo in slovenske finance, po katerih je več kot razvidno, da nazadujemo v primerjavi z Evropsko unijo, z evroobmočjem. Kar pomeni, da so ti podatki relativni, niso samo posledica gospodarske krize, namreč kompletno evroobmočje in tudi Evropska unija se je soočila s krizo, ampak so posledica tudi ukrepanja in delovanja te aktualne vlade, saj je več kot dve leti že v obdobju spopadanja s to krizo. Nanizal sem podatke glede ustvarjenega bruto domačega proizvoda, glede stečajev, glede konkurenčnosti in padca konkurenčnosti. Najbolj zaskrbljujoč podatek je pa glede brezposelnosti. Medtem ko se druge države Evropske unije soočajo z ravno brezposelnosti kot pred krizo, na primer Nemčija in tudi druge države, smo mi podvojili število brezposelnih. Tudi približno 46 tisoč delavno aktivnih imamo manj. To so zaskrbljujoči podatki, ki so ne samo posledica delovanja krize in prisotnosti gospodarske in finančne krize, temveč tudi nepravčasnega, neustreznega odzivanja Vlade na to krizo. Medtem ko naše izvozno gospodarstvo zaradi okrevanja na tujih trgih doživlja več naročil in nek vzpon, vsa tista podjetja, ki delujejo na domačem trgu in so odvisna od domačih investicij in porabe, stagnirajo in se soočajo z velikimi problemi. Zaskrbljujoč je bil odgovor predsednika Vlade v smislu, "smo na dobri poti, trudimo se, borimo se". Spoštovani poslanci, ta borba je očitno jalova. Očitno potrebuje predsednik Vlade tudi v tem parlamentu nekaj stališč poslancev, kako naprej, da še rešimo to, kar se rešiti da. Zelo slabo je, če je Vlada prepričana, da je uspešna, vsi podatki kažejo pa nasprotje temu.

Ko sem tudi predsednika Vlade povprašal o tem, ali se bo zavzel za razkritje tajnih računov teh propadlih tajkunov, kot so gospa Tovšakova, gospod Zidar in podobno, je rekel, da temu nič ne nasprotuje. Ni se postavil v aktivno vlogo, da se bo s tem spopadel. Zato bomo v poslanski skupini

podprli diskusijo v parlamentu glede odgovora predsednika Vlade.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Glasujemo o predlogu gospoda Andreja Vizjaka, da razpravljamo o odgovoru predsednika Vlade gospod Boruta Pahorja.

Glasujemo. Glasovalo je 73 poslank in poslancev, 27 za, 44 proti.

(Za 27.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Franca Bogoviča bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade Boruta Pahorja na poslansko vprašanje Franca Bogoviča v zvezi s spremembami strukture lastnikov nepremičnin in posesti na obmejnem območju z Republiko Italijo in slovenskim Krasom.

Gospod Bogovič, v imenu poslanske skupine? Želi še kdo v imenu poslanske skupine? (Ne.)

Gospod Bogovič, izvolite.

FRANC BOGOVIČ: Predsedniku Vlade sem postavil to vprašanje, glede na to, da vsi spremljamo, kaj se dogaja na slovenskem Krasu, in da so civilne iniciative, ki prihajajo s tega območja, opozorile na ta pereč problem ter pozvale vse pristojne na čelu s predsednikom Vlade Republike Slovenije, gospodom Pahorjem, da se Vlada do tega vprašanja opredeli. Kot smo slišali včeraj v odgovorih predsednika Vlade, je imenovana komisija, ki bi naj v skladu s sklepom, ki je bil sprejet na seji 17. februarja 2011, do začetka tega meseca, v katerega smo vstopili danes, pripravila poročilo o tej problematiki in se odločila, ali bo Slovenija zaprosila za ukrepe, ki jih je v okviru evropske politike možno sprejeti za zaščito obmejnih območij.

Predlagam, da podprete ta predlog, da na naslednji seji, ko bodo že znane odločitve komisije, ki jo je Vlada sestavila, opravimo razpravo v Državnem zboru in se tudi v parlamentu opredelimo do tega vprašanja ter damo podporo Vladi pri prizadevanjih, da stori vse, kar je treba storiti za zaščito slovenstva na slovenskem Krasu. Zato vas, spoštovane kolegice in kolegi, pozivam, da podpremo ta predlog in da konec meseca, ko bo zopet seja Državnega zbora, tudi v tem domu opravimo razpravo o tem vprašanju.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Glasujemo o predlogu sklepa. Glasovalo 71 poslank in poslancev, 29 za, 38 proti.

(Za je glasovalo 29.) (Proti 38.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Zmaga Jelinčiča Plemenitega bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade Boruta Pahorja na poslansko vprašanje Zmaga Jelinčiča Plemenitega v zvezi z uvedbo registra obsojenih storilcev kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost.

Gospod Barovič, v imenu poslanske skupine? Želi še kdo obrazložiti glas v imenu poslanske skupine? (Ne.)

Gospod Barovič, imate besedo.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

V imenu Slovenske nacionalne stranke, ki na maloprej omenjeno vsebino opozarja že vrsto let, poslanke in poslance vseh poslanskih skupin pozivam, da predlog podprete. Sicer pa, spoštovani kolegice in kolegi, dragi poslanke in poslanci, bo rezultat glasovanja pokazal, koliko je za koga pomembna zlorabljen duša in telo otroka, ki za posledicami takih dejanj trpi celo življenje, in to že mnogo let.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 27, proti 39.

(Za je glasovalo 27.) (Proti 39.)

Predlog sklepa ni sprejet.

V skladu s predlogom Marijana Pojbiča bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za delo, družino in socialne zadeve dr. Ivana Svetlika na poslansko vprašanje Marijana Pojbiča v zvezi z Inšpektoratom za delo Republike Slovenije.

V imenu poslanske skupine, gospod Pojbič? Želi še kdo v imenu poslanske skupine?

Gospod Pojbič, izvolite.

MARIJAN POJBIČ: Hvala, gospod podpredsednik.

V Slovenski demokratični stranki smo prepričani, da je na to vprašanje, ki je bilo postavljeno z moje strani, treba opraviti širšo obravnavo v Državnem zboru. Razlogov je seveda več. Najprej, ker nisem bil zadovoljen, pa tudi poslanska skupina ni bila zadovoljna z odgovorom ministra. Vprašanje je temeljilo na tem, kako nadzira delovanje inšpekcijskih služb. Minister je zelo pomanjkljivo odgovoril. Zdelo se mi je, in prav tako Slovenski demokratični stranki in poslanski skupini, da je o tem vprašanju treba v Državnem zboru opraviti širšo obravnavo. Namreč, kot vemo, je bilo nad delovanjem inšpekcije podanih veliko ugovorov, izpostavljenih veliko problemov. Če pogledamo zadnje čase, koliko podjetij in koliko delavcev ima strašanske težave, ker je bila kršena delovnopravna zakonodaja in enostavno inšpekcije niso opravile svojega dela. Potem pa, ko smo gospodu glavnemu inšpektorju postavljali vprašanja, zakaj niso opravile svojega dela, je bilo velikokrat rečeno, in to je tisto, kar nas je najbolj zmotilo, da je problem v kadrovske podhranjenosti. Potem pa dobimo informacijo in podatke iz medijev, tudi odgovori Brezovarja niso šli v pravo smer. Dobivamo informacije, da si je gospod Brezovar dovolil, neuradno oziroma domnevno pravim, da je gospod Brezovar namesto v službi na predavanjih v zasebnih podjetjih. To je en od dokumentov. Predaval je tudi v Cinkarni Celje in tako naprej. Ker je tukaj iz tega razbrati, da je to gospod Brezovar počenjal za časa svojih delovnih obveznosti, utemeljeno sumimo, da se ne bom narobe izrazil, sumimo, da je lahko prišlo, da je lahko prišlo do zlorabe delovnopravne zakonodaje oziroma zakonodaje, ki določa delovanje služb in visokih državnih uradnikov. Ker mislimo, da to ni pošteno, da v tej državi obstajajo dvojna pravila –

na eni strani imamo delavce, za katere praktično veljajo ena pravila, za visoke uradnike pa druga pravila. Zato se nam zdi, da je to vprašanje toliko pomembno, da je v Državnem zboru zagotovo o tem treba izpeljati širšo obravnavo.

Zato pozivam vse poslanke in poslance v Državnem zboru, da to širšo obravnavo podprejo z razlogom, ker smo vsi vsak dan seznanjeni s tem, kako velike kršitve delovnopravne zakonodaje se dogajajo, in na koncu so na slabem tisti zaposleni z najnižjimi... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Glasujemo o predlogu sklepa. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 27, proti 43.

(Za je glasovalo 27.) (Proti 43.)

Predlog sklepa ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Branka Mariniča bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za promet dr. Patricka Vlačiča ter ministra za finance dr. Franca Križaniča na poslansko vprašanje Branka Mariniča v zvezi s finančno sanacijo Slovenskih železnic.

Gospod Marinič, v imenu poslanske skupine? Želi še kdo v imenu poslanske skupine? (Ne.)

Gospod Marinič, imate besedo.

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Odgovora ministra za promet in tudi ministra za finance, ki sem ju dobil šele včeraj, poslansko vprašanje pa je bilo postavljeno že 31. januarja na prejšnji redni seji Državnega zbora, sta spodbudila dejstvo, da je treba o vsebini njunih odgovorov na temo o finančni sanaciji Slovenskih železnic opraviti razpravo v Državnem zboru.

V Poslanski skupini Slovenske demokratične stranke smo zaskrbljeni, pravzaprav je bila napoved prvega strojevodje v slovenski Vladi 6. novembra na Otočcu, da bodo Slovenske železnice finančno sanirane do konca leta 2010. 16. decembra smo sprejemali spremembe Zakona o železniškem prometu, ki se je nanašal na vsebino investicij in reorganizacijo Slovenskih železnic, vse skupaj pod pogojem, da bodo Slovenske železnice finančno sanirane do konca leta 2010, kar pa se na veliko žalost ali presenečenje mnogih ni zgodilo. Tako so Slovenske železnice, to danes razkrivajo tudi mediji, v težkem finančnem položaju, pri poslovanju pa so v letu 2010 zabeležile 20-milijonsko izgubo. Kako se je Vlada lotila finančne sanacije, je seveda drugo vprašanje, kajti dokumenti, ki kažejo na to, kako bi se naj Slovenske železnice finančno sanirale, in nekateri indici kažejo predvsem na dejstvo, da bi se lahko to zgodilo z zmanjšanjem investicij v javno železniško infrastrukturo, kar pa seveda ni bil utemeljen razlog v predlogu sprememb Zakona o železniškem prometu. Ker se na tirih slovenskih železnic odpirajo v tej povezavi tudi mnoge druge dileme in pomembna vprašanja, ki lahko pripeljejo nacionalnega prevoznika Slovenske železnice v nemogoč položaj, smo v Slovenski demokratični stranki prepričani, da Državni zbor opravi širšo

razpravo, kjer bi dobili tudi nekatere odgovore in morda po nujnem postopku sprejeli še nekatere rešitve v korist Slovenskih železnic, predvsem pa velikemu številu zaposlenih, kajti sistem zaposluje danes okrog 10 tisoč zaposlenih in skrajni čas bi bil, da se tega lotimo... /izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Glasujemo o predlogu sklepa.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 24, proti 43.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 43.)

Predlog sklepa ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Milana Čadeža bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za promet dr. Patricka Vlačiča na postavljeno poslansko vprašanje Milana Čadeža glede prometnih povezav.

V imenu poslanske skupine, gospod Čadež? Želi še kdo v imenu poslanske skupine? (Ne.)

Gospod Čadež, imate besedo, izvolite.

MILAN ČADEŽ: Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Lep pozdrav vsem, skupaj!

Vsi dobro vemo, da so povezave med Gorenjsko in severno Primorsko v zelo slabem stanju. Gre predvsem za povezavo preko Sevške doline in tudi preko Poljanske doline. Lahko rečem, da so te ceste včasih tudi neprevozne.

Predsednik Vlade je ob lanskem obisku meseca maja obljubil, da bo cesta Zali log–Davča zgrajena v enem letu. Včeraj mi je pa gospod minister odgovoril, da bo cesta, ki je dolga dobrih sedem kilometrov, zgrajena šele do leta 2015. Tudi cesta po Poljanski dolini, predvsem cesta Trebija–Sovodenj, je v zelo slabem stanju. Tudi umeščanje nove terase četrte razvojne osi je od lanskega leta, meseca junija, po našem mnenju nerealno, kajti cena na kilometer presega 11 milijonov. To je pa takšna cena, kakršna je cena za tekoči kilometer izgrajene avtoceste v Sloveniji. Jaz sem ministra opozoril, da je v prihodnosti treba v javnost predlagati takšne projekte, ki so realno izvedljivi, ne pa takšne, da se v naravno okolje umešča tunele in pa viadukte, ki kvarijo naravni izgled in pa seveda grobo posegajo v naravo. Zato menimo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke, da je nujno opraviti razpravo o povezavi med Gorenjsko in severno Primorsko.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Želi kdo obrazložiti glas v lastnem imenu?

Gospod Zihertl, izvolite.

MILENKO ZIHERL: Hvala za besedo.

Ker prihajam tudi sam s tega področja in se zavedam problematike, razen tega na tem področju dobro sodelujemo tudi z vsemi štirimi župani, želim morda dopolniti to, kar je povedal kolega Milan Čadež. Namreč, vsi se spomnimo poplav na področju Železnikov, ki so jih odrezale od sveta. Še vedno nimajo ustrezne povezave. Na tem področju nima ustreznih povezav kar nekaj vasi, najbolj kričeča je vas Davča s petdesetimi

šoloobveznimi otroki. Poleti imajo še nekako dobre povezave preko zelo strme ceste, pozimi pa je ta povezava praktično nemogoča. In v zvezi s sanacijo poplav je cesta v Davči še kako potrebna. Ljudje so seveda siti obljub. Velja povedati, da je sicer tam, lahko se tudi reče, da je demografsko ogroženo področje oziroma da lahko naredimo demografsko ogroženo področje, ker ti kraji so drugače kar v redu naseljeni. Če pa ne bo prometnih povezav, če ne bo perspektive, bo pa res postalo demografsko ogroženo področje.

Drugi problem, ki ga je pa kolega Čadež izpostavil, je pa vsekakor prehod preko naših dolin, konkretno Poljanske doline na Primorsko. Poslovni subjekti so zainteresirani. Vsekakor si pa ne moremo privoščiti, da se pozimi vozi do Bovca, Kobarida po osem ur in več, ta prometna povezava še kako nujna. To je del četrte razvojne osi. Če pa se prihajajo z nerealnimi projekti, ki v lokalnem okolju zbuja samo revolte, pa v tem ne vidim drugega kot kupovanje časa in odlaganje rešitve.

Zato naj se v široki razpravi pripravi neke temelje, na katerih se bo ta žgoča problematika reševala, ker so ljudje že siti obljub. Od poplav je že kar... /izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Samo Bevk.

SAMO BEVK: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani zbor!

Te razprave ne bom podprl!

9. februarja smo imeli na mojo pobudo na to temo razgovor z ministrom dr. Vlačičem v Cerknem, kjer je bil prisoten tudi poslanski kolega in župan Čadež. Dogovorjeno je bilo tudi, da se z ministrom za promet še enkrat srečamo, in to v relativno kratkem času, skupaj s predstavniki občine Cerkno in občine Gorenja vas – Poljane. Minister dr. Vlačič je včeraj tudi povedal, da bodo proučili tudi ceno te trase. Z optimizacijo je mogoče bistveno znižati stroške na kilometer iz 11 milijonov na dosti manj. Vendar, če hočemo imeti neko ambiciozno povezavo med Gorenjsko in Primorsko, to tudi nekaj stane. Jaz sem prepričan, da se bomo lahko dogovorili o umestitvi te trase med Cerknim in Hotavljam, na 4. razvojni osi v prostor, da ne bomo zamudili črpanja evropskih sredstev.

Glede druge cestne povezave med Železniki, Davčo in Novaki pa je včeraj minister za promet dejal tudi to, da obstaja možnost za črpanje evropskih sredstev. Če bomo lahko za to cesto črpali evropska sredstva, bomo to cesto lahko dokončali pred letom 2015 in ne tako, kot je danes dejal kolega. Minister je včeraj rekel, če bomo dobili evropska sredstva, bo ta cesta prej dokončana. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Glasujemo o predlogu sklepa. Glasovalo je 70 poslank in poslancev. 23 za, 45 proti.

(Za je glasovalo 23.) (Proti 45.)

Predlog sklepa ni bil sprejet.

Prehajamo na glasovanje o predlogu poslanca Marijana Pojbiča, da bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na

naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za delo, družino in socialne zadeve dr. Ivana Svetlika na poslansko vprašanje Marijana Pojbiča v zvezi z učinkovitim in pravičnim reševanjem prijav na inšpektoratu za delo Republike Slovenije. Gospod Pojbič v imenu poslanske skupine? Še kdo? Besedo ima gospod Pojbič, obrazložitev glasu. Izvolite.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani gospod podpredsednik.

Ponovno sem predlagal širšo obravnavo o tem vprašanju, ker se je ponovno pokazalo, da je slab nadzor Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve nad delovanjem inšpekcijskih služb. Tukaj je bilo zelo jasno, da je bilo v tem vprašanju izpostavljeno delovanje ministrstva in pa delovanje inšpekcijskih služb. Pokazalo se je in iz teh dokumentov, ki jih imam, izhaja, da je oboje zatajilo. 7 mesecev je minilo, odkar bi morale odreagirati inšpekcijske službe. Tudi nekaj mesecev po tem, ko je bilo o tem obveščeno Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in invalide in praktično do postavljanja tega vprašanja včeraj, tisti, ki jih ta problem obremenjuje, niso dobili ustreznega odgovora, ne od inšpekcijskih služb ne od Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in invalide. Torej smo ponovno pred enim ključnim problemom, o katerem sem govoril že prej. Delovanje inšpekcijskih služb in pa ministrstva, nadzor ministrstva na delovanje inšpekcijskih služb, ki spadajo pod Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in invalide je slabo. Je slabo in iz tega, kar dobivamo in prejemo, torej te dokumente, ki jih prejemo, je jasno razvidno, da ministrstvo kakor tudi inšpekcijske službe svoje delo zelo slabo opravljajo. Najverjetneje pa svoje delo opravljajo posamezni državni uslužbenci, ko gre za to, da lahko še poleg tistega dela, ki ga imajo plačanega iz državnega proračuna, zelo dobro zaslužijo še nekaj privat za svoje žepce. To pa se mi zdi, Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke se pa to zdi povsem neokusno, nekorektno in nepošteno. Vemo točno, kaj je primarna naloga inšpekcijskih služb in njihovih ključnih vodstvenih delavcev. Oni so dolžni delovati v javnem interesu in to je njihova primarna naloga. Njihova primarna naloga zagotovo ni, da pridejo v službo, razmišljajo o tem, kako se bodo pripravili na naslednje predavanje. To je absurd. Mislim, da je ravno zaradi tega treba v Državnem zboru opraviti širšo obravnavo o tem problemu, da najdemo ustrezne rešitve, da se to v prihodnje več ne bi dogajalo, ko ob tem vsakokrat poslušamo, da so te službe podhranjene. Kako so lahko podhranjene, če za časa delovnih obveznosti hodijo okoli po privatnih službah predavati? To je absurd vseh absurdov, to se lahko zgodi samo v naši državi. Državni zbor je tisti, ki bi moral na to odreagirati. Moral bi na to odreagirati. In še enkrat pozivam vse poslanke in poslance, da to vprašanje podprejo in bomo na naslednji seji morda našli neko kvalitetnejšo rešitev za to vprašanje in za te probleme.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Glasujemo o predlogu sklepa. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 23, proti 43.

(Za je glasovalo 23.) (Proti 43.)

Predlog sklepa ni sprejet.

Gospodu Milanu Čadežu se opravičujem, ker sem preskočil in dal najprej besedo gospodu Pojbiču.

Zdaj dajem na glasovanje predlog poslanca Milana Čadeža, da zbor odloča o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za okolje in prostor dr. Roka Žarniča na poslansko vprašanje Milana Čadeža v zvezi z vrednotenjem zemljišč, po katerih potekajo kategorizirane lokalne ceste, javne poti in druge javne površine.

Gospod Čadež, želite obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine? Želi. Še kdo? (Ne.)

Gospod Čadež imate besedo, izvolite.

MILAN ČADEŽ: Hvala za besedo, gospod predsedujoči.

Večina občin je po ustanovitvi v letu 1995 od svojih občin predhodnic pridobila med drugim tudi neurejeno stanje na področju lastništva prej zgrajenih lokalnih cest in pa tudi javnih poti in tudi ostalih javnih površin. Kar lepo število državljanov je pa tudi zemljiškoknjižnih lastnikov površin, ki so v naravi ceste oziroma druge javne površine, in bodo tudi zavezanci za plačilo davka. Državljanji od občin zdaj zahtevajo geodetsko odmero lokalnih cest za ureditev lastništva nepremičnin in javnih poti ter pa seveda tudi plačilo odškodnin. Včeraj je gospod minister tudi ugotovil, da je to dediščina prejšnjega sistema, ko je bilo vse naše. In tudi, da je v Sloveniji kar 23 tisoč nekategoriziranih javnih cest in pa poti, ki so v lasti državljanov. Zato menim, da bi si o tej problematiki, ki pesti čisto vse občine v Sloveniji, morali vzeti čas v parlamentu in se pač o tem detailneje pogovoriti.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želi kdo obrazložiti glas v svojem imenu? (Ne.) Dajem predlog sklepa na glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 56 poslank in poslancev, za je glasovalo 20, proti 35.

(Za je glasovalo 20.) (Proti 35.)

Predlog sklepa ni bil sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Ivana Grilla bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za okolje in prostor dr. Roka Žarniča na poslansko vprašanje Ivana Grilla v zvezi z neupoštevanjem razsodb sodišč po uveljavitvi podeljenih koncesij za opravljanje dimnikarskih storitev.

V imenu poslanske skupine? Želi še kdo v imenu poslanske skupine? Gospod Grill, imate besedo.

IVAN GRILL: Hvala lepa.

Zadnje pol leta sem ministru za okolje v bistvu postavil že tretje vprašanje s področja številnih nepravilnosti pri opravljanju dimnikarskih storitev. Žal se ob vsakem vprašanju odpirajo nove nepravilnosti in nove ugotovitve. Zadnje vprašanje je v bistvu prav zaskrbljujoče, kajti nikakor ne

moremo razumeti, da država oziroma Vlada Republike Slovenije ne upošteva razsodbe, pravnomočne razsodbe Upravnega sodišča. Gre za razsodbo iz leta 2009, ko je Upravno sodišče razveljavilo dve podeljeni koncesiji za opravljanje dimnikarskih storitev. Ti dve koncesiji sta bili pridobljeni na podlagi lažnih podatkov. To je potem Upravno sodišče ugotovilo in te koncesije razveljavilo. To je povsem podoben primer, kot je pridobila na podlagi lažnih podatkov zbornica fizioterapevtov, ki jo vodi gospa Kresal, ravno tako koncesijo, pa je tudi takrat ministrstvo oziroma država ni razveljavila. In tukaj je zgodba povsem enaka. In da je absurd in tudi anomalija še toliko večja, kaže tudi to, da je v letu 2010, v septembru, Upravno sodišče ponovno dalo državi rok 90 dni, da izda novo odločbo o opravljanju dimnikarskih storitev na področju občine Škofljica in občine Trebnje. Kljub temu država in Ministrstvo za okolje nista upoštevala te razsodbe. Zdaj so prizadete stranke že uveljavile tožbo za odškodnino in tik pred zdajci je izvršba, na podlagi česar bo zdaj morala država plačati za vsako tožbo za leto dni 100 tisoč evrov odškodnine. Da je temu tako, je tudi poziv okrajnega sodišča, ki poziva javno pravobranilstvo, da se naj opredeli, zakaj tega, kar je Upravno sodišče naložilo, ne upošteva. To je nedopustno in to kaže tudi na anomalijo na področju dimnikarskih storitev. Posledice tega so številni dimnikarski požari oziroma požari v dimnikih. Posledice takšnih anomalij se kažejo na področju celotne Slovenije. In glede na to, da gospod minister ni uspel in ni znal odgovoriti, zakaj država ni reagirala na razsodbo Upravnega sodišča, bi bilo njemu v pomoč in seveda tudi prav, da na to temo v Državnem zboru opravimo razpravo in ugotovimo, kje so razlogi, predvsem pa na kakšen način skušati rešiti to neurejeno področje. Zato pričakujem, da bomo ta predlog, to pobudo tudi podprli. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želi kdo obrazložiti glas v svojem imenu?
Ne.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 22, proti 40.
(Za je glasovalo 22.) (Proti 40.)
Sklep ni sprejet.

Prehajamo k zadnjemu predlogu. V skladu s predlogom poslanca Zvonka Laha bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za kulturo Majde Širca na poslansko vprašanje Zvonka Laha v zvezi s predhodnimi arheološkimi raziskavami.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 22, proti 43.
(Za je glasovalo 22.) (Proti 43.)
Sklep ni sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.
Prekinjam tudi 25. sejo zбора, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

Še eno obvestilo, kolegice in kolegi, članice in člani Odbora za finance in monetarno politiko, obveščam vas, da bo drugo nadaljevanje 36. seje odbora čez 15 minut, to je ob 20.05 v veliki dvorani na Tomšičevi. Hvala lepa.

(SEJA SE JE KONČALA 1. MARCA 2011 OB 19.52 IN SE JE NADALJEVALA 2. MARCA 2011 OB 9. URI.)

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam nadaljevanje 25. seje Državnega zбора.

Obveščen sem, da se današnjega nadaljevanja seje ne morejo udeležiti naslednji poslanke in poslanci: Alenka Jeraj, mag. Štefan Tisel, Joško Godec, dr. Pavel Gantar, Vasja Klavora od 11. ure dalje, dr. Vinko Gorenak, Milenko Zihertl do 16. ure, Renata Brunskole do 15. ure.

Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **28. TOČKO DNEVNEGA REDA. TO JE NA RAZPRAVO O ODGOVORU PREDSEDNIKA VLADE BORUTA PAHORJA NA POSLANSKO VPRAŠANJE JOŠKA GODCA V ZVEZI NAČRTOVANIMI PRIORITETAMI VLADE DO KONCA MANDATA.**

Državni zbor je na 24. seji sklenil, da opravi razpravo o odgovoru, ki ga je predsednik Vlade Borut Pahor podal na poslansko vprašanje Joška Godca v zvezi z načrtovanimi prioritetami Vlade do konca mandata.

Besedo dajem predsedniku Vlade za dodatno obrazložitev.

Izvolite, prosim.

BORUT PAHOR: Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovane gospe in gospodje! Dober dan in uspešen dan želim vsem nam.

Slovenska vlada se je odločila, da dodatno odgovori na vprašanje, ki je bilo zastavljeno, in to s posebnim veseljem, ker bi želela v delu javnosti odpraviti vtis, da nima vizije in načrta konkretnih korakov, da bi to vizijo uresničila.

Vlada bo do konca tega mandata imela naslednje prioritete: konsolidacijo javnih financ, izboljšanje pogojev za delovanje podjetij, izboljšanje plačilne discipline, izboljšanje delovanja trga dela, učinkovitejši pregon gospodarskega in organiziranega kriminala ter strukturne ukrepe in institucionalne prilagoditve.

Pojdimo po vrsti. Teh šest prioritet bo zahtevalo sprejetje približno 27 zakonov – in bi se rad zahvalil temu visokemu domu, da se v javnosti preveč ne dvomi, da tega ne bi uspeli spraviti pod streho. Ko smo v začetku leta 2010 sprejemali okvir 27 zakonodajnih ukrepov izhodne strategije, smo se spoprijeli s staro boleznijo slovenske politike, in to je, da sprejme sklepe, jih pa ne izvaja. To bolezen smo premagali, štiri petine zakonov iz izhodne strategije je danes, tudi zahvaljujoč vašemu zelo predanemu delu, pod streho, veljajo in primerno učinkujejo.

Poglejmo prvo prioriteto, konsolidacijo javnih financ. Njen cilj je postopno zmanjševanje javnofinančnega primanjkljaja pod 3 % BDP, stabilizacija javnega dolga brez dodatnih davčnih bremen, ob večji učinkovitosti pobiranja davkov. Cilj je financiranje razvoja in potrebne infrastrukture in nadaljevanje uspešnejšega črpanja evropskih sredstev, vse skupaj pa seveda pomeni

učinkovitejšo porabo državnega denarja za naše potrebe.

Drugi prednostni korak je izboljšanje pogojev za delovanje podjetij. Cilj te prioritete je, omogočiti hitrejše prestrukturiranje podjetij preko stimulativne obdavčitve bilančne vsote bank, povečati kreditni potencial, ki bo na voljo dobrim podjetjem, nuditi podjetjem čim bolj pregleden in enostaven dostop do različnih finančnih instrumentov, ki jih ponuja država.

Tretja pomembna prioriteta je izboljšanje plačilne discipline. Gre za določitev obveznih razumnih plačilnih rokov, omejitev možnosti uveljavljanja odbitnega davka na dodano vrednost samo za račune, ki so poravnani v zakonskem roku, uvedba menice kot instrumenta zavarovanja plačil do podizvajalcev in izločanje iz javnih razpisov vseh izvajalcev, ki nimajo poravnanih svojih obveznosti do podizvajalcev – problem, ki je akuten in ga rešujemo ta hip.

Četrta prioriteta je izboljšanje delovanja trga dela. Želimo spremeniti delovna razmerja v smeri enostavnejših, hitrejših in učinkovitejših postopkov sklepanja in prekinjanja delovnega razmerja ter lajšanja prehodov med delovnimi mesti in delodajalci. Ne gre torej samo za to, da Vlada želi uvesti postopke za hitrejše odpuščanje, kot se prehitro rado reče, ampak tudi za hitrejše zaposlovanje, tako da lahko na trgu dela lovimo konjunkturne cikle. Želimo zmanjšati tveganja, povečati varnost pri izplačevanju odpravnin za delavce in delodajalce.

Peta prioriteta je učinkovitejši pregon gospodarskega kriminala, razširjen zaseg in odvzem premoženja z obrnjenim dokaznim gradivom, pospešitev kazenskih postopkov z uvedbo pogajanj med tožilstvom in obrambo, določitev javnofinančnih kaznivih dejanj.

Na koncu strukturni ukrepi in institucionalne prilagoditve.

Poleg tega, spoštovani gospod podpredsednik, ker mi čas ne dovoljuje, naj rečem, da je Vlada prav tako sprejela dokument, v katerem določa ukrepe za dvig konkurenčnosti slovenskega gospodarstva. Vse bomo storili za to, da bi prilagodili naše ukrepe pričakovanjem, ki so zajeta v Paktu stabilnosti, ki ga predlagata Nemčija in Francija za hitrejše okrevanje v območju evra. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima gospod Franci Kek v imenu Poslanske skupine Zares.

FRANCI KEK: Hvala za besedo. Spoštovani predsednik Vlade, ministrice in ministri, kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Zares menimo, da razlogov za optimizem ni veliko. Slovenija se nahaja v prelomnem letu, ko se soočamo s fiskalno krizo države. Z zamikom približno enega leta se je pokazala prava globina gospodarske krize, soočamo se z zahtevami EU oziroma predlogi iz tako imenovanega nemško-francoskega uvoza

reform v območju evra, politika pa je v krču referendumskih zahtev in groženj, polje dialoga s socialnimi parterji pa se oži. Ne smemo si zatiskati oči in si moramo priznati, da smo krizo pričakali slabo pripravljeni. Priznati pa si moramo tudi, da bi bilo nekorektno sedanjí vladi naprtiti odgovornost za vse razkrite strukturne probleme, ki izhajajo iz obdobja vse od osamosvojitve dalje, gospodarska in finančna kriza pa sta jih do konca razgalila in naplavila na površje. To je sicer v nekolikšni meri lahko opravičilo za trenutno stanje, vendar ne v celoti. Državljané, ki se le s težka preživljajo, opravičila ne zanimajo. Posledice krize v Sloveniji močnejše občutimo tudi zato, kar je gospodarska rast v premajhni meri temeljila na povišanju produktivnosti in izboljšanju konkurenčnosti. To dejstvo se v času izhoda iz krize kaže kot ključna slabost slovenskega gospodarstva in ovira pri hitrejšem okrevanju. Poleg tega se soočamo z dejstvom, da so se v preteklem konjunkturinem obdobju tako država kot tudi večina podjetij, ki so danes v težavah, pretirano oziroma nepotrebno zadolževala in da se morajo razdolževati v oteženih gospodarskih okoliščinah, ko bi logika narekovala drugače. In zato je Vlada sedaj pokazala več odločenosti, da poleg dolgoročnega nabora reform in sprememb ponudi tudi nabor operativnih reševalnih ukrepov predvsem za konsolidacijo javnih financ, izboljšanje pogojev za delovanje podjetij, izboljšanje plačilne discipline, izboljšanje delovanje trga dela, učinkovitejši pregon gospodarskega kriminala in strukturne ukrepe in institucionalne prilagoditve.

V poslanski skupini predlagane ukrepe podpiramo, opozarjamo pa predvsem na dvoje: na kritični točki se zahteva konsolidacija javnih financ, tako deficita kot javnega dolga, kar predpostavlja višjo gospodarsko rast in strukturne reforme. Za konsolidacijo javnih financ, obojega, deficitov in javnega dolga, je potrebno zmanjšanje cikličnega in strukturnega primanjkljaja. Prvo predpostavlja višjo in vzdržno gospodarsko rast, drugo predvsem strukturne reforme. Opozarjamo, da diktat hitrega zmanjševanja proračunskega primanjkljaja vodi v odpoved razvoju. Evropska unija je tako kot večina držav in skupnosti na krizo odgovorila z ukrepi, ki jih je financirala izrazito s povečanjem primanjkljaja. Ti ukrepi so zadoščali za zaustavitev napredovanje krize, njen razmah v depresijo. EU je še pred zanesljivimi znaki trajnejšega okrevanja izoblikovala nasprotno politiko, politiko pospešene fiskalne konsolidacije in zmanjševanja dolgov z ostrimi varčevalnimi ukrepi. Tempo predvidenega zmanjševanja primanjkljaja predpostavlja brezkompromisno uveljavljanje različnih politik zategovanja pasu. Iz zgoraj omenjenih razlogov oziroma blokad je očitno, da obstaja velika in resna možnost, da tovrstni ukrepi ne bodo uveljavljeni, ker bo ob sprejetih notranjih in zunanjih zavez države nujno pripeljalo do dodatnega zadolževanja, predvsem pa do dramatičnega krčenja razvojnih delov proračuna, investicij in vseh drugih oblik vlaganj v razvoj. V takšnih okoliščinah tudi morebitna dosežena javnofinančna uravnoteženost ne pomeni drugega kot videz, saj bo država še povečala razvojni zaostanek z vsemi neizprosnimi posledicami. Okviri, ki so trenutno v EU zastavljeni

in na katere naj bi dokončno in v kratkem Slovenija pristala, so po mnenju mnogih ekonomistov pretirani in bodo vladam članic zaradi zmanjšane povpraševanja onemogočili zagon gospodarstva. Zato obnovev rasti in fiskalna konsolidacija zahtevata drugačen pristop; namesto nemško-francoskega voza in zategovanja pasu bi bilo bolje izkoristiti sredstva za dejanski zagon investicijskega cikla.

Kot drugo pa dejansko potrebujemo najprej politične rešitve. Ugotavljamo, da si nihče ne želi političnih sprememb in si vsi želijo zgolj preživeti. Toda cena te politične blokade je z ekonomsko-razvojnega vidika velika, politično-ekonomski stroški pa visoki. Vprašanje prioritete koalicije po polovici mandata se nam dejansko kaže kot splet dilem in zagat slovenske politike in države kot celote. Zavedanje resnosti teh blokada pa je premajhno. Zato smo v stranki Zares že pred časom opozorili na blokade, ki ovirajo razvoj.

V prvi vrsti se moramo ozreti vase in ugotoviti, da smo soočeni z opravično nezmožnostjo večine političnega razreda. Poglavitni razlog neučinkovitosti in vse večjega nezaupanja v demokracijo je nepripravljenost političnega razreda, da svojo osrednjo pozornost posveti oblikovanju in sprejemanju razvojnih odločitev. Ko slovenska politika govori o pomembnih reformah, uporablja preizkušeno formulo, smo za spremembe, ampak: če in dokler se nič ne spremeni. Problem namreč ni toliko v soglasju o samih ciljih, ampak v zavedanju in sprejemanju posledic uresničevanja dogovorjenih prioritete. Skratka, najprej potrebujemo odpravo političnih blokad. Saj politika, ki zaradi miru v hiši, ali strankarske škodoželjnosti, ali koketiranja z javnim mnenjem, ali podleganja kapitalskim interesom, podleganja lokalnim interesom ne sprejema nujnih odločitev oziroma ne spremlja neizvrševanje dogovorjenih politik in ob tem ne ukrepa, predstavlja opustitev temeljne odgovornosti glede upravljanja javnih zadev, varovanja javnega interesa in dolgoročnega razvoja Slovenije.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Besedo ima gospod mag. Radovan Žerjav v imenu Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa, gospod podpredsednik za besedo, spoštovani predsednik Vlade, ministri, kolegice in kolegi!

Prioritete Vlade do konca mandata naj bi bile konsolidacija javnih financ, izboljšanje pogojev za delovanje podjetij, izboljšanje plačilne discipline, izboljšanje delovanja trga dela, učinkovitejši pregon gospodarskega kriminala, strukturni ukrepi in institucionalne prilagoditve. Te prioritete seveda v Slovenski ljudski stranki podpiramo, so logične in bi se jih bilo treba lotiti z vsemi silami že zdavnaj prej. Žal se sliši ta paket ali pa ta prioritetni paket kot predvolilni program, kot obljube, ki smo jih navajeni poslušati zadnje mesece pred volitvami. V Slovenski ljudski stranki tem obljubljam ne verjamemo kaj preveč. Niti ne štejemo več, kateri po vrsti dokument Vlade to je, ki na teoretičnem in verbalnem nivoju rešuje Slovenke in Slovence, Slovenijo in svet. Kaj smo do sedaj imeli od vseh podobnih dokumentov, pravzaprav vemo vsi, predvsem pa občutijo to

slovenski državljani in državljanke ter predvsem vedno bolj slovensko gospodarstvo. Pa žal ne v pozitivnem smislu, da ne bi slučajno kdo tega mislil. Februarja lanskega leta smo obravnavali izhodno strategijo vlade za obdobje 2010–2013. V Slovenski ljudski stranki smo ta dokument podprli, kljub temu da smo menili, da strategija temelji na predpostavki, da je finančna in gospodarska kriza že mimo. Strategija je med drugim navajala konsolidacijo javnih financ kot temeljni ukrep ekonomske politike. Zakaj govorim, da je navajala, torej v pretekliku? Zato, ker očitno ta izhodna strategija v tem trenutku še ni dala pravih rezultatov. Celotna Vlada je s kasnejšimi predlogi proračunov negirala usmeritve iz te strategije. Kaj je danes pred nami? Dokument Vlade, koalicije, katerega primarni cilj je konsolidacija javnih financ.

Ne vem, kako resno naj vzamemo vse to skupaj. Že na začetku lanskega leta in pravzaprav ves čas tega mandata smo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke opozarjali, da je varčevanje v javnem sektorju premalo ambiciozno zastavljeno. Takrat smo predlagali, da bi si Vlada za cilj morala postaviti zmanjšanje javnofinančnih odhodkov vsaj za 10 % na letnem nivoju na izhodiščno leto 2008, del privarčevanega pa nameniti za spodbudo gospodarstvu, kar bi olajšalo prebroditi krizo. Vlada je na primer že v zdavnaj pozabljeni strategiji zapisala, da bo znižala stroške dela v javnem sektorju, da bo znižala število zaposlenih v javnem sektorju za cca. tisoč 600 letno. Dogaja se ravno obratno. Ne bom polemiziral s številkami, za koliko se je to število zaposlenih v javnem sektorju povečalo. Že januarja 2010, ko smo obravnavali opozicijski paket protikriznih ukrepov, smo opozarjali na ključni problem, s katerim se bo morala soočiti politika v naslednjem obdobju, in sicer kako zmanjšati obseg javne porabe in kako razporediti razpoložljiva javnofinančna sredstva, da bi dosegli čim večjo konkurenčnost in gospodarsko rast. Takrat smo dejali, da brez razbremenitve gospodarstva na eni strani in zmanjšanje javne porabe na drugi strani ne vidimo možnosti za izhod iz finančno-gospodarske krize. Osnovna filozofija kakršnihkoli programov, paketov ali ukrepov za izhod iz gospodarske krize bi moralo biti zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja. Predvsem bi to moralo temeljiti na odhodkovni strani javnih financ, torej na zmanjšanju porabe.

Samo na hitro, čisto nazorno pogledimo, ali Vlada dela na tem. Novembra 2009 in maja 2010 sem ministru za finance postavil poslansko vprašanje o dinamiki porabe proračunskih sredstev na postavki Materialni stroški. Podatki, ki sem jih za leto 2009 dobil, so pokazale odnos javnega sektorja do proračunskega denarja. V veliki večini primerov se je decembra porabilo vse, kar je na tej postavki očitno ostalo. Človek bi si potem mislil, da bo naslednje leto kaj boljše. Tudi letos sem zaprosil za te podatke za lansko leto. Presenečeni boste: razlike pravzaprav ni. Morda tisti, ki so bili predlansko leto na prvem mestu, lansko leto niso bili. Pa vendarle imamo primere, kot je Slovenska akademija znanosti in umetnosti, ki je v decembru porabila za 400 % več kot v povprečju od januarja do novembra, Ustavno sodišče 235 %, Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna 455 %,

Statistični urad 387 %, Uprava za pomorstvo 203 %, Ministrstvo za gospodarstvo 182 %, Ministrstvo za obrambo je zadevo porazdelilo celo na november in december, tako da ni tako vpadljivo. Nekateri so bolj iznajdljivi. Glede na to, da smo lani opozarjali na ta problem, so to porabo prenesli na mesec november, da ne bi december tako štrlel iz povprečja. Potem, denimo, Urad za varstvo konkurence je novembra porabil za 330 % več kot v povprečju, Ministrstvo za notranje zadeve 269 % meseca novembra. Potem imamo tukaj primer upravnih enot, kjer ni kaj dosti boljše: Pesnica, Sevnica, Metlika, Upravna enota Domžale, ki se je tudi polotila logike, da ne bo decembra, bo pač novembra porabila. Potem imamo na področju pravosodja Sodni svet – 556 %, Okrožno državno tožilstvo v Krškem – 284 %, Okrožno državno tožilstvo v Novi Gorici – 279 %. Nihče v tej dvorani me ne bo prepričal, da je to varčevanje, spoštovani gospod predsednik Vlade. Nihče! Nikoli, nikdar in še takrat ne! To je samo ena postavka od tisočih postavk, ki so v državnem proračunu. Lahko bi kontrolirali vsako posebej. Dvomim, da bi bilo kaj drugače. Po naši oceni bi bilo nujno potrebno spremeniti samo logiko funkcioniranja ministrstva in tudi javne uprave. Namreč, logika, ki sedaj obstaja in se ni spremenila in se bo zelo težko spremenila, seveda, če ne bomo vsi na tem trdo delali, je pogubna. Namreč, logika potrošništva. Vsi ministri, uradi in vse agencije, torej vsi proračunski uporabniki, se pri pripravi proračuna borijo za to, kako bodo dobili na razpolago več proračunskih sredstev, ne glede na to, ali imamo pokritje ali ne. In potem so seveda tisti, ki si izborijo veliko oziroma dosti, proglašeni za zmagovalce. Tisti, ki morda niso tako prodorni in se ne borijo toliko za ta del pogače, pa označeni za poražence.

V gospodarstvu, jaz verjamem in upam, da veste, da je drugače. Tisti, ki znajo znižati stroške, optimizirati proizvodnjo, proizvajati izdelke po nižjih stroških, tisti so zmagovalci. In tisti, ki si privoščijo več, pa so po navadi poraženci. Te logike mi preprosto, žal, nismo sposobni prevesti v delovanje javne uprave. Žal miselnost državne uprave temelji na principu: porabili bomo toliko, kot mislimo, da potrebujemo. Oziroma še huje: porabili bomo vse, kar imamo. Da ne bom rekel: še tisto, česar nimamo, pa bomo imeli kdaj v prihodnje.

Pa se vrnimo na prioritete Vlade. Močno upamo in tudi želimo si, da se realizacija zastavljenih ukrepov ne boste polotili na način, kot ste se polotili reševanja izboljšanja plačilne nediscipline ali discipline, kakor koli bomo temu že rekli. Namreč, dialog med zainteresirano javnostjo pač mora biti prisoten, in to v veliko večji meri, kot je bil v tem primeru. Včeraj smo sedeli do pol dveh ponoči na temo plačilne nediscipline. Jaz sem zaskrbljen nad tem, da preprosto ni bilo moč najti nekega kompromisa med vsemi zainteresiranimi partnerji, kar se tiče gospodarskih zbornic, obrtnih zbornic in tako naprej. Ne vem, če je to prava pot, da ne najdemo za ta pomemben segment, ki je danes na kolenih, toliko moči in toliko časa, da najdemo ukrepe, ki bodo za celotno gospodarstvo, ne morda samo za en segment gospodarstva, torej za celotno gospodarstvo, dajal pozitivne rezultate. Sam poskušam držati neko distanco tudi nad temi kritičnimi ocenami gospodarskih zbornic, pa

vendarle je v tem času, v katerem smo, treba prisluhniti vsem, tudi Gospodarski zbornici, seveda Obrtni zbornici in problemom, ki jih imajo obrtniki in mikro, majhna in srednja podjetja.

Gospodarsko-finančna kriza je na površje prinesla polno takšnih ali drugačnih odkritij in težav. Pravna država, po moji oceni, ne deluje najbolje oziroma deluje za ene bolj, za druge manj, za nekatere skoraj nič. Kako boste učinkovito preganjali kriminal, gospodarski kriminal, kot ste zapisali? Kako bomo razreševali vse takšne in drugačne afere, ki so priplavale na plan, v katere so vpeti mnogi pomembni ljudje, mnogi pomembneži, mnogi politiki? Tudi v gospodarstvu so na plan privrela dejanja, ki so zavržena in bi jih morali ustrezno rešiti. Varčevanje nekaterih, ki nekdaj pomembna in velika podjetja kot po tekočem traku spravljajo na kolena in v stečaj, delavce na cesto, brez plačila za delo, brez plačanih prispevkov, brez sredstev za preživetje, se ne da več mirno gledati. Mirno bodo uničili vse, zdrava jedra in premoženje prenesli na novoustanovljena podjetja in mi jim bomo dopustili, da kot ptič feniks ponovno vstanejo iz pogorišča in iz pepela. Po moji oceni to ni prav, in to se ne sme dogajati! To je treba preprečiti!

V Slovenski ljudski stranki bomo vložili zakon, ki bo preprečil, da bi ustanovitelj, družbenik, član posloводства ali organa nadzora družbe lahko bila oseba, ki je bila družbenik, delničar, član posloводства ali organa nadzora družbe, nad katero je bil začel eden izmed postopkov zaradi insolventnosti ali zaradi prisilnega prenehanja. To, kar se dogaja, da bomo kar po tekočem traku, ko bomo zavozili eno firmo, ustanovili novo, malo pretankali kapital, sredstva in tako naprej, za seboj pustili razdejanje in seveda zadevo peljali brez vsakršnih problemov naprej kot veliki gospodarstveniki – pa za božjo voljo, to ne gre! To je treba preprečiti. In takšne in podobne anomalije je treba v slovenski zakonodajni spremeniti. To, kar gledamo dnevno po televiziji – sramota za slovensko državo, ne samo znotraj, celo navzven, kar se dogaja z nekaterimi zaposlenimi, ki niso državljani Slovenije. Tu pa sedimo, kot da smo vsi na nek način nemočni in nimamo nobenih rešitev za to!

Spoštovani, v Slovenski ljudski stranki od Vlade pričakujemo konkretne ukrepe in jaz upam si želim, spoštovani predsednik Vlade, da boste te prioritete, ki ste si jih zapisali, tudi uspešno rešili. To bo dobro za vse nas; tako za opozicijo kot za koalicio, za vse državljanke in državljane. Seveda bomo poskušali pri njih tudi konstruktivno sodelovati s predlogi in upam, da nas boste poslušali, ne samo nas, tudi koga drugega v opoziciji. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Anton Urh v imenu poslanske skupine DeSUS.

ANTON URH: Hvala za besedo, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovani predsednik Vlade, ministrice in ministri, spoštovane kolegice in kolegi!

Naj takoj na začetku povem, da je predlagatelj Joško Godec odsoten, zato ne more sodelovati na tej seji danes. Poslovniška določila pa ne omogočajo, da bi morebiti kdo drug v njegovem

imenu nastopal kot predlagatelj. To povem samo zaradi tega, da ne bi bilo kakšne spotike pri nadaljnji razpravi.

Ne glede na to pa smo se poslanci DeSUS-a soglasno odločili o vsebini aktualnega vprašanja, ki smo ga na prejšnji seji postavili predsedniku Vlade, in soglasno smo zavzeli stališče, da se naj o tej tematiki opravi tudi razprava v tej dvorani. Razlog za to je izredno pomembna tematika, ki zadeva prihodnost slovenske države in njenega gospodarstva ter s tem prihodnost praktično vseh državljanov in državljanov Republike Slovenije. Ukrepi Vlade so tisti, ki bodo krojili našo usodo, zato je v slovenski družbi treba najti širši konsenz in tudi poslanci Državnega zbora lahko veliko prispevamo k iskanju teh rešitev.

S strani predsednika Vlade navedeni ukrepi oziroma prioritete so vsekakor potrebni širše razprave; tudi zato, ker gre za posege tudi na socialno področje, kjer pa poslanci DeSUS-a opozarjamo oziroma toplo priporočamo Vladi, da doseže čim širši socialni konsenz, saj bo le tako lahko nek ukrep učinkovito realiziran. Nasprotno se nam lahko zgodi tako imenovana "pokojninska reforma", glede katere še danes ne vemo, v kateri smeri se bo udejanjila in ki je povzročila mnogo nejevolje in nestrpnosti med državljanke in državljanji. Ubrati takšno pot brez socialnega konsenza vsekakor ni dobro.

Kar se tiče reševanja problematike plačilne discipline, imamo ravno na tej seji nekaj zakonov, ki gredo v smeri discipliniranja plačnikov. Ali so ti predlogi dobri ali ne, smo tudi v naši poslanski skupini imeli veliko pomislekov in pripomb in odgovor na to vprašanje bo v bistvu podan že na tej seji, ko bomo te predloge tudi obravnavali in, če se izkažejo kot primerni, tudi potrdili.

Prav tako potekajo že nekaj časa delovni pogovori o učinkovitejšem pregonu gospodarskega in organiziranega kriminala. Ena izmed rešitev je tudi zaseg in odvzem nezakonito pridobljenega premoženja. Kako bo to rešeno s postopkovnega oziroma izvedbenega vidika, torej da bo tak ukrep učinkovit in realiziran tudi v čim krajšem času, pa bo treba še doreči, sploh v smislu, na kom je breme dokazovanja. Napovem pa lahko že sedaj, da bo Poslanska skupina DeSUS še posebno pozornost namenila področju delovanja trga dela in modernizaciji zdravstvenega sistema.

Napovedane spremembe naj bi šle v smeri enostavnejših, hitrejših in učinkovitejših postopkov sklepanja in prekinjanja delovnih razmerij, lajšanja prehodov med delovnimi mesti in delodajalci. Takšna prožnost je sicer dobrodošla, vendar le v določenih okoliščinah – to je v času gospodarskega razcveta, ko je na razpolago, preprosto rečeno, več delovnih mest, kot je prosilcev oziroma iskalcev. V današnjem času je aktivnih iskalcev zaposlitve evidentiranih več kot 115 tisoč – da, 115 tisoč! Sinoči sem gledal televizijsko oddajo Dobra ideja, kjer je zelo dober in pomemben slovenski gospodarstvenik tudi povedal, da za manj zahtevna dela ne dobi delavcev. Tu pa se je treba zamisliti. V takšnih okoliščinah, prožnost kot taka ne predstavlja nikakršne varnosti, tako da ne moremo ravno govoriti, kot pravi predsednik Vlade, o "varni prožnosti".

Tudi glede vprašanja odpravnin in skrajševanja odpovednih rokov, obe vprašanji sta že bili predmet novele zakona o delovnih razmerjih, ki pa je bila lani v Državnem zboru zavrnjena, se stališče Poslanske skupine DeSUS ni spremenilo. Spremembe v smeri zniževanja pravic zgolj in le starejšim delavcem za nas nikakor niso sprejemljive, in to ne glede na to, da je zakon o urejanju trga dela zvišal čas prejemanja denarnega nadomestila za brezposelnost za en mesec, saj bi se odpovedni rok skrajšal kar za dva meseca; in ne glede na to, da je zakon o urejanju trga dela uveljavil za prve tri mesece nekoliko višji znesek nadomestila, saj bi se za krog delavcev s 25 let in več delovne dobe pri istem delodajalcu odpravnina znižala kar 40 %. Ker je šlo za poseg v pravice starejših delavcev, ki so najbolj občutljiva in ranljiva skupina že v času zaposlitve, saj to skupino delodajalci najhitreje odpustčajo, še bolj pa je ta skupina ljudi ranljiva kot kategorija brezposelnih, saj starejše neradi zaposlujejo, smo v Poslanski skupini DeSUS odločno nasprotovali takšnim spremembam. S stališča DeSUS-a je takrat predlagana ureditev preveč grobo posegla v pravice delavcev, ki so svoja najboljša leta, gledano z vidika učinkovitosti dela, pustili v podjetju, in s svojim znanjem in lojalnostjo delodajalcu bistveno prispevali za dobrobit podjetja in s tem posledično rasti kapitala. Povem lahko, da bomo v Poslanski skupini DeSUS tudi v prihodnje odločno nasprotovali krčenju in zmanjševanju pravic starejših delavcev, zlasti še zato, ker se z morebitno uveljavitvijo novele pokojninskega zakona, ki podaljšuje delovno aktivnost, mora ustvariti okolje, ki bo prijazno in varno za kategorijo starejših delavcev.

Kar se tiče modernizacije zdravstvenega sistema v Poslanski skupini DeSUS ocenjujemo, da gre prenova zdravstvenega sistema z dobro domišljenimi rešitvami v korist bolnikov. Menimo, da je minister Marušič na dobri poti, predvsem z načrtovano racionalizacijo zdravstvene mreže, ukinitvijo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, rigoroznejšo ureditvijo čakalnih vrst, kjer smo žal še vedno priča preskakovanju vrst, in s podobnimi rešitvami. Prav tako nestrpno pričakujemo redefinicijo košarice zdravstvenih storitev iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, za katero smo tudi prepričani, da bo tudi šla v smeri zaščite pacientovih pravic in ohranitve dostopnosti zdravstvenih storitev vsem bolnikom, ne glede na njihov socialni in ekonomski status.

Skratka, v Poslanski skupini DeSUS smo načeloma naklonjeni ukrepom Vlade, tako kratkoročnim kot tudi tistim z dolgoročnejšo naravo. Vendar, ponavljam, ne na račun kratenja pravic katerim koli kategorijam oseb, pa najsibodo to starejši, mladi, zaposleni, brezposelni.

Vseskozi bomo aktivno sodelovali tudi s svojimi, včasih morebiti malce drugačnimi pogledi, kot jih ima Vlada, in upamo in pričakujemo, da naši predlogi ne bodo naleteli na zaprta vrata kot, na primer, pokojninska reforma, temveč bodo podlaga za nadaljnja konstruktivna dogovarjanja in usklajevanja. Več kot dobrodošlo je o tej tematiki slišati ne samo odgovora predsednika Vlade na zastavljeno poslansko vprašanje, temveč, spoštovane poslanke in poslanci, tudi vaša

razmišljanja. Zato mene in ostale poslance DeSUS-a veseli, da ste naš predlog za razpravo, izražen na prejšnji seji, podprli. Prepričan sem, da bo današnja razprava pripomogla k boljšim rešitvam, predlogom, ki se bodo slej ko prej znašli ponovno na naših mizah in ki bodo, verjamem, v končni fazi pripomogli k stabilnejšemu gospodarstvu v naši državi in posledično tudi k večji socialni varnosti vseh ljudi. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Prosim, proceduralno, gospod Bogovič, izvolite.

FRANC BOGOVIČ: Spoštovani podpredsednik, imam proceduralni predlog glede točke, ki jo zdajle obravnavamo, za katero je predvidenih 6 ur razprave in katere predlagatelj je vodja poslanske skupine gospod Joško Godec, ki je imel na začetku 5 minut časa za dopolnilno obrazložitev. Vidimo, da je v časovnici 15 minut namenjenih tudi njemu, kar je toliko, kot imamo, na primer, v naši poslanski skupini vsi skupaj časa na voljo. Vidimo, da danes predlagatelja ni med nami, in moje stališče je – glede na to, da predlagatelj ni prisoten in da imamo ključne ministre Vlade danes tu, ki bodo povedali, kaj nameravajo storiti v prihodnje, pa tudi glede na stališče Poslanske skupine DeSUS – in bi predlagal, da se sestanete in se pri ključnih prioritetah dogovorite v koaliciji. Mislim, da je ta točka namenjena predvsem nekemu piaru, ne pa resničnemu reševanju problemov, kajti takšen odnos, da predlagatelji niso prisotni in da že iz stališča koalicijske poslanske skupine veje veliko nasprotovanje eni ključnih reform, ki zadeva Vlado, mislim, da danes niso podani pogoji za obravnavo te točke.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Oprostite, ali lahko definirate svoj proceduralni predlog?

FRANC BOGOVIČ: Glede na to, da ni predlagatelja, in glede na razhajanja, predlagam, da se točko prekine.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa. Glede časa bi povedal le to, da ves čas, ki bo preostal ob koncu naše razprave, bo porazdeljen, prav tako tudi čas predlagatelja. Jasno? Hvala.

Besedo ima gospod mag. Borut Sajovic v imenu Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa za besedo, spoštovani predsedujoči. Pozdrav predsedniku Vlade, ministricam in ministrom, sodelavcem, kolegicam in kolegom!

Seveda so trenutki, ko se mora tudi politika pogovoriti o tem, in moram reči, da sem z odgovori predsednika Vlade zadovoljen. Treba se je pa večkrat v življenju zavedati, da roka, ki dela, glava, ki razmišlja, naredi zagotovo več dobrega kot usta, ki kritizirajo, govorijo, pa še kakšen pridevnik bi lahko temu dal.

Dejstvo je, da sta gospodarska in finančna kriza kljub postopnemu okrevanju povzročili v državi

velika makroekonomska neravnovesja, še posebej znotraj evroobmočja. V času okrevanja gospodarstva je za krepitev rasti nujno povečevanje predvsem konkurenčnosti podjetij na tujih trgih, kot tudi domačega poslovnega okolja in predvsem narediti Slovenijo drugačno, privlačno za investitorje.

V obdobju gospodarske krize je bilo zagotovo prekinjeno razvojno dohitevanje Evropske unije, kar je v veliki meri povezano s strukturnimi razlogi, in to je tisto, kar mora biti naša prioriteta in skrb. Nižja produktivnost je posledica strukture slovenskega gospodarstva. Zavedati se je treba, da imamo manjši delež tehnološko zahtevnejših in na znanju temelječih storitev in da imamo tudi nižjo raven produktivnosti posameznih sektorjev, kjer je še precejšen potencial za povečevanje dodane vrednosti na zaposlenega, predvsem, če bomo intenzivirali raziskovalno-razvojne in inovacijske dejavnosti ter izboljšali človeški kapital. Ravno ta dejstva so se v času gospodarske krize pokazala kot ključna slabost slovenskega gospodarstva in ovira pri hitrejšemu ogrevanju.

Med razlogi za nekonkurenčnost izstopa tudi premalo učinkovita krepitev dejavnikov družbe znanja, ki se kaže v šibki in s podjetniškim sektorjem premalo povezani raziskovalno-razvojni dejavnosti ter nizki učinkovitosti univerzitetnega izobraževanja. Ravno to izobraževanje je premalo usklajeno s povpraševanjem po diplomantih na trgu dela, kljub temu da je bilo nekaj navora usmerjenega k zmanjševanju administrativnih ovir za razvoj podjetništva. Na drugi strani zapleteni birokratski postopki, še vedno otežujejo nastanek podjetij in njihovo poslovanje. Potem spet na drugi strani relativno tog trg dela ovira hitrejšo ukinjanje nerentabilnih delov gospodarstva. To ni omejitev le za hitrejši podjetniški razvoj, ampak tudi za priliv neposrednih tujih investicij, ki imajo lahko s prenosom znanj in tehnologij pomembno vlogo pri dvigu ravni produktivnosti podjetij. Poleg tega pa sta kratkoročno največji oviri za hitrejšo ožvitev gospodarstva plačilna nedisciplin in nestabilen finančni sistem oziroma njegovo neučinkovito delovanje na področju zagotavljanja nujno potrebnih virov financiranja podjetij.

Slovenija je v zadnjih letih poslabšala konkurenčni položaj na izvoznih trgih, če ga merimo s stroškovno konkurenčnostjo in tržnimi deleži. Nazadovali smo tudi pri najpomembnejših svetovnih kazalnikih gospodarske globalne konkurenčnosti in enostavnosti poslovanja, kajti prihitele so nas nekatere nove članice Evropske unije, ki so bile še ob vstopu Evropske unije precej za nami. Zato je pri izboljšanju konkurenčnosti gospodarstva ključna aktivna vloga podjetniškega sektorja. Ukrepi za izboljšanje konkurenčnosti so pomemben korak pri opravljanju ovir za hitrejši razvoj in oblikovanju spodbudnejšega poslovnega okolja, zagotovo pa ne morejo nadomestiti prizadevanj gospodarstva za izboljšanje svojih proizvodov in storitev. Pomembna je podjetniška iniciativa učinkovitega usmerjanja sredstev v raziskave – več za inovacije na podjetniški ravni – in tudi je pomembno izboljšati, še kako izboljšati kakovost velikega dela slovenskega menedžmenta.

Za nami je okrogla polovica mandata za vodenje države, ki smo ga dobili na volitvah konec leta 2008. Ljudje so si takrat želeli sprememb, želeli so si, da se neha politika, ki je delovala na principu napihovanja gospodarske rasti dvomljive kakovosti, da se preneha politika družbenega izključevanja, plenjenja državnih podjetij in njihovega izčrpanja, spornih orožarskih poslov, podrejanja medijev, politizacije tožilstva ter blatenja vseh in vsakogar preko predvolilnih brezplačnikov. Dejstvo je, ni pa opravičilo, da smo vodenje države prevzeli v težkih časih, saj je skoraj z dnem zaprisege skozi široko odprta vrata vstopila do tedaj tudi skrbno prikrita gospodarska kriza. Vedeli smo, da tako, kot je bilo, ne bo več. Vedeli smo, da bo treba zategniti pasove in se spopasti s krizo. V dveh letih spopada s krizo jo je Slovenija v primerjavi z večino evropskih držav, to je treba pa povedati naglas in si tudi priznati, odnesla bistveno bolje, čeprav se kritizerji, nezadovoljneži in hujskači vsak dan znova v tej državi trudijo dokazovati ravno nasprotno. Ampak še enkrat bom povedal tisto, kar sem rekel včeraj: kdor ne zaupa vase, kdor se ponižuje sam, je podlaga in bo tujčevi peti, konkurenca in konkurenti pa bodo to znali izkoristiti.

Po vseh objektivnih kazalnikih, kot so stopanja zadolženosti, stopnja brezposelnosti in stopnja revščine, smo zagotovo v spodnji tretjini, torej v tretjini držav v Evropski uniji, ki so bile na tem področju uspešne. Posledica takšnega uspešnega blaženja socialnih stisk je tudi to, da je Slovenija v primerjavi z drugimi evropskimi državami ostala relativno mirna in varna država, kjer se nezadovoljstvo ne izraža v nasilju na ulicah.

Pomembna točka, pomemben odstavek je tudi pregon gospodarskega kriminala. To področje je Vlada predstavila kot eno pomembnejših prioriteta svojega delovanja. To je v tem trenutku pomembno sporočilo državljanom in državljanom, ki upravičeno zahtevajo, da se taka dejanja prenehajo, odkrijejo in ustrezno sankcionirajo, in vse, kar je bilo na podlagi takega kriminalnega delovanja pridobljeno, tudi ustrezno zapleni in vrne v državni proračun. Sporočilo je in mora biti jasno: kraja je v sodobni Sloveniji nekaj nesprejemljivega in bo in mora biti brez milosti sankcionirana.

Ne nazadnje, kriza, s katero se soočamo, je zagotovo globoka kot gospodarska in finančna, je pa tudi kriza vrednot in zato se mora in se že odvija boj za izhod iz krize tudi na tem področju.

In če na koncu potegnemo črto, naredimo bilanco, kaj je torej tisto, kar je narobe? Zaradi česa upada zaupanje ljudi? Najprej zagotovo to, da ne znamo več, mogoče ne zmoremo, lahko pa tudi nočemo, stopiti skupaj in s tem, ko v javnosti odpiramo fronte, ki nimajo prav nobene zveze z razvojem Slovenije, segajo, gledajo pa daleč nekam nazaj in odpirajo vedno znova in znova neke stare rane, ki seveda državljanom in državljanom ne povezujejo, pač pa razdvajajo. Zato, gospe in gospodje, izgubljam zaupanje ljudi. Nadalje pa zagotovo tudi to, da smo v teh dveh letih boja s krizo v koaliciji zanemarili jasen razvojni fokus. V Sloveniji moramo najprej povečati naše lastne obrate, naše lastne aktivnosti in potem bomo lahko dohiteli in pa tudi skočili na evropski vlak razvoja.

Zagotovo pa smo nekaj pomembnih bitk v korist ljudi izbojevali v teh dveh letih, zdaj pa je čas za nov preboj. Ta pa je mogoč samo s tem, če najprej strnemo vrste, nato pa se v teh dveh letih osredotočimo na zagon ekonomije, v to, da naša podjetja dobijo delo, delavci službe, naš proračun pa prihodke. To pomeni, da mora država znova začeti investirati in da intenzivno pomaga pri sproščanju kreditnega krča.

Hvala lepa, se oprostam za prekoračitev časa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Dušan Kumer v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

DUŠAN KUMER: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani predsednik Vlade, spoštovane ministricice in ministri!

Preden bom predstavil stališče Poslanske skupine SD, moram izreči dva stavka, in sicer, ko poslušam velike zgodbe o varčevanju, bi zelo retorično povprašal: kdaj varčujemo, takrat, ko imamo denar, ali takrat, ko denarja nimamo? Koliko je bilo privarčevanega v državni upravi do leta 2008, preden nas je zajela ta kriza? Zato seveda sprašujem, predvsem tiste, ki ste sedeli tudi kot ministri v vseh prejšnjih vladah – koliko ste privarčevali? Ta statistika bi bila izredno zanimiva, če bi bila tudi na PowerPointu. Koliko ste vložili v nove razvoje, nove tehnologije za težke čase? In ti dve zadnji dve leti smo v nekem težkem času, ki bo očitno še nekaj časa trajal. Zato bi bilo dobro, da postrežete tudi s temi statističnimi podatki, da imamo neke primerjave v nekem daljšem časovnem obdobju in da ne izgledajo te stvari tako piarovske, kot je danes bilo izrečeno v nekem drugem kontekstu.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov pozdravljamo razpravo o razvojnih prioritetah Vlade, ker menimo, da je treba skušati doseči širši sporazum in soglasje za ukrepe, ki bodo v naslednjih pripravili Slovenijo na izzive prihodnosti. Pri tem pa se je treba vprašati, zakaj ta vlada od vsega začetka svojega nastopa intenzivno izvaja spremembe in kaj želimo vsi skupaj doseči z uveljavitvijo teh sprememb. Ne glede na mnogokatero izrečene kritike stanja in razmer v slovenski družbi na račun sedanje vlade in koalicije, nekatere so seveda tudi upravičene, je treba opozoriti na nekatera dejstva, ki jih najbolj strastni kritiki radi zamočijo. To je tudi razumljivo, saj so bili v preteklosti njihovi kreatorji in nosilci in njihovo delo še kako vpliva tudi na današnje razmere.

Slovenija se je konec leta 2008 znašla v stanju, ko gospodarstvo ni bilo pripravljeno na finančno krizo. Ne država in ne njene institucije na to niso bile dovolj pripravljene. To je dejstvo. Zato se je Vlada znašla v situaciji, ko je bil njen manevrski prostor za ukrepanje zaradi neizvedenih strukturnih ukrepov in napačne ekonomske politike v času konjunkturalne zmanjšanja. Zato je bila v ospredju odločitev, kako in s katerimi ukrepi omiliti posledice gospodarske krize in pripraviti podlago, razmere za ponovno gospodarsko rast.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov še danes menimo, da je bila odločitev prava, ko se

je Vlada odločila, da se ne glede na volilne obljube, kolikor je to mogoče hitro in učinkovito odzove na aktualne krizne razmere. Pri tem pa je treba izpostaviti in velikokrat ponoviti, sam bom še stokrat ponovil, da so današnji kritiki Vlade iz opozicije še pri imenovanju mandatarja leta 2008 Boruta Pahorja zatrjevali, da Slovenije še ni zajela kriza. Spomnimo se, tisti, ki smo sedeli v prejšnjem mandatu, kako arogantni so bili odgovori ministrov, tudi nekaterih, ki danes sedijo tukaj notri, v tej dvorani, in premiera, ko smo opozarjali na pregrevanja gospodarstva spomladi leta 2008, predvsem gradbenega sektorja, ko smo dnevno v tej dvorani morali gledati diagrame s 7 % gospodarsko rastjo. Danes vidimo, kdo je pripomogel k tej rasti – predvsem danes propadajoči gradbeni sektor. Na tem področju pa danes opozicija ne prihaja s predlogi, kako ohladiti pregreto in zaježiti stagnacijo tega sektorja.

Skratka, čez noč je bilo treba sprejemati protikrizne ukrepe, namenjene finančnemu sektorju, gospodarstvu in, kar je zelo pomembno, ohranjanju socialnega položaja prebivalstva. Marsikateri ukrep in marsikatero ravnanje bi lahko bilo bolj učinkovito, toda ne glede na to moram še enkrat poudariti, da je bila pot in ukrepanje, kako reagirati na krizo, po mnenju Poslanske skupine SD prava. Vlada in Poslanska skupina Socialni demokrati ne želita, da bi se Slovenija ponovno znašala v takšni situaciji, kot je bila v času finančne krize in velike recesije. Zaradi tega sprejemamo ukrepe, ki bodo Slovenijo pripravile na morebitne težke situacije tudi v prihodnosti. Gre za 6 prioritet, ki so ključne za delo Vlade do konca tega mandata. Z izvedbo konsolidacije javnih financ bomo postopno skušali zmanjšati javnofinančni primanjkljaj in se približati 3 % BDP-ja do leta 2013, ker želimo kljub varčevanju ohraniti razvojno naravnost proračuna in spodbujati gospodarsko rast in zaposlenost.

Na drugi strani pa je tudi res, da je izvedba konsolidacije javnih financ predvsem odvisna od uspešnosti pokojninske reforme. Poslanska skupina Socialnih demokratov se tega dobro zaveda, da bi v primeru neizvedbe pokojninske reforme ali neizvedbe konsolidacije javnih financ to vplivalo na znižanje bonitete države, kar bi poglobilo krizo in poslabšalo možnosti okrevanja gospodarstva, ki se je v dobrih časih konjunktore preveč zadolžilo, tudi s pomočjo ukrepov prejšnjih vlad. Neizvedba pokojninske reforme bi povzročila dražje zadolževanje za nove kredite in s tem višje obrestne mere za državo, občine, podjetja in ne nazadnje tudi za nas državljane, zaradi tega pa tudi nižje plače, večjo brezposelnost, nižjo gospodarsko rast in posledično tudi nižje pokojnine. Sprejetje pokojninske reforme je torej po našem mnenju nujna, če želimo imeti dostojne pokojnine, kljub temu da se zmanjšuje število zaposlenih in povečuje število upokojenih.

Tudi ukrepi na področju zdravstvenega varstva so pomembni za doseganje dostopnih in kakovostnih storitev zdravstvenega varstva ob finančni vzdržnosti in racionalizaciji izvajanja zdravstvenih storitev.

V Poslanski skupini SD podpiramo tudi dejstvo, da Vlada ne zapostavlja sedanjih težav, s katerimi se soočajo podjetja. Zaradi tega podpiramo paket ukrepov, katerih namen je izboljšanje plačilne

discipline. Sicer je Državni zbor rešitve glede plačilne discipline sprejel že na začetku mandata te vlade. Z januarjem 2010 smo skrajšali vračilo DDV na 21 dni, kljub temu da so bile to zahteve obrti prejšnji vladi, pred Pahorjevo vlado, ki bi to seveda mnogo mnogo lažje izvedla. Prav tako smo že uvedli plačilne roke države na 30 dni, sedaj seveda določamo najdaljši plačilni rok za javne organe, ki je največ 30 dni. S predlogom zakona o preprečevanju zamud pri plačilih bomo uredili plačilno disciplino z uvedbo 60-dnevnega roka za plačilo in uvedbo obveznih pobotov, kar bo kulturo izogibanja plačil po vsej verjetnosti glede na dosedanja prakso postavilo na glavo. Z rešitvami sprememb zakona od davkov na dodano vrednost bo določena prepoved uveljavljanja izstopnega DDV, če zavezanec za DDV ne plača računov v predpisanem roku.

Prav tako Vlada pripravlja spremembe na področju zakona o izvršbi in zavarovanju, katere namen je zagotovitev večje učinkovitosti same izvršbe.

V poslanski skupini podpiramo tudi spremembe zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, ki bodo omogočile večje varstvo upnikov insolventnega dolžnika. Zaradi tega bo potrebno dopolniti postopke prisilne poravnave tako, da se bo predpisal najnižji delež poplačila upnikov in najdaljši rok poplačila teh terjatev.

Vlada je tudi zastavila posebno prioriteto, katere namen je izboljšanje pogojev za delovanje podjetij. Cilj te prioritete je omogočiti hitrejšo prestrukturiranje podjetij, nuditi podjetjem čim bolj pregleden in enostaven dostop do različnih finančnih instrumentov, ki jih ponuja država. Zaradi tega je Vlada že 1. julija 2010 sprejela koncept razvojne platforme, ki bo potekala preko SID banke kot nacionalne razvojne in spodbujevalne institucije, kar lahko postane pomemben instrument novega slovenskega razvojnega modela. Zaradi tega bo razvojna platforma eden od ključnih ukrepov, ki bo pripomogel k prestrukturiranju gospodarstva v višanju dodane vrednosti poleg ukrepov, ki jih je Vlada do sedaj že izvedla ali jih izvaja na gospodarskem področju. Prav tako je treba upoštevati, da je država preko SID banke v času krize financirala za 2,8 milijarde projektov, kar je precej pripomoglo k razvojnemu financiranju podjetij v času krize. Dejansko pa Vlada spreminja zgrešen razvojni koncept prejšnje vlade, ko so subvencije še vedno služile kot mehanizem preživetja starih, velikih, v veliki meri tudi javnih podjetij in ne kot mehanizem pospeševanja razvoja perspektivnih podjetij, kar je tudi usmeritev strategije razvoja Slovenije.

Tudi z razvojno inovacijsko strategijo se želi slediti namenu vzpostavitve sodobnega raziskovalnega in inovacijskega sistema, ki bo omogočal višjo kakovost življenja za vse, z uporabo kritične refleksije družbe, učinkovitega reševanja družbenih izzivov.

Na podlagi prioritete izboljšanja delovanja trga se želi predvsem izboljšati zaposlenost, ki je akutni problem v Sloveniji. Vlada je v letu 2010 že sprejela ključni zakon na tem področju, to je Zakon o urejanju trga dela. Zakon se je letos začel izvajati, njegov temeljni cilj pa je povečanje varnosti iskalcev

zaposlitve, v določenem delu uvajanje koncepta varne prožnosti na trgu dela. Socialni demokrati ocenjujemo, da se bo z novim zakonom povečala učinkovitost pri izvajanju ukrepov aktivne politike zaposlovanja, kar je pomembno za povečanje socialne varnosti ranljivih skupin na trgu dela. Prav tako smo sprejeli Zakon o malem delu, ki bo lahko povezal ključne skupine ljudi s trgom dela; to je brezposelne študente in upokojenca. Zakon še ni veljaven, vendar pa je pomemben z vidika ohranjanja stika s trgom dela predvsem brezposelnih in upokojenih, ki želijo delati. S prenovo delovnopravne zakonodaje bomo še bolj temeljito uveljavili koncept varne prožnosti na trgu dela.

Na področju pravosodja je Vlada postavila prioriteto usmerjanja k ukrepom, ki bodo pripomogle k učinkovitejšemu pregonu gospodarskega kriminala. Gospodarski kriminal je v Sloveniji verjetno prisoten že dalj časa, ne samo zadnja leta, morda že vse od leta 1991. V kakšnem obdobju ga je bilo morda več, v kakšnem drugem malo manj, v tem obdobju zadnjih dveh let pa se ga preganja. Žal v Poslanski skupini SD ugotavljamo, da morda pozno, ampak še vedno ne prepozno. Prioritete so usmerjene k razširitvi zasega in odvzema premoženja z obrnjenim dokaznim bremenom, pospešitvi kazenskih postopkov z uvedbo pogajanj med tožilstvom in obrambo. Glede na vse navedene v poslanski skupini pričakujemo, da te konkretne prioritete vsaj deloma pomirjajo najbolj zahtevne kritike te vlade in te koalicije, ki venomer ponavljajo, kako je Vlada nesposobna, kako ne ve, kaj bi rada, da zamenjuje dolgoročne in kratkoročne prioritete za izhod iz krize in še in še bi lahko naštevali. Res pa je, da bo na teh prioritetah morala vztrajati in jih čim prej pripeljati v realizacijo. To pa je tudi sporočilo Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Zato za konec še dejstvo, da je dejansko pri tem treba ovrednotiti tudi dosedanje alternativne predloge predvsem Poslanske skupine SDS, za katere namreč velikokrat slišimo, da niso bili uslišani. Kakšne bi bile dejanske posledice izvedbe protikriznih ukrepov, ki so jih predlagali? Če bi Državni zbor sprejel paket ukrepov SDS, bi privedli do kakšnega primerljivega grškega scenarija. To je dejstvo. V dveh letih mandata te vlade je SDS predlagala dejansko pakete ukrepov, ki bi precej povečali primanjkljaj in bi v primeru izvedbe poslabšale boniteto države, kar bi pripeljalo Slovenijo v novo recesijo. V prejšnjem mandatu je znižala davke v višini 1,2 milijardi evrov in pregrevala gospodarstvo. Sam sem že omenjal, najbolj se to čuti pri pregrevanju gradbeništva. Bi se Slovenija lahko izvila iz krize le na podlagi izjav prejšnje vlade, ki je še v letu 2008 izjavljala, da se krize Slovenije ne bo dotaknila? To je večkrat ponovil premier prejšnje vlade še v letu 2008, ko smo predsedovali Evropski uniji. Nemogoče!

Zato v Poslanski skupini SD podpiramo te prioritete, vendar le v primeru, če ne bodo ostale le na papirju. Prvi paket je že v Državnem zboru, kar kaže na to, da bo Vlada vztrajala na realizaciji in to je dobro.

PODPRESEDNİK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod mag. Andrej Vizjak v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani predsednik Vlade, spoštovani ministri, spoštovane poslanke in poslanci!

Z veseljem bom nekoliko daljši v tem uvodu, kajti menim, da gre za pomembno temo in da je pravzaprav verjetno tudi treba pomagati Vladi pri reševanju zagat, ki jih ima. Zato bi bil vesel, če bi vladajoča ekipa prisluhnila in tudi analizirala nekaj tega, kar bomo povedali, za spremembo od dosedanjih aktivnosti.

Torej, ko seveda govorimo o tem, kako naprej, je treba vzeti v obzir najmanj tri stvari. Prva stvar je, kakšna so izhodišča. Druga stvar je postopek, vzporedno z vsem tem je pa vsebina, kaj želimo narediti. Danes smo pravzaprav videli predsednika Vlade, ko je govoril bolj ali manj o vsebini, kaj namerava narediti, ni pa govoril veliko o načinu, kako bo to uveljavil, še manj pa o izhodiščih, v katerih se Slovenija in slovenska država nahaja. Pa pojdemo po vrsti.

Želel bi najprej govoriti nekaj o izhodiščih in ker so nekateri pred menoj govorili tudi o izhodiščih leta 2008 in o izhodiščih leta 2010, bi podčrtal sledeče. Izhodišča v letu 2008 so bila takšna, da je vlada, aktualna vlada Boruta Pahorja, prevzela to državo z uravnoteženim proračunom. Še več, v letu 2007 je bil tudi minimalni presežek, redko v zgodovini te države se je zgodilo, da je imela Slovenija presežek, torej v dobrih časih smo varčevali, privarčevali, kljub intenzivnim investicijam – govorili ste o pregrevanju gospodarstva – smo privarčevali in je bil proračun uravnotežen: več smo pridobili v proračun, kot smo porabili v letu 2007. To je prva stvar. V Republiki Sloveniji smo takrat imeli rekordno nizko brezposelnost. 60 tisoč ljudi je bilo brez dela, verjetno od teh 60 tisoč ljudi jih je bilo 50 tisoč tudi nezaposljivih, saj kamorkoli smo prišli, so nam govorili delodajalci, da iščejo delavce in da jih ne najdejo na zavodu za zaposlovanje. V daljšem obdobju pred letom 2008 smo imeli več kot 3 odstotne točke višjo gospodarsko rast, kot je bilo povprečje evroobmočja, območja, v katerem smo bili. Skratka, rasli in razvijali smo se hitreje in zmanjševali svoj razvojni zaostanek za najrazvitejšimi, tako da smo dosegli v letu 2008 91 % povprečja Evropske unije. V tem obdobju je upadal tudi javni dolg, merjen v odstotkih ustvarjenega bruto domačega proizvoda. To je bilo izhodišče, ki ga je prevzela ta vlada, ki sedaj vlada in pogledimo, kaj je ta vlada pridelala po dveh letih.

Predsedniku Vlade sem že pri poslanskem vprašanju pred dvema dnevnoma naštel 10 ključnih postavk in jih bom danes še enkrat ponovil. To se pravi postavk, ki smo jih pridelali v teh dveh letih in so ključni problemi v Sloveniji.

Prvič, padec konkurenčnosti slovenskega gospodarstva. Urad za makroekonomske analize in razvoj, ki je uradna vladna institucija, verjetno kredibilna, verjetno njihovi podatki držijo, je ugotovila, da je Slovenija po zadnjih podatkih stagnirala ali nazadovala po vseh mednarodnih primerjavah konkurenčnosti gospodarstva. Švicarski inštitut IMD je celo zapisal, da je bil padec

konkurenčnosti v Republiki Sloveniji v letu 2010 kar za 20 mest, in sicer smo padli z 32. na 52. mesto med 58 državami v raziskavi in to je največji padec katerekoli države v tej raziskavi. Seveda so merili tudi drugi konkurenčnost in niti ena meritev ni bila, primerjalno gledano z drugimi, ugodna za Slovenijo.

Drugič, kazalniki gospodarske klime. Še avgusta leta 2008 smo bili v Evropski uniji na četrtem mestu, septembra lani pa smo bili na 18. mestu, kar je največji padec v Evropski uniji. To je en kazalec gospodarske klime, to je odgovor gospodarstva na to, kaj vidijo in kaj si lahko obetajo tudi od vladnih ukrepov v prihodnje.

Tretjič. Stroški dela. Stroški dela so v letu 2009 v Evropski uniji narasli za 2,2 %, v Republiki Sloveniji pa za 4,5 %, kar je četrta največja rast v Evropski uniji.

Četrtrič. Zamude pri plačilih oziroma neporavnane obveznosti naraščajo. Zneski neporavnanih obveznosti in število pravnih oseb z dospelimi neporavnanimi obveznostmi so se od leta 2008 do leta 2010 povečali za približno 3-krat, tako glede zneska kot glede števila.

Petič. Število stečajev. Od leta 2008 do leta 2009 se je število stečajev podvojilo.

Šestič. Padec bruto domačega proizvoda. Samo eno stvar, tu ne bi želel veliko besed izgubljeni. Mi smo padli z ustvarjenim bruto domačim proizvodom v največjih kriznih časih za izjemno velik delež in se je predsednik Vlade oprjel rešilne bilke 1,2 % rasti v letu 2010. Če bomo, spoštovani predsednik, približno tako rasli ali pa tako rasli, kot je napovedano v vaših napovedih, napovedih Umarja in drugih, potem bomo samo enoletni padec lovili pet let. In mislim, da je to absolutno neuspeh.

Kar se tiče padca bruto domačega proizvoda samo še to, da smo v letu 2008 bili na 91 % povprečja Evropske unije, v letu 2009 pa smo padli na 86 % povprečja Evropske unije, kar je za 5 odstotnih točk nižje. Če boste pogledali grafikone, kako težko smo ulovili in zmanjševali ta razvojni ostanek, boste videli, kako velik padec pomeni teh 5 odstotnih točk.

Sedmič, padec investicij. V letu 2009 in 2010 so gradbene investicije, investicije v opremo in stroje padle več kot dvakrat pod povprečje evroobmočja, se pravi, smo imeli tega dvakrat manj kot drugje.

Osmič. Primanjkljaj državnega proračuna oziroma prekomerna tekoča uporaba narašča. V letih 2009 in 2010 porabi državni proračun za 20 % več, kot zberemo z davki in drugimi prihodi državnega proračuna. Porabljeni denar pa gre žal v večini primerov za neke vrste tekočo uporabo, takšno uporabo, ki ne ustvarja nove dodane vrednosti.

Devetič. Povečevanje javnega dolga in poroštev. Od leta 2008, ko je znašal javni dolg skupaj s poroštvu Republike Slovenije približno 32 % bruto domačega proizvoda, je v letu 2010 narasel na 58,3 % bruto domačega proizvoda, kar je najslabši trend v Evropski uniji. Govorim o javnem dolgu skupaj z izdanimi poroštvu.

In končno desetič, najpomembnejše, spoštovani predsednik, o čemer vi sploh niste spregovorili; to je brezposelnost, delovna mesta, delovna aktivnost. V teh dveh letih ste praktično

podvojili število brezposelnosti. Trend v Evropski uniji je sedaj v teh letih že nasproten, brezposelnost se niža. In spomnite se podatkov o brezposelnosti po mednarodni metodologiji dela ILO, kjer smo bili v letu 2008, 2007 na drugem, tretjem mestu v Evropski uniji, sedaj smo na 7., 8. mestu in še vedno govorite, kako je uspešno, če smo boljši, kot je povprečje Evropske unije. Mi smo bili v samem vrhu po zaposlenih po tej metodologiji dela oziroma po najmanj brezposelnih, sedaj smo padli.

Torej, evropski cilj, 75 % stopnja zaposlenosti se v Sloveniji oddaljuje. Drugje beležijo prirast zaposlenih, nova delovna mesta in manjša brezposelnost, pri nas pa se ta problem pogloblja. Delovno aktivnih se je v obdobju od leta 2008 do leta 2010 zmanjšalo za 46 tisoč, spoštovani predsednik - 46 tisoč! - ob približno enaki količini Slovencev in Slovencev v državi oziroma ob enakem številu.

Zdaj sem vam nanizal izhodišča, ki ste jih imeli leta 2008, ko ste prevzeli vajeti, in ki jih imate danes, ko sprejemate ta paket kot enega izmed številnih dosedanjih paketov. Zato menim, da je treba pri teh izhodiščih zelo zelo spoštovati tudi sledeče poglavje, ki ga želim poudariti, to je način, kako uveljaviti vaše zelene spremembe, postopek.

Najmanj trije dejavniki so tu pomembni: koalicija, parlament z opozicijo in socialni partnerji. Vesel sem, da sem na koncu teh predstavitev stališč poslanskih skupin in sem lahko ugotovil, da v koaliciji ni enotnosti glede teh prioritet. Da marsikdo misli, da bi bilo treba še kaj dati in še kaj vzeti; da je pravzaprav tudi velika težava z nekaterimi projekti, ki so na poti. Naj vas spomnim na preteklo vlado, spoštovani premier, ko smo imeli – in včeraj sem z gospodom Samom Hribar Miličem na televiziji tudi govoril o tem –, ko smo sprejeli paket reform, eden izmed teh paketov reform je bila tudi enotna davčna stopnja, če se spomnite. Takrat so sindikati znoreli, ko so izvedeli za to namero, in tako naprej. Ko smo ugotovili v takratni koaliciji, da ni podpore v koaliciji za ta projekt, smo odnehali z njim. Se nismo ukvarjali z njim, ker je neumno riniti s projektom, ki nima koalicijske podpore, naprej. Kako ga bomo sprejeli, zakaj bi si razbijali glavo, polomili zobe, če projekt nima zadostne podpore že znotraj tistih, ki vladajo? Seveda, takrat smo s strani gospodarstva slišali očitke, zakaj smo odstopili od tega dobrega predloga, in ta očitek je še danes. Vi, spoštovani premier, pravzaprav pri teh namerah niti ne posvečate toliko pozornosti usklajevanju svojih predlogov s koalicijo. Še manj, spoštovani predsednik, se usklajujete z opozicijo, tudi pri ključnih projektih. Na začetku mandata smo vam v Slovenski demokratični stranki ponudili partnerstvo dva plus deset. To je bilo ponujeno partnerstvo po vzoru dobro delujočega partnerstva v preteklem mandatu, ki smo ga imeli kot takratna vlada s Socialnimi demokrati. Takrat smo vse zakonske tekste, preden smo jih sprejemali na vladi, uskladili s strokovnjaki v SD, če pa nismo uskladili, smo pa to tudi jasno napisali. Vendar smo skoraj vsakega, praktično vsakega, za katerega je takratna opozicijska SD izrazila interes, usklajevali. Spomnim se, kot minister sem z njimi usklajeval Zakon o gospodarskih družbah, Zakon o prevzemih, Zakon o gospodarskih zbornicah in podobno. To je bilo vse

usklajeno. Lahko vam še povem, kateri strokovnjaki z vaše strani so sodelovali: gospod dr. Rado Bohinc je bil velikokrat partner pri teh strokovnih diskusijah in usklajevanjih. Torej, mi smo vam po vzoru tega delujočega partnerstva na začetku mandata ponudili partnerstvo dva plus deset. Zakaj se je imenovalo partnerstvo dva plus deset? Zaradi tega, ker smo se zavedali, da imamo dve krizni leti in da imamo nujne strukturne reforme na mizi kot izziv pred Slovenijo, in zato smo bili pripravljeni sodelovati tako na kratkoročnem kot tudi srednje- oziroma dolgoročnem področju. Žal, od tega partnerstva ni bilo nič. Vendar razumem. Šlo je verjetno za neke prestižne politične razloge, verjetno ne na vaši strani, verjetno na strani gospoda Gasparija, ki ga, žal, ne vidim več med nami. In verjetno je bila tu velika zamujena priložnost.

Tretji zelo pomemben deležnik pri vseh teh ukrepih in spremembah pa so socialni partnerji. Verjamem, da krizni čas ne ponuja obilo časa za usklajevanje s sindikati, z delodajalci in da je tu treba biti učinkovit. Da! Včeraj smo slišali od predstavnikov socialnih partnerjev, tako sindikatov kot ne nazadnje delodajalcev, kako jalovo so potekala, recimo, pogajanja s socialnimi partnerji glede pokojninske reforme, in da bi lahko paralelno v tem obdobju usklajevali še kakšno drugo reformo, pa ali ni bila pripravljena ali pa ni bilo volje. Želim povedati, da je jalovost vaših dosedanjih ukrepov predvsem zaradi nespoštovanja pomembnosti teh postopkovnih oziroma ključnih deležnikov, ki jih imate v sprejemanju ukrepov, tako svojih koalicijskih partnerjev kot opozicije in socialnih partnerjev. In če ne boste usklajevali sedanjih ukrepov, ki jih napovedujete v teh tabelah s temi deležniki, potem se ne čuditi, če bo na koncu jalov uspeh oziroma ne bo izplena. In da ste krenili po napačni poti, dokazujejo davčni zakoni, ki smo jih predvčerajšnjim in včeraj obravnavali na Odboru za finance. Obravnavali smo zakon o odpravi zamud pri plačilih in zakon o DDV-ju, pri čemer noben od teh zakonov ni usklajen – ne pravnoformalno z Zakonodajno-pravno službo, ampak to še ni največji problem, ni usklajen s predstavniki Gospodarske in Obrtne zbornice! Da ne govorim o koaliciji, da ne govorim o opoziciji!

Torej, zakon o odpravi zamud pri plačilih, ki je namenjen gospodarstvu, da bo gospodarstvu dal neko korist, ni usklajen z gospodarstvom. Pa kako potem pričakujete nek uspeh oziroma pozitiven učinek delovanja takšnega predpisa?! Ali se vam zdi, spoštovani premier, normalno, da je Odbor za finance o tej temi včeraj razpravljaj, kot smo slišali, do pol dveh zjutraj? Zakaj razpravljaj, če je to pozitiven ukrep za gospodarstvo? Vsi bi dvignili roke v eni minuti in bi bila zadeva končana, pa ni bila. Zakaj ni bila – ker ni bila usklajena! In zdaj smo dobili neke rešitve, neusklajene rešitve, in vi si obetate pozitivne rezultate! Ne bo jih, ker ne morejo biti!

Torej, naštel sem vam zdaj nekaj postopkovnih predpostavk, ki bi morale biti spoštovane, da bi vaši predlagani ukrepi, ki rešujejo našo Slovenijo, zalegli. In spet se tu dela napaka po dobrih dveh letih vladanja in res težko si je obetati pozitivni izplen.

Spoštovani predsednik Vlade, končno tudi nekaj o vsebini vaših prioritet. Ko sem poslušal vaš nastop, spoštovani predsednik Vlade, in ko sem bral ta tekst, ki je na šestih straneh, navedenih je šest prioritet, sem pogrešal eno najbolj bistveno prioriteto. Vi je uvodoma sploh omenili niste, zapisana pa je zgolj enkrat v vseh šestih tekstih, to bi morala biti prva prioriteta te države. Prva prioriteta te države v času tako velike brezposelnosti, velikih socialnih stisk ljudi je to, da ljudje dobijo delo in pošteno plačilo za opravljeno delo. Vi ste, spoštovani predsednik Vlade, samo enkrat v tekstu Prioritete Vlade do konca mandata, samo enkrat omenili delovno mesto v smislu ustvarjanja novih delovnih mest, in sicer pri Razvojno-raziskovalni strategiji Slovenije oziroma Sprejem raziskovalne in inovacijske strategije. Tu so edino enkrat omenjene besedice ustvarjanje novih kakovostnih delovnih mest, čeprav bi verjetno to morala biti fil rouge – rdeča nit vseh ukrepov Vlade, vi osebno pa v uvodnem nastopu, sicer je bil res kratek, ste omenili samo enkrat delovno mesto, in to v kontekstu fleksibilnega rahljanja oziroma večje fleksibilnosti trga dela, ko ste omenili, da je treba lajšati prehode med delovnimi mesti. Glede ustvarjanja novih delovnih mest ali ustvarjanja novih kakovostnih delovnih mest, ne pri vas ne v tem dokumentu – pri vas sploh ni bilo besede, v tem dokumentu pa se najde samo enkrat.

Mislím, da je to temeljni problem, spoštovani predsednik Vlade, da se očitno ne zavedamo, ne zavedate, kaj je ključni problem te države. Ključni problem te države je, da gospodarstvo nima dela, da ljudje, ki so zaposleni v gospodarskih subjektih, posledično nimajo služb in da je posledica tega vsega skupaj tudi potem veliko krivic, ki se dogajajo na teh delovnih mestih: ni izplačil plač, stečajni in posledica je seveda tudi plačilna nedisciplina. Plačilna nedisciplina ni problem povampirjenih lastnikov kapitala, ki nočejo plačati malim podizvajalcem. Plačilna nedisciplina je problem tega, ker v obtoku ni dovolj denarja, ker so banke v nekem krču in ližejo lastne rane in se izvijajo iz lastne nelikvidnosti. Problem torej je, ker tega denarja ni. Problem je, ker ni niti novih svežih investicij, ki bi pognale kri po žilah temu gospodarstvu in zaposlile ljudi. In problem je tudi, če že je eno in drugo nekje slučajno, je pa seveda nemogoč izvršilni postopek, ki tudi, če nekdo se pojavi kot upnik, ima dolžnik tu neverjetno zaščito in zavlačuje s postopki, da glava boli. In če želite ta problem rešiti, se ga lotite pravzaprav na tak način, kot sem tudi povedal. Zato menimo, da te prioritete, ki so, mimogrede, podpore vredne, niso pa zadosti za rešitev tega problema. In če boste nadaljevali samo z reševanjem teh prioritet, bomo lahko delno probleme rešili v tej državi, če boste seveda uspešni pri teh prioritetah, ne bomo pa rešili tistega najbolj bistvenega, torej da bomo ustvarili nova delovna mesta. Ustvarjanje novih delovnih mest bi morala biti A1 prioriteta in bi jo veljalo, spoštovani predsednik, napisati tukaj pred konsolidiranjem javnih financ. Konsolidiranje javnih financ je izjemno pomembna stvar. Se strinjam, da ste jo dali na prvo mesto, vendar je to instrument za doseg te

prioritete, o kateri vam govorim: nova delovna mesta.

Tudi druga prioriteta izboljšanje pogojev za delovanje podjetij, to je instrument za to, da dobimo tisto, kar želimo. Želimo pa uspešno delujoča podjetja z novimi delovnimi mesti. Vse, kar sledi k izboljšanju plačilne nediscipline seveda sodi, to je pravzaprav bolj izhod v sili, vse to sodi v izboljšanje pogojev za delovanje podjetij. Izboljšanje plačilne discipline je eden izmed problemov delovanja podjetij. Nič ni napisanega glede zagotavljanja oziroma izboljšanja likvidnosti, to je verjetno v prioriteti izboljšanja pogojev za delovanje. Vendar mislim, da je to ključna stvar, ključna rakrana današnjega gospodarstva: nelikvidnost, premalo državnih projektov.

Ko sem se sprehodil, recimo, čez projekte, ki ste jih navedli v prvi prioriteti, recimo, 1.4 Priprava državnih prostorskih načrtov za državne ceste tretje razvojne osi in pristanišča Koper. Mi imamo več razvojnih osi v tej državi, ne samo tretjo razvojno os. Mi imamo več projektov, ki stojijo, kjer so projekti narejeni, pa stojijo, pa so strateško pomembni projekt. Naj vam omenim samo gradnjo hidroelektrarn na spodnji Savi. Gradnja hidroelektrarn na spodnji Savi je – pravzaprav je bila dokumentacija sprejeta že pred leti. Razpis za izbor izvajalca za gradnjo akumulacijskega bazena Hidroelektrarne Krško, ki je, mimogrede, vreden okoli 16 milijonov evrov, se ja zapletal bolj ali manj zaradi administrativnih zapletov na Ministrstvu za okolje in prostor leto dni in pol. Ta investicija bi se lahko začela že pred letom dni in pol, pa se je vrtela, ker enkrat Ministrstvu za okolje in prostor ni bil jasen način financiranja te verige hidroelektrarn, čeprav je bila to tretja elektrarna v verigi, ni bila prva, in tako naprej. In tu vidim, da bi pospešili gradnjo tega projekta, slišim, da Ministrstvo za okolje pripravlja zakon, da bo odložilo dokončanje tega projekta v leto 2022, čeprav je po sedanjem zakonu do leta 2015. Imamo zamude in bo škoda pri Hidroelektrarni Krško. Želim povedati, da imate na mizi nekaj projektov, ki bi jih lahko pognali, pa jih ne. Primer tudi tretje razvojne osi.

Slišim, da je že postopek javne razgrnitve za ta del tretje razvojne osi, ki povezuje Belo krajino z dolenskim avtocestnim krakom, in da bo pričetek gradnje šele v drugi polovici leta 2013. Zakaj? Zakaj? Zakaj ne v drugi polovici 2011? Torej, to so spoštovani, predsednik Vlade, problemi. Mi bi lahko pohitriti, pospešili. V tem parlamentu boste dobili vse glasove opozicije za interventno umeščanje teh ključnih državnih razvojnih projektov v prostor, kjer moramo pohitriti te postopke. Nam so zvezdogledi grenili življenje na spodnji Savi eno leto ali več, pa niso zvezdogledi tisti, ki gledajo v zvezde s strani, ne vem, raziskovalcev vesolja, ampak so to ene ribice, ki so jih tam našli in jih je bilo treba uporabiti kot argument za zavlačevanje tega projekta. Torej imamo neverjetno veliko tistih, ki ovirajo, spotikajo sprejemanje, umeščanje ključnih projektov v prostor in v času krize bi to lahko reševalo gospodarstvo, če bi pohitriti tudi te nacionalne razvojne investicije, s katerim se dvigne tudi konkurenčnost gospodarstva. Saj te tretje razvojne osi, posodobitve železnic, posodobitve energetske infrastrukture, ne nazadnje tudi posodobitve informacijske infrastrukture niso

samo zato, da bo gradbeništvo delalo. So zato, da jih bo gospodarstvo uporabljalo, in ljudje, in bodo s tem tudi dvignili svojo konkurenčnost in ne nazadnje tudi svojo učinkovitost in kakovost življenja.

Torej, spoštovani predsednik Vlade, v teh prioritetah pogrešam to ključno, to je odpiranje novih delovnih mest, in še bolj bi bil vesel, če bi bili notri tudi zelo ambiciozni cilji, s katerimi bi rekli, da boste do konca mandata vsaj spravili število delovnih mest na tisto število, ki ste jo na začetku mandata prevzeli.

Torej, v opoziciji tudi menimo, da bi bilo treba slediti še kakšni prioriteti v smislu dosega te nacionalne najpomembnejše prioritete, to je razbremenitev gospodarstva, tako administrativna kot davčna razbremenitev gospodarstva. V času, ko ne zberete davka od dobička. Zakaj vse, kar firme investirajo v investicije, ne opredelite kot davčno olajšavo? Zelo minimalen bo negativen fiskalni učinek tega, veliko pa bo sporočilo slovenskemu gospodarstvu in če gospodarstvo investira, ustvarja nova delovna mesta in ljudje imajo delo in ne sedijo na transferjih doma.

Torej, spoštovani predsednik Vlade, na koncu mi dovolite samo še sklep. V Slovenski demokratični stranki pravzaprav dobronamerno in pozitivno gledamo na vaše opredeljene prioritete, čeprav sem vam povedal, da so nekoliko pomanjkljive. Bi pa vas prosil, da v luči teh dobrih rešitev, ki so tudi notri, naredite kaj več za to, da bodo te rešitve tudi uveljavljene, da ne bodo ostale zgolj in zopet lepo napisane želje, ki se bodo na koncu zaradi napak pri sprejemanju povsem zaprastle v predalih. Torej, usklajujte se v konkretnih rešitvah znotraj koalicije, usklajujte se s socialnimi partnerji, sindikati, delodajalci, ne pričakujem pa, da se boste z njimi usklajevali z opozicijo, čeprav bi bil tega zelo vesel. Mislim, da v takšnih časih, v kakšne živimo, je poziv k sodelovanju več kot nujen in potreben in je lahko krona uspeha vsaj deleža teh zapisanih prioritet v prihodnjem obdobju. Prosim, ne zamuditi ne nazadnje tudi pozitivno naravnanih socialnih partnerjev in tudi opozicije pri tem. Jaz si naravnost ne morem predstavljati, kako je mogoče, da imate ob konstruktivnih predstavnikih gospodarstva – mimogrede, bivšega predsednika Obrtne zbornice Slovenije imate v poslanskih klopeh Socialnih demokratov, gospoda Miroslava Kluna. Bivšega generalnega sekretarja obrtne zbornice dr. Viljema Pšeničnyja imate sedaj kot državnega sekretarja na Ministrstvu za gospodarstvo. Obrtna zbornica pa napoveduje državljansko nepokorščino. Pravzaprav si sploh ne znam predstavljati, kako je to mogoče. Kmalu bomo slišali, da so obrtniki politično pobarvani po merah stranke SDS. Zanimivo. Verjetno bomo slišati to tudi za Gospodarsko zbornico. Gospodarsko zbornico, če bi poslušali včeraj gospo Avberšek, ko je komentirala zakon o zamudah, odpravi zamud pri plačilih, bi verjetno tudi zlahka umestili v neko politično grupacijo, ki vam ni blizu. Vendar gospodje, če boste tako gledali na gospodarstvo, da če se ne bo z vami strinjalo, ga boste takoj popredalčakli po politični noti, potem si pa res ne moremo obetati kakšne pozitivne spremembe v prihodnje!

Gospodarstvo je bistveno bolj pragmatično, sledi svojim ciljem: večja gospodarska aktivnost, lažje poslovanje, ne nazadnje tudi dobiček, ampak ob tem ima celo kopico sinergijskih pozitivnih učinkov in na ljudi z delovnimi mesti in na državni proračun, ko plačuje davke in prispevke. Zato prosim, prisluhnite gospodarstvu, prisluhnite zaposlenim in sindikatom in ne nazadnje prisluhnite delno tudi opoziciji.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi razprava poslank in poslancev.

Preden dam besedo prvemu prijavljenemu poslancu, me je za besedo zaprosil gospod predsednik Vlade, Borut Pahor. Izvolite.

BORUT PAHOR: Spoštovane gospe in gospodje, podpredsednik, priznavajoč tudi napake, spodrsrljaje in zamujene priložnosti v prejšnjih dveh letih dela mene in moje vladne ekipe, bi rad povedal, da sem glede na okoliščine, v katerih smo se trudili delati, na opravljene rezultate tudi ponosen. To, kot rečeno, ne pomeni, da smo lahko z vsem zadovoljni in da lahko, bom rekel, brezskrbno gledamo v prihodnji dve leti. Toda imeli smo vizijo reševanja problemov, ki so se nakopili z gospodarsko recesijo, imeli smo načrt, kako to vizijo uresničiti. Ta načrt smo tudi uveljavili. Ko smo sprejeli, recimo, načrt izhodne strategije, sem bil povedal, da je 4/5 od 27 zakonov sprejetih. Imamo vizijo za zadnji dve leti načrt in tudi odločenost, da ta načrt uveljavimo. To si želimo storiti skupaj z vami in kasneje se bom te priložnosti sodelovanje še dotaknil.

Ko sem imel uvodni nastop ob izteku leta 2008, sem dejal in tega mnenja sem še danes, da za prihajajočo gospodarsko krizo ne moremo kriviti prejšnje vlade. Prihajajoča gospodarska kriza je bila kriza svetovnega gospodarstva in bi prosil, da kadarkoli ocenjujemo tako uspehe kot neuspehe sedanje vlade in drugih pri soočenju s to krizo, ne pozabimo, da nimamo opravka s konjunkturo samo znotraj domačih političnih in gospodarskih okoliščin, ampak da imamo opravka z mednarodnimi okoliščinami; do neke mere lahko z njimi upravljamo, do neke mere pa one upravljajo z nami.

Treba je bilo zelo hitro reagirati na situacijo, v kateri smo se znašli. In v dveh letih me, spoštovani, skorajda niste slišali, da bi se za težave, s katerimi se soočamo in jih moramo reševati, izgovarjal s kritiko prejšnje vlade. Ampak, ko tudi danes poslušam o tem, kako je bilo z zapuščino leta 2008 in kaj bi lahko glede na zapuščino iz leta 2008 imeli leta 2011, pa vendar moram reči: nešteto stvari je kazalo na to od leta 2007, vključno s padanjem družbenega produkta, da se začneja nekaj, kar bo veliko hujšega kot samo nek padec ciklične konjunktore. Da se obeta gospodarska kriza neslutnih razsežnosti in, kot se je izkazalo, najhujša po drugi svetovni vojni v modernem svetu. In mi smo bili na to nepripravljeni. Če bi bili vedeži, ne bi bili reveži. Vendar naj povem samo en primer, s katerim smo se morali soočiti. Zavedajoč se, da BDP pada iz četrtertletja v četrtertletje, je vendarle v drugem četrtertletju Vlada leta 2008 sprejela kolektivno pogodbo za plače v javnem sektorju in, brez zamere, podtaknila eksplozivno bombo pod

reševanje gospodarske krize v letih 2009 in 2010 – ne, da bi to hotela, ampak to je bilo dejstvo, s katerim smo se morali soočiti. Ste kdaj slišali kritiko na ta račun z moje strani? Ne! Razumel sem, da je bila v dobri veri sklenjena pogodba, vendar pa smo se morali s posledicami te pogodbe soočiti. Ampak to je samo eden od primerov.

Jaz ne bi rad pogreval diskusije za nazaj. Rekel bi samo to: tisti, ki kritizirate delo te vlade, in imate v marsičem tudi prav, dvigate z obljubami, kaj vse bi bilo mogoče storiti, če ne bi imeli te, ampak drugo vlado, in kaj bo mogoče storiti, ko bo prišla druga vlada, delate najprej in predvsem slabo uslugo sebi. Če boste dobili mandat, ste s temi obljubami in s poglobljanjem razočaranja ter malodušja med ljudmi danes verjetno dosegli dodaten dvig razočaranja, ko boste, če boste, dobili mandat za vodenje države v prihodnje.

Imamo velike težave, mislim, da jih relativno dobro rešujemo, ne rečem, da brez spodrsrljajev in napak, vendar pa tudi leta 2011 ne morem reči, da je vse težko že za nami in da je pred nami samo še dobro. Tudi v naslednjih letih bo težko, ne samo nam, celotni Evropi in zahodnemu svetu. Zato zelo previdno tako s kritiko kot z obljubami. Treba je povedati, kdo in kaj bo storil drugače. Kaj lahko danes obljubi našim ljudem boljšega, brez da bi prišlo do odrekanja ali sprememb, v katere smo mi pogumno krenili?

Veste, te spremembe so bile tako globoke, da smo razjezili veliko večino političnih in kapitalskih omrežij v tej državi in si nakopali veliko število sovražnikov, ki nimajo nobenih drugih pričakovanj, kot da čim prej ta vlada gre, zato ker ne ustreza njihovim pričakovanjem. Moja naloga in naloga te vlade je, da ne ustreže njihovim partikularnim pričakovanjem, temveč pričakovanjem velike večine naših ljudi. In to je, da spravimo to državo iz krize. In to bi rad na tem mestu povedal: v prejšnjih dveh letih smo beležili velike težave, recesijo, nezadovoljstvo, velika razočaranja, vendar smo s politiko, ki bi jo, če bi moral izbirati, še enkrat ponovil, to recesijo zaključili in začeli zdaj z novim gospodarskim zagonom. Slovenija je na poti okrevanja. To seme, ki je z našimi spremembami, širšimi, ne samo gospodarskimi, začelo kliti in je prišlo ven iz te, bom rekel, trde zemlje, je še vedno zelo ranljivo, vendar je vzklilo, je zunaj. Ima možnost, da zraste v velik in obetajoč cvet, zdaj ga je treba samo negovati in ne pohoditi. Ne bi želel, da ga pohodi Vlada s svojimi ukrepi, ne bi želel, da ga pohodi cel politični razred. Zato si bom prizadeval, da bomo to, kar nas čaka v naslednjih dveh letih ali letu in pol, poskušali, kolikor je mogoče skupaj, med Vlado in parlamentom, med opozicijo in koalicijo, med Vlado in socialnimi partnerji usklajevati. Če to ne bo mogoče, bomo sprejemali ukrepe, kot bomo menili, da so najboljši za interese velike večine naših ljudi in te države. Ne ozirajoč se na popularnost in na izgleda za naslednje volitve. To štejem za državniško politiko. Vse ostalo je nevarno politikantstvo, ki dodatno povečuje nezadovoljstvo ljudi in dviga njihova pričakovanja, kaj vse si lahko obetajo od prihodnosti, če bo prišlo do zamenjave vlade. Pozor! Za temi obljubami in napovedmi Slovenijo, tako kot večino drugih držav v Evropski uniji, veliko večino, praktično vse, čaka še

naprej naporno obdobje. Recesija je sicer za nami, ampak kot je tipično za velike gospodarske recesije, ob izteku recesij pride do političnih kriz in te se danes dogajajo v svetu in ker je danes svet veliko bolj povezan, kot je bil kdaj koli, se to spet dotika nas na posreden način. Za nas je bilo izjemnega pomena, da smo znali umiriti odnose z eno od naših sosednjih držav, da nas ti morebitni nemiri, morda celo konflikti ob meji ne bi vznemirjali pri našem fokusiranju gospodarske in socialne teme, da smo okrepili prestiž in da kot država lahko danes sodelujejo s tistimi v Evropski uniji, ki gledajo pogumno in ambiciozno naprej.

Zato bi rad rekel: vedno sem verjel in bom tudi naprej verjel v usklajevanje. Jaz kot politik nisem nikoli kompromisa razumel za poraz. Če je bil kompromis, ki je storil korak naprej, potem sem to štel za neko modro odločitev in tudi danes sem v tem smislu konsenzualen politik. Vem pa, da sem odgovoren za vodenje Vlade, ki mora ukrepati. Če ni konsenza, potem je na meni in na tej vladi odgovornost za odločitve. Tako socialnim partnerjem kot opoziciji sporočam, da je Vlada pripravljena na dialog in na kompromise. Vlada bo delala v dobri veri in če bodo v dobri veri ravnali tudi socialni partnerji in opozicija, bomo iskali kompromise za rešitve. Pri čemer moram še enkrat povedati, gospe in gospodje, ustvarjanje iluzije, da je veliko prostora za možne kompromise, da je veliko prostora za ukrepe, ki so popularni, pa bodo hkrati ozdravili našo ekonomijo in omogočili nadaljevanje socialne politike, kot jo imamo v naši državi, je lahko precej nevarno orodje v rokah, ker bo privedlo do novih razočaranj ljudi, ki si jih naši ljudje ne zaslužijo. Živimo v težkih časih, težkih problemov smo se lotili predano in smo jih v večini tudi strli. Ne vselej tako, kot smo si želeli, ne vselej tako hitro in uspešno, kot smo si želeli, ampak še enkrat moram povedati: Slovenija je na poti gospodarskega okrevanja. To seme je vzkliko, ne pohodimo ga, dajmo ga skrbno zalivati, da bo zrastle v obetajoči cvet za to in naslednje generacije. Mislimo dolgoročno! Ne obljublamo preveč ljudem, ker v teh okoliščinah to ni fer do njih. Ni fer.

Ko sem pričel mandat in moji sodelavci me poznajo, zjutraj znova in znova sprejemem svoje najtesnejše sodelavce, ki mi prinesejo najprej slabe in potem dobre novice, so bile mesece in mesece samo slabe novice. In enkrat sem vprašal: "Brez zamere, ali je kakšna dobra novica?" In šele konec leta 2009 so mi rekli: "Dobra novica je ta, da je danes manj slabih." In potem se je počasi začelo kazati tudi nekaj luči na koncu predorov. Počasi, zelo počasi in smo šli po tistih poteh, za katere smo presojali, da so v skupno dobro. In danes je Slovenija suma sumarum na poti okrevanja. Prosim, da tega ne podcenjujemo. Ni v sijajni kondiciji, ni brez skrbi, ni brez problemov, ampak je na pravi poti. Zdaj.

Mi imamo, da končamo naš mandat, tudi vizijo, načrt in strategijo uveljavljanja tega načrta in rekel sem s socialnimi partnerji in z opoziciji, če bomo, in v kolikor bomo, vsi delali v dobri veri. Ni pa mogoče postavljati ultimativ ne z naše strani, ne s strani socialnih partnerjev, ne opozicije. In jaz v dobri veri zdaj, da znova ponudim roko za sodelovanje pri teh prioritetah, ne bomo omenjal

razlogov, zakaj nismo uspeli sodelovati v teh dveh letih. Zavaljo investicije v dobro sodelovanje v zadnji čas mandata, torej v dobri veri in v želji, da bi sodelovali, bom pustil ob strani razloge, ki so to sodelovanje, v katerega sem verjel tudi takrat, ko sem bil v opoziciji, ne bom zdaj zahajal, ampak bom znova rekel: če in kolikor ste, tudi tukaj, zlasti dragi kolegi v opoziciji, pripravljeni sodelovati pri konkretnih sprejemih 27 zakonov, nekateri prihajajo na dnevni red Vlade v četrtek, ampak od tukaj naprej pa vam bomo osnutke poslali in vas bomo vprašali za mnenje in boste imeli v času, ko bo potekalo medresorsko usklajevanje, ko bo potekalo usklajevanje znotraj koalicije, tudi vi možnost, da poveste vaše stališče. In naj ne bo nobenega dvoma, kot predsednik Vlade, moji ministri in ministrice ne bodo zavrnili pobude ali predloga, če bo dober, samo zato, ker je vaš. To bi bilo nesmiselno! Seveda, na koncu je naša odgovornost, da sprejmemo, kar sprejmemo, in za to tudi odgovarjamo. Ampak, pravim vam, mislim, da ni treba sejati nerealnega optimizma med ljudmi, treba je samo biti realen in reči, da glede na vse, kar se je zgodilo ob začetku krize in med njo, je Slovenija relativno dobro šla skozi to krizo in zlasti omogočila, da ljudje, ki niso bili krivi zanjo in so bili socialno najbolj ranljivi, kljub vsem stiskam, ki jih mi dobro poznamo – bolj dobro, kot si kdo misli –, smo to veliko, velikansko krizo relativno dobro premagali, začeli nov zagon in imamo načrte za naprej. Razumem, da je to bilo zdaj zelo politično stališče, ampak je bilo očitno treba to reči. Zato, ker se mi zdi, da obstaja neka možnost, da se – in to bi zdaj rekel na koncu – Slovenija s svojimi performancami, ki jih ima, priključi na najhitrejši voz razvoja znotraj Evropske unije.

9. marca bom prišel pred Odbor za finance in za zunanjo politiko. Skupaj z vami, kot vidite torej v sodelovanju, v želji po sodelovanju med Vlado in parlamentom, bom poskušal predstaviti razloge, zakaj Slovenija ne bi smela imeti preveliko pomislekov, razen nekaterih dodatnih poudarkov, ko gre za tako imenovani pakt za konkurenčnost, ki ga predlagata Nemčija in Francija. Kot veste, ta pakt, dovolite, da mu namenim samo kanček pozornosti, prinaša šest "benchmarkov": odpravo indeksacije plač, vzajemno priznavanje kvalifikacij, skupno davčno osnovo za podjetja, prilaganje pokojninskih sistemov demografskih gibanjem, obveznost, da vse države članice v svoje ustave ali zakone vključijo mejno vrednost javnofinančnega dolga, vzpostavitev nacionalnih kriznih mehanizmov za reševanje bank v primeru težav. Mi že imamo ad hoc skupino, ki se pod mojim vodstvom ukvarja s pripravo na vrh Evropske unije konec marca, kjer se bo obravnaval ta dokument. Jaz zdaj ne bi zahajal v njegove podrobnosti, ampak rad bi samo to povedal za naše ljudi. Imamo načrt naših domačih nalog v Sloveniji in vidimo priložnost, da jih paralelno uveljavimo z našim sodelovanjem, skupaj s tistimi državami znotraj evroobmočja in Evropske unije, ki razmišljajo podobno kot mi oziroma mi razmišljamo podobno kot oni – ambiciozno. In tukaj vam pravim, če in kolikor – ali lahko prosim za pozornost, ker se mi zdi za zelo pomembno vprašanje – v mesecu marcu, če bi tukaj zamudili priložnost, morda dolgo časa podobne ne bo več, ker bo treba sprejeti

odločitev. Če se bomo v tem mesecu odločili – če bo seveda tukaj več alternativ, danes natančno glede tega ne morem dati informacij –, da sprejmemo glavne obveznosti iz pakta za konkurenčnost, ki ga predlagata Nemčija in Francija, potem smo sprejeli nase pravzaprav najbolj zahtevne naloge, ki lahko čakajo Slovenijo, zato da bo, kot je bila upravičeno izrečena kritika, odpravila primanjkljaj glede konkurenčnosti v Evropski uniji. Toda to bodo hude domače naloge, ki bodo terjale velike spremembe doma, veliko nejevolje, vendar pa bodo dale rezultate. Mi bomo s to diskusijo v marcu nadaljevali, odprti bomo za kritike, odprti bomo za predloge.

Moja vizija je bila v zadnjih dveh letih, da Slovenija izplava iz krize tako, da se bo, kakorkoli že, po njenem koncu, če le ne bo prišlo do kakšnih nepredvidljivih dogodkov, in danes je mednarodna skupnost bolj nepredvidljiva, kot je kadarkoli bila po drugi svetovni vojni, da se bo znašla v skupini ali ostala v skupini tistih držav, ki bodo tvorile jedro evropske razvojne hitrosti. In zaenkrat smo na dobri poti, da nam to uspe. Predlagam, da to delamo skupaj. Pred seboj imate šest prioriteta, imamo izkušnjo, da smo jih sposobni uveljaviti, ker nam to kaže izhodna strategija, in imamo politično voljo z naše strani, da jo usklajujemo tako, da bi nam uspelo.

In še enkrat opozorilo. Če bo prišlo do drugačne odločitve, bo to pomenilo, da bo Slovenija začela zaostajati, in to tako, da bo v nekaj letih zdrsnila na razvojni rob Evropske unije. Za ceno kratkoročne socialne stabilnosti, ki dolgoročno ne bo vzdržala, ker ne bo gospodarskih pogojev zanjo. Mislim, da je bilo fer in prav, da smo v prvih dveh letih pazili na socialno povezanost v državi, ampak ne zaradi političnega miru, ampak zaradi tega, da smo vzdržali solidarnost kot eno od vrednot, ki drži tako majhno skupnost, kot je Slovenija. Tudi v nacionalnem smislu. In zdaj je čas, da zavoljo ne nazadnje tudi uspeha pri tem, glede socialne povezanosti, poskušamo med ljudmi vzbuditi ne dovolj nepotrebnega optimizma ali praznega upanja – ne! –, ampak dovolj realnosti, da smo Slovenci vedno premagali hude trenutke v naši zgodovini, da bomo tudi tega. Da bomo tudi tega! Ta zgodba o okrevanju Slovenije se bo dobro končala, in če zdaj ni dobro, pomeni samo, da se zgodba še ni končala.

Zato bi na koncu, preden bom dal besedo ministrom in ministricam, še enkrat rekel. Zdaj smo v enem prelomnem trenutku, iz suhe prsti, kjer je bilo videti, da ne bo zraslo nič po koncu recesije, je vzklilo seme. Zdaj ga je treba negovati, ne pohoditi! In to je v interesu vseh! Ker bo, bom rekel, rast tega še zelo težavna in kdorkoli bo vodil državo v teh treh, petih, sedmih letih, se bo s tem soočal. Naloga političnega razreda, naj bo opozicije ali koalicije, je da poskuša in stremi za tem, da po svojih najboljših močeh uspe v ambiciji, ki sem jo prej povedal.

Naprej pa bodo moje kolegice in kolegi odgovarjali na vaša vprašanja glede podrobnosti, ki so povezane s to strategijo.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod predsednik Vlade.

Naslednji je v imenu Vlade za besedo prosil mag. Mitja Gaspari, minister, odgovoren za razvoj in evropske zadeve.

Minister Gaspari, izvolite.

MAG. MITJA GASPARI: Se opravičujem, saj nisem prosil, ampak bom vseeno...

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Sporočeno mi je bilo...

MAG. MITJA GASPARI: Hvala lepa. Spoštovane poslanke in poslanci!

Na to, kar je bilo že rečeno, danes ne bi želel polemizirati, ker dokumenti obstajajo, tudi izjave obstajajo iz preteklosti do danes, tako da kaj veliko z besedami ne bomo storili. Morda bolj, da enostavno ugotovimo, ali so dejstva tista, ki jih vidimo na enak način, ker o vrednostnih sodbah najbrž ni nujno, da se moramo poenotiti, ker se bomo težko, ampak o dejstvih pa bi verjetno se morali.

Prvič, kaj se sploh v Evropi dogaja od leta 2005, recimo, do 2011. Evropa je doživela v letih 2005 do 2008 vzgon, ki ni bil običajen za celotno evropsko gospodarstvo – ne prej, približno vsaj 15 let pred tem takega vzgona ni bilo. In ta vzgon ni nastal na maksimi "Evropa najbolj konkurenčno območje v svetu", ampak na relativno slabo vodeni fiskalni politiki in pa na razvoju tistih dejavnosti, ki so v krizi pokazale največje težave. Ni bila Slovenija edina, ki se ji je zataknilo pri gradbeništvu oziroma gradbeni dejavnosti. Nekaj držav, ki so danes v najhujši krizi, so imele podobne koncepte razvoja. Španija in, recimo, Portugalska in deloma Irska so take države, ki so, ko so iskale, kam naložiti prosta finančna sredstva, ki so nastajala z ustvarjenim družbenim proizvodom, so se odločile za interno razvitost, se pravi, ne konkurenčni razvoj, ampak nekonkurenčni razvoj. Torej, spodbujanje gradbene dejavnosti, nepremičninskih poslov, ki je temeljil na uvozu poceni delovne sile in na relativno nizkih plačah za to delovno silo. Tu je Španija tipičen primer, Irska pa na podoben način tudi. Na drugi strani smo imeli države, kot je Grčija, ki so trošili daleč preko svojih meja tudi v najboljših časih in se je zgodba enostavno zelo preprosto končala, s tem da je država zapadla ne v krizo likvidnosti, ampak v krizo nesolevnosti. Tega Evropa še ni dokončno priznala, ker jemlje odločitve postopoma, tako kot se jemljejo aspirini za bolečino, čeprav je bolečina znak neke hujše težave.

Samo nekaj držav v Evropi je obdobje 2005–2010 oziroma 2008, bolje rečeno, znalo izkoristiti na način, ki danes daje rezultate. Ena med njimi je Nemčija, ki je šla skozi izjemno težko obdobje prilagajanja, če pustimo obdobje takoj po združitvi Nemčije, ampak predvsem v začetku leta 2000 naprej, ko je z relativno ostrimi ukrepi, čeprav je to socialna država, tudi po ustavi, poskušala ujeti zamujen vlak konkurenčnosti izpred tega obdobja – in ga je tudi ujela. Države, ki tega niso ujele, so predvsem države sredozemskega bazena, kot so Italija, kot so Španija in še nekatere druge, Grčija seveda in še nekatere druge. Slovenija se je tu znašla nekje vmes. To, kar je bilo danes rečeno, da se je pred letom 2008 na področju konkurenčnosti

stvari odvijale odlično – žal se niso odvijale odlično. Nas je poganjal evropski cikel rasti, ciklične rasti, znotraj tega je bilo pa veliko nakopičenih težav že takrat. Konce koncev strukturni primanjkljaj tudi v Sloveniji, ta strukturalni primanjkljaj javnih financ kaže, kaj se dogaja brez tistega dodatka, ki nastaja zaradi kratkoročnega vzgona gospodarske rasti nad tisto normalno rastjo, ki je dolgoročno vzdržna. Naš strukturalni primanjkljaj se ni izboljševal v teh letih. Torej smo izkoristili gospodarski cikel, ki je bil, kot pravimo, nadpovprečno dober v vsej Evropi, za to, da smo na njem plavali, nismo pa uspeli znotraj tega postoriti, čeprav je tudi prejšnja vlada imela na začetku nekaj dovolj jasnih opredelitev glede gospodarske reforme, ki se večinoma potem niso realizirale; se pravi, dobri cilji, dobra vizija, postopkovno pa relativno šibka izvedba. To, kar se tudi nam sedaj očita, recimo, v tem obdobju, kako je, bi rekel, ekonomsko gledano seveda precej težje.

Če pogledamo to stvar, se nam je konkurenčnost slabšala že od leta 2007 naprej, potihoma, ampak tako kot visok pritisk pri človeku, ki se ni čutil pretirano, malo je bilo omotice, več od tega se pa ni čutilo. Tudi če pogledamo javne finance, mi smo že leta 2008, ko je bilo še normalno leto s 3 % rastjo, zaključili z javnofinančnim primanjkljajem, ki je bil skoraj 2 %. Če pogledamo strukturalni primanjkljaj, je bil še toliko večji. Torej je prihajalo na dan tisto, kar bi v Sloveniji v vsakem primeru prišlo na dan, tudi če ne bi bilo tako hude krize, kot je ta, ki nas je zadela, ne samo nas, ampak tudi druge.

Kar se tiče zaposlovanja, mi smo v tem času močno povečali zaposlovanje ne visoko kvalificiranih delovnih mest, ampak pretežno nizko kvalificiranih delovnih mest, ker če pogledate, katera delovna mesta so se izgubljala v obdobju po tem, so se izgubljala predvsem delovna mesta, ki so nizko plačana oziroma v industrijah oziroma v dejavnostih, ki imajo nizko dodano vrednost. Gradbeništvo je pogajanja visoka zadolžitve za izvajanje del na avtocestnem omrežju, kar je, fizično gledano, dobro, ker smo zgradili nek dodaten infrastrukturni sistem, ekonomsko gledano pa ni mnogo prispevalo k temu, da bi se ta gospodarska rast strukturalno prijel. Se tudi ne bi prijel, ker bi konec tega ciklusa slej kot prej prešel tudi brez krize. Avtocest ne bi mogli v nedogled graditi. Ta projekt na spodnji Savi je hvalevreden projekt, ampak ni nacionalni projekt v smislu dodane vrednosti v gospodarstvu, to je fizično zelo pomemben projekt, gospodarsko gledano za zaposlovanje, to, kar je bilo rečeno, pa nima kakšnega zelo dramatičnega vpliva na povečanje stopnje zaposlenosti v gospodarstvu, ker je pretežno visoko kapitalno formuliran in je zaradi tega dodatne zaposlenosti zelo malo. To velja tudi konec koncev za avtoceste, saj v času, ko smo gradili avtoceste, smo zaposlovali ogromno ljudi na kvaliteti delovnih mestih. Tisto, kar gospoda Vizjaka moti – glede na to, da je omenil kot prvo prioriteto zaposlovanje –, je zaposlovanje, ki se res lahko zgodi, ne skozi državne javne investicije, ampak skozi avtonomne privatne investicije. Tam, kjer podjetja sama investirajo, pa ne zaradi tega, ker jih država za to spodbuja, ampak zaradi tega, ker imajo poslovni interes, da modernizirajo, pospešijo,

razširijo svojo dejavnost, ne samo na domačem, predvsem na tujih trgih. V tem primeru tudi olajšava, ki bi prinesla 100 % olajšavo za investicije, ne bi veliko pomenila, ker v tem trenutku ni problem olajšava za investicije, ampak je problem prezadolženost. In ta se ne reši z olajšavo na dobiček, ampak se reši z rekonstruiranjem naložb in zniževanjem obremenitev, ki so finančne narave iz odplačevanja prevzetih obveznosti. Pa bom potem na koncu nekaj o ukrepih povedal na to temo.

Torej ne gre za to, da bi zaposlenost pri nas ne bila osrednji element delovanja, ker konec koncev zaposlenost ni cilj zase, ampak je instrument za dobrobit državljanov in državljanek, se pravi, da lahko živijo materialno gledano boljše kot bi brez tega. Se pravi, zaposlenost ni cilj, je pa sredstvo za to, da se dvigne osebni in pa tudi skupni standard v državi, in ukrepi o katerih se pogovarjamo, o katerih imamo lahko stališča bolj ali manj podobna ali pa ne, so usmerjeni v to, ker če gospodarske rasti v Sloveniji brez dodatnega zaposlovanja ne bo, ob tem, da imamo relativno nizko prisotnost dodatnega kapitala, ki bi prihajal iz tujine, ker ga je v Sloveniji relativno zelo malo. Torej, kombinacija kapitala in dela v tem primeru je usmerjena v to, da je čim več ljudi v Sloveniji aktivno delujoče zaposlenih, vendar ne zaposlenih zato, da so lahko na socialnih prejemkih, ampak zaposleni zato, da bodo iz te zaposlitve dobili takšno plačo, ki jo zagotavlja relativno visoka dodana vrednost.

Če pogledamo ta trenutek, katere gospodarske dejavnosti zaostajajo – ne zaostajajo pretežno gospodarske dejavnosti, ki imajo visoko dodano vrednost, razen ene izjeme, to je finančni sektor, o katerem lahko nekaj več v nadaljevanju –, zaostajajo trgovina, gradbeništvo in kmetijstvo. Torej so to dejavnosti, če pogledate po dodani vrednosti, ki je bila objavljena s strani statističnega zavoda v objavi tega podatka o gospodarski rasti iz leta 2010, potem so se sedaj zelo lepo začele koncentrirati slabosti okrog sektorjev, za katere smo vedeli, da so slabo konkurenčni in nizko produktivni. Veliko težav v kmetijstvu ni zgolj zaradi trgovine, ampak zaradi relativno slabo delujoče predelovalne industrije in tudi primarnega sektorja. Bilo je veliko investicij, privatnih in drugih v kmetijstvo, ki žal ne dajo tistih rezultatov tudi v primarni proizvodnji, ki bi jih morda iz teh investicij pričakovali. Enako velja seveda v gradbeništvu, kjer ni vse slabo. Slabo je to, da so podjetja ujetniki, ta gradbena podjetja ujetniki tistih lastnikov, ki s temi podjetji ne znajo delati; in v tem primeru je pravosodni sistem tisti, ki mora čim prej prekiniti ta odnos lastnika do podjetja, torej razlastiti lastnike, ki so podjetja pripeljali do nesolvenčne situacije. Recimo, nekaj primerov večjih podjetij kaže, da ta postopek traja zelo dolgo in se odvija prepočasi. V tem trenutku je nekaj gradbenih podjetij takih, ki bi lahko mirno nadaljevala s svojim delovanjem v bodoče, ker imajo dobro tehnologijo in imajo tudi veliko inženirjev in tako naprej, če bi bili razbremenjeni tega odnosa, ki ga imajo sedaj lastniki, ki ta podjetja obvladujejo. Toliko glede nekaterih stvari, ki so bile danes tudi omenjene.

Glede proračuna 2008 – ni bil usklajen, če je to kakorkoli pomembno. Nezaposlenost je bila nizka, vendar ciklično nizka, ne pa strukturno nizka, ker so bili ljudje, ki so bili nezaposljivi, so ostali nezaposleni tudi v nadaljevanju in se je ta prirastek nezaposlenih, na tistih 60 tisoč še dodatnih 40 tisoč, v bistvu pretežno nabral v panogah, za katere sem rekel, ki so že takrat kazale slabosti in so se ob prekinitvi tega cikličnega vzgona tudi izpela. Javni dolg je naraščal seveda tudi že v času pred letom 2009, in sicer če pogledamo, koliko so narasla jamstva države za zadolžitve v nekaterih sektorjih v Sloveniji že pred letom 2009, je jasno, da je takrat prišlo najmanj za 5 % točk povečanja jamstev, pretežno za Dars, kar zopet ni slabo, če bi znali, če bomo znali s tem premoženjem, ki je zdaj v okviru zgrajenih objektov in v lasti Darsa, pogumno gospodariti in ga tudi v bodoče dobro izkoriščati. Temu prav gotovo ne prispeva sistem, kakršnega imamo sedaj glede cestninjenja, ki je stvari zavrli, ne pa pospešil, kar se tiče učinkovitosti na tem področju.

Zdaj pa glede konkurenčnosti. Vi ste verjetno dobili to gradivo, ki ga je tudi Vlada sprejela glede konkurenčnosti, kjer je jasno, da so tendence glede konkurenčnosti slabe – ne zadnji dve leti, ampak že nekaj let dlje od tega; da je nekaj pomembnih elementov, ki so povezani s stroški dela. Stroški dela so v Sloveniji leta 2009 porasli bistveno bolj kot v povprečju Evropske unije zaradi uveljavitve zakona o plačah v javnem sektorju. To je empirično dejstvo, o tem se ni treba prepirati. Če pogledate podatke, dobite takrat velik vzgon v plačah, ki je skupne plače v Slovenije, ne samo v javnem sektorju, pognal nad raven, ki bi bila vzdržna glede na rast družbenega proizvoda. Vsi vemo, kako velike težave so povezane s tem, da bi ujeli odnos med rastjo plač in produktivnostjo, ne samo v gospodarstvu, ampak tudi zunaj njega, in javni sektor glede produktivnosti, to se da izmeriti, ne sledi temu, kar dejansko tudi lahko s produktivnostjo doseže. V gospodarstvu je pa zanimivo, da predvsem sektorji, ki so že precej let pretežno v državni lasti, izkazujejo relativno višjo rast plač, kot je rast produktivnosti, čeprav so praviloma kapitalsko zelo intenzivne dejavnosti, kot je energetika in še kakšna, tudi poštne storitve, recimo. To je, gledano s perspektive Evropske unije, glavni problem. Tisti, ki ne bodo uspeli slediti temu, kar je mogoče s stališča produktivnosti ali pa, če hočete, enotnih stroškov dela, tistim ne bo pomagalo niti vključevanje v kakršne koli kombinacije, ki so vezane na evropske predloge. V Sloveniji imamo na tem področju probleme, ki so rešljivi, jih je pa izjemno težko sploh spraviti na dnevni red razprave. Recimo, vprašanje socialnega dialoga na področju kolektivnega pogajanja. Ta dialog ima nekaj vgrajenih napak, ki jih ni do zdaj še nobena vlada rešila. Tipičen primer te napake je ta, da v pogajanjih imamo sicer sistem najnižje plače v tarifnem razredu, ki bi morala biti minimalna, bi jo bilo treba v pogajanjih ščititi, tako kot minimalno plačo, ki ima še drug dodaten element pomembnosti, hkrati pa ne zamejevati načina pogajanja znotraj podjetja za določanje plač, ki so nad tem osnovnim zneskom. Ta trenutek imamo zelo nefleksibilen način pogajanj, ki zahteva, da se

pogajamo o povprečni plači v panogi. Ko se o tem pogajamo, dosežemo pri podjetjih, ki tega ne zmorejo, da poskušajo poriniti, bi rekel, zaposlene v čim nižje tarifne razrede, da s tem nimajo težav pri povečevanju plač. Recimo tisti, ki so pa, kot je en primer Krka, v svoji panogi pa zunaj povprečja, pa v bistvu na nek način so ujetniki tega, da bi morali slediti povprečju oziroma tisti, ki temu, kot je Krka, ne morejo slediti, so v težavah, kako bi rekel, doseči tako produktivnost, da bi temu lahko sledili. Te osnovne dileme še nismo rešili in ko bomo rešili, bo v sistemu plač v privatnem sektorju ta sistem plač lahko spodbujal na eni strani delodajalce k temu, da bomo dodatno zaposlovali, na drugi strani zagotavljal tistim, ki so zaposleni, takšno kvaliteto zaposlitve in plače, ki ne bo zahtevala socialnih korektivov od hkratnih instrumentov za njihov ekonomski položaj. To je eden od takih problemov, zato mi predlagamo, da se v teh pogajanjih določi zgornja meja prilagajanja plač rasti produktivnosti, kjer so pa monopolni sektorji, pa ne zgolj skozi pogajanja v sami panogi oziroma podjetju, ampak tudi z ukrepom države, ki na to lahko vpliva. Recimo, energetika je tipičen tak primer, kjer je država še močno prisotna in zdaj še ni uspešno rešila tega vprašanja v vseh teh letih.

Drugi pomemben problem je – kot je bilo rečeno danes v razpravi, govorim pa o tem, ker je to posredno povezano s konkurenčnostjo –, da brez dinamičnega investiranja, ki zahteva večje fiskalne napore oziroma večji primanjkljaj, ne bomo dosegli rasti. Ta teza nima svoje podlage v mnogih empiričnih izkušnjah v Evropi, bom samo povedal za države skandinavskega bloka. Te so zašle v tako krizo, v kateri je zdaj Evropa, v začetku 90. let, ko je bila finančna kriza in ko so ugotovili, da je lahko manj tudi več; ko so s fiskalnimi omejitvami dosegli ponovno vzpostavitev gospodarske rasti, tako kot tudi mnogi od vas zahtevate, in mislim, da je gospod Žerjav celo kazal določene slike, da se tako imenovani dobri izdatki podpirajo, slabi pa zavirajo. Mnogo lažje je to reči, mnogo težje je to narediti; še nobeni vladi do sedaj to kaj bistveno ni uspelo. Tudi tista teza, da se je v letih 2007, 2006, 2008 to dobro izteklo: če bi pogledali stopnjo rasti posameznih izdatkov tudi v teh obdobjih, bi vedno ugotovili, da praviloma slabi izdatki rastejo najmanj tako dobro kot dobri izdatki. Kaj so slabi izdatki? Slabi izdatki so tisti, za katere obstaja meter, ki pove, da je efekt tega izdatka, čeprav je bil v proračunu sprejet, je njegov učinek na gospodarsko rast, zaposlenost, socialni položaj in tako naprej slabši. Dobri so pa tisti – ne vedno vsaka investicija, če mimogrede –, ki naj bi spodbujali dodatna delovna mesta, čeprav v visoko tehnološko razvitih poslovnih procesih ni pričakovati zelo intenzivnega zaposlovanja. Mi bomo v Sloveniji lahko intenzivno zaposlovali v storitvenem sektorju, v industriji pa ne več. Če kdo misli, da bo v industriji še zelo zaposloval, potem bi naša produktivnost morala krepko presežati kakršnokoli evropsko povprečje, kar ta trenutek in mnoga leta nazaj ni bil primer.

Tretji element je, da mi v tem trenutku, da nam primanjkuje kapitala, primanjkovalo nam ga je že v preteklosti, zdaj nam ga pa še toliko bolj. In če nismo pripravljeni odpreti meja za tuje naložbe, kjer v principu ne gre za prevzemne posle, ampak gre

za to, da v industrijo spustimo tiste, ki lahko tudi prinesejo dodatna tehnološka znanja in trge, potem bomo s takim načinom, kot ga imamo zdaj, zelo težko spodbudili visoko tehnološko proizvodnjo in poslovanje v mnogih slovenskih podjetjih, ki jim primanjkuje novih tehnologij, včasih jim pa še bolj primanjkuje menedžerskih znanj za to, da bi te tehnologije lahko učinkovito ekonomsko uporabili. To pa je tudi na račun kritik Vlade, ko gre za to, da tudi Gospodarska zbornica in druge asociacije lahko naredijo na tem področju več.

To so zame glavne usmeritve, ki jih je treba izvesti, da bo lahko zaposlenost strukturno na višji ravni, ne samo ciklično, strukturno, da bo ta zaposlenost tudi kvalitetna s stališča dohodkov, ki jih ustvarja, in da bo omogočala v tem primeru, da bodo socialne pravice, ki izhajajo iz pokojninskega, zdravstvenega sistema in sistema, ki se mu reče dolgotrajna oskrba, lahko na doseženi ravni tudi kvalitetno vzdrževana. Če pri nas ne bo približno 75 % aktivne populacije tudi dejansko zaposlene, bomo težko vzdrževali pravice, ki jih imamo ta trenutek zagotovljene po zakonodaji in po sistemu v teh treh elementarnih socialnih sistemih. Če se ne bodo mladi prej zaposlili – in tu ne gre zgolj za to, da država ne omogoča, da bi se zaposlili, ko je bilo vprašanje študentskega dela, ni nihče protestiral, ne sindikati ne zbornice, nihče, čeprav je šlo za tipično izrivanje normalne zaposlitve s trga dela. Nihče! Danes bo referendum proti temu, da se to področje uredi, ker posameznim interesnim skupinam to ustreza. Pri delu na črno ali pa na sivo, kakor želite – ja, kje se pa dogaja delo na črno? V storitvenem sektorju, saj se ne dogaja v industriji! Kdo opravlja storitve – nekateri poklici, ki jih dobro poznamo. Zakaj pri teh poklicih ne pride do izdajanja računov – zato, ker je splošno razpoloženje v Sloveniji, da je brez računa stvar boljša tako za izvajalca kot za povpraševalca. Veste, reči, da vsak račun šteje, hkrati pa se to dogaja v sektorju, kjer je največ storitvene dejavnosti, potem pomeni, da je ta, če hočete, neke vrste krivica ali pa nesposobnost porazdeljena – na tiste, ki protestirajo, in na tiste, ki, v našem primeru, nismo našli magične rešitve, kako bo vsak državljan vzel račun, ko dobi storitev. Konec koncev nikomur ni prepovedano, da vzame račun za storitev, pa ga ne vzame, ker je brez davka morda to nekoliko bolj simpatično za obe strani.

Zdaj pa nekaj o teh konkretnih ukrepih, ker slišim, da je veliko pripomb na njih.

Kar se tiče plačilne nediscipline. Plačilna nedisciplina v Sloveniji ni problem narodnega gospodarstva, to je problem dveh ali treh panog. To so tiste panoge, ki so od leta 2007 naprej najprej zajahale tigra, ki je močno tekel, potem pa niso znale s tega tigra skočiti, ko se je tiger utrudil. Gradbeništvo in deloma trgovina – tu so osnovna jedra neplačevanja. In tu ne gre za to, da menedžerji ne želijo plačati. Tu je osnovni način obnašanja, da se ne plača, tudi podpisana pogodba. Konec koncev, gradbena podjetja so raznesla to plačilno nedisciplino po državi skozi svoje namerno delovanje – neplačevanje! Ni res, da je zmanjkalo denarja! Poslušajte, če je bila v tem primeru v letih od 2005 do 2007 taka konjunktura v gradbeništvo, kam je pa ta denar izginil v letih 2008, 2009 in 2010, da ga ni več? In da se ne more več plačati stvari, ki

so bile plačane s strani, recimo, države, ko je šlo za javne projekte – kam je ta denar izginil? Torej ni res, da ta podjetja niso imela ekonomske moči izvajati svojih pogodb. To je bil vedno način poslovanja v gradbenem sektorju. To veste tudi tisti, ki ste v tem sektorju bili bolj aktivno udeleženi v preteklih letih. To traja že vse od osamosvojitve Slovenije naprej. To vam lahko jamčim, ker sem bil, žal, tudi v to vključen, ko smo se morali pripraviti z nekaterimi podjetji, ali bodo svojim podizvajalcem plačevala – leta 1998, danes smo pa leta 2011.

Torej, ne gre za to, da bi mi našli zdaj rešitev, ki bi bila ekonomsko logična in bi sama od sebe delovala. V tem primeru je treba prisiliti z administrativnim aktom taka podjetja k plačevanju, če pa ne želijo plačati, pa ne morejo pridobiti ugodnosti iz odbitka davka na dodano vrednost. Zakaj ne? Iz preprostega razloga, ker tisti, ki je storitev opravil, je davek v celoti plačal. Ta, ki je to storitev dobil in bi ga lahko poračunal samo pod pogojem, da je svoje pogodbene obveznosti izpolnil, saj to je osnovno načelo delovanja DDV – ne govorimo o plačani realizaciji, govorimo o pogodbenih obveznosti –, in ker pogodbenih obveznosti ne plača, nima pravice odbijati nečesa, česar ni plačal. To je zelo preprosto dejstvo in tega se ne da rešiti z nekim elegantnim ukrepom, ampak se da rešiti samo tako, da se bo določil nek rok, v katerem se morajo računi plačati. Dali smo celo možnost, da se lahko v opravičljivih razlogih t. i. klienti o tem tudi dogovorijo, po tem roku ima pa tisti, ki tega ni naredil, na izbiro: ali bo plačal in bo davek odbil, če pa ne bo plačal, bo pačasno moralo to iti v multilateralno kompenzacijo. Ta ni vsemogočna, bo pa nekaj teh medsebojnih obveznosti kljub vsemu v večjem obsegu poravnala. Boljšega ukrepa na kratek rok za takšne stvari ni, razen, če bi država z vrha vlila v sistem, recimo, dve milijardi evrov. Vlila pa bi jih na napačnem mestu, recimo v gradbeništvo, v neke firme, ki so nesolventne, niso nelikvidne, nesolventne so. Zakaj so nesolventne, o tem lahko teče razprava. In takšno podjetje je najboljše v najkrajšem možnem času ločiti od lastništva, ker podjetje še vedno ima opremo, dobre zaposlene, dobre inženirje in tako naprej, bi še zmeraj lahko dobilo posel, takšno kot je pa zdaj, ga pa več ne more dobiti. Zato so bili ti ukrepi.

Drugi ukrep je bil, ki je v parlamentu, glede Zakona o javnih naročilih. Upam, da boste podprli idejo, da znotraj tega velja, če tisti, ki želi pridobiti to naročilo, ne more dokazati, da ima poravnane obveznosti, prvič, in drugič, če je pripravljen razkriti svoja lastniška razmerja doma in v tujini, se lahko prijavi na javno naročilo, če pa tega ne želi, se pa ne more prijaviti. To je njegova izbira in tukaj se zaustavimo, nič ne igramo. Tisti, ki ne želi tega razkriti, ima to pravico, potem pa ne bo sodeloval na javnem razpisu oziroma pri javnih naročilih. Zelo preprosto. Drugače se ta problem ne bo rešil; o mnogočem govorimo, o tihi družbi in tako naprej. Tisto, kar država lahko naredi, je, da ta problem reši v odnosu, ki ga ima sama kot gospodarski subjekt s privatnim sektorjem v tem primeru – tisti, ki želijo izvajati ta dela. Drugič. Popolnoma jasno je, da od zdaj naprej bo plačevanje teklo direktno na podizvajalce. Druge možnosti država nima, kar

pomeni, da mora ta informacija o podizvajalcih biti jasno izražena, če ni, potem tisti, ki tekmuje na javnem naročilu, ne more na tem javnem naročilu tekmovati. Na ta način lahko država s svoje strani uredi tisto, kar je še mogoče urediti. Če je pa splošno načelo, da se pogodbe, ki se podpišejo, ne spoštujejo, pa druge rešitve ne bo, kot da država lahko ureja tisto, kar lahko uredi; v privatnih odnosih med privatnimi subjekti, če pogodb ne želijo izpolnjevati, je pa edina možnost, da se to ureja na sodišču. Tretje možnosti ni. Čeprav ni razloga, da se tudi v Sloveniji ne bi povrnila ta disciplina, ker mislim, da v pretežnem delu ostalih sektorjev, v industriji in še kje drugje, takšne vrste nediscipline, kot je v primeru gradbeništva in deloma zaradi tržnih razmer na področju trgovine, ni.

In zakaj zdaj ravno trgovinska zbornica najbolj protestira? Zato, ker se je tam najbolj razpaslo delovanje podaljšešana rokov plačevanja zato, ker so razmerja med tistimi, ki na tem trgu sodelujejo, neenakopravna. To se pravi, tržna situacija je neuravnotežena. Zakaj se je to zgodilo? Zato, ker se je trgovina znala koncentrirati v 15 letih, predelovalna industrija pa ne, je močno razdrobljena in nepovezana. In na ta način na trgu prihaja do teh situacij, ki jih zdaj poznate. V tem primeru lahko reagira Urad za varstvo konkurence in ima pravico vpogleda v pogodbe med poslovnimi partnerji in lahko vidi takšne vrste izigravanja, ki se dogaja, ali pa pogojevanja, ki se v trgovini dogaja. Ali mislite, da velike trgovske verige v Sloveniji plačujejo v 180 dneh svoje dobavitelje zunaj Slovenije? Seveda ne.

Naslednja stvar, kjer je bilo rečeno danes tudi glede likvidnosti. Trije predlogi so v teh dokumentih, ki zelo jasno povedo tri stvari.

Prvič. Če želimo to, da bodo podjetja lahko ponovno v povprečju boljše delovala, glede na to, kakšno strukturo bilanc imajo in svojih stroškov, je nujno potrebno, da se uveljavi načelo dodatnega investiranja v podjetja. Če tega niso sposobne banke zaradi premajhnega kapitala, obstaja v Evropi dovolj velik obseg prostega kapitala, ki je pripravljen priti tudi v slovensko gospodarstvo in soinvestirati v obnovo bilanc mnogih slovenskih podjetij. Tista, ki tega ne želijo, ne bodo sodelovala, tista, ki bi to želela, bi imela možnost.

Kar se pa tiče bank, pa samo opozarjam: ne biti naivni in misliti, da bo slaba banka kot državna institucija rešila vprašanje podkapitaliziranosti bank v Sloveniji. Iz najmanj dveh razlogov ne. Prvič zato, ker se pri tem konceptu ne ve, na kakšen način in katere terjatve odkupovati od bank, in bomo prišli v situacijo, ko bo država odkupovala po mnenju javnosti predrago, po mnenju bank pa prepoceni. Ta problem se mora rešiti znotraj bank; če je treba, tudi z dodatno dokapitalizacijo in ne nujno samo države, ampak tudi drugih subjektov. To je prvič.

Drugič. Z racionalizacijo lastnega poslovanja. Pri nas je bilančna vsota na zaposlenega v bankah nižja, kot je evropsko povprečje. Torej obstaja veliko elementov za racionalizacijo poslovanja znotraj bank.

In tretjič. Zakaj bomo predlagali zakon o obdavčitvi bilančne vsote bank? Iz zelo preprostega razloga. Ne zaradi tega, da bi pridobili dodatna fiskalna sredstva, kot nekatere druge evropske

države ta trenutek počno, ampak zaradi tega, da bi spodbudili znotraj strukture njihovih bilanc večji poudarek k kreditom nefinančnemu sektorju, se pravi gospodarskim družbam in podjetnikom posameznikom. Davek bi bil narejen tako, da bi banke morale plačati davek na bilančno vsoto, dobile bi pa davčno olajšavo na obseg kreditov, stanje kreditov v gospodarstvu oziroma podjetjih. Torej tisti, ki bodo bolj povečevali kredite kot celotno bilančno vsoto ali pa manj zmanjševali kredite kot bilančno vsoto, ne bodo obdavčeni. Tisti, ki tega ne bodo delali, bodo obdavčeni. Torej gre za stimulativen ukrep, zato da se znotraj omejitev, ki sicer obstajajo in ki jih regulatorji določajo, politika obnašanja bank naredi bolj pozitivna za normalno obnavljanje kreditne aktivnosti, normalno glede na gospodarski cikel.

Kar se tiče financiranja podjetij, ki se mi zdi, da je pomembna stvar, zato da bi lahko prišli do novih delovnih mest in da bi ta delovna mesta bila tam, kjer bi jih najbolj potrebovali, to je pa tam, kjer bomo lahko tudi najvišjo dodano vrednost dosegli, je način financiranja podjetij. Mi vsako leto imamo približno milijardo evrov za financiranje majhnih, srednjih in tudi velikih podjetij, v kombinaciji med SID banko, Slovenskim podjetniškim skladom, regionalnim skladom, da ne omenjam Stanovanjskega sklada. Problem, ki obstaja, je, da so med seboj slabo povezani, poslovne politike v veliki meri do sedaj nekoordinirane in da se niso te institucije specializirale na tisto področje, ki ga najbolj obvladajo: Podjetniški sklad na investicije v začetnih podjetjih oziroma v podjetjih semenske faze, v tako imenovanem rizičnem kapitalu, SID banka pa za projekte, ki so večji projekti v slovenskem prostoru, med drugim tudi, recimo, lahko za dograditev hidroelektrarn na spodnji Savi pa še kaj drugega najbrž tudi, kar je lahko pomembno. V kombinaciji z viri, ki obstajajo v Evropski uniji, EIB in še druge institucije. SID banka je najbolj primerna institucija, da ta sredstva pritegne v Slovenijo in s tem omogoči manjšim finančnim institucijam, ki sem jih omenil, da lahko opravijo svojo funkcijo kvalitetno. Kot sem rekel, milijarda evrov letno ni majhen znesek, vprašanje je, ali se lahko kvalitetno uporabi ali ne.

Končam pa z javnimi financami, ker nisem želel začeti z njimi. V javnih financah bo pa v naslednjih letih osnovno vprašanje, ne samo za to vlado, tudi za naslednje vlade, ali smo v stanju narediti, ker bo do leta 2013 treba spraviti primanjkljaj pod 3 %, hkrati pa potem v roku najmanj dveh do treh let pa še v približno izravnano pozicijo. Tega se ne bo dalo narediti, če se znotraj strukture javnih financ – in tukaj ne mislim samo na državni proračun, pa tudi na občine, ki do sedaj niso trpele kakšnega velikega prikrajšanja, kar se tiče financiranja v času krize, če pogledate številke in stopnje rasti izdatkov na tem področju –, da bo prišlo do prenosa izdatkov neproporcionalno na področje spodbujanja konkurenčnosti, raziskav in implementacije tega v podjetniškem sektorju in v infrastrukturo. To so tri pomembna prioriteta področja v javnih financah. Ob tem pa je treba na nek način zadržati realno tisto, kar je bilo do sedaj namenjenega za socialne transfere, v tem smislu predvsem za pokojninski sistem in zdravstveno

blagajno. Ob tem bi bilo treba zaustaviti dodatno zaposlovanje na kratek rok v javnem sektorju. In ta zakon bo sedaj v kratkem prišel na Vlado, ker se z nikakršnih dogovarjanjem, niti s socialnimi partnerji, ni dalo doseči nikakršnega premika na tem področju, ne v preteklosti, v preteklih letih, ne v zadnjih dveh letih. Če pogledamo samo, kako je raslo zaposlovanje v javnem sektorju, lahko ugotovimo, da je najhitreje raslo v šolstvu, zdravstvu in socialni negi. V teh dveh, treh sektorjih raste že od leta 2000 naprej dokaj, ali pa mirno vsako leto, ne glede na okoliščine. Ko bi se morali s tem ukvarjati vsebinsko, bi se dotaknili normativov in standardov na teh področjih, ki ni nujno, da morajo biti sto odstotno izkoriščeni v vsaki situaciji, ampak se lahko temu približamo z nekim razumnim procesom izboljševanja standarda. Na kratek rok pa seveda lahko najdemo tudi kakšne rezerve na tem področju, ki bodo pomagale, da bi hkrati lahko dosegli primarne prioritete in ne zanemarjali teh področij na način, ki bi zahteval odpuščanja ali kaj podobnega. Zato bomo predlagali, da se ustavi dodatno zaposlovanje v teh segmentih za naslednji dve leti, s tem da je naravna fluktuacija pri tem mogoča.

Drugič, problem javnih financ bo, če ne bomo zmanjševali javnofinančnega primanjkljaja, da bodo obresti za financiranje dolga in odplačevanje dolga presegale tisto raven, ki bi omogočala normalno distribucijo prioritet znotraj javnofinančnih izdatkov.

In nazadnje, kar je težko in bo tudi težko še v bodoče, da se znotraj teh programov, ki jih sedaj v državnem proračunu imamo, v občinskih pa še ne, da se začenjajo uveljavljati kriteriji učinkovitosti: kaj se je zgodilo v programu, podprogramu ali ukrepu na vložen evro denarja v letu, dveh, treh z učinki, ki so bili predvideni v takem programu. In če niso izkoriščeni, niso realizirani, je mogoče, da tak program ne bo več obstajal v državnem proračunu v naslednjih letih. Samo na ta način se bo dalo ob teh omejitvah, ki so splošne narave, tudi hkrati doseči, da bi v proračunu lahko financirali tisto, kar bo prinašalo dodatna delovna mesta, kot je bilo rečeno, in hkrati prinašalo tista dodatna mesta, ki bodo imela dolgoročno ekonomsko, socialno in pa tudi družbeno koristnost. Zato mislim, da so ti ukrepi in analize, ki so bile pripravljene tudi glede konkurenčnosti, korektni. Glede izpeljave bomo videli. Slišim, da je že ob teh treh ukrepih, ki so sedaj v parlamentu, veliko diskusije. Če so boljši predlogi, kako na hiter način v kratkem času zmanjšati finančno nedisciplino, bomo rade volje sprejeli, ob kritikah. Veliko dodatnih predlogov do sedaj še ni bilo danih na mizo, ki bi ta problem rešili, seveda, na fiskalno ali finančno vzdržan način. Načine, kako se to lahko naredi na fiskalno nevzdržan način, poznamo in jih ne bi bilo težko sprejeti.

To, kar je bilo rečeno na koncu s strani predsednika Vlade, in tega projekta, ki teče v Evropi, se pa očitno dogajati dve stvari, in Slovenija bo podpirala tisto, kar pomeni, če bomo želeli sodelovati v takih projektih, kot je ta glede konkurenčnosti, bomo zahtevali tudi bistveno bolj enakomerno porazdelitev bremen, ko gre za reševanje finančne krize v Evropi. Ne morejo

majhne države z relativno majhnimi finančnimi sistemi trpeti enakih finančnih obremenitev kot države z velikimi finančnimi sistemi, ki so v marsičem angažirani v sistemih, ki so v državah, ki so ta trenutek v težavah, da ne bi omenjal posameznih primerov. In zaradi tega tudi zahtevamo določene stvari, tudi pogojujemo določene stvari glede sprejemanja teh ukrepov kot članica evro skupine, ker smatramo, da morajo tudi ti ukrepi na ravni Evrope biti ekonomsko in sicer dobro odmerjeni in predvsem pošteni v svoji zasnovi in tudi izvedbi.

Sam mislim, da se bo letos gospodarska rast dvignila, po ocenah, ki so racionalne in ne pretiravajo, na nekaj več kot 2 %, okoli 2,5 %, kar je že relativno solidna gospodarska rast v obdobju po krizi. Ta trenutek smo približno še za odstotno točko pod tistim najboljšim položajem, ki smo ga imeli leta 2008, glede per capita dohodka Slovenije glede na Evropsko unijo, in se bomo vrnili nazaj na prepričanje sigurno v naslednjih dveh do treh letih. Torej, zamujenih let ne bo za celo desetletje, kot nekateri pravijo za Evropsko unijo, ampak jih bo morda polovico tega, kar je slabo, je pa še zmeraj situacija, ki ohrabljuje, če bo le na teh področjih, ki smo jih omenili, tudi vi ste jih omenjali, prišlo do tega, da se bodo slabe točke v gospodarskem sistemu izločale in dobre točke stimulirale. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Poslanec Vizjak je prepričan, da je del pomembne razprave gospod minister narobe razumel, in želi vsebino dodatno pojasniti.

Gospod Vizjak ima repliko na izvajanje ministra Gasparija. Izvolite besedo.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Tako je, spoštovani gospod podpredsednik. Gospod minister Gaspari me je imenoval v povezavi s projektom izgradnje hidroelektrarn na spodnji Savi, ki ga ni uvrstil oziroma pravi, da to ni nacionalno pomemben projekt. Naj poudarim in podčrtam tri stvari v zvezi s tem projektom, sicer bi lahko polemiziral še več, pa ne bom.

Kar se tega projekta tiče, spoštovani gospod Gaspari, ta projekt cel je vreden 730 milijonov evrov. Od tega je v ta projekt v 90 % vključeno slovensko gospodarstvo, tako glede dobaviteljev opreme (Litostroj) kot tudi glede cele kopice izvedbenih del. Ključna izvedbena dela so gradnja akumulacijskih bazenov. Vse to so domači ljudje, vse to je domača gradbena operativa in gre za približno 650 milijonov evrov. Če ni to v času krize ali pa tudi širše ključni nacionalni projekt – kateri pa je? Pa ni samo to! Gre za edini sedaj realni vložek v obnovljive vire energije. Vlada in Republika Slovenija se je obvezala izpolniti pogoje in zahteve podnebno-energetskega paketa po 25 % deležev obnovljivih virov v končni porabi do leta 2020. Kako jih bo dosegla brez nadaljnjih vlaganj v obnovljive vire? In hidroelektrarne na spodnji Savi so žal edini ready-to-go projekt. Če to ni nacionalni interes, kaj je?

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Prosil bi ministra Gasparija, da ne zahteva enako, kot je to storil poslanec Vizjak, da dobi

pravico do besede. Prosim tudi ostale kolegice in kolege, da iz tega ne delajo problema. Hitreje bomo šli naprej, ker smo mu dali besedo, kot če bi diskutirali s petimi proceduralnimi predlogi, kdo jo ima ali ne. Gospod Vizjak je govoril v imenu poslanske skupine in trdil ter zahteval, da dobi pravico do replike. Dobil jo je, zdaj pa nadaljujemo z razpravo poslank in poslancev.

Besedo ima gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN: Lepa hvala, spoštovani podpredsednik. Spoštovani ministri in ministrice, kolegice in kolegi!

Nekaj časa je že minilo, odkar je opozicija predstavila svoja stališča, pa da se ne pozabi, bi vendar rekel, ko so govorili, kakšno dobro izhodišče so pustili tej vladi, da včasih malo samokritike ne bi škodilo, ker vsi vemo, da se je v zadnjem obdobju pred končanjem mandata sprejemalo zakone, ki so imeli finančne učinke na ta proračun in na to vlado, in kljub gospodarski krizi sprejemali zadeve, ki verjetno zdaj nam dajejo neke težave. Res me čudi, da ker je država tako dobro stala pod takimi ministri, zakaj to vendar ljudje, Slovenke in Slovenci niso se znali in dali več glasov tej bivši vladi; še več, ena od strank je celo izpadla iz parlamenta, kljub temu da je finančno vodila to državo. Pa pustimo to, kot sem že rekel, samokritičnost včasih ne bi škodila.

Danes se pogovarjamo, spoštovani, o prioritetah te vlade, te države v smislu gospodarstva, predvsem pa v smislu konsolidacije javnih financ, posledično pa je s tem tudi zagotovljena socialna varnost, ki je seveda ključna. Ključno pa je tudi to, da smo pri tem, ko govorimo o prioritetah in razvojih, naprej predvsem odgovorni in da imamo pred seboj razvoj in napredek Slovenije v teh letih in tudi v naslednjih in da nimamo pred seboj političnih kalkulacij, kako biti všečen ljudem. Slovenija je preveč dragocena, da bi smeli biti neodgovorni. Seveda pa, če bi nekatere vlade v preteklosti bile bolj skrbne, bolj preiščljene, predvsem pa bolj odgovorne, bi bile lahko danes prioritete bistveno drugačne, kot pa so. Danes smo predvsem poslanci koalicije tisti, ki podpiramo te prioritete, zavedajoč se, da ravno pohval vsak dan na ulici ne dobivamo. Pa vendar, odgovornost je za nas na prvem mestu. Vlada Republike Slovenije se jasno zaveda, da je napredek gospodarstva v veliki meri odvisen od razvoja podjetništva in zato je spodbujanje tega ena ključnih prioritet Vlade v naslednjem obdobju. Brez gospodarstva, brez nove, še kako potrebne dodane vrednosti tudi ne more biti socialne pravičnosti. Dejstvo je, da so se pomembnosti in vloge podjetništva zavedale tudi prejšnje vlade, vendar pa je trenutna vlada konkretno pristopila k temu vprašanju in, kar je najpomembnejše, teži k podjetništvu z visoko dodano vrednostjo, z visoko možnostjo za razvoj in z visokim vložkom sredstev za raziskave. Predvsem pa je treba podjetništvu povrniti malo optimizma in predvsem urediti tudi finančno sliko ali pa finančno disciplino v Sloveniji, kar pa je Vlada, kot smo že slišali in kot vemo, tudi glede na to, da je bilo na odborih, že storila, saj so v zakonodajni proceduri zakoni, ki bodo na tem področju, verjamem, rešili ta problem. Ne razumem, moram reči, da ne razumem, kljub temu da sem bil

prej član in Obrtne zbornice in Gospodarske zbornice, torej ne razumem nekaterih, predvsem vidnih članov Obrtne zbornice, ko kličejo ljudi na državno nepokorščino, kljub temu da vedo, da zakoni, ki jih sedaj sprejemamo, gredo njim v korist. In tudi če bodo dvigovali denar iz bank, glede na krizo, ki je, tega denarja verjetno veliko ne more biti. Hvala bogu pa, če se motim.

V Sloveniji je relativno nizka podjetniška aktivnost, deloma posledica tudi starega sistema, ko je bila podjetniška iniciativa na nek način zavirana ali pa takrat ni bila potrebna. Tako je bilo oblikovan sistem vrednot in kulturnih dejavnikov, ki jih je treba spreminjati na dolgi rok, in to od malih nog potencialnih podjetnikov. Ukrepi te vlade so zato usmerjeni v izobraževanje in promocijo podjetništva že v osnovnih šolah. Obenem pa se krepi področje podpornih storitev za potencialne podjetnike, kar je zelo pomembno. Prejšnja vlada je začela racionalizacijo administrativnih ovir, ta vlada nedvomno to s pospešeno hitrostjo nadaljuje to začetno delo.

Jasno je, spoštovani, da je slovensko gospodarstvo v krizo vstopilo z izjemno visoko stopnjo zadolženosti podjetij. In da ne pozabim: kdo so bili že direktorji prejšnjih firm, ki so bili včasih ponos Slovenije v prejšnjem mandatu, ko je bila konjunktura na višku, danes pa so ta podjetja prezadolžena, pokradena – takrat so bila slabo vodena, zanimivo pa je, da vemo, kdo je bil minister za finance, minister za gospodarstvo.

Za slabo slovensko gospodarstvo so krivi tudi menedžerji. Menedžerji, ki so z menedžerski odkupi, ki pa so se v večji meri dogajali z dogovorom politike pod mizo, izčrpavali podjetja za svoja nemoralna, egoistična ali pa, če želite, sprevržena dejanja, kako bogateti. Visoko rast podjetij pa so tudi v velikih odstotkih financirali s krediti iz poslovnih bank, ki so v času konjunktуре denar ponujale vsakodnevno. S finančno krizo in evidentno spremembo politik poslovnih bank, pa imajo danes vsa ta podjetja velike, velike težave, ne samo financirati nove projekte, ampak tudi na nek način živeti vsak dan. Zato morajo banke na nek način tudi prevzeti odgovornost za svoja nespametna dejanja ali pa prevelik pohlep po dobičku v preteklih letih.

Pa, da ne pozabim! V času menedžerskih odkupov nisem zasledil sindikalnih veljakov govoriti o skrbi za delavce: kaj je bilo takrat dobro za delavce, kaj ni bilo dobro. Nasprotno! Nekateri sindikalni veljaki so nekatere odkupe in pa te menedžerske prevzeme celo podpirali. Danes, ko pa je ta kriza velika, ko se tudi ti sindikalni veljaki borijo za svoje stolčke, pa gledajo nekoliko drugače, in to mi je izredno žal.

Najsibo v javnosti polemika o dokapitalizaciji bank v večinski lasti še tako močna, je glavni namen dokapitalizacije bank v večinski državni lasti to, da vendar spustijo v obtok denar naših podjetij. Če to ne bodo naredile, potem bo za naše gospodarstvo še bistveno bistveno slabše. Dokapitalizacija SID banke pred kratkim je zagotovila dodatna sredstva za podporo in pomoč gospodarstvu – to, kar je tudi minister Gaspari rekel. Dokapitalizacija, kar se mene tiče, NLB in NKBM,

teh državnih bank pa bi pomenilo seveda za moje pojme dodatno spodbudo.

Popolnoma drug aspekt podjetništva se pa kaže v jasno vidni globoki vrzeli vrhunskih raziskovalcev in razvojnikov, ki bi bili sposobni raziskovalno dejavnost popeljati korak dalje. Razlog za to so posledica stanja v visokem šolstvu in šolstvu sploh. Vlada za zapolnitev te vrzeli pripravlja ukrepe na davčnem, delovnopravnem in pa tudi preselitvenem področju, tako da upam, da bo veljalo računati na pritek visoko strokovnega kadra. Dejstvo je, da je to podlaga za dolgoročno prestrukturiranje podjetij, tako na kratek rok, še bolj pa, kot sem rekel, gre za daljši rok. Poleg omenjenega ukrepa pa je tu še spodbujanje sodelovanja gospodarstva in visokošolskih institucij, kar je tudi ena od prioritet te vlade in ki neposredno vodi v povišano stopnjo razvojnega potenciala.

Se eden od ukrepov, ki bi jih rad izpostavil in je v dobri veri, ampak v slabi izvedbi naredila prejšnja vlada, vlada Janeza Janše, institut družbe tveganega kapitala. Trenutna vlada je ta institut končno personalizirala in ga naredila izvedljivega v praksi. V kratkem bo tako država v različne družbe tveganega kapitala investirala relativno visoka sredstva, zagotovila za uspešnost tega ukrepa sicer že iz njegovega imena ne gre garantirati, vendar pa je za razvojni potencial podjetij tvegani kapital izjemen in morebiti lahko ravno ta institut privede do preboja celotnega gospodarstva v tehnološkem smislu.

Cilji so torej jasni in koraki so tudi začrtani. Zagotovo vsi ukrepi, spoštovani, ne bodo vidni nemudoma, saj tangirajo tudi na spremembo globoko ukoreninjene kulture, vendar pa smo prepričani, da so ravni ti dolgoročni ukrepi, od vseh kratkoročnih, podlaga za prestrukturiranje in dolgoročno prosperiteto slovenskega gospodarstva, posledično pa tudi slovenskega naroda. Hvala.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod France Cukjati.

Pripravi naj se gospa Cvetka Zalokar Oražem, za njo pa Franc Bogovič.

FRANCE CUKJATI: Hvala za besedo.

Glede na to, da danes končno enkrat razpravljamo o odgovoru predsednika Vlade na poslansko vprašanje, moram izraziti zadovoljstvo, ker načrtovane vladne prioritete pa res sodijo na plenarno razpravo. In sicer vprašanja, kako pristopati h krizi, ki nikakor ne pojenja, se vlečejo s ponedeljka na ponedeljek, to se pravi, z vprašanj na naslednja vprašanja predsedniku Vlade.

In tudi pri zadnjih poslanskih vprašanjih v ponedeljek so bila ta vprašanja odprta in predsednik Vlade je med tem v svojem odgovoru takole rekel: "Ta mesec bomo zelo močno delali na paktu konkurenčnosti. Na njem dela delovna skupina, ki sem jo ustanovil prejšnji teden, bo prišla tudi pred predsednike vseh parlamentarnih strank, torej tudi opozicijskih. Računam lahko tudi na vaše sodelovanje?" je vprašal opozicijo. No, najprej, prejšnji teden je ustanovil to komisijo, morda bi bilo dobro, če bi jo že pred dvema letoma.

No, pa pojdemo po vrsti. Sinoči smo dobili gradivo, ki ga je poslala Vlada, podpisan je gospod

Borut Pahor, kar obsežno je, v katerem pravzaprav odgovarja in predstavlja te prioritete, o katerih naj bi danes govorili. Moram reči, da je gradivo zelo zanimivo, podaja številne tabele, tudi številne ugotovitve, ki jih že poznamo, so pa tukaj lepo zbrane in tudi dokaj kritično povzema stališče oziroma analize stanja v Sloveniji, ki pa so nekoliko starejše – pa vendar. Če pogledamo vprašanje, ki je bilo tudi izpostavljeno pri naših poslanskih vprašanjih prejšnji ponedeljek, je zelo lepo prikazan problem globalne konkurenčnosti gospodarstva v Sloveniji. Namreč, mednarodni institut za razvoj menedžmenta v Švici zelo referenčno analizo podaja in primerja države glede indeksa svetovne konkurenčnosti. In v tem gradivu, ki ga je poslal predsednik Vlade sinoči, lahko zaznamo, da je indeks svetovne konkurenčnosti v Sloveniji drastično padel v primerjavi z letom 2008 ali celo z letom 2009 v lanskem letu. Namreč, 2009 smo bili od 57 držav na 38. mestu, lani pa od 58 držav na 53. mestu. To se pravi, za 15 mest.

Tukaj je tudi zelo zanimiva ugotovitev glede učinkovitosti vlade. Tudi pri učinkovitosti vlade smo padli z 38. mesta na 53. mesto. Namreč, v tem odzivu tega švicarskega instituta, tudi piše, "IMD še posebej opozarja, da gospodarstveniki razmišljajo o selitvi raziskav in razvoja storitev, deloma pa tudi proizvodnje v druge države, kar je povezano z naraščajočimi stroški dela". Spomnimo se samo Boscarola in še koga, ki se seli; morda tudi zaradi drugih problemov seli proizvodnjo v sosednjo državo.

Dalje. IMD govori o zmanjšanju prilagodljivosti vladnih politik na spremembe v gospodarstvu in slabšo učinkovitost pri implementaciji vladnih odločitev, pa tudi porast birokracije, podkupovanja in korupcije – saj to tudi mi večkrat ponavljamo. Ob teh ugotovitvah, ki jih očitno predsednik Vlade pozna, se pripravlja vrsta posegov oziroma program stabilnosti, prioritete Vlade za naslednje dve leti oziroma za naslednje predvolilno leto. In sicer upoštevajoč, da je slika naše konkurenčnosti tako slaba, pa tudi drugi kazalci stanja v državi to nakazujejo, in upoštevajoč dejstvo, da so naslednji valovi stečajev podjetij, tudi obrtnikov, obrtnih proizvodov in število nezaposlenih pred nami, in to vsi vemo, zato je toliko bolj stanje zaskrbljujoče.

V teh prioritetah, ki so v tem gradivu zelo dobro navedene, seveda manjkajo tudi posamezni konkretni predlogi zakonov in podobno, vrsta stvari je navedenih, ki jih mi zelo podpiramo in smo jih že nekajkrat skušali uveljaviti v Državnem zboru, pa nismo uspeli, vendar pa je treba tukaj pri tem programu prioritete opozoriti na naslednje stvari. Recimo, konsolidacija javnih financ, za katero je tudi gospod Vizjak povedal, kako zelo si to želimo, je program stabilnosti načrtovan za leto 2011 do 2014. No, tak program bi mi morali sprejeti pred dvema letoma, da bi bil 2009 do 2012.

Dalje. Primer strukturnih ukrepov: zdravstvo, dolgotrajna nega, visoko šolstvo, upravljanje javnih institucij in podobno. Samo za zdravstvo poglejte! Zakon o zdravstveni dejavnosti je bil napovedan julija 2009, nato je bil napovedan, da bo prišel v Državni zbor decembra 2009, lani februarja je bil vložen, napovedan popravek do

konca leta 2010, že eno leto leži ta zakon v predalih Državnega zbora, koalicija ga noče obuditi in sedaj je napovedano, da ga bomo obravnavali, končno, do decembra 2011. Ne verjamem. Zakon o dolgotrajni oskrbi je bil pripravljen v celoti v prejšnjem mandatu, leta 2009 je bil z ministrstva za zdravje prenesen na ministrstvo za delo – do sedaj ni prišel v Državni zbor. In to so pomembni strukturni ukrepi sistemske narave in takšne napovedati, da jih bo Vlada vložila, se o njih pogovarjala in nato sprejela v zadnji tretjini mandata – gospodje, mi vam nič več ne verjamemo glede tega! Torej, sta pri teh prioritetah dva problema: en problem je, in to prvi problem, da so prepozno dani, tri leta prepozno. So napisani večinoma tako kot predvolilni program, ki potem za aplikacijo potrebuje veliko časa. In s takšnim programom priti v zadnji tretjini mandata – ne vem. Čeprav bi želel, da bi to bilo že zdavnaj sprejeto, mi, medtem ko drugim državam že rastejo kazalci gospodarske rasti in glede zaposlovanja, še vedno padamo. Potem je vprašanje, kako se bo to uspelo izpeljati. Kot sem omenil, je to pravzaprav predvolilni program, verjetno bo to predvolilni program za naslednje leto za vladni trojček, morda. Vsekakor bi pred tremi leti morali o takšnem predvolilnem programu razpravljati, smo pa slišali, oprostite, s strani sedanjih vladajočih strank en sam predvolilni program, tako je izzvenelo v teh predvolilnih nastopih, to je rušenje Janše. To je bilo edina kohezivna sila, edino, kar je bilo gonilo predvolilne kampanje. In to ni zadosti. Ni zadosti predvolilni program proti nekomu ali nečem, takrat je potreben predvolilni program za državo, za izhod iz krize, za dvig gospodarstva in podobno. Upam, da se bo vladni trojček česa naučil in bo naslednje leto drugače nastopal.

Zdaj imamo tudi čudne poteze; eno govorimo, kaj so prioritete, drugo pa, kaj nenadoma, na hitro, zelo občutljivo posegamo z nekaterimi zakoni, kot je, recimo, zapiranje arhiva Udbe nekdanje Jugoslavije, po nujnem postopku, vse sile so uperjene v to, to je najvišja prioriteta. Želel bi si, da to, kar se lepo napoveduje, z lepimi besedami, se potem tudi kot prioritete udejanji.

Mi seveda ponovno poudarjamo, da bomo vse dobre stvari za izhod iz krize podprli. Poglejte samo primer, doslej je koalicija, to se pravi, je Vlada vložila in smo v Državnem zboru obravnavali 25 zakonov protikriznih ukrepov. Od teh smo mi zavrnili, glasovali proti, čeprav smo manjšina in nismo dosegli, samo 7 zakonov. To se pravi 28 % je opozicija glasovala proti. V istem času smo, zanimivo, tudi mi vložili 25 zakonov protikriznih ukrepov, 25 v tem času, ki so bili tudi obravnavani, seveda od teh sta bila dva sprejeta, 23 zavrnjenih. To je 92 %. Govorjenje o sodelovanju, gospe in gospodje na strani Vlade, potrebuje nekaj več, potrebuje neke otipljive rezultate. Sedaj, ko se govori, ko predsednik danes tako navdušeno govori o paktu stabilnosti, stopili naj bi na isti vlak s Francijo in Nemčijo in da bomo postavili kot eno ključnih zadev mejno vrednost javnofinančnega dolga. Gospodje, mi smo vložili lani avgusta zakon o omejitvi javnofinančnih odhodkov širšega sektorja države na 43 % bruto družbenega proizvoda, ker smo želeli ustaviti to slepo, nemogoče zadolževanje

države. Lani avgusta! Septembra je na Državnem zboru v prvi obravnavi tukaj koalicija to gladko zavrnila, in sicer, da mi takšnega zakona ne potrebujemo, mi ne potrebujemo določanja mejne vrednosti, to je tudi škodljivo, ker je potem Vlada manj fleksibilna pri vodenju države in podobno. Ja, kaj sedaj?! Torej, mi bomo zagotovo tak zakon podprli, ampak vse kaže, da bomo to sprejemali šele konec leta, ko bo že proračun za 2012 sprejet in bo potem to veljalo, do takrat se bomo vesela zadolževali, kolikor nam bo duša dala, in bo to potem veljalo za 2013.

Poglejte, sodelovanje pomeni tudi igrati odprte karte, tudi upoštevati predloge opozicije in ne jih zavračati tako, ne bom rekel populistično, ampak vsekakor slepo. Samo dva zakona oziroma nekaj zakonov je Vlada predložila, s katerimi je povzela naše predloge. Mi smo jih seveda podprli, vendar si na tak način ne predstavljam sodelovanja v bodoče. Kajti, tudi ko se govori in se to pretvarja, ali bo opozicija pomagala Pahorju pri izhodu iz krize? Ja, seveda bomo pomagali, in smo vedno pomagali. Številke to dokazujejo. Ampak naš cilj ni pomagati posamezni politični stranki, posameznemu politiku. Naš cilj je pomagati državi, državljanom, gospodarstvu. To je naš cilj. In zaradi tega ne pričakovati, da ne bo kritik takemu početju. Nas ne zanima uspeh, piarovski uspeh posameznega politika, pa čeprav je to predsednik Vlade. Nas zanima uspeh države, državljanov, ki se pa sedaj še ne kaže, in še vedno, kot sem rekel, hudi in težki valovi novih nezaposlenosti, stečajev je celo še pred nami.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Za besedo je prosila ministrica Irma Pavlinič Krebs.

IRMA PAVLINIČ KREBS: Hvala lepa. Spoštovane poslanke in poslanci!

Spoštovani gospod Cukjati, s svojo razpravo ste me spodbudili, da vas vendarle spomnim, da je Vlada v letu 2009 pred spoštovanim Državnim zborom ponudila v razpravo, enako resno kot danes, dokument, ki se imenuje Slovenska izhodna strategija 2010–2013. Da tu niso bile zbrane sanjarije, ampak prosim, da povežete, ko je predsednik Vlade po potrditvi tega dokumenta pripravil semafor, na katerega je vse pomembne predpise, ki pomenijo realizacijo tega dokumenta, uvrstil na semafor, da nas je ministre spominjal, da gre za predpise, ki jih po oceni takrat večine v Državnem zboru in večine v Vladi nujno moramo realizirati zato, da bomo iz krize izšli manj prizadeti, kot bi brez tovrstnega ukrepanja. Generalno je predsednik Vlade seveda povedal, da je večina teh ukrepov iz slovenske strategije realiziranih. In žalite in zavajate slovensko javnost, ko govorite, da se je ta vlada po dveh letih spomnila, da bi naredila en seznam za zadnje dve leti, za katerega mora vedeti, da ga ne bo mogla realizirati. In tudi ne drži, da podpirate.

Ko ste našli predpise iz te pomembne izhodne strategije, ki ste jo podprli, vam moram povedati, da vseh tistih, ki so bili najhujši, najbolj pravzaprav javnofinančno vzdržni in strukturno pomembni spremembe – jih niste podprli. Vam jih

lahko kar naštejemo s svojega delovnega področja. Ne samo, da jih niste podprli, ampak ste pravzaprav interesne skupine, ki so jih prizadevali, prikrito ali bolj odkrito podpirali pri njihovem prizadevanju, da ne uspemo v zmanjševanju javnofinančnega primanjkljaja, da ne uspemo skrpati znižane javnofinančne prihodke z javnofinančnimi odhodki. Odpрте karte pomenijo, da si iskreno prizadevate za dobro te države. In ker si mi v tem zboru, na Vladi in v koaliciji iskreno prizadevamo tudi s sprejemanjem ukrepov, s katerimi se pomembne interesne skupine ne strinjajo. In ne gre za nobeno politično preigravanje.

Na strani 9/33 te izhodne strategije so bili jasno napovedani ukrepi za doseganje fiskalne konsolidacije. Na dveh straneh intenzivirano naštetu, kako zmanjšati naraščajoče stroške dela v javnem sektorju. Prosim, berite poročila Urada za makroekonomske analize in razvoj, Statističnega urada, kaj je z rastjo plač v javnem sektorju od trenutka naprej, ko je bila zmožna ta vlada ukrepati! V minusu smo. Ne glede na to, da se v treh sektorjih število zaposlenih povečuje z razlogi, na področju izobraževanje, socialnega skrbstva in zdravja, ker so potrebe po storitvah povečane. V civilnem delu državne uprave smo se ministrstva ravnala tako, kot smo se zavezali, na letni ravni smo znižali število zaposlenih in podatek od 1. 10. 2008 do 1. 1. 2011, tako je, je 595 manj zaposlenih v civilnem delu državne uprave, pa nimamo dela nič manj, ampak se torej skozi to povečuje učinkovitost obstoječih zaposlenih. Govoriti povprek, da nekaj smo nekoč sanjali, zdaj pa pravzaprav nič od tega ne izvajamo, je resnično zavajanje.

V nadaljevanju, seveda v tem istem dokumentu smo ob teh hitrih ukrepih, kjer smo morali zaustaviti rast stroškov dela, seveda zmanjševali tudi materialne stroške in tako dalje. Absolutno pri vseh. Tam, kjer sem sama pristojna, tako na upravnih enotah kot na našem ministrstvu, za 30 % v teh dveh letih. Institucionalne spremembe na strani 29, in ob ostrem nasprotovanju pravzaprav opozicije, racionalizacija z združevanjem danes služb na področju ravnanja z nepremičnim premoženjem države, ustanovitev javnega nepremičninskega sklada – realizirano. S predpisi 1. maja prične delovati, Agencija za javna naročanja – S 1. 1. 2011 pričeli z delom. Zakon o negospodarskih javnih službah, ki bo nadomestil Zakon o zavodih – v dvajsetih letih se ga nihče ni lotil. V mesecu marcu bo na Vladi potrjen po resni javni razpravi od meseca avgusta 2009 dalje. Strukturne reforme so izjemno zahtevne, seveda terjajo veliko dela z deležniki, da jih razumejo in jih potem tudi realizirajo. Skratka, dokument, kot je bil Državnemu zboru predstavljen, je v pomembnem delu realiziran, drugače bi bilo danes v državi še slabše in računamo, da gre za pomembne sistemske nastavke za sistemske spremembe. Za naslednji dve leti, seveda, še naprej predvidevamo na področju državne uprave in javnega sektorja sistemske izboljšave in spremembe. Upam, da bomo takrat deležni vašega glasu. Do zdaj ste vse moje predpise, ki so pomenili javnofinančno vzdržnost, tako glede novele zakona o sistemu plač v javnem sektorju, kjer smo nižali položajne podatke, da je manj stroškov v javnem sektorju, kjer

smo stroške dežurstev na zahtevo Zavoda za zdravstveno zavarovanje in skupščine zavarovancev znižali. Vsemu ste nasprotovali in ne drži, da jaz pravzaprav pravim obratno: od besed k dejanjem je ta vlada že zdavnaj prešla. Tako predlagam, da tudi vi in da čim manj zavajate javnost, ker vendar stvari, ki smo si jih zadali, smo jih v pomembnem delu realizirali.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Gospod Cukjati replika, izvolite.

FRANCE CUKJATI: Hvala za besedo.

Tukaj moram odgovoriti, in sicer mi nismo, vsaj jaz nisem nikoli govoril, da niste sprejeli nobenih protikriznih ukrepov in da tudi tisti, ki ste jih sprejeli, so imeli določen pozitivni učinek. To priznavamo, toda protikrizni ukrepi so bili premalo, tisti, ki so bili sprejeti, premalo in prepozno. To pa je naša trditev.

Naj še enkrat navedem, mi smo že lani predlagali omejitve javnofinančnih odhodkov širšega sektorja države na 43 % bruto družbenega proizvoda, sedaj pa se v tem gradivu, ki je sinoči prišlo z Vlade, govorim o tem gradivu, napoveduje vrsta novih ukrepov. To se pravi, protikrizni ukrepi doslej niso bili zadostni, pramo ponovno, kajti stanje se očitno poslabšuje, vsaj tako mi to tudi vidimo. In med njimi so tudi tisti, ki ste jih vi lani oziroma ne vi, saj niste poslanka, pač pa koalicija, tako, z levo roko zavrnili. Sedaj se napovedujejo. Kdaj bodo ti prišli v veljavo? Kdaj bomo tak zakon, ki ste ga lani zavrnili, dobili v Državni zbor? V tem je problem - prepozno prihajajo te stvari. Država in naše gospodarstvo je že insolventno, denarni tokovi so se ustavili; to vam tudi drugi pravijo. In to je problem, gospa ministrica.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospa Cvetka Zalokar Oražem. (Je ni v dvorani.) Besedo ima Franc Bogovič. Pripravi naj se Zmago Jelinčič Plemeniti.

FRANC BOGOVIČ: Lep dober dan, spoštovani podpredsednik, spoštovane kolegice in kolegi, spoštovana ministrica, ministri!

Prej sem predlagal, da bi se točko prekinilo, kar se vedno bolj potrjuje, da bi bilo tako prav. Ob predsedniku Vlade, ki je tu prisoten, so štirje ministri. Mislim, da bi bilo zelo v redu, če bi bil tudi okoljski minister med nami, ministrica za regionalni razvoj. Koalicije to očitno ne zanima - štiri poslanke SD in dva poslanca SD, nobenega iz LDS, nobenega iz Zaresa, nobenega iz vrst predlagateljev, predlagatelj je v tujini. To je realna situacija. Začenjam pa s tem zato, ker če poenostavimo zadevo, če v družini pride do težav, če nekdo izgubi delo, če se zmanjšajo prihodki, je prav, da družina stopi skupaj, da se pogovori o problemu, da resnici pogleda v oči, da ugotovi, kje bo začela varčevati, kje bo začela kakšno dodatno delo iskati, kaj bo naredila z obstoječimi krediti, če jih ima, ali bo treba najeti kakšen nov kredit. In z vsem tem, spoštovane kolegice in kolegi, se danes ukvarja velika družina, ki se imenuje Republika Slovenija. Ogladalo si je treba nastaviti; nam ga je nastavila organizacija OECD. Vendar, za čuda, v

Sloveniji je tako, da nočemo videti podobe, ki je v tem ogledalu, jo brišemo, kljub temu da je ogledalo čisto. Okarakteriziramo organizacijo, ki je pripravila to poročilo, da je kapitalistična organizacija, nosilka neoliberalističnih vrednot. To veje iz besed ministrov, to veje iz besed sindikatov, to veje iz besed političnih akterjev in podobno. Bojim se, da bomo na tak način v Republiki Sloveniji zelo težko izšli iz te krize, če se ne bo nekaj korenito v tej državi spremenilo. Sam sem vedno mnenja, da moramo to krizo odpraviti vsi skupaj. V Slovenski ljudski stranki smo se tega zavedali. Pri ključnem zakonu Vlade v tem mandatu smo dali podporo zakonu, ne Vladi, pač pa podporo Sloveniji, zato ker ocenjujemo, da je, in še kar nekaj zakonov takšnih, pri katerih bi bilo treba stopiti skupaj in ključne probleme reševati. Žal smo v drugi polovici mandata, kolegice in kolegi. Kot je bilo že rečeno, marsikaj tega, kar je v tem dokumentu skrbno pripravljeno, sodi v koalicijsko pogodbo, v predvolilni čas. Sedaj bi morala biti večina tega že opravljenega, kajti vemo, da je delo parlamenta takšno, da je v prvih dveh letih in pol moč veliko narediti, zadnje leto pa je žal zelo žalostno, kar se izplena tiče.

Imamo velik problem, da ima Vlada in koalicija, kot vidim, en pristop, ki ga lahko mirno imenujemo neoliberalističen, in drugega socialističnega, zato enostavno zelo težko prideta skupaj pri teh zadevah in je težko pričakovati, da bi prepričali najprej sebe, parlament, kar bi bilo najprej potrebno, da bi prepričani prišli pred sindikate in pred vse ostale akterje. Tako v tem vidim velik problem.

Ker nimamo veliko časa, bom preostali čas porabil za to, da opozorim na zelo veliko neučinkovitost, ki je danes v Sloveniji. Sam ocenjujem, da bi bilo marsikaj moč narediti, pa boste ocenili po teh dveh minutah, če bi bilo kaj od tega moč narediti ali ne v teh letih.

Januarja 2006 je bila prva razprava opozicijskega poslanca, to sem bil sam, ker sem predlagal razpravo o TEŠ 6. Danes je dve leti in še nekaj po tem, niste se še dogovorili, v tem času se je 200 milijonov evrov izinvestiralo, očitno bo investicija milijardo 200 težka, ki je financirana iz državnih podjetij, da v energetiki, delno tudi bo imela posledice, bo šla naprej. Kot je bilo že prej omenjeno, spodnja Sava, ljudje božji, ta investicija je 90 % slovenskega znanja, ta firma, ne vem, če jo imenujemo Litostroj, ki izdeluje turbine danes, danes umešča te svoje elemente v 26 državah. In če to ni multiplikator! V TEŠ-u imamo pa 90 % ali pa 80 % ene fakture Alstoma. Mislím, da gre nekaj hudo narobe. Katera investicija je kapitalsko intenzivna? Kaj je z umeščanjem tretje razvojne osi? Pri porabi kohezijskih sredstev smo prerazporedili 60 milijonov, ker pač ni projektov, umaknili – kam? V javno-zasebno partnerstvo. Zelo težko bo šlo po tej poti, kolegice in kolegi! Kje je drugi tir? Kaj se dogaja s kohezijskimi projekti? Zato sem dejal, da pograšam ministra za okolje in prostor. Kaj je z umeščanjem centrov za obdelavo podatkov? Kaj je z umeščanjem projektov kanalizacije, čistilnih naprav, protipoplavne zaščite v Sloveniji - nič se ne dogaja na projektih, ki so vitalni, ki so projekti kot naročeni za krizno obdobje in bi se

morali narediti. V okolju, iz katerega izhajam, iz Krškega – Krka bi začela graditi 80 milijonov evrov težko investicijo, če ne bi zaradi dogodkov v Trbovljah Ministrstvo za okolje in prostor spremenilo postopke in boste zdaj zavlekli za devet mesecev; tistega uradnika, ki pa izdaja okoljska dovoljenja, pa sam kot župan tri tedne nisem mogel dobiti na telefon, da bi ga prosil, da naj pospeši postopke, ker ni vseeno, kje bo Krka investirala 80 milijonov evrov. Kaj je Ministrstvo za gospodarstvo, katere ukrepe je naredilo – omejilo plače, izpeljalo nekaj populističnih ukrepov, od tukaj dalje pa seže delo v energetiko. Omenil sem že TEŠ. Kje je nacionalni energetski program, odlagališče nizko in srednje radioaktivnih odpadkov, lokalno okolje ga sprejme, direktorat za energijo ovira pri odkupih zemljišč, pri projektiranju teh ukrepov...

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod Bogovič.

Upam, da nisem česa narobe slišal. Kar zadeva angažiranje Vlade je kritika res neustrezna, ker so porabili že preko 70 minut svojega časa, kar zadeva pa prisotnost, prav bi bilo, da bi povedal, da Ljudska stranka je prisotna s tremi poslanci. Hvala lepa.

Drugače se pa številka vsak čas spreminja. Besedo ima gospod Zmago Jelinčič Plemeniti, pripravi naj se gospod Vili Rezman.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa.

Za ta dokument, ki smo ga dobili na mizo, bi lahko rekli, da so to nekakšni potemkinovi teksti. Bistveno prepozno, bistveno brez kakršnegakoli soka in cela kopica nakladanja. Pa, če gremo kar po vrsti.

Ko se govori o izboljšanju plačilne discipline, obenem se pa ne pove, da je ravno največji neplačnik javna uprava. Pa nič. Izboljšanje delovnega trga – kako boste izboljšali delovanje trga dela? A tako, da boste polovico denarja izplačevali ljudem na roko, zato da bo sploh kaj še teklo? Po drugi strani imate pa zaposlene še vedno tiste ljudi, ki bi že zdavnaj morali iti v penzijo, ampak jih nočete dati v penzijo zaradi tega, ker morate na en način plačevati svoje partijske kolege, da jih držite na tistih delovnih mestih. Skratka, nič nočete narediti.

Potem vzemimo cesto na Koroško. Zakaj se je ne naredi? Že koliko časa lažete ljudem, da boste naredili in zdaj daste najdražjo varianto, čez Braslovče, zato da bo pri pol milijarde evrov vsaj 50 milijonov evrov padlo nekemu v žep.

Potem plovne poti, o plovnih poteh ne znate niti razmišljati! Govori se o elektrarnah, ob elektrarni samo 6 % večji vložek je, da se naredi zraven še plovna pot za ladje. Ne! Tega se ne da, ker v Sloveniji nimamo, danes nimamo uma takšnega, kot smo ga imeli 1962. leta, ko so to načrtovali. Ali je ta vlada sestavljena iz samih idiotov ali je to namerno narejeno? / oglašanje iz dvorane/ Ja, no, no, no, no, točno no no!

Potem govorimo o letalskem muzeju. Letalski muzej bi dal 450 delovnih mest in 2 tisoč delovnih mest, vezanih na ta muzej. Ampak, ne, Jelinčiča je treba spraviti v zapor, ne pa, da bi Slovenijo izvlekel iz dreka. Konec koncev cela

pomurska regija bi se na račun tistega muzeja izvlekla iz popolne degradacije.

Če gremo potem še naprej. Varstvo otrok. Ko govorimo o javnih delih je minister rekel: "Sredstva za javna dela so se bistveno zmanjšala, tako da ni realnih možnosti, da bi za naloge varstva otrok prevzele to brezposelne osebe." Aha! Ni problem nekomu dajati v žep 500 evrov na mesec kar tako, da sedi doma in se čoha po mednožju, da bi mu dali pa delati in rekli, da če ne bo tega delal v javnih delih, ne bo dobil ničesar – tega pa ne, ker je treba plačevati svoje volivce!

Novela kazenskega zakonika. Ali boste tudi to naredili? Ja, prav gotovo boste naredili! Kaj boste pa naredili? Ali boste pedofile zaščitili, tako kot jih ščitite zdaj? Pa spolne prestopnike nad otroki? Pa da boste mogoče zastoj karte dajali določenim gospodom, ki se vozijo v Švico, kot so mi povedali, vsako sredo v pedofilne družčine, da se tam izzivljajo? Poznani gospodi iz Slovenije! Ali boste to v zakon dali, da bo to dovoljeno oziroma da jim bo država plačevala?

Novela zakona o sodniški službi pa zakon o sodiščih. Ali boste mogoče odvzeli trajni mandat? Ne boste, ker so vaši ljudje in ker vas ščitijo in ker vam dajejo podporo in vse skupaj!

Skratka, tukaj je cela kopica neumnosti in cela kopica zavajanj. Mene so kolegi prosili, da naj jim pustim še malo več časa, da bodo še oni kaj povedali, kajti lahko bi pa govoril tri dni in v teh treh dneh ne bi povedal niti ene dobre strani, mogoče to, da je zunaj lepo vreme. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Besedo ima gospod Vili Rezman. Pripravi naj se Franco Juri.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

No, moja ocena ne bo tako zelo trda, sicer pa sem prepričan, da tudi marsikomu najbrž ne bo povšeči. Kar zadeva današnje razprave je moja ocena, da je res za lase privlečena, da je čisto nepotrebna in da ne bo nobenega haska, ne za gospodarstvo, ne za brezposelne, tudi za javnost ne, javnost že jutri od teh šestih prioritet, pa 27 podprioritet ne bo vedela nič več. Dvomim, koliko bo tistih parlamentarcev, ki bodo znali o tem kaj na izust povedati, in celo člani Vlade najbrž ne bodo znali vsi kar takoj vseh šest prioritet naštetih. Zato ker, prvič, za prioritete je to bistveno preveč, in drugič, niti nimamo opredeljenih teh prioritet, prednostnih nalog tako, da bi vedeli, katere so po vsebini prednostne, in tako, da bi vedeli, katere so po časovni dimenziji prednostne. In danes se bolj ali manj govori tako, kakor komu pade na misel, vse povprek. Sam mislim, da ta razprava ne bo nič prinesla in da bi brez slehernih težav shajali tudi brez njih.

Kdaj, kaj, koliko bo učinkov od tega, kar je zapisano v teh prioritetah, bi težko danes napovedovali, zato ker je cela vrsta variabel oziroma tistih dejavnikov, ki bo o tem še odločala in za katere danes vemo, da so odločno proti temu, da bi se ta minimalni sporazum – jaz bi temu tako rekel, tem prioritetam –, o tem, kar bo koalicija še lahko izvedla, v tem mandatu tudi uresničil.

Zelo na kratko naj povem, da nekatere stvari po moji oceni, govorimo tukaj celo mimo vprašanja, ki je bilo zastavljeno. Res je bilo zastavljeno vprašanje o vladnih prioritetah, ampak tako bolj nebogljenost. Podvprašanja pa sta bili zelo izraziti. Podvprašanje je bilo, kaj bo Vlada res storila na področju urejanja trga dela, z bojznijo, da bodo negativne posledice za zaposlene, in kaj bo naredila v zvezi s plačilno disciplino. To sta dve fokusirani temi, o katerih se danes, o prvi, skoraj nič ne govori, morebiti se še bo, ker še tri ure približno imamo časa, o drugi pa ne vem, zakaj danes delamo prolegomena, če imamo v petek štiri zakone s tega področja pripravljene za obravnavo. Torej, kar se tega tiče, kar se tiče odgovarjanja na vprašanja, menim, da bi Vlada, če je želela promovirati ta svoj minimalni skupni imenovalec, lahko to naredila sama, na tiskovni konferenci ali kje drugje, ne da bi nas mučila, če se je nekdo ponudil, pa inducirali, bi rekel, iz koalicijskih vrst vprašanje, ki ga je koalicija potem izglasovala, potem je to po moji oceni precejšnje zapravljanje časa. Manjkajo, vsaj meni, ko sem preletel to lepljenko, ki smo jo dobili v roke, manjkajo nekatere danes že omenjene ključne teme. Pravzaprav se premalo govori, katere so naše, vsaj v tem dokumentu in danes, prednostne naloge v zaščiti socialnega položaja tistih, ki so najbolj ogroženi. In res se premalo govori tudi o tem, kaj je z večjo delovno aktivnostjo, z večjim odstotkom tistih, ki bodo delovno aktivni, z novimi delovnimi mesti, govori se o javnih delih, ki jim trenutno strižemo peruti, pa so eden izmed ciljev, ki naj bi se verjetno potem v naslednjih letih realizirali, tako da niti jaz sam ne znam prav povezati tega, kar je v tem paketu, v tej zlepljenki ponujeno. Nekateri projekt, danes tudi omenjeni, to me pa bolj moti, se pa v dokumentih ne omenjajo, pa bi morala teči razprava o njih.

Ena izmed takšnih razprav, ki je verjetno še kako potrebna, je ena izmed ključnih razprav za naš razvoj, je tema o energetiki. In res že dve leti sprejemamo nacionalni energetski program, vmes se dogaja vse mogoče in vsa mogoča poročila poslušamo o tem, enkrat takšna v bran, drugič takšne, ki so zoper to, nekateri tudi ključno projekti pa tečejo mimo prioritete! TEŠ 6 niti ni prioriteta v koalicijskem sporazumu, tam ni tega, niti ni prioriteta v normativnem planu, recimo, Vlade, da bi se s tem kaj posebej ukvarjala, ni tudi sicer kakšna investicijska prioriteta, čeprav bi po obsegu, po volumnu, lahko kdo to favoriziral – sam tega pač ne. Skratka, nekatere teme, ki bi morale biti v ospredju naših razprav, pa bodo izostale in se bodo kar zgodile mimo prioritete. Mislim, da je na ta način predstaviti prednostne naloge, da nekatere prioritete, bodisi pod narekovaji bodisi dejanske, pa skrijemo, do nas poslancev nekorektno.

Sam sem torej prepričan, da moramo usmeriti razprave tja, kjer bodo dale tudi v časovnem smislu relativno hitre učinke, zato ker jih pač potrebujemo v gospodarstvu, mi pa si zastavljamo nekatere stvari celo tako, da nam uspe gospodarstvo, čeprav bojda predstavljamo ukrepe, ki so njim v korist, popolnoma spreti. Tako imamo zdaj ne samo v parlamentu cezuro na opozicijo in na koalicijo, ampak lahko imamo celo sprto gospodarstvo, malo proti velikemu gospodarstvu.

Kako bomo to potem sestavili in kako bomo iz tega prednostne naloge realizirali tako, da bodo v prid gospodarstvu sploh, ne samo enemu izmed delov gospodarstva, si pa zdaj, ta trenutek tudi relativno težko predstavljamo.

Torej največji prispevek, bi rekel, naših razprav, tudi moja je bila verjetno čisto nepotrebna, bi bil, če bi čim prej nehali razpravljati.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Za besedo je prosil minister za delo, družino in socialne zadeve, dr. Ivan Svetlik. Izvolite.

DR. IVAN SVETLIK: Hvala lepa. Spoštovani podpredsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Ker je bilo večkrat omenjeno pa tudi gospod poslanec Rezman je omenil vprašanje trga dela, bi se dotaknil dveh vprašanj, ki ste jih nekaterih v dosedanji razpravi tudi že izpostavili. Prvo vprašanje, tisto, ki nas vse na nek način zadeva in skrbi, to je naraščanje brezposelnosti, za katero verjamemo, da se bo, tako kot se je z zamikom začelo zaostrovati, tudi z zamikom začelo razreševati. Mi ocenjujemo, da bi morali tekom naslednjih nekaj mesecev doseči vrh števila brezposelnih oseb in da bi postopno potem lahko to število zmanjševali. Kljub temu naj vseeno dodam, da kljub 115 tisoč registriranim brezposelnim osebam je anketna brezposelnost na ravni 7,8 pri nas, v Evropski uniji okrog 9,6 in smo še zmeraj v tisti četrtini držav, kjer je ta stopnja najnižja. Posebej je pomembno to, da se tokovi zaposlovanja spreminjajo, obračajo, da smo v letu 2010 že zaposlili izmed brezposelnih 57 tisoč oseb, kar pomeni 18 % več kot leto poprej, ko je začela kriza kazati ostre zobe, in da je bilo tudi 8,2 % več prostih delovnih mest, kar je dober znak za pričakovanja v zvezi s tem pojavom v prihodnje. Pri tem moram posebej poudariti, da se ljudje zaposlujejo in tudi izgubljajo delo, da gre tukaj za dinamiko, ki je precejšnja in to je hkrati tudi dober znak, da ne gre samo za izgubo dela, ampak tudi za pridobivanje novega dela.

Ampak ker je vprašanje glede razlogov, moram vseeno povedati, da je tukaj razlogov za to, zakaj je stanje takšno, kot je, kar precej. Izpostavil bi predvsem to, da se protikrizni ukrepi iztekajo, so se iztekli in to je eden od razlogov za to, da smo dobili sedaj nekaj dodatnih brezposelnih oseb. Pri čemer bi vseeno poudaril tisto, kar smo večkrat poudarili, da je bilo 25 tisoč delovnih mest gotovo ohranjenih, in to tudi trajno ohranjenih. Če pogledate avtomobilsko industrijo, elektroindustrijo, ta je s temi ukrepi veliko pridobila v tem smislu, da je lahko zelo hitro, potem ko je kriza bila mimo, odreagirala na nova naročila, ki so se začela pojavljati in mnoge tovarne danes tako rekoč imajo naročila zagotovljena za naprej in celo ne zmorejo vsega sprejeti. Seveda pa v neperspektivnih panogah takšen ukrep ni mogel imeti enakega učinka.

Drugi razlog, ki je pomemben, je dvig minimalne plače, ki smo ga sicer sprejeli zavestno in namerno, za okrog 24 %, zato da bi zavarovali socialni položaj najnižjih dohodkovnih kategorij, ampak tudi z zavestjo, da bo to vplivalo na prestrukturiranje gospodarstva, da bodo zaradi tega

manj kakovostna delovna mesta, verjetno pod pritiskom konkurence, počasi izginjala in ta dejansko, kot danes beležimo, v največji meri tudi zaradi tega izginjajo. Seveda to povzroča potem zaostrovanje vprašanja zaposlovanja. Ob tem je treba poudariti tudi to, da lahko beležimo dejansko ob tem, ko se število nezahtevnih delovnih mest zmanjšuje, kar povzroča, kot rečeno, brezposelnost, se vidi tudi po strukturi, kjer je največ nekvificiranih delavcev, da se pa hkrati ohranjajo in na novo ustvarjajo zahtevnejša delovna mesta. Nekaj je k temu prispevala tudi, tega ne zanikamo, pokojninska reforma, kjer zakonodaja omogoča predčasen izhod nekaterim, tudi preko tega, da se prijavijo kot brezposelne osebe, da bi se izognili učinkom, ki jih pričakujemo ob uvedbi novega pokojninskega zakona. Posebej pa je treba v zadnjem času izpostaviti še krizo v gradbeništvu, ki jo je dobro analiziral minister Gaspari. Jaz se v to ne bi več spuščal. Za to analizo mislim, da je bila dobro predstavljena. Rad bi pa samo to rekel, da ko je počil in finančni in gradbeni balon, se je seveda pokazalo, da je šlo v marsičem pri rasti iz prejšnjega obdobja za, recimo, navidezno rast, ki se zdaj kaže v vseh teh problemih, tudi na področju zaposlovanja, in da moramo mi zdaj te probleme reševati ne samo za domače, ampak tudi za tuje delavce, ki jih je ta konjunktura pritegnila predvsem na nezahtevna delovna mesta.

V debati je bilo izpostavljeno tudi vprašanje kreiranja delovnih mest, in sicer je poslanec Vizjak to vprašanje še posebej izpostavil. Gre za to, da neposredno s strani države tukaj ne kaže ukrepati, ker imamo samo dve možnosti: ali se bomo dodatno zadolževali, proti čemur se debata v tem zboru stalno vrši ali pa bomo morali žrtvovati socialne programe na ta račun. Se pravi, direktno kreiranje delovnih mest s strani države je mogoče v zelo omejenem obsegu. Gre pa za to, da se ustvarjajo posredno pogoji za to, da gospodarstvo lahko oživlja in da na tak način pridemo do takih novih delovnih mest, ki si jih pravzaprav tudi vsi želimo. V ta namen je bilo s strani različnih resorjev narejeno veliko v smislu investiranja v razvojne programe s strani Ministrstva za gospodarstvo in Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo. Če omenim samo tisto, kar je v našem resorju pristno, imate enkratno priložnost podpreti zakon o malem delu na referendumu. Ta naj bi prinesel vsaj v prvem koraku že okoli 10 tisoč delovnih mest na račun ukrepov, ki jih ta zakon predvideva. Danes bomo že razpravljali o zakonu o preprečevanju zaposlovanja in dela na črno – imate enkratno priložnost podpreti ta zakon, katerega namen je, da se olajša oziroma omogoča na račun tega, da je manj dela na črno, več samozaposlovanja, več zaposlovanja. Ko gre za ukrepe na področju politike zaposlovanja, dva dni nazaj sem razlagal, da bomo v obsegu okoli 18 milijonov že v kratkem nadomeščali izpad programa javnih del z drugimi programi za iste skupine ljudi in za iste upravičence.

Drugo vprašanje, ki bi mu še posvetil nekoliko pozornosti, je pa vprašanje delovnih razmerij oziroma zakona o delovnih razmerjih in o tem, čemur pravim varna prožnost. Moram reči, da smo v zadnjih dveh letih tudi z namenom investirali predvsem v povečevanje varnosti, zato da bi učinke

krize ublažili. Tukaj gre za že omenjene intervencijske ukrepe, dvig minimalne plače, zakon o urejanju trga dela, za socialno zakonodajo, ne nazadnje tudi za pokojninsko zakonodajo. Vsa ta zakonodaja gre v smeri ukrepov in instrumentov, ki povečujejo varnost ljudi. Seveda pa se moramo zavedati, da varnosti brez tega, da jo lahko financiramo ni in seveda mi rabimo močno gospodarstvo, ki bo dajalo ustrezne vire, da bomo lahko varnost povečevali. To gospodarstvo želi in mora imeti med tudi temi pogoji zagotovljeno tudi možnost, da se prožnejše odziva na ponudbo in povpraševanje, tudi skozi prožnejši trg delovne sile. To, kar se nam je zgodilo – ne v zadnjem letu, ampak v zadnjih desetletji –, je, da nam je trg delovne sile v resnici razpadel na dva segmenta. Eden, ki ga najbolje ponazarja tisti segment, kjer gre za zaposlovanje za nedoločen čas s polnim delovnim časom, za delovna mesta, ki jih zaseda zlasti starejša, deloma srednja generacija, kjer so delovna mesta izjemno visoko zaščitena in kjer je veliko teh, lahko rečemo, tudi privilegijev na podlagi tega. Dolgi so odpovedni roki, odpravnine so visoke, dolgi so dopusti, dodatki pri plačah na staž, zaščitena so ta delovna mesta glede prezaposlovanja, izobraževanja in podobno. To gre tako daleč, da imamo danes paradoksalni pojav, ko nekdo izmed starejših delavcev izgubi delo, ga je dejansko zelo težko zaposliti nazaj, ker se iz navedenih razlogov preprosto delodajalci temu izogibajo. In delodajalci iščejo potem druge možnosti, druge alternative, delodajalci iščejo prožnost zaposlovanja. Zato se nam širi delo za določen čas, pogodbeno dela, študentsko delo in tako naprej. Tam pa najdemo predvsem mlade ljudi, ki dela opravljajo z minimalnimi ali nikakršnimi socialnimi pravicami. To seveda ustvarja hkrati ne le problem na trgu dela, ampak tudi medgeneracijske razlike, ki lahko in dejansko tudi znižujejo potem medgeneracijsko solidarnost in povzročajo napetosti na tej ravni.

Ravno iz teh razlogov moramo poseči tudi na področje delovne zakonodaje, zakona o delovnih razmerjih, pri čemer ne gre za to, da bi lahko preprosto ukiniли prožne oblike dela, te je treba, kot jih želimo skozi zakon o malem delu zaščititi, da bodo ljudje, ki ta dela opravljajo, imeli nekaj več pravic, hkrati pa bo verjetno treba tudi povečati prožnost na tistem segmentu, kjer gre za zaposlitev za nedoločen čas s polnim delovnim časom, in se bo treba verjetno čemu na tej točki odpovedati. Naj povem, ko je že bilo omenjeno, da se pogosto navaja s tem v zvezi študija OECD-ja, ki je jasno pokazala, da tiste države, ki imajo zelo visoko zaščiteno zaposlitev, imajo tudi največ zaposlitev za določen čas, največ fleksibilnih oblik zaposlitve. Preprosto zato, ker delodajalci iščejo možnosti zaposlovanja tam, kjer je fleksibilnost večja. Španija je tak primer, Slovenija pa ravno tako. In to je jasen signal, da je treba bolj uravnotežiti vse oblike zaposlovanja, vendar to ne moremo storiti samo tako, da bi naredili danes bolj prožne oblike manj prožne, ampak bo treba tudi najmanj prožne nekoliko bolj prožne napraviti. In to je zahtevno delo, ki nas vse čaka, in upam, da bomo našli skupni jezik tudi pri teh rešitvah, ki nikakor ne bodo lahke. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima Franco... Želite, gospod Rezman? Prosim? Repliko? Izvolite.

VILI REZMAN: Saj bo zelo kratka, gospod podpredsednik.

Pravzaprav, čeprav sem omenil, da je moja ocena nekoliko trda, nisem nič skušal zanikati tistih rezultatov, ki so bili, ki so dobri in ki jih jaz tudi priznavam. Vendar mi danes ne govorimo o poročilih, mi ne govorimo o tem, kaj se je zgodilo v preteklosti, iz te preteklosti sicer izhajamo, ampak danes se je skušalo predstavljati, kaj so prednostne naloge za naslednje leto, kolikor ga še ostane. Vsem je bila namenjena moja kritika, in sam si tudi mislim, da je bila upravičena. Pri tem se seveda lahko motim.

Kar bi rad dodal k temu, kar mi je gospod minister odgovarjal, je pa naslednje.

Prvič, jaz poznam te statistične podatke in sem vesel, da so pri nas boljši, kot so v nekaterih primerljivih deželah oziroma državah. Nek sivi madež mi tukaj nikoli ne pade iz glave, ki bi mu lahko rekli izvoz naše nezaposlenosti in pri tem zlasti tudi upad mednarodnega ugleda, ko smo to izvažali na ta način, da nas mora biti vse po vrsti sram, da se je to sploh lahko dogodilo, drugače bi bila podoba tukaj nekoliko bolj temna, kot je zdaj.

Drugo, kar bi rad omenil, pa je to, da je država tudi kreatorica delovnih mest, saj smo prej ugotavljali, da so javna dela nekoč bila peljana, dobro so tekla, letos imajo nek predah in upajmo, da bodo zopet vzpostavljena v večjem obsegu in z večjim tempom rasti. Pa to ni edina možnost, da država kreira delovna mesta. Tudi skozi ostale oblike aktivne politike zaposlovanja in tudi skozi investicije, ki so bile danes omenjene. Samo dve naj zdaj še enkrat ponovim. Ena izmed takšnih, za katero menim, da bi se morali zavzemati in vse storiti za to, da bi se čim prej realizirala, je ta gradnja hidrocentral na Savi in je velik potencial tukaj, tudi delovnih mest; in druga, na primer, ki je prišla še v Janševem času, bi rekel v njegove resolucijske projekte, je na primer pretočna črpalna hidrocentrala v okolju, recimo, kjer je visoka brezposelnost in kjer so nizke stopnje rasti; v okolju, kjer sem sam doma in je tudi približno 400 milijonska investicija, pa se je ta država opotekala, kolikor se je le dalo, preden je prišla do državnega lokacijskega načrta, za katerega danes ne vemo, kakšna bo usoda v naslednjih mesecih in letih. Prepričan sem, da država lahko stori več, in tisto, kar imamo zapisano kot minimalni obseg znotraj teh prednostnih nalog te koalicije, ni dovolj, ker se nekatere stvari dogajajo mimo...

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Rezman, dve minuti sta potekli.

VILI REZMAN: ... morale biti predmet naše razprave.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

K besedi se je javil minister za pravosodje gospod Aleš Zalar. Izvolite.

ALEŠ ZALAR: Hvala lepa, predsedujoči. Spoštovani!

Ker se ena od prednostnih nalog Vlade nanaša na bolj proti gospodarski kriminaliteti in ker je bilo danes v razpravi nekajkrat omenjeno to vprašanje, bi želel dodati tej osnovni informaciji Vlade, s katero razpolagate, naslednje.

Kazenski zakonik je v ta paket uvrščen predvsem zato, ker bo veliko bolje kot doslej opredelil javnofinančna kazniva dejanja. Gre za spremembe, ki so nastale v sodelovanju z Računskim sodiščem in ki bodo torej pomembno prispevale k temu, da se zavarujejo javne finance pred vsemi nedovoljenimi ravnanji, ki so kazniva. Sicer pa je kazenski zakonik pomemben element tudi zato, ker se dotika vprašanja, o katerem je Državni zbor pred kratkim že opravil javno predstavitev mnenj, to pa je zaplemba premoženja. In ko je eden od poslancev izpostavil vprašanje, kako pa bo dosežen ta učinkovitejši boj proti gospodarskemu kriminalu skozi te predpise, naj pojasnim, da predvsem s tem, ker bomo dali tožilcem in sodnikom nova orodja, nova pooblastila, nove pristojnosti in tudi odgovornosti. Nekaj jih je omenil predsednik Vlade, vključno, recimo, s pogajanjem med tožilstvom in obrambo, kar bo bistveno skrajšalo kazenske postopke, pa že omenjeno zaplemba premoženja, pa povsem nov narok, ki ga bo kazensko sodišče opravilo pred začetkom glavne obravnave in na katerem bodo lahko stranke najkasneje na tem naroku še predlagale dokaze, potem pa ne več, kar bo spet skrajšalo postopke. Zlasti pa mislimo, da bo k temu močno prispevala specializacija tako na sodiščih in tožilstvih.

Zaradi tega bo Vlada že jutri obravnavala in – upam, da sprejela – novelo zakona o sodiščih in zakon o sodniški službi, ki bosta okrepili specializacijo sodnikov za sojenje v zadevah gospodarskega kriminala, tudi z novimi oblikami organiziranosti, ki jo v zvezi s tem pripravljamo.

Namreč, z delom štirih specializiranih oddelkov, in sicer na način, ki bo zagotovo omogočil hitro delovanje teh oddelkov, ker njihovo oblikovanje ne bo več vezano izključno na interes oziroma na soglasje zainteresiranih sodnikov. Odslej bodo namreč predsedniki sodišč tisti, ki jih bodo lahko razporejali v ta oddelek. Sem pa sodi tudi specializacija tožilstva. Kot je znano, na Ministrstvu za pravosodje pripravljamo in bomo v tem mesecu Vladi predložili v odločanje tudi novi zakon o državnem tožilstvu, ta pa kot pomembnejšo novost prinaša novo specializirano državno tožilstvo za pregon zahtevnejših oblik gospodarskega in organiziranega kriminala. Glavna dodana vrednost te specializirane skupine tožilstva v primerjavi z današnjo skupino državnih tožilcev pa je v tem, da bo kadrovsko bistveno bistveno močnejša, seveda ob še zelo natančno določenih pristojnostih, ki jih bo ta oddelek imel. Pomembno je tudi to, da bodo specializirani oddelki sodišč reševali tiste zadeve, ki jih bo obravnavalo specializirano tožilstvo. Katere so te zadeve, pa bo opredeljeno v zakonu o državnem tožilstvu.

Ne gre torej za to, da bi s tem paketom tako imenovane protitajkunske zakonodaje posegali

v trajni mandat sodnikov, kar je izpostavil eden od poslancev. To niti ni mogoče, ker je trajni mandat ustavna kategorija in ni mogoče posegati vanj s spremembo zakonov, je pa res, da se bo s tema obema sodniškima zakonoma močno okrepil nadzor nad sodniki, tudi v konkretnih odprtih, še ne pravnomočno končanih zadevah, pri čemer pa bo ta nadzor vedno izvajan s strani predsednikov višjih sodišč, tako da ne bo mogoče vmešavanje niti politike niti koga drugega v sam proces sojenja.

Na koncu naj temu dodam še, da ta seznam teh zakonov, kolikor se nanašajo na področje pravosodja in ki ga imate v tem načrtu Vlade, pravzaprav ni izčrpan, ker se dopolnjuje še z novelo zakona o izvršbi, pa novelo insolvenčnega zakona. Oba sta že pripravljena in bosta Vladi predložena v odločanje predvidoma najkasneje v roku 14 dni. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Grims.

Pripravi naj se gospod Brulc, nato Črnugelj.

MAG. BRANKO GRIMS: Spoštovani, vsem prav lep pozdrav!

Ko govorite za nazaj, naštevate, kaj je bilo storjeno. Zagotovo je bilo tudi nekaj storjenega. Toda žal je to mogoče opredeliti s tremi superlativi: prepočasi, prepozno in premalo. Ob hkratnem zavračanju vseh predlogov, ki jih je dajala opozicija, v glavnem iz političnega napuha. Tudi tisto ste zavrnili, kar ne bi stalo en sam evro davkoplačevalskega denarja, ampak bi zgolj prihranilo denar slovenskemu podjetništvu.

To, gospe in gospodje, je slovenska tragedija. Malo in srednje podjetništvo je povsod motor razvoja. Na problematiko tega, da večina gorenjskih podjetnikov ne govori več o drugem kot o tem, da nameravajo seliti proizvodnjo v tujino, sem že nekajkrat opozarjal v Državnem zboru. Ampak tega danes v vaših razpravah ni bilo. Po svoje so bile te razprave, ko ste tako aktivno sodelovali tudi s strani Vlade, kar smo v preteklosti mnogokrat pogrešali, so bile te razprave na nek način prav pristržno tragikomične. Namreč, iz njih je velo eno samo spoznanje: da še vedno sebe razumete kot rešitev. Ampak vi ste sestavni del problema že zelo dolgo. Še huje! Vi ste osrednji del razvojnega problema, s katerim se sooča danes Slovenija.

Dejstvo je, da večina ukrepov, o katerih ste danes govorili, nima takega učinka, kot bi ga morala imeti in kot bi ga tudi normalno imela, ker tisto, kar z eno roko zgradite, z drugo poderete. Naj navedem samo nekaj primerov. Govorite o skladnem regionalnem razvoju in v isti sapi predlagate sistem pokrajin v Sloveniji brez gorenjske pokrajine in za povrh vsega iz možnosti financiranja širokopasovnih omrežij izločite Belo krajino in še nekatera druga kritična obmejna področja. Govorite pa o skladnem regionalnem razvoju. Naj to razume, kdor more!

Govorite o reševanju gradbeništva. Gospe in gospodje, kaj pa je pod firmo reševanje gradbeništva dejansko storjeno? Ogromna sredstva, ki jih nameravate ali ste jih že plasirali v to, seveda ne gredo, tako kot si morda kdo naivno predstavlja,

tistim malim gradbenikom, ki gradijo hiše, zidajo in tako naprej, pridno delajo tudi pozimi. Oni ne bodo od tega dobili nič. Vaše reševanje gradbeništva v praksi ni nič drugega kot sanacija bančnega sistema okoli ovinka, reševanje bančnih, borznih in nepremičninskih špekulantov; in kar je najhuje, gre na škodo malega in srednjega podjetništva. In zato trdim, da to ni v javnem interesu, ni v nacionalnem interesu!

Govorite o boju proti tajkunom in v isti sapi ste predlagali in izglasovali zakon o zapiranju arhivov Udbe. Opozoril sem že takrat, da je najbrž napačno tolmačenje, da to delate samo zato, da se ne bi videlo, kje so korenine in kdo je bil obveščen in pri tem "držal štango" državnemu terorizmu Udbe na avstrijskem Koroškem. Ampak, če gledamo sistem Udbe, je bil velik del nje vezan na gospodarsko sfero. V sistemu Udbe so nastale nekatere ključne finančne, izvozne in druge organizacije in če gledate ta sistem kot celoto, boste presenečeno spoznali, da večina slovenskega tajkunstva izvira natanko iz tega sistema. Tudi zato se vam seveda muči zapirati arhive Udbe.

Zato ker vsako stvar, kot rečeno, na eni strani gradite, na drugi strani podirate, ste dosegli pa nekaj fenomenalnih rezultatov, ki jih je pa le treba priznati: dosegli ste najhitrejšo rast nezaposlenosti v zgodovini samostojne Slovenije, in še poseben poudarek, v času, ko Evropa že napreduje, ko se že povečuje zaposlenost, to je vidno tudi iz skice, ki ste jo sami pokazali v gradivu, v Sloveniji nezaposlenost še vedno zelo hitro narašča. In še bolj bo, ker se je velik del te nezaposlenosti prikrivalo v minulem obdobju med ljudmi, ki so se zatekli na zavod za zaposlovanje oziroma so šli iskat možnost za čim hitrejši prehod v penzijo zaradi popolnoma zgrešene penzijske reforme, o kateri, upam, da bo kmalu odločalo ljudstvo na referendumu.

Naslednji uspeh, ki ste ga dosegli, v superlativu je daleč najhitrejša rast javnega dolga. Tudi najvišja rast javnega dolga; absolutno najvišja v zgodovini Slovenije. Iz česa boste financirali te razvojne ukrepe? Kje pa ste bili do sedaj? Po dveh letih vašega vladanja ste se sestali in vodja največje poslanske skupine je nato stopil pred kamere in je rekel: "Jutri začnemo delati." Ja, kdaj pa bo ta jutri? Želim vam dobro jutro! Ampak ljudje božji, dveh izgubljenih let ne bo povrnil nihče.

Lahko celo iz tega potegnemo tisto šaljivo trditev, ki jo na Gorenjskem tako radi povemo, da edina stvar, ki se vam v pogojih vaše razvojne impotence še hitro dviguje, je ogromen javni dolg. Kajti, danes je vsak državljan, tudi novorojenček, bolj zadolžen z javnim dolgom po svoji glavi, kot je bil v nekdanji Jugoslaviji, bistveno bolj. In k temu ste dodali tako nesorazmeren delež, da če bo enak tempo – in vse kaže, da bo – veljal do konca mandata, boste v tem mandatu dodali k javnemu dolgu bistveno več, kot so vse dosedanje vlade v 20 letih samostojne Slovenije, skupaj s tistim dolgom, ki je bil podedovan v nesorazmerno velikem deležu še od rajneke Juge. Tudi to je dosežek v superlativi. Samo, kakšnih superlativih?

Uspelo vam je doseči najhitrejši padec gospodarske rasti v samostojni Sloveniji, najgloblji in daleč najhitrejši; bistveno hitrejši kot v vseh

drugih primerljivih državah Evropske unije, daleč najhitrejši v evrskem območju. Tudi to je treba opredeliti v superlativih. In zato je izhodišče, ki je bilo še pred nekaj leti za Slovenijo bistveno boljše kot za vse ostale države vzhodnega bloka, nekdanjega vzhodnega bloka, danes slabše kot v marsikateri primerljivi državi. Po mnogih kazalcih nas prehitevajo od Slovaške, Češke, Poljske, vse tiste države, ki smo jim še pred nekaj leti bili upravičeno za zgled. To je tisto, kar je dosežek vašega več kot dvoletnega mandata. In uspelo vam je doseči celo to, da danes, če nekdo v istem stavku omeni Vlado in gospodarsko razvojno uspešnost, ljudje to razumejo ali kot šalo ali pa kot provociranje. To je res zanimiv dosežek, moram reči. Žal je to izhodišče, v katerem predlagate te vaše rešitve. Te vaše rešitve so seveda odvisne od tistega, ki jih bo izvajal. Politologija uči, da ni važen samo zakon, da je še važnejši tisti, ki zakonsko določilo izvaja.

In sedaj pridemo nazaj na jedro problema, na katerega sem opozoril. Vladajoča koalicija in njena vlada, žal, že davno nista več rešitev problema, ampak sta jedro slovenskega razvojnega problema. In med naštetimi ukrepi vam manjka tisti, ki bi bil očitno edini primeren in učinkovit – predčasne volitve in vaš odhod z oblasti.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Gospod Kumer.

Moj predhodnik je zelo protestiral proti replikam tistih, ki so se prijavili k repliki, čeprav še niso govorili. Ampak glede na vaše želje, izvolite, imate repliko.

DUŠAN KUMER: Hvala gospod, podpredsednik. Saj bom zelo kratek.

Ker je bila že nekajkrat na nek način zlorabljena ena moja izjava, ki je bila dana v zvezi s tem, da bomo jutri začeli delati, moram reči, da sem s to mojo izjavo mislil na vse tiste, ki upravljamo to državo, pozicijo in opozicijo. Ampak, pogledajte, po moji izjavi, ker sem to rekel, ste zopet, tako kot se trudite v opoziciji dve leti, da zavirate to delo, prišli z afero Velikovec in zopet odmikate pozornost od tistega, kar bi moral Državni zbor, ta vlada in vse institucije v državi počenjati in se ukvarjamo z drugimi stvarmi. In to je avtentični smisel te izjave, ki sem jo takrat delal. Delati moramo, ne pa se odmikati od tega, kar je naša odgovornost.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Imate proceduralni predlog?

Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS: Spoštovani gospod podpredsednik, predlagam, da uradno seznanite spoštovanega vodjo največje poslanske skupine vladajoče koalicije, da je bil predlagatelj zakona o zaprtju arhivov, torej v povezi z Velikovcem, Vlada oziroma vladajoča koalicija in ne opozicija, ki je sprejemu tega spornega zakona nasprotovala.

Dejstvo je, da živimo v državi, v kateri je opozicija predlagala več kot 100 zakonov in še na desetine drugih ukrepov za oživitve slovenskega gospodarstva, pa ste jih iz političnega prestiža zavrnili. Ko ste pa sami vložili zakon o zapiranju arhivov in smo mi opozorili, da to ni primerno, da bi

morala biti prioriteta slovensko gospodarstvo, ste nam pa očitali, da smo zazrti v preteklost.

Isti poceni trik ste poskušali uporabiti tudi zdaj, ampak to so žal stvari, ki se jih da prodajati samo v pogojih zelo nizke politične kulture. In žal je Slovenija očitno, ko gre za en del politike, še vedno na tej ravni.

PODPREDSIEDNIK FRANCE ČUKJATI: Hvala.

No, to ni bil proceduralni predlog.

Besedo ima gospod Brulc. Pripravi naj se Črnugelj, nato Potrata.

MIRKO BRULC: Gospod predsedujoči, prej smo bili deležni tukaj zopet žalitev o idiotih in tako dalje, govornik ni bil prekinjen, zato jaz napovedujem, da bom vedno zapustil to dvorano, ko bodo žalitev padale po meni, po predstavnikih Vlade ali komurkoli. Tako ne gre.

Tukaj mi na ekranu piše, da v moji vasi piha burja 153 kilometrov na uro, upam, da ne bo kakšne strehe odkrilo, tako kot marsikdo misli, da bi moralo odkriti streho nad to našo domovino, kajti mnogi delajo na tem, da čim slabše je, tem boljše. Pa ne, da nisem realen, ampak vidim cel kup firm, ki posluje dobro, in dovolite, da jih naštejemo nekaj: Iskra Avtoelektrika, Hidria, Kolektor, Eta, Pipistrel, Instrumental Technologies, Gostol, Acroni. Kdo že je prodal Acroni med prejšnjo vlado? Unior Zreče, Krka, dvignilo se je Gorenje, rodila se je nova Mura in tako dalje. O tem ne govorimo nič. Tudi mediji tekmujejo, kako predstaviti čim bolj črno sliko, kot da smo pred popolnim polomom, tudi moj predgovornik, ki zdaj odhaja, je enako nastopil: konec sveta je. Ko pa pogledamo malo po svetu, se razgledamo in pogledamo Evropo, vidimo, da se zelo močne, bogate države v Evropi borijo z enakimi problemi; bolj učinkovito, ker imajo večji trg, ker so bogatejše in tako dalje.

Sinočnje Odmeve, ko sem jih gledal, bila je prisotna predstavnica Ministrstva za finance in predstavnik Ministrstva za gospodarstvo – ni bilo variante, da bi predstavnika obrtno-gospodarske zbornice kakorkoli prepričali, da smo že sprejeli vrsto ukrepov, da so v pripravi mnogi ukrepi in da se intenzivno rešuje vsemu tega, o čemer je danes bilo veliko govorenega, ne bom ponavljal.

Glejte, v Financah danes berem, da se bodo obrtniki selili v tujino: Makedonijo, Srbijo. Seveda, ker bodo plačali delovno uro po 150 evrov! Zato gredo, ne zato, ker je tukaj vse narobe, ampak zato, ker želijo imeti večji dobiček, teh velikih dobičkov pa ne bo, dolgo jih več ne bo. Poznam obrtnike na našem področju. Mizar izvaža in opremlja ladje na Norveškem s pohištvom. Prodaja oblazinjeno pohištvo v Avstriji, Nemčiji – pa ne lkei –, ampak kot je bilo rečeno, minister Gaspari, višja dodana vrednost, lažje se preživi, majhni zaslužki, 60, 70, 80 zaposlenih, ampak stvari gredo naprej. Tudi to je realnost. In čakati, da se bo zganil SCT ali pa ne vem kdo in žagati deske in preživeti, to pa seveda ni varianta.

Glejte, obrtniki kot dobri gospodarji bi morali vedeti, da so radikalni ukrepi vedno tisti, ki pripeljejo tudi do radikalnih razmer. Sam sem bil na odboru, kjer smo govorili o delu na črnem, kar nas čaka popoldne, in obrtno-gospodarska zbornica ni

pristala na to, da bi med svojimi člani tudi pazila, kdo daje račune in kdo ne. Se pravi, kje je zdaj tukaj dvoletnost? In takih področij je ogromno. Ni to samo področje obrti, danes je bilo omenjeno malo delo, pokojninska in res se v mnogo čem strinjam s kolegom Bogovičem, ki je danes razpravljal kar nekajkrat. Jaz ne razumem, da neka koalicijska stranka ne podpre svojega ministra. Ne razumem, da jih danes ni tukaj, in ne razumem, da poročajo pred govornico o zadevah, kot da niso v isti koaliciji, kot da niso skupaj pripravili izhodišča za izhod iz krize. To je naš problem. Jaz se tukaj, kolega, z vami strinjam.

Glejte, vsem je znano, da je kriza naplavila tajkune, ki so se redili, debelili svoje žepe in trebuhe pod prejšnjo vlado, pa še prejšnjo vlado, da je to zdaj priplaval na vrh, po zaslugi krize in še marsičesa, in da sem ponosen, da se jih odkriva, čeprav je hudo slišati, da je vsak dan neka akcija policije, kriminalistov in tako dalje, ampak to je znak, da država funkcionira, da velja pravni red in mnogo teh, ne bom rekel grdega izraza, ne more ponoči spati. Prav je tako. Če bi bilo pa vse tiho, da jih ne bi odkrivali, ne preganjali in tako dalje, potem bi rekel, da nekaj ni v redu. Je pa res, da je dokazati enemu tatiču zlatarne, da je oropal trgovino, lažje kot dokazati kriminal belim ovratnikom in jih spraviti za zapahe. Tukaj je še veliko, veliko, ampak jaz verjamem v pravno državo.

Glejte, stalni očitki, da ni socialnega dialoga, pa tukaj smo bili deležni situacije, ko je predstavnik spodnjega doma našega parlamenta poročal o vsebinah, šel in ni poslušal dialoga. Tukaj je sedel predstavnik študentske organizacije, povedal in šel. Koliko razprav samo na odborih, na komisijah je v tej stavbi – to niso dialogi, ampak z gluhim se ne moreš pogovarjati, kot sedaj očitno z obrtniki ne bo šlo.

Povedal bi še samo to, glejte želim, da bi strnili vrste – ni Pojbiča, tudi on dvigne kdaj glas, ampak mislim, da ne žali in me to ne moti. Ne moti me, če kdo drugače razmišlja kot jaz, da pa moram prenašati žalitve in tako dalje – to ni potrebno. In od obljub, da bomo stopili skupaj in rešili neke stvari, je treba iti k dejanjem in to tudi narediti.

Glejte, ni reforme ali spremembe zakonodaje, da se ne bi pojavil predlog za referendum. Pa mi povejte, zakaj je operacija slepiča v Ljubljani približno 5-krat, 6-krat dražja kot v Novi Gorici! Je potrebna reforma? Je! Zakaj je obremenitev celotnega državnega proračuna z javno upravo taka, mi pa ustanavljamo nove občine?! Kar širimo te potrebe! Tukaj, mi. Da ne govorim o malem delu, o delu na črno in tako dalje, o katerem bomo zopet na ulici razpravljali in tako dalje.

Govora je bilo o nekaterih investicijah, je treba priznati pošteno: govor je bil, prejšnja leta, prejšnji mandat, ni pa bilo enega uporabnega dovoljena, da bi lahko začeli graditi, ni bilo prostorskih dokumentov in podobno. Te stvari se zdaj premikajo: 3. razvojna os, 4. razvojna os, vse te velike investicije, železnice in tako dalje, da ne naštevam.

Recimo, da je bila potrebna ta razprava in da bodo tudi mediji od tega povzeli. Ne to, kar je bilo tukaj zopet kričano na nas, ampak nekaj treznega,

nekaj tistega, kar je povedal, recimo, minister Gaspari. Klobuk dol. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospa Črnugelj. Pripravi naj se gospa Potrata, nato gospod Zanoškar.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa za besedo, gospod predsedujoči. Lepo pozdravljena ministrica in minister, dragi kolegi in kolegica!

Naj čisto na začetku povem, da ta vlada ima vizijo in od samega začetka jasen in kvaliteten načrt konkretnih korakov, da to vizijo in načrt uresniči. Kritične obtožbe, da predsednik in Vlada ter ministri nista v svojem odgovoru navedla vsebine, način, detajle izvedbe tega načrta so otročje, saj vemo, kako je skopa minutaža za uvodni nagovor in odgovor. Sicer pa "narod naš dokazuje hrani". Obsežno gradivo je bilo posredovano vsem poslancem. Res je, da so prioritete, kot so konsolidacija javnih financ, izboljšanje pogojev za delovanje podjetij, izboljšanje plačilne discipline, izboljšanje delovanja trga dela, učinkovitejši pregon gospodarskega in organiziranega kriminala ter vrsta strukturnih ukrepov, institucionalne prilagoditve ter načelni zaris, ki ne povedo mnogo konkretnega, pa naj mi bo dovoljeno, da bolj konkretno opredelim le nekatere.

Na področju varstva in zaščite okolja so vsi prej navedeni poglavitni cilji neposredno uporabni na vseh področjih. Gospodarsko učinkovito prilagajanje na podnebne spremembe niso le sanje, kot mnogi povedo, v zaključni fazi je sprejem zakona o podnebnih spremembah, opravljene so številne javne razprave, več kot 50 – to je zelo veliko, veste –, ki so zakon in njegovo izvedljivost ter uporabnost v mnogočem izboljšale, delo na energetsko varčnih stavbah je permanentna naloga, s katero se Vlada nenehno ukvarja in še se bo v nadalje tudi ukvarjala. Je naloga oziroma področje, s katerim bi se lahko ukvarjali tudi nekoliko predimenzioniran sektor gradbeništva, ampak šele ko bo to za to pripravljen. Imamo pa vmes vrsto malih in srednjih podjetnikov ter številne obrtnike, ki to praznino lahko v vmesnem času tudi zapolnijo. O okolju prijaznejši energetiki nekateri govorijo le kot o leporečenju, pa ni res. Ta se udejanja, le ne tako hitro: korakoma in postopoma. Žal kriza ne dopušča dinamike iz preteklosti, o izboljšanju kvalitete okolja – enako. Mnogi govorijo, da je le puhlica in leporečenje, pa je del vsakdanjika vsakega posameznika, vsake organizacije, institucije in zavoda.

Naj omenim zelo pomembno natančno evidentiranje gospodarske infrastrukture. To je izredno pomembno opravilo, ki bo preprečilo mnoga nesoglasja in neljube konflikte. To je tudi ciljni ukrep, ki utegne izboljšati preglednost za nadaljnje jasnejše in konkretnije delo na vseh področjih.

V kratkem pričakujemo nacionalni energetski program, ki bo spodbujal okoljske in trajnosti in bo izrazilo naravnano proti podnebnim spremembam in škodljivim vplivom teh sprememb. Vizija NEPA je zlasti učinkovito ravnanje z energijo, vključno z izvajanjem vseh energetskih storitev ob čim manjših vplivih na okolje, ob izpolnjevanju visokih standardov varovanja okolja in narave.

Splošni cilj je vsekakor kot vedno zmanjševanje emisij toplogrednih plinov. Zastavljenih bo kar nekaj količinskih ciljev, ki bodo tudi zavezujoči za vse. Tudi boleče! Sicer pa se iz razpredelnice, ki je bila posredovana, vidijo še bolj konkretizirani cilji, ki bodo zavezujoči za državo, MOP in lokalne skupnosti, pa tudi za posameznike. Tukaj naj izpostavim zlasti pripravo državnih prostorskih načrtov za državne ceste, tretje razvojne osi ter na pristanišče Koper. Naslednji konkretni cilj je naveden pod investicijskimi energetskimi objekti, postavka 1.6, ki bodo izvedljivi s strani številnih ministrstev pa tudi MOP, in sicer v letu 2011 in 2012. Kot stalna naloga Vlade, ministrstev pa tudi MOP-a je koordinacija finančnih instrumentov, ki jih ponuja razvojna banka, različni, številni javni skladi pa tudi Eko sklad.

Del okoljske politike je tudi promet. Med pomembnimi nalogami in ukrepi prometne politike v okviru okoljskih je tudi povečanje obsega javnega potniškega prometa. Tu pričakujemo povečanje tržnega deleža železniškega potniškega prometa v domačem potniškem prometu z 2,8 v letu 2008 na 3,1 ali celo več. Tržni delež avtobusnega prometa naj bi se s 13 % nekako do leta 2030 po načrtanem scenariju, seveda korakoma, tudi zvišal na 17,6. Povečanje obsega železniškega tovornega prometa pa je najbolj pomemben faktor v zmanjševanju emisije CO₂ in ne le odvisen od domače transportne politike in predstavlja širši evropski okvir.

Na koncu naj omenim tudi razpršeno proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije, ki bo tudi nekoliko bolj jasno opredeljen v prihajajočem letu in ostalih.

Kot je kolega Kumer rekel, bomo morali delati vsi, vsi bomo morali še bolj zavihati rokave, ne le nekateri, ampak dejansko vsi.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospa Potrata, pripravi naj se gospod Zanoškar, nato gospod Györek.

Prosim.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Ko poslušam to razpravo se mi zdi, da bi vsi, ki trdijo, da ni bilo doslej ničesar storjenega, morali pravzaprav vrniti plačo, ker imam občutek, da smo v teh dveh letih, vsaj kar zadeva zakonodajni postopek, sprejeli veliko zakonskih aktov, ki so prinašali ukrepe v zvezi z odpravljanjem gospodarske krize.

Zdaj pa k drugim rečem. Slovenijo je svetovna kriza močno prizadela, vendar je tako kot preostale države že v fazi postopnega okrevanja. To ni izjava iz vladnega gradiva, ampak je izjava iz ekonomskega pregleda Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj in je v opreki s tistimi, ki kar naprej trdijo, da smo mi v bistveno slabšem položaju, kot so druge članice OECD-ja ali Evropske unije, da o statističnih podatkih, ki so tudi v gradivu, niti ne govorim. Pustimo konkurenčnost je slabša, ampak so nekateri kazalniki, ki so bistveno boljši.

In prav s stališča tega ekonomskega pregleda sem se lotila gradiva, o katerem zdaj govorimo in o prioritetah Vlade za izhod iz gospodarske krize, in ugotovila, da od šestih

prioritet so kar štiri takšne, ki mene posebej zanimajo zaradi tega, ker stavim na znanje in razvoj. In če pregledam te prioritete, kot rečeno, so štiri takšne, ki so zvezane bodisi z Ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo ali z Ministrstvom za šolstvo in šport ali z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve. In ker je v citiranem pregledu tudi posebej poudarjeno, da bomo okrepili napredek na področju tehnologije in učinkovitosti predvsem, če bomo uredili nekatera vprašanja, povezana s šolskim sistemom in politike za spodbujanje inovacij, sem, kot rečeno, vzela v roke še en evropski dokument in to je resolucija Sveta Evropske unije o prenovljenem okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine 2010/2011, od domačih dokumentov pa raziskavo Mladina 2010. In če združim vse te dokumente, potem v njih najdem dovolj dokazov za to, da bomo uspeli tudi v Sloveniji tudi v prihodnje, ne samo v prihodnjem letu, letošnjem in prihodnjem letu, ampak tudi do leta 2018 ali 2020 doseči cilje iz te resolucije Sveta Evropske unije na področju mladine in izobraževanja in usposabljanja, še zlasti, ker je treba spodbujati enak dostop mladih do visokokakovostnega izobraževanja in usposabljanja na vseh ravneh in nuditi priložnosti za vseživljenjsko učenje, ker znamo in zmoremo spodbujati in priznati neformalno učenje za mlade kot dopolnilo k formalnemu izobraževanju. Tu smo, recimo, sploh kot primer dobre prakse, omenjeni s programi usposabljanja mladih. Olajšati in podpirati prehod mladih med izobraževanjem in usposabljanjem ter trgov dela, zlasti pa smo dobri pri zgodnji opustitvi izobraževanja. Smo namreč prvi, ki dosegamo najboljše rezultate pri daljšem vključevanju v izobraževanje. Gre za populacijo, ki ostaja vsaj na ravni srednješolskega izobraževanja.

To so stvari, ki me navdajajo z optimizmom zaradi tega, ker štejem znanje za osnovo vsega, ker je treba iz znanja izhajati, in to iz temeljnega znanja, zato da se lahko v nadaljevanju z dodatnim izobraževanjem in usposabljanjem prilagajamo zahtevam trga. In če bomo to razvijali, potem smo na najboljši poti. Pri tem pa moram reči, da bi bilo treba pogledati, kaj smo naredili. Leta 2008 smo dosegli najnižjo oziroma drugo najnižjo stopnjo BDP za izobraževanja – 5,22, leto poprej 5,19. Evropsko povprečje je 6,2. In da je treba iz BDP za izobraževanje na vseh ravneh odvajati več, je dejstvo. Jaz ne zanikam, da za terciarno izobraževanje dajemo premalo, ampak pogubno bi bilo in žalali bi si vejo, če bi pridobivali sredstva za terciarno izobraževanje tako, da bi zmanjševali obseg sredstev za predšolsko vzgojo, osnovno in sekundarno izobraževanje. To bi moral biti temeljni postulat zaradi tega, ker vemo, kaj pridobimo s tem, če investiramo v pravičnost, kakovost in učinkovitost izobraževanja v zgodnjih dobah. Mislim, da je to nacionalni konsenz, da tu ne bomo varčevali.

Opozorila bi samo še na nekaj takih zelo drastičnih stvari. Brezplačni vrtec za drugega otroka smo uvedli v letu 2008, sredstva za to moramo v gospodarsko neugodnih razmerah zagotavljati. Malico brezplačno za vse srednješolce smo uvedli takrat. Mi smo s prerazporeditvijo sredstev pokrili še osnovnošolce in hkrati vsem zagotovili dvotretjinsko pokritje subvencije. In še bi lahko naštevala.

Denimo, zame zelo pomembno, podaljšano bivanje smo znova zagotovili tudi za šesti razred osnovne šole, medtem ko ga je poprejšnja vlada spustila samo do petega razreda. In če kdo ne vidi v tem, da so to ukrepi, ki skušajo v težkih razmerah pravičnejše sredstva razdeljevati, da so to izrazito solidarnostni in socialno naravnani ukrepi, potem ne vem kje.

Tisto, kar se mi zdi pa spodbudno pomembno in perspektivno, pa je, da imamo, kot rečeno, znotraj štirih prioritet od šestih področjem, o katerih sem govorila, zagotovljene ukrepe. Hvala.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Györek, pripravi naj se gospod Pojbič, nato Potrč.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi!

Ko prebiramo zastavljene prioritete Vlade, moram priznati, da so vse po vrsti lepo napisane in nujno potrebne. Žal pa se izvajajo prepozno, nedosledno, s tekočim sprejemanjem zakonodaje v Državnem zboru marsikdaj neuskklajeno, nemalokrat brez nujno potrebnega predhodnega socialnega dialoga in ne nazadnje tudi brez širšega političnega konsenza. Dodatno pa Vlada, nekateri ministri poskrbijo za izdajanje takšnih uredb, ki škodljivo rušijo sistemskost, konsistentnost in učinkovitost že tako neustrezne, prepozne zakonodaje, kar povzroča disharmonijo med zastavljenimi prioritetami in dejansko implementacijo le-teh. In prav tukaj leži odgovornost Vlade, posameznih ministrov in koalicijskih strank ne nazadnje v ozadju.

Odgovornost predsednika Vlade je, da v prvi vrsti preverja delo in odločitve nekaterih ministrov, ki zavirajo, celo rušijo izvajanje politike, ki ste si jo zastavili kot vlada oziroma kot vladajoča koalicija v celoti. Razumem, da sam predsednik Vlade tudi ne more imeti popolnega nadzora nad vsakim ministrom in njegovim eksperimentiranjem z nemalokrat nesmiselnimi in škodljivimi uredbami in podzakonskimi akti. Kot pomurski poslanec naj povem; kaj nam pomaga kakšen zakon o razvojni podpori Pomurske regije, zakon o skladnem regionalnem razvoju itn., ko pa, če sem konkreten, pride kar čez noč minister Židan in posredno ministrica Radičeva na dan s spremenjeno uredbo o podpori obnovljivih virov energije, ki poruši ves, pred leti za Pomursko regijo dobro zastavljen razvojni program na tem področju in tudi zelo drage investicije.

Konkretno gre za početje ministra Židana, ki s pritiskom na gospodarsko ministrico s pretvezo urejanja sistema prehranske verige, reševanja problema prehranske samooskrbe, poskrbi za škodljivo uredbo o proizvodnji bioplinske energije, v ozadju pa štiti svojega bivšega delodajalca Panvito, monopolista na področju regijskega kmetijskega sektorja. Istočasno pa krši vse slovenske zaveze do Evropske unije na področju obnovljivih virov energije. Posledično nam grozijo zelo visoke kazni. Pomurski kmet pa pada v pravo agonijo in siromaštvo. Rezultat: polni bančni računi Panvite, mali ubogi pomurski kmet pa nima v žepu niti za špricar, da bi utapljal svojo žalost, cene hrane pa – v višave. Prašičerejci in govedorejci v Pomurski

regiji bijejo plat zvona, Židan pa obljublja nebesa žal preveč naivnim pomurskim kmetovalcem.

Istočasno pa s takšno uredbo krši ne nazadnje tudi kar nekaj členov ustave, o tem govorijo sami priznani pravniki. Ne nazadnje tudi nekaj o tem, kako so podtaknili takšnega ministra – in nekatera klientelistična ozadja. Zadeve so zelo resne. Kar nekaj imen, ki sem jih že omenil: Polanič – Panvita, Horvat – Aktiva, Simona Dimic itn. Gospa Dimičeva uredi najem državnih silosov večjih kapacitet za blagovne rezerve, namensko, za deset let da v najem, pogodba je bila, meni se zdi, leta 2009. Nekaj jih je že gospod Polanič imel prej v najemu. Kmalu zatem gospa Dimičeva zlobira Židana na mesto ministra. Bioplinarne tej navezi prekrizajo kar nekaj računov, povzročajo probleme, ker plačujejo kmetov več za surovino kot plačuje Polanič, hkrati pa kmetije odhajajo od njega, raje kmetujejo samostojno in po dolgoročnih pogodbah pridelujejo surovino za bioplin za boljšo ceno. V navezi se pojavlja avstrijski partner, ki je pripravljen odkupiti vse poljščine, ki jih lahko ta naveza zagotovi, hkrati pa velike shranjevalne površine, ki jih je preko Dimičeve prejel Polanič. Gre za državne silose, ki omogočajo špekuliranje s ceno. Ta naš dragi minister ima kar dve funkciji; eno, da ustavi razvoj bioplina in projektov obnovljivih virov energije in preko pretveze, da zagovarja samooskrbo, da ureja sistem prehranske verige, še nadalje omogoča monopolistu monopolizem in bogatenje. V primeru podrtja trga s cenami lahko minister, to so njegove pristojnosti, odkupi vse blagovne rezerve. Bivši minister Lahovnik je vedel za te namene, je nasprotoval temu poslu, je takoj spregledal, kaj je v ozadju. Mislim, da je zadeva že kar zrela za kašno preiskovalno komisijo, da ne rečem še za kakšno drugo komisijo.

In kaj pravi ta sestavek teh prioritiet v povezavi s tem, kar sem rekel? Točka 1.6 Investicije v energetsko učinkovitost. Dovolite mi, da citiram: "Financirali se bodo različni ukrepi za podporo vlagateljem v javni in zasebni sektor, pa tudi gospodinjstvom za povečanje energetske učinkovitosti in spodbujanje izvajanja decentraliziranih obnovljivih virov energije. Omogočeno bo tudi vlaganje zasebnih partnerjev v javne objekte. Torej, med drugim solarne, bioplinne, vetrne elektrarne in s tem povezani objekti. Javni razpisi za projekte, povezanimi z obnovljivimi viri energije, bodo usmerjeni v soprodukcijo, objekte, ki uporabljajo trajnostno biomaso – ogrevanja in elektrika –, in izgradnjo objektov za daljinsko ogrevanje." No, zdaj mi povejte, kdo naj potem vzame to pisanje resno! Lepo zveni. Prej bi rekel, da je to kakšna seminarska naloga kakšnega študenta na FDV-ju ali kaj podobnega.

Ko prebiram prioritete naprej – iščem in iščem, pa ne najdem. Prihajam iz regije, kjer je celo območje brez vodovoda, kjer je celo območje brez širokopasovnega omrežja, kjer o tem govorimo že 15 let. Pozivamo vse institucije, tudi v Državnem zboru je bilo o tem govora, zdaj, odkar sem jaz poslanec, ljudje pišejo peticije. Med prioriteta – niti omenjeno! Zdaj mi vi povejte, ali je to zdaj neko resno pisanje ali je pa to zdaj, kot vidim tudi po obisku v dvorani, sploh resna zadeva, da o tem šest

ur, skoraj sedem ur razpravljamo? Če je to bilo pisano z resnim namenom, potem vi povejte, kakšna korist bo od vsega tega skupaj!

Da ne bom razlagal še dalje, ker ministrov ni, ker sem jim hotel osebno povedati, tudi Žarniču v povezavi z Židanom. Ko gre, kot prioriteta med drugim, za zaščito kmetijskih zemljišč, trajnostno kmetovanje, najboljša kmetijska zemljišča, moram zopet povedati, ker prihajam iz okolja, kjer sami najbolj vemo, kaj se dogaja v našem lokalnem okolju. Ministrstvo za okolje in prostor sploh nima nadzora, kaj se dogaja. Pozidavajo se kmetijska zemljišča v neposredni bližini Murske Sobotne, kljub temu da je to bilo že ilegalno, protizakonito, brez dovoljenj, brez odločb, pa je bilo to objavljeno v medijih pred leti, pa so protestirali krajan, sosede, kmetovalci. Ampak, ker gre zopet za enega od velikih bogatašev, podjetnikov, med drugim tudi predsednika obrtne zbornice, ki sedaj punta svoje člane, da naj štrajkajo, poziva na državljansko nepokorščino, da naj ne plačujejo prispevkov, a sam je potegnil stotine milijonov nepovratnih sredstev iz te države. Pa povejte mi, kaj dela to okoljsko ministrstvo, inšpekcije v Murski Soboti, pa še marsikje, da ne gredo na lice mesta in ustavijo takšno početje? V tej državi lahko podjetnik, ki ima denar, pozida prvovrstno kmetijsko zemljišče za svoj parkirni prostor ali za širjenje svoje proizvodnje! Brez dovoljenja! Če pa to naredi kmet, da razširi svoj hlev za eno kravico, pa bo takoj v kazenskem postopku in prisilnem rušenju ali pa v prisili pridobivanja ne vem kakšnih in kakšnih dovoljenj.

Se pravi, takšnih nepravilnosti, ki se dogajajo tukaj, vsaj kar jaz vem iz mojega okolja, pa vsak poslanec, ki prihaja iz svojega okolja, bi to tudi lahko povedal, morda noče, ne upa ali se mu ne zdi vredno, ampak takrat bi v tej državi lahko spregledali, da tukaj reda ni. Tudi te prioritete ga ne bodo prinesle. Toliko. Hvala.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Pojbič. Pripravi naj se gospod Potrč, nato Andreja Rihter.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani gospod podpredsednik.

Danes je bilo kar nekaj rečeno s strani kolegic in kolegov poslancev iz koalicijskih vrst, da tisti, ki dela oziroma ne dela ničesar, da naj bi vrnil svoje prihodke, ki jih je dobil iz naslova svojega dela v Državnem zboru oziroma Vladi. Jaz pa mislim, da nič ne pomaga delati, če nisi ničesar naredil. Še bistveno večji problem je pa, da veliko delaš, pa rezultati, ne samo da ne dosežejo pričakovanih rezultatov, ampak so slabi. In to je tisto, kar se meni zdi zelo narobe. Za tiste, ki po beseda nekaterih poslancev veliko delajo in niso naredili nič ali pa še slabše od tistega, če ne bi naredili nič, bi bilo pa res prav, da svoje plače vrnejo.

Danes je bilo veliko govora o tem, da je prejšnja vlada Janeza Janše kriva za sedanjo situacijo v tej državi. S tem se vseskozi napada opozicijo in koalicija trdi, da je opozicija kriva za to stanje v tej državi. Drage kolegice in kolegi, meni se zdi zelo pomembno, da se razumemo, ta vlada, ta koalicija je sprejemala zakonodaja. Vso zakonodajo, ki jo je ocenila opozicija in Slovenska demokratska

stranka kot dobro, jo je v Državnem zboru podprla. Če pa je ta vlada sprejemala odločitve in zakonodajo, ki je bila zelo slaba in s tem povzročila to stanje, ki sedaj velja v naši državi, pa ni kriva niti opozicija, niti noben referendum, temveč koalicija in njena nesposobna vlada. To je ključni problem in prosim vas, da se nehate izgovarjati na račun vlade Janeza Janše in na račun opozicije. Ko je Janševa vlada prevzela vodenje te države, je bilo 91 tisoč brezposelnih, ko je predala vodenje vlade Pahorju, jih je bilo med 55 in 59 tisoč. In poglejte, v dveh letih in pol smo prišli samo na področju brezposelnosti z 59 tisoč na 120 tisoč. Ali je za to kriva vlada Janeza Janše? Ali je za to kriva opozicija ali je za to krivo nesposobno vladanje in nesposobna ekipa na tisti strani, ki sedaj vodi to državo, ko prinaša izjemno nekvalitetne in slabe zakone v Državni zbor in sprejema to slabo zakonodajo?

Zdaj se bom vrnil nazaj na brezposelnost. Želim povedati to, da ključni problemi, ki jih jaz vidim, ki so v tej državi v tem trenutku in ki jim Vlada v svojem mandatu doslej ni našla ustreznega odgovora, so naslednji.

Prvič, brezposelnost, ni se znala soočiti s skokovitim naraščanjem brezposelnosti, to je prvi problem.

Drugič. Eden izmed ključnih problemov je, da so velike ribe v tej državi pojedle majhne ribe in da so te velike ribe izropale državne banke. In temu lahko pritrdim z naslednjimi podatki. Bom pa potem razložil, kaj to pomeni, da boste vsi razumeli. Bom citiral. "Stvar je prišla do vrelišča," je ocenil predsednik zbornice Štefan Pavljinek in dodal, da je poslovno okolje v Sloveniji neznosno. V zadnjih dveh letih je okoli 11 tisoč obrtnikov zaprlo svoje obrate. Na zavod za zaposlovanje je odšlo okoli 36 tisoč delavcev. Leta 2009 je vrata zaprlo 4 tisoč 500 obrtnikov, lani 6 tisoč 471. Dragi moji, to pa so alarmantni podatki! Ko ti obrtniki malce dvignejo glas in govorijo, da se bodo odločil za državljansko nepokorščino, jim Vlada začne groziti. Torej, kaj to pomeni – Vlada izbere rešitev enako, kot če bi kmet udarjal po kravi, ki mu daje mleko. Vlada se je odločila, da bo udarjala, namesto da bi stopila nasproti podjetnikom in obrtnikom, ki so v izjemno kritični situaciji. Začela jim je groziti. Se pravi, torej udarjaj po tistemu, ki ti daje. Od koga živi Vlada, Državni zbor in vsi tisti, ki delamo tukaj? Od koga?! Od obrtnikov, podjetnikov in tistih, ki v tej državi ustvarjajo! Zagotovo ne od nobenega politika. Dolžnost in naloga vsakega politika v tem parlamentu in v tej vladi je, da dela v interesov obrtnikov, podjetnikov in tistim ustvarja ustrezne pogoje in okolja, da bodo lahko normalno funkcionirali. To mora biti naloga vsake vlade in tudi tega parlamenta. Jaz se tega zavedam in Slovenska demokratska stranka tudi. Zato je vložila ogromno zakonskih predlogov, da bi to situacijo, ki je izjemno slaba in kritična, peljala v popolnoma drugo smer, kot ste jo vi zapeljali.

Naslednja stvar, ki je izjemno problematična in kritična, je še vedno prevelika javna poraba. Zaposlilo se je preveliko število novih delavcev v javni upravi. To je nesprejemljivo. Prav tako v tej javni upravi se pojavljajo nove agencije in tako naprej. Vse to bistveno podraži delovanje javnega sektorja, ker so nove zaposlitve, nove plače

in tako naprej – in to sploh ni smešno, gospa Majda Potrata, moram vam povedati. Lepo prosim, da se ne smejite tako cinično. Ker če ste državo že zapeljali popolnoma na dno oceana, bi vsaj od vas pričakoval, da se normalno obnašate in poslušate, tako kot sem vas jaz. Jaz se vam nisem smejal, ko ste govorili. In vas lepo prosim, da tega ne delate.

Naslednja ključna stvar, ki jo jaz vidim, je nedelovanje pravosodnega sistema. Poglejte, kaj se je zgodilo. Ugotovili smo že na začetku tega mandata, da imamo cel kup velikanskih lopovov, tajkunov, ki so pokradli vse, kar je mogoče v tej državi pokrasti. In to so tiste velike ribe, o katerih sem prej govoril. In te velike ribe so pojedle majhne podjetnike in obrtnike, da jih deset in več tisoč moralo dati podjetje dol. Ti so krivi in so izropali slovenske banke. Sedaj pa ni denarja. Kreditni krč. Nimajo denarja, da bi lahko financirali normalno delovanje slovenskega gospodarstva. In zato smo v tej situaciji, kakršni smo. Zato imamo takšno brezposelnost, kot jo imamo. Če bi tukaj pravosodni sistem deloval, bi bila zadeva popolnoma drugačna, če bi nekdo izmed teh velikanskih lopovov bil že zaprt. Poglejmo SCT, Pivovarno Laško, Vegrad, Cestno podjetje Maribor in tako naprej. Ali najdete koga izmed tistih, ki so zasedali ključne položaje, da je bil član SDS? Samo enega iz teh podjetij mi povejte, da je član SDS! Nobeden! / oglašanje iz dvorane/ Prosim lepo, ničesar ni dokazanega. Še to, pa tudi če bi bil Lovšin, oprostite, in če je delal v nasprotju s to zakonodajo in pomagal k soustvarjanju te situacije, mora ravno tako odgovarjati kot vsi ostali, ti veliki lopovi, o katerih sem govoril.

Gospod podpredsednik, nonstop me prekinjajo in se obnašajo kot mali otroci v parlamentu. Vsaj od gospoda bi pričakoval malo več, ker je sicer ugledni človek, ampak danes s tem obnašanjem ni pokazal, da je to, kar bi moral biti, poslanec v Državnem zboru.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Gospod Pojbič, tudi vi ne sprožajte neposredne razprave.

MARIJAN POJBIČ: O. K., gospod podpredsednik.

Če bi pravna država delovala, bi marsikdo izmed teh velikih lopovov, o katerih sem govoril, bil danes že za zapahi. In kaj bi bilo ključno? Država, se pravi pravosodje, bi moralo pripraviti ustrezno zakonodajo, da bi te ljudi pravočasno zgrabili, jih dali za rešetke, jim odvzeli kompletno premoženje, poleg tega jim pa preprečili, da bi lahko v naslednjih desetih letih kdaj odprli spet svoje podjetje. To bi bile primerne sankcije, kako bi postavili neko raven na tem področju, s pogoji za to, da bi se zmanjšale te velike svinjarije, ki so se v tej naši državi dogajale.

Prepričan sem, ko je gospod Borut Pahor danes povedal, je povedal naslednje: "Slovenija je na poti okrevanja." Vam pa bom prebral danes članek v Večeru, citiram: "Svet Banke Slovenije se je seznanil s trenutno gospodarskim in finančnim gibanjem in ugotovil, da je rast v zadnjem lanskem četrtletju in v lanskem letu 1,2 %, toliko kot so v Banki Sloveniji tudi napovedovali, razmeroma visoka. Glavna dejavnika rasti sta bili tuje povpraševanje in obnavljanje zalog. Gibanje na trgu

dela ostaja neugodno. V decembru in januarju se je močno povečalo število brezposelnih, število delovno aktivnih se v pomembnejših panogah še naprej krči. Analize kažejo slabe napovedi za naslednje mesece. Če je to potem okrevanje slovenske države, potem jaz mislim, da gospod Pahor ne živi v Sloveniji, ne živi tukaj z nami, temveč mislim, da je tem nekje blizu vesolja. On trdi to – v današnjem članku piše – in Banka Slovenija ocenjuje popolnoma drugačne stvari, kot poskuša on danes tukaj zavajati slovensko javnost. Jaz sem prepričan, da slovenske javnosti in ljudi ne bo več mogoče zavajati in z določenimi aferami prepričati, da bi se ljudje odločili pravilno. Mislim, da imajo ljudje tega "poln kufer". V zadnjem času imamo spet orožarsko afero, se pravi, spet je treba malo pred volitvami prinesiti neke stvari, ki bi onemogočale, da bi se ljudje ukvarjali samo z ... – da ne bom rekel s čim – namesto, da bi se Vlada in vsi tisti, ki so odgovorni, ukvarjali s tistim, kar je ključno, in to je ustvarjati ustrezne pogoje za to, da bodo ljudje živeli lepše in boljše in da bodo plače primerne, da bodo ljudje imeli zaposlitev, da bodo upokojeanci lahko dobili primerno pokojnino in da bodo tisti ljudje, ki danes zelo težko živijo, lahko živeli normalno. Ampak, ta vlada dela vse drugo, samo tega ne. Njihov ključni cilj je, kako zadostiti mrežam in tistim, ki jim gre v tej naši družbi najboljše in najlepše. To je tisto, kar je daleč od tega, kar si Slovenke in Slovenci želijo in za kar so glasovali. Jaz mislim, da nikoli več ne bodo ponovili te napake.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Potrč, pripravi naj se gospa Rihter.

MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Jaz sicer načelno nisem posebej zadovoljen, kadar se na vsaki seji Državnega zbora v 10, 15 primerih, predvsem s strani opozicije, zahteva razprava o odgovoru ustreznega ministra in se je treba o tem odločati, poslušati še enkrat naslednji dan popolnoma enake trditve, ne bom rekel argumente, ker največkrat jih ni, ki jih dajejo posamezni opozicijski poslanci in potem o tem glasujemo. Tokrat moram reči, da mi ni žal, da smo se odločili, da o predlogu, ki ga je dal DeSUS, ne glede na to, da ga danes v glavnem ni tukaj, razpravljamo in povemo svoja mnenja.

Povedal bom svoje poglede zakaj. Prvič, ker smo dali priložnost predsedniku Vlade in ministrom, predvsem predsedniku Vlade, da je povedal, da ta vlada ima koncept, da je ta vlada nekaj doslej naredila, da je predstavil pet aktualnih skupin vprašanj, ki se jih namerava lotiti ali se jih je že lotila v naslednjem obdobju, in da je dal tudi priložnost pozvati vse, da pri tem sodelujemo. Vesel sem, ker se je po mojem pokazalo, da na eni strani imamo kolegice in kolege v opoziciji, ki si iskreno želijo sodelovanja in na drugi strani kolegice in kolege, ki po moji oceni, takšnega sodelovanja ne želijo. Ker, če mi nekdo istočasno trdi, kako ne more z mano sodelovati, ker mu ne dajem te priložnosti, hkrati pa ve o dosedanem delu povedati izključno in samo slabo in najslabše, če uporablja statistične podatke, ki to kažejo, ni pa sposoben povedati tudi tistega, kar kaže drugače, če ne prizna, da mnogo

predlogov, ki jih daje, ne daje zato, da bi bili sprejeti, ampak da bi se naslednjič lahko povedalo, da so bili predloženi in dokazovalo, kako jih ta grda koalicija ni bila pripravljena sprejeti, ker bi se cedila mleko in med, če bi njihovi predlogi bili sprejeti, če hkrati trdi, da poskuša koalicija politizirati vprašanja pa tudi takšne razprave, kot je danes, ne more opraviti, ne da bi politizirala o nekaterih vprašanjih, glede katerih program sanacije slovenske družbe res ni odvisen. In še mnogo takšnih razlogov je, zaradi katerih sem vesel, da smo to razpravo omogočili.

Zelo zanimivo in poučno mi je bilo vprašanje gospoda ministra, ali boste podprli ko bo, zdaj je razprava o referendumu o malem delu in kasneje, jaz upam, da ne, ampak lahko tudi da, razpravo o pokojninski reformi. Ali boste še takrat naprej trdili, da niste na strani tistih, ki menite, da je prav, da se o teh vprašanjih odloča z referendumom, čeprav so takšna, da pomenijo biti ali ne biti reševanja gospodarske situacije Slovenije v naslednjem obdobju? Prav zanima me takrat vaše stališče. Moram reči, da tako, kot vi neprijazno gledate na to, da smo se mi zavzeli, da se ti zakoni pač sprejmejo in poskušajo uveljaviti v praksi, bom tudi jaz nehal verjeti v vašo iskrenost. Jaz sem bil v prejšnjem mandatu kot vodja poslanske skupine zadolžen, delno zadolžen, ker vsega tudi nisem sprejel, za koordinacijo v okviru tako imenovanega partnerstva. Moram vam povedati, da je bilo to partnerstvo s strani Socialnih demokratov deloma uspešno, vendar predvsem iz dveh razlogov. Ker smo se odločili, da sodelujemo z največjo benevolenco, tudi z zadovoljstvom, kadar je med desetimi problemi, zdaj poenostavljam, ki smo jih sprožili, pol problemov bilo rešenih, ker smo rekli, boljše nekaj kot nič. Govoriti o tem, kako ste bili v Slovenski demokratični stranki odprti za razgovore in da ste upoštevali vsa stališča, je pa tako daleč od resnice, kot je daleč od resnice to, da noben predlog v sedanjem delu Državnega zbora z vaše strani ni bil sprejet. Bomo videli kakšna bo vaša pripravljenost zdaj, ko vam bodo ponujeni teksti oziroma rešitve, ki so danes na mizi. Jaz upam, da bo večja in da boste dali v pripravljenost za neposredne dogovore tiste, ki ne mislijo, da vse vedo. Takšni so med vami, žal, ki mislijo, da bi vse rešili samo oni pa noben drug, ki so edini pripravljene zahtevati rešitve, takšne, kakršne mislijo sami, ne pa iskati nekaj, kar bi bilo dobro za vse.

In še nekaj bom na koncu rekel. Zanima me, kaj boste rekli, ko bo stekla razprava o problemih referendumu sploh. Ali boste še vedno vztrajali naj se sprejme takšen zakon, ki bo vsakršno delo Vlade onemogočil? Vsakršno. Ker, če nekdo iz vaše strani zahteva, naj se sprejmejo spremembe referendumske zakonodaje, da se bo zakon, ki ga je Državni zbor sprejel, uveljavil v idealnem primeru v šestih mesecih, v skrajnem primeru pa v enem letu, tisti me bo silno težko prepričal, da si želi učinkovito in operativno Vlado, ki bo odločitve, ki jih je sprejela, tudi v praksi lahko izvedla. Mislim, da smo danes pokazali, kaj kdo o nas glede reševanja problemov misli, in upam, da je tudi tokrat bila naša seja spremljana in da bodo o tem ustvarjeni ustrezni občutki in mnenja. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospa Rihter. Pripravi naj se gospod Kek, nato gospod Levanič.

MAG. ANDREJA RIHTER: Hvala lepa za besedo, spoštovani podpredsednik.

Res vidim oziroma ugotavljam tako, kot je moj predhodnik, da so kolegi Slovenske demokratske stranke resnično eksperti, vsak posameznik za vse. To bi lahko bilo razveseljujoče ali pa tudi ne, saj je tako spreminjanje iz prostora, bom rekla, hlevskega življenja do obrtniške delavnice, cestnega življenja, do medijev in tako daleč, kar verjetno napor, ki ga je treba vložiti, da poznaš vse te podrobnosti. Sama se bom osredotočila samo na eno temo. Spoštovani podpredsednik, omenili ste že področje zdravja, bi povedala ali skušala razložiti svoje misli, zakaj se mi zdi, da je ta vlada naredila zelo veliko in zakaj gre postopoma, z razmislekom in tehtno razlago v zdravstveno reformo. Namreč staranje prebivalstva, s katerim se danes soočamo v vseh razvitih družbah, je posebej zaskrbljujoč tudi v Sloveniji, mogoče je včasih celo močnejši zasledek staranja le-tega. Breme financiranja zdravstvenega varstva – in v njegovem okviru vedno govorimo tudi o financiranju socialnega varstva – postaja vedno težje, trend pa se nadaljuje tudi v nekaj desetletjih že pred nami in tako se bo tudi nadaljevalo. Mnoge izmed že razvitih držav so pokazale in so naredile določene korake v zadnjih šestih letih, kar naša država ni naredila in kar je treba storiti takoj in zdaj. Obljube, na žalost, predhodne vlade so bile, da se bo na tem področju nekaj naredilo, vendar hopla, prišle so volitve, storjenega ni bilo dosti in ostali smo tam, kjer smo, pri sistemu zdravstva in sociale na istem nivoju. Ampak med tem časom je število starejših od 65 let, ki so glavna skupina povpraševalcev in koristnikov nenazadnje zdravstvene in pa dolgotrajne zdravstvene oskrbe, ena ključnih skupin koristnikov storitev. V 15 letih se je to povečalo kar za 50 %, in sicer, če govorimo o številkah, iz 220 tisoč na 340 tisoč. To se pravi, stroški zdravstvenega sistema, ki v Sloveniji pokrivajo tudi del storitev te dolgotrajne oskrbe, so se v tem obdobju prav tako dramatično povečali. In zaradi omenjenih prilivov v javne blagajne, je zato opazen velik pritisk oziroma tudi potreba po zmanjšanju pravic. Če govorim še tudi naprej in ugotavljam po statistiki, kaj se bo zgodilo v prihodnje. V letu 2020 bo že kar 140 tisoč ljudi starejših od 65 let, kar je dvakrat toliko, kolikor jih je bilo v letu 2000. Ali da bo to število v letu 2030 preseglo 500 tisoč in pri tem zelo zaskrbljujoče, ponovno za zdravstveno in socialno reformo, da se število ljudi nad 80 let, ki najbolj potrebujejo to oskrbo in tudi nego, giblje najhitreje in najštevilčneje. Zato je povečanje kapacitet za uspešno zagotavljanje potrebnih storitvi najbolj odvisno od zakonodaje in od Vlade, ki se tega problema zaveda, in od nas poslancev, ki bomo nenazadnje to zakonodajo tudi sprejemali.

Bili smo ravnokar priča, v decembru in januarju, da je minister za zdravje – in z njim nenazadnje tudi Vlada – ponovno poslal v javno obravnavano teze o reorganizaciji zdravstvenega sistema pod naslovom Nadgradnja zdravstvenega sistema. In zaradi tega, kar tudi vemo, da imamo v

Državnem zboru že zakon v prvem branju, vendar, da ne bi prišlo do enakega nerazumevanja, kakor ga imamo pri socialni reformi, gre tukaj Vlada resnično počasi in želi z javno razpravo nenazadnje povprašati široko javnost pa tudi politiko, koliko je s predlogi prišla skupaj. Predlogi zdravstvene reforme, povečanje dostopnosti prebivalstva do zdravstvenih storitev v finančnem, organizacijskem, alokacijskem in kakovostnem pomenu, namreč zagotovitev dostopnosti, varnosti in kakovosti zdravstvenih storitev na eni in vzdržnosti javnih financ na drugi strani. Treba je le vedeti, da reforma brez določene podpore javnih financ, ne gre in da seveda, ker smo nenazadnje Socialni demokrati smo tudi na oblasti, vemo, da so pravice, ki so zatečene, pravice, ki tudi ostajajo v prihodnje. Zato je pomembno dejstvo, da je graditi in spodbuditi osveščenost prebivalcev v upravljanju lastnega zdravja in zato je tudi finančna vzdržnost pri tem zelo zelo pomembna, ko govorimo o razvoju ustrezne mreže izvajalcev storitev na vseh ravneh, ne pa samo v upravljalški politiki zdravstvenih zavodov.

Menim in sem prepričana v to, s predsednikom Vlade in njegovo ekipo, da je bila ambicija Vlade zelo velika. In ta vlada je obljube dala in te obljube tudi drži, ki so nevšečne, posebej sedaj, ko govorite vsi že o drugoletnem času, ko pridejo nenazadnje na vrsto tudi volitve. Zato je razprava, ki jo sedaj ravnokar imamo, o zdravstveni reformi toliko bolj pomembna, ker se tiče vseh nas in je to tudi nenazadnje tudi naša prihodnost.

Teze, ki so sedaj v razpravi – z njimi ima lahko opravka vsak državljan. Na nas poslance je, da potegnemo v razpravo čim večji krog naših ljudi, naših volivcev in da se z njimi tudi pogovorimo in vidimo, koliko so vzdržni, koliko so sprejemljivi. Moramo vedeti, da v teh predlogih, v teh tezah imamo tako pozitivno kot negativno plat rešitev, ko gledamo seveda iz globalnega vidika. Tako lahko v določeni meri skrčimo košarico pravic zavarovancev za nepotrebne in zastarele storitve, kar bo na drugi strani pomenilo pozitivno spremembo na javnih financah ali pa prineslo dostopnost potrebnih storitev. Lahko ukinemo dopolnilno zdravstveno zavarovanje in s tem razbremenimo večino prebivalcev Slovenije, vendar to pomeni na drugi strani za določene / nerazumljivo/ prebivalce večje obremenitve in manjše dobičke ter sredstva za nepotrebne administracije ali administriranje zavarovalnic. Reorganiziramo lahko kateregakoli od zavodov na področju zdravstva, ampak posamezni zavodi se s tem mrežijo. To pa pomeni, da storitve mogoče ne bodo vse povsod tam, kjer so bile tudi danes, na sekundarni, primerni ravni. Vendar na drugi strani nas ministrstvo prepričuje, da bo kakovost teh storitev izrazito boljša. Še bi lahko naštevala pozitivne in negativne stvari izhodišč, ki so nam tudi dane v razpravo. Zato je nenazadnje tudi tukaj dvorezni meč, o katerem bo odločala politika in tudi mi poslanci. In zaradi tega je toliko večja odgovornost ministrstva za zdravje in Vlade, da ob tej razpravi odloča in posluša tistega uporabnika, kateremu je nenazadnje reforma tudi namenjena. In zaradi tega sem prepričana, spoštovani kolegi, posebej tukaj nasproti, da boste znali presojeti in se odločiti pravilo za vse, ne pa

samo za naslednjeletne volitve, ki prihajajo pred nas. Zaradi tega tudi menim, da je ta vlada zelo odgovorna do svojega dejanja in do svojih predlogov in ne gleda seveda samo na štiriletno obdobje volitev in volilne kampanje. Zdravstvena reforma in socialna reforma pa je zaradi podatkov, ki sem jih samo mimogrede omenila, o povečanem letu nenazadnje naraščajočega prebivalstva toliko toliko bolj pomembna, kajti v nasprotnem bomo Slovenci ostali verjetno, vsi, brez praznih blagajn tako za socialo kakor tudi za zdravje. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Levanič, pripravi naj se gospod Grill in nato gospod Frangež.

DEJAN LEVANIČ: Hvala lepa za besedo.

Dve leti in nekaj mandata je za nami. Dve leti, za kateri lahko iskreno ugotovimo, da sta bili v bistvu najtežji v zgodovini Slovenije. Kljub temu, da so na dnevnem redu res težka vprašanja in velikokrat nepriljubljene poteze, ki jih nekdo pač mora sprejemati, smo dokazali, da trditve opozicije že od začetka mandata, kot so: znašli se bomo na poti Grčije, Slovenija bo pa bankrotirala in tako naprej, ne držijo. Ravno nasprotno, v prvem letu mandata je bilo veliko sredstev iz proračuna namenjenih socialnem transferjem, ravno zato, da situacija, v kateri smo se znašli, ne bi bila še slabša, da brezposelnih ne bi bilo še več. Deloma smo uspeli, vmes mogoče naredili tudi nekaj napak, ampak vedno sledili cilju, da čim bolje preživimo krizo, ki je tudi zaradi nepriljubljenosti Slovenije nanjo pustila velike posledice.

Jaz bi rad, da v tem parlamentu večkrat pridemo h konkretnim številkam, argumentom in na podlagi tega potem presojava, kaj je bilo narejeno in kaj je bilo narejeno dobro ali slabo. Jaz se bom osredotočil na konkretne ukrepe, ki so bili narejeni in za prioritete naprej. Protikrizna ukrepa, delno subvencioniranje polnega delovnega časa za 80 tisoč delavcev in delno povračilo nadomestila plače zaposlenim na začasnem čakanju na delo za skupaj 25 tisoč delavcev, sta ohranila približno 25 tisoč delovnih mest. Konkreten ukrep. V programe aktivne politike zaposlovanja je bilo v letu 2010 vključenih 80 tisoč brezposelnih oseb, kar je 50 % več kot leta 2009. V lanskem letu se je zaposlilo 57 tisoč brezposelnih oseb, kar je približno 18 % več oseb kot leta 2009, število prostih delovnih mest pa se je v primerjavi z letom 2009 povišalo za 8,2 %, in sicer na 175 tisoč. V okviru sistemov socialnih pomoči, Zakona o socialnem varstvu, Zakon o socialno-varstvenih prejemkih, Zakon o posebnem dodatku za socialno ogrožene, je bilo v obdobju od leta 2008 do leta 2011 posameznikom ali družinam z najnižjimi dohodki ali brez dohodkov namenjenih dodatnih 230 milijonov evrov. Na področju trga dela in zaposlovanja bo zaposlenim brezposelnim dijakom in študentom ter podjetjem v istem obdobju namenjenih dodatnih 760 milijonov evrov. Sredstva za družine, konkretno Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, so se v obdobju od leta 2008 do 2011 povečala za dodatnih 250 milijonov evrov. V začetku leta 2010 je bil kljub krizi, to bi lahko naredili sicer že prej, sprejet nov zakon o minimalni plači, ki je bistveno zvišal minimalno

plačo, in sicer na 734 evrov bruto oziroma 562 evrov neto. Sprejet je bil tudi Zakon o urejanju trga dela, ki povečuje zaščito in pravico oseb, ki so izgubile zaposlitev, s poudarkom na mladih. To so konkretne zadeve. In, da nadaljujem. V juliju 2010 sprejeta Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev in Zakon o socialno varstvenih prejemkih zvišujeta raven socialnih prejemkov in omogočata njihovo pravičnejšo porazdelitev, preprečujeta zlorabe in anomalije ter poenostavljata celoten sistem socialnih pomoči, hkrati – in to je bistveno – pa se dviguje cenzus za pridobitev državne štipendije iz 400 evrov na 613 evrov neto na družinskega člana, kar pomeni še dodatno povečanje števila štipendij. To so koraki, ki so bili narejeni v času največje finančne in gospodarske krize. Tega v času gospodarske rasti, debelih krav, ni bilo.

Drugi del mandata je bil večinoma namenjen financiranju gospodarskih projektov. Več denarja je bilo danega za investicije in razvoj. Vse v smislu neke pomoči zdravemu jedru slovenskega gospodarstva, ki je lahko v svetu konkurenčno in lahko na dolgi rok zagotovi tudi nova delovna mesta. Delovna mesta so danes največja prioriteta. Tega se zavedamo vsi. To bo največji izziv tudi v času, ko gospodarstvo raste, ko bruto domač proizvod beleži pozitivno, ko Slovenija počasi, ampak resno okreva. Pa ne samo iz tega vidika, v času te vlade, ki iskreno, ni imela nič z menedžerskimi odkupi, ki je ugotovila, da se socialni prispevki delavkam in delavcem niso plačevali že v prejšnjem mandatu, torej v času največje gospodarske rasti in še bi lahko naštevali, v času te vlade prihaja do konkretnih rešitev. In to so tudi prioritete: na področju preprečevanja dela na črno, kjer bo sosedska pomoč, to naj še enkrat povem, izvzeta, zakon je pripravljen; na področju odprav plačilne nediscipline, ki vemo, da predstavlja največji problem v naši podjetniški kulturi, zakon je v pripravi ter odvzem premoženja, če se ugotovi, da je bilo le-to nelegalno pridobljeno. To so rešitve, ki tarejo našo državo že leta in do sedaj, žal, nihče ni imel ali ne volje ali ne poguma, da bi te zadeve uredil. To so konkretni ukrepi, ki gredo tudi v smer rešitev, ki jih je predstavila Obrtno-podjetniška zbornica. Tako, da govoriti, da se nič ne dela v tem segmentu oziroma na poti reševanja malih in srednjih podjetij, enostavno ne drži. V času te vlade se bodo ta področja uredila. Še več. S sprejemom zakona o socialnem podjetništvu bo v poslovni svet prišla tudi ideja o tem, da je del podjetništva lahko neprofiten, da lahko zaposli veliko število ljudi in da je lahko trgovina tudi pravična trgovina. Pomembno je dejstvo, da se problemi končno rešujejo. Včasih prepočasi, ampak nič več se v Sloveniji zgolj ne pogovarjamo, kaj so problemi, kje so problemi, ampak vemo zanje in jih s konkretnimi zakoni tudi rešujemo.

Konkretno torej. Zakon o malem delu. Vsi govorite, potrebujemo sistemske spremembe. Sedaj imamo na mizi, čakamo na potrditev na referendumu. Bistveno za vse tri skupine, študente, brezposelne in upokojenca je, da malo delo zanje predstavlja legalen dodatni vir zaslužka. Pri tem je zagotovljena socialna varnost, ker zraven dodatnega zaslužka vse tri skupine ohranjajo

pravice, ki izhajajo iz njihovega statusa. Študentje pridobijo pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarovanje, šteje se jim delovna doba. Tega danes pri študentskem delu nimajo. Brezposelni z zaslužkom do 200 evrov na mesec ohranijo dodatek za brezposelnost, upokojenci obdržijo enake pokojnine. Vse, kar imajo od tega zakona, je, kot že rečeno, dodatni vir zaslužka in neposreden stik z delodajalci, kar lahko rezultirata samo v redno obliko dela. Zakon o štipendiranju. V letu 2009 dopolnjen, v letu 2010 je že dal 10 tisoč novih štipendij, v sklepih pripravi pa je nov zakon o štipendiranju, ki bo število štipendij še povečal in omogočil hkratno prejemanje več različnih vrst štipendije. Sprememba zakona o delovnih razmerjih se odpira, pogajanja bodo stekla na Ekonomsko-socialnem svetu. V Državnem zboru je tudi zakon o zaposlovanju tujcev, ki rešuje neživljenjsko ravnanje s tujimi delavci. Namenili smo 300 tisoč evrov za delavce, ki niso prejeli plače in ki nimajo danes nobenih pravic. Tega ni reševal nihče do sedaj. V sprejemanju je tudi mednarodna pogodba z Bosno in Hercegovino, ki bo to področje končno uredila. Kdo se je lotil reševanja teh problemov? Ta vlada. Mnogo jih je. 15 let so se problemi pometali pod preprogo. Danes pa tisti, ki so imeli že priložnost, da rešijo te probleme, ponujajo nasvete, kako jih bi rešili. Zakaj niste vsaj nekaterih reševali takrat, ko ste imeli za to priložnost? Nobenega problema v tej Sloveniji niste rešili. Naprej. Nov zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, sprejet konec leta 2010, pri čemer je treba povedati, da ta zakon nujno potrebujemo vsi, tukaj se vsi strinjamo. S populizmi bomo na tak ali na drugačen način oziroma boste nastopali proti sprejemu tega zakona. Dejstvo je, da nikomur od nas ni v interesu nalašč podaljševati delovno dobo. Če želimo ohraniti, prvič, varno starost vseh generacij, omogočiti mladim, da bodo enkrat sploh imeli pokojnine in upokojencem, da jim pokojnine ne bodo več padale, potem moramo uveljaviti pokojninsko reformo. V njej je tudi pomemben člen, ki spodbuja zaposlovanje mladih, saj delodajalcem sofinancira plačevanje prispevkov, če zaposlijo mladega človeka. Izzivi, ki čakajo mlade ljudi v Sloveniji, so še stanovanja in zaposlovanje. Mnogo je bilo na tem področju še narejenega, Vladi smo pa poslali tudi paket ukrepov, prioriteta, ki bi tem področjem namenile še večjo pozornost in da bi prišli do konkretnih rezultatov.

Da počasi zaključim. To, kar sem naštel v zelo kratkem, je samo nekaj od vsebine, to so konkretne vsebine, ki bi morale biti sprejete že nekaj časa nazaj. Ta vlada je na oblasti dve leti in tri mesece, rešujejo se problemi in to reševanje večinoma ni priljubljeno. Pri tem seveda opozicija ne pomaga niti milimeter. Vse sistemske spremembe v tem času, torej v tem kratkem obdobju, pač niso mogoče. Slovenija ni naredila domače naloge že v prejšnjem mandatu, zato imamo zraven soočenja s krizo včasih opravka tudi z zlobnim podtikanjem, kaj vse je narobe naredila ta vlada. Jaz verjamem, da se bo na dolgi rok pokazalo, da če vlada ne bi sprejela nekaterih ukrepov, bi bila Slovenija v mnogo slabšem položaju, predvsem, če upoštevamo kondicijo, v kateri smo prevzeli ta mandat. In ključna misel, dejstvo je, da si vsi vedno želimo vedno več in vedno boljše rešitve. Vprašanje

pa je, ali so jih največji kritiki te vlade sposobni uresničiti. Vse, kar je Slovenska demokratska stranka v tem mandatu naredila, je, da je predlagala ukrepe paketov, s katerimi bi Slovenijo še bolj zadolžili, najbolj pa očita tej vladi ravno preveliko zadolženost, pa naj si vsak misli, kar si hoče. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE ČUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Grill. Pripravi naj se gospod Frangež, nato gospa Župevc.

IVAN GRILL: Hvala lepa.

Gospod Levanič, to, kar ste zdaj natvezili, verjamem, da sami sebi ne verjamete, da so vsi ti ukrepi, ki jih imate kot neke izboljšave kot nek napredek, posledica zadolževanja, ki ga bodo plačevali vaši otroci, verjetno tudi vaši vnuki. Govorim vaši, ker ste relativno mladi. Toliko neresnic ali pa, lahko rečem, neumnosti, kot ste jih vi natvezili, danes res še ni bilo moč slišati. Govorite, da vlada sprejema neprijetne poteze. Neučinkovite poteze vleče ta vlada ne neprijetne, v tem je problem. Potem ste omenjali pomoč brezposelnim tujcem, zakaj ni tega storila prejšnja vlada. Spoštovani gospod Levanič, v prejšnjem mandatu so tujci tukaj službo dobili kadar so želeli, nobeden in zgubljal službe, v tem je bil problem, morali smo celo omejevati, ker je bilo toliko novih delovnih mest, ni bilo treba iskati načinov, da se bo res tistim revežem, ki so jih spravili na rob propada tajkuni in predvsem neučinkovita politika te vlade in teh ukrepov, pa vam bom te zadeve tudi sedaj dokazal.

Gospoda Kumra tukaj ni, ampak iz njegovih ust je bilo slišati v tem mandatu že tolikokrat neresnice in zavajanja, zato mu bom zdaj citiral magnetogram predsednika Janeza Janše na tisti dan, ko se je tukaj potrjeval mandatar in ni bilo nikoli res rečenega, da je Slovenija izven nevarnosti za recesijo, izven nevarnosti za finančno krizo ali gospodarsko. In zato bom zdaj prebral, dobro si poslušajte, če vam ne bo zadeva razumljiva, vam bom poslal tudi po elektronski pošti ali pa si preberite magnetogram. To je citat magnetograma predsednika Janeza Janše: "Slovenija v tem trenutku še ni v recesiji", to je bilo novembra meseca 2008, "za razliko od številnih drugih evropskih držav ji zadnji kazalci tega ne napovedujejo. Mi smo celo za september, ko je praktično celotna Evropa beležila padec zaposlenosti, zabeležili povečanje zaposlenosti in zmanjšanje brezposelnosti. Slovenija se je izognila finančni krizi, v Sloveniji ni propadla nobena komercialna finančna institucija. Skratka, Slovenija se je izognila neposrednim posledicam finančne krize, ne bo se pa mogla izogniti gospodarski krizi." Napovedal je, "ne bo pa se mogla izogniti gospodarski krizi, ker smo pač del evropskega in svetovnega trga in ker finančni krizi običajno sledi gospodarska in gospodarski, če se je ne obvlada, tudi politična. Slovenija je v položaju, ko mora pospešeno sprejemati ukrepe, s katerimi lahko še preprečimo recesijo ali vsaj njene dolgoročne posledice."

Spoštovana koalicija, spoštovana vlada, mislim, da vam je tukaj položil, ne samo v usta,

ampak verjetno tudi v delovni koledar, da bi bilo treba že leta 2008 takoj in nemudoma delati. In da je bila ta izjava dobronamerna, kaže tudi to, da je Slovenska demokratska stranka vložila že 19. 12. 2008, mesec dni po tistem, ko je bila nova vlada, novelo Zakona o dohodnini, kjer smo že skušali pomagati s tistim predlogom zakona malim podjetnikom. Da ne govorim 23. 12., naslednji zakon o davku na dodano vrednost, ko se je skušalo podjetnikom pomagati, da se bo preplačan davek prej vrnil. In ves čas, spoštovana koalicija, spoštovana Vlada, je bila Slovenska demokratska stranka konstruktivna. 26 protikriznih zakonov smo mi vložili, pa niso bili tukaj populistični, takšni, kot vi navajate. Nekatere ste seveda tudi spremenjeno povzeli, ampak od teh 26 zakonov, ste jih 23, spoštovana koalicija, gladko zavrnili. Gladko ste jih zavrnili, z nekimi floskulami, "bomo mi pripravili sistemske rešitve", ki jih še danes ni. Še danes jih ni. Pa poglejte izplen Vlade Republike Slovenije. V tem času jih je vložila 27, protikriznih, ampak očitno niso bili protikrizni, situacija vsaj temu ne kaže tako. Ampak poglejte, od teh 27 je Slovenska demokratska stranka podprla 14, 11 jih pa nismo podprli. katerih ne? Zato ker se je za vsak proračun, ki je bil z vaše strani komentiran, kot da je protikrizni, se je izkazalo, da ni res. Ravno tako rebalansi niso bili takšni, kot so. Potem nismo podprli zakona, ki je bil z vaše strani protikrizni, da ste ukinili dijaško prehrano oziroma zmanjšali subvencije, da ste socialne transfere zmanjšali, da ste pokojnine omejili, zamrznili. Takšnih zakonov pa res nismo podprli in jih tudi danes ne bi. Že takrat leta 2008, je bilo s strani Slovenske demokratske stranke ponujeno partnerstvo, da bi skupaj sodelovali, pa ste ga, koalicija, zavrnili, kljub temu, da je bil predsednik Vlade gospod Pahor pripravljen na sodelovanje, vi ste seveda zavrnili. In ne govoriti, da ni bilo s strani opozicije, s strani Slovenske demokratske stranke pripravljenosti za sodelovanje. Koliko resno mislite, da ste pripravljene podpreti alternativne predloge, ki so dobri, ste pokazali včeraj. Zakon, kjer smo želeli, da se tihe družbe ukinejo, brez kakršnihkoli negativnih finančnih posledic za proračun ali kakorkoli drugače, ste ga gladko zavrnili. Pa je ravno s pomočjo tihih družb verjetno milijarde evrov odteklo na Ciper, Liechtenstein ali kamorkoli drugam, in brez teptnih argumentov ste takšen zakon tudi zavrnili. Toliko o tem vašem sodelovanju.

Gospa Krebsova je prej omenjala, da je izhodna strategija v glavnem izpeljana. Če je to uspeh, kar se je izpeljalo, potem res ne morem niti kaj dosti komentirati, kajti kazalci kažejo nekaj povsem drugega. Rekordna brezposelnost, rekordni dolgovi. Gospod Levanič, to kar ste vi naštevati, kot sem že povedal, na račun kredita, veste, na račun kredita se je skušalo kupovati socialni mir in vse to, kar je, ne na račun ustvarjenega, to bo treba vrniti. Problem pa je v tem, da ne bo imel kdo tega vrniti. Poglejte, koliko podjetij je šlo v stečaj, koliko jih še bo šlo v stečaj, s kakšnimi težavami se ta podjetja soočajo. In to predvsem zaradi tega, ker niste pravočasno tistih zakonov, ki bi jih morali takrat sprejeti po nujnem postopku, jih niste želeli. Vi ste šli spreminjati Zakon o odvetniških tarifah, da si odvetniki lahko plače dvigajo, da ste šli spreminjati o

sodniških plačah, zakon o izbrisanih, same protikrizne zakone – verjamem, da zdaj vsi malo v tla gledate, ampak poglejte, to je realnost. Tistih zakonov, ki jih pa, recimo, danes ali pa danes zjutraj ste jih na Odboru za gospodarstvo do dveh zjutraj obravnavali, spoštovana koalicija, to bi jih bilo potrebno leta 2009. Ta dokument, ki ga je pripravila Vlada, spoštovani gospod minister, edino vi ste od Vlade tukaj, to bi bilo smiselno obravnavati marca 2009, ne 2011. To je en spisec pobožnih želja, nekaj seveda tudi dobrih, ampak zelo veliko je pa seveda premalo učinkovitih.

In zdaj samo še to vprašanje, ki ga je zastavil gospod Svetlik, ali bomo mi podprli malo delo ali ne. Poglejte, spoštovana koalicija in spoštovana Vlada, vzemi ali pusti ni pravi način dialoga. Mi Zakona o malem delu nismo podprli, kljub temu, da smo ves čas zatrjevali, da so dobre rešitve notri, ampak z nekoliko več posluha, pripravljenosti na upoštevanje tudi predlogov s strani opozicije, bi marsikatero neumnost, ki jo ta zakon seveda ima, verjetno odpravili in bi bil ta zakon verjetno danes že v veljavi. Pa še bi bilo nekaj takšnih zakonov. Tako da govoriti o uspehu te vlade mislim, da je neresno smešno. Nihče vam ne verjame. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

K repliki se je javil gospod Levanič.

Prosim.

DEJAN LEVANIČ: Hvala lepa za besedo.

Zelo na kratko. Gospod Grill, to je nekako tipična značilnost Slovenske demokratske stranke, da na začetku pove, da nekdo nekaj natvezi ali pa govori narobe, pri tem pa ne podate čisto nobenega argumenta, ki bi se osredotočil na moj tekst in skušal nasprotno trditi, kot sem trdil sam. Ker, kaj sem povedal narobe oziroma kaj sem natvezli, da smo dvignili minimalno plačo, da smo zagotovili več štipendiji v temu mandatu, da smo povečali socialne transferje za 44 %, da je bruto domači proizvod pozitiven, da so vaši ukrepi, na žalost, in to je realnost, slabi, zato ker temeljijo samo na dodatni zadolženosti Republike Slovenije, to zadolženost pa najbolj očitajte trenutni vladi. Tako je, to je protislovje. Ne vem, kaj bi radi. Ni važno, ali predlagate sedemindvajset, osemindvajset ali sto ukrepov, predlagajte enega dobrega, ki bi pomagal, da Slovenija lažje izide iz te krize in da bi pomagal, da bi prišli tudi do novih delovnih mest. Vsi lahko trdimo, potrebujemo nova, sveža delovna mesta, treba je zaposliti mlade, ampak Ministrstvo za delo ima konkretne ukrepe, z vaše strani ni prišel noben konkreten ukrep, kako do tega res priti. In na koncu koncev, kaj sem povedal narobe, da smo v temu mandatu res začeli reševati probleme, ki so se petnajst let pometali pod preprogo. V nekaj več kot dveh letih žal ni mogoče narediti vseh sistemskih sprememb, se jih je pa veliko naredilo, veliko dalo na mizo in se dela v tej smeri, da bi v štirih letih Slovenija bistvena področja, trg dela na gospodarskem področju in še marsikje drugje, imela urejena. Žal tega v prejšnjem mandatu nismo imeli. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Frangež, pripravi naj se gospa Župevc nato gospod Majhenič.

MATEVŽ FRANGEŽ: Hvala za besedo.

Jaz bi si želel, da je današnja razprava več kot ustaljena piarovska priložnost bodisi Vlade ali opozicije, da preglasimo eden drugega in da dokažemo, kako ta vlada učinkovito dela v svojstvu reševanja Slovenije iz krize, in na drugi strani, da opozicija kaže nasprotno.

Jaz mislim, da so tovrstne razprave za nas in za javnost pravzaprav precej utrujajoče. Jaz bi si želel, da bi takšne razprave znali izkoristiti zato, da na dovolj načelni ravni poskušamo najti skupne točke – te skupne točke danes Slovenija potrebuje –, da bi bili manj obremenjeni s to politično tekmo, da se osredotočimo na vprašanje, kako premagati krizo v Sloveniji in izboljšamo dolgoročne temelje našega razvoja in sobivanja. Po mojem prepričanju je prvi razvojni problem Slovenije silovit upor spremembam. Če pogledam po tej dvorani ali po naši skupnosti, ni praktično nikogar, ki bi bil zadovoljen s sedanjim položajem, a kljub temu velika večina ljudi v naši družbi nasprotuje nujno potrebnim spremembam. Blokad ni toliko v političnem procesu, kot jih je v družbeni zavesti. In to je tisti realni izziv okoli katerega bi se morala odgovorna politika osredotočiti in se vprašati, kako bo s celovitim programom in načrtom sprememb prepričala javnost, da bo njeno zaupanje dalo zagon spremembam. Zdi se mi, kot da se nočemo zbuditi v novi družbeni in globalni realnosti. Še vedno upamo, da se bo ta nočna mora krize preprosto končala, mi pa se bomo spet zbudili v novem jutru včerajšnjih ekonomskih danosti in priložnosti. Toda kriza ni samo za kratek časa spremenila naše realnosti. Kriza je globoko in dolgoročno spremenila dejavnike naših možnosti. To ni začasna, ampak trajna sprememba. Živeli bomo v svetu, ki bo pogojen z nestabilnostjo in stalnim procesom sprememb. Morda gre za prvi veliki zasuk v svetovnem ravnotežju po dva tisoč letih, ko prvič sveta in njegovih zakonitosti ne bo pogojevala zahodna hemisfera, ampak neke nove sile na vzhodu, še bolj verjetno pa neravnotežja, konflikti in nestabilnost. Veliki globalni problemi in neučinkovitost svetovne politike, da ponudi učinkovite odgovore nanje, me prepričujejo, da bo svet v 21. stoletju povsem drugačen od tistega, ki smo se ga hitro in udobno navadili. In zdi se mi, da je Borut Pahor pravzaprav eden redkih med nami, ki se zaveda teh okoliščin in perspektiv.

V današnji Sloveniji imamo dve vrsti problemov. Prva je nakopičena, nepregledna in karcinogena dediščina preteklega časa, v katerem so bremena tajkunizacije, zgrešene ekonomske napolitike, janšizma, pretiranega in razvojno v veliki napačno naravnane investicijskega cikla ter pomanjkanje poštenja v poslovnih in verjetno tudi v medčloveških odnosih. Druga pa je nujnost, da v interesu dolgoročne stabilnosti in blaginje v teh nestabilnih razmerah usposobimo naše moči za učinkovito delovanje v tej novi realnosti, jo poskušamo nagovoriti s spremembami pokojninskega sistema, trga dela, politiko konkurenčnosti in spremembami inovacijske in izobraževalne politike. Tisto, kar v veliki meri

manjka in je pogosto ponovno predmet pingponga med Vlado in opozicijo, je seveda ustrezno soglasje za spremembe znotraj politike, sindikati, gospodarstvom, nevladnimi organizacijami. Nek pogled na to, kako želi Slovenija izgledati čez nekaj let, čez 10 let, v kakšnih pogojih želimo živeti, v kakšnih pogojih želimo ustvarjati, v kakšnih pogojih želimo mobilizirati svoje sile, manjka temu političnemu prostoru in manjka slovenski družbi.

V veliki meri se moram strinjati z 10 točkami Andreja Vizjaka, a njegova kratkovidnost in osredotočenost zgolj na politično tekmo, mu morda megli razum in trezen pogled na dejstvo, da je vseh 10 točk pogojenih s časovno bistveno daljšim obdobjem, ko smo naredili nič ali premalo za to, da bi bile naše možnosti – ne le-te vlade, ampak celotne skupnosti – danes drugačne in boljše. Vlada Boruta Pahorja je naredila bistveno več, da bi Slovenija izšla iz krize in izboljšala pogoje svojega razvoja, kot je vlada Janeza Janše naredila za to, da kriza ne bi bila tako globoka in tako uničujoča za našo nacionalno ekonomijo. Nasprotno, naredila je veliko za to, da so danes problemi bistveno globlji in bistveno težji, če ne celo nerešljivi. In tega dejstva v naših skupinskih možnostih za uspeh preprosto ni mogoče spregledati, ker preveč globoko in preveč močno zaznamuje naše možnosti danes.

Podpiram cilje razvojnih prioritete, a mislim, da so za obet drugačne Slovenije premalo. Za nov razvojni zagon naše skupnosti manjka predvsem navdiha, ki je ujet v zakomplicirani in nepregledni družbeni ureditvi, ki duši iniciativo in akcijo ter odvraca nove naložbe. Slovenija potrebuje program radikalnega preloma z birokracijo. Potrebuje radikalen prelom celovite preнове in poenostavitve našega pravnega sistema, ki mora voditi k restavraciji etičnosti, ki naj povrne zaupanje v red in sočloveka. Potrebujemo novo miselnost tukaj v tej dvorani, v slovenski politiki, v naši skupnosti in več optimizma, več zaupanja, več upanja in več navdiha. Paket zakonov, ki jih napovedujejo razvojne prioritete, zato podpiram, bojim pa se, da k tej širši sliki sprememb Slovenije v njenem bistvu ne bodo veliko prispevali. Upam pa, da bodo prispevali vsaj k temu, da kratkoročno učinkovito izboljšamo naše možnosti in vsaj deloma rešimo množico akutnih problemov, ki onemogočajo korak naprej.

O mnogih priložnostih doslej sem v tej dvorani, v tej hiši zaneseno in velikokrat naivno pel slavospeve vladni politiki. Danes dovolj soočen z realnostjo zunaj te hiše samo skromno upam in se pri tem poslužujem tudi metafore premierja, da bo tisto seme, ki je vzklilo iz trde zemlje, in je še vedno zelo ranljivo, okrepljeno nadaljevalo svojo rast.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospa Župevc. (Je ni.)

Gospod Majhenič, zelo na kratko imate besedo.

SILVEN MAJHENIČ: V treh sekundah vas samo lepo pozdravljam.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Jerovšek. (Ga ni.)

Gospod Veber. Pripravi naj se gospod Žnidaršič, nato gospod Rožej.

JANKO VEBER: Hvala za besedo.

Če govorimo o razvojnih prioritetah Vlade do konca tega mandata, potem je treba zagotovo izpostaviti tudi dejstvo, da ena od razvojnih prioritet ostaja tudi razvoj kmetijstva in podeželja. Prvič zato, ker so bili nekateri ukrepi, ki urejajo to področje, zelo jasno sprejeti in se bodo odražali prav v tem obdobju od 2010 naprej, torej v letu 2011–2012. V mislih imam zelo konkretno odločitev pri Zakonu o dohodnini, kjer smo pravzaprav zmanjšali dohodnino oziroma obremenitev malih kmetij. Pri velikih kmetijah pa se ta obremenitev ni povečala in do leta 2012 bodo tako bistveno manj obdavčene tako velike kmetije kot male kmetije z davkom o dohodnini. Tudi pri trošarini smo upoštevali razmere v kmetijstvu in posledice gospodarske in finančne krize in zmanjšali trošarino pri nakupu kurilnega olja za kmetijske stroje. To je predvsem v tem času, ki prihaja, izjemno pomemben ukrep, kajti spremljamo, kaj nas lahko doleti tudi pri povišanju cen naftnih derivatov. In ta bistveno večji odstotek zmanjšanja trošarine za kmetijske stroje je zelo učinkovit ukrep, ki se bo v tako zahtevnih razmerah še bolj odražal pri delu na podeželju in pri opravljanju kmetijskih opravil.

Tudi sicer imamo ta hip v sprejemanju v Državnem zboru izjemno pomemben zakon, ki je nekako združil interes gospodarstva, pridelovalcev hrane in nenazadnje interes Vlade. Interes Vlade je, da poskuša vzpodbuditi promocijo, prodajo slovenskih izdelkov. To je eden od tistih zelo učinkovitih ukrepov, ki bo zagotovo ohranjal poseljenost podeželja, interes za kmetovanje in vzpodbudil tudi hitrejšo rast živilsko pridelovalne industrije, kot smo jo mogoče beležili v tem obdobju. To je izjemno pomemben ukrep tudi zaradi tega, ker ga nenazadnje podpiramo prav vsi v Državnem zboru, prav vse poslanske skupine, z izjemno nacionalne stranke, ki pa pravzaprav niti ni pogledala dovolj temeljito tega zakona in učinkov, ki jih prinaša. Sicer je pa zelo veliko soglasje prav pri vseh deležnikih za sprejem tega zakona in čim prejšnjo uveljavitev. Zagotovo pa bo uveljavljen v roku enega leta, torej bistveno prej, kot se bo iztekel ta mandat.

Želim pa izpostaviti tudi še dva zakona, ki izjemno pomembno vplivata tako na razvoj podeželja kot tudi kmetijstva. Eden je že sprejet in bo tudi v veliki meri izvajan do konca mandata in se nanaša na Pomurje. Torej Zakon o Pomurju je bil eden od tistih pomembnih ukrepov, ki je pravzaprav popolnoma spremenil razmišljanja o tem, na kakšen način lahko pomagamo območjem, ki se srečujejo z izjemno visoko stopnjo brezposelnosti in ki imajo zelo majhne možnosti za neke vzpodbude za razvoj. Ta zakon je bil sprejet in bo tudi do konca mandata zagotovo dal zelo pomembne učinke. Tudi Zakon o skladnem regionalnem razvoju, ki ga obravnavamo v Državnem zboru tudi na tej seji, se nanaša na vsa ostala območja v Sloveniji, ki imajo razvojne težave, bodisi zaradi visoke stopnje brezposelnosti bodisi zaradi tega, ker se enostavno v teh okoljih ne zagotovi dovolj kvalitetnih delovnih programov, dovolj kvalitetnih delovnih in mladi odhajajo iz teh območij. Pokolpje je eno od tistih območij, ki ga zelo konkretno rešujemo na način, da je Vlada že

pripeljala program tako daleč, da bo takoj po sprejetju Zakona o skladnem regionalnem razvoju lahko šel v izvedbo ta program, ki je vreden 20 milijonov evrov. To so tisti ukrepi, ki so zelo konkretni in pridejo prav do posameznika, prav do podjetja. To je tisto, kar seveda v največji meri v teh zahtevnih časih potrebujemo, tako da lahko s te plati Vladi zgoj in samo čestitamo. Hvala.

PODPREDSEDNIK FRANCE ČUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Žnidaršič, pripravi naj se gospod Rožej, nato Černač.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Lepa hvala, gospod podpredsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Ob vseh kritikah sedanje vlade lahko vendarle ugotovimo, da se ta iskreno trudi izvleči državo iz gospodarske in finančne krize. V okviru tega truda je bilo storjeno marsikaj med prioritetami, ki jih ponuja v tem trenutku do konca mandata. Pa bi rad nekatere komentiral. V okviru prve prioritete je seveda skrajni čas, da napoveduje pripraviti prostorske načrte za tretjo razvojno os. O tem se veliko govori, ampak dokler tega ne bo, vsako drugo načrtovanje glede začetka gradnje odpade. Drugič, pozdravljam investicije v raziskovalno in visokošolsko dejavnost ter povečanje bivalnih zmogljivosti za študente. In tretje, investicije v energetske učinkovitost objektov. Pri tem se misli na to, da se gradnja prilagodi na način, da bodo hiše izolirane. Tukaj je veliko prostora za ta hip zelo umirajoč gradbeni sektor, ki ne ve, kaj bi počel, ker so velike investicije prenehale in so tudi zaradi pomanjkanja denarja in kreditov zaustavljene, bi pa lahko na tem posamičnem delu izolacij zgradb, tako državnih kako zasebnih, oživili to gradbeno dejavnost.

Kar zadeva drugo prioriteto, izboljšanje pogojev za delovanje podjetij. Tukaj v teh razdelanih predlogih ne vidim veliko koristi, zlasti ko govorimo o postavljanju nekih sistemov, kdaj bodo ti sistemi začeli delovati, je seveda drugo vprašanje. Mislim pa, da bi kazalo tukaj najprej razčistiti pogoj za delovanje državnih firm in tistih, kjer ima država tak ali drugačen delež in kjer vpliva na sestavo uprav in nadzornih svetov. V takih firmah bi kazalo čim prej nagati vse tiste v upravah, ki so zavozili ta podjetja, in zamenjati nadzorne svete in uveljaviti predvsem materialno odgovornost članov nadzornih svetov in še kakšno drugo.

Kar zadeva tretji paket, ki govori o plačilni disciplini in tako naprej – zelo podpiram te zakone, ki jih bomo imeli na programu v petek. Preprečevanje zamud pri plačilih in plačilni disciplini je velika slabost našega trenutka in seveda tudi vzrok za grožnje Obrtne zbornice. Kar zadeva zasebna podjetja, pa moram reči, da se znotraj realne krize in težav, s katerim se srečujejo, prav gotovo nahaja tudi en del tistih, ki zaradi drugih sami ne plačujejo, ki so zaradi nepredvidnosti zašli v težave, tudi zaradi, da ne rečem, požrešnosti pri investicijah in bitki za hiter zaslužek. Moram reči, da ko gre za zasebna podjetja in sisteme, zagotovo ni država tista, ki mora prevzeti odgovornost za njihovo usodo v celoti, bi pa vsi radi videli, da bi država prišla reševati podjetja, takrat, ko so bili dobički, so pa ti izginili neznano kam in se do danes

niso pojavili kot reaktivacija nekih prihrankov ali sredstev iz tega naslova za reševanje težav v času gospodarske krize.

Kar zadeva izboljševanje delovanja trga dela, se bojim, da prožna tržnost skoraj ne more biti večja, mislim prožnost dela na trgu dela. Zakaj to govorim? Zato, ker je kar 80 % mladih dobilo zaposlitev za določen čas. In še v tistih 20 % povečevati možnost za hitreje odpuščanje in tako dalje – nisem prepričan, da bo to rodilo kaj mnogo uspeha. Hkrati se bojim, da bo Zakon o delovnih razmerjih poskusil načeti še tiste preostale pravice zaposlenih, ki so jih izborili v dolgih desetletjih boja zanje, kar seveda mislim, da ni dobro.

V okviru 5. prioritete pozdravljam zakon, ki naj bi omogočil učinkovit pregon na področju gospodarskega kriminala. Za to je skrajni čas.

In seveda, ko govorimo o strukturnih prilagoditvah, se bojim, da preveč časa izgubljam in da ne vem, zakaj so še v službi in dobivajo plačo tisti, ki dve leti in pol pripravljajo zakon o zdravstveni dejavnosti, potem tisti, ki pripravljajo zakon o dolgotrajni negi, in tako naprej. Te zakone je treba pripraviti, dati na mizo, se o njih pogovoriti in sprejeti. Ne pa čakati 2, 3 leta, medtem seveda vlak učinkov, ki bi jih boljši zakoni prinesli, odpelje... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Rožej. Pripravi naj se Černač, nato gospa Pečan.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa, za besedo predsedujoči. Lep pozdrav obema ministroma, kolegicam in kolegom!

Jaz sem vesel, da je današnja debata ena od tistih, ko se pogovarjamo, vsaj načeloma naj bi se, o tem, kako bomo več in bolje ustvarjali, ne pa eno tistih, kako bomo pravičneje delili. To je že samo po sebi napredek in vsaj osnovna intenca te točke dnevnega reda, da govorimo o nečem novem.

Med prej izraženimi mnenji se mi je usedel v spomin en stavek, in sicer o tem, da se moramo – mislim, da ga je kolega Pojbič izrekel – prizadevati za normalno delovanje slovenskega gospodarstva. Jaz pa nisem čisto prepričan, da vsi pod normalno delovanje slovenskega gospodarstva predstavljamo isto oziroma da je slovensko gospodarstvo vsaj normalno, karkoli naj bi to že pomenilo, sploh poslovalo in delovalo. Mislim, izkušnje, ki jih slovensko gospodarstvo ima s tržnim sistemom, so kratkotrajne, dvajsetletne in še to ne. Izkušnje, ki jih imamo v okviru trga dela kapitala, storitev in še česa v Evropski uniji so še krajše, šestletne, in pravzaprav je treba pošteno priznati, da smo po prvem valu privatizacije in lastninjenja, sicer uživali vse dobrobiti kapitalističnega sistema in produktivnosti in tako naprej, ampak smo živeli samo, da tako rečem, v dobrih časih. Recesije ni bilo. To je prva recesija, ki jo slovensko gospodarstvo odkar je spremenilo družbeni sistem doživlja. Seveda si jo delimo tudi z ostalo Evropsko unijo, tako da nismo nobena izjema pri tem. Jaz sem pravzaprav prepričan, da slovensko gospodarstvo še nikoli ni normalno delovalo in da se mi danes odločamo o tem, kaj bo to, kar bo normalno delovanje slovenskega gospodarstva.

Seveda ima vsak lahko svoje videnje tega, ali je preveč ali premalo državne lastnine, ali je ta upravljana dobro ali slabo, ali je boljše, če jo vodi človek s to ali ono strankarsko izkaznico, ampak mislim, da to v resnici niso tiste dileme, ki bi bile odločilne.

Po nekaterih debatah, ki se jih tukaj sliši, bi človek pravzaprav mislil, da bi si marsikdo želel, da bi šli nazaj v plansko gospodarstvo, toliko bi morala ta država vplivati na ta zasebni sektor, toliko bi morala onega postaviti pred sodišče, kakšnega pa kar direktno pred zid. Če je temu tako, potem se seveda lahko tudi o tem pogovarjamo in se zmenimo, ampak mislim, da so časi planskega gospodarstva menili. Država marsikaj lahko, vsega pa pač ne more. In mi, ki v imenu te države tudi sprejemamo zakone, se moramo zavedati, da ne morejo biti to zakone, ki so v skladu, recimo, z evropskimi direktivami. Zato do vseh silnih predlogov Slovenske demokratske stranke marsikaterega, recimo, ni bilo mogoče podpreti, zato ker ni bil v skladu z evropskimi direktivami, z osnovnimi načeli, na katerih temeljijo tržne ekonomije in tudi naša. Najbrž, da ni normalno delovanje gospodarstva, če poslovnež, ki si s premierjem, trenutnim ali pa prejšnjim ali pa katerim, deli priimek, pa očeta in mam, hodi naokrog po firmah v večinskem državnem lastništvu in prodaja priložnostna darila, pravzaprav ultimativno zahteva, da jih kupijo od njega, pa ne zdaj za 10 ali 20 tisoč. Za 100 tisoč evrov poslovnih daril, ker sem pač premierjev brat, boste vi, ki ste državna firma, kupili. To najbrž ni normalno delovanje slovenskega gospodarstva. Če bi našel kakšnega zasebnika, ki bi mu želel za 100 tisoč evrov kupiti to, naj mu bog požegna in naj naredi ta posel. Sicer pa so tu neke druge razmere in zadeve, ki z gospodarstvom nimajo veze. Jaz sem, kolikor vem, v Ustavi zavezan kot poslanec, da delujem v interesu vseh državljanov in državljanek, tukaj pa zdaj slišim, da moram predvsem delovati, vsaj po mnenju nekaterih, v interesu malih obrtnikov in podjetnikov. Jaz tega tukaj ne morem ločiti, jaz moram delovati tako v interesu obrtnikov kot tistih, ki to niso. Še nekaj se mi zdi pomembno pri mojem odločanju, da se ne da ločiti malega obrtnika, samostojnega podjetnika, podjetnika, ki zaposluje 10 ljudi, 50 ljudi ali pa nekoga, ki jih zaposluje 500 ali pa nekoga, ki vodi firmo z 2 tisoč ali pa več zaposlenimi. Med temi poštenimi malimi samostojnimi podjetniki in temi tajkuni, kot jih imenujemo, veljajo enaka pravila na trgu, pod katerimi se konkurenčno posluje. In igra, ki so jo marsikateri mali podjetniki sprejeli in so jih, če hočete zdaj, padli tajkuni izigrali, je bila igra, ki so jo sprejemali vsi, tisti, ki so ponujali delo in tisti, ki so ga sprejemali. Vem pa nekaj, da če ni velikih sistemov, velikih planov, velikih idej in njihovega udejanjanja, potem ti mali obrtniki in tako naprej niti nimajo kje sodelovati in graditi nekaj velikega. Če se pač ne bi tisti, ki so to lahko storili, odločili, da želijo v Ljubljani zgraditi stožiško športno dvorano, nihče ne bi imel dela, nihče, veliki, mali, tisti, ki so dobili plačano, tisti, ki niso dobili plačano, tisti, ki so delovali kot espeji, tisti, ki so imeli notri delniške družbe, tiste z omejeno odgovornostjo ali pa tihi družbeniki. In tukaj se nekkih enostavnih rezov, saj

kolikor sem se jaz pustil podučiti, ki v ekonomiji nisem toliko podkovan, ne da narediti in se ne da iz tega celotnega korpusa gospodarstva poljubno, kot nam morda v kakšnem letu paše, izločiti ali pa dati tej ali oni obliki gospodarske družbe, tega ali onega izločiti. Mislim, da so dosti hujše, kot recimo napovedan protest malih podjetnikov in mogoče nesoglasja trenutne vlade s trenutnimi zahtevami malega podjetništva, kakšne poteze, ki so bile storjene kdaj prej in ki so se dotikale ne malega podjetništva, ampak velikega podjetništva. Dogovor o tem, ali bo Mercator kupil Pivovarno Laško ali bo obratno, ali bo Delo zraven prodalo Večer, kupilo delnice tistega, drugega, tretjega, ta komplot, o katerem vsi vemo in ki se je zgodil v kabinetu predsednika Vlade, ima mnogo dolgoročneje in škodljivejše vplive na slovensko gospodarstvo kot pa marsikakšna druga stvar, ki se tej vladi očita. Zaradi tega smo zdaj tukaj, kjer smo, zaradi tega se zna zgoditi, da bo celotna slovenska prehrabena industrija, dobavitelji, cela veriga v hrvaških rokah, da se je načrtovalo več. V Sloveniji prehrabene industrije sploh ne bo zaradi takšnih mahinacij, ki so bile plod kratkotrajne politične kalkulacije. Zakaj mora Delo zdaj prodajati Večer, zakaj ga je sploh moralo kupiti in tako naprej? Zaradi takšnih kalkulacij. In tu so dolgoročne stvari mnogo dolgoročneje in posledice se vlečejo čez mandat ene, dveh ali pa še kakšne vlade.

Tisto, kar se meni zdi škoda v današnji situaciji, je, da ob že tako omejenih virih, še tistih, ki jih imamo, ne izkoriščamo dovolj. Zdi se mi škoda, da, dobro, da bo Vlada podpirala promocijo znanja in da želimo na tem področju narediti preboj, ampak najbrž, da že zdaj pri nas obstajajo znanja, s katerimi bi denimo lahko večji delež hidroelektrarne Avče naredili z lastnim znanjem, z lastnimi gradbinci, kapital je bil pa tako ali tako naš oziroma če pa še ni bil, ga bomo morali pa še vračati. Enako velja tudi za termoelektrano v Šoštanj, če je bomo imeli. Mnogo večji odstotek lastnega znanja bi tukaj lahko bil, kot je pa v tej pogodbi, ki upam, da ne bo na koncu veljavna. To so stvari, ki so zgrešene priložnosti, tukaj bi se dalo še v mandatu te vlade tudi kaj postoriti. Druge rezerve pa so takšne, ki so najbrž dolgoročneje, in je enostavno pogledati, omenjena je bila že energetska vzdržnost pri vseh in posledično morda podpora gradbenemu sektorju omogoča z zmanjšanim deležem davka na dodano vrednost, ker so nekatere države Beneluksa že naredile za obnovitve hiš za ekološko varčnejše objekte. Takšne stvari bi se dale. Ker pa sicer na energetskem področju čakajo, pač jasno, saj zgolj pogled na Slovenijo pove, da je več kot polovica vodne energije neizkoriščene, in to je tisto, kar moramo mi početi, vse ostalo lahko počaka in pravzaprav mora počakati. In če je investicijski potencial majhen, je treba vse usmeriti v to, tudi obnovljivi viri, ki so bili tukaj omenjeni, recimo bioplinarne ali lesna biomasa, so lahko zanimiv eksperiment, še vedno pa se moramo zavedati, da gre v teh primerih ravno tako za fosilna goriva, ki ravno tako dvigujejo raven CO₂, tako da najbrž niso recept za izhod iz krize. Ravno tako ruski plin ni tisto, kar bi nas na dolgi rok znalo rešiti.

Če se pa osredotočimo na delo, ki ga še zdajšnja vlada lahko opravi, in, recimo, najbolj

pereče področje gradbeništva, bi rad samo z enim primerom nakazal, čemu se moramo izogibati. Ko sem bil še občinski svetnik v Kranju, smo imeli eno krasno idejo, takrat župan in na mojo veliko žalost zdajšnji, ponovno, krasno idejo o tem, kako bomo prišli do nove avtobusne postaje. Z javno-zasebnim partnerstvom. To bo pa zgledalo tako, da bo občina dala prostor, firma bo zgradila, v pritličju, spodaj, bo pač avtobusna postaja, zgoraj pa bodo stanovanja, te bomo prodali in bomo zastonj dobili to avtobusno postajo. Ali bo res zastonj? Kdo bo ta, ki bo kupil ta stanovanja? Kdo rabi nova stanovanja? Mladi rabijo nova stanovanja. Ali bomo tako gradili skupno infrastrukturo, da si bodo mladi morali kupiti avtobusno postajo sami in še stanovanje zraven. Ne gre. Ne gre. In zato je nujno, da se sprejme pokojninska reforma, da se razbremeni generacija, od katere se tako veliko pričakuje, in zato je nujno, da se infrastrukturni projekti delajo na nek drug način, ne pa zgolj z zadolževanjem, če že, pa ne zelo posredno na naslednji generaciji. Če se mi že zadolžujemo, kot je bilo omenjeno, za višji standard v vrtcih ali pa za dvigovanje rodnosti, za razne ukrepe, hvala bogu, da se za to, raje se za to dolžim, kot pa za nekaj drugega, za kar nisem prepričan, da bom jaz, sledeče generacije pa še manj, sploh potreboval. In moje mnenje o, recimo, Termoelektrani TEŠ6 je točno takšno. To je nekaj, kar ne jaz ne kasnejše generacije ne bomo potrebovali. Potrebovali bi energetske varčnosti, vzdržnosti, lahko se osredotočimo bolj na kakšne druge oblike energije in zadolžujemo se za, niti ni treba za stanovanja. Gradbeni sektor, ki smo ga nekoč imeli zelo radi zato, ker je vsaj četrtsko poganjal tisto tako opevano gospodarsko rast, ki je nekdaj bila, je očitno temeljni kamen ne samo spotike, ampak pravzaprav zrcalo naših napak, ki se jih ne sme ponavljati. Zato tudi zdajšnja vlada toliko odlaša z nekaterimi odločitvami na tem področju, kako pomagati, kako uvesti nepremičninski davek, kako se lotiti te panoge, ki je lahko gonilo razvoja ali njegova glavna cokla. V prejšnjem mandatu je bilo gonilo, v zdajšnjem mandatu je glavna cokla. Znanje in pameti za to, kako ga rešiti, pa očitno ni ravno na pretek, vsaj jaz kakršnih strašnih idej, ki bi bile v resnici izvedljive, še nisem slišal. Jaz bom izvedljive predloge z veseljem podprl, mislim da jih je v tem vladnem predlogu kar nekaj. Sanjati pa zna vsak od nas in mislim, da si kot poslanci Državnega zbora ne smemo privoščiti samo sanj, ampak tudi kakšne konkretnejše stvari. Jaz jih v tem vladnem predlogu vidim nekaj, drugod pa bolj malo. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Besedo ima gospod Zvonko Černač.

ZVONKO ČERNAČ: Dobro leto dni pred koncem mandata Pahorjeve vlade smo danes v enem poslovnem dnevniku lahko prebrali, da je Slovenija zrela za prisilno poravnavo. Glede na kazalce bi lahko trdili, da je v prisilni poravnavi zadnji dve leti in da je zrela za stečaj. Mogoče se vsi s tem ne strinjate, verjetno pa se boste vsi strinjali s tem, da je Slovenija še vedno v globoki krizi, ne samo v globoki gospodarski krizi, pač pa tudi v eni vsesplošni krizi vrednot. Celotni sistemi, celotni podsistemi ne delujejo ali delujejo okrnjeno, kar vse

hromi normalno delovanje države. Potrebne bi bile torej celovite strukturne spremembe. Pogoj zanje je v prvi vrsti zaupanje, zaupanje javnosti v Vlado, drugič, te spremembe bi morale biti komplementarne, konsistentne, in tretjič pravočasne. Nobeden izmed teh pogojev ni bil izpolnjen, ne danes ne v preteklih dobrih dveh letih. Na drugi strani bi bili krivični do aktualne vlade, če ji ne bi priznali, da se je trudila. Vendar, veste, če se trudiš za to, da vsake toliko tudi v javnosti ustvarjaš fikcijo, kako se stvari premikajo na bolje, kako ukrepi učinkujejo, kako se vlak, ki ga treseš, pelje naprej, ob tem pa zelo dobro veš, da ni več tirov, ker jih je zmanjkalo in se ne ukvarjaš s tem, kako jih boš položil, kako jih boš na novo zgradil, da se bo ta vlak resnično premaknil, ne da se bo samo domnevalo, da bo to fikcija, da se premika, čemur smo priča tudi danes v Državnem zboru. Vsake toliko se zgodi neko predavanje, neko teoretiziranje s strani profesorja Gasparija, ki nam pove, kaj bi bilo treba storiti in kaj ni dobro, kaj je dobro, na kakšen način bi bilo treba sprejemati ukrepe. Ta vlada in ti ministri so že dobri dve leti za to, da bi te rešitve pravočasno sprejeli, žal jih niso.

Če potegnemo pod zgodbo črto, v tem dobrem letu tega ni več mogoče spremeniti. Pahorjeva vlada je mandat zavozila. In vse to, kar imamo v Državnem zboru na tej seji in kar nas še čaka v prihodnjih sejah, je z veliko gotovostjo mogoče trditi, da ne bo prineslo učinka. Naj povem samo en primer enega izmed zakonov, ki je bil obravnavan včeraj in danes ponoči, še danes zjutraj ni bilo pojasnjeno oziroma Vlada nima odgovora, kakšne bodo konkretne posledice uveljavitve tega zakona. Izražena je bila bojazen, da bi lahko bile tudi negativne, da bi se zaradi uveljavitve tega zakona lahko povečalo število stečajev. Ni bilo jasnega odgovora. Se pravi, če ni jasnih odgovorov za ukrepe, ki se pripravljajo in ki se sprejemajo, potem je tudi zelo težko verjeti, da bo teh pet prioritet, ki so bile zdaj postavljene, na zadnje uresničenih, prva gotovo ne. Za prvo lahko trdimo glede na enormno zadolževanje v letošnjem letu, plan je bil še dopolnjen in še povečan, preko 3 milijarde evrov se bo Slovenija dodatno zadolžila v letošnjem letu. Nerealno je pričakovati, da se bodo javne finance do leta 2013 konsolidirale. Vsaj dva mandata, če ne več prihodnjih vlad, bosta potrebna, in to trdega dela, najboljše ekipe bomo potrebovali iz različnih političnih polov, veliko sodelovanje, da bomo v prihodnjih dveh do treh mandatih sanirali tisto, kar je bilo v tem mandatu zavoženo.

Naj zaključim z enim simbolnim primerom, ki ne vem, zakaj mi je tak pri srcu, ampak kaže na nek preprost, razumljiv način učinkovitost te vlade. In to je falcon. Ta preprost primer, enostaven, ki bi ga bilo mogoče takrat rešiti v nekaj mesecih, če bi ostal v Ameriki in bi se na velikem trgu poiskalo najemnika, bi bil že zdavnaj rešen. Odpadli bi številni stroški, letalo bi frčalo po zraku, kakšenkrat bi celo morda priletelo v Slovenijo, ampak ne, to se ni zgodilo. Brez kakršnihkoli analiz, brez tega, da bi nekdo na en razumen način odreagirjal v tistem trenutku, ko je najemna pogodba pretekla, se ga je na silo pripeljalo v našo državo, plačalo številne pristojbine, verjetno veste, da je bilo treba celo obračunati DDV, ko je prešlo formalno carinsko črto

in tako naprej, popraviti ga je bilo treba, servisirati ga je treba, hangarirati, zdaj vsake toliko frči po zraku, da se mu te licence obnavljajo in tako naprej. Ampak efekta pa še vedno ne daje, po dobrih dveh letih. In nekaj podobnega je z upravljanjem te države. Skratka, kljub velikemu trudu, se je le treba soočiti z realnostjo. Treba je gledati naprej. Treba je sprejemati odločitve, ki bodo omogočile prihodnjim vladam, da bodo Slovenijo pripeljale nazaj na pravo pot. Se pravi, treba je sprejemati odločitve, ki bodo začele trasirati tire na tej železniški progi, ki jih je zmanjkalo, in ne odločitev, ki bodo ustvarjale fikcijo, da se vlak premika, čeprav stoji na mestu, potniki pa ga z vso silo tresejo, da bi šel naprej. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Besedo ima gospa Breda Pečan.

BREDA PEČAN: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Moram reči, da imajo nekateri ljudje res samo en primer, ki ga v neskončnost ponavljajo. Jaz bom povedala, kako je Slovenija in z njo tudi vsi državljani in državljanke pa tudi mnogi tujci, ki so bili na začasnem delu pri nas konec leta 2008, skupaj s celim svetom stopila v finančno krizo in recesijo. In sedanja vlada je morala del projektov, ki jih je načrtovala v koalicijskem programu, odložiti za nedoločen čas. Naj mimogrede povem, da so stranke naše koalicije imele v svojih volilnih programih zapisanih vrsto projektov in načrtov, ki so bili usmerjeni v pospešen razvoj države kot celote z enim skupnim ciljem, ustvariti vse pogoje za izboljšanje življenjskih razmer za vse državljane in državljanke in ustvarjanje najboljšega možnega okolja za delo gospodarstva. Nikakor pa si nismo zastavili cilja, ki naj bi se imenoval rušenje Janše. Če je bivši predsednik Vlade s svojo ekipo vsa štiri leta deloval tako, da so se volivci na koncu večinsko odločili, da ga ne želijo več gledati na tej funkciji, je to bil rezultat, ki si ga je skupaj z vami, gospodje, skuhal sam. Načrtovani projekti so se morali umaknili pripravi in sprejemu protikriznih ukrepov, ki so po eni strani zagotavljali konsolidacijo bančnega sektorja, s ciljem ponovne oživitve kreditne aktivnosti in s tem zagotavljanju prepotrebni likvidnih sredstev pihajočemu gospodarstvu, ter obenem z obsežno prerezporeditvijo proračunskih sredstev, ki so uspešno zavrla naraščajočo stopnjo revščine. Na ta način je Slovenija uspela postopoma skozi pretekli dve leti ne le zavreti upadanje bruto domačega proizvoda, ampak smo v tretjem in četrtem četrtletju lanskega leta dosegli celo, sicer skromno, a pozitivno rast. Kljub rasti brezposelnosti, smo še vedno med državami članicami Evropske unije, ki imamo najnižjo stopnjo brezposelnosti. Lani smo s precejšnjim zamikom dočakali katastrofalne posledice brezmejnega pohlepa in želje po obvladovanju največjih gospodarskih podjetij ter obenem posledice pregretja rasti gradbeništva, ker se je oboje dogajalo v času 2005 do 2008. Kot domine so se začeli sesuvati najprej sistemi, ki so bili žrtve na orjaških dolgovih zgrajenih menedžerskih prevzemov. Tako prvi kot drugi pojav ima za posledico izjemen padec kapitalske ustreznosti bank, zlasti še obeh največjih bank z večinskimi državnimi deležem. Kot vse kaže, sta se

obe omenjeni banki pa tudi nekatere manjše v tuji lasti pod vplivom takratne vladajoče politike spustile v zelo tvegano kreditiranje z nezadostnimi jamstvi, ki je omogočilo verižno kupovanje delnic in deležev, s čimer so bili prikriti prevzemi prevzemnih tarč. Sedaj plačujemo visok račun za obe veliki avanturi. Denarna sredstva, ki jih nujno potrebujejo nefinančne družbe za financiranje svoje dejavnosti, so vezane v neprodanih nepremičninah in v zaseženih delnicah prevzetih družb. Posledično je v zadnjih dveh letih strahovito naraslo zlasti število večjih pravnih oseb, ki zelo dolgo zamujajo s plačili. Neplačane obveznosti so narasle za tri do štirikrat in vedno več je podjetij, zlasti manjših, ki jim ne preostane drugega, kot da odpustijo delavce in zaprejo vrata.

Načrtovane prioritete Vlade do konca mandata zajemajo celo vrsto ukrepov, ki bodo omogočili ne le izboljšanje plačilne discipline, ampak tudi sprostitev kreditnega potenciala bank, predvsem pa bomo že v naslednjem letu zaznali opazne premike na področju proizvodnje in izvoza visokotehnoloških izdelkov, kar je konec koncev praktično edina razvojna usmeritev naše države, ki obeta končni preboj našega gospodarstva iz območja nekonkurenčnosti. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Anton Urh, DeSUS. Pardon. Gospod Marinič, želite še besedo? Še imate 2 minuti in 19 sekund.

Izvolite.

BRANKO MARINIČ: Hvala lepa za besedo.

Bom skušal na kratko to, kar mi je ostalo. Če bi današnje prioritete Vlade do konca mandata uskladili takoj na začetku, ko ste pravzaprav ugotovili in na kar je opozoril tudi predsednik prejšnje vlade Janez Janša, da bi bilo prav, da bi tisti koalicijski sporazum, ki ste ga takrat podpisali, skladno z dejanskim stanjem tudi skušali popraviti, nekatere stvari dodati, spremeniti, kajti zadeve so se začele spreminjati – žal tega ni bilo, zato je pa danes pred nami obravnava tega načrta prioritete Vlade do konca mandata, kako izboljšati dejansko trenutno stanje, ki je slabo. In to ne prihaja iz vrst opozicije, kar bi po nekem normalnem procesu v skladu z našim poslovníkom, načinom dela v parlamentu, z vzvodi opozicije dejansko moralo biti. To, kar danes obravnavamo, je posledica predloga vaše koalicijske partnerice. Ne sedaj ponovno kazati s prstom na opozicijo, SDS. Vi predlagate, se pravi, med seboj se uskladite in veliko lažje bo v tem primeru tudi opoziciji. Kajti, če bi se to zgodilo, potem bi verjetno bili tudi na tem področju usklajeni in morda javnost tudi ne bi poslušala tega, in morda nasedala nekaterim špekulacijam, da bi zato spet bila kriva opozicija. Mi nismo tega predlagali. To ste predlagali vi oziroma ena izmed vaših koalicijskih partneric, zato bi bilo bolje, da bi se uskladili. Res pa je, in to povzroča težave, da koalicija znotraj same sebe ni dovolj kompatibilna in zaradi tega prihaja tudi do dodatnih težav, ki jih pa čutijo Slovenke in Slovenci na vseh področjih. Skorajda ni področja, kjer se resne težave ne bi kazale. In to, kam stvari peljejo, je seveda resen opomin Vladi, da je treba... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Jaz samo obveščam, da ima DeSUS še 35 sekund, če želi kdo iz DeSUS-a. Prijavljen iz DeSUS-a je zdaj gospod Franc Jurša. Gospod Zanoškar je že bil, ampak takrat, ko sem ga klical, ga ni bilo v dvorani.

Izvolite.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala lepa za besedo.

Čeprav je zelo kratek čas in verjetno ne bom mogel povedati tistega, kar bi želel, bi rekel takole. Strinjam se s tem, da je Vlada v tem težkem mandatnem obdobju sprejemala vse tiste ukrepe, za katere je mislila, da bodo vzdržali, da bodo potegnili naprej, da bodo uspešni. In veliko teh ukrepov je bilo uspešnih. Nekaj je bilo takih, ki niso bili uspešni, zanesljivo pa bi bil rezultat veliko boljši, če bi v tej situaciji, v kateri se nahaja ves svet, tudi naša država našla neko kohezivno silo med vsemi političnimi opcijami in stranmi in bi potegnili ta voz naprej z nekimi skupnimi idejami.

Sedaj pa, ker je zares že konec, eno samo vprašanje. Poglejte, odhajanje našega gospodarstva v republike bivše Jugoslavije in tudi... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

SDS nima več, SD 3 sekunde. Zares minuta in 15 sekund – ni nikogar. Vlada 21 sekund. Gospod minister? (Ne.) In predlagatelja ni. Se pravi, vsi, ki so bili prijavljeni, so imeli možnost razpravljati in izčrpali čas na razpolago. S tem smo zaključili razpravo poslank in poslancev Državnega zbora o odgovoru predsednika Vlade na postavljeno poslansko vprašanje.

Zaključujem to točno dnevnega reda.

Prehajamo na **15. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O PREPREČEVANJU DELA IN ZAPOSLVANJA NA ČRNO V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo gospodu ministru dr. Ivanu Svetliku.

DR. IVAN SVETLIK: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Pred vami je Predlog zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno. Pri pripravi novega zakona smo si za cilj zastavili predvsem povečanje učinkovitosti nadzornih organov pri odkrivanju kršitev, da se zapišejo jasnejše definicije in določijo večje pristojnosti nadzornih organov. Cilj zakona je tudi poostriiti sankcije in povečati gobe, da bodo delovale vzgojno in predvsem preventivno.

Vse prispele predloge in pobude za ta zakon je obravnavala tudi Komisija za preprečevanje in odkrivanje dela in zaposlovanja na črno. Predlog, ki je danes pred vami, je torej nastal ob intenzivnem medresorskem usklajevanju, sodelovanju s socialnimi partnerji, ki so soglašali s predlogom, in na podlagi konkretnih izkušenj s terena.

Ena izmed pomembnejših novosti zakona je, da se v nadzor nad zaposlovanjem na črno vključuje carinska uprava, kar bo omogočilo postopna angažiranja dodatnih 170 inšpektorjev za nadzor na terenu. Inšpektorji carinske uprave že imajo številne izkušnje na področju različnih kontrolnih funkcij, razpolagajo z mobilnimi oddelki, ki zmorejo zaznati kršitve na terenu 24 ur dnevno, imajo ustrezno opremo in pooblastila. Zaradi vključitve carinske uprave kot nadzornega organa se bo razbremenil inšpektorat za delo, ki se bo intenzivneje usmeril v nadzor na področju inšpekcij delovnih razmerij.

V javnosti je najbolj odmevala omejitev sosedske pomoči, kljub temu, da je tovrstna omejitev zajeta že v sedanjem zakonu in velja že od leta 2000. Predlog novega zakona ne omejuje sosedske pomoči bolj, kot jo je omejeval že dosedanji zakon, temveč šele podrobneje opredeli. Kadar gre za opravljanje dela na nepremičninah ali premičninah, ki so vezane na dejavnost pravne osebe ali samozaposlene osebe, medtem ko sosedske pomoči med posamezniki, ki nimajo registrirane dejavnosti, ne omejuje. Predlog zakona nikakor nima namena omejevati sosedskih odnosov, temveč ureja razmere in učinkovitejši nadzor na področju dela in zaposlovanja na črno. Glede na to, da tudi dosedanja ureditev in opredelitev sosedske pomoči ni imela negativnih učinkov na slovensko družbo ali medčloveške odnose, smo prepričani, da se tudi z minimalno dopolnjeno definicijo sosedske pomoči le-ti ne bodo poslabšali. Sosedska pomoč se dovoljuje še naprej pod pogoji in obsegu, da ne bo pomenila nelegalne konkurence podjetnikom in da ne bo služila kot prikrivanje dejanskega dela ali zaposlovanja na črno.

Boj proti delu in zaposlovanju na črno za svetlo prihodnost je slogan javne kampanje, ki smo jo sprožili v letu 2010 in so se ji kot pokrovitelji ali podporniki pridružili tudi socialni partnerji. Del tega pa je seveda tudi priprava novega zakona. Dejstvo je, da področje preprečevanja dela in zaposlovanja na črno sega v več resorjev in celotne problematike tega področja ni mogoče reševati samo v okviru tega zakona, temveč je treba rešitev zagotoviti tudi v okviru področnih zakonodaj. S tem namenom je bila ustanovljena posebna vladna skupina, ki jo vodi Ministrstvo za gospodarstvo. Naloga navedene skupine je, da pregleda vso obstoječo zakonodajo in oblikuje predloge potrebnih sprememb na področju preprečevanja sive ekonomije in jih sistemsko umesti v področno zakonodajo.

Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ki je danes pred vami, predstavlja pomemben korak v boju proti sivi ekonomiji v Sloveniji oziroma proti delu na črno. Prispeval bo k novim delovnim mestom, k večjim možnostim za podjetništvo, k utrjevanju socialnih blagajn ter k večji pravičnosti pri dodeljevanju socialnih transferov. Zato predlagamo, da ga poslanci in poslanke potrdite. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala lepa gospod minister.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide. Stališče

matičnega delovnega telesa bo predstavil podpredsednik, gospod Ljubo Germič.

Izvolite.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa, gospod predsedujoči. Gospod minister s sodelavci, kolegice in kolegi!

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je na svoji 27. seji 17. 2. 2011 in na prvem nadaljevanju istega dne kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o preprečevanju dela in zaposlovanju na črno v drugi obravnavi, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejem po rednem postopku predložila Vlada.

Članice in člani odbora so prejeli naslednja gradiva: mnenje Zakonodajno-pravne službe, mnenje Državnega sveta, mnenje Zakonodajno-pravne službe, pripombe zainteresirane javnosti in sklepa Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

V skladu s 129. členom Poslovnika Državnega zbora so amandmaje k predlogu zakona vložile Poslanske skupine SD, DeSUS, LDS, Poslanski skupini Zares in LDS, Polanski skupini SLS in Poslanske skupine SDS.

Odbor je bil seznanjen z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, ki je predlog zakona proučila z vidika skladnosti z Ustavo in pravnim sistemom ter z zakonodajno-tehničnega vidika. Zakonodajno-pravna služba je k predlogu zakona podala tudi konkretne pripombe k 30. členu. Odboru je bilo posredovano tudi mnenje Državnega sveta, ki predlog zakona sicer podpira z zadržki. K besedilu predloga zakona je podal dve konkretni pripombi, in sicer pripombo k 11. in 15. členu. Na sejo odbora je mnenje Državnega sveta podrobneje predstavil državni svetnik, gospod Alojz Kovšca.

V uvodni dopolnitvi členov je predstavnik predlagatelja, Minister za delo, družino in socialne zadeve ter invalide, na kratko predstavil temeljne razloge za sprejetje predloga zakona ter zlasti njegove poglobitve rešitve. Ključni cilji predloga zakona so povečati pristojnosti nadzornim organom, podati podlago za učinkovitejšo delo nadzornih organov, določiti jasnejšo opredelitev posameznih pojmov in ukrepov zakona ter poostriiti sankcije za kršitelje zakona. Z zakonom se delno prenaša pravni red Republike Slovenije, direktive o minimalnih standardih glede sankcije in ukrepov zoper delodajalca, nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav. Cilje predlaganih sprememb so tudi izboljšanje obstoječega stanja, odprava zakonskih nejasnosti in zlorab. V predlogu zakona je določena nova sankcija za delodajalce, ki na črno zaposlujejo brezposelno ali neaktivno osebo, omejuje se sosedska pomoč, ki bo prepovedana v primerih, kadar je delno vezana na dejavnost pravne osebe, torej kadar je delo vezano na dejavnost pravne osebe ali samozaposlene osebe, ter v primerih opravljanja dela na nepremičninah in premičninah, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti. Predstavnik

Zakonodajno-pravne službe je predstavil pisno mnenje in opozoril, da se namera predlagatelja, da omeji oziroma prepreči delo in zaposlovanje na črno sooči z nekaterimi ustavnimi pravicami oziroma načeli. Nanje služba posebej opozarja pri posameznih členih predloga zakona, v uvodnem

delu mnenja pa posebej izpostavlja 35. člena Ustave, iz katerega izhaja tudi splošna svoboda človekovega ravnanja.

V okviru splošnih pripomb opozarja tudi na določbe v zvezi z nadzorom, ki bi jih kazalo dograditi, saj v dosedanji obliki lahko prihaja do prekrivanja pristojnosti med posameznim nadzornimi organi. Prav tako pa opozarja na dejstvo, da se predlog zakona sklicuje na nekatere zakone, ki še niso uveljavljeni oziroma bodo šele predmet zakonodajnega postopka, kot na primer Zakon o malem delu in Zakon o prostovoljstvu.

V razpravi o posameznih členih in vloženi amandmaje so članice in člani odbora ter vabljeni največ pozornosti namenili predvsem predlaganim rešitvam predloga zakona, ki se nanašajo na splošne določbe, pojme, dejavnosti, ki niso delo ali zaposlovanje na črno, sosedska pomoč, delo v lastni režiji, humanitarno in karitativno delo, kratkotrajno delo, nadzorne organe in kazenske določbe. Glede določbe 1. člena, ki opredeljuje, kaj določa Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, je bilo izpostavljeno stališče, da predlog zakona temelji izključno na metodi kaznovanja. Glavni cilj bi moral biti zmanjšanje dela na črno, ne pa sankcioniranje. Posebej so bila izpostavljena tudi določila 11., 12. člena in tudi določilo 15. člena. V zvezi s kazenskimi določbami je bilo tudi izpostavljeno stališče, da so kazni občutno previsoke, sploh za fizične osebe. Nekateri razpravljavci pa so zagovarjali stališče, da je prav, da se radikalno povečajo kazni, saj bo tako tudi lažje doseči namen zakona.

Odbor je skladno z drugim odstavkom 130. člena Poslovnika Državnega zbora obravnaval vložene amandmaje ter sprejel večino amandmajev poslanskih skupin SD, DeSUS in LDS in poslanskih skupin Zares in LDS k 12. in 15. členu. Ni pa sprejel ostalih amandmajev oziroma so določeni amandmaji postali brezpredmetni. Odbor je oblikoval tudi svoja dva amandmaja k 18. in 27. členu.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel.

Glede na sprejete amandmaje in na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora je pripravljeno besedilo dopoljenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Ta dopolnjeni predlog zakona je danes tudi predmet obravnave. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil gospod Janez Ribič.

JANEZ RIBIČ: Hvala za besedo. Spoštovani gospe in gospodje, spoštovani gospod minister!

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke menimo, da sta siva ekonomija in delo na črno nedvomno zelo škodljiva za družbo in državo. Škodljiva sta tudi za udeležence, za delavce, saj jim ne nudita ustrezne socialne varnosti zavarovanja niti pokojninske dobe, zato pozdravljamo uvedbo obvezne zaposlitve delavcev, ki jih je imel

delodajalec zaposlene na črno, ki jo ocenjujemo kot učinkovit ukrep v tem zakonu. Podpiramo tudi dolgoletna prizadevanja Obrtno podjetniške zbornice in gospodarstva v celoti, da bi zmanjšali tovrstno nedopustno delo. Vendar smo prepričani, da bi učinkoviteje preprečevali sivo ekonomijo in delo na črno s pozitivnimi spodbudami na trgu dela in na področju davčne zakonodaje ter z učinkovitejšim nadzorom, boljšim delom inšpekcijskih služb. Že sedaj delovna in socialna zakonodaja določata kaznivost izogibanja plačevanju prispevkov in plačila zaposlenim. Prav tako je kazniva utaja davkov ali neregistracija dejavnosti. Dejanski problem v zvezi z zaposlovanjem je na eni strani ravno togost in nesprejemljivost delovne zakonodaje, na drugi strani pa neučinkovito delo inšpekcijskih služb in neučinkovitost sindikatov, ki premalo skrbijo za pravice zaposlenih za nadzor na trgu dela.

Predlog zakona ne prinaša jasnejših in učinkovitejših rešitev, po našem mnenju bo imel celo negativne posledice za odnose v naši družbi. Prepričani smo, da si naša država ne bo opomogla, če bomo kaznovali dobro soseda za, na primer, friziranje na domu ali za pomoč pri kmečkih opravilih. Inšpektorji bodo nadzorovali podjetnike, ki so že registrirani, sosedje bodo prijavljali kmete, gradbenike, taka dela torej, ki se na zunaj vidijo, kar pa je skrito ali neregistrirano, se opravlja za zaprtimi vrati, bo ostalo skrito tudi po sprejemu tega zakona. Nedorečene definicije glede sosedске pomoči in dela v lastni režiji bodo povzročile veliko težav pri izvajanju, če se to dogaja v stanovanju, kajti ustava zagotavlja nedotakljivost zasebnosti stanovanja, zato inšpektor ne more kar vdreti v hišo in oglobiti kakšnega kriminalca, to je, na primer, soseda frizerja. Zato zakon tega ne rešuje in je nejasen. Tak zakon bi nas celo vrnil v neke prejšnje čase sumničenj in medsebojnega obtoževanja po načelu "deli in vladaj". Zakon prinaša nesprejemljivo sporočilo za današnji čas, ko vsi potrebujejo medsosedsko pomoč, solidarnost in razumevanje za stiske brezposelnih in tistih, ki so se znašli v stiski zaradi nizkih dohodkov. Država bi morala obratno spodbujati solidarnost, ki pozitivno deluje v družbi, na drugi strani pa učinkoviteje preganjati kršitelje že veljavne zakonodaje. Z zgolj učinkovito davčno zakonodajo, izboljšanjem poslovnega okolja, bolj fleksibilno delovno zakonodajo in boljšim nadzorom inšpekcijskih služb bi bolje in v skladu z ureditvami v evropskih državah uredili preprečevanje zaposlovanja na črno in sivo ekonomijo.

Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke je že z obravnavo na matičnem odboru vložila nekatere amandmaje, ne zato, ker bi mislili, da je tak zakon, kot je predlagan, sploh potreben, ampak predvsem zato, da bi opozorili na nedorečenost, na zgolj prepisovanje in podvajanje določb in na primer, da definicije niso v skladu s področja zakonodaje, kot na primer za kmete. Ker si želimo, da bi lahko zakon tudi podprli, smo predlagali nekaj amandmajev in upamo, da jih boste podprli. Več pa pri posameznih amandmajih. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine DeSUS bo predstavil gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav ministru, državnim sekretarki, sodelavcu, kolegicam in kolegom!

Poslanci DeSUS-a smo večkrat opozarjali na problematičnost sive ekonomije, ki jo lahko nekako označimo že kar za nacionalni problem. Zlasti ob dejstvu, da se govori o 10 milijardnem primanjkljaju v gospodarstvu na letni ravni na račun neevidentiranega prometa. Ves čas smo poudarjali ključnost negativnih posledic te anomalije, ki se izkazuje v primanjkljaju v davčni, socialni, zdravstveni in pokojninski blagajni. Apelirali smo na to, da se na tem področju vzpostavi več reda, saj so posledice sivega trga večplastne in medsebojno veržno povezane. Posledično delo na črno dodatno kvari sliko na področju brezposelnosti. Vsekakor je nedopustno, da ob 115 tisoč brezposelnih veliko ljudi dela na črno, hkrati pa le ti državo veliko stanejo, saj izčrpavajo socialno blagajno, vanjo pa ne prispevajo nič. Delo na črno predstavlja nelojalno konkurenco na trgu tistim, ki svojo dejavnost opravljajo povsem legalno in poravnajo vse davčne in socialne obveznosti zase in za svoje zaposlene, zaradi česar je njihova storitev ali proizvod razumljivo nekoliko dražji od na črno narejenega in prodanega proizvoda ali na črno opravljane in na roke plačane storitve. Tako se v težkih časih gospodarske in finančne krize dodatno postavljajo v še težjo situacijo mnoga podjetja in samostojni podjetniki, ki se trudijo obdržati na trgu in ustvarjati dohodke in nuditi legalno delo in plačo svojim zaposlenim.

Danes imamo v obravnavi zakon, ki pomeni reakcijo na pojav sive ekonomije in v Poslanski skupini DeSUS ocenjujemo predlagane rešitve kot dobre in nujno potrebne, zato ga bomo tudi podprli.

Področje preprečevanja dala in zaposlovanja na črno v našem pravnem redu je že zakonsko urejeno, v tem novem zakonu pa vidimo nadgradnjo obstoječega. Naj ob tem poudarim, da je zakon naletel na izjemno negativne odzive v javnosti, češ, da je zakon neživljenjski, ogroža medčloveške odnose in solidarnost. Po naši sodbi je tak negativizem povsem odveč in nesprejemljiv zaradi dejstva, ker predlagane novosti na tem področju ne prinašajo nikakršnih dramatičnih sprememb. Po večini gre v zakonu namreč za to, da se jasneje, podrobneje formulirajo posamezni pojmi, ki bodo dali bolj jasno situacijo o tem, kaj se šteje kot delo na črno in katere so izjeme, kar bo po naši oceni nedvoumno vplivalo na učinkovitejše delo inšpekcijskih služb. Kot najbolj problematična se je pokazala definicija sosedске pomoči. Sosedska pomoč se v tem zakonu ne omejuje v celoti in za posameznika nič bolj kot do sedaj, ampak zgolj v tistem delu, ko gre za opravljanje neke dejavnosti. Ravno v tem delu so namreč izkušnje nadzornih organov s terena pokazale, pa tudi ugotovitve Gospodarske zbornice gredo v tej smeri, da se pod tem institutom brezplačne sosedске pomoči skriva največji delež dela na črno. Tako se povzroča nelojalna konkurenca tistim osebam in dejavnostim, ki je registrirana in se legalno opravlja. O solidarnosti,

ki se tukaj tako zelo izpostavlja, pa dvomimo, da oseba, ki to konstantno počne, počne to zastonj. Toliko o solidarnosti.

Glede lepe slovenske tradicije, druženja prijateljev, sosedov in sorodnikov pri opravljanju kmečkih opravil ob spravilu sezonskih pridelkov, se po naši oceni dopolnjenega besedila zakona še zdaleč ni treba bati, da bo izumrla.

Nadalje zakon podrobneje ureja tudi primere opravljanja del v lastni režiji in na nepremičninah, ki vključujejo poleg lastninskega razmerja tudi najem, užitek, služnost, rabe ter razširijo krog oseb, ki kot sorodstvo lahko pri tem neovirano sodeluje. Pri tem v poslanski skupini ugotavljamo, da je vsebina tega člena sledila pripombam, ki jih je naša poslanska skupina posredovala na ministrstvo že v fazi javne obravnave zakona.

Največje spremembe so narejene na področju nadzora glede pristojnosti in kazenskih sankcij.

V Poslanski skupini DeSUS bomo predlagani zakon tudi podprli.

PODPREDESNİK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod Jurša.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil gospod Miran Györek.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi!

V Slovenski nacionalni stranki smo imeli pri prvi verziji Predloga zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno kar nekaj pripomb in pomislekov. Na zadnji seji odbora, ko smo pa dobili informacije in tudi, ko je prišlo do sprememb dopolnitev osnovnega predloga, smo na nek način načeloma sprejeli to verzijo kot sprejemljivo. Predvsem tukaj mislim na 11. člen, to je o sosedskih pomočih v kmetijstvu, 3. točka – "za delo in zaposlovanje na črno se tudi ne šteje brezplačna pomoč na kmetijah, planinah in skupnih pašnikih, ob sezonskih konicah, za spravilo primarnih kmetijskih proizvodov in odgona živine".

Ključni cilji predloga zakona so sicer dobri, bodo pa prinesli istočasno tudi nekaj neprijetnosti in – kot so že predhodniki omenili – problemov pri sankcioniranju, pri nadzoru, pri pristojnostih inšpektorjev, kar se tiče dostopa do stanovanj, do nepremičnin, za kar si jaz ne morem predstavljati, kako bo to praktično dejansko potekalo. Verjetno bo treba to še s kakšnim drugim zakonom dopolniti. Ključni cilji predloga zakona so povečati pristojnosti nadzornim organom, podati podlago za učinkovitejše delo nadzornih organov, določiti jasnejšo opredelitev posameznih pojmov in ukrepov zakona ter poostriiti sankcije za kršitelje zakona. Z zakonom se delno prenaša v pravni red Republike Slovenije direktiva o minimalnih standardih glede sankcij in ukrepov zoper delodajalce, nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav. Cilja predlaganega zakona sta tudi izboljšanje obstoječega stanja in odprava zakonskih nejasnosti in zlorab. Vse to je smiselno in sprejemljivo, ampak pri izvajanju, kot sem že omenil, bo pa prihajalo še do velikih težav. Z vidika gospodarstva je delo in

zaposlovanje na črno izredno problematično, saj dejansko povzroča veliko nelojalno konkurenco na trgu, prizadevah obrtnike, legalne izvajalce del in storitev, tako da gospodarske družbe in samostojni podjetniki, ki opravljajo dejavnost v skladu s predpisi, dejansko težko konkurirajo tistim, ki delajo na črno, saj le-ti delajo za nižje tarife in bistveno nižje cene, ker niso obremenjeni s prispevki in z davki in tako naprej, po drugi strani pa ponujajo storitev brez garancije in brez zavarovanj.

Pri pripravi tega predmetnega predloga zakona bi pa lahko predlagatelj vzel, kot se temu reče po domače, za mušter tudi kakšne druge tuje države. Jaz sem si slučajno na internetu za informacijo prebral, recimo, podoben zakon, kot ga imajo Avstrijci, kjer je ta zadeva rešena skoraj perfektno. Čeprav imajo v delu Burgenlanda in avstrijske Štajerske še zmeraj probleme zaradi migracije sosedov, tudi nenazadnje iz naše države, kar je pa tudi za razumeti, saj takšna stiska ljudi tudi sili včasih v takšne zadeve, ki so na robu legalnosti. Predstavlja pa cela zadeva eno tveganje in negativne posledice dela in zaposlovanja na črno z vidika socialne države, gospodarstva in posameznika, državljana. Kako se bo moralo Ministrstvo za delo, socialno in družino soočiti s temi posledicami, ki so bile zdaj na nek način zakrite s sivo ekonomijo in pa z iznajdljivostjo posameznikov, bomo pa videli v nadaljevanju.

Skratka, da ne bom dolgovezil, v Slovenski nacionalni stranki načeloma podpiramo takšen predlog zakona in pričakujemo, da bodo sprejeti nekateri amandmaji, ki so smiselni. Toliko za začetek. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba LDS bo predstavil gospod Ljubo Germič.

LJUBO GERMIČ: Hvala za besedo. Še enkrat lep pozdrav!

V Sloveniji siva ekonomija, po različnih ocenah, predstavlja med 17 in 25 % družbenega bruto proizvoda. Glede na to, da sta delo in zaposlovanje na črno navzoča v mnogih panogah in okoljih, je Vlada Republike Slovenije sprejela ukrepe za učinkovito odkrivanje in preprečevanje teh dveh pojavov ter odpravo njihovih negativnih posledic. S sivo ekonomijo se srečujemo v vseh državah, v vseh gospodarstvih in v vseh političnih sistemih. Siva ekonomija v nobeni družbi ni obrobne pomena. Njeni negativni vplivi so občutni za delodajalce, delojemalce in tudi za državo, socialno zavarovanje, premoženje ter varnost ljudi in okolja. Ravno zaradi teh negativnih posledic, ki jih siva ekonomija ima, je zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno dobil načelno podporo Ekonomsko-socialnega sveta. Mnenje, da je ta zakon nujen in da so njegove usmeritve ustrezne, pa delita tudi Obrtna zbornica in sindikati.

Glavni cilj in razlog priprave novega zakona je večja učinkovitost nadzornih organov pri preprečevanju in odkrivanju dela in zaposlovanja na črno. Spremembe zakona so pripravljene predvsem na podlagi dokumentov in sklepov Vlade Republike Slovenije, Komisije Vlade Republike Slovenije za odkrivanje in preprečevanje dela in zaposlovanja na

črno ter prejetih pripomb in predlogov ter izkušenj iz prakse.

Z vidika gospodarstva je delo in zaposlovanje na črno izredno problematično, saj povzroča nelojalno konkurenco na trgu. Gospodarske družbe in samostojni podjetniki, ki opravljajo dejavnost v skladu s predpisi, ne morejo konkurirati tistim, ki delajo na črno, saj lahko le-ti ponudijo strankam bistveno nižje cene, ki niso obremenjene s prispevki in davki, vendar po drugi strani ponujajo storitev brez garancije in brez zavarovanj. Delo in zaposlovanje na črno predstavlja tveganje in negativne posledice dela in zaposlovanja na črno z vidika socialne države, gospodarstva in posameznika – državljana.

Pri tem zakonu je vprašanje nadzora še posebej pomembno, vendar se je treba zavedati, da je zakon le podlaga za delo inšpekcijskih služb, na njih pa je, da to delo opravijo učinkovito. S tega vidika v Poslanskem klubu LDS pričakujemo, da se bo korenito spremenil tudi način dela teh služb, saj je zakon sam le črka na papirju. V tem kontekstu bi radi opozorili tudi na to, da zgolj izrekanje sankcij ni dovolj, te sankcije je treba tudi izterjati. V Poslanskem klubu LDS se hkrati tudi zavedamo, da tovrstna zakonodaja ne more temeljiti zgolj na restriktivnih ukrepih, ampak so potrebne tudi spodbude, če želimo, da bo ta zakon zaživel in dobil podporo javnosti. Nenazadnje je ta zakon le eden izmed ukrepov na področju boja proti sivi ekonomiji, potrebni bodo tudi drugi, drugačni ukrepi. Zato podpiramo ustanovitev posebne medresorske vladne skupine, ki jo vodi minister za gospodarstvo, katere naloga bo pregledati vse obstoječe zakonodaje in oblikovanje predlogov sprememb na področju preprečevanja sive ekonomije in njena implementacija v področne zakone.

V Poslanskem klubu LDS opozarjamo, da zgolj normativni okvir, ki ga danes obravnavamo, ne pomeni končnega koraka v boju proti sivi ekonomiji. Ta družbeni pojav je v največji meri odvisen od vrednot neke družbe, od družbene zavesti in odgovornosti. Vsekakor mora v neki zdravi družbi obstajati vrednota solidarnosti, medsosedske pomoči, ki pa ne sme biti izgovor za zlorabo oziroma za izmikanje plačevanja davčnih, zdravstvenih in pokojninskih obveznosti posameznika. Zato moramo kot zakonodajno telo tukaj pazljivo pretehtati, kakšno sporočilo želimo poslati državljanom in državljanom s tem zakonom, predvsem z vidika ustvarjanja tistega vrednostnega sistema, o katerem sem govoril malo prej. Institucija medsosedske pomoči in institucija časovnega bančništva, katere žal nismo mogli z amandmajem umestiti v zakon na matičnem odboru, vsekakor promovirata vrednoto solidarnosti med ljudmi, ustvarjanje dobrih medčloveških odnosov, za katere v poslanskem klubu menimo, da so ključne in velikega pomena za nek zdrav razvoj družbe. Zato obe omenjeni obliki medsebojne pomoči tudi podpiramo, kot tudi z njima povezane amandmaje k predlogu zakona. Obenem naslavljamo apel na ministrstvo, da dejavnosti časovnega bančništva in medsosedske pomoči uredi na transparenten način, ki ne bo omogočal zlorab in ne bo deloval v nasprotju temeljnih ciljev, kar tudi ni namen predlagateljev amandmajev.

V Poslanskem klubu LDS se zavedamo pomena predloženega zakona, zato ga bomo tudi podprli. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil gospod Vili Rezman.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Tudi poslanci Poslanske skupine nepovezanih poslancev sodimo v vrsto tistih, ki menimo, da je treba pojav zaposlovanja in dela na črno čim bolj omejiti, da moramo čim bolj zmanjšati družbeno toleranco do tega, pri čemer pa nimamo nobene zadrege, ko ponavljamo, da so nekatere rešitve tudi takšne, da smemo reči, da imamo do njih zadržke. Ta problem zaposlovanja in dela na črno se pojavlja v naših razpravah že vrsto let in zdi se, da je bil potreben res ta pritisk s strani Obrtno-podjetniške zbornice oziroma z Obrtne zbornice Slovenije, da se je nekoliko pohitelo tudi s poizkusom, da se to normativno bolje uredi. Žal je bil odgovor na to tudi v tem smislu, da se je nekoliko nagajivo vrnilo žogico Obrtno-podjetniški zbornici v smislu, češ, tudi vi postanite nadzorniki. Tega mi v naši poslanski skupini doslej nismo podpirali in tudi v bodoče teh poizkusov ne kanimo podpreti.

Radi bi pa opozorili na nekaj, ves čas teh razprav se posamične stvari mešajo oziroma so pojmovno neizčiščene. Naše opozorilo gre v smer, da mi govorimo o zakonu, ki omejuje in prepoveduje delo na črno in zaposlovanje na črno in oglaševanje dela na črno in ne sive ekonomije nasploh, ta dva pojma nista identična. In tudi ko bi hoteli primerjati številke, bi najbrž prišli do precejšnjih diskrepanc, moramo se omejiti na to, kar nam zakon prinaša.

Tudi naše zadovoljstvo, to ponavljamo v zvezi s kasnejšo implementacijo tega zakona, je odvisno v veliki meri od tega, kaj od tega zakona pričakujemo, in pričakovanja so v glavnem prevelika. Nekateri so ocenjevali celo, da je mogoče na ta način govoriti o treh, štirih milijardah evrov, ki bodo prešli v legalno ekonomijo, torej, ki bodo tudi ustrezno z dajatvami obremenjeni in kar bi naj imelo potem posledice tudi v vseh javnih blagajnah. Če bi bilo tako enostavno, kot to zglada v očeh tistih, ki tako govorijo, potem bi mi tako rekoč ne imeli javnofinančnega primanjkljaja, potem bi mi lahko sanirali naše javnofinančne probleme. Ampak tega ne bo. Te številke so tudi zelo odvisne od tega, s kakšnimi metodologijami kdo operira. Sam sem iz radovednosti segel po doktoratu, ki je bil spisan na to temo in so ocene od 3 % do 27 %, v odvisnosti od tega, kakšne metodologije se kdo posluži. Nekako najrealnejša ocena je, da gre za približno 15 % bruto družbenega produkta. Če bi šlo res za 30 % bruto družbenega produkta v sivi ekonomiji, potem bi to tako rekoč bilo bistvo našega narodovega življenja in tega tako rekoč ne bi bilo moč odpraviti. Mi bi odpravljali naš lastni temelj, na katerem se postavljamo, postavljamo blagostanje, blažimo nekatere, pravijo tako, tudi pozitivne učinke sive ekonomije, dokler ni zagotovljenih dovolj delovnih mest in ustreznih plač, da bi lahko ljudje živeli od povsem legalne ekonomije na človeka primeren, dostojen način.

Sodimo tudi, da gre za nek določen quid pro quo, za zamenjavo ciljev, ki jih je Vlada zapisala, in sredstev. Kajti Vlada piše, da so glavni cilji krepitev kompetenc nadzornih organov, enega z amandmajem celo doda Obrtno-podjetniški zbornici, gre za poostreitev sankcij in za višje globe. To pravi, da je cilj in da gre tudi za več omejitev tako v smislu sosedske moči, dela v lastni režiji in vsega dopolnilnega dela. To citiram, da ne bi kdo mislil, da to niso bili postavljeni cilji. Verjetno so to zgolj sredstva, s katerimi bi mi želeli, da se dosežejo cilji prehoda čim večjega števila tistih, ki danes delajo na črno, v legalno ekonomijo in vseh posledic, ki iz tega izvirajo.

Nekaterim amandmaje, ki so predlagani in so danes še predmet razprave, bomo pa oporekali, jih ne bomo podprli, nekatere, tudi opozicijske, pa menimo, da je smiselno podpreti. Zakaj, bomo kasneje pri amandmajih povedali. Sicer pa bomo predlog zakona v vsakem primeru podprli navkljub slabostim, za katere menimo, da bi jih še bilo mogoče popraviti.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Matevž Frangež bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov. Prosim.

MATEVŽ FRANGEŽ: Spoštovane in spoštovani!

Novi zakonski okvir boja naše skupnosti proti delu in zaposlovanju na črno, je naletel na veliko in pomembno nasprotovanje javnosti. V veliki meri zaradi neučinkovitega komuniciranja, ki je dopustilo inflacijo napačnih in zmotnih interpretacij. To obžalujemo tudi socialni demokrati in ponovno poudarjamo, da je treba pot spremembam utirjati tudi s proaktivnim, iskrenim in celovitim komuniciranjem z javnostmi. To je predpogoj za uspeh politike sprememb.

Delo na črno in siva ekonomija predstavljata velik strukturni problem. Ocene o njunem obsegu so zaskrbljujoče v celotnem času tranzicija, škodita in slabita celotno skupnost. Najprej javna blagajna, konkurenčnost na trgu in najpomembneje, najbolj šibijo in škodijo posamezniku, ki se prostovoljno ali prisilno brez drugih ustrežnejših alternativ z delom na črno odreka lastni varnosti, ker ni zavarovan za primer brezposelnosti, za primer bolezni in starosti, nenazadnje pa s tem odreka tudi svoj prispevek v družbeni solidarnosti. To je problem, ki ga želi naša vlada nasloviti in v okviru razumnih, sorazmernih ukrepov čim bolj omejiti, ker ga verjetno povsem izničiti ni mogoče. Ost novega zakona, ki je pravzaprav nadgradnja obstoječih rešitev in definicij na tem področju, je usmerjena v ojačan nadzor, še posebej s sodelovanjem Carinske uprave v postopkih odkrivanja, nadzora in pregona ravnani, ki predstavljajo delo in zaposlovanje na črno.

Socialni demokrati zavračamo logiko, po kateri bi bil denar edino merilo našega sobivanja in naše skupnosti. Z razumevanjem in simpatijami smo spremljali manifestacije solidarnosti v mnogih mnenjih, ki smo jih prejeli. Prepričani smo, da je skupnost močna, ko jo povezuje močno in povezano sodelovanje ljudi. Zato poudarjamo, da predlog tega zakona, tega polja v ničemer ne omejuje. Pomoč

sočloveku je naša visoka etična in moralna zaveza in ponosni smo, da jo tako čutimo tudi v celotnem narodu. Brezplačno delo, sosedska pomoč, delo v lastni režiji, kratkotrajno delo so kategorije, ki jih zakon podrobneje ureja in ne spreminja bistva teh izjem, ki jih pravzaprav povzema po rešitvah iz doslej veljavnega zakona. Tako je denimo člen, ki določa sosedsko pomoč enako zapisan tudi v zakonu iz leta 2000, le da v novem zakonu strožje določa, da sosedske pomoči ne morejo ponujati obrtniki in podjetja. Med izjemami je tudi delo v lastni režiji, nujna dela v humanitarnih in naravnih nesrečah, humanitarna in prostovoljna dela, osebno dopolnilno delo in kratkotrajno delo kot pomoč, denimo, znotraj družinskih podjetij. Pri izjemah pa je treba ohraniti konservativni pristop, da nam na preširokem naboru izjem pravzaprav ne pade bistvo in učinkovitost ukrepov za zajezitev dela na črno in sive ekonomije.

Najpomembnejše spremembe so osredotočene na doslej pomanjkljiv in premalo učinkovit nadzor. Z vključitvijo Carinske uprave to uresničujemo, pri tem pa urejamo in širimo pristojnosti nadzornih organov in boljše ščitimo ljudi, ki so prisiljeni delati na črno tako, da jim mora delodajalec zagotoviti zaposlitev za nedoločen čas, ob tem pa za nazaj poravnati tudi vse prispevke, ki izhajajo iz delovnega razmerja. Zakon določa tudi višje globe, saj je prav okrepljeno sankcioniranje obet, da temu družbenemu problemu odločneje stopimo na rep. Pri tem je pomembno poudariti, da ta spremembe ni izolirana, ampak del širših povezanih ukrepov. Eden izmed teh je tudi malo delo, ki ponuja različnim ljudem, mladim, brezposelnim in upokojujencem, legalno, zavarovano alternativo delu na črno, ki ohranja fleksibilnost in ki bo ob učinkovitosti boja zoper zaposlovanje in delo na črno pravzaprav močno povečal obseg v primerjavi s sedanjim študentskim delom.

Iz vseh navedenih razlogov bomo Socialni demokrati nov predlog zakona v boju zoper zaposlovanje in delo na črno podprli.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani gospod podpredsednik!

V Slovenski demokrati stranki pozdravljamo spoznanje koalicije, da je kot problem zaznala naraščajoč trend dela na črno in pripravila novelo, ki ureja preprečevanje le-tega. Delo na črno je bilo in še bo problem, od katerega imajo največ koristi tisti, ki delo ponujajo, v slabšem položaju pa so tisti, ki delo na črno izvajajo, saj so zaradi gospodarske krize in nepravilnih vladnih ukrepov največkrat prisiljeni sprejeti delo na črno, kjer nimajo nobenih socialnih pravic. V Poslanski skupini smo predlog zakona natančno proučili in konstruktivno pristopili k obravnavanju predloga. Zato smo za obravnavano na seji Državnega zbora ponovno vložili tudi tiste amandmaje, ki v zakonu odpravljajo nejasnosti in nedoslednosti, da bi se zakon sploh lahko izvrševal v praksi. Predlagamo pa tudi ostale amandmaje, ki so ključni za odločitev, ali bomo ta

zakon podprli ali ne, saj ne moremo mimo tega, da se novela Zakona o preprečevanju zaposlovanja in dela na črno problematike loteva na napačnem koncu.

Predlog zakona temelji izključno na metodi kaznovanja. Številne novejšje raziskave v Evropski uniji so pri reševanju problematike dela na črno do kaznovanih ukrepov zelo skeptične, zato se vse več pozornosti namenja preventivi, na primer poenostavitvi administrativnega okolja, naprednih metodah odkrivanja neprijavljenih transakcij, zagotavljanja spodbud za legalno delo v obliki znižanj davkov in prispevkov in podobno. Poleg tega pa tistim, ki že opravljajo delo na črno, države nudijo ustrezne spodbude za prehod v legalno okolje. Tako je na primer Švedska uvedla znatne davčne olajšave in znižanje prispevkov za tako imenovana hišna opravila, Belgija pa je uvedla vavčerski sistem. Na zgrešen pristop k urejanju problematike dela na črno kaže tudi opredelitev cilja zakona. Predlagatelj za ključni cilj zakona namreč opredeljuje povečanje pristojnosti nadzornih organov in poostreitev sankcij za kršitelje.

Glavni cilj zakona bi moral biti zmanjševanje dela in zaposlovanja na črno z ustvarjanjem ustreznih delovnih mest in drugimi preventivnimi ukrepi, povečanja pristojnosti nadzornih organov pa le ena izmed sekundarnih metod, kako se ta cilj doseže. Povsem nesmiselne pa se nam zdijo previsoke kazni za fizične osebe, ki opravljajo delo na črno, saj so večkrat v delo na črno prisiljene, ker zaradi slabe gospodarske situacije, tudi po krivdi Vlade, nimajo druge izbire. Nikakor pa ne bomo pristali na to, da se sosedska pomoč v celoti ne šteje kot izjema dela na črno. Dosedanja opredelitev sosedske pomoči je bila neustrezna, predlog tega zakona pa jo je samo še poslabšal. Zato predlagamo, da se sosedska pomoč v celoti ne šteje kot delo na črno, razen če nekdo dobi od tega materialno korist. Ugotavljanje sosedske pomoči kot delo na črno ne bo v ničemer prispevalo k povečanju davčnih prispevkov, saj je jasno, da se v praksi zelo težko izvršuje, po drugi strani pa povzroča nepotrebno vznemirjanje ljudi in kviri sosedske odnose. Z novim predlogom zakona, ki opredeljuje sosedsko pomoč v določenih primerih za delo na črno, bi bili ljudje samo zmedeni, pri sosedski pomoči zadržani, učinka na zakonit trg delovne sile pa ne bi bilo. Kot so v postopku sprejemanja zakona opozorili številni javni pozivi, bi se sosedski odnosi zaradi novega predloga bistveno poslabšali.

K predlogu zakona smo pristopili konstruktivno, podali tehtne amandmaje, zato pričakujemo enak odnos od koalicije, da se sprejme naše amandmaje in predvsem pričakovanja javnosti glede sosedske pomoči.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil gospod Vito Rožej.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Kot smo že slišali, so osnovni cilji oziroma namen tega predloga zakona o preprečevanju dela in zaposlovanju na črno povečati pristojnost

nadzornim organom, podati podlago za učinkovitejše delo nadzornih organov, določiti jasnejšo opredelitev posameznih pojmov in ukrepov zakona in poostriži sankcije za kršitelje zakona. Izboljšati skratka obstoječe stanje in odpraviti zakonske nejasnosti in zlorabe. Lahko bi se sicer po eni strani strinjali s trditvijo, ki je bila pred kratkim tukaj izza govornice izrečena, da gre predvsem za kaznovalno politiko, skratka za politiko palice ne pa korenčka, težko pa sicer trdimo, da je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve tisto, ki bi v tem primeru lahko ponudilo kakšne spodbude, ki bi tiste, ki zdaj delajo na črno, pač pripravili do tega, da bi to svojo dejavnost legalizirali. Po drugi strani lahko tudi rečemo, da je predlagana pokojninska reforma, ki je povprečje let za izračun pokojninske osnove z 18 let dvignila na 27, naredila že nekaj na tem področju. Skratka, odslej je treba biti, če hoče nekdo imeti pokojnino, dlje časa redno zaposlen in si tudi seveda izplačevati realno plačo, ne pa zgolj mogoče minimalne, ostanek pa na roko, da tako rečemo, če želiš imeti pokojnino, ki bo odražala tvoje resnično vplačane prispevke.

Zdaj pa k predlogu zakona. Kot rečeno se tukaj v tem predlogu natančneje določajo nekateri pojmi, določena je nova sankcija za delodajalca, ki na črno zaposluje brezposelno ali neaktivno osebo, omejuje se sosedska pomoč, ki bo prepovedana v primerih, kadar je delo vezano na dejavnost pravne osebe ali samozaposlene osebe, ter v primerih opravljanja dela na nepremičninah in premečinah, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti. Opredeljena je tudi omejitev dela v lastni režiji, na nepremičnine v lasti ali v najemu, omejitev osebnega dopolnilnega dela z letnim dohodkom v višini do 6 tisoč evrov. Prav tako se ta dela ne smejo opravljati pri pravnih osebah in samozaposlenih osebah. Razširja pa se seznam možnih oseb za opravljanje dela pri kratkotrajnem delu. Delodajalec, ki zaposluje osebe za kratkotrajno delo, bo moral imeti vsaj enega zaposlenega. Globe se, kot je bilo že omenjeno, zvišujejo, uvajajo se višje globe za delodajalce in dodajo globe tudi za posameznike v primeru kršitev v zvezi z opravljanjem študentskega dela. Po novem bo sankcij po predlogu zakona oproščen posameznik, ki v času zaposlitve na črno prijavi delodajalca, ki ga je zaposlil na črno, kar je vsekakor korak naprej. Tukaj so pač te glavne spremembe, ki so. Večina hude krvi, ki je bila ob debati ob sprejemanju zakona, pa ni ravno utemeljena, ker smo že na odboru precej časa namenili definiciji družinske in medsosedske pomoči. Ta definicija ostaja takšna, kot je bila doslej. In tudi marsikatero prakse, tradicionalne, kot je recimo sezonsko spravilo pridelkov, ostajajo zapisane med izjemami, ki jih ta zakon ne uvršča med delo na črno. V Poslanski skupini Zares – nova politika se seveda strinjamo s tem, da se takšna medsosedska pomoč ohrani kot izjema.

Tisto, na kar smo pa opozorili že na odboru in smo ponovno vložili tudi dva amandmaja, ki to urejata v tej obravnavi na plenarnem zasedanju, pa je dejstvo, da menimo, da je dejavnost časovnega bančništva podobna reč, kot denimo pomoč pri spravilu sezonskih pridelkov, in da bi tudi to morali uvesti med izjeme, ki niso delo na črno. Mnoge

evropske države to prakso poznajo, res, da ni prav tradicionalna, čeprav nekje ima že dolgoletno tradicijo. Verjamemo, da bi morali med izjeme, ki jih je kar nekaj v tem zakonu, uvrstiti tudi to. Po drugi strani pa želimo z amandmajem k 18. členu spodbuditi tudi Obrtno zbornico Slovenije, ki je denimo med tistimi, ki najglasneje opozarja na kršitve zakonodaje in na delo na črno in ga smatra kot nelojalno konkurenco, skratka Obrtni zbornici dati tudi neko aktivnejšo vlogo pri odkrivanju kršiteljev, pri odkrivanju tistih, ki delajo na črno. Verjamemo, da bo vsaj pri zainteresirani javnosti ta ukrep z dobrodoščico sprejet. S tem se bo seveda tudi Obrtna zbornica sama lažje otrsela morebitnih očitkov, da je ravno med njenimi člani največ teh kršilcev.

O sami podpori zakonu se bomo v Poslanski skupini Zares dokončno odločili potem, ko bosta opravljena razprava in glasovanje o predlaganih amandmajih o časovnem bančništvu. Hvala.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitevjo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih k členu, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 1. 3. 2011.

Prehajam na 3. člen in dva amandmaja, ki sta k 3. členu vložena. En je amandma Slovenske ljudske stranke, drug amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Ne želi nihče razpravljati? Gospod Pojbič. Lepo, da ste se odločili zadnji čas, ker sem že mislil zaključiti.

Izvolite, imate besedo.

MARIJAN POJBIČ: Gospod podpredsednik, Slovenska demokratska stranka je vložila amandma k 3. členu, in sicer: "Osmi odstavek se spremeni tako, da se glasi: Brezplačno delo je delo, za katerega oseba, ki delo opravlja, ne prejme dohodka ali druge materialne koristi, ne glede na to, v kakšni obliki je dana." Obrazložitev: Predlog amandmiranega zakona definira brezplačno delo kot delo, za katerega oseba, ki delo opravlja, ne more prejeti dohodka ali druge materialne koristi. Delo, za katerega nekdo ne sme prejeti dohodka, ne zasleduje namena te definicije za uporabo v zakonu. Hvala.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Ribič.

JANEZ RIBIČ: Hvala za besedo. Spoštovani!

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke amandmaje vlagamo predvsem zato, da pokažemo, kako nesmiselne in nedodelane so določbe zakona, saj jih je težko jasno in določno opredeliti, da ne bi trčili ob cel kup pravic in svobodo posameznikov, pravice gospodarskih subjektov in tako dalje. In ne zato, ker bi mislili, da je tak zakon, kot je predlagan, sploh potreben, saj bi bilo po našem mnenju večina določb tega zakona mogoče bolje urediti in dopolniti v ustreznih veljavnih področnih zakonih, kot na primer v Zakonu o delovnih razmerjih, Zakonu o zaposlovanju tujcev in

v pred kratkim sprejetem Zakonu o malem delu ter v Predlogu zakona o zaposlovanju in delu tujcev in podobno.

Zakon širi omejitve na samozaposlene osebe. Prav bi bilo, da bi bile omejitve opredeljene bolj določno, zato opozarjamo na definicijo iz Zakona o gospodarskih družbah, iz katere bi morali izhajati v tem zakonu in preganjati le opravljanje del oziroma dejavnosti za plačilo na črno, torej brez prijave registracije plačila dajatev in tako dalje. Predvsem je bolj učinkovito s spodbudami na področju davčne zakonodaje preprečevati utaje davkov.

Z amandmajem k 3. členu predlagamo, kot smo zapisali v obrazložitvi, črtanje definicije v šesti alineji 7. točke, to je besedilo "nima statusa kmeta". Definicija, kot je zapisana, namreč ne pomeni ničesar. Ne da se je uporabljati za področje kmetijstva in je v nasprotju s predpisi, ki opredeljujejo področje kmetijstva. Bolj pravilna je definicija, ki je bila dopolnjena na matičnem odboru in je zapisana v 3. točki, ki opredeljuje samozaposlene osebe, ki samostojno opravljajo dejavnost s področja kmetijstva, gozdarstva in dopolnilno dejavnost na kmetiji in si na tej podlagi zagotavljajo socialno varnost.

PODPREDEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Besedo ima gospa Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Govora je o dveh amandmajih. In za oba ugotavljam, da ju ne morem podpreti. Se bom pa podrobneje zadržala samo pri drugem amandmaju. Gre namreč za člen, v katerem so pojasnjeni posamezni izrazi, in zdi se mi, da je zelo pomembno, da je definicija brezplačnega dela za potrebe tega zakona popolnoma jasna. Brezplačno delo je tisto, za katerega nihče ne sme dobiti plačila ali druge materialne koristi. Torej to je prepoved. Ker brezplačno delo je marsikdaj tudi tisto delo, ki ga človek opravi s pričakovanjem, da bo zanj dobil plačilo ali kakšno materialno korist, pa mu drugi tega ne dajo. Prevelik prostor špekulacije za to je, kaj brezplačno delo je. Brezplačno sem opravil, ker za to nisem dobil, ampak mi se pa tu ukvarjamo s tistim delom, za katerega se plačilo sploh ne sme dobiti. Iz pravnega vidika je to čista definicija in nima smisla definicije popravljati. Drugo vprašanje pa je in presega razpravo o teh amandmajih razprava o zakonu na splošno. Govoriti o tem, da so prepovedi. Če govorimo o neki taki kategoriji dela, kot je delo na črno, ki pomeni nek način dela, ki je zunaj zakonskih okvirov, potem je zagotovo več tistega, kar ni dovoljeno, kot tisto in se lahko definira tisto, kar je v okviru tega pa vendarle dovoljeno in oznake delo na črno ne dobi. Zdaj kaj se pa da v okviru zakona o delovnih razmerjih ali o gospodarskih družbah ali o drugih zakonih urejati, to se pa da. Ampak kljub obstoječim zakonom velikega obsega dela na črno ali pa sive ekonomije nismo uspeli urediti. Če bi bilo to tako lahko narediti, potem sem prepričana, da ne bi šlo za tako velik obseg. Hvala.

PODPREDEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Rezman, izvolite.

VILI REZMAN: Hvala lepa gospod podpredsednik.

Sedaj se bo sicer zdelo, kot da se gremo pikolovstva, ampak v zvezi z definicijami je pač tako, da je res dobro, če so jasne. Tudi kar zadeva naše postopke je tako, da kadar so definicije jasne, je manj zahtev za avtentične razlage in podobne odprave dvomov, ki se pojavijo. Ampak poglejte, v tem 8. členu piše, da je brezplačno delo delo, za katerega oseba, ki ga opravlja, ne sme prejeti dohodka ali druge materialne koristi. Torej na prvi pogled povsem jasno in povsem logično. Ampak brezplačno delo je tudi delo, kadar se sme prejeti plačilo, pa se ga ne prejme. Tu ni nobenega izključevanja in je torej logično, da je brezplačno delo tisto, za katerega nekdo ne prejme plačila. Je pa lahko brezplačno delo tudi sicer sankcionirano. Tisto, ki se sicer ne sme opravljati, pa se kljub temu opravlja za plačilo. Drugače je pa povsem logično, po moji sodbi, da je brezplačno delo samo tisto delo, za katerega se ne sprejme plačila, tudi če bi se ga lahko.

PODPREDEDNIK MIRAN POTRČ: Besedo ima državna sekretarka ministrstva Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Jaz bi morda samo kratko pojasnilo k prvemu predlaganemu amandmaju, ki ga vlaga Slovenska ljudska stranka. Želijo predvsem, da se v sedmem odstavku 3. člena med neaktivnimi izštejejo osebe, ki nimajo statusa kmeta. Če to beremo v povezavi s petim odstavkom 6. člena, ki določa sankcije, pomeni, da bi v primeru brezposelne in neaktivne osebe morala ta oseba dati pogodbo o zaposlitvi tudi kmetu, mora oddati, izročiti pogodbo o zaposlitvi. Torej dejansko, če pride do tega črtanja, pridemo do določenih drugih nekonsistenc znotraj zakona, tako da je člen s tega vidika zelo problematičen. Treba pa je tudi izpostaviti, da smo se, kar se tiče problematike kmetij, kmetijstva, kmetijske dejavnosti, usklajevali z Ministrstvom za kmetijstvo in tudi s Kmetijsko zbornico in dosegli soglasje glede rešitev, ki so v končnem predlogu zakona predlagane in so bile sprejete na matičnem odboru.

PODPREDEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Gospa Cvetka Zalokar Oražem.

CVETKA ZALOKAR ORAŽEM: Hvala lepa za besedo.

Jaz se bom oglasila pri tem amandmaju, ker enostavno menim, da kaže na neko splošno sliko. Zdaj se tu mi ukvarjamo z nekimi variantami in dikcijami. Pri tem zakonu je tisto, kar je mene doslej predvsem izjemno motilo, ta birokratski pristop. Birokratski pristop, ki se mi zdi, da tako ali tako v zvezi s tem zakonom ne bo prinesel kakšnih velikih rezultatov. Kar se mene tiče, jaz danes sploh kaj dosti ne razmišljam o vsebini, ali ta zakon je sprejet ali ni, že zato, ker smo ga pravzaprav ponovno zastavili v celoti na restrikciji, kaznih, še več tega. Pri tem seveda menim, da bi marsikaj lahko naredili že doslej, pa nismo, marsikaj, in zdi se mi, da tudi s tem, ko bomo naredili kljukico, da smo ta zakon

sprejeli, jutri kaj bistveno drugače ne bo. Predvsem pa s tem pristopom ne bomo in ne moremo poseči v nekatere zadeve, ki se bodo vedno odvijale mimo nas, mimo države, mimo nadzora, zlasti na tistih točkah, in ena od teh je ta dikcija, ko zdaj govorimo, ali sme ne sme ali je prava beseda sprejme ali ne sme, in tu se mi zdi, da enostavno posegamo nekam, kjer bi pravzaprav morala biti država včasih morda bolj prebrisana, ampak ni. Mi mislimo, da bomo vse uredili samo, če bo kazni, nadzor in tako naprej, včasih pa je treba dati kakšno drugačno spodbudo, ki ljudi same navede k temu, da se te stvari začnejo, bom rekla, samoregulirati. In ravno zato in ravno v tem je problem takšnih in podobnih zakonov, ki začnejo posegati na ta način v neke stvari, ki tečejo. In socialne mreže, oprostite, so nekaj, kar bo vedno teklo. In jaz sem vesela, da je zakon zdaj, tudi z amandmaji, ki jih imamo, nekatere stvari enostavno sprostil ali pa smo jih uredili tako, da ne bo urejeno tako, kot se je v teh mesecih večkrat govorilo, včasih tudi, bom rekla, zelo mimo resnično vsebine zakona in se je marsikatera stvar izjemno naphovala ali se je delalo problem tam, kjer ga pravzaprav ni.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Rudolf Petan.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo.

To sem tudi pričakoval, da bomo prišli na to področje definicij in se bomo začeli pikolovsko obnašati, kaj je kdo mislil ali kaj ni, ali kaj je mišljeno in kaj ne. Namreč, na kaj mislim. Seveda, pri tem je pomembna definicija, kaj je neko delo, kaj je neka dejavnost, kaj ni, kaj se sme, kaj se ne sme. Ampak, tu smo lahko na praktičnem ali pa na filozofskem nivoju. In ravno do tega primera je prišlo, kajti amandma pravi, da je delo na črno tisto, ki se ne sme plačati, se pravi, za to ne smeš prejeti plačila. Potem pa je prišla druga filozofska varianta, v pozitivnem smislu, kolega Rezman, da je to tisto delo, ki se ga sme delati. Seveda, saj to je res. Saj delo na črno je tisto, ki se sme delati, ampak zaradi tega se pa ne moreš materialno okoristiti, bi jaz rekel. Kajti, če bi opravljal delo, ki se ga ne sme delati, potem smo na področju kriminala, prekrškov, kaznivih dejanj in podobnega. Delo na črno pa to ni. Delo na črno je tisto, ki sme tudi plačati in ne vem kaj vse, ampak v tem primeru ne smeš prejemati plačila, dela pa so takšna, ki se jih lahko opravlja in jih opravljajo obrtniki, samo da za to smejo prejeti materialne koristi, denar ali karkoli drugega.

Ko pa govorimo o delu na črno, pa za to ne smeš biti nagrajen, ampak delo pa je takšno, ki se ga sme opravljati. In tisti trenutek, ko bomo prišli na ta filozofski nivo, smo pri tem zakonu opleli, nimamo kaj iskati. Moramo gledati s praktičnega vidika, da spravimo definicijo v takšno obliko, da se bo vedelo, kaj hočemo. Vsako delo, ki se opravlja pri delu na črno in se sme opravljati, se sme. Ampak, v končni fazi za to ne smeš biti materialno nagrajen ali karkoli drugega. O tem se mi pogovarjamo. Mi se pogovarjamo samo o tem segmentu – da nekdo za to ni nagrajen. In zato je ta definicija, ki je bila podana, zame čisto v redu. Jaz jo bom podprl, kot podpiram tudi vse ostale naše amandmaje in večino vseh, ki jih je pripravila tudi Slovenska ljudska

stranka, kajti to delo je delo, ki je nekako v naši družbi vraščeno. Imamo kup stvari, zaradi katerih smo lahko ponosni, recimo, delo pri družtvih. Dokler bomo obdržali takšno prostovoljno delo, za katerega se ne bo dobilo nič nagrade, tako dolgo bo naša družba še imela neke vrednote, ko pa bomo začeli zaračunavati tisto, ko sosedu gori hiša, da mu bom šel pomagati, pa bom za to pričakoval, da me bo plačal, takrat smo pa mi v eni drugi fazi, ko človečnost odpade. Jaz upam, da do tega ne bo prišlo, in zato ima to delo na črno pri nas nek drug status. Jaz sem za to, da se nekako spravi v tisti koridor, eno takšno obliko, ki je še sprejemljiva, da to ni potem okoriščeno.

Jaz naše amandmaje podpiram – da se kasneje tudi ne bom javil – pa tudi, kot sem rekel, večino amandmaje, ki jih je pripravila Slovenska ljudska stranka. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Gospod Rezman.

VILI REZMAN: Zdaj mi je skoraj maloda nerodno, ampak jaz še zmeraj, bi rekel, ta amandma SDS podpiram. Bi pa rad spomnil, sem uvodoma, ko sem predstavljal stališče poslanske skupine, govoril o potrebni distinkciji med sivo ekonomijo in delom in zaposlovanjem na črno. Siva ekonomija je z zakonom dovoljeno delo, ki je prikrito. Državi se ne plačuje prispevka, ne plačuje se davka in je zato po svojem obsegu širša od črne ekonomije. Delo na črno pa je, poglejte v 4. člen, tisto delo, ki se pa ne sme opravljati, zato ker ni zapisano v temeljnem aktu, ker ni registrirano neko podjetje za to ali ker nima ustreznih listin za to in zatorej v nobenem primeru tega ne sme opravljati. Ko govorimo o natančnosti pri definiranju nekaterih pojmov, ne gre samo zato, da bi hoteli biti drobnjakarski, ampak zato, ker iz tega izvirajo tudi pravne posledice. Pri delu na črno in pri sivi ekonomiji iz tega izvirajo pravne posledice.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Ne vidim več prijavljenih. Gospod Tanko?
Izvolite besedo, gospod Tanko.

JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Mogoče bi bilo potrebno še kakšno dodatno pojasnilo v zvezi z enim največjih kmečkih praznikov, kolin. Ali je recimo to primer dela na črno, ko se soseska, sosedje zberejo, pa je med njimi tudi kdo, ki zna prašiča zaklati, pa je tudi mesar ali pa obdelati in zato ne računa nič? Ali je to primer ali pa tipičen primer dela na črno ali sodi to v kategorijo kakšnih drugih oblik sodelovanja, medsosedskega sodelovanja, medsosedske pomoči? Ali pa, recimo, primer trgatve, recimo majhnih vinarij, ki so tudi lahko registrirane. Za enega je trganje in prešanje grozdja preobsežno in si pomagajo en dan pri enem, drugi dan pri drugemu in potem obdelajo nek hrib, ki je posajen s trto. Ali to sodi v kategorijo dela na črno in bo potemtakem tudi ustrezno penalizirano, sankcionirano ali pa ima to kakšen drug status? To so resna vprašanja. Podeželje je problematično, podeželje se tudi prazni, se seli, ljudi zmanjkuje. Takšne oblike pomoči pri nekih velikih akcijah, ki so sezonskega značaja, so najbrž

potrebne. In tu bi rad zelo nedvoumen odgovor od Vlade za ta dva primera. Kaj sodi v kategorijo dela na črno tudi v primerih, ko to delo opravi profesionallec, recimo v primeru kolin, pa zato ne računa nič? Ali pa morda lahko tudi kaj, kaj pa vem, mu daš, ko gre domov, kilo mesa, pa nekaj krvavic, čisto tako, dobrovoljno. Postavljajo se kar vprašanja, na katera je treba odgovoriti. In s temi rešitvami, s temi ureditvami najbrž kar resno posegamo v strukturo predvsem slovenskega podeželja, saj ne posegamo mi s tem delom na črno v blokovsko ureditev toliko in v neke urbane ureditve, urbane centre, ampak s temi aktivnostmi, s temi ukrepi, ki jih sprejemamo in ki jih sprejemate, mi po navadi vseh ne sprejmemo, posegamo predvsem v strukturo podeželja. Tam so ti ključni problemi, tam so te aktivnosti posebej razvite in imajo tudi dolgoletno tradicijo, stoletno tradicijo. In jaz mislim, da s takimi nepremišljenimi ukrepi, če se to potem prekvalificira v tako ravnanje, posegamo globoko v slovensko tradicijo in v slovensko dušo podeželskega človeka. Mislim, da bi kazalo na to odgovoriti in pa pravzaprav, če je treba kaj adaptirati še skozi te odprte člene, verjetno te stvari tudi popraviti in dodelati. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Odzvala se je gospa Anja Kopač Mrak.
Izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Sicer ne razpravljamo o 3. členu, samo se mi zdi, da je treba dati pojasnilo, in sicer v 11. členu je jasno določeno, kaj se ne šteje za delo na črno. Tam je določeno, da se ne šteje sosedska pomoč, delo v lastni režiji, nujno delo, humanitarno, karitativno, prostovoljsko delo po tem zakonu in po drugih zakonih, osebno dopolnilno delo. Potem v nadaljevanju, ne glede na določbe 6. člena tega zakona se za zaposlovanje na črno ne šteje kratkotrajno delo, nujno delo ter humanitarno, karitativno, prostovoljsko delo po tem zakonu in po drugih predpisih. In potem je bilo na odboru sprejeto tudi dopolnilo, ki pravi, za se za delo ali zaposlovanje na črno tudi ne šteje brezplačna pomoč na kmetijah, planinah, skupnih pašnikih ob sezonskih konicah za spravilo primarnih kmetijskih proizvodov in odgona živine. To je usklajeno s Kmetijsko gozdarsko zadrugo, usklajeno je torej s ključnimi akterji na tem področju, pri čemer je treba pri sosedski pomoči na tem mestu povedati, da imamo to ureditev že od leta 2000 v zakonu in da omejujemo samo v dveh dodatnih elementih sosedsko pomoč, in sicer če se opravlja na nepremičnini ali premičnini, ki se uporablja za pridobitno dejavnost in drugič, da ne smejo opravljati to dejavnost posamezniki, ki opravljajo pridobitno dejavnost. Če malce tako rečemo, da sosed ne bo mogel v hiši, kjer se opravlja vulkanizerska dejavnost, pomagati pri tej aktivnosti njegovega soseda. To je prvi primer. Druga je pa, da soseda, ki ima frizerski salon, svoji sosedi ne bo mogla sosedsko striči lase, pri čemer je treba zopet izpostaviti, da lahko izda račun z vrednostjo 100 % popust, če seveda želi in tudi v tem primeru se ne posega v sosedske odnose. Treba je pa biti jassen ob zahtevah – če na eni strani podpiramo obrtnike v njihovih zahtevah, hkrati pa potem ne podpiramo

zakona, ki je eden izmed ključnih pri njihovih zahtevah pri zmanjševanju zaposlovanja in dela na črno.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želi kdo?
Gospod Tanko.

JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Se opravičujem, če sem malo prepozno vprašal to zadevo. Vendar sem dal dva konkretna primera, eno so koline, sem povedal, kdo tako storitev opravi, in druga je ta vinogradniška zadeva, ko si tisti, ki imajo registrirano dejavnost, pomagajo pri teh opravilih. In jaz bi rad nedvoumen odgovor na ta dva primera.

Tiste splošne rešitve, ki so zapisane, niso neben problem, ampak ta dva primera pa sta taka, da verjetno zaslužita nek komentar, bolj konkreten, z navedbo, ali je to v tem primeru, ko ti nekdo, ki je profesionallec, ki od tega tudi živi, opravi koline, recimo, neko storitev in za to ne računa. To je primer recimo frizerke, ki ostriže in je usposobljena frizerka s salonom, ki v tem primeru tudi, identičen primer, analogen primer tudi s temi kolinami. Isto sem vprašal za primer teh vinogradniških zadev, recimo, ko se pojavijo in ko to delajo tisti, ki so registrirani in si pomagajo na nek tak način in rotirajo po tistem hribu. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Pojbič.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani gospod podpredsednik, samo eno vprašanje, ker je gospa državna sekretarka povedala neke stvari, ki mi niso čisto jasne, pa bi jo morda ob tej priliki tudi prosil za odgovor.

Gospa je povedala, da je možno dati 100 % popust pri plačilu računa. Se pravi, račun je treba izstaviti, vendar na tistem računu piše 100 % popust. Kako je s plačilo DDV-ja? Prosil bi, če mi na to odgovorite.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospa Kopač, izvolite.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ: Glede kolin je dejansko tako, da so, ko smo imeli zadnje usklajevanje izpadle kot izjema od tega dela.

Ker se tiče popusta je pa seveda tudi vprašanje, na kakšen način se to ureja v skladu s finančnimi zakoni, skratka s področja Ministrstva za finance. Popust je možno dati različen. In seveda tukaj je pač stvar dogovora med njimi. Jaz vam odgovora na to, ker ne poznam tako dobro tega, ne morem dati in odkrito priznam, da glede tega ne morem dati.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Pojbič.

MARIJAN POJBIČ: Gospod podpredsednik, zdaj se je pokazala ena zadeva, ko nekdo govori nekaj, pa nima zadeve dodelane. Gospa državna sekretarka je jasno povedala. Dobil sem jo nekje, kjer nima odgovora. Kako lahko pripraviš

zakonodajo, kjer so stvari jasno zapisane na eni strani, po drugi strani pa ne znaš odgovoriti na posledice, ki jih bo ta zakon in ti člani prinesli. Na eni strani je, se opravičujem, da ne bi kdo napačno razumel, ne mislim vas osebno, govorim o vseh tistih, ki ste zakon pripravljali. Zato se mi zdi pomembno, da o teh zakonih poglobljeno razpravljamo v Državnem zboru. In verjetno bo tudi priložnost, da boste preden bomo ta zakon sprejeli, pripravili tudi ustrezne rešitve za ta problem, ki sva ga danes tukaj izpostavila. V primeru, da izdan račun s 100 % popustom, na podlagi česa je možno izračunati DDV? Ko boste na to vprašanje odgovorili, potem sem prepričan, da ste zakon pripravili tako, da ga sami razumete. Ampak ko mi pa na to vprašanje ne znate odgovoriti – in ste sami povedali, da ne znate –, vidim tukaj problem, da pač ta zakon ni pripravljen tako, da bi ga razumeli niti vi, ki ste ga pripravljali, še manj pa tisti, ki bodo s tem zakonom obremenjeni. To pa je dodaten, velik problem.

Zdaj pogledajte, kot sva rekla, če je račun izstavljen s 100 % popustom, se pravi, račun je evidentiran, ker ga ne more izbrisati in mora biti evidentiran, ker ga moraš izstaviti. DDV moraš plačati. Sedaj bo stranka tista, ki bo padla v postopek, ker tega DDV-ja ne bo mogla plačati, ker ne bo poznala osnove. Iz česa pa obračunati ta davek, da ga lahko plača? To je problem. Potem ima lahko ta stranka oziroma ta podjetnik ali obrtnik velikanske težave, da mu bodo zaradi tega računa, ker ni bil plačan DDV, blokirali račun in ne vem kaj vse. Do te anomalije bomo pripeljali s sprejemanjem take zakonodaje državljanke in državljanke, ki so s tem problemom soočeni. Prepričan sem, da to ne bo ena stvar. Ne bo samo en takšen, ki bo izstavil račun svojemu sosеду, da mu da 100 % popust. Ker če bo meni, na primer, počila pipa, imam soseda, pa ga bom prosil, in poklical: "Lepo prosim, Franček, pridi mi zaustaviti vodo, ni treba pipe menjati, samo čep mi daj notri." Mi bo moral za to izstaviti račun. In potem bo sosed rekel: "Veš kaj Marijan, tukaj sem 10 sekund, to sem ti naredil in sedaj ti moram za to izstaviti račun, ker ta zakon tako veleva." In točno tako ta zakon veleva. Sosed moj, moj prijatelj bo prišel in če je vodovodar, če se ukvarja s to obrtjo, ali pa mesar ali pa avtomehaničnik, ali ne vem kaj vse, ti poklici, ki so pač specifični. Tukaj bomo imeli problem, in bo prišel k meni, kaj naj mi sedaj računa sosed, ki sva 30, 40 let eden drugemu pomagala. Jaz njemu ploščo betonirati. On je prišel k meni, na primer, zmontirati kakšno pipo in tako naprej. Jaz lahko to povem iz svojih osebnih izkušenj. Ko sva z mojo ženo začela graditi hišo – bom zdaj, če smo že pri tej debati – praktično nisva imela ničesar, začela sva iz čiste nule in oba z ženo sva imela izjemno majhne plače. Bila sva zaposlena v Palomi. Takrat so pač bile take plače, kakršne so bile. S tistimi plačami praktično nisi mogel niti kredita dobiti, ničesar. In potem smo si sosedje medsebojno pomagali. Enemu smo šli betonirati ploščo, drugemu nakladati gnoj, tretjemu mešati beton in tako naprej. V mestu je to drugače, ampak na periferiji je pa to še danes živo. S tem zakonom bomo posegali v te zadeve. Nihče od tistega ni zaslužil nič. Jaz danes najverjetneje hiše ne bi imel, če takrat ne bi imel prijateljev, ampak tako kot sem

jaz šel k njemu pomagati, je on prišel k meni pomagati in noben nobenemu ni nič računalo. Na tak način smo si eden drugemu pomagali. Poglejte Slovenske Gorice, Goriško, potem dol Prekmurje, Koroško in tako naprej, ne morete primerjati z Ljubljano, ne morete primerjati z urbanimi središči, niti z Mariborom niti s Koprom in tako naprej. Tam so ti problemi bistveno bolj izstopajoči.

Danes je mene izjemno težko prepričati tukaj, da bi tak predlog zakona lahko podprl, ker točno vem, kako na ta problem gledajo tisti ljudje, od koder jaz prihajam, in tako kot so meni pomagali, tako se tudi danes mlade družine, ki ne morejo živeti, ker sami vidite, praktično nimajo službe, babice jih vzdržujejo, imajo od recimo treh, štirih članov en prihodek, ki je 500, 600 ali 700 evrov. In naj mi kdo izmed vas tukaj pove, kako si lahko tak človek zagotovi, da bo lahko normalno živel? Stanovanja ne dobi, kupiti ga ne more, hiše si ne more zgraditi, denarja nima, lahko gre na štrik, lahko se obesi. To je absurd, kaj mi pravzaprav v tem parlamentu delamo.

Zdaj sem pa spet v situaciji, ko bi vas prosil, da začnete razmišljati v pravo smer. Pa ne me napačno razumeti. Jaz ne govorim o sebi, o nekih političnih koristih. Govorim pa o dejanskem stanju, o problemih, ki so in pri bogu samem, jaz mislim, da tudi Socialni demokrati imate malo srca. Ga nimate? Pa LDS pa Zares, sem prepričan, Ljudska stranka, vsi. Malo srca pa morate imeti. Ne trdim pa, da dela na črno ni treba spraviti v okvire, v to sem pa prepričan in ga ni v tej dvorani nikogar, ki bi trdil, da to ni to. Vsi se s tem strinjamo, da je to problem našega gospodarstva in pa gospodarstva celega sveta. Vendar pa vas lepo, pri svetem bogu lepo prosim, ostanimo človeški in ne gledati vedno, kdo je v kateri stranki. Tam, kjer vidimo, da imamo primerne, kvalitetne in ustrezne pripombe, ne glede na to, če smo v opoziciji, dajmo to sprejeti in to razumeti kot tako. Takrat nas bodo ljudje začeli drugače razumeti in takrat ne bo parlament čisto na repu, ko tiste raziskave delajo, da bomo čisto na repu. Dajmo enkrat to razumeti, dajmo se enkrat odločiti pa delati v interesu naroda, tistih ljudi, ki so nas izvolili. Jaz ne vem, kolikokrat bo še moral priti v ta parlament človek, kot sem jaz, ker sem prepričan, to lahko z vso gotovostjo trdim, da sem si pač vse, kar sem do zdaj pridobil, težko prigaral, zelo težko, skupaj s svojo ženo. In vem, kako težko je živeti, če imaš majhno plačo, take majhne prihodke in kako si lahko karkoli v tem življenju ustvariš, ko imaš tako problematične prihodke in probleme, s katerimi se srečuješ. Dlje si od urbanega središča, večje imaš probleme. Samo sanjaš lahko o internetu. Jaz tam, kjer sem doma, še danes ne morem govoriti preko mobitela, ker nimam signala, cela dolina in tako naprej. Poglejte, to so vprašanja, s katerimi bi se morali ukvarjati. To so vprašanja. Poglejte – gospod podpredsednik, se vam opravičujem, da sem malo podaljšal svojo razpravo – potem imamo pa, gledamo življenje v Ljubljani, če pridete gor v Slovenske Gorice in tam v mojo dolino, k komurkoli boste prišli, z nobenim ne more prek telefona govoriti. Ne morete. Veste koliko ljudi tam nima niti signala, tv signala, slovenskega signala? Pa plačujejo RTV naročnino in tako naprej in tako naprej. Koliko ljudi še vodovoda nima in tako naprej

in tako naprej. Mi pa tu hladnokrvno pišemo zakonodajo, ki je pisana na kožo tistim, ki že tako ali tako vse imajo. Lepo vas prosim, dajmo pri svetem bogu enkrat v tem parlamentu stopiti skupaj, dajmo prestopit to našo razdaljo. Jaz si tega želim, iskreno si to želim, verjemite mi, to si iskreno želim. Meni ni treba nabirati političnih točk. Jaz sem v prejšnjem mandatu dobil 40 %, tako da nimamo nobenih problemov okrog tega, če si kdo to misli, da v parlamentu sedim zaradi tega, da si nabiram politične točke. Borim se pa za malega človeka in za tistega, ki je pomoči daleč najbolj potreben. Mi, ko iz nekega urbanega središča, ki imamo praktično vse, gledamo navzdol, tega ne vidimo in to je tisto, v čemer jaz vidim ključni problem.

Še enkrat vas lepo prosim, tokrat stopimo korak naprej za naše ljudi, za naše državljanke in državljane, naredimo nekaj za to. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospa Kopačeva, boste zdaj ali še prej razprava drugih? Gospa Cveta Zalokar Oražem.

CVETKA ZALOKAR ORAŽEM: Hvala lepa za besedo.

Jaz mislim, da se nam v razpravi dogaja točno tisto, česar sem se bala. Pravzaprav sem že pri svojem prvem oglašanju opozorila na to – enostavno ni zakona, ki bi lahko reguliral vse življenje. In vse kar počnemo in vse česar smo se skozi dolgo zgodovino in na nek način tudi skozi tisto, kar je zelo eminentno temu našemu prostoru, navadili. Jaz sem od prvega dne opozarjala, da imam dileme s tem zakonom, da imam probleme, in da enostavno so stvari napisane birokratsko. Zdaj sva tukaj s kolegom gledala, je kazni in je kazni, ki jo lahko neodgovoren ali malo pikolovski ali zelo pikolovski birokrat in inšpektor določi tudi za primere, o katerih zdaj govorimo. In tu se mi zdi, da vsi vemo, kaj bi radi, vsi vemo, da imamo sivo ekonomijo in da imamo delo na črno. Vsi vemo, da imamo gradbišča v Sloveniji, na katerih ni nobenega Slovenca, Romuni, ne vem, kdo vse je tam na gradbišču, niti ne znajo slovensko in gradijo brez vsake zadeve, brez da bi kdorkoli sklenil kakršnokoli pogodbo ali bi bilo karkoli regulirano. Če se bomo tja spravili, če bomo to regulirali, potem bomo najbrž zadovoljni, mi in tisti, ki najbolj pogojujejo, to so obrtniki in podjetniki, o katerih, oprostite, jaz trdim, da so v tej zadevi zelo dvolični in jih na nek način ne znam razumeti. Vam bom povedala, ja, tisti so, ki se najbolj borijo in najbolj opozarjajo in tudi Vladi stojijo in dihaajo za ovratnik – preganjati delo na črno. Ampak po drugi strani so mene ti isti obrtniki nagovarjali, najbrž tudi mnoge izmed vas: "Če bo z računom, bo toliko, če bo pa brez, bo pa toliko." Ti isti obrtniki! In zato smo mi tudi napisali amandma, s katerim jim dajemo zdaj del nadzornih funkcij. Naj stopijo aktivno v to vlogo, naj prevzamejo del odgovornosti! V istem gnezdu se dogajajo pozitivne stvari, opozorila, grožnje, po drugi strani v istem gnezdu tudi kršitve. In prepričana sem, da nihče od nas ni želel, da se začnemo spotikati ob zadeve, kot so kolone, kot so, ne vem, gradnje hiš na podeželju, pomoč, ko gremo obirat oljke k svojim prijateljem in podobno. Ampak, tisto, kar mene skrbi, je, da določene stvari v tem zakonu, če jih razlagaš

birokratsko, in o tem sem govorila, ne vem, kako jih bodo birokrati, ko bodo to začeli izvajati, in žal sem v življenju doživela marsikaj, jaz verjamem, da je minister razumem in državna sekretarka, sta, bom rekla, korektna. Ampak, ko to dobijo v roke, tak papir, ko ga dobi v roke birokrat, ko ga dobi nekdo, ki se strogo drži črke zakona in papirja, jaz ne vem, kaj bo v praksi. Jaz ne vem, in tega se, moram reči, da se tega enostavno bojim. In nenazadnje na to nas je opozoril tudi ugleden pravnik, gospod Cerar, in jaz njegova opozorila jemljem zelo resno, ker vem, da ni človek, ki bi kar tako nekaj metal in kar tako o nečem govoril, če ne bi stvari razmislil, čeprav vem, da smo del tistih stvari skušali regulirati in jih dati in niso več tako zelo sporne.

Še enkrat pravim, jaz imam dileme. Če teh nesrečnih kolin, ki jih imamo tukaj, ne znam umestiti, moram priznati, da tudi jaz ne, pa vemo, niso profesionalci, ki to opravljajo. To je večinoma družinska tradicija, na podežlju se v vsaki vasi znajde nekdo, ki pride, to opravlja. Kaj če bo res zdaj začel to izvajati tako, bom rekla, ne več kot mrtvo črko na papirju, ampak kot živo črko na papirju. Zdaj uvajamo toliko in toliko teh novih inšpektorjev, jaz upam, da bodo šli res na tista črna gradbišča in ne po slovenskih vaseh in po podežlju iskati te stvari, o katerih danes govorimo kot o anomalijah. Ne vem, kdo mi lahko to zagotovi, ne vem, ker sem v življenju doživela že toliko birokratskega ravnanja, da me je danes kot zakonodajalko tukaj strah, da bom pritisnila nekaj, kar bo jutri neki birokratski uradnik, nadzornik in inšpektor izvajal tako, kot si jaz kot zakonodajalec nisem zamislila in niti pričakovala. Kako to napisati, kako to tanko mejo tukaj, ki je med tistim, kar bi rekla, da je zdravorazumsko in normalno, in med tistim, kar je pravzaprav nekaj, pri čemer se vsi držimo za glavo in si želimo, da se v to ne bi niti spuščali. Tega ne vem. Poglejte, mi se tukaj ukvarjamo z eno socialno mrežo, ki se dogaja med navadnimi ljudmi, o tem zdaj govorimo. Ne govorimo o tistih pokvarjenih obrtnikih, ki, bom rekla, brez računa poslujejo in tako naprej, ampak o tistem, kar je med ljudmi. Nam so cele druge mreže ušle, pa se ne sekiramo nič, tista, ki združuje tajkune, financerje, bankirje in, bom rekla, tudi ugledne odvetniške hiše, ki so to v papirje spravile. Tistih mrež se ne lotevamo, tam se vrtijo milijarde in milijoni. In zato si ne želim in nočem sodelovati pri stvareh, v katerih bi posegali pa tja, kjer si v tem trenutku krize ljudje enostavno želijo pomagati. Jaz do danes takšnega odgovora, ki bi mi garantiral, da ne počnemo tega s tem zakonom, še nisem dobila. Upam, da me boste do konca razprave prepričali pa najbrž še kakšnega od kolegov in kolegic.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Besedo ima gospod Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ: Najprej, ker je bila ena takšna simpatična matematična dilema prej. Jaz moram reči, da mi matematika nikoli ni šla kaj prida dobro od rok, ampak eno zakonitost pa poznam. Če vam, recimo, nekdo neredi neko storitev in reče: "No dragi Jože, za to ti pa dam 100 % popust." Se pravi cifra nič, 20 % DDV od opravljene storitve krat nič je nič. Četudi je to verjetno bolj ilustrativen, namišljen

primer pa vendarle v temu primeru vidim pa eno korist, ta storitev se je namreč ustrezno evidentirala in omogoča ob množičnem pojavljanju tudi poostren nadzor. Ker veste, srečujemo se z enim zanimivim paradoksom v tej dvorani, govorim o tem, kako smo vsi za to, da nekaj naredimo na tem silnem, velikem polju sive ekonomije in dela na črno, ampak takoj, ko pridemo do konkretnjših rešitev, ko si skušamo izvajanje neke zakonodaje predstavljati v realnem življenju in ko bog ne daj pomislimo katerih silnih brezplačnih ugodnosti morebiti ne bomo več deležni v svojem življenju, takrat pa ustavimo konje. In prej je bilo mogoče slišati neko razpravo, ki je pravila, ja to je velik problem, tega nihče ne pravi, vsi mi smo za to, da se to reši. Ko pa pridemo do rešitev, oprostite, pa naenkrat zmanjka poguma za neko spremembo.

Jaz ne razumem tega zakona samo od člena do člena, ampak skušam razumeti sistem, ki ga uvaja in ki ga pravzaprav v veliki meri prenaša iz obstoječe ureditve. Najprej definiramo neke pojme, ki so nujno potrebni zato, da razumemo zakon kot celoto. O temu zakon zelo jasno pove, kaj ta zakon šteje kot delo na črno. In mimo grede, ob nekaj alinejah, na katere pa se vse nanaša, da je to odplačno delo. Potem zakon pove, kaj je zaposlovanje na črno. Pravzaprav v vseh zgodbah, ki so v javnosti prisotne, nihče od nas nima problem ne z delom na črno in ne z zaposlovanjem na črno. Potem pa zakon pove, kaj so izjeme, ki se v nobenem primeru ne morejo šteti kot delo na črno; pri izjemah je treba biti seveda toliko bolj pozoren, zato ker nam na nepredvidno definiranih izjemah pade cel zakon. Če bomo izjeme zastavili preveč široko, premalo natančno, potem bo mogoče kot izjemo početi vse. To pa verjetno ni naša ambicija, če želimo ustaviti to silno sivo ekonomijo in delo na črno v naši skupnosti. Jaz mislim, da se v vsem tem logičnem diskurzu lahko vsi strinjali.

Zdaj pa, ker se amandma nanaša na neko določbo v členu, ki določa definicije, moram reči, da zelo enostavno in z veseljem podprem razumevanje, ki ga skuša tukaj v zakon pripeljati amandma Poslanske skupine SDS. Ker ne gre za vprašanje, da je brezplačno delo tisto delo, za katerega ne smete prejeti plačil, ampak gre za logiko, da za to delo ne prejmete plačila, ga ne pričakujete, da gre za nekaj, kar storite iz dobre volje in odprtega srca. Ali se vsi strinjamo, da je to nekaj, kar v ničemer ne šibi možnosti in varnosti v tej naši skupini? Jaz mislim, da pozornost javnosti pri obravnavi zakona morda vendarle preveč zavzemajo izjeme, ki jih na ustrezen način določamo, ne pa tisto, kar se želi s tem zakonom narediti, ker vsi prepoznavamo to kot realen družbeni problem, ki je velik, in to ni problem sosedstva pomoč. Je pa problem, ko jaz kot obrtnik naredim nekaj. Zdaj pa mi vi povejte, kako boste vi vedeli, ali sem jaz to naredil zastonj, zato ker sem dobra duša, ali sem dobil denar pod mizo. Povejte mi, kako boste vedeli? Ne boste vedeli. In točno na tej točki skuša zakon zožati primere, kadar je to mogoče in kadar to ni mogoče.

Zdaj pa, da se razumemo, jaz sem absolutno za to, da v tej družbi kolikor je mogoče, ker trdim, da ni denar edino merilo vsega, gojimo te medosebne vrednote. To, da lahko jaz svojemu

prijatelju pomagam. In ko to naredim brezplačno, to, spoštovane in spoštovani, ne more biti delo na črno. Ne, ne piše to, gospod Hrovat, ne piše, ne berete samo enega člena, ampak preberite zakon. In še posebej vas opozarjam, da preberete oba člena, ki govorita o tem, kaj je delo na črno in kaj je zaposlovanje na črno. Mimogrede, gospa Cveta Zalokar Oražem je govorila, da se seveda boji arbitarnosti inšpektorjev. To je realen pojav, realna nevarnost pri tem zakonu in pri mnogih drugih, kjer dajemo nekemu moč, da nekoga sankcionira. Ampak vedite, da je to vendarle prekršek in vsakdo ima pravico, da s svojim ugovorom na ta prekršek, na odločbo o prekršku reagira in reče, "oprostite, in zato ima tri priče, jaz smatram, da sem kaznovan po krivici, ker je to, kar sem jaz počel, brezplačno delo, ki ne more biti šteto kot delo na črno, zaradi tega ali zato ker sodim v to in to izjemo," da se bodo lahko ljudje, ki bodo eventualno po arbitarnosti in krivici sankcionirani, in jaz verjamem, da taki primeri bodo, da bodo imeli vse pravne možnosti, da se glede tega ekskurpirajo. Hvala lepa.

PODPREDESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Besedo ima gospod Rožej. Ne, ne bo.
Gospod Križman.

MARIJAN KRIŽMAN: Hvala lepa, gospod predsednik.

Jaz mislim, da naše države Slovenije ne ogrožajo niti klavci prašičev niti vinogradniki, ki si med seboj pomagajo, niti oljkarji, ki si med seboj pomagajo, niti drugi, ki si pomagajo pri gradnji hiše in najamejo enega kvalificiranega delavca, ki verjamem, da marsikdo ne zna pokriti hiše, jaz ne bi dal pokriti hišo enemu fušarju, ampak bi dal pokriti enemu strokovnjaku, za zmešati malto bi pa seveda najel prijatelje in sosede itd. Ampak to je zdaj zgodba, pri kateri bi se spustili tako globoko, da na koncu ne bi prišli iz tega ven. In zato še enkrat trdim, niso problem frizerke, klavci prašičev niti malarji. Ti ljudje, ti obrtniki niso problematični v tej državi. Problem v tej državi je resnično delo na črno, ki se je tako razbohotilo, da ga bo verjetno s tem zakonom in še s kakšnim drugim težko ustaviti, ker mi imamo anonimne ljudi v državi, za katere ne vemo, iz kje so, kdo so, opravijo ogromno dela in ne vemo kakšno plačilo dobijo za to delo, nihče ne plača davka, nihče nad tem nima nadzora, nihče za to ne plačuje nikakršnih računov, razen tistega materiala, ki ga potrebujejo. Razviti razpravo do tega absurda, da si v eni vasi ne bi ljudje med seboj še naprej pomagali, tako kot si zdaj, je nesmiselno, ker ti ljudje si bodo pomagali, če bomo mi sprejeli še 100 zakonov, takšnih ali drugačnih. Še enkrat trdim, če greste pogledati na tržnice večjih mest v naši državi, boste te brezimne ljudi, anonimne ljudi srečali, verjetno tudi čez 100, ki čakajo na kombije, da jih pridejo iskati. So to obrtniki ali niso, ne vem. Jih naložijo v avtomobile in jih ob osmih zvečer pripeljejo in jih skipajo tam, kjer so jih naložili. In seveda jih pridejo naslednji dan ponovno iskati. Nekaj od teh ljudi je padlo na breme tudi te države, kar smatram, da ni narobe, kajti ne po svoji krivici je marsikdo zapadel v težko situacijo, da ne naštevam podjetij, ki jih vsi poznate in vsi smo sledili, kaj se zadnje leto dogajalo in kako grdo se je ravnalo z

ljudmi, ki so delali na črno, niso fušali, ampak so delali na črno. In to je zadeva, ki ji do zdaj ni nihče sledil. V teh naših papirjih piše, da bo Carinska uprava dala 170 nadzornikov, inšpektorjev, kakorkoli, ljudi, ki bodo nadzirali delo na črno. Moramo tudi ugotoviti, da dela na črno v zadnjih letih pravzaprav ni nihče nadziral. Če bi ga kdo nadziral, mi ne bi imeli v tem skupnem seštevku opravljenega dela toliko neplačanih davkov in toliko dela na črno in toliko seveda drugih dejavnosti, za katere ni plačan davek. Jaz mislim, da tukaj v glavnem tiči zajec. In še enkrat trdim.

Nekdo je rekel prej, da skrbi za malega človeka. Saj ni bil mali človek nikoli problem, saj ne more biti. Mali človek skrbi zase, skrbi za svojo družino, poskrbi za to, da mu družina preživi, da otroci hodijo v šolo in da seveda vsi skupaj imajo dovolj za svoje preživetje. Problemi so nastali pri tistih, ki imajo veliko in so izkoriščali tiste, ki nimajo nič. To zadevo so pripeljali do absurda, da se danes srečujemo s problemi, ki jih vsi poznamo. Zadeli smo ob nekaj običajnih, že skoraj folklornih dejavnosti na vasi. Tudi sam sem včasih hodil k stari mami, ko so zaklali prasca. Vsi v vasi so pomagali, potem na koncu so šli na večerjo, so vrgli karte, eno zapeli in so šli domov. Gotova zgodba. Tako bodo delali tudi jutri in pojutrišnjem, pa mi lahko sprejmemo kakršenkoli zakon. Je pa seveda to vprašanje, ki ga je nekdo postavil tudi na mestu, zato da se pač tudi na to odgovori, ampak ljudje imajo svoje navade, imajo svojo folkloro in jo bodo obdržali. Kot sem rekel, mi lahko sprejmemo zakon, ne vem, kakršenkoli hočemo. Če bomo ustavili delo na črno in če bomo, ne ustavili, ga ne bomo nikoli, ampak, če ga bomo omejili s tistimi, ki so dolžni pregledovati in seveda odkrivati delo na črno, potem bo ta zakon dosegel svoj cilj. Ampak teh 170 ljudi mora delati, ne skrbeti zgolj za statistiko, tako kot je bilo poskrbljeno do zdaj, da smo imeli neke statistike, ki so nekaj povedale, na koncu vse skupaj ni bilo nič in je pripeljalo do tega absurda, da se obrača ogromen kapital na delu na črno, na trenutke še večji kot na tistem legalnem delu. Se opravičujem, da sem šel malo mogoče tudi iz konteksta, ampak še enkrat trdim, frizerke in malarji in tisti, ki si pomagajo pobirati oljke, niso problem tega zakona in niso niti problem te države.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospa Kopač Mrak, imate besedo.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Jaz bi morda začela na tem koncu, da se velikokrat razpravlja, da so inšpekcije in njihovi inšpekcijski nadzori neučinkoviti, da je to del problema te zgodbe, ko govorimo o inšpekciji dela, tržni inšpekciji in drugih inšpekcijah. Dejansko so pri snovanju določb tega člena sodelovale nadzorne institucije, ki so povedale, glede na to, kako danes lahko opravljajo nadzor, kje so ključni problemi. V tem smislu je bil eden ključnih popravkov tega zakona, da se določijo jasne pristojnosti posameznih inšpekcijskih organov in predvsem, da se vključi tudi nove organe. Zato smo vključili Carinsko upravo, ki ima s svojimi mobilnimi enotami večjo možnost nadzora. In drugič, da se povečajo sankcije, ker inšpektorji ugotavljajo, če pride na evidentnih primerih, če

želite, tudi velikih gradbenih podjetij, potem izreka sankcije v obliki prekrškov, ki so zelo nizki, ni efekta. Zato je tudi v tem pogledu bila povečana ta kaznovalna politika. Pristojnosti institucij nadzora ureja predvsem ta zakon in predvsem so bile potem po drugi strani povečane same sankcije.

Če pogledamo poročila inšpekcijskih organov, ki jih morajo predložiti Vladi in tudi Državnemu zboru v vsakoletno obravnavo, se vidi, da se povečuje delež nadzora in da nikakor v tistih poročilih ni, da bi hodile po podeželju in nadlegovale posamezne državljane, vaščane v posameznih tradicionalnih oblikah kmetijskih spravil. Če pogledamo, tiste tabele dejansko kaže, da nadzor, kaj opravijo inšpektorji, gre predvsem, največ nadzora je bilo v zadnjih letih na področju gradbeništva, na področju drugih tržnih dejavnosti, ki so najbolj izpostavljene kot problem dela in zaposlovanja na črno. Iz obstoječe prakse torej težko rečemo, da ti inšpektorji delujejo popolno birokratsko, v nekem svojem svetu in da ne naslavljajo ključnih vprašanj in ne sankcionirajo tistih. Ampak tukaj, v primeru tega zakona, so inšpektorji sodelovali, vse inšpekcijske službe in so želele te popravke, ki so v tem zakonu, s tem, da oni ocenjujejo, ki so na terenu, jaz težko sodim, kaj oni potrebujejo, da bodo učinkoviti, ampak oni so menili, da jim bo jasnejša določitev o pristojnosti omogočala lažji nadzor.

Če se zdaj vrnem k sami sosedski pomoči, ki je bila tokrat. To je izjema, izjema je zaradi tega, ker spoštujemo tradicijo v naši družbi in se zavedamo, da ni mogoče ukiniti teh vezi, ki so pomembne, ki družbo držijo skupaj, ki so pomembne z vidika družbene kohezivnosti. Ampak če primerjamo obseg našega dela na črno z obsegom, recimo, Nemčije ali Avstrije, ugotavljamo, da je pri nas preko vseh meja. Ker je v vsaki družbi tam približno 10 % BDP še sprejemljivo, kar je več od tega, pa pomeni velik vpliv na javne blagajne, na vse sisteme. In tista zgodba "dajmo znižati davke, pa prispevke, da bomo imeli manj dela na črno", enostavno ob takšnem delu na črno ne moremo znižati davkov in prispevkov, ker ne bomo osnovnih socialnih pravic več zmogli zagotavljati, kar kažejo vsi problemi vseh blagajn, ki jih imamo v tej državi. In torej smo iskali nek razumen kompromis med tem, da preprečimo razraščanje dela na črno in zaposlovanja, in hkrati ohranimo to tradicionalno specifičnost naše družbe in pomen sosedske pomoči, dela v lastni režiji in, če želite, tradicionalnih del v kmetijstvu. In prišlo je do tega kompromisa, da smo sosedsko pomoč skorajda nič bolj omejili, kot je bilo že z zakonom v letu 2000. Takrat ni bilo problema s tem, da bodo na kmete prišli pa vam pol kmetij zaprli zaradi tega, ker delo na črno opravljajo. Dejansko smo omejili samo v teh delih, kjer se zadeva najlažje izvede v delo na črno. In tam je dejansko to, da se opravlja na nepremičnini ali premičnini, ki je v lasti, tam, kjer se opravlja dejavnost, in v primeru, da ti sosedsko pomoč s točno tistega specifičnega področja sosedske pomoči nudi nekdo, ki za to opravlja pridobitno dejavnost. In jaz sem za to, samo kot primer, da je možna izjema, če je seveda nujno, da si sosed pomaga, da bi bilo v skladu s tem zakonom, bi lahko dal račun s popustom. Seveda ni

to, da ta zakon ureja popuste in vso to zgodbo, ki gre zraven, dala sem samo kot možnost, če je res velika želja po tem, še vedno obstaja zakonska možnost, da se to naredi. In drugo. S sosedsko pomočjo, tako kot je zapisana, se bo še vedno na vaseh lahko pomagalo pri gradnji hiš. Imamo tudi določbo dela v lastni režiji, ki omogoča, da delajo skorajda vsi sorodniki, trije kolegi, pa še svaštvo, skratka vključeno je vse sorodstvo, da lahko pomaga pri lastnem delu na svoji nepremičnini in tam, kjer imaš v najemu ali služnost. Skratka, to je dejansko, da se te sorodstvene vezi spodbujajo, in prav je tako. Še vedno lahko vsi sosedje pomagajo pri tem, razen tisti, ki imajo prav za tisto dejavnost prijavljeno dejavnost. Samo v tem primeru. In to je dejansko tista omejitev, s katero želimo zamejiti to polje razraščanja dela in zaposlovanja na črno, hkrati pa ne poseči v te bistvene elemente slovenske družbe. In glede na to, da so zakon podprli na Ekonomsko-socialnem svetu, socialni partnerji, je dejansko tu neko soglasje glede teh nujnosti omejevanja na tem področju. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Ker je še interes, odpiram prijavo o razpravi o 3. členu in amandmaju k temu členu oziroma dveh amandmajih.

Gospod Hrovat, izvolite, imate besedo.

ROBERT HROVAT: Hvala lepa za besedo.

Želel sem se oglasiti nekoliko kasneje, ampak zdaj je državna sekretarka načela tudi temo sosedske pomoči in moje mnenje je, da je ta zakon enostavno protipodeželsko naravnani in o tem sem govoril že na samem odboru. Tudi mene moti ta birokratski pristop, neživljenjski pristop k pripravi te zakonodaje. Verjamem, da so inšpektorji pojarmali, da imajo težave na terenu in tako naprej, ampak da pa temelji en zakon samo na kaznovalni politiki, samo na kaznovalni politiki in nič drugega, sama represija, je pa zame nesprejemljivo. V tujini k tej zadevi pristopajo povsem drugače, z nekimi stimulacijami, s pristopi, ki lahko pripeljejo potem do zmanjšanja tega pojava v gospodarstvu ali kjerkoli pač že.

Poglejte, vsi govorimo zelo podobno in se vprašam, zakaj vznemirjamo ljudi, zakaj smo na takšne način pristopili, ali pa, zakaj je Vlada pristopila na tak način k obrazložitvi tega zakona. Javnost je šla na noge. Znani pravniki so šli na noge. Ne moremo sprejemati takšne zakonodaje v tem času, ko je v Sloveniji res huda kriza, ko ljudje komaj stikajo konec s koncem meseca, in zame je nesprejemljivo, da smo se lotili takšne zakonodaje na takšen način. Vznemirili smo ljudi, ljudje zdaj ne vedo, ampak najbolj zanimivo je to, da tudi mi tukaj ne vemo, kaj pravzaprav bomo sprejemali. Tudi koalicijski poslanci, ki ste se sigurno večkrat pogovarjali o tej zakonodaji kot mi opozicijski, niste enotni. Niste enotni. Ogromno je enih problemov in dilem, ki so v tem zakonu. Zakaj sprejemati takšno zakonodajo?!

Že večkrat sem v tem parlamentu rekel: Vlada prinese nek zakon, Vlada misli, da je tako pač prav. Mi imamo pa stik z realnostjo, jaz mislim, da je ta vlada, zdajšnja vlada, zgubila stik z realnostjo, mi pa ga imamo, mi imamo vsakodnevni stik z našimi

volivci in po tej plati se ravnajmo. Mislim, da je ta zakon danes primeren, da se ga zavrne in se ga pripravi na tak način, da ne bo nikakršnih dilem, ker zdaj obstajajo dileme. Še vedno nisem dobil odgovora, na tisto, kar je prej spraševal kolega Tanko. Spraševal je o kolinah. Saj je zelo demagoško, če hočete, ampak, kaj je to - ali je to delo na črno ali ni?! Ali je obiranje jagod, trgatve in te stvari - ali je to delo na črno ali ni?!.../ oglašanje iz dvorane/

Spoštovana gospa Potrata, verjamem, da ste si vi velikokrat prebrali ta zakon in da boste danes z veseljem pritisnili tipko "za", ampak ne vem, kako vas bodo ljudje ocenili po tem dejanju. Prepričan sem, da ne prav pozitivno. Dejstvo je, da se razlikuje naš pristop – sedaj bom govoril v imenu Slovenske demokratske stranke – in koalicije, večine v tem Državnem zboru, kar se tiče medsosedske pomoči. Zame je sosed sosed. Vi lahko govorite, da nek vodoinštalater opravlja neko dejavnost, ampak meni pa ne bo smel priti začepiti pipe, o čemer je prej kolega Pojbič govoril. To je nesprejemljivo! Sosega je zame sosed! In če je to medsosedska pomoč, je medsosedska pomoč! Ni izdanega nobenega računa, in to je to. In po nepotrebnem vznemirjamo ljudi, predvsem pa ste po nepotrebnem vznemirili ljudi predstavniki Vlade, ki ste se tega zakona lotili piarovsko popolnoma zgrešeno. Morda je bil na začetku še celo namen dober, ampak vse se je izrodilo. Tega zakona ne podpira – prepričan sem, da velika manjšina v Sloveniji podpira ta zakon. Tudi tukaj v parlamentu si nismo enotni. Pa kaj v parlamentu! Tam običajno nismo, ampak v koaliciji si niste enotni!

Torej, menim, da je čas, da ustavimo konje, da danes na glasovanju ta zakon zavrnemo in da se pripravi zakon, ki bo sprejemljiv z nekim konsenzom za vse poslanske skupine, ker se večina nas strinja, da je treba delo na črno omejiti. Se strinjam, ampak ne s takšnim zakonom, kot je danes tu pripravljen. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala. Gospod Jelinčič, izvolite.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa.

Dejstvo je, da delo na črno odnaša ogromno denarja in zadevo je treba urediti. Zaposlovanje na črno pa še več denarja. Vendar pa tukaj poudarek tega zakona ni na tistih, ki kršijo zakon, ampak na tistih, ki bi hoteli nekomu pomagati.

Vzemimo primer sina, ki je frizer in bo, recimo, mami, predem bo šla na obisk k neki teti nekam stran, doma naredil frizuro. Ali bo zaradi tega priletela inšpekcije, ga zaprla in ga kaznovala? Mislim, da je to bedasto. Mogoče primer ni najbolj ustrezen, pa vendar kaže na to, da Vlada ni dovolj dobro razmišljala, kaj se ljudje delajo in kje vse prežijo kakšne take zanke in napake. Dejstvo je, da socialna situacija v Sloveniji je slaba in vedno slabša bo. Ljudje ne bodo imeli denarja za plačevanje ne vem koga vse in bodo prosili svoje prijatelje, sodelavce, ki so različnih poklicev, da jim bodo, recimo, pomagali doma; če mu bo spustila voda v kopalnici, bo poklical prijatelja, in bo rekel: "Veš kaj, jaz ti bom pomagal, ti mi boš pa zamenjal

cev." Ali bo v tem primeru prišla inšpekcija in naredila problem? Pa še vprašanje je, kako bo vstopila inšpekcija. Ali ima inšpektor pravico vstopiti v tuje prostore, kajti tudi policist ima pravico vstopiti v tuje stanovanjske prostore zgolj z odredbo sodišča. Tudi tukaj ni to dodelano. Mislim, da bi morala zakonodaja drugače gledati na vse skupaj.

Recimo, zakaj ne bi Vlada v prvi vrsti poskrbela za to, da se uvedejo javna dela in da se preneha z neskončnim metanjem socialne pomoči skozi okno. Imamo 130 tisoč brezposelnih in dajemo denar mesečno, ne vem koliko, 500 evrov za to, da ljudje sedijo doma. Namesto da bi rekli, toliko in toliko dela je v Sloveniji, pa čeprav je to pometanje parkov, čeprav je to kidanje snega ali karkoli drugega. Če kdo hoče dobiti to socialno podporo, to socialno pomoč, bo izvajal javna dela. Če tega ne bo delal, se mu ta pomoč odvzame. Ampak ne, Vlada potrebuje volivce! Volivce dobiš na ta način, da jim daš nekaj denarja, da na račun vseh ostalih, vseh tistih, ki delajo, ki plačujejo davke in vse socialne pristojbine. To ni pomembno. Pa tudi tisti, ki delajo, imajo po navadi nižji dohodek, kot oni, ki sedijo doma. In tisti, ki sedijo doma, pa potem lahko delajo na črno takrat, kadar imajo že denar za to, česar ne delajo, in potem še dodatno služijo. Na ta način bi se velik segment dela na črno zmanjšal, kajti vsi tisti, ki zdaj delajo na črno, bi morali biti nekje na delovnem mestu, če bi hoteli dobiti tisto socialno podporo.

Dejstvo je, da sedanja inšpekcijska služba ne bo naredila nič. Danes so inšpektorji – nič. Niti pol jih sedi tam nori, pol jih po malem "pijucka" za šanki, polovica jih gleda v zrak itn. Če pogledamo slovenske inšpekcijske službe, tako slabih inšpekcijskih služb Evropa nima. Zdaj, ali se inšpektorji ne upajo iti h komu, ker se bojijo represalij. Kazni so minimalne in potem si misli, le zakaj bi se jaz dajal v zobe. Tukaj je dobra poteza to, da bodo cariniki to delali, carinska služba je verjetno najboljše organizirana služba v Sloveniji, bistveno bolj kot Slovenska vojska ali bistveno bolj kot slovenska policija. Mislim, da ravno carina še deluje tako, kot bi morala delovati vsaka druga organizacija v eni resni državi, kar pa Slovenija že dolgo ni več. Bili smo resna država prvo leto, morda, pa smo zelo hitro se potrudili, da nismo od takrat naprej več resna država in da polzimo navzdol vedno hitreje. Ravno tako bi tukaj pri tem reševanju tega problema morala nekaj narediti tudi davkarija. Davkarija s svojimi zamotanimi procesi in z ne vem kakšnim dvostavnim knjigovodstvom za najbolj običajnega privatnika dela neumnost. Zakaj se ne vzame sistem pavšalov? Zunaj v Evropi je to poznano. Določijo se firma, določijo se espe, določijo se deoo, koliko ima zaposlenih, kaj dela, to se preračuna in se reče: letni pavšal za tebe je toliko in toliko. Toliko moraš dati, če boš manj delal, me ne briga, dobi denar, kjer hočeš, če boš več delal, boš dal tisto lepo v žep. In lahko na davkariji tudi odpustimo 3/4 ljudi, ki tam prekladajo papir z enega kupa na drugi kup. Mislim, da bi morali to malo drugače gledati. Zakon, je absolutno potreben. Seveda je potreben! Ampak je treba drugače nastaviti, treba je narediti še kakšne druge zakone, jih popraviti, izhodišča je treba nastaviti. Tukaj bomo pa zdaj udarili kar po

dolgem in po čez. Potem se bomo pa vprašali, primer, pobiranje jagod na enem manjšem posestvu, ali bo to sosedska pomoč ali bo to delo na črno. Kaj pa pobiranje hmelja? Tudi pri hmelju, recimo, lahko kdo reče, da je to soseska pomoč, kdo pa reče, da je delo na črno. Tudi plačevanje teh delavcev, ki obirajo, direktno na roko, je pravzaprav prekršek; pa je davčni prekršek pa verjetno še kakšen drug prekršek. Ampak to ni bilo domišljeno! Vlada bi morala pripravljati take zakone malo bolj podrobno in malo dlje časa, predvsem pa bi bilo smiselno, da bi se delovalo na ta način, kot ga je gospod Pahor premier obljubljal na začetku svojega mandata: se bomo usedli vsi predstavniki vseh poslanskih skupin in bomo skupaj naredili dobre zakone v dobro Slovenije. Tega se ne dela. Dela se nekaj na pamet, na počez, verjetno so to napisali kakšni strokovnjaki s pravne fakultete, dobili krasno smičano za to, ampak je vprašljivo, če ti s pravne fakultete sploh so videli, kako je videti francoz – za zategovanje cevi, recimo, pri vodovodu. In tak človek bo napisal nek akademski zakon, ki pa, kot vidimo tukaj, ni ravno najboljši.

Mislim, da bi bilo smiselno, da Vlada še malo, kaj jaz vem, ne vem kako, saj imate vse možnosti, saj Vlada tako ali tako dela dostikrat mimo zakona, in zakone prilagaja trenutni potrebi. Pa naj še v tem primeru nekako zavleče ta postopek pa naj naredi kaj boljšega. Mislim, da bo ta razprava danes pokazala in bo nakazala kakšne rešitve. Ne moremo pa pustiti vsega, da gre kar tako, na silo. Na silo gre že preveč. Morda bi ta zakon šel mirno skozi, če ne bi bili v taki grozljivi situaciji, kot smo. In še v hujši bomo. Če kdo misli, da mi lezemo iz godlje, se prekleto moti. Slovenija še ni padla čisto na dno in padamo pa čisto na dno. Glede na to, da se ostale države v Evropi dvigajo in počasi lezejo v plus, mi še dolgo ne bomo doživeli končnega minusa, kamor padamo. In v tistem minusu je treba biti zelo pazljiv, komu se bo stopilo na prste. Tistemu, ki goljufa, ki krade, ali tistemu ubogemu človeku, ki bo sosedu pomagal pri kakšni težavi. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK FRANCE ČUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Majhenič.

SILVEN MAJHENIČ: Hvala za besedo, gospod predsedujoči.

Marsikaj je že danes bilo povedano, tako da je težko reči kaj novega, ampak res pa je, da je na tem področju treba nekaj narediti, sigurno sprejeti nek zakon, ki bo zadevo v celoti tudi reševal. Siva ekonomija in delo na črno obrtnikov, ki se v posameznih dejavnostih giblje celo do 60 in 70 procentih, ne prinaša nič kaj dobrega. Imamo preko 120 tisoč ljudi na borzi z različnimi poklici, vendar morajo obrtniki uvažati delavce, ne dobijo monterjev, varilcev, mehanikov, avtoelektričarjev in še bi lahko tukaj našteval. Tako mislim, da po tej plati je treba nekaj narediti, ker imeti toliko ljudi na državnih jasliah, mislim, da ni sprejemljivo. Država je sicer do sedaj tolerirala delo na črno zaradi ljubelega socialnega mira, ampak mislim, da to v nedogled ne more iti in ne gre.

Kot sem že rekel, ni interesa ljudi, da delajo za isti denar, kot ga dobijo na borzi, zato pa

jim to prija: na borzi pač dobijo, kaj jaz vem, 350, 400 evrov, potem pa še privat zasluži kakih 500 evrov, pa je zadovoljen, pa nima nekega rednega delovnega časa, tako da tukaj seveda vsak malo špekulira. Sem se pa prejšnji teden ravno pogovarjal z enim kolegom, pa sva ravno okoli te teme malo razpravljala, pa me je vprašal, če vem, zakaj Nemci nimajo toliko tega dela na črno. Zato, ker ni v interesu posameznika, ki ima recimo hišo, ker lahko vsak račun uveljavi v davčni napovedi kot olajšavo, pri nas pa tega ni. Tam, recimo, je rekel, moja sestra, ki ima v Nemčiji hišo, ona ne da niti pipe zamenjati kakemu šušmarju brez računa ali pa tesnila. Vsi pridejo, naredijo in izstavijo račun, ker ona lahko potem tudi ta račun uveljavlja kot davčno olajšavo.

Mislím, da je to tudi eden od predlogov, da bi se ga dalo vnesti v zakon. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Je še interes? Vidim, odpiram ponovno prijavo za razpravo o tem členu in amandmajih k temu členu. Prijava teče.

Gospod Petan, izvolite, imate besedo.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo.

Prej je nekdo dejal, da mali človek nikoli ni bil in tudi ne bo problematičen. Seveda s tem soglašam, soglašam pa tudi s tistimi, ki menijo, da bo ta zakon pomešal stvari in da se bo kaznovalo tisto osebo, ki svoji mami opravi frizuro, tistim podjetnikom, ki pa imajo zaposlenih nekaj 100 tujcev, pa jih nimajo prijavljenih, bo pa pogledano skozi prste.

Zdaj pa bi želel gospe državni sekretarki nekaj povedati. Konkreten primer iz prakse, ni izmišljen. Tudi hipotetičen ni. Podjetnik je imel zaposlenih nekaj delavcev iz tujine, pod 10. In prišel je inšpektor, ne bom omenjal, kateri. Prišel je inšpektor in dejal, da ve, da so zaposleni tujci, kako je z dokumentacijo. Dobil je vso dokumentacijo. Vsi so prijavljeni, tako kot tudi v drugih firmah, vsi so plačani, ampak niso bili poplačani preko posrednika, ampak direktno delavci, tako da ni bilo možnosti, da ne bi dobili plače. On je tisto pogledal, pa rekel, da to ima tudi, delovna opravila so bila za vsakega posameznika vpisana, kaj dela, pri katerem sklopu, pri katerem delu. Rekel je, da ni v redu. Podjetnik ga je vprašal, kaj ni v redu, povejte, bomo tako naredili. Ampak ni nič rekel, le šel je. Pa je prišel naslednji teden zopet, pa je isto zahteval, pa isto ugotovil. Pa so ga zopet vprašali, pa za božjo voljo povejte nam, ker mi bomo tako naredili, kot boste rekli. Pa je prišel tretjič z isto finto. Potem so ga pa imeli dovolj, pa so rekli, da naj jim pove, kako ima pa to urejeno SCT, ker vemo, da je tam nekaj 100 delavcev, tujcev, ki so zaposleni. Kako imajo oni urejeno, bomo mi tako naredili! Veste, kaj je inšpektor rekel? Oprostite, z njimi se pa mi ne smemo ukvarjati, ker imamo tak nalog! Zdaj smo pa tam, kar je nekdo rekel: mali človek ni nikoli problematičen. Tistih velikih se pa niso smeli dotakniti. Zdaj pa v dokaz temu, kar trdim, da to ni izmišljeno. Ali bi mi danes ugotovili, ne vem, da Vegrad pa ostali niso plačevali plač, niso izplačevali prispevkov? Če bi to ne bilo tako, potem se to ne bi zgodilo. Pa sem prepričan, da še koga niti ugotovili nismo!

To se pravi, zdaj bomo navalili na tisto osebo, ki bo svoji mami naredila frizuro, kot smo že danes govorili. Tisti nedotakljivi bodo pa še vedno izpuščeni in tisti imajo delo na črno. In v tem je problem. In v tem je problem zato, ker ne bomo odpravili dela na črno, bomo pa zakomplicirali ali pa uničili tisto, kar je nekaj vredno. To je sosedska pomoč. V tem je problem. To vam želimo povedati.

In še to. Vem, da je to težko spraviti v red. Tega vam nihče ne očita. Lotili ste se velike zadeve. Samo dajte si tudi pustiti malo dopovedati, če vam povemo tudi kakšen primer ali pa vas vprašamo, to ni zato, da bi vas spravljali v zadrego, saj mi niti ne pričakujemo, da bi vam mi morali vse odgovoriti. Pa saj vemo, da vi pa vaš pomočnik niste edina, ki sta karkoli pri tem zakonu pripravljali. Ampak želimo vam povedati primere, na osnovi katerih se boste potem informirali in nam potem odgovorili. Eden takih primerov je primer z DDV-jem, kar je vprašal kolega Pojbič, od katere vrednosti se plača DDV, ali od tiste osnovne ali s tistim popustom? To so pomembne stvari, to je življenje. V teoriji, ko beremo zakon, vse lepo štima. Vse gre. Ampak potem pa pridemo na konkretne primere. Kolega Pojbič nam je povedal enega, kolega Tanko je povedal, kaj je s tistimi slavnimi kolinami, kdo jih lahko opravlja, kdo jih ne sme, jaz sem vam pa povedal tudi primer iz življenja. Oprostite, k vam smo lahko prišli, reče inšpektor, vas lahko zaj..., tistega velikega pa ne smemo, ker imamo tak nalog, da jih moramo pustiti pri miru. Vidite, v tem je problem! Ne želim, da mi vi danes odgovarjate, ampak zapomnite si to, zapišite si, ko bo obravnava tekla še naprej, da se boste informirali. To se pri inšpektorjih dogaja, kar sem vam povedal. To ni izmišljen primer, še enkrat povem. To je bila živa resnica. Tako se dogaja in takšno je življenje in zato je treba takrat, ko obravnavamo nek zakon, pač gledati tisto, kar kaže življenje. Po teoriji vse fino špila. To pa vam jaz verjamem in tudi sam vem, da je to tako. Ampak v življenju je pa malo drugače. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospa Potrata, izvolite.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Najprej se gospodu Hrovatu zahvaljujem za skrb o tem, kako bom pridobivala volivce in kako jim bom pojasnjevala svoja stališča: tako kot vsem drugim. Kadar se lotimo kakšne razlage zakona, je dobro, da preberemo tisto in da se potem spustimo v polemiko z drugimi.

Ker ste v razpravi govorili o marsičem, naj najprej spomnim na to, da je bil prvi zakon o prepovedi dela in zaposlovanja na črno sprejet aprila 2000. To se pravi, da bi se tudi kolegi iz zdajšnje opozicije lahko spomnili, če drugega ne, da smo v letu 2006 ta zakon tudi popravljali in tudi v tistem zakonu je tako, kot je v tem zakonu, omenjena sosedska pomoč. Toliko glede tega.

Moj kolega Frangež je že razložil, kako so stvari v zakonu definirane in da je sosedska pomoč ena izmed izjem od tistega, kar se šteje za delo na črno. Sosedska pomoč je izjema, sosedska pomoč ni delo na črno in sosedska pomoč zaradi tega ta zakon dobrih odnosov med ljudmi ne bo uničeval.

Zdaj, kar zadeva druge oblike, so potem tudi še našete in v 11. členu, še enkrat povem, natančno definirane.

Naslednja stvar: govora je bilo o tem, da nikjer nimajo takšnih rešitev, kot so v tem zakonu. Ja, gospod Hrovat, v uvodu so tri države, ki so kot primerjava vpeljane, in naj vas spomnim samo na to, da je rešitev, ki jo imajo v španski zakonodaji, natanko takšna, kot je tudi v našem zakonu. Namreč, če ujamejo tistega, ki zaposluje na črno, mora tisti takšnega, na črno zaposlenega zaposliti enako, kot je v našem zakonu o zaposlovanju in delu na črno oziroma preprečevanju tega dvojega. In bi lahko še govorila o izkušnjah Slovaške in Švedske, poleg Španije, ki sem jo že omenila. Ti trije primeri so navedeni, seveda bi pa lahko šli gledat tudi vsepovsod drugod. Jaz ne trdim, da je sleherna od teh rešitev takšna, da bi je ne bilo mogoče zapisati boljše ali drugače, ampak se pa jezim, ko nekdo obiranje hmelja daje za primer sosedске pomoči. Oprostite, kdor koli je kdaj, in jaz v otroštvu sem obirala hmelj, ve, da so pri obiranju hmelja vedno sodelovali najeti delavci in da je bilo to vedno plačilo za delo. Enako kot dajejo za obiranje jabolk pa še marsičesa drugega na velikih plantažah; je od enega do drugega primera treba videti tudi razliko. In kolone, zdaj če smo že tako zelo radi etnološko obarvani, kolone štejejo za kmečki praznik, potem pa delajte s tem, karkoli hočete. In to je približno tako natančno označevanje, kot je bilo tisto o odstotku DDV-ja pri 100% oprostitvi plačila storitve. Kaže, da nekateri ne kupujete knjig, jaz kupujem knjige. In ko mi založnik oziroma prodajalec knjig zato, ker sem kupila neko knjigo, obljubi tudi knjižno darilo, mi izstavi račun. Za tisto, kar sem kupila, dobim račun, iz katerega je videti, koliko knjiga stane in koliko je obračunan DDV, in potem mi napiše še za knjižno darilo, kakšna je cena pa tam, koliko je moja obveznost plačila, nič in obračunan DDV nič. Toliko glede tega: nič od nič. To je pa zelo enostaven račun in mislim, da ne kaže velikih zgodb pri tistih stvareh, ki so popolnoma jasne in ki so dokazljive. Gre pa preprosto za to, da se stvari evidentirajo in se morajo založniki izkazati ali prodajalci knjig tudi izkazati s tem, koliko knjig so podarili. Zato je tisti zapis v računu nujno potreben.

Zdaj mi se lahko okoli posameznih oblik in poimenovanj še naprej prepiram, ampak mislim, da so žebljico na glavicu zadeli tisti, ki so rekli, da smo o sosedski pomoči imeli največ povedati ravno poslanke in poslanci v parlamentu, pa da bi bilo dobro, da bi o tem govoril nekdo drug, ker smo mi znani po tem, da sosedске pomoči ne poznamo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Pojbič, izvolite.

MARIJAN POJBIČ: Hvala, gospod podpredsednik.

Torej, ko govorimo o sosedski pomoči, enostavno ne morem mimo razprave gospe Majde Potrata in tega, kar je povedala, ker je povedala nekaj zanimivih stvari. Bi pa ob tem zagotovo vprašal gospo Majdo Potrata, če je kdaj v svojem življenju kot profesorica šla pomagat komu na podeželje opravljati tiste naloge, ki so velikokrat zelo problematične, torej tiste, ki jih lahko opravlja ena

oseba sama ali pa dve ali pa tri. Cel kup je takšnih... Kakor koli že, jaz vem samo nekaj, gospa Majda Potrata, vi življenje gledate iz pisarne, celo vaše življenje je ena velika pisarna in na takšen način ne morete življenjsko razmišljati in razpravljati, ne morete! Ker ne poznate in niste nikoli doslej sodelovali pri takšnih in drugačnih zadevah, o katerih se danes tukaj pogovarjamo. In vam je zagotovo neznana sosedska pomoč, vam je neznana popolnoma! Zaradi tega tudi vidim, da teorizirate, da govorite o teoriji, ki pa nima nikakršne zgodbe skupaj s prakso. In gremo naprej, pa ne mislim nadaljevati te polemike med gospo Potrato in mano, ker je to popoln nesmisel.

Pomembno se mi zdi pa nekaj. Mi se vrtimo okoli vrele kaše, mi točno vemo v tej državi, kje je ključni problem vseh problemov, ki jih imamo. Ta zakon nikakor ne bi bil potreben, če bi pri nas delovali nadzorni organi. Če bi pri nas delovali nadzorni organi, mi tega zakona ne bi potrebovali. Pri nas je ključni problem, da lahko imamo zakone, kakršnekoli hočemo, če pa nad njimi ni nikakršnega nadzora. Še večji problem pa je, o tem, kar je govoril kolega Petan, da velikani, velikanski lopovi v tej državi, ki jih imamo, in ne morem mimo tega. Na eni strani od SCT-ja, lopovščin, kar je tam navezано na to podjetje, potem podjetij, ki so sodelovala in se kartelno dogovarjala pri izvedbi del na avtocestnih križih, kjer so 35 % ali ne vem koliko preveč plačali dela, ki so bila tam opravljena, kjer se je na stotine, na tisoče milijonov evrov ukradlo pred vso slovensko javnostjo, pred celotnim parlamentom, pred sodno vejo oblasti. Mi se pa tukaj ukvarjamo z 10, 5, 15, 20 evri! Da bo nekdo od nekega frizerja tam potegnil ali bo izstavil račun. Ali je to cilj našega Državnega zbora in te oblasti, ali je to cilj? Kje pa! Če bi mi samo enemu od teh preprečili, da ne bi kanaliziral denarja na Kajmanske, pa ne vem kakšne otoke, kar se zdaj počasi neke stvari odkrivajo. Sto let, sto let lahko ta sosedska pomoč funkcionira in ne bi pobrali toliko denarja, kot samo z eno takšno potezo, ampak nikakor ne želimo in nimamo pravega fokusa, da bi razumeli, kaj je ključno in kaj je potrebno storiti. Jaz sem povedal, kaj je ključno in kaj je potrebno storiti: mi moramo nadzor vzpostaviti v tej državi, verjemite mi, nadzor je ključen. In stotine milijonov evrov je v tujini. Vsi ti lopovi hodijo danes po državi svobodno, jim dovolimo, da lahko gredo ne vem kam, v katerokoli državo, ko točno vemo, kaj so storili. Ali je to funkcioniranje te države? Ali si takšno državo želimo?

Ko pridemo na oblast in smo poslanci v Državnem zboru, pa naša žlahta: eden je šef, ne vem, KAD-a, drugi je na primer v nadzornem svetu Luke Koper, brat ali kdorkoli in tako naprej – to niso povezave? Dragi moji, poslanke in poslanci, da ne bom o imenih govoril. Ali je to za vas transparentno delovanje v tej državi, ko prideš na oblast, da svojega brata, ali svojega svaka, ali ne vem koga že, spraviš na ključne pozicije, s katerih je mogoče... / oglašanje iz dvorane/ – ne bom govoril o imenih, ker tisti, o katerih govorim, vedo točno, o kom govorim... / oglašanje iz dvorane/. Nič ne bom govoril, to je moja stvar, o čem bom jaz govoril, jaz sem že povedal. Ali se vam to zdi primerno? Jaz trdim, da je to neprimerno. Potem pa nam tukaj soliti

pamet, kako moramo preprečiti, da ne bo en frizer sosedu naredil zastoj frizure, velike rabe pa plavajo, plavajo, plavajo in nosijo denar – veste, s kakšnimi koši iz te države? S koši! In vsepovsod, ko se pogovarjamo o teh zadevah, govorimo o velikanskih milijonih, ne govorimo o 10 evrih, 100, 500 evrih, pa ne vem koliko. In to je ključno vprašanje. Ko bomo mi začeli ribo prijati pri glavi, gospa Breda Pečan, pri glavi, ko bomo ribo prijeli pri glavi, vi veste, takrat bomo mi začeli urejevati problematiko na pravi način v tej državi, ne pa kurjih tatov loviti, ki so 5 evrov, en zrezek ali mogoče en sendvič v trgovini ukradli, ampak ne zaradi tega, da bi bili ravbarji, ampak zaradi tega, ker ne morejo preživeti. In tega ne moreš enačiti s temi velikanskimi lopovi v tej državi, ki so pokradli celo državo, kjer imamo zdaj takšno situacijo, kot jo imamo, da propada vse, kar pogledaš okrog, da 10 tisoč obrtnikov v enem zapre obrt in tako naprej. In to spregledamo in govorimo, da je v tej državi vse lepo in super. Lepo vas prosim, potem pa ne vem, v kakšni državi živim! Ali je tu zdaj pomembno, kdo je v kateri stranki, ko govorimo o tej problematiki, ki je za vse nas enaka, s katero se vsi enako srečujemo? In če bomo razumeli ključno zgodbo, pred katero smo, in našo ključno odgovornost, bomo ribo prijeli pri glavi in šele takrat nam bodo ljudje zaupali. Da pa mi še tisto, kar je najmanj ljudem v tem trenutku dano, da si sosedje lahko med seboj pomagajo, da preživijo iz meseca v mesec – bi jim še to radi vzeli! Torej, ta oblast ima en edini in ključni cilj – popolnoma vse pobrati tistim, ki tako ali tako ne morejo živeti, da lahko nahranijo tiste velikane, ki hodijo po Kajmanskih otokih, ki se z velikanskimi jadrnicami vozijo po Jadranu in celem svetu in tako naprej. Tudi nekaj takšnih informacij imam, ampak nihče jim nič ne more. Nič!

In kje je problem, kje vidim še dodaten problem? Imamo 4, 5 odvetniških pisarn v tej državi, ki kontrolirajo kompletno delovanje te države in jo blokirajo. In če tega... / oglašanje iz dvorane/ Dovolite, je še kako povezano s tem, ker govorimo o delu! In če se to ne bi v tej državi zgodilo, ne bi vse te velike ribe bile oproščene, če bi zadeve v ozadju igrate tako, kot je treba, ko bi pravosodni sistem delal svojo nalogo, izvajal svojo nalogo, ne pa to, kar se zdaj dogaja. In potem imajo vse te odvetniške pisarne še podaljšane roke v politiki, v vladi, v koaliciji in tako naprej. In potem ni čudno, da moramo enkrat ta problem razgaliti pred slovensko javnostjo in reči bobu bob; povedati, kaj je resnica in kje je ključni problem te države. Kje je pravosodni sistem v tej državi, da lahko 5 ali 4 ali 3 odvetniške pisarne držijo v šahu celo državo? Kje je pravosodni sistem? Kje, povejte?! Zakaj pravosodno ministrstvo, ko je vedelo in ugotovilo vse svinjarije, ki so se v tej državi dogajale, ni takoj sprejelo in predlagalo te zakonodaje, ki jo predlaga zdaj v tem letu, ko je že tretje leto njihovega mandata? Zakaj? Zato, da lahko vsi ostali vse poskrijejo, ker so preveč močno med seboj povezani, zato predlagajo šele v zadnjem letu svojega mandata to zakonodajo. Dragi moji, lepo vas prosim! In to je tisto, kar je ključno vprašanje, vsi se ga izogibamo, nihče ne upa o tem reči besede. Ampak dejstvo je, da je zadnji čas, da o tem javno spregovorimo, in da vidimo, kdo je tisti, ki mreži, kdo je tisti, ki sestavlja

te mreže, kdo je tisti, ki kontrolira delovanje celotne države, da država pada v smer in gre po poti, po kateri gre. Enkrat je to treba odkriti, in prav je da se to odkrije.

Mislim, da nas je kar nekaj, prepričan sem, da Slovenska demokratska stranka gre po tej poti, intenzivno bo delala in bomo prišli do dna tem stvarim, bomo prišli! Verjemite mi, ali bomo na vladi ali bomo v opoziciji, je čisto vseeno. Če pa je v teh velikih svinjarijah sodeloval tudi katerikoli član Slovenske demokratske stranke, bo pa enako odgovarjal kot vsi ostali. Enako, popolnoma enako! Tu ni razlike in to je tisto, kar je ključno! Zato moramo stremeti za tem. To je naša primarna in ključna naloga. Verjamem, če bomo z dušo in vso odgovornostjo v tej smeri delovali, potem se nam ne bo treba ukvarjati s sosedsko pomočjo in zapravljanju ne vem koliko ur za takšne stvari. Če bi imeli ustrezno delovanje nadzornih organov, danes takšnega dela na črno niti približno ne bi bilo, najmanj pa, da bi ga bilo toliko, kot ga je. Ker je delo na črno tako ali tako po celem svetu, ne samo v Sloveniji. Vendar če bi nadzorni organi opravljali svojo funkcijo in polovili tiste ključne ribe, o katerih sem govoril, se nam ne bi bilo treba ukvarjati s temi zadevami, s katerimi se danes tukaj v Državnem zboru toliko in toliko časa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Najprej se je javila k repliki gospa Potrata. Ne, vi se boste k razpravi javili. Gospa Potrata se je javila k repliki.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Očitano mi je bilo, da nimam stika z življenjem. Moram popraviti gospoda Pojbiča, jaz imam zelo dober stik z življenjem. To dokazuje moje normalno čustvovanje, kar pomeni, da se smejem, kadar se mi zdi kaj smešnega, da se razjezim, kadar me kaj razjezi, in da se jočem, kadar me kaj užalosti. Toliko glede tega.

Gospod Pojbič pa ima v resnici težave s tem. Zaradi tega, ker se zelo rad spotika ob to. Če se samo nasmehnem, ga že moti, pa sploh ne ve, ali se njemu ali čemu drugemu. Ni skoraj seje, da se ob to ne bi spotaknil.

Tista stvar, katera je pa vredna posebne omembe, je pa dosti bolj problematična. Namreč, postavljati pogoje, kdaj sme kdo o čem govoriti in kdaj ne sme, če je izvoljen poslanec ali poslanka, pa je problem. Meni se to ne dogaja prvič, da mi kdo očita, da o čem ne smem govoriti zaradi tega, ker baje, da nimam takšnih in drugačnih izkušenj. Ampak dejstvo je, da po Ustavi Republike Slovenije je za to, da lahko kandidiraš za poslanko ali poslanca, treba izpolnjevati dva osnovna pogoja: polnoletnost in državljanstvo te države. Jaz oboje že dolgo časa izpolnjujem. Volivci so me prepoznali kot ustrezno osebo. In tu pa bom rekla: ne dovolim si jemati besede in ne dovolim si, da bi mi kdo jemal pravico imeti mnenje in to mnenje tudi izražati. Volivke in volivci so me zato izvolili in jaz bom to, dokler bo moj mandat trajal, opravljala; pa če je to komu všeč ali ne. Ste me poskušali ustaviti in utišati, me vedno skušate z najbolj čudnimi rečmi zaustavljati. Ampak povem, ne boste me zlomili

zato, ker so me volivke in volivci na to mesto postavili. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.
Imate proceduralni predlog? Izvolite.

VITO ROŽEJ: Hvala za besedo, predsedujoči.

Pravzaprav imamo prošnjo, pa bi rad spomnil, da se mi nahajamo pri 3. členu in amandmajema, ki sta vložena – če smo točnejši, pri amandmaju Slovenske demokratske stranke, ki govori o osmem odstavku tega 3. člena. Sprememba, ki jo amandma predlaga, je sledeča: v zdajšnjem tekstu piše: "ne more prejeti dohodka", v zdajšnjem predlogu amandmaja pa "ne prejme dohodka".

Sicer vem, predsedujoči, da se po navadi ob debatah ob prvih členih in prvih amandmajih razvije malce širša debata o vseh stvareh. Verjamem pa, priprčan sem pa, da je glede na to malo spremembo, ki sem jo navedel in je v amandmaju predlagana, ta debata današnja rahlo prešla te meje. Vem, da ste vi tisti, ki odločate o tem, do kam se sme kaj reči in do kod ne. Predvidevam, prosim vas pravzaprav, malce pozno vas prosim za ostrejša merila, zato ker še posebej pri sprejemanju tega zakona je bilo slišati, da dajmo imeti neko zdravo mero razuma. Mislim, da če želimo to zdravo mero razuma v zakon vnesti, bi jo morali najprej pokazati tudi v razpravi. Procedura je mati demokracije. Če mi ne bomo zdrave mere pri naših razprava pokazali, ne vem, zakaj bi jo zakon izražal. Fino bi bilo, če bi sedeli vsi, ali pa se vsaj pozanimali, kaj je bilo na odboru, potem ne bi dajali tukaj takih primerov, da sin ne sme mame več frizirati, če pa vemo, vsaj tisti, ki smo se s tem ukvarjali in prebrali zakon, da v zakonu piše, da je do tretjega kolena, in ne samo po krvnih, tudi po svaških relacijah se sorodstveni vezi štejejo, da so sezonska spravila, kot je trgatve, oljkarstvo, košnja in kar je bilo še takega zajeto v izjemi, bile v amandmaju in bi bila morda kakšna od teh debat resničnejša, realnejša, lahko pa tudi, da ne bi bila. Predvidevam pa, in sklepam naivno, da poslanci razpravljajo z iskrenim namenom povedati resnico. Če sem se pa v tem motil, pa bi bilo kljub tem mojim opozorilom debata ista, pa pač ostajam naiven. Tisti poslanci, ki so pa nalašč zavajali javnost, bodo pa sami vedeli, zakaj je to dobro. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.
Besedo ima gospod Györek.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Kot sem že omenil v uvodnem stališču Slovenske nacionalne stranke v zvezi s tem predlogom tega zakona, da se bo pri amandmajih verjetno odprlo marsikatero vprašanje, vezano predvsem s podrobnimi primeri, ki niso zajeti v predlogu z nadzornim sistemom, s sankcijami itn.

Pa če začnem najprej pri samem nadzoru, to je četrto poglavje Nadzorni organi. V drugi točki je prvo, kar bode v oči, navajanje pristojnih inšpektoratov, ki bodo izvajali nadzor oziroma kršitve izvajanja dela na črno. Tukaj pravi, da izvajanje določb teh ter ugotavljanje kršitev iz prvih

petih alinej prvega odstavka 4. člena, ki govori o tem delu na črno, izvajajo v okviru svojih stvarnih pristojnosti tudi inšpektorat, pristojen za kmetijstvo in gozdarstvo, inšpektorat, pristojen za okolje in prostor, inšpektorat, pristojen za zdravje, potem pa inšpektorat, pristojen za šolstvo in šport in nadalje še nekateri inšpektorati. Ampak pri tem inšpektoratu za šolstvo in šport – kaj je tukaj dejansko mišljeno kot delo na črno? Če je mišljeno delo na črno tudi inštrukcije tujih jezikov, matematike, kar izvajajo praviloma učitelji, tudi študentje kot neke vrste dodatni zaslužek, pa tudi nekatere druge fizične osebe, kako bo zdaj, recimo, inšpektorat, pristojen za šolstvo in šport, izvajal to kontrolo izvajanja teh inštrukcij. Vi vsi veste, da je to masovno izvajanje dela na črno in da se tukaj obrača kar dober denar. Je pa namen seveda zelo pozitiven. Ali bo teh nekaj ljudskih univerz potem edinih pristojnih, da bo lahko izvajalo to dejavnost? Ena zadeva.

Potem pri 3. členu, kjer so navedeni sami pojmi in v 3. točki takoj bode v oči navedba, da osebe, ki z osebnim delom samostojno opravljajo umetniško ali katero drugo kulturno dejavnost. Verjetno so tukaj mišljeni slikarji, kulturniki, umetniška društva, kulturno-umetniška društva, prostovoljna kulturno-umetniška društva in podobno. Takoj se spomnim na gospo ministrico Širco, ko ni hotela dati denarja za obletnico priključitve Prekmurja, pa je morala občina Črenšovci sama organizirati kulturno-umetniško društvo, ki je priredilo program, zelo dober program. Je bilo to potem na nek način delo na črno? V tem programu so sodelovale tudi fizične osebe, ki niso umetniki, ki niso kulturniki, so sodelovale tiste, ki so registrirani kulturniki. Računa seveda niso izstavili, ker je to bilo delo na črno brez računa, če tako lahko razumemo itn. Ne nazadnje se med umetnike na nek način štejejo tudi akterji spolnih uslug, pa v prostituciji in podobno. Poglejte, tukaj med sankcijami piše celo tako "dopolnjena ali tudi sankcija je tudi sankcija, da lahko inšpektor vzame predmet, s katerim je bilo opravljeno delo na črno". Ne vem, kako bo prostitucija, ki je v Sloveniji delo na črno, v takšnem primeru sankcionirana. Z odvzemom kakšnih predmetov? Zato smo že večkrat opozorili, da je treba to dejavnost, najstarejšo obrt, v Sloveniji legalizirati, jo spraviti v neke normalne pravne okvire. Ja, saj zveni smešno, ampak kolegice in kolegi, tukaj se obrača velik denar! Ko smo rekli, da o desetih milijardah dela na črno govorimo, se pravi, o enem letnem proračunu države Republike Slovenije, verjemite mi, da je tukaj kar nekaj procentov iz tega naslova. Čeprav zveni smešno, je pa zelo žalostno. Da ne govorimo o posledicah nekontroliranega izvajanja te dejavnosti, te obrti, zdravstvenih posledicah in še kakšnih kriminalnih in podobnih posledicah. Se strinjate, kaj ne? Absolutno!

Potem, da ne bom našteval dalje; čisto praktični primeri. Košenje trave, prekopavanje vrta ostorelim mamicam. Kdo je zdaj tista pooblaščenca oseba, ali je to kakšno vrtnarstvo? Jaz sam naročam enega kolega, se pravi, sam kršim zakon, ko mi pride pokosit travo, ker jaz nimam časa, sem tukaj. Enostavno se dajo takšni primeri potem tudi sankcionirati! Ali bo zdaj plačevanje kazni za to, da ti nekdo naredi eno tako uslugo, ko je ti dejansko

fizično ali pa iz kakšnega koli drugega razloga ne moreš narediti? Kje dobiti pooblaščenega izvajalca za takšne in podobne storitve? Ni to tako enostavna zadeva, kot je to videti.

Ne nazadnje bomo res na koncu lovili kurje tatove. Zadnjič, ko smo bili na uradnem obisku v Luksemburgu s predsednikom parlamenta, je sam finančni minister rekel, da samo v Luksemburgu imamo 45 bančnih računov naše velike znanke tajkunice in še nekaj drugih zelo eminentnih, znanih Slovencev v Luksemburgu. Tam je denar. Tisti denar je treba pobirati. Tam je treba urediti stanje. In to ni samo v Luksemburgu. Kaj je v Liechtensteinu, kaj je v Švici, kaj je v Avstriji? S temi zadevami naj bi se Vlada ukvarjala, ne pa ...! Saj rečem, načeloma sprejemamo tak zakon, saj obstajajo taki zakoni vsepovsod. Ampak s takšno vsebino in s takimi, kako bi rekel, nedorečenimi, nedodelanimi člani – ne vem, če bo to vse skupaj štimalo pri samem izvajanju. Pa še bomo kakšno rekli, če bo potrebno. Hvala.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Je še interes, vidim, za razpravo. Odpiram prijavo. Prijava teče.

Gospa Črnak Meglič, izvolite, imate besedo.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ: Najlepša hvala, gospod podpredsednik, Gospa državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Mislím, da smo z razpravami o zakonu resnično oddaljili od samega bistva zakona. Najprej bi opozorila to, kar je bilo povedano uvodoma. Ta zakon so zahtevali oziroma njegovo izboljšavo zahtevali predvsem socialni partnerji, Gospodarska zbornica, Obrtniško-podjetniška zbornica. Zakaj? Ker ravno v nedefiniranosti tistega, kar je delo na črno, in tistega, kar ni delo na črno, izgubljajo lasten prihodek in ne nazadnje tudi veliko število delovnih mest. To se pravi, da pravzaprav zakon je nastajal tudi na podlagi njihove iniciative in pobude; in ne pozabiti, bil je soglasno podprt in potrjen.

Velike dileme, ki so se pojavile in so bile velikokrat, bom rekla, nespretno morda plasirane v javnost in tudi zlorabljene, so bile vezane na to, kaj delo na črno ni. Od 11. do vključno 15. člena imamo navedene natančne definicije tega, kar delo na črno ni. In ravno temu, da bi se definicije izpilile in da bi upoštevali slovenski prostor, v katerem živimo in ki ima določene specifikke, so se vnesle določene dopolnitve, ki tej realnosti ustrezajo. In ne nazadnje: na odboru je večina razpravljavcev in pa tistih, ki so pri obravnavi tega zakona sodelovali, te rešitve tudi podprla. To se pravi, ne moremo vedno znova začeti od Adama, če so se določene stvari že razčistile. Moram reči, pri mnogih razpravljavcih imam občutek, da zakona niso prebrali, da ne razumejo, kaj govorijo oziroma ne poznajo diktacije.

Da končam. Razprava o zakonu o delu na črno točno razkriva našo dvojno naravo. Tega, kar počnem jaz, ne glejte, to nima nobene zveze z delom na črno. Poglejte tistega tam, kaj počne! Skratka, ta naša dvojna morala, ko po eni strani želimo zaježiti delo na črno, po drugi strani pa najdemo tisoč razlogov, kaj naj bi se s tem zakonom

oziroma z zakonskimi regulativami ne reševalo. Vsi ostali problemi, ki so odprti okrog, bom rekla, velikih zgodb – seveda so pomembni, ampak danes govorimo o zakonu o delu na črno. Koncentrirajmo se na to, koncentrirajmo se na to, da z amandmaji morebiti izboljšamo besedilo in privedimo to zgodbo do konca. Hvala.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospa Pečan. Izvolite.

BREDA PEČAN: Jaz moram reči, da ta razprava o obeh amandmajih k 3. členu se je razširila ne le na sam zakon, ampak še na vse, kar je bilo možnega omeniti ali potrditi ali razveljaviti ali razkričati, zlasti seveda v razpravi mojega sicer nasproti sedečega kolega iz SDS, ki je imel ekstatičen napad in je moral zaradi tega povedati vse od Poncija do Pilata in od Kristusa pa do vesoljskih poletov. Vmes si je privoščil tudi mene. Kljub temu, da je govoril o tem, da imen ne bo našteval, je pa seveda zelo jasno povedal funkcijo mojega sorodnika. Tukaj bi mu, ne glede na to, da ni prisoten, jaz upam, če že ne poslušam, da bo prebral magnetogram, bi mu rada samo to povedala, da slovenska fovšija nima meja. Če imajo posamezne osebe tukaj v parlamentu ali kjerkoli drugje sorodnike, ki so sposobni, da lahko delajo na pomembnih delovnih mestih, kjer lahko naredijo veliko koristi tej državi, potem se mora ta fovšija počasi prenehati. Zato bi prosila kolega Pojbiča, da že enkrat neha s temi neverjetnimi napadi. Jaz ne vem, kaj ima, ali zaradi tega, ker mu gospa Potrata in jaz sediva vizavi, jaz se mu ne bom umikala, če mu kaj ni všeč, naj se usede tako, da me ne bo gledal v obraz in bo zadeva rešena.

Bi pa povedala, da niti enega, niti drugega amandmaja ne podpiram, ker definicija neaktivne osebe je tudi oseba, ki nima statusa kmeta. Če nekdo ima status kmeta, potem je aktivna oseba, če pa oseba nima statusa kmeta in tudi nobenega drugega statusa iz tega niza, ki je tukaj naveden, je seveda nesmiselno črtati, da je neaktivna oseba človek, ki nima statusa kmeta, in drugo, govoriti o tem, da je brezplačno delo delo, za katerega oseba, ki delo opravlja, ne prejme dohodka ali druge materialne koristi, ne pa, da ne sme prejeti dohodka, je bistvena razlika. Gre namreč za to, če je napisano, da ne sme prejeti, je potem zelo razumljivo povedano, da človek v naprej ve in pove ali pa pove, da ne bo plačan za tisto, kar bo naredil. Človek, ki ne prejme plačila, je lahko tudi človek, ki ga je nekdo okoli prenesel, ker mu je rekel, da bo sicer na črno delal, ampak da bo plačan, potem pa na koncu ni nič dobil. Ali je to potem brezplačno delo? Ne. Z malo nespodobno besedo se temu reče nekaj na "n". Torej tisti, ki ne sme dobiti plačila, dela brezplačno delo in je ali obveščen o tem, da ga ne bo dobil, ali pa sam pove, da ne želi imeti plačila za opravljeno delo.

Zdaj pa bi samo še, ne glede na to, bog pomagaj, tukaj se nikakor ne premaknemo od tega 3. člena, jaz bi ponovno povedala, da je v zakonu iz leta 2000 identična definicija sosedске pomoči. Se pravi od leta 2000 do 2011, polnih 11 let ni nihče nič rekel v zvezi s to definicijo sosedске pomoči. In je bilo že takrat napisano, da se za sosedsko pomoč šteje, kadar eden drugemu pomagata človeka, ki sta

v bližini. Beseda sosed je menda ja vsem razumljiva. Edino, kar je dodano, in mislim, da je to zelo logično, meni lahko govorite kar hočete, vendar frizer, vodovodar, zidar ali kdorkoli že, ki pride sosedu "kao pomagati", ne dela tega po navadi zastonj. In poleg tega frizerji, vodovodarji in tako naprej z registrirano dejavnostjo, če gredo drugam opravljati to delo in ne izdajo računa za svoje delo, je to normalno za razumeti, da gre za delo na črno. To ni sosedska pomoč – to je delo na črno.

In še nekaj bom povedala. Veliko ljudi, jaz osebno nisem imela takšne izkušnje, moram povedati, ker, ne vem, ali se me bojijo ali kaj jaz vem kaj, vedo, da sem bila nekoč na inšpekciji v službi in zaradi tega se nihče niti ne spomni, da bi mi kaj takšnega ponudil, ampak pogosto, meni je veliko ljudi to reklo, pride obrtnik opraviti neko delo na dom in reče: "Če vam ne izdam računa, bo to stalo 20 % manj." Ja, prosim lepo! Jaz mislim, da to je delo na črno. Kakorkoli že, to je delo na črno! In ne moremo zdaj tega prekrstiti, ker imamo slučajno žegnano vodo, v sosedsko pomoč. Ne moremo in ne smemo! Nihče ne prepoveduje sosedske pomoči, nihče ne prepoveduje pomoči pri kampanjskem obiranju sadja, oljk, grozdja in tako naprej, kadar gre za pomoč med sorodniki. To je tudi zelo jasno napisano. Nihče tega ne preprečuje. In da ne bi slučajno še meni kdo naložil, da jaz ne živim v vsakdanjem in realnem življenju. Jaz sem velikokrat pomagala pri delih na njivi, v vinogradu, v sadovnjaku, pa zaradi tega nisem nikoli dobila plačila, vendar sem to po navadi počela pri svojih sorodnikih, bližnjih in daljnih, to je menda tretje koleno, kaj jaz vem, kaj je tisto, ko ima recimo brat moje svakinje kmetijo. Tako res ne razumem, zakaj tak cirkus okrog stvari, ki so bile napisane že pred 11 leti, ljudje božji! In nikoli se ni nihče zbudil. Potem pa se je en doktor prava, ustavni pravnik spomnil, da je to nekaj groznega, napisal, in cela Slovenija je šla v luft. Ja, krasno no!

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.
Besedo ima gospod Rezman.

VILI REZMAN: Gospa državna sekretarka je prej, mislim, da čisto korektno povedala, da nima namena odkriti poslednje resnice, ampak da iščemo nek kompromis, ki bi bil sprejemljiv za vse. Problem nastane v tem, ko v zvezi s kompromisom nimamo vsi enake mere in ne vsi enakih mej. Jaz bom poskušal na konkretnem primeru, da bo bolj plastično, povedati, za kaj po moji sodbi tukaj gre in kaj me moti.

Imamo nekoga, ki je kvalificiran, ki ima vse potrebne papirje in dela in ne izstavi računa – ne sme, je prepovedano. Imamo nekoga drugega, ki dela na črno, kar pomeni, da ni kvalificiran, da nima papirjev, da nima listin in dela in izstavi račun – ne gre, je prepovedano. Potem imamo nekoga, ki ima kvalifikacije, ima vse papirje in dela, dela zastonj pri prvem sosedu, pa po naši definiciji dela na črno in bo kaznovan. V tem je problem. Problem ni v sosedski pomoči, problem je v tem, kako mi sosedsko pomoč pojmuje in kako jo definiramo. In definiramo jo, kot ste prej omenjali, v zvezi z bližino, poglejte, do kakšnih absurdnih stvari pride. Sosed je tisti, ki je, kakor piše v zakonu, v določeni

bližini. Ali je to tisti, ki je moj prvi sosed, ali je to moj peti sosed, ali je sosed iz pritličja, ali iz nadstropja, ali iz 8. nadstropja, ko sem v veliki hiši doma, ali je tisti, ki je v sosednji ulici, pa ga imam jaz za soseda, ker smo doma na deželi ali v nekem celku, recimo gor v planinah. Tu nimamo mej in ne vemo, kdaj delamo na črno oziroma kdaj dobivamo pomoč na črno, da ta sosedska pomoč ni pomoč na črno. To je geografska bližina. Potem pa imamo še eno bližino – sorodstveno bližino. Zdaj vsi tega, sem prepričan, da tudi tu notri ne vedo, kaj je sorodstvo po ravni vrsti in kaj je po poševni vrsti in v prvem kolenu in drugem kolenu in tretjem kolenu in v svaštvu in v kolenih v različnih svaštvi. Jaz tega ne vem. Potrebujem pravnega strokovnjaka, da mi bo svetoval, ali pa moram v nek zakon pogledati, da bom vedel, s kom izmed svojih sorodnikov smem skupaj kositi travo. In v tem je ponovno problem, ker nimamo teh pojmov tako definiranih, da bi vedeli, kaj je to določena bližina. Jaz tega ne vem. In ko bo prišel inšpektor, recimo, da bo odločal arbitrarno, eden bo rekel, da je tisti, ki je še v dovoljeni bližini peti sosed, drugi pa bo mogoče še osmega priznal. Ne vem, kdo je ta, ki mi lahko pomaga. In ker imamo toliko nebuloz, je tudi veliko pomislekov, in to ni so pomisleki iz zle volje, ampak so pomisleki zaradi realnih situacij, ki bodo nastajale in bodo boleče, ko ljudje sploh ne bodo vedeli, kdo komu sme pomagati in kdo komu ne, tudi če ne bodo imeli namere delati na črno.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želi še kdo razpravljati o tem členu in amandmajih k temu členu? Ne. Potem zaključujem razpravo.

Prehajamo na 6. člen ter amandma poslanske skupine SLS k temu členu. Opozarjam vas na popravek amandmaja z datumom 1. 3. 2011, ki ste ga prejeli na klop. Amandma poslanske skupine SDS, popravek amandmaja ste prejeli z datumom 2. 3. 2011, in amandma poslanskih skupin SD, DeSUS in LDS. Želi kdo razpravljati o 6. členu ter napovedanih amandmajih k temu členu? Odpiram prijavo in vsi, ki želite razpravljati, se prosim prijavite.

Gospod Ribič, izvolite, imate besedo.

JANEZ RIBIČ: Hvala za besedo.

K temu 6. členu smo predlagali amandma, predlagamo sicer črtanje drugega in desetega odstavka tega popravljenega amandmaja, saj gre za nepotrebno ponavljanje enake omejitve oziroma prepovedi, ki so opredeljene že v drugih odstavkih in členih zakona. Zgolj v več členih in na različne načine oblikovane določbe ne prispevajo k jasnosti določb. Da gre za prepovedano dejavnost na črno se da konec koncev razbrati že iz naslova zakona. Jasno je, da je opravljanje dejavnosti brez registracije prepovedano in da je omogočanje ali zaposlitev na črno prepovedana že iz druge veljavne zakonodaje. Ponavljamo, da le s spodbudami se bosta učinkovito zmanjšala siva ekonomija in delo na črno.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želi še kdo razpravljati o 6. členu? Ne. Potem zaključujem razpravo.

Prehajamo na 11. člen. Amandma poslanskih skupin Zares in LDS k 11. členu je vsebinsko povezan z amandmajem istega predlagatelja k 15. členu, zato bomo o njiju razpravljali skupaj. V razpravo dajem 11. in 15. člen ter dva amandmaja poslanskih skupin Zares in LDS k tema členoma in amandma poslanske skupine SLS k 11. členu. Odpiram prijavo za razpravo o 11. in 15. členu ter amandmajih k tema členoma.

Gospod Ribič, izvolite, imate besedo.

JANEZ RIBIČ: Hvala za besedo.

Ponovno dajemo malo obnovljen amandma k 11. členu. Tokrat ga predlagamo z definicijo "brezplačna pomoč na kmetijah, planinah in skupnih pašnikih", saj je po našem mnenju naštevane in opredeljevanje opravil, ki bi jih lahko opravljali brezplačno na področju kmetijstva kot sosedsko pomoč, v zakonu preveč omejujoče. Hvala.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Germič, izvolite.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Že v stališču poslanske skupine sem v zadnjem delu opozoril na to, da moramo ob sprejemanju tega zakona tudi vedeti, da na ta način sporočamo kakšne so vrednote, kakšne so norme v tej družbi in tudi kakšna je odgovornost posameznika v tej družbi. Ko govorimo o vseh teh problemih, o katerih smo že zdaj govorili in pravzaprav smo govorili o vsebinah 11. in 12. člena bistveno več kot pa členih, ki so bili amandmirani, se tukaj v 11. členu opredeljujejo tiste oblike, ki se ne glede na določbe 4. člena ne štejejo za delo na črno in potem v drugem odstavku opredeljujemo tiste vsebine, ki ne štejejo za zaposlovanje na črno. Ko govorimo o tem, kaj naj šteje kot delo na črno, je tukaj sosedska pomoč, ki je natančneje potem obrazložena v 12. členu, medtem ko sedaj z amandmajem v 11. členu skupaj s Poslansko skupino Zares predlagamo, da se kot oblika, ki ne šteje za delo na črno, uvede tudi časovna banka. Časovna banka je mogoče v slovenskem prostoru manj poznana, manj sprejeta kot neka tradicionalna oblika, o kateri danes bistveno lažje govorimo, ko govorimo o tretjem odstavku tega člena, kjer govorimo o tem, da se za delo in zaposlovanje dela na črno ne šteje brezplačna pomoč na kmetijah, planinah in tako dalje, kar utemeljujemo kot neko tradicionalno obliko. Časovna banka danes mogoče ni toliko poznana in ni neka tradicionalna oblika, je pa to v svetu zelo poznana oblika, ki omogoča vzajemno organiziranost v okviru časovne banke, kjer pomeni to prostovoljno povezovanje in sodelovanje ljudi, ki temelji na menjavi storitev, znanj in spretnosti za časovne enote. Tukaj govorimo o tem, da se lahko opravljajo določene storitve, znanja in spretnosti ter njihova menjava na podlagi časovnih enot. Časovne enote, pridobljene v okviru časovnega bančništva, se lahko po načelu vzajemnosti zamenjajo zgolj za delo v okviru časovnega bančništva, prepovedano pa jih je menjati za dobrine ali denar. Časovne enote se

lahko v okviru organiziranega sistema časovne banke tudi podarjajo.

V nadaljevanju govorimo še o tem, da naj uvajanje časovne banke opredeli ministrstvo natančneje, seveda če je to potrebno že v okviru pravil, ki jih ta sistem časovne banke danes že ima, kajti gre za organizirano obliko, gre za registrirano obliko, ki se večinoma izvaja na podlagi povpraševanja in ponudbe preko interneta, ampak izvajajo se pa določene storitve in dejavnosti, ki se obračunajo v obliki časovnih enot. Tukaj menimo, govorimo o tem vprašanju kot govorimo tudi o tej sosedski pomoči, koliko bo ta družba tolerantna, koliko bo medsebojne pomoči in koliko bo to vrednota v tej družbi, seveda ob zavedanju, da ne posega v tiste cilje, ki jih naj zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno tudi zasleduje. Ko govorimo o teh dveh vsebinah, tako o sosedski pomoči kot o časovni banki, moramo vedeti, da sedaj, ko govorimo o teh vsebinah, govorimo o zakonu, ki te definicije postavlja na novo. Jaz lahko razumem, da smo jih imeli v enaki obliki leta 2000, ampak ali je danes čas, ko lahko enako vsebino sprejmemo tudi zapisano, recimo, v teh členih. Zato mi predlagamo, da se ta časovna banka dovoli, dovoli kot oblika, ki ne šteje za delo na črno, kajti menimo, da je to oblika, ki ne pomeni, da se recimo dve osebi načrtno dogovorita, da izmenjata zavestno, recimo izmenjava storitve poučevanja tujega jezika, nadomestno pa druga oseba opravi, recimo, pleskanje hiše, ampak poteka to na podlagi skupnega fonda časovne banke, kjer se recimo nepoznane osebe med seboj dogovarjajo in iščejo medsebojne pomoči. To je za nas v Liberalni demokraciji, ko sledimo tudi vsem intencam zakona o preprečevanju zaposlovanja in dela na črno, tista oblika, za katero menimo, da je lahko tista oblika, ki se ne šteje za delo na črno. Mi smo tudi na odboru imeli razpravo o tem amandmaju. Tukaj nikakor ne gre za to, da bi se skozi stranska vrata sedaj dopuščalo uvajati neke oblike dela, ki ga zakon definira in ga šteje za delo na črno. Govorimo namreč o neki obliki, ki je v svetu poznana, obstaja v 50 državah, je regulirana in v tretjem odstavku 15. člena, o katerem bomo govorili pri amandmaju o 15. členu, v povezavi z 11. členom, natančno definiramo. Če je tu potrebno dodatno regulirati, predlagamo, da ministrstvo v roku šestih mesecev s podzakonskim aktom to natančneje opredeli.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Rožej, izvolite.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa.

Pa naj se na začetku opredelim do amandmaja Slovenske ljudske stranke. Že zdajšnje besedilo zakona vsebuje možnost, da se za delo na črno ne šteje pomoč pri sezonskih opravilih, pri zganjanju živine s planin, spravilu pridelkov in podobno. Tako besedilo, kot je sedaj, je pravzaprav širša definicija, kot je bila zapisana v dosedanji zakonski rešitvi. Če bi jo natančno brali, je sedaj, recimo, obiranje jagod, ki je bilo tukaj omenjeno, pravzaprav neregulirano, vsak to lahko počne, ni treba neke sosedske bližine ali družinske bližine, da nekdo pride tebi pomagat obirati jagode. Je pa stvar inšpekcij, ali bo verjela, da nek naključni mimoidoči

iz Slovaške ali Romunije ali Bosne dela to iz veselja do jagod, ali pa pričakuje kakšno protiplačilo. Tukaj smo naredili eno izjemo, ki je še večja, kot pa jih je dozdajšnja zakonodaja poznala. Namenoma je zaradi tradicije in resničnih potreb na tem področju ta izjema omejena samo na sezonska dela pri spravilu pridelkov. Če bi pa razširili to na brezplačno pomoč na celo leto, pa mislim, da zaidemo na precej sivo področje. In tukaj bi veljalo pogledati, ali je mogoče tukaj zaposlitev bolj smiselna. Če je tega dela na kmetiji toliko, da je čez celo leto potrebna pomoč, potem najbrž ni nič narobe, če je ta pomoč zakonsko regulirana, kot so pač vsa ostala dela – z redno zaposlitvijo tako ali drugače.

Kar se pa te časovne banke tiče, kot je bilo že rečeno, kolega Germič je obrazložil, v Liberalni demokraciji in v Zaresu smo skupaj vložili ta amandma. Razlogi za to so bili pojasnjeni. Mogoče bi glede na današnjo debato, ki je tukaj že potekala, dal primerjavo. Slišali smo, da ni nič narobe s tem, da če jaz potrebujem pomoč pri obiranju grozdja, da bo septembra prišel nekdo meni obirat grozdje, jaz bom pa oktobra vrnil to uslugo in mu bom prišel pomagat obirati jabolka, ker jabolka dozoriyo kakšen mesec kasneje kot grozdje. In to je lep primer, vsaj zame, časovnega bančništva. Ena usluga, ena veščina, eno znanje za neko drugo. Mislim, da ne smemo delati razlik med nekimi tradicionalnimi deli, tradicionalnimi oblikami pomoči in kakšnimi sodobnejšimi. Če jaz znam svoje znanje nizozemščine zamenjati za znanje francoščine, pač to naredim. Pravila zdajšnje časovne banke, tako kot posluje, so seveda rahlo širša, kot bi jih mi želeli v tej zakonodaji imeti, da se ne sme menjati časovne ure za dobrino, ne vem, za kilo kave, ali pa za plačilo. To je jasno, in to je v redu. Sedaj sicer lahko to delo opravljajo tudi neke pravne osebe, ampak zato smo v povezavi s tem 11. členom vložili tudi amandma k 15. členu, ki podrobneje določa, da naj ministrstvo pol leta po sprejetju tega zakona napiše pravilnik, v katerem lahko opredeli, kako bi se te izjeme točneje regulirale.

Verjamemo, da je časovno bančništvo, ki ga poznajo tudi druge evropske države, nekaj takšnega, kar bi tudi v slovenski zakonodaji moralo najti svoje mesto. Ta zakon se nam zdi najprimernejši. Seveda smo poskušali tudi že mogoče pri zakonu o prostovoljstvu ali pri zakonu o socialnem podjetništvu, ampak nekako se nam zdi tukaj najprimernejše mesto. Če se tukaj motimo, bo najbrž Vlada povedala, kje bi bilo to primernejše mesto. Upam pa, nam se vsem zdi, da ta časovna banka sodi tudi v okvir slovenske zakonodaje. Naš predlog je, da jo umestimo tukaj in izboljšujemo, če bo treba. Amandma pa, verjamemo, da je na mestu. V 15. členu pač podrobneje obrazložimo, kako in kaj s to časovno banko. Da ne bomo slučajno slišali spet kaj takega, kot je danes kolega Hrovat rekel, da je to zakon, ki bo sankcioniral podeželje. Daleč od tega. Podeželska opravila so tukaj notri jasno in kristalno pojasnjena kot izjeme ter postavljena. In tukaj ni dileme. Da bi pa kakšna urbana praksa tudi notri prišla, to je pa seveda zdaj drugo vprašanje. Če koga diskriminira ta zakon, potem diskriminira sodobne urbane prakse solidarnosti. Solidarnost pa upam, da ni neka taka stvar, da bi se na mesto in vas delila, ampak je to nekaj, kar je skupnega vsem.

Če mi dovolite, ker je bilo tudi nekaj dileme o tem, kakšno družinsko pomoč, do katerega kolena in kako si smemo nuditi. Jaz sicer priznam, da to ni najlepša shema, če si pa predstavljate družinsko drevo, ki ga znamo vsi nekako risati, kolena so, kjer se vodoravne črte prevesijo v navpične. V vodoravni črti imamo brate in sestre, v navpični imamo starše in stare starše. In kjer koli se ta stvar prelomi, recimo do nečaka se je enkrat, to je koleno. Do nečakovih sinov imate drugo koleno. Če vi lahko bratrančevim sinovom pomagate pri teh stvareh oziroma oni vam, mislim, da je to tako široka definicija sorodstva, da je vsak od nas lahko vesel, če ima kakšno tako zelo oddaljeno sorodstvo, ki mu je še voljno pomagati. Mislim pa, da so taki primeri redki. Enako velja tudi za svaške relacije, to pomeni od zakonskega partnerja ali pa izvenzakonskega ali pa iz istospolne skupnosti. Vse te družinske vezi so v tem zakonu zajete kot izjeme, ki se jih ne sankcionira in pomoč v okviru te socialne mreže ni delo na črno. Jaz upam, da bo razumevanje za to časovno banko ob sprejemu tega amandmaja zadostno, sicer pa se bojim, da bomo spet dali zakon, ki ne samo, da je po mnenju nekaterih ne dovolj točno napisan, ampak pravzaprav diskriminatoren do različnih praks solidarnosti. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Odpiram ponovno prijavo.

Gospa Črnak Meglič, izvolite.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ: Hvala lepa.

Najprej naj uvodoma povem, da sem velika zagovornica časovnega bančništva in v njemu vidim ogromen potencial, ki bo predvsem v starajoči družbi lahko pomenil dopolnilno obliko razvijanja storitev za pretežni del populacije. Vendar pa, ker gre za relativno nov institut, pasti katerega niso poznane v zadostni meri, bi menila, da glede na to, da gre v bistvu tukaj za vprašanje vzajemnosti, ne solidarnosti, ampak vzajemnosti, zamenjavo preko nekega posrednika, kjer lahko prihaja tudi do mnogih zlorab, razmislek, tako kot smo se lotili zakona o socialnem podjetništvu kot posebni obliki podjetništva in posebnega zakona, če ne bi tudi pri reševanju tega problema pristopili k oblikovanju novega zakona, ki bi celovito reguliral, tudi s kontrolo in sankcijami, tega pomembnega dela ekonomije, za katerega vidim, da bo čedalje več prostora tudi v prihodnosti.

Morda bi rekla tudi to, da pravilniki so lahko oblika, pomožna oblika pomoči. Ampak če drugega ne, pri arhivih smo videli, kaj se dogaja s pravilniki in kako se lahko popravljajo zakoni. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI:

Gospod Pukšič, izvolite.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa. Podpredsednik, kolegice in kolegi, predstavniki Vlade!

Pravzaprav toliko zakonov, kot jih spreminjamo mi vsak mesec, koliko zakonov sprejemamo in kako je to pravzaprav nepregledna množica in kako je težko temu slediti oziroma s tem avtomatiziramo povečevanje birokracije, in v izogib vsaj nekaterim zadevam v tem 11. členu, v

Slovenski ljudski stranki predlagamo, da se naredi pika tam za "pomoč na kmetijah, planinah in skupnih pašnikih". Pika. Zakaj predlagamo, da je tam pika? Ker potem piše v zakonu naprej, "ob sezonskih konicah za spravilo primarnih kmetijskih proizvodov in odgona živine". Če to pustimo notri, potem si bo kdo izmislil in bo videl potrebo, da bo napisal pravilnik za sezonske konice, da bo napisal pravilnik, kaj pa so vsa ta pravila, ki so lahko dovoljena na primernih kmetijskih proizvodih. Ne vem, bo napisal pravilnik za odgon živine, na primer, tri krave, šest ovac ali... Da bi se temu čim bolj izognili in ne povzročali težav, pa tudi za normalne medčloveške odnose, da so boljši, da ne bi prišlo do sumničenja kar tako nekdo nekoga, ki bo, ne vem, po njegovem, pa to ni sezonska konica, pa to ni sezonsko opravilo ali pa celo tako, da bomo prišli do medsebojnega obtoževanja po načelu Deli in vladaj!, bi resnično predlagali tudi v koaliciji, da podpre naš amandma, da se vsaj v tem delu tega poskušamo znebiti. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Še kdo? Prijava teče.

Gospa Cveta Zalokar Oražem, izvolite.

CVETKA ZALOKAR ORAŽEM: Hvala lepa.

Jaz bom podprla amandma, ki uvaja tudi časovno bančništvo kot možnost in moram reči, da če smo prej govorili predvsem o podeželju, potem mislim, da časovna banka je nekaj, kar pa lahko umestimo v urbana okolja. Mislim, da je tu treba enostavno pokazati določeno širino ravno zato, ker je to neka nova dejavnost, ki se šele poraja, in to v urbanem okolju, kjer mislim, da je bil takšen način doslej precej precej manj prisoten kot na podeželju. In to je nekaj, kar moramo spodbujati in kar moramo v brezdušnem urbanem okolju pravzaprav razvijati. Zato se nikakor ne morem strinjati s kolegico, ki jo sicer cenim, in vem, da je dobronamerna, ampak čisto vseh zadev pa res ne moremo v zakone stlačiti, da bomo zdaj sprejemali zakon o časovnem bančništvu, mislim, da ni potrebno in v tem trenutku zadeva ni v takšni fazi, da bi čutili tukaj kakršnekoli probleme, zaradi katerih bi bila potrebna hujša regulacija. Upam, da bomo tukaj vsi dovolj široki in tiste stvari, za katere ocenjujemo, da so enostavno pozitivne, na nek način sprejeli in prepričana sem, da do negativnih posledic ne bo še tako kmalu prišlo.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Rezman, izvolite.

VILI REZMAN: Meni je pred približno desetimi minutami postalo jasno, koga bom preko časovnega bančništva skušal prositi za nasvet, ko bom razmišljal, kateremu izmed sorodnikov lahko v katerem kolenu pomagam, da ne bom delal na črno. Ampak zdaj bi rad najprej, ker ni časa, se samo solidariziral s tistim predlogom amandmaja, ki ga je Slovenska ljudska stranka predlagala, in ga bom podprl. Kar se tiče časovnega bančništva, pa sem že imel na odboru nekaj pomislekov, ki se mi do sedaj niso nič razčistili. Po samorazumevanju predlagatelj gre v okviru časovnega bančništva za menjavo storitev. Torej za menjavo dela za časovne

enote. Pravijo, da je pa sicer sleherni menjava prepovedana, če gre za dobrine ali za denar. Kot da storitev ni dobrina. Kot da storitev nima vrednosti. Kot da storitev nima celo cene. In kot da storitev nima trga. Neskončno večji trg ima spletni trg kot pa moj sosed preko plotu, in to nas nič ne moti, čeprav je Obrtno-podjetniška zbornica z bolj pikantnimi stvarmi nasprotovala, govorila je o tajkunih itn., kar se lahko skozi to razvije. Jaz o tem ne govorim, povem pa, da imam pomisleke. Med drugim sem na odboru povedal, kje je zelo enostavna razlika. Ko recimo dva intelektualca menjata storitev eno uro za eno uro, jo menjata in je stvar zaključena, trampa, intelektualna trampa bi se temu lahko reklo. Ko dva isto storitev zamenjata na legalnem trgu, plačata DDV, davek. Je pa razlika samo v tem, da enkrat je država pa javne blagajne dobila prispevke in davke, drugi pa ne. Ampak to je po mojem pomembna razlika. Da nekemu ni treba zato, da neko storitev dobi, ki ima vrednost in ceno, ne plačati davka, drugi jo pa mora. In to je celo problematično v tem smislu, da se na ta način, dokler bomo tolerirali, recimo, lahko tudi masovno tovrstno menjavo, ne bodo odpirala nova delovna mesta, če bomo to dobili na drugačen, bolj enostaven način. In te storitve bi bile storitve na črno, če bi se opravljale brez dokumentacije, brez registracije, sicer pa ne.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Še kdo? Ni več interesa. Zaključujem razpravo in prehajamo na 12. člen ter amandma Poslanske skupine SDS ter dva amandmaja Poslanske skupine SLS in amandma Poslanskih skupin SD, DeSUS in LDS. Želi kdo razpravljati?

Gospod Ribič, izvolite.

JANEZ RIBIČ: Hvala za besedo.

Naša poslanska skupina predlaga dva amandmaja, in sicer prvi črta odstavek, ki je po našem mnenju nepotreben. Že v prejšnjem zakonu ni dosegel učinka, z dodatnimi določili pa še bolj posega v medčloveške odnose. Z drugim amandmajem predlagamo, da se v drugem odstavku jasno opredeli, kaj se ne šteje za sosedsko pomoč, čeprav gre tu spet za drugače zapisano enako prepoved, kot je že na primer določeno kot delo na črno ali omogočanje dela na črno in opredeljeno v prvih členih zakona, v 5., 6. in tako dalje. Zato smo predlagali, da se določi, kaj se ne šteje za sosedsko pomoč. Prvi odstavek 6. člena v predlogu zakona je nedorečen in nejasen. Tudi z dopolnili ga je težko popraviti. Številne organizacije in tudi ugleden slovenski pravnik je opozoril v javnem pismu na nedorečenost pojma – bližina v smislu prebivanja. Ali gre tu za bivanje na razdaljo, torej bližino v kilometrih ali metrih, ali pa je morda mišljena človeška bližina v smislu dobrega soseda, ali prijatelj, sorodnik ne sme pomagati, če ni sosed v smislu prebivanja, in je namen res določiti samo zakonitost v primeru pomoči med sosedi, oddaljeni sorodniki in prijatelji pa ne smejo priskočiti na pomoč.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Gerič, izvolite.

LJUBO GERIČ: Hvala za besedo še enkrat.

Amandmaji, ki govorijo o tem, kaj in na kakšen način definirati sosedsko pomoč, so iskanje te najboljše rešitve. Jaz upam in si seveda želim, glede na to, da je ena izmed pomembnih sestavin tega zakona tudi nadzor in sankcioniranje, da bo tukaj interpretacija tega, kar smo zapisali kot sosedsko pomoč, v praksi taka, da ne bo povzročala takšnih stvari, ki smo jim lahko priča z vprašanji tudi sedaj med to razpravo, ki bo pravzaprav ukinjala to, kar je v Sloveniji tradicija. Mi smo imeli bogato tradicijo društev, sosedskih pomoči, solidarnosti in drugih vrednot, zato se bojimo, da prevelika reguliranost tega in različno poimenovanje tega, o čemer govorimo, obstaja. Za sosedsko pomoč se šteje opravljanje dela med sosedji, kadar med njimi obstaja določena bližina v smislu prebivanja, seveda to dopušča zelo široko interpretacijo. Mi smo prej govorili o časovni banki, ki je sistemsko regulirana, organizirana oblika. Tukaj notri je omogočeno bistveno več, kot je recimo v okviru časovne banke organizirane oblike, ki se ne bi štela v delo na črno. In tukaj s strani ministrstva, vseh inštitucij, inšpekcij, ki bodo to delale in potem sankcionirale, bo treba imeti enake vatle. Jaz tukaj ne bi želel govoriti, kaj je bolj pomembno in komu je kaj namenjeno, ali ruralnemu ali mestnemu območju, ampak ta zakon bi naj štel za celotno območje Republike Slovenije, seveda z upoštevanjem specifik, različnih sosedskih značilnosti v strjenjem ali redko poseljenem področju. In tukaj opozorila in vsa tradicija, ki je tukaj osnovana, mora biti nekako spoštovana in biti merjena s pravih vatlom. Drugače bo veliko, veliko nelagodje in vse to, o čemer so kolegi, recimo, iz Poslanske skupine SDS govorili, ker jaz mislim, da so govorili bistveno več in na pamet glede na vsebino tega zakona, ki prinaša te regulacije. S strani ministrstva bo tukaj velika odgovornost, glede na to, da tudi z amandmaji nismo uspeli najti boljše rešitve, ki se nanaša na to sosedsko pomoč, kot je zapisano v besedilu zakona.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Še kdo o 12. členu?

Gospod Rezman, izvolite.

VILI REZMAN: Jaz sem že problematiziral definicijo določene bližine. Kakor jaz vem, pri številnih drugih zakonih, ne samo pri tem, Zakonodajno-pravna služba zmeraj terja jasne pojme in skozi jasne pojme pravno varnost ljudi. Kadar mi ne vemo, kaj neka definicija pomeni, kadar jo lahko interpretirajo tri na različne načine, potem tukaj ni pravne varnosti. In kadar zakon ne zagotavlja pravne varnosti, takrat je problematičen, in mislim, da se takšno določilo ne bi smelo sprejeti.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Izvolite, državna sekretarka.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Jaz bi morda samo eno kratko pojasnilo v zvezi s to definicijo bližine. To je bilo že v prejšnjem zakonu iz leta 2000 in ta člen je dejansko nespremenjen, pa glede na poročila inšpekcijskih služb, ki so bila, nikoli ni bilo problemov v razumevanju, kaj je bližina, pri preganjanju dela na črno in zaposlovanja na črno.

Torej tukaj moramo vseeno razumeti, da gre za inšpektorje, ki se med seboj dogovorijo o samem razumevanju in da je neka razumskost v tem. Se je pa pojavljalo na primer na terenu, da so prišli na nek objekt, kjer je v okviru sosedske pomoči delalo 10 tujcev, ki niso znali tudi besedice slovensko in po analizi se je ugotovilo, da nimajo ne začasnega ne stalnega bivališča v tisti občini, kjer naj bi bili sosedje. Gre bolj za te dejanske ekstremne primere, v katerih so pozvani tudi inšpektorji in v katerih ukrepajo. Kljub temu, da razširjamo pristojnosti in da širimo krog, je neka razumskost in namen inšpektorjev je, kar je razvidno tudi iz njihovih letnih poročil, da ne iščejo posameznih primerov sosedske pomoči, ki so del neke tradicije in solidarnosti znotraj naše družbe in bistveno vplivajo na kohezivnost, ampak gre za te velike primere zlorab, ki jih potem inšpektorji ugotavljajo na terenu in so potem v poročilih kot primeri, kaj bi bilo treba spremeniti z zakonom, da bi oni lahko učinkoviteje opravljajo nadzor. In res ta zakon, kot se nam očita, je bil pripravljen v sodelovanju s temi inšpekcijskimi službami, ki so na podlagi teh medsebojnih ugotovitev v nadzoru predvsem glede stvarnih pristojnosti, pri tem da ni bilo jasno zamejeno med eno in drugo inšpekcijo in da se je lahko pogovarjalo, kdo je pristojen za ta nadzor. Prav te elemente nejasnosti prejšnjega zakona ta zakon z razširitvijo in jasnejšimi določitvami pristojnosti posameznih služb rešuje. Mislim, da ni treba na tem mestu delati problemov tam, kjer se do sedaj v 11-letni praksi niso izkazali za problematične.

Kar se tiče same časovne banke. Tu je zgodba predvsem v tem, da smo se pri samem tem zakonu veliko ukvarjali z izjemami, ki jih lahko dopuščamo in predvsem iskanju nekega ravnotežja pri teh izjemah, na kakšen način, v koliki meri jih dovoliti, da ne posegamo v neko družbeno tkivo, hkrati pa da ne odpiramo novega polja za omogočanje dela in zaposlovanja na črno. Pri časovni banki jaz vidim predvsem en vidik, ki me ves čas nekako moti, in to je, da smo pri sosedski pomoči omejili prav ta vidik, da ne moreš pomagati sosedu, če opravljaš pridobitno dejavnost. Tu pa dejansko časovno bančništvo omogoča, da pravne osebe izmenjujejo določene storitve, in torej je v nekem elementu časovno bančništvo, tako kot je, v temeljnem nasprotju z osnovnimi cilji, s katerimi smo zamejevali sosedsko pomoč. V bistvu bi se določbe zakona lahko izvajale, če bi jasneje postavili opredelitve, vendar na žalost, vsaj po navadi glede na mnenje zakonodajno-pravne službe tako Vlade kot Državnega zbora s pravilnikom ne moremo zamejevati polja, ki z zakonom ni opredeljeno. Torej ne moremo posegati preko zakonske materije, in torej je ta možnost, da minister s pravilnikom določi in opredeli, glede na ne dovolj jasno opredelitev k samemu členu verjetno sporna. In je ključna ta zgodba – ali lahko s pravilnikom zamejimo zgodbo tako, da ne bomo s tem, ko zamejujemo druge elemente dela na črno, preko tega dejansko povzročili kanaliziranja določenih praks preko tega načina. Je pa časovno bančništvo kot ideja nemenjalne ekonomije seveda dobra. Je pa problem tudi v tem, da je v bistvu tam definicija, da mora biti brezplačno in brez materialne koristi. Tukaj pa verjetno, ne vem, če lahko

govorimo v primeru časovnega bančništva, da ne gre za materialno korist pri menjavi teh storitev. Tako gre spet za enega od elementov, podobno kot ni šla vpeljava v zakon o prostovoljstvu, kjer bi verjetno bilo dejavnost časovnega bančništva primerneje urejati, kot pa v zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker gre tu predvsem za vidik menjave storitev.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Jaz bi prosil najprej skupino poslancev tam v kotu, da utihnejo ali pa stopijo na hodnik in tam nadaljujejo razpravo. Opiram prijavo, ker vidim še več rok. Prijava teče.

Gospod Pukšič, izvolite, imate besedo.

FRANC PUKŠIČ: Glede tega zakona in pri tem 12. členu – sosedska pomoč, se bojim, da s tem omejevanjem sosedske pomoči, namreč mi v Slovenski ljudski stranki predlagamo črtanje tega prvega odstavka, ker določanje, kot so že kolegi pred menoj rekli, tako kolega Ribič, kot tudi kolega Rezman, ko se je opredeljeval okrog tega, kaj vse pa je lahko mišljeno v tej besedi v smislu prebivanja. To je nedorečeno in neka popolna neumnost ali norost se mi zdi, če bo to ostalo v zakonu. Takšno norost narediti nad državljanke in državljani se mi ne zdi v redu.

Tudi zdaj, ko je tej vladi v dveh letih in nekaj uspelo 40 tisoč brezposelnih spraviti na 120 tisoč brezposelnih, ko je kvaliteta življenja iz dneva v dan slabša, ko še tisti, ki delajo, ne dobivajo plačil, in zdaj s takšnimi neumnostmi in norostmi iti nad tako imenovano sosedsko pomoč, bi lahko imeli v tej vladi toliko, bom rekel, tudi spoštovanja do tega, da še vendarle kdo komu na ta način pomaga. Saj z ostalimi členi je opredeljeno, kaj se ne sme in kaj je delo na črno. Ampak, lepo vas prosim, pustite to sosedsko pomoč pri miru, hvala bogu, če še kdo sploh hoče komu navsezadnje pomagati in na ta način tudi prebroditi kdaj kakšen veliki problem, ker je pač za ljudi tisto, kar je v tistem trenutku njihov problem, največji problem. Njih takrat nič ne zanima, zakaj Bandljev avion stoji že leta in leta v hangarju in zanj plačujemo, torej imajo državljanke in državljani z njim stroške. Boljše bi bilo, če bi se ta vlada lotila tistega, kar je problem, torej tistih nedotakljivih in tam poskušala izbrskati kakšen evro, ne pa na račun sosedske pomoči. Popolnoma nesprejemljivo in nesramno se mi zdi do državljanov, da to zapišete v 12. členu v prvem odstavku, in to bo navajalo, na koncu koncev, kar sem že prej rekel, na neka sumničenja in medsebojna obtoževanja in ne vem česa vse.

To ni sprejemljivo in ena od ključnih zadev, pri čemer bomo v Slovenski ljudski stranki vztrajali, da se ta naš amandma tudi sprejme.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Rezman, izvolite.

VILI REZMAN: Računati na razumen odnos bo premalo. Tisti, ki želi biti zavarovan pred tem, da bo delal na črno in da bo kaznovan in da ne bo kršil pravila o sosedskih odnosih, bo moral vedeti, za kaj gre. Točno bo moral vedeti, za kaj gre, kdaj krši in kdaj ne in kdo je sosed. Tisti iz 10. nadstropja, s

katerim se kot sosed vsak dan videvam, ali tisti z druge strani podesta, ki ga v treh letih nisem enkrat srečal? Ali tisti z moje strani ulice ali tisti z druge strani ulice? Z moje strani ulice je lahko 100 metrov stran, vizavi pa je lahko samo ulica vmes. Skratka, nimamo določenih pojmov in zaradi tega bomo imeli velike probleme. Problemov doslej pa ni bilo, vam bom povedal. Pred letom in pol je imel Odbor za gospodarstvo tematsko razpravo o delu na črno in je takrat ugotavljal iz poročil, da je bilo v vseh teh letih ugotovljeno minorno število prekrškov. Enomestna števila so bila omenjena, sedaj bomo imeli pa samo 170 novih inšpektorjev, ki bodo šli po ulicah med sosede in ugotavljali, kaj se dogaja.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Še kdo o 12. členu? Ne. Potem zaključujem razpravo.

Prehajamo na 13. člen ter amandma Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke k temu členu.

Gospod Ribič, izvolite.

JANEZ RIBIČ: Hvala.

K 13. členu predlagamo črtanje člena, ki skuša opredeliti delo v lastni režiji na lastni nepremičnini, saj bo prinesel zmedo in nerešitve. Ponavljamo vprašanje. Ali bodo inšpektorji vdiralni v stanovanja in kontrolirali ob ovadbi, ali gre za delo v lastni režiji ali za delo na črno, ko bo nekdo na primer sam pleskal stanovanje svojemu sinu. Ali bodo na polju ali na travniku legitimirali in preverjali, ko nekdo obdeluje njivo ali kosi travnik, ali gre le za delo v lastni režiji?

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Še kdo? Ne. Potem zaključujem razpravo in prehajamo na 17. člen ter amandma poslanskih skupin SD, DeSUS in LDS ter amandma Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

Gospod Ribič, izvolite, imate besedo.

JANEZ RIBIČ: Hvala.

Z amandmajem črtamo v besedilu prvega odstavka besedilo z najmanj enim in. S tem omogočimo izvajanje kratkotrajnega dela tudi pri delodajalcih, ki ne zaposlujejo. Določba zakona neupravičeno izloča in omejuje podjetja. Tudi Obrtna zbornica je predlagala črtanje enega zaposlenega. Institut kratkotrajnega dela je namenjen izključno občasni pomoči pri lastniku gospodarskega subjekta v sorodstveni povezavi, zato je treba dopustiti tudi samozaposleni osebi, ki v svojem obratu ne more biti zaposlena, torej nima položaja delavca, da lahko koristi to možnost, saj morajo biti subjekti, v tem primeru podjetja, v zakonu obravnavani enako.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Mislím, da se je javil še gospod Pukšič. Proceduralno?

Izvolite.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Glede na to, da smo tudi v razpravi povedali, in tudi nekateri kolegi, ki so razpravljali o

sosedske pomoči, ki se mi zdi, da je eden od ključnih členov, glede na to, da smo v Slovenski ljudski stranki tudi pri 13. členu, delo v lastni režiji, predlagali črtanje in pri 17. členu v prvem odstavku, da se črta "z najmanj enim", in da ima Vlada še 30 minut časa, predlagam, da bi slišali s strani Vlade podporo ali nepodporo. Vem, da je to njihova pravica, ali se bodo odzvali ali ne, ampak vendarle bi rad slišal ali podpirajo amandmaje, se strinjajo z amandmaji Slovenske ljudske stranke k tako ključnemu 12. kot seveda 13. členu...

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Pukšič, to je lahko prijazno opozorilo. Jaz ga sprejemam, prav gotovo tudi predstavnica Vlade. Proceduralni predlog formalno to ni, saj veste, da ne. To je prijazno opozorilo. In gospa državna sekretarka bo prav gotovo nanj reagirala, ker je že precejkrat odgovorila na vprašanja. Samo ne to šteti za proceduralni predlog, ker veste, da to ni proceduralni predlog.

Želite besedo, gospa državna sekretarka?

FRANC PUKŠIČ: Gospod podpredsednik, pač drugega načina ni, ampak to sem se naučil s strani koalicije, da to izkoristijo včasih.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Če nimamo drugega načina, ni lepo, da zlorabljam pravico, ki jo imamo.

Gospa državna sekretarka, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: O večini teh amandmajev se je že diskutiralo na sami seji matičnega delovnega odbora, kjer se je minister odzval na vse to in so bile v široki razpravi tudi stališča Vlade predstavljena.

Če gremo sedaj na dva ključna elementa, ki sta sedaj izpostavljena, je predvsem delo v lastni režiji. Pri delu v lastni režiji je treba poudariti, če gledamo zakon iz leta 2002, se dogaja predvsem to, da omogočamo, da delo v lastni režiji opravlja skorajda vso sorodstvo, saj gre dejansko za to, da v ravni ali stranski liniji do tretjega kolena ter po svaštvu do drugega kolega dejansko vse vključujemo, ki lahko pomagajo oziroma delajo delo v lastni režiji. Tako dejansko omogočamo z vidika sorodstva, da vsak izmed sorodnikov do tretjega kolena po stranski liniji in po svaštvu do drugega kolena, torej da večino od sorodnikov lahko vključimo, torej izjema od dela na črno. To določa sam zakon in se ne strinjamo s tem, kar je Slovenska ljudska stranka predlagala.

Kar se tiče samega kratkotrajnega dela, pa je izjema od zaposlovanja na črno. Kratkotrajno delo smo v tem primeru razširili na osebe, ki lahko tako delajo, v primerjavi s prejšnjo dikcijo zakona, predvsem na zunajzakonske partnerje in partnerje v registrirani istospolni partnerski skupnosti, torej tisto, kar je bil osnovni namen kratkotrajnega dela, da lahko pač bližnji družinski člani to delo opravljajo. Smo ga pa omejili 40 ur na mesec na delodajalca, ne kot na posamezniku, kot je bilo pred tem. Pomembno je pa izpostaviti, zakaj ne pristanemo na to, da lahko opravlja kratkotrajno delo tudi tam, kjer ni nihče zaposlen. Vi veste, da se s tem marsikdaj lahko zlorabe na tem področju odvijajo. In osnovni

namen zaposlovanja je, da so posamezniki zaposleni. Imamo tudi druge institute, kjer ni treba biti samo v delovnem razmerju. Prav pa je, da so plačani določeni prispevki, da je stvar formalno izpeljana. In če nimaš nobenega zaposlenega, niti enega, izrabo kratkotrajnega dela ne vidimo kot nujni element, ki bi prispeval k ideji samega zakona. Zato tudi v tem primeru, tako kot je bilo že na odboru dovolj jasno povedano, ne podpiramo tega amandmaja.

Kar se tiče same sosedske pomoči, je bilo pa že veliko besed. Dejansko ostaja definicija, opredelitev enaka, kot je bila leta 2002, zamenjujemo samo na dveh ključnih elementih, in sicer, da se ne more opravljati na nepremičnini ali premičnini, ki se opravlja za pridobitno dejavnost in da to ne morejo opravljati posamezniki, ki opravljajo pridobitno dejavnost, in samo tiste storitve ne morejo opraviti, za katero opravljajo pridobitno dejavnost. Torej naš sosed, ki ima na primer frizerski salon, lahko sosedsko pomoč nudi tudi za vse ostale storitve razen sosedske pomoči, torej tudi tukaj dejansko ne onemogočamo, da nekdo ki ima katero koli pridobitno dejavnost, pomaga svojemu sosedu, če to želi.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Gospod Pukšič, ali razprava v okviru časa Slovenske ljudske stranke? Šest minut imate še. Proceduralno nimate kaj predlagati.

Izvolite, razprava.

FRANC PUKŠIČ: Gospod podpredsednik, saj tudi prejšnji čas proceduralno mi je tekel v okviru Slovenske ljudske stranke. Ali ne? Žal, ja. Tako da smo na istem.

Jaz bi vendarle prosil, da bi dobil odgovor...

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Pukšič, opozarjam, da ni teklo in da imate...

FRANC PUKŠIČ: No, samo zdaj mi ne jemljite več časa, pustite me pri miru, ker imamo malo časa, vlada pa nam ne bo nič posodila ali pa dala zraven.

Absolutno nisem zadovoljen z odgovori, ker vem, v katero smer pes tace moli. Ampak kolega Ribič je prav prej pri tem 13. členu vprašal, kako se bo prihajalo v stanovanja, ali se bo vdiral v stanovanja, da se bo kontroliralo, ali je to lastno delo ali je to delo na črno. Enostavno po našem je to nemogoče, je to neizvedljivo. Ali pa ... Ne vem, v kakšen režim rinemo.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Želi še kdo razpravljati o amandmaju in o 17. členu? Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo o tem členu in prehajamo na razpravo k 18. členu in amandmaju poslanske skupine Zares. Ta amandma je bil spremenjen 2. 3. 2010. Dobili ste ga na klop. Amandma Poslanskih skupin SD, DeSUS in LDS pa je k temu členu umaknjen. Dajem v razpravo torej člen 18 in amandma. Gospod Frangež, moment, želi še kdo? Gospod Rezman.

Gospod Frangež, izvolite.

MATEVŽ FRANGEŽ: Najlepša hvala za besedo.

Zdaj v teku razprav na matičnem delovnem telesu se je pojavila ideja o tem, da bi potrebo po okrepljenem nadzoru na tem področju ojačali tudi s sodelovanjem Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije. Zato smo takrat pripravili amandma, ki je govoril o javnem pooblastilu in je tudi sprejet v okviru dopolnjenega predloga zakona. Po kasnejšem preverjanju se je izkazalo, da ima rešitev javnega pooblastila nekaj resnih pravnih pomanjkljivosti, zato je del koalicije vložil predlog amandmaja, da se ta rešitev črta. Naknadno pa smo vendarle prišli do formulacije, ki jo je nakazala rešitev v amandmaju Poslanske skupine Zares z uvedbo instituta prostovoljnega nadzornika. Ne gre za prvo takšno rešitev v naših zakonodaji, podobno rešitev pozna tudi Zakon o Triglavskem narodnem parku, ko bi na podlagi pooblastila Gospodarske ali Obrtno-podjetniške zbornice, zato v popravku amandmaja govori o zbornicah gospodarskih subjektov, imeli možnost, da sodelujejo v procesu odkrivanja kršitev tega zakona. Jasno je, da če želimo problemu zaposlovanja in dela na črno odločno stopiti na rep, potrebujemo predvsem okrepitev nadzora na tem področju. In kot je razvidno iz zakona, je ta sklop okrepljenega nadzora najpomembnejši del sprememb. Menimo, da je rešitev, ko gospodarske zbornice, tako Obrtno-podjetniška kot Gospodarska zbornica Slovenije, dobijo možnost, da aktivirajo svoje članstvo tudi v procesu odkrivanja kršitev, nato pa njihove izjave in materiali, dokazi, ki so zbrani v tem postopku, lahko predstavljajo tudi materialno osnovo v postopku inšpekcijskega nadzora, pomembna okrepitev tega procesa. Zato osebno rešitev, ki jo nakazuje popravljeni amandma poslanske skupine Zares, podpiram.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Besedo ima gospod Rezman.

VILI REZMAN: Zelo na kratko. Ta predlog amandmaja sicer nekoliko omili nesmisle, ki so zapisani sedaj v 3. točki, ker preprosto piše, da se pooblastilo da Obrtno-podjetniški zbornici, se ne more temu niti upreti, preprosto ga mora vzeti in mora hoditi z inšpektorji na teren pa kontrolirati svoje člane. Niti to ni zapisano, kakšni morajo biti pogoji. Ali je dovolj, da je visok dva metra in težak 130 kilogramov, ali je mogoče dovolj, da ima visoko šolsko izobrazbo. Skratka, zašli smo v nesmisle samo zato, da bi bili nagajivi do Obrtno-podjetniške zbornice.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Gospod Frangež, izvolite.

MATEVŽ FRANGEŽ: Ne gre za nagajivost. Gre za konstruktivno sodelovanje pri reševanju problema, ki ga vsi skupaj označujemo za problem. In konkretno, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je tista, ki je vsa leta na ta problem zelo aktivno in glasno opozarjala. Ne gre za nagajivost, gre pa za možnost, da neka institucija, ki je zaradi interesa svojega članstva obrtnikov in podjetnikov zainteresirana, da je teh pojavov v naši skupnosti čim manj, aktivno sodeluje v procesu odkrivanja. Opozarjamo, rešitev, ki jo ponuja ta amandma, ni

rešitev, po kateri bi se nek prostovoljni nadzornik spremenil v inšpektorja, imel možnost sankcioniranja, ampak eno privilegirano vlogo informiranja o potencialnih kršitvah, ko pa morajo drugi nadzorni organi, recimo carinska uprava, potem opraviti postopek inšpekcije oziroma nadzora. Vse zbornice so v tej državi ustanovljene na podlagi zakona. In ti zakoni jim dajo tudi določene naloge in ne vidim razloga, da jim ne bi neke takšne naloge mogel dati tudi ta zakon. Ali smo suvereni v prepričanju, da so dosedanje naloge zbornic bile vedno in nujno, bom rekel, stoprocentno usklajene. V prejšnjem mandatu, gospod Rezman, vi ste bili takrat koalicijski poslanec, ste eni zbornici proti njeni volji odvzeli položaj obveznega članstva. Jaz ne želim polemizirati z vsebino te odločitve, ampak tudi tam je šlo za neko ravnanje proti volji neke zbornice. Tako da gre za enako, jaz mislim, da delujejo na podlagi zakona, zakoni jim že dajejo določena javna pooblastila in po mojem mnenju ni škodljivo, da jim daje tudi to funkcijo. Jaz moram reči, da sem imel kar nekaj komunikacij tudi glede teh rešitev s predstavniki Obrtno-podjetniške zbornice, priznam da ne Gospodarske zbornice, nazadnje včeraj zvečer ob robu Odbora za finance, ko smo se o rešitvah v smislu instituta prostovoljnega nadzornika pravzaprav strinjali. Tako mislim, da tudi ne gre za neko nalogo, ki bi jo zakon tej instituciji dajal proti volji. Če želimo problem preseči, moramo pri tem sodelovati, in jaz mislim, da so take oblike sodelovanja, četudi inovativne, nove, dobrodošle.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želi k 18. členu še kdo razpravljati? Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 23. člen ter amandma poslanske skupine SDS k 23. členu. Želi kdo besedo? Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. S tem zaključujem tudi razpravo o vloženi amandmaji. O teh amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanja, pol ure po prekinjeni 19. točki dnevnega reda, najkasneje ob 23.15. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **19. TOČKO, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O OMEJEVANJU UPORABE NAKUPOVALNIH VREČK V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 36 poslank in poslancev, s prvopodpisanim dr. Luko Jurijem. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 12 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Tadejem Slapnikom, zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagateljev zakona dr. Luki Juriju.

Izvolite.

DR. LUKA JURI: Spoštovani predsednik, spoštovani ostali! Hvala lepa pa lep pozdrav!

Namen zakona o omejevanju nakupovalnih vrečk je točno opisan že v naslovu. Naš namen je torej doseči učinkovito zakonsko ureditev, ki bo na

smiseln način, racionalen način spodbudila predvsem tiste, ki nakupovalne vrečke kot nosilno embalažo brezplačno ponujajo svojim strankam, da uvedejo drugačno politiko. Nakupovalne vrečke predstavljajo embalažo, ki je bistvenega pomena in je koristna. Vendar se je v zadnjih letih uporaba te embalaže spremenila. Če je včasih veljalo, da je bila vrečka pomembna, ko je jo oseba kupila ali dobila v trgovini, jo je prinesla domov, zložila in shranila za naslednjič, danes velja, da vsakič, ko pridete do blagajne, pa naj bo to trgovine z živili, naj bo to trgovine s tekstilom, naj bo to trgovine z obutvijo ali katere koli trgovine, vam seveda ponudijo brezplačno vrečko, ki pa velikokrat ne konča tam, kjer bi morala, torej v odpadkih oziroma v ločenem zbiranju odpadkov plastike.

Vrečke po masi predstavljajo zelo majhen odstotek odpadkov iz embalaže, po površini pa vendarle zelo velik odstotek. Vrečke so prav zaradi njihove lahkosti zelo mobilne in hitro pride do tega, da lahko močno onesnažujejo okolje. V tihomorskem oceanu obstaja zaradi svetovnih tokov območje stotih kilometrov, ki je obdano s tistimi vrečkami in med temi se najverjetneje nahajajo tudi vrečke, ki smo jih v okolje zavrgli v Sloveniji.

Naš namen je uvesti okoljski prispevek, ki bo trgovca spodbudil k temu, da vrečke več ne ponuja brezplačno, in to katero koli vrečko, bodisi plastično, papirnato ali katero koli drugo, in tako tudi spodbuditi kupca, končnega uporabnika te embalaže, da tako, kot je včasih veljalo, bo vrečko prinesel s seboj in bo torej to embalažo hranil, vrednotil in jo uporabil večkrat. Tako se bo izognil nepotrebnemu obremenjevanju okolja in tako se bo izognil tudi nepotrebni nenehni, stalni proizvodnji nove embalaže, ki seveda uporablja pomembne vire, pomembne proizvodnje vire in pomembno energijo.

Predlagatelji si želimo, da bi vrečka, ki jo dobite v trgovini, postala spet izjema in ne več pravilo. Predlagatelji tudi na pobudo ekologov brez meja, torej tistih, ki so organizirali akcijo "Očistimo Slovenijo", upamo, da bomo v tej prvi obravnavi uspeli razčistiti nekatere dileme, da bomo uspeli ugotoviti, kaj je v tem zakonu še treba izboljšati, sami mislimo, da se je treba z amandmaji tega zakona lotiti, tako da bo točneje določal, katere so izjeme, seveda ne moremo pričakovati, da bomo z okoljskim prispevkom obremenjevali vrečke, kamor dajete sadje ali zelenjavo, in da bomo ohranili določilo, da se tako nabran denar namenja fizičnim osebam za okoljske naložbe preko Eko sklada. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade. Ali imate pooblastilo? Oprostite, da ne bi kdo postavil vprašanja, tu ga nismo dobili. Hvala lepa. Brez zamere. Pooblastilo je poslano. Tukaj je gospa Helena Kamnar obvestila, da bo zastopal ministrstvo Peter Gašperšič, državni sekretar v Ministrstvu za okolje in prostor.

Gospod Gašperšič, izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Naj najprej povem, da Vlada Republike Slovenije pozdravlja iniciativo predlagatelja in namen, poudarjam namen, predloga zakona podpira. Vendar tudi meni, da bi bilo treba sistemske rešitve iskati v okviru obstoječih podzakonskih aktov, ki celovito urejajo področje embalaže in odpadne embalaže, to je v okviru sprememb in dopolnitev uredbe o okoljski dajatvi, ki je v fazi priprave in bo v javno obravnavo posredovana do konca letošnjega marca, in z uredbo o embalaži in odpadni embalaži. Javna obravnavo uredbe o ravnanju s komunalnimi odpadki pa je že končana in bo bistveno prispevala k učinkovitemu ločenemu zbiranju tudi odpadne embalaže.

Naj v zvezi s tem stališčem izpostavim nekaj ključnih točk, pomembnih za razumevanje te problematike. Natančneje smo jih zapisali v mnenju, ki smo ga posredovali Državnemu zboru februarja letos. Evropska direktiva številka 94/62, z dne 20. decembra 1994, o embalaži in odpadni embalaži velja za vso embalažo, dano v promet v skupnosti, in vso embalažo, ki se uporablja v industrijskem, komercialnem, pisarniškem, trgovinskem, storitvenem, gospodinjstvem ali kateremkoli drugem okolju in izhaja iz njega, ne glede na uporabljeni material. Sem torej spadajo tudi vrečke. Vlada sama daje velik pomen načelu "onesnaževalec plača", ki je med temeljnimi načeli okoljske politike in zakonodaje v Sloveniji. To je tudi razvidno iz celovitega sistema okoljskih dajatev, uvedenega na podlagi Zakona o varstvu okolja, s pomočjo katerih se spodbujajo bolj trajnostno naravnani vzorci proizvodnje in potrošnje. V ceni vsake vrečke, ki ustreza opredelitvi embalaže, to so vse nosilne in ločevalne vrečke, sta že vključeni tako imenovana embalažnina in okoljska dajatev. Embalažnina je znesek, ki ga oseba, ki da embalažo, v tem primeru vrečko, v promet, plača družbi za ravnanje z odpadno embalažo za zagotovitev ravnanja z odpadno embalažo – v tem primeru z odpadno vrečko. Okoljska dajatev je znesek, ki ga ta ista oseba plača, ko da vrečko v promet in je prihodek integralnega proračuna Republike Slovenije. Vlada Republike Slovenije zato ugotavlja, da bi z uvedbo novega okoljskega prispevka prišlo do podvajanja na področju dajatev, kar pa ni sprejemljivo. Vlada Republike Slovenije nadalje ugotavlja, da je v 8. členu predloga zakona opredeljena namenska uporaba sredstev, pridobljenih z okoljskim prispevkom, vendar pa namenska uporaba zbranih sredstev ni v skladu z nacionalno zakonodajo s področja javnih financ, saj je v nasprotju s sprejetim konceptom integralnega proračuna. Po direktivi se ekonomski instrumenti lahko uporabljajo samo za pospeševanje doseganja ciljev direktive, med katerimi pa ni namenov iz prvega odstavka 8. člena predloga zakona, kar bi lahko pomenilo kršitev omenjene direktive številka 94/62. Predlog zakona torej posega na vsebine, ki jih urejajo obstoječi, z zakonodajo EU usklajeni, pravni akti. Glede na namen predloga zakona, da bi omejili uporabo nakupovalnih vrečk, Vlada Republike Slovenije meni, da je treba preveriti, ali je možno to namero

oziroma cilje, skladne z direktivo 94/62, doseči že s spremembami in dopolnitvami obstoječih uredb. Zato Vlada Republike Slovenije ocenjuje, da je treba problematiko nakupovalnih vrečk obravnavati bolj celovito in v okviru ukrepov, vzpostavljenih na podlagi zakona o varstvu okolja, uredb o okoljski dajatvi, embalaži in odpadni embalaži in uredb o ravnanju s komunalnimi odpadki ter v skladu s tem spodbujati prizadevanja, ki so usmerjena k ozaveščanju najširše javnosti glede ravnanja z embalažo in odpadno embalažo, k preprečevanju nastajanja odpadne embalaže, k njeni ponovni uporabi in predelavi, prednostno k recikliranju ter izboljšanju ločenega zbiranja odpadne embalaže. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Stališče Poslanske skupine DeSUS bo predstavil gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Vsem skupaj še enkrat lep pozdrav.

Gre za predlog, ki mu zaradi ekološke naravnosti praktično ni mogoče nasprotovati. Še posebej pozdravljamo določbo, da je treba na vrečke napisati opozorilo, da je vrečka breme za okolje, da naj se vrečka večkrat uporabi in da naj se po uporabi odvrže v zabojnik za ločeno zbiranje odpadkov.

Po naši oceni ravno v tej točki tiči srž vsakega problema, torej na točki ločenega zbiranja odpadkov. V naših glavah namreč še vedno nismo razčistili in naredili premika, da je treba odpadke ločevati in jih vračati v reciklažo. Kot so povedali proizvajalci plastičnih vrečk, ki te vrečke reciklirajo, dobijo namreč iz Slovenije zgolj 10 % materiala za reciklažo, 90 % pa iz tujine. Te številke so zaskrbiljujoče, sploh če pogledamo, kje vse in v kakšni količini lahko v naravi vidimo viseti ali ležati nemarno odvržene stare vrečke. Ko bomo Slovenci storili premik od odmetavanja odpadnih materialov v naravo do ločenega zbiranja odpadkov, ne bomo potrebovali nobenega takšnega zakona. Žal pa smo še vedno precej daleč od tega, čeprav se zadeve izboljšujejo.

Naj se dotaknem še samega zakona. V Poslanski skupini DeSUS se strinjamo z opozorili pristojnega ministrstva, da je namen zakona dober, da pa šepa pri sami izvedbeni določbi.

Predlog zakona se sklicuje na Direktivo Evropskega parlamenta iz leta 1994 o embalaži in odpadni embalaži, ki velja za vso embalažo in vso odpadno embalažo ter predmete, ki so oblikovani in namenjeni za polnjenje na prodajnem mestu. Za embalažo se tako štejejo papirnate in plastične vrečke. Kot izhaja iz direktive, niso vse vrečke embalaža. Kot primer lahko navedem vrečke za smeti, vrečke za pakiranje hrane v gospodinjstvu in podobno. Za embalažo pa se štejejo papirnate in plastične nosilne in ločevalne vrečke. Pravila o ravnanju z njimi pa ureja Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo, ki je konkretno Direktivo tudi prenesla v naš pravni red.

Sam predlog zakona uvaja tudi okoljski prispevek, ki se obračuna ob prodaji ali

brezplačnem dajanju nakupovalnih vrečk za shranjevanje in osebni prenos blaga, način obračunavanja okoljskega prispevka pa v skladu s tem predlogom zakona določi minister, pristojen za finance. Torej organ, ki izvaja ta zakon, je Ministrstvo za finance. in ne Ministrstvo za okolje in prostor.

Prav tako se strinjamo z mnenjem Vlade, da je treba podrobneje določbo 8. člena, ki ureja namensko uporabo zbranih sredstev. Način uporabe, kot ga določa predlog, ni v skladu s 15. členom prej omenjene direktive, ki določa, da države članice sprejemajo ekonomske instrumente za pospeševanje doseganja cilja te direktive. Možnost namenske uporabe zbranih sredstev tudi ni v skladu z nacionalno zakonodajo s področja javnih financ, saj v nasprotju s konceptom integralnega proračuna. Poleg tega bi morali na podlagi te direktive uradno obvestiti Evropsko komisijo, da pripravljamo pravni akt, ki se nanaša na embalažo. To smo dolžni storiti pred sprejetjem takega akta. V predlogu zakona bi bilo treba podrobneje definirati kar nekaj določb, da ne bi bile v nasprotju z direktivo.

V podrobnosti se ne bom spuščal, saj so naši pomisleki podobni pomislekom Vlade. V Poslanski skupini DeSUS se bomo tekom razprave odločili, ali bomo predlog zakona podprli ali ne. Če nas bo Vlada prepričala, da bi bila bolj smotrna sprememba podzakonskih aktov, ki celovito urejajo področje embalaže, odpadne embalaže, potem predloga zakona ne bomo podprli. Če Vlada ne bo podala prepričljivih argumentov, pa bomo predlog zakona podprli, saj menimo, da se da vsak zakon z dobrimi amandmaji tudi popraviti. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Miran Jerič v imenu Poslanskega kluba LDS.

MIRAN JERIČ: Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik Državnega zbora. Spoštovani državni sekretar s sodelavko, kolegice in kolegi poslanci!

Govoriti o nakupovalnih plastičnih vrečkah, enemu izmed simbolov potrošništva, pomeni govoriti o nas samih, o neizmerni želji po poenostavitvi našega vsakdanjika, našem nakupnem obnašanju, našem nepravilnem in brezbriznem ravnanju z vrečkami, po njihovi uporabi pa tudi o našem neodgovornem odnosu do okolja in še o čem.

Po drugi strani pa se zaradi higienskih standardov ter praktičnosti danes embalaži, kamor spadajo tudi vrečke, ne moremo več v celoti odpovedati. Dejstvo je, da na našem planetu porabimo preveč plastičnih vrečk. Še huje pa je, da vrečke izredno obremenjujejo okolje. Najdemo jih že čisto povsod. Večkilometrsko preproge iz plastičnih vrečk in ostale plastične embalaže tako na primer plavajo tudi v najoddaljših kotičkih južnega Tihega oceana. Samo na Kitajskem po nekaterih podatkih vsak dan porabijo več kot 3 milijarde plastičnih nakupovalnih vrečk. Tudi v Sloveniji smo potrošniki absolutno prepotratni in neodgovorni. Letno porabimo preko 300 milijonov vrečk. Veliko jih konča v naravi, kar se ta trenutek lepo vidi po

razgaljenih obrežjih oziroma bregovih naših vodotokov.

Obravnavani zakon ima plemenit cilj, občutno zmanjšati uporabo nakupovalnih vrečk in s tem njihovo pojavljanje v okolju kot odpadki. To naj bi dosegli z njihovo drastično podražitvijo. Uvedel bi se poseben okoljski prispevek po načelu "onesnaževalec plača". Občutno višje cene vrečk naj bi bistveno zmanjšale povpraševanje po vrečkah ter potrošnike hkrati silile k njihovi večkratni uporabi. S tem se seveda strinjamo vsi. Težave pa so kot običajno v podrobnostih. Vrečke spadajo, kot sem že omenil, med embalažo, za katero v naši državi že imamo vzpostavljen in delujoč sistem zbiranja in ravnanja, ki vključuje tudi plastične vrečke. Sistem seveda še zdaleč ni popoln, brezhiben in idealen, vendar po začetnih težavah deluje vedno bolje. Sistem je bil vzpostavljen na podlagi evropske direktive, ki je bila prenesena v naš pravni red z uredbo o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo iz leta 2006. Vrečke predstavljajo okoli 1,5 % vse embalaže, ki se v enem letu znajde na slovenskem trgu, nekaj več kot 2 tisoč ton vrečk med 200 tisoč tonami vse embalaže. Zato se nam tudi v Liberalni demokraciji Slovenije postavlja vprašanje, ali je smiselno in potrebno zgolj eno vrsto embalaže izvesti iz sistema in zanjo vzpostaviti poseben oziroma ločen sistem.

V LDS razumemo stališče Vlade, ki predlaga noveliranje obstoječega sistema z ustreznimi spremembami in dopolnitvami podzakonskih aktov, kar bo imelo enake ali pa še boljše učinke od učinkov, ki naj bi jih prinesla uveljavitev predlaganega zakona. Gre torej za dve različni poti, ki pa sledita k istemu cilju, to je zmanjšano obremenjevanje okolja s servisno embalažo. Od Ministrstva za okolje in prostor pričakujemo jasne in pa časovno opredeljene zaveze za noveliranje najmanj dveh podzakonskih aktov, in sicer uredbe o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo ter uredbe o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi nastajanja odpadne embalaže.

Drugo pot predstavlja nadaljevanje obravnave predlaganega zakona. Če se bomo odločili zanjo, bo treba dosledno upoštevati pripombe in mnenja tako Vlade Republike Slovenije o predlogu zakona in precej radikalno, predvsem pa vsebinsko spremeniti zakonsko besedilo. Poudariti moram, da se v Liberalni demokraciji Slovenije s pripombami in opozorili Vlade strinjamo in se sprašujemo, ali obstoječe zakonsko besedilo sploh dopušča kaj takega.

Naj tudi poudarim, da smo v LDS hvaležni pripravljavcem predlaganega zakona. Že samo zato, ker je predlog zakona prisilil Ministrstvo za okolje in prostor v aktivnosti za nadgradnjo in izboljšanje sistema zbiranja in ravnanja s plastičnimi vrečkami in embalažo nasploh. Še naše stališče o embalaži iz PVC. V LDS se zavzemamo za popolno prepoved uporabe embalaže iz polimerov in vinilkloridov ali drugih halogeniranih olefinov (kamor sodi PVC), ki je okoljsko precej bolj sporna od embalaže, izdelane iz polietilena, ki se sicer izredno počasi razgradi. Danes PVC vrečk med plastičnimi vrečkami skoraj ni več, žal pa ostaja PVC embalaža

na primer v farmacevtski proizvodnji, in to predvsem zaradi svoje ugodne cene v primerjavi z aluminijem.

V LDS torej zagovarjamo občutno povišanje okoljske dajatve za plastične vrečke, ki naj jih naredi za potrošnike manj privlačne, pa tudi manj dostopne. Nadalje se pri vrečkah, ki se dajejo na trg, zavzemamo za spodbujanje uporabe okolju prijaznejših materialov. Kot tretji ukrep pa izpostavljamo nujnost permanentnega oziroma stalnega osveščanja prebivalcev in v skrajnih primerih tudi njihovo sankcioniranje ter bolj striktni nadzor izvajalcev lokalnih javnih služb zbiranja in prevoza ter odlaganja komunalnih odpadkov. Odpadne vrečke, ki pa se bodo kljub vsemu pojavljale v gospodinjstvih, je treba dosledno ločeno zbirati in oddajati v zbiralnicah ločenih frakcij, ekoloških otokih ali v zbirnih centrih, ki jih upravljajo izvajalci lokalnih javnih služb. Ti morajo z razvrščanjem komunalnih odpadkov v sortirnici zagotoviti tudi dosledno izločanje odpadne embalaže. Vso zbrano embalažo, skupaj z odpadnimi plastičnimi vrečkami, pa oddati družbi za ravnanje z odpadno embalažo, ki mora poskrbeti za pripravo za ponovno uporabo, recikliranje ali drugo obliko predelave zbrane embalaže. Največ pa lahko naredimo sami: kar se da zmanjšajmo uporabo trenutno še brezplačnih tankih polietilenskih vrečk in prični zopet uporabljati stari pleteni cekar ali košaro, za manjše nakupe pa uporabljajmo nakupovalno vrečko iz blaga.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališča Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil gospod Vili Rezman

VILI REZMAN: Poslanci skupine poslancev Solidarnost smo med podpisniki tega predloga zakona o omejevanju uporabe nakupovalnih vrečk in je jasno, da smo v osnovni intenci podporniki vsebin, ki jih ta predlog zakona prinaša. To ne pomeni, da ne bi bili dovolj izostrenega poslušala tudi za vse pripombe, ki so se doslej pojavile, ki jih vredno premisliti in marsikatero najbrž tudi upoštevati. Upoštevamo in razmišljamo tudi o pripombah s strani Vlade, za katere bi si pa skorajda upal reči, da se dajo spraviti pod terminus plaho nasprotovanje. Nič zelo decidiranega, nič zelo odločnega, kar govori tudi uporaba besede "lahko". Lahko je kaj v nasprotju s čim in ni zelo odločnih trditev, kako da bi bil predlog tega zakona v nasprotju z direktivo. Morebiti je, morebiti se bo to v nadaljnjem procesiranju zakona tudi pokazalo in se da to odpraviti. Sicer pa mi podpiramo iz številnih razlogov. Eden izmed takšnih razlogov je, da gre za omejevanje in ne za popolno prepoved, kakor se navaja v primerjalnem pregledu v nekaterih državah, temu bi nasprotovali. Gre za zaščito okolja in za preprečevanje pretirane polucije, kar seveda tudi je ena izmed naših ambicij. Gre za okoljsko vzgajanje tako za ponudnike vrečk, za tiste, ki so producenti, za tiste, ki jih ponujajo kot trgovci, kot za tiste, ki jih uporabljamo kot kupci različnih vrst blaga. Zelo pomembno se nam zdi, da ta predlog zakona usmerja pozornost na to, da dobiva uporabna vrednost različnih vrst blaga vse večji pomen. Da ne gre več zgolj za to, da bomo producirali, prodali in realizirali profit, ampak da gre

tudi za razmislek o tem, kakšna je uporabna vrednost, kakšna je torej dejanska vrednost z ozirom na človekove potrebe. Zelo pomembno se nam zdi tudi to, da opozorimo, da bi se s tem zakonom, ki bi bil približno takšen sprejet, zelo omejila tudi entropija, tako energetska kot snovna entropija, kar mi zelo pogosto pozabljamo v diskusijah, ko gre za varovanje okolja in za trajnostni razvoj. Seveda je jasno, da ima predlog zakona tudi nekatere vzporedne posledice. Najprej ima posledice, kar se tiče funkcionalnosti teh vrečk. Brez vrečk, tako ločevalnih kot nosilnih, si verjetno v tem trenutku ni mogoče zamisliti našega vsakdana. Gre za vzporedne posledice, na katere opozarja Gospodarska zbornica oziroma sploh gospodarski subjekti. Gre za posledice, ki so lahko tudi socialne, če bi tako dramatično, na primer, upadla proizvodnja in bila zamenjana ta vrečka za enkratno uporabo z vrečko z mnogokratno možnostjo uporabe, kar zadeva delovnih mest, pri čemer bi seveda verjetno tehtali o tem, da se naj nova delovna mesta najdejo kje drugje in ne s produkcijo plastičnih vrečk in njihovi pretirani porabi.

Nekaj slabosti je v tem predlogu zakona, ki jih mi zagotovo ne bi podprli. Ena izmed takšnih je po naši sodbi previsoko odmerjen prispevek, ki je v tem predlogu zakona za najnižjo obremenitev bistveno višji kot drugod v primerljivih državah okoli nas. To bi zagotovo vplivalo tudi na konkurenčno sposobnost subjektov, ki se s tem ukvarjajo, in bi bil potreben dodatni premislek v zvezi s tem. Ravno tako bomo, če bo zakon doživel tudi nadaljnjo obravnavo, nasprotovali temu, da bi se tako visoko ali pa sploh obremenjevale s prispevkom vrečke iz tekstila ali iz papirja, ki so bistveno manj agresivne do okolja, bistveno lažje tudi razgradljive in je v tem smislu dodaten premislek čisto zagotovo potreben. Sprejemamo potrebo po ponovnem premisleku morebitnega neskladja predloga zakona z direktivo in z zakonom o javnih financah, ampak o tem imamo čas razmišljati še v nadaljnji obravnavi. Ker računamo na to, da bo prišlo do nadaljnje obravnave, da bo torej zakon dobil prehodno soglasje, da se podrobneje o njem govori na odboru, kar bomo mi podprli, tudi ni potrebe, da bi v podrobnosti danes naštevali vse pomisleke ali vse razloge za podporo temu predlogu zakona. Zagotavljamo pa, da ga bomo podprli najmanj v tem smislu, da se obravnava nadaljuje, da se v obravnavo dodatno vključijo tudi predstavniki gospodarstva in tiste delovne skupine, ki je bila imenovana s strani Vlade. Imamo pa pomislek, verjetno zelo upravičen, da bi se to, kar je sedaj v zakonu predlagano, skušalo nadomestiti s kakšno uredbo, ki bi jo ministrstvo ali Vlada sprejela, zlasti z avtoritativno nadzvočno hitrosti dela Ministrstva za okolje in prostor, ki bi jo rad ponazoril z neko uredbo, ki je dve leti že ne moremo spremeniti, pa je tako eklatantno kršenje našega dostojanstva in dostojanstva narave in živali, ko ne moremo priti do spremembe uredbe v zvezi s prepovedjo vožnje v naravnem okolju. Zato je prav, da vztrajamo pri tem procesiranju zakona, tudi to bo ena izmed, domnevamo, potenc, ki bo silila ministrstvo, da bo hitro ukrepalo, tudi če eventualno že pripravlja uredbo.

PODPREDESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil gospod Janko Veber.

JANKO VEBER: Hvala za besedo in lep pozdrav tudi v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

V poslanski skupini cilj zakona, ki naj prodajalce in kupce spodbuja k večkratni uporabi nakupovalnih vrečk, podpiramo in je to zelo dobra usmeritev. Podpiramo tudi upoštevanje že uveljavljenega načela v Sloveniji "onesnaževalec naj plača". Predlagatelji pa opredeljujejo v tem zakonu kot onesnaževalca trgovca, ki ponuja vrečke kupcem. Zakon pa predvideva tudi nov posebni okoljski prispevek, zbrana sredstva pa naj bi se preko postopkov dodeljevala državljanom in državljanom v njihovo uporabo, seveda pa, ko pogledamo v vsebini zakona, za kaj naj bi uporabljali ta sredstva, ugotovimo, da naj bi šlo za nove naložbe v rabo obnovljivih virov energije in večje učinkovitosti stanovanjskih in večstanovanjskih stavb in za kreditiranje okoljskih naložb občanov. Tudi ta rešitev nam je sicer izjemno draga, vendar je v nasprotju z evropskim in tudi našim pravnim redom. In tukaj se tudi začnejo težave pri vsebini tega zakona. Ta sredstva bi lahko uporabljali za zmanjševanje odpadkov, za predelavo odpadkov, skratka za programe varstva okolja. Poleg tega je tudi sama višina okoljske dajatve ocenjena na 0,5 evra za plastične vrečke, 0,4 evra za biorazgradljive in 0,2 evra za tekstilne vrečke. Torej vključujejo v program obdavčitve tudi vrečke, ki so razgradljive, kar odstopa od načel direktive in tudi naših prizadevanj za zmanjševanje odpadkov. Upoštevati pa tudi moramo, da so trgovci v ceno vrečke že vključili prispevek za razgradnjo vrečke, ki ga plača proizvajalec. Ta strošek so trgovci prenesli v ceno, zato opozarjamo na dvojnost obdavčitve in pomanjkanje kriterijev za določitev višine nove okoljske dajatve. Na prvi pogled je sicer pol evra majhen strošek, toda velikokrat se zgodi, ko prištejemo vse stroške k tej vrečki in samo ceno vrečke, da je mogoče vrečka več vredna kot pa vsebina, ki jo kupiš zato, da rešiš neke svoje probleme. Poleg tega se moramo zavedati, da v Sloveniji že plačujemo okoljske dajatve za odlaganje odpadkov. Srečujemo se tudi s pritiski upravljavcev in izvajalcev javnih služb na tem področju za zviševanje cen tako za odvoz kot tudi za odlaganje in predelavo odpadkov. Torej gre za izjemno kompleksen sistem obvladovanja odpadkov, zato je treba tudi to upoštevati pri razumevanju tega zakona in pripravi rešitev, ki bi mogoče bile še sprejemljive v nadaljevanju postopka v sami vsebini zakona. Zato smo tudi izjemno zadovoljni, da Vlada pripravlja uredbo, ki želi ravno tako rešiti problem obvladovanja odpadne embalaže in tudi teh nakupovalnih vrečk. Če pogledamo v časovni postopek oziroma čas, ki je potreben za to, da sprejmemo en zakon ali uredbo, menimo, da bi bilo možno z uredbo hitreje rešiti ta problem, predvsem pa se izogniti številnim zapletom, ki bi mogoče nastali pozneje zaradi dvojne obdavčitve in zaradi nekaterih nesistemskih

rešitev pri namenjanju sredstev, ki se naj bi zbirala v ta namen.

Tako menimo, da bi za nadaljevanje obravnave in sprejetje tega zakona bilo besedilo treba temeljito proučiti in predvsem izčistiti. Menimo, da bi v tem obdobju zagotovo Vlada tudi že pripravila ustrezne uredbe. Tako bomo tudi v nadaljevanju razprave poskusili prisluhniti vsem možnim rešitvam, ki bi pripeljale do tega, da se resnično uporablja manj vrečk v Sloveniji in se s tem zmanjšuje onesnaževanje okolja. Za nas bo sprejemljivejši tisti ukrep, ki ga bo možno hitreje dejansko tudi izvesti. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC: Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi!

Pred seboj imamo zakon o omejevanju porabe nakupovalnih vrečk. Na prvi pogled deluje zelo všečno in je verjetno vsem nam deloval kot neka primerna osnova. Ko pa podrobno pogledamo zakon, takoj ugotovimo, da posega na področje, ki je z zakonom in uredbami že urejeno. V tem delu ima ta zakon že takoj formalno težavo. Ravnanje z vrečkami je namreč že urejeno v Zakonu o varstvu okolja in pa področnih predpisih. Tudi intenca zakona, da sledi načelu "onesnaževalec plača", kar je pobuda podpisnikov in predlagateljev tega zakona, je na nek način vprašljiva, kajti – kdo pa je onesnaževalec? Ali je v tem primeru trgovec in gre to v njegovo breme? Verjetno se vsi zavedamo, da bo to takso moral na koncu plačati uporabnik, ki pa v temu primeru ni direktni onesnaževalec. Ne nazadnje se lotevamo ene problematike, ki sploh ni tako pereča in je minorna v primerjavi z ostalimi težavami, ki na področju ravnanja z odpadki pestijo našo državo. Mislim, da bi bilo bolj primerno, da se poslanci ukvarjamo z dokončno rešitvijo regijskih odlagališč z ločenim zbiranjem v generalnem smislu pa tudi z ureditvijo prevzema odpadne embalaže s strani določenih firm, ki so dobile koncesijo. To so bistveno večji problemi.

In ker ste že govorili o vrečkah, ki nekeje ležijo, bi jaz vseeno opozoril, da tisti, ki se udeležujemo čistilnih akcij v zadnjih letih, pa vseeno opažamo, da teh vrečk praktično v naravi ni več. In to je dejstvo. Tisti, ki je bil na akciji Očistimo Slovenijo, bo verjetno pritrdil, da je velika, velika težava in bistveno večji problem s plastenkami, bistveno večji problem je z drugimi odpadki in da so vrečke praktično zanemarljiv problem v temu trenutku.

Treba se je zavedati, da tudi vsi, ki vrečke proizvajajo in tudi prodajajo oziroma dajejo v obtok, skrbijo za to, da se to število dejansko zmanjšuje. In kdor pozorno spremlja, bo tudi ugotovil, da se trgovci temu na nek način prilagajajo s tem, da že zdaj vrečke, s katerimi odnesemo kupljeno blago, zaračunavajo, kar v preteklosti še ni bilo, ampak se je to delilo. Poleg tega pa tudi skozi svoje akcije, ko dajejo v uporabo kupcem vreče, ki so za večkratno uporabo iz tekstilnih mas, pa tudi iz recikliranih

materialov, skrbijo v smislu obremenitve s temi vrečkami. Ne nazadnje se pojavlja ob blagajnah v zadnjem času tudi kartonasta embalaža, ki je v preteklosti nismo opazili.

Pa še en pomemben vidik, ki je v zvezi s temi vrečkami. Vsakdo, ki te vrečke dobi v uporabo za odnos svojega nakupa, jih uporabi v kasnejši fazi tudi za ločeno zbiranje odpadkov, ki jih pridela v svojem gospodinjstvu. Zato tudi teh vrečk v zadnjem obdobju ni več v naravi, kajti te vrečke se na koncu koncev uporabijo zato, da se odpadki odložijo ločeno po tistih zbirnih kontejnerjih. To je predlagatelj na nek način zanemaril. In treba se je vprašati, ali bomo obdavčili tudi vrečke, ki jih ljudje uporabljajo za ločeno zbiranje, se pravi črne, modre in ostale vrečke. Nikjer v tem zakonu ni jasno definirajo, kaj vrečka pomeni. Poleg tega obdavčujemo neko zadevo, ki je že obdavčena. To je verjetno tudi ustavnosporno in ta zakon v nadaljnji poti ne bi dobil niti zelene luči v naši Zakonodajno-pravni službi.

Čudi me tudi intenca predlagatelja, da obdavči praktično vse, tudi tiste vrečke, ki so na nek način razgradljive. To ne gre v kontekst z njihovo osnovno idejo in tudi tu so številke absolutno previsoke, kajti pol evra za vrečko, ki verjetno ne stane niti centa ali pa bistveno, bistveno manj, je enormna številka, ki bo bremenila kupca. Tudi zaračunavanje in obračunavanje tega je verjetno neizvedljivo. To je tudi pripomba trgovinske zbornice, obrtne zbornice, gospodarske zbornice in še marsikoga. Ob tem pa tudi ni upoštevano dejstvo, da je plastična vrečka oziroma polietilenska vrečka dejansko najcenejši material, ki se uporablja za embalažo, da je proizvodnja drugih vrst precej bolj potratna tako z energijo kot z ostalimi tehnologijami.

Po našem mnenju je problematika odloženih plastičnih vrečk na območju naše države tako minorna, da ni treba tega urejati v posebnem zakonu, kajti obstoječi zakoni to rešujejo, treba jih je samo izvajati. Ne pristajamo, da se z dodatnimi obdavčitvami obremenjujejo predvsem kupci, naši državljani, in to z nekim namenom, ki iz tega zakona ni jasno razviden, tudi ni jasno razviden namen pobrane takse, ali gre to za obnovljive vire energije ali gre to za zmanjšanje bremenitev v okolju, tako da dvomim, da bi ta zakon doživel neko pozitivno obravnavo v Državnem zboru. V tem primeru se absolutno strinjamo z mnenjem Vlade, ki pravi, da je predlog zakona sicer dobronameren, ideja gre v pravi smeri, vendar pa je pristop v tem primeru napačen. V naši poslanski skupini se bomo pač odločili po svoji vesti.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Tadej Slapnik bo predstavil stališče Poslanske skupine Zares.

TADEJ SLAPNIK: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi!

V Poslanski Zares – nova politika podpiramo Predlog zakona o omejevanju uporabe nakupovalnih vrečk, ki smo ga v sodelovanju s poslanci in poslankami koalicijskih poslanskih skupin tudi predlagali v zakonodajni postopek. S

predlogom zakona uvajamo okoljski prispevek, ki se obračuna ob vsaki prodaji nakupovalne vrečke, njegov cilj pa je bistveno zmanjšati povpraševanje po vrečkah in spodbuditi k uporabi vrečk za večkratno uporabo ter drugih za okolje manj škodljivih vrst embalaže. Na tem mestu je treba poudariti, da cilj zakona ni zbiranje sredstev z okoljsko takso, ampak je cilj, da se zaradi ustrezno visokega okoljskega prispevka plastične vrečke ne bodo več uporabljale, torej bodo v idealnem primeru prihodki v proračun iz naslova okoljskega prispevka nični. Za razliko od sosednje Italije se predlagatelji nismo odločili za popolno prepoved uporabe plastičnih nakupovalnih vrečk, ki so od vseh nakupovalnih vrečk tudi najbolj obremenjujoče za okolje. Popolna prepoved po našem vedenju ni mogoča zaradi določil direktive Evropskega parlamenta in Sveta o embalaži in odpadni embalaži, ki v 19. členu določa, da države članice na svojem ozemlju ne ovirajo dajanja v promet embalaže, ki izpolnjuje določbe te direktive. Ista direktiva pa dopušča obremenitev z okoljskim prispevkom, zato se zakon poslužuje tega mehanizma.

Predlog zakona smo predlagatelji pripravili tudi v sodelovanju z nevladno organizacijo Ekologi brez meja. Zato mi dovolite, da vas spomnim tudi na njihove argumente k podpori predlogu zakona. V pozivu k podpori Predlogu zakona o omejevanju uporabe plastičnih vrečk so zapisali, da bomo poslanke in poslanci z izrazom podpore in sprejetjem predlaganega zakona pomagali narediti prve korake na prehodu k bolj trajnostnemu ravnanju z omejenimi naravnimi viri. Zakon bo pomagal, da se od recikliranja premaknemo k preprečevanju nastajanja odpadkov, ki pa je tudi po smernicah Evropske unije prvo po hierarhiji ravnanja z odpadki.

Vsako leto na svetu porabimo med 4 tisoč do 5 tisoč milijardami plastičnih vrečk, od tega med 300 do 600 milijonov v Sloveniji. To pomeni vsaj 150 vrečk na osebo letno. V povprečju posamezno vrečko zavržemo že po 20 minutah uporabe. Tudi zato se za letno proizvodnjo plastičnih vrečk v Sloveniji porabi kar 5 milijonov litrov nafte. Med bistvenimi argumenti, zakaj so plastične nakupovalne vrečke problematične in škodljive za okolje, pa izpostavljamo, da plastične vrečke po ocenah strokovnjakov potrebujejo tudi do tisoč let, da se popolnoma razgradijo. V procesu razgradnje pa razpadejo na vedno manjše delce, ki nase vežejo strupe ter onesnažujejo zemljo, vodo in zrak. Na ta način pa preko prehranjevalne verige vstopajo tudi v človeško telo. Milijarda živali vsako leto pogine zaradi hranjenja s plastičnimi materiali, saj jih po navadi zamenjajo za hrano in zaužijejo, mnoge pa se v plastičnih vrečkah tudi zapletejo in umrejo. Vrečke v morju, rekah, na vejah dreves in ob cestah so motečo za okolico in kvarijo podobo naše dežele. Kemične sestavine, ki se uporabljajo pri proizvodnem procesu, dokazno nepovratno onesnažujejo okolje. Samo zbiranje, prevoz in odstranjevanje plastičnih vrečk pa ustvarja tudi dodatne obremenitve za okolje. V končni fazi pa smo prav potrošniki tisti, ki tudi krijemo stroške tako imenovanih brezplačnih plastičnih vrečk v obliki višjih cen proizvodov, ko kupujemo proizvode.

Primer dobre prakse omejevanja uporabe plastičnih vrečk je Irska, kjer so že leta 2002 uvedli posebno takso na plastične vrečke, ki so jih trgovci brezplačno delili pri blagajnah. Za nakup ene vrečke je bilo po sprejetju zakona treba plačati 0,33 evra. Ob uvedbi takse pa je potekala tudi intenzivna promocijska kampanja proti uporabi plastičnih vrečk. Rezultat zakona je bil odličen, saj je v nekaj tednih delež uporabe plastičnih vrečk padel kar za 94 %. Kljub začetnemu nasprotovanju s strani trgovcev so v letih uporabe zakona po večini vsi postali veliki zagovorniki in promotorji neuporabe plastičnih nakupovalnih vrečk. Irska je danes tudi zaradi tega, zaradi same zmanjšane uporabe plastičnih vrečk veliko bolj čista dežela. Prihodki iz takse na plastične vrečke se na Irskem stekajo v poseben sklad, ki ga imenujejo Sklad za varstvo okolja, ki je namenjen podpori izvajanju projektov na področju varstva okolja. In prav po vzoru Irske je pripravljen tudi Predlog zakona o omejevanju uporabe plastičnih vrečk, ki ga obravnavamo danes.

Na tem mestu pa je treba opozoriti tudi na dejstvo, da smo predlagatelji zakona, preden smo se odločili za vložitev zakona, to je v preteklem letu, pristojnemu Ministrstvu za okolje in prostor predlagali, da uredbo o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi nastajanja odpadne embalaže ustrezno spremeni in dopolni tako, da uvede ustrezno višje dajatve, ki bodo imele omejevalni učinek pri proizvodnji in uporabi embalaže. V tistem predlogu smo se zavzeli za celovito omejevanje uporabe embalaže in ne samo plastičnih nakupovalnih vrečk. To bi namreč prispevalo k zmanjšanju količine proizvedenih odpadkov z očitnimi pozitivnimi učinki. Prepričani smo, da je eden od razlogov za neučinkovitost sedanje stanje obdavčitve embalaže na podlagi vrednosti, ki jih določa uredba o okoljski dajati za onesnaževanje okolja zaradi nastajanja odpadne embalaže. Trenutna obdavčitev je zgolj zaznavna za embalažo, narejeno iz PVC, medtem ko je za vso ostalo embalažo zgolj simbolična. Država od te ostale embalaže zbere borih 400 tisoč evrov letno. Kot primer gre navesti brezplačne nakupovalne vrečke. Te so glede na njihovo povprečno težo sedaj obdavčene zgolj z 4,5 milijoninke evra, se pravi 0,0000045 evra. Torej praktično nič. Drugače rečeno, da se pobere en evro davka na embalažo z naslova nakupovalnih vrečk, je treba zbrati kar 217 tisoč 865 vrečk za 1 evro. Zato smo predlagali, da se davek na takšno embalažo dvigne tako, da bi se s tem spodbudilo k bolj racionalnemu in okolju bolj prijaznemu ravnanju z embalažo. Ker se navkljub večkratnim pobudam in predlogom na Ministrstvu za okolje in prostor niso odzvali na našo pobudo, smo poslanci Poslanske skupine Zares in SD vložili predlog zakona, ki ga je podpisalo preko 30 poslancev in poslank. In šele po tem smo na ministrstvu zbudili ustrezno zanimanje za naše predloge in v začetku tega leta tudi povsem konkreten dogovor in zagotovilo, da bodo še pred sprejetjem zakona pripravili ustrezne spremembe dveh uredb, s katero se bodo nadomestile predlagane rešitve zakona, ki ga danes obravnavamo. Na srečanju z ministrom Žarničem smo se predlagatelji zakona z ministrom strinjali, da je uporabo nakupovalnih vrečk treba omejiti in da je

načinov za to več : ali z novim zakonom ali s spremembo dveh uredb, ki urejata to področje. Takrat smo se tudi dogovorili, da bomo predlagatelji nadaljevali s pripravo predloga zakona, pri kateri bosta podpora zagotovili tudi Ministrstvo za okolje in prostor ter Ministrstvo za finance. Na Ministrstvu za okolje in prostor pa so se tudi zavezali, da bodo pripravili ustrezno časovnico in vsebino sprememb dveh ključnih uredb s tega področja. Predvsem zaradi dejstva, da danes, ko obravnavamo predlog zakona v prvi obravnavi, še niso sprejete ustrezne uredbe, ki bi zakon ustrezno nadomestile, še več, niso pripravljene in javnosti predstavljeni niti njihovih osnutki, zaradi teh dejstev v Poslanski skupini Zares – nova politika menimo, da je treba s postopkom sprejemanja zakona nadaljevati in ga v sklopu druge obravnave tudi ustrezno dopolniti ter upoštevati pripombe in predloge zainteresirane javnosti. Če in ko se bodo uresničile napovedi ministra za okolje, da bo ministrstvo še pred sprejetjem zakona sprejelo ustrezne uredbe, s katerimi bo možno hitreje omejiti uporabo plastičnih nakupovalnih vrečk, šele takrat se bomo v Poslanski skupini Zares – nova politika odločali o tem, ali je smiselno z glasovanjem proti zakonu omogočiti umik zakona iz postopka sprejemanja. Danes teh zagotovil Državni zbor še nima, zato predlagamo, da predlog zakona pošljemo v drugo obravnavo in s tem okrepimo tudi potrebno javno razpravo o problematiki nakupovalnih vrečk, pa tudi širšo razpravo o ravnanju z odpadno embalažo in komunalnimi odpadki v celoti. Priznati moramo, da v primeru sprejemanja uredb na pristojnem ministrstvu te prepotrebne razprave v javnosti ne bi bilo oziroma bi jo opravljali v drugem kontekstu, kot smo ja na primer lansko leto v približno tem obdobju, ko smo zaradi neučinkovitega izvajanja politik ravnanja z odpadki na zahtevo Računskega sodišča in predlog mandatarja razpravljali o zamenjavi zdaj že bivšega ministra za okolje in prostor Karla Erjavca. Erjavec, naj spomnim, se je takrat v njemu znani maniri, prostodušno naročeval iz problematike ravnanja z odpadki, ko se je spraševal, ali je res odgovoren za vsako kanto smeti v Sloveniji.

Čas je, da tudi Slovenija začne s preprečevanjem nastajanja nepotrebnih odpadkov. To je tudi eno od bistvenih sporočil zakona. Zato bomo v Poslanski skupini Zares – nova politika podprli predlog sklepa, da je zakon o omejevanju uporabe nakupovalnih vrečk primeren za nadaljnjo uporabo.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil gospod Janez Ribič.

JANEZ RIBIČ: Spoštovani gospe in gospodje!

Predlog zakona o omejevanju uporabe nakupovalnih vrečk je dobrodošla osvežitev v zakonodajnem postopku Državnega zbora in je spoštovanja vredna gesta do varovanja našega okolja v smislu zmanjševanja onesnaženosti z nerazgradljivimi plastičnimi vrečkami.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke spoštujemo nameri predlagateljev zakona, ki so se odločili zoperstaviti nerazumnemu

povečanju števila plastičnih vrečk ter navadam, bolj rečeno, razvadam sodobnega potrošnika. Zaenkrat vse lepo in prav. Vendar pa je nekoliko nelogičen način, na katerega se je pristopilo k reševanju tovrstne problematike brez celovitih analiz in učinkov na gospodarstvo, na okolje, na porabo naravnih virov in ostalo. V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke menimo, da se je tovrstne problematike treba lotevati bolj premišljeno, ne zgolj parcialno, temveč celovito na sistemski ravni. Pa kar preidimo h konkretnim zadevam v zakonu.

Prva stvar, ki nas je zbudila v oči, je dejstvo, da se okoljski prispevek plača za vse vrečke, ne glede na material, iz katerega so izdelane, tudi za vrečke iz tekstila ali papirja. Razlika je zgolj v višini okoljskega prispevka. To pa je že v osnovi v nasprotju z namenom zakona, ki naj bi spodbujal uporabo vrečk za večkratno uporabo, kar vrečke iz tekstila, ki so bolj vzdržljive, nedvomno so. Na primer, irski model, katerega predlagatelji največkrat omenjate, se nanaša zgolj na plastične vrečke, zato je nekoliko nerazumljivo, da so po tem zakonu z visokim prispevkom dopolnjene tudi vrečke iz drugih organskih materialov.

Naslednja stvar, ki nas je zmotila, je dejstvo, da z uveljavitvijo tovrstnega zakona lahko pride do izrazitega podvajanja dajatev na embalažo, med katere spadajo tudi vse nosilne in ločevalne vrečke. Trenutno trgovci in vsi ostali subjekti, ki na primer vrečko dajo v promet, že plačujejo embalažnino in okoljsko dajatev za onesnaževanje okolja, prvo družbi za ravnanje z odpadki, drugo v državni proračun. S temi dajatvami se zagotavljajo sredstva za ravnanje z odpadno embalažo. Ob tem velja omeniti, da je višina embalažnine trenutno določena pri 112 evrov na tono oziroma 11 centov na kilogram, medtem ko bi predvideni okoljski prispevek za eno vrečko znašal kar od 20 do 50 centov. To bi pomenilo dodatno finančno obremenitev potrošnikov, ki že sedaj, kljub temu da sta embalažnina in okoljska dajatev strošek trgovca in nista prikazani na računu, ti dve dajatvi plačujejo, saj trgovci njihovo ceno vključijo v ceno proizvodov, za katere so te vrečke namenjene. To so tako imenovane ločevalne vrečke. Mimogrede, zakon tudi ne opredeljuje ločevalnih in nosilnih vrečk, kar prinaša precej nejasnosti, saj ne vemo, ali se okoljski prispevek nanaša na vse vrečke, tudi ločevalne, ki se uporabljajo pri nakupu sadja in zelenjave, ali zgolj za tiste, ki so potrošniku predane na blagajni. To lahko privede do tega, da bi se ljudje začeli posluževati brezplačnih ločevalnih vrečk, namesto nosilnih, kar uporabe plastičnih vrečk ne bi zmanjšalo, saj bi to trgovce spodbudilo k še bolj agresivni predaji brezplačnih ločevalnih vrečk, kar bodo počele že tako preobremenjene blagajničarke, na katere predlagani zakon že tako ali tako prelaga največje breme težavnega komuniciranja s kupci. Tudi namenska uporaba sredstev, pridobljenih iz okoljskih prispevkov na osnovi tega zakona, je vprašljiva rešitev, saj je zelo vprašljivo, na kakšen način bi se lahko pridobljena sredstva preusmerila za nepovratne finančne spodbude oziroma stroške, določene s tem zakonom. Takšna ureditev tudi nasprotuje konceptu integralnega proračuna, ki določa, da se vsi proračunski prejemki porabljajo za

vse proračunske izdatke, kar preprečuje, da bi bili nekateri neposredni proračunski porabniki upravičeni do že v naprej rezerviranih proračunskih sredstev.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke smo mnenja, da je treba dobro pretehtati, ali želimo nadaljevati s postopkom sprejemanja tega zakona, saj bi po našem mnenju negativni učinki, ki bi nastali z uveljavitvijo zakona, preseglili pozitivne učinke. To pa nikakor ne pomeni, da se s problematiko zmanjševanje in recikliranja embalaže ni treba ukvarjati. Vsi se zavedamo, da je embalaže za enkratno uporabo, ne glede na to, ali gre pri tem za plastične vrečke, plastične steklenice ali ostalo embalažo, enostavno preveč. Nujno je treba okrečiti ukrepe na področju predelave odpadne embalaže in ostalih komunalnih odpadkov predvsem s pospešenim ustanavljanjem regijskih centrov za ločevanje odpadkov, sočasno pa je treba sprejemati ukrepe za načrtno zmanjševanje uporabe embalaže. Najprej je treba delež predelanih komunalnih odpadkov s 24 % dvigniti na najmanj 50 %, s čimer bi se količina trajno odložljivih odpadkov močno zmanjšala, s ponovno uporabo predelanih snovi pa bi se posredno zmanjšala tudi uporaba naravnih virov. Vse to je po mnenju poslancev Slovenske ljudske stranke mogoče storiti že z doslednim izvajanjem obstoječe zakonodaje oziroma z njeno implementacijo – predvsem uredbe o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo in uredbe o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi nastajanja odpadne embalaže. Po našem mnenju se mora področje ravnanja z embalažo in njeno omejevanje reševati na sistemskem nivoju z upoštevanjem vseh pozitivnih in negativnih učinkov tako za gospodarstvo kot tudi za okolje in za življenje ljudi. Zato v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke pozivamo Vlado Republike Slovenije, da pripravi analizo uporabe embalaže in predelave odpadne embalaže, tudi plastičnih vrečk, ter sama v podzakonske akte vključi rešitve, ki bodo sledile namenu in ciljem predlaganega zakona. Po našem prepričanju je le tako mogoče zagotoviti ustrezno reševanje problematike, prekomerne in ponovne uporabe embalaže, saj morajo biti ti ukrepi usmerjeni v zmanjšanje vseh vrst embalaže, ne le plastičnih vrečk, ki predstavljajo le nekaj odstotkov vse odpadne embalaže. Poslanci Slovenske ljudske stranke predlaganega zakona vsaj v takšni obliki iz vseh navedenih in argumentiranih razlogov ne podpiramo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev. Prva ima besedo Cvetka Zalokar Oražem.

Izvolite.

CVETKA ZALOKAR ORAŽEM: Hvala lepa za besedo. Spoštovani kolegi in kolegice!

Jaz bom, kot ste rekli nekateri, odločila v zvezi s tem po svoji vesti. In ta vest mi je narekovala tudi to, da sem bila med sopodpisnicami tega zakona. Vem, da gre za en majhen segment, morda tudi za marginalno zadevo v teh časih, vendar pa sem prepričana, da je treba tudi o tej stvari govoriti

in da tudi takšne razprave v tem prostoru lahko prispevajo veliko k temu, da se stvari v prihodnje popravijo. Lahko ugotovimo, da smo v zadnjih letih naredili napredek. Nekaj so prispevali trgovci, ki so tudi potrošnikom ponudili okolju bolj prijazne vrečke, ki so trajne in za večkratno uporabo, nekaj smo najbrž prispevali sami, sem pa prepričana, da marsikaj moramo narediti, kajti enostavno gre za vprašanje oziroma dejstvo, da je teh vrečk v naravi še vedno preveč. Jaz se ne strinjam s tistimi, ki pravijo, da tega ni. Mislim, da je še vedno tega zelo zelo veliko. In to mi daje tudi odgovor na vprašanje, ali je res to, kar je bilo rečeno, da imamo to že več ali manj urejeno. Če imamo urejeno, potem nimamo dovolj konsistentno. Predvsem se mi zdi, da kot potrošnica, ki to vsakodnevno spremljam, takšnih vrečk enostavno brezplačno ne smem dobiti. To je tisto, kar je zapisano na nek način nam na kožo. Če je nekaj zastoj, potem se to kar jemlje, in to se je dogajalo in je bilo na blagajnah prisotno. Mi imamo nekaj težav še v zvezi s tem. Jaz sem prepričana, da tudi tisto, kar smo danes ugotavljali, da je lahko še problem. Sadje, ki ga dajemo v te vrečke, je možno razrešiti tudi na druge načine. Zato tudi to ne more biti vzrok, da rečemo, ker moramo pa to še pustiti, ker tam naložimo pomaranče notri, pri sadju, pa jih potem sami stehamo, pa ne bomo nič naredili. Morajo biti rešitve tudi za to. Ne nazadnje samoplačniška blagajna je še vedno taka, da je v eni od trgovskih verig ne moreš uporabiti drugače, kot da naložiš tisto, kar si kupil, v plastično vrečko, in to v tisto najbolj nevarno naravi ali pa najbolj problematično. Zdi se mi enostavno, da bo treba kaj narediti. Zato bom glasovala za to, da gre zakon naprej in da se vmes kaj zgodi. Če bo kdo vmes pripravil rešitve, potem bo to toliko bolje, ki bodo konsistentne. Prav gotovo pa rezultati, ki so jih danes že navajali kolegi, dajo vedeti, da tukaj je moč kaj narediti in da najbolj odreagiramo takrat, kadar smo neposredno udeleženi kot potrošniki, ne da za nas to vrečko nabavi trgovec in jo pač plačamo posredno, ne direktno, in da to občutimo na svojem lastnem žepu. Takrat se bomo začeli spraševati in ta cena mora biti takšna, da se bomo enostavno vrnili nazaj, kar nam danes že mnogi dopovedujejo, ponovno moramo postati bolj skromni, bolj preprosti. V trgovino je treba iti z drugakšnimi stvarmi, s cekarji in tako naprej, to, kar je bilo včasih smešno, danes postaja vsakodnevno in videno. Tako da stvari se spreminjajo. Jaz tukaj ne bi rada trdila, da se ni nič zgodilo, moramo pa mi dati temu še nove pospeške. Ne samo pri vprašanju tega. Jaz si želim, da bi ministrstvo odprlo vprašanje na določenih segmentih celotne embalaže, ki prav gotovo tudi v Sloveniji nima še dovolj ustreznih odgovorov in rešitev. Tukaj me tudi skrbi, da imamo cel kup nekih ovir, za katere trdimo, da so zaradi evropskih direktiv. In vidimo, če je res tako napisano v direktivah, ker v zadnjem času smo večkrat že opazili, da nekateri zelo kreativno berejo evropske direktive in jih, bom rekla, na način nam tudi predstavljajo, ki ni vedno konsistenten z originalnimi teksti. Če je to res, potem imamo tukaj ovire in je treba neke stvari spremeniti. To, da mora iti to avtomatsko v integralni proračun in da mi pravzaprav sploh ne vemo, niti se kaj dosti s tem ne ukvarjamo, tako ali tako je del enega velikega

žaklja, ni dobro. Še posebej zato, ker morajo to Slovenijo čistiti prostovoljci. In prostovoljci morajo organizirati neke akcije in nas oni v to navajati, medtem ko tisti, ki za to dobi denar, to je pa država, ki je pravzaprav izjemno nekreativna, neinovativna in pušča stvari, da gredo svojo pot. Moramo priznati, da pravzaprav na tem področju država, predvsem pa tudi ministrstvo je doslej pokazalo absolutno premalo ustvarjalne vloge, da bi pravzaprav naredili tisto, kar bi lahko, in tako prispevali svoj del k urejanju, zmanjšanju te zadeve. Moram reči, da je prav, da danes še enkrat ponovimo, zame, če je vse to točno, je fascinantno, fascinanten podatek, da za en evro zbrane takse ali davka, če tako rečemo, je treba 217 tisoč vrečk kupiti, da država dobi en evro take dajatve. Če je to res, potem smo sami sebi lahko v posmeh, vsi, zdaj, če je bil podatek točen, jaz upam, da so se ga lotili z matematično natančnostjo, potem je to, kar sem rekla, dejstvo, ki kaže na to, da enostavno ne mislimo resno. Jaz seveda upam in želim, da bodo res na Ministrstvu za okolje pristopili k temu, kar so rekli. Moram reči, da sem zelo skeptična glede njihovih uredb. Dve leti že čakam na spremembo uredbe, kot je bilo rečeno, v zvezi s prevozi v naravi, s temi prevozi motornih sank in podobnih zadev. Po dveh letih pa so žal ugotovili, da bo treba spremeniti zakon. Tako je letos minila še ena sezona, ko so se lahko vsi nekontrolirano vozili po slovenskih hribih, gozdovih, Pohorju in podobno. Mi pa tu kot v posmeh kot neki klovn sedimo in čakamo. Jaz se enostavno bojim tega, kadar mi rečejo na Vladi, saj je vse v redu, saj je dober namen, saj podpiramo vsebino, ampak mi bomo pa to boljše pripravili s podzakonskimi akti, še posebej, kadar je to podzakonski akt, je to lahko zelo, zelo raztegljiv pojem. In če bo to narejeno, jaz mislim, da bo zakon z veseljem tudi umaknjen, če bo že vmes v fazi procedure, če bomo ugotovili, da je napredek. Mislim, da smo predlagatelji ravnali korektno, spodbudili neko zadevo, ki je tudi v kontekstu nekih takšnih razmišljanj, ki jih je treba razvijati v teh časih, ne samo z vidika okolja, tudi z vidika nekaterih drugih naših ravnanj. Jaz bom seveda po svoji vesti absolutno glasovala za to, da gre zakon naprej. Mislim, da ga lahko tudi dodelamo v kakšnih točkah, ki so se danes ali pa se bodo v razpravi še pokazale za sporne ali pa pomanjkljive. Jaz mislim, da lahko dosežemo pozitivne učinke.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Besedo ima gospod Franc Pukšič.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa. Kolegice in kolegi!
Danes je sredo, 2. marec, ura 20.30, začeli pa smo z delom zjutraj ob devetih. Državljanke in državljani, ki nas spremljajo in gledajo prek televizijskih ekranov, se bodo verjetno vprašali: "Jebentiš, kaj pa so ti poslanke in poslanci danes dobrega naredili za nas? Kaj dobrega?" Pravzaprav bi lahko ugotovili, da danes vladna koalicija nastopa v svojstvu ene izmučene, uboge, majhne opozicije, ki nikoli pravzaprav nima možnosti medijskega nastopa. Tako je izgledala danes razprava predsednika Boruta Pahorja v zvezi s tako imenovanim, kaj pa jaz vem, predvollilnim programom, ni sicer čas, da bi danes o tem govoril, ampak danes bi moral poročati, kaj vse je bilo

narejeno na konsolidaciji javnih financ, kaj vse je bilo narejeno na strukturnih ukrepih, koliko in kaj vse je po dveh letih in nekaj boljše tem državljanom in državljanom. In vse to je predsednik Vlade in vladna koalicija zapakirala na koncu ob pol devetih v plastične vrečke. In to tako, da ne bi iz teh plastičnih vrečk preveč smrdelo. Ampak zelo zelo smrdi. Tako zelo, da izboljšanja pogojev za delovanje podjetij več ne rabite pripravljati, pa ne sprejemati, ker v glavnem bodo tako ali tako vsa podjetja skoraj crknila. In glede plačevalne discipline oziroma nediscipline, ja, pred dvema letoma in pol, ko smo na to opozarjali, ko smo hoteli konkretne stvari, se ni zgodilo.

Sedaj na koncu pa o plastičnih vrečkah, iz katerih bi radi naredili predstavo, kot da je to rešitev za mojo domovino. Ni, kolegice in kolegi! Sploh ne takšna parcialna in sploh ne tako, kot se jo lotite. Največja poslanska vladna skupina pride z nekim predlogom, ki sploh ni usklajen znotraj koalicijskih partnerjev. Niti to. Niti podpore s strani Vlade nimate. Iz koga, pri milem bogu, se delate norca? In zakaj tem državljanom in državljanom kradete še ta čas, denar, elektriko, energijo in tako dalje, ki bi ga lahko uporabili za kaj bolj pametnega. Enostavno povejte, da nimate vizije, da so vam ostale samo še plastične vrečke in da je to čisto vse, kar vam je ostalo še v tem času, dokler se boste s temi vrečkami sprehajali gor in dol po oblasti in po Vladi. Čas je, da bi s temi plastičnimi vrečkami državljanke in državljani prišli sem in bi Vladi to nataknil na glavo, da bi jim naredili tiste okice, pa odprtino za dihanje, ne da bi jih zadušili, bog ne daj, in da bi jim pokazali, v katero smer je treba odkorakati. Odkorakati s smeri upravljanja te države, ker pač te države ne upravljate. Če bi prišli s sistemskim zakonom, kjer bi se lotili celotne plastike, celotne plastične embalaže, kot je bilo s strani nekaterih kolegov, koalicijskih, opozicijskih, vseh nas poslank in poslancev že povedano, bi to bilo smiselno, dobronamerno, potrebno in tako dalje. Res je, da je te svinjarije v državi preveč in da bi z omejevanjem oziroma s prepovedjo tega prešli na uporabo steklene embalaže, na uporabo, kot je moj kolega prej rekel, cekarjev, to, kar je včasih tudi bilo, platnenih ali kakršnihkoli vrečk, če hočete, šibnatih, ličnatih in tako dalje, in bi to bilo trajnostno v okviru tudi, če hočete, obrtniškega dela, kar je žal zamrlo, pa vendarle bi se mogoče ponovno izpostavilo, in bi tudi iz tega kdo kaj zaslužil, naredil in tako dalje. To bi bilo smiselno. Ne pa, da smo pri 2. točki danes obravnavali delo na črno in to medsosedsko pomoč. Če bi sosed iz ličja cekar naredil in ga dal sosedu, da ne bi onesnaževala te moje države s temi plastičnimi vrečkami, potem bo pa že inšpektor priletel in ga bo kaznoval ne vem s čim in kako. In še hujše bo, še v stanovanje da ti vdrejo takrat, ko se bo šel tuširati ali kaj jaz vem kdaj. Skratka, dan je zavožen. In z današnjim dnem, z vsemi temi tremi temami, s katerimi smo se ukvarjali, ste pokazali državljanom in državljanom, da ne obvladate niti tega več, s čim bi prišli pred državljane, da bi vsaj poskusili jim kaj povedati in dati vsaj malo upanja.

Kolegice in kolegi, bolj resne teme so. Zelo resno bi se morali pogovarjati. Obrtniki so zagrozili s tem, da bodo ves denar pobrali z bank. Kaj vse nas za tem še čaka? Odgovornost na tem je vaša.

Ampak vsaj sprejmite jo tako, da rečete: "Ne znamo, ne zmoremo in gremo domov." Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Kot ste najbrž opazili, gospod Pukšič, sem vas tokrat pustil čisto pri miru. In to zaradi tega, ker za vsebino in kulturo svojega nastopa odgovarja vsak sam.

Besedo ima gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik!

Ja, v tej dvorani govorimo o pomembnih, malo manj pomembnih pa tudi o takšnih temah, ki sploh niso pomembne. Dostikrat bi se morali vprašati, ali je to pomembna tema, ko se igra pinkponk žogica v tej dvorani. Ampak pustimo, jaz mislim, da je tudi ta tema še kako pomembna za Slovenijo, za prebivalce, ki v njej živimo. Jaz moram reči, da se je težko o tem odločiti, ali je ta zakon primeren za nadaljnjo obravnavo ali ni. Moram reči, da smo dobili kar precej informacij. Jaz mislim, da so poslanske skupine obiskali tudi predstavniki trgovske zbornice, da so bili v poslanski skupini predstavniki proizvajalcev, da so bili iz gospodarske zbornice in so nam natrosili kar nekaj podatkov. Zdaj pa se je treba odločiti, ali mi želimo s tem zakonom v glavnem urediti, da bo Slovenija bolj čista, kot je. Jaz bom rekel takole. Če bi v svojih glavah razrešili Slovenci oziroma mi vsi, da je treba ta material sortirati in da ga je treba pozneje tudi reciklirati, potem verjetno vseh teh problemov ne bi imeli. Že prej sem pri stališču poslanske skupine omenjal, da komaj 10 % odpadnih vrečk, ki jih reciklirajo v Sloveniji, je iz Slovenije, vse ostalo pa je uvoženo iz drugih držav. Te vrečke so iz polietilena, ne iz polivinilklorida in se mi osebno tudi postavlja vprašanje, ali je res ta vrečka tako zelo strupena. Na to bi mi verjetno vedeli odgovoriti strokovnjaki, ki pa nekako zatrjujejo, da ni tako. Pa nisem zagovornik proizvajalcev vrečk, da me ne bi kdo narobe razumel. Okoljski prispevek ni majhen. In če si ga preračunamo, je to zajeten denar. In kdo bo zopet to plačal? Ve se, potrošniki. Jaz bi rad povedal, na primer, da se iz enega kilograma mase proizvede 400 vrečk, da je proizvodna cena po zagotovitvah proizvajalcev 2 evra. Če 400 vrečk primerjamo z zneskom, ki je predlagan za okoljsko dajatev, pridemo do 200 evrov. Teh 200 evrov bodo morali plačati potrošniki, to pa so Slovenke, Slovenci in tisti, ki kupujejo v Sloveniji. Polietilenske vrečke menda v svetu predstavljajo le 1 % plastike, tako da ni to tako zastrašujoč podatek. Bolj je zastrašujoče, kako s to surovino, s tem odpadkom mi ravnamo. Bega me tudi podatek, da prepovedujejo vrečke ravno v nerazvitih državah, pa je tukaj Bangladeš, Ruanda, Kitajska, južna Afrika itd. V Evropi pa je edina država, ki je do sedaj to uvedla, Italija. Vemo pa, da se Italija tako ali tako utaplja v odpadkih. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod mag. Franc Žnidaršič. Ga ni, ne bo razpravljajal.

Gospa Breda Pečan, izvolite.

BREDA PEČAN: Hvala lepa.

Jaz osebno zakona ne bom podprla, in sicer zaradi tega, ker je to zakon, ki je tako nomotehnično kot tudi vsebinsko, gledano tudi s stališča odnosa do evropske direktive, zelo slabo pripravljen. Jaz sicer razumem dejstvo, da so ga pripravljali ekologi brez meja, da so to neprofesionalni ljubitelji okolja in ljudje, ki želijo okolje zavarovati, vendar pa istočasno odgovornost ljudi, ki so bili pobudniki vložitve tega zakona, je, da bi se morali pred tem vendarle posvetovati vsaj z Zakonodajno-pravno službo, ki jo imamo vendarle tukaj v Državnemu zboru, da bi opozorila na celo vrsto pomanjkljivosti tega zakona.

Po moji oceni, vendarle imam zdaj za seboj že deset let poslanstva v Državnemu zboru, tega zakona z amandmaji praktično ni možno popraviti. Ampak dobro, jaz razumem intenco, ki je bila tudi s strani predlagatelja oziroma prvopodpisanega in tudi predstavnika Zaresa povedana, da je bilo to orodje, s katerim so izvajali pritisk na ministrstvo, da bi s spremembo uredbe o plastični embalaži, mislim, da se tako imenuje, dosegli to, da bi se diferencirale plastične vrečke od ostale plastike. Je pa bil njihov uspeh dokaj kilav. Zakaj, vemo več ali manj vsi tisti, ki imamo stike z Ministrstvom za okolje in prostor, vendar so se v zadnjih dveh mesecih na tem ministrstvu stvari močno spremenile in prepričana sem, da njihovo zagotovilo tukaj prisotnega državnega sekretarja in generalne direktorice Direktorata za okolje, da bo v marcu že pripravljena spremenjena uredba, pri kateri bomo lahko tudi aktivno sodelovali, tako da bomo dosegli izboljšave, ki bodo dale možnost za pospešitev vzgoje prebivalstva v smeri, da se bodo izogibali uporabi plastičnih vrečk, kot prvo, in kot drugo, da bodo plastične vrečke uporabljali večkrat – tudi za namen ločenega zbiranja odpadkov, da bodo na koncu vseh koncev vrečke končale v zabojskih za ločeno zbrano embalažo, od koder bodo lahko končale tudi ponovno v obliki vrečk. Ker trditev, da vse vrečke ali pa zelo veliko vrečk konča v naravi, vsaj v Sloveniji že nekaj časa ne drži več.

Celo direktor Urada za podnebne spremembe mi je zadnjič zagotovil, da se je opazno zmanjšala, se pravi, da je skoraj zanemarljiva količina vrečk ob vodotokih, na drevesih, na grmovju in tako naprej. Razlogov za to je več. Eden od teh razlogov je zagotovo ta, da je količina ločeno zbrane plastične embalaže, skupaj z vrečkami, v Sloveniji v zadnjih desetih letih zrasla od nič že v povprečju na okoli 30 %. Tako je veliko zlasti teh nosilnih vrečk, tistih, ki jih kupimo pri blagajni, ker nikjer več niso zastoj, je večina iz 90 % reciklirane plastike. Se pravi, da se te vrečke ponovno vračajo v vrečke, ki jih dobimo kot nove v trgovini.

Treba je tudi pritisniti na trgovce, da se ne bi dogajalo to, kar se je do prekratkih dogajalo, da ti pri blagajni blagajničarka ponuja ločevalne vrečke, kot se temu reče, ampak se te vrečke, bom rekla, na zahtevo dajo kupcu. In to je že učinek opazen. S tem da je možno tudi pri tistih predmetih, tistemu blagu, ki ga sami polnimo v vrečko, napisati opozorila "ne uporabljajte ločevalnih vrečk, če to ni nujno potrebno". Jaz moram reči, da smeri, kako se lahko marsikaj naredi, da lahko uporabo vrečk z mehкими, predvsem vzgojnimi, metodami zmanjšamo, je veliko in zagotovo s tako visokimi

cenami, tukaj se moram pridružiti kolegu Jurši, ki je izračunal zelo enostavno, da kilogram plastičnih vrečk, ki bi bile obremenjene s 50 centi takse, bi stal 200 evrov. To ni majhen denar. S tem da so sedaj nosilne vrečke pri blagajni med 6 in 9 centov, bi to pomenilo skoraj 10-kratno do 5-kratno podražitev. Ali želimo takšne stvari delati? Jaz mislim, da bi bilo smotno, da verjamemo ministrstvu, da bo uredba pripravljena tako, kot je treba, da bo tudi točkovanje, teža obremenitve plastike, ki se uporablja za proizvodnjo vrečk, dovolj visoka, vendar ne tako visoka, kot je ta, ker jaz mislim, da je to res pretiravanje. Nazadnje bi opozorila še na nekaj. Mi o vrečkah govorimo, kot da je to edini plastični odpadni material, ki ga najdemo tudi v naravi, se pravi, da se ne zbira ločeno, se ne pospravi in ponovno predela, pozabljamo pa na celo vrsto drugih plastičnih materialov, ki končajo v okolju, od plastenk, samo tisti, ki živimo ob morju, pa gremo ob obali na sprehod, pa pogledamo, kaj nam prinaša morje. Ribiči uporabljajo za spravljanje ulova stiropor, torej zabožčke iz stiropora, opustili so nekdanje klasične zaboje, plastične zaboje, ki so bili stokrat lahko uporabljeni, ti zabožčki iz stiropora se drobijo in končajo v morju. Vprašajmo se, zakaj pa ne prepovemo ali močno ne obremenimo takšnega stiropornega zabožčka. Pridemo v ribarnico, kupimo 5 kilogramov sardel in zraven tudi vzamemo ta zabožček, ker se lažje nosi in ker se lepo v njem nizka temperatura ohranja. To je šele nevarno za ribe in druge živali, ki živijo v morju, ampak na to ne pomislimo, ker to ni popularno. Jaz mislim, da bi se bilo smotno odločiti, da ta zakon ali zavmemo ali pa, kar bi bilo morda še malo boljše, odložimo odločanje o njem, ko bomo končali razpravo, pa da počakamo na uredbo in da kritično ocenimo, ali je ta uredba v skladu s cilji, ki so si jih predlagatelji pri pripravi tega zakona zastavili. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Matevž Frangež. Pripravi naj se Anton Urh. Za njim je na vrsti mag. Borut Sajovic.

MATEVŽ FRANGEŽ: Pri tej zgodbi se ponavlja pravzaprav neka druga zgodba, poizkus, da neko stvar premakneš, urediš na bolje, pa ta poizkus naleti na precej nerazumevanja in ležernosti, nezainteresiranosti pomembnega dela administracije.

Mi danes s predlogom tega zakona ne bi bili pred Državnim zborom, če bi takrat, ko smo začeli opozarjati na ta problem, pristojno ministrstvo dovolj zgodaj, dovolj aktivno reagiralo in postreglo s svojimi rešitvami, četudi na ravni podzakonskih aktov.

Jaz upam, da se vsi zavedamo realnosti tega problema. Jaz vem, da je na okoljskem področju problem še marsikaj drugega, tudi stiroporni zabožčki, ki jih uporabljajo ribiči, ampak morda je to tisti najbolj množičen, najbolj očiten, gotovo ne najbolj škodljiv, ampak v zadostni meri škodljiv, da smo ga želeli predlagatelji s posebnim zakonom nasloviti. Ne z nekimi izumi in eksperimenti, ampak z rešitvami, ki so primerjalne z rešitvami v tisti državi, ki je na ta način že pred leti učinkovito zmanjšala uporabo plastičnih vrečk in jih

praktično zaznamovala kot družbeno nesprejemljivo ravnanje. Namen tega zakona je spodbuditi večkratno uporabo tovrstne embalaže, predvsem pa bistveno zmanjšati povpraševanje po vrečkah. Strinjam se, da imamo že danes mnoge pozitivne trende na tem področju, da plastične vrečke nadomešča trajna embalaža iz drugih materialov in da ta zakon predstavlja eno spodbudo, da se tega področja lotimo odločneje. Videli bomo, kaj bo pripravila Vlada. Takrat, ko bomo to videli, bomo lahko ocenjevali, ali ideje in ukrepi iz uredbe približno tako učinkovito, kot je ideja tega zakona, zasledujejo iste cilje. In takrat smo tudi predlagatelji povsem odprti za to, da če ocenimo, da je uredba zadosten ukrep za približno doseganje istih ali podobnih ciljev, lahko tudi zaustavimo zakonodajni postopek. V vmesnem času priporočamo, da gremo s tem zakonom dalje. Zavedam se, da ima nekaj tehničnih pomanjkljivosti, zavedam se, da je treba biti odprt za razpravo o tem, katere tipe embalaže, iz katerih materialov pravzaprav sankcioniramo in omejujemo na podlagi tega zakona. Tukaj imamo nekaj tehtnih opozoril, da morebiti dikcija in koncept, ki smo ga izbrali predlagatelji, ni najbolj optimalen. So pa nekatere države uporabile podobne ali radikalnejše recepte, citirane so bile države tretjega sveta, recimo Bangladeš. Če Bangladeš ne bi prepovedal plastičnih vrečk, bi plastične vrečke glede na gostoto prebivalstva verjetno pokrile Bangladeš. In veste, v razpravi o tem zakonu sem velikokrat slišal ocene o tem, češ, saj pa te vrečke niso tako prisotne v naravi. Jaz sem bil na akciji Očistimo Slovenijo celo dopoldne, do dveh popoldne, in se spomnim, da smo našli kar nekaj teh vrečk v okolju Pohorja, kjer jih praviloma ne bi smelo biti, ker v neposredni bližini ni ravno nekega šoping centra. Pa so bile. In še nevarneje je pravzaprav to, da te vrečke slej kot prej razpadejo. Proizvajalci so nas prepričevali, da to ni problem, da to razpade na izjemno majhne koščke. Te majhne koščke jutri spijete v kozarcu vode. Ali je to problem? Jaz mislim, da je problem. 5 milijonov litrov nafte na leto porabimo za to, da v Sloveniji pokrijemo svoje potrebe po plastičnih vrečkah. Če štejemo, da povprečno gospodinjstvo na mesec porabi 50 litrov nafte za svoj osebni prevoz, to pomeni, da bi se na leto s to nafto vozilo 10 tisoč vozil. Da razumemo razsežnost tega, kar usmerimo kot izjemno dragocen energent, ni nam ravno blizu, ni modern, je pa verjetno danes prisoten kot pogonsko gorivo vseh naših vozil, razen nekaj izjem, za katere vem, da se poslužujejo modernejših, boljših tehnologij, ampak vendarle to nafto porabimo zato, da jutri ta nafta razpade v obliki umetnih snovi, anorganskih snovi, obstane nekje v naravi in slej kot prej se vrne tudi v naša telesa. Zato pozivam vse, ki jim je mar do okolja, ki so zaskrbljeni zaradi teh plastičnih vrečk, pa naj bodo samo priročna nosilna embalaža ali simbol potrošništva, da danes naredimo en korak naprej, spustimo zakon v nadaljnjo obravnavo, ga dodelamo in v vmesnem času čakamo učinkovitih rešitev Vlade. In če bo Vlada s temi rešitvami postregla, bomo prvi, ki bomo ocenili, da ta zakon več ni potreben. Danes po več kot letu in pol, odkar smo pogovore o vrečkah začeli, ocenjujem, da je ta zakon potreben.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Anton Urh. Ne bo razpravljaj. Mag. Borut Sajovic. Pripravi naj se Zmago Jelinčič.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa.

Tudi na področju ravnanja z odpadki in pa odpadno embalažo dejanja štejejo zagotovo več kot pa besede, pravi in pa konkreten, predvsem pa korekten razmislek na to temo. Oba predloga sta dobra, prvi, ki je spodbudil razpravo, še bolj pa drugi in pa dokončna rešitev, za katero sem prepričan, da jo dobimo z uredbo ministrstva, in to na idejni ravni podpiram. Je pa, kot sem že rekel, okolje vedno pomembna tema. Je pa mogoče ena hiba te zakonske rešitve, da bi pri nakupu v vrečke obdavčili prav vse potrošnike, vse kupce. To ni prav, kajti jaz sem prepričan, da 90 % tistih, ki jih bomo obremenili z dajatvijo, bo ravnalo pravilno in si tega želim in bodo to odvrgli na ekološki otok ali v domačo posodo za embalažo. V okolju je treba zmeraj kaznovati tiste, ki vrečko odvržejo. Ne vse povprek, ampak okrepiti sankcioniranje tistih, ki odpadke v okolju odmetavajo in mislim, da je to res tista prava pot. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima Zmago Jelinčič Plemeniti. Pripravi naj se gospa Silva Črnugelj.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa, gospod predsedujoči.

V naši stranki bomo podprli ta zakon, saj smo ga tudi sopodpisali. Res je, da ni najboljši, zagotovo pa bo naredil bistveno več kot tista uredba ministrstva, ki naj bi jo nekaj, nekoč, nekje, nekdo napisal. Kolikor jaz poznam to delo, mislim, da to ne bo nikoli napisano, vsaj ne v tem mandatu, morda kdaj kasneje. Zato je smiselno, da se sprejme zakon, če nič drugega zaradi tega, da se bo na Ministrstvu za okolje in prostor tudi na tem področju začelo kaj delati. Ko se govori, da naj bi ljudje odmetavali vrečke po uporabi v posebej za to določene posode ali pa kakor koli, bodite prepričani, da se kaj takega nikoli ne bo zgodilo. Konec koncev, če pogledamo, kaj se dogaja po gospodinjstvih, vidimo, da se večina organskih odpadkov ali neorganskih odpadkov najprej stlači v eno plastično vrečko, potem se pa vrže v tisti kontejner, ki pač je za določeno zadevo. Celó tako se dogaja, da so redki tisti, ki iz plastične vrečke poberejo steklenice, in to poberejo iz vrečke le takrat, kadar ima kontejner odprtino za steklenico tako majhno, da vrečka ne gre noter. Drugače vržejo vse skupaj, zato je nesmiselno, da se kaj takega počne.

V zvezi s tem bi bilo dobro opozoriti Ministrstvo za okolje in prostor, da je danes že tehnologija na področju ločevanja smeti tako dodelana, v tujini seveda, pri nas ne, da se ne ločuje več večina odpadkov, ampak se to enostavno odpelje, in to naredi stroj z majhno pomočjo tistih, ki upravljajo s strojem. Te mašine ločijo plastične odpadke, kovinske odpadke, papir in organske odpadke. Iz organskih odpadkov delajo kompost, plastične odpadke briketirajo in jih potem pošljejo v nadaljnjo predelavo, ostalo pa tudi v ustrezna

zbiralna mesta oziroma tja, kamor tisti določen segment odpadkov sodi.

Treba je povedati, da so Italijani sprejeli takšen zakon. Res, da je bil malo boljše napisan, ampak v redu. Tudi ta zakon je pametno, da se sprejme, pa naj potem ministrstvo ta zakon nadgradi s tistimi rešitvami, ki bodo popravile slabe konceptualne rešitve v tem zakonu. V Avstriji že nekaj let poteka razprava o tem, ali je treba prepovedati plastične vrečke, in če pogledamo, je bilo marca leta 2009 64 % prebivalcev Avstrije za popolno prepoved plastičnih vrečk in 28 % proti temu. Konec lanskega leta je bilo za popolno prepoved plastičnih vrečk v Avstriji že 73 % prebivalstva. Tendence v Evropi gre naprej. Res je, da je Evropski parlament sprejel neko direktivo leta 1994, vendar je bila ta direktiva približno tako slaba, kot je ta zakon. Pa vendar jo je Evropa sprejela, to se pravi, mirno lahko sprejmemo tudi ta zakon. Evropa v veliki meri tudi štiti določene proizvajalce plastične embalaže, kajti vedeti je treba, da pri nas ne toliko, zunaj pa je to velik biznis. Mislim, da je smiselno, da se obdavči tistega, ki bo vzel plastično vrečko in v njej prenašal tisto, kar bo nakupil. Treba je vedeti, da velike firme že imajo svoje vrečke, ki so za daljšo uporabo. Imamo papirnato embalažo in če se spominjam jaz v svojo mladost, so tudi solato zavijali v enostaven časopisni papir, ki je zelo hitro razgradljiv, in nikomur ni bilo nič hudega. Zdaj je pa to, kar ne vem, kaj, umazano, sporno, nevarno, barve so se tudi spremenile, svinčevih oksidov ni več v teh tiskarskih barvah, ki jih imamo danes. Tako je tudi v tem primeru zadeva smiselna.

Mi, še enkrat pravim, bomo zakon podprli, ne zaradi kakšnih zadev, ki se dogajajo v Bangladešu ali pa v Siera Leone, to me čisto nič ne briga, ampak zaradi tega, da bo okolje v Sloveniji čistejše. Slovenija sodi med najbolj zasvinjane države centralne Evrope, tukaj zraven ne štejem Hrvaške, Srbije, Kosova in podobnega, ampak v centralni Evropi smo praktično na 1. mestu. In naredimo vsaj nekaj, da ne bo več. Če greste ob obalah rek, boste po vsaki malo večji povodnji dva metra v višino videli cele plejade plastičnih vrečk, ki visijo po vsem drevju. Vsaj temu bi se lahko izognili. Morda bi bilo smiselno ob tem tudi Vlado spomniti, da bi lahko v okviru javnih del tista gospoda, ki zdaj dobiva po 500 evrov v žep in nič ne počne, šla lahko tudi pobirat plastične vrečke ob obrežjih rek, pa še kje drugje. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE ČUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospa Črnugelj, pripravi naj se gospod Čadež.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa za besedo. Lepo pozdravljeni predsedujoči, kolegi in kolegice!

Pozna ura res za eno zanimivo temo, mogoče bolj interesantno, kot na prvi pogled izgleda, sicer pa so že poslanci veliko tega povedali. Jaz ne bom govorila o besedilu samega zakona, ne bom ne grajala, ne hvalila njegove vsebine, ne uvoda, ne tega, kako in na kakšen način se ga da ali ne da amandmirati. Vsak zakon se da amandmirati, če je le volja in če je potreba. Ampak jaz mislim, da ta zakon že z dejanjem, ko je bil vložen v proceduro v parlamentu, je za razliko od

velike večine zakonov nekako dosegel svoj učinek. Ta zakon je dosegel svoj učinek. Lahko rečem, da poslušam po radiu, televiziji itn., celo jutranja kontaktna oddaja pred sedmo uro, ko novinarka intervjuva otroke v vzgojno-varstveno zavodih in pravijo, da je Državni zbor pa sprejel lep, dober, krasen, čudovit zakon, ki prepoveduje plastične vrečke, plastične vrečke so škodljive za otroke, za živali, za ptice in ne vem kaj še vse. To se pravi, zakon je sam po sebi vzgojno deloval, kljub temu da mi o tem zakonu komaj danes govorimo. In dejansko je to, bi človek rekel, interesanten pojav, da na en način mediji tudi prispevajo k temu, da vzgajajo in na en lep prefinjen način pritiskajo na vse segmente v sklopu odločanja o neki pomembni zadevi, o uporabi plastičnih vrečk. Ne bom govorila o tem, koliko litrov nafte, ker to dejansko ni interesantno, je pa interesantno, da se mi danes pogovarjamo o zakonu, ki obravnava samo 2 % kompletne embalaže, ki jo v Sloveniji bodisi trgovci, posamezniki ali kdorkoli že odvrže na smetišča oziroma na tak ali drugačen način reciklira. Kje so pa ostale embalaže, pa ne samo embalaže, ki imajo izvor v naftnih derivatih, ampak imamo tudi druge izvore te embalaže, kako, na kakšen način trgovci, ki imajo največ možnosti, to embalažo na ustrezen, zelo urejen način odvržejo in jo urejujejo? Tukaj pa bi bila diskusija sigurno bolj pestra in bi bilo v igri veliko več denarja, kot je sedaj moj kolega Zmago Jelinčič povedal. In jaz recimo pričakujem, da bo ta zakon sprožil plaz uredb, ki jih bo Vlada po enem tekočem traku, po sistemu domino začela producirati, vsak mesec enega, ker tega je kar veliko, ker zakonodaja na tem področju smo nekako sprejeli nekaj let pred vstopom v Evropo. Zato bi bilo dejansko dobro prevetrili te zadeve, videti, kako je tudi z ostalimi segmenti. Učinek akcije Očistimo Slovenijo je velik in dejansko je nekako v podzavesti in zavesti vsakega Slovenca, tudi otroka, da je pomembno embalažo ustrezno na pravo mesto odložiti. Jaz osebno sem pa za tako vrečko. Hvala.

PODPREDSEDNIK FRANCE ČUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Čadež, pripravi naj se gospod Levanič.

MILAN ČADEŽ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Lep dober večer še z moje strani!

Ugotavljam na samem začetku, da smo se v prvem koraku lotili kar 2 % celega problema, kljub temu da imamo ravnanje z vrečkami in pa drugo embalažo že urejeno z uredbo o ravnanju z embalažo. Tako se tudi čudim, zakaj sploh prihaja poseben zakon v Državni zbor. O tem zakonodaja zelo natančno predpisuje vse zahteve glede ravnanja tako z embalažo kot tudi s samo odpadno embalažo. Menim, da bi bilo treba veliko več navora vložiti v ozaveščanje javnosti in vseh državljanov tako s strani ministrstva kot tudi oseb, ki dajejo embalažo v promet in jo tudi producirajo, in pa seveda vsem drugim izvajalcem gospodarske javne službe. Menim, da je treba obstoječo zakonodajo pooprčiti in pooprčiti tudi nadzor. Če smo samokritični in poslanci, ki hodimo v to hišo demokracije v službo, lahko tudi vidimo, da so v koših za odpadke na enem mestu tako plastični kozarci, steklenice in tudi papir. Dokler ne bomo pometli pred svojim

pragom, bomo težko vzor našim državljanom in tudi postavljali zakone našim državljanom, ki jih morajo izpolnjevati. Sam zakon ne obravnava nakupovalnih vrečk celotno, niti ne reši problema, ob tem pa povzroča visoke stroške, ki jih na koncu plača potrošnik. Sprašujem se, če je potrošnik tisti, ki mora to plačati. Zakon predlaga davek, ki je pri lažjih polietilenskih vrečkah kar precejkrat večji, kot je prodajna cena gotove embalaže, ki je tudi tako neustrezna in pa seveda tudi neupravičena. Ob tem predlagatelj zakona spregleda, da ima plastična vrečka iz polietilena v celotnem svojem življenjskem ciklu najbolj ugodne okoljske kazalnike, v primerjavi z vrečkami iz ostalih materialov. Danes sem tudi slišal od predhodnih razpravljavcev, da rešitve niso celovite. Tudi sam ugotavljam, da niso celovite. Kot sem že na začetku omenil, se lotevamo problema za rep in samo za 2 %. Celovit pristop k ravnanju z odpadki in odpadno embalažo nas še čaka. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke pričakujemo, da bo obravnavan čim prej. Slišal sem tudi, da bi bilo treba v trgovino s cekarji, kot se je šlo včasih. Vendar vemo, cekarje so nadomestili nakupovalni vozički, ki tudi ležijo po parkiriščih pred nakupovalnimi centri. To je tudi odraz konec koncev nas vseh.

Nakoncu naj povem tudi to, da je bil učinek akcije Očistimo Slovenijo velik, priznam. Mogoče v določenih lokalnih okoljih velik. Lahko pa zagotovim, da v Poljanski dolini izvajamo v lokalnih okoljih to redno vsako leto, in lahko rečem, da je prav Poljanska dolina, od koder prihajam, vzor za ravnanje z odpadki in tudi brežine Poljanske Sore so bistveno čistejše, kot pa so marsikje drugje v Sloveniji. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK FRANCE ČUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Levanič, pripravi naj se gospod Germič. Gospoda Levaniča ni.

Gospod Germič, izvolite.

LJUBO GERMIČ: Hvala za besedo.

Predlagatelji zakona smo prav gotovo tudi že s to razpravo in odzivom Vlade dosegli tisti namen, da se sproži zavedanje o tem, da je na tem področju še veliko prostora, na katerem je treba nekaj postoriti. Ali bo na koncu to urejeno z zakonom ali z uredbami je pravzaprav manj pomembno kot to, da bo dosežen cilj, s katerim bi seveda želeli na eni strani kljub temu, da predstavljajo plastične vrečke znotraj same embalaže en manjši segment, znotraj celotnega sklopa odpadkov pa s tem še bistveno manjši, vendar to ne pomeni, da ta problem v velikem obsegu tudi ne obstaja. Jaz pričakujem, da bomo znotraj te razprave odgovorili na vprašanje, na kakšen način zmanjšati uporabo vrečk v celoti, kako nadomestiti manj razgradljive z bolj razgradljivimi materiali in na kakšen način potem s posameznimi učinki stimulirati to, da bomo dosegli tisti učinek, da onesnaževalec plača. Jaz se tukaj pridružujem vsem tistim, ki pričakujemo odzivnost Vlade, da bo prišla s takšnimi rešitvami, ki bodo dopolnile tudi to vsebino zakona, kajti tudi sam ocenjujem, da je razprava o tej vsebini potrebna in da v nadaljevanju se mi zdi, da samo ta segment, ki bo govoril o obremenitvah, je treba nadgraditi tudi z zelo širokim

spektrum vprašanj in rešitev na podlagi osveščanja prebivalstva, ljudi, da tudi na strani uporabe zmanjšujemo to število odpadkov, ki potem končajo v naravi, namesto... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Žnidaršič, pripravi naj se gospod Luka Juri.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Lepa hvala, gospod podpredsednik, za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi!

Sam sem eden izmed podpisnikov predloga tega zakona, zato ga kanim podpreti. Zakaj? Predvsem zato, ker je potreben, ker je razširjenost, obseg in število plastičnih vrečk v našem okolju daleč preveliko in evidentno onesnažuje okolje, če o vseh drugih posledicah sploh ne govorimo. V tem smislu se strinjam s kolegom Jelinčičem, ki je rekel, da ob rekah visijo vrečke dva metra na visoko po grmovju ob vodotokih. To je prvič grdo videti, drugič pa ni res, da te vrečke niso škodljive, še manj je res, da bi naglo propadale. Večina je zelo odporna v tem smislu in traja dolgo.

Verjamem tudi, da je sama vložitev zakona, kot je omenila gospa Črnugljeva, sprožila določene učinke, pozitivno razmišljanje o tem problemu, celo pri otrocih, kar je zelo spodbudno, kajti tam bi se preventiva varovanja okolja morala vedno znova začeti. Ampak ti učinki niso dovolj intenzivni, zato je treba iti z zakonom naprej.

Ne nazadnje je izkušnja glede hitrosti reševanja posameznih zadev na Ministrstvu za okolje in prostor tako neugodna, da niti približno ne verjamem, da bi ta uredba lahko prišla v nekem doglednem času, ker vemo za uredbo, ki dve leti ni bila sprejeta, pa bi morala biti. Tam seveda jim leto dni cincanja nič ne pomeni. Mi pa čakamo na urejanje prostorskih načrtov občin, na uredbo o varstvu voda in tako naprej in še na odločitve, koliko regijskih odlagališč bomo imeli, kako in kdaj bomo končno sortirali odpadke in tako dalje. Tam se jim nikamor ne mudi in zaradi tega odklanjam odločitve, da bi ta zakon nadomestila uredba.

Če zakon ni dovolj dober, ga lahko vsi skupaj dodelamo in v tem smislu je zame predlog, kakršen že je, dovolj dobra podlaga za nadaljevanje postopka v Državnem zboru. Kot rečeno, ima moja podpora. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima dr. Juri. Pripravi naj se gospod Jurša, če ne, pa gospod Ziherl.

DR. LUKA JURŠIČ: Hvala lepa za besedo.

Začel bom tam, kjer je končal kolega Žnidaršič. Danes odločamo o tem, ali je določen predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo. Saj ne odločamo o tem, ali bo zakon sprejet takšen, kot je. pika, konec – ali je primeren za nadaljnjo obravnavo. Vse argumentacije, ki so bile povedane doslej, osnovnega namena zakona, preko okoljskega prispevka omejevati uporabo nakupovalne vrečke kot nosilne embalaže, nobena interpretacija ni nasprotovala temu osnovnemu namenu zakona. Nobena. Je bil marsikateri očitek

na netočnosti in nedorečenosti zakona, ki je bil tudi upravičen, torej je bilo veliko takih komentarjev, ampak vse, kar je bilo povedano, če se želi iti z zakonom naprej, se že na matičnem delovnem telesu z amandmaji lahko nadgradi. Prej se je kolega Čadež vprašal, zakaj mora prihajati poseben zakon – mislim, da je dobro, da je to izpostavil – ker doslej Ministrstvo za okolje in prostor v dveh letih, od kar smo se s tem vprašanjem začeli ubadati, doslej ni dal ene same rešitve. Dve leti ali pa, če hočete, 24 mesecev, da bomo točni. Zato smo se odločili, če želite tudi iz obupa, da gremo z zakonom. Zakon je sicer doslej že dosegel pozitivne učinke, torej že doslej predstavlja neko zmago, tudi ministrstvo se odziva. Ker želim dati svojim kolegom v poslanski skupini še čas in ne želim vsega vzeti, čeprav ga je malo, se bom kasneje oglasil še kot predlagatelj. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Krivec.

DANIJEL KRIVEC: Hvala, še enkrat, za besedo.

Sem pozorno poslušal večino razpravljavcev in okoli tega, ali so ti plastični materiali onesnaževalci v prostoru. Ni dvoma. Sprašujem pa se, glede na nekatere razprave, ali ni bila ta megla ali vreča ali kakorkoli ta zakon namenjen temu, da mogoče pa razbremenimo ministrstvo bolj pomembnih zadev in da se ukvarja res z minorno stvarjo in da ga tudi obremenimo tam, kjer bo mogoče pa to vsečno in se bo to v javnosti čutilo, kot da pa ministrstvo ne vem kaj dela. To, kar je bilo povedano. Nekje se že pojavi informacija, da smo zakon sprejeli. Saj lepo se sliši, ampak problem vrečk, vsi ugotavljamo, da ga ni, in ne vem, zakaj vsi razpravljavci govorite o tem, kot da bi se ta poraba vrečk in pritisk v smislu onesnaženja s tem artiklom povečevala, kar definitivno ne drži. Kdorkoli, sem povedal, se udeležuje akcij več let zapored, mi bo pritrdil, da vreč v naravi praktično skoraj ni več, ob vodotokih tega ne najdemo, je treba skoraj iskati, da dobimo kakšne vrečke, v primerjavi s preteklimi leti. In ne nazadnje je ta artikel že obremenjen z okoljsko takso, z dajatvami tako pri proizvajalcu kot pri trgovcu, ki ta artikel da v prodajo in v promet. Tudi sami trgovci so poskrbeli za to, da to ni več brezplačni artikel, ampak se ga plača pri blagajni, kar v preteklosti ni bilo. Vsi se bomo tudi strinjali, da se te vrečke kasneje uporabijo zato, da se ločeno sortirajo odpadki v domačem okolju in še kje, zato jih tudi v naravi ni toliko. Ne sprašujemo se pa o drugem onesnaženju, ki je bistveno bolj pomembno. In ne sprašujemo Ministrstva za okolje o drugih bolj pomembnih stvareh, o katerih smo tudi na odboru že večkrat razpravljali, pa tudi v Državnem zboru, o tem, kdaj bodo urejena regijska odlagališča, kdaj bo urejen sistem prevzemanja teh odpadkov, ki se ločeno zbirajo, ker imamo velik problem v tej verigi, ki je bistveno bolj pomemben, kot pa so vrečke. Tako ne razumem te vneme, ki se nekateri lotevajo, in zmeraj bolj bi se strinjal s tem, da poskušate nek alibi dati Ministrstvu za okolje in prostor, da se ukvarja z neko minorno zadevo, s tistimi zadevami, ki so pomembne, pa se ne ukvarja. Tudi o koncesijah za vodnogospodarska podjetja že štiri

leta govorimo, tudi v prejšnjem mandatu ni bilo zaključeno, ampak zdaj smo dve leti v tem mandatu, večkrat smo na odboru v Državnem zboru opozorili, da smo v nezakonitem stanju, pa to nikogar ne zanima, pa je bistveno bolj pomembno, kot pa so te vrečke, ki sploh niso problem niti v okolju, niti v prometu, niti v tej prodajni verigi. Sami trgovci in proizvajalci se zavedajo, da je treba to obremenitev zmanjšati in tudi na tem področju je bilo veliko narejenega, če pogledate vrečke ipred 10 leti, pa zdaj, v bistvu se je tudi njihova teža in vložek v material in vložek v izdelavo bistveno znižala, s tem pa tudi obremenitev okolja. Tako govorimo res o neki dimni zavesi, ki je, ne vem zakaj vržena v ta prostor, ni pa definitivno pomembna za tako obširno razpravo, predvsem pa ni stvar materije, ki bi jo morali zakonsko obdelovati. Ne nazadnje je ta zakon, kot je predlagan, tudi v neskladju z ustavo in zakonodajo, ker obdavčuje stvari, ki so že z drugim zakonom obdavčene in taksirane. Ne vem, kako lahko poslanci pristanete na to, da se praktično krši neko pravilo, ki velja v tem zakonodajnem smislu, da z novim zakonom dodatno obremenjujemo neko stvar, ki je z nekim drugim zakonom že predpisana. Ne vem, če je to vam vseeno in je to samo stvar leporečja in triurne debate v Državnemu zboru, tudi prav, saj tudi mi lahko kaj povemo. Tri ure zapraviti za takšno zadevo pa res nima smisla.

Kot sem rekel, ministrstvo bi bilo treba vprašati, kdaj bo rešilo regijska odlagališča, kdaj bo umestilo stvari, ki zavirajo črpanje kohezijskih sredstev. Na tem področju nismo nič počrpali, ukvarjamo se pa z vrednostjo nekih vrečk, ki v okolju ne predstavljajo nobenega onesnaženja. Jaz bom težko podprl ta zakon. Povedal sem, da bomo mi glasovali po vesti, vendar glede na vse, kar je bilo slišano in kar je bilo predstavljeno, tudi odgovori s strani ministrstva, predvsem pa vaše razprave, me vse bolj navdajajo, da tega zakona enostavno ni možno podpreti – tudi zaradi tega kolizije znotraj same zakonodajne materije in tudi govora o tem, da skozi ta prispevek podpiramo ali pa pospešujemo izrabo vrečk, ki so iz razgradljivih materialov, iz te dikcije v tem predlogu ne sledi, kajti obdavčujemo tudi tisto, kar je razgradljivo.

Jaz mislim, da je pot, ki jo je vzel ta zakon, dejansko bil samo zato, da se ustvari nek vtis, da je to pomembna zadeva. Vidim pa tudi po obrazih in razpravah vseh ostalih, da je to vseeno zelo minorna zadeva in da predstavniki ministrstva uživajo v tej naši razpravi, ker vedo, da na tem področju zelo enostavno parirajo s popravo uredbe, vedo pa, da morajo ogromno drugih stvari podelati, tako na tistem, kar ste vi opozorili, na OPN, na koheziji, na regijskih odlagališčih. O tem jih pa ne sprašujemo. Tako bi priporočil tistim poslancem, ki se lotevate vlaganj takšnih zakonov, da malo bolj resno razmislite o pomembnosti in teži posameznih predlogov.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Veber.

JANKO VEBER: Hvala za besedo.

Tudi sam sem mnenja, da bi bilo modro prepustiti aktivnost Vladi, da dokonča ta projekt, ki ga je začela tudi s pripravljanim uredb, ki dejansko

rešujejo cel spekter te problematike, ne samo vrečk, ampak dejansko tudi ves ostali del, sistem odlaganja in obvladovanja odpadkov. Poleg tega pa mislim, da bi se tudi predlagatelji lahko zaželeli, da se ta zakonodajni postopek zaključí že v tej fazi, ker ko bo Zakonodajno-pravna služba dala mnenje k temu zakonu, vas čaka ogromno dela. Definitivno je izjemno pomembno vprašanje, ki ga je treba razčistiti, obdavčevanje enega in istega izdelka z več taksami, z več pristojbinami. To je ena od zadev, ki potrebuje zelo sistemski in globok pristop, in to ni enostavno zapisati tudi v ta zakon, če hočemo vse rešiti. Tudi nekatere določbe Zakona o varstvu okolja in nekatere direktive, ki veljajo na tem področju, je treba potem bolj konkretno opredeliti in vpeljati tudi v ta zakon.

Tako vse skupaj razumem kot neke vrste željo po tem, da se pospeši priprava uredb Vlade. Mislim, da je prav, da ji damo priložnost, da to tudi čim prej pripravi. Tudi sam sem mnenja, da bo uredba zagotovo prej pripravljena, kot pa se bo končal zakonodajni postopek. Mislim, da bi resnično bilo olajšanje tako za Vlado kot tudi za predlagatelje, če se zakonodajni postopek sploh ne bi več nadaljeval. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

K besedi se je javil dr. Juri kot predlagatelj. Izvolite.

DR. LUKA JURI: Hvala lepa.

Kratko in jedrnato, jedrnato zagotovo. Moj kolega, ki je pravkar razpravljal, je postavil trditve, kjer bi bila mogoča razprava, o tem, da bi prišlo do dvojnega obdavčevanja. Tudi iz besed predstavnika ministrstva sem to slišal. Ampak na ministrstvu vedo, pa vem, da tudi moj kolega dobro ve, da od tega mesca naprej bo na primer gorivo tudi dvojno obdavčeno. Trošarina na eni strani in okoljska dajatev na drugi strani. Če to ne bo, potem pomeni, da ste spremenili svoj namen. Namreč, plačevali bomo pri gorivu za CO₂ in plačevali bomo še naprej trošarino. Tudi pri uporabi vozila. Ko kupimo vozilo, plačamo davek na motorna vozila, potem plačamo takso za uporabo cest in tako naprej. Konec koncev že sam davek na motorna vozila je dvojna obdavčitev, saj plačamo že davek na dodano vrednost. Tako ta argumentacija pušča, če ne drugo, možnost razprave.

Želel sem besedo kot predlagatelj zato, da izkoristim trenutek, ko je tu z nami tudi minister. Že v uvodni predstavitvi je bilo s strani Vlade napovedano, da bo problem rešen s podzakonskimi akti. Tako kot smo mi želeli, in minister to dobro ve, še preden bi sam minister postal minister. Tako kot smo se o tem že pogovarjali. Tu si moramo priznati, da ministrstvo doslej, ne glede na pogovore, še ni konkretno reagiralo. Za nas je konkretna reakcija sprejeta uredba. Drugega ni, kot to. Tukaj bi se strinjal s tistimi, ki trdite, da vprašanje nakupovalnih vrečk ni prva prioriteta te države. Vendar bi dodal, da samo na tej seji imamo – koliko točk dnevnega reda? Če bi se pogovarjali o tem, da gremo zadevo za zadevo, bi na vsaki seji dnevnega reda Državnega zbora imeli samo eno točko dnevnega reda, češ, ker itak vse ostalo ni prioriteta. Državni zbor je seveda tu zato, da rešuje in obravnava več

zadev hkrati, tiste, za katere smo poslanci menili ali Vlada, da se je smiselno so njih pogovoriti in sprejeti ukrepe.

Lani sem v okviru akcije Očistimo Slovenijo čistil v neki deponiji v koprskem zaledju. Ali veste, kateri je bil najbolj pogost odpadek, ki smo ga z rokavicami dvigali? Gradbeni material. In kateri je bil drugi najbolj pogost odpadek? Plastična vrečka. Ta predlog zakona je v tem času sprožil, mislim da, koristno javno razpravo, ki ima pedagoški učinek in je, si upam trditi, že pripeljala do učinkov tudi pri trgovcih, pri čemer ta zakon ne naslavlja samo nakupovalnih vrečk v velikih hipermarketih Mercator, Spar, Tuš in tako naprej. Naslavlja vse nakupovalne vrečke. Govorimo tudi o vseh tistih, ki jih dobite, ko kupite srajco, majčko, čevlje, ko kupite spominek, ko kupite karkoli. Seveda pa že vsebuje določilo in ga je mogoče bolje izpiliti, če bomo mislili, da je potrebno, da pa vsa živila, ki niso že predhodno postavljena v embalažo: zelenjava, sadje, ribe, sir, meso, pa se še naprej dajejo v ločevalne vrečke brez plačevanja okoljskega prispevka. In seveda ne govorim o tem, da le z zakonom bomo lahko določili, da bo ta okoljski prispevek šel v žep ljudi, ne pa v proračun, preko – tako naš predlog – razpisa Eko sklada za naložbe občanov, če bomo prišli do boljše rešitve, bom toliko bolj vesel.

Naj preidem sedaj k bistvu, zakaj sem želel besedo. Ker imam tu ministra, lahko tudi od njega zdaj na seji Državnega zbora dočakam konkreten odgovor. Minister, rečeno je bilo, da bo Vlada sprejela podzakonske akte, ali pa jih ustrezno spremenila. Pred časom smo vam že predlagali, da povečate obremenitev pri proizvodnji embalaže. In takrat odziva ni bilo. Ali bo sedaj ministrstvo poseglo po tej uredbi in ali bo poseglo tako, da bo izpostavilo tudi posebno točko o nosilnih vrečkah in te posebej obremenilo? Danes je nosilna vrečka po tej uredbi obremenjena – veste, koliko? 4 milijoninke evra. Kot je povedala kolegica Oražem, je potrebnih 270 tisoč vrečk, da se zbere en evro dajatve. Mi ne pričakujemo, da bo vrečka obremenjena s 50 centi. Tudi ko smo predlagali zakon, smo vedeli, da bo v drugi, tretji obravnavi ta prispevek znižan. Na Irskem je 17 centov in učinkovito deluje. Ampak pričakujemo tudi, da ne bomo povišali 4 milijonink na 8 milijonink evra, ker še vedno ne bomo nič naredili. Pričakujemo konkreten učinkovit ukrep.

Naslednje vprašanje minister. Do kdaj bomo čakali, da bo ta uredba sprejeta? Cenil bom konkreten odgovor, kot znate velikokrat biti, zato da lažje ugotovimo, ali bomo v okviru tega zakonodajnega postopka že lahko gledali luč učinkovite uredbe in potem brez težave in zadovoljni, da smo preko tega zakonskega postopka prisilili v sprejem uredbe, umaknili oziroma končali ta zakonodajni postopek, ne da bi bil zakon sprejet, ker ne bo več potrebe. Ampak samo takrat. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod minister, dr. Žarnić. Izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Spoštovani gospod predsedujoči, spoštovane gospe poslanke, gospodje poslanci!

Mogoče se bo malo čudno slišalo, ampak ti odgovori, ki jih bom zdaj dal, so mi v veliko veselje, kajti to je eden od tistih trenutkov, ko imam kaj povedati, pa vem, da ne bo slabe volje. Če se spomnite, ko sem pred dobrim letom tukaj rekel, in sem resno mislil, da ste vi nalogodajci nam ministrom, ki smo izvrševalci. Mogoče nisem čisto dobro zadel, ampak še vedno tako mislim. Cenim vsako vašo iniciativo in pomoč, ki nas v bistvu nekako dregne, da neke stvari bolj hitro naredimo. Četudi se mogoče ta zgodba o vrečkah, ker gre za tiste milijoninke, zdi manj pomembna, glede na teže problemov, ki jih imamo, ima izreden pomen ravno v tem, da promovira skrb za okolje, da se pokaže, da tako civilna iniciativa kot člani parlamenta, pa tudi ministri in naši sodelavci, reagiramo na probleme okolja. In to je mogoče največja vrednost tega, kar se danes tukaj dogaja, pa kar se bo zdaj dogajalo. Ampak vrednost je pa tudi v tem, kar bomo naredili. Moram povedati, da odkar smo dobili kadrovske okrepitve v našem ministrstvu s strokovnjaki na tem področju, so se tudi zadeve okoli odpadkov premaknile. 15. marca letos bo dokončan osnutek uredbe o okoljski dajatvi, kjer bo posebna točka to, kar ste vprašali, o vrečkah, vendar bo celovito zadeva rešena, kot smo zadnjič na enem sestanku obljubili, boste to uredbo dobili takrat v branje, pa še za kakšne pripombe. Takrat bomo odprli to uredbo za javno obravnavo, en mesec, in po javni obravnavi, po sprejetih pripombah bo po pravilu šla v medresorsko usklajevanje, kot je pač normalen postopek in realistično pričakujem, da na kakšni majski seji bo Vlada to uredbo sprejela, se pravi, da jo bomo pod streho spravili pred počitnicami.

Ampak naj povem še nekaj. Ta uredba je eden od gradnikov celotnega sistema, ki nastaja. Ravnokar je končana javna razprava o uredbi o ravnanju s komunalnimi odpadki. Zdej to uredbo dopolnjujemo s pripombami in bo šla potem v postopek. V javno razpravo pa je pred kratkim šla tudi uredba o metodologiji o komunalnih storitvah, ki spodbuja ločeno zbiranje. Se pravi, gre za paket uredb, na katere ste malo dolgo čakali. Ampak dobro, konec dober, vse dobro. Jaz upam, da boste s tem zadovoljni in da bomo s to zadevo vsaj en del tega problema rešili.

In še ena anekdota, ki je resnična. Včeraj, ko sem šel v Mercator nekaj kupovat, sem korajžno tisto njihovo potiskano nosilno vrečo nosil. Ko je blagajničarka tisto videla, je rekla: "O, kritika poslancev že deluje." Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Juri kot predlagatelj. Izvolite.

DR. LUKA JURI: Minister, hvala lepa. Korektno ste odgovorili na moja vprašanja, ob tem, da upam, da se bo zakonodajni postopek vendarle nadaljeval, smo rekli 15. marec, in predlagatelji vas čakamo za vogalom.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker pa čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Želja je izražena z dvigom rok. Prijava teče.

Gospod Čadež, izvolite, imate besedo.

MILAN ČADEŽ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Ko sem poslušal te razprave, sem nekako dobil občutek po določenih razpravah, da imamo eni poslanci veliko več podlage za razpravo kot drugi. Predvsem mislim na tiste, ki smo tudi župani, ki dobro poznamo teren, po drugi strani pa nas mečete iz parlamenta, lahko pa nanizamo bistveno bolj kvalitetne podatke, ki so pomembni za obravnavo, ki so pomembni členi zakona in vse ostalo.

Še enkrat bi želel pohvaliti akcijo Očistimo Slovenijo, da se je celotna Slovenija zbudila, da jo je treba očistiti. Kot pa sem tudi že prej poudaril, so pa določana lokalna okolja, ki čistijo svoje krajevne skupnosti, svoje vasi, svoje občine že več desetletij in tam ni takšne navlake, kot jo opisuje gospod predlagatelj. Lahko rečem, da določene vrečke na določenih mestih so lahko stare tudi 30 let in več. Zagotavljam pa, da to ne velja za celotno Slovenijo.

Jaz sem vesel besed ministra, da je v pripravi paket uredb, ki bo pospešil ločevanje odpadkov. Lahko rečem, da smo določene občine pri tem samoiniciativne in tudi prehitavamo zakonodajo ter smo na tem področju uspešni. Tudi sam poznam veliko občin, ki so zelo uspešne predvsem v tej smeri, da ločimo tisto embalažo, kamor spadajo tudi nakupovalne vrečke, in potem tudi to ločeno zbrano embalažo lahko ponovno uporabimo. In kar je še najpomembnejše, da ne obremenjuje naše narave in našega okolja in da našim zanamcem puščamo čim bolj čisto naravo oziroma čim manj obremenjeno.

Sam pričakujem ta paket uredb čim prej in napovedujem, da bomo pri tem aktivno sodelovali. Še enkrat pa poudarjam tisto, kar sem že enkrat poudaril, da je treba najprej narediti red v Državnem zboru, tam, kjer se sprejema zakonodaja, in tudi pričakujem, da bodo ločeni zabojniki čim prej postavljeni, da bomo vsaj lahko na enem mestu za zgled. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Žnidaršič.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Lepa hvala. Spoštovani minister, dober večer.

Moram reči, da soglašam z gospodom županom, ki pravi, da v različnih okoljih in občinah različno ravna z odpadki in tudi s samim okoljem kot celoto. Res pa je, da se recimo vsaj enkrat na mesec peljem ob Savi in Savinji in tam te vrečke visijo po vsaki najmanjši poplavi potem še več mesecev, in je to, če vse drugo odštejemo, grdo videti.

Bi pa v tem smislu pohvalil odgovor ministra, ki je napovedal vrsto uredb v paketu, ki naj zaokrožijo prizadevanja na tem področju, in nekdo je rekel, da to pričakuje čim prej. Če sem pozorno

poslušal, je to čim prej pred počitnicami. Se pravi junij mesec, pod pogojem, da bi šlo vse gladko. V tem času bi lahko dvakrat sprejeli ta zakon. Tako se bojim, da ta uredba prihaja, če bo čez 4 mesece, je zame pozno. To je dolga doba, potem še prazen prostor poletnih počitnic in tako naprej. Kar zadeva pa lansko akcijo Očistimo Slovenijo, je pokazala, prvič, kako veliko je teh odlagališč, ki jih ne bi smelo biti. in drugič, kar pa je žalostno, da smo pol leta po tisti akciji približno tam, kot smo bili, da se je veliko število tistih takrat očiščenih odlagališč preprosto ponovilo v podobnem ali samo malo manjšem obsegu. Edina trajna dobra stvar iz te akcije je pa seznam oziroma pregled vseh teh odlagališč in seveda ena dobra podlaga za bolj temeljite akcije v prihodnje. Sam upam, da bodo te uredbe res vsaj do počitnic – da ne bi padlo na jesen –, da bi potem stvari začele delovati tako, kot si vsi želimo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Majhenič.

SILVEN MAJHENIČ: Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Spoštovani minister!

Plastika je bila trend modernega časa, ki, kot kaže, je sedaj v upadu. Še nedavno so nam v plastiko spravili marsikaj, med drugim smo tudi mleko dobivali v plastičnih vrečkah. Mislim pa, da se najde še kaj. Predvsem me skrbijo plastične folije, ki se prodajajo na kile. Danes se ugotavlja, da se s tovrstno embalažo ravna neodgovorno, saj jo lahko srečamo povsod, samo tam ne, kamor spada. Res je, da je to embalaža, ki se razgrajuje stoletja, vendar to se je vedelo že takrat, ko se je to uvedlo. Stoletja se razgrajuje tudi lonček od jogurta, pa o tem nihče ne govori pa nikogar ne moti. Ampak takrat se ni razmišljalo o neodgovornem ravnanju posameznikov in država ni ustrezno poskrbela za odlaganje tovrstne embalaže. Danes ima že kar nekaj občin ločeno zbiranje odpadkov na izvoru, kar se je pokazalo za ustrezno, pa vendar se veliko občin še ni odzvalo, kljub temu da vemo, da se v tem primeru zmanjšajo splošni odpadki na minimum, tako da jih skoraj ni, so pa največja skrb in breme vseh občin in države, še posebej pa ministra. Vrečke so problem, saj jih srečamo povsod: v gozdovih, rekah, potokih in sigurno na teh krajih niso v okras, ampak je to odraz neodgovornih ljudi, ki se jih ne da prepričati drugače, kot da se jih udari po žepu. Sigurno pa bi z ukinitvijo tovrstne embalaže nastal problem v trgovinah pri prodaji zelenjave in sadja. Vendar se zгода ne sme ponoviti, preden se ne zagotovi alternativa, kajti rešitev je potrebna in treba jo je ponuditi trgovcem še pred sprejetjem zakona. Sicer pa podpiram, da se zadeva reši za splošno dobro na ustrezen način obeh. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Krivec.

DANIJEL KRIVEC: Hvala, spoštovani predsednik.

Lep pozdrav tudi ministru, ki se nam je pridružil. Sem ga z zanimanjem poslušal pa tudi predgovornika oziroma predlagatelja, ki je govoril o tem, da ne gre za dvojno obdavčitev. V tem primeru

gre, ker so tudi dosednji artikli obdavčni po enaki direktivi in z okoljsko dajatvijo. To ni enako, kot je ta primer, ki ste ga vi navajali, pri gorivu in ostalem, kajti že sedanja embalaža je z okoljsko dajatvijo obremenjena in ta dodaten prihodek, ki bi nastal s tem zakonom, bi v bistvu na osnovi enake direktive in enake podlage dopolnil to zadevo, tako da ne gre za enako materijo.

Kar se tiče odgovora ministra, sem jaz zelo vesel, da se ta uredba pripravlja in tudi druge uredbe, ki so vezane na komunalno, ločeno zbiranje odpadkov in vse ostalo, bi ga pa še enkrat opozoril na pobudo, ki smo jo že večkrat tudi na odboru predlagali, da se pri uredbah vseeno pazi na to, da se uredba prilagodi slovenskim razmeram. Govorim o tem, da se pri uredbah da nekaj pozornosti na to, da uredbe mogoče pripravimo v dveh oblikah oziroma da se pri uredbi upošteva poseljenost. To pomeni, da uredba na nek način loči med redko poseljenimi območji in strnjnimi naselji, kajti te uredbe, ki prihajajo s strani ministrstva, povzročajo predvsem na komunalnem delu in na vseh zadevah, ki so vezane kasneje na obveznosti, ki jih imajo uporabniki, na zelo različne vrednosti predvsem z vidika amortizacije posameznih investicij in z vidika obremenjevanja uporabnikov v takih območjih. Kjerkoli je gostota velika, so ti kriteriji, ki jih uredbe postavijo, zelo ekonomsko opravičljivi, v perifernem delu, kjer pa je razpršenost prebivalstva velika, so pa določene uredbe napisane na tak način, da jih posamezne lokalne skupnosti zelo težko izpolnijo in s tem pridejo pod vprašaj tudi vsa sredstva, ki so bila skozi razpise namenjena za izgradnjo posamezne komunalne infrastrukture. To opozorilo velja ponoviti in upam, da se ministrstvo zaveda pri pripravi teh uredb tudi te problematike. Drugače pa podpiram ministra, da je pripravil uredbo in tudi jaz čakam 15. marec, ko bo objavljena na spletni strani. Mislim, da bova s kolegom Jurijem zelo pozorno gledala, če bo to objavljeno. V nasprotnem primeru bo pa kakšna vrečka več kje visela. Upam, da ne bo minister imel težav z vrečkami, tako kot prejšnji z odpadki, ampak to bo njegov problem.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

S tem zaključujem razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali čez pol ure v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda. Prekinjam tudi 25. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 22.20.

(Seja je bila prekinjena ob 21.52 in se je nadaljevala ob 22.02.)

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Prehajamo na glasovanje zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje svojih glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 15. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o preprečevanju dela in

zaposlovanju na črno, v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženih... / oglašanje iz dvorane/ Samo toliko, da preberem do konca. Odločali bomo na podlagi pregleda amandmajev, ki ste ga dobili danes, 2. 3. 2011.

Gospod Han, želite.

MATJAŽ HAN: Hvala lepa.

Spoštovani podpredsednik, spoštovane kolegice in kolegi. Imel bi proceduralni predlog na podlagi 65. člena Poslovnika. Predlagam, če je možno in če bodo kolegice in kolegi to izglasovali, da bi jutrišnjo zadnjo točko, ko bomo razpravljali o odgovoru ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana, predstavili na 2. točko, se pravi po poročilu o delu Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb, s tem pa bi Predlog zakona o spremembah Zakona o referendumu postal 3. točka, 4. točka pa Predlog zaključnega računa proračuna. To je moj predlog, da se samo zadnja točka prestavi na 2.točko. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Han, jaz bi prosil, da daste pisni predlog in da o tem odločamo, ko opravimo glasovanje o tej točki, ki smo jo že začeli. V redu?

Nadaljujemo torej z glasovanjem o 15. točki dnevnega reda, še enkrat povem, na podlagi pregleda amandmajev z dne 2. marca 2011. Prehajamo na odločanje o amandmajih k 3. členu.

Najprej bomo odločali o amandmaju Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke k 3. členu.

Glasujemo. Navzočih 63 je poslank in poslancev, za je glasovalo 25, proti 37.

(Za je glasovalo 25.) (Proti 37.)

Amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke k 3. členu.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 25, proti 37.

(Za je glasovalo 25.) (Proti 37.)

Amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmajih k 6. členu. Najprej bomo odločali o amandmaju Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke k 6. členu Želi kdo obrazložiti glas? Ne.

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 11, proti 36.

(Za je glasovalo 11.) (Proti 36.)

Amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 6. členu.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 24, proti 37.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 37.)

Amandma ni sprejet.

Glasujemo o amandmaju, ki ga je vložila Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke 22. 2. 2011.

/ Medsebojno pogovarjanje/ Prehajamo torej na glasovanje o tretjem amandmaju k 6. členu. Vložile so ga poslanske skupine koalicije.

Glasujemo. Navzočih je 61 poslank in poslancev, za je glasovalo 38, proti nihče.

(Za je glasovalo 38.) (Proti nihče.)

Amandma je sprejet.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju k 11. členu. Najprej bomo glasovali o prvem amandmaju iz pregleda. Predlagateljici sta Poslanska skupina Zares in Poslanska skupina LDS.

Glasujemo. Navzočih je 59 poslank in poslancev, za je glasovalo 9, proti 45.

(Za je glasovalo 9.) (Proti 45.)

Amandma ni bil sprejet.

Opomba k temu amandmaju. Ta amandma je vsebinsko povezan z amandmajem istega predlagatelja k 15. členu. Ker ta amandma ni bil sprejet, amandma istega predlagatelja k 15. členu ostaja brezpredmeten in o njem ne bomo glasovali.

Prehajamo na glasovanje o drugem amandmaju k 11. členu, ki ga je vložila Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke.

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 28, proti 36.

(Za je glasovalo 28.) (Proti 36.)

Amandma ni sprejet.

Prehajamo na glasovanja o amandmajih k 12. členu. Najprej bomo glasovali o amandmaju pod številko 1 iz pregleda, ki ga je vložila Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke. Če bo ta amandma sprejet, so amandmaji pod številkami 2, 3 in 4 brezpredmetni. Glasujemo o prvem amandmaju.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 26, proti 36.

(Za je glasovalo 26.) (Proti 36.)

Amandma ni sprejet.

Zato lahko glasujemo še o amandmaju pod točkami 2, 3 in 4 k 12. členu. Najprej bomo glasovali o amandmaju pod točko 2 Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

Gospod Pukšič, obrazložitev glasu? Da. V imenu poslanske skupine. Želi še kdo v imenu poslanske skupine obrazložiti glas? Ne.

Izvolite gospod Pukšič, v imenu Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa. Kolegice in kolegi!

Mi smo že pri obravnavi teh amandmajev v razpravi povedali, da predlagamo, da se prvi odstavek črta, ker enostavno ne pristajamo na neumnost omejevanja, tako kot je zapisano, sosedske pomoči v bližini, v smislu prebivanja. Kolegi so med razpravo to temeljito razdelali, kaj pravzaprav to pomeni oziroma to ne pomeni nič oziroma je ena velika neumnost omejevanje sosedske pomoči danes v teh časih, ko je velikokrat še kako dobrodošlo, da se to naredi, da se pomaga. Navsezadnje, v situaciji, v kakršni se znajdejo ljudje oziroma zakaj so v takšni situaciji, v to situacijo jih je očitno pripeljala ta vlada, ki – kot sem danes že enkrat v razpravi povedal – drugega danes po, ne vem, 12, 14 urah dela ne bo sprejela kot zakon o preprečevanju sosedske pomoči. Vse ostalo bi lahko tako ali tako bilo v drugi zakonodaji, na kar so opozarjali vsi akterji, tako stroka kot drugi, ki so pri tem sodelovali. Če vsaj tega prvega odstavka 12. člena ne črtamo, bomo priča še eni veliki norosti te vlade nad državljani, ki jo bo naredila. Navsezadnje s tem prihajamo v neke čudne čase, ki so nekoč že bili, časi sumničenja, časi medsebojnega

obtoževanja po načelu: Deli in vladaj. To je tudi pogoj, kako se bomo v Slovenski ljudski stranki odločali pri podpori zakona. Če ta amandma ne bo sprejet, tudi naše podpore ta zakon ne bo dobil, ker tej vladni koaliciji ne dajemo pravice, možnosti manipulacije, sumničenja in medsebojnega obdolževanja po načelu "deli in vladaj".

PODPREDESENIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju pod številko 2, s tem da opozarjam, če bo sprejet amandma, o katerem bomo zdaj glasovali, je amandma pod številko 3 brezpredmeten.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 27, proti 33.

(Za je glasovalo 27.) (Proti 33.)

Amandma ni bil sprejet.

Prehajamo na glasovanje o tretjem amandmaju k 12. členu poslanskih skupin koalicije.

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 37, proti 4.

(Za je glasovalo 37.) (Proti 4.)

Amandma je sprejet.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju pod številko 4 Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 10, proti 36.

(Za je glasovalo 10.) (Proti 36.)

Amandma ni bil sprejet.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju k 13. členu, ki ga je vložila Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 24, proti 36.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 36.)

Amandma ni bil sprejet.

Prehajamo na glasovanje o amandmajih k 17. členu, in sicer najprej o amandmaju pod številko 1, ki so ga vložile poslanske skupine koalicije.

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 41, proti 1.

(Za je glasovalo 41.) (Proti 1.)

Amandma je sprejet.

Ker je bil ta amandma sprejet, je amandma pod številko 2 brezpredmeten.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju k 18. členu. Opozarjam vas, da ste pravilno besedilo amandmaja k 18. členu dobili danes popoldan med sejo na posebnem listu papirja, podpisal ga je Franco Juri, vodja Poslanske skupine Zares. Glasujemo o tem amandmaju poslanske skupine Zares k 18. členu.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 34, proti 5.

(Za je glasovalo 34.) (Proti 5.)

Amandma je sprejet.

Zdaj prehajamo še na glasovanje o amandmaju k 23. členu, ki ga je vložila poslanska skupina Slovenske demokratske stranke.

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, 25 za, 37 proti.

(Za je glasovalo 25.) (Proti 37.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

V času glasovanja so bili sprejeti štirje amandmaji. To je več kot 10 % pripravljenega besedila zakona, zato predlagam, da Državni zbor

konča s točko odločanja in bomo tretjo obravnavo predloga zakona opravili na naslednji seji. Na podlagi tretjega odstavka 137. člena Poslovnika predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep: Predlog zakona za tretjo obravnavo pripravi Vlada.

Glasujemo. Glasovalo je 63 poslank in poslancev, 54 za, nihče proti.

(Za je glasovalo 54.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da smo sprejeli sklep, da za naslednjo sejo Vlada pripravi čistopis zakona za tretjo obravnavo.

Prehajamo na predlog, ki ga je predstavil na začetku seje gospod Matjaž Han. Njegov predlog je, da Državni zbor odloča o predlogu, da se v skladu s prvim odstavkom 65. člena Poslovnika Državnega zbora 29. točka dnevnega reda, to je razprava o odgovoru ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana ter ministra za okolje in prostor dr. Roka Žarniča na poslanko vprašanje Lojzeta Posedela v zvezi s pripravo kmetijskih zemljišč, pod EPA 1564-V, opravi tako, da bo ta točka obravnavana kot druga na jutrišnji seji, ostale točke pa se potem po vrstnem redu premaknejo tekom jutrišnjega dneva. Se pravi, jutri po prvi točki, ki je poročilo komisije, pride potem točka obravnavana in razprava o odgovoru ministra. Lahko dam predlog na glasovanje?

Samo toliko naj še opozorim, če bo ena tretjina proti, potem ta odločitev ne bo sprejeta. Ponavljam še enkrat, glasujemo. Mi dovolite, da ponovim glasovanje? Glasovali smo dvakrat, del jih je že glasoval. Nisem prekinil. Dobro. Sklep ni sprejet. Jutri bo pod normalnim obravnavana ta točka dnevnega reda.

Prehajamo na prekinjeno 19. točko dnevnega reda, to je na prvo obravnavo Predloga zakona o omejevanju uporabe nakupovalnih vrečk.

Gospod Dušan Kumer.

DUŠAN KUMER: Spoštovani podpredsednik, spoštovane kolegice in kolegi!

V imenu poslanske skupine in v skladu s 74. členom Poslovnika predlagam, da Državni zbor odloči, da glasujemo o tej točki dnevnega reda na eni od naslednjih sej. Razlog je preprost. Današnja razprava in pa nekatera zagotovila ministrstva v zvezi s pripravo uredbe nas je pripeljala do tega, da to predlagamo. Zato prosim, da to našo pobudo sprejmete.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Predlog Poslanske skupine Socialnih demokratov torej je, da glasujemo o sklepu, da se glasovanje o predlogu zakona opravi na eni od naslednjih sej Državnega zbora. Poslanske skupine imajo pravico, da o tem predlogu v treh minutah izrazijo svoje mnenje, če želijo.

Želi katera poslanska skupina povedati svoje stališče?

Gospod Jelinči iz Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa, gospod predsedujoči.

Jaz ne vem, kaj je gospode iz vladajoče, prve, najboljše, najlepše, najbolj lucidne politične koalicijske stranke prešinilo, da so se tako globoko ustrašili, da danes ne dovolijo, da bi glasovali o tej zadevi. Ali imajo morda za bregom kakšno drugo varianto? Ne vem, morda so se z ministrom dogovorili za kakšno eskapado v levo ali desno, ali pa imajo mogoče pripravljen že na Vladi kakšen poseben odlok, po katerem bo lahko vladajoča koalicija odločala, kot ji bo šlo, kot se ji bo zazdelo in ne tako, kot je v Državnem zboru običajno. Mislim, da takšna proceduralna izmikanja niso v čast koalicijski stranki. Če je proti temu, da se obravnava ta zakon, bi se morali znotraj koalicije že sami dogovoriti, kaj bo s tem zakonom. Konec koncev je prvopodpisnik in tisti vlagalec tega zakona njihov član, član poslanske skupine in član politične stranke kot take, kar pomeni, da ni kakšen neznanec, ki bi delal na svojo roko, čeprav se tudi to dogaja oziroma se dogaja vedno bolj. Mislim, da...

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Jelinčič, povejte svoje stališče, ker vi raje govorite, kaj narobe ravna ali pravilno druga stranka. Svoje stališče povejte, ali ste za to, da se preloži ali ne.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Slovenska nacionalna stranka ni za to, da bi se glasovanje prelagalo na eno od naslednjih sej, kajti tako lahko prelagamo vse skupaj do konca mandata te vlade in potem takoj na prvi seji naslednjega sklica zahtevate glasovanje. Jaz mislim, da tak predlog, kot ga je dal kolega Kumer, nima ene osnove. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod Jelinčič.

Gospod Jože Tanko v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

JOŽE TANKO: Hvala lepa za besedo.

Tudi naša poslanska skupina tega predloga za preložitve ne bo podprla. Razlogov je veliko, tudi vsebinski razlogi, pa predvsem proceduralni razlogi. Kolegi vaše poslanske skupine in koalicijskih strank večkrat pravijo, da opozicija nagaja koaliciji, da ji vtika kole v špice, v kolesje in da zato tudi Državni zbor ne more delovati. V tem primeru ste sami koalicijski poslanci predlagali zakon. Sami ste odprli razpravo. Sami ste obtežili Državni zbor s to razpravo. Ugotovili smo, da je več ali manj nepotrebna, ker naj bi minister že pripravljaj neke podzakonske predpise, neke podzakonske akte. Danes smo nekaj ur tu sedeli in poslušali to jalovo razpravo glede potrebnosti, nepotrebnosti, utemeljenosti in neutemeljenosti teh zadev. Moram reči, da imamo s temi razlogi, s temi zadevami še večje težave kot s samo vsebino. Čedalje bolj se koalicija ukvarja sam s seboj, čedalje bolj se celo znotraj iste poslanske skupine ukvarjajo sami s seboj, ker če predlagajo mladi, so stari proti, če predlagajo stari poslanci, so mladi proti. Da ne govorimo še o drugih razlogih in razmerah, ki vladajo znotraj koalicije, in delo poteka popolnoma asinhrono, neuskklajeno, in ne more pripeljati do nikakršnega reda. Tu je zjutraj predsednik Vlade pozival, da stopimo skupaj pri nekih ukrepih za

reševanje gospodarske krize. Naj predsednik Vlade najprej stopi pred svoje poslance, da se bodo skoordinali in uskladili. Potem pa smo na vrsti vsi tisti drugi, ki predstavljamo manjšino v Državnem zboru. Mi tega predloga ne bomo podprli.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala.

Gospod Franc Pukšič v imenu Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

FRANC PUKŠIČ: Takoj na začetku povem, da tega predloga v Slovenski ljudski stranki ne bomo podprli. Podprli pa ga ne bomo zato, ker pri današnji prvi točki razprave o načrtu, prioritetah Vlade do konca mandata, kakorkoli se trudim, pa iščem, ne najdem notri, da je to prioriteta Vlade, da se to premakne na neko naslednjo sejo za odločanje. Glede na to, da ste bili že pri 1. točki razštelani oziroma nesinhronizirani, a sinhronizacija bi vsaj pomenila v političnem jeziku, da so koalicijske stranke dogovorjene, najmanj pa seveda bi sinhronizacija pomenila, da bi bili dogovorjeni oziroma usklajeni vsaj v eni poslanski skupini, ki določene zadeve predlaga. V energetiki pomeni sinhronizacija sinhronizacijo napetosti, pa frekvence in tam brez tega enostavno ne gre. Tukaj v tej koaliciji pa očitno gre brez kakršnekoli sinhronizacije, ker gre še vedno, pa ne vem, mogoče prav zaradi tega, ker imate preveč polivinilastih vrečk na glavi in potem niti ne vidite smeri, v katero greste, in slučajno še tu in tam pri kakem glasovanju pridete skupaj. Tako kot je danes bilo, bom rekel, izrabljeno tudi v zakonu o delu na črno glede sosedске pomoči, čeprav imamo celo v naši himni zapisano "ne vrag, le sosed bo mejak", sedaj bo postal sosed očitno pravi vrag, in glede teh vrečk in glede tega, da smo danes porabili 14 ur, pa čisto nič drugega naredili, bi bilo seveda nekorektno in nepošteno do državljanek in državljanov, da bi jim še enkrat kradli čas za te polivinilaste vrečke, čeprav smo v razpravi povedali, da bi o plastiki bilo treba celovito razpravljati in celovito pripraviti zakonodajo, ne pa na takšen parcialen način. To pravzaprav kaže, da enostavno več ne veste, kako in kaj in potem dan zapolnite pred televizijskimi kamerami z nepomembnimi zadevami, ne da bi državljanke povedali, kaj vse ste spremenili v dveh in pol letih tako na konsolidaciji javnih financ kot na strukturnih ukrepih ali izboljšanju plačilne discipline.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

V imenu Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil stališče gospod Franc Žnidaršič.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Mi bomo proti temu predlogu, ker ne bo nič škodovalo, če se konfrontirajo stališča glede tega predloga zakona na odboru v ustrezni obravnavi, v nadaljevanju. Takrat bo na razpolago tudi osnutek uredbe in če bo uredba ponujala rešitve, s katerimi bomo lahko zadovoljni, potem se takrat zakon lahko ustavi. Če pa uredba takrat še ne bo prišla ali pa če ne bo ustrezala pričakovanjem, potem se bo takratna večina na odboru odločila o nadaljevanju

zakonodajnega postopka. Mislimo, da je to racionalni predlog. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franci Kek v imenu Poslanske skupine Zares.

FRANCI KEK: V Poslanski skupini Zares bomo predlog podprli.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Franc Jurša v imenu Poslanske skupine DeSUS.

FRANC JURŠA: V naši poslanski skupini bomo predlog podprli, kajti ocenjujemo, da je na tem področju treba pripraviti zadeve, da bodo tehtne. Ne želimo, da se priključimo predvsem tistim nerazvitim državam, ki imajo tak zakon, v Evropi pa je to edino Italija. Za Italijo pa vemo, kakšne probleme in težave ima s smetmi.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želi še kdo? Samo v imenu poslanske skupine. Ne.

Prehajamo torej na odločanje, da Državni zbor sprejme sklep, da se odločanje o predlogu zakona o uporabi nakupovalnih vrečk preloži na eno od naslednjih sej.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 37, proti 26.

(Za je glasovalo 36.) (Proti 26.)

Odločanje o zakonu o omejevanju uporabe nakupovalnih vrečk je preloženo na eno od naslednjih sej.

Samo še eno obvestilo. Jutri začenjamo s točko Poročilo o delu Komisije za nadzor varnostnih in obveščevalnih služb, nobenega papirja ni mogoče imeti na mizi, pospravite papirje.

Izvolite, gospod Hrovat, vi ste želeli.

DANIJEL KRIVEC: Če dovolite...

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Malo se še usedite, gospod Hrovat ima besedo.

DANIJEL KRIVEC: Hvala za besedo.

Jaz bi predlagal en proceduralni predlog Državnemu zboru, da vseeno obvesti javnost, da je zakon v nadaljnji proceduri, kajti prej je bilo jasno povedano s strani predlagateljev, da se v medijih že piše in objavlja, da je ta zakon sprejet.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Ja, to je lahko opozorilo vsem, ki spremljajo naše delo in upam, da ga bodo upoštevali. Hvala lepa.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda in prekinjam sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 2. MARCA 2011 OB 22.55. IN SE JE NADALJEVALA 3. MARCA 2011 OB 10.30.)

27. TOČKA DNEVNEGA REDA – POROČILO O DELU KOMISIJE ZA NADZOR OBVEŠČEVALNIH IN VARNOSTNIH SLUŽB ZA LETO 2009, EPA

1488-V (TAJNO), del točke obravnavan brez navzočnosti javnosti/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice poslanke in poslanci.

Nadaljujemo s prekinjeno 27. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Poročila o delu Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb za leto 2009, razprava o predlogu stališč in sklepov.

Prehajamo na razpravo o predlogu stališč in sklepov, ki jih je Državnemu zboru predložila Komisija za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb.

Besedo ima Franc Pukšič.

FRANC PUKŠIČ: Lep dan vsem skupaj, tem, ki ste tu.

Ne morem verjeti, da je dvorana tako prazna ob tej točki obravnave poročila Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb. Razlog, da je dvorana tako prazna, je lahko tudi v tem, da obravnavamo poročilo za leto 2009. Danes smo marca 2011 in kazalo bi, da mogoče tudi ob današnjem zaključku sprejememo sklep, da bi se poročilo iz preteklega leta obravnavalo v prvi polovici naslednjega leta, ne pa leto in nekaj kasneje, ker je to resnično velikokrat brezpredmetno. K temu sodi tako odgovornost vseh institucij, od Vlade, parlamenta, če bi to obravnavali, bi bila tudi preglednost in odprtost obravnave drugačna, ker bi bila vezana na preteklo leto, ki je nekako bližje kot predpreteklo leto. V naših rokah in možnostih je vplivati na zakonodajni postopek in tudi če Vladi ne bi to odgovarjalo, bi bilo prav, da bi vladna koalicija takšen predlog tudi podprla.

Samo poročil pa – zaključne ugotovitve komisije – pravi tako, da na drugi strani, če nosilci oblasti tak nadzor preprečujejo ali ovirajo, potem lahko govorimo samo o navideznem nadzoru, kakršnemu smo bili že prevečkrat priča. V takšnih primerih je parlamentarni nadzor samo neka farsa in tako rekoč pokrivanje občutka v javnosti, da je nadzor nad službami z izjemnimi pooblastili delan, voden, ampak na ta način je to bolj zloraba kot pa dejanski nadzor in za takšen nadzor bi bilo boljše, da ga ne bi imeli, kot da ga sploh imamo.

Torej, na tem področju bi bilo resnično treba marsikaj narediti. Še precej sveža je zgodba o nekdanjem državnem tožilcu, gospodu Penku, ki se še v istem času je povezoval z bodočimi klienti in danes koraka na sodišče kot branitelj oziroma zagovornik. Ali še hujši je eklatanten primer, za katerega pravim, da je verjetno mati koruptivnega dejanja – jasno, ne velja za celo sodstvo, ampak sigurno za sodnika Šubica, ki sodbe o obdolženih, ki so bili pravnomočno obsojeni, ni napisal v 9 mesecih, vmes pa se je spremenila zakonodaja. To pomeni, da je svojo nalogo naredil pregon, je naredila preiskava, sojenje je naredilo svojo nalogo in potem nekdo na takšen eklatanten način to prepreči, da bi tisti, ki so si pač to zaslužili, sedeli v zaporu.

Mene je kar nekoliko začudila uporaba posebnih preiskovalnih ukrepov, ki so bili uporabljeni, bilo jih je veliko. Vendar kljub temu

imam občutek, da se ti posebni preiskovalni ukrepi niso uporabljali za preprečevanje organiziranega gospodarskega kriminala. Če bi se, potem – ker govorimo poročilu 2009 –, vsega tega, kar je sedaj napravilo, vsa ta trupla na dan, to ne bi bilo enostavno mogoče. Tako niso bili uporabljeni, ali pa so bili, in v političnem interesu posamezne politične stranke niso sledili naslednji ukrepi od preiskave naprej, ampak se je že v postopku pregona vse skupaj ustavilo ali pa pripravilo, če hočete, takšno poročilo s strani tistih, ki so izvajali preiskavo oziroma pregon, da so jo tisti, ki bi potem nadaljevali preiskavo, torej tožilci, enostavno zavrgli, ker so pač imeli pomanjkanje dokaznega gradiva. To se tako ni zgodilo in tudi jasno – nekajkrat se je tudi opozarjalo in govorilo o tem, o tihih družbah, o razkritem tihem družbeniku Danilu Topleku. Verjetno bo v poročilu preiskovalnih organov za 2010 mogoče kaj zaznati okoli tega. To so tako eklatantne, in to objavljene javne zadeve, potem ko so pač prišle na dan, in da se pušča ljudi še naprej v takšni poziciji, pa na takšni poziciji, kar daje državljanom in državljanom občutek, da tako ali tako na nič nimajo vpliva. Slabo je, ko imamo žal takšen občutek tudi poslanke in poslanci, ko po eni strani na nepravilnosti opozarjamo, po drugi strani se pa nič ne zgodi. Razen – kaj se nam lahko pripeti? Lahko se nam pripeti pred kakšnimi volitvami, in to se je že zgodilo, ali pa nekaj časa po tistem kdo naleti na to, da diskreditirajo, diskvalificirajo in potem rečejo, da ni utemeljenega suma. Seveda se napake za nazaj ne da popraviti. Za moje pojme je nesprejemljivo, da dobimo s strani ministrice za notranje zadeve oziroma Ministrstva za notranje zadeve pisno sporočilo, da je policija dokumentacijo v zvezi s prometno nesrečo, ki pa je vezana na Satex, uničila, postopek pa še ni končan. Ali pa, da napiše, da so preverili navedbo nekoga, ki naj bi bil pri njih zaposlen, in o tem nimajo podatka. Torej, to je groba laž, podatek ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Bogdan Barovič. (Ga ni.)

Besedo ima Andrej Magajna. Pripravi naj se Tadej Slapnik.

ANDREJ MAGAJNA: Lep pozdrav.

Že dopoldan smo več ali manj govorili sami sebi. Zdaj bodo tudi mediji, zdaj bo pa bolj zanimivo, ker so še mediji, ampak tudi ni kakšnega posebnega zanimanja.

Poglejte, uporaba posebnih metod in ukrepov je vedno poseg, je sila. Tudi pedagoški ukrepi v šoli so vedno neka oblika prisile, pa če so izvedeni še tako obzirno. Tudi siljenje nekoga v pogovor, nenehno siljene je tudi lahko prisila, še posebej pa, ko imamo opravka z represivnimi organi. Čisto načelno moje stališče. Že pri sestavi vlade se je zgodila napaka, ne napaka, politično nemodra poteza, pa ne bi rad kogarkoli diskreditiral, oba ministra – ministrica, minister – sta zelo sposobna. Problem pa je, ker pripadata isti politični grupaciji. Pa ne grupaciji, saj koalicija je iz iste politične grupacije. Mislim na ministra za pravosodje in ministrico za notranje zadeve, ki pripadata isti stranki. Direktor Sove sicer spada pod ingerenco vlade.

Poglejte, Slovenija je tako majhna. Ne samo zaradi majhnosti, pa ne gre samo za politične povezave, včasih gre za čisto osebne povezave na osebni ravni – prijatelji. Zato dvomim, da se bo zadeva okoli stavbe preiskovalnega urada kadar koli razrešila. Verjamem, da so protagonisti, ki bi morali to afero rešiti, v zadregi. Nekdo, ki ga preiskuješ, je tvoj osebni prijatelj. To je težka zadeva. Zato ni bilo politično pravilno, da sta oba resorja, ki sta direktno ali posredno represivna organa, tudi v rokah iste stranke, LDS, pa nimam nič proti tej stranki, marsikaj dobrega počne in nisem merodajen, da bi to tu na tem mestu to presojal. Ne samo to, to so prijateljske povezave.

Tudi v teh represivnih organih se, žal, tudi politično kadruje. In ti primeri – ampak ne v tej vladi, nikakor ne, ves čas, ves čas, vsaka vlada ima to skušnjavo.

Pa bom rekel, še tisto svetopisemsko za konec, saj poznamo molitev očenaš, piše, o Bog, daj, da ne bom grešil; piše, ne vpelji me v skušnjavo. Te skušnjave so čisto sistemske narave. Sam poznam primer, ki ga bom tudi predložil komisiji čez en mesec – upam –, kar kaže na to, da represivni organi, vsaj pri nas, očitno, uporabljajo te metode ... / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Žal je čas pretekkel.

Besedo ima Tadej Slapnik, pripravi naj se Melita Župevc.

TADEJ SLAPNIK: Hvala lepa, predsednik, za besedo.

Parlamentarni nadzor je najpomembnejša oblika demokratičnega nadzora in usmerjanja dela nosilcev obveščevalne in varnostne dejavnosti. Upoštevati je namreč treba, da imajo te službe z zakonom pomembna pooblastila, s katerimi posegajo v z ustavo in drugimi zakoni zagotovljene in varovane temeljne človekove pravice in svoboščine. Varnostno in obveščevalno dejavnost, ki je predmet nadzora, opravlja policija v skladu z Zakonom o policiji, Obveščevalno varnostna služba Ministrstva za obrambo po Zakonu o obrambi in Slovenska obveščevalno-varnostna agencija po Zakonu o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji.

V Poslanski skupini Zares – nova politika bi radi opozorili, da sta predmet in obseg parlamentarnega nadzora nad delom obveščevalnih in varnostnih služb definirana z vidika zagotavljanja spoštovanja človekovih pravic, temeljnih svoboščin in uporabe finančnih sredstev, ki jih varnostni in obveščevalni organi potrebujejo za svoje delovanje. Predmet nadzora varnostnih služb ni njihova celotna dejavnost, ampak le tisti del, v okviru katerega se uporabljajo ukrepi, s katerimi se bistveno posega v posameznikovo zasebnost in njegove pravice, prizadeta oseba pa o teh ukrepih v času njihovega izvajanja ni seznanjena. Tudi če so ukrepi odrejeni s sodno odločbo, sodni nadzor namreč ni celovit.

V Zares trdimo, da mora biti omenjenim temeljnim ciljem parlamentarnega nadzora posledično podrejeno tudi izvajanje parlamentarnega nadzora, ki ga opravlja Komisija za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb.

Kar se tiče ugotovitev iz poročila o delu komisije za leto 2009, se nam zdijo le-ta alarmantna. Komisija, ki jo vodi poslanec SDS Zvonko Černač, je namreč na svojih sejah predvsem po neutemeljenih insinuacijah slednjega – pri tem velja opozoriti, da ima opozicija večino članov komisije –, ugotovila, da naj bi bila policija generalno zlorabljena v politične namene. Poleg tega pa v končnih ugotovitvah komisije kar mrgoli namigovanj brez kakršnekoli materialne podlage oziroma ugotovitev, ki bi temeljile na opravljenem nadzoru. Večina članov komisije oziroma njen predsednik se pri tem sklicuje na občutja dela politike oziroma političnih strank. Pri tem mislim na obvestilo o domnevno podtaknjeni bombi, ki naj bi ga policija po mnenju dela politike izrabila za preiskave v eni od poslanskih skupin Državnega zbora. V Zares smo prepričani, da če želimo, da bi bilo poročilo verodostojno, to ne more temeljiti na občutjih in domišljiji nekaterih njenih članov. Zdi se nam tudi alarmantno, da se poleg omenjenega tudi nekatera druga tendenciozna stališča in ugotovitve podana, vsaj po našem mnenju, brez realne osnove oziroma ne temeljijo na realnih dejstvih. Del članov komisije, tukaj bi zopet najbolj izpostavil prav odgovornost predsednika komisije, je namreč v poročilo parlamentarne komisije vključil trditve o neobjektivnosti nadzorovalnih služb in nezakonitostih pri uporabi prikritih preiskovalnih ukrepov, o uporabi omenjenih ukrepov za politične diskreditacije, o usmerjanju kazenskega pregona proti političnim konkurentom z namenom njihovega zastraševanja ter sploh o politizaciji policije ter očitnega političnega kadrovanja v policiji. Po našem mnenju te ugotovitve na zdržijo resne presoje in predstavljajo politični konstrukt nekaterih članov komisije oziroma njenega predsednika, ki se že cel čas vodenja komisije brez uspeha prizadeva dokazati očitke policiji, da opravlja svoje delo na podlagi političnih navodil.

V Zaresu zaradi navedenih razlogov poročilo komisije ne uživa podpore. Prepričani smo, da gre za neutemeljena in manipulativna stališča in ugotovitve. V Zaresu želimo opozoriti, da predsednik komisije izvaja političen pritisk na policijo. Že vseskozi od nastopa mandata želi s poskusi oviranja policije in z napadi na generalnega direktorja policije ter ministrico za notranje zadeve dokazati, da v Sloveniji ni več nadzora policije oziroma da ima nadzor politična stranka in da se policija zlorablja v politične namene. Žalosti nas, da s takšnim ravnanjem postaja največja ovira neodvisnemu in profesionalnemu delu policije in da s takim in podobnimi manevri ruši zaupanje v organe pregona, kar lahko vodi v razgradnjo postulatov pravne države. Menimo, da Zvonko Černač s takimi nastopi in podtikanji, zgrajenimi na nizu manipulacij, nenehno dokazuje, da ni vreden mesta predsednika omenjene komisije. V Zaresu ocenjujemo, da je Zvonko Černač do sedaj najbolj kontroverzen in najbolj ekscesen predsednik Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb. Slednjo oceno podajamo tudi na podlagi dejstva, da sta kar dva poslanca poslanske skupine Zares - nova politika v preteklosti, gospod Terčon in gospod Gantar, vodila to komisijo, in to v času

vlade, ki jo je vodila danes največja opozicijska stranka SDS.

Komisija oziroma predsednik komisije Zvonko Černač je s podtikanji, zgrajenimi na nizu manipulacij, uspel vzpostaviti dvom v zakonitost delovanja policije. V Zares nas ne zanima politični boj SDS zoper eno od koalicijskih strank, prepričani pa smo, da je nedopustno, da je gospod Zvonko Černač kot predsednik komisije zlorabil svojo funkcijo za politične namene in s tem diskreditiral parlamentarni nadzor kot najpomembnejšo obliko demokratičnega nadzora. V javnosti kroži po njegovi zaslugi že tako ali tako veliko neutemeljenih insinuacij, ki znižujejo integriteto in zaupanje v državne organe. Zvonko Černač svoje funkcije predsednika komisije ni zlorabil prvič. To je storil že pri poročilu o delu komisije v letu 2008, da ne omenjam njegove vloge pri obravnavi problematike izročanja gradiv iz nekdanje Službe državne varnosti Arhivu Republike Slovenije in dostop do gradiv nekdanje SDV, ki ga hrani oziroma ga je hranila Sova. Ker je dopustil sklic dveh nujnih sej komisije, ki so jih zahtevale poslanske skupine SDS, SLS in SNS, to je 10. januarja in 25. januarja tega leta, medtem ko je pa našo zahtevo za nujno sejo kot predsednik v nasprotju s poslovnikom prezrl in očitno zavestno kršil ter zlorabil svojo funkcijo predsednika. Priznati moramo, da nad ravnanjem gospoda Černača niti nismo več začudeni. Kršitev poslovnika in zlorab funkcije predsednika si je privoščil že namreč toliko, da jih niti več ne štejemo. Kot kaže, njegovo pojmovanje Slovenije kot demokratične in pravne države, Ustave, Zakona o poslancih ter Poslovnika Državnega zbora pri opravljanju svoje funkcije ni vezano nič od prej naštetega, ko gre za interese njegove politične stranke SDS in predsednika Ivana Janeza Janše.

V Zaresu si postavljamo vprašanje, ali je gospod Černač res primeren za vodenje te komisije, saj je celo gospod Jerovšek v mandatu 2000–2004 kot predsednik te komisije iz vrst SDS le-to vodil bistveno bolj zgledno. Zato bomo v Zaresu razmislili o tem, kako dopolniti veljavni Zakon o parlamentarnem nadzoru nad obveščevalnimi in varnostnimi službami, da bi tovrstne zlorabe instituta nadzora in delo komisije v prihodnosti onemogočili.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Proceduralni predlog, gospod Jerovšek. Ga morate nasloviti predsedniku Državnega zbora.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa, gospod predsednik.

Pričujoči nastop poslanca Slapnika je bil pripravljen, napisan od zunaj, pamflet ...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Proceduralni predlog, gospod Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK: Ja, bom dal proceduralni, dovolite, da ga obrazložim.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Ker ostane vsebinska razprava, do katere imate pravico, ampak ne v okviru proceduralnega predloga.

JOŽEF JEROVŠEK: Treba je reagirati na konkreten nastop ...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Ne, ne morete, lahko z repliko ne s proceduralnim predlogom.

JOŽEF JEROVŠEK: Bom proceduralni predlog podal. Prosim, da ne kratite demokracije v Državnem zboru. To je na pamflet, ki ni bil razprava. In gospod predsednik, čeprav gre za poslanca iz vaše stranke, ki pa je očitno pri tem nastopu bil voden, bi ga morali opozoriti in opomniti, da kaj takšnega ni dovoljeno, kajti to je bil nastop, s katerim se skuša predsednika komisije, ki izjemno korektno deluje, diskreditirati pred javnostjo.

Zato prosim, opomnite poslanca Slapnika, da je kršil poslovnik. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Sem dojel vaš proceduralni predlog. Tega ne bom storil. Gospod Slapnik je povedal mnenje takšno, kot je povedal. Žaljivih besed, kot sem pozorno poslušal, ni uporabljal. Vsekakor pa imajo vsi, ki so bili navedeni v njegovem govoru, možnost in dovolj časa, da na te zadeve argumentirano odgovorijo, če so nedomišljene in lažne še toliko bolj.

Besedo ima Zvonko Černač kot predlagatelj.

Prosim.

ZVONKO ČERNAČ: Gospod Slapnik je član Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb. V letu 2009 to še ni bil, mi obravnavamo poročilo za leto 2009, takrat je bil član s strani Zaresa gospod Kek –, pardon, gospod Vajgl, ampak ne celo leto 2009.

Pričakoval sem še en finale v tem nastopu: formalno oblikovan predlog za mojo razrešitev oziroma lustracijo, tako kot ste ga naredili v preiskovalni komisiji v tako imenovani zadevi Patria. To je zdaj ta nova politika, ki zaudarja po starih udbovskih prijemih, takšno pač je stanje duha v tem parlamentu.

Govora je bilo o zlorabah instituta parlamentarnega nadzora, o podtikanjih, manipulacijah, o zlorabi poročila za leto 2008 in tako naprej, ne da bi bile z eno navedbo te navedbe utemeljene. Z eno navedbo. To je nivo anonimk. Pozitivno je samo, da se tokrat avtor legitimira, to je dobro, kajti to je en korak naprej. V takšnem primeru se mu lahko pogleda v oči in se mu odgovori, v primeru klevet, ki prihajajo v takšnih ali drugačnih anonimkah in ki so odnesle že marsikaterega vidnega predstavnika te države, ki je dobro opravljal svoje delo, nazadnje bivšega direktorja Sove, to ni mogoče.

Torej, v poročilu nikjer ne piše, da je bila policija generalno zlorabljen v politične namene. Nikjer. To si je gospod Slapnik izmislil. Zelo jasno je zapisano, da posamezni primeri, in jaz sem jih tudi na zaprem delu povedal, kažejo na to, da obstaja možnost zlorabe v politične namene in da se je v enem konkretnem primeru preiskava odvila v smer politične diskvalifikacije. Tudi je povedal zakaj, utemeljil in tega ne bom še enkrat ponavljal. Večina ljudi tako v policiji kot v Sovi in OVS-u je strokovnih

in delujejo dobro. Narobe je, če jih bo odnos politike do njihovega dela okužil z drugačnim načinom delovanja in na to opozarja to poročilo. Temu se je treba izogniti. Pričakoval bi, da član komisije razume, kaj je namen takšnega poročila in zakaj opozarjamo na te nevarnosti in kaj želimo s temi opozorili doseči.

Glede zavrnitve sklica nujne seje sem jaz to zavrnitev zelo jasno, argumentirano, pisno, utemeljeno s pravnimi podlagami pojasnil in vam poslal, zato zelo dobro veste, zakaj ta seja ni bila sklicana. Če menite, da bi jo bilo treba sklicati, potem je to materija, glede na tisto, kar ste v tej zahtevi napisali, za drugo komisijo, ki se ji reče komisija za kulturo in tako naprej, ki jo vodi ena izmed vaših predstavnic. Toliko lažje bi na tej komisiji dosegli tisto, kar ste se namenili doseči in kar je daleč od namena, s katerim naj bi se parlamentarna nadzorna komisija ukvarjala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Melita Župevc, pripravi naj se Darja Lavtižar Bebler.

Prosim.

MELITA ŽUPEVC: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Moram reči, da mi je gospod Slapnik dal zelo dobra izhodišča, gospod Jerovšek pa je po svoji stari navadi lepo povedal, da gre za zaroto, ki je prišla od zunaj. Predlagam, da uvedemo kakšno parlamentarno preiskovalno komisijo, kjer bomo odkrili pisca, ki je gospodu Slapniku napisal današnji govor. Ker mislim, da to, kar je danes povedal, je pa popolnoma nevzdržno. Za predsednika pa predlagam gospoda Jožefa Jerovška.

Mislím, da je treba poročilo, ki je danes pred nami, in tudi predlog sklepov in priporočil zavrniti ravno zaradi tega, kar so že pred menoj povedali moji kolegi; ker ne temelji na dejstvih, ampak temelji na nekih pavšalnih sodbah, obtožbah, ki smo jih vajeni. Osredotočila se bom na drugo priporočilo oziroma sklep, ki pravi, da zaradi političnega kadrovanja v nadzorovanih službah, stalnih sporov vladajoče koalicije z vrhom tožilstva, vse to krepí občutek politizacije navedenih služb v javnosti in predstavlja oviro krepitvi zaupanja v vzpostavitev pravne države. Kdo govori o tem?! Kdo govori o diskreditaciji?! O politični diskvalifikaciji?! Kdo to govori?! To govorijo tisti, ki ne znajo zlagati dokumentov, to govorijo tisti. In ravno zaradi tega se je treba vprašati, in to vemo, izpod katerega peresa so prišli ti sklepi. Ti sklepi so prišli izpod peresa ravno tistih ljudi, ki ne znajo zlagati dokumentov, zato so ti ljudje, ki pripravljajo takšne sklepe in takšna poročila, neverodostojni in neverodostojna so tudi ta poročila. Težko govori o varovanju pravne države in o krepitvi zaupanja v institucije in pravno državo tisti, ki do te pravne države in do njenih institucij nima popolnoma nobenega spoštovanja. Nobenega. In to ste pred kratkim dokazali in to potrjujete vsak dan. Kratka bom, ker bo kolega Kumer, ki je član te komisije, več povedal o tem.

Kar pa se tiče zlorab predsednikov nadzornih komisij, in tudi drugih, je simptomatično nekaj. V Državnem zboru veljajo zakoni in velja

poslovnik. In med določenimi predsedniki se je razpaslo, da presoajo po svoji lastni presoji, po svojem lastnem občutku, ali bodo določeno sejo sklicali ali ne. Odvisno od tega, ali jim to ustreza. Še bolj simptomatično in smešno pa je nekaj drugega, da potem njihov vodja poslanske skupine na kolegijih predsednika Državnega zbora toži in joče, kako da so ti isti predsedniki, ki zavestno kršijo poslovnik, ki zavestno kršijo zakon, neka tarča, kako so žrtve. In torej tisti predsedniki, kot je dobro povedal zadnjič predsednik Državnega zbora, moram reči, da ta izjava je pa res povedala vse, še potem zatekajo pod krilo vodje poslanske skupine gospoda Jožeta Tanka. To je smešno in obžalovanja vredno.

Kot rečeno, to poročilo, ti sklepi in ta priporočila si ne zaslužijo podpore, zato ker ne temeljijo na realnih dejstvih, temveč na nekih zarotah, nekih pavšalnih obtožbah, ki smo jih vajeni. Ko bo to verodostojno poročilo, si bo zaslužilo tudi podporo. Prej pa moje podpore ne bo dobilo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Zvonko Černač kot predlagatelj.

ZVONKO ČERNAČ: Ta tekst "politično kadrovanje v nadzorovanih službah, stalni spori vladajoče politike z vrhom tožilstva" je treba brati v obdobju, v katerem se je to dejansko dogajalo. Gre za poročilo leta 2009. Spomnite se, zakon je bil spremenjen zato, da se je lahko generalnega direktorja policije imenovalo mimo javnega razpisa. Stalni spori z generalno državno tožilko so bili v tistem letu, dobro veste, stalnica, ker se je pripravljaj teren, da bi jo na nek način lahko lustrirali oziroma zamenjali. Celotna struktura, vrh ekipe na Ministrstvu za notranje zadeve je bil zamenjan in kooptiran iz prave politične opcije. V posameznih direktoratih na tem ministrstvu imate ljudi, ki so sedeli v Državnem zboru oziroma so sedeli kot svetovalci po poslanskih skupinah posamezne politične stranke. Posamezni primeri ukrepov, ki so bili uporabljeni potem proti posameznikom, ko se nek preiskovalni ukrep, ki se ga v primeru, ko gre za neko hitro odkrivanje sumov kaznivih dejanj, uporabi po letu in pol, po tistem, ko je bila neka aktivnost zaznana na nekem računalniku, po letu in pol se naredi hišna preiskava; vse to je krepilo ta občutek, o katerem govorimo, da so te službe v določenem delu tudi politizirane. In temu se je treba izogniti.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Darja Lavtižar Bebler, pripravi naj se Franci Kek – ne bo razpravljaj. Pripravi naj se gospod Jožef Jerovšek.

Izvolite, gospa Darja Lavtižar.

DARJA LAVTIŽAR BEBLER: Hvala lepa, gospod predsedujoči.

Torej, ravno to, kar je bilo ravnokar rečeno, me prepričuje v tem, da vse to, kar je bilo že doslej v današnji razpravi izrečeno kritičnega na račun predlaganih stališč in sklepov, drži. Namreč, do sedaj nisem vedela, da je pristojnost te komisije za nadzor varnostno-obveščevalnih služb tudi ta, da

ocenjuje, ali je nek zakon, ki ga je Državni zbor sprejel, primeren ali ne. Torej, mislim, da je predlagatelj sam odgovoril na vprašanje, ki je bilo zastavljeno.

Tudi sama sem nezadovoljna s tem, da z velikim časovnim zamikom obravnavamo to poročilo, da so zaradi tega nekatere stvari tudi nekoliko zbledele in dejansko se pojavljajo novi problemi, s katerimi bi se morali ukvarjati v smislu parlamentarnega nadzora nad delovanjem varnostno-obveščevalnih služb oziroma parlamentarnega nadzora nad varnostnimi razmerami, če poenostavim.

Sicer pa, kar zadeva poročilo in gradivo, ki ga danes obravnavamo in sprejemamo, meni ni jasno, ali je mogoče po vsem tem šteti poročilo za verodostojno, saj vsebuje tudi neke komentarje, ki se ne ukvarjajo toliko s tem, ali so varnostno-obveščevalne službe v zadostni meri učinkovite, ali dosledno delujejo zakonito, pač pa so dejansko ocene in komentarji v prvi vrsti usmerjeni k političnim kvalifikacijam in k diskvalifikaciji političnih nasprotnikov. To je črno na belem. In v tem primeru ima v tej komisiji, seveda, večino opozicija in temu primerne so potem tudi metode, ki so konkretno tukaj uporabljene. V zadnjem času smo te metode imeli priložnost srečevati prav v velikem obilju, pravzaprav v izobilju. Te iste metode so uporabljene seveda tudi pri stališčih in sklepih, ki jih sedaj obravnavamo na javni seji. To pa nas mora skrbeti.

Moram reči, da je še posebej zaskrbljujoče vse, kar je kot problematično v svoji razpravi navedel poslanski kolega Slapnik. To je zaskrbljujoče. Da pa mu verjamem, pa izhaja tudi iz moje dosedanje izkušnje kot članice neke preiskovalne komisije za izbrisane, kot pravimo za izbrisane v tem parlamentu, ki ji ravno tako predseduje poslanec iz SDS-a, iz opozicije, kjer je docela nekorektno in neprimerno zlorabil svojo funkcijo predsedujočega in sploh ni spoštoval nekih osnovnih manir, ki morajo biti uporabljene pri delovanju neke preiskovalne ali pa nadzorne komisije v tem parlamentu, zato tudi sama ne bom podprla ne teh predlaganih stališč ne sklepov. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Jerovšek. Pripravi naj se Zmago Jelinčič Plemeniti, za njim mag. Borut Sajovic, Vito Rožej in dr. Pavel Gantar.

Gospod Jerovšek, izvolite.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa. Spoštovani!

Najprej glede blodenj kolegice Melite Župevc in njenih predlogov o preiskovalni komisiji – sicer seveda pod narekovaji. Moram reči, da se zahvaljujem za tako pozornost njenega kadrovanja, kajti kaj bi pa politično poštene, korektni ljudje rekli, če bi ona mene predlagala, s tem bi me hotela diskreditirati.

Pred seboj pa imamo stališča in zaključke Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb v letu 2009. Za leto 2009, to je prvem operativnem letu sedanje vladne koalicije in sedanje vlade, je to poročilo zelo indikativno. Moram reči, da je pripravljeno izjemno korektno, da se je spraševalo, opredeljevalo do pravih vprašanj: ali so

obveščevalne službe pod nadzorom ali pa so prisotni poskusi politične zlorabe teh služb. Moram reči, da je vsem jasno, da so obveščevalne službe v tem času dobile nova navodila in da smo v tem času zaznali premik, ponovni premik bom rekel, v bolj politično nadzorovane službe z navodili, ki presegajo pristojnosti in lahko smo razbrali politično zlorabo teh služb.

Sedanja oblast ima seveda možnosti, potencial, da v teh službah te manevre, te premike in te pritiske tudi operacionalizira. Zakaj? Zato, ker ima veliko tradicijo iz prejšnjega sistema. Navedel vam bom dva primera, ki sta pravzaprav indikativna. Iz tega poročila je pravzaprav nekje razbrati, da so direktorja službe, gospoda Rupnika, pravzaprav zamenjale anonimke. Čeprav se v javnosti ni pojavil niti en problematičen primer njegovega delovanja, pa je bil zamenjan. In kot je bilo že rečeno, anonimke so bile zgolj v času njegovega delovanja ali pa še prej, tudi v času prejšnje vlade, na račun delovanja Sove. Kakor hitro je sedanja oblast "sanirala stanje", če rečem v narekovajih, anonimk ni več. Torej, anonimke so prihajale od znotraj Sove in drugih obveščevalnih služb. Čeprav se delavci Sove, če bi bili primeri nezakonitosti, lahko obrnejo direktno na komisijo, to piše v zakonu, za zaščito njihove identitete, da ne morejo imeti posledic. Torej, anonimke je pisal totalitarno usmerjeni del obveščevalnih služb in jih je posredoval včasih tudi preko političnih funkcionarjev.

Ko sem bil v letu 2008 neko obdobje član te komisije, nekaj mesecev, smo šli na obisk Sove. Šele na tistem obisku sem spoznal, kaj se pravi imeti, nekdanj ... – če ima nek poslanec neposredno zvezo z notranjim stanjem, dnevno povezavo z notranjim dogajanjem v Sovi. Kolega Kumer je tam rekel, ko smo prišli tja, da naj dajo videoposnetek – mi smo bili v sredo tam –, kdo je šel čez vhod v nedeljo ob enajstih. Torej je imel vse natančne operative podatke iz Sove. Takrat sem se zavedal, kako odlično pozna notranji ustroj in kako direktno komunikacijo ima. In seveda, na podlagi tega mi je bilo popolnoma jasno, da je Sova politično prestreljena in da je bilo iluzorno od prejšnje vlade, da bi lahko že v tistem mandatu ustvarila politično neodvisno institucijo, se pravi obveščevalno službo. Seveda, ob mandatu lastne vlade so ti procesi dobili zamah. Šlo je naprej in žal nam tudi današnje dogajanje ob obravnavi poročila kaže na to. Vlada je naročila direktorjem obveščevalnih služb, da so prvič, odkar obravnavamo ta poročila, ignorirali parlament. Nikogar ni tukaj. Nikogar od ministrov, ki so pravzaprav posredno povezani. Predsednik Vlade, ki je direktno nadrejen Sovi, ni dal političnega signala, da se na tak način ne sme ignorirati Državni zbor. In v tem je pri državljanih lahko prisoten izjemen strah. Sova se je odtrgala in obveščevalne službe so se odtrgale od političnega nadzora. Ga ne priznavajo s tem simbolnim dejanjem. Vprašanje je, kakšna navodila imajo. Pred nedavnim smo videli, kakšen silen strah sedanjo oblast preveva, da bi se tiste stvari, ki so bile v nasprotju s človekovimi pravicami ali pa s pozitivno zakonodajo, tudi razkrile. Da gre za izjemno preštudirano politiko sedanjih oblasti, nam pričajo tudi dogajanja v parlamentu. Brez posledic, brez protestov se lahko zgodi, da uradni tiskovni predstavnik predsednika

Vlade nekega demokratičnega izvoljenega poslanca v Državnem zboru opsuje za Goebbelsa in ga primerja z Goebbelksom. Prav tako vodja poslanske skupine največje stranke drugega poslanca opozicije imenuje "represivno izšolani Džugašvili", se pravi Stalin, ubijalec. V zvezi s tem sem zaprosil predsednika Državnega zbora za stališča, mi je obljubil, pa mi ni odgovoril. Še manj preseneča ta zasuk v represivnost tega sistema, v zlorabo, ki jo slutimo, če poslanec vodilne stranke odkrito reklamira slogan Mussolinija in fašizma kot metodo dela njegove stranke. Gospod Juri je to izjavil, seveda. In v takih okoliščinah seveda obravnavamo tudi to poročilo in zaradi takšnih okoliščin nas lahko ne preseneča žolčnost, pamfletnost nastopov vladnih poslancev, diskreditacija predsednika komisije. Kajti nadzora nad obveščevalnimi službami si v času svojega vladanja ne želite in boste vse naredili, da ga preprečite, da bo to šele karikatura, krinka za zlorabe. Poslanci moramo biti zelo zaskrbljeni nad tem, kar se dogaja.

V teh stališčih hkrati dodatno piše, da gospodarski kriminal ni deležen primerne pozornosti in primerne ukrepanja s strani obveščevalnih služb. Na to smo opozarjali takrat, ko sem bil sam predsednik te komisije, obljubljalo se je ves čas, da se bo izboljšalo, dejansko smo priča v tem letu 2009 in v nadaljevanju – selektivni pristop. Nekateri direktorji, ki poslujejo preko Cipra, Liechtensteina in tja pošiljajo ogromne vsote denarja za pranje denarja, ki pade potem v privatne žepce, in to iz državnih podjetij, niso predmet dela obveščevalnih služb, čeprav za to imajo pristojnost. Državne službe nikakor ne morejo razjasniti, kako se sinovi nekaterih direktorjev pojavljajo pri teh transakcijah preko Cipra, z zemljišči v Ljubljani trgujejo. Seveda, ker gre za sinove, podjetnike iz uglednih družin! To kvečjemu izvemo od nekaterih novinarjev. Službe, ki jih pa imamo za zaščito, tudi njihova naloga je zaščita premoženja države, zaščita pred izdajo države, kajti to, kar se je na gospodarskem področju v tej državi zgodilo v teh letih, je izdaja države, gospe in gospodje. Tolikšni milijoni in milijoni in milijarde denarja, ki ste ga transformirali v tujino, na privatne račune – izdaja te države. Sodišča bi, seveda, lahko to obravnavala tudi kot sabotazo zoper državo, kot izdajo države, če bi bila politična volja. Zaradi tega so še kako na mestu stališča, ki so tukaj zapisana in ki so nastala na podlagi korektnega, vestnega dela komisije. Seveda pa je prisotno, to se vidi, politično naročilo, da je to treba zavrniti. Kajti zaščita v tej državi tistih, ki se poslužijo tudi političnih metod, politične zlorabe obveščevalnih služb in ki so posvečeni v tej družbi, ki so predstavniki vrhuške; zaščita teh je več vredna od spoštovanja človekovih pravic, od političnega nadzora obveščevalnih služb skozi parlament.

Še enkrat poudarjam: tako simbolno zaničevalnega odnosa s strani Vlade do Državnega zbora v 15-ih letih, kar sem tu, nisem doživel. Vlada je sporočila, da lahko službe obveščevalne zlorabljajo človekove pravice, da lahko zlorabljajo službe za nadzor ljudi in ljudi je lahko strah takšnih stališč in takšnega delovanja Vlade. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Zmago Jelinčič Plemeniti. Pripravi naj se Vito Rožej in potem dr. Pavel Gantar.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa, gospod predsedujoči.

Letošnje poročilo oziroma poročilo za leto 2009 se bistveno razlikuje od prejšnjih poročil. Rekel bi, da je dosti bolj temeljito, koncizno in dobro pripravljeno. Res pa je, da se je ugotovilo tudi precej več kršitev na področju naših obveščevalnih in varnostnih služb. Vendar te kršitve se dajo urediti s spoštovanjem določenih zakonskih predpisov, predvsem pa z boljšo izbiro kandidatov oziroma zaposlenih na teh delovnih mestih.

Če vzamem za primer Sovo, je tam kar nekaj ljudi, ki namesto da bi jim bilo prvenstveno varovati slovensko državo, jim je prvenstveno iskati napake v opoziciji in še posebej pri enem od opozicijskih predsednikov strank. V tem primeru ne mislim sebe, v tem primeru sem jaz šele na drugem mestu, ko me nekateri hočejo obravnavati, iščejo, brskajo in pravzaprav s tem kršijo zakon. Dostikrat tudi ti ljudje na opozorila s terena ne reagirajo in dostikrat se enostavno umaknejo nazaj, da ne bi ogrozili, kot pravijo, lastne integritete. Gre za primer, tako so mi prišli ljudje povedat, za primer raznih variant z Jesenic v vahabitski skupnosti, kjer bi po mojem mnenju morale naše službe reagirati, poiskati in raziskati zadeve. Ampak to ni moje delo, da se spuščam v to. Gospa Kresalova je naredila to, da sem moral oditi iz te komisije, in zato lahko na to samo od daleč in bolj površno opozarjam.

Zloraba obveščevalnih in varnostnih služb v privatne, v politične namene pa se še kar nadaljuje. Prisluskovanja so še vedno, tečejo – upam, da ne bo več kakšnih takšnih nezakonitih odvzemov svobode, kot je bilo to pri meni pod komando Ministrstva za notranje zadeve, da ne bodo več izvajali oziroma hoteli izvajati nočnih preiskav s specialnimi enotami. Tukaj se moram še enkrat zahvaliti treznim glavam določenih policistov, ki niso sledili navodilom in niso izvedli preiskave pri meni doma ponoči z reflektorji, oblečeni v črno, z brzostrelkami, ko bi ob zid porinili eno štiri leta in eno sedem let staro punčko in mojo ženo, medtem ko bi iskali razne dokumente in dokumentacijo v zvezi z afero bulmastifi, kjer me je gospa Kresalova potunkala, češ da sem se hotel nekaj dogovarjati, podkupovati oziroma biti podkupljen, medtem ko je ravno ona bila tista, ki si je najbolj dovolila podkupovati oziroma je izsiljevala premierja in dobila podkupnino s tem, da je dosegla tisto, kar je zahtevala, ko je postavljala pogoje, da če tega ne bo, pa ne bo v koaliciji. Ampak, seveda, to je Slovenija, to ni urejena država, to ni pravna država in pri nas bo treba še marsikaj storiti, da bo država postala pravna.

Mislim, da je ena od teh nalog, tudi da se bo to vendar izpeljalo v pravi smeri, tudi naloga Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb. Seveda nekatere gospe to boli, da se napake povedo na glas. Vendar, človek se vpraša, zakaj naša obveščevalna služba ali obveščevalne službe ne iščejo in ne raziskujejo ljudi, tudi slovenskih državljanov, ki imajo dvojna državljanstva in ki vlečejo denar v tujino. Vse

svetovne obveščevalne službe sledijo toku denarja, še posebej pri državljanih, ki so njihovi državljani in ki imajo še eno tuje državljanstvo. V tem primeru tudi notranje obveščevalne službe ne kršijo nobene zakonodaje, kajti preiskujejo človeka, ki ima tudi tuje državljanstvo. Slovenija bi si lahko zelo opomogla, če bi tiste stotine milijonov evrov, ki so bili ukradeni in izvlačeni v tujino, pripeljali nazaj. Včasih je to Služba državne varnosti počela, danes imamo neke invalidne službe, ki so same sebi namen, ki pa zaposlujejo celo vrsto raznih doktorjev komunikologije, ki še sami ne vedo, kaj ta naziv pravzaprav pomeni.

Mislím, da bi bilo treba na področju obveščevalnih in varnostnih služb močno prevetríti vse skupaj, sčistiti te službe in jih pripraviti in postaviti na novo. Samo to bi lahko Slovenijo izvleklo iz tega, da se na tem področju ne bi delalo nič drugega, kot sledilo svoje politične nasprotnike. Gospodje pozabljajo, da je obdobje političnega dela Službe državne varnosti minilo. Tega ni več in tega ne sme biti več. Vendar se vračamo v tisto obdobje ob pomoči Ministrstva za notranje in ob pomoči Ministrstva za pravosodje. Mislím, da je skrajni čas, da bodo že enkrat volitve, da se bo to spremenilo. Kajti že samo izhodišče, da ima ista politična stranka, minorna politična stranka, v rokah dva represivna organa, kajti zagotovo Ministrstvo za pravosodje ni nič drugega kot v tem primeru represivni organ oziroma njegov podaljšek. To je nedopustno. Mislím, da bo treba to spremeniti. Predvsem pa v obveščevalne in varnostne službe zaposlovati ljudi, ki so, prvič, Slovenci. Včasih je bila preveritev zelo temeljita in se je pogledalo nazaj in v okolico, danes tega ni več in imamo tudi v teh službah ljudi, ki niso niti Slovenci, sedaj so že slovenski državljani, vendar pa nekateri, bi rekel, da niti nikakor ne razmišljajo v interesu lastne države, ampak v vseh drugih interesih.

Skratka, dela bo še dosti. Mislím, da je treba poročilo sprejeti ravno zaradi tega, da se na osnovi tega poročila nastavi nadaljnje delo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Vito Rožej ne bo razpravljajal. Dr. Pavel Gantar. Pripravi naj se Alojzij Potočnik, za njim Anton Anderlič.

Gospod Gantar, izvolite.

DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Seveda določene institucije v tej državi, to vemo, Sova, Obveščevalno varnostna služba Slovenske vojske oziroma ministrstva, kriminalistična policija, posledično tudi operaterji elektronskih komunikacij imajo neko nenavadno in unikatno zakonsko pooblastilo, da lahko v nasprotju s splošno priznanimi normami, načeli posegajo v človekove pravice, zasebnost in dostojanstva posameznika. To jim daje zakon. Zato ker lahko posegajo, imamo tudi parlamentarno komisijo za nadzor varnostno-obveščevalnih služb. Ne samo zato, da bi preverjali, ali prekoračuje svoje pristojnosti, ampak tudi, ali je to poseganje sorazmerno majhno, kar se da omejeno in tako naprej. Tu je pomembna naloga te komisije. Vedno

se moramo spraševati, kakšne so meje tega parlamentarnega nadzora. Iz svojih lastnih izkušenj lahko rečem – in mislim, da sedaj ni nič drugače –, da imamo na zakonski ravni kar zgledno ureditev, če lahko primerjam z drugimi državami, da pa to ne pomeni, da smo lahko vedno in povsod kos, lahko bi rekli, nadzoru in preverjanju, ali je vse tako, kot mora biti, ali ni. To hipotezo, da katerikoli komisiji in kateremukoli predsedniku kaj uide, moramo vedno imeti pri sebi, če želimo biti dosledni. Pri tem je pa treba odločno odkloniti te tipe diskurzov, po katerih, ko smo mi na oblasti, so te službe delovale neproblematično in v redu, in ko smo v opoziciji, vedno znova razkrivamo, kako vladajoča koalicija zlorablja te službe. Takšen diskurz je že vnaprej neveljaven, nesmiseln in nepotreben. In okoli tega so ljudje tako pametni, da vedo, da takih zgodb ne bodo kupili.

Sam se zavzemam za spremembo zakona, za okrepitev strokovnega segmenta v teh komisijah in za to, da se spremeni zakon in tudi drugi akti tako, da bo to poročilo postalo res javno, tako rekoč v 90 % ali 95 %. Ne razumem, zakaj zbirno število prisluhov ne bi smelo biti javno. Ne razumem, zakaj marsikateri zadeve, kot so zbirni statistični podatki, ne bi smeli biti javni. Moram reči, da je smiselno, da si za to prizadevamo. Tudi sam menim, da imamo – tudi ko sem bil sam predsednik komisije, se mi je zdelo, da smo preveč ali pa zelo veliko pozornosti namenjali Sovi, mogoče tudi policiji ali operaterjem, zelo premalo, in tega sem se tudi zavedal, pa obveščevalno-varnostni službi Slovenske vojske. Zaradi narave stvari. Imamo pa omejeno količino časa in nekako so nas takrat, saj veste, prisluhi, gor, dol, sem tja, prestrezanje ... Dejansko si nismo pri obveščevalno-varnostni službi dovolj prizadevali. Žal mi je, ker nisem mogel razpravljati na zaprtem delu seje, vendar menim, da je problem razmejitev med prestrezanjem in drugimi oblikami, lahko bi rekli prestrezanjem komunikacij na eni strani in problematiko elektronskega bojevanja, da te razmejitev ni – take, kot bi morala biti; da ne vemo, kaj se na segmentu, ki je ali ni v meglenem območju, ali spada ali ne spada v pristojnost, da te zgodbe ni, da ta zgodba ni zakonsko in s pooblastili komisije zaprta tako, kot bi morala biti. Več o tem, žal v tem trenutku ni mogoče reči.

K točki, kjer sem, kot se temu reče, poklican oziroma interpeliran v okviru stališč, zaključnih ugotovitev komisije, zaključnih ugotovitev iz poročila na strani 6, točka 8, da komisija ugotavlja oziroma poročilo ugotavlja, da vodstvo Državnega zbora ni dalo odgovorov tedaj, ko je komisija pregledala preiskavo lažnega sporočila o domnevno podtaknjeni bombi v prostorih Državnega zbora. Res je, podatke, ki jih je komisija zahtevala, sem seveda zavrnil. Kaj je komisija zahtevala? To lahko povemo. Komisija je zahtevala število zaposlenih v varnostni službi, ki varuje Državni zbor, in spremembe v zadnjem letu. Kako je zagotovljeno varovanje podatkov v Državnem zboru, kot je nemanje sej, izdelava magnetogramov, druge dokumentacije, kdo ima dostop do različne tajnosti. Zahtevala je – jaz govorim o komisiji kot celoti, domnevam, da del komisije seveda ni bil za to –, kdo so poimensko pooblaščené osebe, ki imajo dostop do take dokumentacije, kakšen je nadzor, da

ne prihaja do zlorab, poimenski seznam oseb, ki so se v zadnjem letu na novo zaposlili oziroma razporejeni na delovna mesta v snemalnici, dokumentaciji, oddelku za delo z gradivi in pošto, servisu za pisanje dobesednih zapisov, poimenski seznam oseb, zadolženih za snemanje seje, izdelavo dobesednih zapisov, kdo so osebe, kdo hrani in tako naprej, kolikokrat so v zadnjem letu informacijska pooblaščenka in njeni uradniki vstopali v varovano območje Državnega zbora, poimenski seznam oseb, ki imajo dostop do podatkov v prostoru dokumentacije zaupne narave, kdo izvaja kontrolo, katera varnostna služba vzdržuje alarmne naprave – in še nekaj takih –, ali so narejeni ob uradnih vstopih zaznamki in podobne stvari. Seveda sem takšno poizvedovanje zavrnil tudi na osnovi pravnega mnenja dr. Cerarja, kjer pač jasno pove, da to ni pristojnost Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb, da Državni zbor kot celota in tudi njene varnostne službe oziroma službe, ki to opravljajo, niso predmet nadzora te komisije za nadzor, še manj pa vsi ti osebni podatki, ki jih želi slišati in izvedeti. Tako bi za stvari, če jih želi, tako ali tako morala nasloviti na Ministrstvo za notranje zadeve, ki ima to osnovno varnostno službo.

Skratka, da ne bom predolg, v zvezi s tem vam lahko povem samo to, da bom zelo jasno preprečil kakršen koli poskus, da bi se Komisija za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb – govorim o celotni komisiji, domnevam, da vsi nimajo istega mnenja –, da bi se ta komisija samovoljno, brez kakršnihkoli pravnih podlag spremenila v komisijo za varnostno-obveščevalno službo Državnega zbora, da bi, če smem reči, nadzorovala, ali če želite, da uporabim malo bolj čustveno nabit pojem, vohljala za poslankami, poslanci, uslužbenci Državnega zbora, zbirala osebne podatke in jih urejala. Proti tem bom vedno in to bom, seveda, tudi vedno preprečil. Zato teh podatkov, ki ste jih zaprosili, niste dobili od mene in jih ne boste dobili. Povem vam tudi, da so tako vi, člani in članice, predsedniki in člani komisije seveda pa upravičeni do tistih informacij, ki pripadajo vsakemu poslancu v zvezi z varnostjo v Državnem zboru. Tudi v zvezi z informacijo o tem, kar lahko izvemo in kar nam je posredovala policija v zvezi z domnevno podtaknjeno bombo, o kateri so, mimogrede, razkrili – in tudi mislim, da javno objavili –, da so razkrili storilki lažnega alarma. Mislim, da sta bili celo takšnih let, da so ju morali navesti z inicialkami. Toliko o tem.

Še enkrat pa bi rad povedal naslednje. Ključno za delovanje te službe in tudi vseh komisij in odborov Državnega zbora je to, da se poslanke in poslanci, ki to vodijo, zavedajo, da se morajo pri tem vodenju nekoliko distancirati od svoje siceršnje poslanske funkcije, svoje politične vloge v parlamentu in svojega siceršnjega, kako bi rekli, političnega kreda, ki ga zastopajo v Državnem zboru. Da morajo delovati v skladu s statutom, s poslovnikom ali pa s posebnimi zakoni, ki jih imajo, zato da omogočijo, da Državni zbor poleg zakonodajne opravi še celo vrsto drugih funkcij, ki jih ima na razpolago. In bojim se in žal mi je, da je prihajalo do tega, da to poročilo vsebuje stavke, ki jih ni mogoče niti dokazati niti ovreči in o katerih bi –

to je bilo moje pravilo, ko sem bil predsednik te komisije, to je pravilo znanega filozofa Wittgensteina – "O čemer moram molčati, o tem ne morem govoriti". In vas lepo prosim, da če pravite, da se krepi občutek politizacije, potem mi povejte z nekimi indikatorji, znaki, kje in kako se krepi. Ne občutek. Če bi napisali, da to krepi politizacijo Državnega zbora, bi rekel O.K., politizacijo navedenih služb v javnosti, O.K., dajte podatke, pa bomo dokazali. Da ne preprečuje možnosti njihove dodatne uporabe, saj se v posameznih primerih ne spoštuje načelo sorazmernosti – zopet nimamo ne primerov ne ničesar, nobenih podatkov. Takšno poročilo, takšni sklepi ne morejo biti kredibilni.

Generalni sum, pravim, dvom te komisije mora biti metodičen: čeprav smo poskušali narediti, kar smo največ mogli, še vedno ne izključujemo, da smo kaj spregledali; še vedno ne izključujemo možnosti, da so oni na drugi strani bolj pametni, bolj tehnično izobraženi, imajo več časa, lahko nas oni hitreje pripeljejo okoli kot mi njih, še vedno tega ne izključujemo, toda ko pišemo poročilo, ko izražamo kot telo Državnega zbora in kot Državni zbor nek sklep, neko priporočilo, moramo to dati v nedvoumni trdilni obliki in ga dokazati. O čemer ne moremo govoriti, o tem moramo molčati. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Alojzij Potočnik ne bo razpravljal. Gospod Anton Anderlič? Gospod Černač? V imenu komisije? Izvolite!

Gospod Jerovšek, ne vem, kaj želite. Ne morete, gospod Jerovšek, vsebinsko replicirati, ker o vsebini bo govoril gospod Černač, če je zadevala komisijo.

Izvolite.

ZVONKO ČERNAČ: Jaz sem prej povedal, da sem vesel, da nas je vedno več, ki se zavzemamo za čim večjo javnost tudi na tem področju, in da imam sam ambicijo, da se razmerje količine informacij v okviru teh poročil v prihodnje spremeni v prid čim večji javnosti tega poročila in da so bile v preteklosti težave pri tem. Tudi pri poročilu za leto 2008 ni bilo še čutiti tega duha, da se čim več podatkov posreduje javnosti. Na drugi strani pa čudi: na eni strani zavzemanje za javnost in omejevanje dostopa do nekih informacij, ki so popolnoma, po moji oceni, neproblematične. Zakaj ne bi smeli poslanci ne komisija vedeti, kdo skrbi za varovanje v Državnem zboru, kdo ravna s podatki? Spraševali pa smo te stvari v povezavi z lažno najavo bombe na nedeljo 8. 11. 2009 v teh prostorih. Normalno se mi zdi, da bi – ne komisiji, ampak vsem poslancem –, vodstvo Državnega zbora dalo neko kratko poročilo oziroma informacijo o tem dogodku: zelo faktografsko napisali, kaj se je dogajalo, kje se je to dogajalo in kakšne so bile zaključne ugotovitve oziroma izsledki. To se mi zdi popolnoma normalno in higiensko in čisto nič problematično in zaostritev, ki je v tej točki popolnoma nepotrebna. Kaže pa nekako na to, da smo močni v besedah, ko se zavzemamo za javnost in transparentnost, in šibki pri dejanjih, ko je treba to dejansko tudi storiti. Ne samo zakonitost, je bilo rečeno, pomembna je tudi sorazmernost pri uporabi teh ukrepov – drž! In na to smo opozorili. Ni res, da je to pavšalna ocena, da ta

sorazmernost ni bila spoštovana. Kar nekaj konkretnih primerov je, in glede na to, da so bili javno obravnavani, lahko tudi tukaj javno povem. Ko je šlo za to krajšo orožja v Polhovi jami leta 2009, je bil nek ukrep izveden za izjemno široko območje. Za izjemno široko območje. Prvič, popolnoma po nepotrebem, drugič pa v nasprotju z določili zakona. V tisti socialni mreži so se znašle komunikacije ljudi, ki nič niso imeli s tem dogodkom. Kljub temu da se je želelo preko tega ukrepa priti do storilcev, ta pot ni bila učinkovita, kot se je izkazalo pozneje. Podoben primer je bil pri preiskavi tako imenovane zgodbe Patria, kjer se je zaradi nesorazmernosti ukrepa v bistvu zmanjšala učinkovitost preiskave. Ni se povečala, zmanjšala se je! Ker če imate nekaj 100 tisoč sočkomunikacij, se s tem ne more povečati ... In tudi mi nihče ne bo povedal, da se s tem lahko učinkoviteje razreši potencialne storilce kaznivih dejanj. Vsi ti konkretni primeri – in prej sem omenil poslanca, ki so mu po letu in pol od dogodka, ki se je zgodil z neko neproblematično fotografijo, naredili hišno preiskavo –, govorijo o tem, da ta sorazmernost žal ni spoštovana.

Glejte, ni parlamentarna komisija, ki jo trenutno vodi Zvone Černač – dokler se ne boste odločili drugače, kot slišim –, tista, ki bi bila problematična. Saj nima nobenih mehanizmov v svojih rokah, nobenih pooblastil! Ta komisija je tista, ki naj bi skozi parlamentarni nadzor na eni strani skušala vzpostavljati neke nadzorne mehanizme, ki bi preprečevali potencialno možnost zlorab, in na drugi strani v javnosti zagotovila občutek tega, da se ti ukrepi, za katere so pooblastila v veljavni zakonodaji, ne uporabljajo preširoko in bog ne daj z nekimi političnimi nameni. In ne boste me prepričali, da pri vseh teh dogodkih, ki smo jih v letu 2009 spremljali in ki jih žal spremljamo še vedno od časa do časa, da ta skušnjava ni bila tako močna, da se to ni izkoristilo. Ne boste me prepričali, pa tudi ljudi, žal, ne. In razumem, da vas to moti. Tukaj ne govorim kot predstavnik neke politične opcije Slovenske demokratske stranke, ampak govorim kot predstavnik Državnega zbora, z vidika zakonodaje, ki to področje ureja, in z vidika zagotavljanja ljudem, ki profesionalno opravljajo ta dela, da bi jih lahko opravljali čim bolj profesionalno in nemoteno in neodvisno od katerekoli politike. In se strinjam, ta vprašanja so pomembna, ne glede, kdo je trenutno na oblasti, in ne glede na to, kdo bo na oblasti v prihodnje.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Anton Anderlič. Pripravi naj se Zvonko Černač, če bo želel govoriti v okviru časa Slovenske demokratske stranke.

Gospod Anderlič, izvolite.

ANTON ANDERLIČ: Še enkrat pozdravljeni.

Ko govorimo o poročilu komisije za nadzor varnostno-obveščevalnih služb, je vedno vprašanje, kako, do katere mere je prav, da povemo javno tisto, kar zanima tako javnost na eni strani, ki jo skrbi, ali ti organi delujejo v skladu z zakoni in skrbijo za tiste stvari, ki se jim reče nacionalna varnostno in podobno, in na kateri točki se to sprevrže v nepotrebno ali celo prepovedano

delovanje, ko gre za ogrožanje posameznika in človekovih pravic sploh. Mi imamo dokaj težavno delo. Videli smo dva dokumenta, enega za zaprti del, enega imamo tukaj, in poslušamo člane parlamentarne preiskovalne komisije, ki vodi ta nadzor, ki pa pričajo vsak, recimo temu, po svoje, da ne bom rekel diametralno nasprotno. In ko se opredeljujem sam, ki nisem član te komisije, se moramo zanesti na presojo, kateremu verjeti in kateri so tisti podatki, katera so tista dogajanja, ki so pomembna za obravnavo pri tem poročilu.

To področje je problematično, odkar obstajajo obveščevalne službe, torej govorim o nadzoru, in ravno v teh dneh se pojavlja v slovenskem prostoru polemika enega od direktorjev obveščevalnih služb od začetka te države, mislim, da se je takrat imenoval VIS, ki je znal s kovčki operirati in nositi papirje ven in prilejati in podobne stvari in jih zaupati samo enemu človeku in ostalim poslancem v tej hiši ne. Potem imam v posameznih obdobjih še vrsto drugih stvari, ki so povezane s to službo, vključno s potresom, ki ga je v tej službi naredil gospod Šinkovec, kot veste, ki je tudi bi direktor Sove in tako naprej. In zdaj se pojavi vprašanje, kaj pa predstavljajo ti dokumenti, ki smo jih danes prebirali oziroma jih imamo na razpolago. Sam se strinjam s tistim delom ugotovitve, ko pravi komisija – ne vem, ali je zdaj to ugotovitev dela komisije ali celotne komisije, kajti tukaj se s pričevanji in z razpravami članov komisije med sabo te stvari razlikujejo –, ko pravite, da še ni zagotovljena celovitost nadzora in da smo še daleč od kakovostnega nadzora. Jaz v to verjamem, ker se vrsto let ukvarjam s temi vprašanji in spremljam, kako vse službe, pa lahko trdim tudi za čas pred to državo kot tudi za kakšno drugo državo, ko se jim pojavi kakšna afera Watergate ali kaj drugega, ko so vpletene razne službe držav, kjer hočejo te službe nekaj zadržati zase in tudi nadzornikom ne povedati, da bi bili lahko informirani, kakšno je stanje in tako naprej. Ampak tukaj je ta večna dilema, kako priti do teh podatkov. Moram reči, da je nemogoče podpreti sklepe in ugotovitve, kajti, če bi pristali na to, da je šlo za primere – razen enega, za katerega bi bilo mogoče trditi, da bi lahko bil tak –, vi trdite tako rekoč, da je šlo za masovni pojav primerov, kjer so se te službe in določeni drugi organi uporabljali za politične namene. Teh dokazil ni, iz tega ven se ne da tega razbrati, če bi pa ta stališča sprejeli, bi pa potrdili, da to res obstaja. Reči moram, da tega ne iz tistega, kar je bilo mogoče prebrati v zaupnem dokumentu – tukaj se popolnoma strinjam. In gospod Černač, vi veste, da ni bilo ene diskusije v takih primerih tudi pri arhivih, kjer se ne bi sam zavzemal za to, da je čim več stvari javnih in da čim manj mistificiramo stvari, ki so običajno objavljene že prej v sredstvih javnega obveščanja. Če pa ne, pa vsaj po tistem, ko se neka taka zaprta seja zgodi in kdo ve povedati še kaj več, kot je res tam notri pisalo. Zato tukaj popolnoma podpiram – in to bi bila, recimo, ena zadeva, ki bi si ji lahko reklo, da je napredek –, da bi pogledali, kaj je res tisto, kar je treba skrivati in česa ne.

Nadalje, politično kadrovanje. Res ne vem, če je o tem mogoče kar čez prst reči, kdo je politično kadrovan oziroma kdo ni politično kadrovan. Politično so kadrovani vsi tisti, ki jih

imenuje vlada, ki jih imenuje parlament in tako naprej. Kajti drugega mehanizma najbrž ni. Kaj se dogaja s konkretnimi kadrovanji, je prav, da niti ne vemo. Ampak ne verjamem, da katera koli politična stranka, tudi ko je šlo, recimo, v nekaterih razpitihi primerih v preteklosti, da je direktorju rekla, da tega mora zaposliti v Sovi ali pa da ga mora, ne vem kaj, zato ker je njihov simpatizer, član in tako naprej. Jaz ne verjamem, da se to dela tako, da pa simpatizerji obstajajo in bolj preferirajo eno ali drugo opcijo, je pa itak dejstvo.

Vesel sem, da je predsednik Državnega zbora danes povedal nekaj, česar nisem mogel dopovedati ne njemu, ko je bil predsednik komisije, ne Državnemu zboru. Govorim pa za obdobje treh let in pol nazaj, da OVS-a nimate pod kontrolo. Danes je v enem stavku napisano tudi o enoti za elektronsko bojevanje in s katerimi sredstvi razpolaga. Ker bo drugi teden sodni proces zaradi tega istega OVS-a, kjer domnevno neke stvari počnejo tako, kot ne bi smeli, predvsem pa niso stvari pod kontrolo. Gospod Gantar je danes to, na moje presenečenje, eksplicitno izrekel in to bom drugi teden z veseljem uporabil na sodnem procesu, kjer je tudi moje vprašanje: Kako to, da se zgolj slučajno ta služba oziroma ta komisija manj posveča nadzoru OVS-a, pa tudi ne enoti za elektronsko bojevanje, pa ravno tako razpolagajo s sredstvi za izvajanje prikritih namenov.? Spomnite se razpitihih zadev, ko je tedanji predsednik vlade razkril, da je našel v Sovi neko napravo, ki ni pod nadzorom, in tako naprej. Ampak to so praktične stvari in ukrepi, ki bi se morali videti, kako v posameznem primeru – iz tega javnega poročila itak ne, pa se tudi iz zaupnega ne vidi, koliko je tistih primerov, ki ste jih nadzirali, kje so bile po mnenju komisije domnevne prekoračitve pooblastil – in da bi na tej osnovi lahko Državni zbor sprejel priporočila, kako se naj zaostri, ne vem, ali zakonodaja, ali organizacija dela, ali karkoli drugega. Edino v tistem delu se očitno strinjamo, da je treba narediti čim več za javno predstavitev tistega, kar se javno predstaviti da – se pa da veliko! Predvsem z vidika spremljanja nacionalne varnosti s pomočjo teh služb. Konec koncev mi na raznih delovnih telesih obravnavamo, kako se izboljšuje ali kakšna je varnostna situacija, recimo, v Iraku, v Afganistanu, BiH, na Kosovu in tako naprej. Ko pa je vprašanje, kakšna je pa, recimo, ogroženost Slovenije pred ali od strani terorističnih skupin in potencialnih ekscesov v Sloveniji, pa nobenega odgovora, nobenega vprašanja; pa se seveda mnogokrat – in tudi ko bomo imeli diskusijo o spremembah Zakona o tujcih, bo pravzaprav to osnovno, osrednje vprašanje: ali se bodo stvari kaj spremenile, ali bomo bolj izpostavljeni, ali manj in tako naprej.

Na koncu lahko samo še to rečem: očitki, ki gredo v smeri, tukaj je bilo kar nekaj izrečenih, da LDS vodi notranje ministrstvo in pravosodno ministrstvo, so iz trte izviti. To ne vodi LDS, nikoli se na stranki LDS nismo pogovarjali o nobenem, da sta prijatelj – jaz ne vem, kdo je s kom prijatelj –, ampak, kar pripisati, da zaradi tega, ker nekdo prihaja iz neke politične stranke, je pa minister; vsi ministri so politiki, vsi ministri prihajajo, vključno s prvimi, iz političnih strank. Ja, kako pa naj drugače bo? Zakaj sta ta dva ravno tam, je treba vprašati

predsednika Vlade, ki pa je itak kolektivni organ in zato fevdalizacija ni primeren izraz ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Zvonko Černač, v imenu skupine oziroma komisije? Komisije.
Izvolite.

ZVONKO ČERNAČ: Glede politizacije, mislim, da je jasno, kaj je želela komisija povedati; ampak glede na zadnje, kar je rekel kolega Anderlič, zadnjič v nekem krogu je visoki predstavnik LDS, pa ni zaposlen v nobeni od teh nadzorovanih služb, potarnal, da je ta način, ki je dejansko pustil v javnosti sled o politizaciji policije, zelo škodljiv in da se zna v kratkem zgoditi hišna preiskava pri enem znanem odvetniku, ki je povezan z LDS. Če se bo to res zgodilo, kar ni rečeno, da se ne bo, potem se jaz res bojim za to državo.

Se je pa že v preteklosti marsikaj zgodilo, kar se je v takih ali drugačnih krogih vnaprej napovedalo. Recimo, znan je primer, da je nek župan vnaprej napovedal, pri kom in kdaj se bo zgodila hišna preiskava. Kar pomeni, da ta opozorila so na mestu in bi nas morala vse skrbeti in da so toliko bolj na mestu, ko je eno celo represivno področje, kjer ima oblast nad njim samo ena politična opcija. To ni dobro, za katero koli politično opcijo bi šlo, katero koli! In veljalo bi razmisliti, veljalo bi razmisliti, da se vnaprej poskuša preventivno s spremembo zakonodaje te stvari urediti.

Glede OVS-a. OVS nima nobenega privilegiranega položaja, na enak način je v sistemu nadzovanja kot vse ostale službe, ima pa manjša pooblastila in manj aktivnosti kot druge službe. Je pa res, da ima še starega direktorja. Ta je edini, ki ni bil zamenjan. Bojim se, da vsa ta napoved problematizacije in tako naprej pelje k temu, da bo v kratkem še ta verjetno zamenjan.

V predlogih stališč ne govorimo o množičnih pojavih, to moram še enkrat poudariti, ker izgleda, da nekateri poslanci boste glasovali proti samo zaradi tega, ker ponavljate, da govorimo o množičnih pojavih politizacije. Ne govorimo o tem. Če je to razlog, da boste proti, tega razloga ni. Posamezni primeri, s katerimi se je komisija seznanila v okviru dela, kažejo na to, da samo z izvajanjem parlamentarnega nadzora ni mogoče preprečiti zlorab služb v politične namene in v nadaljevanju je potem navedeno, kako in kaj; v zaprtem delu pa tudi konkretni primeri, ki kažejo na to.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Predpostavljam, gospod Černač, da ne boste zdaj govorili v imenu svoje poslanske skupine. Besedo ima gospod Dušan Kumer, izvolite.

DUŠAN KUMER: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Za začetek moram reči, da sicer sem malo utrujen in nimam energije o teh temah, v teh letih, štirih, petih letih v Državnem zboru, a se bom trudil do konca, da nekatere stvari spremenimo.

Najprej bi glede na insinucijo, ki jo je dal poslanski kolega iz prejšnjega mandata, ko smo bili eno lepo sončno nedeljo, en ponedeljek ali torek in smo za video kamero, ki je na vhodu, predlagali, da preverimo, kdo je v nedeljo bil v Sovi, ki naj bi bila prazna, na nedelovni dan. In res, bil je direktor in bil je uslužbenec ali pomemben funkcionar kabineta predsednika vlade, ki danes sedi tukaj v Državnem zboru. V Sovo je prišel brez vsega, ko je pa šel ven, pa je kamera pokazala, da je šel s kuvertami pod pazduho. To je ena izmed zgodb, s katero smo se ukvarjali prejšnji teden z arhivi, ampak ne bi nič insinuiral. Pomembno je, da če že vršiš nadzor, da znaš vprašati in da veš nad čem. Sami ti ljudje, ki na teh mejnih stvareh delajo, ne bodo povedali, da so storili to in to in to. Tako se je zgodilo in takrat je bil direktor gospod Šinkovec, še enkrat, in gospod Lavrih. Menda ni prišel po cenik živil na ljubljanskem trgu, prišel je po vsej verjetnosti po kaj drugega.

Veliko se govori o politični zamenjavi direktorja Sove. Gospod Janša je imel v svojem mandatu tri direktorje Sove, dva sta bila predčasno zamenjana. Ne vem, iz kakšnih razlogov politizirate to zadevo vi, pa se takrat noben ni spraševal, zakaj je predsednik vlade zamenjal ta dva direktorja Sove. Je pa res, da v stališčih in ugotovitvah, ki ste jih zapisali, ste sami razrešili prejšnjega direktorja. V eni alineji, bom prebral, ste ga pohvalili, po drugi pa diskreditirali. In sicer pri ključnih ugotovitvah ste zapisali: "Direktor agencije je bil po daljšem obdobju prva oseba, ki je službo pravno in strokovno uredila ter vodila. Komisija je tako v letu 2009 o delu službe prejela podatke, ki jih je zahtevala ali potrebovala za nadzor. Prav tako jo je pristojni samoiniciativno informiral o dejavnostih in ukrepih, ki jih je služba izvajala v letu 2009." Pohvala, dober direktor. In dve alineji naprej ali dve točki naprej: "V zvezi z dejavnostjo agencije Sova komisija meni, da premalo spremlja področje organiziranega gospodarskega kriminala, ki se nanaša na slovensko gospodarstvo. Kazniva dejanja z navedenega področja so večinoma storjena na slovenskem ozemlju, posamezne finančne transakcije pa se lahko dogajajo kjerkoli na svetu. Vlada ne kaže interesa, da bi bila obveščevalna služba na tem področju maksimalno aktivna." Odgovor si dajte sami. Vi predlagate skozi ta stališča in te ugotovitve, naj Vlada zamenja direktorja. Pa ga leta 2009 ni zamenjala. Zato poslanci zaradi teh nebuloz in še marsikaterih stvari seveda ne poročila in ne stališč in ugotovitev in sklepov na koncu ne bomo podprli.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov ugotavljamo, da že poročilo za leto 2008, posebej pa še to, ki ga obravnavamo danes, dokazuje, da gre še za eno parlamentarno telo, ki raje služi ozkim političnim interesom. In ko so posamezniki za nabiranje poceni političnih točk pripravljene storiti marsikaj; spisati tudi takšne politične in vrednostne ocene, ki so tako v poročilu kot v teh stališčih – je nemogoče podpreti. Zato bom tudi sam uporabil vrednostno oceno tega teksta, ki ste ga kot predlagatelji teh stališč zapisali sami v poročilu. In sicer gre tako: "Skratka, s takšnim načinom se kaže pobalinski odnos politike in njenih posameznikov do države in državljanov." Konec citata. Res je, vsebina teh stališč in sklepov si zasluži to oceno, ki

je zapisana v poročilu in ki ste ga zapisali vi. Kajti, preprosto gre za neke vrste nadgradnjo stališč in sklepov iz poročila za leto 2008, kjer je bilo zapisano tudi to, da je Sova, citiram: "V času, ko je ni vodil vidni član SDS Matjaž Šinkovec, delovala kot politična policija." To se je nanašalo predvsem na čas, ko je Sovo vodil dr. Podbregar. Ta obtožba, že lani, ko smo obravnavali poročilo za 2008, ni bila nedolžna, vsekakor pa ni bila naivna in nenačrtovana, kar dokazujejo stališča in sklepi za leto 2009. V stališčih za 2008 je bila zapisana ta ocena na podlagi enega samega dejanja, in sicer, ko so v nadzoru mednarodnih komunikacij domnevno ujeli pogovor med takratnim hrvaškim predsednikom Sanaderjem in gospodom Janšo, ko bi se naj pogovarjala o incidentih v Piranskem zalivu. Danes, s časovno distanco o integriteti in kredibilnosti sogovornika na drugi strani žice nima smisla, glede na pretekle dogodke, izgubljati besed. Toda ocena o agenciji, da je zaradi tega dogodka delovala kot politična policija, bo pa ostala za večno zapisana v arhivih, ki so hranjeni v Državnem zboru in še kje.

Danes imamo nadaljevanko te ocene, zapisano kot nadgradnjo tega stališča, in sicer v prvi točki teh stališč in ugotovitev. Citiram: "Posamezni primeri, s katerimi se je komisija seznanila v okviru dela v letu 2009, kažejo na to, da samo z izvajanjem parlamentarnega nadzora ni mogoče preprečiti zlorab obveščevalnih in varnostnih služb v politične namene. Posamezni primeri kažejo, da se posamezni ukrepi in preiskovalna dejanja usmerjajo v storilce kaznivih dejanj, ki določeno politično opcijo najmanj ogrožajo in jih zaradi splošnega vtisa žrtvuje kot sporočilo javnosti o učinkovitosti kazenskega pregona oziroma še huje, posamezni ukrepi in policijske akcije se sprožajo proti političnim konkurentom z namenom njihovega zastraševanja..." In še kakšna nebuloza je v teh stališčih. Za takšno stališče, ki je zapisano, in oceno komisija nima podlag, ker jih niti ne more imeti, saj so obseg in pristojnosti dela naše komisije omejene z zakonom o nadzoru nad obveščevalnimi in varnostnimi službami in so striktno v zakonu določena. Politični nadzor, ki ga opravljamo nad temi službami, je predvsem v nadzoru zakonitosti uporabe posebnih ukrepov, ki jih uporabljajo te varnostne in obveščevalne službe. Torej gre za neke vrste, bom rekel, eklatantno zlorabo te parlamentarne komisije za osebne, strankarske in politične namene. Dogaja se prav tisto, kar ste predlagatelji v preambuli teh stališč in ugotovitev zapisali, da rečem, z velikimi črkami in podčrtali kot teorijo dela tega političnega parlamentarnega nadzora; namreč, da se ta politični nadzor ne sme zlorabljati v ozke strankarske namene. In prav to se dogaja, prav to ste storili s predlogom teh stališč in sklepov in tudi nekaterih vrednostnih sodb in ugotovitev.

Sam, seveda, imam razlago za to nadgradnjo in ne bom spraševal, če to lahko povem, sem pa enkrat že tukaj povedal, sicer lani na zaprtem delu, bom pa letos še enkrat ponovil na tem javnem: da bi vam to uspelo, ta politična diskreditacija in ta politični boj s svojimi nasprotniki, morate najprej dokazati, da sedanji oblastniki niso vredni tega položaja, da ne zmorejo uspešno

upravljanje gospodarske in siceršnje krize, da ne sedijo lažnivci ali pa vsaj nesposobneži. In ker je leto 2012 super volilno leto, ko bomo državljani in državljanke volili nov parlament in odločali o predsedniku republike, je treba napasti tudi njega. Sporočilo SDS je tudi skozi delo te komisije povsem jasno: Vlada je nesposobna, predsednik republike je nesposoben in restavriira star udbovski sistem, koalicija za utrjevanje svoje oblasti pa zlorablja tajne in varnostne službe in jih uporablja kot politično policijo v boju z opozicijo. Lepo vas prosim!

Zato je takšne stvari nemogoče v tem parlamentu, v tem hramu zakonodajnem podpreti. Te zarotniške zgodbe se lahko greste v medstrankarskih bojih zunaj tega prostora, tukaj, v teh dokumentih pa seveda nimajo prostora. In energijo za boj s takšnimi ocenami in takšnimi stališči bom še vedno, kljub utrujenosti, imel.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Jerovšek, nimate replike ... / oglašanje iz dvorane/ Pojasnil je stvari, ki ste ga vi obtožili ... / oglašanje iz dvorane/ No, izvolite besedo, ampak samo tri minute in samo glede teme, o kateri je bilo govora.

JOŽEF JEROVŠEK: Kolega Kumer me je v zvezi z našim obiskom leta 2008 na Sovi, kot je rekel, ob lepem ponedeljkovem dnevu obtožil insinuacije. Ne vem, kakšne insinuacije. Priznali ste, da ste imel informacijo, natančno kdo je hodil po Sovi v nedeljo dopoldan. Jaz sem samo rekel, da je mene takrat spreletel srh, da kolega Kumer ima takšne izjemno natančne informacije znotraj Sove. Tako me je takrat spreletelo, kaj če ima on, predstavnik stranke Socialnih demokratov, še stalno link do kamer na Sovi, nadzornih kamer. Kajti v tako kratkem času natančno vedeti, kdo se bo pojavil kje in na katerem hodniku v Sovi. In o tem sem govoril in to je v povezi s političnim nadzorom oziroma s politizacijo!

Moram reči, da me je o tem najbolj prepričal, da obstajajo tako imenovane stare sile, predsednik vlade gospod Drnovšek, ko sem v vlogi predsednika komisije bil pri njem na obisku ...

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Jerovšek, to ni več vsebina pojasnila.

JOŽEF JEROVŠEK: Moram pojasniti.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Vse morate pojasniti, seveda, samo vsebina je pa čisto nekaj drugega.

JOŽEF JEROVŠEK: Gospodu Drnovšku sem rekel: "Gospod Drnovšek, na zaprtih sejah vaši vladni poslanci najbolj govorijo o zlorabah, o prisluškovanju." Omenil sem posebej gospoda Mogeta, ki je o tem govoril in da obsojajo takratnega direktorja Lovrenčič, da to dela. Je rekel gospod Drnovšek: "To so stare sile, to so stare sile. Te moti, da sem jaz demokrata imenoval, ki je bil v Ameriki šolan za to službo." In gospod Drnovšek je ločnico med starimi silami, ki zlorablajo obveščevalne službe, in to, kar bi moralo v zaščito demokratičnih standardih se zgoditi na Sovi, ekstra poudaril.

Mislil in še enkrat pravim, da na podlagi tega vedenja in tega, kar sem videl in današnje obsodbe predsednika in diskreditacije predsednika komisije, je pomik nazaj zopet, je težnja, da stare sile spet vladajo na Sovi.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Jerovšek, tudi čas vam bo potekel, vsebinsko pa govorite popolnoma o drugih stvareh.

Želite, gospod Kumer, pojasniti kaj ... / oglašanje iz dvorane/ Ker jaz bi vam dal pravico – takoj, gospod Anderlič –, zaradi tega, ker je gospod Jerovšek govoril o popolnoma novih stvareh, o katerih prej ni bilo govora in če želite, vam dajem besedo. Izvolite.

Proceduralno ima prej Tone Anderlič, ker drugače bo hudo.

ANTON ANDERLIČ: Ja, seveda. Samo to predlagam, da ravnate skladno s poslovníkom in da ko se šteje čas za repliko, je tri minute in se ne more šteti preostalega časa in odšteti od časa, ki je ostal približno 4 minute za poslansko skupino. In to za vse enako velja, lepo prosim.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Kumer, izvolite.

DUŠAN KUMER: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Zakaj sem poimenoval insinuacije? Zato, ker nisem vedel, kdaj, kdo je tisto nedeljo prišel notri. Ampak, ko smo mi prišli na ogled, sem predlagal, da preko nadzornih kamer pogledamo, kdo je v zadnjih treh dneh bil v Sovi. Nič drugega! In potem smo ugotovili z vašimi očmi tudi, da je bil Lavrih in da se je sestal z gospodom Šinkovcem in da je gospod Šinkovec ob neki uri, ne vem, lepega nedeljskega popoldneva ali dopoldneva prišel in sta si te dokumente izmenjala. To je vsa zgodba.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želite, gospod Černač, še v imenu komisije?

Izvolite, imate besedo v imenu predlagatelja, torej Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb.

ZVONKO ČERNAČ: Hvala lepa.

No, glede slednjega, gospod Lavrih je prišel na legitimen način v te prostore kot član skupine, ki jo je imenovala Vlada, zaradi rabot, ki so se dogajale v tej službi v preteklosti. No, ena od teh rabot je omenil tudi gospod Kumer in je bila omenjena v poročilu za leto 2008. Mimogrede, te zaključke, gospod Kumer, ste podprli na komisiji ... / oglašanje iz dvorane/ Poglejte, gospod Kumer, ste polnoletni in že nekaj časa sedite v Državnem zboru, tako da verjetno veste, o čem odločate. Drugačno razmišljanje bi bilo pa zelo škandalozno.

Torej, dejansko je pod bivšim direktorjem Podbregarjem takrat Sova delovala kot politična policija. S to navedbo v takratnem poročilu smo želeli opozoriti na to nevarnost, da se ne bi kdaj še v prihodnje ponovila. In kaj se je takrat zgodilo lani, 2. februarja, tukaj, v Državnem zboru? Ko sem želel predstaviti poročilo pred novinarji, je bilo edino

vprašanje novinarka, kako komentiram tožbo zaradi klevet gospoda Podbregarja, ki jo je istega dne 2. februarja vložil proti meni. Zanimivo! 2. februarja vložena tožba zaradi klevetanja, mimogrede zaradi tega, kar je pisalo v poročilu, kar je bilo na utemeljitvah, ki stojijo z dokumenti in vso ostalo dokumentacijo dokazano. Istega dne je novinarka za to vedela in mediji niso poročali o poročilu, pač pa o tem. Kako se je že reklo včasih tem metodam, takim in podobnim, in temu besednjaku, ki smo ga danes ponovno v enem delu razprav poslušali, ko se želi tistega, ki na nepravilnosti dobronamerno opozarja, diskreditirati tako ali drugače? Ali niso to stare bivše udbovske metode? Z nečim očrtni nekoga, nič ni za tistim, zadevo na ustrezen način plasirati v javnost, jo ustrezno prilepiti in potem govoriti – in te metode spremljamo na številnih področjih leta 2011! V zadnjem obdobju ponovno obtožbe glede trgovine z orožjem. Že stokrat prediskutirane, že sto poročil je bilo napisanih! V Državnem zboru ste imeli celo komisijo o tej zadevi. Moji predhodniki v tej komisiji so se s tem ukvarjali; nič koliko časa so prebili – v teh dokumentih nič ni bilo dokazano. Sedaj se kar pojavljajo obtožbe za 20 let nazaj, brez česarkoli, o korupciji, o podkupninah in ne vem še o čem. Verjetno zaradi tega, ker se ti nadzorni mehanizmi, ki bi morali biti vzpostavljeni nad temi službami, niso izvršili v ustreznem načinu do konca in se te službe očitno tudi niso izčistile teh metod.

Ne vem, zakaj je narobe, če smo bivšega direktorja Sove gospoda Rupnika v enem delu pohvalili v poročilu, tam, kjer ga je bilo treba pohvaliti, in v drugem pogrjali. Zakaj bi bilo to narobe? Tega ne razumem. Tam, kjer so bile stvari dobre, smo ga pohvalili, kjer so bile slabe, smo ga pogrjali. In tako je verjetno prav, da počnemo tudi v prihodnje. V parlamentarni demokraciji so politične stranke temelj parlamentarnega dela. Njihova naloga je, da sprejmejo ustrezne odločitve pri oblikovanju, spodbujanju in usmerjanju državne politike. Iz tega razloga ta tako imenovani privilegirani položaj političnih strank od njih, tako v Vladi kot v Državnem zboru, zahteva visoko stopnjo odgovornosti, preglednosti, odprtosti in stabilnosti na področju zakonodajne in izvršilne oblasti. Hkrati je naloga vladajoče koalicije, in s tem tudi odgovornost, da zagotovi, da funkcionira sistem vseh vej oblasti, ker pomeni, da morata zakonodajna in izvršna oblast ustvariti kvalitetne pogoje, torej zakonodajo, in pozitivno klimo za delo neodvisnega sodstva. Kako učinkovita bo potem posamezna oblast pri svojem delu, pa je seveda odvisno od nje same in njenega znanja, kadrov, s katerimi razpolaga, ter od stopnje moralnih in etičnih vrednot posameznikov, ki delujejo v teh okoljih. In sistem delitve oblasti je tudi ključni vidik za učinkovito delo obveščevalno-varnostnih služb in policije, še posebej v delu, ki se nanaša na izvajanje posebnih preiskovalnih ukrepov in, seveda, nadzora na tem področju. Na drugi strani morajo obstajati učinkovite sankcije za politične zlorabe ali za poskuse političnih zlorab obveščevalno-varnostnih služb in policije, še posebej v tistem delu, ki se nanaša na prikrite preiskovalne ukrepe. Če nosilci oblasti tak nadzor preprečujejo ali ovirajo, kar se žal dogaja v zadnjem obdobju, potem lahko govorimo

samo o navideznem nadzoru, kakršni smo bili v preteklosti že priča. V takem primeru predstavlja parlamentarni nadzor samo neko pokrivalo, občutek v javnosti, da so službe z izjemnimi pooblastili nadzorovane in da zato do zlorab ne prihaja. Tak nadzor, spoštovani, pa je slabši, kot ga ne bi bilo.

Danes imam po tej razpravi občutek, da si nekateri, predvsem iz vladajoče koalicije, želijo, da bi se šli v Državnem zboru take vrste nadzora; da bi prišli s poročilom, ki bi bilo neko pokrivalo, ki ne bi opozorilo na tiste stvari, ki so lahko problematične, ki so problematične, z dobrimi nameni, da se mehanizmi, ki te probleme ustvarjajo, odpravijo, ampak da bi lepo na nek miren način obravnavali pavšalno poročilo, tako kot zakonodaja veleva. Mislim, da si tega ne smemo dovoliti, ker je učinkovit nadzor teh služb pomemben ne samo s političnega vidika, ampak tudi z vidika varovanja pravic državljanov. Politični nadzor, ki ga na področju dela obveščevalnih in varnostnih služb, torej v delu policije, izvaja pristojna parlamentarna komisija, ocenjuje uspešnost ciljev ter zakonitost postopkov, ki jih skuša doseči oblast s pomočjo različnih organov, policije in obveščevalno-varnostnih služb. Zaradi posebnih pooblastil, na podlagi katerih se lahko posega v pravice in svoboščine, so te službe, še zlasti policija, vedno in bodo vedno izpostavljene morebitnim zlorabam, po drugi strani pa je lahko učinkovit nadzor nad njihovimi nalogami zaradi posameznih političnih interesov tudi otežen in zato je ključno zagotovilo za korektno in odgovorno delo obveščevalnih in varnostnih organov poleg trdnega sistema vrednot in visoke profesionalnosti tudi odgovornost vlade, da si posamezna politična stranka ali skupina ne podredi teh služb. Odgovornost Državnega zbora, ki preko podpore parlamentarnemu nadzoru izraža ustrezno kritiko in signale nadzorovanim službam ter vladi, pa tudi na nas samih, na političnih strankah je, da znotraj svoje sredine preprečujemo poskuse zlorabe institucij za osebne, strankarske oziroma politične namene. To je naloga, ki bi jo morali izpolniti in ki jo na tak način, kot smo mu danes priča, očitno ne bomo dosegli.

Komisija je pri izvajanju parlamentarnega nadzora, še posebej v tistem delu, ki se nanaša na uporabo posebnih preiskovalnih ukrepov, bila izredno previdna in je pazila, da ne pride do nevarnosti, da bi izvajanje nadzora imelo vpliv na operativno delo služb, saj bi to lahko zmanjšalo njihovo učinkovitost. Na drugi strani pa smo zaznali, da se te službe vse pogosteje poslužujejo ukrepov, ki so v nesorazmernosti z naravo oziroma težo kaznivega dejanja, ki ga preiskujejo. In o tem je bilo danes tudi kar nekaj govora, o sorazmernosti. Še več, pokazalo se je, da se v posameznih predkazenskih postopkih posamezno kaznivo dejanje okvalificira kot težje samo zato, da je mogoče izvajati posamezne prikrite preiskovalne ukrepe, ki jih ob milejši kvalifikaciji ne bi bilo mogoče izvajati. Vsaka država, ki si prizadeva za varstvo človekovih pravic in na drugi strani za učinkovit boj zoper kriminaliteto, ki človekove pravice ogroža na vseh področjih, finančnem, gospodarskem, zdravstvenem, znanstvenem itd., pa mora izoblikovati jasne pogoje za uporabo ukrepov in njene meje in način nadzora, ki bo preprečeval

oziroma razkrival zlorabe organov, ki so pooblaščenici za uporabo posebnih preiskovalnih ukrepov ali oblik pridobivanja podatkov. Ko komisija govori o zlorabah, ne misli na strokovno delo pristojnih v posameznih organih, ampak gre predvsem za to, da se preprečijo politično motivirani vplivi, ki pa se potem odražajo v slabem strokovnem delu organa ali njegovih posameznikov in seveda v končni fazi tudi ne zagotavljajo učinkovitosti pri raziskovanju kaznivih dejanj. Pleonazem predkazenskih postopkov je deviacija, ki kaže na to, da je danes praktično vsak lahko predmet predkazenskega postopka, dovolj je že, da se zoper njega spiše anonimka. Dolžnost komisije je, da se v dvomljivih primerih z opozorilom odzove zaradi preventivnega delovanja in zaradi represivnega načina dela teh služb. Opozorilo oziroma najmanjši dvom komisije bi moral biti alarm za nadzorovane institucije in njihove neposredne ter posredne vodje. Pri našem delu pa moram reči, da smo bili vsaj v letu 2009 priča zmanjševanju oziroma negaciji te vloge predvsem s strani ministrice za notranje zadeve, ki nam je večkrat poskušala prilepiti etiketo o političnosti nadzora, žal pa smo temu priča tudi danes s strani posameznih poslancev vladajoče koalicije.

Komisija je v zaključku predlagala stališča in sklepe, ki izhajajo iz tistega, kar je zaznala v letu 2009, nekateri ste očitno te stvari napačno prebrali ali pa ste namerno napačno prebrali. Mi nismo govorili o množičnih pojavih, ko gre za te deviacije, če bi res bili množični pojavi, potem bi bil to res alarm rdeče stopnje, ampak smo govorili o posameznih pojavih, ki pa so izredno nevarni. Izredno nevarni zaradi tega, ker lahko vzpostavijo model delovanja, ki bo na eni strani odmaknjen kakršnekoli nadzoru in na drugi strani ne bo v funkciji, zaradi katerih so te institucije ustanovljene in zaradi katerih imajo posebna pooblastila in odgovornosti. Torej predlagamo, da sprejme Državni zbor dva sklepa; prvič, Državni zbor predlaga Vladi, da zagotovi izboljšanje nadzora v delu, ki se nanaša na uporabo prikritih preiskovalnih ukrepov v primerih, ko se zoper nadzorovano osebo postopek ustavi oziroma zaključi brez vložitve kazenske ovadbe, ko gre za že izvedene ukrepe v okviru izvršilne veje oblasti, policije in delno tožilstva, pravne varnosti pa v tem primeru ne zagotavljajo sodišča, saj se postopek pred tem že zaključi. V takšnih primerih je nujno, da ima Državni zbor nad tovrstnimi ukrepi zagotovljen celovit nadzor preko parlamentarne komisije, ki ga trenutno ni. In drugič, Državni zbor ugotavlja, da normativna ureditev uporabe prikritih preiskovalnih ukrepov ne preprečuje možnosti zlorab njihove uporabe, saj se v posameznih primerih ne spoštujejo načela sorazmernosti, racionalnosti in učinkovitosti, zato od pristojnih organov pričakuje, da zakonodajno tolmačijo in uporabljajo restriktivno in s ciljem odkrivanja storilcev kaznivih dejanj in obenem preprečijo politične diskreditacije, ki se s preširokim tolmačenjem uporabe dogajajo v posameznih primerih.

To sta sklepa, za katera moram reči, da jaz osebno, pa verjamem, da še marsikdo drug ne, ne razumem, zakaj jih boste zavrnili, kajti s tem negirate ne samo vlogo te parlamentarne nadzorne

komisije, ampak negirate tudi vlogo celotnega parlamenta kot institucije nadzora nad represivnimi organi, ki imajo posebna pooblastila in odgovornosti. S to negacijo pa dajete jasen signal tistim, ki ta pooblastila imajo, da jih bodo lahko v bodoče nekaznovano, brez sankcij in brez bojzani, da bi jih lahko v primeru kršitve kakršnekoli sankcije doletele, tudi kršili. S tem pa se vzpostavlja izredno nevarna praksa, ki bo v končni fazi lahko pripeljala do bistveno manjše učinkovitosti pri pregonu najhujših kaznivih dejanj in na drugi strani omogočila nek institucionalni okvir za možnost zlorab, ki je zdaj relativno majhna, se pa zna v določenem obdobju razširiti. Mislim, da bi bilo nujno, da se ta sklepa sprejmeta. Hvala lepa.

PODPREDESNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Zaključujem razpravo. Državni zbor bo glasovanje o predlogu stališč in sklepov, ki jih je Državnemu zboru predložila Komisija za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb, opravil jutri, 4. marca 2011, v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **18. TOČKO DNEVNEGA REDA – PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O REFERENDUMU IN O LJUDSKI INICIATIVI V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 45 poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 27 poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagateljev predloga zakona, mag. Branku Grimsu.

Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS: Spoštovani!

Vsem prav lep pozdrav v imenu predlagateljev zakona, ki uresničuje eno od temeljnih določb koalicijske pogodbe – zanimivo je, da smo morali to predlagati iz opozicije – in hkrati uresničuje tudi tisto, kar v javnosti od vseh dosegljivih podatkih, na primer v enem od osrednjih časopisov je bila objavljena anketa, ki odraža približno dvotretjinsko podporo javnosti predlagani rešitvi. Uveljavlja torej rešitev, da bi o vseh referendumih lahko odločali na isti dan.

Slovenija kot samostojna država je nastala na osnovi referendumske odločitve, neposredne odločitve ljudstva na plebiscitu, zato je logično, da je referendum kot institut vgrajen v ustavo kot izjemno pomemben demokratičen institut. 3. člen Ustave Republike Slovenije ga postavlja celo pred posredne oblike uresničevanja oblasti. Če ga citiram: "V Sloveniji ima oblast ljudstvo, uresničuje jo neposredno in po načelu delitve oblasti na zakonodajno, izvršilno in sodno." Torej, neposredno, referendumsko odločanje sama ustava postavlja na prvo mesto. Zato v Slovenski demokratični stranki ne moremo razumeti vseh želja po omejevanju pravice do referenduma, vključno z idejami o kvorumu, ki se vedno znova oživljajo, ob tem pa hkrati zavračanje, da bi se vprašanje

referenduma uredilo tako, da bi bilo njegovo uresničevanje polno demokratično, a hkrati čim cenejše. To je mogoče uresničiti s preprostim predlogom, da se vsi predlogi za referendum v letu dni opravijo na isti dan, da uvedemo nek referendumski dan kot pravilo. Že zdaj v resnici ureditev po zadnji noveli iz prejšnjega mandata omogoča, da bi se več referendumov izvedlo na isti dan, ki se lahko zato tudi nekoliko odloži, ampak je potrebna za sprejem tega sklepa dvotretjinska večina prisotnih poslank in poslancev. Kot načelo pa seveda postavlja zdaj veljavni zakon takojšen razpis in takojšnje glasovanje na referendumu. Zdaj v resnici s tem predlogom to zgolj obrnemo, da se postavi pravilo, da je en referendumski dan v letu, da se torej vse referendume zbere in izvede glasovanje o njih hkrati, kar je razumno, racionalno in demokratično. Po drugi strani pa s tem predlogom še vedno ohranjamo možnost, da se z dvotretjinsko večino opredeli tudi hitrejše glasovanje v primerih, ko bi bili za to utemeljeni razlogi. Na primer, ko bi šlo za nek nujno potreben zakon, zaradi morebiti kakšne, za državo nujno potrebne zadeve, za ureditev česarkoli, kar ne dovoljuje odlašanja oziroma čakanja za leto dni. Zapisati kar neko načelo, za katere zakone to velja, na primer po hitrem postopku, po našem mnenju pač ne gre, kajti v tej državi se je dogajalo tudi to, da so se kot nujni zakoni po hitrem postopku sprejemali zakoni, ki so imeli zgolj namen povečati profit igralnic na slovenskem ozemlju. V takem primeru, seveda, po našem prepričanju ni mogoče soditi, da gre dejansko za javni interes, ampak je šlo za čisto navadno zlorabo prava.

Kot rečeno, naš predlog ne pomeni nič drugega kot zgolj uresničevanje koalicijske pogodbe, ki jo citiram: "Koalicijski partnerji bomo preverili možnost, da se poišče dovolj široko soglasje za spremembo referendumске ureditve, se pravi uvedbo referenduma na podlagi ljudske iniciative, kvorum za veljavnost referenduma. Vsi referendumi na isti dan v letu." To je veljavna koalicijska pogodba, zanimivo, da jo uresničujemo v delu, kjer je soglasje očitno mogoče, prav v opoziciji.

Opozoril bi, da je tudi že v preteklem mandatu na primer gospod Kek, sedaj poslanec Zaresa, predlagal podobno rešitev – takrat v imenu Asa, danes je to sestavni del Zaresa – in da se je do predloga za en referendumski dan pozitivno odzval tudi župan mesta Ljubljane gospod Zoran Jankovič. Dejstvo je torej, da gre za izjemno širok spekter različnih političnih sil, pri katerih obstaja soglasje o tem, da je en referendumski dan upravičen. Gre samo še za vprašanje, ali je dovolj široka dobra volja tudi v Državnem zboru.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade gospe Tini Teržan, državni sekretarki na Ministrstvu za javno upravo.

TINA TERŽAN: Hvala lepa, predsedujoči. Spoštovani poslanci!

Veljavna ureditev, katere spremembo predlagajo predlagatelji, določa, da od dneva razpisa referenduma do dneva glasovanja ne sme

preteči manj kot 30 dni in ne več kakor leto dni. Določitev dneva glasovanja, od katerega preteče več kot 45 dni od dneva razpisa referenduma, sprejme Državni zbor z dvotretjinsko večino glasov navzočih poslancev. Veljavna ureditev tako že vsebuje možnost, da pride do nekakšnega referendumskega dneva. Res pa je odločitev o tem v rokah dveh tretjin navzočih poslancev. Taka ureditev je po mnenju Vlade Republike Slovenije sprejemljivejša kot predlagana ureditev. Predlagana sprememba bi namreč lahko povzročila zastoje v zakonodajnem postopku in onemogočila učinkovitost zakonodajalca, saj bi se lahko zgodilo, da nekateri zakoni ne bi začeli veljati eno leto, najmanj pa pol leta po njegovem sprejemu.

Glavna pomanjkljivost predloga zakona je po mnenju Vlade ta, da ne določa nobenih izjem, ko bi bilo mogoče referendum razpisati tudi v obdobju šestih mesecev pred drugo nedeljo v maju. Gre za strokovno vprašanje, katere izjeme bi to morale biti, vendar Vlada Republike Slovenije lahko že na prvi pogled našteje vsaj tri: uskladitev zakonodaje s pravnim redom Evropske unije, uskladitev zakonodaje z odločbami Ustavnega sodišča Republike Slovenije in z zakoni, ki se sprejemajo po nujnem postopku. Težko si je namreč predstavljati, da bo na primer zakon, sprejet zaradi obrambe države, ali zakon, sprejet zaradi odprave naravnih nesreč, začel veljati v skrajnem primeru celo več kot leto dni po njegovem sprejetju. Zapletena situacija bi nastala tudi v primeru, ko bi zakon, glede katerega bi se predlagal referendum, odpravljaj protiustavne posledice. Ustavno sodišče že večkrat ni dopustilo referendumu v situacijah, ko bi sprejeti zakon, glede katerega se zahteva referendum, na ustavno skladen način odpravljaj s strani Ustavnega sodišča Republike Slovenije ugotovljene protiustavnosti in bi z njegovo zavrnitvijo neustavnost obstajala še naprej, in je, če zakon na referendumu ne bi bil potrjen, niti v roku enega leta ne bi bilo moč odpraviti.

Po mnenju Vlade Republike Slovenije bi situacija, do katere bi prišlo, če bi bila sprejeta predlagana ureditev, povzročila še hujše protiustavne posledice, saj bi bilo treba z uveljavitvijo zakona čakati najprej eno leto do referenduma, potem pa v primeru zavrnitve zakona na referendumu še eno leto ne bi bilo mogoče spremeniti drugih določb.

Po mnenju Vlade Republike Slovenije bi predlagana rešitev pripeljala tudi do skokovitega povečanja števila referendumov, saj nad pobudniki in predlagatelji ne bi več visela odgovornost za visoke stroške referenduma, ki je do sedaj pripomoglo k določeni vsaj minimalni samocenzuri. Veliko ali celo preveliko število referendumskih vprašanj, o katerih bi se odločalo na isti dan, pa po mnenju Vlade Republike Slovenije tudi ne bi pripomoglo k preglednosti glasovanja, k seznanjenosti z vsebino vprašanj in k večji udeležbi na glasovanju.

Vlada Republike Slovenije se zaveda resnosti gospodarske situacije, v kateri se nahaja Republika Slovenija, in sprejema številne ukrepe za znižanje porabe proračunskih sredstev, vendar meni, da prihranki predlagane rešitve ne bi bili sorazmerni s škodo, ki bi lahko nastala zaradi

zastojev. Vlada se zaveda pomanjkljivosti veljavne ureditve in zato aktivno pripravlja izboljšave obstoječe ureditve. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

V imenu Poslanskega kluba LDS ima besedo gospod Anton Anderlič.

ANTON ANDERLIČ: Spoštovani!

Predlagani predlog zakona je na videz enostaven, kratek, trije člani, dva vsebinska in eden formalni. Po drugi strani pa predstavlja tudi veliko past: s tako imenovano dvotretjinsko večino bi lahko te stvari tudi spremenili, tako kot je zapisano v 2. členu zakona, ampak mi poznamo realnost v Državnem zboru in najbrž tudi vemo, kaj posledično pomeni to vprašanje.

Ko tehtamo argumente za to, da bi ta referendumski dan bil odrešitev za tako rekoč, na eni strani pretirano število referendumov, na drugi strani trošenja davkoplačevalskega denarja, se moramo vendar vprašati, tako kot se je vprašal tudi predsedujoči spodnjega doma angleškega parlamenta pred 10 dnevi v teh prostorih, ko je odkrito izrazil začudenje, kako to, da smo v Republiki Sloveniji parlamentarizem pripeljali na tako nizko raven, da zaupanja ni in celo sami poslanci pravzaprav prednjačimo v zahtevah za razpis referendumov o nekaterih vprašanih, o katerih bi moral Državni zbor odločiti, za katere ima pooblastila. Prav gotovo je neodgovorno to početje, prelagati na volivce, češ, volivci so pametni in bodo znali odločiti in tako naprej. Tukaj je bila vrsta argumentov že danes povedanih, tudi sicer so znani, da takrat, ko imaš na mizi veliko vprašanj z različnih področij, je tudi možnost, da so odločitve nekvalitetne.

Vprašanje je, ali je mogoče učinkovito izvajati oblast, katerakoli vlada, če ima v zakonu možnost tudi zaustavljanja zakonov, pa tudi če na referendumu, tudi v primeru, ko gre za naravne, elementarne nesreče, ko gre za odpravo posledic, ko se zakoni sprejemajo in bi lahko stali, tako rekoč neuresničeni leto dni, najmanj pa zagotovo vsaj pol leta, reakcija mora biti pa trenutna in čim prejšnja. Tako ob poznavanju problematike referendumov in tudi nekaterih odločitev Ustavnega sodišča v preteklosti in naročil, da pa Državni zbor mora spremeniti Zakon o referendumu in ljudski iniciativi in nekatere stvari urediti drugače; predvsem, ko gre za vprašanja, kaj je tisto, kar na referendumu naj ne bi bilo predmet odločanja, ko gre za materialni položaj države, ko gre za nekatere stvari, ki se nanašajo na človekove pravice in na druge stvari.

Tako kljub tej, tako rekoč, dobronamernosti, če prav razumem, in všečnosti tega zakona, ga poslanci Liberalne demokracije ne bomo podprli. Verjamemo pa, če je vprašanje samo enega segmenta urejanja, da bo ta lahko urejen tako v tistem delu, kjer bodo tudi druga vprašanja na dnevnem redu. Konec koncev so aktualni tudi predlogi za spremembo ustave, ki so tako rekoč aktualni, in tukaj je prostora dovolj, da se argumenti soočijo in da sprejmemo tako spremembo zakona, ki bo na eni strani dajala ljudem vero, da parlament

vendar – ker tukaj je največji problem, da se poslanci prevečkrat nahajamo v vlogi predlagateljev –, opravlja odgovorno nalogo in da le v redkih primerih, ko gre za nekatera pomembna vprašanja, predvsem volivci lahko zahtevajo razpis referendumov in da z ustrežno proceduro to tudi dosežejo.

Zato pričakujem, da se bodo razprave o spremembah ustave in tudi tega zakona nadaljevale in takrat bomo podprli vse pobude, ki bodo šle v smer tako racionalizacije, učinkovitejšega odločanja, kakor tudi poenotenja na en dan, če že mora biti več referendumov in če že mora biti referendum vsako leto, kar tudi ni nujno, da bi moral prav vsako leto biti kakšen referendum. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil Andrej Magajna. Prosim.

ANDREJ MAGAJNA: Spoštovani, lep pozdrav!

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev smo temeljito diskutirali in izpostavili več dilem okoli vprašanja o enem datumu v letu, racionalizaciji stroškov in dilemo, ki se bo verjetno najbolj pojavljala kot argument proti, češ da bi to pomenilo velik zamik pri sprejemanju določenih nujnih zakonov v letu dni ali celo dveh, če bi se zakon zavrnil, in treba je spet leto dni, da se počaka na nov zakon. Vendar ta predlog, čeprav je sestavljen iz nekaj skromnih členov, omogoča tudi to izjemno situacijo, to je tudi odgovor predstavnice Vlade pravzaprav, da bi se v določenih primerih z 2/3 večino kljub temu lahko posebej določil poseben datum za te primere, ko gre za neodložljive stvari ali nujne zadeve, pač bi imeli poleg tega dneva pa še en poseben referendum. Verjetno bodo take situacije zelo redke, če bi pa do njih prišlo, je ta možnost. V nadaljnjem postopku sprejemanja zakona bi lahko ta termin, kdaj se lahko ta posebni datum še določi, mogoče kaj spremenili, vendar pa samo pravico vseh državljanov in državljanek, da neposredno sodelujejo pri upravljanju, ne bi smeli omejevati. Morebitno zaostrovanje pogojev za izvedbo referendumov bi pomenilo zoževanje sedaj pridobljenih pravic državljanov in državljanek ter njihovih neposredno izvoljenih predstavnikov.

Še en povzetek iz gradiva k temu zakonu, k obrazložitvi. V modernih parlamentarnih sistemih, kot je uveljavljen tudi v Sloveniji, izvršilno oblast, vlado, izvoli parlament. Vlada svoje delo utemeljuje na večini, ki jo ima v parlamentu. V praksi pa ima ta ureditev šibko točko, saj zaradi nje stalni in neposredni nadzor parlamenta nad delom izvršilne veje oblasti ne deluje več tako, kot so si snovalci ideje o medsebojnem nadzoru in ravnovesju med različnimi vejami oblasti predstavljali – govorimo o delitvi oblasti med zakonodajo in izvršilno, pa tudi ta izvršilna oblast se več ne imenuje tako kot včasih – izvršili svet, ki je po mojem bil boljši izraz –, ampak vlada; dejansko vlada vlada na nek način tudi parlamentu. Še huje, če rečem tako, da pravzaprav je oblast koncentrirana v rokah ozkega kroga političnih veljakov, ki obvladujejo tudi svoje stranke in preko njih izvršujejo voljo tako v vladi kot v parlamentu. Ravno referendum je en tak sistem, ki

pravzaprav postavlja neposreden nadzor in omejevanje oblasti, zato je to vrednota, od katere dolgoročno ne bi smelo odstopati. Lahko govorimo o pogojih, vendar že sami pogoji, ki danes veljajo, so zelo omejevalni, restriktivni, tako količino podpisov zbrati ni lahko in mora biti res razlog in kar tako se pa le ne da ljudi zmanipulirati, da bodo prišli podpisovat. Žal so šle reforme v napačno smer, tako je in to ljudje doživljajo in zato gredo. Ljudi se da zelo zmanipulirati, vendar to ni razumeti v tej smeri, da bomo ljudi podcenjevali, da ne vedo, kaj je dobro in kaj ne, saj dolgoročno se to le izkaže.

Stroški, to pa je ključen problem in zato smo šli v ta predlog enega datuma, štiri do pet milijona evrov. Vendar teh stroškov ne smemo jemati kot argument za omejevanje in zmanjševanje participacije državljanov in državljanov pri odločanju, torej tudi svoji ustavni pravici. Rešitev je torej en dan v letu in možnost, ki jo bomo mogoče res še preformulirali v nadaljnji fazi, bojim se pa, da zakon ne bo sprejet, če pa bo, tudi ta možnost obstaja, da v izjemnih primerih, ko je treba, da se zakon hitreje sprejme, imamo lahko tudi še poseben datum.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil Miran Potrč.

Prosim.

MIRAN POTRČ: Spoštovani gospod predsednik, predstavniki Vlade, gospe in gospodje!

Tudi v zadnjem času, čeprav ne prvič, je v javnosti med državljanami in državljani, pa tudi med strokovno javnostjo, veliko različnih pogledov in stališč, ali so referendumsko vprašanja pri nas v ustavi in zakonodaji ustrezno urejena ali ne. Jaz bi upal trditi, da je zelo malo ali izjemoma kdo menil, da je ureditev ustrezna. Večina meni, da je vredna sedanja ureditev resne preveritve, soglašam pa, da so usmeritve, kako to urediti, lahko s strani posameznih strokovnjakov, predvsem pa v anketah javnega mnenja, ki so bile ob tem opravljene, različne. To je med drugim napotilo tudi koalicijske poslanke in poslance, da smo po dogovoru v Vladi razmišljali o tem, da bi ob napovedih, da prihajajo določeni referendumi, na enem od teh referendumov opravili tudi posvetovalni referendum o pogledih ljudi na morebitno spremembo 90. člena Ustave. Mi smo imeli takšen predlog pripravljen in predstavili smo ga javnosti, vi ga poznate, ker je bil javno tudi publiciran. Njegove osnovne ideje so bile, da se nekoliko zoži krog predlagateljev, da se povrnejo v ustavno ureditev primeri, v katerih razpis referendumov ni mogoč, in da se zahteva določen kvorum za veljavnost odločanja. V javnosti so bili politično ti predlogi sprejeti ne z največjim zadovoljstvom, predvsem s strani nekaterih opozicijskih strank, strokovna javnost, ki se je odzvala, je pa menila, da so predlogi premalo rigorozni in dosledni in da bodo še vedno omogočali tudi nepotrebno izvajanje referendumov. Jaz ne bom rekel, da v zvezi s tem našim predlogom, ampak v približno enakem časovnem obdobju se je pojavil tudi predlog, ki ga je prvi podpisal gospod Tanko, da naj bi prišli do spremembe Zakona o referendumu in ljudski iniciativi na ta način, da bi določili en referendumski dan, izjemoma z

odločitvijo dvotretjinske večine tudi dveh. Pravim, da govorim, da je do tega prišlo istočasno ali pa približno istočasno, ker je mogoče sklepati, da je s tem bil dan tudi poskus, morda bomo pa uspeli pred posvetovalnim referendumom to vprašanje urediti. Kasneje, morda tudi zaradi tega, ker je bil pripravljen predlog tega zakona, se je Vlada ob sodelovanju koalicijskih poslanskih skupin in strank odločila, da bo pripravila predlog sprememb in dopolnitev 90. člena Ustave o referendumu. Ideje o tem in konkretni predlogi, ki ne bi prišli v Državni zbor, so pripravljeni, in po mojem vedenju bodo v naslednjem tednu tudi v ponovni razpravi, ker je nekajkrat ta razprava že bila, v Vladi in oblikovani kot predlog Vlade za ustavne spremembe.

Kar zadeva predlagani zakon Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke in drugih poslanskih skupin oziroma poslancev, pri čemer je najbrž le prav povedati, da so po našem vedenju poslanci DeSUS-a, ki so sopodpisali ta predlog, kasneje podpise umaknili, ne glede na to, kaj to formalno pomeni, so povedali, da njihova politična volja ni več skladna z vsebino, ki je zapisana v tem zakonu in o njem danes razpravljamo.

Uvodoma bi rad poudaril, da ga v Poslanski skupini Socialdemokratske stranke ne bomo podprli. Ne bomo ga podprli, ker mislimo, da je veliko več drugih ali da je poleg tega še veliko drugih vprašanj, o katerih moramo v zvezi z referendumsko zakonodajo razpravljati in ker je iskreno in prav povedati, kaj ta predlog dejansko pomeni. Vlada je to poskušala opisati v svojih pisnih stališčih in danes, želela pa je biti tudi prijazna do predlagateljev in stvari ni povedala točno tako, kot to zares je.

Ampak, to zares pomeni, da bodo praviloma enkrat na leto opravljeni vsi referendumi, ki bodo v tistem času predlagani. Če je druga nedelja v maju, recimo 10. maj, potem bodo vsi zakoni, ki bodo sprejeti katerikoli dan po 10. maju, izšli na referendum 10. maja. Vi vsi veste, da v našem pravnem sistemu zakon začne veljati, ko se objavi. Veste vsi, da referendum zadrži objavo zakona in da predsednik zakona ne sme dati v objavo v Uradni list. To praktično pomeni, da bi načelno, tako kot je stališče v zakonu postavljeno, eno leto ne veljali zakoni, ki so bili takoj po datumu druge nedelje v maju sprejeti. Kaj to pomeni? Da se pomembni, manj pomembni – jaz ne bom rekel, da so vsi zakoni, ki jih sprejemamo, pomembni in izjemni in morajo veljati naslednji dan, ampak med njimi so prav gotovo tudi mnogi takšni, predvsem pa je največ razprave med državljanami in državljani prav o tistih zakonih, ki so pomembnejši, politično in za njihov položaj. In prav tisti so mnogokrat takšni, da bi njihova uveljavitev bila potrebna čim prej. Sprejeti torej odločitev, da se praviloma najmanj leto dni, če ne pride do referendumov in če ne pride do tega, da zakon na referendumu ni potrjen, ker v tem primeru njegova uveljavitev ne more biti sprejeta še naslednje leto, se pravi najmanj leto, morda dve leti zakoni, ki jih sprejema parlament, ne bodo veljali.

Ugovarjali mi boste, da je izjema in z dvotretjinsko večino se lahko to določi na 6 mesecev. Res, tako je napisano, pri tem naj vprašam. Ali je 6 mesecev za pomemben zakon kratek čas ali bi bilo prav, da se pomemben zakon

uveljavi tudi prej, ne pa šele po 6 mesecih? Kot prvo vprašanje. In drugo. Ali res verjamete, da bo tako zelo enostavno v političnih razmerah v Državnem zboru in praviloma ob tem, da dvotretjinske večine nobena, da rečem, politična opcija ali skupina, ki je v nekem času sestavljala vladajočo koalicijo, ni imela, ali bo res mogoče to dvotretjinsko večino tako zelo enostavno oblikovati, ki bi potem zagotovila, da se bo uveljavil samo 6-mesečni, ne pa tudi enoletni rok? Jaz temu ne verjamem, in iz prakse tu, v Državnem zboru vemo, da to ni res. Če bo interes političen, da se nek zakon ne uveljavi, potem pač te dvotretjinske večine ne bo. Reklo se bo, da spoštujemo zakon in bomo o tem odločali čez leto dni, ne glede na posledice, ki so za državo lahko tudi hude.

Sistemske naj postavim eno vprašanje, glede katerega – vsaj jaz, moram reči tudi kot pravnik in politik – menim, da ga poskušamo neobjektivno prikazovati. Tudi danes je bil že citiran drugi odstavek 3. člena Ustave, ki je prav gotovo pomemben po svoji vsebini in pravi: "V Sloveniji ima oblast ljudstvo. Državljanke in državljani jo izvršujejo neposredno in z volitvami, po načelu delitve oblasti na zakonodajno, izvršilno in sodno." Mene so vsi komentariji, ki so bili v zvezi s tem členom objavljeni s strani strokovnjakov, prepričali, da gre za enakovredno uresničevanje oblasti, da neposredno ni favorizirano zato, ker je prvo napisano, in da ostali načini uresničevanja oblasti niso podrejeni prvemu neposrednemu, posebej zato, ker imamo tudi v določbah Ustave jasno razdelan parlamentarni sistem. In ker v parlamentarnem sistemu imamo jasno razdelano tudi vlogo zakonodajne funkcije parlamenta, in praviloma se zakoni sprejemajo v parlamentu, ne pa z neposrednim odločanjem na referendumu. Zato bi bilo napačno, če bi, izhajajoč iz 3. člena Ustave, kakorkoli ukinjali ali pa bistveno zmanjševali referendum. Samo govoriti o tem, da se z realnejšo določbo o referendumu ukinja 3. člen Ustave ali pa jemlje pravica državljanke in državljanom, da odločajo, ni res. Jemlje se, lahko tako rečemo, pravica parlamentu. Mislim, da moramo tudi z referendumsko zakonodajo na ustrezen način razmejiti med vlogo, ki jo ima parlament, in odgovornostjo, ki jo ima parlament na eni strani, in med vlogo in odgovornostjo, ki jo želimo uresničevati preko referendumov.

V pravnih sistemih v drugih državah, kjer ga imajo, povsod ga nimajo, in povsod ga tudi v praksi ne uresničujejo zelo pogosto, ponekod pa, ampak nikjer nimajo opredeljenega na ta način, da bi se zmanjšala vloga parlamenta, razen v švicarskem kantonskem sistemu, kjer se po kantoni res večinoma vse pomembnejše odločitve sprejemajo z referendumom.

Mislim, da je koristno in prav, da o problematiki referendumov razpravljamo, če je mogoče, korektno, da se lotimo te razprave tudi na podlagi predloga ali predlogov, ki so že v javnosti, in tistih, ki jih bo Vlada predložila ustavni komisiji našega državnega zbora, da pa skupaj ugotovimo, da predlog, kakršen je podan, bi pomenil velik poseg v zakonodajno funkcijo parlamenta, velik poseg v možnost učinkovitega uresničevanja oblasti, ki jo ima tudi parlament – ne edini, tudi, ker

jo ima tudi izvršilna, sodna oblast in tudi neposredno državljanke in državljani – in da predlogi, tako kot so pripravljani v tem zakonu, ne ustrezajo tem ciljem in interesom in jih ni mogoče podpreti.

Naj pri tem rečem samo nekaj. Kadarkoli sem sam o problemih referendumov razpravljal, sem vedno, tudi takrat, ko so bili predlogi in vprašanja, zakaj spet referendum, to stane, rekel, da stroški za izvedbo referendumov ne morejo biti temeljno vprašanje. Če gre za uresničevanje ljudske volje in za korektno uresničevanje določb ob referendumu, potem je strošek referendumov eno od vprašanj, vendar nikakor ne edino in najbolj pomembno. Niti če ga damo niti če ga poskušamo prihraniti, damo ga! Danes imamo to rešitev, ali bi bili s tem predlogom veliki prihranki, takšni, ki bi jih bilo vredno primerjati s sistemskimi problemi, ocenimo sami. Povedal bi pa rad samo to, da bodo približno korektna informacije: po mojem vedenju strošek za drugi, tretji in naslednji referendum istega dne ni prihranjen v celotnem znesku, ampak v približno slabi polovici. Tako vsaj to povejmo, če govorimo o tem, da enkratna izvedba referendumov stane približno nekaj manj kot štiri milijone, 3,75 milijona je bil izveden referendum za arbitražni sporazum, potem drugi referendum ni zastoj, ampak stane približno polovico tega zneska. Enako velja potem za eventualno tretjega, četrtega in naprej. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil France Cukjati.

FRANCE CUKJATI: Hvala za besedo. Spoštovana kolegica, kolegi!

Kadarkoli govorimo o urejanju referendumov, trčimo na vprašanje, čemu je institut referendumov namenjen in kakšen je naš odnos do tega instituta.

Gre za vprašanje oblasti, za vprašanje, kdo končno odloča. Absolutna avtorska diktatorska oblast ni dobra za državljane. To kažejo evropske pa tudi slovenske izkušnje prejšnjega stoletja. Celo v arabskem svetu se diktatura nič več ne obnese. Vsaka veja oblasti, zakonodajna, izvršna, sodna, mora imeti omejitve, zavore, nadzor. Nad vsemi vejami oblasti pa je po naši ustavi ljudstvo, ki svojo oblast izvršuje posredno, z volitvami, pa tudi neposredno, z referendumom.

Odločati na referendumu je osnovna pravica slovenskega ljudstva. Lahko bi rekli, da s to pravico stoji in pada slovenska državnost, saj le-ta temelji na plebiscitarnem rezultatu referendumovske odločitve slovenskega naroda za samostojno Slovenijo pred dvajsetimi leti. Vladno, to je izvršno politiko, katere koli in v katerem koli mandatu nadzirajo oziroma omejujejo Državni zbor, Ustavno sodišče in referendumsko odločanje. Kadar pa je večina v Državnem zboru podrejena vladajoči politiki oziroma z njo usklajena, kar je normalno in običajno, Ustavno sodišče pa servilno do vladnih zahtev, kar pa ni normalno, je pa v Sloveniji vse bolj običajno, predstavlja referendum edini vzvod, s katerim državljani lahko preprečijo, da bi vladna politika pripeljala državo s stanje, ki si ga državljani ne želimo. Kadar je referendum za vladajočo politiko

neprijeten in moteč, je pravica do referendumu še posebej ogrožena. V takih primerih se nasprotniki referendumu zatekajo v omaloževanje referendumskega rezultata ob nizki udeležbi, v očitke o zlorabi referendumske pravice, o govorjenju o tem, da imamo preveč referendumov in naj poslanci kar sami odločajo, ter v prepričevanje, da gre za čisto zapravljanje davkoplačevalskega denarja. Edini protireferendumski očitek, ki je vreden resnega premisleka, so prepogosti stroški referendumu in morda preveliko trošenje pozornosti v referendumskih kampanjah v primeru, če bi imeli vsakih nekaj mesecev referendum.

Zato Slovenska demokratska stranka in drugi sopodpisniki predlagamo, da znižamo stroške, ne da bi ob tem znižali standard ustavne pravice do referendumu. Predlagamo določen referendumski dan v letu, na katerem bi lahko odločali o več referendumskih vprašanjih. Za primer, ko bi bilo treba čim prej sprejeti dokončno referendumsko odločitev, pa predlagamo možnost, da Državni zbor z dvotretjinsko večino navzočih določi za posamezen referendum kak drug dan.

Kot referendumski dan predlagamo drugo nedeljo v maju. Jasno pa je, da je stvar nadaljnje razprave in amandmiranja, kateri dan v letu naj bi bil najbolj primeren kot referendumski dan.

Glede na to, da je tudi iz vrst koalicijskih poslancev že bilo slišati pobude za določitev posebnega referendumskega dne in da je celo v koalicijskem sporazumu vladne koalicije navedeno, da bodo koalicijski partnerji preverili možnost uvedbe določenega referendumskega dne v letu, pričakujemo, da boste tudi sedaj v prvi obravnavi predlog zakona podprli in mu s tem omogočili nadaljnjo obravnavo in eventualno dopolnjevanje.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil gospod Vito Rožej.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo, predsedujoči. Lep pozdrav vsem skupaj!

Na začetku bi se mogoče veljalo spomniti, da smo imeli od leta 1991 v Sloveniji že skoraj sto referendumskih pobud, v dvajsetih letih sto pobud, kar nas uvršča v sam vrh evropskih držav, realiziranih referendumov pa je bila dobra desetina. In dejstvo, da so ostale ureditve referendumu še kako potrebne, je očitno in jasno vsem, obstaja pa seveda mnogo predlogov, na kakšen način preprečiti zlorabo tega instituta, s katero se srečujemo v zadnjem času. Nam se zdi, da je postal sam institut referendumu talec različnih interesov, predvsem pa blokada zakonodajnemu postopku. Da se ne bomo narobe razumeli, v Poslanski skupini Zares-nova politika smo še kako prepričani, da predstavlja referendum enega od temeljev neposredne demokracije in ljudstvu oziroma kvalificiranemu predlagatelju, 40 tisoč volivcem, nikakor ne želimo preprečiti sodelovanja v referendumu in zahtevi za razpis in seveda tudi ne o glasovanju o teh posameznih zakonih, ki na referendum pridejo. Dejstvo pa je, da sedanja ureditev – tudi primerjalno gledano z drugimi evropskimi državami, ki poznajo ta institut –, ni najboljša in da so nujne drugačne in boljše rešitve.

Temu mnenju se pridružujejo tudi številni ugledni strokovnjaki, pravniki, ki opozarjajo na nujnost sprememb referendumske zakonodaje. Na primer prof. Kavčič, ki trdi, da je pravica do referendumu v Sloveniji široka kot le malokje v Evropi; z izjemo Švice bi težko našli državo z bolj demokratičnimi standardi za neposredno demokracijo. Predvsem je to razvidno iz števila predlagateljev, ki lahko predlagajo referendum. To je, skratka, Državni zbor z večino, tretjino poslancev, Državni svet in 40 tisoč volivcev.

Kar se volivcev tiče, ni nobenega dvoma, oni to pravico imajo, 40 tisoč volivcev je konec koncev tudi glede na povprečno udeležbo na volitvah in glasove, potrebne za vstop v parlament, število glasov, ki zagotavlja vsaki stranki, da je to parlamentarna stranka. Tako se zdi to število razumljivo, mogoče če je udeležba manjša, je dovolj 35, če je večja 50; ampak tukaj nekje smo. In kot je bilo tudi danes že slišati izza te govornice, 40 tisoč volivcev ni mačji kašelj, dobro se je treba potruditi, tema mora biti prava in ljudi je treba znati zaminirati in prepričati, da je to nekaj, kar je pomembno za njih in da oddajo svoj podpis za to, da se referendum razpiše.

Kaj pa z ostalimi predlagatelji? Poleg Slovenije je edina Danska država, ki pozna tako imenovani opozicijski referendum, torej referendum na zahtevo manjšine poslancev. V redu, smo pač eni redkih, jaz bi si seveda želel, da bi po Danski povzemali tudi kakšne druge rešitve, recimo, da je občina lahko velika oziroma da je 20 tisoč občanov minimalni standard za občine, da so socialne dajatve zelo visoke, ampak tega pa seveda po Danskem mi ne povzemamo. Povzemamo izključno to, da poznamo opozicijski referendum, čeprav je seveda vsaka resna stranka, ki sedi tukaj v parlamentu, najbrž sposobna zanimirati 40 tisoč volivcev za to, da oddajo svoj podpis.

Potem imamo kot predlagatelja Državni svet. O smiselnosti njega kot predlagatelja se tudi razpravlja. Konec koncev tudi Državni zbor z enostavno večino sme razpisati referendum; ne vem, mogoče bi bila dvotretjinska bolj smiselna – z navadno večino se sprejemajo zakoni –, če gre za res velike odločitve, in takšne so bile v naši zgodovini, recimo, poleg te o lastni državi, samo še recimo tri: o vstopu v Nato, o vstopu v Evropsko unijo in zadnja o arbitražnem referendumu. To so pa vse takšne teme, ki dobijo tudi dvotretjinsko podporo v še tako razkranem parlamentu, da tako rečemo.

Skratka, veliko predlagateljev za referendum pozna naša zakonodaja, več kot katera druga. Poleg tega prof. Kavčič opozarja, da so zaradi lahke dostopnosti referendumu predvsem tej manjšini poslancev v zadnjem času, da tako rečemo, referendum v posest prevzele opozicijske stranke. In ne gre več tukaj pravzaprav za nadzor volivk in volivcev nad izvršno oblastjo, ampak gre predvsem za zaviranje manjšine v parlamentu odločitev, ki jih sprejme večina. Tako da navedbe, ki so v razlogih za vložitev zakona navedene, po našem mnenju ne držijo.

Torej, opozicijske stranke institut referendumu uporabljajo in zlorabljajo kot orožje pritiska proti koaliciji za različna vprašanja, tudi

takšna, ki za referendumsko odločanje niso primerna oziroma privedejo do protustavnih posledic. Tudi v temu sklica parlamenta smo imeli ne samo en takšen primer. Skratka, da se ta redke privilegij, ki ga poleg Slovenije pozna samo še Danska, zlorablja na način, ki ustavno ni dopusten. Takšna ureditev je lahko da demokratična, ampak po mnenju gospoda Kavčiča v konkretnem okolju omogoči politični populizem. Mislim, da na Danskem takšnega konkretnega okolja ni, slovensko okolje je tisto konkretno, ki povzroča velik populizem in demagogijo glede tega instituta.

In če smo že pri demagogiji, naj se vrnem na zakon, ki ga je predlagala skupina opozicijskih poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom. Predlagatelji predlagajo uvedbo tako imenovanega referendumskega dne. Kot je bilo tudi pravilno rečeno, ne samo kolega Kek, tudi sam sem pred leti Komisiji Državnega sveta za državno ureditev predlagal referendumski dan, sicer takrat na tretjo nedeljo v decembru, ker je to na nek način obletnica referendumu, na katerem ta država stoji, in je predbožični čas tudi tisti čas, ko veliko razmišljamo o sebi in svoji družini, svojih bližnjih, svoji širši okolici in bi zato mogoče bil emocionalno gledano najprimernejši čas za to, da se rešujejo stvari skupnega pomena. Treba je pa do konca povedati, kakšna je bila usoda tiste pobude: da državni svetniki, tudi tisti s članskimi izkaznicami SDS-a, niso podprli te pobude. No, časi so se očitno spremenili oziroma kratkoročne politične koristi zdaj narekujejo drugačno stališče.

Referendumski dan bi skratka pomenil, da bi bila po tem predlogu zakona druga nedelja v maju dan glasovanja, dve tretjini, kot je bilo rečeno, poslancev pa bi lahko določili tudi drug dan glasovanja, vendar samo, če bi bil ta dan več kot 6 mesecev oddaljen od tega dneva glasovanja, od druge nedelje v maju. Takšna rešitev bi po mnenju predlagateljev pripomogla k znižanju stroškov za referendume in k večji seznanjenosti z vsebino vprašanja in večji udeležbi na referendumu. Poudariti je treba, da veljavna ureditev, katere spremembo predlagajo, določa, da od dneva razpisa referendumu do dneva glasovanja ne sme preteči, kot veste, manj kot 30 in ne več kot leto dni, določitev dneva glasovanja, od katerega preteče več kot 45 dni, pa sprejme Državni zbor z dvotretjinsko večino glasov navzočih poslancev. Torej, že veljavna ureditev vsebuje takšno možnost, da do nekakšnega referendumskega dneva pride, res pa je, da je odločitev o tem v rokah dveh tretjin navzočih poslancev, in to bi še vedno ostalo tudi za ta morebitni drugi referendumski dan, ki ga predvideva zakon, ki je pred nami.

V Poslanski skupini Zares smo na podlagi povedanega prepričani, da je glede referendumskega dne, kot ga predlagajo opozicijski poslanci, že ustrezno urejeno z zakonodajo in je predlog posledično neučinkovit in nepotreben. Pa ne samo to, da že sedanji zakon v določeni meri ureja to tematiko, med drugim bi sprejetje takšnega zakona, kot je bilo rečeno tudi v stališču Vlade, lahko pripeljalo do protustavnih posledic, da bi zakon ne samo eno, dve leti ne mogel biti sprejet v obliki, kakršni je bil potrjen že v Državnem zboru, in se tukaj pojavlja vprašanje smiselnosti čakanja vsaj

pol leta pred 6. majem, če bi bilo nujno – tudi dvotretjinska večina poslancev pol leta pred 6. majem ne bi mogla določiti referendumskega dne, pa čeprav bi bilo to, recimo, nujno za uskladitev zakonodaje s pravnim redom Evropske unije ali pa za čimprejšnjo uveljavitev določb oziroma odločb Ustavnega sodišča.

V Poslanski skupini Zares smo prepričani, da želijo predlagatelji s tem predlogom, ki naj bi šel v smer zmanjšanja stroškov, predvsem zavajati državljane, ker nam je vsem jasno, v kakšnih ekonomskih in socialnih razmerah smo se znašli danes, vemo pa tudi, kako naš zakonodajni sistem funkcionira in da zakoni morajo biti uveljavljeni. Pozablajo predlagatelji, vsaj večina njih, da so predvsem oni tisti, ki neprestano zahtevajo referendume, kot rečeno, te opozicijske, manjšinske s 30 podpisi poslancev, in to o zadevah, ki niti niso predmet širših družbenih vprašanj ali pa so to vprašanja, ki so precej strokovna in na njih lahko odgovori predvsem stroka. Ne gre se pa slepiti, da bo en referendumski dan na leto prispeval, in to bistveno, k višji udeležbi na samem referendumu. Vsi podatki kažejo, da je referendumska abstinenca pri nas v povprečju višja kot v drugih državah. Če to primerjamo s tem, da je pri nas razpisanih več referendumov in da imamo več kvalificiranih predlagateljev, si lahko tudi odgovorimo, zakaj je temu tako. Vprašati pa se je tudi treba, ali je, recimo, večinska odločitev na referendumu, kjer je bila udeležba 30 %, relevantnejša od volje Državnega zbora, ki ga je izvolila druga večina – recimo, da je bila približno 60 % udeležba na volitvah. Kako lahko tehtamo to legitimnost, neposredno in posredno, ki je dvakrat tolikšna kot posredna – kot neposredna, pardon.

V Poslanski Zares se zato sprašujemo, ali je predlagatelj sploh razmišljal o škodi, ki bi lahko nastala zaradi zastojev v zakonodajnem postopku in zaradi posledične neučinkovitosti zakonodajalca, ali gre pač samo za všečno potezo, ki nikakor ni strokovno utemeljena. Ob tem je seveda treba reči, da ni res, kar je bilo tudi slišati izza te govornice, da se dve tretjini ljudi strinja s predlogom tega zakona. Dve tretjini ljudi se najbrž strinja s tem, da bi imeli manjše stroške na referendumu – seveda, to pa zagotovo!. Če jih enostavno vprašate, ali ste za referendumski dan, bodo ljudje rekli, da, saj nihče ne želi trošiti več, kot pa je nujno. Tako je treba tukaj biti točnejši.

Če bi veljalo kje prisluhniti tej ideji o referendumskem dnevu, se to da narediti za posvetovalne referendume. Posvetovalni referendumi so taki, ki bi lahko počakali pol leta. Ampak, če bi predlagatelji zakona v resnici mislili resno, bi najbrž kot mogoč referendumski dan, vsaj v letih, ko potekajo lokalne volitve, parlamentarne volitve, evropske volitve, navedli, da se takrat tudi na dan teh volitev lahko zgodijo vsi referendumi, ki so, da tako rečemo, na čakalni vrsti, na čakalni listi, pa tega v predlogu seveda ni. Menimo, da zato, ker v resnici predlog nima namena, da bi dosegel zahtevan dvotretjinski kvorum in da je njegova vložitev bila predvsem iz populističnih razlogov. Če pa bi veljalo tudi za naknadni zakonodajni referendum uvesti referendumski dan, potem pa moramo prej spremeniti določene druge določbe

referendumske zakonodaje in uvesti sistem, kot ga poznajo v Italiji. V Italiji se seveda lahko odloča o zakonu, potem ko je zakon že sprejet in že veljaven. To bi pa postavilo referendumski dan v neko novo luč, a predlagatelji niso razmišljali o teh finсах. Zakon je kratek in tudi seveda ni res, da se, recimo, Mestna občina Ljubljana strinja z njim. Kot sem prebral njihov dopis, so podali predvsem pripombe na predlog zakona in teh pripomb je približno toliko kot zakona samega. Toliko o čistosti, jasnosti in dejstvih, ki bi se seveda morala s te govornice podajati.

V Poslanski skupini Zares-nova politika predloga zakona ne bomo podprli. Bomo pa seveda z veseljem proučili vse predloge, ki bi učinkovito, brez protiučinskih posledic uredili institut referendum, ter predvsem preprečili mogoče razvrednotenje tega instituta, ker dejstvo je, da trenutno izkoriščanje tega instituta prejel v to smer, v smer razvrednotenja instituta referendum. Zato pa je pravo mesto seveda ustavna komisija, malo daljša debata, malo bolj strokovna, malo bolj poglobljena; taka, ki bo v resnici lahko pripeljala do dvotretjinskega soglasja v tem parlamentu, za potrebe dnevnopolitične demagogije pa je ta zakon primeren za sprejem – v tem parlamentu prav gotovo po našem mnenju ne. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Gvido Kres bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke. Prosim.

GUIDO KRES: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani predstavniki Vlade, spoštovana kolegica in kolegi!

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke smo prispevali svoje podpise k noveli zakona o referendumu in ljudski iniciativi, kar je osnovni cilj tega zakona: predvsem obnašati se racionalno in v teh kriznih časih poskusiti privarčevati še kako potrebna sredstva za tekoče delovanje države.

Referendum je ustavna kategorija, je ena od najvišjih oblik demokracije in najmočnejši instrument neposrednega soodločanja državljanov in državljanov. Smo pa tudi v Slovenski ljudski stranki mnenja, da se moramo vesti odgovorno do stroškov, ki jih takšen način odločanja prinaša. Zato tudi podpiramo bistveno spremembo v predlogu, torej uvedbo tako imenovanega referendumskega dne, na katerem bi se lahko odločalo o več referendumskih vprašanjih hkrati. Ob zmanjšanju stroškov izvedbe bo prišlo tudi do zmanjševanja stroškov referendumske kampanje in posledično do težjega dela za nas, politike, saj bomo morali bistveno več truda in znanja vložiti v to, da volivkam in volivcem podrobno predstavimo obravnavan zadeve.

Če pogledamo skozi zgodovino samostojne države in vse referendume, ki so se v tem času zgodili, povsem statistično gledano, nikjer ne moremo reči, da smo imeli inflacije odločanj na referendumih. V povprečju manj kot en na leto je še vedno popolnoma sprejemljiva številka. Zato smo v Slovenski ljudski stranki še toliko bolj ogorčeni nad zadnjimi domislicami in idejami in na tem mestu

naša kritika leti na večino koalicijskih strank, kako bi ta najbolj demokratičen institut omejili, ga nekako zadržali oziroma poskusili zaostrižiti pogoje za njegovo izvedbo. Torej, da bi uveljavili obvezni kvorum udeležbe, da bi bilo potrebno več podpisov poslancev za razpis in podobno.

Pri vprašanju referendumske zakonodaje je za Slovensko ljudsko stranko bistveno, da na noben način ne omejujemo instituta referendum. V Slovenski ljudski stranki sicer nismo navdušeni nad visokim številom referendumov, kajti naloga nas politikov je, da sprejemamo odločitve in zanje tudi sprejmemo vso odgovornost. Volivke in volivci pa preko volitev pozneje presodijo, ali smo svojo nalogo opravili zadovoljivo ali ne. Vendar referendum, kot že rečeno, ostaja edina učinkovita oblika neposrednega nadzora in omejevanja oblasti ter zato vrednota, od katere je dolgoročno odvisna demokratičnost našega sistema. Zato je ohranitev referendum brez vsakih omejitev kot temeljnega demokratičnega instituta še toliko bolj upravičena.

Ustava Republike Slovenije in zakonodaja o pogojih razpisa in veljavnosti referendumske odločitve ni kriva za krizo in slabo vladanje aktualne Vlade Republike Slovenije ter posledično za mnoge napovedane referendume. Konec koncev je referendum tudi ustavna pravica in legitimna možnost za preprečevanje nepremišljenih in samosvojih odločitev Vlade Republike Slovenije. Referenduma ne gre kar tako omejevati, je pa smiselno razmisliti o racionalizaciji stroškov, njihove izvedbe, kar predvideva obravnavani zakon. Trenutna situacija z referendumom v Sloveniji nedvomno na posreden način odraža nezadovoljstvo nad nesposobnostjo vladajoče elite, da bi vzpostavila dialog in poskušala iskati širši družbeni konsenz pri posameznih vprašanjih in zakonskih rešitvah.

Določene teme in vprašanja zaradi svoje teže, narave in konfliktnosti presegajo uveljavljen in sicer legalen ter legitimen način sprejemanja posamične zakonske ureditve v Državnem zboru Republike Slovenije, in to zgolj s preglasovanjem koalicijske parlamentarne večine. Aktualno vprašanje, ali je strošek volitev in referendumov upravičen, je v času težkih gospodarskih razmer in vse večjem javnofinančnem dolgu države razumljivo. Vendar mora država varčevati drugje, pri svojem vsakdanjem delovanju, pri zmanjševanju nepotrebnih materialnih stroškov, administraciji, pri nepotrebnem zapravljanju na vseh ravneh svojega delovanja, nikakor pa ne pri ukinjanju temeljnih demokratičnih instrumentov, kot je referendum. Vse to so instrumenti, ki niso sami po sebi umevni, ampak so posledica dolgoletnega boja za državljanske pravice in demokratizacijo oblasti, katerih upravičenost ne moremo meriti z njihovimi stroški. Prav pa je, da se celotna politika tega vidika tudi zaveda.

Bojim se, da bomo danes skozi razpravo zopet poslušali, kako zakon ni sistemski, kako bo blokiral sprejemanje zakonov, kako znižuje oziroma slabi avtoriteto predlagateljev zakonov in zakonodajnega telesa in tako naprej. Toda, spoštovana Vlada, spoštovana koalicija, mi smo naredili korak naprej, ponudili smorešitev, vsaj deloma odgovorili na glavno kritiko ob morebitnem

večjem številu referendumov v prihodnosti, to je potreba po znižanju stroškov. Povsem druga stvar pa je, zakaj se je število referendumov tako zgostilo v zadnjem času in ali je za to kriva slaba referendumska zakonodaja ali pa je problem kje drugje. Nobena dobra vlada se referendumov ne bi smela bati. Z dobrim delom, z argumentacijo svojih odločitev, s sistematičnim pristopom k problematiki bi morala znati prepričati ljudstvo, da dela prav in da dela v njihovo oziroma naše dobro. Toda, če predlagatelj zakonskih rešitev hiti z neuskkljenimi in večkrat nepremišljenimi rešitvami v parlamentarne postopke, ker jih koalicija, kjer jih koalicija po navodilu podpre, potem za to ni kriva referendumska zakonodaja. V takšnem primeru je referendumska zahteva odraz nezadovoljstva večine.

In če omenim še eno stvar, ki kaže dvoličnosti kritikov predlaganega zakona. V začetku letošnjega februarja smo prav tako obravnavali spremembe zakona o referendumu in ljudski iniciativi in to po nujnem postopku in na izredni seji Državnega zbora. Neznansko se je koaliciji mudilo spremeniti zakon, ki Vladi Republike Slovenije od sedaj naprej omogoča še aktivnejše ter predvsem uradno sodelovanje v referendumski kampanji in celo dodatna sredstva v višini nekaj več kot 100 tisoč evrov za potrebe vsake referendumske kampanje neposredno iz proračuna. Torej, ne v smeri varčevanja, temveč celo nasprotno, v povečanje trošenja. S povsem navadno večino v Državnem zboru ste si, spoštovana Vlada in koalicija, priskrbeli dodatno možnost nastopanja v javnosti in dodatna proračunska sredstva.

V Slovenski ljudski stranki še odgovarjamo na nekatere pomisleke, da bodo z uvedbo referendumskega dneva nekateri zakoni morali čakati na mizi in se ne bodo mogli uveljaviti. No, tudi trenutno so temeljne strukturne reforme v državi na čakanju, pa je še vedno v veljavi sedanja referendumska zakonodaja. Še vedno pa predlagani zakon dopušča možnost, da če bi šlo za urgenten zakon, ki ne more počakati na odločanje na referenduskem dnevu, da se o tem zaradi izrednih okoliščin in morebitnih negativnih posledic zedinimo tukaj, v Državnem zboru in z dvotretjinsko večino v Državnem zboru razpišemo dodaten razpoložljiv dan, podobno kot smo to naredili pri razpisu referenduma o arbitražnem sporazumu.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke podpiramo predlog zakona. Želimo ga videti v nadaljnji obravnavi, kajti v trenutni situaciji je za Slovenijo potreben. Dopuščamo, da bodo potrebni določeni kozmetični popravki, pravne uskladitve, vendar njegova osnovna ideja uvedba referendumskega dne je tisti ukrep, s katerim lahko razbremenimo proračun, a vseeno ves čas uveljavljamo izvedbo najbolj demokratičnega načina odločanja v svobodni demokratični družbi. To zagotovo ne bo pomenilo inflacijo referendumov, saj je število referendumskih vprašanj na določen dan zopet, in ponovno, lahko zakonsko omejeno. Tudi argument, da ljudje težko odločajo o več vprašanjih na referendumu in da se odločajo impulzivno, je iz trte zvit oziroma celo žaljiv do državljanek in državljanov. Svobodna odločitev vsake polnoletne državljanke in državljan je, ali se bo referendumu

udeležil ali pač ne in konec koncev je njegova svobodna izbira, do katerega vprašanja se bo opredelil in do katerega ne. Naloga politike je v tem primeru ponuditi pogoje in predstaviti ter soočiti argumente.

Zato v Slovenski ljudski stranki pozivamo celoten Državni zbor, da pokaže predvsem posluš za stanje javnih financ naše države in predlog tega zakona podpre. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Anton Urh bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev.

Prosim.

ANTON URH: Hvala za besedo, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Predlagani zakon je nedvoumno na prvi pogled izjemno všečen, saj preprosto določa zgolj en referendumski dan v letu, kar praktično pomeni enkrat letno izvedbo referenduma oziroma več referendumov, in to v mesecu maju.

Všečen je ta predlog tako s finančnega vidika, saj bi morebitna uzakonitev tega predloga predstavljala manjše stroške državi ob predpostavki, da je država dolžna izvesti več referendumov tekom enega leta. Všečen je ta predlog tudi z vidika državljanek in državljanov, saj bi volilni upravičenci le enkrat na leto odšli na volišča in se izrekli o vseh referendumskih vprašanjih, ki so se nabrala v enem letu. Ob vsej napovedani poplavi referendumov, ki se jih napoveduje, je bil všečen tudi nam, poslancem DeSUS-a, zato smo ga najprej tudi sami soprodpisali. Vendar ne glede na všečnost te ideje ta stvar le ni tako enostavna v smislu, dajmo določiti en referendumski dan in s tem bodo vse stvari rešene. In zato smo mi svoje podpise k predlogu zakona umaknili. Razlog za umik podpisov in s tem tudi za negativno mnenje k predlogu novele z naše strani je kljub našemu mnenju, da referendumska ureditev ni dobra, ta, da je sam predlog izjemno nedodelan in tudi neizvedljiv.

Referendum kot institut vseljudskega glasovanja je izjemnega pomena. V končni fazi je naša država Republika Slovenija nastala na podlagi referenduma, saj predstavlja sredstva omejevanja oblasti, hkrati pa se ga šteje tudi kot obliko delitve oblasti. Zato je treba vsakršne posege v ureditev tega instituta opravljati na podlagi tehtnih premislekov brez neupravičenega posega v smo referendumsko pravico in tudi z ozirom na samo vplivanje teh sprememb z vidika uveljavljanja in uporabljanja na primer zakonov, ki so predmet referendumskega odločanja. In ravno slednje je razlog, da tako opredeljen zakon v praksi ne bi bil izvedljiv oziroma bi povzročal precejšnje težave, saj bi bila uveljavitev oziroma uporaba nekega zakona v primeru, da je slednje časovno vezano na nek rok oziroma datum, praktično zamrznjena. To pa bi lahko povzročilo precejšnje težave tako sistemske narave kot z vidika uveljavljanja pravic in obveznosti posameznikov.

Med poslanci ni sporno, da je institut referenduma potreben dodelave, vendar je k tej problematiki treba pristopiti celostno, z dodelanimi predlogi, ki bodo pravno in politično sprejemljivi. S

tem namenom je tudi oblikovana posebna delovna skupina poslank in poslancev.

Druga težava, ki jo vidimo ob prebiranju tega predloga, je, da bi bili ljudje, če bi kar naenkrat imeli veliko referendumov, zbegani ob poplavi listov in obkroževanjih.

Tretje vprašanje, ki se poraja, je vprašanje izvedbe referendumske kampanje. Če bi bilo več referendumov, seveda bi bila ta osredotočena na dneve pred samim referendumom in če bi bilo teh več, ne bi bilo več toliko prostora za predstavljanje mnenj "za" in "proti".

Skratka, poslanci DeSUS-a smo prepričani, da je treba pristopiti k modifikaciji instituta referenduma v smislu preprečitve njegovih zlorab, in upamo, da bomo v tem skupaj dosegli nek razumen skupen konsenz. Ta ideja o referendumskega dneva pa za nas zaradi vseh navedenih razlogov ni sprejemljiva. Zato je ne mislimo podpreti. Hvala.

PODPREDSNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Zmago Jelinčič pa bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

Prosim.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Lep pozdrav vsem skupaj!

V Slovenski nacionalni stranki bomo podprli to določitev referendumskega dne, saj smo konec koncev tudi sopodpisniki predloga zakona. Tukaj se človeku postavi vprašanje, zakaj so zakon podprli kolegi iz DeSUS-a, potem so se pa umaknili, kajti pravijo, da njihova politična volja ni več skladna s predlogom, se potem vprašamo, ali razmišljajo oziroma ne razmišljajo ali naknadno trgujejo pa potem, kakor reče koalicija, odstopijo ali pristopijo k določenim rešitvam oziroma predlogom.

Jaz mislim in v naši stranki razmišljamo, da je uvedba referendumskega dne pametna zadeva. Konec koncev, če pogledamo, kakšne zakone sprejemamo in kako sprejemamo določene zakone, lahko vidimo, da pravzaprav v Sloveniji ni nič nujnega, noben zakon ni tako nujen, da bi ga morali na vrat na nos sprejeti, kajti v tem primeru bi nekatere zakone sprejeli na začetku sedanjega mandata, ne pa, da jih sprejemamo po dveh letih in pol, potem jim damo pa seveda oznako tajnosti, zaupnosti, hitrosti, nujnosti, skrajšanega postopka in ne vem česa še vsega. To je potem evidentno, da tukaj ne bi bilo nobenih posebnih škod, če bi se tudi eno leto počakalo na izglasovanje veljavnosti določenega zakona ali pa v nekaterih primerih samo pol leta.

Pa še nekaj je, ne gredo vsi zakoni na referendum, samo tu in tam gre kakšen zakon na referendum. Do danes smo imeli v povprečju en referendum na leto. Letos jih je nekaj več, verjetno jih bo še več. Ampak smiselno bi bilo, da so to vsi na en dan.

Finančnih sredstev se porabi za en referendum okoli 4,5 milijone evrov pravijo, do pet milijonov evrov, tako nekako. To se pravi, če bi imeli dva referenduma na isti dan, bi prihranili 5 milijonov evrov. Če bi imeli tri, bi prihranili 10 milijonov evrov. Jaz se ne strinjam s tem, ko nekateri kolegi pravijo,

da je prihranek samo približno polovico tega denarja. Človek se vpraša, ali to pomeni, da ljudski faktor, tisti ljudje, ki sedijo tam, na voliščih, kjer se glasuje o referendumu, ali potem tisti ljudje stanejo 2,5 milijona evrov. Potem se človek vpraša v tej naši ljubi državi, kakršna pač je, ali morda ne gre še komu v žep od teh 2,5 milijona evrov - kajti nikakor ni mogoče, da bi neki ljudje zaslužili take gromozanske denarje zato, da sedijo tam in čakajo, kaj bo.

Seveda pa je Vlada napisala mnenja, da so tukaj kar tri vprašanja, ki jih je treba rešiti, in sicer uskladitev zakonodaje s pravnim redom Evropske unije, in se človek vpraša, ali smo res popolnoma vse prenesli na Evropo, ali res nimamo več samostojnosti, neodvisnosti in suverenosti, ali so nas res že tako globoko prodali Evropski uniji, da nimamo pravice sami soditi o naših zadevah. Kakor kaže, smo prodani in bomo prodani še bolj; iz dneva v dan se prodaja več.

Konec koncev, če pogledamo, zdaj hočejo Hrvati kupiti Mercator – in ali bo Pahor kaj naredil? Ne vem, dvomim, da bo. V Izraelu smo imeli skupaj predstavitev turistične ponudbe Hrvaške in Slovenije – da ne bo kdo mislil, da je bila Slovenija na prvem mestu, mi smo samo plačali – in bomo imeli v Južni Koreji predstavitev Hrvaške in Slovenije zopet na enak način, s tem da je vprašanje, če bo sploh še visela slovenska zastava tam. In zdaj naj bi še Hrvati kupili Mercator – zakaj? Le zato, da bodo lahko Hrvati uničili slovensko pridelovalno industrijo, nekateri tajkuni, ki so že dosti pokradli v Sloveniji, bodo pa še dodatno nagrajeni, če bo komu od gospodov z Vlade padlo kaj v žep, bodo samo še srečni. Srečni bodo že tako ali tako zaradi tega, ker se bodo lahko klanjali Hrvatom, kakor to počno že ves čas.

Druga zadeva pa je, da se tukaj Vlada sprašuje in da je treba uskladiti zakonodajo z odločbami Ustavnega sodišča. Ustavno sodišče presoja in svetuje, Ustavno sodišče nima pravice zahtevati spremembe zakona. Državni zbor je zakonodajno telo in Državni zbor ima pravico Ustavnemu sodišču reči: ne, razmislili in ravnali bomo drugače. To je naša pravica. Res je, da mnogi ustavni sodniki, pa mnogi gospodje iz koalicije mislijo, da je Ustavno sodišče vse kaj drugega, nekateri oziroma po večini celo mislijo, da je to neko nadaljevanje Centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije, ampak to ni. Ustavno sodišče je zgolj in samo Ustavno sodišče. Žal je pri nas narejeno in izbrano po političnih merilih. Ta politična merila so slaba in kakor se kaže, ti ustavni sodniki ne delajo v korist Republike Slovenije, ampak delajo ne vem v kakšnem interesu. Nekateri v interesu akademskih sfer, ki jih niti sami ne razumejo, kajti človek vedno znova dvomi o kompetentnosti teh ustavnih sodnikov, ki so dostikrat odločili in odločajo proti interesom Republike Slovenije. Če bi malo pogledali v sosednje države, bi videli, da je kaj takega v drugih državah nemogoče.

Še enkrat, da se vrnem direktno na ta zakon. Zakon je kratek, jedrnat in popolnoma jase. Je tudi popolnoma utemeljen. Zanimivo je, da je Državni zbor dobil celo dopis Mestne občine Ljubljana od župana Zorana Jankoviča, ki se v principu strinja z zakonom, pa se človek vpraša, le

zakaj je potem koalicija proti. Res je, da predlagajo, da bi napisali tudi obliko besede referendum v množinski obliki, ampak to niti ni tako bistveno, kajti pravniki naši, veleumni pravniki, znajo utemeljiti tudi to, da en referendum lahko pomeni 2 ali 3 ali več referendumov, če znajo spreminjati in ugotavljati to, da lahko prešamo drevesa pa, da dobimo oljčno olje, tudi to je mogoče v Sloveniji, in take stvari. Pri nas je pač mogoče vse, odvisno je, kdo je tisti pravnik, ki ti svetuje, koliko si mu plačal in kakšna je trenutna politična klima. In v tej sedanjosti politični klimi lahko računamo zgolj in samo na vse najslabše. Lahko računamo na to, da bo Ustavno sodišče prepovedalo en referendum, dva ali več referendumov zaradi tega, ker niso pogodbo obstoječi politični situaciji. Zaradi tega, ker Vlada ne zna reagirati drugače, ker ne zna pripravljati zakonov tako, da bi bili narejeni na kožo ljudi, na kožo tistih, ki plačujejo davke, in tistih, ki spoštujejo zakone, potem raje z represivnimi aparati pritiska na populacijo. Tako kot s policijo, sodstvom, s tistimi, ki se jih ne da dotakniti, ki se jih ne da umakniti in ki so nedotakljivi in večni. In to imamo v tej naši preljubi Sloveniji.

Zato pa je ena od rešitev zagotovo ta, da se ta zakon sprejme, da imamo en referendumski dan in da se takrat odločamo o vseh referendumih naenkrat. Tiskanje papirjev in tistih glasovnic ni tako huda reč. Tukaj, če ni drugače in če naša država ne more pri svojih kavah, ki jih premier plačuje sam, pa še pri mogoče kakšnem toaletnemu papirju ne more prihraniti toliko, je celo Slovenska nacionalna stranka pripravljena tiskati kakšne glasovalne lističe za kakšnega od referendumov – seveda, če bo to vse skupaj.

Mislím, da ni smiselno kaj dosti več govoriti o teh zadevah, škoda le, da zakon ne bo sprejet. Dejstvo je, da se je koalicija odločila, da zakon ne sme biti sprejet, da je koalicija verjetno za kakšno, ne vem kaj, tudi prepričala DeSUS, da je odstopil od podpisov, so se že kaj zmenili. Konec koncev moram reči, da DeSUS – genialci so, najbolje trgujejo. Celó pri trgovanju so prehiteli Slovensko ljudsko stranko, tako da res "vsaka jim čast". Mi bomo sicer podprli zakon, zagotovo, mislim pa, da "ne bo šel skozi". Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev.

Najprej se je javil k besedi gospod Branko Grims kot predlagatelj.

Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS: Hvala.

Moram reči, da je bila zelo živahna razprava, kar me ne čudi, kajti dovolite, zdaj ko je na razpolago dovolj časa, povem, kaj je bistvo zgodbe. Tisti trenutek, ko govorimo o referendumu, govorimo o načelu omejitve oblasti; in sedanjo vladajočo koalicijo, to je dokazovala zdaj že več kot eno uro, zanima samo absolutna oblast, brez kakršne koli omejitve. Oblast kvari in absolutna oblast kvari absolutno, pravi stara modrost. In da je to v praksi tudi v resnici tako, ste se lahko prepričali sami.

Namreč, te razprave, ki so bile tukaj, imajo tri vidike, ki jih lahko odlično osvetlimo na osnovi te argumentacije zavračanja predloga. Prvi je komični vidik, drugi je ustavnopravni in ustavnosodni, torej strokovni, in tretji je politični vidik.

Pa pojdimo po vrsti. Prvi, komični vidik je vladajoča koalicija v praksi naredila dvakrat. Prvič, sama je predlagala, da bi s posebnim posvetovalnim referendumom preverili, ali ljudje podpirajo uvedbo enega referendumskega dne, torej točno tisto, kar je zdaj predlagano v našem zakonu. Ko pa smo predlagali mi ob referendumu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju pa še drugih, ki so bili takrat v igri, da bi se dogovorili za en referendumski dan, z ustrežno večino, kar že omogoča sedanji zakon, so pa ti isti ljudje glasovali proti. Torej, šli bi v dodatne stroške zato, da bi preverjali nekaj, kar so sami prepričali z lastnim glasovanjem v parlamentu. Za nasmejati do solz!

Drugo, kaj počne trenutno Vlada, saj v tej svoji komičnosti so vsaj dosledni, bodimo poštene, pa jim vsaj to priznajmo. V njihovi lastni koalicijski pogodbi, torej v pravem temelju obstoječe vlade, še enkrat poudarjam, izrecno piše uvedba enega referendumskega dne kot eden od ciljev koalicijske pogodbe. In Vlada, ki je nastala na osnovi tega pravnega temelja, oporeka zakonu, s katerim predlaga opozicija uvedbo enega referendumskega dne in pravi, da potem bi bile pa lahko škodljive posledice! To se pravi oporeka lastnemu pravnemu temelju. Za nasmejati do solz! Tistemu, kar je cilj, ki so si ga sami postavili, zdaj oporekajo v praksi! Iz političnega prestiža, saj vsi vemo, za kaj gre; ampak komičen pa je, to pa je treba priznati.

Zdaj pa pojdimo naprej, ustavnopravni in ustavnosodni vidik. Tukaj je pa že več problemov! Poglejte, Ustavno sodišče zdaj praktično vsako zahtevo za referendum prejme še v ustavno presojo, skoraj vsako. In vsi ustavni pravniki že opozarjajo, da je tukaj ustavna sodna praksa Ustavnega sodišča popolnoma napačna zaradi tega, ker gre v neprenehno omejevanje pravice do referenduma, ki je pa tudi ustavna pravica in jo sama Ustava v tistem 3. členu, ki smo ga zdaj že nekajkrat citirali, postavlja celo na prvo mesto – pravica do neposrednega odločanja je pred pravico do posrednega uresničevanja oblasti na osnovi volitev in po načelu delitve na ustavno, pravno, sodno in izvršilno. To se pravi, je že tukaj zelo velik problem. Še večji problem je pa potem v praksi, kako to poteka; poglejte ta absurd, da vam povem samo aktualen primer. 12. januarja letos je Ustavno sodišče prejelo na osnovi sklepa vladajoče večine v presojo zahtevo za presojo ustavnosti zahteve za referendum o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Po 21. členu Zakona o referendumu in ljudski iniciativi mora Ustavno sodišče, tretji odstavek 21. člena, odločiti v tridesetih dneh. Trideset dni je minilo že pred skoraj enim mesecem. To se pravi, Ustavno sodišče, ki še vedno ta postopek vleče, če bo presodilo danes ali pa enkrat v naslednjih dneh, bo samo pripomoglo k temu, da bo ta postopek še daljši in pri tem bo očitno kršilo Zakon o referendumu in ljudski iniciativi, tudi če nekdo reče, da je tisto samo napotilo, ker ni kazni notri – kaj se zgodi, če se tega ne spoštuje –, ampak je obvezujoče. Ne piše, "naj bi" ali pa

"priporočeno je", "ampak Ustavno sodišče odloči v tridesetih dneh". Trideseti dan je, gospe in gospodje, minil 11. februarja. In "nikomu ništa", po balkansko.

Če bo Ustavno sodišče zdaj presodilo, da tega referendumu ne sme biti, trdim, da bo ta odločitev zato, ker bo pri tem Ustavno sodišče samo kršilo Zakon o referendumu in ljudski iniciativi, je nelegalno in nelegitimno. Nima pravnih posledic. Nad njim, se včasih reče, je samo še modro nebo. Moral bi biti parlament, ki bi moral ravnati ustrezno in postaviti drugače pravila igre, da do tovrstnih zlorab prava ne bi prihajalo. Do nespoštovanja temeljne zakonodaje.

In še nekaj, Zakon o referendumu in ljudski iniciativi ima neposredno podlago v Ustavi Republike Slovenije, ki ta zakon izrecno določa kot zakon, ki se ga sprejema s kvalificirano večino. In torej trdim, da je takšno ravnanje, ko se krši rok, postavljen v Zakonu o referendumu in ljudski iniciativi, tudi v očitnem neskladju z Ustavo Republike Slovenije. Je torej očitno protiustavno. Zanimivo. Toliko o ustavnopravnem in ustavnosodnem vidiku. In spet smo nazaj. Zakaj se tako ravna? Zato, ker se hoče prepričati, da bi bila oblast enih in istih kakorkoli omejena. Samo zato se tako ravna. Gre za vprašanje načela omejitve oblasti.

In tretji je politični vidik. Na nek način ste ga srečali tudi danes, ko se je postavljalo pod vprašaj: "Ja, treba je omejiti pravico do referendumu, da ne bo zlorab". Ja, čakajte ljudje božji, kdo pa je nosilec oblasti v demokraciji? Ljudstvo. Ljudstvo je nosilec oblasti. Vsi tisti, ki tukaj sedimo, smo samo tisti, ki uresničujemo eno od oblik oblasti, ki pa je v rokah ljudstva. V celoti in nedeljeno. In zdaj, pazite, ta absurd. Parlamentu ne bi v ničemer omejili njegove pravice odločanja, ljudstvu – nosilcu pa bi omejili. Ob tem pa je v isti sapi tisti človek, ki je to govoril, rekel, da se zavzema za pravičnost in enakopravnost. Ja, to je pa res pravično in enakopravno. Tistemu, ki je nosilec oblasti, bi omejili pravico, tistemu, ki pa uresničuje to njegovo pravico, bi pa pustili neomejeno možnost uresničevanja oblasti. Ja pravično, da se kar bliska.

Pa pojdemo naprej. Rečeno je bilo tudi glede stroškov, mimogrede bilo je zelo za lase privlečeno tisto tolmačenje, da vsak naslednji referendum stroške zmanjša za kvečjemu polovico. Ni res, ker daleč največji strošek razpisa referendumu je delovanje državnih organov in potem vseh komisij, volilnih odborov in tako naprej, stroški, ki pri tem nastanejo fizično oziroma za plačilo njihovih dnevnih in vseh ostalih stroškov, ki so povezani s tem. In oni so že itak tam, ko so enkrat v pogonu, potem vsak dodaten referendum pomeni bistveno nižji strošek. Gre samo za dotis v materialu in objavo akta v javnosti. Ob tem pa je treba opozoriti še na en vidik, na katerega se je kar pozabilo. Ja, kaj pa stroški ljudi, ki gredo na referendum? Zato je v resnici to združevanje še toliko bolj primerno, še toliko bolj upravičeno tudi ekonomsko, in tudi to je nek vidik, tudi v pravu se upošteva, in toliko bolj utemeljeno. Ljudje porabijo svoj čas, porabijo, če želite, tudi svoj denar, se usedejo v avto, nekateri se morajo tudi po 30

kilometrov peljati do volišča, da oddajo svoj glas ali uporabijo katero od drugih metod, ki tudi zahteva določena sredstva in čas. Vse to je treba upoštevati, če se ocenjujejo dejanski stroški. In vse to bi ljudem lahko prihranili z uvedbo enega referendumskega dne, da jim je samo enkrat treba iti na volišče, da se jim je samo enkrat treba usesti v avto, se zapeljati do volišča, imeti s tem stroške, ne pa, da se to periodično ponavlja iz meseca v mesec. Zakaj? Ker se ljudem želi zagabiti referendum. Ker se hoče imeti neomejena oblast. V tem je vsa igra. Vsi v koaliciji so rekli, da bi se o tem pogovarjali, če bi se hkrati zmenili, kje pa ne sme biti referendum ali kako bi ga drugače omejili ali pa vprašanje načela uvedbe kvoruma. Kvorum, bom zelo po domače povedal, kvorum referendum ubije, ker potem se nihče več ne pogovarja, kaj je vsebina referendumskega vprašanja, ampak se to samo še omeji na tisto: Pojdite na referendum. Ali pa: Ne pojdite na referendum. To dokazuje dogajanje v katerikoli državi, kjer kvorum imajo, če hočete kar v naši prvi sosedni Italiji. In potem dobiš absurd, da so imeli na volitvah nižjo udeležbo kot na enem od referendumov, kjer so, mimogrede, odločali o dvokrožnem večinskem volilnem sistemu. Na referendumu je 99,9 % ljudi glasovalo za čisti dvokrožni večinski volilni sistem, referendum pa je bil neveljaven, ker je manjkalo 0,1 % do višine kvoruma. Ali je to demokratično?! Ali volitve, ki so jih imeli malo pred tem, ne vem, ali so bile regionalne ali državne, niti ni pomembno, so pa imele nižjo udeležbo kot tisto glasovanje na referendumu. In do tega pridemo. Poglejte, to je eno od vprašanj, ki ga vsi, ki ponujajo kvorum, zmeraj zamolčijo. Ne samo da ta ubije referendum, ampak dejstvo je, da se danes tudi udeležba na volitvah znižuje. In če predpišeš kvorum za referendum, potem bi moral še toliko prej, po tej njihovi logiki, razpisati kvorum za volitve. Pa ne misliti, da se to dogaja samo v tujini. Spomnil bi, da je bila mati županja ljubljanska izvoljena na nekih volitvah, kjer, po spominu govorim, lahko da se za kakšen odstotek zmotim, ampak približno takšno je bilo razmerje, mati županja ljubljanska je bila izvoljena na volitvah, kjer je bila udeležba približno 16 % in mislim, da okoli 9 % je odločilo o tem, kdo je izvoljen. Zanimivo. In to isto boste prej ali slej doživeli tudi na državnozbornih volitvah, verjemite. Ker razočaranje nad tovrstnim sprenevedanjem, kot smo mu bila priča danes iz vrst vladajoče koalicije, potem povzroča, da ljudje rečejo, naj se gre politika solit in ostanejo doma. Pri tem pa včasih žal pozabijo, kako so v stari Grčiji rekli tistim, ki se ne ukvarjajo s politikom. No, zdaj pa pojdemo naprej. Zakaj toliko referendumov, je bilo eno ključnih vprašanj. Odgovor je v resnici čisto preprost. Ker gre za edino učinkovito načelo uresničevanja omejitve oblasti. Vi v koaliciji se v glavnem požvižgate na predloge, ki jih daje opozicija. Od vseh, ki smo jih predlagali v korist razvoja slovenskega gospodarstva, ste jih požegnali 2 % ali 3 %, vse ostalo ste zavrnili v glavnem iz političnega prestiža. To je pa realno stanje. In ker tukaj ne deluje načelo omejevanja oblasti, na kar ne opozarjamo samo mi, na to danes opozarja že tudi ustavnopravna stroka, ki pravi, da v parlamentarnem sistemu deluje vlada tako, da ima večino v parlamentu, ki je tudi osnova za njeno

izvolitev v parlament. In potem ta večina do nje nima tistega odnosa, ki so ga predvidevali vsi teoretiki ustavnega prava ali pa, če želite, ustavni očetje, ko so predvidevali "checks and balances" ravnotežje in nadzor različnih vej oblasti, to v praksi danes ne deluje več tako, kot je bilo mišljeno. In zato je edino učinkovito načelo delitve oblasti, edino učinkovito načelo nadzora, edino učinkovito načelo omejitve oblasti v najbolj pozitivnem pomenu, demokratičnem pomenu besede – uvedba referendumov. Referendum pa mi že imamo, referendum je naša ustavna kategorija, zelo dobro razdelan, ima ustrezno podlago in samo znotraj tega se lahko dogovarjamo. To je naša trdna odločitev. Sam nikoli ne bom pristal na omejevanje referendumov, to vam lahko odkrito povem. Zelo sem vesel, da je takšno mnenje prevladalo tudi znotraj celotne SDS. Trdno sem prepričan, da je to zadnja učinkovita oblika omejevanja katerikoli oblasti, saj nihče ni imun pred stranpotmi, ki jih prinašajo skušnjave oblasti. In zaradi tega je to tako pomembno, ker sem trdno prepričan, da smo dolžni ne samo našim sodržavljanom v tem trenutku, ampak tudi našim zanamcem pustiti čim bolj demokratično ureditev. Zaradi tega je to vprašanje tako pomembno. In žalostno je, da v točki, kjer bi pa lahko dosegli dogovor, to je točka uvedbe referendumskega dne, da se ohrani ta demokratični institut omejitve oblasti v celoti, neokrnjen, brez omejitev, pa hkrati kar se le da zniža stroške, ta dogovor zavračate. In domnevam, da boste čez čas prišli z nečim drugim, kjer bo tudi to vsebovano, ampak bo ključni problem tam, da se bo že spet šlo v poskus omejevanja pravice do referendumov. Ta čas si lahko prihranite, ker na to ne bomo pristali, ker je to edina oblika učinkovitega omejevanja vaše oblasti, katero si vi tako želite in si prizadevate, da bi bila neomejena, ker ste tega navajeni, mi na to ne bomo pristali – ne danes ne nikoli. In da je res tako, ste na nek način potrdili tudi sami s svojimi ravnanji, in se vračam na ta politični vidik, ko gre za konkretno ravnanje Vlade in vladajočih pri vprašanih referendumov pred samo nekaj dnevi, ko smo opravljali razpravo o odgovornosti za izgubo oziroma izpad dohodka na RTV Slovenija na Odboru za kulturo. Tam je ministrica, saj ne boste verjeli, izjavila, da je treba govoriti o malomarnosti in neodgovornosti oziroma ugotavlja celo odgovornost tistih, ki so nasprotovali njenemu tako odličnemu zakonu. Kakšen boljševiski refleks! Mi že vemo na oblasti, kaj je za ljudi dobro, če pa so ljudje slučajno proti, potem se pa oni zmotijo, potem jih je pa treba razglasiti za krivce, za malomarneže, pa še ugotavljati odgovornost. To je približno ta logika, ki jo je ministrica Širca razvila na Odboru za kulturo. Ob tem bi spomnil, da so bili proti njenemu zakonu vsi reprezentativni sindikati RTV Slovenija, Svet delavcev RTV Slovenija, po anketi, ki je objavljena na spletni strani RTV Slovenija, več kot 70 % novinarjev RTV Slovenija in na koncu je na referendumu proti zakonu glasovalo več kot 70 % ljudi. Ali so torej oni malomarni? Kakšna oblastniška logika, kakšen napuh je v teh besedah sedanjih oblastnikov. Edina asociacija, ki se meni ob tem porodi, je tista znana basen o tisti požrešni žabi, ki se je v svojem napuhu napihovala toliko časa, da je največja, dokler je ni na koncu razneslo. In tudi to

žabo sedanje oblasti bo, če ne bo iskala konsenza in dogovora, razneslo, če ne prej, pa na prihodnjih volitvah.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Žerjav. Ga ni. Gospod Barovič. Tudi ne.

Gospod Magajna, izvolite.

ANDREJ MAGAJNA: Lep pozdrav še enkrat!

O omejitvi oblasti smo danes govorili večkrat. Res je referendum eden od teh redkih instrumentov, ki je na razpolago neposredno ljudem. Ali so tudi ljudje na nek način, ne bom rekel, omejeni, omejeni smo vsi lahko, kadar razmišljamo omejeno, ampak zmanipulirani, o tem pa lahko govorimo, vendar ta instrument mora ostati kot korektiv, nujni korektiv odločanja. Poglejte, delitev oblasti, o tem je veliko napisanega, tudi teoretično člankov. Gospod Cukjati je danes omenil, da je to povsem normalno, če ima parlamentarna večina tudi večinski vpliv na imenovanje vlade in delujeta politično usklajeno parlament in vlada, vendar zato o tej strogi delitvi na izvršilno in zakonodajno oblast pravzaprav ne moremo govoriti, ker izhaja iz samega sistema odločanja. Tako je referendum ena oblika, ki je korektiv, ali je dober ali slab na praktičnem primeru, to je star diskusije, vendar ga ne bi smeli omejevati. Razprava o referendumskem dnevu, ni zadeva tega zakona. Pred volitvami 2008 smo tudi o tem govorili. Tudi v programih in tudi v programu koalicije je ta misel opredeljena. To ni zadeva opozicije, pozicije, čeprav je rečeno, da je opozicijski zakon. O tem smo tudi v koaliciji razpravljali, pa se nisem podpisal zaradi neke užaljenosti do koalicije, ampak zato, ker je to ideja, ki je dobra in o njej velja, če ne drugega, razmišljati. Zato pozivam poslance, da gremo naprej s tem zakonom. Da se tudi še kaj korigirati, spremeniti, ampak ključno je, da ta ideja s tem zakonom ni pokopana, mislim v tem smislu, če ne bo izglasovana ta prva faza, ki je osnova za nadaljevanje. Torej referendumski dan sigurno, o tem moramo razpravljati, gre za racionalizacijo, ki pa ni v nasprotju z osnovno pravico ljudi, da izbirajo tudi tako obliko odločanja o pomembnih družbenih temah. Abstinenca. Pravijo, nič ne pomaga, trije referendumski skupaj, rezultat bo isti. Res ne bo premosorazmerno, če bomo motivirali 15 ljudi za en referendum, za drugega 15 % pa za tretjega, da bo končni rezultat 45 % udeležba. Sigurno pa ne bo 15 %. Sigurno bo večje število ljudi prišlo in tudi aktivno sodelovalo in tudi aktivno razmišljalo o drugih temah. Skupni referendumski dan je sigurno prispevek večji udeležbi in večji participaciji ljudi pri odločanju. Edino, kar se mi zdi, da velja razmišljati o tem drugem dnevu. Ta drugi dan bi moral biti morda celo bolj dostopen. Dve tretjini poslancev bo težko zbrati, morda bi tu imeli nek nižji kvorum. Res je, kot je že eden od poslancev rekel, drugo je posvetovalni referendum, to lahko omejujemo kot tisti drugi dan, ki bi bil namenjen posvetovalnemu referendumu, ampak ko gre za nujne zadeve, ki jih le moramo sprejeti, pa bi morali na nek lažji način omogočiti, da se ta datum lahko tudi fiksira bližje tistim šestim mesecem, kot je sedaj v predlogu zakona. Skratka, z zeleno lučjo – na vladnem

semaforju to očitno ne bo zelena luč, rdeča se je prižgala, – bi omogočili, da to idejo o referendumskem dnevu peljemo naprej, da zakon izboljšamo in prispevamo k racionalizaciji stroškov. Zanimiv je še en ugovor, ki se pojavlja, da bi se pa potem ta institut zlorabljal, da bi bilo teh vprašanj, ki bi se postavljala pred ljudi, preveč. Saj to končno ni slabo, če jih je več. Jaz mislim, da je ljudi treba s tem tudi nekako spodbuditi, motivirati, da aktivno participirajo na oblasti, ne samo takrat, ko trenutna kalkulacija pokaže, da je to dobro za neko politično opcijo, sicer pa ne, da se tudi ljudje ozavešijo, da so aktivni del politike. Tudi tisti, ki pravijo, mene pa politika ne zanima, bi moral vedeti, da pač politika zanima ljudi, s tem ko določa pravila, zakone in pred politiko žal ne moremo zbežati. Vsak lahko na svoj način prispeva k odločitvam, tudi s tem, da svoje dobro mnenje pove sosedu in ga ta širi naprej. Vsak na svojem mestu, na svoj način lahko participira. In to, da greš na referendum, da to pravico ozavešiš, da veš, da je to dobrina, vrednota, zakaj te vrednote ne bi gojili in spodbujali. Kot sem že rekel, tudi v koaliciji smo razmišljali o tem referendumskem dnevu, žal pa so načela pogosto podvržena trenutnim kalkulacijam. Kaj pa se nam trenutno splača? Trenutno se verjetno ne splača imeti referendume, pa bomo zato proti nekim načelom, ki smo jih zapisali. Ne, referendumski dan mora ostati oziroma ga moramo uveljaviti in jaz upam, da ga bomo in da bomo imeli več referendumov in da bodo ti cenejši. To je bil tudi cilj tega zakona.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Grill. Zaradi odsotnosti Posedela, Presečnika, Jurše naj se pripravi gospod Györek.

Izvolite.

IVAN GRILL: Najlepša hvala za besedo, spoštovani gospod podpredsednik.

Ponižujoč odnos do tako pomembnega vprašanja kaže koalicija kaže tudi število prisotnih poslank, poslancev. Trije so. Glejte, koliko nas je iz opozicije. Prav smešno je, da včeraj zvečer, ko se je razpravljalo o polivinilastih vrečkah, vas je bila polna dvorana in vsi ste imeli toliko za povedati. Tako je zadeva res primerljiva in kaže tisti pravi odnos. Ampak pogledjte, spoštovana koalicija in vlada. Referendum je najvišja stopnja demokratičnega odločanja – poleg volitev. In za tako možnost so ljudje dajali življenja, še danes potekajo protesti, vojne, da bi ljudje prišli do take možnosti, da lahko o teh zadevah odločajo ali na volitvah ali tudi skozi referendum. Tudi v Sloveniji je bila situacija zelo podobna. Tisočletja so naši dedje sanjali o slovenski državi, samostojni državi, o demokraciji, ki jo imamo 20 let, pa še ta ni tista prava. Zakaj načrtni poskus, da bi se tudi ta najvišja stopnja demokratičnega odločanja omejila ali celo ukinila? Res je, da v vseh teh 20 letih, kolikor smo imeli teh referendumskih pobud, 76 ali nekaj takšnega jih je bilo, in samo 16 referendumov. Na večini od teh referendumov so ljudje odločali tako, da so se odločitve na referendumih oziroma rezultati pokazali drugačni, kot jih je pa sprejel Državni zbor. Razlog je pa v tem, da so bile to predvsem odločitve politične večine naslednic totalitarnega sistema Jugoslavije.

To pomeni levosredinske ali leve stranke. In to je ključni razlog, verjetno sol na rano, da vas referendum tako moti, kajti to je edini način, res edini način, da lahko glasovalni stroj koalicije, sedanje ali pa tudi v preteklih mandatih, ljudje skozi referendum preprečijo ali ustavijo. To je edini način. Spoštovana koalicija, s 46 glasovi, pa jih imate v koaliciji seveda več, kadar ste enotni, v zadnjih časih ste sicer bolj poredko, ampak še zmeraj, ko je treba neke ideološke teme povezati, ste kot beton enotni. Ampak takrat imate bistveno več kot 46 glasov. Ampak 46 glasov ne more odločati o tako pomembnih vprašanjih, o katerih imajo pravico odločati ljudje na referendumu. In res je, da temu, kar se dogaja v tem mandatu, nismo bili priča v vseh teh desetletjih samostojne Slovenije. Da zlorabljate institut Ustavnega sodišča. Da dajete na Ustavno sodišče presojo, ko vemo, da je Ustavno sodišče vse prej kot res neko objektivno sodno telo, da je vtis skoraj lahko rečemo dokazljiv, da je to politični organ, ki vse po vrsti zavrača, kot da je to protiučustavnost. Nihče me ne bo, spoštovana koalicija, prepričal, da je bil poskus ali pobuda referenduma o sodniških plačah, o odvetniških tarifah neka protiučustavna materija, da jo je lahko Ustavno sodišče zavrnilo. Ampak to je en način. Drugače pa ste, lahko rečem, zelo zelo povezani z vašimi režimskimi mediji. Ves čas lahko gledamo ali beremo ali poslušamo v režimskih medijih neko tiho spontano antipropagando proti referendumom. Ljudem hočete vtisniti v podzavest, da je odločanje na referendumu nekaj, kar ni za ljudi, da ljudje ne razumemo, da so to neki nepotrebni stroški, da se s tem jemlje legitimnost Državnega zbora oziroma tistih, ki o teh zadevah odločamo. In nekateri ljudje celo nasedejo, verjetno bolj iz občutka krivde kot pa neke državljanske zavesti. Tisto, česar bi se ljudje morali zavedati, je, da je to pravica, dolžnost, da lahko na referendumu odločamo o tako pomembnih zadevah. In tudi ta vaša trditev o legitimnosti referenduma glede na volilno udeležbo, za mene, verjemite mi, pa tako mnenje deli velika večina ljudi, je legitimnost referenduma izključno v tem, da ima vsak z volilno pravico možnost odločati. To je legitimnost, ki jo daje referendum. Če pa se nekdo ne odloči, seveda s tem prepušča možnost, da odloča namesto njega tisti, ki gre na referendum ali na volitve. In če bi bila volja, želja, predvsem pa tisto, ker krepi demokracijo, to je tudi s strani koalicije, pa vseh režimskih medijev, da bi ljudi spodbujali, da gredo na volitve, da gredo na referendum, bi bila verjetno tudi volilna udeležba vedno večja. Kot pa se sedaj kaže, je iz leta v leto manjša. In to je tisto, kar je slabo.

Vsak zakon, ki smo ga v tem mandatu v Slovenski demokratični stranki vložili, je bil vedno že vnaprej obsojen na neizglasovanje, na zavrnitev. Tudi ta ima tako usodo. Zanimivo je, da ste pri večini teh zakonov razlagali, da bo to imelo negativne učinke na finančni proračun, da bo nek sistemski zakon s strani Vlade, s strani koalicije. Ko pa vam predstavimo ali pa damo v obravnavo in sprejetje zakon, ki pa znižuje, dokazljivo znižuje stroške proračuna, pa ploščo obrnete povsem v drugo smer. Pogledjte, ta zakon, če bi bil sprejet, zagotovo marsikakšen milijon evrov v državnem proračunu prihrani. In tisto, ko ste gospod Potrč prej

tukaj razlagali, da vsak naslednji referendum samo za polovico zniža stroške, ni res. Kaj pa pomeni drugi referendum? Predvsem strošek tistih glasovalnih listkov, pa mogoče še administrativni. Fiksni stroški, glavni stroški so stroški ljudi, ki so v volilnih odborih, administraciji in tako naprej. Tako je ta strošek zagotovo bistveno prihranjen, če sta dva ali več referendumov.

Naslednja dilema. Zakaj ljudi strašiti ali vse nas, da bo pa zdaj poplava referendumov? Zakaj? Če bo en dan. Ni res. Bodo pa verjetno določena obdobja, ko bo obstajala neka možnost, da bo lahko več referendumov. In to je neka prazna grožnja ali pa neka demagoška fama, ki jo skušate v javnost širiti. Potem tudi s strani Vlade. Spoštovana Vlada oziroma predstavnica Vlade, tisti vaši argumenti niso najbolj verodostojni, ko pravite, da ni v tem zakonu varovalk za neke posebne, izjemne primere. Poglejte, že dvotretjinska možnost odločanja je neka varovalka, ampak pogledajte, to je prvo branje, vsi ti člani so odprti. Če bi danes oziroma jutri, ko bomo o tem zakonu glasovali, ta zakon šel v nadaljnjo obravnavo, vse te člene lahko tudi z nekimi takimi izjemami, ki jih mogoče zdaj predlagatelji nismo zaznali, lahko vključimo notri. Nobenih zadržkov ni in bomo tudi z veseljem podprli tako rešitev. V našem interesu je predvsem to, da ne omejujemo referendumskega odločanja pri ljudeh. Želimo, da bi se spodbujalo, da ljudje odločajo oziroma gredo na referendum pa da se skušajo doseči najnižji stroški.

Presenetljivo za mene pa tudi za Slovensko demokratsko stranko je, da bi se šlo v spreminjanje ustave, da bi se tam celo skušalo omejevati ali pa določati, o čem na referendumu odločati in o čem ne. Jaz vam lahko povem zase in verjamem, da bo poslanska skupina v celoti zavrnila kakršen koli poskus omejevanja referendumske volje v ustavi in brez dvotretjinske večine takega poizkusa ne bo. Ne se zdaj ukvarjati s poizkusi spreminjanja ustave. Koalicija oziroma Vlada, na vas je, da se bolj ukvarjate z zakoni, ki bodo Slovenijo potegnili iz krize, da se bo začelo krepiti gospodarstvo. To vprašanje je nepomembno. Imejte toliko dobre volje, posluha, predvsem pa nekako prisluhnite pričakovanjem ljudi, pa pritisnite tipko za, ko bomo ta zakon sprejemali, pa se bo tudi to vprašanje lahko ustrezno rešilo. In to je tisto, k čemer bi morali vsi skupaj stremeti, ne pa se ukvarjati s takimi zadevami, ki bi onemogočale demokratično odločanje ljudi. Mislim, da si ne zaslužijo tega, kajti bili smo stoletja in tisočletja v položaju, ko nismo imeli možnosti odločati sami o sebi, in je prav, da smo na to ponosni in bomo to pravico, to možnost, ki smo si jo izborili, ohranili tudi vnaprej. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Györek. Zaradi odsotnosti gospoda Keka naj se pripravi gospod Petan.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

V bistvu se strinjam z vsem, kar so navajali moji predhodniki, štirje, pet predhodnikov, zato se bom nekje tudi mogoče ponovil. Res je najbolj

komično, da pri obravnavi predloga zakona o plastičnih vrečkah, je bila dvorana polna, ko pa gre za tako pomembno vprašanje, tako pomemben predlog zakona, kot je zakon o referendumu in ljudski iniciativi, pa nas tukaj sedi peščica. To se enostavno ne da razumeti, kako je to možno, je še tukaj sploh kaj resnega v tem spoštovanem zboru. Pa pustimo zdaj to.

Argumenti, zakaj podpiram takšen predlog. Najprej je racionalnost. Če je kaj racionalnega v tem predlogu, je sama racionalnost. Jaz ne vidim enega treznega normalnega človeka, ki bo temu nasprotoval. Najdejo se obrazložitve, češ, da se časovno to ne bo skladalo, da bodo posledice, da tisto drugo nedeljo v maju, ko bomo čakali ta referendumski dan, bi moral biti zakon že sprejet. Vse to so navadna "flancanja". Tudi to pretiravanje s ceno, da stane referendum, ne vem, pet, šest milijonov in tako naprej. Poglejte, tudi tukaj se bi dalo marsikaj racionalizirati in če združimo več referendumov na en dan, da sploh ne govorimo, da bo to dejansko maksimalna racionalizacija stroškov. Ampak ne gre samo za racionalizacijo, gre tudi za ustavno pravico državljanov Republike Slovenije. Nekje po svetu, ne vem, ali v Braziliji ali v nekaterih državah imajo to celo opredeljeno v ustavi kot dolžnost. Če nimaš opravičljivega razloga, da se ne udeležiš volitev, referendumov, plačaš kazen. Saj s tem nočem povedati, da sem za to, da naredimo zdaj prisotnost na referendumu ali na volitvah kot dolžnost, kot obveznost ali pa kaznivost v primeru abstinenca. Abstinenca sama je poglavje zase, mnogokrat dejansko posledica ene kontrapropagande. Ker slovenski politični prostor je očitno zdaj že zgodovinsko razdeljen na levo in desno ali črno ali rdeče, kakor koli hočete že to definirati. In če predlaga referendum ta stran, bo druga stran naredila vse, kar bo le mogla, da bo prikazala ta predlog oziroma voljo te strani kot nekaj negativnega. In na koncu pride seveda do rezultata, da so ljudje že skoraj prepričani, da je vse skupaj referendum ena neumnost. Da ne govorim potem o pogostosti referendumov, ki bi ga s tem predlogom tudi prekinili. Zakaj je tako slabo in negativno mnenje ljudi o referendumih? Tudi zato, ker je nemalokrat bil kakšen referendum res nepotreben. Da ne govorim o tistem delovnem času trgovk ob nedeljah, res, odkrito povedano, nepotrebna zadeva. Zakon o RTV, ki smo ga imeli pred kratkim, tako slab predlog zakona, zato ni čudno, da so se ljudje naveličali teh referendumov. Če bi predlagatelji zakonov pripravili dobre zakone, kjer bi dosegli malo večji politični konsenz, ne nazadnje z več sodelovanja socialnih partnerjev, ne bi bilo nič spornega, ne bi bilo zahtev, potrebe po referendumih.

In da se še dotaknem Ustavnega sodišča, ki se postavlja na koncu koncev nad narod. Ustavno sodišče, ki vemo, da je politično opredeljeno več ali manj, rešitve prinašajo včasih šest: štiri, pet : štiri, šest : tri in tako dalje ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Žal, čas je potekel, hvala lepa. Besedo ima gospod Petan. Ob odsotnosti gospoda Ribiča, Sajovica naj se pripravi gospod Zihel.

Prosim, gospod Petan.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo.

O samem referendumu je bilo že veliko povedanega, pa bom jaz mogoče na nekatere druge vidike opozoril. Najprej na splošno. Pri nas se tako otepamo tega referenduma, seveda smo včasih bili navajeni, da niso odločali ljudje, ampak nekdo drug v neki zaprti sobi. Ampak če je referendum tako odločilen za Švico, potem ne vem, zakaj bi moral biti za Slovenijo tako boleč, da bi se ga tu otepali za vsako ceno, pa to samo mimogrede.

Danes je bilo omenjeno, da ob priložnosti srečanja s predsednikom spodnjega doma angleškega parlamenta gospodom Bercowom kakšno začudenje je bilo z njegove strani, koliko referendumov imamo. Seveda je bil začuden, ker je bil enostransko informiran. Ko pa smo mu razložili, prvič, da je zaradi referenduma ali na osnovi referenduma nastala naša država, je bila zadeva mogoče malo drugačna, ko pa smo mu pa razložili, da referendumov ne zahteva samo opozicija, ampak da imamo v tem trenutku primere, ko zahtevajo referendum sindikati, študentje, tudi državljani in celo opozicija kdaj zahteva kakšen referendum, zelo aktualen pa je zdaj referendum, ki ga zahteva kar aktualna vladajoča večina. In ko smo mu še razložili, da je to zaradi tega, ker skuša Vlada za vsako ceno z glavo skozi zid in predlaga zakone, ki so marsikdaj tudi nesprejemljivi in ljudem nelogični, in da ima ta vlada v tem trenutku 20 % podporo, pa se je prijel za glavo in je tako rekoč utihnil in mu je bilo čisto vse jasno. In nismo več govorili o referendumih. Toliko o tem, kako se Angleži čudijo našim referendumom.

Naslednje pa, ker je predgovornik pred mano končal, ker mu je zmanjkalo časa, želim nekaj reči o Ustavnem sodišču. Pri nas se veliko govori o tem, kako moramo tudi pri spremembi zakonodaje o referendumu upoštevati odločbe Ustavnega sodišča in govorimo o nekih spremembah, ki pa so mišljene bolj kot omejitve kot karkoli drugega. Tu pa mi dovolite, da vam preberem razmišljanje, ki je zelo aktualno zdaj v tem času in se še kako nanaša na ta primer. Zgodba pa je nastala ali razmišljanje tega gospoda, bom povedal koga, na osnovi odločbe Ustavnega sodišča v zvezi z "ankaransko zgodbo". To pa je gospod Ivan Kristan, doktor pravnih znanosti, zaslužni profesor na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani. In kaj je zapisal: "Po moje bi bilo za dvig ravni ustavnopravnega diskurza pri nas zelo koristno, če bi nadaljnja razprava iz zavesti udeležencev končno odstranila mit o absolutni nedotakljivosti odločb Ustavnega sodišča, češ, da se odločb Ustavnega sodišča ne komentira, ampak se jih izvršuje". To smo 100-krat slišali v Državnem zboru – na našo stran, kako mi ne smemo komentirati odločanj, ampak jih moramo izvrševati. In pojmovanja, da Državni zbor ne sme sprejemati zakona v nasprotju s stališčem Ustavnega sodišča. In nadaljuje: "Še huje za resno pravno državo, že skoraj neverjetno, je trdovratno ponavljanje nekaterih politikov in komentatorjev, da je v sistemu delitve oblasti Ustavno sodišče najvišji ustavni organ. Odstranitev teh mitov bi pripomogla tudi k temu, da bi se poslanci zavedli položaja, ki pripada Državnemu zboru kot zakonodajalcu, kar bi okrepilo njegovo samozavest kot zakonodajalca in

odgovornost za izvrševanje zakonodajne funkcije. In morda bi potem tudi Ustavno sodišče začelo bolj spoštovati načelo sodnega samoomejevanja." In potem nadaljuje: "Trdim" - to je napisal dr. Ivan Kristan – "da je Ustavno sodišče s sporno odločbo prekršilo ustavno načelo delitve oblasti, poseglo je v drugi odstavek 3. člena Ustave, ki se glasi: "V Sloveniji ima oblast ljudstvo, državljanke in državljani jo izvršujejo neposredno in z volitvami po načelu delitve oblasti na zakonodajno, izvršilno in sodno". In nadaljuje: "Gre torej za oblast ljudstva in za načelo delitve oblasti na tri veje oblasti, od katerih ima vsaka v ustavi določena pooblastila. V teoriji poudarjajo, da načelo delitve oblasti ne vzpostavlja odnosov nadrejenosti in podrejenosti, ampak prirejenosti. Ustavno sodišče torej ni najvišja oblast v državi, ki lahko ukazuje tudi zakonodajnemu organu, kakšne zakone mora sprejemati, ampak ima v ustavi določene svoje kompetence". In nadaljuje, spet citiram: "Če bi Državni zbor moral izvršiti ukaz Ustavnega sodišča in bi proti svojemu prepričanju in proti svoji avtonomni volji moral narediti to in to, bi to simbolno in dejansko pomenilo konec ustavnega načela delitve oblasti po našem ustavnem sistemu, ker bi Državni zbor izgubil položaj avtonomnega zakonodajalca". In naprej, "ravnanje Ustavnega sodišča v tem primeru Ankarana kaže na njegov skrajno podcenjujoč odnos do Državnega zbora kot nosilca zakonodajne funkcije". In še, da ta del zaključim, navaja primer iz Zvezne Republike Nemčije, kjer imajo Zvezno ustavno sodišče, tako se pač imenuje. In navaja, kako je predsednik Zveznega ustavnega sodišča komentiral tak primer: "Zvezno ustavno sodišče ne sme posegati v politični proces, temveč ga mora ustavnopravno ograditi. Sodišče se ne ukvarja toliko z vsebinami kot s postopki, ki nato vodijo do vsebin. Zakonodajalcu s tem razširi polje, znotraj katerega lahko odloča. Ne izdelava vsebin, ki naj bi jih zakonodajalec v bodoče upošteval ali celo udejanjil, temveč nakazuje meje, znotraj katerih zakonodajalcu ostajajo na voljo različne možne poti". To je to. In da vam še enkrat preberem tisto: "Morali si bomo končno odstraniti mit o absolutni nedotakljivosti odločb Ustavnega sodišča, češ, da se odločb ustavnega sodišča ne komentira, ampak se jih izvršuje". Odstraniti bo treba ta mit. To bom še večkrat prebral v Državnem zboru, ker ravno to smo mi poslušali neštetokrat z leve strani. Zdaj pa je nekdo tudi iz stroke, kot se temu reče, jasno posegel in dejal, da je to mit, ki ne drži, ker velja enakopravnost med vejami oblasti.

In da zaključim s tem strahom vladajoče večine pred referendumom oziroma s tem enotnim dnevom, referendumskim dnevom. Meni je popolnoma jasno, kajti potem bi izgubili tisti argument, ko pravite, da je toliko referendum in da se toliko zapravi za referendum. Ja seveda, če bi bil en referendum, bi bil samo eden, jih ne bi bilo veliko, ne bi mogli govoriti, da jih je veliko in prav gotovo bi se pri tem prihranilo pri stroških, pa tudi če se samo polovica prihrani. Jaz o tem ne bom polemiziral, ali se prihrani polovica ali tretjina ali dve tretjini, v vsakem primeru se prihrani. Ta osnovni argument, s katerimi strašite ljudi, bi odpadel. In dejansko se zgodi to, kar je že dejal moj predhodnik, da imajo potem ljudje dejansko

občutek, da je to nekaj že kar bogokletnega iti na referendum in imeti pravico se odločati o nečem. Saj o tem mora nekdo drug odločati. Včasih je to bil tisti prostor tam na oni strani Državnega zbora: zaprto, brez oken je bilo. Tam so včasih odločali. Mi bi še vedno radi, da bi še vedno tam odločali, vsaj nekateri si tako želijo. Samo ‚bog ne daj, v parlamentu! Uh, to pa ne, to pa je nekaj, ne vem, skregano z ne vem kakšnimi načeli. Poleg tega je pa parlament tista najvišja oblika odločanja in še to bi povedal, tisti, ki sedimo, ki imamo čast sedeti v tem parlamentu kot izvoljeni poslanci, smo šli direktno s svojim imenom pred volivce, se tam predstavljali, nobene posrednosti ni bilo. Direktno smo šli pred volivce. Vsi veste, kaj to pomeni. In potem mi ne bi imeli pravice o tem odločati, bi nam nekdo drug ukazoval. Jaz sem vesel, da je dr. Kristan to napisal. Mislim, da je to neka prelomnica tudi v našem pravnem razmišljanju in tudi v razmišljanju v parlamentu. Odločba Ustavnega sodišča je bila prevečkrat zlorabljena. Jaz ne trdim, da so ustavni sodniki napačno odločali, ampak njihove odločitve so bile zlorabljene ravno v tem parlamentu. In še enkrat vam bom prebral, "da se ne sme komentirati in da se samo izvršuje". To je bilo zlorabljeno, to je največja zloraba odločb Ustavnega sodišča, ki se je sploh lahko zgodila v tem našem parlamentu. Jaz podpiram naš predlog in zastopam to stališče, da referendum mora biti, mora ostati in da je referendumski dan dober tako za državo kot tudi za volivke in volivce. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospa Pečan, imate proceduralni predlog ?
Izvolite.

BREDA PEČAN: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Jaz bi predlagala glede na zelo pomembno ustavno vprašanje, o katerem je bilo govora sedaj ponovno pa tudi že v razpravi, ki smo jo imeli na Odboru za lokalno samoupravo, in sicer o mnenju dr. Kristana in nekaterih drugih ustavnih pravnikov, ker se je odprlo v bistvu zelo pomembno ustavno vprašanje. Zato predlagam, gospod podpredsednik, da daste ob glasovanju o tem zakonu v razpravo in na glasovanje tudi predlog Državnemu zboru, da Ustavni komisiji, ki že deluje - jaz dajem proceduralni predlog in ne rabim nobenih komentarjev in nasmehov z druge strani- naloži, da prouči možnost, kako razrešiti sedaj konfliktno stanje v družbi, ker ne vemo, kaj se zgodi, če je res možno neizvrševati sodb Ustavnega sodišča, kako bomo razrešili ta konflikt med tremi vejami oblasti in četrto, ki je pa ljudstvo v celoti.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Jaz bi prosil, da vi tak predlog daste takrat, ko bo glasovanje ob zaključku, lahko pa tudi osebno, kot vsak poslanec da pobudo na delovno telo Državnega zbora, Ustavna komisije je tudi to, kakršnokoli pobudo za tako ravnanje.

K besedi se je javil gospa Teržan v imenu Vlade.

TINA TERŽAN: Hvala za besedo.

Glede na to, da se na današnji obravnavi tega predloga zakona zelo pogosto omenja dejstvo, da je aktualna vlada nepripravljena sodelovati z zainteresirano javnostjo pri pripravi zakonodaje, tak tekst najdemo tudi v samem predlogu zakona, bi želela v imenu Vlade ta spoštovani zbor spomniti, da je prav ta spoštovani zbor na predlog aktualne vlade v novembru 2009 sprejel resolucijo o normativni dejavnosti, ki zavezuje pripravljavce predpisov k minimalnemu standardu sodelovanja z zainteresirano javnostjo pri pripravi zakona. Da Vlada s tem misli resno in da se ne boji stališč in mnenj ljudi, zainteresirane javnosti, je Vlada to nadgradila tudi z ustreznimi dopolnitvami Poslovnika Vlade, ki zahteva ta minimalni standard sodelovanja z zainteresirano javnostjo, hkrati smo zagotovili tudi elektronsko podporo sodelovanju javnosti pri pripravi predpisov, ki jo najdete na portalu E-demokracije. Poleg tega mislim, da ne smemo pozabiti, da Vlada vsak predlog zakona predstavi tako Ekonomsko-socialnemu svetu, da niso redki primeri, ko Vlada v delovne skupine pri pripravi zakonov vključuje tudi predstavnike teh zainteresiranih javnosti, zato menim, da so očitki o strahu aktualne vlade pred voljo ljudi, pred mnenjem ljudi neutemeljeni. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Ziherl, pripravi naj se gospod Potrč.

MILENKO ZIHERL: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav predstavnicama Vlade, kolegicam in kolegom!

Glede možnosti referendumu ne kaže izgubljati besed, kajti to je ena od osnovnih demokratičnih pridobitev in se izenači z volilno pravico, torej neposredno odločanje državljanov o aktualnih problemih. Seveda je referendum v sedanji obliki drugačen od tistih že v naprej zrežiranih referendumov, ki smo jih poznali iz prejšnje države in jih je bilo tudi kar cel kup. Že vnaprej se je vedelo za samoprispevke. Na ta način smo reševali zavožene finančne situacije oziroma ko je bilo že vse zavoženo, so z dodatnim denarjem ljudje naredili tisto, kar je bilo nujno potrebno. Sicer je bilo pozitivno. Učinek je bil v tem, da smo dobili telovadnice, šole, vrtce, ceste. Seveda pa smo na referendumu odločali tudi o zelo pomembnih zadevah, kot so ustanovitev naše države, vstop naše države v razne politične in vojaške povezave, imeli smo referendume v zvezi z varovanjem okolja. Če bo podpora Vladi padla pod 20 %, lahko pričakujemo, da bo v civilni družbi, v zainteresiranih organizacijah vedno več potreb, da se neke odločitve Vlade preverijo na referendumih, ki bi zadržale ali pa odpravile neko stanje, s katerim se določen segment ljudi ne strinja. In če bo teh referendumov vedno več, že sedaj jih je napovedanih 5, 6, je logično, da so na en dan, ker je odločanje o takih materijah, na katere se da počakati tistih nekaj mesecev, ko bi prišlo do referendumskega dne in bi se volivke in volivci o nečem odločili. Seveda je to kot nekakšen izhod v sili, da se pač nekatere stvari zaustavijo, ko se zaustaviti še dajo.

Da je mnenje o referendumskem dnevu v koaliciji neenotno, se je pokazalo že v dosedanjih dogajanjih, v dosedanjih razpravah. Kot dimna bomba za zamegljevanje problematike je bila celo navržena želja po referendumu, na katerem bi se odločali, če smo za referendumski dan. Torej po poizvedovalnem referendumu. Referendumi so glede na vrsto predlagatelja lahko všečni ali pa za oblast, za koalicijo neprijetni. V nekem pomenu lahko pomenijo poraz ne neki fronti, na nekem dogajanju. Vsekakor pomenijo omejevanje oblasti, kar pa oblasti ni všeč. Seveda je odveč razpravljati o stroških, če jih lahko omejimo z racionalnim poslovanjem, in tukaj zopet pridemo do dejstva, ki govori v prid referendumskemu dnevu. Absurdno je varčevati pri demokraciji, pri odločanju v času, ko se na drugi strani ravna skrajno nerեսno in skrajno negospodarno s stotimi milijoni. Stroški referenduma se delno tudi povrnejo nazaj, saj vsi ljudje, ki sodelujejo pri njih in so plačani za dva ali več dni dela v zvezi z referendumom, ta denar vrnejo potem gospodarstvu, ko nabavljajo kakšne za življenje potrebne stvari.

Seveda se pa sprašujem, kako se bomo lahko sploh o kakšni stvari odločili, ker me včerajšnji večer navdaja z velikim strahom, kaj lahko koalicija sploh še spelje, če ni v stanju speljati niti banalnega zakona o nakupovalnih vrečkah. Glasovanje o tem smo preložili na neko naslednjo sejo, ni nujno, da na prvo naslednjo, ta neka naslednja je lahko tudi danes leto. Če se niti pri taki stvari koalicija ni sposobna uskladiti, da bi prišli do neke odločitve, kako bi se šele pri drugih pomembnih stvareh, morda bo problem nakupovalnih vrečk mimogrede lahko rešila trgovina sama, saj že vidimo, da so potegnili določene ukrepe in ne bodo čakali na zakonodajo, ki tako in tako zaostaja. Odveč je tudi opozarjati na to, da predsednik Vlade govori eno, naredi pa drugo. Stalno poziva opozicijo na kooperativno držo, na sodelovanje, vendar če ni posluha za predloge opozicije pri takih osnovnih zadevah, kot je referendum, pa predlaganih prihrankih v zvezi z referendumi, ki prihajajo v bodoče, kako lahko potem pričakujemo, da bi lahko sodelovali še na kakšnih drugih področjih. Eno je govoriti, drugo pa delati. In to se dogaja že cel mandat. Ponudbe za sodelovanje so seveda samo na papirju, do izvedbe pa ne pride. Sam bom vsekakor ta predlog zakona podprl in mislim, da bodo tudi volivke in volivci videli, kako stojijo stvari in morda v neki bližnji bodočnosti ne bo treba več toliko referendumov, ker bodo morda le dočakali neko novo drugo vlado.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Potrč, ob odsotnosti gospoda Rožeja naj se pripravi gospod Gvido Kres.

MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Jaz sem najprej hvaležen vam, gospod predsedujoči, ko ste v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke omenili pomen plebiscita, ki smo ga imeli leta 1990. Ker sem imel to čast, da sem pri tem plebiscitu sodeloval in da sem v imenu stranke celo sopodpisal poseben dogovor vseh parlamentarnih strank za enoten nastop na plebiscitu, bi bilo prav povedati, da takrat

ustave nismo imeli, da smo zato morali in smo v soglasju vseh parlamentarnih strank sprejeli poseben zakon za izvedbo plebiscita, da smo se v tem dogovoru zavezali, da ga nihče ne bo zlorabljal v svoje namene, ampak za svoje politične cilje. Moram pa reči, da to zadnje ni res in da to še danes delamo in ne priznamo, da smo za osamosvojitve Slovenije vsi takrat veliko prispevali. Ne bom rekel enako, ampak veliko prispevali.

Samo nekaj komentarjev ali pa svojih pogledov na razpravo, ki je bila doslej. Jaz nisem optimist, na podlagi česar bi bil prepričan ali pa bi upal, da bo sprejeto med nami kdajkoli skupno stališče in skupno mnenje, kako urejati to vprašanje. Bojim se, da ne. Samo opozoril bi na nekatera vprašanja, za katera bi pa na nek način le morali vedeti, da jih poudarjamo tudi tako, da nimajo dovolj osnove. Poglejte, vi govorite o stroških. Mi nismo nič govorili o stroških in nimamo nič proti, da se o stroških govori in pove, da bo to pomagalo pri zniževanju stroškov, priznamo. Samo, gospe in gospodje, ali so stroški za plebiscit edini kriterij za uresničevanje demokracije, ki po vašem mnenju pomeni najvišjo obliko tudi v primerjavi z vsemi drugimi oblikami izražanja ljudske volje in izražanja oblasti. Eno in drugo ne gre skupaj. Ste imeli celo ljudi, ki so izrecno poudarjali, da mi govorimo o stroških, pa to enostavno ni res.

Drugo takšno vprašanje je vprašanje, ki ga je omenil iz pisma oziroma stališč dr. Kristana gospod Rudolf Petan. Ja, mi ves čas trdimo, da gre za prirejenost različnih oblik oblasti. In mi ves čas trdimo, da ta prirejenost pomeni, da ima vsak od teh več določeno funkcijo. In vse funkcije zreducirati samo v neposredno odločanje na referendumu pomeni tudi kršitev ustave. Parlament ima pravico odločati in ima pravico sprejemati odločitve, ta parlament se voli in ima v njem večina, oblikovana po tej ali drugi poti, pravico vladati za čas, dokler je dobila mandat. In govori danes, da razen referenduma ni nobene druge oblike nadzora, enostavno ni res. Nadzor je Ustavno sodišče za neustavne odločitve, za konkretne napačne odločitve je redna sodna pot, za politično nesprejemljive odločitve so volitve, za neustrezna, nezakonita ravnanja organov oblasti, ministrov, vlade so interpelacije, je konec koncev tudi konstruktivna nezaupnica in na koncu, pa to ne pomeni najmanj pomembno, morda tudi najbolj pomembno, je tudi referendum. Ampak referendum ni edina oblika!

Ko se ocenjuje, da je samo zaradi stroškov potrebno in prav, da se referendum opravlja enkrat v letu, da bi bilo to racionalnejše, vas jaz lepo prosim, da upoštevate ob tem, da poleg racionalnosti in stroškov obstaja še država. Zdaj me boste čudno gledali, zakaj govorim. Zato, ker ta država mora funkcionirati, slabo ali dobro, v okviru mehanizmov, ki jih ima. V okviru teh mehanizmov, če funkcionira tako slabo, kot vi zdaj že pol leta, leto dni trdite, dajte uveljaviti mehanizme, da bo prišlo do drugačnega upravljanja te države tudi po personalni poti. Ampak reči, da je važno samo za to, da prihranimo milijon, dva, pet ali pa deset, in je čisto vseeno, če ta denar prihranimo, kdaj bodo določeni zakoni začeli veljati, enostavno ne gre! Ne gre, ker ste pozabili na državo. In tudi vi boste

vladali in boste morali skrbeti in biti odgovorni za državo, da se uveljavijo tiste odločitve, ki jih je večina v parlamentu sprejela. In ta večina je bila, hvala bogu, od leta 1990 demokratično izvoljena. Ta večina je tista, ki odloči. Lahko tudi slabo. Ampak odločitve sprejema in jih ima pravico sprejemati. In vse te odločitve opozarjati, da je veliko referendumov zato, ker so odločitve slabe. Ja, gospe in gospodje, logika tega vašega razmišljanja je, sprejmite v parlamentu takšne odločitve, da nam bodo všeč, ker potem ne bo referendum. Kdaj pa kdaj se to v neki meri da narediti pa iskati kompromis. Samo cena izvedbe ali neizvedbe, zahteve ali nezahteve za referendum, da se mora vedno sprejeti samo tista odločitev, ki je po okusu in po mnenju opozicije prava, enostavno ne gre. Govoriti o učinkovitosti in odgovornosti oblasti in hkrati vse rešitve ali pa pomemben del rešitev dajati na referendum. Ne, dajmo v celoti razmišljati. In jaz sem, nekje je bilo objavljeno, pa ni pomembno, rekel, da se razmišlja tudi o referendumskem dnevu. Konec koncev smo ga pogojno, gospodična Ana je bila v moji pisarni, ko smo se skupaj z gospodom Virantom pogovarjali, kakšne rešitve za tisto referendumsko zakonodajo sprejeti. In mi smo takrat sprejeli neko obliko referendumskega dneva. Ampak s tem, da je bilo takrat govora o tem, da bi uveljavili tudi še določene omejitve, pa je bilo, upam, da nisem nekorekten pa tudi da nisem v zmoti, ker spomin ima svoje luknje, da je bilo govora, vse se pa ne da uveljaviti, ker tudi v lastni stranki za to nimam podpore. In se nekatere reči niso dale uveljaviti, ker v lastni stranki dr. Virant ni imel podpore, pa je bila pripravljenost iskati določene rešitve. Ne poenostavljati reči na ta način, da se bo s sprejetjem tega zakona vse rešilo. Poglejte, jaz sem lahko z malo hudobije, ampak razumel razpravo, ne bom imenoval nekoga od vaših poslancev in naših kolegov, ko je dal razumeti na ta način, češ, mi smo dali predlog, vi ga sprejmite, tudi če imate pomisleke, če ga ne boste sprejeli, vam bomo čez mesec, dva, tri povedali, mi smo hoteli rešiti ljudi pred tem problemom referendumu. Mi smo hoteli uveljaviti vse pravice v referendumu pa še zagotoviti, da referendum ne bo stal nič, ker deloma se bodo zmanjšali stroški, ker jih bo na isti dan več, nekateri pa pravite, "saj se da z racionalizacijo to narediti". Veste, govorite tako zelo na pamet, da je res včasih hudo poslušati. Jaz imam pri sebi dopis, ki mi ga je poslal tajnik državne volilne komisije, v katerem mi je specificiral stroške za referendum, skupni stroški so 3,73 milijona evrov za referendum o RTV, ker za tisto so bili stroški skupno izračunani. Rekel je, da dvomi, da je v tistem okviru možna velika racionalizacija, hkrati je pa rekel, da drugi, tretji, četrti, petnajsti referendum na isti dan pomeni manjše stroške, gotovo manjše stroške. Nekje je bilo govora o tem, da je to lahko tudi do polovice manj, odvisno je od tega, kakšne bodo konkretne rešitve in kakšna bo konec koncev tudi pripravljenost članov volilnih odborov, da pod določenimi pogoji v teh organih sodelujejo, ker najbrž vsi mi vemo, tudi če bo več referendumov na isti dan, bo ljudi treba informirati o referendumskem vprašanju. Časopis ali brošura bo v vsakem delu zagotovljena. Nekaj dodatne poštne bo ostalo, ker če bosta dve ali pet brošur v enem ovitku, bo cena

poštne, razen, če bo, ne bom po nemarnem, kot se reče, imenoval kakšnega imena, dosežen z državo kakšen poseben sporazum o ceni. Ne stvari poenostavljati na ta način. Mi smo vam dali predlog, vi ga sprejmite, če ne boste, vam bomo naslednjič povedali, da ste vse sami krivi, ker enostavno konkretnih rešitev ni. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Vito Rožej. (Ga ni.) Besedo ima Anton Urh. (Ga ni.) Besedo ima Gvido Kres.

GVIDO KRES: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Trdim, da smo res v zelo neugodnem času tako za politiko kot za gospodarstvo, še težje za mnoge ljudi, državljane in državljanke v Republiki Sloveniji, delavke in delavce, vse, ki imajo minimalne dohodke in tiste, ki sploh dohodkov ne dobijo. In to je ugoden čas za vse biti proti. In mislim, da je največji problem pri teh referendumih ravno v tem, da se Vlada ni uspela učinkovito zoperstaviti tem problemom. Kdo razpisuje referendume? Saj jih ne razpisuje opozicija, tako kot se problematizira.

Za pokojninsko reformo so državljani zbrali podpise, verjetno bi jih zbrali celo 100 tisoč. Pa prav pri tej pokojninski reformi se vprašam, da ta zadeva pa res ni za na referendum. Gospod Potrč je ravnokar govoril, odlično je predstavil, kaj pa država. Ali se kdo vpraša, na čem sploh temelji ali na čem je temeljil tolar, na čem temelji evro? Če teh 100 evrov nesemo v centralno banko, ne vem, če nam bodo dali zanj zlato, tako kot je bilo včasih, pred sto leti in še manj, ko je denar temeljil na zlato, ko je bil res na nekaj postavljen. Mi danes živimo iz rok v usta. Če ne bomo učinkovito pobirali davkov, če ne bomo učinkovito nadzirali stroškov, če se ne bomo soočili s pokojninsko reformo in z vsem tem, lahko zrušimo vse to, kar smo v zadnjih dvajsetih in še več letih ustvarjali in lahko rečem, da je naša država, hvala bogu, stabilna. In tudi v tem težkem času se skrbi za ljudi, ki živijo na robu življenjskega ali celo pod življenjskim minimumom.

Ko sem pogledal, ko so pobirali mladi podpise za malo delo. Mi smo solidarni in ko so bili mladi pred upravno enoto, so tudi meni ponujali, poznali me niso, jaz tega podpisa nisem dal, ampak starejši ljudje so bili tako solidarni, niso vedeli, za kaj gre, pa so hodili to podpisovat. Vidite, klima je takšna, da se da danes zoperstaviti popolnoma vsemu, ne vprašamo se pa, kaj bomo z državo. Jaz se res vprašam, kako bomo mi jutri živeli. In zdaj govorimo o tem enem dnevu razpisa, pa ne jemljem tega tako, da bi to ne vem kako velik prihranek prineslo. Ampak prinesli bi s tem eno sporočilo, da smo pripravljeni iti enkrat na ta referendumski dan in s tem prihraniti nekaj sredstev. Jaz sem to v eni izmed razprav že povedal, da če bo slučajno prišlo do štirih referendumov, pa če samo en dan naredimo, bo to kar ena zelo lepa šola v enem izmed naših okolij ali pa bi se ta denar namenil za tiste delavce, ki jim naši uspešni podjetniki, pod narekovajem, nikoli niso izplačali osebnih dohodkov in danes ne vedo, kako naprej. Dobro, ne bi zdaj govoril, kam bi dal ta denar, ampak sigurno bi se dalo tudi prihraniti.

In kako je s Slovensko ljudsko stranko? Slovenska ljudska stranka je v tem mandatu podpisala samo en referendum, in to tam, kjer smo dosegli soglasje, da odloči ljudstvo in smo se vsi poslanci strinjali za referendum o arbitražnem sporazumu. To je bila tema, za katero smo trdili, da to pa gre lahko na referendum, da o tem odločijo državljanke in državljani. Bila je lahko rečemo dosti dobra udeležba in pa rezultat, kakršen je bil, moramo zdaj spoštovati. Čeprav je bila naša volja drugačna. Mislim, da je treba včasih pri iskanju krivde pogledati vase, kot rečejo v našem slovenskem pregovoru, pomesti pred svojim pragom in nadaljevati predvsem smislu, kot sva se danes s kolegom že strinjala, pred seboj je treba imeti tudi državo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Anton Urh. Ga ni. Milan Gumzar. Ga ni. Besedo ima Zvonko Černač, pripravi naj se Franc Pukšič, za njim Jožef Jerovšek, Pojbič, Slapnik.

ZVONKO ČERNAČ: Hvala lepa. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Pri tem vprašanju, mislim, da je treba izhajati predvsem iz odgovora na vprašanje, zakaj prihaja do pobud za referendume, predvsem za referendume o uveljavitvi oziroma neuveljavitvi zakona. Ali resnično zaradi tega, ker neka skupina želi komplicirati zakonodajno proceduro, ali so razlogi drugje? Odgovor na tisti prvi del je po mojem že na tem, kar se dogaja v zadnjih mesecih, zelo jasan. Večina referendumov, iniciranih zadnjega pol leta, je bila inicirana s strani volivk in volivce. Kaj to pomeni? To pomeni, da so zakoni slabi, da iritirajo veliko skupino ljudi, da rešitve niso ustrezne in da ta velika skupina ljudi na legitimen način želi uveljaviti drugačne spremembe veljavne zakonodaje. To je v bistvu na nek način ogledalo trenutne oblasti in njeni nesposobnosti komuniciranja s tistimi, ki so jo izvolili. V takih primerih prihaja na eni strani do nezaupanja ljudi v oblast, do padanja javnomnenjske podpore aktualni vladi, čemer smo v zadnjem obdobju priča. Tako nizke podpore, kot jo ima vlada trenutno, mislim, da je še v zgodovini te države ni imela. In je normalno, da prihaja do konflikta med pričakovani ljudi in med rešitvami, ki se sprejemajo v Državnem zboru oziroma še prej na Vladi. Ključ do rešitve iz te zagate je drugačen način vladanja, drugačen model vladanja, sprejemanje drugačnih zakonov, zakonov, ki bodo odgovarjali na potrebe in pričakovanja ljudi, ki bodo na eni strani racionalizirali javno porabo, zagotovili učinkovitejšo delo javne uprave, na drugi strani zagotavljali ljudem neko minimalno možnost preživetja. Predvsem tistim, ki so 40 let trdo garali in delali in pričakujejo, da bodo na starost imeli zagotovljeno varnost, tistim, ki nimajo služb, da bodo dobili službe, tistim, ki nimajo stanovanj, predvsem mladim, da bodo do stanovanj prišli. Ljudje pričakujejo, da vlada, oblast sprejema zakone, ki bodo odgovarjali na ta vprašanja, ne pa zakonov, s katerimi se bo z neko kvazi pokojninsko reformo prihranilo od 100 do 200 milijonov evrov na leto na ta račun, da bo ta kolač za upokojujence manjši. Namesto da bi se teh 100 do 200 milijonov

potegnili iz tajkunskih transferjev na račune v Liechtensteinu, Cipru in ne vem še kje. Zato, spoštovani, prihaja do referendumov. Zaradi tega, ker se aktualna oblast ne zna odzivati na aktualne probleme na tak način, kot od nje ljudje pričakujejo. In ni res, da so vas ljudje izvolili pred dvema letoma samo zaradi tega, ker so bili proti prejšnjemu predsedniku vlade. En velik del vas je izvolil tudi zaradi tega, ker je nasedel vašim predvolilnim obljubam. Ena izmed teh je bila tudi, slišali smo danes, da se strinjate s tem, da se uvede en referendumski dan. Še kar nekaj je zapisanega v teh vaših predvolilnih obljubah, ki so bile potem prelite v nek vladni program, kar ne bo nikoli uresničeno, vsaj ne v tem mandatu.

Tudi v okviru obstoječe zakonodaje bi bilo resnici na ljubo mogoče delovati racionalno in uvesti neke vrste referendumski dan, enega ali dva. Saj imamo ta mehanizem zapisan v zakonu, vendar je težava v tem, da terja razsodnost – razsodnost dvotretjinske večine v Državnem zboru. Opozicija to razsodnost ima in jo je že večkrat pokazala in vam jo ponudila. Žal te razsodnosti ni bilo na drugi strani, pri vas. Zadnji primer je referendum glede zakona o RTV, pri čemer ste nekateri šli celo tako daleč, da ko ste ga pred petimi leti sami predlagali je bilo takrat vse to O. K., ko ga je zdaj predlagala sedanja opozicija, pa je bilo to narobe. O istem zakonu referendum. Ampak tukaj ste šli celo tako daleč, da niste bili pripravljeni počakati niti nekaj mesecev, nobena škoda ne bi nastala, in bi združili vsaj dva – tega o malem delu in tega o RTV. Niti toliko. In ko smo vam večkrat povedali, da odgovornost za skoraj 4 milijonov nepotrebnih stroškov za referendum, ki je bil 12. decembra, nosite vi, izključno vi, ste nam to grozno zamerili, kar je resnica. Nobene potrebe ni bilo, da se je tisti referendum izvajal na tak način, kot se je, edina potreba je bila v tem, ker ste računali, da boste zaradi hitrosti ta referendum dobili. To pa je ponigliavost oziroma politikantstvo in zloraba tega instituta. Da ne govorim o škodi, ki je bila povzročena s strani ministrice za kulturo, ker ni delovala v skladu s tem, kar se od nje pričakuje, v skladu s prisego, ki jo je dala v Državnem zboru. Ona bi morala, ko je bila na referendumu izglasovana s skoraj dvotretjinsko večino zavrnitev zakona, predlagati ustrezne rešitve, da ne bi prišlo do izpada prihodka RTV, pa jih ni. Šele po novem letu je predlagala spremembo zakona, posledica – 5 milijonski izpad, v evrih gledano, prihodkov javnega zavoda RTV. Ni opozicija tista, ki se ne bi zavedala odgovornosti do upravljanja z državo, žal pa je opozicija tista, ki nima moči, da bi lahko v tem parlamentu ustrezne rešitve uzakonila in uveljavila. Dokler te moči ni, lahko predlagamo rešitve, ki so za vse dobre in ne morejo biti sporne za nikogar. Tudi vlada v svojem negativnem, odklonilnem mnenju govori v glavnem o stroških, čeprav, kot ste nekateri rekli, to ni tako bistveno. Seveda je bistveno, seveda so tudi stroški bistveni. Bistveni so v tistem delu, ko se povzročajo po nepotrebnem. In konkreten zadnji primer govori o tem, da so bili stroški za referendum RTV 12. decembra zaradi vaše arogance povzročeni po nepotrebnem. Brez kakršnih koli težav bi lahko ta zakon počakal do 10. aprila. In ker te razsodnosti ni, je edina rešitev, da

se v zakonu uzakoni tako imenovani referendumski dan oziroma dva, če pride do nekih okoliščin, ki terjajo, da je potrebno te stvari uveljaviti prej. Še vedno bo nosila največjo odgovornost vsakokratna vladajoča koalicija, ko bo morala sprejemati zakone, ki ne bodo iritirali, ki ne bodo v škodo ljudi, ampak bodo v dobro države in njenih prebivalcev. To je edini ključ do tega, da se ti referendumi ne bodo dogajali. Ne morete prepričati ljudem, da se izrekajo o vprašanih, ki jih zadevajo. Tega ne morete narediti s prepovedjo v ustavi, tega ne morete narediti s prepovedjo v zakonu. Saj vas zdaj dogodki, ki se dogajajo po svetu, prepričujejo o tem, da se ljudske volje ne da ustaviti, tudi s tanki in orožjem ne. Tega bi se vendar že morali navaditi po dvajsetih letih. Suveren, ljudstvo ima najvišjo oblast v tej državi, in ne vsakokratna vladajoča koalicija. Ljudstvu smo vsi odgovorni in njemu odgovarjamo za tisto, kar počnemo, in za odločitve, ki jih sprejemamo. Tako vi, kot mi. In te odgovornosti se moramo zavedati. Če se zavedamo te odgovornosti in če pogledamo argumente, vidimo, da jih ni. Trije so našeti v tem vladnem mnenju. Uskladitve z evropsko zakonodajo. Lepo vas prosim, kaj se bo zgodilo v pol leta pri uskladitvah z direktivami? Stvari trajajo leta in leta in nekega argumenta, zakaj bi, če bi šlo za zakon, ki terja uskladitev s pravom Evropske unije, prišlo do številnih posledic, ni.

Potem naslednja alineja, piše tu, "ko bi prihajalo do uskladitve zakonodaje z odločbami Ustavnega sodišča". Ali res? Katera pa je najstarejša odločba, ki ni bila nikoli usklajena s tistim, kar je reklo Ustavno sodišče? Tista odločba, ki je rekla, da je referendum o volilnem sistemu, kjer so se ljudje odločili za večinski volilni sistem tisti, treba uzakoniti, pa ga nikoli Državni zbor ni uzakonil. Naredil je neko finto leta 2000, da do tega ni prišlo, brez nadaljnjih referendumov. Torej ta argument ne bo držal. In zakoni, ki se sprejemajo po nujnem postopku. Vidite, tukaj pa je dejansko ena velika težava. Ampak ne zaradi tega, ker bi prišlo do odložitve uveljavitve odločitve, ki je slaba, ampak zaradi tega, ker se poskušajo po nujnem postopku sprejemati odločitve, ki imajo daljnosežne posledice. To je praksa, ki je v zadnjem obdobju vedno bolj številna in jaz upam, da se ne bo v prihodnje ponavljala. Mislim, da je na nek način obit zakonodaje, da se poskušajo prek nujnega postopka sprejemati v zakonih odločitve, ki imajo daljnosežne posledice za ljudi in državo.

Če vzamemo vse skupaj pod črto, moram reči, da ni nobenega ne formalnega ne vsebinskega argumenta, da bi zavrnili to, kar Slovenska demokratska stranka predlaga. Mislim, da bi bilo prav, da bi to odločitev sprejeli tako zaradi vsebinskih razlogov kot tudi zaradi čisto stroškovnih razlogov. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Pavel Gantar.

DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Ne bom začel z obvezno, da se najprej nisem nameraval oglasiti, pa vendarle se mi zdi pomembno, da rečem nekaj besed ob tej ideji referendumskega dneva. Sam sem sicer ob drugih prilikah to mnenje že povedal, ampak naj bom

kristalno jasen. Ideja referendumskega dneva, kot je predstavljena, pomeni de facto suspenz zakonodajne veje oblasti. Pomeni preprosto dejstvo, da so potencialno vsi zakoni, ki bodo sprejeti na seji po referendumskem dnevu pa do seje mesec dni pred dnevom novega referenduma, se pravi leto dni, potencialno na listi, da jih uvrstimo na referendum in bodo zato suspendirani in ne bodo mogli biti uveljavljeni.

Nekateri zakoni so taki, da je potem tudi povsem vseeno, če do referenduma pride ali ne, samo nekaj mesecev zamika od neveljavitve zakona že lahko pomeni, da je zakon popolnoma nepotreben in pravzaprav pase, in posledice, negativne posledice, ki zaradi tega nastajajo, že uveljavljene. Takšna ideja pomeni, da zakonodajalec, to je to telo, ti poslanci, ki tu sedijo, ne zaupa svojemu lastnemu delu in temu, da sprejema v osnovi dobre odločitve, pa tudi če jim nekateri nasprotujejo s strani opozicije ali tudi ne. In zato ta suspenz pomeni z vidika delitve oblasti na zakonodajno, sodno, izvršno dobesedno podreditev izvršni oblasti in prevzemanje, ravno tisto, o čemer ste prej nekateri govorili, da glavno vlogo o tem, ali je ta zakon dober ali ne, ali sme veljati ali ne, pravzaprav prevzema ljudstvo ali Ustavno sodišče. Zato takšnega predloga ne morem sprejeti.

Tudi govorjenje o tem, da bi bilo referendumov manj, če bi bili zakoni boljši, je seveda nesmiselno. Ti zakoni so takšni, kot so. Nekateri so malo boljši, nekateri malo slabši, nekatere je možno spremeniti. Kot je bilo že prej rečeno, podpredsednik Potrč je o tem govoril, obstajajo zakonske in druge oblike varščine in omejevanja te zakonodaje, sodne in druge poti, vse to se lahko zgodi. In navsezadnje o celotnem zakonodajnem obdobju nekega parlamenta bo vsake štiri leta svojo sodbo izreklo ljudstvo na neposrednih volitvah in slabe zakonodajalce zamenjalo z boljšimi zakonodajalci. Druge poti nima. Tako se je odločilo tudi v ustavi, ki je bila sprejeta z referendumom in plebiscitom. O tej odločitvi ne more biti spora, vsaj o tem bi se morali vsi sporazumeti.

Mi smo prej poslušali predstavnika predlagateljev, ki je imel veliko dobrih stvari povedati o referendumu, in prav je tako, ni nobenega problema. Referendum je pomemben vidik omejevanja oblasti, neposrednega odločanja ljudi in pomeni določeno obliko omejevanja oblasti in tudi parlamenta. Vendar to svojo funkcijo opravlja lahko le in samo tedaj, če ni zlorabljen kot neko univerzalno orodje, ki naj rešuje vse probleme in vse težave, če naj bo pravzaprav neka škatlica, v katero lahko položimo vse svoje probleme in ga uporabimo kot sredstvo političnega boja. Referendum je lahko referendum, ki ima ugled v očeh ljudi in se ga tudi udeležujejo le, če jim ni treba hoditi na volišča in odločati o, ne vem, o vračanju vlaganj v infrastrukturo, če jim ni treba govoriti o reorganizaciji železnic, če jim ni treba presojeti o tem, ali ima neka posamezna skupina, majhna skupina ljudi, 5 do 6 žensk na leto pravico do zunajmaternične oploditve in tako naprej. Šele tedaj ima lahko referendum svojo vlogo, če ni degradiran, če ni devalviran, če ni ponižan v dekle trenutnih političnih bitk in bojov. In za to gre. V tem trenutku ta

referendum nima nobene veljave, ljudje ga odklanjajo in celo tedaj, ko bi morali dati neko vsesplošno in pomembno vprašanje na referendum in plebiscitarno odločiti, tedaj se lahko zgodi, da je udeležba prav zaradi degradacije referenduma manjša. Ta referendum bo imel težo, če se bo zakonodajalec, to telo, odločil, da zato, ker sprejema zakon, sam sebe izvzema kot pobudnika za predlaganje referendumov. Res je nenavadno, mi v tej hiši sprejemamo zakone, in, pogledajte, poleg tega, da sprejemamo zakone, imamo pravico, da v te zakone potem tudi sami podvomimo in jih damo ljudstvu na odločanje. Ja, res veliko verjamemo vase, in ni čudno, da nam tudi ljudje ne verjamejo. Mislim, po pravico povedano, da parlament in Državni svet ne bi sploh smela imeti pravice, da predlagata referendum. Predlagam pa in mislim, da je referendum prava zadeva predvsem takrat, kadar nastaja iz pobude ljudske iniciative, podpisov in tako naprej. Če boste verjeli v to, da imate neko vlogo, da imamo neko vlogo v sistemu delitve oblasti in v odnosu do neposrednega odločanja, v neposredni participaciji, kot so referendum in nekatere druge oblike, potem se dajmo dogovoriti o tem. Potem se dajmo tudi dogovoriti, da je nek kvorum pomemben in potreben, da je odločitev na referendumu ne samo legitimna, ampak tudi legalna. Toda o tem se v tem zboru ne bomo nikoli dogovorili, kot je bilo že prej rečeno, da zdaj naj bo tako, da je referendum lahko vsak drugi dan, ko bomo pa mi oblasti, bi pa bilo mogoče treba nekaj spremeniti, ker to pa je že res preveč. Mislim, da ta tip političnega diskurza, ki se ga gremo ob tem referendumu, pomeni predvsem to, da dajemo prednost namesto racionalnim presojam in odločitvam populistični politiki. Da se sklicujemo na ljudi, na ljudstvo, ne na ljudi, da se sklicujemo na amorfne kategorije, ne na interese, da se sklicujemo na nekaj, kar nam nikoli ne bo pritrnilo v celoti, česar ne bomo mogli nikoli preveriti, ampak da pravzaprav verjamemo, da nam bodo drugi sledili.

Zato seveda jaz tega zakona ne bom podprl, ne bom podprl nobenih ukrepov, ki bi pomenili de facto, suspenz Državnega zbora Republike Slovenije. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo naj bi imel gospod Franc Pukšič. (Ga ni.) Gospod Jerovšek. (Ga ni.) Gospod Alojzij Potočnik. (Ga ni.) Gospod Marijan Pobjbič. (Ga ni.) Gospod Tadej Slapnik. (Ga ni.) Gospod Anton Anderlič. Se opravičujem, gospod Tanko najprej, potem naj se pripravi gospod Anderlič. Usodna napaka. Gospod Tanko, izvolite. Napisani ste. Moram vam dati besedo, drugače bi usodno napako storil, in to dvakrat, do vas in gospoda Anderliča.

JOŽE TANKO: Razumem strah in nelagodje kolega Anderliča. Najprej bi kazalo opozoriti na to, da je pravzaprav prišlo že v navado v Državnem zboru, da ni ministrov, kadar obravnavamo zadeve z njihovih področij. Preštejemo lahko na prste ene roke, kdaj pridejo in sodelujejo pri obravnavi točk dnevnega reda. Očitno je, da imajo ministri takrat, kadar so zasedanja Državnega zbora, pomembnejše naloge, kot je plenarna seja Državnega zbora, druge naloge. Po vseh zakonitih

slišimo včasih, da so ministri, na sejo pa ne pridejo. Velikokrat obravnavamo pomembne teme, tudi bolj kot je ta. Treba bi bilo, spoštovani predsednik Državnega zbora, nekaj storiti v tem mandatu, ker ga je še do konca mandata ostalo, ker tako očitno ne gre več naprej. Predsednik Vlade je dejal nekoč, da bo večkrat sodeloval v Državnem zboru tudi pri temah, ki niso čisto zakonske narave. Pri nekih uredbah je že bil. Ampak od takrat naprej, ko je bila tista znamenita finančna uredba sprejeta, ga nismo več videli pri obravnavi kakšnih pomembnih tem v Državnem zboru, razen nazadnje, ko je bilo obravnavano tega njegovega odgovora na vprašanje. Rad bi opozoril, da imamo danes pred seboj temo, ki je pravzaprav nek povzetek ali pa ena rešitev, ki je zapisana tudi v koalicijskem sporazumu, tukaj v poglavju 11.9 Ustavnoskladni volilni sistem in referendum, ste v enem delu poglavja, ki se nanaša na referendum, napisali: "Vsi referendumi na isti dan v letu". To je bila zaveza koalicije z začetka mandata. Takrat je bila še velika evforija, veliko napovedi o tem, kako bo koalicija delovala racionalno, kako se bodo poskušale te zadeve urediti, da bodo čim bolj logične, čim bolj racionalne. Bolj ko se mandat odmika, manj je tega, manj je te racionalnosti v Državnem zboru. Podpisniki ste bili člani štirih poslanskih skupin, vaši predsedniki so ta sporazum podpisali in v vašem imenu, to se pravi v imenu Poslanske skupine SD, LDS, Zares in pa tudi DeSUS. Kar naenkrat pa ste vsi tisti, ki ste to zavezo podpisali, pozabili na to in vaše današnje razprave so diametralno nasprotne od tistega, kar ste takrat govorili. Diametralno nasprotne. In to ni edino področje, kjer se to dogaja.

Prej je bilo rečeno v eni od razprav, da ideja o referendumskem dnevu ni nova, da se je prvič pojavila že pred približno desetimi leti ali celo več. Mi smo jo povzeli novembra meseca lani, ko smo imeli pred seboj napoved nekaj referendumov, vključno z referendumom o Zakonu o radioteleviziji. Takrat smo predlagali, da bi vse te referendume, ki so se napovedovali, opravili na isti dan. Predlagali smo cvetno nedeljo, 17. aprila letos, kot tisti dan D, na katerem bi glasovali o vseh teh referendumih, ki bi se do takrat sprocesirali prek vseh teh postopkov, tudi preko odločitev Ustavnega sodišča.

Žal so se nekateri poslanci koalicije tej cvetni nedelji posmehovali, tej rešitvi, pa je bila pravzaprav ideja povzeta po njihovem koalicijskem sporazumu. Mi smo to zadevo potem nekako oblikovali v drugo rešitev, sedaj predlagamo, da je to druga nedelja v maju, to je najbrž datum, ki ni sporen, to so nedelje okoli dneva zmage, okoli praznika Mestne občine Ljubljana, to bo ostal pravzaprav še edini praznik v Mestni občini Ljubljana, ki je omembe vreden, in ne razumem, zakaj ne bi koalicija podprla tega pomembnega datuma tudi na takšen način, da bi v tem tednu oziroma to nedeljo okoli tega bi imeli referendumski dan vsako leto, ko bi se pojavil. To mislim, da ne bi bila popolnoma nobena težava. Zmagali bi vsi, tisti, ki bi izgubili, in tisti, ki bi dobili, ker so to dnevi okoli dneva zmage.

Kljub temu da ste takrat novembra meseca nasprotovali tej ideji, da bi referendume, ki bi se sprocesirali do tega meseca, opravili na cvetno nedeljo, referenduma in odločitve ljudi o Zakonu o

Radioteleviziji pravzaprav ni zmedlo. In odločitev ni bila nič slabša za predlagatelje, bila pa je izjemno slaba za koalicijo, kajti najbrž nihče med vami ni pričakoval tako slabega rezultata.

Da je referendumski dan smiseln, kažejo tudi razprave nekaterih ustavnih pravnikov. Če se prav spomnim, je v eni oddaji ali dveh oddajah v medijih sodeloval tudi dr. Igor Kaučič, ki je to rešitev podprl, zdela se mu je smiselna. Pa dr. Igor Kaučič ni bil edini ustavni strokovnjak, ki se mu zdi takšna rešitev logična. Če lahko državljani recimo na volilni dan izbirajo med tridesetimi listami po posamezni volilni enoti in izbirajo kandidate in jim dajo celo preferenčne glasove, potem najbrž ne bi bilo težko na referendumski dan glasovati o treh ali štirih referendumih tistega leta. Najbrž ne bi bilo težko. In če so ljudje v stanju spremljati volilne kampanje, ne vem, tridesetih kandidatov v medijih, recimo na televiziji, na radiu, v komercialnih medijih, potem bodo najbrž tudi dve ali tri kampanje spremljali, ki so povezane z zakoni, ki bodo takrat na referendumu. To mislim, da ne bi bilo v ničemer problem, z ničemer sporno. Jaz mislim, da smo ena izmed redkih demokracij, ki ima tako veliko nezaupanje v razum, razumnost, sposobnost dojemanja državljanov. To je problem koalicije, ki kaže na to, da se državljanom ne zaupa, da ne bodo sposobni absorbirati neke materije pri zakonu o Radioteleviziji, pri zakonu o malem delu, pri ne vem še čem in se pri tem odločajo samo za ali proti. Pri volitvah je drugače. Tam je bolj zahtevna zadeva, ker je veliko list, veliko imen, preferenčni glasovi. Tam je zadeva mnogo bolj zahtevna. V tem primeru pa to najbrž ni težko.

Zelo podcenjujoče se mi zdi in tudi sprevrženo, da se pravzaprav z vsem, kar se dogaja v tej družbi s temi zahtevami po referendumih, obteži opozicija. Slovenska demokratska stranka je izmed vseh referendumov, ki so zdaj v igri, predlagala ali pa je bila sopedlagatelj enega referenduma, ki je uspel, to je Zakon o Radioteleviziji, in pa enega referenduma, ki je zdaj v ustavni presoji, in enega referenduma, za katerega so vložile zahtevo vse parlamentarne stranke. Se pravi tudi koalicijske. To se mi zdi nekoliko sprevrženo, da sedaj z vsemi temi referendumskimi stroški, problemi obremenjujete samo Slovensko demokratsko stranko. Sedaj imamo v postopku poleg teh zahtev za referendum, pri katerih smo mi participirali svoj del, tudi zahteve, ki so jih zahtevale civilnodružbene skupine. Recimo študentska organizacija v povezavi s sindikati za malo delo, pa potem zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ko so se organizirale sindikalne centrale. Posvetovalni referendum glede termoelektrarne Šoštanj zahtevajo koalicijskih poslanci iz stranke Zares, polovica njih, in tako naprej. To se pravi, da imamo v tem obdobju, ko poskušamo vso ost te negativnosti proti tej pobudi usmeriti na Slovensko demokratsko stranko, da imamo v tem obdobju pravzaprav predlagatelje za referendume od drugod, ne pa iz naše stranke. Drugi predlagatelji nastopajo. To kaže na to, da je ta opozicijski referendum, ki je tako trn v peti koaliciji, pravzaprav ga skoraj ni. Ena četrtnina predlogov, ki so trenutno v igri, je opozicijski referendum. Vse ostalo je pa ljudska volja ali pa koalicijska volja za te

zadeve, in bi bilo dobro, če bi tisti, ki razpravljate in obremenjujete Državni zbor in ljudi s temi klevetami, najprej pogledali, kdo so predlagatelji, katere stvari se napovedujejo, katere so vložene in kaj se hoče z njimi doseči.

Zagotovo pa pri teh referendumskih zahtevah, ki so trenutno v postopku, gre predvsem za izraz nemoči tistih, ki so zainteresirani in bi morali participirati pri oblikovanju zakonov. To so socialni partnerji, to je zainteresirana javnost. Socialni partnerji so jasno povedali, da so bili v postopku sprejemanja pokojninske zakonodaje izigrani, da se jih ni upoštevalo, da se jih je ignoriralo. Nekaj podobnega so povedali tudi študentje, druga močna civilnodružbena skupina. Najbrž se bo še kakšna civilnodružbena skupina angažirala, če boste tiščali naprej z družinskim zakonikom ali pa še s kakšno podobno trapasto rešitvijo, ki jo pošiljate v Državni zbor in pri kateri vztrajate do nezavesti. Zato bi bilo smiselno, da poskušamo te anomalije, ki se pojavljajo v čedalje večji meri v tem mandatu, zbrati na nek dan, na nek presečni datum in o njih odločiti. Da že zaradi tega, ker ste na nek neobičajen nasilniški način speljali zadeve čez zakonodajni postopek, skušamo te zadeve zminimalizirati vsaj v stroškovnem delu, če so že v vsebinskem zašle v napačno smer. Zato se mi zdi smiselno, da bi tudi koalicija morda razmislila o svojih ravnanjih, o svojih početjih, kajti s tem, ko se referendumski dan drobi, ko imamo referendume lahko ob vsaki prosti nedelji, ki je pred nami, in se bo lahko tako tudi zgodilo in bo to povzročalo stroške, bi bilo smiselno, da razmislimo o tem, ali ne bi kazalo te zadeve dejansko nekako združiti, predvsem pa urediti in spremeniti vse te predhodne postopke, obravnave sprejemov zakonov, ki pripeljejo posledično do takih zahtev, da želijo ljudje referendumsko odločitev. Zdi se mi dejansko nekako nekorektno, da podcenjujemo ljudi. Recimo v Šivic ni noben problem, da imajo na isti dan referendumsko odločanje o več vprašanjih, o več vsebinskih vprašanjih, tudi o zakonih. Včasih imajo tudi morda deset ali več odločitev na isti dan, pa to nihče ne problematizira in ne podcenjuje tega. To je problem verjetno samo v tej naši Sloveniji, in to samo v tem trenutku, ko je na oblasti opcija, ki ni sposobna ustrezno niti sprocesirati niti skomunicirati niti uskladiti teh vsebinskih vprašanj, ki prihajajo pred nas.

Zato predlagam, da se podpre ta rešitev o skupnem referendumskem dnevu. Rešitev prinaša še eno dopolnitev, eno možnost, in sicer, da v primeru, ko gre za res neke nujne zadeve, se lahko z neko ustrezno odločitvijo določi tudi še nek drug dan v letu za te zadeve, to je možno, in se amortizira tisto, kar vas je strah, da bo kakšen zakon predolgo stal. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Anton Anderlič.

Prosim.

ANTON ANDERLIČ: Prav v redu je, da smo uspeli preprečiti to zaroto, da ne bi jaz nastopal pred gospodom Tankom, ker bi mu težko pojasnil, da sem ga hotel izriniti.

Ko govorimo o tem zakonu, že velikokrat je bilo rečeno, da pravzaprav ni mogoče razpravljati resno o tem, da se želi z njim resnično en del pravnega reda urediti na način, ki bi bil najbolj primeren za slovensko demokracijo in za slovensko državo. Gre za, po mojem mnenju, eno sveto preproščino, češ da z nekim zakonom z dvema členoma bomo uredili mnogo stvari in odpravili hibe tako v delovanju Državnega zbora, Vlade itn., predvsem bomo pa omogočili državljanom in državljanke, da bodo pomagali Vladi, ki je nesposobna upravljati to državo, s tem, ko jim bodo na referendumu dali ustrezne odgovore na posamezna vprašanja. To preprosto ni res. Gre za stvari, ki so po mojem prepričanju tako v ustavi kot sicer urejene po neki logiki, nekem smislu, ki je bil primeren v tistem času, ko smo to urejali za slovensko državo. Dejstvo je, da s posvetovalnim referendumom, zakonodajnim in drugimi oblikami imamo dokaj komplicirano ureditev, pa vendarle je kar nekaj vlad do sedaj, tudi prejšnja, sedanja in še predprejšnja, in vse politične opcije so ugotovile, da bi bilo treba, pa tudi odločitve Ustavnega sodišča so bile v smeri, da je treba zakon spremeniti, še bolje ali natančneje, spremeniti ustavo, ki bo določene stvari urejala zelo jasno. V tem zakonu je prav gotovo hiba, da se s tem enim dnevom ne ukvarjamo tudi na način, kaj pa s tistimi vprašanji, ki zahtevajo hitrejšo ureditev, kot je ureditev na referendumu v enem letu, ali če računsko, praktično pogledamo, najprej za nekatere primere v pol leta, ne glede na to, če gre za vprašanja uskladitve našega pravnega reda z evropskim pravnim redom, ko gre za vprašanje zakonodaje, ki bi jo itak morali urediti v skladu z odločbami Ustavnega sodišča, ko gre za nujne postopke. Tukaj mislim predvsem na ukrepe, ko gre za intervencijo po, recimo, naravnih katastrofi ali karkoli drugega.

Res je, dve tretjini je ta izhod, da se lahko tudi drugače uredi, če sta dve tretjini poslancev za, se da kaj narediti, kaj dobrega za slovenske državljanke in državljanke, ampak samo pogledati je treba, kaj vsak dan počnemo v Državnem zboru in v tej Sloveniji. Ali je mogoče eno samo zadevo tudi po tej predhodni razpravi in po vseh razpravah danes, če že hočete, tudi pri točki, ki ni bila strogo vezana na položaj Vlade, na učinkovitost in tako naprej, je vedno samo: nesposobni, neučinkoviti, prišla bo druga vlada. Dokler pa tega ne bo, jim bomo pa pomagali preko referendumov. Zaman se izgovarjate na to, da za nekatere referendume ni prvenstveno sponzorstva s strani določene politične opcije ali konkretno s strani SDS. Prav izvor nekaterih iniciativ je v tej opciji. Tukaj ni kaj, pa ne govorim samo o zakonu o RTV in še katerem drugem, ampak mi se tu prepričujemo in prepričujemo. Že uvodoma sem rekel, da se bo Liberalna demokracija rade volje usedla za mizo in se pogovarjala o tem, na kakšen način spremeniti ustavo. Mogoče nikoli ne bomo prišli skupaj s predlogom za referendum o referendumih, da tako rečem, ki je tudi že spisana ideja. Mogoče bi pa lahko prišli z določenimi spremembami v ustavi. Če pogledam nekatere spise in nekatere predloge po letu 2000, pa tudi v mandatu 2000–2004, pa tudi v prejšnjem mandatu je bilo kar nekaj stvari, ki bi

peljale predvsem v smer racionalizacije, poenostavitve nekaterih vprašanj.

Ampak meni se zdi ključno vprašanje, danes smo že govorili o tem, kam smo pravzaprav pripeljali v tej naši domovini institut referendumov in kaj naj bi ta institut referendumov v bistvu pomenil. Če naj pomeni nadomestek odločanja organov oblasti, ki so legitimno izvoljeni na volitvah, potem je po mojem prepričanju odgovor neprimerno uporabljen institut referendumov. Seveda je prav, da volivci in volivke, če se odločijo, zberejo podpise in zahtevajo izrekanje o odločenem vprašanju, da se to naredi. Nikakor pa nisem pristaš tega, da se neka nezadovoljna skupina poslancev, ki ne izglasuje svoje rešitve v parlamentu, potem zateče k institutu referendumov in hoče po tej poti doseči ta cilj, za katerega je večina menila, da v tistem trenutku ni prioriteta in ne more dobiti podpore v Državnem zboru. Zato verjamem, da po zavrnitvi tega zakona in v prihodnje se bo zgodilo tudi nekaj referendumov, prvi bo zelo kmalu, da pa se bo zgodil premislek in bomo prišli do ureditve, po kateri bodo referendum preji izjema kot pravilo in da bodo urejali samo tista vprašanja, ki so dejansko najbolj pomembna za državljanke in za državljanke in da ne bo to izgovor, da se prelagajo stvari na volivce in volivke. Jaz se vseskozi, od kar se s temi vprašanji ukvarjam, zavzemam za zakonodajni referendum – če že – naj državljanke in državljanke pripravijo zakon, ki ga dajo tudi na referendum in ga na koncu tudi potrdijo, da je odločitev, ki jo potrdijo, tudi dejansko potem uzakonjena in velja brez naknadnega spreminjanja politike Državnega zbora. Mi smo imeli tukaj Zakon o obratovalnem času trgovin in še kaj drugega. Tako velika zaklinjanja, kako ob nedeljah naj ne bi bilo odprte trgovine, pa je ravno tista opcija, ki je sproducirala referendum, kasneje uzakonila, da so danes trgovine odprte ali pa jih je še več, kot jih je bilo takrat. To ne more biti način političnega delovanja in farbanja državljanke in državljanov, da o nečem na referendumu res odločajo. Zato tudi ta poizkus z dvema členoma narediti všečno, vseobsegajočo in predvsem odrešljivo rešitev za vse slovenske tegobe, preprosto ni argumentirano, zato zakona ne bom podprl.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima mag. Majda Potrata.
Prosim.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod predsednik.

No, saj mi je žal, da nekateri ne bodo slišali, ko bom že drugič povedala, kako napak berejo nekateri, ki se čutijo posvečene, da nas vedno opozarjajo, kaj je zapisano v koalicijskem sporazumu, ko se sklicujejo samo na eno stvar, povezano z referendumom. Na 47. strani koalicijskega sporazuma, da bodo lažje našli, v točki 11.9 – Ustavnoskladni volilni sistem in referendum, boste v drugem odstavku lahko prebrali: "Koalicijski partnerji bomo preverili možnost, da se poišče dovolj široko soglasje za spremembo referendumske ureditve" in potem so v oklepaju navedene tri stvari, ki jih naj bi spremenili, "vedba referendumov na podlagi ljudske iniciative, kvorum

za veljavnost referendumu, vsi referendumi na isti dan v letu". Torej so tisti, ki nas vedno poučujejo, kako je treba iskati konsenz, kako nismo sposobni sprejeti ponujene roke opozicije za sodelovanje, na napačni poti, ker pri tako pomembnem predlogu zakona, kot pravijo, da je ta, ki ga imamo pred sabo, pozabljajo, da je zanj potrebna dvotretjinska večina navzočih poslank in poslancev. Torej, če je namen, da bi bil predlog sprejet, resen, potem je treba pridobiti soglasje, preveriti, ali so možnosti za to, da se tak zakon sprejme. In prav o tem je govora v koalicijskem sporazumu, da bomo preverili možnost, da se poišče dovolj široko soglasje za spremembo referendumske ureditve. In nobena skrivnost ni, da je bilo že večkrat zanikano, pa so med nami tisti, ki so zanikali možnost, da bi bila zanje sprejemljiva kakršnakoli omejitev vsebinskih vprašanj, za katera se referendum ne sme razpisovati, ali da bi bilo treba zapisati kvorum ali predpisati kvorum. Kar zadeva kvorum, ko nekateri očitajo, da tisti, ki menimo, da ni dobra rešitev več referendumskih odločitev sprejemati v istem dnevu, da to izraža pomanjkanje smisla za demokracijo ali podcenjevanje ljudi, naj opozorim, da taisti, ki tako pridigajo o demokraciji in nas učijo demokracije, v isti sapi zatrjujejo, da so se ljudje leta 2008 zmotili, ko so se odločili, kakor so se odločili. Ampak glasovanje na referendumu je izpeljava glasovanja iz volitev. Enako je to demokratičen način odločanja.

Ko smo ravno pri demokraciji in upoštevanju volje, jaz štejem udeležbo ali neudeležbo na referendumu ali na volitvah tudi kot izraz svobodne volje posameznika, ali se bo česa udeležil ali ne. In dr. Gantar je že poprej naštel nekaj možnosti, kje iskati razlog za abstinenco na referendumih. Jaz mislim, da mi, ko se primerjamo s Švico in drugimi državami, pozabljamo na eno zelo pomembno dejstvo. Ko glasujemo na zakonodajnem referendumu, se izrekamo o celotnem zakonu. Ta zakon, če imam pred sabo zakon, kakršen je recimo družinski zakonik ali pokojninska zakonodaja, je to lahko zakon, ki ima nekaj 100 členov. Dajte mi povedati, kdo od nas ima natančno predstavo o teh členih kot celoti. Včeraj smo obravnavali predlog zakona o preprečevanju zaposlovanja in dela na črno. Razprava je pokazala, da vrsta razpravljalcev ni natančno prebrala predloga zakona, ki ima približno 30 členov, pa se je pokazalo, da niso tistega prebrali, edino, če so hote zavajali javnost, kaj je v zakonu predlagano. Zato mislim, da je pričakovati od ljudi, da se bodo na isti dan odločali kar o celih zakonih in imeli o tem natančno predstavo, takšne ideje jaz ne morem podpreti, ker ji ne verjamem, ker jaz spoštujem ljudi in poznam vrsto ljudi, ki se nočejo odločati za ali proti, kadar ne vedo, o čem odločajo, če niso prepričani, da so dovolj poučeni o vsebini. In še druge reči bi lahko tu dodali. Kje je problem in zakaj je mogoče poplavo referendumov šteti za suspenz zakonodajne veje oblasti. Tisti, ki pridigate o demokraciji, je pač z volitvami določeno razmerje med opozicijo in koalicijo. In koaliciji je dodeljeno, da prevzema odgovornost za sprejemanje zakonov. Da bi pa opozicija priznala koaliciji, da je sprejela kakovostne odločitve, to pa je v naši situaciji in v tem mandatu iluzorno pričakovati. Če samo za primer povem večkrat citirani zakon o RTV, se citira

nezadovoljstvo in neupoštevanje samo tistih, ki so to izrabili, ne pove pa se, da so nekateri socialni partnerji ali del socialnih partnerjev imeli o zakonu afirmativno mnenje. In tudi nekateri drugi citati, ko je bilo govora o malomarnosti in še o čem, so bili po nemarnem iztrgani iz celote in znova gre za manipulacijo z iztrganimi citati.

Glede stroškov. Prav zanimivo je bilo slišati, kako je zatrdil v isti sapi tisti, ki je trdil, da pri demokraciji ne bi smeli misliti na stroške, pred tem pa je trdil, da je utemeljenost enega referendumskega dneva ravno v tem, da so stroški nižji. Zdaj jaz tu logične zveze ne vidim pri takšnih pogledih, ampak, kaj vem, verjetno mi vse stvari niso vedno popolnoma jasne. Glede demokracije samo še to. Tisti, ki se sklicujejo na demokracijo, zahtevajo absolutno sprejemanje vsake odločitve. Dajte mi povedati, ali vi poznate kakšen zakon, ki bi bil za vse v vseh točkah sprejemljiv. Ga ni. Ker je razlika med interesnimi skupinami tista, ki določa stopnjo zadovoljstva z zakonom ali ne s tem zakonom.

Mi smo seveda imeli možnost slišati še marsikaj o enem referendumskem dnevu in o privarčevanih stroških, pa bi vas spomnila na neko zelo zanimivo situacijo. V prejšnjem mandatu je koalicija razpisala posvetovalni referendum o pokrajinah. Ne bom spominjala na to, kako težko je bilo najti že samo enotnost pri razbiranju referendumskih rezultatov pri tako zapletenem odločanju, kot smo ga pri tistem imeli, ampak to je druga zgodba, pa nizka udeležba tudi govori sama zase. Ampak takrat je tedanja opozicija, ki sem jih pripadala, predlagala pri sprejemanju odloka amandma, ki bi datum razpisa referendumu oziroma referendumski dan z 22., predlaganega, prestavil na 29. junij. Ne boste verjeli, ti, ki so tako varčni zdaj in zagovarjajo referendumski dan, so s 44 glasovi proti, 26 glasov pa je bilo za, zavrnili prenos na 26. junij, s čimer bi se dalo 26. junija izpeljati oba referenduma. Drugi referendum bi odgovarjal samo na vprašanje, ali ste za to, da se ukine Komisija za preprečevanje korupcije, popularno imenovana Kosova komisija. Čukjati, Černač, Grill, Grims, Hrovat, Jerovšek, Marinič, Petan, Petek, Tanko, Zamernik, Zihrel so samo nekateri od štirinštiridesetih, ki so tej odločitvi nasprotovali. Toliko glede spomina, kako nam rade uidejo stvari iz spomina, enako kot udeležba predsednika Vlade na seji Komisije o nadzoru varnostnih in obveščevalnih služb, ko so govorili o arhivih, in je v medijih bila iz tega cela zgodba, zakaj se je predsednik Vlade udeležil te seje.

Če bi iskala še druge razloge, zakaj sem proti uvedbi enega referendumskega dneva, tako kot je tukaj zapisan, čeprav moram priznati, da me kar veseli, ko nekateri govorijo zdaj o 9. maju kot dnevu zmage, še nekaj časa ali ob drugih priložnostih neradi priznajo, da se je takrat vojna končala. Ampak zdaj v veljavnem zakonu 32. člen piše, da za dan glasovanja na referendumu se določi nedelja ali drug dela prost dan. Potem pa pravi drugi odstavek: "Za isti dan glasovanja se lahko razpišeta dva ali več referendumov." Torej že zdajšnji zakon ponuja možnost, da se vpelje tudi en dan, na katerem se izpeljeta dva referenduma. Jaz sem vam z enim neuspešnim poskusom to

dokazala, vsak med nami se pa verjetno še spomni, da smo imeli na isti dan dva tako pomembna referendum, kot sta bila referendum o Natu in o EU. In naj vas spomnim še na en detajl, udeležba na obeh referendumah ni bila enaka. Udeležba o tem, ali naj Slovenija vstopi v Evropsko unijo, je bila višja od tiste, ki je odločala o vključitvi v nato. Zato samo dejstvo, da bi imeli več referendumov na isti dan, že ni samo po sebi zagotovilo, da bi bil uspeh oziroma udeležba na referendumu višja.

Zdaj bom še povedala, zakaj se mi zdi takšna rešitev, kot je zdaj zapisana, boljše. Težko namreč sprejemem dejstvo, da je letošnja poplava referendumov, ki se nam obetajo, situacija, v kateri bomo vekomaj živeli. Nezadovoljstvo zaradi krize in zaradi družbenih razmer je zdaj res večje in sprejemljivost nekaterih odločitev je nižja. Jaz pa verjamem, da ne bo vedno tako. Možnost v zakonu za to obstaja, kot rečeno, zdi se mi pa dosti boljše, da je svobodna volja odprta, z dvetretjinsko večino, s kakršno bi morali zdaj to spremembo sprejeti, je mogoče spremeniti tudi datum, ki je zunaj tistih gabaritov 30 in 45 dni. Tukaj se mi zdijo nekatere stvari pač vredne omembe, kaj bomo pa dosegli s temi rečmi, še enkrat poudarjam, če se sklicujemo na to, da hočemo, da bi bil nek predlog zakona sprejet, potem se je treba vprašati, ali smo storili kakšen korak v tej smeri. Jaz mislim, da pri predlaganem zakonu tak korak ni bil storjen in da gre spet za enega od poskusov opozicije povečati število predlogov zakonov, da bodo znova lahko nabijali koalicijo, kako ni odprta za sprejemanje dobrih predlogov koalicije. In samo to sodelovanje javnosti pri pripravi zakonov, ker vidim tukaj nasproti edinega avtorja zakona o RTV, bi ga rada spomnila na to, da je pogosto že nastanek ali nastajanje zakona zelo pomembno dejstvo, ki tudi kaže na odprtost za iniciative zainteresirane javnosti, strokovne javnosti in civilne pobude. In to je bilo pri zakonu o RTV, vsaj pri tem, ki je bil na referendumu zavrnjen, storjeno. Jaz ne komentiram referendumskega izida, so mi pa znane okoliščine, zakaj se je zgodilo, kar se je zgodilo, bi pa od dobrega poznavalca ustavnopravne materije pričakovala, da bi končno vendarle nehali tresti nenatančno ali celo napačno interpretacijo, da je njegov zakon dobil že drugo potrditev na referendumu. Na referendumu o RTV decembra lani smo glasovali o vladnem predlogu zakona o RTV. Ko se že tako prijazno smehlja, bi še rekla, da naj gre v kakšen literarnoteoretični priročnik gledat, kaj pomeni v literarni teoriji komično, kaj je humorno in kaj je smešno. Bom pa lažje nekatere kategorije sprejela. Čisto za konec pa še, najslabši pripovedovalci šal so tisti, ki se smejejo lastnim šalam. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še besedo predstavnica Vlade? Besedo ima Tina Teržan, državna sekretarka. Prosim.

TINA TERŽAN: Hvala predsedujoči.

Glede na veliko izraženo nezadovoljstvo s strani poslanca Tanka, ki je zdaj žal odsoten, zaradi odsotnosti moje ministrice bi jo ob tej priložnosti želela opravičiti, hkrati pa poudariti, da zakonodaja

dopušča prisotnost državnemu sekretarju na sejah vašega zbora. V mojem mandatu moram reči, da sem imela malokrat priložnost nastopati pred vami, ker je moja ministrica to nalogo zelo zvesto in temeljito opravljala. Da pa ne bo dilem v strokovnost, si bom drznila prebrati stališče do referendumskega dneva iz publikacije Zakonodajni referendum, ki jo je uredil dr. Igor Kaučič, kjer se že do dosedanje ureditve referendumskega dneva opredeljuje, da je taka ureditev sicer nedvomno racionalna in gospodarna, vendar pa obstajajo zoper njo tudi tehtni pomisleki, nanašajo se na zmanjšanje interesa volivcev za odločanje o vprašanju, ki je predmet referenduma in na aktualnost referenduma zaradi časovne odmaknjenosti izvedbe. Zaradi vpliva na referendumski izid je lahko problematična tudi hkratna izvedba referenduma in volitev. Ob tem nekateri opozarjajo na italijansko ureditev, v kateri so referendumi v volilnem letu in še nekaj mesecev pozneje celo prepovedani. Pri tem je treba upoštevati, da pretirano odmikanje dneva glasovanja ni primerno za zakone in akte, ki so predmet referenduma, ki urejajo materijo, ki jo je treba čim prej uveljaviti, čeprav ne gre za zakone, ki se sprejemajo po nujnem postopku. V nasprotnem je lahko okrnjena zakonodajna funkcija Državnega zbora. Z odložitvijo dneva glasovanja je lahko izigran tudi predlagatelj referendumske zahteve, ne toliko z vidika zakonitosti referendumskega postopka kot zaradi nepričakovane odločitve referendumske kampanje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi mogoče besedo predlagatelj mag. Branko Grims? Želi.

MAG. BRANKO GRIMS: Hvala.

Najprej sem dolžan nekaj odgovorov spoštovani kolegici Potrati. Gledalke in gledalci, neposreden prenos je čudovita reč, so se lahko sami prepričali o tem, ali ste v svojem nastopu delovali komično ali ste govorili smešne stvari, in o tem, da zagotovo pa niste bili hote humorni. Kot vidite, tudi gledalke in gledalci sami dobro ločijo te tri pojme, tako da s tem ni težav. Najprej pa glede ene velike zmote oziroma že, žal, sprevačanja dejstev. Rekli ste, spoštovana gospa Potrata, da govorimo, da so se volivci leta 2008 zmotili. Kje pa, prevarali ste jih! To je čisto nekaj drugega. Saj zato pa blokirate preiskovalko o zadevi Patria, da ne bi ljudje dobili pravega vpogleda, da je bila ta odločitev sprejeta v času Ropove vlade, da gre za osebne interese nekoga, ki je vodil – iz vaše poslanske skupine, sedanje-, prejšnjo preiskovalko, za to uporabil nekoga, ki je bil tam kar šef konkurenčne zadeve. Če bi se ta pravljica z vsemi svojimi konflikti interesov, ki mejijo že na kriminal, vprašanje je samo, na kateri strani, to bi morala ta preiskovalka razkriti, razkrila javnosti, potem vse te nadgradnje teh pravljic, na katerih poskušate parazitirati zdaj, ne bi bile več prepričljive. Zato v tej paniki blokirate delo preiskovalko o Patrii in po eni strani Vlada sama ne daje materiala, po drugi strani poslanci vladajoče koalicije vpijejo, da ni materiala in zato blokirajo. Veste, to je tako kot otroški vrtec, tam otroci skrijejo najprej lopatko, potem pa na ves glas

jočejo: "Jooj, ni lopatke, ni lopatke!" To je pač nivo vašega političnega dela. Sami ste pa spregledali eno nerodno dejstvo. S tem vašim blokiranjem, z novimi in novimi igravicami v zvezi s preiskovalko o Patrii sami priznavate, da je bilo vse skupaj velika umazana laž z namenom onemogočiti političnega nasprotnika in oblatiti državo Slovenijo v tujini. Toliko samo kot odgovor, ker ste pač zaprosili zanj.

Zdaj pa pojdemo bolj na ozko temo. Zakaj je toliko referendumov v Sloveniji v zadnjem obdobju? Odgovor je čisto preprost. Ker ste sproducirali toliko slabih zakonov, ki so v očitnem nasprotju z javnim interesom države Slovenije, v očitnem interesu po hitrejšem razvoju, ker ste sami porušili ves socialni dialog, ker sami v svojem napuhu zavračate vse dobre predloge opozicije, se potem soočate z referendumi, ker je to edina učinkovita oblika nadzora in omejevanja oblasti v tem pravnem redu. In ravno to vas boli, zato ste se pripravljali samo pogovarjati o omejevanju pravice do referendumu, ne pa, da bi ga ohranili v polni veljavi, v polni kvaliteti, kajti gre za demokratično kvaliteto, na njej je nastala demokratična samostojna Slovenija. Ampak vi bi želeli omejiti teme, omejiti kvorum samo zato, da ja ne bi bilo neke odločitve, ki vam ni povšeči, da bi bila vaša oblast neomejena. Zato sem že v uvodu poudaril, tukaj danes v resnici govorimo samo o vprašanju omejevanja oblasti, o temeljnem demokratičnem načelu. Poglejte že samo dva aktualna primera. Zakon o malem delu in zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju sta oba šla na referendum izključno in samo zato, ker ste najprej podrli zavestno, načrtno socialni dialog, na katerega ste, mimogrede, sami v besedah ves čas prisegali in ker stvari niso bile prej dogovorjene v okviru socialnega dialoga, so sindikati, študentje, vsi ostali, ki jih to zadeva, zbrali podpise in ste soočeni z referendumi. To ste pa danes čisto spustili. To je trenutna slika, to je trenutno stanje, gospe in gospodje, in za to ste izključno sami krivi, zato je to problem te države, ker producirate pač slabe zakone, ker sami delate točno v nasprotju z načeli, na katere v besedah prisegate. O čem bi se pa želeli pogovarjati? To na nek način kaže odločitev, danes sprejeta na Vladi, da bi želeli imeti kvorum za referendum in da bi črtali nekatere teme, ki vam očitno gredo na živce. Že prej sem opozoril na problematičnost tega pristopa. Poglejte, ustava na prvo mesto postavlja neposredno odločanje ljudstva na referendumu. Nosilec oblasti v demokraciji je ljudstvo in vi bi želeli nosilca, edinega nosilca oblasti omejiti pri pravici njegovega odločanja, medtem ko bi bil ta parlament neomejen v svojem odločanju. Ko govorite o kvorumu, se zavedajmo vsi, da se udeležba, ne samo v Sloveniji, to je svetoven fenomen, na volitvah počasi zanesljivo zmanjšuje. Z nekaj redkimi izjemami, ki pa kvečjemu potrjujejo generalno pravilo. Udeležba ljudi na volitvah se zmanjšuje. Kaj to v praksi pomeni? Če postavši kvorum za referendum, pa na kateri koli višini že, potem se lahko zgodi, da bo udeležba na volitvah, ki bodo dale neomejeno oblast zakonodajni veji oblasti, pri sprejemanju zakonov nižja kot pa zahtevana udeležba za kvorum na referendumu, ki bi lahko razveljavil sprejeto odločitev. Z legalističnega in legitimističnega

principa je oboje teater absurda. Upam, da se vsaj okoli tega strinjamo. To enostavno ne gre.

Zdaj pa upoštevajte še nekaj, tisti, ki vpijete, da nujno rabimo kvorum. Kako pa je s tem parlamentom? Kakšen poslovnik ima? V tem parlamentu je lahko izvoljen poslanec, ker imamo proporcionalen volilni sistem, ki prejme samo nekaj 100 glasov, pa je v tem parlamentu, kar nekaj vas je takih tukaj notri v manjših strankah. Koliko je nekaj sto glasov, če primerjate to z udeležbo, s številom tistih, ki so oddali glasove na volitvah? Gre za del odstotka. O sprejetju enega zakona v tem parlamentu pa odloči en sam opredeljen glas. Enakovredno. Ne glede na to, koliko ima posamezen poslanec prejetih glasov. V danem primeru lahko odloči glas poslanca, ki ima za seboj samo sto in še nekaj volivcev, in njegova odločitev je legitimna, če pa pride 100 tisoč volivcev na referendum, to se pravi nekaj, kar ima po vsej logiki tisočkrat večjo legitimiteto, bi pa vi to prepovedali. Ne, to pa ni veljavno, ker ni dovolj kvoruma. Pa naj razume to, kdor more. Ali je to enakost? Ali je to legitimnost? Ali je to demokratičnost? To je pač samo vprašanje tega, kako bežiš pred odgovornostjo, da svoje odločitve daš v presojo ljudem. Za to gre v resnici na zakonodajnem referendumu, da imajo ljudje možnost neposredno odločiti o neki vsebini, samo priložnost jim je treba dati. In gre za vprašanje, kako to kvaliteto, demokratično kvaliteto ohraniti. Lahko bi poiskali skupno točko. Tisti, ki ste napačno citirali, kako je bilo v uvodu predstavljeno, ste prezrili, da sem prebral cel odstavek in tudi opozoril, da pa je v tisti koalicijski pogodbi od treh točk v eni pa očitno mogoče doseči konsenz, potreben, da se taka določba sprejme. In to bi bilo, da se uvede en referendumski dan kot pravilo, seveda še vedno z možnostjo izjem takrat, ko gre za nujne zadeve, da ne bi bilo škodljivih posledic, na katere Vlada sicer z generalnim nasprotovanjem napačno opozarja in pri tem spodbija koalicijsko pogodbo, katero samo vzpostavlja na pravnem nivoju, kar je zelo zanimivo, ampak pustimo to.

Ta točka, na kateri bi bil konsenz možen, vam očitno ne diši, ker vi bi želeli omejevanja, samo to vas v resnici zanima, kako bi omejevali. Tega pa pač ne bo, ker gre za vprašanje načela omejevanja oblasti. Ne samo te tu in sedaj, ki bi mimogrede očitno potrebovala še referendum za odločitve na vladni ravni. Če drži podatek, ki sem ga danes slišal, se lahko zgodi, da bo z razveljavitvijo neke pogodbe treba plačati odškodnino udeležencem te pogodbe, konkurenčni firmi, ki že leta zamažuje, in mimogrede, zanj gre, v resnici je samo na to firmo navezan, da bo imela kronski argument za iztožitev milijon odškodnine in na koncu bo še vedno treba nekaj kupiti, ker se je k temu zavezala že neka prejšnja vlada LDS in SD pred približno petimi, osmimi leti, med mednarodno javnostjo seveda govorim, in bodo na koncu ubogi ljudje plačali isto zadevo trikrat, ker je pač nekemu, ki je prave barve, prijatelj od prijateljev, treba dati možnost, da pridobi odškodnino. In v tem je vsa igra. Vsaka podobnost z danes sprejeto odločitvijo je zgolj naključna in se zanj opravičujem.

Pri področjih zakonodajnega referendumu ni nobenega razloga, da bi to a priori omejevali.

Zakaj? Gre za vprašanje, da mora imeti ljudstvo možnost odločati o vsem tistem, o čemer se odloča tudi v parlamentu. Jaz tudi trdim, da bi tudi morali dejansko uveljaviti možnost pravega ustavnega referendumu, tako kot to pozna Švica, seveda pod ustreznimi dovolj ostrimi pogoji, da je ustava zaščitena. Samo pri vprašanju ustave je upravičena zaščita. Pri vprašanju zakonov pa te zaščite ni. Gre za kakršenkoli kvorum samo v želji, da se prepreči kakršnakoli odločitev in da se omogoči neomejeno odločanje znotraj parlamenta, s tem pa neomejena oblast. Pri vprašanih na referendumu seveda ne more biti omejitve. Vsi smo zavezani ustavi in ustava je tisti temelj, ki zavezuje vse. Zavezuje parlament, zavezuje ljudstvo, zavezuje vse institucije te države. In to je, trdim, edini pravni okvir, znotraj katerega je treba dopustiti odločanje ljudstva, ko gre za vprašanje o zakonih in o vseh drugih ključnih stvareh, ki zadevajo življenje ljudi. To je edino pravilno, edino demokratično. Tudi sami ste se nekateri v besedah iz koalicije zavzeli za enakopravnost. To je edino enakopravno. Za oboje mora biti enak vatel in ta vatel je lahko samo slovenska ustava.

Pri vprašanju, kako znižati stroške tega, da ohranimo kvaliteto, ki jo omogoča sedanja referendumska ureditev, ki je brez omejitev ali pa nadgrajena, tudi morda z vprašanjem pobude ljudstva po švicarskem modelu, o čemer je že bil nekoč konsenz, pa ste spet hoteli iti z omejitvami in zato tisti konsenz ni bil izglasovan. Pri tem vprašanju, kako znižati stroške, pa je zadeva zelo enostavna. Glasovati za ta zakon, ki je primerna osnova. O datumu, o vseh ostalih stvareh se da dogovoriti in s tem je možno znižati stroške in obenem olajšati tudi udeležbo na referendumu, to se pravi pri upravljanju javnih zadev vsem ljudem ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, mag. Grims, čas se je iztekel. Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika zbora še kdo razpravljati? Odpiram prijavo za razpravo. Prosim zainteresirane, da se prijavijo.

Dva prijavljena razpravljavca, vsak ima na razpolago 5 minut. Besedo ima Janko Veber.
Prosim.

JANKO VEBER: Hvala za besedo.

Ob današnji točki dnevnega reda lahko mirno rečemo, da je to ena od tistih točk, s katero želi opozicija napraviti čim več časa tako v parlamentu v tem mandatu kot pri delu Vlade. Tisto, kar me pa še posebej skrbi, pa je, da se poskuša spodbuditi zainteresirane skupine ali poslance, skratka vse tiste, ki lahko pripeljejo do tega, da zahtevajo razpis referendumu, s tem predlogom, ko se pogovarjamo o dnevu, ko bi bili razpisani referendumi. Tukaj se mi resnično postavlja vprašanje, ali ne bi bilo bolj smiselno, da postane parlament neka ljubiteljska dejavnost, neprofesionalna dejavnost, ki bo samo spremljala delo Vlade, in se bo tako kot Državni svet vsake toliko sestal in prepustil potem odločanje ljudstvu,

da odloča na referendumih. Mislim, da se moramo zavedati, da je to ena tistih oblik demokracije, ki nikakor ne bo nikoli pripeljala do rešitev, ampak gre zgolj in samo, tudi v tem primeru, za poskus onemogočenja izvajanja oziroma sprejemanja zakonodaje, s katero se potem lahko izvajajo številni ukrepi, ki so v tem času predvsem usmerjeni v to, da se obvladajo čim bolj učinkovito posledice gospodarske in finančne krize. Ko opozicija spodbuja te razprave, lahko mirno rečem, ji pravzaprav ni do tega, da se problemi rešujejo, ampak poskuša doseči mehanizem, s katerim se problemi ne bi reševali. Ves ta čas, ki je bil danes porabljen za to, ga lahko mirno vpišemo v kvoto tistega časa, ki ga je parlament porabil nekoristno, še posebej zato, ker je za takšno spremembo treba doseči dvotretjinsko večino vseh prisotnih poslancev v parlamentu. Te pa zagotovo opozicija nima. In če se že velikokrat poskuša opozarjati z njihove strani, češ, Vlada ni pripravljena na dialog, ne upošteva civilne iniciative, Vlada ne upošteva tega, tretjega, no, v tem primeru opozicija ni pripravljena upoštevati tistih osnovnih kriterijev in meril, ki kažejo na to, da je predlog takšnega zakona dejansko zapravljanje časa, ker nima dovolj široke podpore, da bi lahko ta zakon sploh sprejeli. Moram reči, da lahko mirno izrazim protest proti takšnemu delovanju opozicije. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima mag. Branko Grims.
Prosim.

MAG. BRANKO GRIMS: Hvala.

Moram reči, da sem izredno vesel tega predgovornika, ker je na najboljši način pokazal, da očitno v vladajoči koaliciji sploh ne razumejo, za kaj gre. Gre za denar, gospe in gospodje, za denar in varčevanje. In to dvakrat. Prvič gre za vprašanje denarja, ki gre za uresničevanje temeljnih demokratičnih institutov, kot je referendum. Tu za vsak razpis, če se ga izvede posebej, gre nekaj milijonov evrov davkoplačevalskega denarja iz javnega proračuna. Upam, da, gospod Veber, to veste. To se pravi, če se izvede več referendumov hkrati, se vsaj en del tega denarja zanesljivo lahko prihrani, v primerjavi s tem, če vsak referendum izvajate posebej. Torej je že s tega vidika referendumski dan brez dvoma upravičen. Vsaj toliko, če ne še bolj, pa je upravičen, ko ga pogledamo z vidika navadnega državljanu, navadne državljanke, kajti oni imajo tudi stroške, in to dvakrat. S tem ko se jih povabi na referendum, ko si morajo vzeti čas, čas je denar, in iti na referendum, če se za to odločijo, in morda celo za to še sami imeti dodatne stroške. Če se usedeš v avto, se v nekaterih primerih ljudje vozijo tudi po več kilometrov. Kolikor mi je znano, je rekord okrog 30 kilometrov, ko se ljudje daleč peljejo na volišče in tudi nazaj. Plačajo bencin, plačajo obrabo avtomobila, torej je tudi to z narodnogospodarskega vidika, na katerega pozabljate, nek realen strošek. In v tem primeru se stroški združijo samo v enega, vsi dodatni referendumi na isti dan, potem ko je eden že razpisan, v tem delu pa ne pomenijo absolutno nobenega dodanega stroška več. Ljudje si samo enkrat vzamejo čas, samo eno vožnjo

opravijo. Na to ste pa pozabili! In za ljudi gre. V vsaki politiki bi moralo iti za ljudi, ampak vam očitno gre za neke druge interese. Vam gre predvsem za to, da bi bila vaša oblast neomejena in v resnici vse, kar delate, delate samo zato, da bi to prikrili. To se je danes več kot jasno razgalilo, razgalilo se je pa tudi že prej pri vaših glasovanjih v parlamentu, ko ste zavrnili en referendumski dan za več že predloženih zahtev, v primeru, ki ga je napačno navajala ena gospa iz minulega obdobja, tistega drugega referenduma seveda ni bilo, ker tiste zahteve sploh bilo ni, ampak je bila to neka možnost. Po drugi strani se postavi vprašanje, kako omejiti oblasti, kakšni so pravzaprav stroški slabe oblasti, če sprejema napačne odločitve. Ko gre za zakon, en slab zakon lahko povzroči neverjetno veliko škodo državi Sloveniji morajo, ljudje imeti vsaj to možnost, da se o tem odločijo neposredno. Po ustavi jo imajo, naša dolžnost je, da jim to omogočimo. To je temeljni demokratični princip, saj so oni nosilci. Ne pa tako, kot je bilo v tisti razpravi, ki sem jo prej navedel, ene gospe ministrice ob enem od prejšnjih referendumov, da so tisti zdaj odgovorni za nastalo škodo, ker je ona pozabila predvideti možnost, da njen zakon ne bo sprejet in ni bilo nobene varovalke v obstoječi zakonodaji. Niti ni potem, ko je bilo že jasno, da je zakon padel, ustrezno hitro predlagala drugih ukrepov. Skratka, njen zakon je najboljši, če je bil slučajno zavrnjen, je treba zamenjati ljudstvo, ki je očitno slabo, neodgovorno in tako naprej. To je refleks iz prejšnjega obdobja, jaz ne vem, da se v tem ne moremo sporazumeti. To ne sodi v demokratičen svet. Demokracija je v tem, da mora imeti ljudstvo pravico odločati. Vse moderne demokracije, tudi tiste, ki ne poznajo še instituta referenduma, to zelo resno proučujejo tudi v okviru novih tehnologij, v okviru vsega, kar danes svet omogoča, da bi ljudi pritegnili k čim večjemu sodelovanju pri upravljanju javnih zadev. Vi greste pa v popolnoma nasprotno smer. Ko temu nasprotujete, ko predlagate različne oblike omejitve referenduma, želite ljudi odbiti, jim onemogočiti, da bi sodelovali pri upravljanju javnih zadev, da bo očitno vladajoča edina avantgarda vedela jim povedati, kaj oni v resnici rabijo. Ne, ljudje imajo sami pravico odločiti, kaj oni želijo, kaj potrebujejo, kaj se jim zdi strokovno in kaj ne. In če pri tem kakšen zakon dvakrat potrdijo na referendumu, hvala bogu.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Žal ni možnosti replike pri delitvi časa, v skladu z 71. členom ni možnosti za replike. Vi ste svoj čas petih minut porabili, tako boste morali v tem mandatu poiskati še kakšno drugo priložnost. Hvala lepa.

Zaključujem razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali jutri, 4. marca 2011, v okviru glasovanj. Opozarjam vas, da je v skladu s petim odstavkom 90. člena Ustave Republike Slovenije za sprejetje sklepa potrebna dvotretjinska večina glasov navzočih poslancev. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **26. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA**

ZAKLJUČNEGA RAČUNA PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2009.

Predlog zaključnega računa je v obravnavo zboru predložila Vlada. Besedo dajem predstavniku Vlade za dopolnilno obrazložitev predloga zaključnega računa. Besedo ima dr. Franc Križanič, minister za finance.

Prosim.

DR. FRANC KRIŽANIČ: Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Dovolite mi, da podam kratko uvodno besedo k današnji predstavitvi. Pri predstavitvi zaključnega računa državnega proračuna za leto 2009 je treba upoštevati okoliščine, ki so vplivale tako na pripravo kot tudi na izvrševanje državnega proračuna v letu 2009. Vpliv gospodarske krize na javnofinančne prihodke je bil velik, zato so se le-ti v letu 2009 močno zmanjšali. Doseganje fiskalnih ciljev je predstavljalo največji izziv za javne finance v Sloveniji. Izvedli smo kar dva rebalansa. Vpliv na slovensko gospodarstvo je bil dvojen. Preko nedelovanja medbančnega trga smo se vmešali v delovanje našega finančnega sistema, zaradi upada izvoznega povpraševanja pa smo morali s klasičnimi kenezijanskimi ukrepi preprečiti spiralo upadanje zaposlenosti. Javnofinančna politika je bila v letu 2009 razpeta med dva ključna cilja, in sicer med ciljem za doseganje makroekonomske stabilnosti in ciljem za podpiranje dolgoročne rasti. S sprejemanjem protikriznih ukrepov, ki so vodili v ekspazivno in proticiklično naravnano fiskalno politiko, je naraščalo tveganje za stabilnost javnih financ na srednji in dolgi rok. Praktično to pomeni, da je bila fiskalna politika pred dilemo, ali naj zadosti maastrichtskim merilom, ki določajo maksimalni javnofinančni primanjkljaj in dolg, in v kolikšni meri naj sledi lizbonskim ciljem, ki določajo razvojno usmerjenost ekonomskih politik. Mi smo tukaj iskali srednjo pot. Vlada je ukrepe v podporo finančnemu sektorju, ukrepe za omejevanje prenosa finančne krize v realno gospodarstvo, ukrepe za začetek izvajanja ambicioznega razvojnega preobrata, s pokazateljem zadostne višine investicij v raziskave in razvoj tako v javnem kot v privatnem sektorju, ter ukrepe za zagotavljanje socialnih programov v podporo prebivalstvu v letu 2009 zasnovala skladno s skupnim evropskim okvirom odzivanja na krizo. Ta okvir je bil predpisan. Poleg upada javnofinančnih prihodkov, poleg povečanja socialnih izdatkov smo morali ustvariti še 1,2 % bruto domačega produkta dodatnega povpraševanja, ki smo ga usmerili pretežno v akcije na trgu dela in pa v financiranje razvojnega preobrata. Paket javnofinančnih spodbud je bil oblikovan ob upoštevanju značilnosti slovenskega gospodarstva, predvsem majhnosti, odprtosti in njegovega prehoda iz gospodarstva z ekstenzivno rastjo v gospodarstvo na zgornji meji gospodarskega razvoja, konkurenčno predvsem zaradi delovanja znanja v različnih gospodarskih procesih in nadgradnje. Osrednji namen sprejetih ukrepov je bil omejevanje negativnega vpliva upada zunanega povpraševanja na proizvodnjo in zaposlenost. Tudi subvencioniranje skrajšanega delovnega časa, najpomembnejši in javnofinančno najobsežnejši ukrep začasne narave, je bilo usmerjeno k ohranjanju zaposlenosti. Ukrepi države

za blažitev posledic finančne krize na področju trga dela so upočasnili padec zaposlenosti. Tako je padec števila prejemnikov plač, to je zaposlenih, konec leta 2009 znašal 2,2 % in je bil za 2,1-odstotne točke nižji od napovedanega. Poleg ohranjanja zaposlenosti predstavljajo pomemben del javnofinančne politike v času krize tudi investicije, s poudarkom na pospešenem črpanju in maksimiziranju razpoložljivih evropskih sredstev. Vlada je v letu 2010 skladno z zakonom o javnih finančah pripravila predlog zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2009 in ga posredovala Računskemu sodišču Republike Slovenije v revidiranje. Računsko sodišče je v revizijskem poročilu na predlog zaključnega računa Republike Slovenije za leto 2009 izdalo negativno mnenje za vse bilance državnega proračuna, in sicer z utemeljitvijo, da so bili prihodki in prejemki kot tudi odhodki in izdatki v bilancah prenizko izkazani. Računsko sodišče je poleg navedenega ugotovilo tudi več ravnanj proračunskih uporabnikov, ki niso bila v skladu s predpisi o izvrševanju proračuna, na primer na področju zaposlovanja, plač, javnih naročil, prevzemanja obveznosti, dodeljevanja sredstev in podobno. Kot glavni razlog za negativno mnenje je Računsko sodišče izpostavilo vlaganje depozitov v poslovne banke, saj je menilo, da bi se morali depoziti evidentirati kot dana posojila bankam, vlaganje depozitov v poslovne banke naj bi po mnenju Računskega sodišča predstavljalo sanacijo bančnega sistema, saj se je država v letu 2009 z izdajo obveznic in zakladnih menic pod ugodnimi pogoji ... / znak za konec razprave/... milijardi evrov. Mi smo zakonsko to razmerje regulirali, depozite opredelili kot depozite in jih knjižili izvenbilančno, obenem pa smo uvedli možnost popravka zaključnega računa tudi že z novelo zakona, tako da bomo lahko za leto 2010 te popravke tudi izvajali. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, gospod minister.

Predlog zaključnega računa je obravnavala Komisija za nadzor javnih financ. Besedo dajem predsedniku mag. Andreju Vizjaku za predstavitev poročila komisije.

Prosim.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Dober dan, spoštovani minister, spoštovane kolegice in kolegi!

Res je, Komisija za nadzor javnih financ se je kar nekajkrat ukvarjala z zaključnim računom proračuna Republike Slovenije za leto 2009, saj se redko kdaj zgodi, da imamo ob približno 5 % primanjkljaju državnega proračuna in 5,8 % javnofinančnem primanjkljaju še dve negativni mnenji Računskega sodišča. Obravnavali smo ta zaključni račun na 9. nujni seji predhodno kot predlog priporočila Vladi v zvezi s predlogom zaključnega računa in na dveh sejah, in sicer na prvem delu potem v oktobru, in sicer 29. oktobra, in potem tudi 25. januarja. Komisija za nadzor javnih financ je na svoji 9. nujni seji že septembra, ko smo obravnavali priporočilo, predlagala Vladi, da pripravi potrebne spremembe zakonodaje, da bo moč zaključni račun popraviti. Komisiji za nadzor javnih

financ se je zdelo neustrezno, da kljub resnim ugotovljenim napakam revizorja potem nima več predlagatelj, to je Vlada Republike Slovenije, možnosti popraviti zaključni račun v skladu s priporočili revizorja. Zato je vprašljivo sprejemanje takšnega zaključnega računa, ki ima resne evidentirane napake in pomanjkljivosti, in potem pade dvom v sploh smiselnost sprejetja takšnega zaključnega računa. Jaz sem vesel, da se je Komisiji za nadzor javnih financ uspelo z Vlado dogovoriti za spremembo Zakona o javnih finančah, ki je bila sprejeta nedavno in omogoča, da se v skladu s stališči revizorja na zahtevo Državnega zbora tudi zaključni račun popravi.

Komisija je na svojih sejah v oktobru obravnavala predvsem vsebinsko, kaj so tiste ključne pomanjkljivosti. Naj še enkrat spomnim, da je zaključni račun doživel dvoje negativnih mnenj, tako za izkaze kakor tudi za pravilnost izvršitve proračuna. Najbolj očitna napaka in razlog za negativno mnenje za pravilnost izvršitve je po mnenju Računskega sodišča ta problematika glede sredstev, namenjenih sanaciji bančnega sistema. Gre za blizu 2 milijardi evrov, ki jih je Republika Slovenija dobila s prodajo oziroma z izdajo državnih obveznic in ta denar naložila kot depozite v banke in s tem na nek način zadolžila državo in hkrati pomagala z denarjem bankam, pri čemer pa ni ustrezno evidentirala, saj bi to moralo biti evidentirano med izdatki v računu finančnih terjatev in naložb, saj gre za depozite v poslovne banke. Ker gre za dve milijardi evrov, je več kot očitno, da je dimenzija te napake izjemna. Vlada je sicer s tem ukrepom dosegla cilj, to je stabilizacijo finančnega sistema, vendar Računsko sodišče ob tem opozarja, da to ni storila po postopkih, ki jih določata zakon in uredba za odobritev posojil, in so ocenili, da so bili ti postopki izvedeni nepravilno. Računsko sodišče ugotavlja še nekaj drugih nepravilnosti, in sicer ponavljajoče se nepravilnosti na področju javnih naročil. Še posebej bi tu opozorili na potrebo po vzpostavitvi evidence naročnikov z negativnimi referencami, kar je bila obveza, pa ni bilo storjeno, potem je bilo opozorjeno tudi na problematiko financiranja posrednih proračunskih uporabnikov. Ugotovljeno je, da na tem področju že vrsto let prihaja do nepravilnosti, ker poslovanje ni dovolj transparentno.

Komisija ob koncu razprave ob že sprejetem Zakonu o javnih finančah ni sprejela sklepa, da Državni zbor Republike Slovenije sprejme zaključni račun, kar z drugimi besedami pomeni, da komisija predlaga, da ga Državni zbor ne sprejme. Sprejela je pa še dva sklepa, in sicer, da bi skupaj z Računskim sodiščem pripravili popravke, določili popravke in Vladi naložili popravek za vložitev novega predloga zaključnega računa. Mnenje komisije je, da bi lahko uveljavili novelo zakona o javnih finančah že pri tem zaključnem računu, ga popravili in bi bil bolj verodostojen, kot pa je ta dokument, ki je danes v sprejemanju.

PREDSIEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil Vili Rezman.

Prosim.

VILI REZMAN: Hvala lepa, gospod predsednik za besedo, ki bo primerno kratka in bo navedena v nekaj osnovnih točkah.

Naj najprej povem, da v Poslanski skupini nepovezanih poslancev – Solidarnost ocenjujemo, da je bila problematika, o kateri bo danes tekla razprava, že na nekaterih drugih organih in tudi v Državnem zboru večkrat obravnavana, da se ponavljajo iste stvari in da ni prav posebne potrebe za to, da bi danes ponovno in pretirano ponavljali isto vsebino trditve oziroma stališča.

Odločitev naše poslanske skupine je, da bomo glasovali za sprejetje zaključnega računa, da ne ponavljamo vaje, ki je bila enkrat že videna, ko je ob prenosu oblasti eden izmed zaključnih računov bil zavrnjen, bolj iz prestižnih kot iz kakšnih drugih razlogov takrat, tako mi ocenjujemo, in ko se je to zaradi, v narekovajih rečeno, povračilnih ukrepov maščevalo v precejšnjih političnih zagatah in težavah in nepotrebnih opravkih ter zaostritvah stališč med dvema sosednjima državama.

Drugo, kar bi radi izpostavili, je, da teče pravzaprav razprava o dveh dimenzijah proračuna. Prvič o tem, kako se je izvajal in kakšna je bila ocena korektnosti tega izvajanja in seveda knjiženja poslovnih dogodkov, in drugič, če prvo nima tako zelo neposrednih posledic na vsakdanje življenje našega prebivalstva, pa vsebina izvajanja proračuna bistveno bolj vpliva na to, kako se to odraža na gospodarstvu, na finančni situaciji in seveda tudi na socialni in siceršnji situaciji življenja naših prebivalcev in prebivalke.

Kar se tiče pravilnosti izvajanja proračuna, kar se tiče strokovnosti, kar se tiče transparentnosti in še bi lahko kakšen pridevnik k temu dodali, se do zadnjega niso uspela povsem uskladiti nasprotujoča si stališča. Mi pa ocenjujemo, da sta tako Računsko sodišče Republike Slovenije kot Komisija za nadzor javnih financ v zvezi z negativnim mnenjem, popravljivimi ukrepi in razpravami v zvezi s tem ravnala korektno. Ocenjujemo, da tukaj ne gre zgolj za kakšne politične ambicije, ampak gre za to, da so se ugotavljale nedoslednosti, napake, nezakonitosti, ki jih je treba popraviti in tudi Komisija za nadzor javnih financ je dala kar nekaj predlogov v zvezi s tem, in lahko rečemo da predlogov, ki so celo naleteli na plodna tla in se danes uresničujejo. Zato smo tudi prepričani v Poslanski skupini nepovezanih poslancev, da tisti najhujši ukrep, ki je bil zahtevan v zvezi z razrešitvijo odgovornih oseb, ni bil potreben, tudi nismo glasovali zanj, ker so se vmes nekatere zahteve in priporočila vendarle uresničila. Nekaj zakonov je bilo sprejetih in dobili smo tudi zagotovila o tem, da se nekatere druge spremembe na področju urejanja predpisov že pripravljajo.

Drugi del, o katerem bi naj tekla razprava in ki je zelo pomemben, je pa del, ki zadeva vsebino proračuna, kakor se je najprej napajal, potem izvajal skozi odhodkovno stran in prikazoval. Ta del pa bolj zadeva vsakdanje življenje in v njim ne moremo biti pretirano zadovoljni. Nesporno namreč je, da so bili prihodki bistveno manjši od pričakovanih, da se je zato, kakor je minister danes uvodoma že omenjal, moralo tudi dvakrat rebalansirati in da so bili prihodki manjši ne le na področju davčnih

prihodkov, pač pa tudi na področju, ki mu radi očitamo slabo črpanje evropskih sredstev. Zato je bila tudi uresničena napoved o večjem primanjkljaju, kot se je napovedovalo, zato se povečuje zadolženost v primerjavi z bruto družbenim proizvodom, zato se povečujejo tudi obremenitve, posredne obremenitve v zvezi z zavarovanji oziroma poroštvi v primerjavi z bruto družbenim produktom. Slabo je bilo tudi, da je bilo precej manj investicij, bodisi da gre za investicijske odhodke države bodisi gre za investicijske transfere, pri čemer smo prepričani v Poslanski skupini nepovezanih poslancev, da ni ključni krivec za to Ministrstvo za finance, ampak je eden izmed najpomembnejših krivcev eno izmed bolj počasi delujočih ministrstev, Ministrstvo za okolje in prostor, ki ne parira projektom in programom ter ne zagotavlja osnovnega, da lahko z investicijami tudi posegamo v prostor. Dobro ocenjujemo tisto, kar se je dogajalo predvsem preko ukrepov Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in invalide, kar je omililo socialne tenzije in preprečilo socialno razsulo, pa tudi tukaj niso vsi ukrepi bili verjetno najbolje merjeni, pa vendar verjamemo, prepričani smo, da so ocene o tem, da se je več deset tisoč delovnih mest ohranilo, da torej ni šlo vse v odkrito brezposelnost, da so torej te ocene korektno. Manj zadovoljni smo zagotovo lahko z nekaterimi ukrepi na področju zagotavljanja sredstev za realni sektor, kajti vemo, da se tudi sheme niso obnesle tako, kot smo načrtovali. Vemo, da so se finančne verige pretrgale, da je zaradi tega – tudi zaradi tega in ne izključno zaradi tega – prišlo do velikih problemov v realnem sektorju in tudi do velikih problemov, ki so se odrazili potem na socialnem področju.

Če sklenem, naj ob tem ponovim, da bomo glasovali za to, da se zaključni račun sprejme, izrazim še upanje, da so ugotovitve ali ocene, slišane v zadnjih dneh, da se pobiramo, da smo na poti okrevanja, takšne, da jim bomo lahko tudi čez kakšen mesec pogledali v oči in rekli, da nismo pretiravali.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila Breda Pečan.

Prosim.

BREDA PEČAN: Dober dan in hvala za besedo, gospod predsednik.

Predlog zaključnega računa za leto 2009 odraža stanje in izvrševanje proračuna na vrhuncu finančne krize v svetu in v Sloveniji. Kot ugotavlja Urad za makroekonomske analize in razvoj, so v ospredje stopile številne strukturne slabosti, predvsem dejstvo, da je v času konjunkturalne gospodarske rasti v preveliki meri temeljila na tehnološko nezahtevni industrijski proizvodnji, na pregreti rasti gradbene in tradicionalnih storitvenih dejavnosti, kar je zmanjšalo konkurenčno sposobnost slovenskega gospodarstva. Prav tako so pregrevanje gospodarstva v času visoke gospodarske rasti in v predvolilni evforiji sprejete zakonske obveznosti, ki jih je sprejela prejšnja vlada, izjemno otežili izvrševanje proračuna v letu 2009. Slovenija bi lahko bila mnogo bolj pripravljena na recesijo, če bi prejšnja vlada izvedla

nujne strukturne reforme, ki jih izvajata sedanja vlada in sedanji parlament, in ustvarila rezerve za slabše čase, vendar pa tega, tako kot je moj oče včasih govoril, kadar imajo otroci denar, imajo kramarji semenj, ni naredila. Zato je bil manevrski prostor sedanje vlade omejen, gospodarstvo pa prezadolženo že precej pred začetkom krize. Prav zato je morala vlada pripravljati nove in nove ukrepe za reševanje zlasti kreditnega krča v gospodarstvu, za ohranjanje delovnih mest in za preprečevanje rasti ogroženosti zaradi revščine. Zato je hitra povrnitev na pot gospodarskega okrevanja in ponovnega izboljševanja blaginje prebivalstva velik izziv, še posebej, ker sta se z gospodarsko krizo srednjeročno močno poslabšala stanje javnih financ in dostopnost do virov financiranja, znižala pa se je tudi raven potencialnega BDP.

Glede revizije Računskega sodišča je treba poudariti, da mnenje Računskega sodišča o zaključnem računu za leto 2009 opozarja na nekatere napake, ki so bile prisotne že v proračunu za leti 2007 in 2008 in jih je povzročila pravzaprav že prejšnja vlada, zato je bil presežek, prikazan v zaključnem računu proračuna za leto 2007, zgolj fikcija. Tako na primer med tekočimi transferi niso bila izkazana plačila sredstev upravičencem za vlaganje v javno telekomunikacijsko omrežje ter plačilo odškodnin žrtvam vojnega in povojnega nasilja. Glede napak, ugotovljenih v zaključnem računu proračuna za leto 2009, je treba poudariti, da sta tako vlada kot Državni zbor že pripravila podlago za odpravo teh napak s sprejetjem Zakona o Slovenskem odškodninskem skladu in Zakona o plačilu odškodnine žrtvam vojnega in povojnega nasilja, kjer se natančno urejajo razmerja med Republiko Slovenije in Slovensko odškodninsko družbo, tako da družba Sod pri izvajanju poverjenih nalog posluje v imenu in za račun Republike Slovenije. Na podlagi sprejetega zakona o plačilu odškodnin žrtvam vojnega in povojnega nasilja v letu 2011 pa bosta država in Slovenska odškodninska družba uredili razmere za nazaj, vse do leta 2002, kar pa bi lahko uredile že prejšnje vlade in prejšnji ministri za finance. Glede popravljanja napak v zaključnih računih pa je treba poudariti, da do sedaj za to ni bilo zakonske podlage. Ta je bila sprejeta januarja 2011 s spremembami zakona o javnih financah, kar omogoča popravljanje zaključnega računa proračuna za leto 2010, če bo Računsko sodišče znova ugotovilo pomanjkljivosti. Hkrati je treba poudariti, da s spremembami zakona, ki ureja javne finance že za pripravo zaključnega računa za leto 2010, določamo, da je sestavni del zaključnega računa tudi zbirna bilanca stanja, v kateri so izkazana sredstva in obveznosti do virov sredstev. Tako so dejansko na transparenten način prikazane vse obveznosti države.

Glede izvrševanja proračuna v letu 2009 lahko ugotovimo, da je vlada v tem letu naredila bistven premik pri črpanju evropskih sredstev, saj je državni proračun leto zaključil s 155 milijoni evrov presežka v bilanci z Evropsko unijo, kar je bila predvsem posledica učinkovitega črpanja sredstev za izvajanje kmetijske in strukturne politike. Za uspešnost črpanja sredstev Evropske unije je

pomembno tudi dejstvo, da je vlada v letu 2009 sprejela ukrepe za poenostavitev in pospešitev aktivnosti pri črpanju kohezijskih sredstev z uvedbo izplačila predplačil upravičencem, ukrepom optimizacije delovanja celotnega sistema s skrajšanjem časa od izplačila iz državnega proračuna do povračila iz proračuna Evropske unije in s pospeševanjem prilivov v proračun Republike Slovenije. Uvedeno je bilo tudi skrajšanje plačilnih rokov za investicijske transfere občinam in posrednim proračunskim uporabnikom ter s tem tudi zagotovitev plačila iz državnega proračuna dan pred zapadlostjo plačila situacije izvajalcev. Uvedeni so tudi finančni instrumenti za pospešeno črpanje evropskih sredstev. Prav tako so poenostavljeni postopki priprave in potrjevanja instrumentov. Zaradi teh ukrepov se je izboljšala dinamika črpanja evropskih sredstev, ki je omogočila, da je neto položaj državnega proračuna v letu 2010 še boljši od leta 2009, ker je država v letu 2010 iz Evropske unije prejela 326 milijonov evrov več, kot jih je vanj vplačala.

Ker je vlada predlagala ukrepe, ki upoštevajo mnenje Računskega sodišča in ker je sprejeta zakonska podlaga, ki omogoča popravljanje zaključnega računa proračuna, bo Poslanska skupina Socialnih demokratov podprla predlog zaključnega računa proračuna za leto 2009. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil mag. Andrej Vizjak.

Prosim.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani, lepo pozdravljeni še enkrat.

Naj uvodoma poudarim, da bo Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke sledila sklepom Komisije za nadzor javnih financ in zaključnega računa za leto 2009 ne bo podprla. S tem bo odprla možnost, da pride do nujnih popravkov tega zaključnega računa po že sprejetem zakonu o javnih financah, kar pomeni, da bi lahko v nadaljevanju dobili verodostojnejši zaključni račun, ki bo pravilneje evidencialno vse poslovne dogodke v skladu s poročili vrhovnega državnega revizorja, to je Računskega sodišča. Mislim, da bi to moralo biti v interesu, ne glede na politične preference, slehernemu v tem visokem zboru.

Zaključni račun proračuna za leto 2009 je finančni dokument in je hkrati finančni dokument v času finančne in gospodarske krize. Prav nič nima finančna kriza zveze z dvakrat negativnim mnenjem Računskega sodišča. Prav nobene zveze nimata negativno stališče in finančna kriza. Se pravi, finančna kriza ni povzročila negativnega mnenja. Negativno mnenje so povzročili tisti, ki so izvrševali proračuna oziroma evidencialno poslovne dogodke. Zato je izgovarjanje na finančno krizo ob dvakrat negativnem mnenju Računskega sodišča povsem depasirano in veliko zavajanje slovenske javnosti.

Najprej pojdemo k samemu zaključnemu računu. Jaz upam, spoštovani minister, da česa takega v Sloveniji ne bomo nikoli več videli, kot je zaključni račun leta 2009. Zaključni račun leta 2009

beleži ožji proračunski primanjkljaj, to se pravi, primanjkljaj v ožji proračunski porabi za 4,95 % in v celotni javnofinančni porabi primanjkljaj 5,8 %, to je unikum v zadnji desetletni zgodovini Slovenije in upam, da česa takšnega ne bomo več doživeli. In upam, da ne bomo doživeli tudi tega, da imamo ob teh primanjkljajih tudi dve negativni mnenji za pravilnost izvršitve in tudi za izkaze proračuna. Kaj bode? Bode to, da so ti primanjkljaji posledica vpliva na prihodke državnega proračuna zaradi zmanjšanja davčnih prihodkov, vendar pa se na odhodkovni strani niso naredili potrebni ukrepi. To je ključno. Vsaka odgovorna finančna oblast bi morala ob zmanjšanih prihodkih zmanjševati tudi odhodke. Očitno se Vlada v letu 2009, ko je pripravljala dva rebalansa, ni tega zavedala in ni znižala odhodkov, še posebej tekočih odhodkov države, zaradi zmanjšanih davčnih prilivov in drugih prihodkov državnega proračuna. To je povzročilo tako velik proračunski primanjkljaj in tudi javnofinančni primanjkljaj. In to je slabo in nas tepe tudi danes. Še več. Če pogledamo samo izvrševanje proračuna, lahko ugotovimo, da so v bilanci prihodkov in odhodkov praktično 100 % realizirani tako imenovani fiksni odhodki, kot so plače, socialni transferi in podobno, da pa so investicijski odhodki in investicijski transferji realizirani med 80 in 90 %, kar pomeni, da se v letu 2009 ni varčevalo na tekočih odhodkih, kar gre iz rok v usta, temveč na investicijah, kar je povzročilo tudi v prihodnjih letih zmanjševanje prihodkov in posledično nižjo gospodarsko rast. Torej je tudi to en velik problem tega zaključnega računa. Problem zaključnega računa je tudi v tem, da se recimo ni realiziralo za približno 220 milijonov evrov planiranih odhodkov, povezanih z evropskimi projekti. Torej so bila sredstva iz EU realizirana samo v višini 73 % planiranih. Tukaj velja zopet opozoriti, da so bili davčni prihodki, še posebej davek od dohodka pravnih oseb, realizirani za 100 milijonov manj, kot je bilo predvideno. Se pravi, tudi težave z načrtovanjem, govorimo o dvakrat rebalansiranem proračunu, sredi in proti koncu leta, ste imeli velike probleme z načrtovanjem in z realizacijo tega.

Tukaj bi se rad še enkrat vrnil k temu, da finančna in gospodarska kriza nima nobene zveze s tem, da je Ministrstvo za finance dobilo dvakrat oziroma tudi Vlada dvakrat negativno mnenje tako za izkaze kakor tudi za pravilnost izvršitve za zaključni račun leta 2009. Mislim, da je zelo pomembno poudariti eno prikrito sanacijo bančnega sistema. Res je, slovenski bančni sistem se je znašel v težavah, ker je zaradi finančne krize, zaradi nezavidljive situacije številnih podjetij, ki so najela kredite, bil potreben reprogram tega kredita, torej se je nek nov kreditni potencial pravzaprav uporabljal zlasti za že sklenjene posle, da je hkrati bil krč na medbančnem trgu in da je imela Slovenija kar nekaj obveznosti poplačil najetih kreditov zunaj. In posledica tega je bila, da ni bilo svežega denarja ali pa se ni našlo poti do njega in se je na nek način bančni sistem saniral tako, da je država prodala in izdala obveznice, kupnino pa naložila kot depozite na banke in s tem bankam omogočila neko prikrito državno pomoč. Tudi če se je za takšno obliko slovenska vlada odločila, bi jo morala speljati po

predpisanih postopkih, kar pa ni storila, zato si je prislužila negativno mnenje Računskega sodišča.

Jaz mislim, da je ta problematika nezdravega in zdravljenja finančnega sistema in bančnega sistema še dve leti po tem, to je danes, izredno aktualna. Nimamo odgovora, spoštovani minister, kaj in kako bomo reševali bančni sistem, ki je okužen s slabimi naložbami v kredite podjetij, ki so se lastniško konsolidirala in za to porabila ogromno denarja. Denar niso naložila v neke produkte, v razvoj, ki bo generalno novo vrednost, ampak se je bolj ali manj zavrtel za neke lastniške prevzeme oziroma konsolidacije. Zato je ta naloga še pred nami. Dokapitalizacije, o katerih je veliko govora v medijih, bodo le obliž na rano finančnega sistema. Mi smo imeli na Komisiji za nadzor javnih financ pred skoraj pol leta pogovor z gospodom Jaševičem, ki pravi, da bi resne ukrepe pričakoval v višini do milijarde evrov, kar se tiče samo Nove Ljubljanske banke. Jaz se pravzaprav zelo bojim, da ta naš finančni sektor, ki je ožilje tudi gospodarstva, trpi še vedno iste probleme, kot jih je trpel leta 2009 in da so posledica tudi nespodbudna gospodarska aktivnost in številni problemi, s katerimi se ukvarjamo tudi v tem zboru in se bomo jutri ukvarjali, kot so plačilna nedisciplin in ostali problemi dostopov gospodarskih subjektov do kreditnih virov. Zato mislim, da bi veljalo temu področju nameniti veliko pozornosti v prihodnje in se ne posluževati takšnih inovativnih pristopov ali pa vsaj jih ne izpeljati na tak način, kot ste jih izpeljali v letu 2009, da ste si prislužili negativno mnenje. Jaz sem vesel, da smo tudi zaradi aktivnosti Slovenske demokratske stranke preko Komisije za nadzor javnih financ, ki jo vodim, dosegli to novost, da je možno zaključni račun, če so ugotovljene tako velike nepravilnosti, da si prisluži dvakrat negativno mnenje, popraviti, uskladiti in popraviti v skladu s stališči revizorjev. To možnost smo odprli. Mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora in mnenje Vlade je, da te novosti ne moremo uveljaviti za leto 2009. Na Komisiji za nadzor javnih financ smo bili drugačnega mnenja. Menili smo, če je dobra volja, se lahko to naredi tudi za leto 2009. Tudi za leto 2009 bi lahko skupaj z Računskim sodiščem oblikovali tiste ukrepe, ki naj jih Vlada odpravi oziroma popravi v zaključnem računu in ponovno predloži Državnemu zboru zaključni račun, to namreč omogoča sprejeta novela Zakona o javnih financah, potem bi sprejemali v tem parlamentu verodostojnejši zaključni račun, ki bi bolje prikazoval izkaze in izvrševanje proračuna v letu 2009. Žal vidim, da največja koalicijska stranka ne bo podprla tega pristopa, podprla bo zaključni račun in s tem pokrila tudi svojega ministra.

Rad bi opozoril še na primerjavo, zaključni račun 2007 in 2009. Zaključni račun v letu 2007 je bil za sedanjo koalicijo sporen, ker je bil prvi, ki je prikazoval tudi proračunski in javnofinančni presežek, to je bila novost, zaradi tega ga je bilo treba diskreditirati, To se je naredilo na tak način, da ste z izjemno vehemenco pogrevali napačno knjiženje vračanj vlagateljem v javno telekomunikacijsko omrežje, za kar je Republika Slovenija prenesla 10 % delnic na Slovensko odškodninsko družbo in s tega naslova bi lahko Telekom ali iz svojih virov poplačal te upravičence.

Ta napaka, ki je bila razlog za zaplete v tem parlamentu pred dvema letoma, ta napaka, ki ste jo tako visoko postavili, da ste sprožili politično krizo, takrat ste ji celo rekli, da ste zavrnili zaradi tega obnašanja opozicije tudi ponujeno partnerstvo 2 plus 10, to napako s temi nesrečnimi Telekomovi delnicami ste ponavljali vse do leta 2011, saj je šele letos bil sprejet zakon, ki drugače omogoča prikazovanje teh poslov. Se pravi, še dve leti po tem, ko ste to ocenili kot največji greh, ste enako ravnali. In zdaj se kaže ta politična dimenzija tistih očitkov, ne pa neka strokovna finančna dimenzija, ki ste jo takrat z veseljem obelodanili. Jaz bi bil izjemno vesel, če bi se danes tu pogovarjali o nekaj deset milijonih evrov primanjkljaja, ki v resnici to ni bil, ali presežka, ampak se žal pogovarjamo o 1,5 do 2 milijardi minusa, ki ga imamo za leto 2009. To so, spoštovani, veliki problemi in ti problemi se bodo kazali in odpirali tudi v prihodnje, kajti vsak tak minus bo povzročil eno veliko obremenitev javnih financ tudi v prihodnje, sploh če se ti minusi nalagajo eden na drugega in bomo na koncu tega mandata v štirih letih pridelali med 6 in 7 milijard minusa. To govorim samo o bilanci prihodkov in odhodkov, ne govorim o poroštvih in o drugih stvareh, ki še dodatno obremenjujejo.

Zato spoštovani, bi res želel na koncu reči, da si v parlamentu ne želimo, spoštovani minister, takšnega zaključnega računa. Takšnega zaključnega računa s 5 % BDP primanjkljaja in z dvakratnim negativnim mnenjem.

Samo še to. Mi vedno govorimo o primanjkljaju v primerjavi z bruto domačim proizvodom. Dobra bi bila vedno tudi primerjava s prihodki. Mi moramo vedeti, da imamo prihodkov za okoli 8,5 milijarde in imamo odhodkov okoli 10 milijard. Torej imamo primanjkljaja 20 %, če govorimo o prihodkih, ne pa 5 %. Mogoče nekemu 5 % zveni malo, ampak ni 5 % realizacije ali prihodkov proračuna, temveč je 5 % bruto domačega proizvoda, ki je trikrat višji, ali še več, od samega proračuna. Zato menim, da je tak primanjkljaj nedopusten. Sicer je dobro, da ste konsolidacijo javnih financ postavili na prvo mesto prioritet, ki smo jih včeraj obravnavali, vendar sem hkrati razočaran, ker je bila izhodna strategija, ki je bila sprejeta in opevana, pred kakšnim letom dni smo jo videli v tem parlamentu, bistveno bolj ambiciozna, kot se pa izkazuje izvajanje le-te v proračunih, v dokumentih, ki so bili v nadaljevanju poslani v parlament. Se pravi, da se ne držite tistih števil, tiste številke so bolj ambiciozne in so nekatere napovedi in sprejeti dokumenti za naprej manj ambiciozni. Jaz upam, da bomo videli boljši, lepši, ne boljši, ampak vsaj užitnejši dokument v obliki zaključnega računa leta 2010. Takrat pa seveda apeliram na vse poslance, da ne bodo tako politično solidarni, temveč bomo uporabili tiste določbe zakona o javnih financah in dali Vladi popravni izpit.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

V imenu Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo stališče predstavil Franc Bogovič.

FRANC BOGOVIČ: Lep dober dan, spoštovani podpredsednik, spoštovani minister s sodelavci, spoštovane kolegice in kolegi!

Obravnavamo zaključni račun za leto 2009 in na prvi pogled izgleda, da obravnavamo nek zaprašen dokument in so ti dogodki kar precej oddaljeni. Zagotovo je tudi dejstvo, da v letu 2011 ne moremo več vplivati na to, kar se je dogajalo v letu 2009. Po nekaj izkušnjah v tem parlamentu moram reči, da je bilo kar pričakovano, kar je bilo prisotno že v stališčih poslanskih skupin, da se je obravnava zaključnega računa začela v veliki meri, kar me preseneča, celo iz koalicije, naša Vlada, vaša Vlada, prejšnji mandat. Žal smo tudi v Državnem zboru začeli to delo na takšen način ob sprejemanju zaključnega računa 2007. Takrat smo v Slovenski ljudski stranki opozorili, da najbrž se nima smisla kregati okoli knjigovodskih standardov in o tem, ali je 40 milijonov plusa ali 9 milijonov minusa in da je bistveno pomembnejše to, kar se je že takrat nakazovalo, da bo v letu 2009 približno tisoč 600 milijonov, se pravi 1,6 milijarde minusa. Kot vidimo, je ta črna napoved še samo malce poglobljena. Žal pa se tudi v tem Državnem zboru ne držimo tiste modrosti, da se je treba na napakah učiti, še manj pa tiste, da se je najbolje učiti na napakah drugih. Vendar pri takšnem dokumentu, kot je današnji, mislim, da je prav, da predvsem vzamemo to kot neko nadzorstveno, opominjevalno funkcijo ali, če hočemo reči, tudi streznitveno. Sam sem že pri rebalansih proračuna za leto 2009 predsedniku Vlade dejal, sprejemali smo ga, točno se spomnim, v času, ko so stavkale delavke v Muri, da je takrat naša priložnost, predvsem pa naša odgovornost, da skozi sprejemanje proračunskih dokumentov zelo jasno povemo Slovenkam in Slovencem, v kako resni situaciji se Slovenija danes nahaja. Mislim, da malce podcenjujemo to resnost situacije, predvsem pa zagotovo v teh dveh letih nismo uspeli prepričati tudi tistih, ki so zunaj tega parlamenta, se pravi socialne partnerje, sindikate, upokoјence, študente, da je situacija resna in da se je treba do javnih financ obnašati odgovorno, predvsem pa dolgoročno, in skrbeti za to, da bomo imeli stabilne finance tudi v bodoče. Če se osredotočimo na proračun 2009, in po številki zaključnega računa vidimo, da smo imeli kar 9,2 milijardi odhodkov in 7,5 milijard prihodkov. Mislim, da je treba še enkrat poudariti, kar je dejal mag. Vizjak, da ne govorimo o 5 % primanjkljaju, ampak da smo dejansko porabili 23 % več, kakor smo zbrali davkov. Mislim, da je prav, da to vemo mi, predvsem pa, da gre to sporočilo tudi v javnost. Iz tega podatka veje odgovornost do našega proračuna. Če prenesemo to v proračun gospodinjstva. Gospodinjstvo, ki ima tisoč evrov mesečnih prihodkov, porabi tisoč 230 evrov na mesec. Vemo, da je to 230 evrov več in vsaka gospodinja bi relativno hitro ugotovila, da dolgo časa tako ne bo moglo iti. In če še drugače rečemo, mi smo pridelali za 850 evrov primanjkljaja v proračunu. Če vemo, da se bo od delovnih mest, se pravi od tistih, ki ustvarjajo nova delovna mesta, moral ta primanjkljaj vrniti, se moramo zavedati, da to novo dodana vrednost ustvarja približno 1/3 prebivalstva, da smo tiste, ki ustvarijo novo vrednost, obremenili za 2 tisoč 500 evrov. Kar nekaj let bo potrebnih, da se bodo takšni dolgovi nekoč tudi povrnili. Žal ne moremo več imeti leta 2008, ko so bili tudi prihodki, kot vidimo, na nek način realni, vendar pa v bistvu fiktivni, kajti toliko prihodkov iz

davka od dobička pravnih oseb in podobno enostavno ni bilo realno. Vendar pa je ta situacija sedaj zelo resna, kajti mi smo s tiste relativno zbalansirane situacije okoli 8,5 milijarde prešli na odhodkovni strani na 9,2, prihodkovno pa zmanjšali na 7,5. V tem delu mislim, da je prav, da povemo tudi to, da se je v tem letu za Zpiz iz teh sredstev, iz teh 9,2 milijardi, je bilo treba dati milijardo 240 milijonov, kar je 14 % teh odhodkov in mislim, da je to tudi nek odgovor na to, ali je v Sloveniji potrebna reforma na področju pokojninskega zavarovanja, kajti ta sredstva gredo ravno zato, da pokojninska blagajna stoji po konci. Podatek, ki je na nek način alarmanten, pa se v letu 2010 samo še pogloblja, je področje investicijskih odhodkov in investicijskih transferjev, kajti imeli smo 1,7 milijarde primanjkljaja, investicijskih odhodkov in transferov je bilo zgolj 1,1 milijarda, se pravi, da so tekoči odhodki za 600 milijonov že preko vseh davčnih prihodkov. Zavedati se moramo, da imamo tudi v prihodkovni strani sedaj evropska sredstva, da so to večina tudi investicijska sredstva in že v letu 2010 je slika še radikalnejša, še slabša, se pravi investicijski odhodki se še zmanjšujejo in v bistvu se resnično moramo vprašati, kaj pomeni ta politika, da iz rok usta pojemo že v teh letih 10, v naslednjem letu pa že 20 % več, kot ustvarimo. Mislim, da je prav, da rečemo še besedo, dve o črpanju evropskih sredstev. Tukaj smo v stališču največje poslanske skupine slišali, da je črpanje večje. Drži. V letu 2009 smo imeli že več počrpanih sredstev, kot smo v evropsko blagajno vplačali, v letu 2010 je situacija še nekaj boljša. Zaradi korektnosti do poznavanja te materije si priznajmo, da je evropska finančna perspektiva od leta 2007 do leta 2013, da so se ključni dokumenti v Evropi sprejemali v drugi polovici leta 2007 in da je bilo moč začeti črpati sredstva iz te finančne perspektive šele proti koncu leta 2008 in sedaj v naslednjih letih. In če vemo, da je v sedmih letih skupaj s kmetijskim denarjem približno pet milijard tistih sredstev, ki pridejo v Slovenijo, in da bomo neke tri milijarde plačevali v to evropsko blagajno v tem sedemletnem obdobju, imamo v teh prvih štirih letih pozitivnih približno 500 milijonov, več prejetih sredstev kot vplačanih, in da imamo neke rezervo milijardo in pol do pribitka, se pravi, da lahko v naslednjih treh letih počrpamo več iz evropskih sredstev. Na tem delu bi ob tem, da so se spremenile zakonske osnove, ki smo jih vsi potrjevali in so pravilne, da se je tudi finančno ministrstvo za razliko od prejšnjih letih na tem delu malce omehčalo, kar se tiče avansov in podobnih zadev. Sam imam ves čas kritiko na črpanje evropskih sredstev, da se predvsem na Ministrstvo za okolje in prostor, kjer je cela vrsta kohezijskih projektov s področja prometne infrastrukture, s področja odlaganja odpadkov, čistilnih naprav, kanalizacij, vodovodov, da so tam postopki prepočasni, prekomplicirani. Da pa ne govorimo o tem, kaj pomeni pridobivanje potrebne dokumentacije, ko se iz istega ministrstva vključujejo še tisti, ki so zadolženi za varovanje okolja, narave, kulture. V tej državi bo treba ravno na tem segmentu nekaj postoriti, da bomo v prihodnje, v teh treh letih, štirih, ki so nam na razpolago za to črpanje teh sredstev, ta sredstva realno počrpali. Zavedati se moramo, da je pot,

kako plačati v evropsko blagajno, zelo jasna in to nam ne uide, to bomo plačali, sredstva bomo pa dobili nazaj po sprejetih programih, če bomo operativni. In te operativnosti manjka. Manjka tudi pogled te vlade, da bi več sredstev šlo na lokalno-regionalni nivo. Kar nekaj je bilo takšnih ukrepov predvsem iz področja učinkovite rabe energije, kjer bi lahko bili razpisi tudi za šole, vrtnice, kakor so že razpisi za bolnišnice, fakultete, srednje šole, letos slišimo, da tudi za dijaške domove, dom starejših občanov. Upam, da se ni Vlada zarotila proti lokalnemu okolju in da ne bodo sredstva za učinkovito rabo energije črpana samo tam, kjer je ustanovitelj država. Mislim, da so se občine pokazale v programu Razvoj regij, da znajo počrpati ta sredstva in da je v bistvu treba tudi vzpostaviti te mehanizme, da bo to črpanje lahko potekalo na podoben način tudi v prihodnje.

Kar se tiče proračuna in pa same porabe. V Slovenski ljudski stranki ves čas opozarjamo, vemo, da ni enostavno na tekoči porabi zmanjšati stroške, predvsem stroške dela, materialne stroške, vendar pa še vedno delimo mnenje in to, kar pri vsakem takšnem dokumentu opozarjamo, da bi morali odločneje stopiti skupaj in v družbi doseči konsenz, da je treba tudi na teh stroških zmanjšati, bodisi z ukrepi omejevanja zaposlovanja bodisi z ukrepi znižanja teh materialnih stroškov, za katere mislim, da bi se morali zgoditi. Mislim pa, da še nismo posegli po tistem, kar bo v Sloveniji slej kot prej potrebno, in to, kar nas je opozorilo tudi poročilo OECD-ja, da smo na marsikaterem področju v normativih, v standardih prezahtevni in da nimamo usklajeno, kaj se v tej državi ustvarja, kako velik je bruto družbeni prihodek in kakšne normative si v različnih področjih, na področju teh tako imenovanih družbenih dejavnosti zastavljamo. V tem koraku in na tem področju vidim velike rezerve, bo pa treba stopiti na nek način skupaj in se počasi tudi sprijazniti s tem, da bo na kakšnem področju treba kaj postoriti, na primer v vrtcu. Naj bom zelo konkreten, vsi vemo, da vsak oddelek stane po normativih, ki so strogi, približno 200 tisoč evrov. Ko smo šli v devetletko ni bila nobena težava normativ zmanjšati za dva, tri otroke v oddelku, zdaj, ko pa je večja rodnost, ko je pomanjkanje oddelkov, imamo pa velike težave. Vem, da ne bo marsikomu v tej državi všeč to, o čemer govorim, vendar mislim pa, da bo treba slej kot prej iti na to polje in tukaj doseči v družbi tudi ta družbeni dogovor in javno porabo, javna sredstva alocirati temu primerno, kamor sodijo. Mislimo, da je na področju zaposlovanja zahteven korak, korak zmanjševanja, predvsem omejevanja, na drugi strani pa vidimo tudi podatke, ki so predvsem na nekaterih sektorjih na področju javne porabe takšni, da se je več ljudi zaposlovalo in da se ta sektor bohoti, širi. Mislim, da si je družba s temi 35 milijardami bruto družbenega prihodka na tej odhodkovni strani postavila previsoke standarde. Mogoče bomo morali v tem kriznem času poseči po kakšnih začasnih ukrepih. Če bomo v naslednji letih dvignili bruto družbenih prihodek, povečali standard, potem bomo lahko mogoče tudi stopili na standard, ki ga danes imamo uzakonjenega in ga enostavno javne finance ne zmorejo več pokrivati.

Glede na to, da sem začel z mislimi, da govorimo o oddaljenih dogodkih, o dogodkih, okoli katerih ni potrebe, da govorimo o koaliciji, opoziciji, bomo v Slovenski ljudski stranki ta zaključni račun podprli. Upamo, da se bomo čim prej usmerili v sprejemanje ukrepov, takšnih, kakršne bomo sprejemali jutri, kakršne bo še treba v Sloveniji sprejeti, zato da bodo bodoči zaključni računi bolj uravnovešeni, kot so sedanj. Opozarjam pa in na nek način dajem apel vsem, ki smo tu v tem domu, da se enostavno tega zavedamo tudi takrat, ko je treba sprejemati odgovorne odločitve, ki imajo na dolgi rok posledice ravno v takšnih številkah. Zgolj opozarjanje na velik primanjkljaj, na veliko zadolževanje, ko pa je treba poseči po spremembah zakonodaje, ki ljudem niso všečne, ki na drugi strani tudi terjajo določena odrekanja, pa je najlažje stopiti na populistično stran in enostavno govoriti o pravicah. Mislim, da smo v času, ko bo treba tako v Sloveniji kakor tudi v celotni Evropi predvsem govoriti dolžnostih posameznika in pa tudi pravice in dolžnosti uskladiti z javnofinančnimi številkami. Zaključni račun 2009 kaže, da v letu 2009 tega v Sloveniji enostavno nismo zmogli uskladiti. Upam, da bomo to zmogli v prihodnje.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine DeSUS bo predstavil gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav ministru s sodelavci, kakor tudi kmetijskemu ministru!

Prebral bi stališče naše poslanske skupine do zaključnega računa Republike Slovenije za leto 2009.

Pri sprejemu tega predloga akta smo se srečali z zapleteno situacijo. Komisija Državnega zbora za nadzor nad javnimi financami je namreč ocenila, da Predlog zaključnega računa državnega proračuna Republike Slovenije za leto 2009 ni primeren za sprejem. Tako je finančnemu ministru s sprejetim sklepom naložila, naj ga popravi. Naknadne popravke zaključnega računa sicer omogoča pred kratkim prenovljen Zakon o javnih financah, a tistega za predlani menda še ni. Zato smo se znašli v situaciji, ko se ne ve, kako ravnati. Računsko sodišče je zaključnemu računu predlaganega proračuna lani jeseni izreklo negativno mnenje. Zato je Vlada pripravila spremembe Zakona o javnih financah, ki dajejo Državnemu zboru pooblastilo, da v primeru zavrnitve zaključnega računa naloži Vladi pripravo novega predloga ter določi popravke, ki jih mora ta upoštevati. Dejstvo je, da popravkov zaključnega računa proračuna doslej nismo poznali. Prav tako velja ocena, da določba omenjenega zakona ne more veljati za nazaj, zato se v Poslanski skupini DeSUS sprašujemo, kako sploh naprej.

Negativna ocena Računskega sodišča je po razlagi Ministrstva za finance, posledica različnega tolmačenja, zapisovanja poslovnih dogodkov. Medtem ko je Vlada blizu 2 milijardi kupnine odprodaje državnih obveznic iz zakladnih menic, ki jih je za tri leta naložila v poslovne banke, beležila kot depozite, bi jih morala po mnenju Računskega sodišča evidentirati kot kredite. Ob

predstaviti revizijskega poročila so na Računskem sodišču kot glavni razlog za negativno oceno izpostavili prikrito sanacijo bančnega sistema.

Ker v Poslanski skupini DeSUS menimo, da zaključnega računa za leto 2009 ni moč spreminjati, bomo predlog, ki je bil pred nami, tudi podprli. To isto stvar smo naredili nekaj let nazaj, ko v Državnem zboru eden od proračunov tudi ni bil sprejet. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil gospod Silven Majhenič.

SILVEN MAJHENIČ: Spoštovani gospod predsedujoči, spoštovana ministra z ekipama!

Leta 2009 je tudi Slovenijo močno zaznamovala finančna in gospodarska kriza, kar je bil tudi odločilni razlog za sprejetje dveh protikriznih rebalansov k proračunu za leto 2009. Vsaj tako jih je takrat poimenoval predsednik Vlade. Prvi rebalans smo v Državnem zboru sprejemali konec marca 2009, drugi rebalans v juliju 2009. Prvi rebalans je povečal sredstva predvsem Ministrstvu za gospodarstvo, Ministrstvu za visoko šolstvo in znanost in tehnologijo in Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. Ustavitev rasti oziroma padec gospodarske rasti v letu 2009 je imelo za posledice povišanje stopnje brezposelnosti, kar je Vlada želela vložiti s subvencioniranjem skrajšanje delovnega časa. Drugi rebalans proračuna smo v Državnem zboru sprejemali predvsem zaradi izpada napovedanih proračunskih prihodkov, varčevanja na strani materialnih stroškov, zmanjšanje obsega investicij in drugačnih makroekonomskih agregatov. Skratka v letu 2009 smo bili priča znatnemu znižanju javnofinančnih prihodkov in na drugi strani povečanje javne porabe za socialne prejemke in za gospodarsko spodbudo. Računsko sodišče je v revizijskem poročilu ob predlogu zaključnega računa proračuna za leto 2009 tako glede izkazov kot glede pravilnosti izvršitve izreklo negativno mnenje. Računsko sodišče je ob predlogu splošnega dela zaključnega računa izreklo negativno mnenje, ker v bilanci prihodkov in odhodkov med nedavnimi prihodki niso izkazane izplačane dividende Telekomu Slovenije, napačno so prikazana sredstva za vlaganje v telekomunikacijsko omrežje in plačila odškodnin žrtvam vojnega in povojnega nasilja.

Računsko sodišče že nekaj let opozarja na nepravilnosti Vlade in vladnih proračunskih uporabnikov pri oddaji javnih naročil. Tukaj bi bilo treba izpostaviti predvsem naročnike z negativnimi referencami. Nadalje je bilo s strani Računskega sodišča izdano tudi negativno mnenje na izkaze, izpostavljeni sta bili 2 milijardi evrov, ki sta šli v namene prikrite sanacije bančnega sistema z dolgoročno danimi depoziti poslovnim bankam. Po mnenju Računskega sodišča bi morala biti ta sredstva evidentirana na enak način kot posojila, saj se je državni proračun v ta namen zadolžil z izdajo obveznic. Kljub zanikanju predstavnikov Ministrstva za finance, da so v navedenih dejanjih postopali v neskladju z veljavno zakonodajo, se v Poslanski skupini Nacionalne stranke ne moremo znebiti vtisa, da je država reševala neprimerne odločitve bank.

Skrbi nas to, da so to sredstva, ki jih bomo v končni fazi za bančni sektor plačali davkoplačevalci, kot je bila praksa že v preteklosti.

Računsko sodišče praviloma za vsako proračunsko leto ugotavlja, da Vlada in vladni proračunski uporabniki ravnajo v neskladju s predpisi pri zaposlovanju, plačah in drugih osebnih prejemkih, enako velja za leto 2009. Ravno tako je Računsko sodišče med drugim ugotovilo tudi, da se Vlada in vladni proračunski uporabniki obveznosti poravnali v daljših rokih kot so zakonsko predpisani. To je tudi razlog več, da ne moremo verjeti v iskrenost vladnih namer pri sprejemanju vladnih zakonskih predlogov za ureditev problematike plačilne nediscipline, ki jih bomo obravnavali na tej seji.

Ne glede na nepredvidljive čase, so načrtovalci proračuna za leto 2009 uspeli dokaj pravilno načrtovati skupne prihodke. Precejšnja razlika je nastala glede realizacije kapitalskih prihodkov, ki so nižji za 11 milijonov oziroma za 44 % od načrtovanih. Slaba realizacija je izpadla tudi pri črpanju evropskih sredstev le 73 % oziroma nižja za 200 milijonov evrov. Zanimivo, da takšnih odstopanj pri realizaciji proračuna na odhodkovni strani proračuna ni.

V Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke glede na navedeno ne bomo podprli sprejetja zaključnega računa proračuna za leto 2009.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba LDS bo predstavil gospod Anton Anderlič.

ANTON ANDERLIČ: Spoštovani!

Poslanci Liberalne demokracije bomo predlog zaključnega računa za leto 2009 podprli. Gre preprosto za neko dejanje, ki odraža dejansko stanje v letu 2009 v javnih financah Republike Slovenije in gre tudi za eno dokaj široko razpravo ob obravnavi zaključnega računa vključno s tremi sejami ali z eno sejo in dvema nadaljevanjema Komisije za nadzor proračuna in drugih javnih financ, kjer se je pravzaprav bolj poskušalo dopovedati, da vendarle gre za identično situacijo kot leta 2007 in da je Vlada ravnala neodgovorno in podobno. Tukaj je treba ugotoviti, da je kljub mnenju Računskega sodišča, Zakonodajno-pravne službe, in sicer da je nekatere stvari treba spremeniti, vendarle prevladalo in meni se zdi absolutno prav, da Vlada prisluhne in parlament tudi pripombam, sugestijam, ki gredo v smeri izboljšanja sistema, sistema, ki je transparenten, pregleden, ki skrbi za to, da so javne finance pregledne na način, kot je to potrebno. Bistveno je, da je narejen napredek, da za leto 2009 praktično ne moremo stvari popravljati in bi bilo brez smisla, je pa je dober nastavek za naprej. Čeprav je zaključni račun več ali manj tehnična zadeva, kjer naj bi se preverjalo, kako so usklajene posamezne postavke, kako so stvari knjižene, kako so tretirane določene obveznosti in podobne stvari, pa vendarle gre za to, da se tudi o vsebinski stvari tukaj zagotovo mora porabiti nekaj besed. Če je vsem jasno in v času, v katerem živimo, tudi pričakovano, da se bo povečal proračunski primanjkljaj, je vendarle ta v mejah

obvladljivosti. Na drugi strani pa, kar je najbolj bistveno, je v teh letih zdržala socialna država, vsi transferji, vključno s transferji v pokojninsko blagajno, ki so največji po obsegu, so pokrili vse potrebe in vse tisto, kar je tudi zakonodaja prinesla, nekatere pravice, nekatere obveznosti države, ki jih mora izpolniti.

Strinjam se s tistimi, ki pravijo, da bo treba na nekaterih področjih prilagoditi apetite pričakovanja po zagotavljanju nekaterih pravic, pa vendarle je treba to delati selektivno, treba je delati na način, da posameznih skupin ne bi preveč prizadeli. In če je kakšna ocena iz tujine, katero seveda opozicija – govorim o največji opozicijski stranki, da ne bo pomote, bil sem prijetno presenečen nad stališčem Slovenske ljudske stranke, ki se mi zdi zelo racionalno v tem času, v katerem živimo – torej, če ni nobene pozitivne ocene iz tujine, potem je gotovo ta, ko strokovnjaki in tisti, ki spremljajo situacijo v Sloveniji, pravijo, da je bila edina prava politika, da se je vzdržalo socialno stanje na vseh segmentih od brezposelnih do upokojencev, do šolajočih in seveda tudi do javnih uslužbencev in podobno. Nekateri problemi, ki so na videz nerešljivi, se rešujejo z ukrepi v temu obdobju, ko prihajajo v Državni zbor. Jaz verjamem, da tudi nekatere stvari, ki burijo slovensko javnost, ko gre predvsem za vprašanje bank, za vprašanje paradržavnih institucij in podobno, da bomo uspeli zagotoviti takšno stanje, da bo skupaj s proračunom na vseh področjih stanje pregledno, transparentno in gospodarno in da bomo lahko na osnovi tistega, kar smo že sprejeli v Državnemu zboru kot spremembo zakonodaje, za prihodnji zaključni račun lahko rekli, da je tudi usklajeno s pričakovanji Računskega sodišča in seveda vseh tistih, ki se ukvarjajo s temi vprašanji.

Podprli bomo predlog.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi splošna razprava poslank in poslancev o poročilu in predlogu sklepa. Besedo ima Franc Bogovič. Je že porabil čas. Miran Györek? Ne bo razpravljaj. Lojze Posedel? Ne bo razpravljaj. Gvido Kres? Porabil čas. Bogdan Barovič? Ne bo razpravljaj. Franci Kek? Ne bo. Janez Ribič? Porabljen čas. Zmago Jelinčič Plemeniti? Ne bo. Vito Rožej? Ne bo. Jakob Presečnik? Ne. Anton Urh? Ne. Silven Majhenič? Ne. Franc Pukšič? Porabil čas. Alojz Potočnik? Ne. Tadej Slapnik? Ne. Jože Tanko? Ne. Mag. Radovan Žerjav, porabljen čas. Mag. Andrej Vizjak? Ne. Vlada kot predlagateljica? Želi minister besedo?

Minister dr. Franc Križanič, izvolite.

DR. FRANC KRIŽANIČ: Hvala lepa. Spoštovani!

Dolžan sem vam še nekaj kratkih informacij. Ministrstvo za finance je po prejetem mnenju Računskega sodišča ugotovilo, da depoziti pri bankah ne predstavljajo posojil, ker je to vplačilo denarnih sredstev plačnika v korist druge osebe oziroma prejemnika vplačila, ki ga upravljajo na podlagi pogodbe o denarnem depozitu. Enotni zakladniški račun je z namenom oplemenitenja teh sredstev, se pravi neto preliva v proračun sredstva,

naložil v obliko triletnih depozitov v poslovne banke. Glede na dejstvo, da posojilna pogodba ne obstaja, tudi poslovnih dogodkov ni bilo mogoče evidentirati na način, kot je predlagalo Računsko sodišče. V obdobju popolnega kreditnega krča na svetovni ravni je zakladnica, se pravi slovenska država, plasirala ta sredstva v banke glede na njihov delež v posojilni aktivnosti v Sloveniji, tako v tuje banke v tuji kot v domači lasti. Nismo delali nobenih diskriminacij. Javile so se, kakor vemo vse – tu sedi naš šef zakladnice – in vse so dobile ustrezna sredstva. Na ta način smo kompenzirali odliv 3,2 milijarde depozitov iz teh bank, ki so bili prej kratkoročni, takrat so zapadli in banke so morali odplačati, da ne bi prišlo do skrčenja kreditne aktivnosti – ne do propada bank, ampak skrčenja kreditne aktivnosti – in depresije v gospodarstvu, smo izvedli ta ukrep, ki je bil za davkoplačevalce neto priliv. Zato je seveda, ker je ta denar še vedno vezan, neto dolg v državi v resnici precej manjši oziroma za približno 2 milijardi manjši od bruto dolga.

Vlada je po tem mnenju Računskega sodišča v 90 dneh pripravila odzivno poročilo, v katerem je poizkusila v največji možni meri izkazati popravljalne ukrepe in predložiti ustrezna dokazila o izvedenih popravljivih ukrepih za odpravo ugotovljenih nepravilnosti v zaključnem računu proračuna Republike Slovenije za leto 2009. Takrat še nismo smeli za nazaj popravljati, to smo potem začeli zakon pripravljati, da smo to izvedli. Odzivno poročilo je bilo pripravljeno na podlagi prispevkov posameznih ministrstev, to se je godilo lani v začetku jeseni. Zajemalo pa je tudi ukrepe, ki so jih posamezna ministrstva sprejela že v fazi priprave odzivnega poročila in tudi tiste ukrepe, s katerimi bo ugotovljene nepravilnosti mogoče odpraviti v prihodnosti.

Spremembo Zakona o javnih financah ob koncu leta 2010, ki je nastala na podlagi spoznanj ob popravljivih ukrepih, je Vlada v skladu z zahtevami Računskega sodišča in seveda tega visokega zbora omogočila popravek predloga zaključnega računa na podlagi predloga revizorja. Predlog popravka revizorja mora temeljiti na veljavnih predpisih ter vsebovati pravne podlage in navedbo izvornih knjigovodskih listin, ki omogočajo odpravo tistih nepravilnosti, ki jih je Računsko sodišče ugotovilo v predlogu zaključnega računa. V letu 2011 pa kljub spremembi Zakona o javnih financah popravkov predlogov zaključnega računa za leto 2009 ne bo mogoče izvesti, saj je bila interpretacija Zakonodajne-pravne službe Državnega zbora taka, da gre za zgolj delni konstitutivni del izvajanja opravil pri koncipiranju zaključnega računa, ki kot samostojen ne more biti popravljen, zato je treba izvajati popravke v letu, ki sledi tistemu letu, se pravi v letu 2011 bomo lahko izvajali popravke za leto 2010.

S spremembo Zakona o javnih financah se je določila tudi ustrezna pravna podlaga za evidentiranje dolgoročnih depozitov. V skladu s spremembo Zakona o javnih financah se posli upravljanja s prostimi denarnimi sredstvi in posli upravljanja z denarnimi sredstvi ne glede na ročnost evidentirajo le v bilanci stanja. Navedena ureditev je smiselna, saj po svoji vsebini depoziti ne

predstavljajo izdatka, temveč le naložbo v pravno osebo – banko, katere osnovni namen je oplemenjenje sredstev po vnaprej znanih pogojih. Ob upoštevanju gospodarske krize, ki je vplivala na pripravo in izvrševanje državnega proračuna, je rezultat za leto 2009 primanjkljaj, ki je bil realiziran, v za 110 milijonov evrov nižjem obsegu od načrtovanega in bi znašal 4,95 % bruto domačega produkta. Rezultat predstavlja tudi pozitiven neto položaj državnega proračuna zaradi velikih plasmajev v depozite v višini 156 milijonov evrov, kar se je zgodilo prvič po letu 2006 in je tudi daleč največ od vstopa v Evropsko unijo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Končali smo splošno razpravo. Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika še kdo razpravljati. Odpiram čas za prijavo. Prosim, kdor želi, naj se prijavi. Dva prijavljena, vsak ima časa za razpravo pet minut.

Gospa Breda Pečan, izvolite.

BREDA PEČAN: Rada bi samo povedala, ko sem v imenu poslanske skupine razložila stališče do točke, o kateri zdaj govorimo. Nisem govorila o tem, da naj bi bila kriza, recesija, razlog za negativno mnenje Računskega sodišča. Povedala sem, da je imela Vlada Republike Slovenije pri izvrševanju proračuna za leto 2009 velike težave, ravno zaradi tega, ker je nastopila kriza konec leta 2008 in ker v času pred tem prejšnja vlada ob veliki, visoki gospodarski rasti ni izvedla strukturnih reform, ni pospešila konkurenčnosti oziroma spodbujala konkurenčnosti slovenskega gospodarstva, tako da je zanimivo, da je ravno delež visokotehnoloških izdelkov v izvozu izrazito zrasel ravno v času leta 2009 in 2010, zaradi tega, ker so tista podjetja, ki so imela delovno intenzivno in nizko tehnološko proizvodnjo, v bistvu začela radikalno padati v izvozu, medtem ko so visokotehnološke dejavnosti uspevale in je zato delež znotraj izvozne panoge zrasel. Torej, če bi prejšnja vlada pa tudi vlade pred njo bistveno več naredile na področju spodbujanja razvoja visokotehnoloških dejavnosti, industrije in tudi drugih storitvenih dejavnosti, če bi bili pripravljeni in že izvedeni strukturne spremembe, ki jih zdaj izvaja ta vlada, bi zagotovo bil proračunski primanjkljaj in tudi težave pri izvajanju proračuna za leto 2009 mnogo manjše. Nihče pa seveda ne more reči, da je kriza povzročila negativno mnenje oziroma ravnanje pri izvajanju proračuna za 2009, da smo potem dobili negativno mnenje Računskega sodišča. Tisti, ki je tako razumel moje izvajanje stališča poslanske skupine, je ali zaradi slabega poslušanja ali namenoma, zato, da znova izkrivi tisto, kar koalicija počne oziroma največja stranka znotraj nje, pač znova svoje standardne metode komunikacije zlorabil in jih tudi izrazil. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Andrej Vizjak.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Hvala lepa, spoštovani podpredsednik.

Mislil sem, da bom krajši, vendar glede na to zadnjo izrečeno v okviru razprave, mi dovolite najprej, da ne bom ponovil nekaterih dejstev zapuščine prejšnje vlade, ki jo nasledila ta vlada, ne bom govoril o nizki brezposelnosti, visoki gospodarski rasti, v letu 2007 izravnanim proračunu in tako naprej. Podčrtal bom tisto, kar je bilo najbolj izpostavljeno iz tega, češ, da ni bilo storjeno dosti oziroma da je bilo storjeno premalo, pravzaprav je bil očitek, da ni bilo storjeno nič za dvig tehnološkega razvoja slovenskega gospodarstva. Jaz bi vse in tudi vse vas tu v dvorani, ki vas ni prav veliko, in tudi slovensko javnost spomnil, da je prejšnja vlada izpogajala finančno perspektivo, ki jo še zdaj uživamo, torej finančno perspektivo 2007–2013, in da so bili znotraj tega opredeljeni tudi vsi operativni programi in podprogrami te finančne perspektive in da je šel za nadgradnjo in tehnološko prenavo slovenskega gospodarstva bistveno večji delež sredstev in je bil rezerviran skozi operativne programe bistveno večji delež, kot pred tem, prav zaradi zavedanja, da je to pomemben izziv pred gospodarsko, ne samo gospodarsko, celotno vladno politiko. Ta vlada, sedanja vlada izvaja to politiko skozi razdeljevanje teh sredstev. Gospod Golobič ima kar velik proračun, pa tudi Ministrstvo za gospodarstvo, prav zaradi dobro izpogajanih operativnih programov in alokacije sredstev takrat, v času mandatov prejšnje vlade.

Toliko bi rad samo glede tega, koliko se je kdo zavezal in zavedal nadgraditi tehnološki razvoj v tej državi in koliko je temu posvečal pozornosti. To so dejstva, ki jih lahko preberete. In če bi sedanja vlada želela še pojačati to, bi lahko sprožila ob nastopu spremembe operativnih programov, jih priglasila v Bruselj in tudi izvedla. Kolikor vem, se veliko tega ni naredilo, ker je bila obstoječa alokacija zadovoljiva, dobra in nenazadnje tudi omogoča sedanji vladi podporo številnim projektom te tako imenovane razvojno-tehnološke platforme. Torej najprej glede tega. Tudi indeksi konkurenčnosti govorijo svoje in verjetno niso ukrepi prejšnje vlade krivi za padec konkurenčnosti v letu 2010 za 20 mest.

Pravzaprav pa sem želel intervenirati na zaključno besedo ministra o tem, da smo vseskozi na Komisiji za nadzor javnih financ in tudi sicer je čutiti en velik problem, in sicer problem nepriznavanja avtoritete Računskega sodišča oziroma vrhovnega državnega revizorja, ki je kot najvišja revizorska avtoriteta zabeležen in zapisan v ustavi. To je problem. Minister si je spet dovolil polemiko s tem, ali je Računsko sodišče ustrezno evidentiralo oziroma da ni ustrezno ocenilo, da so depoziti v poslovnih bankah morali biti izkazani med izdatki v računu finančnih terjatev in naložb. To je ugotovilo Računsko sodišče in je ključen problem. Minister pravi, da so naknadno ugotovili, da temu ni tako. Veste, ta polemika je včasih malo mučna, zaradi tega, ker Ministrstvo za finance, Vlada in Računsko sodišče niso na istem nivoju. Ker če bi bili na istem nivoju, potem ne rabimo Računskega sodišča. Rabimo ga! Če stališča revizorja revidiranec ne upošteva, ga pač ne upošteva. In se mi zdi, da smo prav zaradi tega tudi sprejeli in spremenili Zakon o javnih financah, da lahko

Državni zbor skupaj z Računskim sodiščem naloži Vladi, da popravi zaključni račun. Le da spet arbitriram, kdo ima prav in nima prav in zato jaz mislim, da bomo naredili veliko, spoštovani minister, če se bomo zavedali različnih hierarhij Vlade kot revidiranca in Računskega sodišča kot revizorja.

PODPREDESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Zaključujem razpravo. O predlogu sklepa bomo v skladu s časovnim potekom seje zбора odločali jutri, 4. marca, v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **29. TOČKO DNEVNEGA REDA – NA RAZPRAVO O ODGOVORU MINISTRA ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO MAG. DEJANA ŽIDANA TER MINISTRA ZA OKOLJE IN PROSTOR DR. ROKA ŽARNIČA NA POSLANSKO VPRAŠANJE LOJZETA POSEDELA V ZVEZI S POVEZAVO KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ.**

Državni zbor je na 24. seji sklenil, da opravi razpravo o odgovoru, ki sta ga minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan ter minister za okolje in prostor dr. Roko Žarnič podala na poslansko vprašanje Lojzeta Posedela v zvezi s pozidavo kmetijskih zemljišč.

Besedo dajem poslancu Lojzetu Posedelu za dopolnilno obrazložitev predloga za razpravo o odgovoru ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter ministra za okolje in prostor.

Gospod Posedel, izvolite.

ALOJZ (LOJZE) POSEDEL: Hvala lepa za besedo gospod podpredsednik. Lep pozdrav kolegicam in kolegom poslancem, obema ministroma!

Sem prepričan, da je majhno število prisotnih v dvorani samo posledica dejstva, da danes v Državnem zboru ni glasovanja in da ta majhna številčnost ne kaže odnosa poslank in poslancev do slovenske kmetijske zemlje.

V trenutkih, ko razpravljamo in ko smo zahtevali to razpravo, smo vsak dan priča alarmantnim podatkom, kaj se dogaja s slovensko kmetijsko zemljo, kako se drastično zmanjšujejo površine, ki so namenjene kmetijski dejavnosti. Različne so ocene, ampak vse se gibajo okoli 16 do 20 % zmanjšanja teh površin v zadnjem letu, da se Slovenija nahaja praktično na samem repu v Evropski skupnosti po površini obdelovalne zemlje na glavo prebivalca, da imamo samo 880 kvadratnih metrov te obdelovalne površine in da je povprečje v Evropski uniji čez 2 tisoč 500 kvadratnih metrov po glavi prebivalca. In v času, ko smo priča velikemu porastu cen kmetijskih pridelkov na svetovnem trgu, ko se pojavljajo že tudi pomanjkanja posameznih pridelkov, se v Sloveniji s kmetijsko zemljo zagotovo ne ravna racionalno, gospodarno. Če podatke pogledamo. Leta 1995 je bilo 150 hektarjev kmetijskih zemljišč spremenjenih v stavbna zemljišča, leta 2003 – tisoč 400 hektarjev, in da je danes potreba, ki so jih najavile občine v svojih prostorskih načrtih, kar za 14 tisoč hektarjev, od tega je 9 tisoč hektarjev najboljših kmetijskih zemljišč. Ker je ob teh podatkih tudi stopnja samooskrbe Slovenije zelo majhna, je treba ob vsakem primeru posega v prostor, ki zahteva velike

kmetijske površine, še posebej tehtno prouči, ali je to res treba in ali je izbrana najboljša varianta. Težko je priti do teh razprav tudi v Državnem zboru, zato se zahvaljujem tistim 31 poslankam in poslancem, ki so na prejšnji seji sprejeli sklep, da danes opravimo to razpravo, da slišimo od obeh ministrov tudi razloge, zakaj tako različno stališče dveh ministrov v eni vladi na primerih ki sta bila tudi v poslanskem vprašanju podrobno izpostavljena in se nanašata na občino Braslovče in na pozidavo zelo kvalitetnih kmetijskih zemljišč za poslovno in stanovanjsko gradnjo, s sprejetjem takšnega prostorskega načrta občine Braslovče, ko je Ministrstvo za kmetijstvo dalo negativno mnenje, Ministrstvo za okolje pa pozitivno. In zdaj imamo zadevo, da dokument velja. Ministrstvo za kmetijstvo nasprotuje, upravna enota veselo izdaja gradbena dovoljenja. Kaj pa bo po osnovni presoji tega občinskega akta, pa ne ve nihče, niti kaj bo z odškodninami niti kaj bo s temi, ki pri tem sodelujejo. Zagotovo pa je eno, da je uničeno kmetijsko zemljišče.

In drugi primer, ki se tudi nanaša na občino Braslovče. V pretežni meri pa je umestitev trase hitre ceste od Šentruperta do Velenja – jug. To je trasa, ki je bila izbrana 2007 leta in potrjena s sklepom Vlade 2008 leta, septembra, da se prične z izdelavo državnega prostorskega načrta in da so različne študije in pa recenzije pokazale, da ta trasa verjetno ni najboljša, ni najbolj optimalna. Opozorila predvsem civilne iniciative Braslovče, ki jo predstavljajo in so v njej združeni kvalitetni, strokovni posamezniki, ki sodelujejo tudi z drugimi institucijami in Vlado, ministrstva in javnosti opozarjajo na neprimerno vrednotenje trase in zahtevajo tudi to revizijo. Toliko v začetku, kasneje pa tudi...

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Sedaj imata pravico do dodatne obrazložitve oba ministra. Jaz bi rad opozoril, da po našem poslovniku skupaj 5 minut, in da naj se pač dogovorita za razporeditev. Da pa se ne bi bali, da ni možno kasneje pojasniti, oba ministra imata kasneje še čas za pojasnitev svojih stališč, eno uro, in se lahko javita takoj, ko bodo poslanske skupine sporočile svoja stališča. Mag. Dejan Židan ali gospod dr. Roko Žarnič?

Mag. Dejan Židan, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Spoštovani poslanke in poslanci!

Verjetno razumete, da je ena pomembnih nalog ministra, ki je odgovoren za prehrano v Sloveniji, da varuje slovenska kmetijska zemljišča. Tako se tudi obnašamo v primeru Braslovč, če poenostavim. Bili ste že obveščeni, da ministrstvo ni dalo soglasja, saj ni bilo predloženo, da se na tej trasi nadomešča zemljišča. Poleg tega nismo dobili analize alternativnih tras, pa še nekatere druge zadeve so, ki niso bile takšne, kot smo mi predlagali, da se uredijo. Po zadnjem odgovoru na poslansko vprašanje je pomembno, da so se dogodile nove zadeve. Prva je ta, da sem se srečal s civilno iniciativo, ki mi je predstavila, da so številke, ki do nas prihajajo iz pristojnega ministrstva drugačne, kot jih imajo sami. Da je med njimi razlika

štirikratnik. Njim je izračunal strokovnjak, da se izgubi s to traso nekaj manj kot 80 hektarjev kmetijskih zemljišč, po navedbah Ministrstva za okolje in prostor se izgubi nekaj manj kot 22 hektarjev. Danes smo dobili še tretje podatke iz Ministrstva za promet, da se izgubi 58 hektarjev. Imamo že tri številke. Razumete, da je naša legitimna zahteva, da se naredi soočenje teh podatkov. Nam je zelo pomembno, da je Ministrstvo za okolje in prostor pristalo, da bo soočenje, na katerem bodo prisotni predstavniki MOP, Ministrstva za promet, Darsa, Ministrstva za kmetijstvo in civilne iniciative Braslovče. In sedaj v tem trenutku se usklajuje termin, ali bo naslednji teden ali pa potem drugi teden. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima minister za okolje in prostor dr. Roko Žarnič.
Izvolite.

DR. ROKO ŽARNIČ: Hvala lepa. Spoštovane poslanke, poslanci!

Sem prišel kar s podatki na mizo. Eno stvar je treba tukaj razčistiti in razložiti, ker očitno nismo primerno tega povedali ali znali povedati oziroma se zavedali, da je treba povedati. Namreč, ko načrtujete neko traso najprej, ko izdelujete variante, študije variant, potegnute črte povprečne širine ceste in za študijo variant dobite približne velikosti rabe zemljišča, primerljive med sabo, ker je na enak način urejeno. Ko se za eno varianto odloči, potem se za to varianto natančno izračuna površine še z vsemi priključki, detajli in je ta količina večja.

Kaj lahko naredimo? Jaz imam tukaj podatke za smer Arja vas in smer Braslovče. In po idejni varianti je za Braslovče angažiranih približno 35 hektarjev zemljišč, od tega 12,5 gozdnatih, najboljšega zemljišča 18,7 in manj kvalitetnega kmetijskega zemljišča 3,72, se pravi približno 35. Za Arjo vas je po enakem računu ta številka 26 ali za 34 % manj. Ko je izbrana varianta potem detajlno naštudirana, in to imamo za to braslovško, ne pa za Arjo vas, je ta količina 77 hektarjev, od tega 49 najboljšega, 8,4 manj kakovostnega zemljišča in 19,45 gozda. Če bi šli še za to varianto računati detajlno za Arjo vas, ampak to ni narejeno, ker ni bila obdelana ta varianta, bi lahko rekli, da bi eno tretjino manj bilo tega, tam nekje okoli 50 hektarjev, 45 tudi za smer Arja vas, tako če grem samo iz razmerij, natančno bi pa pokazal številke. Toliko mogoče za pojasnilo glede števil. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Čestitam ministroma za krasno razporeditev časa in veliko učinkovitost.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov ima gospod Janko Veber.

JANKO VEBER: Hvala za besedo. Lep pozdrav v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov!

Pri razpravi na zastavljeno poslansko vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in ministru za okolje in prostor želimo

poudariti, da je tretja razvojna os, ki je tudi bila razlog za zastavljanje tega vprašanja, izjemno pomembna za razvoj Koroške regije in Savinjske regije. Namreč, Koroška regija dobi s trejo razvojno osjo veliko večjo zmogljivost in zanesljivo cestno povezavo z avtocesto, s tem pa tudi povezavo v smeri Savinjske in Posavske regije ter Osrednjeslovenske regije oziroma v nadaljevanju tudi do sosednje Hrvaške ter ustrezno navezavo bodočega gospodarskega središča na državno in mednarodno cestno omrežje. Tudi za samo Savinjsko regijo pomeni zmogljivejšo povezavo Velenja do avtoceste oziroma do petega prometnega koridorja, s tem, da se obstoječa cestna povezava od Velenja do avtoceste ohrani, kar je glede na napovedane dolgoročne stopnje rasti prometa tudi nujno, predvsem zaradi Potrebno predvsem zaradi obstoječega in prihodnjega gospodarskega razvoja tega območja. Razvojna os ne pomeni samo izgradnje prometnice, zaradi obvladovanja prometa, ampak pomeni tudi velik potencial za nadaljnji gospodarski in družbeni razvoj tega območja. Glede teh dejstev smo v Državnem zboru razpravljali tudi na Odboru za promet in na Odboru za okolje in prostor. V ta namen smo organizirali skupno sejo, ki je potekala 13. januarja 2010, torej v tem mandatu. In če povzamem nekatere pomembne poudarke oziroma sklepe, ki smo jih sprejeli na teh odborih. Odbor za promet in Odbor za okolje in prostor predlagata Vladi, da naloži nosilec prostora, da prednostno obravnavajo umeščanje v prostor tras 3, 3A in 4 razvojne osi. V tem primeru, ko se pogovarjamo o tretji razvojni osi, je bil seveda poudarek teh dveh odborov, da se prednostno umešča v prostor prav tretja razvojna os. Glede na to, da je so potrebna za izgradnjo razvojnih osi oziroma prometnic tudi sredstva, sta odbora pozvala Ministrstvo za okolje in prostor ter Ministrstvo za promet, da postopke priprave in sprejemanja državnih prostorskih načrtov posameznih cestnoprometnih povezav na razvojnih oseh izvedeta v takih časovnih rokih, da bo lahko Republika Slovenija za potrebe gradnje cestnoprometnih povezav črpala s strani Evropske komisije odobrena finančna sredstva skladov Evropske unije, odobrena v skladu z operativnim planom razvoja okoljske in prometne infrastrukture za časovno obdobje 2007–2013. Torej, to je izjemno pomembna časovna dinamika, da lahko v te projekte vključujemo tudi za to namenjena evropska sredstva. Ker gre za investicije, gre s tem posledično tudi za ponovno spodbujanje gospodarske rasti v Republiki Sloveniji. Oba odbora sta seveda ta sklep sprejela ravno zaradi tega, da se ti roki poskušajo v največji meri doseči.

Eden od teh sklepov, ki govori o zelo veliki pomembnosti razvojnih osi, je pa tudi ta, da se pri zagotavljanju nadomestnih kmetijskih zemljišč, ki jih pogojuje Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pri izgubi teh zemljišč zaradi posegov državnega pomena, pretehta in upošteva tudi družbeno sprejemljivost in razvojne učinke na gospodarski in socialni razvoj območij ob cestnoprometnih povezavah, v tem primeru seveda tudi ob izgradnji tretje razvojne osi. Ob vprašanju, ki je bilo zastavljeno v Državnem zboru, je razvidno, da se nekako postavlja vprašanje, da je

nerazumljiva odločitev Vlade, da se ob skrbi za najboljša kmetijska zemljišča odloči za pričetek aktivnosti za izgradnjo priključka na avtocesto Koper–Šentilj, in sicer od Šentruperta do Velenja. Ta trasa, pravijo, je kljub velikemu nasprotovanju civilne iniciative in tudi stroke umeščena po sredini Savinjske doline, mimo naselja Braslovč, in bo s tem uničeno ogromno najboljših kmetijskih zemljišč prve kategorije, na katerih so trajni nasadi hmelja in na katerem je zgrajen tudi namakalni sistem Trnava–Brije. V teh postopkih, ki so bili izvedeni v tem obdobju in so, lahko rečem, tudi sledili sklepom Odbora za okolje in prostor in Odbora za promet, je prišlo do spoznanja, da je gospodarsko najučinkovitejša ravno ta povezava. In če želimo omogočiti, da Ministrstvo za okolje, Ministrstvo za promet in nenazadnje tudi Ministrstvo za kmetijstvo izpolnijo vsa svoja pričakovanja v rokih, ki smo jih zadali, da pride do črpanja sredstev tudi že v tem obdobju od 2007–2013, se je treba resnično poenotiti pri teh variantah in ne iskati v nedogled novih in novih variant. Ugotovljeno je, da je obstoječa cesta od Velenja do avtoceste seveda nujno potrebna prometnica, tako zaradi obstoječega kot tudi prihodnjega razvoja gospodarstva v tej regiji. In nesmotrno bi bilo danes prekinjati odločitev Vlade, ki je prišla do spoznanja, da lahko umesti v prostor traso od Šentruperta do Velenja in tudi do same avtoceste. Seveda se pri tem v Poslanski skupini Socialnih demokratov zavedamo, da je varovanje najboljših kmetijskih zemljišč tudi ena od prioritet te vlade. In zato je v teh postopkih prišlo tudi do optimizacije poteka te trase, in ta optimizacija pomeni, da se v veliki meri upošteva tudi ta nacionalni interes varovanja najboljših kmetijskih zemljišč. Tako da vse aktivnosti, ki so pripeljane do te točke, je treba nadgraditi v tem smislu, da se resnično odpravijo vse dileme, za kakšne površine poseganja oziroma za kakšen obseg izgube kmetijskih zemljišč gre v tem primer. Nedvomno je treba povedati, seveda na enaki ravni stopnje priprave dokumentacije za vse variante, za kakšen poseg na kmetijska zemljišča gre. Iz teh podatkov, ki smo jih dobili na razpolago ob pripravah na današnjo sejo, lahko govorimo o tem, da se je optimizirana varianta odmaknila od kmetijskih zemljišč in da je možno doseči soglasje za umestitev v prostor tudi z Ministrstvom za kmetijstvo. Če pa bo treba izčistiti vprašanje samih površin, pa je po našem mnenju tudi mogoče naročiti dodatno ekspertizo, ki naj odpravi prav vse dileme, tako znotraj civilne iniciative kot tudi same stroke, ki dela na tem projektu.

Poudarjam pa, da si v Poslanski skupini Socialnih demokratov resnično želimo, da postane ta del umeščen v prostor čim prej, da lahko začnemo črpati evropska sredstva, ki jih imamo že odobrena za to investicijo. Hvala.

PODPREDESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC: Spoštovani podpredsednik, oba ministra, kolegi in kolegi!

Poslansko vprašanje spoštovanega kolega Alojza Posedela odpira zanimivo debato ali zanimivo vprašanje. Meni se poraja, ko sem poslušal oba ministra, vprašanje, ali sedita sploh v isti vladi, ko na takšno problematiko tako različno odgovarjata. Ne čudi me zastoj na vseh področjih umeščanja v prostor vseh pomembnih objektov v tej državi in tudi zastoj na sprejemanju občinskih prostorskih načrtov, kjer že več kot dve leti, poudarjamo, ves čas te vlade, pa tudi v prejšnji smo opozarjali na težavo, ki jo imajo vse lokalne skupnosti in vsi urejevalci prostora, predvsem s kmetijskim ministrstvom, z njihovim neodzivanjem in tudi dokaj zastarelimi podatki. Seveda nismo proti temu, kar novi zakon o kmetijskih zemljiščih predvideva, se pravi, da se zaščiti najboljšo obdelovalno zemljo, da se poveča pridelavo in proizvodnjo domače hrane, da se ohrani podeželje in na podeželju življenje in podobno. To so seveda cilji, ki jih tudi mi podpiramo. Vendar so konkretni koraki v zadnjem obdobju prepočasni in povzročajo predvsem v gospodarskem smislu preveliko oviro in prevelike škode.

Kdor se spomni razprav na Odboru za okolje in prostor, praktično od začetka mandata, ko smo v teh razpravah opozarjali na težave umeščanja posameznih tras v prostor, se bo spomnil, da je bila takrat obljuba tudi o tem, da se pripravi nov zakon, ki bo linijske objekte na lažji način umeščal v prostor. Vendar od tega, razen prvega koraka, nismo še nič storili. v tem zakonu naj bi bilo predvideno, kako se postopkovno izognemo takšnim težavam, kot je nastala v tem primeru. Nobena država, vsaj sosednje ne poznajo tako kompliciranih postopkov in tako težkih odločitev, ko je treba umeščati neke koridorje, ki so pomembni za razvoj širšega območja, v prostor. Predvsem pa ne poznajo postopkov, ki na nek način že sprejete odločitve ponovno vračajo na začetek. Želja je bila, da se z novim zakonom o umeščanju linijskih nekako izognemo vendar od tega, kot sem rekel, v praksi bilo nič.

Ta togost sprejemanja, ki se vleče skozi upravne postopke, dejansko v zadnjem obdobju ovira in povzroča težave tudi pri črpanju kohezijskih sredstev, in to ne samo za velike državne projekte, ampak tudi za projekte, ki jih imajo lokalne skupnosti na vseh področjih. In ne vem, kdaj se bosta Ministrstvo za okolje in prostor in Ministrstvo za kmetijstvo streznila in ugotovila, da sta nek vzrok ali pa vir za ovire pri teh postopkih. Govora je o tem, da je treba, ščititi obdelovalno zemljo – se strijam, vendar v nobenih strategijah ni govora o tem, kako pridobiti nazaj zemljo, ki se je v preteklosti zarasla, in jo na nek koristen način uporabiti v smislu kompenzacije za neka zemljišča, ki pa so nujna za razvoj nekega območja. Ko pridemo do kmetijskih zemljišč, ki jih odnašajo reke in vodotoki, tudi noben ne odgovarja za to niti za to, da se manjša površina priobalnih območij. Nasprotno, kadar koli želi lokalna skupnost ali nekdo tretji posegati v ta območja in zaščititi brežine, to ni možno dokler ni odločbe s strani Ministrstva za okolje in prostor oziroma njihove benevolence. Konkretni primeri tudi obstajajo, tudi tožbe so bile sprožene v teh postopkih. Tako da pavšalno govoriti o tem, da je treba zaščititi obdelovalno zemljo, brez da se v

posameznem primeru zelo konkretno najde primerna rešitev, ni dobro, in s tem se lahko na drugem segmentu povzroča velike ovire. Vemo, da so posamezni koridorji, kot so razvojne osi, pomembni za razvoj in da je bila prioriteta, da se umeščajo v prostor, vendar na temu področju, na žalost, nismo še prav daleč prišli. In takšni primeri, ki se pojavijo skozi podobno težavo, kot je v temu primeru, ko navkljub na nek način že sprejeti odločitvi o izvedbi koridorja, ponovno odpiramo vsa vprašanja in povzročamo zelo veliko težavo tudi investitorjem, tudi tistim, ki so zadolženi za črpanje evropskih sredstev, kohezije in podobno. Nenazadnje se tudi ponovno vrtimo tudi pri tem, kdo na ministrstvu je odgovoren za posamezne postopke. Želim, da se skozi ta vprašanja, ki so bila postavljena, pride do boljših rešitev, predvsem pa, da začnejo ministrstva res funkcionirati kot ministrstva ene vlade in sprejemajo odločitve, ki so na nek način v korist vseh.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil gospod Lojze Posedel.

ALOJZ (LOJZE) POSEDEL: Hvala za besedo, še enkrat.

V Poslanski skupini Zares je skrb za kmetijsko zemljo ena od prioritet. Že prej je bilo v uvodu pojasnjeno, zakaj ta skrb ali pa postopki, ki so odločali in peljali v te velike spremembe in zmanjševanje površin kmetijskih zemljišč, namenjenih za pridelavo hrane. Treba je opozoriti, da očitno tukaj nekaj ne velja, ali na nivoju zakonodaje ali samega izvajanja. Zato je v začetku treba tudi izraziti vso pohvalo ministru Židanu za napore, ki jih pri svojem delu kaže, da z opozarjanjem in praktično na vsakem njegovem nastopu slišimo te alarmantne podatke in pa tudi prepričevanje, kako je treba spodbuditi lastno pridelavo hrane, kako je treba zavarovati kmetijska zemljišča. V tej smeri je za in da je v tej smeri tudi za pohvaliti novi predlog Zakona o kmetijskih zemljiščih, ki je po svoje dober, prinaša nekaj dobrega, po drugi strani pa ima slabosti. Prepričan sem, da jih je treba spremeniti in bistvo tega velikega problema, ki ga vidimo, je predvsem promet s kmetijskimi zemljišči. Vemo, da zelo dober namen preko Sklada kmetijskih zemljišč, da se te zadeve urejajo, ni bil realiziran tako, kot je bilo zastavljeno. Vemo, da se je Sklad kmetijskih zemljišč v nekaterih primerih maltene spremenil v trgovca ali mešetarja s stavbnimi zemljišči, ki so bile od občin prenesene na Sklad kmetijskih zemljišč, in da te funkcije varovanja v prometu s kmetijskimi zemljišči, gozdovi, ni opravil. Zato je tudi za opozoriti ministra o tem novem zakonu o kmetijskih zemljiščih tudi na napovedano dajatev za spremembo namembnosti. Ta je po svoje dobra, lahko varuje, vendar po drugi strani lahko tudi spodbudi občine, ki lahko preko tega zaznajo nov vir in bo prav spodbudila občine za čim večje spremembe namembnosti in s tem tudi večjih prihodkov iz naslova tega nadomestila. Tako da bomo pri sprejemanju in pripravi tega zakona o kmetijskih zemljiščih sodelovali aktivno.

V naši poslanski skupini je skrb za razvoj ena od prioritet in se zavedamo, da prometnice, infrastruktura ob razvojnih oseh, ne pomenijo samo pridobitve na infrastrukturi, ampak da gre predvsem za razvojno komponento. Zato smo tudi prepričani, da pri tej varianti, o kateri se pogovarjamo, ravno ta razvojni vidik ni bil upoštevan tako, kot bi moral biti. Nenazadnje izbrana trasa ne sledi ali pa ni podrejena najvišjemu temeljnemu prostorskemu načrtu, se pravi strategiji prostorske ureditve, ki ima enega od aksiomov povezave pomembnih gospodarskih središč. V tem primeru smo se izognili tej nujno potrebni povezavi tretjega mesta v državi, Celja, in pa petega mesta, Velenja, in smo dobili neko povezavo, Šentrupert–Velenje. Zavedamo se dejstva, da nobene infrastrukture ni možno pridobiti brez tega, da izgubimo tudi zemljo, zato je treba zelo jasno povedati, da ta razprava ni odprta zaradi tega, da bi nasprotovali izgradnji trase. Nasprotno. Odprta je zato, da bi se pri ravnanju in pri umeščanju tras ravnalo skrajno racionalno, strokovno, ne pa pod vplivom različnih lobijev ali drugačnih odločitev, do česar je očitno tudi v tem primeru prihajalo. V sami razpravi je že danes zanimivo, da je minister za okolje postregel s številkami, za katere civilna iniciativa, za katero ponovno poudarjam, in je treba poudarjati, da ne nasprotuje trasi, obratno, želi si čim prej izgradnje prometnice, ki bo povezala ta del tretje razvojne osi, vendar že od leta 2007, od aprila meseca, ko je bila narejena prva študija, in potem jeseni, ko je bila narejena druga študija, opozarja in ne zahteva prekinitve postopka, ampak revizijo sklepa o začetku. Ker smo tako tisti, ki pri tem sodelujemo, predvsem pa predstavniki civilne iniciative, za katero ponavljam, da jo predstavljajo strokovni, kvalitetno izobraženi ljudje, in da vedo, kakšne številke govorijo in kaj zasledujejo s svojimi dejanji, da so številke o izgubljenih hektarjih kmetijskih zemljišč še pred enim tednom označevali prav iz Ministrstva za okolje. V Večeru je bil objavljen članek predstavnice za stike z javnostmi, ki je v kontekstu, da so v Braslovčah naplahtali kmetijskega ministra in pa predsednika Računskega sodišča z številkami, ki ne držijo. Danes sem z velikim veseljem slišal, da je celo minister dr. Roko Žarnić govoril o 77 hektarjih. Ampak ponavljamo, da v teh debatah ne gre konkretno za eno ali drugo številko, ampak gre za način, ki je očitno trenutno v Sloveniji slab. To je to, na kar je bilo tudi opozorjeno, se pravi, dva ministrstva, ki morata skupaj skrbeti za ohranjanje slovenske zemlje, očitno ne delujeta usklajeno. Razlogi bodo verjetno poiskani s strani ministrov samih. Ampak vendar, zelo lep stavek z žalostno vsebino, da uradniki uradujejo, kmetijska zemlja pa izginja pod asfaltom in betonom, je poučen primer, kako je ravno v tej občini Braslovče prišlo do izgube velike površine kmetijskih zemljišč. Mnenje Ministrstva za kmetijstvo je na željo občine Braslovče, da spremeni namembnost kmetijskih zemljišč v stavbna, odgovorilo negativno in zahtevala, da ostanejo v kmetijski rabi. Predlog prostorskega načrta oziroma takrat reda, 2007, pa je bil na Ministrstvu za okolje potrjen s pripombo, da se je treba glede zemljišč uskladiti z Ministrstvom za kmetijstvo. Ker se to pač ni naredilo, akt je bil objavljen v Uradnem listu in

pravno formalno velja. Na opozorilo Ministrstva za okolje v letu 2009, da se na tem področju kvalitetnih prvovrstnih kmetijskih zemljišč že porajajo novi objekti, se je pričela mučna pot predstavnikov civilne iniciative, ki so na to opozarjali, kako so vsi naredili na vseh ministrstvih vse, kar je treba, pa vendar še danes tudi po zadnjih volitvah novi župan Braslovč ne ve, kako ukrepati, glede na to, da ima dokument prostorskega občinskega načrta, ki velja. Upravna enota izdaja dovoljenja, Ministrstvo za kmetijstvo se pa s tem ne strinja. Tudi v prvem odgovoru je minister za okolje napovedal ustavno presojo. V zadnjem odgovoru tudi najavil, da se bo to zgodilo, pa vendar se ni. Zato smo v Poslanski skupini Zares prepričani, da je ta razprava pomembna in da je vprašanje, koliko je v Sloveniji takšnih primerov. Zelo žalostno in skoraj nerazumljivo je, da teh podatkov, koliko je v zadnjih letih dejansko konkretno bilo pozidanih zemljišč, ni mogoče prejeti na Ministrstvu za kmetijstvo niti na Ministrstvu za okolje, ravno s tega vidika, da je zakonodaja, da so postopki sprejemanja prostorskih načrtov izredno zapleteni, in da prave slike ni. Vemo, da se je tudi rok za izdelavo občinskih prostorskih načrtov že dvakrat podaljšal in da je zelo malo občin, mislim da 15 ali 26, ki imajo na novo sprejete občinske prostorske načrte, vse ostalo pa je podvrženo usklajevanju, pregovarjanju in pa želji enih, da bi bilo čim več novih zemljišč bilo na voljo, in drugih, predvsem Ministrstva za kmetijstvo, da bi čim več teh zemljišč ostalo namenjenih primarni proizvodnji.

V Poslanski skupini Zares zatorej ne razumemo, da je možno, da v državi prihaja do takšnega nerazumevanja in neposlušanja ali pa nesprejemanja pobud strokovne civilne iniciative, ki z argumenti, nenazadnje tudi z analizami Kmetijskega inštituta Slovenije in drugimi strokovnjaki, recenzenti, dokazuje že praktično tri leta, da sklep ni bil pravilen, da je bilo vrednotenje, ki je bilo opravljeno naknadno, opravljeno verjetno strokovno nekorektno, da je na ta način bila povozena stroka, da je prvo študijo OMEGA consult podpisalo 12 strokovnjakov, od tega trije doktorji, ostalo diplomirani, izobraženi ljudje, strokovnjaki, in da je potem študijo, ki je povozila to osnovno študijo, opravilo podjetje, kjer sta bila dva diplomirana inženirja, z zelo tesnim rezultatom 114 : 112 ob tem, da so bili izbrani ponderji, kriteriji, zelo nestrokovno izbrani in da to izhaja iz vseh gradiv, ki so bila posredovana tudi Ministrstvu za okolje, Ministrstvu za kmetijstvo, Ministrstvu za promet, predsedniku Vlade in da se praktično pod tremi ministri za okolje ni spremenilo nič, dva predsednika Vlade in seveda tudi dva oziroma trije ministri za prehrano. Zato smatramo, da je ta razprava potrebna. Potem v nadaljevanju še konkretno o samem primeru, sicer pa je skrb za zemljišče in pa za razvoj pomembna komponenta, vendar ne na razspniški, nestrokovnopotrošniški način porabe naše slovenske kmetijske zemlje, zato da se lahko tudi uveljavljajo interesi, ki nimajo nič skupnega z razvojem, ampak gre lahko tudi za čisto oseben primat nekoga, mesta nad mestom, pokrajine nad pokrajino ali pa enega področja nad drugim. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Franc Bogovič. Prosim.

FRANC BOGOVIČ: Lep dober večer, spoštovani podpredsednik, spoštovana ministra s sodelavci, spoštovane kolegice in kolegi!

Zanimiva tema je tema, s katero se soočamo pri tej točki. V bistvu lahko rečemo, da se na nek način tukaj srečujejo različna področja. Prvo, o katerem je veliko govora, je zagotovo varovanje kmetijskih zemljišč. Drugo zelo pomembno je, kako umestiti v prostor, ki je občutljiv, z vidika kmetijskih zemljišč zahteven infrastrukturen objekt, kot je trtja razvojna os, v ozadju vsega tega pa je mogoče čutiti tudi potrebo po nekem smotrnem iskanju optimalnih tras, ki so trase, kot jim rečemo, ne zgolj trase neke ceste, ampak gre za razvojne osi. Ta tretja razvojna os, ki od seveda proti jugu prečka Slovenijo, ima zametek na drugi strani meje v Celovcu, pa preko Koroške, Savinjske, celjskega, zasavsko-posavskega območja, dolenskega, preko Bele krajine vse do Reke, kjer se ta koridor pravzaprav konča.

Glede kmetijskih zemljišč. Resnično sem tudi sam kot agronom vesel, da se je v zadnjem času tako, kakor se je v Sloveniji veliko naredilo na tem, da se Slovenke in Slovenci vedno bolj zavedajo, zavedamo potrebe po proizvodnji hrane in samooskrbi, da se naši potrošniki zavedajo kvalitete naše slovenske hrane, da je prav tako večja stopnja zavedanja, da enostavno te hrane ne bomo mogli pridelati, če nam bo zmanjkalo kmetijskih zemljišč. V preteklosti, v zadnjih 20 letih, zaznamovanih s hitrim razvojem Republike Slovenije, z izgradnjo marsikaterih prepotrebne infrastrukture, tako prometne, gospodarske in tudi siceršnje, je resnici na ljubo v Sloveniji prišlo do upadanja kvalitetnih, največkrat najkvalitetnejših kmetijskih zemljišč. Tudi sam, kakor je bilo že danes tukaj rečeno s strani poslanskih kolegov, pozdravljam, da se v Državnem zboru na naslednji seji že pojavlja zakon o kmetijskih zemljiščih, kjer bomo na eni strani dorekli ostrejšo politiko do rabe teh zemljišč, dorekli, kaj je tudi na področju kmetijskih zemljišč svetega, se pravi, česa se ne smemo dotakniti, in kaj je tisto, česar se pogojno lahko dotikamo, kar lahko spreminjamo in je potrebno, da se uporabi kmetijsko zemljišče, plačati določeno nadomestilo, ki ne bo nadomestilo za delovanje lokalnih skupnosti, ampak mora biti to nadomestilo, s katerim se bodo upravljali ukrepi na področju aktivne kmetijske politike z vidika odpravljanja zaraščenih področij, ki so v preteklosti v veliki meri krive za to, da je v Sloveniji manj kmetijskih zemljišč, na drugi strani pa tudi za aktivno kmetijsko politiko na področju agromelioracij, se pravi ukrepov kmetijske politike, kot so komasacije, namakanje, krčenje zarasti, agromelioracija in podobno. Sam podpiram ta princip. Podpiram tudi princip, da se z rastjo kvalitete kmetijske zemlje dviga tudi ta sprememba namembnosti. Moram reči, da je na nek način zelo zanimivo ali pomenljivo, da se po skoraj 10 letih vračamo na rešitev, ki je v Sloveniji že veljala in jo je takratni minister za okolje in prostor, pa mislim, da takrat tudi Energetika še zraven, gospod Kopač

ukinil v času, ko so se v Sloveniji na veliko gradile avtoceste in ko so nekatera območja že prav dobila, takrat je bil to občinski vir, te spremembe namembnosti, v nekaterih pa so se celo zgodile krivice, da se je kasneje zgradila avtocesta, pa še nadomestila tiste lokalne skupnosti niso prejele. V tem primeru gre zdaj za spremembo namembnosti, ki je bila namenjena izključno kmetijskim operacijam, in mislim, da je ta intenca zakona pravilna, kakor tudi za aktivnejšo politiko Sklada kmetijskih zemljišč, ki mora tudi na področju ravnanja s kmetijskimi zemljišči in pa tudi s prometom igrati večjo vlogo. Poleg tega je del sredstev v tem zakonu namenjen tudi prometu s kmetijskimi zemljišči.

Druga pomembna zadeva – gre za to razvojno os, ki sega v območje Slovenije. Zagotovo je potrebno, da se infrastruktura tudi ta prometna in pa tudi siceršnja gospodarska ob takšnih koridorjih izgradi, kajti sam sem trdno prepričan, da je največji prispevek za razvoj, če hočete posavskega okolja, iz katerega prihajam, predvsem za občine Krško in Brežice, bila izgradnja avtoceste. Mislim, da velja podobno tudi za področje Prekmurja. Noben zakon ne bo Prekmurcem toliko pomagal, kot je pomagala izgradnja avtoceste in pa zmanjšanje te bližine, predvsem pa večja atraktivnost okolja za bivanje v njem in pa konec koncev tudi ustvarjanje pogojev za delo. V tem delu mislim, da v Sloveniji delamo kar nekaj napak, da prepočasi umeščamo to os, da smo se, kolikor veste, pri spremembi operativnih programov že celo odrekli 60 milijonov evrov iz področja kohezije, ki je bilo namenjeno ravno tretji razvojni osi, zato ker se je na Vladi ugotovilo, to je slabo leto nazaj ali pa pol leta, da so očitno papirji v takšnem zaostanku, da še ni moč umestiti te razvojne osi. V tem delu mislim, da smo priča primeru, kjer bi bilo po mojem treba s pomočjo teh študij, ki so bile izdelane, mislim pa, da vsi, ki smo v tej dvorani, smo imeli priliko videti že marsikatero študijo in če si malce bolj v neki stvari, če se daš podučiti še od koga, ki ima določena znanja, žal prideš velikokrat do spoznanja, da je velikokrat za avtorjem kakšne študije tudi kakšen interes. Ne poznam konkretnih, sploh ne govorim o teh primerih, vendar pa mislim, da je treba z eno določeno mero kritičnosti pogledati tudi na vse te študije in na koncu resnično ugotoviti, kaj je tista optimalna varianta. V primeru tretje razvojne osi, mislim, da gre resnično za to povezavo in da so tudi neki takšni večji odkloni, kot je tu odklon od mesta Celja. Pa če se oddaljim od tega primera, za katerega rečem, da ga toliko ne poznam, bom povedal na primeru sebi bližjega okolja, v Zasavju, Posavju, kajti od Celja gre naprej cesta, ta tretja os, proti Laškemu, proti Zidanemu mostu in naprej proti Novem mestu. Tudi v tem primeru je neka zadnja varianta, ki je zopet spremenjena od prejšnjih, dokaj čudna, kajti gre na povsem novo traso. V velikem delu gre na traso s številnimi tuneli in sam imam občutek, kot da nekdo je na ta srednji del, se pravi od Celja do Novega mesta želel tudi s predlogom trase, ki je praktično neumestljiva, ki je draga, s katero se konec koncev ne strinjajo okolja kot je Sevnica, ki je povsem odmaknjena od tega okolja, da se želi celo ta srednji del v nekem trenutku tudi spustiti, da se bo potem v tem okolju kasneje

umeščalo. Sam sem že večkrat o tem govoril in tudi sevniški kolega župan gospod Ocvirk je dal na področju tretje razvojne osi, mislim da, pametno idejo, da moramo mi določiti predvsem osrednji koridor in od tam naprej mogoče tudi po segmentih kakšne zadeve umeščati. Prepričan sem, da sta Koroška in Bela krajina tu najbolj izpostavljeni in da sta upravičeni, čim prej, do neke pametne, dobre povezave, najprej cestne in temu sledi tudi vsa ostala. In kot sem že dejal, to bo največji prispevek.

Sam ocenjujem, da se v tem primeru zelo dobro vidi manko pokrajn v Sloveniji ali kakršnekoli ureditve, ki bi umeščanje tako velikega posega v prostor spravila na neko vmesno raven med zdaj velikokrat zelo razdrobljenimi občinami, parcialnimi interesi posameznih občin in na drugi strani Ministrstvom za okolje in prostor. Sam bi, kot sem že dejal, razdelil to traso na tri odseke, enega od avtoceste Ljubljana–Maribor, se pravi severno, drugega med obema avtocestama, se pravi med Savinjsko in Dolenjsko in tretji krak od Novega mesta skozi Belo krajino do meje. Kdor bi uspel v tem regionalnem okolju najprej umestiti traso, tisti bi bil za moje pojme tudi upravičen najprej do teh sredstev. Tu pa se velikokrat pojavlja ta problem, da se pojavijo različni interesi, da se v regijah očitno ne zna dogovoriti za optimalne variante, in da se velikokrat še s kakšnimi špekulantskimi interesi v ozadju tudi začini težavnost teh umeščanj.

Sam mislim, da je prav, da je ta debata v Državnem zboru, da se o tem spregovori, predvsem pa vidim, da je to eno zelo operativno delo, delo v katerega je vključenih več ministrstev. Tu imamo danes dva ministra, se pravi ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in ministra za okolje in prostor. Zagotovo je tu ključni minister za promet in tudi Ministrstvo za gospodarstvo, kajti tudi ono je poklicano, da v tem primeru pove, če se umeščajo tako zahtevni infrastrukturni objekti, kje se tudi z gospodarskega vidika dobijo največji efekti. Po drugi strani pa sem trdno prepričan, da smo se iz umeščanja dosedanjih tras že toliko naučili, da če bo treba kakšen evro ali tudi milijon, kar bo zagotovo v tako velikem odseku, več dati za to, da se bomo najboljšim kmetijskim zemljiščem izognili, da je to vredno narediti in na ta način ohraniti to, česar ne moremo več nazaj spreminjati, se pravi najboljša kmetijska zemljišča. In skozi ta občutljivi prostor Savinjske doline, kjer so bogata hmeljna polja in tudi sicer zemljišča, ki jih je vedno manj – eno avtocesto smo v ta prostor že umestili, zdaj se umešča drug koridor –, da je tu treba biti resnično zelo pozoren. Mislim, da je prava pot, ki sta jo ubrala ministra, da se usedejo vsi skupaj in da na osnovi jasnih analiz in efektov, ki jih na koncu strokovni ljudje pripravijo, tudi odločijo za optimalno variantno. Kot sem že dejal, vredno je dati tudi kakšen evro več za to, da se kmetijska zemljišča zaščitijo, nov zajem denarja za te ukrepe na področju boljše rabe kmetijskih zemljišč, boljšega izkoriščanja, izboljšanja pogojev obdelave in tudi večjih pridelkov pa sam vidim, kot sem že dejal, v sprejeti in nazaj uveljavljeni spremembi namembnosti kmetijskih zemljišč, ki bo prišla v proceduro v okviru zakona o kmetijskih zemljiščih.

Pri tej točki običajno ne sklepamo, kajti gre za razpravo o poslanskem vprašanju, zato z moje

strani še enkrat apel vsem odgovornim na ministrskih nivojih in tudi v regionalnem okolju, da sedete skupaj in s tenkočutnostjo in pozornostjo do rabe kmetijskih zemljišč čim prej umestite optimalno traso. Na takšen način boste za svoje okolje največ naredili. Hvala.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine DeSUS bo predstavil gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Obema ministroma lep pozdrav, kakor tudi sodelavcem. Kolegice in kolegi!

Pozidava kmetijskih zemljišč oziroma sprememba njihove namembnosti je eden največjih problemov slovenskega kmetijstva, predvsem zaradi množičnosti pojava. Zato v naši poslanski skupini pozdravljamo razpravo na to temo, saj je po naši oceni bistvena za prihodnost slovenskega kmetijstva. Upamo le, da ne bo ostalo samo pri razpravi in praznih besedah, temveč da si bomo vsi skupaj resnično prizadevali, da se omeji pozidava predvsem na najboljših kmetijskih zemljiščih, ki pri nas dnevno izginjajo. Po oceni naše poslanske skupine gre predlog nove Zakona o kmetijskih zemljiščih v pravi smeri, saj je njegov namen zaščititi najboljšo obdelovalno zemljo, povečati predelavo in proizvodnjo domače hrane in ohraniti podeželje pri življenju. Žal pa se dogaja, da v praksi naletimo na različne poglede dveh ministrov, ki bi morala skrbeti za zaščito najboljših kmetijskih zemljišč. Ministrstvo za kmetijstvo tako opaža, da se najboljše kmetijske površine hitro zmanjšujejo, govorimo o površinah, ki so zaskrbljujoče, ter obenem opozarjajo, da smo med letom 2002 in 2007 izgubile oziroma pozidali sedem hektarjev kmetijskih zemljišč na en dan. Na drugi strani pa na Ministrstvu za okolje in prostor ugotavljajo, da je gradnja na kmetijskih zemljiščih dovolj omejena, da je skoraj ni oziroma ni dovoljena, kadar je na voljo še dovolj drugih slabše izrabljenih površin ali degradiranih območij, kamor se usmerja nova poselitev. Obenem pa na Ministrstvu za okolje in prostor vseeno priznavajo, da se velik del kmetijskih zemljišč spremeni za potrebe gradnje infrastrukturnih koridorjev, predvsem avtocestnih povezav, kot je načrtovano tudi v primeru izgradnje priključka avtoceste A1 od Šentruperta do Velenja, ki je tudi povod za današnjo razpravo. Res je, da se avtoceste gradijo na zemljiščih, ampak če gledamo konkretni primer v Pomurju, skorajda ni možno drugje izpeljati kot pa po najboljših kmetijskih zemljiščih. Nekje v slovenskem prostoru pa se seveda to da še kako drugače uredit. Na MOP pravijo, da se razmeroma majhen delež kmetijskih zemljišč nameni za klasično gradnjo, torej širjenje naselij, saj ima pred gradnjo prednost prenova. Obenem opozarjajo, da je razširjena gradnja tista, ki je v preteklosti močno načela odprti kmetijski prostor, posebno v neposrednih zaledjih večjih urbanih središč. Seveda pa na kmetijskem ministrstvu v obstoječem stanjem niso tako zadovoljni kot na okoljskem. Po sprejetem zakonu o prostorskem načrtovanju so nekatere občine že pristopile k pripravi novih prostorskih dokumentov. Iz podatkov je moč ugotoviti, da je 117 občin

predlagalo spremembo namenske rabe na približno 13 tisoč 700 hektarjih vseh kmetijskih površin. Od tega je za spremembo predlaganih približno 8 tisoč 115 hektarjev najboljših zemljišč, torej več kot polovica. Prav zato je po oceni naše poslanske skupine treba prisluhniti namenu kmetijskega ministrstva, ki želi z novelo Zakona o kmetijskih zemljiščih zaščititi predvsem potencial kmetijskih zemljišč in povečati prehransko varnost ter omogočiti trajnostni razvoj našega podeželja. Spremembe obstoječega zakona naj bi pripomogle k usmerjanju gradnje na območja nekmetijskih zemljišč, obstoječih stavbnih zemljišč, predvsem na degradirana območja. Prav tako pa želi Ministrstvo za kmetijstvo z novelo zakona spodbuditi lastnike sedaj neobdelanih kmetijskih zemljišč k večji dejavnosti.

V poslanski skupini želimo opozoriti, da je treba širitve na kmetijska zemljišča, predvsem najboljše zemljišča, načrtovati v skladu z realnimi razvojnimi potrebami, če se takim širitvam res ne da izogniti. Mi ocenjujemo, da je za zaščito najboljših kmetijskih zemljišč oziroma kmetijskih zemljišč na sploh, nujno potrebno, da začneta okoljsko in kmetijstvo ministrstvo končno medsebojno sodelovati in skupaj prevzemati odgovornost za zaščito naših kmetijskih zemljišč, kajti v nasprotnem primeru bomo izgubili našo zlata vredno krajino in si onemogočili razvoj slovenskega kmetijstva, vse možnosti za samooskrbo in zagotavljanje zdrave varne hrane, o kateri v slovenskem prostoru v zadnjem času, na čelu z ministrom, še kako radi govorimo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

V imenu Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo stališče predstavil gospod Miran Györek.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi, spoštovana ministra!

Glede predmetne obravnave zadeve naj uvodoma opomnim, da je prav škoda, da bi za tako pomembno, kompleksno, za slovenski prostor univerzalno in problematično vprašanje, to je pozidava kmetijskih zemljišč, ali bolje rečeno vprašanje uporabe namenskosti racionalnega izkoriščanja in dejanske koristnosti takšnih ali drugačnih vrst kmetijskih zemljišč, obravnavali in sprejemali kakršnakoli načela ali konkretna stališča na enem samem odprtem problematičnem primeru, to je načrtovanem priključku ceste Šentrupert–Velenje na avtocesto 1. Kajti, kot rečeno, je pozidava zemljišč, pa ne samo za cestne ali železniške trase, vsesplošno odprt slovenski problem. Trasa tukaj ali trasa tam, v vsakem primeru bo treba vzeti v zakup izgubo določenih površin kmetijskih ali gozdnih zemljišč. Torej kaj storiti? Odgovor je samo en. Poiskati najracionalnejšo, za vse prizadete najbolj sprejemljivo varianto oziroma rešitev. Za to je pa potrebno izdelati ustrezno analizo, študijo in na osnovi rezultatov le te sprejeti odločitev s strani za to pristojnih in kvalificiranih organov, vsekakor v prvi vrsti kmetijskega, okoljskega in prometnega ministrstva. In žal prav tukaj nastopijo največje

težave. Ministri v tej zasebni in v takšni, z vsemi možnimi osebnimi in političnimi interesi obremenjeni klimi, tega vprašanja enostavno niso zmožni niti sposobni racionalno rešiti. Vprašanje kmetijskih zemljišč in gozdov postaja namreč skorajda nerešljiv problem, ki ga ustvarjajo predvsem ekonomsko-kapitalski interesi, katerim naši ministri zelo voljno in zase koristno podlegajo, marsikje popolnoma nesprejemljivi, ne malokrat nacionalno škodljivi politični interesi, kar pa izgleda po pomembnosti čisto na koncu, je pa pomanjkanje posvečanja pozornosti temu, da je ta problem neposredno povezan z varstvom okolja, smotrnim urejanjem prostora in posledično z vsestransko dobrobitnostjo za boljše življenje Slovenki in Slovencev. Kot sem rekel, univerzalni slovenski problem. Pri kolegu Posedelu je problem predmetna zadeva. Kolega Majhenič ne more spati zaradi Miklavške šume, v Slovenski nacionalni stranki v celoti ne moremo razumeti dejstva, da neodvisna, suverena Slovenija, članica EU in Nata, njena vlada pa dovoljuje okupacijo in tudi pozidavo do osamosvojitve svobodnih v Sloveniji lastnih kmetijskih zemljišč in gozdov s strani hrvaške države. Kot kaže, to pri tej vladi ne predstavlja prav velikega problema. Nastane pa kar hitro velik problem, če bo šla trasa kakšne ceste sto metrov levo ali desno, predvsem pa kdo bo zaslužil mastne denarce, kdo je v naprej nakupil kmetijska zemljišča za drobiž, kdo je zadostno politično zlobiral, dovolj podkupil kakšnega župana, ministra ali pristojne uradnike, potem pa še problem delitve dobička seveda. Primerov je v Sloveniji kolikor hočete, da sploh ne govorim o Murski Soboti, ki služi skorajda kot vzorec in učbenik v te namene. In če mi dovoli kolega Lojze, bi s preskokom v moje Pomurje problem prikazal širše slovensko. Tudi v moji regiji, ki je tipično kmetijskozemljiščna regija, je zato logično takšnih, prej naštetih interesov in koriti največ. To, da oba za to področje najbolj odgovorna ministra, torej kmetijski in okoljski, zadeve ne obvladata, je jasno že vsakemu Pomurcu. No, če sem odkrit, kmetijski jo še kako dobro obvlada, vendar kot vse kaže ne za nacionalne interese, temveč prej za kapitalske interese svojih prijateljev monopolistov, nenazadnje njegovih delodajalcev. Vse skupaj pa prezentira in zamegljuje s floskulami o smotrni trajnostni zaščiti kmetijskih zemljišč, o urejanju sistema prehranske verige, o njegovih viziji zagotavljanja prehranske samooskrbe, o pravi politiki cen, o svetli bodočnosti pomurskih kmetovalcev in tako naprej in tako naprej. Tipičen primer je izkoriščanje tistih nekaj sto hektarjev zemlje za bioplinarne. Torej za namene izkoriščanja obnovljivih virov energije, torej tudi za tovrstno energetsko neodvisnost in nenazadnje tudi za izpolnjevanje slovenskih zavez do evropskih direktiv na tem področju. In kar je za nas Pomurce najpomembnejše – vsaj na teh projektih smo videli in upali na izboljšanje vsaj do neke mere katastrofalne gospodarske, finančne, socialne situacije v Pomurju. Potem pa pride minister Dejan Židan, kot bi temu žargonsko rekli pri ajncu, kralj na asa. Zdaj bo počasi leto dni njegovega ministrovanja in bi ga kar povprašal in pokomentiral nekaj dejstev. Zakaj je v lanskem letu ugasnilo tisoč 300 govedorejskih kmetij? Zakaj je ugasnilo v letu

2010 4 tisoč prašičerejskih kmetij? Zakaj je bilo lansko leto 8 tisoč 500 hektarjev manj posejanih žit? Zakaj je 21 tisoč 600 hektarjev kmetijskih površin v zaraščanju? Zakaj tisoče hektarjev slovenskih zemljišč okupira hrvaška država in tako naprej? Je morda vzrok in odgovor tistih nekaj bioplinaren v Pomurju? Vsi v Pomurju vemo, da je gospod Židan odvetnik predelovalne industrije in Polaniča Panvita, ki pokriva oba sektorja in vertikalno izkorišča kmete, ki raje končajo kmetovanje in zapirajo kmetije. Žalostno dejstvo. Govori se, da se hrana draži zaradi bioplina in da se kuri koruza. Vemo pa, da je bilo koruze posejane manj kot prej, torej ta logika ne vzdrži. Kako lahko 1 % površin vpliva na dvig cen za 20 % končnega izdelka? V povprečju so kmetje v Pomurju Panviti pšenico prodali po 120 evrov, kruh pa se prodaja, kot da bi bila pšenica stala 600 evrov. Minister je izrazil v medijih, da so dali le signal, da se naj področje bioplin uredi. Kakšen signal je to, da izsilite na Ministrstvu za gospodarstvo škodljivo uredbo 94/2010, s tem spravite v neroden položaj investitorje, ki so 10 mesecev gradili, daste signal Evropski uniji, da smo nepravna država, na pleča investitorjev in davkoplačevalcev povzročite možnost, da bo država plačala škodo kazni. Kakšen signal je le to? S tem ste zadovoljili le Panviti in Perutnino Ptuj, kmete pa dali na kolena in tudi vse prihodnje investitorje. Govorite, da se vpliva na prehrano. Kaj ljudje jemo? Silažo, ki je za krave? To se namreč uporablja kot biomasa za bioplin. Govorite, kako boste z omejitvijo bioplinarn uredili samooskrbo in da kmet ne bo prideloval za bioplin. Izsiljujete, da bo moral še naprej biti hlapec Panvite in Perutnine. Kako boste, ker imamo v EU odprto trgovino namreč, preperečili, da bi kmetje silažo pridelovali za sosednjo Avstrijo, kamor že zdaj prodajajo številni kmetje, in v Italijo? Boste torej ustavili odprto trgovino v Evropski uniji in kmetom preperečili kam naj prodaja svoje pridelke? Tega ne boste mogli narediti nikoli, prav nikoli. Še posebej ne, ker ste minister za določen čas. Torej bo kmet raje kot domačim bioplinarjem, prodajal v Avstrijo. Mi bomo nehali graditi bioplinarne zaradi vas, gospod Židan, in tako bomo ostali še brez energije, ki jo cel svet strateško prideluje na vse možne načine, saj sledijo gromozanske podražitve energije. Torej naj bi bilo smiselno že zdaj, sedaj vemo, da kmet lahko proda svoj izdelek komurkoli izven Slovenije, da potemtakem raje poskrbimo, da proda v Sloveniji in še posledično pridelamo zeleno energijo iz biomase, kot pa da proda v tujino in smo brez energije. Ker pa svoj ugled gradite na nevednosti in zavajanju kmetov, vas pa javno vprašam: "Kako boste povečali samooskrbo z vašim javnim zavajanjem in kako boste omogočili, da bo kmet lahko preživel s takšno oceno, da bo lahko na primer svoj krompir prodajal v Lidlu ali v Hoferju?" Nikoli ne bo mogel. Saj bodo takšne verige kupovale vedno ceneje, kot lahko naš domači kmet pridelal. Sramota je, da se cela Evropska unija obrača k bioplinu, kot najbolj strateškemu viru zelene energije, saj povečuje samooskrbo. Ste dobro slišali, samooskrbo s hrano povečuje. Povečuje energijo in oživlja kmetijstvo. Plinarji imajo polne hleve govedi, da ne naštevam še naprej. Namen, gospod minister Židan, je jasen kot beli dan, tistim, ki poznamo zadeve.

Treba je ustanoviti preiskovalno komisijo, prej ali slej, kjer se bo to vse ugotovilo in razkrila dejanska ozadja takšnega početja. In da še rečemo kakšno tudi o tem, v tem špilu sodelujoči, sicer bolje rečeno pasivno delujoči osebi, to je okoljskemu ministru. To, kar se dogaja v moji regiji, konkretno v okolici Murske Sobotne, v zvezi s pozidavo kmetijskih zemljišč, je že prava katastrofa, da ne rečem korupcija in klientelizem. Da ne govorim o lokalni odgovornosti lokalne skupnosti. Da ne govorim o tem, bom raje izpostavil odgovornost državnih inšpekcijskih in nadzornih oseb, pooblaščenih za vodenje postopka na področju inšpekcije za okolje in naravo, ter inšpekcije za prostor. Primer. Dolgoletni problem v Murski Soboti, okolici – ilegalno pozidana kmetijska zemljišča, neurejeni prostorski plani, ilegalne, črne pozidave kmetijskih zemljišč v tej okolici s strani, storilec je znan, bogat podjetnik, ki si lahko to privoščiti. Žrtev – okoliško prebivalstvo, okoliški kmetje, ki trpijo takšno početje. Peticije, pritožbe, medijsko razgaljanje takšnih nezakonitih dejanj – gospod minister, okoljski, tukaj vam bom dal dokaze – ne pomagajo. Korupcija v lokalnih okvirih, ne samo pri nas v Murski Soboti, kdo ima denar – ni čakalnih vrst pri zdravnikih, ni izgubljenih sodb na sodiščih, gradi se brez dovoljenj, ni rušenja objektov, ni inšpekcijskih sankcij, skratka vse gre kot podmazano. Posledice: smrad, hrup, nemir, v tem konkretnem primeru brnenje pristajajočega ali pa vzletajočega helikopterja ob vsakem času in na nenamensko uporabljenem kmetijskem zemljišču. Vse se, kdo je žrtev – okoliško prebivalstvo. Ko povprašamo na vaših inšpekcijah, na območnih inšpekcijah ni nikogar, nakupujejo v delovnem času po trgovinah, posedajo za šanki. In ko povprašam kakšnega od teh, ki so že tisti tam, neki smrkavci, pravijo: "Kaj mi pa more ta minister? Saj sploh ne ve, zakaj je." Še nekaj drugega, celo "butast minister". Oprostite, gospod minister, to niso moje besede, ampak toliko, da boste vedeli, mnenje uradnikov na terenu je grozljivo. Če sami ne boste poskrbeli za to, mi poslanci to gledamo zraven, poslušamo, se gibamo med narodom, poslušamo pritožbe, kot da smo mi organ za peticije, kot da smo mi tisti, ki to lahko rešimo. Kaj jaz lahko drugega naredim, kot tukaj vam povem, da nekaj naredite? To je nevdržno stanje, kar se tukaj dogaja. Ljudje so razočarani nad nami, nad vami, nad vsemi. To postaja že prava apatija. Tistih nekaj monopolistov, bogatašev pa se smeje, nalaga denar v tujini, se vozi s helikopterji, jahtami, prebivalstvo pa trpi. Vaša dolžnost je, da poskrbite za to in to uredite. V dokaz, gospod okoljski minister, kartografski posnetki, izpisi dve leti nazaj po časopisih, dobro, vi niste bili še takrat minister, niste s tem seznanjeni, ampak zdaj vas bom pa tukaj seznanil s konkretnimi primeri črnih gradenj, kršitev okoljskih zakonov, zlorabe najboljših kmetijskih zemljišč v okolici Murske Sobotne. Prosim vas, ukrepajte, da ne bom jaz tega poslušal cele dneve!

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Borut Sajovic, ki bo predstavil stališče Poslanske skupine Liberalne demokracije Slovenije.

Prosim.

MAG. BORUT SAJOVIC: Prijazna hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Prijazen pozdrav obema ministroma!

Jaz moram reči, da je najbrž tudi minister zabavno biti kdaj pri predstavitvi stališče. Človek bi lahko rekel, da roka, ki dela in pozitivno razmišlja, zagotovo naredi za dobro te države več dobrega kot pa usta, ki stalno kritizirajo in pljuvajo. Res zanimive predstavitve stališč, kaj vse je na področju kmetijskih zemljišč v tej državi narobe. Jaz se tudi strinjam, prijatelji, prijatelji, prijatelji so tista zgodba, ki Sloveniji delajo veliko škode, pa mogoče tudi taki, ki bi na najboljših kmetijskih zemljiščih v Pomurju namesto koruze gradili letalske muzeje pa še kaj. To so prave težave, ampak jaz bom šel na temo in na tisto, kar nas pelje naprej.

Zanimiva dilema. Jaz mislim, da je poslanski kolega gospod Posedel postavil pravo vprašanje, okoli katerega se krešejo mnenja, Zagotovo se bo iz tega izcimilo kaj dobrega, če ne drugega pa zagotovo večja podpora zakonu o kmetijskih zemljiščih, ki je praktično že v parlamentu. Zagotovo se v zgodovini človeštva vzpostavlja ta konflikt med na eni strani razvojem, na drugi strani pa tem, da vse milijarde, kar nas je na tem svetu, živimo od ene same preproste stvari, ki se ji reče hrana. Za njo je treba imeti, če hočemo, da je zdrava, kmetijska zemljišča. Jaz moram reči, da razmišljam v Poslanski skupini LDS, da nam sam hiter razvoj ne bo veliko pomagal, če ga bomo dočakali s praznimi želodci. To je tista ključna dilema. Podatke o kmetijski statistiki in kmetijskih zemljišč v tej državi čivkajo že vrabci, ampak od prejšnjega ministra gospoda Pogačnika do zdajšnjega gospoda Židana, zagotovo v tej zgodbi na področju opozoril konkretnih ravnanj in pa tudi zakonskih sprememb nikdar in nikoli še ni bilo toliko narejenega. Velik del Slovenije je onemel ob podatkih, da imamo malo še več kot 800 kvadratnih metrov zemljišč, na katerih lahko pridelujemo hrano, da smo jih veliko zapravili, na eni strani, res je, s pretirano pozidavo, na drugi strani pa zagotovo tudi z zaraščanjem. Zaraščanje me šče ne skrbi toliko, kajti tam je zgodba povratna, je pa zagotovo draga. Tista se da vzpostaviti nazaj, tista, ki smo jih pa pozidali, tam je pa proces nepovraten. Kmetijska zemlja, ki je nastajala nekaj 100 do tisoč let, je za vedno izgubljena. In mogoče še kakšno izvirno. Treba bi bilo pri tej zakonodaji dati tudi poudarek, kam izgine tista najboljša kmetijska zemlja, ki se odstrani iz zemljišč. Tudi to zadevo bi bilo treba zakonsko urediti, nobenega smisla ni, da jo razgrabijo vrtničkarji za angleške trate, ki jih potem pridno zalivajo z herbicidi in z gnojili. Ti ljudje takšne najboljše zemlje ne rabijo, dobro travo za golf ali pa za angleški park se da narediti tudi iz relativno slabe zemlje s kakšnim evrom več, tista, ki jo pa potrebujemo in odstranimo na nujnih gradbiščih cest, avtocest in pa še česa, bi bilo pa treba nadzirati, regulirati in pa nad njeno uporabo skrbno bdeti. Kajti 30, 40, mogoče tudi kakšen centimeter več humusa, bi kakšnemu kmetijskemu zemljišču, ki ni v najboljšem stanju pa se uporablja za kmetovanje, seveda prinesel in pa pripomogel veliko. Ta zgodba je bila seveda v začetku videti kot konflikt med dvema ministrstvom, med dvema

ravnateljema administracije. Nikakor in pa nikoli je pa jaz nisem videl kot konflikt med dvema ministroma. Kajti tako gospod Žarnič kot gospod Židan v tej zgodbi razmišljata tako, kot je treba, in zagotovo bodo tudi koraki pravi.

Je pa zanimivo tako, ko človek v razpravah posluša, isti ljudje, ki seveda govorijo o kmetijskih zemljiščih, o zaščiti, pa na drugi strani vpijejo, da Slovenke in Slovenci gradimo najdražje avtoceste v državi. Oboje je težko imeti, če je seveda cesta slabo umeščena po njivi, najboljši njivi in po najboljšem travniku, potem jo gradimo poceni. Če pa gremo s cestami na obrobje dolin, da so predori, viadukti in pa še kaj, potem imamo pa drage ceste. Jaz mislim, da se na dolgi rok splača graditi nekoliko dražje ceste in varovati kmetijska zemljišča. Je pa res, tu se bomo pa strinjali vsi, tako tisti v opoziciji kot pa mi v opoziciji, da so seveda spremembe prostorskih planov nekaj v tej državi, kar do zdaj ni obvladala še nobena vlada, da postopki potekajo nerazumno dolgo, zakomplicirano, da praktično tisti v lokalnih skupnostih, ki dajemo pobude, da smo, bi rekel, tako rekoč zadnji v vrsti. Moram reči, da, ne glede na to, da velika večina županov v Sloveniji zgodbo razume in pa pri pozidavah ne delamo škode, da smo si, recimo, v tej državi ustanovili inštitucije, razne zavode za varstvo naravnih, kulturnih in pa še kakšnih dediščin, ki so bili zamišljeni in pa ustanovljeni zato, da bi nam bili v svetovanje in pa v pomoč. Zdaj so pa to inštitucija, ki sedijo zraven boga ali pa celo nad bogom. Da nas na eni strani ne moti in ne skrbi, če bo neko kulturno dediščino uničil zob časa, to nas seveda ne skrbi toliko, ampak ne iščemo pa pravih rešitev. Tudi to je eden od vidikov te zgodbe, ki nima politične dimenzije.

Naletimo pa seveda pri umeščanju zahtevnih objektov – in jaz sem prepričan, da bomo po napakah, ki so se v Braslovčah zgodile in sta zanje soodgovorni dve ministrstvi v delu zgodbe zgodovinsko in pa seveda tudi lokalna skupnost, da bomo zdaj našli najboljšo rešitev. Ta je že na vidiku, cesta se umika ob rob, na pobočje in pa številke pozidane, za vedno izgubljene kmetijske zemlje, so zdaj, ko gre zgodba h koncu, bistveno manjše, kot so bile na začetku. Zopet trčimo na odnos nas kot družbe na sploh, do civilnih iniciativ. Civilne iniciative so potreben, zaželen in pa pomemben korektiv. Treba je poslušati, spoštovati njihovo mnenje, ampak potem pa pika. Gradimo in pa delamo po zakonu. Civilna iniciativa ni nekaj, kar bi bilo nad vsakim in pa nad vsemi zakoni. Odločati mora pa stroka, za katero bi si pa želel, da je čim bolj neodvisna in pa nepristranska in pa tega nam manjka. Zgodbe ne bom še enkrat ponavljal. To ste storili že kolegi pred menoj in jaz mislim, da so bile dragocene, spoštovanja vredne razprave čisto vseh poslanskih skupin. Vsak je dodal nekaj svojega, nek svoj razmislek. Prepričan sem, da se bomo iz te zgodbe nekaj naučili in tisto, kar bo lekcija te zgodbe, vgradili v zakon o kmetijskih zemljiščih, da bo čim bolj realen, in poiskali učinkovite ukrepe, da bo v tej državi prostorsko planiranje še bolj učinkovito, predvsem pa, da bo izvedeno v bistveno krajšem roku po enostavnejših postopkih. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Končali smo s predstavitevijo stališč poslanskih skupin. Sledi razprava poslank in poslancev. K besedi se je javil gospod Židan, minister za kmetijstvo, gozdarstvo, prehrano.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Gospod podpredsednik, spoštovane poslanke in poslanci, gospod minister, sodelavci!

Najprej bi se vam rad zahvalil, ker vidim iz večine vaših govorov, da v bistvu podpirate slovensko prehransko politiko, ki tudi temelji na tem, da obdržimo slovensko kmetijsko zemljišče, le-temu je tudi namenjena sprememba zakona o kmetijskih zemljiščih, ki je trenutno že v Državnem zboru. Rad bi tudi povedal, da se strinjam z enim od poslancev, ki je rekel, da je čas za streznitev. Dejansko je čas za streznitev. Od leta 1991 do konca leta 2009 smo izgubili 16,5 % slovenskih kmetijskih zemljišč, ob tem, da smo jih imeli že pred tem premalo. Tako da imamo v tem trenutku, dovolite, da povem ta podatek, samo 470 tisoč hektarjev kmetijskih zemljišč. V tem času, kar je zlasti pomembno, smo izgubili tudi 20 tisoč hektarjev najboljših kmetijskih zemljišč, tako da jih imamo v tem trenutku samo še 175 tisoč hektarjev. S površino, ki je ostala na voljo, ki je zelo majhna, je razumljivo, da smo prišli do tega, da začnemo ustvarjati prioritete, česar do zdaj nismo imeli. Seveda pa s tem, ko ustvarjamo prioritete, trčimo ob lobije, ki včasih govorijo očitno iz ust kakšnega od poslancev. Namreč, če je kmetijskih zemljišč premalo – je pa jasno, da je prva naloga kmetijskih zemljišč preskrba hrane za ljudi, druga naloga je preskrba hrane za živali in tretja prioriteta je vse ostalo –, ni res, da imamo v Sloveniji samo odgovornost do zelene energije. Prva odgovornost, ki jo v Sloveniji imamo, ta pa izvira tudi iz evropske politike, je prehranska varnost. Kaj to pomeni? To pomeni, da moramo na kmetijskih zemljiščih, ki jih imamo na uporabo, proizvesti zadosti hrane, da v primeru krize ljudje, ki živijo v tej državi, ne bodo lačni.

Tisto, na kar bi še rad odgovoril, je naslednje – prostorsko planiranje. Mi se zavedamo, da je prostorsko planiranje v Sloveniji prezapleteno. Jasno tudi, da razumete, da v trenutku, ko je na kmetijskem ministrstvu prošnja za spremembo namembnosti za dodatnih 14 tisoč hektarjev kmetijskih zemljišč oziroma 9 tisoč hektarjev najboljših kmetijskih zemljišč, treba vsako vlogo obravnavati z vso skrbnostjo resnega gospodarja, ki skrbi za slovensko proizvodnjo hrane.

Res pa je tudi naslednje. Z novim zakonom, ki je trenutno pri vas v proceduri, prostorsko planiranje bistveno olajšamo zato, ker v prvi fazi planiranja jasno povemo, kje je možno, kje pa ni možno razmišljati o spremembi namembnosti. Prostorsko planiranje, ki je zdaj prisotno, je naslednje. Občine usklajujejo interese, gradijo svoje želje, se pogovarjajo z občani tudi tri, štiri ali pet let in šele na koncu pridejo do soglasij, do soglasij posameznih resorjev. In takrat se dejansko zgodi to, da potem proces postane težko obvladljiv. Moram pa le povedati, da kar se tiče soglasij in mnenj, ki jih izdaja Ministrstvo za kmetijstvo, ki je samo eno od resornih ministrstev, ki ima to nalogo, mislim, da ste opazili, da ta proces poteka iz meseca v mesec hitreje.

Mogoče samo še to, kar se tiče novega zakona. Novi zakon ureja tudi delo z rodovitno zemljo. To je pomembno.

Rad bi še povedal, če prihaja do občutka, da se dve ministrstvi med seboj ne razumeta ali ne sodelujeta, je ta občutek napačen. Treba je pogledati nekaj drugega. Ministrstva imajo različne pristojnosti. Naloga ministrstva, ki ga jaz zastopam, je seveda, da štiti slovensko kmetijsko zemljo. Ministrstvo, ki ga pa zastopa dr. Roko Žarnić, je pa tisto ministrstvo, ki je prostorski usklajevalec in mora usklajevati mnogo mnogo interesov, ne samo kmetijskega, ampak tudi druge. Zato je v bistvu pomembno, da resorji med seboj sodelujejo. Moram povedati, da z resorjem za okolje in prostor dobro sodelujemo. Moram reči, da smo skupaj pripravili ta zakon o kmetijskih zemljiščih, ki je sedaj v proceduri. Jasno pa je, kadar pa odgovarjamo, kadar moramo odločiti, pa tudi vi razumete, da kadar so podatki takšni, da se ne ujemajo, da pa zahtevamo, da se pogleda, zakaj se podatki ne ujemajo. Hvala.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Kontič, pripravi naj se gospod Kres, če bodo Žerjav, Majhenič, Magajna in Lah odsotni.

Izvolite, gospod Kontič.

BOJAN KONTIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovana gospoda ministra in sodelavka in sodelavec ministrstva, kolegice in kolegi!

Slišim, da boste presojali natančnost podatkov. Jaz nimam nič proti, da je to dobro za to, da vemo, pri čem smo. Slišal sem, da boste povabili civilno iniciativo. Jaz bi vam dal seznam še ostalih civilnih iniciativ, pa predlagam, da povabite vse, imeli boste zanimiv dan, ko se boste pogovarjali o trasi hitre ceste, ki jo boste umeščali v prostor. Predlagam, da povabite potem vse in se z njimi pogovarjate, in če je le mogoče tudi dogovorite. Jaz delim skrb s tistimi, ki jih skrbi kmetijsko zemljišče. Strinjam se z ministrom Židanom glede pridobivanja natančnih podatkov. Naj pa hkrati povem, da povsem zaupam projektantom in tistim, ki načrtujejo poseg v ta prostor, ker ne vidim razloga, zakaj bi zavajali javnost in govorili nekaj, kar ni res. Prav je, da se ti podatki soočijo in zelo hitro bomo prišli do pravega rezultata. Pri tej zadevi je treba povedati naslednje. Ko primerjamo podatke, predlagam, da izberemo vsaj iste sadeže, ne da v tem primeru primerjamo jabolka in hruške, ampak da vzamemo jabolka na eni in jabolka na drugi stani in primerjamo, kaj nam bo rezultat dal. Na eni strani govorimo o tem, da bi ohranili kmetijska zemljišča. Meni je zelo blizu predlog ministra Židana, da je treba poiskati nadomestna zemljišča. Gospod Krivec je o tem govoril in verjetno je to prava rešitev in to se tudi predvideva. Ko nekje porabiš kmetijsko zemljišče za to, ker gledaš razvoj celoviteje ne samo s področja kmetijstva, seveda izgubiš neka zemljišča, ki jih lahko na drugem delu ponovno nameniš kmetijstvu z določenim posegom. In vedno bo tako. Če bomo gradili ceste, tunele, viadukte, nadvoze, podvoze, karkoli bomo delali, bodo ceste drage, ni druge variante. Če bomo gradili na

področju kmetijskih zemljišč, bodo cenejše, seveda bodo pa vzele nekaj zemljišč, ki jih bo treba nadomestiti. Ampak ker gre za konkreten primer, ker gre za umeščanje trase hitre ceste na relaciji avtocestni križ avstrijsko-slovenska meja, je seveda nekaj informacij o tem treba povedati. To ni nova zgodba, zgodba počasi dobiva brado, sklepe o tej trasi je sprejela prejšnja vlada. Tik pred volitvami leta 2008 so bili menda neki zapleti s to traso, pa so zelo hitro ministri, tudi minister za kmetijstvo, povedali, da to ni to, ampak da se umeščanje v prostor nadaljuje. Narejen je korak naprej. Danes smo zelo blizu razgrnitve te trase, državnega prostorskega načrta, ampak mi vedno znova iščemo neke nove variante in vedno se pogovarjamo, da bi poiskali nekaj drugega, neko varianto, ki bi bila ustrežnejša za ene, za druge nekoliko manj, pri tem pa pozabljamo na dejstvo, da s tem odmikamo ta projekt. Vprašanje za koliko let, če bomo to ponovno storili. Jaz sem prepričan, da to ni prava pot.

Če pokomentiram tudi to navedbo v poslanskem vprašanju, češ, da se sliši, ko se razmišlja tudi v Šaleški dolini in se tam sprašuje, ali gre za razvojno os od Celja do Celovca skupaj z Velenjem ali pa gre mogoče za razvojni žep, če ne bo na tej relaciji cesta, je seveda za lase privlečeno. Mi govorimo o razvojni osi, o vsem kar sodi k razvoju. Hitra cesta je zgolj hrbtenica tretje razvojne osi in seveda je pomembno, kje je umeščena ta cesta, ker se bo ob tej cesti razvijalo gospodarstvo. Gospod Žarnić je imel priložnost poslušati tudi gospodarstvo in tudi civilno iniciativo, oboji so imeli v Velenju priložnost povedati, kaj je pomembno. Če povzamem gospodarstvo – nujno potrebujejo prometno infrastrukturo, v nasprotnem primeru se bomo lahko dvolično obnašali in rekli, da nam ni prav, da recimo gigant bele tehnike, izvoznik, Gorenje seli proizvodnjo nekam drugam, hkrati pa ne omogočamo prometne infrastrukture, ki mu bo omogočila obstanek v tem prostoru. Koliko zdaj lahko ta trditev drži, da je to povezano zgolj z infrastrukturo ali še čem drugim, je seveda vprašanje, lahko pa je razlog in ta razlog je treba dejansko preprečiti. In izjava civilne iniciative na tej isti seji, ki pravi: "Veste, povezava Velenje–Arja vas je prava, ker na tej relaciji najbolj narašča promet." Ja, kje pa naj narašča, kot na tej cesti, ki je edina, ki omogoča tovorni prevoz in še kaj drugega. Torej za lase privlečen argument, ki ne zdrži resne presoje. In še nekaj o tej varianti. Varianta, ki jo je potrdila prejšnja vlada s sklepom, je bila varianta umeščanja po sredini kmetijskih zemljišč prve kategorije. Seveda se je zgodila civilna iniciativa, tudi uradna politika s tistega konca je nasprotovala umeščanju te ceste tako, kot je bila umeščena. Zgodila se je optimizacija, seli se cesta na obrobje. In ko pride na obrobje, seveda naleti na vzpetine in razne podobne ovire, ki jih je treba premagati. To seveda dvigne ceno tej investiciji. In ko na koncu pogledajo ceno, pravijo: "Oprostite, to je predraga, pojdite nekam drugam!" Se pravi, iz kmetijskih zemljišč na obrobje, dvigne se cena – zelo prozorna igra – in ko vidiš ceno, rečeš: "Ne, to je predrago, pojdite nekam drugam!" In tako se seliš naslednjih 10, 20 let nekam drugam, razvoj pa zaostaja in dejansko stoji. Pa tukaj ne gre za konkurenčnost, recimo temu, kar nekateri venomer znova očitajo, Celja in Velenja.

Celje je tretje središče v Sloveniji in nihče mu tega primata v prihodnje ne bo vzel. Verjetno ne, ker se bo razvijalo naprej. Velenje je peto gospodarsko središče po gospodarski moči in verjetno si zasluži eno določeno pozornost, oprostite. Vsi tisti, ki govorijo o tej trasi, prihajajo tudi s tega območja, živijo tam, kjer bo potekala trasa, nasprotujejo trasi, delajo pa v Velenju oziroma Šaleški dolini. Tak nastop seveda ni dober in ne pripelje na dobro pot. Torej gre za sorazmeren razvoj, za skladnejši regionalni razvoj in zato potrebujemo to cestno povezavo.

In naj rečem še o Koroški. Saj za Koroško v bistvu ni tako pomembno, kje se priključi na hitro cesto oziroma na avtocestni križ. Njim je predvsem pomembno, da pridejo do avtocestnega križa. Se pa strinjajo z nami, da je to na priključku Šentrupert, ker, ko si enkrat na avtocesti, že ni več pomembno, v katero stran se pelješ, proti Mariboru ali proti Ljubljani. Ampak na Koroškem gre za nacionalni pomen. Jaz ne vem, ali se mi tega zavedamo, kaj pomeni odrezana Koroška od osrednje Slovenije. Pomeni gravitacijo v Avstrijo. Imajo boljše cestne povezave, vse je boljše. In potem se bomo čudili, zakaj smo izgubili del Koroške gospodarsko in še kako drugače. Zato je to tako zelo pomembno.

Zdaj umeščamo in imamo javno razpravo o hitri cesti Velenje – jug–Slovenj Gradec. Saj je lepo, slišali bomo pripombe in jo bomo umeščali naprej, ampak ta cesta se ne stika s tem delom cestišča, ki bi šel proti Arji vasi, ker je potem napačno umeščena v prostor. Že ta del Slovenj Gradec–Velenje je napačno umeščena v prostor, če pristanemo na to, da varianto spreminjamo. In je treba kompletno zadevo na novo umeščati. Druga zgodba je zgodnja Savinjska dolina, ki jo oddaljujemo od avtocestnega križa. Da ne govorim o Šoštanju, verjetno bo Menih kaj rekel tudi o Šoštanju. Da ne govorimo o prometnem zamašku. Po tej trasi, ki je zdaj predvidena, pride ali pa pade hitra cesta na dvorišče Gorenja. V onem primeru Arja vas, ki gre vzhodno od Velenja, ostane brez povezave, treba je povezavo narediti, obvoznico, južno obvoznico, ne vem, kaj bomo delali, ne znam si niti predstavljati, kako bo ta zgodba izgledala. Iz Gorenja ali pa v Gorenje pa vsakih nekaj 10 sekund pripelje tovorno vozilo, šleper. Ko govorimo o tej cesti proti Arji vasi, je treba še to povedati, da ta hitra cesta potem povozi obstoječo cesto. Ne znam si predstavljati gradnje te hitre ceste na obstoječi cesti, zastojev, prometnega infarkta, gospodarskega infarkta. Ne znam si te zgodbe predstavljati.

V imenu poslanske skupine je gospod Veber zelo dobro povzel bistvo. Gre za razvojno os in gre za to, da je obstoječo cestno povezavo treba ohraniti, ker drugače ne bo možno funkcionirati. Zelo pomembno je, kje ta trasa bo in kdaj jo bomo dejansko tudi umestili v prostor, zadeva se kljub trudu, naporu dejansko vse preveč odmika. Morali bomo pretehtati eno in drugo rešitev, kaj je za nas razvoj, na to bo treba poiskati odgovor. In zato so takšne razprave, kot jih imamo danes, vključno z mojo, neproduktivne, ker na koncu ni nikakršnega sklepa in nikakršne odločitve. Razpravljamo zato, ker z odgovorom ministrov nekdo ni bil zadovoljen. Pomembneje bi bilo, da bi konkretno o projektu razpravljali, imeli posebno točko dnevnega reda in

na koncu sprejemali odločitve v tem Državnem zboru. Saj postopoma bomo do tega prišli, ampak v tem trenutku pa to seveda ni to. Jaz upam, da res ne gre za spor med ministrstvom, še manj med ministroma, ker se mi zdi, da za to ni prav nikakršne potrebe. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospa Rihter. Pripravi naj se gospod Menih.

MAG. ANDREJA RIHTER: Hvala lepa za besedo, spoštovani podpredsednik. Lep dober večer ministroma in seveda sodelavcema!

Ne vem, kje naj začnem, ampak v veselje mi je bilo zadnjič na obisku v Celju gostiti še ministra Židana, ki se je pred prihodom v Celje ustavil na trasi in si pogledal, kaj se dela z njegovimi kmetijskimi zemljišči. Namreč v Celju smo se pogovarjali o kmetijskih zemljiščih. Smo namreč območje, ki je najbolj degradirano in imamo probleme s kmetijskimi zemljišči, s predelovanjem hrane. To je naš dolgotrajen problem in nam, čeprav smo industrijsko mesto, zelo zelo veliko pomeni, kje so kmetijska zemljišča, kaj se z njimi dela, kako se z njim upravlja, kaj z njim v prihodnje bo in nenazadnje kako se tudi načrtuje. Seveda veste, da imamo v Celju veliko onesnaženost tal, kot posledica preteklosti ali pa nenazadnje tudi sedanje velike industrijske aktivnosti. Promet je samo še pika na i, ki daje svoj pečat ali nenazadnje tudi ton v javnosti. Tu, ko sedaj poslušam razpravo med kolegi, kaj je tisto najbolj pomembno, je kolega Sajovic omenil in se je dotaknil še enega ministrstva oziroma govorimo tudi o Ministrstvu za promet, ki je konec koncev tisto, ki dobi nekaj ali bo moralo nenazadnje tudi ustvariti, ampak dotaknili smo se še Ministrstva za kulturo. Jaz se bom spomnila 8, 9 let nazaj, ko smo se pogovarjali o trasi na Dolenjskem in je vse stalo zaradi arheologije. Jaz samo upam, da ta trasa, o kateri se pogovarjate, o kateri se boste pogovarjali, ne bo prišla na arheologijo. Ampak veste, ker sem pa od tam doma, sem prepričana, da se bo nekaj našlo. Slovenija na novo piše zgodovino, na novo zaradi materialnih ostankov ali nenazadnje virov, ki so se ob izgradnji avtocestnega križa posebej na Prekmurskem na novo tudi piše. Ob tem se je pa tudi na novo postavil cenik za arheologijo. Zato je ta številka, ki jo imate zdaj, o kateri se pogovarjamo, za mene še vedno, kakor bom rekla, oblak na nebu, ki še vedno ni v celoti. Za mene je ta razprava toliko dobra, če jo poslušajo tudi uslužbenci ministrstev, pa ne bom govorila samo o teh dveh ministrstvih, ki sta tukaj, ampak o ministrstvih. Seveda za Ministrstvo za gospodarstvo je verjetno bistveno, da ima najboljšo oceno, minister za promet prav tako najboljšo ceno trase, minister za kmetijstvo najboljše kmetijske površine, Ministrstvo za kulturo mora obdržati vso tisto arheologijo, vso dediščino in tako naprej. Ampak, kaj bi bilo, če bi se vmes pred tem le administracijo oziroma tudi uradnike povprašalo, kaj je najboljše za vse nas, za Slovence. Zato tukaj danes, ko nekateri pravite, tista politika, pa ta politika, pa tista predhodna – za božjo voljo, dajmo se že enkrat vprašati, da cestni križ v slovenskem prostoru je nujno potreben. Potrebujemo, mi

potrebujemo povezavo med severom in jugom, zaradi tega, kakor je rekel kolega Kontič, Korošci so daleč stran in se nenazadnje usmerjajo v Avstrijo. Nihče danes ni omenil mojih Kozjancev ali nenazadnje tega kompletnega južnega območja, za katerega tretja razvojna os tudi naj bi bila. Jaz upam, da prometni minister in prav tako minister za okolje in prostor razmišljata o tem, da bodo povezavo in prometno povezavo s tem območjem povezali. To je prav tako bistveni del tretje razvojne osi, da ne govorim o povezavi naprej proti Dolenjski, kar je kolega Veber čisto na začetku omenil, da so te povezave.

Ko govorimo o gospodarstvu, jaz imam tukaj pred seboj pismo, namreč 15. marca bo celjski mestni svet še enkrat razpravljal, ponovno odprl debato, zakaj je nenazadnje ta sklep, ta odločitev bila. Mestna občina Celje se je v razpravo vključila že v letu 2007, tako govorijo nenazadnje tudi papirji, z argumenti celjskega gospodarstva, ki prav tako potrebuje prometno povezavo. Če govorimo o Gorenju, velikem gigantu, pa imamo v Celju Štore Steel, pa imamo Cinkarno, pa še druga velika podjetja, ki za svoj razvoj, za svoje delo, hitro komunikacijo, prav tako potrebujejo prometno povezavo. In sedaj seveda, kaj je najbolj dobro, kaj je najbolj optimalno, kaj je najcenejše in tako naprej. Tukaj se bodo odprla ta vprašanja in sama razmišljam in se mi zdi krasno, da kolega minister za kmetijstvo razmišlja zelo po svoje, kajti očitno se do zdaj ni bilo časa pogovoriti med ministrstvi, predvsem pa med uradniki, bom rekla, na tisti drugi, tretji, četrti in peti ravni, kaj bi bilo najbolje, ker tukaj očitno prihaja, koliko smo slišali, peta številka o kmetijskih površinah, o številki vrednosti in tako naprej, da si naroči in se prepriča, verjetno v lastnem okolju, kaj je najbolj pomembno za njega, kajti, ko govorimo o 9 tisoč 500 hektarov najboljših kmetijskih zemljišč, ki jih Slovenci potrebujemo, in to je ena bistvena strategija v prihodnje. Je pa res zelo pomembno, kako se bo minister nenazadnje odločil, ali bo dal soglasje in h kateri trasi. Mislim, da je to ena izmed najpomembnejših zadev pri tej zgodbi. Seveda, jaz spoštujem civilne iniciative, delam z civilnimi iniciativami v Celju, ker si ne znam predstavljati, kako bi brez njih zadeva okoljevarstva sploh tekla, in jih spoštujem. Do sedaj nismo imeli problemov, vse, kar smo se z njimi pogovarjali, je bilo transparentno jasno, dokazljivo z argumenti, z jasnimi znanstvenimi raziskavami. Jaz verjamem, sem pač tak človek ali pa ženska po srcu, da verjamem tisto, kar mi kdo reče. Lahko pa, da me tukaj nosijo okoli. Upam, minister Židan, da tudi vas ne, obadva sva zaupljiva človeka. Vi ste prišli zelo odkrito na teren, poslušali civilno iniciativo, zaupali. Verjamem vam, da imate zdaj ob pogovoru s kolegom, s katerim sta kolega in dobra sodelavca, ker mislita tudi najboljše in tako, kot sem rekla, manjka tudi tretji, kolega Patrick Vlačič, ki prav tako sodeluje v akciji, da bo zadeva najboljše stekla in najbolj pravična za vse nas. In nenazadnje, kar je najbolj bistveno tukaj, kolega tam čez, obljube za to tretjo razvojno os so bile dane, da bodo v letu 2008 že nenazadnje plani razgrnjeni in se bodo zadeve nenazadnje začele graditi. Zdaj smo leta 2011, prvi plani so se razgrnili, imamo možnost, da tretja razvojna os steče takoj. Vendar z narobe razpravo,

z narobe zaključki, z "ne slišim dobro" enega in drugega ne bomo prišli nikamor. Meni se ta debata kolega Lojzeta Posedela zdi zelo dobra, če jo bomo znali nenazadnje usmeriti v pozitivno smer, ne da bomo drug drugega obtoževali ali celo kritizirali. Jaz prav tako poslušam na terenu, "ja, pa ste vi zdaj Socialni demokrati, pa sta si s kolegom Kontičem stalno sta si v laseh oziroma sta tukaj na drugih bregovih". Pa mislim, da ni res. Drug drugemu resnično v zakulisju zadaj marsikatero tudi rečeva, si konkretno tudi poveva, vendar oba imava isti cilj, da Koroško čim prej povežemo z avtocestnim križem in da razbremenimo zelo zelo nevarne odseke in nenazadnje veliko število mrtvih ljudi, ki jih imamo na tem območju in da pripomoremo k čim večji pretočnosti gospodarstva tako iz Velenja kakor tudi iz Celja. Tako, da razpravo, ki jo danes tukaj opravljamo in jo bomo tudi opravili do konca, podpiram zelo, ampak s pozitivnimi cilji. In razprava, zdaj je kolega iz naše nacionalne stranke odšel, imajo slabo kvoto pokrivanja alim, bom rekla, zapravljanja časa, pa smo slišali vse od kmetijstva, pa ne vem še kaj, ampak tovrstno razpravo o neprijateljstvih ali pa nesodelovanju – daleč od tega. Jaz ravno vidim, da v tej vladi se sodeluje in da gremo na odprto sceno in se tudi na odprti sceni tukaj javno pogovarjamo o tem, kaj je slabo in kaj je treba nujno urediti za vse nas, za nacionalne interese. V tem primeru gre za velik nacionalni interes, kot so ceste, prometna povezava, infrastruktura in uporaba našega malega slovenskega prostora za kmetijske površine in za ohranjanje nenazadnje tudi preteklosti, kakor je kulturna dediščina.

Ministra, jaz vama želim dobro sodelovanje, poslanci smo tukaj, da bomo pomagali še tudi naprej, na terenu pa s civilnimi iniciativami. Resnično pa morata imeti tukaj sedeča enake podatke, enake papirje in se z njim tudi strinjata, zato so vajini sodelavci, bom rekla, tisti, ki vaju oskrbujejo z vsemi temi podatki. Predvsem pa želim, da se spoznajo kolegi na vajini levi strani in predvsem veliko bolje sodelujejo pri vseh teh vsebinah.

Moja podpora in posebej podpora vseh poslancev Socialnih demokratov tudi še naprej, kajti tretja razvojna os se bo gradila, sem prepričana, v tem še kratkem obdobju, kolikor je vlada gospoda Pahorja. Prepričana pa sem, da bomo tudi v prihodnje zelo konstruktivno sodelovali pri reševanju tovrstnih nastalih problemov, ki so za mene problemi za rešitev, zelo hitro. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospod Menih. Pripravi naj se gospa Črnugelj.

DARKO MENIH: Hvala lepa za besedo, gospod predsedujoči. Pozdrav obema ministroma s sodelavci, poslanke in poslanci, lep pozdrav!

Kolega Kontič je že prej lepo orisal vse probleme v Šaleški dolini in jaz se moram z njim strinjati in tudi podpiram vse tisto, kar je povedal. Veseli me, da se je v zadnjem času pospešila aktivnost glede umeščanja tretje razvojne osi v prostor. Pred kratkim je bilo kar nekaj sestankov in srečanj. Datumsko so tudi že določene javne

razgrnitve prostorske umeščene trase v prostor. Upam, da bosta oba ministra uskladila svoje delo in usmeritve in odločitve glede umestitve tretje razvojne osi v prostor.

Pozdravljamo novi zakon o kmetijskih zemljiščih, vendar se moramo na drugi strani posvetiti tudi gospodarstvu, podjetnikom, turizmu, ki je značilno za SAŠA regijo in Zgornjesavinjsko dolino. Prometnice so zasičene s prometom in v zelo slabem stanju. Šoštanj je popolnoma zasičen s prometom in nujno potrebujemo priklop na hitro cesto. Ne smemo pozabiti tudi na povezavo s Koroško regijo.

Gospodarstveniki, podjetniki, turistični delavci in vseh 10 županov SAŠA regije apeliramo na oba ministra, da čim prej pristopita k izvajanju umestitve tretje razvojne osi v prostor od Šentruperta do Velenja in naprej na Koroško, kar je izrednega pomena. Občine imamo težave z izdelavo OPN-jev, pridobivanje smernic je dolgotrajno. Konkretno – v občini Šoštanj čakamo že 10 mesecev na odgovor kmetijskega ministrstva, na smernice. Vloženih imamo preko 150 vlog za spremembo namembnosti. Naši občani postajajo nervozni, stalno sprašujejo, kako dogo bo še to trajalo, in že izgubljajo potrpljenje.

Jaz obema ministroma želim, da pristopita k tej resni zadevi in da čim prej uskladita svoje delo. Na koncu bi pa rekel, da je čas zlato. Hvala.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Besedo ima gospa Črnugelj, pripravi naj se gospod Jurša.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa za besedo. Lepo pozdravljena ministra, Kolegi in kolegice!

Prostorsko načrtovanje je sila zapleten in predvsem, za tistega, ki to počne, interesanten posel. Je pa povezan z veliko različnih, zelo prepletenih interesov. In zaradi tako različnih in tako kompleksnih interesov prihaja tudi takrat, ko človek niti ne pričakuje, do nekaterih konfliktov, ki sicer niso tipični, lahko so tudi atipični. Jaz verjamem, da je stroka tista, ki zna povedati, kako, kaj, na kakšen način, katera trasa, v katerem predelu, in zna narediti tudi ustrezne kalkulacije, nenazadnje je tudi možno narediti komparacije in analize, primerjalne, z različnimi državami v svetu, ne samo v Evropi. Ampak pri nas prihaja do konfliktov. Žal so ti konflikti, bi človek rekel, kar usodni in če nenazadnje povem, moramo se zavedati, da so ponavljajoči. Nekateri so rekli, da prihaja čas za streznitev. In ta čas seveda vsekakor mora na nek način priti. Kako se bomo streznili? Ali bodo to civilne iniciative, ki nam bodo povedale kako? Mogoče. One sigurno ne kažejo s prstom, tako ali drugače, ampak ena modrost in dejansko nenehno dogovarjanje in pogovarjanje kljub temu, da je moj kolega Kontič, mogoče mu je le ušlo, da tukaj ni prostor za pogovor in ne prostor za razpravo o teh zadevah. Jaz vendarle mislim, da je. Če kolega Kontiča spomnim, recimo, na umestitev trase, ki je že mimo in je nekako skoraj končana, in se ji reče ljubljanska obvoznica, marsikdo danes pravi, ja, mogoče bi pa bilo bolje, da smo poslušali tega ali onega in ne vem kaj vse skupaj, tudi kakšni profesorji iz te ali one fakultete. Bolje je, da se

pogovarjamo in da se slišimo, kot da ne. Ker kljub temu, da sem iz Ljubljane, so se name obrnili iz Koroške, iz Kozjanskega. Vsak ima na svoj način pogled, kako na to smer in kako na ono. Glede na to, da nisem interesno vpletena v to, si vsekakor želim optimalne variante in rešitve in da se bo našla taka rešitev, da se bo vsak gospodarski subjekt našel v tem, da bo ohranjena kulturna dediščina, da bo optimalno ekonomsko vse skupaj izkoriščeno, da bo nenazadnje tudi pokrajina zaščitena in da bomo imeli standard gradnje avtoceste, tako kot imajo nekateri naši sosedje, pa da ne govorim o standardu, najbolj banalnem, ki se mu reče protihrupna zaščita ali še kakšen drug standard, ki ga do zdaj, v teh minulih letih gradnje avtocest, žal nismo uspeli na en način realizirati tako, kot bi si želeli tisti, ki vemo, da so avtoceste naložbe za prihodnost. In ko naložiš denar, mora biti naložen optimalno in najbolj kakovostno, ne pa z nekimi dvomljivimi in ne vem kakšnimi materiali. Problem je tudi v postopkih, v administrativnih ovirah. Mislim, da je vendarle parlament prostor za zakonodajno plat, mogoče tudi za iskanje nekih optimalnih rešitev in iskanje drugačnih predpisov in drugačnih zakonskih določil, ki bi vendarle te postopke, ki so neskončni in vemo, kako boleči za nekatere gospodarske in tudi pravne in fizične osebe, da ne govorim koga vse, zelo boleči, ne glede, katero področje dejavnosti je. Jaz ne bi rada naštevala, ker so nekateri rekli, da smo tukaj vsak zaznamovan s svojo zgodbo in tako, jaz moram priznati, da mogoče tudi, ker sem uporabnica, hodim po Sloveniji oziroma se vozim po teh avtocestah in bi si želela, da so boljše in bolj kakovostne.

Glede zaupanja v register v podatke. Jaz mislim, da je bilo na to temo izrečenih kar nekaj dvomov. Ko smo se pogovarjali o Zakonu o arhivskem in dokumentarnem gradivu, smo žal posvetili pozornost samo enemu segmentu, mislim pa, da bi lahko na splošno ta zakon osvetlili z drugih plati, ki bi bile daleč bolj zanimive tudi za stroko, kot je kmetijstvo, promet in zveze, gradbeništvo in ne vem kaj vse skupaj, ker pač to je podlaga, mislim, neka zgodovinska danost in vse ostalo, kar je.

Študije, število študij – bilo jih je zelo veliko. Jaz poznam nekatere študije oziroma nekatera področja, ki imajo 10, 15, tudi 20 študij, zelo podobnih, različnih ali celo istega avtorja. Do kdaj in koliko? Kdo bo tisti, ki bo to prekinil in rekel, "zdaj pa je dovolj, moramo se odločiti". To je veliko vprašanje in dilema ostaja in zato je razgovor in pogovor potreben tudi na tem nivoju. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima Franc Jurša.

FRANC JURŠA: Hvala lepa za besedo gospod predsednik.

Prostorsko načrtovanje, je nekdo že malo prej rekel, je zelo kompleksno, zahtevno delo. Tudi jaz to zadevo razumem, ampak ne v popolnosti, ker stojim na drugem bregu. Sem med tistimi, ki ta prostor rabijo, in težko je v nekem okolju dopovedati podjetnikom, kmetom, občankam in občanom, da so to dolgotrajni postopki in da za pridobitev ustrezne dokumentacije za razpravo o občinskem prostorskem načrtu menda potrebujemo nekje okrog

42 smernic, če imam pravo informacijo. To ne pomeni, da od leta 2007 ustrezna ministrstva ne pridobijo tovrstnih smernic in ne zaključijo postopkov, da bi lahko lokalne skupnosti sprejemale svoje občinske prostorske načrte. Verjetno na to, kar sem rekel, ima tako okoljski kakor tudi kmetijski minister svoj pogled in bi mi dal ustrezen odgovor. Ne toliko meni, kolikor ta odgovor pričakujejo tisti, ki ta prostor rabijo, kot sem že malo prej rekel. Ljudem enostavno in preprosto ne moreš dopovedati, da ne more v tem prostoru početi tega, kar rabi v osnovi za delovanje svoje firme, kmet za delovanje kmetije ali v končni fazi občina, občanka, državljan, državljanica, ki želi zgraditi hišo. Še bolj pa ne razume, da se ne moremo dogovoriti oziroma ti postopki dogovarjanj tečejo tako dolgo, ko želimo v lokalnih skupnostih zgraditi na nekem prostoru javne objekte. Jaz zdaj govorim o eni šoli. To dvorano bom primerjal z enovito parcelo. Polovico te parcele je zazidljive, se pravi, lokalna skupnost lahko gradi šolo, druga polovica pa je kmetijska. Jaz mislim, da moramo tu najti rešitev, minister za kmetijstvo, kljub temu, da sem velik zagovornik kmetijskih obdelovalnih površin. To, kar ste govorili in govorite, pa ne samo vi, tudi vaš predhodnik, o 880 kvadratnih metrih na prebivalca v Sloveniji, da je to bistveno daleč pod evropskim povprečjem, je zaskrbljujoča zadeva. Ampak za take primere pa ja moramo najti neko skupno rešitev, da bomo imeli prostor, kjer bodo mladi hodili in se izobraževali. To je bodoči potencial te države. Če ne bomo takih imeli, ne bo vaših naslednikov. In predvsem zaradi tega moramo tudi temeljito razmisliti in postopke bistveno prej zaključevati. Občinski prostorski načrt je kompleksna zadeva.

Prav je, da smo danes govorili tudi o tretji razvojni osi. Ne samo, da je tretja razvojna os zelo pomembna, poleg tega je seveda zelo pomembno, predvsem za župane občin, da bodo imeli tudi občinske prostorske načrte in jaz ne morem teh zadev enostavno razumeti. To teče predolgo, stvari moramo pospešiti, se kadrovske okrepite, če nimate dovolj ljudi. Kajti ljudje na terenu tega ne morejo razumeti in tudi sam sem že počasi tisti, ki zelo težko razumem, da tako dolgo ne pride do teh rešitev. Poglejte, imamo mesta, ne govorim zdaj o vsaki vasi, ker je moda v slovenskem prostoru, kjer imamo 211 občin v tem trenutku, da bi vsaka občina rada imela poslovno oziroma industrijsko ali pa obrtno cono, kot jo imenujejo. Se strinjam, da ne more biti v vsaki vasi in da ne more biti na najboljših kmetijskih zemljiščih. Tudi to se strinjam in vsi mi se strinjamo, ampak da pa nekatera mesta zaradi tega nimajo in nimajo možnosti nobenega razvoja, da bi domačim podjetnikom ali pa, če hočete, tudi tujim podjetnikom ponudili prostor, da lahko na tem prostoru zgradijo tovarno v tem času, ko imamo zelo težko gospodarsko krizo, recesijo in nam še vsako delovno mesto ogromno pomeni. Birokrati, ki pa vodijo ta ministrstva, nam ne smejo tega omejevati, ker potem pomeni, da ne delajo v interesu državljanov in državljanek. Prosim vas, da poskusite pospešiti, da bo ta zadeva hitreje tekla. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima Bogdan Barovič. (Ga ni.)
Prosim, Breda Pečan.

BREDA PEČAN: Jaz imam pritisnjen mikrofon, tako da ta čas ne bi rada dala besede vam predsednik.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Zdaj ste ga že nekaj zapravili.

BREDA PEČAN: Jaz bom povedala samo nekaj besed okrog tega, kako bi pravzaprav morali čim preje, ker takrat, kadar se načrtuje v prostoru in posegamo na kmetijska zemljišča, čim prej preveriti boniteto kmetijskih zemljišč, o katerih je govora. Po lastnih izkušnjah lahko povem, da je na mnogih območjih boniteta kmetijskih zemljišč mnogo nižja, lahko pa tudi višja, seveda, ampak jaz vem za mnoga območja, kjer je mnogo nižja, kot je pa bila določena tam v 70. letih in zaradi tega imamo, ali pa v 80., ker baje v 80. letih je bilo ponovno to vrednotenje kmetijskih zemljišč pred sprejemanjem družbenih planov do leta 1990 in potem do leta 2000. Zakaj to govorim? Zaradi tega, ker se kmetijsko ministrstvo pa seveda tudi mnoge kvazi civilne iniciative sklicujejo na vrednotenje kmetijskih zemljišč brez kakršnekoli prave strokovne podlage. In zato pozdravljam, da je v Zakonu o kmetijskih zemljiščih Ministrstvo za kmetijstvo prevzelo strošek ponovnega vrednotenja kmetijskih zemljišč. Mislim, da je to treba takoj po sprejemu zakona zagnati. Jaz vem, da bo sicer iz tega lahko nastal velik strošek za državni proračun, vendar ker je to vezano na sprejemanje občinskih prostorskih načrtov, se da to zagotovo tempirati tako, da se ne bo zavlačevalo s sprejemanjem občinskih prostorskih načrtov, istočasno pa bo res realna ocena tega, kar se s kmetijskimi zemljišči dogaja.

Jaz bi rekla samo nekaj, ko se pojavi civilna iniciativa na določenem območju, bi bilo vendarle dobro razmisliti o tem, da ko gre za resnične težave ali pa za resničen problem nepotrebne poseganja na najboljša kmetijska zemljišča, lahko da je, ne, lahko da je, je, zagotovo je v Braslovčah oziroma v tisti okolici prišlo do nepotrebne poseganja na kmetijska zemljišča, vendar je reagiranje pristojnih na ministrstvih, ki so za to pristojna, mnogo prepočasno in predvsem bi se bilo vendarle treba odločit, kadar gre za trase avtocest, za trase železnice in drugih infrastrukturnih objektov državnega pomena pa tudi občinskega, ampak pustimo, jaz bi se zdaj skoncentrirala, ker pač je nastalo vse skupaj, predvsem ta pogovor, predvsem zaradi cestne povezave Velenje, pač avtocesta tam v Savinjski dolini, mislim, da bi tu morali razmisliti in tehtati, ali premikanje ceste na neka manj vredna, čeprav so gozdovi ali pa pašniki ali karkoli že, območja, kljub temu, da je to toliko dražje, bo treba vendarle reči, da je boljše, da država da, vlaga v gradnjo avtocest in železnice na takih območjih, ki so zaradi same izvedbe sicer dražja, vendar pa dolgoročno ne bodo zmanjšala obsega najboljših kmetijskih zemljišč. Torej, ko gledamo prezentacije tega območja, ki je trenutno v debati, mislim, da bi bilo treba reči, če je cesta zaradi tega dvakrat dražja. Je treba vedeti, da kmetijska zemljišča bodo ostala za vedno tam, zaradi tega, ker bo v skladu z Zakonom o kmetijskih zemljiščih prišlo do tega, da bodo ta območja razglašena za varovana območja kmetijskih

zemljišč, za trajno varovana območja kmetijskih zemljišč. Sveda gre tukaj za vrednost, o kateri se lahko pogovarjamo. Ker gre za stoletno ali pa dvestoletno vrednotenje napram enkratni investiciji, je seveda amortizacija te investicije zagotovo povrnjena v obdobju, ki zagotavlja obdelavo kmetijskih zemljišč.

Jaz bi samo še nekaj rekla. Da ni pa treba vedno nasedati različnim civilnim iniciativam zaradi tega, ker je treba včasih tudi preveriti, kaj se pravzaprav skriva za njihovimi napadalnimi interesi.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Čadež, Kek, Petan. Beseda ima Renata Brunskole.

Prosim.

RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa. Prav lepo pozdravljeni!

Današnja razprava, čeprav nas žal, glede na pomembnost razprave in glede na to, da v Državnem zboru zelo velikokrat tudi kolegi iz opozicije razpravljajo o tem, kako so potrebna posamezna območja v Republiki Sloveniji pomoči, in v povezavi s cestami, mi je nekako zelo žal, da ni teh nekaterih mojih kolegov danes tukaj prisotnih. Res mi je žal. Predvsem tudi zaradi tega, ker sama tudi prihajam iz območja, za katerega se je sicer danes, 3. marca, pričel v bistvu pomemben začetek. Upam, da pomemben začetek v povezavi s tem, tako kot je včeraj na tiskovni konferenci predstavil minister za okolje in prostor dr. Roko Žarnić in minister za promet dr. Patrick Vlačič, pričela se je javna razgrnitev, javna obravnava prvega odseka tretje razvojne osi, južni del. Gre za območja, o katerih sem sama velikokrat govorila pa se mi zdi, da je prav, da se temu nikakor ne morem izogniti. Namreč gre za območje jugovzhodne Slovenije, Dolenjske, torej za avtocestni križ, ki je bil zadnji dokončan na dolenskem kraku. Veliko je bilo v zadnjem času pripomb, celo nekatere izredne seje Odbora za promet. Mislim, da bomo celo nadaljevali, pri obravnavi verjetno še marsikaj slišali, vendar predvsem očitno nekako nekaterim ni ustrezalo, da se je ta avtocestni križ na dolenskem kraku dokončal, čeprav zadnji. Meni bi bilo v zadovoljstvo, mislim, da smo na pravi poti vsi skupaj, da bi bili pri tem projektu pa sedaj prvi. Predvsem v povezavi z obema gospodoma ministroma, ki ju tukaj lepo pozdravljam, v povezavi s tem, da je to območje bilo dolgo časa zelo zapostavljeno. Na eni strani je marsikdo omenjal, tudi sama že dostikrat, pa bom ponovila, kateri so pomembni slovenski izvozniki ali največji, kot sta Revoz in Krka, na drugi strani pa na področju infrastrukture, torej cestne infrastrukture, že dolgo nazaj to ni bilo storjeno. Prepričana sem, da ni nikakor ne krivda te vlade, tudi verjetno katere vlad od prej, da ne bi izpadlo, da o komer koli od kolegov iz opozicije kakorkoli razpravljam v negativnem smislu. Vendar menim, da je zadnji čas. Še posebej tudi zato, ker so težave, ki so nastale težave. Zanimiva je bil tudi včerajšnja razprava, in tudi že na nekaterih sejah prej, vezana na plačilno nedisciplino, tudi mogoče na nekatere ukrepe, ko smo govorili o prioritetah Vlade do konca mandata, je bilo zanimivo slišati nekaj zadev v povezavi z

letom 2008. Čeprav se spomnim 7. novembra leta 2008, ko sem tukaj v razpravi o imenovanju predsednika Vlade govorila o tem, da prihajam iz območja, ki se sooča z velikimi težavami v tekstilni industriji, o težavah, o možnih brezposelnih. Marsikdo je takrat govoril, "kakšna kriza, krize ni" in tako dalje. Zadeva se je neverjetno obrnila. Spomnim se tudi, da so še v januarju leta 2008 tudi v Beli krajini gospodarstveniki govorili, da je težko dobiti delavce. Danes je zgodba popolnoma drugačna. Ker pa smo sedaj pri razpravi, kolega Kontič se je v marsikateri točki dotaknil tega, kaj bo ta razprava prinesla, mogoče nas je tudi zato manj, samo glede na to, da je pa sama točka strateško gledano na celoten skladni razvoj in spodbujanje skladnega regionalnega razvoja na območju celotne Slovenije, pa menim, da je razprava nadvse pomembna. Ne samo za tiste, ki sedaj sedimo tu, pa smo mogoče iz območij, kjer so težave, kot kolega iz Kočevskega, kot kolegi iz Koroške, Savinjsko-šaleškega območja in tako naprej, tisti smo večina tukaj, pa Idrija, Bovško, torej so nekatera območja, kjer se točno vidi, da smo tisti tukaj. Prepričan sem, da tudi Zasavje. Vendar v povezavi s kmetijskimi zemljišči, ker tudi sama prihajam iz območja, kjer se bomo v povezavi s tretjo razvojno osjo ravno s to javno razgrnitvijo, sedaj bo prineslo in pokazalo, kakšni so odzivi. Ena razgrnitev je že bila na Dolenjskem, v Novem mestu, že predhodno preverjanje mnenja. In nekako ugotovitev je to, o čemer je govoril tudi minister za promet dr. Vlačič, da ljudje na tem območju ne samo, da pričakujejo in gospodarstvo pričakuje to cesto, jutri je na Otočcu predstavitev organizaciji gospodarske zbornice Dolenjske in Bele krajine in društva za ceste jugovzhodne Slovenije, javna predstavitev tretje razvojne osi gospodarstvu pa tudi predstavnikom politike in poteka te trase in tudi pomena. Nadvse pomembno je, da smo se v zadnjih letih poenotili. Spomnim se julija 2008, ko smo prišli pred takratnega ministra za promet belokranjski predstavniki občin in Dolenjske, da smo poenotili, in pričakujemo, da bi postopek stekel. Spomnim se kolega prej, ki je bil minister, ki je sedaj kolega poslanec, da je rekel "middle management" ni odreagirati in naredil tega, kar bi moral". Če ne bi bili sedaj že ravno pri vprašanju v povezavi tudi s kmetijskimi in ostalimi zemljišči, vendar glede na pripravo projekta, kolikor sem seznanjena, je tukaj šlo za zelo veliko vključevanja pristojnih ministrstev. Tudi sama si želim, da v območjih, kjer je kmetijska dejavnost izrednega pomena, ne bi prišlo do kakršnihkoli manipulacij ali špekulacij v povezavi z zemljišči, velikostjo zemljišč in tako dalje. Da pa tudi pri nekaterih kmetijskih zemljiščih, če se ugotovi, da je strateškega pomena, če govorim o tretji razvojni osi, v celi Sloveniji gre za panevropski koridor in, če pogledamo, ker živim na meji s Hrvaško, Hrvaška bo v roku parih mesecev imela izgrajeno avtocestno povezavo tudi na območje Slovenije, torej samo to območje od Koriške do Bele krajine bo tisto, ki nima evropske povezave. Zatorej jaz predlagam, da se tudi s kmetijskimi zemljišči le ugotovi, tako z ministrstvi, kot tudi z iniciativami, morebitnimi, in občinami, da tukaj pridemo do rešitev, pa tudi če je kdaj treba kakšno njivo nekoliko presekat, jo po velikosti zmanjšati v dobrobit razvoja. Tukaj sem

prepričana, da se bo tudi minister za kmetijstvo na nek način odločil v prid razvoju Slovenije. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Zmago Jelinčič Plemeniti. (Ga ni.) Iztok Podkrižnik. (Ga ni.) Vili Rezman (Ne.) , Vito Rožej (Ne.), dr. Peter Verlič (Ne.), Anton Urh (Ne.), Miran Györek (Ne.), Franc Pukšič (Ne.), Milenko Zihel (Ne.), Alojz Posedel (Ne.), dr. Vinko Gorenak se je opravičil, Tadej Slapnik (Ne.), Jože Tanko (Ne.), Borut Sajovic (Ne.). Lojze Posedel v času poslanske skupine.

Prosim.

ALOJZ (LOJZE) POSEDEL: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Najprej bi poudaril, da je bila pobuda za razpravo o tem vprašanju zelo in izključno dobronamerna. Da mogoče kakšni podtoni iz besed kolega Kontiča mogoče kažejo na kaj drugega, ampak ponavljam, izključno dobronamerna in sem prepričan, da bi takšnih razprav, ne da so neproduktivne, prepričan, da bi takšnih razprav v parlamentu moralo biti več. Vendar očitno takšne teme, ki imajo neposreden vpliv na življenje ljudi, nenazadnje na porabo davkoplačevalskega denarja, očitno niso zanimive. To niso arhivi, to niso ideološke borbe, tu se je pač treba konkretno pogovarjati o zadevah in zato sem, kljub temu, da je malo prisotnih, prepričan, da bo ta razprava dosegla svoj namen in da je ocena vedno pač različna. Tudi v predlogu za razpravo ni bilo nikoli rečeno, da ministrstvu ne sodelujeta ali da sta celo skregani, ampak bilo je pa poudarjeno, da to, kar se dogaja, je nerazumljivo in tudi nedopustno. Ne more biti, da ima eno ministrstvo izrazito negativno stališče, drugo ministrstvo pa po sklepu Vlade povozi to strokovno pomembno mnenje na ta način, kot je bilo v primeru pozidave Braslovč, ali kot očitno gre tudi v tej zgodbi. Zato mogoče izgovarjanje na to, da je sprejela prejšnja vlada, res ni na mestu. To je sprejela prejšnja vlada, ampak že bivši minister za kmetijstvo, gospod Iztok Jarc je zelo jasno napisal, da je izrazito negativno stališče in da je ministrstvo opozorilo na mnoge napake v okoljski oceni. To je dokument. Takoj po tem, ko je Vlada sprejela ta sklep o pričetku izdelave državnega prostorskega načrta, je bila civilna iniciativa prva, ki je začela opozarjati na to, da se zahteva revizija vrednotenja izbrane trase. To je tisto bistvo in to so mogoče tudi tiste ocene, kako so civilne iniciative včasih škodljive. Verjetno je tudi res, ampak v konkretnem primeru sem na začetku zelo jasno povedal, da so to ljudje, ki imajo veliko strokovnega znanja in da sodelujejo z inštitucijami. Vesel sem, da kolega Kontič pravi: "Zakaj ne bi zaupali projektantom, zakaj bi zavajali ljudi?" Tudi jaz popolnoma zaupam stavku, ki ga je v študiji Kmetijskega inštituta Slovenije napisal docent dr. Vrščaj, "Odločitev 2007 leta – kot najboljša izbrana trasa F2 – ocenjujem kot primer neracionalne, nespametne in potrošniške rabe prostora ter kot izrazito slab primer umeščanja velikih infrastrukturnih objektov v prostor". To je verjetno ocena strokovnjaka, ki mu gre zaupati, ker je podkrepljeno z vsemi analizami, ki so ga pripeljale do te ocene. In vesel sem tudi tega, kolega Kontič pravi, da je treba primerjati v tem

nadaljnem postopku jabolka in jabolka. Ravno to je bila ena velika stvar, na katero je civilna iniciativa vseskozi opozarjala, da so bili kriteriji vrednotenja vseh tras in način vrednotenja, ki je pripeljal F2 na prvo mesto z rezultatom 114 proti 12, neenotni. Vsi so bili, na primer, ocenjeni s ponderjem 1 in je prečkanje trase igrišča za tenis pomenilo enako temu, da se je povozilo najboljše kmetijsko zemljišče. Zato sem vesel, da se bo v nadaljevanju upoštevano "jabolka in jabolka", mislim, da so bila "jabolka in hruške" ravno v tej študiji, ki je bila osnova za izbor te trase.

Razvojni žep ni nič slabega misleče z moje strani, ampak je to prepisano iz članka v Večeru, pisec je gospod Peter Rezman, ki razpravlja o situaciji v Velenju. Vi lahko zmagujete z roko, je pa verjetno malo resnice v tem razmisleku, ali ta trasa sledi razvojni usmeritvi, da imamo os povezavo Celovec–Celje ali pa imamo neko stransko pot oziroma bližnjico Velenje–Ljubljana. Ko ste govorili o glasu gospodarstva, zelo nekorektno je, da je ta cesta pomembna samo za gospodarstvo Šaleške doline. Od leta 2008 so tako regijska gospodarska zbornica v Celju, obrtna zbornica, vse kmetijske zadruge, vsi hmeljarji, vse, kar dela na tem področju celjske regije, opozarjali ministrstva in vlade, da je treba ponovno proučiti, ali bomo imeli ozko razvojno os ali pa bo nekaj drugega. Očitno je takrat prevladalo "nekaj drugega" in se nikoli ni želelo, tako kot ste rekli, te trase, ta vrednotenja dati ponovno na mizo in ugotoviti, ali je bila prva študija, ki jo je podpisalo 12 strokovnjakov, od tega trije doktorji in vsi ostali, ali pa je bila pravilna odločitev druge študije, ki sta jo izdelala v enem podjetju, d. o. o., dva diplomirana inženirja.

In še tisti očitek, ki mislim, da ni na mestu, da bodo stroški večji zato, ker se trasa umika na obrobje in bo zato večji klanec in večji stroški. Zavajanje in nerealno prikazovanje podatkov se vleče od začetka odločitve te trase. Prej sem že citiral Ministrstvo za okolje, da je še prejšnji teden operiralo s predračunsko vrednostjo 198 milijonov. Bom nadaljeval potem, v svojem času. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Danijel Krivec.
Prosim.

DANIJEL KRIVEC: Hvala še enkrat za besedo, spoštovani predsednik. Kolegice in kolegi!

Saj nisem vedel, ali se bom še enkrat oglasil, ampak nekaj iztočnic je bilo, tako da bi rad še par stvari kot razmislek dal, kajti ta razprava tako ali tako nima nekih zaključnih sklepov, je pa bila v tem svojem bistvu dosti zanimiva in opozorilo se je na precej stvari, ki povzročajo težave v tem prostoru. Moram reči, da se strinjam z večino predgovornikov, vsak je osvetlil eno težavo, marsikdo se je oddaljil od ključne teme, ki je bila s strani kolega Posedela izpostavljena in ki se zdi meni pomembna, to pa je, da kakorkoli govorimo in leporečimo, kako smo vsi za neke razvojne zadeve, vendar neke konkretne strategije znotraj te države pač nimamo oziroma bolj ko poslušam odgovore in razprave, ugotavljam, da je mogoče pa ena dobra strategija na nivoju države glede na to, da zmanjkuje denarja na vseh področjih, glede na to,

da smo osnovni avtocestni križ pa le zgradili in umestili v prostor že v preteklih časih, ko smo mogoče malo bolj načrtno gradili in delali in tudi izvajali umeščanje v prostor, da je pa zdaj prilika, da s podobnimi aktivnostmi, kot je ta, ko dve ministrstvi med seboj usklajujeta nek dokument kar nekaj let, pa ne samo na tem segmentu, tudi verjetno na drugih razvojnih oseh, pa pridemo do tega, da se neki viri vseeno prihranijo, mogoče za druge projekte. Tudi taka razlaga je možna v tem primeru. In enako velja tudi s problematiko, ki nastaja z občinskimi prostorskimi načrti, kjer dlje časa opozarjamo, da ti postopki dejansko trajajo predolgo, da je velik del krivde na ministrstvu za kmetijstvo, ki se ne odziva promptno, ne drži se niti postopkov ZUP-a, niti ostalih, bi rekel, zakonskih obveznosti. Opozarjali smo ga, da ima stare podatke, da operira s podatki, ki so nastali v nekem preteklem obdobju, kjer se vrednoti zemljišča po neki oceni, ki ni več realna v prostoru, kjer niti nekateri ne vedo, kaj je namenska raba prostora, kaj je planska raba prostora, kaj je to v katastrski rabi in tako naprej in se določeni uradniki prepirajo med seboj na ministrstvih, pa tukaj ne govorim o ministrih, ampak o uradnikih. Tudi zato prihaja do velikih zastojev pri posameznih dokumentih, ki bi jih moral nekdo sproducirati. Ker sem v več odborih, ki se Državnem zboru ukvarjajo z razvojem, tako na gospodarstvu, prometu in okolju, pač vem, o čem smo v preteklosti sklepali in moram reči, da smo na področju prometa kar nekaj sklepov sprejeli tudi za druge razvojne osi, kjer je bila pobuda dana, da se odseki, ki ne rabijo dodatnega umeščanja v prostor, obravnavajo prioritarno. Tudi to se ne dogaja. Bila je tudi pobuda, da se mogoče pristopi k temu, da se določene odseke umešča tudi z medobčinskimi lokacijskimi načrti, kjer je pač interes lokalnih skupnosti lahko močnejši in se tudi lažje pride do kvalitetnih rešitev, usklajenih v prostoru. Tudi tega se večinoma ne poslužujemo.

Prej je bilo govora o tem, kdaj je to najboljša cena, ene od kolegice je razpravljala, kako pridemo lahko v fazi izvedbe tudi do težave z izkopavanjem in tako naprej. To je vse res, vendar mi v zadnjem obdobju nismo prišli niti do tega, da bi kakšen državni lokacijski načrt za pomembne objekte umestili. To velja za linijske objekte, kot velja tudi za večje objekte, ki so vezani na, recimo, odpadke in podobne stvari. Tudi zakon, ki smo ga sprejeli o tem, da pospešimo umeščanje pomembnih objektov v prostor, je ostal samo v tisti prvi fazi. Takrat ob zaključku je minister jasno povedal, da je treba sprejeti še približno pet popravkov na zakonodaji. Nič se ne dogaja. Mi pa govorimo o tem, kako pospešiti zadeve. Jaz verjamem v to, da nekega sodelovanja med ministrstvi enostavno ni in nič ne pomaga, da so vsa ministrstva v Ljubljani, očitno je ta bližina bolj škodljiva in se ta zatohlost med uradniki bolj razrašča kot pa razčiščuje. Mogoče bi jih bilo treba malo razpršiti, potem bi se vozili iz enega kraja v drugega in bi razumeli, kaj je umeščanje v prostor v širšem pomenu, tako da je to mogoče usmeritev za naprej.

Vsi govorite o tem, da je velik interes, da se komunikacije vzpostavijo, seveda je to res, vendar ko pridemo do konkretnih projektov, se pa

zadeve ustavijo. Ne ustavijo se pri ministrih, ki imajo dobro voljo, da to rešijo, ustavijo se na uradniškem delu, kjer se tolmačijo zadeve zelo po svoje ali pa po domače, kakorkoli kdo želi. In res je, da je razvoj ob avtocestnem križu in tam, kjer so se avtoceste dogradile, pa bistveno večji in uspešnejši, kot pa v tistih območjih, ki te možnosti dejansko nimajo. To je problem skladnega regionalnega razvoja pa kakorkoli želimo to reči. In tam, kjer je želja, se pride tudi do spremembe namembnosti zemljišč. Pa, da ne bom čisto konkreten, bom rekel samo: v Ljubljani. Ostali župani bodo vedeli, da je to zelo težko narediti, nekje se pa to da. Tudi o tem se je treba vprašati. Pa zanimivo, da nas sedi v Državnem zboru zdaj ob tej obravnavi praktično večina županov pa bivših županov pa gospod Tone Anderlič, ki se po navadi koncem razprav zmeraj pridruži, da da nek ocvirek na zaključno razpravo. Ampak tudi to je dejstvo, da zanima pomembna problematika dejansko tudi župane v tem parlamentu in ne vem, zakaj jih nekateri poskušajo nagnati iz parlamenta. Mislim, da imajo župani kar precej za povedati o tem, kako kašna zakonodaja dejansko vpliva in na kakšen način se jo da izvajati.

Še na to bi opozoril, kot sem rekel, glede na to, da sedim v več odborih, ki so vezani na razvoj neusklajenost strategij. Ko beremo energetska strategija, beremo prostorska strategija, beremo strategija razvoja prometa, če kdo zna to združiti, ne vem, kako pride do tega. Prej je bilo govora o tem, da je treba Koroško povezati s tretjo razvojno osjo, da glede na to, da ima boljše povezave proti Avstriji kot proti Sloveniji. To absolutno podpiram, vendar ne vem, kako bomo mi to pospešili, glede na to, da na vseh odborih ves čas na to opozarjamo, predvsem Ministrstvo za okolje in prostor, o teh problemih z umeščanjem, vendar se v zadnjem obdobju dejansko ni kaj dosti premaknilo. In mislim, da so takšna vprašanja, ki so bila posreči nekako sproducirana in tudi izglasovana, da sploh o tem razpravljamo, nenazadnje tudi koristna, mogoče za ministrstvo, mogoče za koga, ki to posluša, v vsakem primeru pa bo potrebno več sodelovanja med ministri. S tem bi se verjetno tudi kakšen projekt hitreje izvršil. Tudi kar se tiče razprav, ki so se dotikale občinskih prostorskih načrtov, in jaz se absolutno s tem strinjam, veliko je tukaj omejitev, ki onemogočajo kvalitetno umeščanje, večinoma se problemi zreducirajo na Ministrstvo za kmetijstvo. Na žalost, to bo treba to vzeti v zakup, ne glede na to, da je soglasodajalec zelo veliko. To mislim, da ni dobro in na to opozarjamo praktično že dve leti.

To sem želel na nek način povedati, tako da ne bom o tem, da tudi na našem območju, iz katerega prihajam, je razvoj cestne mreže potreben kot četrta razvojna os. Mogoče za ilustracijo – tudi jaz, ko se pripeljem v Ljubljano, se peljem čez Italijo, mogoče mi bo pa ta del bližji, pa se kdaj tudi tja obrnem. Toliko. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želita besedo še minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter minister za okolje in prostor? Ja. Najprej minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, mag. Dejan Židan.

Prosim.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Bo zelo kratko. Samo to bi rad odgovoril gospodu poslancu Danijelu Krivcu. V celoti se strinjam, v tem trenutku je zagata pri dovoljenjih, ki jih dajemo na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Kar se tiče prostorskih aktov ni več toliko vprašanje časa, iz tedna v teden, od kar je zakon končan, je parlament in cela skupina ljudi ponovno delala dejansko cel delovni čas pa še več dela ravno na teh projektih. Zagata je nekje drugje. Zagata je v tem, ker se do zdaj v bistvu ni vedelo, katera zemljišča sploh uporabljati in o katerih zemljiščih razmišljati kot o razvojnih. In ravno zato je ta zakon, ki je trenutno v parlamentu, ki pa dejansko vnaprej določa, kaj so trajna kmetijska zemljišča – in so nujno potrebna v slovenski proizvodnji hrane – in kaj so ostala, kjer pa so kompromisi, tako zelo pomembni. In jaz vas, gospod poslanec, samo prosim, veliko boste naredili za občino, če boste ta zakon podprli. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi besedo še minister za okolje in prostor?

Prosim, dr. Roko Žarnić.

DR. ROKO ŽARNIČ: Spoštovani gospod predsednik, spoštovane poslanke in poslanci, dragi kolegi!

Ta razprava danes me veseli zato, da vidimo, kako težko je naše delo pri umeščanju v prostor. Zadnjič, ko smo bili v Velenju – je gospod poslanec povedal, da smo bili tam – je minister Vlačič eno zanimivo zadevo povedal. Nizozemci, ki so ravni pa močno demokratično razviti in je vrednost imovine zelo močna, so uspeli, s tem se hvalijo, spraviti povprečno trajanje umeščanja v prostor iz 14 na 7 let. Kitajci, ki so veliki in bolj učinkoviti, pa ne bom nič drugega rekel, pa se od odločitve do vožnje zgodi v 3 do 4 letih. Mi smo nekje še malo razvijajoči se in prihajamo iz tega kitajskega v bolj holandski sistem. Recimo, ta tretja os bo rabila okoli 5 let in pol od ideje do razgrnitve. Zato iztočnica, da malo povem, gospa županja oziroma poslanka je pohvalila, da smo danes prvi del južnega kraka spravili pod streho, v razgrnitev, 10. bo srednji del severnega kraka, začetek aprila pa ostala dva kraka na severnem delu. Mislim, da se bomo do takrat nekako uskladili. Če pa se ne bomo mogli uskladiti glede tega, o čemer danes razpravljamo, mislim, da je smotno, vsaj kar se nas, našega ministrstva tiče, da zaključimo eno fazo tega z razgrnitvijo. Potem je tukaj še razprava. Če se v tem mesecu razprave ne bo prišlo do nekega konsenza, obstaja tudi varianta, da se bo začela kakšna druga varianta. Samo to pomeni naslednjih 4, 5 let. Ampak, kar se tiče našega ministrstva, bomo dano nalogo iz leta 2006 zaključili in potem naprej nadaljevali. Lahko verjamem našim sodelavcem, ki včasih rečejo, da malo zavidajo kolegom na kmetijskem ministrstvu, kajti oni skrbijo – pa ne mislim, da jim je čisto za zavidati – za eno stvar, mi moramo pa mnoge usklajevati, tudi naše naravovarstvenike v hiši. To je verjetno bolj problematično in težko, vendar, dobro, nekako smo uspešni, vidimo, mogoče ne toliko, kot si želite.

Moram pa povedati, da so dobri osebni odnosi med ministri tudi dobri za dobre odnose med

sodelavci. Z ministrom Vlačičem in ministrom Židanom se redno sestajamo s sodelavci, smo vpeljali eno takšno dobro prakso. Marsikatero stvar dorečemo, zadnjič smo se pogovarjali o Škofljici in smo našli neke hitre rešitve za čez eno leto, in neke srednjeročne za malo več. Danes tukaj kažemo, da sva dva ministra, ki se bova lahko tudi o tej stvari znotraj svojih pravil uskladila. Mislim, da ti dobri odnosi med sodelavci ostajajo dobra praksa, in sem prepričan, da bodo tudi rešitve zato bolj zadovoljive kot do zdaj.

Hvala lepa za to razpravo. Kolegici sem povedal, da se danes zvečer spleta tukaj sedeti, ker se marsikaj naučimo in malo vidimo, kako vi reagirate na tista vprašanja, ki nas mučijo. Ne mislite, da mi nimamo dilem, ravno tako kot vi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Me kar mika, da bi kaj rekel, pa ne smem. Ampak, bom rekel samo eno stvar, da je najdražja tista trasa ceste, ki je ni.

Repliko? Ja, seveda, čas je še, ja.
Prosim. Stavke napačne navedbe.

DANIJEL KRIVEC: Saj bom kratek, ne se bati.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Ne. Ima pravico do popravka napačne navedbe, napačne navedbe ministra.

DANIJEL KRIVEC: No, minister Židan me je tudi omenil. Z moje strani ima podporo za tak predlog, kot je bil omenjen.

Me je pa zmotila zaključna misel ministra za okolje in prostor, ki je rekel: "No, saj če ne bo pa neka trasa, bomo pa razmišljali o novi trasi." Kje pa je potem tukaj strokovnost, o kateri je bilo prej govora s strani vseh naših razpravljavcev, kjer je bilo govora o tem, da se o tem opravi razprava, poslušaj iniciative, vendar se nato na neki strokovni bazi odloči o neki stvari. Vi pa ste zdaj zaključili: če ne bo prišlo do ničesar, pomeni to novo rešitev in to pomeni naslednjih 4 do 5 let. To je tista težava, ki jo imamo, ker vsaka civilna iniciativa, ki se pojavi, lahko povzroči zamik za naslednjih 5 let. Najbolj kruto ob tem pa je, da noben od te civilne iniciative nič ne odgovarja, noben ne prevzema nobene odgovornosti. Nalaga se dodatna obremenitev ministrstvu, vsem drugim resorjem, civilna iniciativa, ki pa neko zadevo zruši, pa nima nobene odgovornosti. Kje je tukaj stroka? Vaš odgovor je šel v to smer, če nekdo izvede večji pritisk, se išče neka nova zadeva. Kam pridemo? Pridemo do umeščanja neke zadeve, ki traja 30 let, ker se bo zmeraj pojavila nova civilna iniciativa. To je treba rešiti na dolgi rok.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Javil se je minister za okolje in prostor dr. Roko Žarnić. On ima kot minister pravico, da razpravlja kadar želi, če ima še čas. Tako da mu pač moram dati besedo.

DR. ROKO ŽARNIČ: Se opravičujem, samo za kratko. Mogoče sem bil malo preveč nenatančen. Bom bolj odkrit. Tukaj je bilo priti do Velenja več

variant. Mislim sem v tej študiji variant, če se ne bo drugače izšlo, bo edina alternativa izbrati eno od preostalih, in to je tri leta od izbire. Samo toliko. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi besedo še predlagatelj Lojze Posedel?

Želi.

Prosim.

ALOJZ (LOJZE) POSEDEL: Hvala lepa.

Vedno je proti koncu najbolj zanimivo in tudi ta razprava ali te izjave sedaj kažejo na nekaj, kar je res na začetku tega problema. V bistvu je razprava zahtevana zato, ker se vse to obdobje, ki se je začelo 2007 in 2008 s sklepom Vlade, ni upoštevalo in ni želelo poslušati, da izbrana trasa verjetno ni najboljša. In samo s korektno strokovno analizo bi ta leta, ki so jih zdaj nekateri verjetno s svojimi vzvodi, pripeljali do tega, da bo očitek, da je civilna iniciativa kriva, da smo krivi tisti, ki sprašujemo, zakaj ravno ta trasa, ki ne kaže na to, da civilna iniciativa ali jaz kot predlagatelj nasprotujemo tej cesti. Ne. Delo civilne iniciative in pa moja želja po tej razpravi je ravno zaradi korektnega in pa dobrega odnosa do slovenskih kmetijskih zemljišč in pa predvsem do davkoplačevalskega denarja. Danes ni bilo še ene besede rečene o stroških. Trasa se je začela delati na podatkih, ki so bili objavljeni še prejšnji teden s strani MOP. 198 milijonov evrov iz projektantskega proračuna iz leta 2007 z vsemi optimizacijami, nič povečanja, s stroški, ki evidentno manjkajo v tej oceni, tako glede klanca. Ob 5,6 % klanca bodo verjetno potrebni odstavniki pasovi, jih ni nikjer v teh ocenah. Ugrezninsko območje na področju Velenja – nikjer ocenjeno, kakšno bo. Pokriti vkop trase – nikjer ocene koliko bo to znašalo. Gradnja treh tunelov skozi geološko neprimerne vulkanske kamnine – nikjer ocenjeno. In ko se strokovnjaki, združeni v civilni iniciativi, ponavljam strokovnjaki, pozabavajo s temi številkami, in kdor je gledal oddajo Preverjeno, je lahko te podatke, frapantne podatke, slišal, da bo povprečna cena hitre cene v Sloveniji znaša 8,7 milijona na kilometer, da pa zna ta cena biti 24 in še nekaj milijonov na kilometer te ceste. To so številke, ob katerih bo verjetno bolela glava tistega, ki bo moral dati soglasje za takšno traso.

Če zaključim. Še enkrat, sem prepričan, da je bila ta razprava dobra, predvsem dobronamerna, ne zato, da bi ovirali izgradnjo, ampak da bi dobili pravo odločitev, strokovno odločitev, ki pa mislim, da je v tej celi zgodbi ni bilo. In tudi včeraj na predstavitvi ostalih tras, dveh osnutkov državnega prostorskega načrta za tretjo razvojno os, je minister Žarnić na novinarski konferenci lepo dejal, da to ni odločitev o gradnji, odločitev sprejme Vlada. S tem se strinjam. In da je ministrstvo do razgrnitve državnega prostorskega načrta opravljalo strogo strokovno in politično nevtralnno delo. S to vašo izjavo se, lahko si to dovolim, ne strinjam. Mogoče za vas ja, bilo bi pa dobro, da bi vprašali tudi vaše sodelavce. Iz izjav, ki smo jih gledali in slišali, da je predsednik Odbora za izgradnjo tretje razvojne osi potrdil, da je bil na ministrstvu z vašimi sodelavci že takrat, ko se je izbirala trasa, da je bil tudi potem

mnogokrat na ministrstvu in pa gospod Kontič, če mahate z rokami, na spletni strani vaše stranke SD Velenje, mestni odbor, je zelo lepo napisano: "V tem času je potekal spopad dveh predlaganih tras tretje razvojne osi, in sicer ali bo osrednje gospodarsko središče tretje razvojne osi Celje ali Velenje. Ta bitka je bila tako rekoč dobljena v sredo, 25. 2. 2009, ko je Velenje obiskal minister za promet dr. Patrick Vlačič in je izrazil popolno podporo trasi, ki je zagovarjala Velenje." Jaz se opravičujem, da sem vam to prebral, ker vem, da to poznate, ker je na vaši spletni strani, pa vendar se mi zdi dobro, da se ob tej razpravi vprašamo tudi, kolikokrat je bila v tej Sloveniji že povožena stroka s strani politike. Ne govorim o tem konkretnem primeru, mogoče ja, mogoče ne, ampak tudi za nadaljnje delo. Jaz samo upam, da bo minister Židan obdržal to držo, ki jo je lepo napovedal, in da bo ta razprava, soočanje teh argumentov, potekala na osnovi argumentov in da bo potem odločitev takšna, ki bo najboljša za razvoj Velenja, vseh krajev ob tretji osi, predvsem za davkopllačevalce in pa zato, da bi do te trase čim prej prišli. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati? Eden je to želel. Dajem prijavo. Prosim za prijavo oziroma odpiram prijavo. Besedo ima Bojan Kontič.

Prosim.

BOJAN KONTIČ: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovana ministra, še enkrat.

Bilo je izrečenih nekaj stvari, ki ne držijo. Če začnem kar pri tisti, sicer sem pričakoval, da bo kdo od teh, ki se s tem ukvarja, povedal. Bilo je rečeno, da ni upoštevana cena ceste, ki gre po ugrezninskem območju. Ne gre po ugrezninskem območju, kolikor jaz vem. Ali ta podatek drži? Ne gre po ugrezninskem območju in ne zavajati v tem parlamentu.

Druga zgodba je ta, o kateri je gospod iz SDS govoril, in zelo pametno je povedal – civilna iniciativa ne nosi nobene odgovornosti, če zruši projekt. Odgovornost nosite vi, spoštovani predstavniki Vlade, in delno tudi mi tukaj v parlamentu in na koncu je treba neko odločitev sprejeti, drugače lahko cesto umeščamo naslednjih 100 let pa je ne bomo umestili v prostor. In če sem prav prej slišal, je bilo rečeno, najdražja je tista, ki je ni. S tem se strinjam, gospod predsednik, to ste vi dejali. Zanesljivo, ta cesta, ki je ni, je najdražja.

Gospa Silva Črnugelj, prijavi bi se k besedi in razpravljali do onemoglosti, če je treba, sicer Poslovník to omejuje ...

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Gospod Kontič prosim, ona ne more nič odgovorjati, kar nadaljujete svojo razpravo.

BOJAN KONTIČ: ... za medklic, ampak dobro, se bomo to sami zmenili v poslanski skupini.

Tako da to je res. Se pravi, treba je dati konkretne podatke na mizo in ne operirati s

takšnimi, ki ne vzdržijo. Kdo je bil na Ministrstvu za okolje in prostor? Pa tam si kljuge podajajo župani? Gospod Posedel, zanesljivo ste tudi vi hodili na ministrstvo. Zanesljivo. Tam si ljudje kljuge podajajo, ker tam se stvari rešujejo. Jaz mislim, da tako funkcionira ta država. Zdaj kdo lobira, kdo ne lobira, to je druga stvar. Če mislite, da lobiram za to os Velenje–Šentrupert, povem, da podpiram to os. Zanesljivo in jo bom tudi naprej pa mi lahko rečete lobist, Šalečan, kar hočete, mi lahko rečete. In ne pristajam na to, da je razvojna os samo, če je Koroška povezana proti Celju. Ne pristajam na to. Zato, ker je povezava Koroška–Velenje–Šentrupert proti osrednji Sloveniji ravno tako razvojna ali pa še bolj kot pa ona. Pomembno je predvsem, da tisti, ki nimamo hitre ceste in nimamo te povezave, to cesto dobimo. Ne glede na to, kje v Sloveniji živimo, ker to pomeni možnost nadaljnega razvoja. Hitra cesta je hrbtenica razvoja, tudi skladnejšega regionalnega razvoja. Brez nje ne gre. In ko gospodarstvo opozarja in to smo lahko slišali, verjetno opozarja zato, ker pozna razmere, ker pozna probleme logistike, potrebuje pa logistiko, če se želi nadalje razvijati, ne glede na to, kje se nahaja v Sloveniji. In ko govorimo o kmetijskih zemljiščih, treba jih je čuvati, se strinjam, da jih je treba čuvati. Ampak če bi jih dosledno čuvali, Prekmurje nikoli ne dobi hitre ceste. Ni variante, da jo naredite v Prekmurje, brez da povozite kmetijsko zemljišče. Ampak je treba vrednotiti zadeve, kaj pomeni za razvoj posamezna cesta, odvisno od tega, v katerem delu je v prostor umeščena. In ne gre za rivalstvo in tudi nobenemu ne govorim, da zlonamerno karkoli dela. Vsak ima pravico zagovarjati svoje stališče, ne glede na to, od kod prihaja, saj ni nepomemben, tudi Žalec ni nepomemben v tej igri. Saj je pomembno središče, ki je ob tej cesti, in je prav, da se vključuje v razpravo. Ampak ljudje, tisti, ki ste na avtocestnem križu, dovolite, da tudi tisti, ki nismo na avtocestnem križu, kaj rečemo o tem in da odločamo o tem, kako bo cesta do nas prišla. Ker zelo lepo je imeti hitro cesto ali avtocesto, potem se ti pa slika za vse ostalo. Če nič drugače, je to predvsem sebično. In še to je, saj ko take linijske projekte umeščamo v prostor, je v bistvu potem zadeva takšna, "podpiramo hitro cesto, nič nimamo proti hitri cesti, tudi proti železnici ne, samo ne blizu mene, jaz bi jo uporabljal, tako kot mi ustreza, samo naj ne pride tako blizu mene, da ogroža moj življenjski prostor". Treba je soočiti te podatke in predlagam, da resnično nadaljujete s tem začetim delom.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Žal, kolega Posedel, ne morem vam več dati besede. Razpravo smo zaključili, razdelili čas. Žal se niste prijavi, ne morem vam več dati besede. Po poslovníku vam tega ne morem več omogočiti. Morali bi se prijavit k delitvi časa. Prav tako je že zdavnaj dogovor, da ni dveh delitev časa, samo ena. S tem smo svoje in s tem smo svoje jokerje izčrpali in tudi razpravo.

Zaključujem razpravo, zaključujem tudi točko dnevnega reda. Prekinjam 25. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 10. uri. Hvala.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 3. MARCA 2011 OB 20.55 IN SE JE NADALJEVALA 4. MARCA 2011 OB 10. URI.)

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 25. seje Državnega zbora. Obveščam sem, da se današnjega nadaljevanja seje ne morejo udeležiti naslednji poslanke in poslanci: Alenka Jeraj, Renata Brunskole do 15. ure, mag. Štefan Tisel, mag. Vasja Klavora, dr. Vinko Gorenak, Franco Juri, Vili Trofenik in Janko Veber do 16. ure. Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST V OKVIRU NUJNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade.

Besedo ima Mateja Vraničar, državna sekretarka na Ministrstvu za finance.

MATEJA VRANIČAR: Spoštovani gospod predsednik, spoštovani gospe poslanke, gospodje poslanci!

Temeljni cilj predloga zakona je spodbuditi pravočasno plačevanje računov in vplivati na zmanjševanje zamude pri plačilih med davčnimi zavezanci. Predlog zakona predstavlja podporo drugim ukrepom, predvsem tistim, ki so določeni v predlogu zakona o preprečevanju zamud pri plačilih, zlasti pa želimo spodbuditi davčne zavezance, da aktivno delujejo za poplačilo svojih dolgov bodisi s plačevanjem računov v okviru pogodbeno dogovorjenih rokov, bodisi s sodelovanjem v prijavi denarnih obveznosti v sistem obveznega večstranskega pobota. S predlogom zakona se zaradi precejšnjega dodatnega poslabšanja plačilne discipline v Sloveniji v času finančne in gospodarske krize uvaja ukrep, ki bi lahko z instrumentom ekonomske prisile vplival na izboljšanje plačilne discipline med davčnimi zavezanci, ki so identificirani za namene DDV v Sloveniji. Ukrep predvideva, da bo davčni zavezanec, ki je že uveljavil odbitek DDV ob neplačanem računu, moral povečati svojo davčno obveznost v višini prej uveljavljenega odbitka DDV, in sicer v davčnem obdobju, v katerem je glede na zakon, ki ureja preprečevanje zamud pri plačilih, nastopila zamuda. Če pa davčni zavezanec odbitka po neplačanem računu še ni uveljavil odbitka in je prišel v zamudo, tega odbitka ne uveljavi. Ko bo davčni zavezanec plačal račun dobavitelju, bo lahko naknadno uveljavil odbitek DDV v davčnem obdobju, v katerem je račun plačan. Ukrep ne bo veljal za račune, ki jih davčni zavezanec prijavi v sistem obveznega večstranskega pobota, niti za račune, na katere se ne nanaša zakon, ki ureja preprečevanje zamud pri plačilih. Le v primeru, ko davčni zavezanec ne plača v pogodbeno dogovorjenem roku, niti ne ukrepa, da bi njegov dolg imel možnost biti poravnán, samo v teh primerih bo nastopila dodatna ekonomska

obveznost, torej obračun dodatne davčne obveznosti.

Zaradi učinkovitosti predlaganega ukrepa predlagamo določitev hujšega davčnega prekrška v primerih, ko davčni zavezanec ne ravna v skladu z zakonom ali ne predloži podatkov o povečanju davčne obveznosti, neuveljavljenem DDV in o povečanju ali zmanjšanju odbitka DDV nadzornemu organu, to je davčni upravi. Ukrep se ne bo nanašal na račune, ki so izdani pred uveljavitvijo tega zakona. Zaradi nujnosti ukrepanja je predvideno, da bodo predlagane spremembe začele veljati takoj oziroma naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Glede na tek rokov, po katerih pride posamezen zavezanec v zamudo, pa bo dejansko zakon oziroma ukrep začel učinkovati nekako v dveh do treh mesecih po uveljavitvi zakona.

Spoštovani gospe in gospodje, predlagam, da zakon podprete tako v drugi kot v tretji obravnavi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo Bogdanu Čepiču.

Prosim.

BOGDAN ČEPIČ: Hvala za besedo, gospod predsednik. Koglice in kolegi, spoštovana državna sekretarka!

Odbor za finance in monetarno politiko je na 36. nujni seji 28. 2. 2011 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada s predlogom, da se predloženi zakon obravnava in sprejme po nujnem postopku. Kolegij predsednika Državnega zbora je na seji 21. 2. 2011 odločil, da se predlog zakona obravnava po nujnem postopku.

Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je predloženi zakon proučila z vidika skladnosti z ustavo in pravnim sistemom ter z zakonodajnotehničnega vidika. Služba je podala pripombe k določbam 1. in 3. člena predloga zakona. Pripomba službe k 1. členu glede nejasnosti besedila določb tega člena je upoštevana v vložnem amandmaju koalicijskih poslanskih skupin, pripomba k 3. členu pa v amandmaju odbora, ki je naveden v nadaljevanju tega poročila.

K predloženemu zakonu so poslanske skupine Socialnih demokratov, Zares, Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije in Demokratične stranke upokojencev Slovenije vložile amandma k 1. členu.

Odboru so bila kot dodatna gradiva posredovana tudi stališča Gospodarske zbornice Slovenije do paketa interventnih zakonov s področja plačilne nediscipline ter do predložene novele. Zbornica v zvezi s predlagano novelo med drugim opozarja, da ta ne predvideva pospešenega vračanja DDV iz naslova terjatev do dolžnikov, za katere so insolventni postopki že v teku. Opozarja tudi na nova administrativna in finančna bremena zaradi spremembe obračunavanja DDV in na strokovno vprašanje sprejemljivosti dveh konceptov

obračunavanja DDV, vstopnega DDV po plačani in izstopnega DDV za izdane račune po fakturirani realizaciji. Zbornica predvideva, da bo uveljavitev predložene novele bistveno poslabšala tudi likvidnost izvoznih podjetij. Uvedba uveljavitve odbitka davka samo za plačane račune lahko pomeni, da se bodo podjetja iz prejemnikov vračila DDV dejansko prelevila v neto plačnike. To pa ne izboljšuje pogojev za izvozno usmerjena gospodarstva. Odbor je na podlagi 131. člena Poslovnika Državnega zbora ob upoštevanju pripomb Zakonodajno-pravne službe oblikoval in sprejel amandma odbora k naslovu poglavja, tako da se glasi prehodna in končna določba in amandma odbora k 3. členu. Odbor se je v skladu s 130. členom Poslovnika Državnega zbora opredelil do amandmaja koalicijskih poslanskih skupin k 1. členu in ga tudi sprejel. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o členih predloga zakona in jih sprejel.

Glede na sprejete amandmaje in na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora je odbor pripravil poročilo in dopolnjeni predlog zakona, ki je sestavni del tega poročila.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil mag. Andrej Vizjak.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani predsednik, spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi, poslanci!

V Slovenski demokratski stranki smo s pozitivnim pričakovanjem pričakovali tak zakon, ki bi sledil cilju, ki je tudi naveden, torej spodbuditi pravočasno plačevanje in odpraviti zamude pri plačilih med davčnimi zavezanci in reševati problematiko tako imenovane plačilne nediscipline. Ko smo prejeli paket ukrepov, ki jih danes obravnavamo, zakon o DDV je zgolj prvi izmed njih, smo bili razočarani. Razočarani smo bili zaradi tega, ker menimo, da se je Vlada lotila reševanja tega problema ne celovito, brez posvetovanja z gospodarstvom in da so nekatere rešitve tudi očitno v navzkrižju z davčno roko. Torej zgolj administrativno reševanje problemov, povezanih s plačilno nedisciplino, sprememba zakona in neko kaznovanje ali prisilno vključevanje v pobote je ukrep, ki bi lahko bil eden verjetno od desetih v nizu potrebnih ukrepov, ne pa prvi ali drugi. Menimo, da je največji problem, ki generira kasneje tudi plačilno nedisciplino, predvsem v treh smereh. Prvi je v tem, da je v obtoku premalo denarja za gospodarstvo, da je kreditni krč še vedno prisoten, da banke ne uspejo učinkovito servisirati potreb gospodarstva in posledično številna podjetja niti ne morejo poravnati svojih obveznosti. Drugič, pomemben vzrok za nastale razmere je pomanjkanje investicij v tej državi, umanjkanje projektov dela, kar bi zaposlovalo gospodarstvo, generiralo ustvarjanje nove vrednosti, generiralo tudi plačilne tokove in posledično bi bilo tudi plačilne nediscipline veliko manj. In tretjič, pogrešam ukrepe v smislu

učinkovitejšega izvršilnega postopka v smislu odprave nekaterih zaščit dolžnika pri izvršilnem postopku, da bi izvršilni postopek stekel hitreje, učinkoviteje in posledično ne bi spodbujal dolžnikov k zavlačevanju in posledično plačilni nedisciplini. Nič od tega nimamo danes na mizi. Danes se ukvarjamo zgolj z nekim birokratskim načinom reševanja problema plačilne nediscipline. Sedaj imamo v okviru Zakona o davku na dodano vrednost opraviti z rešitvami, ki jim nasprotuje davčna stroka. Davčna stroka namreč meni, da je rešitev neskladna z direktivo, ki jo mora spoštovati Slovenija. Problem pa je tudi, da so rešitve neusklajene z Gospodarsko zbornico Slovenije, pomembnim delom gospodarskih subjektov. Ta zakon je namenjen gospodarstvu. Verjetno ni namenjen, upam, da ni namenjen polnjenju proračuna, in če je namenjen gospodarstvu, je pravzaprav neverjetno, da rešitev ni usklajena z gospodarstvom. Zato menimo, da je težko pritrditi tem rešitvam, ker si Vlada ni vzela niti toliko časa, da bi obravnavala stvar po normalni proceduri in s tem omogočila vsem partnerjem sodelovanje.

Seveda je Vlada s tem želela narediti korak naprej k odpravljanju plačilne nediscipline. Najpomembnejša vladna stranka pa generira plačilno nedisciplino. Najmočnejša vladna stranka – Socialni demokrati niso poravnali še vseh obveznosti z naslova voline kampanje. Dolžni so na primer denar Pošti Slovenije, kljub temu da je že dolgo mimo rok. In pravzaprav tisti, ki generirajo plačilno nedisciplino, bi sedaj radi reševali plačilno nedisciplino. To je približno tako, kot da bi dal volku ali lisici čuvati kokoši. To se seveda ne more narediti in zato so tudi take jalove rešitve, ki bodo še naprej omogočale, da boste počeli isto. Danes beremo tudi novice, da je druga vladna stranka, Liberalna demokracija, zapletena v davčne probleme in tako imenovane "missing trader" posle. Spoštovani, tako ne boste reševali nakopičenih problemov.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, gospod Vizjak. Prekoračili ste čas.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil mag. Radovan Žerjav.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa, gospod predsednik. Kolegice in kolegi!

Plačilna nedisciplina, rak rana slovenskega gospodarstva ji lahko rečemo. Problem slovenske poslovne kulture, ki je v času gospodarske in finančne krize izbruhnil v neobvladljivem obsegu. Plačilna nedisciplina v Sloveniji ni problem narodnega gospodarstva. To je po naši oceni problem dveh ali treh panog: gradbeništvo in deloma trgovina. Tu so osnovna jedra neplačevanja. Žal tu ne gre za to, da menedžerji ne želijo plačati. Tu je to postal osnovni način obnašanja, da se ne plača. Skrajni čas je torej, da se ta novodobna kultura, novodobna poslovna kultura omeji in s prisilo spremeni.

Predlaganim rešitvam v Slovenski ljudski stranki ne nasprotujemo in ne bomo nasprotovali. Žal nam je edino to, da smo malce prepozni, da je Vlada potrebovala preveč časa, da je pripravila rešitve, na katere je gospodarstvo in vsi skupaj, tudi

v opoziciji, smo opozarjali že dlje časa. Nič kolikokrat smo opozorili na ta problem. Obrtna zbornica je maja leta 2010 izdala 93 zahtev obrti in podjetništva, med katerimi so tudi ukrepi, ki jih danes obravnavamo. Skoraj leto je minilo od tega. Najbrž je bila priprava teh predlogov spodbujena tudi z grožnjo podjetniške zbornice z državljanstvo nepokorščino. Kakšna je situacija v tem trenutku? Govorimo o ukrepih, ki naj bi gospodarstvo rešili pred plačilno nedisciplino, a ti ukrepi žal niso bili usklajeni z vsemi deležniki, vsemi zbornicami, ki zastopajo slovensko gospodarstvo kot celoto. Na eni strani imamo torej Obrtno zbornico, ki te predloge podpira, na drugi strani Gospodarstvo zbornico, ki opozarja na morebitne posledice in strokovno neprimernost predlaganih rešitev. To ni dobro. Pričakovali bi, da vendarle najdemo toliko časa ob pogovoru, v dialogu z Obrtno-podjetniško zbornico in tudi z Gospodarsko zbornico, da bi našli rešitve, ki bi bile za vse dobre. Očitno je bilo storjenih premalo, da ne bom rekel nič analiz, da bi se poglobili, zakaj ta plačilna nedisciplina, kje so razlogi zanjo, ali je večji del razlogov res v tem, da nekatere gospodarske družbe preprosto ne plačujejo, ker tega nečejo storiti, se delajo neumne, ali pa je večji del te plačilne nediscipline osnovan predvsem na tem, da je v obtoku premalo denarja. Na osnovi te analize in večjega dialoga z zbornicami bi najbrž bilo moč najti tudi rešitve, katerim bi gospodarstvo v celoti prikimalo. Slovenskemu gospodarstvu je treba zaupati. To je izhodišče. Že res, da imamo anomalije takšne in drugačne, ki jih je na vsak način treba rešiti, ampak izhodišče mora biti zaupanje gospodarstvu.

Nemogoča je namreč situacija, da gospodarski subjekti za opravljeno storitev ali opravljeni posel ne dobijo plačila. Če greš v trgovino in nakupiš blago brez plačila, se temu reče kraja. V slovenskem gospodarstvu pa je to postala neka normalna ustaljena praksa, da ne bom rekel slovenska gospodarska folklor. In temu je treba narediti konec. Vsekakor bi h kontekstu reševanja plačilne nediscipline pripomogla tudi ureditev izvršilnega postopka, ki bi pospešila postopke reševanja ugovorov na izvršbo, a to je sicer ista zgodba, a drug zakon. A o tem kmalu enkrat v prihodnosti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije bo predstavil Franc Jurša.

FRANC JURŠA: Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav državni sekretarki, kolegice in kolegi!

Predlog zakona, kot je že rečeno, predstavlja enega izmed ukrepov skrajševanja zamud pri plačilih, vplivanja na neplačnike v poslovnih transakcijah s ciljem spoštovanja dogovorjenih plačilnih rokov. Plačilna nedisciplina je problem, pa ne majhen problem, velik problem v naši državi. Po moje si niti predstavljati ne moremo posledic, kaj bo, če bo ta balon enkrat počil. Kar dosti primerov je moj predhodnik malo prej povedal. Moram pa reči, da ne vemo, kdo komu sploh še v tej državi ni dolžan. Res pa je, da nekateri trdijo, da je

največji neplačnik država in lokalne skupnosti, s čimer se jaz in tudi nihče v naši poslanski skupini ne moremo strinjati. Zato priporočam, da prisluhnilno predlogom, ki ponujajo izhod iz tega brezna, čeprav se morda na prvi pogled zdijo neprimerni, neučinkoviti, ne pa že a priori zavračati ideje, ki se lahko na koncu izkaže kot učinkovite. Vlada se je tega problema lotila na način vplivanja na neplačnike, in sicer tako, da ima zavezanec pravico do odbitka vstopnega davka le pri računih, ki jih svojim dobaviteljem tudi plača. Danes sme zavezanec v vsoto za odbitek vstopnega davka vključiti tudi znesek davka z računa, ki ga sploh še ni plačal. Takšno rešitev bomo poslanci Poslanske skupine DeSUS podprli, čeravno smo imeli na začetku tudi pomisleke v smeri, ali se s tem morebiti ne posega v pravico do odbitkov DDV-ja, ki se načeloma ne sme omejiti. Slednje stališče je razbrati tudi iz sodne prakse Evropske unije. Mnenja strokovnjakov so različna. Kljub temu smo se poslanci naše poslanske skupine odločili in bomo tako odločitev tudi potrdili, kot je ukrep Vlade. Sedaj je namreč čas za ukrepanje, za aktiviziranje v boju proti plačilni nedisciplini in ne čas za pasivnost in zgolj razbijanje, kaj bi bilo, če bi bilo. Zagotovo pa ni čas za metanje polen pod noge le zaradi nekkih ideoloških razhajanj oziroma političnega aktivizma.

Poslanci DeSUS-a bomo omenjeni predlog Vlade podprli, saj ga razumem kot ukrep v smeri izboljšanja plačilne discipline, čeravno to dejansko pomeni prisiljevanje zavezancev, neplačnikov v izpolnjevanje lastnih obveznosti. Nekako se je treba lotiti tega problema. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Zmago Jelinčič Plemeniti.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Lep pozdrav vsem skupaj!

Plačilna nedisciplina v Sloveniji je grozljiva, vendar pa je najhujši neplačnik javna uprava. Država je tista, ki najmanj plačuje ljudem in ki jih najbolj stiska. Predloženi zakon oziroma dopolnitve zakona kažejo na to, da vladi sploh ni do tega, da bi dvignila likvidnost gospodarstva, ampak samo do tega, da si napolni državni proračun, da si napolni tisto sito in rešeto skozi katerega curlja denar v žepe določenih koalicijskih gospodov, določenih tajkunov, določenih majhnih in večjih lopovov. Ampak s tem se ne bo nič rešilo. S to spremembo zakona bi bil DDV z istega računa pobran dvakrat, in sicer od tistega, ki je račun izdal, in od tistega, ki je račun prejel, če ga ne bi mogel plačati. Gre za to, da tisti, ki mu nekdo noče ali ne more, pa ponavadi kar noče, plačati, bo dvakrat kaznovan, kajti plačati bo moral še tisti del denarja, ki bi ga moral plačati dolжник. Če pogledamo slovensko gospodarstvo, bomo videli, da je dolžnikov ogromno, da so dolžniki velika podjetja v glavnem z državnimi deleži. Tisti podizvajalcev niso plačevali. Podizvajalci propadajo, izginjajo iz segmenta slovenskega gospodarstva, ampak zdaj po novem zakonu bodo morali tisti podizvajalci, tudi če ne bodo dobili plačanega denarja, plačati še DDV v naprej. Država ščiti bandite, lopove in tolče po glavi tistega, ki hoče

delati. Zelo čudna država in zelo čudna vlada, ki to dovoljuje. Če bi imela vlada poštene namene, bi bilo v predlogu predvideno istočasno znižanje osnovne za plačilo DDV za tistega, ki je račun izdal. Upniki, ki jim kupci ne plačajo računov, so dodatno kaznovani še s tem, da morajo znesek DDV kljub neplačanemu računu plačati. In zato da lahko plačajo ta DDV, nekateri že najemajo likvidnostne kredite. Od kod? To se pravi kredit, da plačaš nekaj, česar ne boš dobil nikoli nazaj, ker ti tisti ne bo plačal, potem bo država pobrala še tisto, kar imaš. Ker si vzel kredit, boš moral vrniti kredit, boš moral vrniti obresti, ker kredita ne boš mogel plačati, ti bodo podjetje zaplenili. Dolžniki, ki zaradi svoje nelikvidnosti ne morejo redno plačevati računov, bi zaradi te spremembe še poslabšali svoj položaj – ne samo poslabšali, ukinili bi jih. Ta sprememba zakona povečuje možnost povečanega števila prisilnih poravnanj in stečajev v korist bogatenja državne blagajne. Če že pobiramo denar pri grozljivih kaznih za prometne prekrške, obenem pa ne poskrbimo za varnost, da bi izboljšali ceste in še vse kaj drugega, bomo še tukaj. Zdaj se pripravljamo še zakonodaja na področju zdravja, še tam nas bodo udarili po glavi. Tolčejo nas po glavi pri pokojninah, tolčejo nas po glavi pri dvigu stroškov iz dneva v dan in država pobira denar tam, kjer lahko. Slovenski narod je pa navajen trpeti. Cankar je napisal, da je naš hrbet biča vajen in željan. Dokler je nek hrbet samo vajen biča, takrat enkrat se vzdigne in udari nazaj, takrat se borijo za svoje pravice. Problem je tisti drugi del Cankarjevega stavka, da je naš hrbet biča tudi željan. To je pa tisto, kar Slovence tolče. To je pa tisto, ker moramo ubogati, ker smo po naturi, po večini, ne vsi, ampak po večini hlapci in hlapčujemo na vsakem koraku. In hlapčujemo tudi tukaj vladi, ki nas bo ogulila do kosti, medtem ko se oni in njihovi adlatusi debelijo in imajo iz dneva v dan bolje. Mi zakona ne bomo podprli. Hvala lepa..

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsednik za besedo. Prijazen pozdrav gospe državni sekretarki, tudi publiki na balkonu!

Jaz pa moram reči za uvod, da v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije o slovenskem narodu, državljankeh in državljanih razmišljamo bistveno bolj pozitivno in si želimo, da gremo dobro uspešno naprej. Ena od zgodb, ki jo moramo zato rešiti in preprečiti, pa je zagotovo tudi reševanje plačilne nediscipline.

Ta zakon o DDV, o katerem danes govorimo, je samo delček, lahko bi rekli tretjina širše zgodbe, in sicer boja proti plačilni nedisciplini, ki je problem, pa ne problem od včeraj, ne problem od časa krize, ampak se v tej državi zgodba vleče že desetletje. Gre za tri zakone. Na eni strani Zakon o DDV, o katerem govorimo ta trenutek, sledi mu Zakon o preprečevanju zamud pri plačilih in pomembna je tudi novela Zakona o javnem naročanju, ker bodo dobili denar podizvajalci in se

bomo s tem problema plačilne nediscipline tudi vsaj deloma dotaknili.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije smo zadovoljni, da je ta paket prišel in lahko rečem, da smo bili tudi eni od pobudnikov tega in zgodbe izvirajo iz razvojne klavzure in pa naprej. Zakon prinaša kar precejšnjo novost, in sicer v primeru, da davčni zavezanec v zakonsko določenem roku ali očitno nepravilnem dogovorjenem roku ne bo poravnal računa in se ne bo vključil v obvezni pobot, bo moral povečati svojo davčno obveznost v višini že uveljavljenega zneska odbitka DDV. To bo moral davčni zavezanec narediti v davčnem obdobju, za katerega je nastala obveznost za povečanje njegove davčne obveznosti. Lahko pa davčni zavezanec že sam ne bo uveljavljal odbitka DDV v davčnem obdobju, v katerem mu je potekel zakonsko predpisani rok za plačilo računa.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije ta ukrep podpiramo, saj menimo, da je situacija v gospodarstvu zagotovo že preseгла vse meje zdravega razuma, kar se tiče plačevanja. Smo pa rahlo skeptični, saj s tem zopet odpiramo določene dileme glede samega nadzora in učinkovitosti ukrepa, kajti tokrat se iniciativa prenaša tudi na upnike, ki bodo pri zagotovitvi plačila morali prevzeti aktivno vlogo pri izterjavi teh dolgov. V primeru, da bodo upniki sami vplivali na nadzor in bodo inšpektorski pregledi redni in učinkoviti, se lahko nadajamo konkretnih rezultatov. Seveda je zagotovo ena izmed bolečih ran naše družbe in našega sistema tudi učinkovitost inšpekcijskih nadzorov.

Nekaj zadržkov imamo tudi na načelni ravni, saj tovrsten ukrep predstavlja določen odklon od sistema DDV, a smo mnenja, da je v trenutnih razmerah treba ukrepati predvsem hitro, odločno in tudi na simbolni ravni poslati jasen signal, da želimo in bomo storili vse, da se v Sloveniji vzpostavi plačilna disciplina, da stopimo na pot uspešnih evropskih držav na tem področju, kajti v družini, v kateri smo, je neplačevanje računov, plačilna nedisciplina nekaj nepojmljivega, obsojanja vrednega in pa nerazumljivega. In je jasno, če je nekdo nekaj naročil, prevzel obveznost, potem je to treba tudi poplačati. Na drugi strani pa zakon predvideva pa tudi nagrada, stimulacijo, korenček, saj bo dolžnik takoj, ko bo obveznost poravnana, lahko naknadno uveljavil odbitek DDV v davčnem obdobju, v katerem je plačan račun. In tisti najostrejši kritiki in kritizerji tega sistema so zakonsko rešitev, ki se zdaj uveljavlja, brali samo s tistimi temnimi kritizerskimi očali.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije zato podpiramo celoten paket vseh zakonov, tega in tistih, ki mu sledijo v nadaljevanju, vendar se moramo vsi skupaj zavedati tudi makroekonomskih posledic. In te nas skrbijo, kajti ti ukrepi jih bodo zagotovo prinesli. A enkrat se je treba odločiti, zadevo presekati, narediti rez, izčistiti gospodarstvo in vpeljati poštene in odgovorne prakse, da se sproti plačuje, na drugi strani pa da nekdo, ki nima sredstev, blaga ne naroča. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil Vili Rezman.

VILI REZMAN: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Na temeljno vprašanje bomo odgovorili danes zvečer, ko bomo bodisi podprli bodisi nasprotovali temu zakonu. Zelo odločne podpore ali zelo odločna zavračanja, preden se bodo zvrstile diskusije ali dodatni argumenti o vseh zakonih, o katerih bomo danes razpravljali, so morebiti celo preuranjeni. V Poslanski skupini nepovezanih poslancev Solidarnost se ne moremo kar tako brez premisleka postaviti bodisi na eno bodisi na drugo stran, ker se postavljajo številna vprašanja tudi iz kontriranja tistih, ki odločno nasprotujejo, in tistih, ki brez posebnih pomislov podpirajo predlog zakona o DDV in tudi ostale predloge, o katerih bomo še razpravljali. Nesporno je, da se Vlada odziva na probleme v gospodarstvu v finančnem sektorju. Za nekatere je nesporno, da se odziva prepozno, mnogi bodo vmes tudi presahnili, gospodarski subjekti namreč, in jim tudi ti ukrepi ne bodo prav nič pomagali. Vlada se odziva na sindrom, ko ne gre samo za plačilno nedisciplino, ko ne gre zgolj za nelikvidnost, ko ne gre zgolj za vse hitrejše propadanje zlasti majhnih podjetij, espejev in obrti in ko ne gre zgolj za izginjanje delovnih mest, tudi marsikaj drugega bi lahko še našteali, vendar se na ta sindrom morebiti vendarle odziva s preveč poenostavljenimi ukrepi. Ocenjujemo, da ti predlogi, ki so posredovani, niso dovolj preiščeni, zagotovo niso preigrani, ne poznamo takšnih simulacij, kaj se bo zgodilo, ko bodo, kakor radi rečemo, ti ukrepi pričeli "prijemati". Zagotovo je umanjala tista podpora, ki bi bila potrebna, podpora velikega dela stroke in velikega dela našega slovenskega gospodarstva. Nam se tudi zdi, da je odziv vlade refleksen. Ta refleks je toliko večji, kolikor pogostejši so pritiski enega dela gospodarstva in kolikor bolj intenzivne so te njihove grožnje. Nismo prepričani, da je refleksno odzivanje najboljše, še zlasti pa bi bilo slabo, če bi se Vlada res odzivala zaradi groženj, ki smo jih vsi deležni, in bodo, ko bodo uresničevane, verjetno za vse prinesle več slabega kot dobrega.

Več premisleka bi bilo treba iz naslednjih razlogov. Prvič, če vzamemo podjetja, ki se še držijo nad vodo, ki morajo plačati surovine, ki morajo plačati delavce in vse dajatve državi in se potem finančni tok prekine in preostane najemanje kreditov, kar pomeni dodatno obremenitev njihove proizvodnje s stroški ali jih celo ne dobijo, in to pomeni še hitrejše propadanje in spuščanje pod nivo, ki mu rečemo, da je še zdržen. Imamo tudi dobra podjetja. Ta dobra podjetja ravno tako poravnajo materialne stroške, plače in dajatve državi in ko ne dobe plačil, morajo akumulacijo, namesto da bi jo vlagali v razvoj, v pospešen razvoj, v novo dodano vrednost, namenjati za to, da sploh lahko pričnejo z novim proizvodnim ciklusom. In ko se to dvakrat ali trikrat ponovi, potem ni več ne akumulacije in ne dobrih firm. Tudi te se pričnejo potapljati. Zato mi sodimo, da niti ni glavni in edini problem ta plačilna nedisciplina, ampak da je cela vrsta drugih vzrokov, ki jih pogosto naštevamo in jih sedaj ne kaže ponavljati, ki se jih relativno slabo

lotevamo. In ker se nam zdi, da se ob teh predlogih zakonov pojavlja tako rekoč več vprašanj kot odgovorov, vprašanj, na katera nismo dobili zelo decidiranih odgovorov, ki jih zastavlja tako gospodarstvo, pa tudi stoka pa tudi v politiki se pojavljajo, v glavnem pa se seveda v politiki ponavlja to, kar ugotovijo v gospodarstvu, ampak to niti ni pomembno. Pomembno je, da so ostala vprašanja odprta in tudi če ni namen Vlade polnjene državnega proračuna, bodo pa učinki bolj v prid državi kot gospodarstvu. Zato bomo mi še dodatno premislili pred dajanjem podpore.

PRESEDENIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil Bogdan Čepič.

BOGDAN ČEPIČ: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana državna sekretarka!

Če bi bilo v Sloveniji neprodanih obveznosti nad poslovnimi subjekti nad pet dni neprekinjeno v letu 2010 skoraj 500 milijonov evrov, vir Ajpes, verjetno ne bi bilo prehudo. Problem je, kot opozarjata tako Gospodarska zbornica kot tudi Obrtno-podjetniška zbornica, da je ta znesek mnogo večji in ni evidentiran v sistemu Ajpesa, tam je namreč evidentirano samo to, kar je v izterjavi, kar je v prerekanju. Problem je, da plačila in denarni tok se je med gospodarskimi subjekti skoraj zaustavil in zato so potrebni interventni ukrepi. Zato mora Vlada oziroma Državni zbor sprejeti ukrepe, s katerimi bo poskušal plačilno nedisciplino odpravljati. Predlagani zakoni, ki jih bomo obravnavali danes, so samo del zakonodaje na področju financ. Nadaljevati je treba s spremembo zakonodaje tudi na drugih področjih, kot je pravosodje, gospodarstvo in verjetno še kje. Zagotovo pa spremembe zakonodaje ne bodo izboljšale položajev, če se ne bo izboljšala tudi poslovna morala, in to na vseh nivojih, pri vseh deležnikih znotraj poslovnega sistema. S predlogom sprememb zakona o davku na dodano vrednost želi predlagatelj plačilno nedisciplino s prepovedjo uveljavljanja vstopnega DDV, če zavezanec za DDV ne plača računa v predpisanem roku kot nekakšen ekonomski ukrep. Predlog zakona namreč predvideva, da davčni zavezanec mora povečati svojo davčno obveznost v višini prej uveljavljenega odbitka DDV, če računa ne plača v predpisanem roku oziroma če ne prijavi denarne obveznosti po neplačanem računu v sistem obveznega večstranskega pobota, ki se vzpostavlja s predlogom zakona o preprečevanju zamud pri plačilih. Ko pa bo račun plačan dobavitelju, bo lahko uveljavil odbitni DDV v davčnem obdobju, v katerem je račun plačan. V Poslanski skupini Socialnih demokratov se zavedamo, da se s tem zakonom uvaja nova rešitev, s katero želimo davčno kaznovati neplačnike. Rekel bi bolj ekonomsko, saj davek bo lahko poplačilo računa tudi obračunal. Takšne rešitve Slovenija ni poznala, in bo s kaznijo neuveljavljenega vstopnega DDV učinkovit ukrep urejanja plačilne nediscipline in spodbude za izboljšanje plačilne discipline. Temu se bo možno izogniti, če bo dolžnik poskrbel za druge sisteme poplačila svojega dolga. Na podlagi teh sprememb zakona o davku na dodano vrednost bo uveden ukrep, ki bi lahko z instrumentom ekonomske prisile

vplival na izboljšanje plačilne discipline med davčnimi zavezanci, ki so identificirani za namene DDV v Sloveniji. Ni pa res, kot trdijo nekateri, da je to ukrep za polnjenje proračuna. Namreč dolžnik, ko bo plačal račun, bo smel tudi davek obračunati. Pomembno dejstvo tega zakona je, da je povezan z zakonom o preprečevanju zamud pri plačilih. Ukrep prepovedi uveljavljanja stopnje DDV se ne bo nanašal na račune, na podlagi katerih bo davčni zavezanec prijavil denarne obveznosti v sistemu obveznega večstranskega pobota. Ukrepe, ki jih sprejema ta vlada in Državni zbor, je treba gledati kot skupek ukrepov, ki jih samo ena sprememba zakona – ali tudi več – ne bo spremenila.

Zaradi vsega tega, ker menimo, da je treba učinkovito reševati plačilno disciplino, bo Poslanska skupina Socialnih demokratov podprla Predlog sprememb Zakona o davku na dodano vrednost kot del ukrepov s katerimi želimo to plačilno nedisciplino urejati.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k dopolnjenemu predlogu zakona ni bilo vloženih amandmajev, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zбора opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 5. točki dnevnega reda.

Prehajamo na **3. TOČKO DNEVNEGA REDA – OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O PREPREČEVANJU ZAMUD PRI PLAČILIH V OKVIRU NUJNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade. Besedo ima Mateja Vraničar, državna sekretarka na Ministrstvu za finance.

MATEJA VRANIČAR: Spoštovani gospod predsednik, gospe in gospodje poslanci!

S predlogom zakona, ki je pred nami, želimo zavezati plačilno nedisciplino v Republiki Sloveniji in predstavlja nosilni ukrep, ki ga v tokratnem zakonodajnem paketu na tem področju predlagamo. Plačilno nedisciplino lahko opredelimo kot neupoštevanje zneskov, dogovorjenih rokov in načinov poravnave obveznosti. Vse navedeno se je v trenutnih razmerah zaostrenih gospodarskih pogojev izkazalo za velik problem.

Plačilno nedisciplino še poslabšuje dejstvo, da obstajajo segmenti trga, kjer stranke v poslu niso primerljive ekonomske moči. Gre torej za segmente, kjer prevladuje, če lahko rečem nekoliko poljudno, nekaj velikih igralcev, množica od njih odvisnih podizvajalcev pa mora za preživetje sprejemati nujne ponujene pogoje, ki so včasih lahko tudi izkoriščevalski.

Da bi omilili oziroma preprečili take očitno nepravilne dogovore, predlog zakona določa najdaljše dovoljene plačilne roke. Besedilo predloga, ki je pred vami in je bilo dokončno oblikovano na seji Odbora za finance in monetarno politiko, tako določa, da plačilni roki, dogovorjeni v

pogodbah, ki so sklenjene med gospodarskimi subjekti, ne smejo preseči 120 dni. Z navedenim ukrepom želimo preprečiti plačilne roke, ki bi omogočali kreditiranje dolžnikov na račun upnikov in tako ogrozili normalno vsakodnevno poslovanje upnikov. Predlog zakona prav tako določa, da morajo javni organi svoje obveznosti poravnati v tridesetih dneh. Naj dodam, da že z zakonom o izvrševanju proračuna že več kot leto dni velja določba, po kateri morajo neposredni in posredni proračunski uporabniki svoje obveznosti poravnati v tridesetih dneh. Določba, ki jo prinaša ta zakon, pa je širša, saj se poleg tega, da se nanaša na državne organe in organe lokalne uprave, nanaša tudi na nosilce javnih gospodarskih služb, na javne gospodarske zavode in na vse druge pravne osebe, v katerih ima država ali lokalna skupnost prevladujoč vpliv.

Z navedenimi ukrepi želimo povečati likvidnost upnikov. Predlog zakona nadalje predpisuje obveznost vpisa obveznosti, za katero je dolžnik v zamudi, v sistem obveznega večstranskega pobota. Imenu navkljub se pomembno razlikuje od pobota, ki ga ureja obligacijski zakonik. Najpomembnejša razlika je, da večstranski pobot ne zahteva vzajemnosti dveh denarnih terjatev. V okviru večstranskega pobota, kot ga določamo s predlogom zakona, se tako medsebojno pobotajo obveznosti dolžnikov, ki se lahko sploh niso nikdar srečali. Obvezen večstranski pobot bo tako po mnenju predlagatelja zmanjšal zadolženost vseh sodelujočih. Predlog zakona nadalje vzpostavlja register menic, ki so bile protestirane zaradi neplačila. Ta register bo javno dostopen na spletnih straneh Ajpesa in bo predstavljal neke vrste črno listo neplačnikov. Predlog zakona o preprečevanju zamud izhaja iz zavedanja, da mora država vzpostaviti pravno ureditev, ki dolžnike spodbuja k rednemu izpolnjevanju obveznosti in tako upnikom zagotavlja pravočasno poplačilo.

Ker vsi vemo, da je navedena naloga nujna, saj plačilna nedisciplina močno najeda zaupanje v pogodbeno pravo in pravno državo ter pogloblja gospodarsko krizo, upam in predlagam, da zakon podprete. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku Bogdanu Čepiču.

BOGDAN ČEPIČ: Hvala lepa za besedo. Še enkrat lepo pozdrav, kolegice in kolegi!

Odbor za finance in monetarno politiko je na 36. nujni seji dne 28. 2. 2011 in v nadaljevanju 1. 3. 2011 kot matično delovno telo obravnaval predlog zakona o preprečevanju zamud pri plačilih, ki ga je v obravnavo po nujnem predložila Vlada.

Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je besedilo proučilo v okviru svojih pristojnosti in v splošnem delu v prvi vrsti opozorilo na skromnost obrazložitve posameznih rešitev, ki posledično rezultirajo več vprašanj. Hkrati Zakonodajno-pravna služba v

okviru obsežnega mnenja opozarja na odstop od pravil civilnega prava v smeri utečenih pravil ravnanja glede na širok krog naslovnik in hkrati namenja vrsto splošnih in konkretnih opozoril večini predloženih določil.

Izmed kvalificiranih predlagateljev so poslanske skupine koalicije dne 28. 2. 2011 vložile amandmaje k 4., 5. in 31. členu in istega dne Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke amandma k 26. členu predloga in ga v okviru dodatnega delovnega gradiva seznanile še s stališči in amandmajskimi predlogi Gospodarske in Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije.

V daljši razpravi, ki je sledila predstavitvenemu besedilu predloga predstavnice finančnega ministrstva, in po predstavitvi bistvenih poudarkov mnenja Zakonodajno-pravne službe so razpravljavci poslanskih skupin iz vrst opozicije, ki v okviru predstavitve mnenj poslanskih skupin rešitvam zakonskega predloga niso izražali podpore, so glede zadevnega besedila predstavili vrsto pomislekov ter na predstavnike predlagatelja vzporedno naslovili več vprašanj.

Po mnenju predstavnice Gospodarske zbornice Slovenije gre za generalno negativno usmeritev navedene ustanove proti predloženemu besedilu, ker vzporedno ni zaznati vključevanja stroke argumentu različnih panog z vidika različnih gospodarskih družb, glede na velikost in tržno oziroma izvozno usmerjenost, kar pomeni neuskkljenost rešitev z izkazano prakso ter z zahtevami gospodarskih subjektov, na katere se predlog nanaša. Ob tem je bilo s strani predstavnice Vlade med drugimi konkretnimi pojasnili povedano, da so bili v zadnjih dneh glede predvidene rešitve z Zakonodajno-pravno službo Državnega zbora opravljeni izčrpani usklajevalni razgovori, predlogi zainteresiranih pravnih subjektov pa so bili korektno ocenjeni in pregledani.

V nadaljnji obravnavi je odbor k vrsti členov ob upoštevanju mnenja Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora sprejel 32 amandmajev odbora, ki jih je v sodelovanju z Zakonodajno-pravno službo pripravilo finančno ministrstvo, s tem da so bile posamezne izboljšave predložene še med samo obravnavo. Razpravljavci, ki so predlogu zakona izražali podporo, pa so v zaključnem delu ugotavljali, da gre po vsej verjetnosti za pozitiven segment v paketu interventnih zakonov s področja finančne nediscipline, kjer ravno predvideni represivni način predstavlja potreben premik na tem področju. Hkrati se je odbor v skladu s 130. členom Poslovnika Državnega zbora opredelil do vloženih amandmajev in je sprejel amandmaje poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 4., 5. in 31. členu predloga, amandmaja Poslanske skupine SDS k 26. členu predloga pa ni sprejel. Odbor je ob glasovanju o amandmaju v skladu 128. členom Poslovnika Državnega zbora hkrati glasoval o vseh členih predloga zakona in jih sprejel.

Glede na sprejete amandmaje in na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora je pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, ki vključuje vse sprejete amandmaje in je sestavni del tega poročila, ki ste ga dobili.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil mag. Radovan Žerjav.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Kolegice in kolegi!

Kot je bilo že rečeno pri prejšnjem predlogu zakona, skrajni čas je že, da postorimo nekaj na področju plačilne discipline ali, če hočete, nediscipline v Sloveniji. Ne plačati obveznosti je postalo pri nas v nekaterih gospodarskih panogah že kar pravilo. Nič nenavadnega, nič zavrženega. Drug obraz plačilne nediscipline pa se kaže v primerih, ko likvidnih sredstev zares ni na voljo, ker z normalnimi ukrepi naša država ni sposobna reševati nakopičenih družbenih problemov, v mislih imam predvsem delovanje sodišč in instrumente ter ukrepe, ki so že danes na voljo, a se ne izvajajo. Ker en del državne oblasti ne deluje, ker smo priča razpadu moralno-etičnih vrednot na vseh družbenih področjih, smo v tem trenutku prisiljeni sprejemati zakone, neke vrste izredne ali interventne, če hočete, kakršen je tudi tale, ki je sedaj pred nami. Ali bo zakon, ki je pred nami problem rešil? Gospodarska zbornica Slovenije opozarja, da bodo nekatere rešitve povečale in ne zmanjšale nelikvidnost, ker bi se lahko denar iz obtoka umaknil tudi tam, kjer danes normalno teče. Med najbolj prizadetimi pa naj bi bila tista podjetja, ki več terjajo, kot dolgujejo, ker imajo veliko starih neplačanih in neizterljivih terjatev do dolžnikov, ki so bili ali so še vedno investitorji objektov za trg ali glavni izvajalci države in občin. Kaj naj si torej mislimo? Ukrepe, namenjene gospodarstvu, ki naj bi izboljšali plačilno nedisciplino in likvidnost podjetij, to isto gospodarstvo ocenjuje kot ukrepe, ki bodo imeli nasproten učinek. Res velja izrek, da volku ne moreš dati ovac čuvati, a tudi ne vidimo razloga, da v tem primeru gospodarstva, od katerega smo odvisni vsi slovenski prebivalci, ne bi zaupali. Smo torej v veliki dilemi. Na eni strani imamo grozljiv problem s predlagano rešitvijo, torej na eni strani veliko podizvajalcev, ki za svoje delo, za svoje storitve ne dobijo plačane te storitve, kar je nenormalno, nedopustno, na drugi strani pa en del gospodarstva, ki ga pokriva, da temu tako rečemo, Gospodarska zbornica, ki je do vsega skupaj kritična. Še enkrat se sprašujem oziroma nimam odgovora na vprašanje, kje je največji razlog za plačilno nedisciplino. Ali je tisti delež, kjer je premalo denarja v obtoku, večji ali pa je tudi velik delež tistih, ki preprosto ne plačujejo zaradi tega, ker ne plačujejo in ker je postala to neka kultura in se obnašajo neodgovorno do svojih poslovnih partnerjev. Res je, kakorkoli zadevo obračamo, boljših rešitev, kot so te predlagane, v tem trenutku še nismo videli in jih ni bilo. Ta rešitev je vsekakor boljša kot nikakršna.

V Slovenski ljudski stranki zagotovo tudi temu predlogu zakona ne bomo nasprotovali. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije bo predstavil Franc Jurša.

FRANC JURŠA: Hvala lepa za besedo. Še enkrat lep pozdrav!

Ko govorimo o plačilni nedisciplini, ni gospodarstvenika, ki ne bi na to opozarjal. Dobiš pa pomislek, ko en del gospodarstva, predstavnikov gospodarstva na nek način ima pomisleke do tega zakona. Kot sem že omenil, plačilna disciplina je velika rak rana našega gospodarstva. Ob koncu leta 2010 je imelo 6 tisoč 102 pravni osebi in 8 tisoč 670 obrtnikov in malih podjetnikov blokirane bančne račune. Skupni znesek samo iz davčnih in sodnih izvršb pa je znašal kar 487 milijonov evrov. Neplačilni vrtiljak pomeni ne samo premoženjsko finančno katastrofo, temveč tudi velike osebne tragedije. Samostojni podjetniki jamčijo z vsem svojim osebnim premoženjem.

Ta problem pa ni časovno lociran na zadnja leta. Nikakor ne! Prisoten je praktično že vse od osamosvojitve, sedaj v času gospodarske krize pa se je ta problematika razkrila v vsej svoji razsežnosti in tako postala eden glavnih problemov slovenskega gospodarstva, slovenskega razvoja.

Dejstvo je, da številna podjetja svoje obveznosti poravnava z veliko zamudo ali pa jih sploh ne poravnava. Zaradi tega marsikatero podjetje zaradi likvidnostnih težav propade. To vpliva tudi na delavce, zaposlene v takšnih podjetjih, to vpliva na partnerje takih podjetij, in to vpliva tudi na partnerje partnerjev in tako naprej.

Ali je država dolžna in pristojna vstopiti v neko tretje, zasebno pogodbeno razmerje ali sploh lahko v to poseže? Vprašanje je na mestu. V poslanski skupini DeSUS menimo, da država načeloma primarno ni dolžna niti ni pristojna posegati v takšna razmerja, dokler so ta razmerja zdrava in dokler ne posegajo v splošno družbeno blagostanje, dokler zaradi nezdravih, nemoralnih dejanj ne začnejo rušiti načel pravne in socialne države. Ko se slednje začneja načenjati, ko se zgodi ta preskok, pa je ukrepanje, tudi s prisilnimi posegi, na mestu.

Ali je ta predlog zakona o preprečevanju zamud pri plačilih dober, ali bo kaj dobrega doprinesel, ali bo učinkovit v boju zoper plačilno nedisciplino? Nekateri odkimavajo z glavo. Poslanci naše poslanske skupine pa mislimo in pričakujemo, da kljub pomislekom, ki jih imamo tudi mi, vendarle pomeni korak v smeri zmanjševanja alarmantnosti tega problema, zato bomo ta predlog zakona soglasno podprli. Pa tudi zato, ker do danes boljše ideje, kakega konkretnega ukrepa, učinkovite rešitve, tudi s strani največjih kritikov tega zakona, preprosto ni.

Vedno več ljudi živi nad svojimi zmognostmi, neplačevanje je postalo v miselnosti mnogih nekaj povsem običajnega, nacionalni šport bi kdo rekel. Ko bomo vsi v svojih glavah izkoreninili to miselnost, se bo šele lahko začela prava sanacija neplačilnega vrtiljaka.

Brez ustreznega ukrepanja bo stanje takšno, kakršno je oziroma bo še slabše, zato vas pozivam, da prispevate svoje glasove k sprejemu

tega ukrepa. Poslanci naše poslanske skupine bomo to storili. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče poslanske skupine Slovenke nacionalne stranke bo predstavil Zmago Jelinčič Plemeniti.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa.

Besedilo 26. člena govori tako, prvi del: "... z globo od 100 do 10 tisoč evrov se kaznuje gospodarski subjekt oziroma javni organ, ki ni organ Republike Slovenije ali samoupravne lokalne skupnosti, če krši dolžnost prve prijave denarne obveznosti v sistem za večstranski pobot v skladu s 16. in 18. členom tega zakona". In drugo: "... z globo 50 do 5 tisoč evrov se kaznuje odgovorna oseba gospodarskega subjekta ali odgovorna oseba javnega organa, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka".

Mi smo prepričani, da se predlagatelj ne zaveda, da danes večina dolžnikov zaradi nelikvidnosti ne more poravnati svojih obveznosti do dobaviteljev, ker imajo neporavnane terjatve do svojih kupcev, ki so ponavadi velika podjetja z velikim vplivom na trg. To je v Sloveniji in ni treba, da pojasnujem, katera podjetja so to. Vlada s tem predlogom zakona s kaznimi pogloblja nelikvidnost malih podjetij, saj je 10 tisoč evrov nekemu malemu podjetju bistveno večje breme in se mu bolj pozna kot pa velikemu, na primer SCT-ju. Ob tem je treba poudariti, da je veliko velikih dolžnikov v stečaju in prisilni poravnani in od njih ne bo možno izterjati kazni. Kaj je pa tukaj? Ali bomo enostavno zamižali na obe očesi pa pustili, da gredo zadeve mimo? To se dogaja in na žalost se to prevečkrat dogaja. Prav tako je smešno, da se kaznujejo odgovorne osebe malih podjetij na isti način kot velikih podjetij. Odgovorne osebe javnih organov, to pa velja tudi za odgovorne osebe organov Republike Slovenije ali samoupravnih lokalnih skupnosti, bi morali kaznovati z bistveno večjimi zneski, saj ti ljudje v organih Republike Slovenije in v samoupravnih lokalnih skupnostih pač ne razpolagajo s privatnim premoženjem, ampak razpolagajo s premoženjem države oziroma lokalnih skupnosti. V tem primeru smo prepričani, da bi morale biti odgovorne osebe teh organov Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih organov dodatno kaznovane še najmanj z zneskom iz prvega odstavka 26. člena, to se pravi med 100 in 10 tisoč evri, kajti tam v tistem odstavku so organi Republike Slovenije in samoupravne lokalne skupnosti izvzeti. Mi smo prepričani, da bi država in njeni javni organi morali biti vzor za vse ostale v državi, ne pa, da so največji kršitelji, in zato bi morale biti za njih kazni tudi bistveno večje.

Dejstvo je, da je tudi ta zakon kot prejšnji pisan na hitro in nepremišljeno, vsaj kar se tiče položaja dolžnikov, med katerimi je večina malih podjetij, podjetnikov, espejev in podobnega, ki zaradi zamud ali neplačil velikih kupcev, ki obvladujejo trg, sami ne morejo poravnati svojih obveznosti. To se pravi, zgrabili bodo majhne, pustili bodo velike. Mislim, da ta zakon kaznuje tiste, ki pravzaprav niso sami krivi, da ne morejo plačati svojih dolgov, prepušča pa vse tiste, zaradi katerih je prišlo do nezmožnosti plačila DDV. Jaz mislim, da

zakon ni dober, Vlada bi lahko pripravila dober zakon, hvali se že dve leti in pol, kako razmišlja, kako dela, kako pripravlja. Ampak karkoli dobimo na mizo, je pripravljeno na pol, pripravljeno samo za en segment populacije, drug segment populacije se pa pušča pri miru. Po navadi pa pušča pri miru, da dela po svoje, ravno tisti segment populacije, ki je najbolj kriv za tako stanje v državi. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa.
Še enkrat vsem skupaj prijazen pozdrav. Predlog zakona, ki je pred nami, je treba gledati kot del paketa zakonov za preprečitev plačilne nediscipline in se med seboj dopolnjuje – ta še posebej z novelo zakona o DDV. Gre za temeljni zakon, ki s posebnimi določili ureja problematiko plačilne nediscipline in ga do določene mere lahko razumemo tudi kot interventen ukrep.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije si nadejamo oziroma upamo, da se bo s temi ukrepi plačilna nedisciplina zaježila, izboljšala in da po nekem obdobju administrativni ukrepi ne bodo več potrebni, saj njihovo učinkovitost, smiselnost pa tudi njihov vpliv na samo gospodarstvo poznamo. Vsekakor pa ta zakon glede na zaostreno situacijo s plačilno disciplino predstavlja samo obliž na rano našega krvavečega gospodarstva. Najbolj pa trpi tisti zdravi del.

Prvi sklop zakona se nanaša na uveljavitev nekkih normativnih okvirov za pravične plačilne roke med gospodarskimi subjekti, kjer pa določa 60-dnevni rok, ki pa je lahko daljši, če se sklene dogovor, dogovor pa mora biti v pisni obliki. Pri tem pa se definira tudi najdaljši rok, ki je mogoč, in to je 120 dni. Pomembna rešitev v zakonu je tudi določitev, kaj pomeni očitno nepravilni dogovor, in sicer takrat, ko se izključujejo stroški izterjave in plačilo zamudnih obresti, ko se ne sklepa dogovor o pisni obliki ali kadar gre za rok, daljši od 60 dni itn.

V Poslanskem klubu LDS te rešitve podpiramo, čeprav ob tem še enkrat opozarjamo, da mora biti tovrstno administriranje le kratko ali pa mogoče največ srednjeročen ukrep, saj si urejena država z delujočim trgom in urejeno poslovno prakso enostavno ne more privoščiti preveč grobih posegov. Ta zakon razlagamo samo kot kodificiranje neke običajne poslovne prakse, ki mora biti v prvih korakih nadzorovana, ob kršitvah tudi sankcionirana, saj bo le taka učinkovita. Sčasoma pa mora to postati običajna poslovna praksa, ki mora biti prav vsem gospodarskim subjektom, ki se pri nas srečujejo na trgu, samoumevna. Pri težavah s plačilnimi roki je pomembno povedati, da se še posebej zaostčujejo pogoji poslovanja za državo, saj se za javne organe določa fiksni plačilni rok, ki ne sme presegati 30 dni. Ob tem pa velja spomniti, da se je že z zakonom o izvrševanju proračuna določen plačilni rok za neposredne uporabnike na 30. dan, za posredne uporabnike pa največ 30 dni. Tako s tem zakonom samo še bolj ostro definiramo plačilne roke, kar v Poslanskem klubu LDS pozdravljamo in tudi razumemo kot primer dobre

prakse in zgled vsem drugim subjektom. Seveda pa se bodo morali država in njeni organi tega tudi dosledno držati.

Drugi, prav nič manj pomemben, sklop zakonskih rešitev pa se nanaša na uveljavitev obveznega večstranskega pobota, kjer bo moral dolžnik obvezno prijaviti obveznost, če ne bo uspel poravnati obveznosti v določenem roku. Tretji sklop rešitev pa uvaja vzpostavitev javnega registra menic, ki so protestirane zaradi neplačila, s čimer se omogoča javna objava in pa pregled neplačnikom. Z zakonom se namreč postavlja centralizirana in pa informatizirana evidenca protestiranih menic, ki bo omogočala brezplačen in javno dostopen vpogled v register neplačnikov, kar v Poslanski skupini LDS pozdravljamo.

Poslanski klub LDS bo glasoval za sprejetje zakona, saj menimo, da je to nujen korak k zaježitvi problema, vseeno pa poudarjamo, da s tem zakonom ne bomo kot s čarobno paličico rešili vseh težav plačilne nediscipline. Problemi so se kopičili vrsto let, ne da se jih rešiti z enim samim zakonom, utegnemo pa s tem zakonom tudi razkriti prave težave slovenskega gospodarstva, to pa je problem kapitalne podhranjenosti in še pomembneje – velike nelikvidnosti sistema.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil Vili Rezman.

VILI REZMAN: Večina tistih, ki razpravljamo o problemu plačilne nediscipline, ne pozabi povedati, da je treba razmišljati povezano o različnih zakonih, torej o paketu ali o svežnju, kakor radi rečemo. Tega se v Poslanski skupini nepovezanih poslancev seveda zavedamo, a se nam zdi, da bi bilo slabo, če bi spregledali, da interventni ukrepi, kakor jih imenujemo, še zdaleč niso dovolj, in da nekateri vsaj domnevno lahko povzročijo povsem drugačne učinke od načrtovanih. Če bomo mi hoteli preiti v neko drugo družbo, se bo treba lotiti problemov, ki jim rečemo polit-ekonomski, torej bistveno širši problemi so predpogoj za razmislek o tem, kako preiti v drugo normalno življenje. Zakaj lahko danes sploh uporabljamo pojem normalnega ali nenormalnega življenja? Zato, ker se pojavljajo ti ukrepi vsaj na prvi pogled kot imperativ, kot pogoj, da bomo pričeli izhajati nekoliko hitreje, kot se to dogaja, iz ekonomske, gospodarske, finančne in družbene krize, kajti kdor ne verjame v to, da sedaj živimo nenormalno, se naj ozre po družbeni nervozi, kakršno imamo v gospodarstvu, kjer nam uspe celo razdvojiti gospodarstvo glede na velikost gospodarskih subjektov, naj se ozre po politični nervozi bodisi tukaj v parlamentu, bodisi v vladi, bodisi sicer med strankami, bodisi po odzivnosti prebivalstva na to politično nervozo, ki jo zganjamo. Vsaj enako pomembna je nervoza v smislu razkrajanja socialnega tkiva slovenske družbe, in še več bi lahko takšnih pojavov našteali, ki nam dajo za prav, ko rečemo, da je treba s tem prekiniti in res začeti graditi normalno družbo. Normalna družba pa mora temeljiti tudi na normalnem gospodarstvu. Na takšnem, kjer bodo problemi, ki so danes ključni, postali nekaj obrobnega, nekaj, čemur se bomo čudili, da se sploh zgodi, kar ne bo poslovni običaj,

kar ne bo tako rekoč identificirano z našo poslovno in drugo moralo. Normalno življenje bi bilo življenje, ki je za večino ljudi moralno sprejemljivo, ki zagotavlja pravno varnost in trdnost, nekaj, kar zagotavlja tudi socialno varnost in trdnost in kar na koncu koncev zagotavlja ne zgolj poizkuse reševanja kriz z interventnimi ukrepi, pač pa trajnostni razvoj, torej nekaj kar se bo razumelo kot samoumevno. Samoumevno naj počasi postane to, da ne bomo zadovoljni s tem, da preživimo, ampak da bomo želeli neko drugačno življenje in blagostanje za našo skupnost. Pri tem je tako rekoč nenavadno, da kar naprej ponavljamo številne cifre o dnevih povprečne zadolžitve, o številu tistih, ki so zadolženi, o vsotah tovrstnih zadolžitve, kot da se ukvarjamo z nečim, kar nas je zadelo včeraj ali predvčerajšnjem, pa nas iz samih uvodnih gradiv pripravljavca zakona kar naprej opozarjajo na poročila Banke Slovenije ali Umarja, ki so stara, in bi torej morali že zdavnaj ukrepati drugače, kot se ukrepa sedaj, in bi tovrstni ukrepi ne bili takšni, vsaj manj problematični bi bili. In nenavadno je, da nismo prej odreaagirali na številna opozorila, ki so jih v pisnih oblikah v prejšnjih letih pošiljala na oblast razna združenja, bodisi da gre za Obrtno-podjetniško zbornico, bodisi da gre za Gospodarsko zbornico, za Trgovinsko zbornico, za Združenje delodajalcev, za politične subjekte ali na primer za subjekte znotraj Državnega zbora, ko se je Odbor za gospodarstvo s tovrstnimi problemi ukvarjal pred letom in pol ali pred dvema letoma, pa so tisti sklepi, ki smo jih sprejemali in naslavljali na Vlado, bili bolj ali manj preslišani. Zato se nam to ponavlja, se perpetuira in zato mi nismo prepričani, da so rešitve, ki so predlagane, res najbolj prave.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila Breda Pečan.

BREDA PEČAN: Hvala za besedo, gospod predsednik.

Zakon o preprečevanju zamud pri plačilih je zakon, ki ima, tako kot so že povedali predhodniki, vlogo interventnega zakona, ker je plačilna nedisciplina dosegla razmerja, ki enostavno niso več obvladljiva z normalnim uveljavljanjem in upoštevanjem zakona o obligacijskih razmerij, Obligacijskega zakonika in druge zakonodaje, Zakon o gospodarskih družbah, Zakon o nesolventnosti in podobno. Dejstvo je, da je situacija dosegla mejo, ko je treba, da država vstopi v ta razmerja in da jih na nek način pomaga urediti. Večstranski pobot je že praksa pri nas, vendar žal samo prostovoljni večstranski pobot. Učinki tega prostovoljnega večstranskega pobota so pozitivni in obetajoči. Uvedba obveznega večstranskega pobota s tem zakonom pravzaprav samo širi krog pravnih oseb in fizičnih oseb, skupaj tudi z osebami javnega prava, ki bodo vključene v večstranski pobot in bo zaradi tega pravzaprav prišlo do izčiščenja medsebojnih terjatev in obveznosti. Ena od temeljnih podlag za odločitve, da je Vlada predlagala ta zakon v sprejetje Državnemu zboru, so res alarmantni podatki o tem, kako raste plačilna nedisciplina oziroma nesposobnost plačevanja, bi morda lahko raje rekli, tako pri pravnih osebah kot

pri fizičnih osebah in samostojnih podjetnikih posameznikih. Tukaj so podatki, recimo od leta 2008 do 2010, da je število pravnih oseb, ki so dosegale več kot petdnevno zamudo pri plačilih, zraslo za več kot dvakrat v tem času, neplačane obveznosti pa so se povečale kar za petkrat. Se pravi, obseg iz nekaj čez 80 milijonov evrov na skoraj 390 milijonov evrov. Enako se je dogajalo tudi v preteklem letu s podjetniki posamezniki in malimi podjetji, kjer pa so obveznosti povečale za dvakrat. V bistvu je zelo jasno, da gre za to, da so mali podjetniki in podjetniki posamezniki žrtev plačilne nesposobnosti ali pa načrtne plačilne nediscipline velikih podjetij. Tukaj gre za to, da se prenaša to neplačevanje potem na množico malih podjetij. Tukaj pa je bilo povečanje števila neplačnikov nad 5 dni iz malo manj kot 9 tisoč na 8 tisoč 700. Tako je v bistvu evidentno, da je povečanje plačilne nediscipline največje prav pri velikih podjetjih in s tem tudi največjih neplačnikov. Zakon ima sam po sebi po našem mnenju bistveno pozitivno usmerjenost v to, da na osnovi tega, da določi, kakšni so maksimalni plačilni roki, tudi tisti, ki so določeni s pisnimi pogodbami, 60 dni je splošni rok med gospodarskimi subjekti in 120 dni pri pogodbenih mejah, in na osnovi tega se lahko postavi rok, kdaj morajo biti prijave v večstranski pobot opravljene. Prepričani smo, da se bo že v dveh do treh mesecih po uveljavitvi zakona zaznalo, ali je ta obvezni veččlanski pobot pozitiven ali ne. Mi menimo, da bo dal pozitivne rezultate in da bomo dosegli kvalitetnejši denarni tok, kjer se bodo tudi banke lahko vključile s tem, da bodo zagotavljale sveža sredstva. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, gospa Pečanova.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil mag. Andrej Vizjak.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani predsednik, državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Jaz sem že pri predstavitvi stališča pri prejšnjem zakonu poudaril, in tu se strinjam z nekaterimi predhodniki, da je to obliž na prvo večjo rano. Problem je samo ta, da je ta obliž še premajhen oziroma manjši, kot je cela rana, kar pomeni, da bo njegov učinek verjetno enak nič. Zato bi uvodoma poudaril, da se Vlada loteva naraščajočega, najbolj perečega problema slovenskega gospodarstva z povsem neprimernimi ukrepi, ukrepi, ki so lahko malega pozitivnega učinka, vendar niti približno ne bodo zajezili, kaj šele preprečili problematiko plačilne nediscipline v tej državi. Imamo vrsto razlogov, da tako menimo. Nekaj razlogov nam je ponudila Gospodarska zbornica, ki nasprotuje temu zakonu in ima stališče, da bo obvezen večstranski pobot naredil več škode kot koristi, da bo še znižal najbolj radikalen vzrok za plačilno nedisciplino, to je likvidnost v slovenskem gospodarstvu. Plačilna nedisciplina se pravzaprav ne pojavlja v večini primerov, ker med dvema gospodarskima subjektoma, kjer je dovolj dela in kjer je dovolj denarja, ne pride do plačila, ker pač nekdo ne želi plačati. Plačilna nedisciplina je posledica predvsem premalo denarja v obtoku in

seveda tudi premalo posla. Jaz vam lahko naštejemo primere, ko so se prijavljale velike gradbene firme na razpise z izredno nizkimi cenami, dampinškimi cenami, ko jih v fazi javnega naročanja niso izločili, pa bi jih morali zaradi prenizkih nerealnih cen in posledično so te firme sledile in se prijavljale na razpis zgolj zaradi tega, da so imele posel, da so imele nek denarni tok in so povzročile to, da niso plačevale podizvajalcev. Tipičen primer je SCT, tipičen primer je pomurski krak avtoceste, tipičen primer je očitno tudi Opera tu ob naši stavbi. Namreč v tem primeru so prejeli glavni izvajalci s strani države, ki sedaj predlaga te zakone, plačilo, kljub temu da niso plačali podizvajalcev in so podizvajalci na to opozarjali in bi bila država dolžna poplačati podizvajalce, namesto da je vse plačala glavnemu izvajalcu. Ampak ker je šlo za SCT, ker je šlo za nekatere posvečene v tej državi in ker je šlo za nekatere plačnike, kot je Dars oziroma gospa Duhovnikova, ki je očitno v določenih posebnih odnosih s temi firmami, so se ta plačila zgodila kljub zakonodaji. In sedaj si vi obetate od te zakonodaje, da bo kaj boljše. Ne bo! Dokler se ne bo v tej državi spremenila miselnost in se ne bodo prerezale te povezave med naročniki in plačniki in seveda izvajalci, ne bo boljše. Država ima tu ključen vzrok kot plačnik. Država z 10 milijardami proračuna, približno 35 milijardami bruto domačega proizvoda v tej državi, in če štejemo še vse državne firme, mi vplivamo na približno 50 % vseh denarnih tokov v tej državi. Torej država, Republika Slovenija z občinami in z državnimi firmami poganja denar po tej državi in po gospodarstvu in najprej naj naredi red pri svojih. Zato ne potrebujete niti zakonov, ampak samo eno kulturo obnašanja v prid gospodarstvu, ne pa v prid posvečenim v tem gospodarstvu, kot je nekaj posameznikov žal propadlih ogromnih gradbenih firm. Tu je po mojem rešitev vsega problema. Ob vsem tistem, kar sem že povedal, da se preseka končno s to rak rano, ki jo imenujemo kreditni krč. Ko bodo lahko dobila zdrava podjetja za zdrave projekte dovolj denarja, potem tudi ne bo problema. Ampak merilo, kaj je zdravo podjetje in kaj je zdrav projekt, je danes v času gospodarske in finančne krize povsem drugje, kot je bilo recimo leta 2007 in 2008 – ob istih predpisih bank, skoraj ob istih organih. Zato menimo, da je ta poskus kljub dobremu namenu slab, neučinkovit.

In še to, tukaj noter piše, da bo pogodbeni rok 60 dni. Ne bo, če se bodo dogovorili drugače. Kazen za nespoštovanje pa je 100 evrov za pravno osebo in 50 za odgovorno. Posmeh reševanju problema.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Ker k dopolnjenemu predlogu zakona amandmaji niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora opravili danes v okviru glasovanja, pol ure po prekinjeni 5. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **4. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O UPRAVLJANJU KAPITALSKIH NALOŽB REPUBLIKE SLOVENIJE V OKVIRU NUJNEGA POSTOPKA.**

Preden nadaljujemo, vas želim opozoriti, da smo pravkar ugotovili, da je pri poročilu odbora k tej točki izpadla zadnja stran. Na klopi bo v najkrajšem času prišlo novo poročilo. V Lotus Notes pa je objavljeno celotno poročilo. Za to tehnično napako se opravičujemo.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem predstavnici Vlade.

Besedo ima Mateja Vraničar, državna sekretarka na Ministrstvu za finance.

MATEJA VRANIČAR: Spoštovani gospod predsednik, spoštovane gospe in gospodje poslanci!

Zakon o upravljanju kapitalskih naložb je začel veljati maja lani. V praksi izvajanja zakona so se pokazale določene težave predvsem pri sprejemanju strateških dokumentov, na podlagi katerih deluje Agencija za upravljanje kapitalskih naložb. Do sprejetja strategije kapitalskih naložb zaradi zahtevnosti tematike in daljšega časa priprave sektorskih politik še ni prišlo, zato je treba na novo urediti prehodno obdobje, da bi lahko v času do sprejetja strategije agencija opravljala svoje naloge in da bi bilo mogoče speljati morebiti potrebne postopke pridobivanja in razpolaganja s kapitalskimi naložbami. Pristojna ministrstva morajo agenciji posredovati sektorske politike v skladu s predlogom zakona do 30. aprila letos. Agencija na tej podlagi pripravi predlog strategije in jo posreduje Vladi v sprejetje, Vlada pa mora predložiti predlog strategije Državnemu zboru najkasneje do 30. junija letos. Za omogočanje razpolaganja z naložbami v prehodnem obdobju pa je določeno, da lahko Vlada do sprejetja strateških dokumentov predlaga spremembo Odloka o programu prodaje državnega finančnega premoženja za leti 2010 in 2011. Do sprejetja strateških dokumentov agencija lahko pridobiva kapitalске naložbe, če so za to zagotovljena sredstva v proračunu in za to pridobi predhodno soglasje Vlade.

Poleg te ključne spremembe zakon odgovarja tudi na nekatere nejasnosti pri prevzemu in izvajanju pristojnosti s strani agencije. Naj omenim le najpomembnejše. Zaradi pomena kodeksa upravljanja družb s kapitalskimi naložbami države je z novelo določeno obvezno soglasje Vlade h kodeksu in delovanje v nasprotju s kodeksom je določeno kot razlog za predčasno prenehanje mandata članov organov agencije.

V praksi se je pokazalo, da nismo vedno dovolj obveščeni o možnostih, da bi skupaj z osebami, s katerimi Republika Slovenija deluje usklajeno po zakonu, ki ureja prevzeme, lahko prestopili prevzemni prag. Zato je v noveli zakona določena obveznost povezanih oseb, da o spremembah posameznih naložb obveščajo državo. Enako velja tudi za agencijo v odnosu do oseb, s katerimi je Republika Slovenija povezana oziroma s

katerimi delujemo usklajeno. Dodana je obveznost, da mora svet agencije dati soglasje za upravljanje oziroma razpolaganje z naložbami, ki so vredne najmanj 5 milijonov evrov. Ker letni načrt upravljanja sprejme Vlada, je ustrezno, da Vlada odloči tudi o sprejetju poročila o izvajanju letnega načrta ter o tem obvesti Državni zbor. Vendar pa Državni zbor ni vezan na odločitev Vlade, mnenje Vlade mu je le v pomoč pri presojanju kvalitete dela agencije in pri izvajanju pooblastil, ki jih Državni zbor v zvezi s tem ima. Predlog novele je v prvotnem besedilu določal tudi izjeme glede nekaterih kapitalskih naložb, za katere ne bi bilo primerno, da z njimi upravlja agencija. Gre za naložbe, katerih pridobivanje ni odraz izvajanja naložbene politike države, ampak imajo druge namene, kot na primer kapitalska udeležba države v mednarodnih institucijah, kot je na primer IMF in podobne. Povsem specifično je tudi področje naložb v tvegane investicije ter naložb, ki jih država pridobiva v postopku davčne ali sodne izvršbe ali v postopkih izvrševanja kazenskih sankcij oziroma v postopkih dedovanja. Specifičnost upravljanja s temi naložbami je mogoče urejati v področnih zakonih ali pa v tem zakonu, ki je vendarle krovni zakon za upravljanje s kapitalskimi naložbami države. 3. člen predloga novele, ki je te izjeme urejal, žal na matičnem delovnem telesu ni dobil potrebne podpore, zato je iz dopolnjenega besedila zakona izključen. Kot je razvidno iz navedenega, je sprejetje predlagane novele nujno za nemoteno upravljanje s kapitalskimi naložbami države v prehodnem obdobju do sprejetja strateških dokumentov kakor tudi za naprej.

Upošteva je navedeno predlagam, da novelo tako v drugi kot tretji obravnavi podprete. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo Bogdanu Čepiču, predsedniku odbora.

BOGDAN ČEPIČ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Odbor za finance in monetarno politiko je v nadaljevanju 36. nujne seje 1. 3. 2011 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravljanju kapitalskih naložb Republike Slovenije, ki ga je v obravnavo po nujnem postopku predložila Vlada. Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je po proučitvi besedila podala pripombe k določbam 1., 2., 3., 4., 5., 7., 8., 11., 12. in 13. člena predloga. Pripombe službe so upoštevane v sprejetih amandmajih štirih koalicijskih poslanskih skupin k 4., 5., 7., 11., 12. in k 13. členu in v sprejetih amandmajih odbora k 8. in 13. členu.

Seji odbora so prisostvovali predstavnice in predstavniki z Ministrstva za finance, predstavnica Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije, ministrica za gospodarstvo, predstavnik iz gospodarskega ministrstva in predstavnica Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora. Iz uvodne dopolnitve predstavitev členov kot iz spremne obrazložitve besedila izhaja, da zadevni

predlog ureja način upravljanja kapitalskih naložb v prehodnem obdobju do sprejema prve strategije v skladu z zakonom. Gre za določitev sodelovanja Vlade RS z novoustanovljeno agencijo za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije pri odločanju o pomembnejših slovenskih kapitalskih naložbah, s tem da poglobitve rešitve besedila omogočajo večjo operativnost in funkcionalnost delovanja agencije. V razpravi o posameznih predlaganih rešitvah in vloženi amandmajih je bila pozornost odbora osredotočena na rešitve 3. člena predloga, ki posega v 11. člen osnovnega besedila. Med ostalim je bilo s strani predstavnice finančnega ministrstva poudarjeno določilo 3. člena, ki določa izjeme, katera opravila še naprej opravljajo drugi organi Republike Slovenije. V nadaljevanju je bila v zvezi z usklajenostjo obravnavanega določila s področnimi direktivami s strani ministrice za gospodarstvo izpostavljena direktiva o liberalizaciji evropskega trga, po kateri je zaradi vzpostavljanja konkurence obvezna lastniška oziroma upravljavka ločitev podjetij, ki opravljajo prenosne storitve, od tistih, ki proizvajajo električno energijo in plin in z njimi trgujejo. S tem celovita rešitev predstavlja le vključenost tovrstnega področnega upravljanja s strani dveh različnih organov. V bistvu gre za zadostitev temeljnemu delu tako imenovanega tretjega energetskega svežnja, zato je ločitev proizvodnje oziroma trgovalnega dela energetskega področja nujna. Odbor vladne rešitve z nesprejetjem določila 3. člena ni sprejel, niti v predloženi smeri nadgrajeval. Predvideno materijo navedenega določila pa deloma povzema sprejeti amandma odbora k 8. členu predloga. Po mnenju razpravljavcev bi ustrezne rešitve nakazane problematike ne nazadnje sodile v energetske zakon, v prvi vrsti pa velja podrobno proučiti zahteve izpostavljene direktive, s katero odbor predhodno niti ni bil posebej seznanjen, in s sprejetjem strategije za upravljanje državnih premoženj na tem gospodarskem segmentu. Odbor se je v skladu s 130. členom Poslovnika Državnega zbora opredelil do vloženi amandmajev in pri tem sprejel že navedene amandmaje štirih koalicijskih skupin, s tem da je amandma k 3. členu zaradi nesprejetja člena v nadaljevanju postal brezpredmeten, in amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov, DeSUS in LDS k prvemu odstavku 3. člena predloga, ki je iz istega razloga v nadaljevanju postal brezpredmeten.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o členih predloga zakona in v obravnavi sprejel vse člene razen 3. člena predloženega besedila. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, ki je sestavni del tega poročila in ste ga dobili.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil mag. Radovan Žerjav.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa za besedo.

Na začetku lanskega leta smo ob sprejemanju tega osnovnega zakona o upravljanju

kapitalskih naložb poslušali zelo visoko letече besede, tudi ambicije so bile izredno izredno visoke. Glavni argumenti so med drugim bili, da je največja pomanjkljivost sedanjega sistema prevelika razdrobljenost upravljanja z državnimi naložbami po različnih posameznih ministrstvih, konflikti interesov, nepreglednost, nepovezanost, končno pa tudi v neučinkovitosti, nestrokovnosti upravljanja, da se te naložbe obravnavajo kot del fevdnega posestva znotraj posameznih ministrstev. Agencija za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije naj bi skrbela, da bodo državne kapitalske naložbe dobro, najbolje upravljane. Na ta način naj bi se dosegli zeleni cilji, predvsem učinkovitost, preglednost, odgovornost, tudi predvidljivost ter ne nazadnje ločenost v največji možni meri od različnih vplivov politike. Takrat je bilo rečeno, da novo korporativno politiko upravljanja državnih podjetij potrebujemo zato, ker moramo vzpostaviti novo korporativno kulturo, ker smo odgovorni za to premoženje in ker imajo ta državna podjetja prepomemben razvojni potencial za celotno državo, da bi dopustili stvari, kot smo jih lahko videli tudi v preteklosti. Takšen ukrep naj bi bil nujen zato, da zamejimo vpliv politike in mnogih interesnih skupin na upravljanje podjetij, ki mora slediti predvsem interesu po plemenitenju državnega premoženja, na eni strani, na drugi strani pa zasledovati druge strateške interese države, kadar je zaradi strateškega pomena posameznega podjetja za državo, predvsem v bančnem in finančnem sektorju, energetiki in prometu, to pomembno. Če korporativne politike ni, in to je pomembno iz izkušnje Slovenije v preteklem obdobju, postanejo državna podjetja plen in žrtev vsakokratnih političnih ambicij, če ne političnih ambicij, pa gotovo različnih interesnih in lobističnih skupin. In tako dalje. Lahko bi rekli prvovrstna satira.

Kaj smo pravzaprav s to agencijo dobili oziroma spremenili? Še dandanes ne funkcionira tako, kot bi morala. Mogoče vam jo bo celo uspelo vzpostaviti do konca mandata. Že ob samem začetku je bila deležna največjih kritik od nekaterih predstavnikov same koalicije. Strategija upravljanja z naložbami bi se že dva meseca morala uporabljati, ampak tokrat s tem zakonom podaljšujemo pripravo te strategije. Rekli ste: neodvisnost agencije od politike, trenutne vlade in še kaj. Še funkcionirati ni začela, pa jo že s predlaganimi rešitvami vežete tako ali drugače na Vlado. Nekateri jo želijo zrahljati, ker so ugotovili, da nimajo vseh vzvodov v rokah. Kaj hočem povedati? Po moji oceni je vse skupaj en larifari in je že od samega začetka, kar se jasno kaže tudi danes, zamegljevanje odgovornosti in mešanje megle.

V Slovenski ljudski stranki predlaganega zakona ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev bo predstavil Franc Jurša.

FRANC JURŠA: Hvala lepa za besedo. Še enkrat lep pozdrav!

Namen zakona o upravljanju kapitalskih naložb, ki je bil sprejet aprila lanskega leta, je z ustanovitvijo agencije za upravljanje kapitalskih

naložb Republike Slovenije zagotavljati gospodarno in pregledno upravljanje družb v državni lasti po načelih učinkovitosti, preglednosti odgovornosti in predvidljivosti, kar pomeni tudi umik države iz tekočega upravljanja družb in poveritev tega poslanstva samostojni in neodvisni agenciji. Le-ta naj bi to poslanstvo izvajala na podlagi treh temeljnih aktov, kot so strategija, letni načrt upravljanja kapitalskih naložb in kodeksa upravljanja.

Osnovni zakon predvideva, da agencija pripravi poročilo o izvajanju letnega načrta upravljanja kapitalskih naložb za preteklo leto ter ga predloži Vladi in Državnemu zboru.

V nekaj mesecih veljavnosti zakona se je sama agencija sicer uspela konstituirati, se je pa pri izvajanju zakona zataknilo, saj agencija brez strategije, ki je kot pglavitni akt upravljanja kapitalskih naložb nujna podlaga za delo agencije, ne more delovati. Predlog te novele v prvi vrsti popravlja situacijo, ki je nastala zaradi odsotnosti ključnih dokumentov, ki so sploh osnova za delovanje agencije, tako da se roki za pripravo sektorskih politik, ki jih pripravlja ministrstvo, in strategija podaljšujejo. Glede na to, da se je formalno agencija konstituirala v oktobru 2010 in da je strategija zahteven dokument, je razumljivo, da se podaljšuje čas, v katerem naj bo pripravljena. Prav tako se podaljšuje tudi rok za pripravo letnega poročila o izvajanju letnega načrta upravljanja kapitalskih naložb, saj je vezan na zaključne račune gospodarskih družb, natančneje pa se določa tudi vsebina letnega poročila.

Spremembe zakona se nanašajo tudi na kodeks upravljanja, h kateremu bo morala po noveli dati soglasje Vlada. Slednje se nam zdi smiselno, saj je to dokument, ki je podlaga za upravljanje z državnim premoženjem. Prav je, da Vlada k temu aktu daje soglasje, saj je Vlada na koncu koncev tista, ki predstavlja državo oziroma Republiko Slovenijo, ki je lastnica kapitalskih deležev v posamičnih družbah – torej lastnica državnega premoženja v teh družbah. Menimo, da se zaradi tega njena avtonomnost in neodvisnost ne bo zmanjševala.

Sicer pa je s to novelo poseženo v zakon zgolj z nekaj nujnimi spremembami tistih določb zakona, za katere se je pri izvajanju v praksi izkazalo, da se težko oziroma se ne morejo izvajati. Te spremembe, ki jih obravnavamo danes, v tem trenutku pomenijo nujno, da se bo poslanstvo, h kateremu je poklicana agencija, sploh lahko izvrševalo ter da bo delo agencije učinkovito, kar je seveda ključnega pomena, saj razpolaga oziroma upravlja z državnim premoženjem. Vsi predlogi rešitev po mnenju predlagatelja pomenijo večjo operativnost in funkcionalnost agencije, s čimer se v poslanski skupini DeSUS strinjamo.

Glede problematike izvajanja naložb, ki ne bi prešle v upravljanje agencije – konkretno glede kapitalskih naložb v gospodarskih družbah, ki opravljajo javno službo dejavnosti systemskega operaterja na področju prenosa in distribucije elektrike in plina – smo v naši poslanski skupini zavzeli stališče, da je smiselno dodatno podrobneje preučiti direktivo in razmišljati o tem vprašanju v novem energetskega zakonu. To pa predvsem zato,

ker, kot pravi sama ministrica Radičeva, gre za strokovno vprašanje in da ne bi prenačljeno in na vrat na nos hiteli z implementacijo direktive EU, s prenosom katere se ne mudi tako zelo hudo, da se ne bi morebiti ponovila zgodba o ukinjanju obveznih agencij, je treba premišljeno in zelo pazljivo pristopiti k sprejemanju notranjega pravnega reda.

V Poslanski skupini bomo potrebne spremembe podprli.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Zmago Jelinčič Plemeniti.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa.

Že osnovni zakon o upravljanju kapitalskih naložb Republike Slovenije je bil pisan "šlampasto". To dokazujejo popravki v 1. členu Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah in že tukaj kaže vse skupaj, da je osnovno besedilo zakona pisano malomarno in nestrokovno in tudi nekateri naslednji členi popravljajo izrazoslovje.

Zakon je bil napisan na hitro, na ta način se pač obremenjuje delo Državnega zbora. S tem pa se kaže tudi površen odnos sedanje vlade do vprašanja upravljanja s kapitalskimi naložbami, ki predstavljajo veliko premoženje države. Če gremo samo k 7. členu, ki pravi, da se 26. člen spremeni, tako da piše, da agencija do 31. maja vsakega leta pripravi letno poročilo in tako naprej. Ampak kaj je zanimivo? Ko piše, da ga za preteklo leto predloži Vladi in Državnemu zboru in stavek, "Vlada odloči o sprejetju letnega poročila, o čemer obvesti Državni zbor. Agencija letno poročilo javno objavi na svojih spletnih straneh". Rok 31. maj je seveda razumen, vendar je pa dvoumen in zelo nevaren predzadnji stavek, ki sem ga citiral, da Vlada odloči o sprejetju. Po tem stavku se lahko razlaga, da samo Vlada odloča o sprejetju letnega poročila. Do sedaj je o tem odločal Državni zbor. In to tudi kaže, kako na hitro sprejeto zakonodajo Vlada sprejema, ampak s tem jemlje pristojnosti Državnemu zboru Republike Slovenije.

V 8. členu ravno tako piše, da se besedilo 27. člena spremeni in se doda nov odstavek. Tukaj ne gre samo za soglasje Vlade za pridobitev naložbe, kakor je dodatno pojasnjeno v razlagi sprememb, ampak gre tudi za zagotavljanje dodatnih proračunskih sredstev za nakup neplaniranih naložb. In kot je možno razumeti ta drugi odstavek, Vlada pridobi kapitalске naložbe in jih nato prenese v upravljanje agenciji. To vsekakor pomeni, da Vlada za nakup kapitalskih naložb lahko, to se pravi sme porabiti dodatna proračunska sredstva. S sprejetjem teh dopolnitev zakona bo Državni zbor Vladi dal zeleno luč za takšno početje. Govorim, da bo dal zaradi tega, ker sem prepričan, da bodo ta dopolnila sprejeta, navkljub temu da bomo v Slovenski nacionalni stranki glasovali proti.

Zanimiv je tudi 10. člen, kjer piše, "lastništvo nad kapitalsko naložbo ne sme preiti na kupca pred plačilom celotne kupnine odprodaj kapitalске naložbe". To bi moralo že zdavnaj pisati v osnovnem zakonu, ne pa, da s popravki dopolnjujemo osnovni zakon v nekaterih najbolj pomembnih izhodiščnih zadevah.

12. člen govori o agenciji, in sicer ministrstva, pristojna za pripravo sektorskih politik, morajo te politike predložiti agenciji najpozneje do takrat in takrat in če ministrstva ne predložijo politik agenciji, pripravi agencija predlog strategije na podlagi sprejetih sektorskih politik in jo predloži Vladi v sprejetje.

Vlada že zdaj v tem trenutku krši 41. člen Zakona o upravljanju kapitalskih naložb Republike Slovenije, ker do konca leta 2010 ni predložila nobene strategije. S predlogom sprememb zakona neizpolnitev svoje zadeve Vlada predlaga na agencijo. In glede na to, da gre za ogromno premoženje, je odgovornost predsednika Vlade za neizdelavo strategije zelo velika. Morda bi bilo smiselno razmisliti o interpelaciji predsedniku Vlade, čeprav to ni smiselno, kajti pustimo gospoda, da se zakoplje popolnoma skupaj s svojo koalicijo do naslednjih volitev, pa naj tam ostane. Postavlja pa se vprašanje, kaj je na tem področju narejeno in katero od ministrstev, pristojnih za pripravo sektorskih politik, je te politike že predložilo agenciji. Mislim, da nobeno. Da je strategija upravljanja kapitalskih naložb zahtevna, bi Vlada morala vedeti že pri sprejemanju zakona. Bilo bi lepo, če bi se tega zavedali. Žal pa, kot kaže, jim še sedaj ni jasno, kaj sploh hočejo, razen da prikrijejo nekatere nečedne posle. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa za besedo. Še enkrat prijazen pozdrav!

Predlog novele zakona o upravljanju kapitalskih naložb skoraj po enem letu, odkar je bil sprejet v Državnem zboru, doživlja prvo spremembo in dopolnjevanje, kar je, bi rekel, dokaj logično in normalno, glede na to, da stopamo na novo področje, ki do sedaj ni bilo urejeno.

Iz samega zakonskega besedila izhaja, da je glavna sprememba podaljšanje časovnega roka za predložitev strategije upravljanja kapitalskih naložb Državnemu zboru, ki to strategijo sprejema. Bili smo že seznanjeni iz medijev, da so glavni zapleti in težave nastali pri pridobivanju oziroma sploh pri izoblikovanju sektorskih politik, ki naj bi jih pripravila posamezna ministrstva. Te politike iz različnih razlogov niso bile pripravljene, to je dejstvo, in zato je bilo nemogoče pripraviti tudi strategijo. Zakon zato v prehodnih določbah določa, da morajo biti sektorske politike izdelane do konca aprila 2011, sama strategija pa v Državnem zboru do junija 2011.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije kot delu zakonodajne veje oblasti pa moramo opozoriti na to, da je tovrstno z zakonom predpisano prelaganje rokov skrajno problematično, če se dokaj lepo izrazimo. Izvršna veja oblasti, njena ministrstva, pa tudi sama agencija, ki delujejo kot državna, vendar so od države neodvisna agencija, morajo sprejeti odgovornost za takšne zaplet in neopravljeno delo, ki smo mu priča. Vlada je na drugi strani kolektivni organ in je tudi prvotni zakon pripravljala, zato bi morala najbrž že takrat, ko ga je

poslala v proceduro, realneje oceniti stanje in že takrat predvideti daljše časovno obdobje. V tem kontekstu ta trenutek pravzaprav niti ni pomembno čigava je posamična odgovornost, saj je zagotovo porazdeljena kar po širši paleti subjektov. A ne glede na te načelne pomisleke novela zakona prinaša tudi nekatere dobre, smiselne popravke. Med drugim tudi to, da mora agencija vsako leto pripravljati letno poročilo o izvajanju letnega načrta upravljanja kapitalskih naložb in ga predložiti Vladi, Vlada pa potem tudi Državnemu zboru. Prav tako je smiselna in podpora vredna tudi določba, da morajo poslovni subjekti, ki z Republiko Slovenijo delujejo usklajeno, obvestiti Agencijo za upravljanje kapitalskih naložb najmanj tri delovne dni pred pridobivanjem kapitalske naložbe, kadar bi zaradi tega nastala obveznost prevzemne ponudbe.

Poslanski klub Liberalne demokracije Slovenije opozarja tudi, to smo storili tudi na odboru, na črtan 3. člen novele zakona, ki je spreminjal 11. člen prvotnega zakona. Gre za zaplet, ki v zadnjih dneh dobiva tudi kar nekaj medijske pozornosti, kajti po našem mnenju ni dopustno, da malo manj kot pred enim letom, ko smo se odločili za koncept neodvisne agencije, zopet posegamo v njeno bistvo, v njeno jedro. Pred enim letom smo se odločili, da bomo upravljanje kapitalskih naložb centralizirali, in sicer s preprostim ciljem in namenom, da bi dosegli načelo preglednosti, predvidljivosti in gospodarnosti. Če verjamemo v ta koncept, potem ni prav nobenega dvoma, kdo opravlja naložbe. Če pa temu ne verjamemo, potem pa je zagotovo na mestu razmislek, da agencijo ukinemo. V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije se nam zdi zato posebej zaskrbljujoče tudi to, da imamo kar dve diametralno nasprotni strokovni mnenji. Namreč, ali je to, da kapitalske naložbe v gospodarskih družbah, ki opravljajo javno službo dejavnosti systemskega operaterja na področju prenosa in distribucije elektrike in plina, ostanejo v upravljanju agencije, skladno s pravnim redom Evropske unije ali ne.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije ne želimo biti in tudi ne bomo razsodnik in tudi polemike nas ne zanimajo. V tem trenutku pa si želimo predvsem verjeti, da model neodvisne agencije, ki deluje strokovno, v skladu s strategijo in ki centralizirano opravlja kapitalske naložbe, da je ta sistem in model ustrezen in pravilen, zakon bomo pa podprli. Hvala lepa. Se oproščam, predsednik, za zamudo.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Nepovezanih poslancev bo predstavil Vili Rezman.

VILI REZMAN: Družbene turbulence, ki jih doživljamo, zagotovo terjajo reakcije tako z vladne strani kot s strani državnega zbora, terjajo pripravo zakonov, drugih predpisov, ki bi naj nakazali rešitve, tudi interventnih, vendar je verjetno pri tem ena izmed slabosti, ki je definitivna in ki bi jo kazalo odpraviti, prehitevanje. Namreč prepogosto se dogodi, da dobivamo v odločanje in potem tudi prehitro odločamo takšne predpise, ki niso bili dovolj dobro premišljeni, ki kar takoj terjajo zopet noveliranje, in to zagotovo ni dobro. In še zlasti ne

bi smeli tega sprejeti kot nekaj normalnega in običajnega. Tudi ta zakon, Zakon o agenciji za upravljanje kapitalskih naložb, je eden izmed tistih, ki je bil sprejet nekoliko na hitro. Tudi sami predlagatelji danes ugotavljajo, da je bil pripravljen tako, da ga operativno ni mogoče v redu izvajati, da gre za nezmožnost funkcioniranja, tako kot je bilo zamišljeno, da prihaja do nepredvidljivih težav, čeprav so verjetno bile predvidljive in zato imamo pred seboj zahtevo po hitrem noveliranju. Zakon oziroma agencija je tako rekoč novoživa, mladoživa. Polemike okoli te agencije so se sprožile že takrat, ko se je predlagala njena ustanovitev, bodisi da je šlo za očitke politizacije, bodisi za očitke o nerealnih ambicijah pa tudi kakšne druge očitke. Polemike in prah so se dvigali kasneje ob prvih odločitvah in ob nekaterih, recimo temu tako, kadrovskih kompetenčnih sporih. Polemike so zbujele tudi nekatere ambicije Vlade, da bi omejila kompetence tistih, ki so v teh dveh ključnih organih agencije udeleženi. Zakon je bil s pomanjkljivostmi vred sprejet takrat iz neke vrste nuje, danes je že bilo omenjeno, da je nujno centralizirali te razdrobljene naložbe, ki so bile marsikdaj celo tako vodene, da so dajale zelo nasprotni si učinke. Nujno je bilo takrat, ko se je to sprejemalo, tudi zavoljo tega, ker je bila zadaj svetleča opcija vstopa v OECD. Danes morebiti že vemo, da so bile nekatere ambicije in ocene takrat pretirane. Nujno je bilo, da se kaj spremeni na tem področju, kajti ob šestih milijardah naložb ni nobenih donosov in je za državo to relativno slabo, da ne uporabim kakšnega bolj kritičnega izraza. Ta zakon, kot je bilo že nekajkrat danes ugotovljeno, je bil pripravljen slabo, in sicer s strani državnih organov, tako da ni sektorskih politik, ni letnih načrtov in ni strategije. Tovrstne napačne ocene, kdaj je treba kaj narediti in to zapisati v zakon, so nesmiselne napake, ker bi ob boljšem premisleku, ob manj hitenja in ob tem, da bi tako rekoč generalko izvajanja takega zakona naredili, povsem izpadle. Te zamude rokov so nepotrebne oziroma so roki povsem nerealno zastavljeni.

Ukrepi, ki jih Vlada sedaj predlaga, pa so vendarle ukrepi, ki jih je najbrž nujno sprejeti, da se ne bi perpetuirale napake, slabosti, ki so ugotovljene. Zaradi tega bo tudi Poslanska skupina nepovezanih poslancev predlog tega zakona podprla.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil gospod Bogdan Čepič.

BOGDAN ČEPIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav državni sekretarki, kolegice in kolegi ter sodelavci državne sekretarke!

Predlagane spremembe zakona o upravljanju kapitalskih naložb Republike Slovenije so nastale zaradi določenih težav, ker Vlada v roku ni pripravila sektorskih politik, ki bi bile podlaga za strategijo za upravljanje kapitalskih naložb. Menim, da je za to sicer nekaj objektivnih razlogov, saj je bila nova agencija ustanovljena in začela delovati tudi kasneje, kot je bilo prvotno planirano s samim zakonom. Zaradi tega smo tudi v zakonu določili, kdaj morajo biti posredovane sektorske politike

Agenciji za upravljanje kapitalskih naložb za pripravo strategije za upravljanje teh kapitalskih naložb. S tem smo na nek način bolj poudarili odgovornost in zavezo tako ministrstvom kot Vladi, da te sektorske politike in potem skupno strategijo tudi pripravijo in predložijo Državnemu zboru do konca meseca junija.

Določitev Agencije za upravljanje kapitalskih naložb kot organa upravljanja kapitalskih naložb državnega premoženja je bilo nujno, ker je preteklo slabo, neučinkovito upravljanje državnih naložb pokazalo potrebo po spremembi načina upravljanja državnega premoženja. Za dosedanja sistem izvajanja upravljanja naložb je značilno, da je obstajala velika razdrobljenost upravljanja z naložbami po različnih ministrstvih, kjer se je oblikovala sektorska politika in izvajalo lastništvo upravljanja, kar je povzročalo konflikt interesov, nepreglednost, nepovezanost med posameznimi upravljavci posameznih naložb, neučinkovito in premalo strokovno upravljanje ter zapletene postopke sprejemanja odločitev. Temu želimo z Agencijo za upravljanje kapitalskih naložb narediti konec. Seveda pa agencija ne more v celoti delovati, dokler ni strategije upravljanja s kapitalskimi naložbami in letnega načrta upravljanja. Zaradi tega je treba v prehodnem obdobju do sprejema omogočiti agenciji način pridobivanja in razpolaganja s kapitalskimi naložbami. Zaradi zahtevnosti strateških dokumentov države se lahko podaljša rok za njihovo pripravo in sprejem. Ker je strategija nujna za delo agencije, morajo pristojna ministrstva agenciji posredovati sektorsko politiko do 30. 4. 2011. Agencija pripravi predlog strategije na podlagi sprejetih sektorskih politik in jo posreduje Vladi v sprejetje. Vlada mora predložiti predlog strategije Državnemu zboru najkasneje do 30. junija 2011.

Glede na to, da bo Državni zbor odločal o strategiji kapitalskih naložb, bo to prvi parlament, ki bo odločal o strateških naložbah za neposredno državno premoženje in posredno premoženje države v Kadu in Sodu. Zaplet z implementacijo evropske direktive v naš pravni sistem je nepotreben. Čas za implementacijo evropske direktive je možen do leta 2013. Do takrat moramo sprejeti strategijo in verjetno še kakšno sektorsko politiko ali pa še kakšen sistemski zakon. Tako kot mnogi razumemo direktivo na področju energetike, pa mislim, da jo v Sloveniji že izvajamo v velikem delu, namreč ločili smo proizvajalce, prodajalce in distribucijo. Vsaj pri elektriki in plinu je tako. Verjetno bo treba kje drugje še kaj tudi dodelati. Vprašanje pa je, če smo upoštevali to, da v nadzornih svetih različnih družb na tem področju ne sedijo isti ljudje in to lahko pomeni kršitev tako direktive kot interesov, ki se pojavljajo znotraj tega. To pa seveda lahko opravimo tudi brez tega, da prenesemo upravljanje tega področja nazaj na Vlado ali posamezno ministrstvo. Zagotovo je lahko to celovito rešeno znotraj Agencije za upravljanje s kapitalskimi naložbami.

Zaradi vsega navedenega bo Poslanska skupina Socialnih demokratov podprla Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravljanju kapitalskih naložb.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil gospod Zvonko Černač.

ZVONKO ČERNAČ: Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani vsi ostali prisotni!

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo pred dobrega pol leta nasprotovali sprejetju zakona o upravljanju kapitalskih naložb in nasprotujemo tudi tej noveli danes.

Zakon je bila takrat sprejet po relativno dolgem postopku, mislim, da je bila opravljena tudi javna predstavitev mnenj, tako da ni mogoče reči, da ni bilo časa za to, da bi bile rešitve, ki so bile v njem zapisane, preiščene. Bolj se kaže, tudi s to novelo danes, da pri tem zakonu ni šlo za to, kar je bilo deklarirano, se pravi, da se ni sledilo namenom učinkovitega gospodarstva upravljanja s kapitalskimi naložbami in da se ni sledilo ambiciji, da se upravljanje umakne od vladajoče politike oziroma ne toliko od vladajoče politike kot od posameznih interesnih lobijev, ki delujejo v tej politiki. Ta zadnji zaplet s to novelo kaže točno na to. Vladna družina posameznih lobijev v okviru Socialnih demokratov in Zaresa so se ponovno sprli na točki, ki se ji reče energetika, in posledica je, da niso izglasovali 3. člena te novele na matičnem odboru. V poslanski skupini smo na to opozorili na začetku seje, ko smo predlagali, da naj se ta novela obravnava po rednem postopku, in vidite, da so bili naši pomisleki oziroma dvomi o tem, ali ta novela sploh potrebna, upravičeni, kajti bistveni del te novele je bil ravno ta 3. člen, ki je zdaj iz te novele črtan.

Tudi te grožnje ministrice za gospodarstvo gospe Darje Radić govorijo o tem, da je prerazporejanje interesnega vpliva posameznih lobijev v tej državi izredno močno in da vladajoči politiki, posameznim ministrom ne gre za to, da bi čim bolj učinkovito delali delo, zaradi katerega so imenovani na svoje ministrske položaje, pač pa samo za to, kateri del vpliva na katerem področju bo kdo imel zaradi nekkih drugih interesov, ki z učinkovitim gospodarjenjem in upravljanjem s kapitalskimi naložbami nimajo nobene zveze.

Če želite primere, jih je kar nekaj. V tega dobrega pol leta smo bili že kar nekajkrat priča temu, da smo pričakovali, da bo agencija poskrbela za presek neučinkovitega gospodarjenja in upravljanja. En primer smo imeli na seji Komisije za nadzor javnih financ celo večkrat, gre za primer Darsa, kjer je bilo ugotovljeno, da ni zagotovljena ne gospodarnost, ne učinkovitost, celo več, bilo je ugotovljeno, da se dela velika škoda z načinom gospodarjenja in da uprava, ki to počne, ne more uživati več zaupanja. Kaj se je zgodilo? Nič se ni zgodilo. Uprava deluje naprej, nadzorni svet deluje naprej, ob tem da se upravljanje in vodenje v tem državnem podjetju ne odvija tako, kot bi dobri gospodarji pričakovali. Na drugi strani imate nek drug primer, ko očitno vodstvo v tej družbi, govorim o Pošti Slovenije, ni kompatibilno z vladajočo politiko, kjer se že eno leto trudijo, kako bi odstavili direktorja gospoda Hauca. Pošta Slovenije je eno izmed redkih podjetij, ki posluje z dobičkom,

realiziralo je preko 20 milijonov evrov dobička. Ta dobiček je realiziralo kljub temu, da največja vladna stranka – Socialni demokrati kar nekaj dolgujejo iz naslova bivše kampanje za lokalne volitve. Ampak treba ga je odstaviti na vso silo. Menjajo se člani v nadzornem svetu, enkrat LDS enkrat Zares, zdaj očitno je gospod iz Zaresa dobil nalogo eksekutorja. Ne gre za neučinkovito, negospodarno upravljanje, gre za porazdelitev fevdov, da se izborijo pozicije, ki nimajo z učinkovitostjo in gospodarnostjo nobene zveze. Praktično vsa državna podjetja, kjer ste v zadnjih dveh letih nastavili svoje kadre, in tega ne bo spremenila agencija za učinkovito upravljanje kapitalskih naložb, ker to ni, se otepajo z velikanskimi izgubami. Največja državna banka preko 200 milijonov evrov, Luka Koper izguba, HIT, igralništvo, izguba, telekomunikacije izguba. Povsod so rdeče številke.

Gospa in gospodje, ne novela, ne zakon o agenciji za upravljanje kapitalskih naložb teh razmerij ne moreta spremeniti, če ne boste enkrat spoznali, da kadri, ki naj bi delovali v teh podjetjih, niso ne vaši in ne naši, ampak so samo sposobni ali nesposobni. In tega ne more narediti nobena novela zakona. In dokler tega spoznanja ne bo, v Slovenski demokrati stranki ne mislimo podpirati ne takega zakona, ne nobenih novel, predvsem pa ne mislimo participirati pri sporih okoli tega v vladni družini. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala.

Stališče Poslanske skupine Zares naj bi predstavil gospod Franci Kek. (Ga ni.)

Končali smo s predstavitevjo stališč poslanskih skupin. K predlogu zakona sta bila vložena dva amandmaja, in sicer k 7. in 13. členu. Prvi amandma k 7. členu je vložila Poslanska skupina Slovenske demokrati stranke, drugega k 13. členu pa Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke.

V razpravo dajem 7. člen in amandma Poslanske skupine SDS k temu členu. Seveda se ob razpravi lahko oglasi tudi gospa državna sekretarka, če bo želela razpravljati. Želi kdo besedo?

Gospod mag. Vizjak, izvolite.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Hvala lepa.

Mislím, da je amandma koristen, saj določa rok, do katerega mora Vlada predložiti Državnemu zboru poročilo o izvajanju letnega načrta upravljanja kapitalskih naložb. Člen je do te mere nedoločen, da se pravzaprav sploh ne ve, kdaj je parlament sploh obveščen o tem. Mislím, da mora biti hitreje. Pri tem se pa tudi v celoti strinjam z nekaterimi poslanci, da bi moral tudi parlament odločati o poročilu. Mislím, da je ta amandma nadgradnja obstoječe rešitve in da je tudi parlament, ki ima ključno vlogo pri sprejemanju proračuna, katerega sestavni del je tudi upravljanje kapitalskih naložb države, zato moramo biti seznanjeni tekoče za preteklo leto, če želimo kompetentno odločati za naprej in zato mora biti razmeroma kratek rok.

Dovolite, da se dotaknem še nekaterih drugih stvari, za katere mislím, da so zelo povezane, pa člani niso odprti in zato nismo mogli vložiti amandmajev. Člen pred tem, 6. člen, določa

pristojnosti sveta agencije. Zadnji del tega člena govori tudi o tem, da svet agencije odloča o skupščinskem gradivu in daje soglasje k temu odločanju na skupščinah kapitalskih naložb. Mislím, da je ta določba povsem neizvedljiva v praksi in ena velika cokla nekemu možnemu delovanju agencije. Agencija za upravljanje kapitalskih naložb ima preko sto naložb, to je najmanj 150 do 250 skupščin letno in glede vsakega glasovanja na vsaki skupščini naj bi dajal svet agencije soglasje predstavniku agencije na skupščini. Jaz si sploh ne znam predstavljati, kako bo to teklo, kako bo to operativno. Še manj si znam predstavljati primer, ko bodo na skupščini nasprotni predlogi, kjer se je treba ad hoc odločiti, kako glasovati. Ali bo takrat, ne vem, prekinitev, pa bo dobil tisti, ki je predstavnik agencije na določeni skupščini, soglasje sveta agencije? Zato pravzaprav ob tem sprašujem predstavnico ministrstva, kako si operativno predstavljajo izvajanje te določbe, da bo svet agencije dajal soglasje k odločanju na skupščini predstavnikov agencije. To je ena stvar. Zelo pomembna stvar je pa tudi povezana s tem konfliktom, ki se je odprl na relaciji izključitve elektrodistribucijskih podjetij s sistemskega operaterja distribucijskega omrežja, Geoplina in Elesa iz upravljanja agencije nazaj na Ministrstvo za gospodarstvo.

Jaz se bojím, da ministrica ni niti enkrat predstavila argument, zakaj bi direktive zahtevale ta prenos. Morebiti direktiva zahteva to za Eles v letu 2013, nikakor pa ta problem ne bo rešil tudi prenosa kompetenc, recimo, za Geoplín. V Geoplínu sta integrirani v enem podjetju, s katerimi upravlja agencija za kapitalске naložbe, torej v enem podjetju je integrirano podjetje, ki upravlja s plinovodnim omrežjem, hkrati pa trguje s plinom. Če se to podjetje prenese z agencije na ministrstvo ali na Kad ali na Sod, bosta še zmeraj obe funkciji v enem podjetju, zato jaz res ne vem, kdo je toliko zavedel ministrico, da je direktiva osnova za to, da se mora to podjetje nazaj vrniti pod okrilje Ministrstva za gospodarstvo. Jaz upam, recimo samo na primeru Geoplina, ki je tako jasen, da bolj jasen biti ne more, vsakemu, ki zna do tri šteti, zato se lahko ministrica upravičeno sprašuje, ali je ni spoštovani Janez Kopač zavedel, tako kot jo je zavedel gospod Vrtačnik pri tistih nesrečnih garancijah, in je moral gospod Vrtačnik oditi z Direktorata. In jo ne nazadnje tudi sprašujem, ali bo tudi gospod Kopač, ki jo je zavedel, da mora Geoplín oditi nazaj, zaradi tega razrešen.

Distribucija je enak problem. Za distribucijsko podjetje ni nobene potrebe in sploh ne pade pod direktivo. In javno sprašujem ministrico, na podlagi katerega člena, katere direktive trdi, da je to treba narediti z zakonom po nujnem postopku ali s katerimikoli drugim zakonom po rednem postopku. Jaz se tukaj bojím, da je zopet to dejstvo, da verjetno sama ni prebrala teh direktiv in je verjela svojim sodelavcem, pa se ponavlja stara zgodba.

Spoštovani, amandma k 7. členu, ki sem ga prebral, mislím, da je korak k izboljšanju tega teksta.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Vizjak, jaz vas nisem prekinil v vaši razpravi, ker je koristno, da razčistimo še kaj, ne samo vprašanje 7. člena, vi pa veste, da je bil amandma vezan izključno na določanje roka k 7. členu.

Gospa Vrničarjeva je prosila za besedo.
Državna sekretarka, izvolite.

MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa za besedo.

V zvezi s predlaganim amandmajem k 7. členu ne nasprotujemo temu, da se določi skrajni rok, v katerem Vlada predloži poročilo o izvrševanju letnega načrta Državnemu zboru. Ker pa agencija predloži Vladi to poročilo do 31. maja in upošteva poslovník Vlade, ki zahteva za običajno vladno proceduro od 15 do 20 dni, ocenjujemo, da bi bilo 10 do 15 dni za podroben vsebinski pregled poročila agencije in pripravo stališča relativno malo. In hkrati ob zavedanju, da argumenta, ki ga je gospod Vizjak izpostavil, da je pred odločanjem o naslednjem proračunu treba poznati poročilo o delu v preteklem letu, ocenjujem, da bi bil primeren rok za posredovanje poročila in mnenja Vlade o poročilu Državnemu zboru do 30. julija, torej en mesec dlje. Ocenjujem tudi glede na Poslovník Državnega zbora in parlamentarnih počitnic, da s tem ne bi nikakor zavrli ali skrajšali procedure v samem Državnem zboru.

Kar se tiče ostalih opozoril gospoda Vizjaka, bi želela omeniti, da se pooblastila svetu agencije nanašajo na kapitalske naložbe, katerih vrednost presega 5 milijonov evrov. In za te primere ocenjujemo, da je primerno, da predstavnik agencije, ki bo sodeloval na skupščini, na podlagi gradiva, ki je pripravljeno za skupščino, pridobi soglasje sveta k predlogom odločitev, ki naj bi jih na sami skupščini zagovarjal. Tisti, ki vam je, bila običajno poznana procedura, po kakršni so predstavniki države doslej nastopali na skupščinah, boste lahko potegnili analogijo. V preteklosti je namreč vlada bila tista, ki je določala pravice oziroma maneverski prostor predstavnikov države za glasovanje na skupščinah in glede na spremenjeno strukturo odločanja menimo, da je prav, da v primeru večjih naložb, te pa so definirane kot naložbe v vrednosti 5 milijonov evrov ali več, odločajo ne samo predstavniki agencije, ki bodo sodelovali na skupščini, ampak dobijo ustrezen mandat tudi s strani sveta agencije. Ocenjujemo, da samo operativno izvajanje tega postopka ne bo v ničemer bolj oteženo, kot je bilo odločanje v primeru, ko je pooblastila za nastopanje na skupščinah dajala vlada.

Kar se tiče vprašanj, ki jih je poslanec naslovil na ministrico, pa bo verjetno najbolje, da se obravnavajo v okviru poslanskih vprašanj. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Vizjak, izvolite.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Ker mi je do tega, da bi bil parlament le pravočasno obveščen, najjavljam korekcijo amandmaja k 7. členu v duhu priporočil državne sekretarke, da bi zamenjali 30. 6. z 31. 7.. To pomeni, da ima potem vlada dva meseca časa, da prouči in da sprejme odločitve v zvezi s tem

poročilom. To je ena stvar. Jaz mislim, da je to proceduralno možno.

Druga stvar. Zadnja alineja 6. člena je najmanj nejasna. Zdaj ni čisto jasno razumeti, da se ta limit pet milijonov nanaša tudi na odločitve v zvezi z uveljavljanjem glasovalnih pravic. To se lahko nanaša na vse ali samo na te. To je ena dimenzija problema, ki pa ni ključen. Ključen problem je ta, da je seveda vlada, ko je sprejemala navodila za glasovanje na skupščinah, to sprejemala samo za tiste naložbe, ki so bile direktno pod kompetenco upravljanja ministrstva. Teh je bilo bistveno manj kot sedaj pod kompetenco agencije, kajti agencije je prevzela veliko naložb, tudi kapitalske družbe in slovenske odškodninske družbe. Menim, da je tudi neučinkovito, kako v primeru nasprotnih predlogov in tudi neke vrste nezaupanje do sveta agencije oziroma ne do sveta agencije, ampak do tistih, ki upravljajo z agencijo. Če tisti niso dovolj kompetentni verodostojno odločati na skupščinah in se jim tukaj obesi za nogo ena kugla sveta agencije, nastane najmanj konflikt interesov tudi med upravo in med svetom agencije čisto pri upravljavskih zadevah. S tem dobiva svet agencije tudi veliko nekih upravljavskih pooblastil. V redu, če mislite, da je to prav, se mi zdi, da boste s tem naredili tudi kar precej težav čisto operativne narave agenciji, kar pa si noben ne želi. Toliko.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Vizjak, ali lahko razumem, da ste že sporočili amandma ustno? Bi pa prosil, ker ga lahko uradno sporočite samo do konca razprave o tem členu, da ga štejemo za vložene. Prosim, dajte ga pa pisno vložiti kasneje, da ga bomo upoštevali. Hvala lepa.

Gospod Ljubo Germič, izvolite.

LJUBO GERMIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Ko ocenjujem ta amandma, se mi zdi smiseln in glede na razpravo med predstavniki ministrstva in predlagateljev, se mi zdi tudi rok, ki se dopolnjuje z dodatnim mesecem, iz utemeljitve predstavnice ministrstva tudi logičen.

Želel bi pa opozoriti na drugo stvar, zakaj se mi zdi pomembno, da je tudi ta datum v tem zakonu. Iz enega preprostega razloga. Ker ko smo mi sprejemali ta zakon, smo sledili vrsto ciljem in s tem zakonom smo dejansko želeli, da se prenese upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije na organ, ki bo odgovarjal s svojo neodvisnostjo v kakovosti upravljanja s temi naložbami od različnih, tako kot je bilo tudi že večkrat rečeno, interesov tistih, ki bi želeli, recimo, vplivati na oblikovanje teh strategij. Zato se mi zdi tudi ta rok, na kakšen način bo Državni zbor obravnaval poročilo o izvajanju teh strategij in letnega načrta v Državnem zboru, zelo pomemben. Da se ne bi dogajalo tako, kot smo tudi včeraj slišali, da poročila o nadzoru varnostno-obveščevalnih služb obravnavamo v letu 2011 za leto 2009, ko je vrsto dogodkov že mimo, pa bi mogoče iz naslova poročila in sklepov bilo treba izvesti določene korekcije.

Sem pa sam želel pokomentirati – glede na to, da ste, gospod podpredsednik, dovolili ta komentar tudi predhodnikom v zvezi z drugimi

vsebinami – tudi določilo zakona, ki se nanaša na 12. člen, ki pa govori v prvem odstavku ravno to, kar do sedaj ni bilo opravljeno. To pomeni, da bi mi v Državnem zboru morali obravnavati strategijo upravljanja kapitalskih naložb že v lanskem letu. In to ni bilo narejeno in z mojega vidika je to slabo, kajti meče najmanj dve odprti vprašanji v okvir tega. Prvo je, ali strategij nimamo ali niso bili ti datumi postavljeni tako, da ni bilo mogoče opraviti tega dela – v obeh primerih je to slabo, seveda najslabše bi pa bilo, da te strategije ni zaradi drugih nekih interesov, da se upravlja s temi kapitalskimi naložbami na način, ki potem porajajo določene sume. Seveda sam mislim, da je razlog mogoče v oceni, da smo želeli čim prej sprejeti to strategijo in je bilo mogoče na ministrstvih treba opraviti veliko dela, čeprav menim, da bi ta datum, ki je določal 31. 12., da se to predloži v Državni zbor, utemeljen in da te strategije bi morale biti. Seveda, ko pa govorimo sedaj o besedilu prvega stavka 12. člena, ki pa govori o tem, da posamezna ministrstva morajo pripraviti in agenciji morajo predložiti te sektorske politike, pa v drugem stavku govorimo, "če se pa to ne zgodi..." Jaz zelo težko razumem, da v enem stavku zapišemo, da z zakonom neko aktivnost nalagamo, da nekdo mora nekaj opraviti, v nadaljevanju pa v drugem stavku zapišemo, da če se pa to ne zgodi, se bo to urejalo – ja, če ministrstva, pristojna za prenos sektorskih politik v predpisanem roku ne predložijo sektorskih politik agenciji, pripravi agencija predlog strategije na podlagi prejetih sektorskih politik. Seveda upam, da bo to z vseh ministrstev narejeno do konca aprila 2011 in da ne bomo v situaciji, da bo na Vladi pripravljena strategija iz pomanjkljivih sektorskih politik, kajti s tega vidika se mi pa zdi, da bo to slabo. In upam, da bo sedaj ocena znotraj Vlade po vseh sektorskih politikah, da bo to do 30. aprila opravljeno in da bo lahko agencija pripravila celovito strategijo, ki jo obravnava Vlada in ki bo potem predložena Državnemu zboru. Kajti, vsa drugačna sporočila bi spet ustvarjala dvome, ali bi kateri od teh drugih ciljev bil podlaga za to, da določenih strategij ne bi imeli.

Zato se mi zdi tudi v odnosu do tega, da Državni zbor obravnava letno poročilo, ki ga zavežemo potem tudi z nekim rokom, ki naj bo utemeljen razumno, tako da bo agencija in Vlada lahko opravila svoje delo korektno in na ta način predložila tudi, recimo, letna poročila v Državni zbor, da se opravi celovita in temeljita razprava. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

K 7. členu, postopkovno?
Gospod Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO: Hvala lepa za besedo. Spoštovani kolegi, spoštovani predstavniki Vlade!

Danes imamo v Državnem zboru dan, ko se rešuje država. Obravnavamo štiri zakone po nujnem postopku, in sicer zato da se popravijo težko popravljive posledice za delovanje države, in danes tu ni predsednika Vlade, je sicer upravičeno odsoten, ni pa niti resornega ministra niti ministrov protikrizne skupine. Menim, da je obravnava tako pomembnih zakonov brez ključnih predstavnikov

izvršilne veje oblasti na nek način neprimerna, je slab signal za to, kako se teh zadev lotevamo. Pričakoval bi, da bi bil minister danes tukaj prisoten in da se ne bo tu "naslikal" samo potem, ko bomo glasovali o amandmajih in predlogih zakonov. To ni korektno do poslancev Državnega zbora, to ni korektno do Državnega zbora, to ni korektno do državljanov. Če obravnavamo tako usodne primere in zakone, kot so danes na dnevnem redu, z obrazložitvami, da se takšne posledice preprečujejo in odpravljajo, potem bi tu pričakoval tiste, ki so za te stvari najbolj odgovorni, da jih zastopajo. In čedalje bolj se mi zdi neprimerno, da se te zadeve prelagajo po nekem delegatskem sistemu na nižje ravni izvršilne veje oblasti in tisti, ki bi dejansko morali biti tu, argumentirati, zastopati, pa so na drugih, očitno še bolj pomembnih sejah in sestankih, kot je ta v Državnem zboru, kjer obravnavamo, sprejemamo pravzaprav tiste najbolj občutljive spremembe zakonov, ki so potrebne za to, da se bo popravila plačilna disciplina, da se bo izboljšal red pri javnih naročilih, da se bo uredila ...

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Gospod Tanko, omejite se v okviru proceduralnega predloga.

JOŽE TANKO: ... Spoštovani podpredsednik, predlagam, da poskrbite, da bodo tudi ministri prisotni pri delu Državnega zbora, vsaj pri tako pomembnih zadevah, kot so ti nujni protikrizni ukrepi. In minister za finance ali drugi člani protikrizne skupine so tisti, ki bi danes tu morali braniti vladni predlog zakona, pa niti med vladnimi poslanci ni kaj veliko interesov. Očitno je ta jutranja zadeva pri preiskovalni komisiji Patria močno načela tudi moralo koalicijskih poslancev. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Tanko. Prekoračili ste vsebino, ki bi jo naj imel proceduralni predlog. Vlada je korektno predstavila svoje predstavnike, ki jo bodo zastopali pri teh zakonih, pravico zastopanja ima namreč poleg ministra tudi državna sekretarka, ki je ves čas prisotna. Mi nimamo obvestila, kaj je razlog za odsotnost gospoda ministra, ampak prav gotovo razlog odsotnosti obstoja. In prosim, vaše ocene o tem, kje so razlogi za odsotnost, niso bile korektno. Formalno pa so izpolnjeni vsi pogoji, tudi s strani Vlade za normalno delo.

Sprašujem, ali želi še kdo razpravljati k 7. členu? Ne.

Zaključujem razpravo.

Prehajamo na razpravo k 13. členu in amandmaju k 13. členu, ki ga je vložila Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke.

Besedo želi gospod Žerjav. Izvolite.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Skratka, želel bi opozoriti na novo prakso, ki se uvaja skozi 13. člen v prehodnih in končnih določbah zakona o upravljanju kapitalskih naložb Republike Slovenije. Na to anomalijo je opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba. In da bo zadeva bolj jasna, bom ta drugi odstavek, za katerega predlagamo, da se črta tudi prebral. V drugem in

tretjem odstavku 5. člena – ampak ne zakona o upravljanju kapitalskih naložb, ampak zakona o zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa, Uradni list in tako naprej – se beseda "vlada" v vseh sklonih nadomesti z besedo "ustanovitelj" v vseh sklonih. Drugi stavek tretjega odstavka se črta. To pomeni, da z zakonom o upravljanju kapitalskih naložb, ko se ga bo sprejelo danes, spreminjamo zakon o zagotavljanju navigacijskih služb, njegovo vsebino. Gre za veliko nesistemsost in, kot pravi Zakonodajno-pravna služba, poseg v pravno varnost. Jaz bi k temu dodal, da gre za pravno ali, če hočete, zakonsko močvirje, če bomo nadaljevali s takšno prakso. Ne moremo in ne smemo! In do sedaj ni bila taka praksa, vsaj jaz ne vem za njo, da bi v enem zakonu spreminjali vsebino drugega zakona. Je že res, da se kakšen del v enem zakonu, kako bi rekel, anulira kakšen del drugega zakona. Ampak da v enem zakonu spreminjamo drug zakon, tega pa ne vem, če se je dogajalo. In je to nevarna praksa in to ni dobro. In ni nobenega razloga, da bi to počeli. Če je treba v zakonu o zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa to spremeniti – dajmo, spremenimo to v tem zakonu! Pošljite ga v državnozborsko proceduro in se bosta ti dve besedi preprosto zamenjali. Namreč, tisti, ki bo želel prebrirati zakon o zagotavljanju navigacijskih služb, zagotovo ne bo prebiral tega zakona o upravljanju kapitalskih naložb. Ne smemo tega početi. To ni dobra praksa. Predlagam, da ta drugi odstavek zbrisemo in v naslednjih korakih pridete v proceduro z zakonom o navigacijskih službah in se ta zadeva tam popravi in uredi. Ni nobenega razloga, da bi to spreminjali v tem zakonu. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Mateja Vraničar, državna sekretarka na Ministrstvu za finance.

MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa.

Sprememba 5. člena Zakona o zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa, za katero se predlaga, da se črta, je vsebinsko in formalno povezana s prvim odstavkom 13. člena novele Zakona o upravljanju kapitalskih naložb. Ta prvi odstavek 13. člena črta drugi stavek prvega odstavka 4. člena Zakona o zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa in vzpostavlja enotno oziroma tudi za podjetje, ki zagotavlja navigacijske službe zračnega prometa, določa, da agencija izvršuje pravice ustanovitelja te družbe. Ni namreč razloga, da bi za to družbo, ki zagotavlja kontrolo navigacije zračnega prometa, določali njeno upravljanje na drugačen način. Če ohranimo prvi odstavek 13. člena, črtamo pa drugi odstavek 13. člena predlagane novele, pridemo do notranje neskladnosti Zakona o zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa. Tega ne želimo doseči oziroma želimo jasnost, zaradi tega predlagamo in prvi in drugi odstavek 13. člena.

Zagotovo se je mogoče strinjati, da gre za rešitev, ki ni ravno običajna z nomotehničnimi smernicami, ni pa uporabljena ne prvič ne edinkrat. Kar velikokrat se je zgodilo, da z enim zakonom posegamo v druge predpise. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala.

Gospod Žerjav, izvolite.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Za jasnost v vsakem primeru ne gre. S tem se pač moramo strinjati. Popolnoma enako smo danes že imeli v obravnavi zakona o davku na dodano vrednost in zakonu o preprečevanju zamud pri plačilih. Tudi ta dva zakona sta povezana. Tu so spremembe posameznih členov povezane tako ali drugače. Je res? Je res, ker so navezane ene na drugo! Ravno tako bi lahko tudi v tem primeru spremenili zakon o navigacijskih službah. Res nobenega problema, pa ne bi rabili tega prepletanja in povezovanja z enega zakona na drugi zakon. To ni normalno in to ni dobro. Ni dobro! In ne vem, kako sploh lahko Zakonodajno-pravna služba dovoli, da do tega prihaja oziroma kako se vam to lahko dogaja, gospod podpredsednik. To ne more biti. Ne moremo v enem zakonu spreminjati vsebine drugega zakona. Je nemogoče! Res. Te prakse, povejte mi še eno prakso, kdaj smo to naredili. Saj vem, gospa Breda Pečan, da vas to moti, da opozarjamo na napake, ampak to ni normalno! Res. Ne gre za vsebino. Nihče se ne vtika v vsebino. Opozarjamo samo na to, da takšen način ni dober. Saj vem, da ne boste sprejeli, ker pač greste kot buldožer, ampak samo povečujemo. Že tako imamo preveč zakonov, preveč predpisov, preveč aktov itn., ki so nejasni, ki so bog pomagaj, zdaj bomo še s takimi akcijami, da bomo iz enega zakona spreminjali en člen pa neke besede v drugem zakonu, zadeve še bolj komplicirali kot so. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Jaz, gospod Žerjav, vsebinsko z vami soglašam, ne morem pa soglašati, da se to, da tako grdo ravnamo, ni še nikoli v Državnem zboru zgodilo. Ne vem na pamet, ampak oba se spomniva, da na žalost se je že kdaj. Drugače pa z vami soglašam: spreminjanje drugega zakona v enem zakonu, ki ureja to drugo vsebino – najmanj kar je, nomotehnično ni lepo in zavaja ljudi, ker potem res nihče ne more vedeti, kaj je in kje je urejeno to vprašanje, ampak žal formalno vam moram reči, da so že bili primeri in da vaša ugotovitev, da jih nikoli ni bilo, po mojem vedenju ne drži.

Za besedo je prosila gospa Pečan.

BREDA PEČAN: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Moram vas razočarati, gospod Žerjav. Imam zelo zelo podobno mnenje, kot ste ga vi prikazali v tem amandmaju, s tem da ga je treba povezati tudi z razlago, ki jo je dala gospa državna sekretarka. Namreč, ta vaš amandma bi moral črtati cel člen, če hočete biti dosledni. To je eno.

Drugo kar je, bi vam pa prebrala, tako za primer, ker pač je to bolj moje področje, neuradno prečiščeno besedilo zakona o varstvu okolja, ki je bilo narejeno na osnovi zadnjih sprememb zakona o varstvu okolja in se sklicuje – torej, to neuradno prečiščeno besedilo razen prejšnjih sprememb zakona o varstvu okolja vključuje še spremembe zakona o meteorološki dejavnosti, zakona o prostorskem načrtovanju iz leta 2007, zakona o

spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju občin, zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prostorskem načrtovanju iz leta 2009 in štiri ali pet sprememb zakona o varstvu okolja. Podobno, če pogledate uradna in neuradna prečiščena besedila zakonodaje, boste videli, da je ta navada – jaz mislim, da je to napak, ampak mogoče se bo spomnil podpredsednik, da sem o tem z njim govorila že v prejšnjem mandatu, ker moram reči, da sem se pač učila nomotehnike in zakonodajnega postopka v času od leta 1992 do 1996. Takrat tega nismo počeli. Jaz se tega dobro spomnim. Takrat tega nismo počeli. Zakonodajno-pravna služba je pri poskusih takih posegov iz enega zakona v drug zakon rekla: stop, to ni v redu. Kaj se je potem, po letu 1996 dogajalo, ne vem. Vem pa, da se v teh dveh mandatih, kar sem jaz znova poslanka, pa to zelo pogosto dogaja. Z enim zakonom spreminjamo člene.

Tukaj bi samo kot odpustek rekla, da tu ne gre za vsebinsko spremembo. Ker namreč vsebinska sprememba bi bila, za moje pojme vsaj, če bi posegali v definicijo dejavnosti teh – kako se že imenujejo, se opravičujem – navigacijskih služb; če bi posegali v to, kaj pravzaprav ta družba, ki ureja navigacijske službe zračnega prometa, počne, ne pa, kdo je pravzaprav tisti, ki izvaja naloge ustanovitelja.

Lahko rečem, da bi z veseljem podprla ta vaš amandma, s tem da bi moral biti razširjen. Moral bi biti amandma, ki črta cel 13. člen. Tukaj moram reči, da če hočemo biti dosledni, potem moramo biti dosledni do konca. Kaj pa to zdaj pomeni pri samem delovanju agencije? Mislim, da neke velike tragedije ne bi bilo, ampak potem se moramo lotiti te zadeve dosledno pri popolnoma vsaki spremembi vsakega zakona ali pri sprejemanju katere koli novele zakona, zaradi tega ker potem bomo morali, ko bomo sprejemali neko novelo ali spremembo zakona, istočasno spreminjati tudi tiste zakone ... Samo to pomeni, da bomo delali še malo več, kot delamo že zdaj. Malo ali pa dosti več. Torej moram reči, da nisem pametna, kaj narediti. Zaradi tega bi rekla, da se bom verjetno prilagodila večini in bom verjetno glasovala proti temu amandmaju.

Ampak še nekaj bi rada še povedala zaradi prejšnjih razprav. Se opravičujem podpredsednik, bom uporabila prakso drugih. Namreč, povedala bi rada samo še o tem, da ta agencija ni torišče kadrovskega bojeva za prevlado v gospodarskem prostoru v Sloveniji in da tudi ni res, ni res, da bomo postavljali vodstvene kadre, da bo agencija postavljala vodstvene kadre po načelu: samo da je naš, ni važno, kaj zna. Tako kot je bilo povedano tudi tu izza govornice. Zaradi tega, ker če bi šli po tem principu, potem bi se morali spomniti, kaj se je zgodilo z Luko Koper, Intereuropo, Istrabenzom, Laškimi in tako naprej.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Ne bom rekel tistega zelo znanega slovenskega pregovora. Vemo pa: dobrotja se sirota. Ampak nič hudega. Mogoče smo kakšno vprašanje razčistili, samo lepo prosim, ne več izkoriščati in začeti o vsem drugem govoriti.

Za besedo se je javil gospod Rado Likar.
Izvolite.

RADO LIKAR: Hvala za besedo.

Čisto na kratko. Ne glede na formalno možnost, da je to mogoče, da se v enem zakonu spreminja tudi drugi, vendar mislim, da je to napačno, ker pač zamegljuje oziroma ustvarja nepreglednost.

Bi pa ob tem še opozoril na opozorilo Zakonodajno-pravne službe, če smo že formalisti, da v tretjem odstavku 5. člena zakona o navigacijskih službah pač ni besede "vlada" in zato te nadomestitve pač ni mogoče izvesti. Zdaj, če smo že tako formalni, bi mogoče vprašal še za to obrazložitev. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati o 13. členu in amandmaju?

Gospod Žerjav, izvolite.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Morda samo še stavek. Kot so me podučili, ni tako hudo narobe, če se črta nek odstavek ali stavek v drugem zakonu, da to ni tako napačno z nomotehničnega zornega kota. Hudo narobe pa je, če se spreminja besedilo, vsebina. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Ne vidim več želje po razpravi, zato zaključujem razpravo o 13. členu in amandmaju. Drugih amandmajev ni bilo. O vloženi amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 5. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **5. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O JAVNEM NAROČANJU, NUJNI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga dajem besedo predstavnici Vlade gospe Mateji Vrničar, državni sekretarki v Ministrstvu za finance.

Izvolite.

MATEJA VRANIČAR: Gospod predsedujoči, gospe in gospodje poslanci!

Prejšnji noveli zakona o javnem naročanju in zakona o javnem naročanju na vodnem, energetskem, transportnem področju in področju poštnih storitev sta v letu 2010 uredili neposredno plačevanje podizvajalcem kot obveznost naročnika. Zaradi obida teh določb zakona, s katerimi je zakonodajalec želel zmanjšati plačilno nedisciplino in odpravo drugih pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri izvajanju zakona, kakor tudi zaradi želje preprečiti zlorabo določb zakona z namenom neupravičenega podaljševanja postopkov javnega naročanja, je Vlada predložila nov predlog sprememb zakona o javnem naročanju, ki je danes pred vami.

Po veljavnem zakonu so neposredna plačila obvezna le za prvi krog podizvajalcev, v praksi so ponudniki kot podizvajalce prijavljali svoja hčerinska podjetja oziroma podjetja, s katerimi so

kapitalsko povezani. Podizvajalci, ki so dejansko izvajali javno naročilo, pa so bili posledično izključeni iz neposrednih plačil. Z namenom odprave te anomalije se s 26. členom novele zakona določa izjema pri neposrednih plačilih, in sicer tako, da se gospodarski subjekti, ki se glede na določbe zakona o gospodarskih družbah štejejo za osebe, povezane z glavnim izvajalcem, izključijo iz obveznih neposrednih plačil, namesto njim pa se neposredna plačila izvajajo njihovim izvajalcem, ki so dejanski podizvajalci.

Z namenom zagotovitve učinkovitega pravnega varstva se natančneje ureja vpogled na izbranega ponudnika ponudbe, predložene v postopku oddaje javnega naročila, in sicer tako, da se mu omogoči vpogled v ponudbe najmanj tri dni pred iztekom roka za uveljavljanje pravnega varstva.

Zaradi sprememb zakonodaje o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja se spreminja in natančneje ureja tudi obveznost upoštevanja obdobja mirovanja. Naročniku ne bo več treba upoštevati obdobja mirovanja v primeru oddaje posameznih naročil na podlagi okvirnega sporazuma ali v dinamičnem nabavnem sistemu, kar pomeni, da bodo ta naročila oddajana hitreje in bolj učinkovito. Z namenom racionalizacije postopka javnega naročanja se z zakonom ponovno uvaja možnost spremembe naročnikove odločitve o oddaji naročila. Naročnik namreč lahko po sprejemu odločitve o oddaji naročila ugotovi, da je pri preverjanju najugodnejše ponudbe spregledal določeno dejstvo ali ga napačno razumel ter posledično sprejel napačno odločitev. Zoper novo odločitev pa seveda imajo ponudniki pravico do pravnega varstva.

Opredeľujejo se dodatni razlogi, zaradi katerih lahko naročnik kljub pravnomočni odločitvi o oddaji naročila odstopi od sklenitve pogodbe. Ti razlogi so v primeru, če ugotovi, da obstaja možnost, da je vsebina pogodbe posledica kaznivega dejanja ali če so po sprejemu odločitve o oddaji naročila nastale izredne okoliščine, ki jih naročnik ni mogel predvideti oziroma nanje vplivati in je sklenitev pogodbe z izbranim ponudnikom nesmiselna, ker le-ta ne bi mogel izpolniti svojih pogodbenih obveznosti. Po novem bodo morali naročniki kot obvezen izločitveni pogoj določiti neplačevanje davkov in prispevkov za socialno varnost. Doslej je bil to le opcijski pogoj, torej možnost ne pa obveznost. Zakon daje tudi možnost naročnikom, da izbranega ponudnika pozovejo k razkritju svojih lastniških povezav.

Upošteva se predstavljene novice, ki jih prinaša predlagani zakon, Vlada ocenjuje, da bo mogoče s predlaganimi rešitvami zakona doseči cilje in namene, ki sem jih navedla na začetku moje predstavitve.

Državnemu zboru predlagam, da predlog zakona v dopolnjenem besedilu, kot ga je oblikoval Odbor za finance in monetarno politiko, potrdi tako v drugi kot v tretji obravnavi. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku mag. Radovanu Žerjavu.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Odbor je predlog zakona obravnaval na 36. nujni seji 28. februarja, posredovano mu je bilo mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je podala pripombe k 2., 7., 8., 18., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 33. in 37. členu predloga zakona. Amandmaje so vložile koalicijske poslanske skupine: Poslanska skupina Zares, poslanec Vili Trofenik, tudi sam, poslanec Radovan Žerjav. Odboru so bili posredovani tudi predlogi za amandmaje, ki jih je pripravilo Ministrstvo za finance. Odboru so bili kot dodatno gradivo posredovani tudi stališča in predlogi Gospodarske zbornice in Obrtno-podjetniške zbornice. V okviru dodatne obrazložitve mnenja Zakonodajno-pravne službe je njena predstavnica poudarila, da je večina pripomb službe v vloženi amandmajih koalicijskih poslanskih skupin in predlogih za amandmaje odbora ni upoštevanih. V tem okviru je izpostavila osrednjo pripombo k 2. členu, ki spreminja oziroma nadgrajuje definicijo podizvajalca. V razpravi je bilo najprej zastavljeno vprašanje, zakaj Vlada ni v zakonodajni postopek priložila tudi novele zakona o javnem naročanju na vodnem, energetskem, transportnem področju in področju poštnih storitev, kot je na primer storila v primeru obravnave zadnje novele veljavnega zakona.

V okviru razprave o 9. členu, s katerim naj bi se ukinit strokovni izpit iz javnega naročanja, ki je bil uveden z zadnjo novelo zakona, ter vloženi amandmaju poslanca Vilija Trofenika, ki predlaga ohranitev tega izpita oziroma certifikat za vodenje in odločanje v postopku javnega naročanja, je bila izražena podpora odbora takšnemu predlogu. Pri tem pa je bilo opozorjeno na potrebno dodatno proučitev rešitev, kot jih predvideva drugi odstavek amandmaja, ki ureja pogoje za obnovo certifikata do seje Državnega zbora.

V okviru razprave o 18. členu in vloženi amandmaju poslanca Radovana Žerjava, na podlagi katerega naj bi naročnik iz postopka javnega naročanja izločil kandidata ali ponudnika, ki je v postopku prisilne poravnave, stečaja, likvidacije, ali tiste ponudnike, katerih lastnik in direktorji so v preteklosti v stečaj ali prisilno poravnavo potisnili že prenekatero podjetje, je predstavnica predlagatelja zakona opozorila na zelo ostre omejitve, ki jih predvideva obravnavani amandma. Odbor je izrazil podporo intenci vložene amandmaja in ga tudi sprejel. Zaradi stališča Vlade pa je bilo ta člen treba do te seje Državnega zbora že dograditi, in to se je tudi zgodilo.

Odbor je na podlagi 131. člena Poslovnika Državnega zbora sprejel amandmaje k 2., 26., 29. in 32., 33. in 34. členu. V okviru opredelitve do vloženi amandmajev je odbor sprejel vse vložene amandmaje, amandma Poslanske skupine Zares k 9. členu pa je bil na seji odbora umaknjen. Sprejeti amandmaji so vključeni v dopolnjen predlog zakona, ki je sestavni del poročila odbora. Napaka, ki je nastala pri pripravi tega besedila v 1. točki 33. člena, se je odpravlja s popravkom poročila odbora. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

V imenu Poslanske skupine DeSUS bo stališče predstavil gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Še enkrat lep pozdrav!

Pred nami je danes obravnava še zadnjega predloga novele zakona iz paketa interventnih zakonov za zmanjšanje plačilne nediscipline. S tem predlogom želi Vlada preprečiti nekatere prakse, ki jih je zaznala v obdobju od sprejetja lanske novele veljavnega zakona in so usmerjene v zlorabo zakonskih določb.

S predloženim zakonom se spreminja definicija podizvajalca, saj so na podlagi veljavnega zakona neposredna plačila obvezna le za prvi krog podizvajalcev, zaradi česar so ponudniki kot podizvajalce prijavljali svoja hčerinska podjetja oziroma podjetja, s katerimi so kapitalsko povezani, podizvajalci, ki so dejansko izvajali javno naročilo, pa so bili posledično izključeni iz neposrednih plačil.

Po novi ureditvi bodo povezana podjetja štela za enoto skupaj z glavnim izvajalcem, status podizvajalca pa bodo imeli še naslednji subjekti. Med drugim se natančneje ureja vpogled neizbranega ponudnika v ponudbe, predložene v postopku oddaje javnega naročila, spreminja in natančneje ureja se tudi obveznost upoštevanja obdobja mirovanja. Z namenom racionalizacije postopka javnega naročanja se ponovno uvaja možnost spremembe naročnikove odločitve o oddaji naročila, opredeljujejo pa se tudi dodatni razlogi, zaradi katerih lahko naročnik kljub pravnomočni odločitvi o oddaji naročila odstopi od sklenitve pogodbe.

V Poslanski skupini DeSUS upamo, da bo ta celoten paket ukrepov za preprečevanje plačilne discipline oziroma nediscipline in tudi predlog novele zakona o javnem naročanju resnični uspel v svojem namenu, zato bomo ta predlog zakona tudi podprli.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče poslanskega kluba LDS bo predstavil mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa za besedo. Še zadnjič vsem skupaj prijazen pozdrav!

Predlog novele zakona o javnem naročanju vključuje kar nekaj sprememb, zagotovo je najpomembnejša sprememba pri definiciji, kdo se kvalificira kot podizvajalec v izvajanju javnih naročil. Kot smo že splošno seznanjeni, so glavni izvajalci z namenom, da bi izigrali zakonodajo, ki ureja neposredna plačila podizvajalcev, ustanovljali številna hčerinska podjetja, ki so jih potem v pogodbi prijavljali kot podizvajalce. S tem zakonom se tako bolj jasno pa tudi nedvoumno določa, da se za podizvajalca ne štejejo podjetja, ki so povezana z izbranim ponudnikom.

Z zakonom se tako ukinja obvod, kjer se bodo namesto hčerinskih podjetij za podizvajalca šteli njihovi dobavitelji oziroma izvajalci. Katera pa so ta povezana podjetja, definira po zakonu, ki pravi, da so podjetja povezana, če ima ena družba v

drugi večinski delež in ali če je ena družba odvisna od druge, to se pravi, odvisna ali obvladujoča družba, ali če so družbe koncernske družbe, ali še zadnja možnost, če sta dve družbi vzajemno kapitalsko udeleženi ali če sta družbi povezani s podjetniško pogodbo.

V Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije to rešitev podpiramo in jo tudi pozdravljamo, čeprav tudi mi kot že večkrat poprej ugotavljamo, da je s samo zakonodajo tovrstna početja težko preprečiti, saj se nam vedno znova dogajajo različna izigravanja zakonodaje. Glavni problem v tej državi se po našem mnenju nahaja v poslovni kulturi ter primernem nadzoru in predvsem učinkovitem sankcioniranju. Vsekakor pa v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenija pričakujemo, da smo s tem dejanjem zaprli vsaj eno – očitno zelo popularno – pot izigravanja zakonodaje in s tem tudi posledičnega oškodovanja resničnih podizvajalcev, ki so kot zadnji v verigi tudi tisti, ki so najbolj ranljivi in v tej krizi, ki je prizadela slovensko gradbeništvo, zagotovo vlečejo kratko.

Poleg te najpomembnejše spremembe se v zakon vnašajo tudi različne izboljšave, kot na primer določba, da je celotna dokumentacija o oddanem javnem naročilu, potem ko je bila oddana, postala javna, če seveda ne vsebuje poslovnih skrivnosti ali tajnih podatkov iz tega člena. Ostalim ponudnikom se na ta način omogoča vpogled v ponudbe konkurentov, pri čemer se ponudnikom omogoči tudi pridobitev prepisa vpogledanega dokumenta.

Nadalje, po temeljiti proučitvi v poslanskem klubu tudi pozdravljamo določbo 17. člena novele zakona, kjer se določa, da vlada lahko za posamezne predmete javnega naročanja predpiše, da morajo naročniki v postopkih javnega naročanja upoštevati tudi socialne, etične ali okoljske vidike ter način vključevanja teh vidikov v sam predmet javnega naročila; med drugim tudi tehnične specifikacije, pogoje za ugotavljanje sposobnosti ponudnika, merila za izbor najugodnejše ponudbe in določila pogodbe o izvedbi javnega naročila.

Prav tako pa se nam zdi v redu tudi rešitev določbe o možnosti odstopa od sklenitve pogodbe, kjer se določa, da se to lahko stori v primeru, ko se ugotovi, da obstaja možnost, da je sama vsebina pogodbe posledica kaznivega dejanja, ali pa če so po sprejemu odločitve o oddaji javnega naročila nastale izredne okoliščine, ki jih sam naročnik ni mogel predvideti, pa še manj, da bi nanje lahko vplival. Zato je seveda sklenitev pogodbe z izbranim ponudnikom nesmiselna, ker seveda ta v praksi ne bo mogel izpolniti pogodbenih obveznosti.

Da zaključim. Ker ocenjujemo, da so rešitve ustrezne in bodo v praksi zagotovo pripomogle k izboljšanju postopkov javnega naročanja, bomo v Poslanskem klubu LDS predlog spremembe zakona soglasno podprli. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil gospod Vili Rezman. Izvolite.

VILI REZMAN: Nam se zdi, da če je bil predlog dopolnitev in sprememb zakona o upravljanju

kapitalskih naložb predlog zakona o odpravljanju napak, da se utegne zgoditi kaj podobnega tudi temu zakonu, zakonu o javnih naročilih, 2C, čeprav ima za cilj povsem legitime cilje: odpravo slabosti prejšnjega zakona oziroma veljavnega zakona, izboljšanje plačilne discipline, preprečevanje nadaljnjega propadanja družb in zlobiranih mest in tudi nekatere druge upravičene cilje, pa se vendar zdi, da je cela vrsta hib tudi povezana s tem predlogom zakona. Nekaj jih bom skušal naštet, čeprav mi vseh čisto zagotovo ne bo uspelo.

Prva napaka, za katero mi mislimo, da je napaka in se ponavlja kar naprej, je napaka, da je tudi to pot bila premalo pritegnjena strokovna in druga zainteresirana javnost, saj po naših podatkih, po podatkih torej, ki jih ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, ni nujno, da so to vsi mogoči podatki, ni bil razen dveh organov potegnjen v sodelovanje pri pripravi tega zakona nihče. Tista dva, ki sta sodelovala, sta bila Ministrstvo za promet in Agencija za javna naročila, je pa cela vrsta drugih zainteresiranih, verjetno, ki bi tudi imeli kaj pripomniti in bi znali kaj pripomniti, pa niso imeli te možnosti.

Druga napaka po naši sodbi, in tudi ta se pogosto ponavlja, je v glavnem neupoštevanje pripomb Zakonodajno-pravne službe, kar je navedeno tudi v poročilu in kar se običajno negativno obrestuje. Sodimo, da bi to strokovno vedenje, ki ga ta služba ima, moralo biti bolj upoštevano pri sprejemanju zakonov.

Tretja takšna večja napaka je neupoštevanje nekaterih pripomb Gospodarske zbornice Slovenije, pri čemer samo omenjam njihove proteste v zvezi z nerazrešeno problematiko neupravičenega zavračanja situacij v zvezi z definicijo podizvajalcev, ker ni samo njihova pripomba, ampak tudi pripomba Zakonodajno-pravne službe pa še koga. V zvezi s problemom zamenjave podizvajalcev in možnosti potem neposrednih plačil in problema odgovornosti naročnikov, kadar odstopi od naročil, zato ker tudi to ni brez materialnih in drugih posledic za tiste, ki so ponudniki.

Danes je bil že omenjen problem, ali bo spreminjan tudi zakon o javnih naročilih na vodnem, energetskem in poštnem sektorju, ker gre tudi za javna naročila, in ali je, tudi o tem se je danes razpravljalo, dopustno že s tem zakonom te iste posledice predvideti pri citiranem zakonu ali bo potrebna tudi tam novela.

Dodaten problem je problem uporabe še neveljavljene terminologije, ki se sicer predvideva v zakonu o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja, ampak ta zakon še ni sprejet, uporablja pa se že ta terminologija in vprašanje, kaj bi nastopilo, če bi se zgodil primer, da tisti zakon ne bi bil sprejet v takšni dikciji, kakršna je predvidena.

Nadaljnji problem je problem usposabljanja tistih, ki odločajo v postopkih naročanja. Problem, ki se postavlja, je problem javnega pooblastila in na ta način pravzaprav usmerjanja sredstev za usposabljanje na določene subjekte, ki bodo to dobili, namesto da bi to usposabljanje vršili strokovnjaki, ki jih imajo ministrstva v svojih vrstah, ki pripravljajo tovrstno zakonodajo in ki bi najbrž znali posredovati potrebna znanja. Problem, ki

ostaja, je problem najcenejše in najugodnejše ponudbe in odločanja v zvezi s tem, ker iz zgodovine in iz prakse vemo, da to dejansko je problem in da se kar naprej na ta problem opozarja, pa se ponavlja.

Novi problem, ki se odpira oziroma dodatni problem, ki se odpira, je problem diskrecijske pravice odločanja, katera je tista zahteva za dodatno obrazložitev, ki se bo štel za pridobivanje dodatnega časa in bo torej neupravičena, in dodatno problem prekrška, kajti zlonamerno vlaganje bo moral nekdo opredeliti kot zlonamerno, sedaj pa, takšno vlaganje ni opredeljeno.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališča Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil gospod Bogdan Čepič.

BOGDAN ČEPIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav vsem delavkam Ministrstva za finance, kolegice in kolegi!

Glede na obseg posledic plačilne nediscipline in stanje v slovenskem gospodarstvu je na tem področju potrebno hitro ukrepanje za preprečitev težko popravljivih posledic za delovanje države in seveda posledično tudi za javne finance. Zaradi tega je nujno sprejetje sprememb zakona o javnem naročanju. Najpomembnejša sprememba zakona o javnem naročanju se nanaša na določanje poplačil za podizvajalce, ki so v resnici podizvajalci in ne hčerinske firme ali neki hčerinski izvajalci. S tem pa bomo tudi prispevali k zmanjšanju plačilne nediscipline. Z uveljavitvijo zadnjih sprememb in dopolnitev zakona o javnem naročanju so bila z namenom ureditve plačilne nediscipline pri javnih naročilih, ki se izvajajo s podizvajalci, uvedena obvezna neposredna plačila podizvajalcev. Vendar pa je potreba zaradi pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri izvajanju teh določb zaradi zlorab in zaobida določb zakona o javnem naročanju, s katerimi želimo zmanjšati plačilno nedisciplino, da se ponovno določi definicija podizvajalca. Glede na to, da so na podlagi zakona neposredna plačila obvezna le za prvi krog podizvajalcev, so ponudniki kot podizvajalce prijavljali svoja hčerinska podjetja oziroma podjetja, s katerimi so kapitalsko povezani, podizvajalci, ki so dejansko izvajali javno naročilo, pa so bili posledično izključeno iz neposrednih plačil. Spomnim naj vas na primere večjih pa tudi srednje velikih gradbenih podjetij, ki so ustanovljala hčerinska podjetja in je bilo preprečeno, da bi dejanski podizvajalci bili poplačani. Upajmo, da bo ta sprememba zakona o javnem naročanju te zlorabe preprečevala, če ne povsem onemogočila.

Z namenom zagotovitve učinkovitega pravnega varstva se natančneje ureja vpogled neizbranega ponudnika v ponudbe, predložene v postopku oddaje javnega naročila, in sicer tako, da se mu omogoči vpogled najmanj tri dni pred iztekom roka za uveljavljanje pravnega varstva.

Zaradi sprememb zakonodaje o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja se spreminja in natančneje ureja tudi obveznost upoštevanja obdobja mirovanja. Naročniku ne bo več treba upoštevati obdobje mirovanja v primeru oddaje posameznega naročila na podlagi okvirnega sporazuma ali v dinamičnem nabavnem sistemu,

kar pomeni, da bodo ta naročila oddajana hitreje in bolj učinkovito.

Z namenom racionalizacije postopka javnega naročanja se z zakonom ponovno uvaja možnost spremembe naročnikove odločitve o oddaji naročnika. Naročnik namreč lahko po sprejemu odločitve oddaje naročila ugotovi, da je pri preverjanju najugodnejše ponudbe spregledal določeno dejstvo ali ga napačno razumel ter posledično sprejel napačno odločitev; zoper novo odločitev, s katero se nadomesti prejšnja, lahko ponudniki uveljavljajo pravno varstvo.

Ocenjujem, da je pomembna sprememba zakona nastala tudi z amandmajem poslanca gospoda Žerjava. Z današnjim amandmajem nekoliko bolj določimo, kdo ne sme sodelovati pri javnem razpisu oziroma mora biti izločen. Preprost namen je, da se na javni razpis, ki se financira iz javnih financ, ne javljajo tisti, ki so zdaj ali v preteklosti pripeljali podjetje v stečaj oziroma insolventnost in s tem tudi dejansko povzročili družbeno škodo.

Posebej bi poudaril tudi določbe, ki opredeljujejo osebe, ki vodijo javne razpise. Gre za odgovornost in usposobljenost, pri tem pa smo tudi sledili zahtevam obeh zbornic, ki želita, da se javni razpisi vodijo strokovno in korektno. Opredeljujejo se tudi dodatni razlogi, zaradi katerih lahko naročnik kljub pravnomočni odločitvi o oddaji naročila odstopi od sklenitve pogodbe, in sicer če ugotovi, da obstaja možnost, da je vsebina pogodbe posledica kaznivega dejanja ali če so po sprejemu odločitve o oddaji naročnika nastale izredne okoliščine, ki jih naročnik ni mogel predvideti ali nanje vplivati in je sklenitev pogodbe z izbranim ponudnikom nesmiselna, kar le-ta ne bo mogel izpolniti pogodbenih obveznosti.

Kot bistveno spremembo tega zakona je treba ponovno poudariti spremembo ureditve definicije podizvajalca. Na podlagi te spremembe bo onemogočeno izigravanje določb veljavnega zakona o javnem naročanju in zagotovljena večja finančna disciplina pri izvajanju javnih naročil. Seveda, nič ne bo šlo brez morale znotraj tega. Gre za to, da ta zakon še bolj vpliva na vest vseh, ki sodelujejo v teh postopkih.

Zaradi navedenega bo Poslanska skupina Socialnih demokratov podprla spremembe zakona o javnem naročanju.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil gospod Rado Likar, izvolite.

RADO LIKAR: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lepo pozdravljeni vsi prisotni!

Novela zakona o javnem naročanju spada v paket interventnih zakonov za zmanjšanje plačilne nediscipline, ki jih je pripravila Vlada Republike Slovenije. Problem plačilne nediscipline ni od včeraj niti se ni pojavil v času gospodarske in finančne krize, le z večjo intenziteto je privrel na dan. Zato je naša prva pripomba ta, da se ti zakoni ne bi smeli sprejemati po nujnem postopku, ampak tako, kot je pokazala tudi razprava na matičnem obdobju za finance, po rednem postopku.

Novela zakona sicer po navedbah predlagatelja odpravlja pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri izvajanju zakona o javnem naročanju. Zaradi obida določb zakona o javnem naročanju, s katerimi zakonodajalec želi zmanjšati plačilno nedisciplino, se spreminja definicija podizvajalca. Natančneje ureja vpogled neizbranega ponudbe v ponudbe, predložene v postopku oddaje javnega naročila. Ponovno se uvaja možnost spremembe naročnikove odločitve o oddaji naročila. Naročnik lahko namreč po sprejemu odločitve o oddaji naročila ugotovi, da je pri preverjanju najugodnejše ponudbe spregledal določeno dejstvo ali ga napačno razumel ter posledično sprejel napačno odločitev. Zoper novo odločitev, s katero se nadomesti prejšnja, lahko ponudnik uveljavlja pravno varstvo.

Opredeljujejo se tudi dodatni razlogi, zaradi katerih lahko naročnik kljub pravnomočni odločitvi o oddaji naročila odstopi od sklenitve pogodbe, in sicer če ugotovi, da obstaja možnost, da je vsebina pogodbe posledica kaznivega dejanja, ali če so po sprejemu odločitve o oddaji naročila nastale izredne okoliščine, ki jih naročnik ni mogel predvideti ali nanje vplivati in je sklenitev pogodbe z izbranim ponudnikom nesmiselna, ker le-ta ne bo mogel izpolniti pogodbenih obveznosti.

Ob tem si zastavljamo vprašanja, zakaj Vlada kot predlagateljica v tem primeru ni predložila tudi spremembo zakona o javnem naročanju na vodnem, energetskem, transportnem področju in področju poštnih storitev. Ob zadnji spremembi zakona o javnem naročanju in verjetno tudi pri drugih spremembah sta se namreč obravnavala oba, se pravi v paketu.

Po našem mnenju bi bilo predlagane rešitve treba uveljaviti na celotnem področju javnih naročil, saj sta tako z vsebinskega kot nomotehničnega vidika podobna. Treba je tudi poudariti, da gre za največja javna naročila ravno v primeru tega zakona, ki ga danes ne obravnavamo in kjer so problemi podobni. S strani predstavnice Vlade je bilo na matičnem delovnem telesu sicer pojasnjeno, da tega predloga zakona niso uvrstili na dnevni red zaradi časovne stiske, kar pa ne more biti argument za tako pomemben zakon. Bolj verjetno je, da gre za pritisk ali pa vpliv nekaterih znotraj vladajoče koalicije, ki si želi prisvojiti področje energetike in poštnih storitev in si tako ne želi, da bi se jih pri tem omejevalo.

V Slovenski demokratični stranki smo že ob zadnji spremembi zakona poudarjali neustrezne rešitve, ki se sedaj kažejo kot pomanjkljivosti. Že takrat smo opozarjali na nevarnosti obida določb in na neučinkovito reševanje problemov, ki se tičejo podizvajalcev. Tudi rešitev, ki je predlagana s to novelo, po našem mnenju problema ne bo rešila v celoti. Nasprotno, hipernormiranost jih bo še dodatno ustvarila. Podobno mnenje ima tako stroka kot tudi Obrtno-podjetniška zbornica in Gospodarska zbornica. Njihove pripombe gredo prav v tej smeri.

Zakon po našem mnenju ne bo prinesel tistega, kar je njegov glavni namen, in sicer preprečiti zlorabe, ki smo jim priča v zadnjem obdobju. Vzrok pa je tudi v tem, da tisti, ki to

povzročajo, ne utrpijo nobenih sankcij, ne materialnih ne moralnih.

Zaradi vsega navedenega kljub nekaterim ustreznim rešitvam v Slovenski demokratični stranki novele zakona o javnem naročanju ne bomo podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK FRANCE ČUKJATI: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil mag. Radovan Žerjav. Izvolite.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi!

Naj povem že takoj na začetku: v Slovenski ljudski stranki bomo predlog zakona podprli. Podprli ga bomo iz treh bistvenih razlogov.

Prvič, z uveljavitvijo zadnjih sprememb in dopolnitev zakona o javnem naročanju točno pred letom dni so bila z namenom ureditve plačilne discipline pri javnih naročilih, ki se je izvajal s podizvajalci, uvedena obvezna neposredna plačila podizvajalcem. Glede na to, da so na podlagi zakona neposredna plačila obvezna le za prvi krog podizvajalcev, so ponudniki kot podizvajalci prijavljali svoja hčerinska podjetja oziroma podjetja, s katerimi so kapitalsko povezani, podizvajalci, ki so dejansko izvajali javno naročilo, pa so bili posledično izključeni iz neposrednih plačil. Zaradi obida določb zakona o javnem naročanju, s katerimi je zakonodajalec želel zmanjšati plačilno nedisciplino, tako predlog zakona spreminja definicijo podizvajalca. Verjamemo in upamo, želimo si, da bo s takšno rešitvijo mogoče urediti te anomalije, o katerih danes pravzaprav razpravljamo že cel dan.

Drugič. Za gospodarno izvajanje javnih naročil, izbor izvajalcev, plačila glavnim izvajalcem ter neposredna plačila podizvajalcem so potreben ne le normativne podlage, ampak tudi strokovna priprava, vodenje in nadzor. Evidentno je, da pri javnem naročanju akutno primanjkuje tako stroke kot nadzora za pravočasno, kakovostno in finančno omejeno vodenje javnih naročil. Zaradi strahu pred postopkovnimi napakami se pri izboru izvajalcev javnih naročil praviloma pošteva le kriterij najnižje cene. Zato absolutno podpiramo z amandmajem predlagano rešitev, ki v nasprotju z osnovnim predlogom zakona ohranja izpit iz javnega naročanja, ga kasneje opredeljuje, predvsem pa jasno opredeli obveznosti in roke, v katerih mora Vlada določiti vsebino in način izvedbe izobraževanja in strokovnega izpita s podzakonskim aktom. Pričakujemo negodovanje in slabo voljo nekaterih proračunskih uporabnikov, ki so zavezani k uporabi zakona o javnem naročanju, a vsi skupaj se moramo zavedati, za kaj v osnovi pravzaprav gre. Gre za naš denar, gre za davkopačevalski denar, denar gospodarstva.

Tretjič. Nedopustna, nemoralna, vse obsodbe vredna je praksa izigravanja pravil javnih naročil, ki se je do mojstrskih potankosti izoblikovala pri nas. Podjetje se spravi v stečaj, na kolena, upnike, podizvajalce, delavce se pusti brez vsega, lačne, bose, brez strehe nad glavo, brez kakršnegakoli upanja na poplačilo pošteno in trdo

zaslužena in prigranega plačila. Ustanovimo eno, dve, tri, nešteto hčerinskih podjetij, novih podjetij, povezanih tako ali drugače, in se smejimo v brk državi, upnikom, delavcem, državljanom in državljanke Republike Slovenije, služimo naprej in nikoli nikomur za nič ne odgovarjamo. Nasprotno, še naprej se hranimo v varnem naročju državnega denarja, državnih podjetij in razpisov. Zanimivo, da je krog ljudi vedno enak, isti in – nikomur nič. To prakso je treba korak za korakom odpraviti, prekiniti, izkoreniniti, brezkompromisno, brutalno, kakorkoli že hočete. Tega norčevanja iz vseh nas in teh svinjarij je zadosti. Če že organi pregona ne ukrepajo oziroma njihovi ukrepi niso učinkoviti, mora vsaj država na področjih, kjer ima v rokah škarje in platno, takšne anomalije iztrebiti. Tako je iz javnega naročila nujno treba izločiti kandidata, ponudnika in podizvajalca, katerega član posloводства ali nadzornega organa je bil kadarkoli v dveh letih pred iztekom roka za oddajo ponudb v postopku javnega naročanja družbenik ali član posloводства, ali nadzornega organa, ali zastopnik subjekta, nad katerim je bil začel stečajni postopek, ali postopek prisilne poravnave ali postopek prisilnega prenehanja. Prav tako je treba iz postopkov javnega naročanja izločiti podjetja, ki so v stečajnem postopku. Ne moremo preprosto z javnim denarjem, z davkopačevalskim denarjem ravnati tako brezbrizno. Vsaka gospodarska družba v teh hudih zaostrenih pogojih še kako preverja bonitete podjetij, s katerimi poslovno sodeluje. In če so bonitete slabe, se preprosto s temi podjetji ne sodeluje. V našem primeru pa bi preprosto tudi preko javnih naročil, ne glede na to, ali je podjetje v stečaju, v prisilni poravnavi, kar naprej še sodelovali. Zdi se mi, da je to nedopustno. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in amandmajih, ki so vloženi k temu členu. Amandmaje so vložile poslanske skupine SD, Zares, DeSUS in LDS, in sicer k šestim členom zakona: 8., 9., 18., 32., 37., 39. členu. Pregled oziroma te vložene amandmaje imate. Na podlagi njih bomo razpravljali in odločali.

Prehajamo na razpravo in odločanje o 8. členu in amandmaju k temu členu, ki so ga vložile poslanske skupine koalicije. Želi kdo besedo? Ne želi. Zaključujem razpravo k 8. členu.

Prehajamo na razpravo k 9. členu in vložnemu amandmaju

poslanskih skupin koalicije k temu členu.

Želi kdo besedo?

Gospod Rezman, izvolite.

VILI REZMAN: Hvala lepa.

Najprej bom povedal, da bom podprl amandma, da lahko sploh govorim. Potem pa me zanima neko vprašanje, za katerega upam, da mi bodo predstavnice ministrstva odgovorile. Ta 9. člen namreč govori o tem, da mora biti oseba, ki odloča o naročanju, usposobljena, da mora imeti certifikat, da mora obnavljati svoje znanje itn., in da se bo to

znanje pridobivalo pri osebah, ki bodo pridobila na javnem natečaju javna pooblastila.

Vprašanje, ki sledi, je že večkrat slišano; tudi, kako to, da teh usposabljanj, teh izobraževanj ne nudijo organi državne uprave, ki morajo imeti ustrezno strokovno znanje, ki tu in tam tudi pripravljajo predloge zakonov, in da se torej to mora oddajati kot delo po pogodbi oziroma po javnem pooblastilu nekemu izven te uprave, kar je podvajanje stroškov, kajti ocenjujem, da bi lahko vrhunski strokovnjaki, ki jih v naši državni upravi tudi zaposlujemo, v okviru delovnega časa svojih nalog in obvez takšna usposabljanja opravljali brez slehernih težav.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Mateja Vrničar, državna sekretarka v Ministrstvu za finance. Prosim.

MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa za besedo.

Torej, v osmem odstavku 9. člena oziroma novi osmi odstavek 24. člena določa, da naloge v zvezi s strokovnim izpitom opravlja ministrstvo, pristojno za javno upravo. Prav tako bo to ministrstvo izvajalo izobraževanja. Naslednji stavek govori le o tem, da lahko na podlagi javnega pooblastila podeli možnost izvedbe izobraževanja in izvedbe strokovnega izpita neki zunanji instituciji. Gre torej za možnost, ne gre za obveznost.

Moram pa reči, da naši sodelavci v okviru izobraževanj, ki jih organizira Upravna akademija ob vsakokratnih večjih spremembah zakona o javnih naročilih, zelo aktivno sodelujejo in prenašajo znanje, ki ga imamo na ministrstvu s tega področja, tudi na udeležence tovrstnih izobraževanj. Moram pa reči, da je oseb, ki se ukvarjajo z javnimi naročili, pri vseh osebah, ki so zavezani spoštovati zakon o javnem naročanju, zelo veliko. Kolegica mi pravijo, da je ocenjena številka tam okrog 10 tisoč takšnih oseb in vprašanje je, ali bi v okviru Upravne akademije lahko izvedli usposabljanje in tudi strokovne izpite za takšno množico oseb. Zaradi tega ocenjujem, da je primerno, da se dopusti možnost, da se te naloge podelijo tudi zunanjemu izvajalcu. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Rezman, izvolite.

VILI REZMAN: Najprej, nisem trdil, da je to obvezno. Povedal sem, da je mogoče to z javnimi pooblastili. Vprašal sem pa samo zelo preprosto, tako kot sprašujejo mnogi, kako to, da ne bi mogli – vi ste skušali odgovoriti, da je teh ljudi, ki jih morajo usposablјati, preveč, čeprav jih v določenih ciklih usposablјajo, – kako to, da mi znotraj našega državnega upravnega aparata, ki šteje toliko in toliko deset tisoč ljudi, ne bi našli kadra, ki bi to v okviru svojih delovnih obvez to usposablјanje tudi vršil. V to dvomim, če pa je tako, kot vi pravite, da bomo zaradi tega velikega obsega morali imeti ali pa si dopuščamo možnost, da bodo zasebne firme to usposoblјene vršile, potem bo tudi ogromna količina teh zasebnih firm in zasebnih predavateljev morala to opravljati. In verjetno bodo opravljali tudi številni zaposleni v državni upravi preko posamičnih d. o. o. in drugih firm, ki bodo dobile javna

pooblastila. Takšne prepovedi, da tega ne bi smeli delati, kar bi sicer naj bili obvezni državni uradniki, tukaj nisem videl.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala.

Gospod Sajovic, izvolite.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa.

Moram reči, da bom amandma podprl in se z razmislekom kolega Rezmara prav v celoti strinjam. Posebno tisti, ki še delamo druge stvari v javnem sektorju na občinah, se enostavno zgrozimo, kakšne tržne niše smo določenim izobraževalnim firmam in organizacijam uspeli zagotoviti, ko pogledamo pod izobraževalne seminarje, tiste, ki jih organizirajo namreč v SOS-u in ZOS-u. Tam so kotizacije od 15 pa do kakšnih 30 evrov. Tam, kjer jih pa organizirajo ta podjetja, so pa številke od 200 evrov navzgor. In potem ko pogledaš seznam predavateljev – vidni, pomembni ljudje iz ministrstev, iz javnega sektorja, direktorji direktorats in še kdo. Podobna zgodba kot tu se nam pojavlja tudi pri razpisih občin za kakšne državne razpise, recimo za določena ministrstva že podjetja hodijo po občinah, izobražujejo, pripravljajo teren in to za razpise, ki bodo šele maja in pa junija odprti.

To se pravi, ta link zaslužkarjev, podjetništva z ministrstvom se je že kar do dobra vzpostavil in zato podpiram ta razmislek. Treba je biti tu pozoren in tudi tu porezati.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Ne vidim več interesa, zaključujem razpravo k 9. členu in amandmaju k temu členu.

Prehajamo na razpravo o 18. členu in amandmaju k 18. členu, ki so ga prav tako vložile poslanske skupine koalicije.

Želi kdo besedo?

Gospod mag. Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Res je, to je amandma odbora. Izvirni predlagatelji so bili pa naši kolegi iz Slovenske ljudske stranke in moram reči, da je zadeva in razmislek pravi, amandma podpiram. Lumparij in pa barabij v slovenskem gradbeništvu je povzročilo, in še nam bodo, veliko gorja in mogoče je to priložnost, da slovensko gradbeništvu postavimo na manjše, zagotovo pa bolj trdne temelje.

Pred časom sem bral intervju z enim od Slovencev, ki dela v italijanskem gradbeništvu, in sicer za normalnega gradbenega delavca s srednjo izobrazbo in z vozniškim izpitom B kategorije je tam normalna plača tam nekje med tisoč 200 in tisoč 500 evri. Pri nas pa smo prakticirali sistem, da so enakovredna dela opravljali ljudje, ki so prišli v Slovenijo iz celega Balkana in pol Evrope in so delali za 300, 400 evrov v slabih nečloveških razmerah. Ves profit, ves dobiček pa so si po verigi od podizvajalca, podizvajalec v žep spravili lastniki. Enostavno to je nedopustno, nedostojno. Tudi v luči zaposlovalne politike se mi zdi, da če bomo državljane Slovenije plačevali pošteno, da potem z zaposlovanjem naših ljudi ne bomo imeli kakšnih težav.

Predvsem je pa zanimivo to, kar je bistveno. Nek gradbeni izdelek na koncu je pa potem v Italiji ali pa pri nas v Primorju, kjer si ta podjetja konkurirajo, pa stal enako. Mislim, da kakor je ta kriza seveda tragedija in katastrofa za marsikoga, da je mogoče pa tudi ena priložnost, da se v Sloveniji spodbudi spoznanje, da je poklic gradbenika, če je le dostojno plačan, seveda vsega spoštovanja in pa upoštevanja vreden.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Besedo ima mag. Radovan Žerjav.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

V Slovenski ljudski stranki bomo ta amandma podprli. Naj povem zakaj. Sam sem na Odboru za finance sicer predlagal amandma, ki je pravzaprav izvor tudi tega, ki je bil sicer nekoliko še malo bolj radikalen. Po razpravah in debatah, ki smo jih imeli v zadnjih dneh, se strinjam tudi s tem, nekoliko omiljenim amandmajem, pa vendarle amandmajem, s katerim bomo marsikaj rešili.

To, kar se je dogajalo v naši državi v zadnjih letih, ko so nekateri na javnih naročilih obogateli; še več, polastnili podjetja in še kaj, sedaj se gleda post festum, prišli v težave, pustili razdejanje za seboj, podjetje spravili v stečaj, prisilne poravnave in delavce vrgli na cesto brez vsega, hkrati vzporedno ustanovili po nekaj vzporednih hčerinskih firm novih firm, preoblekli delavno obleko, modro slekli, oblekli zeleno, in računali na to, da bodo kar naprej še lepo veselo sodelovali pri javnih naročilih – to je nedopustno. In tega v tej državi preprosto ne smemo dovoliti.

Ta člen gre v to smer in zaradi tega bomo ta člen podprli. Podprli ga bomo tudi zaradi tega, ker izloča podjetja, ki so v stečajnem postopku. Nemogoče in nenormalno je bilo, da je zakon dopuščal, da skozi javno naročilo, torej pri javnem naročilu sodelujejo tudi tista podjetja, ki so v stečaju, prisilni poravnavi in se seveda naročnik lahko po svoji lastni presoji odloča, ali bo takšno podjetje, ki je tako ali drugače finančno ogroženo, z njim sodelovalo ali ne. Tudi to je nedopustno. Smo v časih, ko imamo v proračunu milijardo pol ali dve milijardi primanjkljaja in se je zaradi tega treba z davkoplačevskim denarjem obnašati zelo odgovorno. Prej sem za govornico dejal, gospodarske družbe danes dvakrat, trikrat, da ne bom rekel desetkrat preverjajo boniteto svojih poslovnih partnerjev, s katerimi sodelujejo. To morajo početi tudi tisti, ki se ukvarjajo z javnimi naročili. Gre za moralo, seveda, in čudno je, da moramo na nek način moralo zapisovati v zakone, ki jih sprejemamo. Logično bi bilo, vsak tisti, ki bi delal s svojim denarjem, da z nekom, za katerega veš, da je v problematični finančni situaciji, da z njim pač, žal, ne moreš sodelovati; se zahvaliti, se opravičiti, skratka je nemogoče. Pričakoval bi, da bo zaradi tega člena oziroma tega dopolnila, ki ga tukaj dajemo, vendarle z davkoplačevskim denarjem v bodoče malo več odgovornih dejanj, namreč to bo prisila. Žal je, da mora biti prisila, ampak tako pač je.

Kot sem dejal, mi bomo ta 18. člen podprli. Podprli bomo tudi celoten zakon. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.
Besedo ima gospod Bogdan Čepič.

BOGDAN ČEPIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Res je, ta zakon oziroma ta člen je bil v prvotni obliki mnogo bolj radikalen. Posegal je tudi na področja podjetij, ki so v prisilni poravnavi. V sodelovanju z Ljudsko stranko, ki je bila predlagateljica prvotnega amandmaja na osnovni tekst, smo nekako uspeli, da je prisilna poravnava pravzaprav sanacija podjetja in da je nesmiselno, da bi takšno podjetje, ki ima možnost in predvideva, da bi se lahko saniralo, izključili iz tega, saj je lahko tudi ta posel del sanacije. In nekaj takšnih podjetij, nekaj takšnih stvari v Sloveniji smo že imeli, pa je to primer Mura in še verjetno kdo, kjer so lahko ta podjetja zelo kvalitetna, ki so v prisilni poravnavi, v neki vrsti sanacije uspešno pokazala, da lahko z znanjem, ki je v teh podjetjih, ne z lastniki, ampak z znanjem, ki je, z delavci uspešno konkurirajo tudi na področju. Res pa je, da je podjetništvo na tem področju tako inovativno, da mi z zakonodajno nikoli tem inovacijam ne moremo slediti. To se je pokazalo pri zadnji objavi zakona oziroma spremembah, kjer smo zapisali, kdo od podizvajalcev, pa se je našla pot, kako to zaobiti. Tudi to, sem prepričan, da se bo zaobšlo na nek način ali pa vsaj poskušalo, in tako kot je kolega Radovan Žerjav rekel, gre za moralo znotraj teh postopkov, gre za odgovornost ljudi, ki vodijo postopke in zato je pomembno, da so ti ljudje usposobljeni, da imajo certifikat in nosijo s tem tudi svoj del odgovornosti.

Zato smo na odboru tudi podprli ta del razprave in razmišljanj, kako in na kakšen način ljudem, ki delajo z javnim denarjem, ki razporejajo javni denar, ki milijarde sredstev delijo na javnih razpisih, kako jim dati odgovornost, kako jih pripeljati v položaj, da bodo to strokovno napravili. In ne nazadnje to je bila zahteva Obrtne zbornice, celo tako daleč je šlo, da naj bi javni razpis, ko bi bil končan, pregledal strokovnjak s tega področja, ali je izbran ekonomsko najugodnejši ponudnik. Gre zaradi dampinških cen, gre zaradi potvarjanj podatkov in še nekaterih stvari. Upajmo, da bomo s tem izobraževanjem in certifikacijo teh ljudi del tega...

Želja je tudi, da se službe za javno naročanje, predvsem na lokalnem področju združujejo, tako kot se združujejo nekatere službe, kot so redarji ali pa še kdo drug, da bi tudi na tem področju in da to ne bo vrtiček, v katerem bo nek funkcionar ali pa nekdo, ki ima možnost razporejanja dela javnih financ, tudi to usmerjal. Za te stvari gre in za to, da bodo javni razpisi korektni, pošteni in da denarni tok, cash flow, kot mu radi rečemo, iz javnih financ, ki praviloma je, stekel tudi v ta realen sektor. In na ta način zmanjšati to plačilno nedisciplino. Ni razumljivo, da nekdo, ki nima enega kvadratnega metra ceste ali pa enega tunela v zalogi in te stvari plačane z javnimi sredstvi, pusti vrsto podizvajalcev, da propadejo – pa ne bomo imenovali ali pa delali neke reklame tem ljudem. Ampak za to gre in gre za moralo znotraj teh poslovanj. In res je, to so bolj moralne stvari, ki jih

moramo žal v zakon vpisati, zato da bi inovativnost gospodarstvenikov, ki bolj skrbijo za konsolidacijo lastništva in svojih financ kot pa za perspektivo razvoja teh podjetij. In določila, ki so tukaj notri – ne zato, da lahko, ampak da mora tisti, ki to razpisuje, takšnega izločiti, izjemno pomembno sporočilo; bolj kot to, da se bo to upoštevalo ali ne, je sporočilo tega državnega zbora, da želimo tem lumparijam napraviti konec.

Mislím, da je zato vredno podpreti takšen amandma, ki dopušča enemu delu segmenta gospodarstva, ki pa je v prisilni poravnavi in ima perspektivo, da se tudi s pomočjo javnih financ sam popravi in dalje dela. Zagotovo pa tega ne bomo rešili samo s tem zakonom in bo področje zakona o insolventnosti, prisilni poravnavi in stečajih treba temeljito predelati in napraviti ta dva elementa v gospodarstvu, stečaj in prisilna poravnava, ki sta takšna, da bosta oba pomenila nov začetek. In ko bomo to napravili, bomo mnogo gospodarskih problemov v Sloveniji tudi razrešili. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Rado Likar.

RADO LIKAR: Hvala lepa za besedo.

Mislím, da je ta amandma smiselno podpreti, saj bo po mojem mnenju preprečil marsikatero od nečednosti, ki so se v preteklosti dogajale. Še enkrat bi pa poudaril, da je temeljna pomanjkljivost tega zakona ta, da ni istočasno v parlamentarni proceduri tudi zakon, ki ureja javno naročanje na vodnem, energetske, transportnem področju in na področju poštne storitve, kajti, kot sem že v stališču omenil, se v veliki meri javna naročila dogajajo prav na tem področju in škoda, da se istočasno te rešitve, ki so predvidene v tem zakonu o javnem naročanju, ne bi istočasno uveljavile tudi v tem drugem zakonu. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Vili Rezman.

VILI REZMAN: Hvala lepa.

Vprašal bom, zato da si pojasnim, da ugotovim, ali morebiti ne razmišljam v čem narobe.

V tem 18. členu – amandma bom sicer podprl, ampak v tem amandmaju piše, da se izloči kandidat ali ponudnik, ki na dan, ko se izteče rok oddaje ponudb, nima plačanih davčnih obveznosti in prispevkov, s čimer se jaz povsem strinjam. Vendar zdaj vprašam, če je ta dan, ko se izteče rok za oddajo ponudbe danes, in je nekdo včeraj plačal prispevke, ki jih prej ni plačeval, ne vem kako dolgo ne, ali si je zdaj s tem kupil, bi rekel, odpustke za vse prejšnje prekrške, in ali tisti, ki je prej 10 ali 20 let vse dajatve plačeval redno, pa jih včeraj ni mogel plačati z avtozavoljo tega, ker se je njegov cash flow sicer izšel po vseh pogodbah in pogodbenih rokih že prejšnji teden, pa je nekdo zamočil pri tej pogodbi in ne more plačati, pa sam ni nič kriv.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospa Vrničarjeva, izvolite.

MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa.

V zvezi s postavljenim vprašanjem naj pojasnim naslednje. Pri vsaki določbi, ki pravi, da je treba izločiti iz postopka javnega naročanja osebo, ki nima poravnanih vseh davčnih obveznosti, je treba določiti nek presečni datum. In ta presečni datum je datum, ko se izteče rok za oddajo ponudb. V vaših dveh primerih, če neka oseba ni plačevala daljše časovno obdobje, pa je dan pred oddajo ponudb poravnala vse obveznosti, vključno z zamudnimi obrestmi, bo za takšno osebo davčni organ moral izdati potrdilo, da je na dan X imela izpolnjene vse svoje davčne obveznosti in ne dolguje ničesar. Oseba, ki ste jo omenili v drugem vašem primeru, ki je ves čas izpolnjevala svoje davčne obveznosti, pa zaide v neke okoliščine, na katere ni mogla vplivati, in zato enkrat zamudi s plačilom, pa to ravno v tem obdobju, ta oseba ima v davčni zakonodaji možnosti zaprositi za odlog oziroma obročno plačilo takšnega davka, in če dobi dovoljenje za obročno plačilo oziroma za odlog plačila davčne obveznosti, se za takšno osebo seveda šteje, da ima izpolnjene vse svoje davčne obveznosti, seveda, če postopa tudi naprej po tem v skladu z odobrenim odlogom oziroma obročnim plačevanjem. To pomeni, da oseba, ki bi enkrat zašla v težave pri plačevanju davkov in prispevkov, ne bo samo zaradi tega sankcionirana in ne bo mogla sodelovati v postopkih javnega naročanja – bo lahko, bo pa morala v skladu z zakonom o davčnem postopku poskrbeti za ustrezno ureditev svojih davčnih obveznosti. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Guido Kres.

GUIDO KRES: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovana gospa sekretarka!

S tem amandmajem k 18. členu mislim, da na ta način že kažemo eno voljo, pa ne voljo, ampak resno zavezo k temu, da se na tem področju in na splošno na področju plačilne discipline in pridobivanja del nekaj spremeni. V tem zadnjem, ko piše, da se doda novi peti odstavek, ki se glasi: "Kadar namerava ponudnik izvesti javno naročilo s podizvajalcem, mora pogoje iz četrtega odstavka tega člena izpolnjevati tudi podizvajalec, ki sodeluje pri izvedbi javnega naročila." Ta dodatek je zelo pomemben, ker vemo, kako se je dogajalo. Vsi ustanovijo eno firmo, drugo firmo in na konec koncev si lahko prav lepo krmaril in dejansko so pri takem poslu največ "gor plačali" manjši podjetniki, samostojni podjetniki.

Mogoče vam tukaj v tej dvorani kakšne stvari niso in niti ne morejo biti toliko jasne, ampak bom zdaj povedal, kako lahko se usedeš v to poslansko klop, če si izvoljen za poslanca. Če si v podjetju, ki ne plačuje davkov, enostavno zaključiš svoj mandat in prideš v Državni zbor. Če si v deoju – ni problema, zaključiš svoj mandat in prideš v Državni zbor. Če si pa v espeju, pa bog ne daj, da si kaj dolžen! Pa so ti lahko drugi dolžni ne vem koliko, ti moraš vse poravnati, da se lahko usedeš na ta stol. Jaz sem eden izmed tistih. Ko so mi bile firme dolžne, nisem mogel poravnati vsega, čeprav sem imel vse v življenju poravnano do zdaj in tudi takrat. Moral sem vzeti kredit, plačati vse, kar državi gre, in

potem sem se šele lahko na ta stol usedel. Če bi bil tak red za popolnoma vse v tej državi, mi danes ne bi bili v takih problemih, kot smo. Mi znamo red delati, ampak pri majhnih stvareh, pri velikih pa ne, in treba se je držati takšnega reda in za vse naj bo enak. Jaz sem v Državnem zboru že velikokrat govoril, da smo diskriminatorni do samostojnih podjetnikov. Danes se dogaja spet ena taka zadeva. Zelo lepo, gospa sekretarka, jaz vas podpiram v tem, da je treba biti elastičen, da je treba imeti presečen trenutek, da če en mesec ni plačal, pa ker se je zaradi takšnih in takih težav zakreditiral, zaradi katerih, vsi mi vemo, ni mogel plačati, ker njegov namen ni bil, da ne plača, ampak za samostojne podjetnike to ne velja. 20 evrov kasniš, ko plačaš socialne prispevke, prideš k zdravniku, saj še ne veš ne, da si kasnil, tudi to se zgodi, sestra pride ven pa s kartico maha: "Ej, gospod, vi pa nimate plačanih prispevkov, danes pa ne morete k dohtarju." Vse take stvari se v tej državi dogajajo in vse to doživljamo samostojni podjetniki. Podjetja tega ne doživljajo, v d. o. o. se tega ne doživlja, pri samostojnih podjetnikih se to doživlja. Jaz sem za to, da se naredi red za popolnoma vse popolnoma enak.

In še za zaključek. Ko sem že to govoril o samostojnih podjetnikih. Tukaj v Ljubljani dela nek gospod doktor, ne vem, kako se piše, je v pokoju, ima ordinacijo, v kateri dela zastonj. Dobiva zdravila, ki jim ni potekel rok, in k njemu hodijo ljudje, ki nimajo socialnih zavarovanj – in kaj je rekel na TV? Največ prihaja propadlih samostojnih podjetnikov, ki so propadli zaradi takih lumpov v tej državi, ko so pripeljali te samostojne podjetnike na kant in še njihove družine. Družine so razpadle, oni so propadli osebno, ne kot posel, ker posel so znali delati.

Prosim, smo na eni poti, ko lahko naredimo red za popolnoma vse. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Rezman.

VILI REZMAN: Jaz se strinjam s tem, da morajo biti določeni roki in da je lahko presečni datum, recimo, eden izmed takšnih rokov. Ampak presečni datum ima lahko tudi alternativo, recimo, presečno obdobje. Kaj bomo storili, recimo v primeru, ko nekdo res mesece ni namerno plačeval, obračal ta denar, ga vlagal nekam drugam, zadnji dan plačal zaostale dolgove, zato da bo dobil javno naročilo, ki mu bo potem omogočilo, da bo na primer naslednje leto dni ali celo več počel to eno in isto.

Mislím, da je čisto korektno to, da se vsebinsko upošteva to, da je nekdo v stiski, recimo kakšen dan, dva ali teden, da pa nekdo to načrtno dela dlje časa in si s plačevanjem odpustkov kot v srednjem veku omogoči to, da bo svoje početje nadaljeval v prihodnosti.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Jelinčič.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa.

Mene pa ena druga zadeva še tukaj bega. Namreč, dosti ljudi je takih, ki jim država dolguje denar, pa jim ga ne izplača, oni so pa tudi dolžni

državi, vendar noben člen v tem zakonu oziroma v teh spremembah ne omogoča tega, da bi se to izravnalo s kakšno cesijsko pogodbo ali kaj podobnega. Ne vem, človek ima občutek, da se to namerno dela in da se potem enega človeka stisne, da se mu pobere vse in da morda tudi potem državi ni treba več plačati tistega dolga, ki ga je dolžna temu človeku.

Sploh mislim, da bi bilo treba čisto nov zakon narediti – ne spremembe pa ne popravke, ker to je flikanje zaflikane obleke. To ni nikoli več nova obleka in nikoli ni tisto, kar je bilo. Morali bi se usesti in konec koncev mogoče zategniti tudi na kakšnih drugih področjih, zategniti tudi na področju, kdo sploh sme se ukvarjati s kakšnimi zadevami. Mi imamo v Sloveniji celo vrsto ljudi, ki so uničili eno podjetje pa so šli v drugo. Pa so tisto podjetje uničili pa so šli v tretje; in to se kar kotali. Vedno eni in isti ljudje! Stečajni upravitelji upravljajo s stečajnim premoženjem, dokler ne pokurijo vsega denarja – in nikomur nič! Nikomur nič. Pišemo neke zakone, ne vem, kaj se tukaj vse poskuša narediti, konec koncev ima človek občutek, da se samo išče paravan, za katerega se bodo skrile še kakšne že obstoječe nemarnosti pa še kakšne nemarnosti, ki se pripravljajo, kajti jaz ne slišim ene dobre novice zjutraj, ko vstanem, ali pa zvečer, ko gledam televizijo. Redkokdaj kaj lepega: le od športnikov ali pa od kakšnih kulturnikov. Od gospodarstva ali pa od politike ne slišim popolnoma nič dobrega, popolnoma nič takega, da bi si lahko človek rekel, da bo jutri pa malo boljše. In potem se sprejemajo taki zakoni, za katere bi sev bistvu, tudi če pogledamo malo naprej, človek vprašal, zakaj se meje kazni pri podjetjih nižajo. Če je nekdo goljufal, pa je ogoljufal neko podjetje, kaj jaz vem, ali pa je podjetje ogoljufalo nekoga za pet milijonov, mi ga ne bomo cepili za 350 jurjev. Ne, šli bomo na sto jurjev, naj še revčku ostane 250 jurjev v žepu. Ali pa za odgovorno osebo, ko je bilo prej od 2 tisoč do 12 tisoč evrov, se zdaj niža od 500 evrov do 2 tisoč evrov. Za nekega direktorja, ki ima 14, 15 ali pa 20 tisoč evrov plače, je to tako kakor nič. Ampak, tako kot je rekel kolega, s. p. bomo pa uničili, zato ker so najbolj godni za uničiti. Ampak jaz sem prepričan, da je to prvi korak. Ali se res vračamo v neko obdobje, kot je bilo leta 1949, ko so vse podržavili pa vse uničili tiste privatnike itn. Svet gre naprej, Slovenija gre nazaj. In tudi s takimi zakoni! Ta zakon ni dodelan. Ni dodelan in namesto da bi se usedli skupaj in skupaj nekaj naredili, Vlada skriva do zadnjega trenutka vse skupaj potem pa izbruhne z enim takim zakonom, ki ga moramo sprejeti in ki se ga seveda tudi sprejme tukaj, ker ima koalicija večino.

Že v samem začetku smo rekli, da bi se morali s Pahorjem usesti in obljubil je, da se bomo usedli, da bo opozicija tudi sodelovala tako kot v prejšnjem mandatu. Jaz sem bil v prejšnjem mandatu v opoziciji, ampak Janša nas je skliceval in smo se usedli in smo debatirali o stvareh. Zdaj je Pahor obljubil, da bo to prakso nadaljeval, enkrat samkrat smo bili skupaj, potem pa nič več – in potem se gasi požar z bencinom. To ni urejanje zadeve, to je neko pavšalno urejanje zadeve, ki nima tiste trdne osnove.

Ne vem, to, kar nekaj flikamo in flikamo, pa dajmo se, če ne drugega, vzemimo primer angleške zakonodaje, ko en zakon pride notri, je kompletno spremenjen, ne pa, da imamo zakon o spremembi zakona pa zakon o zakonu o spremembi zakona in to se vrsti in tisti, ki ne zna se birokratsko obnašati in brskati po birokraciji, bo na koncu vedno pogorel. Ampak imam občutek, da država to čaka in želi.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.
Želi še kdo? Gospod Žerjav, izvolite.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa za besedo.

Danes je pravzaprav že cel dan tako bolj duhamorno vzdušje, pogovarjamo se pa o zelo zelo pomembnih zakonih. Zanimivo je bilo spremljati vzdušje včeraj, tukaj v tej dvorani, ko je bilo veliko več razprave, veliko več pompozni izjav, danes, ko se pogovarjamo o tem, kako reševati plačilno nedisciplino, govorimo o javnem naročanju, ni neke prevelike volje in želje za to, da bi o tem razpravljali.

S tem 18. členom, jaz ga vidim delno kot tudi zaostrovanje tega 18. člena, tudi na nek način kot to, da se bo lažje vzpostavila črna lista. Črna lista, o kateri se je veliko govorilo v preteklosti, pa tudi sedaj, predvsem o problemu, kako posamezno podjetje, s katerim tako ali drugače nisi zadovoljen, ne moreš sodelovati, skratka, je problematično, da ga spraviš na to črno listo. Ti odstavki, ki smo jih zapisali v 18. členu, bodo ta inštrument izboljšali vsakemu, bom rekel, naročniku; naročniku, ki bo vodil javno naročilo. In to se mi zdi pomembno. Najhuje je, ko naročnik v rokah nima vzvodov, nima inštrumentov, kako bi se branil; kako bi se branil od ponudnikov, ki so neprimerni, skratka, ki ne bi smeli sodelovati pri določenem javne naročilu. In ti člani, ti odstavki, ki smo jih zapisali, to naročniku dajejo. Zato se mi zdi to pomembno. Zdi se mi, da je vendarle, tako korak po koraku, korak za korakom moč marsikatero anomalijo, ki smo ji priča v zadnjem času, zadnjih dveh, treh letih, če hočete, vendarle odpraviti.

Želel bi si, da bi na ta način nadaljevali, strinjam se absolutno tudi s tem, kar je dejal kolega Jelinčič – z več dialoga, z več komunikacije, z več sodelovanja, pa bi najbrž tako korak za korakom še katero anomalijo odpravili.

Denimo, veliko je govora o odvzemu premoženja, pa po malo stopicamo na mestu in tako naprej. Verižno ustanavljanje podjetij – to je pravzaprav nek šport pri nas. Ustanoviš podjetij, kolikor hočeš, stare puščaš za seboj, niti te ne briga, kaj se dogaja z njimi in tako naprej. Vprašanje izvršbe – pomembno vprašanje, in tako naprej.

Skratka, res želim, da se ta člen sprejme, ker bomo eno od anomalij zagotovo s tem rešili. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Želi še kdo razpravljati o 18. členu in amandmaju k temu členu? Ja.

Gospod Bogovič, imate besedo.

FRANC BOGOVIČ: Tudi sam podpiram to, da takšen amandma sprejmemo. Mislim, da je nujno potreben, kajti sam prav konkretno poznam primer, kako se je konec lanskega leta največje slovensko

gradbeno podjetje poslužilo tega, da na tretji roki, če temu tako rečem, hčerinsko podjetje kandidira na javnem naročilu, ki je bilo z vidika ocenjene vrednosti s projektantskega predračuna vredno skoraj 20 milijonov evrov, in da ponudbo za 11 milijonov evrov. In če vemo, kakšne so posledice tega, se zgodi to, kar sam večkrat tudi pravim, glede na to, da že tudi kar nekaj let kot župan občine vem, kako potekajo javna naročila, da se na javnih naročilih delajo novi socialni problemi. In ti socialni problemi so ravno v teh kategorijah, katere se poskuša skozi to novelo zakona spreminjati. Se pravi, na koncu pri podizvajalcih. Kajti, če nekdo ponudi ponudbeno vrednost, ki niti ne pokrije stroškov materiala, ti je zelo jasno, da ne more biti drugega konca kot to, da ali dela niso kvalitetno narejena ali pa nekdo ne dobi plačanih računov.

Zato mislim, da je korak v smeri, ki ga nakazuje ta sprememba zakona, ki ga nakazuje tudi ta člen, ki ga je dal kolega Žerjav, potem je pa v sodelovanju koalicija tudi to še nekaj dopolnila, ampak mislim, da so bistvene stvari povzete, pravi. Mislim, da je to korak v pravo smer. In tudi sam zato podpiram ta amandma in predlagam, da ga danes potrdimo.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Še kdo? Ne, potem prehajamo na 32. člen in amandma k temu členu. Želi kdo razpravljati?

Gospod Rezman, izvolite.

VILI REZMAN: Še eno vprašanje imam, drugih pa ne morem postaviti, ker so člani neodprti. In sicer v zvezi s tem členom in v zvezi z njegovo 1. in 4. točko. V 1. točki se zapisuje prekršek za pravne osebe, ki so v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, srednja in velika podjetja in tako naprej. In v zadnji 4. točki piše, da se sankcionira tudi odgovorne osebe pravnih oseb, samostojnih podjetnikov, posameznikov in državnih organov ali lokalnih samoupravnih skupnosti, vse drugo je pa izpuščeno.

Moje vprašanje je, kako je z drugimi javnimi pravnimi osebami; ali torej ne sodijo pod iste kriterije, v mislih pa imam javne zavode, javne agencije, ministrstva in vse druge, ki so lahko tudi naročniki. In če je kakšen pameten razlog za to, zakaj jih ne vštujemo, potem bi rad vedel za njega.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospa Vraničar, izvolite.

MATEJA VRANIČAR: Če smem pojasniti v zvezi s tem vprašanjem. Kar se tiče državnih organov in organov samoupravne lokalne skupnosti po zakonu o prekrških sam državni organ oziroma organ samoupravne lokalne skupnosti ne more biti odgovoren za prekršek; odgovorna za prekršek je lahko samo odgovorna oseba v tem organu. Zaradi tega v prvem odstavku 32. člena v bistvu te osebe niso zajete. Ostale družbe pa so zajete še v drugem oziroma v tretjem odstavku, kjer se sankcionirajo za iste prekrške, ampak z različnimi oziroma drugačnimi kaznimi oziroma z drugačnimi globami. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Jelinčič.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa.

No, zanimiv je del razlage spremembe členov od 32. do 34., in sicer tam, ko pravi, zakaj naročnik, to se pravi tisti, ki razpiše javno naročilo, ne more biti kaznovan za prekršek. Tam piše: črtajo se določbe, ki kot prekršek opredeljujejo z zakonom neskladno opredelitev meril za izbor pogojev za usklajevanje sposobnosti ali tehničnih specifikacij. Naročnik načeloma ne določi diskriminatornih meril in pogojev namenoma, temveč to stori nevede.

Glede na to, da morajo imeti naročniki za izvedbo javnih naročil za to usposobljene osebe, potem ne vem, kako se lahko sklicujemo na nevednost. Zdaj, če so usposobljeni, potem ne morejo biti nevedni oziroma ne smejo biti nevedni, vendarle se pri takšnih javnih naročilih ne pobere kar nekoga s ceste. V Slovenski nacionalni stranki smo prepričani, da se predpostavlja, da vedo nekaj in da so ta diskriminatorna merila in ti pogoji namenoma tako napisani, da se lahko naročniki izognejo kakšni kazni. Zelo zvito napisano. Jaz ne vem, kdo vam je to svetoval, ampak na ta način vam dober pravnik zbrise vsako odgovornost, ker imate že v tem pojasnilu, da ne naredi namenoma, ampak nevede – ubogi revček, ker ne ve!

Mislím, da že na splošno imamo v Sloveniji celo vrsto hecev na tem področju, recimo pri izbiri izvajalca že tako ali tako, ko se ne izbira po tem principu, da je treba najti najboljšo rešitev, ne najcenejše rešitev, ampak to je splošno pri nas, da je treba samo gledati, koliko denarja bomo prišparali, če je pa treba tisto potem dvakrat ali trikrat popravljati in s tem dvakrat ali trikrat preplačati tisto ceno, ki je bila višja – to pa nikogar več ne zanima, kajti tukaj spet nekdo potegne kakšen denar.

Potem imamo pa tukaj še republiško revizijsko komisijo, ki tudi dela na zelo čuden način in se dogajajo čudni heci. Meni se je oglasilo kar precej raznih predstavnikov podjetij, ki so rekli, da so se pritožili na revizijsko komisijo, pa je revizijska komisija odločila tako smešno, da so oni prepričani, da gre za neko goljufijo, da gre morda za korupcijo. In glede na tisto dokumentacijo in tiste izjave in glede na to, kar so mi povedali, sem jaz tudi prepričan, da je nekaj takšnega. Skratka, razen, če v skladu s tem pojasnilom ne bomo zopet rekli, da tudi republiška revizijska komisija to stori nevede. Mislím, hecna država smo, da že notri v svojo novo zakonodajo damo oprostilne variante za tiste, ki bodo kaj naredili narobe.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospa Vraničar.

MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa še enkrat za besedo.

V zvezi s to zadnjo razpravo je treba vendarle poudariti, da je treba ločiti med postopkom zaradi prekrška, ki ga stori odgovorna oseba pri vodenju postopka javnega naročila, in pa postopkom pravnega varstva v zvezi z javnim naročilom kot takim. Gre za dve ločeni vprašanji in v zvezi s prekrškovno zakonodajo že po zakonu o prekrških velja, da lahko za prekršek odgovarja le

oseba, kateri se dokaže bodisi naklep bodisi velika malomarnost. Povsem drugo vprašanje pa je, v katerih primerih oziroma na kakšen način je mogoče izpodbijati samo oddajo javnega naročila v okviru postopkov pravnega varstva v zvezi s postopki javnega naročanja in to so ti primeri, o katerih ste, gospod Jelinčič, govorili in so sankcionirani oziroma lahko pripeljejo do razveljavitve ali pa v najhujših primerih celo do ničnosti pogodbe o oddaji javnega naročila.

Tako moramo ločiti na eni strani prekrškovno odgovornost, odgovornih oseb in na drugi strani možnost pravnega varstva v zvezi z javnim naročilom, s tem povezanim pa seveda tudi morebitno disciplinsko odgovornostjo zaradi nevednosti ali neprimernosti ravnanja posamezne strokovne osebe, udeležene v postopku javnega naročanja. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Rezman.

VILI REZMAN: Neka pomembna razlika vseeno nastaja z ozirom na to, da če pogledamo to 1. točko, kjer je zagrožena kazen do 100 tisoč evrov in 4. točko, kjer je zagrožena kazen 500 evrov, da gre torej za več stokratne razlike lahko za enak prekršek. Če pravna oseba javnega prava zagreši nekaj, kar je naštetu pod 1. točko od 1 do 12 ali 13, do 17, pardon, potem imamo zelo različne sankcije za gospodarske družbe – za te velike, pomembne, opazne – in za pravne osebe javnega prava bistveno, bistveno manjše. To je en moj pomislek.

Drug pomislek pa v zvezi s tem, o čemer je gospod Jelinčič sedaj govoril. Naj preberem, kaj res piše tukaj. Črtajo se določbe, ki kot prekršek opredeljujejo z zakonom neskladno opredelitev meril za izvor, pogoje za ugotavljanje sposobnosti in tehničnih specifikacij. Naročnik načeloma ne določi diskriminatornih meril in pogojev namenoma, temveč to stori nevede. Zoper to kršitev imajo ponudniki možnost uveljaviti pravno varstvo in zahtevati odpravo kršitve. Ker pri delu prihaja do napak, je nesmiselno sankcionirati dobronamerne, a nevedne ali zmotljive naročnike – ja kdo pa ni zmotljiv?! Naročnikom z nepoštenimi nameni pa je težko dokazati njihovo zlonamernost. To se pravi, da se tako rekoč ne more nič zgoditi.

Naj povem še to, kar se sicer sliši bolj tuje, je pa pravnikom jasno, ignorantia iuris nocet ali ignorantia non est argumentum.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Gospod Jelinčič.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa.

Tudi jaz sem mislil to povedati, da nepoznavanje zakona ne odvezuje krivde. Vendar ta zakonski predlog pa že vnaprej odvezuje krivde tiste, ki bodo delali narobe. Kajti dokazati nekomu, da je z nepoštenimi nameni delal narobe, je zelo težko, še posebej v Sloveniji, ko imamo toliko nesposobnih ljudi na delovnih mestih, kjer bi morali biti zelo sposobni. Tako kakšnega že pogledaš pa veš, no, ta pa res ni mogel napisati ali pa narediti nečesa z zlobnimi nameni, kako naj razume, kar mora pač početi.

Ampak, še ena zanimivost je tukaj notri, da na primer odgovorna oseba, ki si je protipravno pridobila premoženje, je lahko kaznovana z največ 6 tisoč evri. Krasno! To je pa fino! Dajmo si pridobiti premoženje za pol milijona evrov ali za milijon evrov, plačali bomo 6 jurjev, odvezani bomo vse krivde in premoženje bomo obdržali. Lepo.

PODPREDSIEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala.

Še kdo o 32. členu in amandmaju k temu členu? Ne.

Potem prehajamo na 37. člen in amandma k temu členu. Želi kdo razpravljati? Nihče.

Prehajamo na 39. člen in amandma k temu členu. Želi kdo razpravljati? Nihče.

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali čez pol ure v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda. Prekinjam tudi 25. sejo zbora, ki jo bomo z glasovanji nadaljevali ob 14.55.

(Seja je bila prekinjena ob 14.24 in se je nadaljevala ob 14.55.)

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Prehajamo na glasovanja Državnega zbora o predlogih odločitev.

Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 2. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost v okviru rednega postopka.

Ker v drugi obravnavi k dopolnjenemu predlogu zakona amandmaji niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 61 poslank in poslancev, za je glasovalo 38, proti nihče.

(Za je glasovalo 38.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 3. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o preprečevanju zamud pri plačilih v okviru nujnega postopka.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS mag. Andrej Vizjak. Prosim.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani!

Poslanska skupine Slovenske demokratske stranke bo nasprotovala predlaganim rešitvam, zajetim v zakonu o preprečevanju zamud pri plačilih.

Prepričani smo, da ima sicer vlada lepo zvoneč namen in cilj, to je preprečiti finančno nedisciplino, vendar se reševanja tega problema loteva z zelo milim oziroma neučinkovitim instrumentarijem. Ta zakon bo po mnenju Gospodarske zbornice še povečal nelikvidnost med gospodarskimi subjekti in ne bo reševal problema, čeprav vlada, torej uradništvo in politika, trdijo, da bo.

Menim torej, da bi bilo najprej treba rešitve temeljito premisliti, analizirati sploh obstoječe stanje in šele potem sprejeti odločitve, in sicer takšne, da bodo zalegle. Po mnenju Slovenske demokratske stranke je osnovni vir plačilne nediscipline drugje, in sicer v kreditnem krču, kajti finančne institucije ne servisirajo potreb gospodarstva. Dobra podjetja, z dobrimi programi ne dobivajo finančnih sredstev. Problem je tudi v tem, ker se je pravzaprav ustavilo investiranje v ključne razvojne projekte v tej državi in torej projektov ni in za tiste redke se tepejo in marsikje prihaja do res nizkih cen tudi na račun neplačil podizvajalca. In kar je zelo pomembno, v državi bi morali spremeniti svoje obnašanje. Poglejte, vir neplačil so povzročila pravzaprav državna podjetja, poglejte samo Dars pri gradnji pomurskega kraka avtoceste, poglejte na primer tudi Ministrstvo za kulturo pri gradnji Opere v neposredni bližini, kjer je bil najprej izvajalec Vegrad potem SCT, kupica podizvajalcev pa brez plačil. In to so tisti ključni razlogi, država preko državnih proračunov in posredno preko državnih firm spusti v gospodarstvo približno polovico denarja, polovico enoletnega bruto domačega proizvoda. In če ni v stanju kontrolirati tudi plačil podizvajalcem kljub sprejeti zakonodaji, je dobršen del krivde za plačilno nedisciplino tudi tukaj.

Torej, če bi vlada predlagala ustrezne ukrepe in dodala tem ukrepom, ki sem jih zdaj naštel, tudi tega, potem bi lahko verjeli in upali, da bo plačilna nedisciplina zmanjšana ali vsaj zajezena v prihodnje. Ker pa tega ni, ker so takšni osamljeni, neusklajeni ukrepi, smo pa mnenja, da je ta rešitev neprimerna in je zato ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev. Za je glasovalo 40, proti 17.

(Za je glasovalo 40.) (proti 17.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 4. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravljanju kapitalskih naložb Republike Slovenije v okviru nujnega postopka.

Nadaljujemo z drugo obravnavo, to je z odločanjem o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 4. 3. 2011.

Prehajamo k 7. členu in prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 7. členu.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev. Za je glasovalo 63, proti 5.

(Za je glasovalo 63.) (Proti 5.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo k 13. členu in prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SLS k 13. členu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev. Za je glasovalo 26, proti 41.

(Za je glasovalo 26.) (Proti 41.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru nujnega postopka. Ugotavljam, da je zbor v drugi obravnavi sprejel amandma k 7. členu dopolnjenega predloga zakona.

Sprašujem kvalificirane predlagatelje, ali nameravajo h temu členu vložiti amandma? Ugotavljam, da ne. Ugotavljam, da k predlogu za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista obvestili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih v drugi obravnavi, predlog zakona neuskkljen. Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS Zvonko Černač.

Prosim.

ZVONKO ČERNAČ: Hvala.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke novele zakona o upravljanju kapitalskih naložb ne bomo podprli. Glasovali bomo proti zaradi tega, ker se je v dosedanem uresničevanju tega zakona pokazalo, da nameni, zaradi katerih je bil pred dobrega pol leta sprejet, niso bili uresničeni ne na področju učinkovitejše, ne na področju gospodarnejšega upravljanja z državnimi naložbami, predvsem pa ne na področju odmika upravljanja s kapitalskimi naložbami od dnevne politike.

Tudi v povezavi z novelo, ki jo imamo danes na mizi, smo bili priča prestižnemu spopadu med Socialnimi demokrati in Zaresom na točki obvladovanja energetskih podjetij. Razlog – 3. člen je iz novele črtan oziroma je bil na odboru zavrnjen.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ne želimo sodelovati pri spopadnih o delitvi plena, želimo pa sodelovati pri argumentaciji boljšega, učinkovitejšega in gospodarnejšega upravljanja z državnim premoženjem. Ta novela tega ne zagotavlja, tako kot tega ne zagotavlja, kot vidimo, zakon sam. V preteklih mesecih smo bili večkrat priča temu, da smo tudi v tem državnem zboru, na pristojnem odboru, na Komisiji za nadzor javnih financ, pozvali vodstvo agencije, da začne uresničevati svojo funkcijo in nalogo, ki mu je bila dodeljena s tem zakonom, in da uveljavi odgovornost v tistih podjetjih, ki razpolagajo s precejšnjim državnim premoženjem, kjer je po oceni pristojnih institucij, Računskega sodišča bilo ugotovljeno, da tega ne upravljajo gospodarno in z namenom učinkovitega gospodarjenja z javnimi sredstvi. Še več, obstajajo celo sumi, da se del tega denarja pretaka v posamezne privatne žepke. Nič se ni zgodilo, še več! Tisti, ki imajo ustrezno politično zaledje, lahko

opravljajo funkcije vodenja uprav in nadzornih svetov še naprej, tisti, ki tega političnega zaledja nimajo, pa kljub temu da dobro delajo, da dobro gospodarijo z državnim premoženjem, da ustvarijo dobičke, primer je recimo Pošta Slovenije in gospod Hvauc, so vedno bolj pod udarom trenutne oblasti, trenutne politike s ciljem njihove zamenjave. Ne zaradi tega, ker ne bi dobro delali, ne zaradi tega, ker ne bi učinkovito gospodarili s tistim, kar jim je zaupano, pač pa samo zaradi tega, ker niso bili imenovani na predlog posvečenih, tistih, ki menijo, da je država njihov dedni fevd oziroma njihova last, in to je trenutna vladajoča koalicija.

Temu se bomo v SDS uprli, smo se doslej in se bomo tudi v bodoče. In tudi iz tega razloga te novele, ki ne izboljšuje tega zakona in s tem ne izboljšuje učinkovitost upravljanja z državnim premoženjem in z državnimi naložbami, seveda, ne moremo podpreti.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zares Franci Kek.

FRANCI KEK: Hvala za besedo.

Ta zakon bomo podprli, čeprav je brez 3. člena. In ob tem dodajam, da ne gre za nikakršne spopade za energetiko med SD in Zares, saj je ministrica Radičeva jasno povedala, da izločene firme, ki naj bi bile izločene po evropski direktivi, niso pod nobenim pogojem nujno predvidene, da pridejo pod Ministrstvo za gospodarstvo, ampak gredo lahko ali na Kad, ali na Sod, ali na Ministrstvo za finance, ali kamorkoli.

Torej ne gre za nikakršne dejavnosti Zaresa, da si omogoči nadzor nad energetiko.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvale lepa.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 42, proti 26.

(Za je glasovalo 42.) (Proti 26.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 5. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju v okviru nujnega postopka.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je z odločanjem o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 4. 3. 2011.

Prehajamo k 8. členu in prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS, LDS k 8. členu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 46, proti nihče.

(Za je glasovalo 46.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo k 9. členu in prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 9. členu.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 46, proti 1.

(Za je glasovalo 46.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo k 18. členu in prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 18. členu.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti nihče.

(Za je glasovalo 47.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo k 32. členu in odločamo o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 32. členu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 41, proti nihče.

(Za je glasovalo 41.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo k 37. členu, odločamo o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 37. členu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 42, proti nihče.

(Za je glasovalo 42.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo k 39. členu in odločanje o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 39. členu.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 41, proti nihče.

(Za je glasovalo 41.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru nujnega postopka. Ugotavljam, da je zbor v drugi obravnavi sprejel amandmaje k 8., 9., 18., 32., 37. in 39. členu dopoljenega predloga zakona.

Sprašujem kvalificirane predlagatelje, ali nameravajo k tem členom vložiti amandmaje. Prosim, imate besedo. Želite? Ugotavljam, da ne.

Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista obvestili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih v drugi obravnavi, predlog zakona neuskkljen. Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti 3.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 3.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 27. točko dnevnega reda – to je z obravnavo Poročila o delu Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb za leto 2009 pod oznako tajno – samo poročilo.

Prehajamo na odločanje o predlogu stališč in sklepov.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS Zvonko Černač.

Prosim.

ZVONKO ČERNAČ: V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke bomo predlagana stališča in sklepe podprli.

Komisija za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb je v poročilu izpostavila predvsem problem politizacije nadzorovanih služb. Posamezni primeri, s katerimi se je komisija seznanila v okviru

dela v letu 2009, kažejo na to, da samo z izvajanjem parlamentarnega nadzora nad obveščevalnimi in varnostnimi službami ni mogoče preprečiti njihovih zlorab v politične namene. Delovanje v posameznih postopkih in preiskavah, ki pa so po navadi zelo medijsko izpostavljeni, pušča v javnosti vedno bolj resen dvom v objektivnost in zakonitost postopkov, s tem pa resen dvom v zakonitost delovanja teh služb. Politizacija nadzorovanih služb in selektivna obravnava primerov pa je slaba popotnica za dvig zaupanja javnosti v njihovo strokovno in neodvisno delo, kar vse je edini porok pravni državi.

Izhajajoč iz teh ugotovitev in stališč in iz ugotovitev in stališč v poročilu je komisija predlagala državnemu zboru sprejem dveh ključnih sklepov. Prvič, Državni zbor predlaga Vladi, da zagotovi izboljšanje nadzora v delu, ki se nanaša na uporabo prikritih preiskovalnih ukrepov v primerih, ko se zoper nadzorovano osebo postopek ustavi oziroma zaključijo brez vložitve kazenske ovadbe – torej, ko se izkaže, da ni nobenih utemeljenih sumov storitve kaznivega dejanja. Ker gre za že izvedene ukrepe v okviru izvršilne veje oblasti, policije in delno tožilstva, pravne varnosti v temu primeru ne zagotavljajo sodišča, saj se je postopek pred tem že zaključil. V takšnih primerih je nujno, da ima Državni zbor nad tovrstnimi ukrepi zagotovljen celovit nadzor preko parlamentarne komisije, ker sicer tega nadzora ni.

In drugič, Državni zbor ugotavlja, da normativna ureditev uporabe prikritih preiskovalnih ukrepov ne preprečuje možnosti zlorab njihove uporabe, saj se v posameznih primerih ne spoštujejo načela sorazmernosti, racionalnosti in učinkovitosti, zato od pristojnih organov pričakuje, da zakonodajo tolmačijo in uporabljajo restriktivno in s ciljem odkrivanja storilcem kaznivih dejanj in obenem preprečijo politične diskreditacije, ki se s preširokim tolmačenjem uporabe dogajajo v posameznih primerih.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke, verjamem pa, da tudi širše, ne vidimo nobenih zadržkov za sprejetje teh sklepov. Po napovedih ti sklepi ne bodo sprejeti, kar bo pomenilo, da vladajoči tranzicijski trojček, Socialni demokrati, LDS in Zares, ne vemo iz kakšnih nagibov, ampak na podlagi takšne zavrnitve sklepov, tlakuje pot nadaljnji politizaciji obveščevalno-varnostnih služb in policije. Tej работi v Poslanski skupini SDS ne želimo prisostvovati, zato bomo sklepe podprli. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev. Za je glasovalo 30, proti 37.

(Za je glasovalo 30.) (Proti 37.)

Ugotavljam, da stališča in sklepi niso sprejeti. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 18. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi. Prehajamo na odločanje

o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o referendumu in o ljudski iniciativi je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obveščam vas, da je v skladu s petim odstavkom 90. člena Ustave Republike Slovenije za sprejetje sklepa potrebna dvotretjinska večina glasov navzočih poslancev.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS mag. Branko Grims, prosim.

MAG. BRANKO GRIMS: Spoštovani!

Država Slovenija je nastala na osnovi referendumске odločitve in referendum je danes pomemben demokratični institut, vgrajen v slovensko ustavo. Veliko se govori o želji, da bi ga spreminjali, žal pa je v predlogih Vlade, ki smo jih videli te dni mogoče razumeti zgolj željo po omejevanju pravice ljudstva do neposrednega odločanja, čeprav ga sedaj slovenska ustavlja postavlja celo na prvo mesto, pred osrednjim uresničevanjem oblasti, ki poteka preko volitev in z delitvijo na tri veje oblasti; se pravi zakonodajno, izvršilno in sodno.

Za spremembo je potrebna dvotretjinska večina in jasno je, da v SDS ne bomo pristali na omejevanje pravice do referenduma, saj smo prepričani, da ima ljudstvo pravico odločati o vseh pomembnih vprašanih družbenega življenja. Želimo torej ohraniti dosežene demokratične standarde in krepiti pravico do referenduma. Obenem pa je naša želja, da bi to demokratično institucijo, ta demokratični institut ohranili v polni meri na najcenejši možni način, kar bi bilo mogoče z združitvijo več referendumov na isti referendumski dan. Nobenega problema ne bi bilo s tem, samo nekaj dobre volje. Konec koncev ima to koalicija zapisano celo v lastni koalicijski pogodbi kot enega od svojih ciljev, za katerega bo preverila stopnjo soglasja, ki jo je mogoče doseči. To preverjanje je mogoče danes, in bo tudi v praksi danes izvedeno.

V SDS bomo vsekakor ta sklep podprli, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo, saj daje dejansko možnost, da pridemo do cenejšega neposrednega uresničevanja oblasti, do cenejšega referenduma z združitvijo več referendumov na en referendumski dan, obenem pa ohranimo institut referenduma neokrnjen in s tem že dosežno raven demokratičnega odločanja, neposrednega odločanja ljudstva, na katerem, še enkrat vas želim spomniti, je nastala neodvisna demokratična država Slovenija.

Odveč bo ponujati karkoli, kar bi referendum omejevalo. Takrat, lahko povem vnaprej, našega glasu za to ne bo.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke Franc Pukšič. Prosim.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa. Kolegice in kolegi!

Tudi v Slovenski ljudski stranki smo bili sopodpisniki predloga, da bi imeli v državi en referendumski dan, torej v letu en referendumski dan. Če bi se hoteli v tej državi še nekoliko bolj racionalno obnašati, bi lahko določili, kar po mojem ne bi bilo nič narobe, torej, da bi en dan na leto, tako kot referendumskega, tudi volilnega lahko naredili in bi vse potekalo enkrat v letu. S tem da bi se izgovarjali, da je omejevanje odločanja na

referendumu s takšnimi ali drugačnimi posegi v samo referendumsko zakonodajo, po mojem prepričanju, neprimerno in je bistveno bolj racionalno, korektno tudi do državljanov in državljanov, da je odločanje na en dan, kot je bilo že rečeno, kar pomeni tudi bistveno zmanjšanje stroškov, ker vsaka referendumska kampanja in vsak referendum ima za posledico določene stroške. S tem pa bi to zmanjšali in navsezadnje – kaj bi s tem še dosegli? Dosegli bi sigurno bistveno drugačno udeležbo državljanov in državljanov...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim za zbranost v dvorani.

FRANC PUKŠIČ: No, ja, predsednik, ne sekirajte se, saj jih tako nič ne zanima. Niti ta država ne, kaj šele referendumski dan...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Obrazložitev glasu, prosim!

FRANC PUKŠIČ: ... Ja, ja, saj poskušam to narediti. Jaz bom to svoje naredil.

Zato je neposredno odločanje državljanov in državljanov najbolj demokratičen način odločanja in seveda neposredno odločanje je tudi odločanje, ko nas volijo, torej takrat si to želimo in s tem enim referendumskim dnevom samo to nadgradimo.

Bi pa pričakoval s strani koalicije, kot sem že rekel, da bi to mogoče dopolnili še z odločanjem, torej tudi z volitvami, tako da bi imeli vse v enem dnevu v letu.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 29, proti 41.

(Za je glasovalo 29.) (Proti 41.)

Ugotavljam, da Državni zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 26. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2009.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor Republike Slovenije sprejme zaključni račun proračuna Republike Slovenije za leto 2009.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS mag. Andrej Vizjak.

Prosim.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani!

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke tega predloga sklepa ne bomo podprli, prav tako ga ni podprla Komisija za nadzor javnih financ. Razlogov je več, navedel jih bom nekaj.

Prvič. Zaključni račun govori o izvrševanju proračuna v letu 2009 in je pravzaprav pokazal, da so bile javne finance v tem letu izjemno neuravnotežene, da so nam padali prihodki zaradi manj pobranih davkov kot posledica krize in da

Vlada ni uspela, ni znala omejiti tudi tekočih odhodkov države, zlasti je omejevala investicijske odhodke države, kar je še dodatno poglobljalo gospodarsko krizo. Pridelali ste v tem letu približno 5 % primanjkljaj, ampak 5 % primanjkljaj, govornjeno v odstotkih bruto domačega proizvoda. Če bi primerjali primanjkljaj glede na prihodke državnega proračuna, je bil ta primanjkljaj približno 23 %, 23 % več je država porabila, kot je pobrala davkov in ostalih prihodkov v državni proračun leta 2009. Če kdo, spoštovani, verjame v stabilnost javnih financ na takšen način, potem zelo malo ve o stabilnosti. To je ravno tako, kot da bi gospodinjstva za 23 % trošila več, kot imajo prihodkov, in mislila, da bodo preživela določen rok. Tako se da preživeti leto ali dve, vaša vlada pa očitno misli, da bo lahko cel mandat preživela in dodatno zadolžila to državo.

Vendar to ni edini razlog, zakaj v Slovenski demokratični stranki nasprotujemo sprejetju takšnega sklepa. Predvsem sta to dve negativni mnenji, tako za izkaze kot za izvrševanje proračunov za leto 2009. Šlo je za izjemna neskladja med predpisi in med obnašanjem te vlade v letu 2009, ki je izvrševala proračun, in v tem parlamentu smo že izoblikovali tudi rešitev za takšne primere. Rešitev za takšne primere je, da zavrnemo danes tu zaključni račun za leto 2009, na podlagi zavrnjenega zaključnega računa naložimo Vladi, da popravi zaključni račun in s tem upošteva pripombe Računskega sodišča. In tako popravljen zaključni račun naj predloži ponovno v odločanje parlamentu. S tem bomo končno prvič v zgodovini te države imeli bolj verodostojen izkaz porabe javnih financ v letu, ki je za nami, kar bo nova praksa, vendar, da to omogočimo, je treba, da danes ta zaključni račun zavrnemo, zato bomo glasovali proti v Poslanski skupini Slovenske demokratične stranke.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti 21.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 21.)

Ugotavljam, da je zaključni račun proračuna Republike Slovenije za leto 2009 sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prekinjam 25. sejo zboru, ki jo bomo nadaljevali v ponedeljek, 7. 3. 2011, ob 9. uri. Hvala lepa in nasvidenje.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 4. MARCA 2011 OB 15.26 IN SE JE NADALJEVALA 7. MARCA 2011 OB 9. URI.)

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 25. seje Državnega zbora. Obveščam sem, da se današnjega nadelavanja seje ne morejo udeležiti naslednji poslanki in poslanci: Melita Župevc, Eva Irgl, Franc Jurša in dr. Vinko Gorenak. Vse prisotne lepo pozdravljam.

Postopkovni predlog.

Prosim.

JOŽE TANKO: Hvala lepa za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovani kolegi!

Na začetku dnevnega reda pred enim tednom smo potrdili dnevni red te seje. Med temi točkami je bila tudi 31. točka dnevnega reda, podtočka a, to se pravi imenovanje člana strokovnega sveta Agencije za zavarovalni nadzor. Mandatna komisija je ta predlog ustrezno procesirala, pripravila tudi poročilo, vendar kot vidimo, na današnji seji te točke ni na dnevnem redu. Rad bi pojasnilo, kako je mogoče, da se točka na seji Državnega zbora enostavno briše, kljub temu da smo potrdili dnevni red.

Rad bi utemeljitev skladno s poslovníkom, ne interpretacijo, rad bi poslovníško podlago, da vemo, kako se lahko to sploh zgodi, da je točka umaknjena s potrjenega dnevnega reda. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Zdaj so me ustno informirali, prej o tem nisem bil obveščan, da je Vlada predlog za imenovanje umaknila in zato ni na dnevnem redu seje.

Poslovníško bomo preverili, ali je to mogoče, ali to pomeni, da bi kljub vsemu moral Državni zbor o tem razpravljati. To bomo poslovníško preverili in vas o tem tudi obvestili. Da je Vlada ta predlog umaknila, pa sem izvedel zdaj.

Želite še pojasniti?

Prosim.

JOŽE TANKO: Hvala lepa, spoštovani predsednik.

Jaz menim, da ni poslovníške podlage, da se na tak način točka umakne z dnevnega reda. Vlada je korektno predlagala, na Mandatno-volilni komisiji smo tudi to zadevo korektno sprocesirali, odločali o njej, predlog sicer ni dobil podpore in mnenja sem, da bi morali postopek zaključiti tudi z glasovanjem na plenarni seji Državnega zbora, kot je bilo predvideno tudi z dnevnim redom, ki smo ga potrdili v ponedeljek. Podlage za umik točk z dnevnega reda so zapisane v poslovníku, veljajo za zakone in akte. Točke je možno umakniti iz postopka, dokler ni sklicana seja, ne samo, da ni potrjen dnevni red, ampak dokler ni sklicana seja s predmetno obravnavo točke dnevnega reda. V tem konkretnem primeru pa smo imeli obravnavo na delovnem telesu, imeli smo sklic seje Državnega zbora in potrjen dnevni red, na katerem je bila točka dnevnega reda: Imenovanje člana strokovnega sveta Agencije za zavarovalni nadzor. To je bila potrjena točka dnevnega reda. Državni zbor o preložitvi odločanja, o čemerkoli ni odločal, zato bi morali po mojem mnenju, vsaj tako piše v poslovníku, točko zaključiti z obravnavo na plenarni seji Državnega zbora in točko zaključiti tudi z glasovanjem na seji Državnega zbora. Tako ali drugače, čisto vseeno. Ampak to je možno storiti samo tako, da Državni zbor glasuje. Vse druge zadeve ali drugi načini manipuliranja s temi točkami dnevnega reda pa pomenijo zlorabo Poslovníka Državnega zbora. In ne predsednik in podpredsedniki na tak način ne morejo umikati ali spreminjati dnevnega reda sej Državnega zbora. Točke, kar zadeva umik, so precizno določene. Rad bi tudi povedal, da se kaj takega do sedaj v Državnem zboru, vsaj kolikor jaz po letu 2000, ker sem član,

spremljam te zadeve, še ni zgodilo. Tak način dela, tako prosto interpretacijo poslovniki pravil pa si le ne moremo dovoliti. Predlagam, da točko uvrstite na dnevni red, da se o njej opravi razprava in tudi odločanje, tako kot je dovoljeno in kot bi moralo biti po poslovniku.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Dodatna informacija, ki vam jo lahko dam, je zelo enostavna. Točka je uvrščena na prečiščeni dnevni red 25. seja Državnega zbora pod mandatno-volilne zadeve. Kot veste, so mandatno-volilne zadeve tako rekoč odprte do obravnave. Ko bomo prišli do te točke, ki je a) Predlog Vlade za imenovanje člana strokovnega sveta Agencije za zavarovalni nadzor, bo Državni zbor odločil, kakor bo pač odločil, imenoval, neimenoval, ali, ne vem, predstavil točko tako, kot je v skladu s poslovnikom določeno. Se pravi, gospod Tanko, da ne bi zavračevali, točka je na dnevnem redu in ko bomo prišli do nje, jo bomo tudi obravnavali.

Prosim.

JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Spoštovani predsednik, na razporedu dela za ponedeljek te točke ni na dnevnem redu. Mi smo jo v ponedeljek potrdili v tistem generalnem razporedu dela. V dnevnem načrtu dela, ki velja za danes, pa te točke ni na dnevnem redu. In na to sem vas na začetku opozoril. Menim, da je treba ta vrstni red za današnji dan dopolniti s tistim, kar ste črtali z dnevnega reda. Mi začenjamo mandatno-volilne zadeve s točko b in točke a ni na dnevnem redu za današnji dan. Po mojem prepričanju je treba zadevo dopolniti in, tako kot ste dejali, tudi zaključiti.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Jaz mislim, da bomo ta razpored dela za danes dopolnili. Upam, da ne bo treba še enkrat printati celotnega dnevnega reda. Kot sem povedal, točka ni bila umaknjena, je na prečiščenem dnevnem redu. Ko bomo prišli do nje, jo bomo tudi obravnavali. Hvala lepa.

Prehajamo na **6. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH ZAKONA O LASTNINSKEM PREOBLIKOVANJU LOTERIJE SLOVENIJE, SKRAJŠANI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade. Besedo ima dr. Igor Lukšič minister za šolstvo in šport.

DR. IGOR LUKŠIČ: Spoštovani gospod predsednik, poslanke in poslanci! Pred nami je Predlog zakona o spremembah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije. Gre samo za spremembo enega člana, in sicer člana, ki obravnava sestavo sveta. Do predloga je prišlo zato, ker je bil eden od predlagateljev, Javni zavod za šport Republike Slovenije – Inštitut za šport, to je celo ime tega zavoda, prenehal obstajati. Zato ni bilo možno uskladiti Odloka o ustanovitvi Fundacije za šport z zakonom. In zato sedaj spreminjamo najprej ta člen zakona. V svet fundacije bo tako po

novem zakonu enega člana namesto Javnega zavoda za šport Republike Slovenije – Inštituta za šport Republike Slovenije predlagal Zavod za šport Republike Slovenije Planica. To je glavni razlog za spremembo.

Naslednja zadeva. Uskladitev določil zakona z dejanskim stanjem predstavljajo predlagane spremembe tudi pri zastopanosti predstavnikov civilne športne sfere, lokalnih skupnosti in strokovne javnosti pri odločanju o svetu fundacije za financiranje športnih organizacij. Olimpijski komite, združenje športnih zvez, ne združuje in ne predstavlja le nacionalnih panožnih športnih zvez, temveč tudi 86 občinskih in medobčinskih športnih zvez, tri zamejska športna združenja ter množico splošnih in strokovnih združenj ter nacionalnih zvez. Sprememba zakona, ki ne bo več določal, da lahko Olimpijski komite Slovenije predlaga v svet fundacije svoje predstavnike le izmed nacionalnih panožnih športnih zvez, zagotavlja bolj primerno in široko zastopanost civilne športne sfere.

Naslednja zadeva se tiče občin, lokalnih skupnosti. Do sedaj je bilo v zakonu napisano, da sta predlagatelja dva, Skupnost občin in Združenje občin, in gre za dva predstavnika lokalnih skupnosti. Ukinjamo to možnost, da se predlagatelja imenuje, predlagamo, da se samo določijo, da sta dva predstavnika lokalnih skupnosti. Leta 2010 je bilo ustanovljeno še eno združenje, Združenje mestnih občin, tako da imamo sedaj tri združenja. Lahko se bo ustanovilo še kakšno in ni nobenega razloga, da zmeraj na novo spreminjamo zakon, da bi vključili še novo združenje kot možnega predlagatelja. Na podlagi predloga sprememb zakona pa bo člana v svet fundacije imenovala tudi Vlada Republike Slovenije na predlog ministrstva, pristojnega za področje športa. Ta rešitev je predlagala zato, ker se poskuša iskati nek enoten model, ki je že bil uveden z ureditvijo pri fundaciji za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, kjer Vlada v svet fundacij imenuje enega člana na predlog Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve in enega na predlog Ministrstva za zdravje. Predlogi Olimpijskega komiteja in lokalnih skupnosti so bili v postopkih sprememb zakona upoštevani. Res je, da je prišlo do nekaterih časovnih zamikov zaradi poznega odziva športne sfere šele z amandmajem na matičnem odboru Državnega zbora. Na koncu je predlog naslednji. S spremembo zakona se bo število članov sveta fundacije zmanjšalo s 17 na 15, pri tem število članov, ki jih predlaga OKS v svet fundacije, ostaja 7, torej nespremenjeno, tako kot je v prejšnjem zakonu. Vlada Republike Slovenije in njen Strokovni svet za šport Republike Slovenije pa bosta imela pristojnost predlagati v svet fundacije skupno 2 člana. Torej Vlada imenuje enega, 14 pa Državni zbor. Pred petnajstimi leti se je Republika Slovenija z Zakonom o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije odločila, da športnim organizacijam nameni del dajatev iz naslova iger na srečo. S svojimi dosežki je slovenski šport dokazal, da je bila ta odločitev pravilna.

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci! Pred nami je predlog spremembe zakona, za katerega prosim, da ga podprete. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za kulturo, šolstvo, šport in mladino kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici mag. Majdi Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister s sodelavcem, poslanke in poslanci!

Odbor za kulturo, šolstvo, šport in mladino je Predlog zakona o spremembah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije obravnaval na 26. seji 16. februarja letos, in sicer po skrajšanem postopku, kar je bilo na predlog Vlade in potrjeno na 90. seji Kolegija predsednika Državnega zbora. Obravnava je zato tekla po 142. členu Poslovnika. Zakon je preučila tudi Zakonodajno-pravna služba. Odboru je bilo posredovano še gradivo, in sicer pripombe JHD, Društva za teorijo in kulturo hendikepa, potem pripombe Zveze društev gibalno oviranih in oseb z invalidnostjo Invalid in pripombe Športne unije Slovenije. Amandma je vložila Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke k 1. členu. Predloge za amandmaje odbora pa so na sami seji predložili poslanke in poslanci štirih koalicijskih skupin.

Odbor za kulturo, šolstvo, šport in mladino je v skladu s 126. in 131. členom Poslovnika opravil razpravo in glasovanje o posameznih členih in vloženi amandmajih. Predstavnik predlagateljev dr. Igor Lukšič je uvodoma podal dopolnilno obrazložitev k predlogu zakona. Povedal je, da se bo s predlagano novelo zagotovila bolj uravnotežena zastopnost različnih nepridobitnih organizacij s področja športa v svetu Fundacije za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji. S sprejetjem novele bo v svet fundacije enega člana namesto Javnega zavoda za šport – Inštituta za šport, ki je prenehal delovati, predlagal Zavod za šport Republike Slovenije Planica, en član bo imenovan na predlog Skupnosti in Združenja občin Slovenije, tri člane bo predlagal strokovni svet Republike Slovenije, enega člana pa bo v svet imenovala tudi Vlada na predlog Ministrstva za šolstvo in šport. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je povedala, da na predloženi zakon nima pripomb, saj bo s sprejetjem amandmaja odbora odpravljena tudi pomanjkljivost glede predhodne določbe, na katero je opozorila v mnenju. V okviru krajše razprave o posameznih členih so nekateri člani in članice odbora ter drugi vabljeni menili, da se razmere v slovenskem športu od zadnje spremembe zakona v letu 2007 niso bistveno spremenile, zato po njihovem mnenju ni potrebe po spremembi sestave sveta Fundacije za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji razen v primeru Javnega zavoda za šport Republike Slovenije – Inštituta za šport, ki je na predlog Vlade v letu 2009 prenehal delovati.

Po končani razpravi o posameznih členih predloga zakona in o vloženi amandmajih odbor ni sprejel amandmaja Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke k 1. členu, je pa sprejel predloga za amandmaje odbora, predlagana s strani koalicijskih poslanskih skupin k 1. in 4. členu. Odbor je tako na podlagi osmega odstavka 131. člena Poslovnika Državnega zbora oblikoval in sprejel ta dva amandmaja. Amandmaja sta vključena v

dopolnjeni predlog zakona, ki je pred vami in je predlagan za sprejem. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Miran Györek. Prosim.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod predsednik. Kolegice in kolegi!

S predlaganimi spremembami Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije Vlada Republike Slovenije kot predlagateljica predloga sprememb trdi, da bo zagotovila ustrežnejšo, bolj uravnoteženo in bolj proporcionalno zastopnost nepridobitnih organizacij na področju športa v svetu Fundacije za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji. V svet Fundacije za financiranje športnih organizacij bi po tem predlogu enega člana po novem predlagal Zavod za šport Planica. V svetu fundacije bi enega od članov imenovala tudi Vlada Republike Slovenije, in sicer na predlog Ministrstva za šolstvo in šport. Predlagatelj trdi, da so bile predlagane rešitve usklajene tudi med predstavniki Skupnosti občin Slovenije, Združenja občin Slovenije in Združenja mestnih občin Slovenije in bi le-te zastopal en član v svetu fundacije. Navedena ureditev ne ustreza več dejanskemu stanju, kajti kljub temu, da je bilo v letu 2010 ustanovljeno še eno združenje občin, to je mestnih občin, pa hkrati sprememba zakona predvideva sorazmerno enega tovrstnega predlagatelja manj ne pa razširjanja na novoustanovljeno združenje občin. Težko si je sedaj predstavljati, kako bo in kdo bo diskrecijsko odločal med več upravičenimi predlagatelji treh združenj občin in izbral tistega pravega. V Slovenski nacionalni stranki menimo, da gre prej za poskus prevzema vpliva Direktorata za šport Ministrstva za šolstvo in šport pri delitvi finančnih sredstev ter izirvanje civilne družbe s področja športa pri delitvi sredstev Fundacije za šport, kar je v nasprotju z vsemi smernicami dobrega vladanja v javnem sektorju. Zanima nas, ali naj bi to pomenilo, da se bodo finančna sredstva delila, kot bo to pripravil minister, in če bo tako bolje zastopana ustrežna zastopnost interesov v predmetnih odločitvah, zato smo se v Slovenski nacionalni stranki odločili, da ne sprejemamo predlaganih sprememb v 10. členu, to je v tretjem odstavku Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije in podpiramo predlagano članstvo v svetu fundacije, kot je to med drugim predlagano z vloženi amandmajem SDS.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil Ljubo Germič. Prosim.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa, gospod predsednik za besedo. Gospod minister s sodelavcem!

V Poslanskem klubu LDS se strinjamo s stališčem, da je bila odločitev v Republiki Sloveniji, da se del dajatev iz Loterije Slovenije namenja športu, torej Fundaciji za šport, kajti tako množičnost, kot ena izmed pomembnih civilnodružbenih aktivnosti, ki je usmerjena v

krepitev zdravja, aktivno preživljanje prostega časa na eni strani, kot potem vrhunski rezultati, ki jih naš šport dosega, so prav gotovo tisti, ki utemeljujejo to odločitev. Z zakonom o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije smo tudi opredelili Fundacijo za financiranje športnih organizacij Republike Slovenije, ki odloča o namenski porabi teh sredstev. Predlog spremembe zakona, ki je danes pred nami, je vezan predvsem na 10. člen veljavnega zakona, ki določa sestavo sveta Fundacije za šport. Javni zavod za šport Republike Slovenije – Inštitut za šport, ki je bil eden od predlagateljev za člana sveta Fundacije za šport, je prenehal obstajati in namesto njega je bil ustanovljen Zavod Republike Slovenije za šport Planica. Za sprejetje odloka o ustanovitvi Fundacije za financiranje športnih organizacij moramo torej spremeniti veljavni zakon tako, da bo odražal to spremembo. Ko smo natančno pogledali spremembo sestave fundacije, smo lahko ugotovili, da je bil ob tej spremembi predlog predlagatelja tudi ta, da se je število članov zmanjšalo s 17 na 15 in da se je nekoliko spremenila tudi struktura tistih, ki predlagajo. Zato želimo v Poslanskem klubu LDS ob spremembi 10. člena Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije opozoriti, da kljub podpori zakonu, ki jo smatramo za potrebno, nismo najbolj zadovoljni s postopkom nastajanja tega zakona, kajti menimo, da bi sodelovanje ministrstva z akterji oziroma deležniki, ki predlagajo svoje predstavnike v svet fundacije, bilo lahko boljše. Tako smo na odboru na predlog in opozorila tako Združenja občin Slovenije kot Skupnosti občin Slovenije z amandmajem povrnili podobno vsebino, tako da iz preteklega, torej tistega, ki je zdaj zapisano v zakonu, kjer združenje in skupnost predlagata po enega člana, se zdaj besedilo glasi tako, da iz združenja in skupnosti predlagamo dva kandidata v svet fundacije, prav tako pa je zmanjšano število tistih članov, ki jih predlagamo na predlog Strokovnega sveta Vlade Republike Slovenije za šport se število 6 zmanjšuje na 3, hkrati pa se nekako spreminja po analogiji sestave sveta Fundacije invalidskih in humanitarnih organizacij, da v svet Fundacije za šport tudi Vlada imenuje namesto dveh zdaj enega člana. Menimo, da bi na tej točki lahko bilo storjeno več, preden je prišel predlog zakona v parlamentarno proceduro, da se ne bi ustvarjal občutek, kot da gre za spremembo zakona, ki imajo nek drug interes, ne pa, da se okrepi delovanje Fundacije za financiranje športnih organizacij.

Ker smo v Poslanskem klubu LDS prepričani in menimo, da šport v svojem profesionalnem in amaterskem čim širšem civilnodružbenem segmentu ne sme biti predmet politizacije, in ker temu nismo bili priča do sedaj, smo prepričani, da nihče med nami tega ne želi niti v prihodnje. Zaradi tega mora politika poskrbeti, da se tovrstni zapleti v prihodnje ne bi več dogajali. Pri spremembah tovrstne zakonodaje je pomembno sodelovati z vsemi zainteresiranimi deležniki, še posebej s tistimi, ki so med glavnimi izvajalci in nosilci športne dejavnosti pri nas.

Kot sem dejal, bomo v Poslanskem klubu LDS predlog sprememb zakona podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila Silva Črnugelj.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Lepo pozdravljeni minister in sodelavci, dragi kolegi in kolegice!

Slovenski športniki v zadnjem obdobju nadaljujejo z doseganjem vrhunskih rezultatov. Kar nekoliko oddaljeni se že zdijo nepojmljivi dosežki najmanjše udeleženske svetovnih prvenstev v nogometu, košarki in hokeju, številne kolajne na olimpijskih igrah v Vancouvru in Pekingju, že so tu uspehi na svetovnih prvenstvih v alpskih in nordijskih disciplinah ter boksarskem ringu. Naj omenim le nekatere: Lucija Polavder, Petra Majdič, Tina Maze, Mitja Valenčič, in naši skakalci, namiznotenisači sedaj ob 20. državnem prvenstvu. To so vse aktualne zadeve.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov zasluge zanje ne pripisujemo le aktualni vladi, kot so to radi počenjali nekateri v preteklosti, pač pa dosežke spoštujemo kot plod celokupnih okoliščin, nenadomestljivega talenta ter prizadevanj številnih delavcev v športu tudi iz preteklosti. Med njimi ima pomembno vlogo in mesto Fundacija za šport, ki z letnimi razpisi v višini 13 milijonov evrov že nekaj let ohranja status največjega sponzorja vrhunskega športna pri nas. Največ javnih sredstev za financiranje športa, okoli tri četrtine, sicer prispevajo lokalne skupnosti, preostanek pa dodata Ministrstvo za šolstvo in šport ter fundacija. V javnofinančnem viru financiranja športa tako delež fundacije znaša nekaj manj kot 10 % vseh sredstev, njena vloga pa postaja v času, ki za pridobivanje sponzorskih sredstev ni najbolj ugoden, še toliko bolj pomembna. Zavedajoč se tega, da smo lani oktobra podprli spremembo pravilnika o pogojih in merilih in postopkih za razporeditev sredstev fundacije, kar je omogočilo, da se sredstva za športno dejavnost oziroma investicije porazdelijo tako, da se večji delež približno dodanih 1,3 milijona evrov nameni dejavnosti. Javnofinančna sredstva se od leta 2001 povprečno povečujejo za 7,38 na leto. V Poslanski skupini Socialnih demokratov podpiramo vse tiste ukrepe Vlade Republike Slovenije, s katerimi se krepí vloga socialnodružbenih organizacij pri imenovanju različnih organov. Verjamemo, da bo udejanjenje tovrstnih rešitev v praksi najboljši odgovor na pomisleke tistih, ki so v preteklosti izkazovali nezaupanje v asociacije, kjer svoje politične večine niso mogli uveljaviti. Zato pozdravljamo odločitev predlagatelja zakona, da zmanjša število predstavnikov Vlade oziroma njenega strokovnega sveta v svetu za fundacijo s 6 na 4 ter sestavo uskladi z dejanskim stanjem. Inštitut za šport, ki je prenehal z delovanjem, bo tako kot predlagatelja enega člana sveta nadomestil Zavod za šport Planica. Verjamemo, da predlagana struktura sveta, kjer se ob zmanjšanem številu članov ohranjata dva predstavnika lokalnih skupnosti, odraža primerno zastopanost različnih akterjev v športu. Ob tej priložnosti želim opozoriti, da je tudi Ministrstvo za šolstvo in šport kljub neugodni javnofinančni stiski uspelo ne le ohraniti, ampak celo povečati sredstva v proračunu za šport. Samo za leto 2011 je tako predvidenega nad 10% več denarja, kot ga je bilo v letu 2008 in letu 2009.

Skupaj z drugimi javnofinančnimi viri to predstavlja znaten delež v razvoju vseh oblik športnega udejstvovanja, tako tistih, ki promovirajo zdrav način življenja, kot drugih, ki dodatno spodbujajo razvoj športnega potenciala našega naroda. V Poslanski skupini Socialnih demokratov predloga amandmaja Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke ne bomo podprli, saj bi to pomenilo nazadovanje glede na obstoječe stanje. Bomo pa podprli zakon v celoti in verjamemo, da ga bodo tudi tisti, ki so obravnavo pomena financiranja športa na izredni seji oktobra lani označili kot obrobno stvar in se jim je to zdelo smešno. Naj omenim, da izdatki prebivalstva za šport stalno rastejo. Gospodinjstva povprečno porabijo 500 evrov oziroma 5,6 % povprečne letne neto plače, od tega 370 evrov za športne izdelke in 130 za športne storitve. Žal bo kriza prispevala tudi svoj delež na tem področju in upamo, da bo s takimi in podobnimi ukrepi šport vendarle napredoval, kot je že do sedaj. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavila Alenka Jeraj. Prosim.

ALENKA JERAJ: Lep pozdrav vsem!

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke spremembe zakona ne podpiramo. Ocenjujemo, da spremembe niso potrebne, ker se dejansko od sprememb iz leta 2007 stanje na področju športa ni bistveno spremenilo. Edino, kar se je spremenilo, je to, da je bil ukinjen Javni zavod za šport RS – Inštitut za šport, ki je v letu 2009 prenehal delovati in je isti dan Vlada ustanovila nov javni zavod za šport Republike Slovenije Planica. Že takrat smo povedali, da bo zadeva nekaj stala – stroški ukinitve, ponovna ustanovitev zavoda, ki deluje potem v istih prostorih z enakimi vsebinami kot je bil ukinjen zavod. Mi ocenjujemo, da je to samo maneuver, da se zamenja vodstvo oziroma zaposleni. Za nas je glavni problem tudi to, da novela oziroma sprememba zakona ni bila obravnavana na vseh tistih organih, kjer bi morala biti, tako na Fundaciji za šport, Strokovnem svetu za šport, Olimpijskem komiteju RS. Vsi ti so pojasnili na matičnem odboru, da niso imeli priložnosti podati pripomb. Posledično tudi ni bila seznanjena na primer Športna unija in še nekatere druge organizacije. Zakon o športu v 15. členu določa, da mora biti kakršenkoli akt, ki se dotika športnega področja, preden ga sprejme Vlada oziroma Državni zbor, obravnavan na Strokovnem svetu Republike Slovenije za šport. In 5. člen Zakona o športu pravi, da se vse izvajalce javnega programa, ki so v povezavi z nacionalnim programom športa, povpraša o takih spremembah in v teh primerih mora dati soglasje Olimpijski komite. Predstavniki Olimpijskega komiteja je povedal, da tega niso obravnavali in niso mogli podati svojih pripomb. Minister pravi, da je glavni problem sprememba javnega zavoda za šport v nov zavod Planica. S tem se mi strinjamo, zato smo tudi pripravili amandma, ki to ureja. Pomembna sprememba, ki je pa minister ni omenil, je to, da sedem predstavnikov res imenuje oziroma predlaga Olimpijski komite Slovenije, vendar ne več

skupščina, torej najvišji organ – Olimpijski komite, to pomeni vodstvo, predsednik, kajti v Olimpijskem komiteju je mandatarski sistem, se pravi, tisti, ki je izvoljen kot predsednik, postavi tudi izvršni odbor, kar pomeni, da o teh predstavnikih ne bo več odločala skupščina, pač pa vodstvo oziroma lahko rečemo predsednik. Vemo pa, kdo je že dolga leta predsednik Olimpijskega komiteja. Tudi protikorupcijska komisija je opozorila, da ugotavlja, da obstoječa zakonodaja in predlagane spremembe ne preprečujejo možnega nasprotja interesov, kot ga opredeljuje četrto poglavje Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, zato ocenjuje, da bi bila potrebna sprememba oziroma dopolnitev 10. člena, ki opredeljuje sestavo obeh fundacij z določbami, ki bi preprečevale nasprotje interesov. Mi ocenjujemo, da delamo korak nazaj, saj bomo na ta način še bolj skoncentrirali odločanje v vodstvu oziroma, kot sem omenila, predsednika in izvršnega odbora v primeru Olimpijskega komiteja. Naš amandma tudi predlaga, da se šest članov strokovnega sveta za šport na predlog Vlade imenuje izmed predlogov, ki jih podajo športne organizacije – zdaj se to ukinja – po novem predlogu samo strokovni svet, ne glede na kakšen način, ne glede na pozivanje predlagateljev, ker jih ne zavezuje, da morajo upoštevati predloge predlagateljev. Namreč sedanja ureditev določa dva člana iz občinskih športnih zvez, enega člana iz športnih zvez, ki niso članice Olimpijskega komiteja – že tu ministrstvo pravi, da so vsi vključeni v Olimpijski komite, kar vemo, da ni res – in tri članice izmed športnih organizacij, ki niso predlagani od drugih upravičenih predlagateljev. S spremembo, ki jo predlaga ministrstvo, bomo vsem tem odvzeli možnost, da predlagajo kandidate.

Mi bomo amandma, ki smo ga predlagali v Slovenski demokratski stranki, podprli. Če ne bo sprejet, zakona ne bomo podprli, ker ocenjujemo, da gre samo še za en maneuver postaviti vodstvo fundacije, kakršno želimo, in v drugem koraku zamenjati direktorja.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil Vito Rožej. Prosim.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Zakon o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije tokrat odpiramo zgolj v točki sestave Sveta fundacije za financiranje športnih organizacij. Predlagatelj s tem želi doseči ustrežnejšo zastopanost različnih nepridobitnih organizacij s področja športa v svetu fundacije. Kot je že bilo lahko slišati, se število članov zmanjšuje, odslej jih bo 15, 14 jih bo imenoval Državni zbor, 7, polovico torej od svojih predlaganih, na predlog Olimpijskega komiteja – Združenja športnih zvez, ki zdaj, za razliko od takrat, ko so nastajale prejšnje določbe tega zakona, še ni bilo združenje zvez ampak zgolj in samo Olimpijski komite Slovenije, tako da nekatere nacionalne športne zveze, ki sicer niso predstavnice olimpijskih športov, so zdaj ravno tako v Olimpijskem komiteju. Pričakovati je, je pa to pravica civilne družbe, da bodo imenovali kakšnega od predstavnikov tudi izmed teh športnih zvez, na

primer planinske, plesne in še kakšne, ki ne predstavljajo olimpijskih športov, so pa vsekakor nacionalno še kako zastopane in tudi dosejajo v svetovnem merilu lepe uspehe, enega na predlog Univerze v Ljubljani, kot že doslej Fakultete za šport, na predlog novoustanovljenega zavoda za šport Planica. Ostajata tudi dva člana na predlog Skupnosti oziroma Združenj občin, po sprejetem amandmaju na odboru je seveda treba dodati tri na predlog Stokovnega sveta Vlade Republike Slovenije in enega imenuje Vlada na predlog ministrstva.

Kot je bilo že tukaj rečeno, odločitev, sprejeta pred leti, da država del sredstev od iger na srečo odstopi športnikom ter tudi invalidom in humanitarcem, je pravilna in se nam potrjuje ne samo skozi športne uspehe, ampak tudi skozi zavidljivo raven skrbi za invalide in prek dobrega delovanja humanitarnih organizacij. Ne smemo pa nikoli pozabiti, da gre v tem primeru za javna sredstva. In skrb za ta javna sredstva mora biti enaka, kot je za integralni proračun za pokojninsko, zdravstveno blagajno, za, ne vem, sklad za razgradnjo nuklearne elektrarne in tudi kot skrb za deleže, ki jih ima država v gospodarskih družbah in proračunih lokalnih skupnosti ravno tako. Zakaj o tem govorim? Zato, ker je v krizi integralni državni proračun prvi med tistimi, ki občuti breme, ki ga gospodarstvo v krizi nosi. Vsi ostali proračuni, vsa ostala javna sredstva so glede tega v drugem, tretjem planu ali šele drugi, tretji val gospodarske krize se jih dotakne, čeprav bi bilo prav, da breme krize nosimo vsi in da prispevamo vsak po svojih močeh. Zato bi bilo dobro, da ko urejamo to področje, urejamo tudi drugi del, ki ga ta isti člen, ki ga zdaj spreminjamo, ureja, delovanje Sveta fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, v katerem kar 16 od 30 članov predlaga Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije, se pravi večino. In tukaj se ta občutek, da gre za javna sredstva, dostikrat izgublja, ker je ta večina očitno zapisana v zakonu in se tako tudi postopa. Pozivi različnih invalidskih organizacij oziroma društev ne kažejo na to, da bi bile stvari tam urejene. Nekateri trdijo, da je razmerje članov FIHO neprimerno, ključni problem pa je konflikt interesov pri razdeljevanju sredstev fundacije, ker so člani sveta FIHO hkrati tudi največji prejemniki sredstev. Na to opozarja Komisija za preprečevanje korupcije. Tudi Poslanska skupina SDS je omenila, da je to problem tudi pri športnih organizacijah, tako da se glede nujnosti te klavzule tudi v Poslanski skupini Zares – nova politika lahko strinjamo. Ampak moramo pa se lotiti tega problema očitno ob naslednjem odpiranju zakona, ki bo uredil tudi razmerje v svetu FIHO. O načinu razdelitve teh sredstev, o smotrnosti porabe teh sredstev ima pripombe tudi Računsko sodišče, zato pozivam kolegice in kolege, da se kmalu lotimo tudi tega za mnoge zelo perečega problema.

Samo spremembo sveta fundacije v Poslanski skupini Zares sicer podpiramo, je potrebna. Glede načina sprejemanja predlagane spremembe pa smo prepričani, da bi usklajevanju med deležniki veljalo nameniti več časa, in to preden je zakon v proceduri, ne pa šele potem, ko je že na naših mizah. Obenem bi z medresorsko

usklejanim noveliranjem zakona lahko naenkrat uredili obe področji, ki ju zakon o lastninskem preoblikovanju loterije zadeva, torej financiranje športnih ter tudi invalidskih in humanitarnih organizacij. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Janez Ribič.

JANEZ RIBIČ: Dober dan, spoštovani poslanke in poslanci, gospod minister.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke smo mnenja, da je zakon o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije izjemno pomemben za financiranje športne dejavnosti pri nas. V času, v katerem živimo, ko se sredstva za vse družbene aktivnosti zmanjšujejo, je izjemnega pomena, da imamo fundacije, ki skrbijo za financiranje invalidskih, humanitarnih in športnih organizacij ter jim tako omogočajo opravljanje njihove dejavnosti, ki ima pozitiven učinek na širok krog ljudi. Dosedanje spremembe obravnavanega zakona so vedno vključevale tudi spremembo sestave Sveta fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji oziroma Sveta fundacije za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji, čemur so botrovala predvsem preoblikovanja, preimenovanja ali ukinitve posameznih organizacij, ki so predlagale člane v svete navedenih fundacij.

Tudi predlagana sprememba Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije zadeva spreminjanje sestave Sveta fundacije za financiranje športnih organizacij. Kot glavni razlog pa je navedeno zagotavljanje ustrežnejše, bolj uravnotežene oziroma bolj proporcionalne zastopanosti nepridobitnih organizacij s področja športa v svetu fundacije za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke se sprašujemo, ali izločitev članov športnih organizacij, ki niso članice Olimpijskega komiteja Slovenije, iz sveta fundacije res pomeni bolj proporcionalno zastopanost. Bojimo pa se tudi, da lahko predlagane spremembe pomenijo zmanjšanje sredstev za športne organizacije, ki niso vključene v Olimpijski komitej Slovenije. Tega pa si poslanci Slovenske ljudske stranke nikakor ne želimo, saj smo mnenja, da je treba športno aktivnost med prebivalci Slovenije čim bolj spodbujati, saj ima to izjemno pozitiven vpliv na posameznikovo zdravje in počutje.

Poslanci Slovenske ljudske stranke zato ne vidimo razlogov za spreminjanje sestave Sveta fundacije za financiranje športnih organizacij, zato bomo tudi podprli predlagani amandma Slovenske demokratske stranke. V primeru nesprejetja tega amandmaja tudi zakona ne bomo podprli. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine demokratične stranke upokoencev Slovenije bo predstavil Matjaž Zanoškar.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala, spoštovani predsednik. Spoštovani gospod minister s sodelavci, kolegice in kolegi!

Dovolite, da predstavim stališče Poslanske skupine DeSUS glede Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije. Nedvomno gre za sredstva, ki se izločajo iz poslovanja Loterije Slovenije in se namenjajo za razvoj športa, humanitarnih organizacij ter invalidskih organizacij, ki so silno pomembna, saj vemo, da je teh donacijskih in sponzorskih sredstev vedno manj. Prav je, in ta predlog vsekakor v Poslanski skupini DeSUS podpiramo, da se tudi preoblikovanje članstva Sveta fundacije za financiranje športnih organizacij Republike Slovenije preoblikuje in prilagodi sedanjemu in dejanskemu stanju, obenem pa tudi stanju, ki je že uvedeno s sestavo Sveta fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji. Tam sta namreč dva člana v sestavi sveta imenovana na predlog dveh področnih ministrstev in naj bi šlo za poenotenje dveh sorodnih področij. Tako je namesto člana iz vrst Javnega zavoda za šport Republike Slovenije – Inštituta za šport, ki je prenehal delovati, imenovan član iz novoustanovljenega Zavoda za šport Republike Slovenije Planica. Vlada pa bo dobila pristojnosti imenovanja in razreševanja po dopolnjenem predlogu zakona do enega od petnajstih članov sveta, kar se nam zdi zelo primerno. V besedilu dopolnjenega predloga ostaja število članov, predlaganih s strani Skupnosti in Združenja občin, danes gre torej za tri asociacije, tu gre še za Skupnost združenj mestnih občin, nespremenjeno. Ostajata torej dva člana, kot velja za že sedaj veljavno ureditev, kar je glede na prvotni predlog novele spremenjeno tako, da bo na ta račun participacija članstva s strani Vlade manjša za enega člana. To je bil tudi predlog Olimpijskega komiteja in lokalnih skupnosti, ki je upoštevan. Zdi se nam primerno in popolnoma sprejemljivo, da je tu zastopanost lokalnih skupnosti dobra, saj vemo, da se naj o delitvi tega denarja odločata tam, kjer se dejansko tudi rabi in se porabi.

Spremembe po naši oceni ne podirajo načela sorazmerne zastopanosti posameznih področij športa, prav tako pa zaradi spremembe v sestavi sveta naj ne bi bil izločen noben subjekt, ki za sredstva lahko kandidira, saj se pogoji in merila za delitev sredstev v ničemer ne spreminjajo.

Po mnenju Poslanske skupine DeSUS gre za nujno potrebne spremembe, vse te spremembe pa so prilagojene stanju, ki bo zadeve na tem področju še izboljšalo. Zato v Poslanski skupini DeSUS podpiramo predlog sprememb. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členu in vložnem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vložnega amandmaja z dne 4. 3. 2011.

Prehajamo k 1. členu. V razpravo dajem 1. člen ter amandma Poslanske skupine SDS.

Želi kdo razpravljati? Alenka Jeraj in Majda Potrata.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo še enkrat.

Kot sem rekla, bomo mi naš amandma podprli. Poslanke in poslanci smo dobili pred sejo matičnega delovnega telesa tudi dopis Športne unije Slovenije, ki sem ga že omenila, da so dobili neuradno informacijo, da bo odbor obravnaval ta predlog zakona in sami ocenjujejo, da trditev, ki je zapisana v obrazložitvi, da bo takšna sestava bolj uravnotežena, proporcionalna in da zastopa različne interese, ne drži. Mi se s tem strinjamo. Povedala sem tudi zakaj. Če ponovno dajemo neko posebno veljavo Olimpijskemu komiteju, ki jo seveda ima, ker povezuje nacionalne športne zveze, vendar pa s spremembo, da ne bo več odločala o tem skupščina pač pa samo vodstvo, in s tem, da izvzemamo, na kakšen način bo Strokovni svet za šport predlagal dodatne delegate oziroma predstavnike, ocenjujemo, da bomo s tem naredili korak nazaj. Zato predlagamo, da podprete naš amandma. Večina tistih, ki so nam pisali, je ocenila, da je bil način, kot je bil predlagan v letu 2007 s spremembo, dober, eventualno se strinjamo s spremembo, ki jo tudi sami predlagamo, da se popravi predstavnik predlagatelja Zavoda Planica, ki je nastal v tem času. Vse ostale stvari pa se dejansko niso spremenile.

V zvezi z mestnimi občinami je pa tako. Večina jih je tudi v Združenju in Skupnosti občin, je pa sprememba sedaj, ko smo prišli najprej iz prvotnega predloga ministrstva z enega člana nazaj na dva, zagotovo boljša. Mi vseeno ocenjujemo, da je sedanja ureditev ustrežna, zato smo jo tudi povzeli v našem amandmaju, ki ga bomo podprli.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod predsednik.

Kar nekaj stvari je, na katere bi bilo dobro reagirati. Najprej pa naj povem, da predlaganega amandmaja ne bom podprla predvsem tudi zaradi tega, ker sta v predlaganem amandmaju obe združenji predstavnic občin Slovenije direktno poimenovani. Gre pa za to, da je prav ohraniti dva predstavnika reprezentativnih zvez in združenj lokalnih interesov, kajti tik pred registracijo in pridobitvijo reprezentativnosti je tretje združenje, kdo ve, koliko jih bo še kasneje, če bomo tako pridno drobili občine, kot jih drobimo zdaj. To glede tega. Tisto, kar je treba povedati v zvezi z mnenjem protikorupcijske komisije. Mnenje protikorupcijske komisije je prišlo po končani obravnavi te točke na seji matičnega delovnega telesa. Branje tega gradiva pa vendarle kaže na to, da se pripombe nanašajo na tisti del, ki zadeva FIHO, se pravi ne športne fundacije, ampak fundacije, ki ureja participacijo na sredstvih iz Loterije Slovenije za invalidske in humanitarne dejavnosti. In če bi bili korektni in bi hoteli v ta del posegati, potem bi morali biti opravljeni vsi z zakonom predpisani postopki, da bi lahko posegli v ta del spremembe sestave Sveta FIHA. To ni bilo opravljeno, zato tudi na odboru nismo mogli upoštevati predlaganih sklepov tistih, ki sicer nimajo tudi statusa kvalificiranih predlagateljev amandmaja. Govorila

sem že v poročilu, da sta YHD in Društvo Invalid poslala pripombe na ta del.

Ne bom se vpletala v razčiščevanje javne polemike, ki teče v medijih, glede postopkov. Bi vas pa morala glede na to, kar je bilo rečeno, vendarle opozoriti, da imam v rokah dopis Olimpijskega komiteja – Združenja športnih zvez z datumom 17.2., v katerem je zapisano, da je Olimpijski komite Slovenije obravnaval predlog zakona in na svoji seji 18. januarja 2011 sprejel sklep glede predloga sprememb Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije, to je torej 18.1.2011. Z datumom 28. februar 2011 pa smo dobili tudi dopis Strokovnega sveta Republike Slovenije za šport, v katerem ugotavlja, da je res po obravnavi na matičnem delovnem telesu, ampak vendarle izpeljal zakonsko predpisan postopek in je na 35. seji 28. februarja sprejel sklep, s katerim nas ob soglasju opozarja tudi na to, da imamo napako v dopolnjenem predlogu, ki ga podpirajo v dopolnjenem predlogu in zato vas opozarjam, da je vložen tudi predlog uskladitvenega amandmaja, ker je namesto 13 članov treba zapisati, da Državni zbor imenuje 14 članov, ker smo tam spremenili število in zmanjšali število tistih, ki jih predlaga Vlada. Prej smo imeli dva predstavnika, zdaj Vlada imenuje samo enega, torej je na Državnem zboru, da imenuje 14 predstavnikov, tako da pridemo do končne številke 15. V drugem odstavku je sicer tudi pripomba, da bi ob pozitivnem mnenju pa vendarle raje videli, če bi tudi namesto predstavnika Vlade oziroma ministrstva imenoval četrtega člana Strokovni svet Republike Slovenije za šport. Sama te ideje ne morem podpreti, bil je tudi zamujen čas za vlaganje takšnega amandmaja. Hočem pa povedati, da je pravzaprav tukaj le usklajeno s tistim delom, ki ga imenuje Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve ter Ministrstvo za zdravje, ko imenuje vsako od ministrstev po enega člana v svet FIHA. Tukaj je nekako usklajeno in mislim, da je tako tudi v redu. Predlaganega amandmaja SDS torej ne nameravam podpreti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Je še želja po razpravi? Da. Matjaž Zanoškar in potem Alenka Jeraj.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala za besedo.

Kot sem povedal tudi v imenu Poslanke skupine DeSUS, se strinjamo s tem predlogom sprememb Zakona o lastninskem preoblikovanju in strinjamo se tudi s sestavo sveta v taki obliki, kot je. Zastopanost s 17 na 15 se nam zdi dobra vseh teh pomembnih akterjev, ki so tisti, ki odločajo o denarju za spodbujanje športa v javnem interesu, vendar tudi ta stvar glede dveh članov, ki zastopata Skupnost in pa Združenje občin, se mi zdi v redu, je dobra. Imam pa osebno pomisleke pri tistem delu, ko gre za sedem članov Olimpijskega komiteja. Ni sporno, da je sedem članov v tej sestavi. Zdi se mi pa malo pod vprašanjem način odločanja o teh članih. Zdelo bi se mi bolj prav in bolj pravično, bolj demokratično, pluralno, če bi se teh sedem članov Olimpijskega komiteja določalo prek sklepa skupščine Olimpijskega komiteja. Tako pa vemo, da se bodo določali na podlagi sklepov oziroma odločitve izvršilnega odbora Olimpijskega komiteja.

Verjetno bodo tam razsodni in bodo tudi predlagali tiste najboljše člane za sestavo sveta, vendar se mi zdi, da ne bi bilo tako napačno, če bi to pristojnost, ki je zelo odgovorna za razvoj športa, dali v pristojnost odločanja skupščine Olimpijskega komiteja. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Besedo ima Alenka Jeraj. Prosim.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo, še enkrat.

Rečeno je bilo, da bi morali biti v primeru, da bi šlo za večjo spremembo, izvedeni vsi z zakonom predpisani postopki. Morali bi biti tudi tokrat. Kolega Rožej je rekel, da bi usklajevanju veljalo nameniti več časa. Ne bi veljalo, ampak bi se moralo, ker po zakonu je tako določeno in Vlada, ki krši zakone, ne vem, kakšen zgled je lahko. Kolega je omenil tudi, da če Športna unija ni članica Olimpijskega komiteja, bodo pa morda vseeno predlagali njihove predstavnike. To bi res rada videla, da bi nekdo predlagal predstavnike, ki niso iz njihovih vrst. Jasno, da predlagajo tiste, ki so njihovi člani, ne pa iz dobrote še kakšnega drugega. V zvezi z Olimpijskim komitejem. Na odboru je bil gospod Bogdan Gabrovec, ki je povedal: "Sem Bogdan Gabrove, podpredsednik Olimpijskega komiteja, želim samo nekaj povedati, da Olimpijski komite dejansko v predpostopku ni bil usklajevan. Mislim, da bi bilo prav oziroma da vsem članom, se pravi, da skoraj večina v tem novem predlogu pomeni kar veliko in nas na koncu koncev nihče ni vprašal, razen po tem, ko je bila zadeva že v tako imenovani proceduri. Pomeni, da tega sklepa, ki je bil na nek način na silo spravljen čez na izvršilnem odboru, kot smo predlagali..." itn. Toliko o tem. Kaj so naknadno pisali, je pač stvar naknadnega pisanja in tudi očitno se malo spreminja logika. Ko mi govorimo, dajmo en mesec kasneje imeti referendume, ker jih bo več, nam govorite, kaj zdaj prognoziramo in se gremo vedeževalce, kaj vse še bo. V tem primeru se vi greste, koliko bo še takih zvez in združenj občin, zato dajmo kar za rezervo malo si vzeti več in v zakon to zapisati.

Kar se pa tiče stališča Komisije za preprečevanje korupcije. Res se je komisija odzvala na tisto, kar so poslali z društva YHD in govori predvsem o humanitarnih organizacijah, vendar pa izrecno zapiše, da bi bila potrebna dopolnitev 10. člena Zakona o loteriji, ki opredeljuje sestavo obeh fundacij z določbami, ki bi preprečile nasprotje interesov, uskladiti itn. Zato je treba to kar brati tako, kot je napisano, ne pa samo izbrati tisto, kar nam paše. Jaz bom seveda podprla naš amandma.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Replika? Prav replika? Ja, imate repliko. Prosim.

MAG. MAJDA POTRATA: Če razumemo repliko kot popravek navedbe, ki ni natančna, potem še enkrat povem, da je Komisija za preprečevanje korupcije opozorila na nujnost spremembe 10. člena Zakona o Loteriji Slovenije. Res je, da ta člen obravnava sestavo svetov obeh fundacij. Še enkrat povem, postopki za spremembo fundacije FIHO

niso bili izpeljani, ni bilo predloga za spremembo in tega Odbor za kulturo, šolstvo, šport in mladino v okviru predlagane spremembe zakona ni mogel opraviti in je zato zavajanje, če hoče spoštovana kolegice trditi, da bi mi nekaj morali narediti, česar narediti na odboru zaradi izpeljanih postopkov nismo mogli. Da pa smo izrekli nezadovoljstvo s postopkom usklajevanja tudi za ta del, za katerega smo bili zadolženi, je pa res. In jaz posebej poudarjam, da tega ni nihče skrival, da to ni bilo, ampak hkrati govorim tudi o tem, da je Strokovni svet Republike Slovenije za šport dopolnjeni predlog zakona potrdil. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima Silva Črnugelj.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa za besedo.

Res je, pričujoče spremembe Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije so spodbudile v športnih krogih kar veliko razprav. In ne glede na to, da so bila usklajevanja kar številna, se vedno najde nekdo, ki si želi drugačno ali kakorkoli že boljšo pozicijo zase ali za svojo asociacijo, unijo in tako naprej. Resnično je tako, da glede na to, da je iz leta v leto vse manj sponzorskih sredstev, vsi športniki in vsi tisti, ki v tej verigi na nek način participirajo državna, lokalna in sredstva s strani ministrstva, so toliko bolj pozorni in iščejo poti, da pridejo tudi do možnosti, da tako ali drugače vplivajo in artikulirajo svoje interese. Tukaj pa je interesov zelo veliko in se težko primerjajo s katerimkoli drugim področjem, ker vemo, da so športniki najbolj aktivni in najbolj zavzeti, in glede na to, da so tudi rezultati na tem področju tako dobri, so tudi nekatera nezadovoljstva toliko bolj prisotna.

Glede FIHA in glede invalidskih organizacij, te so znotraj svojih asociacij deležne sredstev za šport, normalno pa iz leta v leto iščejo in zahtevajo, da je ta delež nekoliko večji. Mislim pa, da je ustrezna organizacija in ne nazadnje predlog, ki je bil ponujen s strani Vlade, je na nek način sprejemljiv za večino asociacij na tem področju. Večno pa bodo prisotna tudi nerganja in nezadovoljstva. Ampak ta predlog je optimalen glede na situacijo, v kateri smo, in želje vseh se žal ne morejo uresničiti. Takšno je življenje, bilo je nekoč in bo tudi vnaprej. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Želi še kdo razpravljati? Da.
Vito Rožej.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo.

Najbrž me je kolegica narobe razumela. Jaz o Športni uniji nisem rekel niti besede, povedal pa sem, da je Olimpijski komite – Zveza športnih zvez danes širša organizacije, kot je bila ob prejšnjem noveliranju zakona in da so določene športne zveze, ki so nacionalne, ki so velike, ki so široke, niso pa predstavnice olimpijskih športov, tudi članice Olimpijskega komiteja. Plesna zveza, Planinska zveza sta recimo največji takšni. Članice Olimpijskega komiteja – Zveze športnih zvez pa so načeloma oziroma morajo biti organizirane tako, da imajo med svojimi dejavnosti tudi tekmovalni šport. V plesu je že tako. Naši plesni pari dosegaajo lepe

uspehe na evropskih in svetovnih prvenstvih, alpinizem je tudi takšna stvar, športno plezanje je seveda športna panoga, ni pa olimpijski šport. Zato so tudi člani Olimpijskega komiteja in bodo najbrž izmed njihovih članov, recimo, upam lahko, ne vem, ne smem pa civilni družbi tega narekovati, izbrali tudi kakšnega izmed teh sedmih predstavnikov. Vi boste rekli, da Olimpijski komite ni nikakršna civilna organizacija, ampak v redu, to je zdaj že druga debata, ki ji danes ni prostor. Dejavnosti Športne unije so lahko na področju preventive ali ljubiteljskega športa ali pa še kje nepogrešljive, ampak kot smo danes tukaj lahko slišali, so mnogi izmed predstavnikov, ko so predstavljali mnenje poslanskih skupin, govorili o uspehih slovenskih športnikov, vrhunskem športu in tako naprej. Denar iz športne loterije je namenjen predvsem temu, da se iz čim širše baze s strokovnim delom pride do vrhunkega športa. Dejavnosti Športne unije pa niso tiste, ki bi vsebovale tudi vrhunski šport, zato je najbrž tukaj vprašanje, ali mora biti predstavnik tudi tam ali ne. Podobno bi najbrž veljalo reči tudi za občinske športne zveze. Marsikatera občina športnih zvez niti nima. Ali so potem tisti, ki se s športom ukvarjajo v občinah, ki so brez občinskih športnih zvez, diskriminirani? Izmed sredstev, ki jih pa Fundacija za šport razdeljuje, pa gre le zelo majhen del v kašne investicije v občine, načeloma za aktivnosti občinskih športnih zvez niti ne, občine pa svojega predstavnika tam notri imajo. Jaz vem, da nikoli ne bodo vsi zadovoljni s tem, kako in kakšne predstavnike kdo ima, saj recimo tudi na primorski univerzi obstaja en inštitut za šport, novoustanovljeni, in čisto strokovno se tam dela in mogoče so tam še celo kakšni pametnejši ljudje, kot so na Fakulteti za šport v Ljubljani, kdo bi vedel, ampak čas bo pokazal, ali je tista inštitucija tudi takšna, da bi lahko bila predlagatelj nekoga za ta svet Fundacije za šport. Najbrž ta sprememba ni zadnja, ampak takšna, kakršna je zdaj, je odslkava dejanskega stanja in verjamem, da je boljša, kot je bila dosedanja. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima minister dr. Igor Lukšič.

DR. IGOR LUKŠIČ: Predsednik, hvala lepa za besedo.

Nekaj zadev se mi zdi, da je prav, da obudimo. Leta 1996 je bil predlagan svet fundacije, ki je štel 11 članov. Leta 1997 je bilo povečano na 13 in leta 2007 17. Zdaj pa predlagamo na 15. Jaz mislim, da ni prav, da delamo iz vsakega organa parlament. In ni prav, da se celotna strukturiranost Slovenije prelije v vsak organ, ki o čem odloča. To je ena zadeva. Se mi zdi, da je to dobra rešitev, da gremo nazaj. Če bi bilo po moje, bi bilo dobro, da gremo na 5 do 7 članov sveta in tovrstnih organov, ne pa 17, kot je bilo do zdaj, torej kar zadeva samo števila. Kar zadeva pa strukture, zdaj slišimo, da so eni zelo zainteresirani za to, da bi bila Športna unija predlagateljica. Če bi hoteli Športno unijo, potem bi vaš amandma moral biti tak, kot je že bilo napisano v diktiji 2006, in sicer da je Športna unija direktna predlagateljica, ne pa, da jo mora strokovni svet enega od nečlanov predlagati. Leta 1996 je bila tudi recimo Zveza za šport otrok in mladine enega člana,

Univerzitetna študentska športna zveza Slovenije enega člana, Zveza društev učiteljev in profesorjev športne vzgoje Slovenije enega člana – vsi ti so izpadli leta 2007. Zakaj? Zaradi tega, ker se je struktura, organiziranost športa povezala znotraj Olimpijskega komiteja. In to bi morali še zožiti. Se pravi, da tisti, ki so dejanski predstavniki športa naj dajo svoje predstavnike.

Zdaj pa glede organov. Ali naj zakon predpiše, kateri organ naj v imenu neke organizacije odloča, da bo sklep legitimen? Tu se spravljate samo na Olimpijski komite. Olimpijski komite naj bi sprejemal, tako da bi skupščina. Univerza ima tudi različne stopnje organov. Ali bi tukaj morali napisati, da to predlaga rektor, ali to predlaga rektorat, ali to predlaga senat univerze ali pa mogoče celo akademski zbor celotne univerze. Podobno pa velja tudi za vse druge, ki so tu predlagatelj. Mislim, da ta podrobnost določanja, kdo v imenu neke zveze predlaga, da je to nekaj, kar lahko pustimo vsem legitimnim zvezam. Zveze, da so se lahko registrirale, morajo izpolnjevati en pomemben pogoj, ki se mu reče demokratičnost. Mi kot Državni zbor moramo zaupati celotnemu sistemu, da je registriral samo tiste zveze, ki so demokratične, in da bodo ustrezne institucije reagirale v primeru, če se bo izkazalo, da te organizacije niso demokratične.

Mislim, da ni nobenega razloga, tako kot je bilo v zakonu iz leta 2007 napisano, in sicer samo za olimpijski komite, ne pa tudi univerzo, za javni zavod, za združenje občin, za skupnost občin. Tudi te imajo svojo birokracijo, imajo občni zbor in imajo izvršni odbor in pri teh ni bilo določeno, da zahteva neko plebiscitarno podporo.

Potem še glede članov. 15 članov je. 14 članov določa Državni zbor. Mi se tu pogovarjamo o predlagatelju, ampak odločitev je na Državnem zboru. Gre za predlagatelje, ne za to, kdo imenuje. Vlada ne bo imenovala svojega člana ali pa ministra ali pa uradnika, ampak bo imenovala nekoga, dokler bom jaz minister, ki bo popravil to strukturo. Se pravi, če bomo iz strukture dobili neuravnotežene predloge, bo z vladnim predlogom popravljena ta struktura, ki je lahko regionalna, lahko pa tudi strokovna. Se pravi, če se bo izkazalo, da bodo notri samo predstavniki, recimo košarke, bomo poskrbeli za to, da bo vsaj eden pa iz smučanja.

Ne gre za to, da smo kogarkoli izločili s tem, ko ne piše, da je nekdo lahko predlagan, ki ni član OKS, ampak pomeni, da OKS predlaga, lahko predlaga široko paleto, vse lahko predlaga, za katere meni, da so predstavniki športa. Isto velja za vladnega predlagatelja in strokovni svet. Ne gre za nobeno zožitev, gre za to, da enostavno ne preslikavamo, tako kot sem na začetku rekel, celotne strukture slovenskega prebivalstva v ta organ, ker ta namen ima Državni zbor. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 10. točki dnevnega reda. S te prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 7. TOČKO DNEVNEGA REDA – PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ORGANIZACIJI IN FINANCIRANJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA V OKVIRU SKRAJŠANEGA POSTOPKA.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade. Besedo ima dr. Igor Lukšič, minister za šolstvo in šport.

Prosim.

DR. IGOR LUKŠIČ: Gospod predsednik, hvala za besedo.

Poslanke, poslanci, gre za spremembo zakona samo zato, da bi lahko uvedli centralno evidenco. Vi veste, da se je tudi prejšnja vlada precej trudila za to, da bi evidenco predšolskih otrok, učencev, dijakov in študentov višjih šol zakonsko uredila. Tu je sedaj neka rešitev, ki je zlasti spodbujena s tem, da mora stopiti v veljavo s 1. 9. 2011. Centralna evidenca se uvaja predvsem zaradi zagotavljanja podatkov za potrebe odločanja o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Podatke iz centralne evidence bo uporabljal vzgojno-izobraževalni zavod, center za socialno delo ter Ministrstvo za šolstvo in šport. Ministrstvo za šolstvo in šport bo lahko uporabljalo le podatke v anonimizirani obliki, kar pomeni, da ne bo imelo vpogleda v ime, priimek, EMŠO, rojstni datum, kraj rojstva, državljanstvo, naslov bivanja.

Jaz mislim, da je ta predlog dober, je usklajen z vsemi pristojnimi, tudi z informacijsko pooblaščenko, zato vas prosim, da to novelo zakona podprete. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za kulturo, šolstvo, šport in mladino kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici mag. Majdi Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister s sodelavcem, poslanke in poslanci!

Odbor za kulturo, šolstvo, šport in mladino je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja obravnaval na 26. seji 16. februarja letos. Vlada je predlagala skrajšani postopek. Kolegij predsednika Državnega zbora je na 90. seji skrajšani postopek potrdil, zato je odbor obravnaval predlog zakona po 142. členu Poslovnika. Zakonski predlog je preučila tudi Zakonodajno-pravna služba z vidika skladnosti z ustavo in pravnim sistemom in dala pripombe k 2., 3., 4., 5. in 6. členu. Predlog zakona je pregledala tudi Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport in v svojem mnenju predlog zakona podprla. Predlog oziroma mnenje Državnega sveta je predstavil dr. Zoltan Jan. Odboru je bilo posredovano še mnenje Mestne občine Nova Gorica, Mestne občine Maribor in mnenje Sveta pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti.

Amandmaje so vložili poslanske skupine Socialnih demokratov, Zares, DeSUS in LDS k 2., 3., 4., 5. in 6. členu in za novi 6.a člen. Odbor je

opravi razpravo o posameznih členih in glasovanje. Najprej je dopolnilno obrazložitev podal minister za šolstvo in šport dr. Igor Lukšič. Povedal je, da se bodo s sprejetjem novele izločili predstavniki dijakov iz glasovanja o ravnatelji višjih strokovnih šol, vzpostavila pa se bo tudi centralna evidenca podatkov, za katero bo skrbelo Ministrstvo za šolstvo in šport. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je povedala, da amandmaji, vloženi s strani koalicije, v celoti sledijo pripombam, na katere so opozorili v svojem mnenju. Odbor je brez razprave sprejel amandmaje štirih koalicijskih skupin k 2., 3., 4., 5. in 6. členu in za novi 6.a člen. Ko je odbor opravil še glasovanje v skladu s 128. členom Poslovnika, je bil na podlagi tega pripravljen tudi dopolnjeni predlog zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Ta dopolnjeni predlog vam je dan v odločanju. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil Ljubo Germič.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister s sodelavcem, kolegice in kolegi!

Temeljni cilj spremembe zakonodaje je v usklajevanju s potrebami zakona o uresničevanju pravic iz javnih sredstev. Obenem je ministrstvo želelo s spremembami zakona omogočiti šolskemu skladu, da bi pridobival sredstva iz deleža dohodnine. Med postopkom v Državnem zboru pa se je izkazalo, da je nasprotovanje pravne stroke, glede na mnenje Zakonodajno-pravne službe, tej rešitvi tolikšno, da bi bila uskladitev nemogoča, obenem pa mora spremenjeni zakon veljati čim prej, da bo omogočal urejanje pravic, tako da bi že s septembrom oziroma po uveljavitvi določb zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev omogočil nemoteno izplačevanje sredstev tistim, ki so do njih upravičeni. Evidenca, ki jih morajo voditi izvajalci vzgojno-izobraževalnih programov, so določene v področnih zakonih. Take so evidence, ki jih vodijo izvajalci predšolske vzgoje, določeni v Zakonu o vrtcih, evidence, ki jih vodijo izvajalci osnovnošolskega izobraževanja v Zakonu o osnovni šoli, Zakonu o glasbenih šolah, evidence, ki jih vodijo izvajalci srednješolskega izobraževanja v Zakonu o gimnazijah, Zakonu o poklicnem in strokovnem izobraževanju, evidence, ki jih vodijo izvajalci višješolskega strokovnega izobraževanja v Zakonu o višješolskem strokovnem izobraževanju, evidence, ki jih vodijo udeleženci izobraževanja odraslih v Zakonu o izobraževanju odraslih itd. Do podatkov, ki so jih na podlagi zakonov s področja vzgoje in izobraževanja vodili izvajalci vzgojno-izobraževalnih programov, dostopajo različni subjekti. Tako so izvajalci vzgojno-izobraževalnih programov izdajali različna potrdila. Če se omejimo zgolj na potrdilo o izobraževanju, na katero so vezane številne ostale pravice, je področje vzgoje in izobraževanja še edino področje, kjer državni organi, lokalne skupnosti, nosilci javnih pooblastil ter drugi niso mogli v elektronski obliki ali pa na enem mestu preverjati dejstva o vpisu otroka v vzgojno-izobraževalni program. Prav zaradi tega je še vedno

potrebno, da v postopkih priznavanja pravic, ki izhajajo iz naslova vključenosti v program vzgoje in izobraževanja, otrok, učenec, dijak, študent ali udeleženec izobraževanja odraslih pri izvajalcu programa pridobi pisno potrdilo o vključenosti v program in ga nato izroči uradni osebi, ki vodi postopek. Takšno poslovanje predstavlja dodatne administrativne ovire. K vzpostavitvi enotne evidence oseb, vključenih v vzgojno-izobraževalne programe, je predlagatelj dodatno spodbudilo dejstvo, da bodo podatki o vključenosti v vzgojno-izobraževalne programe sedaj dostopni za potrebe ministrstva, pristojnega za šolstvo, ter zaradi že sprejetega Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Zaradi izvajanja navedenega zakona se bo število potrdil, ki jih bodo izdajali izvajalci programov vzgoje in izobraževanja, povečalo, hkrati pa bo sedanji način predstavljal tudi dodatno nepotrebno podaljševanje postopkov za pridobitev socialnih pravic, ki se financirajo iz javnih sredstev. Z vzpostavitvijo centralne evidence bodo lahko drugi državni organi, ki potrebujejo podatke o statusu udeležencev v vzgoji in izobraževanju, te podatke pridobili na enem mestu in v elektronski obliki.

Ker smo v Poslanskem klubu LDS mnenja, da bo sprememba zakona olajšala realizacijo pravic državljanek in državljanov Republike Slovenije, ki jim te pravice pripadajo, bomo predlog zakona tudi podprli. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila mag. Majda Potrata. Prosim.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod predsednik.

Socialni demokrati smo že v drugo pripravljene podpreti predlog dopolnitve Zakona o financiranju vzgoje in izobraževanja. Prva sprememba se nam je s stališča našega pojmovanja participacije udeležencev vzgoje in izobraževanja pri odločanju o nekaterih stvareh zdela zelo pomembna. Prav pa se nam zdi, da v tem predlogu popravljamo napako, pri kateri bi dijaki iz srednjih šol odločali tudi pri imenovanju ravnatelja, tako da je to zdaj dobro urejeno. Pridružujem se vsem tistim, ki so opozorili, da je mnenje Zakonodajno-pravne službe k tistim členom predlagane novele, ki bi urejala možnost, da bi se 0,5 % dohodnine, s katero razpolaga vsak posameznik po lastni vesti in se odloča, komu jo bo dodelil, da bi se zagotovila ta možnost, da bi jo dobile šole kot javni zavodi. Vendar je rešitev, kakršna je bila predlagana, imela toliko pripomb, da je z amandmaji ne bi bilo mogoče popraviti, ker je pravzaprav umestitev v ta zakon pri predstavnikih Zakonodajno-pravne službe povzročala največ pripomb. Tako smo koalicijski poslanke in poslanci že v okviru usklajevanja vložili amandmaje za črtanje vseh tistih členov, ki so tej določbi sledili. Še enkrat pa poudarjam, da poslanke Socialnih demokratov ne vidimo siceršnjega pomisleka v zvezi z možnostjo dodelitve 0,5 % iz dohodnine tudi javnim zavodom. Le rešitev, kot rečeno, ni bila ustrezno pripravljena.

Kar pa zadeva vzpostavitev centralnega registra evidenc, pa je to nujna sprememba, zato bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov predlagani dopolnjeni predlog zakona podprli. Ker k zakonu ni vložen noben amandma, bomo izrekli soglasje k dopolnjenemu predlogu zakona. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil Darko Menih.

Prosim.

DARKO MENIH: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani minister s sodelavcem, poslanke in poslanci!

Vlada je v Državni zbor po skrajšanem postopku poslala spremembe Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. Sprašujemo se, ali so tovrstne spremembe resnično potrebne tako hitrega sprejemanja. Po našem mnenju ne, kar se je pokazalo tudi na obravnavi na matičnem delovnem telesu, ko je koalicija sama umaknila člene, ki se tičejo šolskih in vrtčevskih skladov, saj je očitno ugotovila, da gre za nedomišljene spremembe, ki bi povzročile cel kup nejasnosti v šolah in vrtcih. V predlogu novele pa vseeno ostaja vzpostavitev centralne evidence oziroma zbirke podatkov. Vlada to potezo utemeljuje z obrazložitvijo, da se bodo s centralno evidenco odpravile dosedanje administrativne ovire, hkrati pa se bo zagotovilo, da bodo pristojni organi, vključno s predlagateljem zakona, lahko hitreje, lažje, predvsem pa z manjšimi stroški sprejeli ustrezne podatke, ki jih potrebujejo pri svojem delu. V osnovi si vsi želimo čim lažje operiranje s podatki po sistemu VEM – vse na enem mestu, vendar pa moramo v primeru te zbirke podatkov opozoriti na nekatere vprašljive rešitve. V predlogu členov ni nikjer upoštevana razlika med navadnimi osebnimi podatki, katere organ lahko pridobiva, razen če je stranka pridobitev teh podatkov izrecno prepovedala, in občutljivimi osebnimi podatki, to so podatki o rasnem, narodnem ali narodnostnem poreklu, političnem, verskem ali filozofskem prepričanju, zdravstvenem stanju in podobno, katere organ lahko pridobiva le, če tako določa področni zakon ali na podlagi izrecne pisne privolitve stranke oziroma osebe, na katero se ti podatki nanašajo. Glede na razliko med prvimi in drugimi, je tudi razlika v pridobivanju osebnih podatkov s strani vzgojno-izobraževalnih zavodov. Priloženi pravilnik o načinu in pogojih dostopa do podatkov iz centralne evidence udeležencev vzgoje in izobraževanja bi moral v preambuli kot podlago vsebovati tudi Zakon o varstvu osebnih podatkov, saj je to temeljni zakon, na podlagi katerega se bodo odgovorne osebe šol ravnale pri zbiranju in varstvu osebnih podatkov. Navedba Zakona o varstvu osebnih podatkov kot pravna podlaga je pomembna zato, ker predlog sprememb ZOFVI in pravilnika nimata določb, prvič, o pisnih izjavah pogodbenih obdelovalcev, da bodo varovali tajnost osebnih podatkov, s katerimi se seznanijo pri opravljanju svojih nalog, primernem varovanju gesel in podobno. To je v Zakonu o varstvu osebnih podatkov 24. člen. Drugič, o določitvi odgovorne

osebe, ki bo skrbela za točnost in ažurnost podatkov, ki bodo navedeni v zbirnih podatkih centralne evidence, kar je v skladu s 18. členom Zakona o varstvu podatkov. Tretjič, o organizacijskih, tehničnih, logično-tehničnih postopkih in ukrepih, s katerimi se varujejo osebni podatki, preprečuje slučajno oziroma nenamerno ali namerno nepooblaščenno uničevanje podatkov, njihova sprememba ali izguba ter nepooblaščen obdelava teh podatkov. Ukrepi so predvsem v tem, da se varujejo prostori, oprema in sistemsko-programska oprema, vključno z vhodnimi, izhodnimi enotami, varuje aplikativna programska oprema, s katero se obdelujejo osebni podatki, omogoča poznejše ugotavljanje, kdaj so bili posamezni osebni podatki vneseni v zbirko osebnih podatkov, uporabljeni ali drugače obdelani in kdo je to storil, sicer za obdobje, ko je mogoče zakonsko varstvo pravice posameznika zaradi nedopustnega posredovanja ali obdelave osebnih podatkov. Zgoraj navedeno je pomembno zaradi tega, ker s spremembo ZOFVI v tem delu Ministrstvo za šolstvo in šport dejansko postaja veliki brat, nastala bo namreč ena največjih, če ne največja zbirka osebnih podatkov na enem mestu.

Upamo, da bo predlagatelj naše pripombe upošteval in ustrezno zavaroval osebne podatke. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke spremembi zakona kljub očitni nepremišljenosti pri pripravi ne bomo nasprotovali. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče poslanske skupine Zares bo predstavil Vito Rožej.

Prosim.

VITO ROŽEJ: Hvala lepa za besedo.

Tokratna novela zakona o financiranju vzgoje in izobraževanja daje možnost uvajanja centralne evidence, ki je podlaga za to, da se bo lahko izvajal Zakon o upravičenosti prejetanja javnih sredstev. To je bolj ali manj to, kar je sprememba tega zakona. Vse bojazni, ki so bile izražene, so lahko razumljive, mislim pa, da se je pri nas že vzpostavil dovolj visok standard varovanja osebnih podatkov. Tudi minister sam je v obrazložitvi zakona navedel, kateri podatki se bodo uporabljali v te namene – samo tisti, ki so najbolj nujni. Teh o veroizpovedi niti nisem prepričan, če jih take baze sploh vsebujejo, saj to je konec koncev podatek, do katerega se ob popisu prebivalstva opredelimo prostovoljno ali se pa ne. Seveda so vse dobronamerne pripombe tukaj dobrodošle. Sam zakon pa seveda te intencije velikega brata verjetno nima. Veseli nas v poslanski skupini Zares, da se bo ta zakon o upravičenosti prejetanja javnih sredstev lahko izvedel. Mislim, da nas tudi z drugih področij zgledi učijo, da je te evidence treba urediti, če hočemo biti urejena država. Po drugi strani pa sprememba, ki jo je Vlada želela s tem doseči tudi pri učbeniških skladih, pa ni bila možna. Ob tem bi rad rekel, da vsi tisti, ki še ne namenjata pol odstotka dohodnine za različne civilnodružbene organizacije, bi bil mogoče čas, da se spet opozori na to, da se to lahko počne, mogoče bo sicer Ministrstvo za finance malo manj zadovoljno, bo pa zato civilna družba toliko bolj in na spletni strani

Davčne uprave so te možnosti navedene. Šol za enkrat še ni med njimi, morda pa bodo ob kakšni drugi spremembi.

V Poslanski skupini Zares to novelo zakona podpiramo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Janez Ribič.

Prosim.

JANEZ RIBIČ: Spoštovani!

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke podpiramo namero Ministrstva za šolstvo, ki želi z dopolnitvijo Zakona o organizaciji in financiranju izobraževanja vzpostaviti centralno evidenco vseh udeležencev vzgoje in izobraževanja. Posamezne evidence, ki jih morajo voditi izvajalci vzgojno-izobraževalnih programov, so sicer določene s posameznimi področnimi zakoni na področju vzgoje in izobraževanj. Z navedeno centralno evidenco pa se bo državnim organom, organom lokalnih skupnosti in nosilcem javnih pooblastil omogočilo pridobivanje podatkov o izobraževanju, ki jih slednji potrebujejo pri nekaterih upravnih postopkih. Predvsem potrdilo o izobraževanju je pomemben dokument, ki predstavlja pomembno osnovo za uveljavitev socialnih in ostalih pravic. Poslovanje z njim v papirni obliki pa je tako šolajočim, njihovim staršem kot ostalim povzročalo nepotrebne birokratske nevšečnosti. Centralna evidenca, ki se bo uveljavila na podlagi tega zakona, sledi načelu ekonomičnosti upravnega postopka, saj se bodo z uveljavitvijo zmanjšale administrativne ovire za stranke, hkrati pa se bodo upravni postopki poenostavili in skrajšali. Nekoliko nerazumljiva pa se nam zdi poteza Ministrstva za šolstvo in šport, ki je v predlog zakona vključila tudi določbe, s katerimi bi se omogočilo sofinanciranje šolskih skladov in skladov javnih vrtcev iz naslova dohodnine. Spremenil naj bi se ustanovitelj sklada, in sicer naj bi to postal svet staršev, ki je do sedaj imenoval le upravni odbor sklada, medtem ko je bila ustanoviteljica sklada šola. Kot je opozorila Zakonodajno-pravna služba, bi ureditev, ki jo predlaga zakon, povzročila ustanovitev šolskega sklada ali sklada javnega vzgojno-varstvenega zavoda brez soglasja sveta šole oziroma sveta javnega vzgojno-varstvenega zavoda. To pa bi pomenilo, da organ upravljanja šole ali vrtca nima nobenega vpliva na ustanavljanje šolskega sklada ali sklada javnega vrtca in tudi njegovo delovanje. Postavlja pa se tudi vprašanje subsidiarne odgovornosti za obveznosti šolskega sklada, glede na to, da svet staršev ni pravna oseba in tudi nima lastnih sredstev, s katerimi bi lahko poplačal morebitne neplačane obveznosti sklada. Te določbe so bile v obravnavi na matičnem delovnem telesu z amandmaji koalicije nato črtane iz predloga zakona. Poslanci Slovenske ljudske stranke se zato sprašujemo o smiselnosti določb posameznih zakonov, ki jih v sprejetje Državnemu zboru pošilja Vlada in ne predvidijo vseh posledic oziroma so neuskklajene z določbami drugih predvsem sistemskih zakonov.

Vendar glede na to, da se z obravnavanim zakonom v veliki meri odpravljajo administrativne

ovire in skrajšujejo upravni postopki, na osnovi katerih bodo upravičenci lažje uveljavljali pravice, vezane na potrdilo o izobraževanju, bomo poslanci Slovenske ljudske stranke zakon podprli.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije bo predstavil mag. Vasja Klavora.

Prosim.

MAG. VASJA KLAVORA: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister, spoštovane poslanke in poslanci!

Prvotni predlog zakona je prinašal dve več ali manj tehnični spremembi in eno vsebinsko, ki pa se je izkazala kot neprimerna, da se ureja v sklopu tega zakona, zato ostajata po dopolnjenem predlogu zakona dve stvari, ki spreminjata in dopolnjujeta zakon.

Ena dopolnitev je povezana z noveliranjem tega zakona v letu 2009, ko se je spremenila sestava sveta javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda na način, da so člani postali tudi predstavniki dijakov. S tem predlogom pa se področje glasovalnih pravic članov sveta javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda pri imenovanju ravnatelja organizacijske enote - višje strokovne šole, ki se takrat ni spreminjalo, tokrat spreminja tako, da se dijaki - tako kot to velja za predstavnike staršev - izvzamejo iz glasovanja.

Druga sprememba pa je neposredno povezana s sprejetim Zakonom o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Tako se bo s tem zakonom omogočila vzpostavitev centralne evidence, ki vsebuje podatke o udeležencih vzgoje in izobraževanja. Sedaj evidence določajo področni zakoni in jih tudi vodijo izvajalci različnih vzgojno-izobraževalnih programov ter tako izdajajo različna potrdila. Nosilci javnih pooblastil ne morejo v elektronski obliki preverjati dejstev, ki so ključna za uveljavitev kakšne pravice. Današnji način pridobivanja raznih potrdil pomeni časovne in tudi administrativne ovire.

Z vzpostavitvijo centralne evidence bodo tako lahko pristojni organi, ki potrebujejo podatke o statusu udeleženca v vzgoji in izobraževanju, te podatke pridobili na enem mestu in v elektronski obliki, kar bo olajšalo postopke za pridobitev socialnih pravic, hkrati pa se bodo tudi za potrebe ministrstva za šolstvo in drugih državnih organov, ki imajo za to zakonsko pooblastilo, podatki zagotavljali na enem mestu.

Posebne pomena pri zbirkah podatkov je seveda tudi varovanje osebnih podatkov, zato se bo lahko do njih dostopalo na podlagi zakonskega pooblastila oziroma bodo podatki varovani skladno z določili Zakona o varstvu osebnih podatkov. Zaradi ažurnosti podatkov iz teh centralnih baz v povezavi z uveljavljanjem pravic iz javnih sredstev pa je nujno, da se te zbirke sproti posodablajo, kar pa ta zakon tudi nalaga.

V Poslanski skupini DeSUS se s predlogom zakona strinjamo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Miran Györek.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod predsednik. Kolegice in kolegi!

Pri predmetnem zakonu o predlogu zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja se opravi obravnava po skrajšanem postopku, saj naj bi šlo za manj zahtevne spremembe in dopolnitve obstoječega zakona. Bistvena sprememba oziroma bolje rečeno dopolnitev je dodatek novega poglavja o zbirki podatkov, to je 135. člen, ki vsebuje določbe v zvezi s centralno evidenco, ki ureja vprašanje vzpostavitve vodenja, vzdrževanja in nadzora zbirke podatkov vseh udeležencev v vzgoji in izobraževanju, predšolskih otrok, učencev, dijakov, študentov in tudi odraslih oseb, ki sodelujejo v kakršnemkoli izobraževalnem procesu. Ta isti člen določa tudi način zagotavljanja podatkov za to centralno evidenco, uporabo takšnih podatkov iz centralne evidence kot tudi njihovo shranjevanje v centralni evidenci. Žal pa zadeva ni tako enostavna in je ne gre jemati kar tako lahkotno in po skrajšanem postopku na sploh. Gre namreč za delo in razpolaganje z bistveni pomembnimi osebnimi podatki, kot to predlagatelj navaja v 135. členu, torej shranjevanje vseh podatkov v centralni evidenci.

V Slovenski nacionalni stranki se sprašujemo in se tudi vsakemu, ki je seznanjen z vodenjem evidenc udeležencev vzgoje in izobraževanja, odpira vprašanje, ali se bodo ukinile že obstoječe evidence, ki jih morajo voditi izvajalci vzgojno-izobraževalnih programov in so določene v področnih zakonih, kaj sedaj to pomeni, ali se bodo le-te ukinile z uvedbo centralne evidence, ali pa to pomeni, da bomo imeli dejansko vodenje dvojnih evidenc. Tudi končne in prehodne določbe predlaganega zakona tega ne opredeljujejo. Gre namreč za zelo obširno zbirko osebnih podatkov, skratka popolnoma vse, kar je možno zapisati oziroma registrirati o posamezniku, udeležencu pri prej navedenih vzgojno-izobraževalnih programih. Odpira se tudi vprašanje usklajenosti, aktualiziranja že obstoječih evidenc po vzgojno-izobraževalnih zavodih in seveda povezovanje s centralno evidenco. In da ne govorimo o postavljenem časovnem roku, o kadrovske administrativnih zadevah po šolah in vrtcih, kdo, s kakšnimi pooblastili bo te zadeve vodil, in logično se tudi odpira vprašanje stroškov in finančnih posledic.

Odpirajo se občutljiva vprašanja in številne nedorečenosti v predlogu zakona, zato v Slovenski nacionalni stranki takšnega neurejenega, nedorečenega predloga ne bomo podprli. Nasploh pa se čudne zadeve dogajajo v zvezi s tajnostjo in zaščito osebnih podatkov po šolah. Naj omenim samo polnoletne učence, udeležence izobraževanja v šolah, ki lahko dajejo prepoved v skladu z zakonom tudi svojim staršem, na drugi strani pa bo sedaj, kot vidimo, obširen seznam novih podatkov o subjektivnih, o ne vem čem vse, lahko vodeno dejansko nedorečeno, kar se tiče pooblastil, centralno. Zato v Slovenski nacionalni stranki, ponavljam, ne bomo tako nedorečenega predloga sprejeli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitevjo stališč poslanskih skupin. Ker k dopolnjenemu predlogu zakona ni bilo vloženih amandmajev, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zboru opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 10. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **8. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O URESNIČEVANJU JAVNEGA INTERESA ZA KULTURO V OKVIRU SKRAJŠANEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predlog zakona dajem besedo predstavnici Vlade. Besedo ima Majda Širca, ministrica za kulturo.

Prosim.

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: Spoštovani, vsem lep pozdrav!

Na prvi pogled gre pri spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa na področju kulture za manjši poseg, za nekaj manjših posegov, a ker je vsak poseg, še tako majhen, v tako imenovano ustavo na področju kulture, kajti zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture je naš krovni zakon, ki govori o organiziranju in tudi o načinu delovanja celotne kulture, so ti posegi vseeno pomembni. Najpomembnejša sprememba je tista, ki lajša bivanje in ustvarjanje samozaposlenim, torej vitalnemu delu ustvarjalnega potenciala, ki je v obdobju ekonomske nestabilnosti zagotovo še posebej prizadet. Kot se spomnite, smo v teh prostorih nedavno tega že posegli v ta zakon, prav na področju samozaposlenih, ko smo olajšali pridobitev postopkov za vpis in pridobitev statusa samozaposlenega in tudi za lajšanje pridobitve pravic. Hkrati smo tudi zmehčali prehod za starejše samozaposlene, kar pa je najpomembnejše, ampak ne v zakonu, v praksi smo bistveno zvišali sredstva za samozaposlene. Naj povem, da imamo s samozaposlenimi oziroma njihovimi predstavniki trajni dialog, s pomočjo katerega urejemo različna vprašanja. Eno izmed teh vprašanj je tudi tisto, ki v tem zakonu izboljšuje socialni položaj samozaposlenih v kulturi ter na nek način ustvarjamo tudi redakcijo z uskladitvijo z dejanskim stanjem. Bistvo pa je v tem, da se bo cenzus za samozaposlene iskal v povprečenju treh let nazaj, ne pa v enem letu. Po zdajšnji obliki so lahko avtomatično in nepravilno izpadli ustvarjalci, ki so v trenutnem letu zaslužili toliko, kolikor jim cenzus dovoljuje, njihovo delo pa je recimo trajalo tri ali štiri leta ali še več, če so pisali knjigo ali karkoli drugega, in so bili zaradi tega posledično kaznovani.

Tisto, kar bi rada poudarila pri tem zakonu, sta še dve drugi spremembi. Prva je zagotovitev enakih možnosti do odpravnine zaradi redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov vsem zaposlenim v javnih zavodih s področja kulture. Tukaj pravzaprav prehitavamo Ustavno

sodišče, ker je bila dana pobuda, tudi vemo, da bi bila pozitivno sprejeta, zato na nek način neprimerno stanje odpravljamo že sedaj, ker vemo, da ga je treba odpraviti. In tretja sprememba, ki je tudi pomembna, je poenostavitev in skrajšanje postopkov financiranja posebnih nalog splošnoizobraževalnih in osrednjih knjižnic ter uskladiitev z obveznostmi, ki jih državi in knjižnicam nalagata tako zakon o knjižničarstvu kot tudi zakon, ki ureja delovanje Uradnega lista. Kaj je pa bistvo tega? Da poenostavimo, skrajšujemo in tudi odpravljamo birokratske težave pri razpisih, ki jih spreminjamo v pozive pri knjižnicah, in da ne bo pomote, glede na to, da je amandma na mizi, ne gre za netransparentnost, ampak za samoumevno boljše, primernejše iskanje in financiranje knjižnic, kar je zapisano v 58. členu Zakona o knjižničarstvu, kjer so natančno definirane naloge, kaj mora država v odnosu do knjižnic početi. Da ne bi bilo javnih pozivov z naslovniki, za katere vemo, kateri so, sistem in mreža splošnoizobraževalnih knjižnic je jasna, gremo k pozivom, ki pa pomeni olajšano, zagotovo pa transparentno delo, zato naj na začetku povem, da umik oziroma amandma, ki ga je dala poslanska skupina, da se črta člen, ki govori o javnih pozivih, ne velja podpreti, ker ni bil prav razumljen, in tudi opredelitev, zakaj bi ga veljalo črtati, ne izhaja iz dejstev ampak iz predpostavk. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval odbor za kulturo, šolstvo, šport in mladino, kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici mag. Majdi Potrata.

Prosim.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana gospa ministrica s sodelavkama, poslanke in poslanci!

Odbor za kulturo, šolstvo, šport in mladino je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo obravnaval na 26. seji 16. februarja leto, in sicer po skrajšanem postopku, kakor je predlagala Vlada, to pa potrdil Kolegij predsednika Državnega zbora, zato smo ga skladno s temi določili tudi obravnavali.

Predstavnica predlagateljev ministrca Majda Širca je uvodoma podala dopolnilno obrazložitev k predlogu zakona. Povedala je, da bo s sprejetjem novele delavcem, ki ob prenehanju delovnega razmerja zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi poslovnih razlogov izpolnjujejo pogoje za upokožitev, zagotovljen enak položaj glede materialnih pravic oziroma pravica do ustrezne odpravnine v skladu z zakonom in kolektivno pogodbo, kot ga imajo preostali. Zaradi prilagoditve naravi umetniškega ustvarjanja se uvaja sprememba ugotavljanja dohodkovnega cenusa za uveljavljanje pravice do plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter obvezno zdravstveno zavarovanje iz državnega proračuna. S tem bo omogočeno pravičnejše omejevanje plačil prispevkov za tiste vrhunske umetnike, ki nimajo zagotovljenih normalnih razmer za delo. Novela pa prinaša spremembe tudi glede postopka financiranja posebnih nalog osrednjih in splošnih knjižnic ter

financiranja dela letnega nakupa njihovega knjižničnega gradiva in računalniške opreme.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je povedala, da so njihove pripombe upoštevane v vloženi amandmajih koalicijskih poslanskih skupin, opozorila je le na pojem "upravičenec", ki je zmotno uporabljen v petem odstavku 3. člena novele. Svetovala je, naj se pripomba upošteva pri morebitni nadaljnji noveli, ker presega obravnavo.

V okviru razprave o posameznih členih so člani in članice odbora ter drugi vabljeni največ pozornosti namenili 5. členu in k njemu vloženi amandmajema. Razprava je potekal predvsem o problematiki v zvezi z uvedbo neposrednega poziva za splošne knjižnice. Nekateri članice in člani odbora so menili, da niso proti temu, da se omogoči knjižnicam čim lažje sofinanciranje iz državnega proračuna, ker gre za javno korist, so pa proti pogostim spremembam zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo. Menili so tudi, da neposredni javni poziv ne bo zadostil načelu enakosti in enakega obravnavanja vseh knjižnic, poleg tega pa bo bolj netransparenten od javnega razpisa.

Predstavnica Vlade je pojasnila, da se je javni razpis za sofinanciranje delnega nakupa knjižničnega gradiva in računalniške opreme osrednjih območnih knjižnic ter programov splošnih knjižnic na narodnostno mešanih območjih pokazal za neprimerne. Z neposrednim pozivom se bodo splošnim knjižnicam zagotavljale enake možnosti pri pridobivanju sredstev, s tem pa bo vsem državljanom Slovenije zagotovljena enaka dostopnost do knjižničnega gradiva in informacij. Knjižnice namreč opravljajo tako pomembno nalogo, da je treba omogočiti dostop do njih čim večji množici ljudi.

Po končani razpravi o posameznih členih predloga zakona in vloženi amandmajih je odbor sprejel koalicijske amandmaje k 3., 4., 5. in 6. členu, ni sprejel amandmaja Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke k 5. členu. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji, dopolnjeni predlog zakona pa je predmet odločanja na plenarnem zasedanju in vam ga izročamo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Narodnih skupnosti bo predstavil László Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovana gospa ministrica s sodelavkama, spoštovane kolegice in kolegi!

V naši poslanski skupini smo posvetili precejšnjo pozornost Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo predvsem zaradi predlaganih sprememb na področju dodeljevanja sredstev državnega proračuna, namenjenih za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva,

računalniške opreme in določenih posebnih programov na knjižničnem področju. Z vidika avtohtonih narodnih skupnosti so vse predlagane spremembe potrebne, njihovo udejanjanje pa je po naši presoji korektno. Predvsem je pomembno, da na tistih področjih, kjer veljajo specifične okoliščine, predlagane spremembe pa so v duhu že do sedaj uveljavljenih dobrih praks, zato je treba, da se v 103. členu zakona za drugim odstavkom doda tretji odstavek, ki točno določa področja, kjer se tudi v bodoče pri dodeljevanju sredstev uporabi neposredni poziv ne pa javni razpis. Med specifična področja spadajo tudi programi splošnih knjižnic na narodnostno mešanih območjih za zagotavljanje knjižnične dejavnosti, namenjene pripadnikom italijanske in madžarske narodne skupnosti ter romske skupnosti, določeni v skladu z zakonom, ki ureja knjižnično dejavnost.

S sprejetjem predloga zakona v obliki, kot je bilo določeno na matičnem delovnem telesu, se tudi v bodoče zagotavlja usklajen razvoj tovrstne dejavnosti za potrebe madžarske in italijanske narodne skupnosti, romske skupnosti ter tudi Slovencev v zamejstvu. S tega razloga izrekamo torej podporo zakonu v predlagani obliki. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila mag. Andreja Rihter.

Prosim.

MAG. ANDREJA RIHTER: Lep pozdrav! Hvala za besedo, spoštovani predsednik.

V obravnavah proračunskih dokumentov smo v tem mandatu z zadovoljstvom spremljali spreminjanje proračunske postavke, ki je namenjena delovanju kulturnega sektorja. Ta se je namreč kljub nenaklonjenim finančnim okoliščinam v primerjavi s preteklimi leti bistveno povečala. Večina zakonodajnih sprememb je bila zato storjena za izboljšanje statusa zaposlenih v kulturi ter položaja ljubiteljskih kulturnih društev. Razumemo jih lahko kot pomembne korake v smeri pospešenega razvoja potenciala kulturnih ustvarjalcev, ki ga v javnem sektorju zavira toga uslužbenska umeščenost, ki ni prilagojena naravi dela zaposlenih v kulturi, v zasebnem sektorju pa kontinuirana negotovost in dohodkovna neprimerljivost z zaposlenimi v kulturnih institucijah. Predlog zakona, ki je pred nami, sledi zavezi koalicijskega sporazuma, da se ustvarijo pogoji za sproščanje ustvarjalnosti in dostopnosti kulturnih dobrin. Samozaposlenim v kulturi se zato prilagaja ugotavljanje dohodkovnega cenzusa, kjer se osnova ne bo izračunavala letno, ampak bo vezana na povprečje dohodkov minulega triletja. Na ta način se bo bolj upoštevala specifičnost dela samozaposlenih v kulturi, kjer stabilni mesečni prihodki ne obstajajo in so v pretežni meri vezani na enkratne dohodke. Cenzus se je v zadnjih desetih letih sicer zvišal za nekaj več kot 50 %, a tudi zaradi izračuna na osnovi prihodkov v enem letu ni zagotavljal primerne socialnega položaja samozaposlenih na področju kulture. Zato se zdijo upravičena pričakovanja po večji pravičnosti, ki naj bi jo predlagana sprememba prinesla, v nasprotnem primeru pa bi bilo treba

poseči še z dodatnim dvigom cenzusa. Z novelo zakona se odpravlja tudi anomalija, da delavec v kulturi, ki se mu odpove pogodba o zaposlitvi in izpolnjuje pogoje za upokojitve, ni upravičen do odpravnine. Ker gre za neenakopravno obravnavanje zaposlenih, ki bo s sprejetjem tega zakona odpravljeno, teče ne nazadnje postopek tudi pred Ustavnim sodiščem. Z možnostjo uporabe neposrednega poziva za dodelitev sredstev iz državnega proračuna za nakup knjižničnega gradiva in sofinanciranje programov knjižnic predlagatelj zakona zagotavlja uresničevanje cilja večje dostopnosti do kulturnih dobrin. Izkazalo se je v preteklosti, da klasičen javni razpis splošnim knjižnicam ne omogoča enakih možnosti za dopolnjevanje knjižničnih zbirk ter pridobivanje sredstev za izvajanje javne službe, saj preferira kriterije ter pogoje javnega razpisa in ne zakonskih obveznosti države. Posledično zato uporabnikom ni zagotovljena primerljiva dostopnost in uporabnost storitev, ki naj bi jo v skladu z zakonom tudi nudila vsaka knjižnica. Zato v Poslanski skupini Socialnih demokratov ne bomo in ne moremo podpreti amandmaja Slovenske demokratske stranke, saj bi z njegovim sprejetjem ohranili neenakopravnost, ki jo pri posodabljanju gradiva občutijo manjše knjižnice in s tem lokalne skupnosti. Neposredni poziv bo hkrati skrajšal postopke in jih naredil prijaznejše do knjižnic. Z njegovo uvedbo pa bo odpravljen postopek, ki se je za vse splošne knjižnice še posebej na narodnostno mešanih območjih izkazal kot neprimeren.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov predlagane rešitve v predlogu zakona o javnem interesu na področju kulture podpiramo, hkrati pa verjamemo, da bomo nadaljevali z uspešnim nadgrajevanjem položaja stebra nacionalnega identitete tudi v bodoče. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil Aleksander Zorn. Prosim.

ALEKSANDER ZORN: Spoštovani predsednik, spoštovana ministrica, spoštovani kolegi!

Poslanska skupina SDS podpira dopolnitve Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo. Nove rešitve so dobre, kljub temu pa menimo, da se s čedalje pogostimi izjemami in spremembami ZUJIK-a neutemeljeno in nepregledno drobi uveljavljen postopek javnega natečaja o kulturi, to sta javni razpis in javni poziv. ZUJIK sam po sebi ne pozna postopka neposrednega javnega poziva, ki po zakonski dikciji pomeni, da ministrstvo določene knjižnice, ki jih sama izbere, neposredno pozove k predložitvi programa za sofinanciranje. Takšni postopki najverjetneje ne bodo pripomogli k načelu enakosti in enakega obravnavanja, kljub temu da predlagatelji to zagotavljajo in jim lahko načeloma verjamemo. Gotovo pa ne bodo zlahka tudi transparentni. Poleg vsega opisanega pa knjižnice niso edino področje, ki bi potrebovalo drugačne ureditve z neposrednim javnim pozivom, če smo že pri tem. Tukaj so najmanj še sofinanciranje določene programske produkcije RTV Slovenija in nekateri postopki na filmskem skladu oziroma

Slovenskem filmskem centru, na primer postopek izbire izvajalca letnega festivala v Portorožu. Takšno drobljenje postopkov in izvzemanje drugih področjih, ki bi prav tako potrebovala podobno rešitev, pa je z vidika spreminjanja zakona nepopolno.

Kljub temu bomo zakon podprli, zdi pa se nam umestno, da podprete tudi naš amandma. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Vito Rožej v imenu Poslanske skupine Zares.

VITO ROŽEJ: Spoštovani predsedujoči, spoštovana ministrica, kolegice in kolegi, ostali prisotni!

Novela zakona, ki je pred nami, ni kakšna reformna, kaže pa, da je včasih dobro tudi z majhnimi koraki na podlagi izkušenj izboljševati zakonodajo. V gospodarski krizi se je pokazalo, da je tudi vpliv na umetniško ustvarjanje velik, da je povpraševanje ali pa število naročil za umetniška dela padlo in za številne samozaposlene v kulturi to lahko pomeni, da se je morda bolje odpovedati statusu, novela zakona pa ustrezno in pravočasno odgovarja na to in ponuja rešitev za ta del ustvarjalcev v kulturi. Če smo ob sprejemanju prve novele ZUJIK-a v tem mandatu na predlog ministrstva olajšali vpis in pridobitev statusa, s plačilom prispevkov pa olajšali status za starejše samozaposlene, s to novelo uvajamo koristno povprečenje, in to triletno, torej pravičnejši način ugotavljanja dohodkovnega cenzusa in lažje uveljavljanje pravic, ki izhajajo iz statusa samozaposlenega v kulturi. Tako se po tej spremembi ne bo več dogajalo, da so posamezniki po letih slabih honorarjev kakšno leto zaslužili več, čeprav je seveda razlog za ta boljši zaslužek temeljil tudi v delu prejšnjih let, in na ta način, da tako rečemo, padli iz sistema, posledično je poleg izgube pravice za plačilo prispevkov sledilo tudi povračilo za preteklo leto. V določenih primerih se seveda potem izkaže pri odmeri dohodnine, da bi bilo tudi bolje, če ne bi prejeli otroških dodatkov in še kaj takega bi se našlo. Taki so pač primeri iz življenja, ki jih poznam sam. Odslej se bodo pri ugotavljanju cenzusa tudi smiselno odštevali prejemki iz delovnih štipendij in nagrad na področju kulture in obračunali obvezni prispevki za socialno varnost, ki so plačani iz državnega proračuna. S tem se bodo pogoji za delovanje samozaposlenih v kulturi izboljšali in omogočalo se jim bo nemoteno umetniško ustvarjanje. Na nek način se to triletno povprečenje lahko primerja tudi s sistemskim financiranjem na javnih razpisih, ki je triletno, štiriletno za tiste organizacije, ki niso javni zavodi in se ne financirajo neposredno. Na nek način ta sprememba odgovarja tudi, kot je bilo že tukaj omejeno, na dileme o tem, ali je dohodkovni cenzus pri samozaposlenih v kulturi dovolj visok ali ni. Pri zdajšnjem, ki je po mnenju nekaterih nizek, nekako prevladuje dejstvo, da v Sloveniji velja, da mora biti umetnik reven, če ni, najbrž da ni dober, da je to eden od osnovnih pogojev za njegovo ustvarjanje, če ni najboljše materialno situiran. Ampak tudi to verjamemo, da se bo na nek način s to spremembo izboljšalo. Poleg teh rešitev, ki jih ponuja ZUJIK, so se na

ministrstvu bistveno povečala sredstva za nevladni sektor za milijon in pol, sredstva pa so namenjena subvencijam za prve projekte, štipendijam in umetniškim rezidencam. Na podlagi pobude za presojo ustavnosti so predlagatelji, Vlada oziroma ministrstvo tudi razveljavili peti odstavek 55. člena in tako dosegli enakopravno obravnavanje vseh zaposlenih ob redni odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi poslovnih razlogov, ne glede na to, ali zaposleni ob prenehanju pogodbe o zaposlitvi zaradi poslovnih razlogov že izpolnjuje pogoje za upokojitev ali ne. In na koncu ta novela ZUJIK-a prinaša tudi ne nepomembno poenostavitev in skrajšuje postopke financiranja posebnih nalog osrednjih in splošnih knjižnic ter financiranja dela letnega nakupa knjižnega gradiva ter računalniške opreme splošnih knjižnic. Z uvedbo neposrednih pozivov bodo osrednjim in splošnim knjižnicam zagotovljene enake možnosti pri pridobivanju sredstev za dopolnjevanje knjižničnih zbirk in za nakup računalniške opreme, s čimer bodo pridobili prebivalci oziroma uporabniki knjižničnih storitev, in to je tudi ena od nalog, ki jih knjižničarski mreži v Sloveniji zapoveduje zakon. Morda o predlaganem amandmaju kaj v nadaljnji obravnavi.

Novelo ZUJIK-a bomo v Poslanski skupini Zares podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Janez Ribič v imenu Poslanske skupine SLS.

JANEZ RIBIČ: Spoštovani!

Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo določa, kaj je javni interes za kulturo, kateri organi so pristojni in odgovorni za njegovo uresničevanje, določajo pa se tudi mehanizmi, s katerimi se zagotavlja uresničevanje javnega interesa. V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke smo prepričani, da je kultura temeljni element identitete slovenskega naroda, zato jo je treba negovati in spodbujati, za ustvarjalce na področju kulture, predvsem samozaposlene v kulturi, pa je treba vzpostaviti takšne pogoje za delovanje, ki jim bodo zagotovili dovolj sredstev za normalno in dostojno življenje. Zato pozdravljamo predlagano rešitev, da se pogoji za ugotavljanje dohodkovnega cenzusa za uveljavljanje pravic do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna širijo, saj bo ugotavljanje cenzusa, vezano na povprečje dohodkov v preteklih treh letih, velik korak naprej od trenutne ureditve, ko je to obdobje omejeno le na preteklo leto. Tovrstna ureditev bolj sledi naravi dela samozaposlenih v kulturi, saj na primer umetnik lahko ustvarja dlje časa, prihodki iz naslova njegove ustvarjalnosti namreč niso konstantni, pač pa nihajo iz meseca v mesec in iz leta v leto. Prav tako se v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke strinjamo z razveljavitvijo petega odstavka 55. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo, ki se ga je ministrstvo odločilo razveljaviti zaradi utemeljene zahteve za presojo ustavnosti, ki jo je na Ustavno sodišče Republike Slovenije vložilo Višje delovno in socialno sodišče iz Ljubljane. Črtanje te določbe iz zakona bo namreč preprečilo morebitno ugotovljeno neustavnost zakona ter vzpostavilo

enakopravno obravnavanje vseh zaposlenih ob redni odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi poslovnih razlogov, zakon pa se tako usklajuje z ostalimi predpisi s področja delovnopravne zakonodaje. Se pa v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke sprašujemo, zakaj to isto Ministrstvo kulturo ni podobno ravnalo pri Zakonu o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih, ko bi lahko ministrstvo samo podalo zahtevo za presojo ustavnosti 65. člena omenjenega zakona, če je ocenilo, da je zakon v neskladju z ustavo. Tako bi se v preteklih dveh mesecih lahko pogovarjali o zadevah, ki so pomembne za prihodnost Slovenije, ter o tem, kako se soočiti z nešteto problemi, ki pestijo našo državo, namesto da se ukvarjamo z dokumenti izpred 20, 30 let. Odločbo Ustavnega sodišča, ki bi ugotovilo ustavnost ali neustavnost zakona, ne glede na to, kakšna bi bila, pa bi bili dolžni spoštovati vsi, čeprav se bojim, da bi se še takrat našel kdo, ki bi se obregnil ob Ustavno sodišče, češ, da je preseglo svoje pristojnosti in je ravnalo v nasprotju z ustavo ter ostalimi načeli, kot se je to na premier zgodilo v primeru ustavne odločbe glede občine Ankaran.

No, pa da se ne oddaljim preveč od obravnavanega zakona. V Poslanski skupini se strinjamo z določbami predlaganega zakona, saj po našem mnenju izboljšujejo pogoje za kulturno ustvarjanje in omogočajo boljši razvoj kulturne dejavnosti pri nas, zato sprejetju zakona ne bomo nasprotovali.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Matjaž Zanoškar v imenu Poslanske skupine DeSUS.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala, spoštovani podpredsednik. Spoštovana gospa ministrica s sodelavkami, spoštovane kolegice in kolegi!

Dovolite, da predstavim stališče Poslanske skupine DeSUS glede Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo. Skrajšani postopek obravnave predloga zakona je namenjen manj zahtevanim spremembam, ki pa vsebinsko niso nepomembne in so zaokrožene v tri vsebinske sklope. S predlogom za razveljavitev določbe veljavnega 55. člena, glede katerega sicer teče postopek presoje ustavnosti, bodo imeli vsi zaposleni ob redni odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi poslovnih razlogov, ne glede na to, ali že izpolnjujejo pogoje za upokožitev ali ne, enake možnosti do odpravnine. Ta sprememba uresničuje načelo enakosti pred zakonom in v tem smislu tudi v poslanski skupini močno podpiramo to spremembo. Zaradi zagotavljanja celotnega sistema socialnega varstva, ki zajema tudi prispevke za starševsko varstvo in zaposlovanje, se predlaga sprememba 83. člena zakona glede vključitve plačevanja tudi tega dela prispevka, kar v praksi že dejansko poteka.

Naslednja sprememba bo prispevala k izboljšanju socialnega položaja samozaposlenih v kulturi. Gre za spreminjanje načina ugotavljanja dohodkovnega cenzusa za uveljavljanje pravic do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna. Kot vemo, lahko samozaposleni v kulturi

pod pogoji, ki jih določa ZUJIK, pridobijo pravico do plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zdravstveno zavarovanje, pri čemer se lahko ta pravica uveljavlja le, če jim njihov dohodkovni položaj ne zagotavlja normalnih razmer za delo oziroma ne presega dohodkovnega cenzusa. Le-ta je po veljavni zakonodaji vezan na eno leto, kar pa je glede na naravo dela na področju kulture preveč toga. Tako bo novela zakona namesto ugotavljanja cenzusa na podlagi dohodkov iz preteklega leta dala normativno podlago za ugotavljanje dohodkovnega cenzusa na podlagi povprečja dohodkov iz preteklih treh let, kar je tudi po oceni Poslanske skupine DeSUS, glede na časovno nastajanje neke umetniške stvaritve, primernejše od uveljavljene ureditve. Prav tako naša poslanska skupina podpira tudi spremembo načina financiranja posebnih nalog splošnih in osrednjih knjižnic ter financiranje dela letnega nakupa knjižničnega gradiva in računalniške opreme splošnih knjižnic, s katero se odpravljajo težave pri sofinanciranju nakupov na podlagi javnega razpisa.

Uvaja se neposredni poziv, ki bo splošnim knjižnicam zagotavljal enake možnosti pri pridobivanju sredstev za dopolnjevanje knjižničnih zbirk in za nakup računalniške opreme. V tej luči se povečuje dostopnost do knjižničnih gradiv in elektronskih informacij vsem prebivalcem, kar je nedvomno v javno korist, hkrati pa tako lahko knjižnice neovirano izpolnjujejo svoje zakonsko določene obveznosti in naloge.

Gre za precej sprememb, ki so vsekakor vredne in pomembne za razvoj kulture, zato jih bomo v Poslanski skupini DeSUS podprli.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Miran Györek v imenu Poslanske skupine SNS.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi, spoštovana gospa ministrica!

Spremembe in dopolnitve zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo bomo obravnavali po skrajšanem postopku, ker gre za manjši obseg sprememb oziroma kot navaja predlagatelj za manj zahtevne spremembe obstoječega zakona, kar vsekakor ni isto. Gre namreč za dokaj pomembna vprašanja oziroma spremembe, na primer zagotavljanje enakih možnosti vseh zaposlenih v javnih zavodih na področju kulture, do odpravnin iz naslova redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov. Zadeva je namreč povezana s postopkom pred Ustavnim sodiščem, ker je bil zoper peti odstavek 55. člena obstoječega zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo vložen zahtevek za presojo ustavnosti, ker naj bi posamezna določba bila v nasprotju s 14. členom Ustave Republike Slovenije, ki govori o enakopravnosti vseh državljanov pred zakonom. Gre tudi za neskladnost z 12. členom ratificirane konvencije mednarodne organizacije dela, in sicer o pravici delavca do odpravnine in drugih nadomestil v primeru prenehanja delovna razmerja na pobudo delodajalca. Zakon definira tudi samozaposlene v kulturi, njihove pravice v zvezi s plačilom

prispevkov za pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarovanje in tako naprej. Gre tudi za poenostavitve in skrajšanje postopkov financiranja posebnih nalog splošnih in osrednjih knjižnic ter uskladiitev z obveznostmi, ki se nanašajo na obveznosti države in knjižnic po zakonu o knjižničarstvu.

V bistvu je temeljni cilj predlaganih sprememb omogočiti nemoteno delovanje zaposlenih v kulturi in jim zagotoviti možnost nemotene umetniškega ustvarjanja, kajti gospodarska in vsesplošna kriza prizadeva tudi njih. Po zakonu gre tudi za določitev priznavanja socialnih pravic samozaposlenih v kulturi, kar je povezano z zagotavljanjem kulturnih dobrin. Pomembnejša je sprememba 85. člena, ki govori o dohodkovnem cenzusu za samozaposlene v kulturi, to pomeni pogoje za pridobitev pravic do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna v skladu s 83. členom Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo.

V Slovenski nacionalni stranki sicer načelno predlogu sprememb in dopolnitev ne bomo nasprotovali, se pa ne strinjamo z načinom oziroma pristopom in postopki takšnega načina oblikovanja vsebinskega zastavljanja ciljev zakonov, ko ugotavljamo, da enostavno v tej državi ni možno izdelati oziroma sprejeti kakšnega takšnega zakona, ki bi zagotavljal svoj osnovni namen, za kar pač zakoni so, za dlje časa. Pri nas pa jih nonstop dopolnjujemo, spreminjamo, in je to odvisno od marsičesa. Pa naj je to spremenjena politična klima, naj je to kakšna gospodarska ali finančna kriza, obvezno pa takrat, ko se menja Vlada in pride novi minister ali nova ministrica, ki si marsikaj enostavno želi storiti po svoje ali pa pokazati, da tudi ona nekaj dela ali pa pokazati oziroma mnogokrat dokazati, da prejšnji minister ni delal dobro, da so zakoni predhodnikov zgrešeni projekti in tako naprej. Nekdo je v šali rekel, ko slišimo kritiko na takšno frekvenco sprememb zakonov, da bi bilo treba ustanoviti kakšno agencijo, zdaj namreč že nekaj dni nismo ustanovili nobene, ki bi raziskovala in spremljala vpliv klimatskih sprememb in globalnega segrevanja na odločanje v tej vladi in sprejemanje slabih, nekoristnih sprememb in zakonov kot tudi zakona v celoti. Raziskati bi bilo treba tudi psihointelekt nekaterih ministrov, da bi lažje napovedali in načrtovali pogostost sprememb vladnih uredb in se pravočasno pripravili za daljnoročno gospodarsko in vsesplošno drugo načrtovanje politike dela v tem parlamentu. Tipičen primer je bila namreč nedavno sprejeta uredba gospodarskega ministrstva oziroma kmetijskega ministra v zvezi s spodbudami za obnovljive vire energije. Takšna uredba, gre za uredbo 94/10, ima namreč za posledico ogromno gospodarsko škodo, predvsem pa konkretno škodo moji pomurski regiji, predvsem pa za pomurskega kmeta. In če bi ob zamenjavi ministra lahko bilo pričakovati ali napovedati, bi Pomurci investitorji privarčevali milijone evrov in jih raje investirali v druge projekte. To sicer sedaj nima direktne zveze s tem zakonom, ampak govorim načelno o postopkih in načinu sprejemanja, dopolnjevanja, spreminjanja zakonov s takšno frekvenco, kar seveda v Slovenski nacionalni stranki zavračamo. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Ljubo Germič v imenu Poslanskega kluba Liberalne demokracije.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana gospa ministrica s sodelavkami!

Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo ureja registracijo samozaposlenih v kulturi. Posameznik, ki izpolnjuje pogoje, določene v okviru tega zakona, se lahko namesto po splošnih predpisih registrira pri Ministrstvu za kulturo, vendar lahko to pravico uveljavi samo, če mu njegov dohodkovni položaj ne zagotavlja normalnih razmer za delo. Dohodkovni cenzus se ugotavlja vsako leto na podlagi odločbe o odmeri dohodnine. Narava umetniškega ustvarjanja pri mnogih poklicih v kulturi je taka, da umetnik svoje delo, ki se kaže v njegovem prihodku v določenem letu, ustvarja skozi daljše časovno obdobje. Dejstvo, da kultura nima pravega trga oziroma je le-ta izrazito majhen in specifičen, se kaže tudi v socialnem položaju svobodnih umetnikov. Predlagano triletno povprečje dohodkov, ki naj se upoštevajo pri ugotavljanju dohodkovnega cenzusa, bi pomenilo prilagoditev naravi umetniškega ustvarjanja, kar mora po našem mnenju biti cilj vsake družbe, ki daje pomembno težo kulturi in ustvarjanju v kulturi. S spremembo zakona se zagotavljajo enake pravice vsem zaposlenim ob odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi poslovnih razlogov. Predlog spremembe zakona namreč omogoča enake možnosti do plačila odškodnine zaradi odpovedi pogodbe, neodvisno od tega, ali delavec, ki se mu odpove pogodba, izpolnjuje pogoje za upokožitev ali ne. S tem bo vsem delavcem ob odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi poslovnih razlogov zagotovljen enak položaj glede materialnih pravic oziroma do ustrezne odpravnine v skladu z zakonom in kolektivno pogodbo. Obenem novela zakona prinaša tudi spremembe glede uporabe postopkov javnega razpisa za podporo usklajenemu razvoju knjižnične dejavnosti, kjer je nujno potrebna poenostavitev in skrajšanje dosedanjih postopkov, ki so bili cokla razvoja tovrstne dejavnosti v Sloveniji. Z neposrednim pozivom bodo osrednjim in splošnim knjižnicam zagotovljene enake možnosti pri pridobivanju sredstev za dopolnjevanje knjižničnih zbirk in za nakup računalniške opreme. S tem bo zagotovljena večja dostopnost do knjižnega gradiva vsem prebivalkam in prebivalcem, omogočen pa bo tudi prost dostop do gradiva javnih oblasti, ki je splošno dostopno v elektronskih medijih, še zlasti do Uradnega lista Republike Slovenije. Tako bodo spremembe zagotavljale večje možnosti izpolnjevanja zakonsko določenih obveznosti države. Načela predlagane novele zakona se ne odmikajo od načel temeljnega zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo, ampak jih še poglobljajo.

V Poslanskem klubu LDS menimo, da je takšna usmeritev prava, zato bomo zakon tudi podpri. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih

skupin. Prehajamo na razpravo o členu in vloženi amandmaju, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne 4. 3. 2011.

V razpravo dajem 5. člen ter amandma Poslanske skupine SDS, ki predvideva, da se ta člen črta. Želi kdo besedo? Gospa Črnugelj.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa za besedo.

Iz dikcije obrazložitve tega amandmaja Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke je videti, da dejansko ne razumejo bistva sprememb osnovnega zakona o uresničevanju javnega interesa na področju kulture. Kako pomembne so spremembe, smo slišali danes v vseh utemeljitvah poslanskih skupin. Zlasti bi pa rada tik pred praznikom dneva žena povedala, žal že pokojni slikarki, Mara Kraljeva in Alenka Gerlovič, sta bili v skupini teh samozaposlenih v kulturi in sta bili bojevnici za pravice in za uresničitev nekaterih pravic slikark, kipark, ustvarjalk v kulturi. Tega nista doživeli in upam, da vse ostale mlade generacije na tem področju bodo imele s to novelo zakona vsaj malo približane nekatere pravice, ki so jim do sedaj bile kratene.

Glede ZUJIK-a, kar navaja poslanska skupina, da se s tem utegne porušiti razmerje, bi jaz samo rekla, da je bil za slovenske splošne javne in posebne knjižnice način naročanja po zakonu o javnem naročanju zelo zapleten, zlasti če se zavedamo, kako so bile nekatere knjižnice majhne in da dejansko niso mogle tega dela opraviti na strokoven in kakovosten način. Tisto malo sredstev, ki jih dobijo za materialne stroške, seveda niso mogle uveljaviti samo za servisiranje tega strokovnega opravila. Jaz mislim, da s tem se bo ne samo dostop do knjižničnega gradiva, ne le knjig, ampak dejansko tudi ostalega gradiva, med to sodi tudi multimedijско gradivo, kar je zelo pomembno, zlasti za mlade generacije, ki nima toliko sredstev, da ima dostop do tega gradiva, v splošnih javnih knjižnicah pa ga ima.

Jaz tega amandmaja ne bom podprla, ker mislim, da je bila novela zakona, ki je bila predlagana, kar dosti prediskutirana v sklopu asociacij samostojno zaposlenih kulturnih delavk in delavcev, praksa pa bo pokazala, kako je bil ta del kar dobro urejen. Čaka nas pa še kar dosti dela na tem področju. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Besedo ima gospod Aleksander Zorn.

ALEKSANDER ZORN: Hvala lepa.

Tega amandmaja mogoče celo ne bi bilo, če ne bi na matičnem odboru prav takemu amandmaju in tem pomislekom sledila tako strastna in nasprotujoča in zanikajoča razprava, da se nam zdi, da za tem stoji nekaj več in da smo najbrž zadeli v pravo smer. Zato smo amandma ponovili. In da rečem še enkrat, naši pomisleki niso iz neznanja, pač pa iz prepričanja, da tukaj nekaj vendarle ne drži. Takole vam povem. Predstavnica Vlade ja seveda pojasnila, da se je javni razpis za sofinanciranje delnega nakupa knjižničnega gradiva in računalniške opreme osrednjih območnih knjižnic ter programov splošnih knjižnic na narodnostno mešanih območjih pokazal kot neprimeren, z

neposrednim pozivom pa se bodo splošnim knjižnicam zagotavljale enake možnosti. Ali to pomeni, da se bodo poklicale vse knjižnice, ali to pomeni, da bo ministrstvo, kjer se bo pač to dogajalo, izbralo nekatere knjižnice? Kako se tukaj kaže enakost? Ker za to nismo dobili pametnega, natančnega ugovora, ki bi to s kakšnim drugim členom pojasnjeval, se nam je zdelo potrebno te pomisleke ponoviti in smo jih ponovili. To ni velika zgodba, pa vendarle se lahko za njo skriva tudi kaj drugega. Na primer vendarle tudi netransparentnost. Izbor sam je položen v roke ministrstva, knjižnic pa je mnogo. In da bi ne prišlo do tega, da bi ne prišlo do prepira med knjižnicami, smo seveda ta amandma ponovili. Tako da gre za kar natančno razumevanje problematike. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Gospa ministrica, izvolite, imate besedo.

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: Treba je pojasniti tudi zaradi tega, ker razumem, da še vedno menite, da gre za zaroto. Ne gre za zaroto, ampak gre za spoznanje strokovnih služb, uporabnikov, da sistem, ki sedaj velja, ni dovolj primeren, da bi lahko bil boljši. Če nekaj prepoznaš, da je lahko boljše, potem se potrujiš, da zagotoviš, da bo boljše. In te spremembe gredo v to smer. Tudi ne iz tistih razlogov, kot smo slišali s strani predstavitve stališča Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke, da je nekaj v ozadju. V ozadju je samo iskanje boljših rešitev. Boljše rešitve dobiš takrat, ko stopiš v dialog, to se pravi, ko slišiš uporabnike, kaj je lahko boljše, kako je tisto, kar je moteče, možno odpraviti, kaj je v sistemu, ki je neverjetno normiran, ki povzroča ogromno težav že pri procesiranju, ker so norme in birokratizem vsak dan večji, lahko bolj enostavno pa nič manj transparentno. In če najdeš takšno rešitev, in to rešitev najdeš takrat, kadar imaš odprt dialog z nevladnim sektorjem, sindikati, z uporabniki, nacionalnim svetom, tudi svetom za knjižničarstvo, ti oni povedo, in tudi sami uslužbenci na Ministrstvu za kulturo, ki vsak dan svojim določenim področjem procesirajo vprašanja, sami predlagajo in vidijo, kje so težave, ne pa, da bi šlo za zaroto in za kakšne udarce nazaj iz kakšnega političnega razloga, kot je na primer povedati prejšnjemu ministru, da ni bil dovolj občutljiv za določeno vprašanje. Mogoče ni bil, če ni odprl dialoga, to je drugo vprašanje, mi smo ga in smo prinesli to rešitev, za katero menite, kot pravim, da gre za zaroto. Nobene zarote ni. Ravno tako pri pozivu kot pri razpisu imamo komisije, ki odločajo, preverjajo, svetujejo. Razlika med pozivom in razpisom v tem primeru in tudi v drugih primerih, ki jih nekje tudi v obrazložitvi navajate in niso nič sporni, ker je narava dela oziroma narava predmeta razpisov drugačna, torej razlika med pozivom in razpisom, ki, kot pravim, ne bo nič manj transparenten, je zgolj v tem, da bo enostavnejši in hitreje lahko priti do rešitev. Ampak zakaj v knjižničarstvu? V knjižničarstvu zaradi tega, ker natančno vemo, da imamo mrežo splošnoizobraževalnih knjižnic, ki šteje 58 splošnoizobraževalnih knjižnic, ki bodo pozvane in postopek njihovega ocenjevanja, ker ni tako vezan

na roke, sami se spomnite, da prejšnji v spremembi ZUJIK-a smo celo podaljšali rok pri javnem pozivu, da najprej dobijo možnost dopolnitve. Mimogrede, zaradi tega nam razpisi trajajo skoraj pet tednov dlje in so odločitve tudi kasnejše. Naj samo ponovim, ker zakon natančno opredeljuje, koliko jih je, ne da bi zdaj rekla, povabili bomo pa samo 50 tistih, ki so nam všeč, kje pa, zakon govori, kaj mora država vizavi splošnoizobraževalnih in ostalih knjižnic in tukaj so še programi splošnih knjižnic na narodnostno mešanih območjih in tudi programi splošnih knjižnic na obmejnih območjih. No, pa govorim še o ostalih. In ti postopki bodo enostavno bolj priročni, bolj primerni in ravno tako transparentni, ker jih procesira ista komisija, kot javne razpise drugje, kajti ravno razpisi drugje tudi obstajajo. Ko govorimo o vlaganju v investicije, v opremo, v računalniške sisteme, v gradnjo knjižnic, takrat govorimo o javnih razpisih, o bibliobusih, ki izhajajo iz naslova tako imenovanega kulturnega tolarja. Takrat so razpisi. Verjemite, da ni nekih namenov, ki jih mogoče že po inerciji vidite v vsaki potezi, ki jo še posebej Ministrstvo za kulturo naredi, zgolj za poenostavitev, za bolj prijazno tretiranje oziroma obravnavanje splošnoizobraževalnih knjižnic, ko gre za odnos države in obveznosti države do mreže knjižnic – ne bom nič nova, ampak s toliko večjim ponosom lahko rečem, dobro urejene, čeprav se v zadnjem času zaradi ekonomske krize ne dvigujejo pretirano sredstva za nakup knjižničnega gradiva. Ampak ne glede na to, gre za tradicijo in gre za skrbno, še posebej tudi v primerjavi z drugimi državami, urejeno področje. Konec koncev 1/4 prebivalc in prebivalcev Slovenije, se pravi ogromna količina ljudi je uporabnica, so člani knjižnic na sploh, ne samo splošnoizobraževalnih. In gradivo, ki ga imajo splošnoizobraževalne knjižnice in knjižnice tudi z drugih področij, je enormno, zavidanja vredno in moram reči, da tudi bolj bogato kot mogoče kje drugje po svetu, kjer pa zakoni same dolžnosti države do knjižnic ne ščitijo do te mere, kot jo mogoče pri nas. Seveda pa ne bom zanemarila tudi samih vložkov lokalnih skupnosti, ki imajo tudi določene obveze do hramb te naše nacionalne identitete, bogastva in tradicije. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Anton Anderlič.

ANTON ANDERLIČ: Lepo pozdravljeni!

V tej državi velja splošno nezaupanje. In jaz izražam skepso do spremembe tega zakona, ne zaradi tega amandmaja, ampak zaradi tega, ker je to neka splošna praksa v tej državi, nič ne izstopa Ministrstvo za kulturo, ampak velja za vsa ministrstva, da po možnosti v enem mandatu, pa tudi prej je bilo tako, enkrat, dvakrat ali trikrat spremenijo en zakon. In mi imamo opravka že z drugo spremembo v tem mandatu. In da bi bil scenarij popoln, 2/3 amandmajev z vladne strani pride na Odbor za kulturo in se jih tam sprejme. To je za mene neustrezno delovanje in mi imajo razpaseno maniro; tukaj imam tri primere iz drugih ministrstev in dva primera sta že v razreševanju na način, da se uradniki in tisti, ki se ukvarjajo s temi stvarmi, obnašajo neodgovorno do tistih, na katere

se zakon nanaša. Ker oni ugotovijo, da se zakona ne da izvajati in je treba zakon spremeniti. To pač ni res. To pač ni res. Seveda ta amandma ni dober, da se ta člen črta. Jaz sem za to, da ima Vlada odgovornost in skrbi za usklajen razvoj knjižničarske dejavnosti in da razdeljuje denar. Tukaj je pa vprašanje. In pri tem, pravim, če ne bi imel danes na mizi treh primerov, dva sta že na škodo tistih, ki s tem denarjem razpolagajo, eden pa očitno bo tudi šel v smer, da se bo pokazalo, da je nekaj čudnega. In če bi vi napisali sedaj v tem členu, da jih vse pozovete, če bi pozvali vse – tukaj ni dovolj beseda ministrice ali kateregakoli uradnika, če bi pisalo, da se obvestijo vsi, da imajo pravico vsi sodelovati pod enakimi pogoji in potem bo komisija izbrala in razdelila, potem bi jaz to z lahkim srcem podprl. Tudi tako bom zakon podprl. Nimam dilem s tem. Ampak imam pa v obdobju, ko je neko vsesplošno nezaupanje do vsega, kar pove gospa Širca, ni prav, ker se gospod Zorn ne bo strinjal, kar pove gospod Zorn, se jaz ne bom strinjal z njim – kdaj pa že, kdaj se pa že strinjava, to ni zadrege. Ampak tukaj, če bi v tem 5. členu pisalo na način, kot sem vam povedal, bi jaz absolutno lažje gospodu Zornu in ostalim ugovarjal in pojasnjeval, da ne gre za zarote, da ne gre za ne vem kaj in da je to neka kritika prejšnjega ministra ali pa opozorilo bodočemu ministru in tako naprej. Ne pristajam pa na tisto razlago, da ko nekdo ugotovi, "da se ne da", gremo spremenit zakon. Teh primerov vam naštejemo vsaj 100 v zadnjih štirih letih v Državnem zboru, v času prejšnje in zdajšnje vlade. In mi moramo enkrat narediti temu konec, kot se reče. Osnovno pravilo v pravu velja, da zakoni morajo biti takšni, da so čim dlje v veljavi, da se državljanji in državljanke lahko po njih ravnajo, da se pripravijo, da načrtujejo in tako naprej. Če pa se neka zadeva spreminja v enem mandatu dvakrat in večkrat, nekatere spremembe zakonov, ampak ne govorim, ministrica, izključno o tem zakonu, ampak tudi tukaj je nekaj tega. Če smo mi lani spreminjali zakon in imamo zdaj od sedmih členov tri ključne člene amandmirane s strani iste koalicije, ki ga je vložila. Ja, kako pa, odbor je to naredil? Nov tekst je. Jaz tukaj drugega nimam. Tukaj imate sedem členov. 1. člen pravi: "V zakonu o uresničevanju javnega interesa za kulturo se črta 55. člen". Potem imate v 2. členu spet samo "in za besedama zdravstveno zavarovanje," in tako naprej. Potem pa imate 3. člen, ki je čez celo stran in več, ki ga je amandmiral odbor, imate 4. člen, ki ga je amandmiral, je 5. amandmiral, je 6. amandmiral, 7. pa ni, "ta zakon začne veljati 15. dan po objavi v Uradnem listu". O tem jaz govorim. Zato pravim, jaz upam, da boste dali pojasnilo v tem smislu, da bo resnično ta poziv veljal in bo šel na način, da bodo vsi obveščeni in da bodo lahko vsi participirali po postopku, ki je predpisan, in najbrž bo komisija na koncu ali kdorkoli pač že bo ta denar razdelil. To, da ga pa Vlada razdeljuje in da skrbi za to, pa je nesporno.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Aleksander Zorn.

ALEKSANDER ZORN: Hvala lepa.

Jaz se moram v celoti strinjati s tem, kar je gospod kolega Anderlič povedal. Razen s tem, da je

rekel, da se nikoli z njim ne strinjam, ampak pustimo šalo.

Zadel je bistvo stvari. Če bi namreč o tem členu ministrstvo zapisalo oziroma predlagatelj, da bodo poklicali oziroma pozvali vse knjižnice, potem tega amandmaja kratko malo ne bi bilo. Seveda je zaupanje odlično, ampak kontrola je vseeno nekoliko boljša in zato sem tudi danes postavil to vprašanje ministrici, kljub temu nisem dobil drugačnega odgovora, kot to, da so knjižnice pomembne in da ministrstvo že ve, kaj dela. Verjamem, ampak kljub temu bi bilo mnogo bolje, da bi v tem členu pisalo, da se pozovejo vse knjižnice. Stvar je lahko tudi enostavna. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Gospa ministrica, izvolite.

MAJDA ŠIRCA RAVNIKAR: Spoštovana poslanca, vzemita si v roke Zakon o knjižničarstvu, tam je 55. člen, kjer natančno govori o tem, kaj mora država do vseh knjižnic početi. 55. člen nas usmerja, pa ni samo 55., tudi 27., 25., 26. in še kakšen drugi. Pač zakoni morajo biti, kot vi dobro veste, imate dolgoletno prakso, med seboj skladni, povezani in razumljivi. In tukaj so, zato ne bomo delali in bomo rekli, da ljubljansko knjižnico bomo pozvali, novogoriške pa ne bomo. Država ima določene obveznosti in tukaj jih bo izvajala. Verjemite, da gre za poenostavitve. Zapisano je v tem, ko je zapisano v drugem zakonu in je v obrazložitvi in k napotkom to tudi nedvoumno povedano. Za sofinanciranje projektov iz programov, ki niso zajeti v teh členih, ki sem jih omenila, in to zakona o knjižničarstvu, in obveze države do tega, je treba še naprej izvajati javne razpise. To se pravi razpise, za katere želite, da bi ostajali tudi za to področje, ki pravim, da ni življenjsko dovolj urejeno. Konec koncev te rešitve niso našle poti, so prihajale od ljudi, ki to delajo. In če se življenje spreminja in če ljudje, ki spremljajo funkcioniranje in nefunkcioniranje te države, ki ima, vemo, ogromno birokratskih cokel, potem je pač treba iskati boljše rešitve. Sedaj gospod poslanec Anderlič vam ni všeč, da te rešitve prihajajo prepogosto. Jaz pa pravim, da bolje, da prihajajo in da se rešijo, kot da bi ostale nespremenjene, če pa je življenje zaradi tega težje. Marija Terezija je delala večne zakone, res, mi jih ne, ampak imamo življenje, imamo prakso, imamo ugotovitve, ki kažejo, da po določenem obdobju določene stvari niso tako dobre, kot bi si želeli, da so, in jih spreminjamo. Mimogrede, amandmaji, ki so bili na odboru za kulturo, so bili nomotehnični, ne bom govorila, da so bile samo vejice, bile so uskladitve, ki kot veste, sploh pa tisti, ki dolgo let tukaj sedite, da en člen povleče za seboj spremembe tudi k drugemu in nomotehniku, priznamo, še posebej je treba spoštovati zakonodajno-pravno mnenje Državnega zbora, je pomembna. V tem smislu res pravite in menite tudi že vsi ostali, da ni v redu, da se določene spremembe dogajajo prepogosto, da bi samozaposlene morali v enem obratu rešiti. Ampak, gospod Anderlič, mi imamo trajno odprt dialog z nevladnim sektorjem, ki verjemite, ima ogromen spisek zelenih sprememb in si želi še več sprememb, kot smo jih zagotovili do sedaj. Kot rečeno, v prejšnjem posegu v zakon smo olajšali

dostopnost do statusa samozaposlenega na področju kulture za starejše umetnike, spremenili smo sočasnost vpisa v razvid in tudi določitev socialnih prispevkov oziroma prispevkov za socialno, zdravstveno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, kar ponovno odpravlja blokado, ki se s premikanjem in prekladanjem papirjev na Ministrstvu za kulturo tako podaljšuje, da določeni postopki trajajo že po pol leta, kar je neprimerno in neprijetno do ljudi, še posebej samozaposlenih, ki nimajo trajnih virov, ki nimajo varnosti, tako kot jo imajo vsi ostali na področju redne zaposlitve in rednih delovnih razmerij. Ti ljudje so ranljivi in imajo možnost, ko jih poslušamo, ko imamo delovno skupino in ko se z njimi pogovarjamo, imajo da se stvari spreminjajo. Odkrito povedano, povedali so nam, "res, v preteklosti nismo smeli niti mimo hiše, kaj šele, da bi bila vrata Ministrstva za kulturo za prisluh našim problemom odprta". Sedaj so odprta in ker vidimo možnost, bomo te možnosti tudi skupaj dorekali in tudi kulturniška zbornica, tudi sindikati, tudi nacionalni svet za kulturo je podprl spremembe, ki pač jih vi, kot vidim, nekateri razumete, da zaradi prepogostosti nimajo dovolj higiene v sebi. Vse, kar pomeni lažje življenje, lažje procesiranje vprašanj, ki so zelo birokratsko zapletena, vse to je za družbo dobro, pa če tudi je nek zakon večkrat ranljiv in večkrat odprt.

Spreminja se tudi življenje, spreminjajo se tehnologije, spreminjajo se pristopi, spreminjajo se časi, spreminja se tudi kriza in spreminjajo se tudi ekonomske in ostale razmere v družbi, ki bodo, verjemite, prinesle še mnogo drugih sprememb, ne samo te, ki vam jih tako po nedolžno prinašamo sami.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Zaključujem razpravo o tem amandmaju. O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 10. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **9. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA TRETJO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SOCIALNEM PODJETNIŠTVU V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 46 poslank in poslancev s prvopodpisano gospo dr. Andrejo Črnak Meglič. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici predlagateljcev zakona gospe dr. Andreji Črnak Meglič.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ: Spoštovani gospod podpredsednik, kolegice in kolegi, lep pozdrav!

Pred nami je tretje branje zakona o socialnem podjetništvu, ki smo ga pripravili poslanci. S tem zaključujemo leto in pol dolgo pripravo in oblikovanje zakona, ki je doživel mnoge spremembe. Veseli nas, da smo ga predvsem v zadnji fazi dopolnjevali s pripombami in predlogi tistih, ki so ali bodo postali iniciatorji socialnopoljetniških pobud z namenom, da bi zakon postal čim bolj življenjski in resnično predstavljal

sistemski okvir za razvoj te v Sloveniji premalo izkoriščene priložnosti. Temeljni cilj zakona je, da tudi v Sloveniji omogočimo načrtovan in skladen razvoj socialnega podjetništva. Gre torej za sistemski zakon, katerega namen je vzpostavitev pravnega okvira in podpornih instrumentov za izvajanje socialnega podjetništva. Soočeni smo z velikimi izzivi sodobnega sveta. In ti izzivi niso zaobšli tudi Slovenije: staranje prebivalstva, izguba delovnih mest kot posledica globalizacije in tehnoloških sprememb, večanje strukturne brezposelnosti, porast potreb po pasivnih socialnih transferih kot odraz povečevanja revščine in socialne izključenosti. In prav socialno podjetništvo predstavlja enega izmed učinkovitih odgovorov na navedene težave. Prispeva k povečevanju gospodarske rasti, k ustvarjanju novih delovnih mest, ob tem da upošteva trajnostno naravnan razvoj, zagotavlja vključevanje izključenih skupin na trg dela, dviguje njihovo samozaupanje, spodbuja razvoj njihovih strokovnih kompetenc ter omogoča inoviranje in izboljševanje tradicionalnih javnih storitev in njihove ponudbe na lokalni ravni.

Ponovno pa bi želela poudariti, kaj so socialna podjetja. Socialna podjetja morajo v prvi vrsti slediti javnim interesom, vendar delujejo kot podjetja in če je le mogoče, sledijo tudi tržnim zakonitostim. Ne zasedejo celotnega prostora dejavnosti tretjega oziroma neprofitnega sektorja, pač pa zgolj tistega, ki ga usmerijo v trajno proizvodnjo in prodajo dobrin in storitev na trgu. V primerjavi s klasičnimi podjetji pa njihovo delovanje, zlasti če zaposlujejo težje zaposljive osebe, ki so praviloma manj produktivne, za svoj obstoj na trgu potrebujejo ustrezno zakonodajo in tudi finančne spodbude. Da bodo socialna podjetja lahko uresničila svoj potencial, potrebujejo ugodno poslovno okolje, enakovredne konkurenčne pogoje kot klasična podjetja, manj rigidno zakonodajo, dostop do svetovanja in podpore in ne nazadnje tudi nižjo stopnjo davkov. Ko bo zaživel zakon, ki ga sprejemamo danes, ko bodo implementirani instrumenti za podporo socialnim podjetjem, ki smo jih vanj vgradili, bodo tudi socialna podjetja lažje vstopala na slovenski predvsem lokalni trg in konkurirala tradicionalnim podjetjem.

Eden ključnih pogojev za uspešno implementacijo zakona pa je tudi sodelovanje socialnih podjetij pri ustvarjanju ustreznega okolja in spodbud za njihovo delovanje. Socialna podjetja morajo imeti svoje zastopstvo tudi v organih, ki oblikujejo politiko do njih, kar smo v zakonu zagotovili s soudeležbo njihovih predstavnikov v ključnem organu, to je Svetu Vlade za socialno podjetništvo.

Spoštovani kolegice in kolegi poslanci! Vabim vas, da podprete zakon in tudi koalicijske amandmaje, ki predstavljajo predvsem nomotehnične popravke, ki so bili nujni, saj se je zakon pisal praktično do zadnjega trenutka. Nekateri so seveda skeptični, da bo zakon resnično zaživel in dal ustrezne rezultate. Mi pa trdimo, da bo odprl možnost, da bomo sledili razvoju socialne ekonomije v razvitih državah, kjer je v socialnih podjetjih zaposlenih že več kot 10 milijonov ljudi, in odprl možnost aktivne participacije in zaposlovanje za mnoge, ki jim je vstop na trg dela zaprt in so

obsojeni na pasivno prejetje socialnih pomoči. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo tudi predstavniku Vlade.

Gospa dr. Anja Kopač Mrak, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Drage poslanke in poslanci!

Predlog zakona o socialnem podjetništvu, ki je danes v obravnavi, je bil pripravljen s strani poslank in poslancev, v oblikovanje zakonskih rešitev pa se je aktivno vključila tudi Vlada Republike Slovenije, ki zakon v celoti podpira. Zakon zasleduje cilje, ki so pomembni za celotno slovensko družbo, socialno vključenost ranljivih skupin, zmanjševanje dela na črno, dvig stopnje zaposlenosti, preusmerjanje iz pasivnih v aktivne oblike pomoči, odpiranje novih možnosti na trgu dela za težje zaposljive in druge. Socialno podjetništvo predstavlja nov inovativen koncept reševanja socialnih problemov, ki z uporabo podjetniških veščin dosega socialne cilje. Posamezna ministrstva že sedaj izvajajo aktivnosti, ki jih lahko označimo kot ukrepe, ki podpirajo in spodbujajo načela socialnega podjetništva. Kljub že obstoječim politikam vlade pa predlog zakona prinaša dodano vrednost, in sicer predvsem v smislu zagotovitve sistemskega pristopa in tudi v smislu večjega medresorskega usklajevanja delovanja na tem področju. Mednarodna konferenca, ki jo je prejšnji teden organiziralo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve skupaj z Organizacijo za gospodarsko sodelovanje in razvoj, je pokazala, da obstajajo nekatera trenja med glavnimi akterji socialnega podjetništva v Sloveniji, zato je nujno treba izboljšati zaupanje in sodelovanje med njimi, da bi socialna podjetja lahko dejansko uresničila svoj potencial. Konferenca je pokazala, da v Sloveniji obstaja izrazito močna naklonjenost in interes za razvoj socialnega podjetništva tako na strani strokovne javnosti, nevladnih organizacij in podjetij, ki že delujejo na področju socialne ekonomije, kakor tudi s strani politike in Vlade. Za doseg skupnih ciljev pa je ključnega pomena vzpostavitev jasnega institucionalnega in zakonodajnega okvira. In ravno to nam ponuja predlog zakona o socialnem podjetništvu. Predlog zakona bo povezal in okreplil ukrepe različnih vladnih resorjev ter zagotovil skladno povezavo med načrtovanjem politike, izvajanjem te politike in dodeljevanjem proračunskih sredstev.

Vlada Republike Slovenije se zaveda odgovornosti, ki jo nalaga predlog zakona predvsem pri vzpostavitvi ustreznega institucionalnega okvirja in razvoja podpornega okolja za socialna podjetja. Pri tem pa je treba opozoriti, da bo izvajanje nalog na tem področju predstavljalo poseben izziv Vladi, saj smo se zavezali k cilju zmanjševanja števila uslužbencev v prihodnjih letih, vendar kljub temu bomo vse, kar je v naši moči, storili za to, da bo zakon v polni meri zaživel v skladu z določbami zakonskih rešitev, ki so predlagane. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima gospod Dejan Levanič v imenu skupine poslancev Socialnih demokratov.

DEJAN LEVANIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Drage kolegice in kolegi!

Predlog zakona o socialnem podjetništvu je v drugi obravnavi dobil potrditev in široko podporo pri poslanskih skupinah, česar smo Socialni demokrati zelo veseli. Veseli nas tudi dejstvo, da se očitno vedno bolj zavedamo, da se Slovenija sooča s številnimi izzivi in tudi vprašanji, na katera mora poiskati prave, hitre in seveda učinkovite odgovore, ki temeljijo na konsenzu med nami. Menimo tudi, da z uveljavitvijo zakona o socialnem podjetništvu lahko začnemo reševati nekatere pereče probleme, s katerimi se sooča naša družba. V drugi obravnavi je bilo poudarjeno, da je dodana vrednost novega zakona predvsem v tem, da zagotavlja sistemski pristop in prinaša več medresorsko usklajenega delovanja na tem področju. Socialni demokrati menimo, da zakon o socialnem podjetništvu prinaša še nekoliko več. Zavedamo se namreč, da je ena od najtežjih posledic gospodarske in finančne krize, s katero se trenutno soočamo, prav brezposelnost, ki se je v zadnjih dveh letih precej povečala, zato menimo, da poleg aktivne politike zaposlovanja zakon o socialnem podjetništvu predstavlja alternativo in priložnost za ustvarjanje novih in kakovostnih delovnih mest, predvsem za ranljive skupine na trgu dela, med katerimi je treba izpostaviti predvsem dolgotrajno brezposelne ter mlade. Prav brezposelnost mladih težko na trajnejši osnovi rešujemo z nekimi klasičnimi pristopi, ki jih ponujajo obstoječi programi zaposlovanja, zato je socialno podjetništvo lahko priložnost, da se aktivno vključijo na trg dela. Dejstvo je, da se glede na učinke, ki jih je v slovenskem gospodarstvu in na trgu dela do zdaj imela globalna gospodarska kriza, ne bomo mogli zadovoljiti zgolj s pasivnimi ukrepi, kot je povečevanje socialnih transferjev in spodbud gospodarstvu. Namesto finančnih subvencij in olajšav, ki ne prinašajo trajnih razvojnih ter strukturnih učinkov, se je treba usmeriti v aktivne spodbude. Zakon o socialnem podjetništvu daje podlago za oblikovanje ter izvajanje dejavnosti socialnega podjetništva na neki trajnejši osnovi. Daje tudi podlago za krepitev in razvoj slovenske podjetniške mreže.

O tem, kakšne vsebine oziroma rešitve zakon prinaša, smo podrobno razpravljali že v drugi obravnavi, zato naj omeni le še nekaj izzivov, na katere v Sloveniji lahko odgovorimo s pomočjo socialnega podjetništva. Prvič, demografske spremembe v povezavi s staranjem prebivalstva narekujejo razvoj novih oblik storitev in dejavnosti predvsem na področju dolgotrajne oskrbe in nege starejših. Drugič, nadgradnja in krepitev sicer tradicionalnih javnih storitev predvsem na lokalni ravni ter nadaljnji razvoj storitvenega ter nevladnega sektorja. In tretjič, spodbujanje novih, bolj prožnih oblik dela, kar posledično vodi v fleksibilnost trga dela in zmanjševanje sive ekonomije. Vse naštetu predstavlja le nekatere možnosti in priložnosti, ki jih lahko v Sloveniji spodbudimo z razvojem socialnega

podjetništva. Glede na številne razsežnosti in dimenzije, ki jih mora nov sistemski zakon na novo opredeliti, smo koalicijske stranke tudi v tretji obravnavi vložile amandmaje, s katerimi bo omogočeno učinkovitejše izvajanje zakona v praksi, zato predlagamo in bomo veseli, če jih bodo poslanke in poslanci tudi podprli.

Socialni demokrati upamo, da bo tudi v tretji obravnavi, torej v končnem odločanju, zakon deležen takšne podpore kot že poprej. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod mag. Štefan Tisel v imenu Poslanske skupine SDS.

MAG. ŠTEFAN TISEL: Vsem lep pozdrav. Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovana državna sekretarka, poslanke in poslanci!

Socialno podjetništvo se od klasičnega podjetništva razlikuje predvsem po tem, da daje prednost rasti socialnega kapitala pred ustvarjanjem dobička. Predstavlja tržni odgovor na reševanje socialnih, okoljskih, lokalnih in drugih problemov in ima za primaren cilj zagotavljanje družbenega blagostanja. Predstavlja torej nov koncept reševanja socialnih problemov in hkrati tudi inovativni pristop, ki z uporabo podjetniških veščin dosega socialne cilje, čeprav z omejenimi viri. Socialna podjetja predstavljajo del tako imenovanega tretjega sektorja, to je nevladni sektor. Socialna podjetja danes v svetu predstavljajo producenta, ki zapolnjuje vrzel produkcije socialnih storitev, predvsem zadovoljuje potrebe po bolj individualiziranih storitvah, ki jih odpira in zahteva razvoj sodobne družbe. V zadnjih desetletjih socialna podjetja vse bolj postajajo ključni subjekt za zaposlovanje in reintegracijo dolgotrajno brezposelnih in oseb, ki so manj konkurenčne na trgu delovne sile. Socialna podjetja imajo pogosto več ciljev delovanja, različne lastnike in raznolika sredstva financiranja. Socialno podjetništvo v Sloveniji ni nekaj povsem novega. Zakonodaja, ki ureja potencialne oblike organizacij socialnega podjetništva, v glavnem omogoča vzpostavitev podjetij, ki se ukvarjajo z dejavnostmi socialne ekonomije. Predvsem zakoni o društvih, zavodih, združbah in ustanovah v veliki meri omenjajo osnovna načela socialne ekonomije ali pa vsaj ne onemogočajo njihove uveljavitve. Oblika podjetij, ki je v Sloveniji zakonsko urejena po principih socialnega podjetništva, pa so invalidska podjetja. Slovenija se tako kot preostala Evropa sooča s finančno in gospodarsko krizo ter intenzivnimi demografskimi spremembami. S podaljševanjem življenjske dobe in upadanjem rodnosti se spreminja starostna struktura prebivalstva, to pa bo dolgoročno vplivalo tudi na trg dela. Večajo se tudi razlike v sami strukturi brezposelnosti. Poleg visoke stopnje brezposelnih starejših nad 55 let se povečuje tudi število iskalcev prve zaposlitve, se pravi mladih, povečuje pa se tudi število dolgotrajno brezposelnih in težje zaposljivih oseb. Do zdaj razvite oblike pomoči brezposelnim osebam skozi projekte javnih del in subvencioniranja zaposlitve niso prinesla trajnejše izboljšave zaposlitvenih priložnosti za posebej ranljive skupine ljudi na trgu dela. Nasprotno pa prilagojeno zaposlovanju oseb s

statusom invalidov v okviru invalidskih podjetij predstavlja relativno trajno in stabilno obliko zaposlovanja.

Globalizacija in tehnološke spremembe tudi v Sloveniji prinašajo opuščanja tradicionalnih dejavnosti, pa tudi selitev proizvodnje na cenejše trge oziroma na trge cenejše delovne sile. To predstavlja nove izzive za družbo in posameznike, istočasno pa nevarnosti in ovire za nekatere skupine prebivalstva ter povečevanje njihove izključenosti iz trga dela. Izgubljena delovna mesta se prepočasno nadomeščajo z novimi kakovostnimi delovnimi mesti. Zaradi demografskih, socialnih, ekonomskih in drugih družbenih sprememb pa je očitna potreba po reformi javnih storitev. Poiskati je treba inovativne rešitve, prilagojene potrebam lokalne ravni oziroma potrebam posameznih manjših ciljnih skupin prebivalstva, ki pa morajo biti bolj aktivno in ljudem prijazno naravnane, kar je mogoče doseči z novimi javno-zasebnimi iniciativami v okviru socialnega podjetništva.

Po deležu zaposlitev v storitvenih dejavnostih je Slovenija uvrščena na rep članic Evropske unije. Dejstvo je, da je mnoge nove storitve mogoče razviti le v okviru socialne ekonomije, s kombiniranjem prožnih oblik zaposlovanja in prostovoljnega dela. V Evropski uniji na ta način deluje 10 % podjetij.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo predlagali več amandmajev že pri prvi obravnavi, tako da so bili nekateri predlogi vključeni v samo vsebino in tako je zdaj rok za izpolnitev pogojev socialnega podjetja podaljšan z enega leta na dve leti.

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke predlog zakona podpira, saj prinaša kar nekaj pozitivnih novosti najbolj ranljivim skupinam na trgu dela: starejšim, invalidom ter drugim, ki se težko vključujejo na trg dela in so odvisni od socialnih transferjev. Cilj je, da se tudi te skupine lažje vključijo v delo, kajti delo je tudi socialna kategorija, ki ljudem pomaga pri vzpostavitvi boljše samopodobe. Hvala.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Tadej Slapnik v imenu Poslanske skupine Zares.

TADEJ SLAPNIK: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Nobelov nagrajenec za mir Mohamed Junus je v knjigi Socialno podjetništvo za svet brez revščine o socialnem podjetništvu zapisal: "V ta namen moramo ustanoviti novo obliko gospodarske dejavnosti, ki bo sledila drugim ciljem, kot je maksimiranje dobička, dejavnost, ki se bo v celoti posvečala razreševanju družbenih in okoljskih problemov. Ta nova podjetja so v številnih potezah podobna tistim, ki jih poznamo, a vendar se od njih razlikujejo po zastavljenih ciljih. Kot vsa podjetja tudi socialno podjetje zaposluje delavce, proizvaja dobrine in storitve, ki jih kupcem ponuja po ceni v skladu s postavljenimi cilji. Toda poglavitni cilj in merilo, po katerem se bo podjetje ocenjevalo, je ustvarjati koristi za njegove deležnike. Podjetje lahko ustvarja dobiček, vendar vlagatelj, ki ga

podpirajo, tega ne potegnejo iz podjetja. Po določenem času dobijo nazaj le osnovni vložek. Socialno podjetje je bolj kot v ustvarjanje dobička usmerjeno v neko dobro stvar. Na ta način lahko deluje kot vektor sprememb. Socialno podjetje ni dobrodelna organizacija, ampak podjetje v polnem pomenu besede. Pokrivati mora vse lastne stroške in hkrati dosegati postavljeni družbeno koristni cilj. Ko vodite podjetje, je vaš način razmišljanja drugačen, kot če bi bili na čelu dobrodelne organizacije. Dejstvo, da je socialno podjetje v prvi vrsti podjetje, omogoča njegovo opredelitev in vrednotenje njegovega vpliva v skupnosti." Konec citata.

Temeljni cilj zakona, ki smo ga pripravili, je v Sloveniji omogočiti načrtovan in skladen razvoj socialnega podjetništva, zato zahteva zakonsko opredelitev pojma socialnega podjetništva in v svetu že prepoznanih načel, po katerih deluje socialna ekonomija. V zakonu smo opredelili, kateri subjekti lahko delujejo kot socialna podjetja, kakšne pogoje morajo pri tem izpolnjevati, opravljanje katerih dejavnosti izkazuje njihov družbeno koristen značaj oziroma katere skupine ljudi zaposlujejo skladno s prepoznavnim javnim interesom. Izredno pomembno pa je, da je ob jasno prepoznanim položaju, ki ga socialno podjetništvo zavzema v celotnem gospodarskem sektorju, tudi izgradnja podpornega okolja, ki bo omogočalo razvoj socialnega podjetništva in z njim aktivne politike zaposlovanja, ki bo usmerjena v oblike in vsebine, primerne temu sektorju.

Kot rečno, zakon o socialnem podjetništvu opredeljuje pojem socialnega podjetništva po merilih, kot jih opredeljuje Evropska komisija. Pri tem uvaja odprt sistem socialnega podjetništva, kjer lahko nastopajo kot socialna podjetja različni tipi pravnih oseb, ki lahko zadostijo kriterijem, ki jih predpisuje zakon.

Zakon določa tudi cilje socialnega podjetništva in načela, po katerih se morajo ustanoviti ali preoblikovati pravne osebe, ki želijo poslovati kot socialna podjetja ali po njih poslovati. Skladno s tem smo v imenu Poslanske skupine Zares vložili tudi dopolnilo, ki po naši oceni uvaja ustrezen nadzor nad delovanjem teh podjetij. Dopolnilo k 8. členu je v zakon umeščeno tako, da se lahko socialna podjetja sama odločijo za brezplačno koriščenje tako imenovanega spletnega računovodstva, ki pa zagotavlja povsem transparentno poslovanje teh podjetij. Dopolnilo je pripravljeno tudi v sodelovanju Slovenskim inštitutom za revizijo, zato upamo, da bo v nadaljevanju tudi sprejeto.

Nadalje zakon določa področja, na katerih so dejavnosti, ki jih bo opredelila Vlada, družbeno koristne in ki jih lahko opravljajo socialna podjetja. Določa tudi najbolj ranljive skupine ljudi na trgu dela, katerih zaposlovanje v socialnih podjetjih je družbeno koristno. Poslovanje socialnega podjetja opredeljujejo predpisi, ki veljajo za posamezno vrsto pravne osebe, ki nastopa kot socialno podjetje, najsibo to društvo, zasebni zavod, ustanovo, osebno ali kapitalsko družbo, zadruga, ki v celoti ali delno opravlja dejavnost, ki ni pridobitna.

Predlog zakona prinaša tudi podporno okolje za načrtno spodbujanje razvoja socialnega

podjetništva. Za načrtovan razvoj bo zato treba sprejeti strategijo, v kateri bodo opredeljeni ukrepi, pa tudi viri sredstev financiranja za izvedbo načrtovane politike in ukrepov ter izvedbeni načrt s katalogom aktivnosti.

Vsi začrtani ukrepi so usmerjeni v spodbujanje socialnega podjetništva, v oblikovanje takšnega okolja za socialna podjetja, da bodo ti usmerjeni v omogočanje ustanavljanja socialnih podjetij, začetek poslovanja in v podporo pri trajnem poslovanju v spodbujanje zaposlovanja socialnih podjetij in v omogočanje dostopa do virov financiranja naložb v socialna podjetja.

Poslovanje in dolgoročno delovanje socialnih podjetij je cilj, ki ga je treba stimulirati, zato smo v Poslanski skupini Zares poleg ostalih koalicijskih amandmajev, ki izboljšujejo rešitve zakona, vložili še eno dopolnilo na področju posredne delitve dobička, ki trenutno določa, da se kot posredna delitve dobička šteje tudi izplačevanje plač v višini, ki za več kot 20 % presega izhodiščne plače za posamezni tarifni razred, določen v kolektivni pogodbi za posamično dejavnost. Ocenili smo, da je takšna opredelitev nekoliko prestroga, saj se s tako nizkim pragom socialna podjetja neupravičeno sili v neupoštevanje delovne zakonodaje oziroma se upoštevanje delovnopravne zakonodaje neutemeljeno klasificira kot prikrito izplačevanje dobička. Z dopolnitvijo smo zato predlagali, da navedena meja 20 % velja za osnovno plačo delavca, v sodelovanju s koalicijskimi partnerji pa smo v skupnem dopolnilu to mejo zvišali na 30 %. Zato upamo, da bo eno izmed vloženih dopolnil tudi sprejeto. Za oblikovanje politike razvoja socialnega podjetništva, analiziranje potreb razvoja socialnega podjetništva, spodbujanje vključevanja občin v določanje in izvajanje politik razvoja socialnega podjetništva na lokalni in regionalni ravni ter za pripravo strategije razvoja socialnega podjetništva zakon predvideva tudi ustanovitev posebnega delovnega telesa pri Vladi Republike Slovenije, to je vladnega sveta za socialno podjetništvo.

Za izvajanje ukrepov spodbujanja socialnega podjetništva, oblikovanje ugodnega podjetniškega okolja za socialna podjetja, izvajanje ukrepov za omogočanje dostopov do vira financiranja naložb v socialna podjetja in ukrepov spodbujanja zaposlovanja v socialnih podjetjih bodo izvajalci določeni s strategijo razvoja socialnega podjetništva. Za izvajanje posebnih ukrepov za spodbujanje socialnega podjetništva pa predlog zakona opredeljuje tudi ustanovitev sklada za spodbujanje socialnega podjetništva, ki ga bo ustanovilo Ministrstvo za gospodarstvo.

V razvitih evropskih državah predstavljajo zaposlitve v socialnem podjetništvu kar 10 % vseh zaposlitev. Ker je v Sloveniji trenutno na tem področju zaposlenih le slabih 0,7 % vseh zaposlenih, lahko z optimizmom ugotavljamo, da imamo v tem sektorju priložnost zagotoviti več kot 50 tisoč novih delovnih mest.

V Poslanski skupini Zares - nova politika smo ponosni, da bo zakon o socialnem podjetništvu, ki smo ga vsebinsko tudi sooblikovali in predlagali v sprejem, danes v Državnem zboru tudi sprejet.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Gvido Kres v imenu Poslanske skupine SLS.

GVIDO KRES: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana sekretarka, spoštovani kolegi in kolegice!

Poslanci Slovenske ljudske stranke smo se konstruktivno vključili v razpravo o tem zakonu in zato vložili dopolnila k zakonu, saj se strinjamo, da moramo v Sloveniji po dolgih letih dogovarjanja končno urediti tudi področje socialnega podjetništva. Zakon prinaša, ali naj bi prinesel, dobro ureditev in možnosti za izvajanje te vrste podjetništva, zato ne sme biti omejujoč. V tem smislu so napisana tudi naša dopolnila k zakonu. Dober primer delovanja socialnih podjetij predstavljajo zlasti invalidska podjetja in zaposlitveni centri, v nekaterih elementih pa tudi javna dela.

V Sloveniji je bilo v zadnjih letih izvedenih že precej uspešnih pilotnih projektov s področja socialnega podjetništva, poznane so dobre prakse na tem področju. Zato še naprej upamo, da ta zakon ne bo preprečil možnosti, da bi se te vrste podjetništva lahko opravljalo tudi na kmetijah, kljub temu da naša dopolnila v predhodnih postopkih niso bila sprejeta. Zavedati se je treba, da največ na tem področju lahko in mora narediti država oziroma Vlada. Ne pozabimo, da se podjetniki obnašajo po logiki podjetništva, podjetnika in zato je delo Vlade na tem področju oziroma ta odločitev sigurno najpomembnejša in tudi odločujoča.

Z dopolnili predlagamo, ponovno, tudi za tretjo obravnavo, lažje pogoje za socialno podjetništvo, in sicer trajna zaposlitev samo enega delavca in ne dveh, saj ni prav, da so pogoji zahtevnejši kot za ostale podjetnike. S tem zakonom je treba dati še posebne možnosti mladim za zaposlitev in za uresničitev njihovih kreativnih idej. K obravnavi zakona smo pristopili konstruktivno. Nedoslednosti zakona so se odpravile tako s strani predlagateljev kot tudi s številnimi amandmaji, ki so jih vložile poslanske skupine koalicije.

Poslanci Slovenske ljudske stranke pozivamo vse kolege, da podprejo naše dopolnitve in da vsi podpremo ta bronameren zakon. Glede na prakso pa bodo kasneje še mogoče dopolnitve in izboljšave. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Anton Urh v imenu Poslanske skupine DeSUS.

ANTON URH: Lepo pozdravljeni! Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovana gospa državna sekretarka, spoštovani kolegi in kolegice!

Predstavil bom stališče Poslanske skupine DeSUS k Predlogu zakona o socialnem podjetništvu.

V parlamentarni proceduri se je besedilo predloga zakona v marsikaterem členu spremenilo oziroma dopolnilo, seveda v luči izboljšanje zakona za čim bolj uspešno implementacijo v praksi. Poglavitni namen in cilj predloga zakona pa ostaja: to je, omogočiti načrtovan in skladen razvoj

socialnega podjetništva, ki bo sledilo družbenoekonomski situaciji današnjega časa, ker učinkom gospodarske in finančne krize ni moč stopiti nasproti zgolj s klasičnimi pristopi k reševanju brezposelnosti s povečevanjem socialnih transferjev, s spodbudami gospodarskemu sektorju in z vzdržnostjo tržne ekonomije.

V Poslanski skupini DeSUS podpiramo uveljavitev socialnega podjetništva, ki pomeni razvoj socialne ekonomije, kar pomeni, da se kot vmesna možnost proti tržno naravnemu gospodarstvu razvije neprofitno podjetništvo. Njegov koncept je preusmerjanje iz pasivne v aktivne oblike pomoči, povečevanje družbene odgovornosti k oblikovanju socialnega in pravičnega okolja, zlasti pa ima posluh za ogrožene skupine prebivalstva, ki so socialno in družbeno potisnjene v ozadje. V naši poslanski skupini smo ocenili, da je skozi večplastnost učinkov, ki jih bo ta zakon prinesel, bistveno to, da se spozna in prizna, da bo nova oblika podjetništva v javnem interesu, interesu družbe kot celote, seveda pa bo uspešen razvoj te vrste podjetništva v veliki meri odvisen od podpore države, uspešne vključitve v podjetniško mrežo in oblikovanja skupne nacionalne strategije oziroma politike, ki bo morala ustrezno povezovati ukrepe različnih vladnih resorjev. V predhodnih obravnavah zakona na sejah matičnega delovnega telesa in na samem plenarnem zasedanju zbora je bila vsebina zakona podrobno izčrpana, zato ne bi ponavljal teh istih vsebin, zgolj v enem stavku naj zaključim stališče Poslanske skupine DeSUS. Uvedbo socialnega podjetništva v Poslanski skupini DeSUS vidimo kot veliko dodano vrednost za slovensko družbo, zlasti zato, ker bo prispevalo k trajnejšim in strukturnim učinkom tako v gospodarstvu kot na področju socialnih transferjev in aktivnih politik zaposlovanja kritičnih skupin prebivalstva. Zato bomo zakon skupaj z nekaterimi predlaganimi dopolnili, katere smo soprodpisali, z veseljem podpri. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Bogdan Barovič v imenu Poslanske skupine SNS.

BOGDAN BAROVIČ: Lep dober dan! Kolegice, kolegi, gospod podpredsednik!

Dobili smo oziroma upam, da ga bomo, sistemski zakon, ki naj bi urejal socialno podjetništvo, kar je seveda pohvala avtorjem tega zakona, in s to sistemskostjo dajejo poudarek temu zakonu. Namen je družbeno koristno delovanje, dobrih namenov je seveda še veliko več. Spoštovana gospa predlagateljica je v svojem uvodnem govoru v začetku meseca februarja dejala, kar seveda eventualno absolutno potrjujem, da je bila vesela podpore večine koalicijskih poslancev. Mislim, da bi lahko mirno rekli, da ste deležni podpore vseh poslancev v Državnem zboru. Tako vsaj enkrat ne pridemo do raznih sporov, ki polnijo časopisne strani na prvi strani, ampak upam, da bo mogoče časopis ali pa medij kdaj zapisal, da smo tudi enotni pri reševanju teh problemov. Ampak mislim, da tega ne bomo doživeli v tej državi, ker samo čakajo, kdo bo komu kaj rekel pa kaj naredil. Na žalost je pač tako. Pred nami pa je zelo

pomemben zakon, o katerem nisem slišal ali pa prebral niti ene same besede. Gre za socialni zakon, ki vključuje številne strukture ljudi, vse te so jasno zapisane v 5. členu, zelo določno zapisana področja dejavnosti socialnega podjetništva, ki ga kolegi, mislim da iz Slovenske ljudske stranke, celo dopolnjujejo, ki ga kolegi iz različnih strank – ali pa, ki tudi druge člene dopolnjujejo ali pa delno spreminjajo z željo, da bi ta zakon vendarle zaživel. Mislim, da je to enkrat lepo sporočilo o pozitivnem razmišljanju v današnjem času, ko očitno v državi Republiki Sloveniji sploh ne vemo, kje živimo. Živimo namreč v Evropi in Evropa pa ima danes na milijone problemov – ne le sama s seboj, temveč tudi povezanih s svetom. Zelo veseli smo v Slovenski nacionalni stranki, da je bil predlog nekega sistemskega zakona, ki bo spremenil še marsikaj tistega, kar se v resnici po tej državi dogaja. V tej državi je na veliko žalost skorajda 120 tisoč evidentiranih brezposelnih, med katerimi je večina, v to osebno verjamem, zelo prizadetih Slovenk in Slovencev, ki jim ni težko ali pa ki jim ni toliko hudo za to, da ne zaslužijo pač tistega denarja, ki ga za življenje potrebujejo, ampak jih je bolj sram; sram, ker se čutijo družbeno nekoristni, sram jih je, ker nimajo okolja, v katerem bi delali in soustvarjali. Veliko jih je, sem prepričan! Na žalost pa je veliko tudi tistih, ki komaj čakajo, da so na seznamu brezposelnih, ki komaj čakajo, da rečejo, da jih boli to ali ono, in ki komaj čakajo, da rečejo, prijavil sem se, zdaj mi pa kar napišite, da nisem sposoben, in čaka doma na 600 ali 700 ali pa 500 evrov, s katerimi za določen čas lepo živi. Zraven pa seveda za približno tisoč evrov dela na fuš, ko ga nenadoma nič ne boli, in zraven dobiva še vso socialno podporo te socialne države, všteti vse stroške, ki jih ima. Tudi takšni so in ne zatiskajmo si oči pred njimi! Upam, da jih je manj kot tistih drugih, ki čutijo sram in ki so odstranjeni od družbenega življenja, ki so odstranjeni od družabnega življenja in ki imajo voljo, željo in hotenje delati, pa ne morejo.

Ta zakon ima nekatera določila, o katerih v Slovenski nacionalni stranki vidimo, da bo tem ljudem, tistim prvim, ki sem jih naštel, pomagal. Ta zakon je resen, vsaj po mnenju Slovenske nacionalne stranke, tudi zato, ker ponuja določene olajšave tem socialnim podjetjem pri davku, pri javnih naročilih, pri povrnitvi plačil socialnih prispevkov, pri subvencijah za zaposlovanje. Bilo je nekaj pomanjkljivosti zakona, te so bile sprejete, marsikateri amandma je marsikatero pomanjkljivost popravil. Lahko da še kaj v tem zakonu ne štima. Tisti najbolj ortodoksno usmerjeni iskalci pomanjkljivosti ali pa dobrobiti zakonov pravijo, kako lahko socialno podjetje ustvarja dobiček, dohodek ali pa prihodek. Logično je, da prihodek mora ustvarjati že zaradi reinvestiranja, zaradi enostavne reprodukcije. Dobro je, če ustvari tudi prihodek za razširjeno reprodukcijo, vsekakor pa ni dobro, da bi ustvarjal dobiček, že spet zato da bi ga po dobri slovenski navadi zadnjih 20-ih let pobasal v žep. Veseli smo, da je ta zakon, s tem da bi, če bi lahko, če bi imeli več časa, če bi imeli več možnosti, poiskali še en takšen zakon, mogoče spodbuda vsem, ki nas poslušajo, in sicer sistemski zakon za podjetništvo za mlade. Cel svet, cela Evropa, predvsem pa Slovenija trpi na gospodarskem in

finančnem področju ravno zaradi nezmožnosti zaposlovanja mladih, zato so, spoštovane kolegice in kolegi, tudi razhajanja pri pogledu na zakonu o malem delu, zato so razhajanja pri pogledih na zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Nihče od nas ne nasprotuje zakonu, ki sem jih omenil, zaradi tega, da bi a priori nasprotovali, ampak v življenju je vedno tako, da se stvari izključujejo, dan zamenja noč, upokojujence zamenjajo mladi... Mladi so danes problem, mladi nimajo zaposlitve, nimajo možnosti zaposlitve, to je prvi korak. Drugi večji problem je ta, da ti mladi ne bodo videli več nobene perspektive in bodo opustili šolanje in bodo opustili voljo do življenja, do ustvarjanja družine, do ustvarjanja nove prihodnosti, do ustvarjanja novih domov. V tem je problem. Ni problem zato, da je zdajšnja koalicija pripravila nek zakon ali je opozicija predlagala enega drugega. Ni v tem problem! Problem je v tem, da moramo mi rešiti mlade. Mogoče v členih tega zakona manjka, je sicer en del, ki je spodbuden za tiste mladoletne, ki nimajo šol, ki šol niso mogli narediti in jim omogoča to socialno podjetništvo zaposlovanje – spodbudno –, ampak ob tem, ko govorimo o tem zakonu, za katerega sem prepričan in upam, da bo končno dobil enkrat skupno potrditev v Državnem zboru, pa se ne spomnim, če bi že bil kak zakon v tem mandatu, in bomo mogoče vsi skupaj pokazali voljo, da vemo, kaj želimo.

Ob tem še enkrat pravim v imenu Slovenske nacionalne stranke: želimo in hočemo poudariti – ne pozabiti na mlade, mlade, mlade! In če smo že pri volji, pri vseh zakonih, ki jih sprejemamo in pišemo, in če smo ustvarili en sistemski zakon na področju, ki je potrebno v tej državi, dajmo skupaj narediti še en sistemski zakon, ki bo omogočil, razširil, ki bo dal večje možnosti delodajalcem, investitorjem, komurkoli že, za zaposlovanje mladih. Samo zaposlovanje mladih nas bo rešilo.

Predlagateljem zakona, seveda, hvala za dobro voljo in za ustvarjeno. Mislim, da bomo pri posameznih amandmajih konstruktivno sodelovali, da ne bomo spet iskali pomanjkljivosti in napake, ki pa so mogoče, ko se človek spusti v samo drobno predlaganega zakona.

V Slovenski nacionalni stranki mu v celoti nismo nikoli nasprotovali, ves čas smo tvorno sodelovali in dajali zelo pozitivne smernice za sprejem tega zakona. Edino, kar si na koncu še želimo, je, da ko bo, jaz verjamem, da bo ta zakon zaživel, da bo zaživel iskreno in pošteno, da se ne bo spet pojavil kdo, ki bo vse dobre stvari predlaganega sistema zakona o socialnem podjetništvu izkoristil za socialno podjetništvo zame in za nikogar več. Jaz in potem nihče več. Žal je takšnih ljudi preveč, upam, da je dovolj varovalk v tem zakonu, da takšnih zgodb ne bomo videli, da ne bo izkoriščanja ranljivih skupin ljudi, ki so naštetih v tem zakonu – od invalidov do starejših od 55, do mlajših od 15 let, ki nimajo izobrazbe in do vseh ostalih struktur. Vsi želijo – tisti, ki iskreno želijo soustvarjati dobrobit te države in vsi imajo pravico do poštenega plačila za opravljeno delo. Upam, da jim bo to možnost ta zakon dal.

V Slovenski nacionalni stranki ga podpiramo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:
Besedo ima gospod Ljubo Gerič v imenu Poslanskega kluba LDS.

LJUBO GERIČ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Gospa državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Zakon o socialnem podjetništvu, ki ga danes obravnavamo in že v tretji obravnavi sprejemamo v Državnem zboru, ureja vprašanje socialne ekonomije in postavlja temelje socialnega podjetništva, solidarnosti in neprofitnosti. V fazo nastajanja zakona je bilo vključenih veliko različnih predstavnikov civilne družbe. Socialno podjetništvo je pomembna možnost in priložnost za zaposlovanje ter za razvijanje novih produktov in storitev. Odpira nove vidike socialne ekonomije in poslednega vstopanja na trg dela, storitev in produktov. Njegova posebnost je tudi v tem, da je močno vpeto v produkcije in storitvene okvire za zadovoljevanje lokalnih potreb oziroma trgov. Razprava o tem zakonu in pozornost, ki jo namenjamo socialni ekonomiji in socialnem podjetništvu, je naš prispevek k razvoju te oblike organiziranega dela, usposabljanja, pa tudi zaposlovanja. Določbe zakona, ki določajo poseben sklad za socialno podjetništvo, dodatne olajšave za težje zaposljive in druge oblike pomoči, ki jih bo zagotovila država na davčnem, organizacijskem in statusnem področju, so pomemben korak v smeri izgradnje družbe konsenza, kjer nihče ne ostaja zadaj; družbe, ki se zaveda svoje odgovornosti do posameznikov, ki jo tvorijo; družbe, katere vrednote niso zgolj omejene na štetje dobička ob koncu fiskalnega leta.

Osnovno načelo predloga zakona je, da se v socialno podjetništvo vključujejo katerekoli pravne osebe, katerih namen ustanovitve ni pretežno ali izključno pridobivanje dobička, ki so v pretežni meri ustanovljene za trajno proizvodnjo in prodajo proizvodov ali za zagotavljanje storitev na trgu na področjih in dejavnostih, ki so prepoznavne kot družbeno koristne, ali pa so ustanovljene z namenom, da za opravljanje takšnih dejavnosti zaposlujejo najbolj ranljive skupine ljudi na trgu dela.

Socialna podjetja morajo poslovati po naslednjih načelih: zasebne pobude za ustanovitve, nepridobitni in socialni namen ustanovitve, prostovoljnost delovanja, neodvisnost, tržna naravnost, vključevanje prostovoljnega dela, enakopravnost članstva, sodelovanje deležnikov pri upravljanju, nepridobitnost delovanja, preglednost poslovanja in družbena koristnost. Socialno podjetništvo pa lahko ne glede na vrsto dejavnosti, ki se opravljajo, opredeljujejo tudi posebni pogoji zaposlovanja delavcev, potrebnih za opravljanje dejavnosti. Javna korist opravljanja dejavnosti je v tem primeru izkazana v dejstvu, da se dejavnost opravlja predvsem z namenom zaposlovanja posebnih skupin ljudi, za katerih zaposlitve je država zaradi njihovih posebnih lastnosti posebej zainteresirana. To so najbolj ranljive skupine na trgu dela. Dodatni pogoji, ki po tem zakonu socialno podjetništvo ločuje od klasične tržne ekonomije, so cilji, ki jih udeleženci v socialnem podjetništvu zasledujejo. Ustvarjanje dobička ne more biti

izključni, pa tudi ne glavni cilj opravljanja dejavnosti. Socialno podjetništvo primarno zasleduje cilje, ki jih tudi opredeljuje predlog zakona. Ti pa so: krepitev družbene solidarnosti in kohezije, spodbujanje sodelovanja ljudi in prostovoljnega dela, krepitev inovativne sposobnosti družbe za reševanje socialnih, gospodarskih, okoljskih in drugih problemov, zagotavljanje dodatne ponudbe proizvodov in storitev, ki so družbeno koristni, razvijanje novih možnosti zaposlovanja, zagotavljanje dodatnih delovnih mest ter socialna integracija in poklicna reintegracija najbolj ranljivih skupin ljudi na trgu dela.

Zakon o socialnem podjetništvu je poslanski zakon, kar pomeni, da je nastajal v poslanskih klopih, od koder je prišla tudi iniciativa zanj, s prvopodpisano dr. Andrejo Črnak Meglič. Zakon, ki ga bomo danes sprejeli, je zakon, ki je bil skozi celoten postopek sprejemanja dopolnjen z rešitvami, ki bodo omogočale njegovo čim lažjo in čim bolj korektno implementacijo.

Tudi danes, v tretjem branju bo predlog zakona deležen kar nekaj amandmajev, katerih cilj je poskrbeti, da bo zakon čim boljši. Od teh bi posebej izpostavil amandma k 43. členu predloga zakona, ki je namenjen zagotavljanju ustreznega nadzora nad delovanjem socialnih podjetij, saj si nihče izmed nas ne želi, da bi zakon dopuščal možnosti zlorabe. Ker v Poslanskem klubu LDS menimo, da sta tako družbena dejavnost kot odgovornost vrednoti, ki ju država mora promovirati in gojiti, ker menimo, da v okviru izvajanja svobodne podjetniške pobude obstaja prostor za gradnjo mostu med tržnim in socialnim, in ker menimo, da je naloga države tudi to, da išče neke alternative ekonomskemu modelu, ki je zahodni svet pripeljal do ekonomske, finančne in tudi moralne krize neverjetnih razsežnosti, bomo v Poslanskem klubu LDS Predlog zakona o socialnem podjetništvu podprli. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi razprava poslank in poslancev k predlogu zakona v celoti.

Besedo ima gospod Marijan Križman. Pripravi naj se gospa Cvetka Zalokar Oražem.

MARIJAN KRIŽMAN: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovana gospa državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Že do zdaj je bilo zelo veliko povedanega o zakonu o socialnem podjetništvu, predvsem zelo pozitivnega, kar me veseli, ker je ta eden izmed res pozitivnih zakonov, ki omogoča ljudem, ki do sedaj niso mogli stopiti v proces zaposlovanja in jim je ta zakon na kožo napisan, da bodo s tem zakonom našli tudi oni svojo zaposlitev. Sam sem videl veliko ljudi v eni izmed monetarnih organizacij, kjer sem delal, ki niso imeli možnosti in načina, da bi se zaposlili tako, kot to možnost dopušča ravno ta zakon. Še posebej je iz tega zakona dobro poudariti to, da so ranljive skupine tiste skupine, ki imajo določene ovire za normalno delovanje, da so to tiste skupine starejših ljudi, ne samo nad 55, tudi bistveno nižja je ta meja, ki se danes težko zaposlijo. Zaposlitev, kot rečeno, po 55. oziroma 50.

letu postaja neke vrste nacionalni šport in dobil sem občutek, ko sem se pogovarjal z nekaterimi, kjer se delodajalci na različne načine poskušajo takšnih ljudi znebiti, s tem da jih pošiljajo v predčasne penziona, če lahko tako rečem, s tem da nekaj časa spet preživijo na račun države na zavodu za zaposlovanje in tako dalje. Ta zakon tega ne obravnava, ampak samo mimogrede o tem, kaj se vse danes na tržišču dogaja, in s to svetlo točko prav tega zakona se bo nekoliko okrepila samozavest tistih, ki so porinjeni na obrobje dogajanja ob zaposlitvah za lastno preživetje. Videli smo nekaj primerov dobre prakse, en tak primer je Luka Koper, ki ima svoje lastno podjetje Inpo, ki zaposluje invalide, ki se poškodujejo, ki so zaradi takšnih in drugačnih razlogov kjerkoli težje zaposljivi in bi njihova kariera zaposlitve bila klavrno končana, če se podjetje ne bi zanimalo za to, da bi svoje ljudi prerazporedilo ne samo na lažja dela, ampak na dela, ki jih takšni ljudje lahko opravljajo. To je ena svetla točka, verjetno pa jih je še v Sloveniji kar nekaj, ampak to je treba pozdraviti, kajti v takšnem podjetju, kot je Luka Koper, je frekvenca vsega zelo velika in tam se dogaja kar nekaj delovnih nesreč. Zato je prav, da opozorimo tudi na takšne primere dobre prakse.

Pravzaprav so nekatera podjetja tudi v preteklosti kar dobro funkcionirala, seveda niso imela tako dobrega zakona, kot je ta. Bilo je nekako prepuščeno glede mešanja neprofitne in profitne organiziranosti in sam sem bil priča tragediji enega takšnega podjetja, kjer je delo izgubilo približno 80 ljudi, tisti, ki so pa to podjetje vodili, niso končali tako kot naši slavni tajkuni, ampak so dobili kar lepo število let zapora in je ta zgodba zaprta, zaključena, žal zaključena tudi za tistih 70, 80 ljudi. Od takrat je minilo že kar nekaj let in ti ljudje niso nikoli več imeli možnosti, da bi se zaposlili in da bi tudi doživeli čas upokojitve za polno pokojninsko dobo. To sem povedal namenoma zaradi tega, ker se v tem zakonu vsem tem možnostim izogibamo in možnosti, da bi se taki in podobni, kot je predhodnik rekel, tajkuni ali pa netajkuni, to niso nobeni tajkuni, to so navadni smrtniki, ki so poskušali zasloveti na račun drugih in jim to ni uspelo. Taki ljudje ne bodo imeli priložnosti, da bi posegli v taka podjetja in iz njih pobrali dobiček in tisto, kar je zgolj za njih dobro, ter prepustili zaposlene državi, njenemu hrbtu in seveda proračunu. S tem zakonom je to regulirano; se pravi, ni mogoče podjetje uničiti in ga prepustiti, kot sem rekel, državi na skrb, še posebej njenih delavcev, in to je tudi ena svetla točka in pozitivna zadeva, ki ne izhaja iz izkušenj iz preteklosti, ampak izhaja iz mednarodnih izkušenj, kajti na podoben način, kot je ta zakon, se po Evropi v številnih državah odvija socialno podjetništvo.

Sam bom seveda v končni fazi podprl tudi nekaj amandmajev, o katerih bo beseda tekla kasneje. Sam zakon, kot rečeno, je pa resnično nekaj zelo pozitivnega; zaposlili bomo lahko ljudi, ki do sedaj niso bili zaposljivi, in bodo tisti, ki se ne želijo obešati zgolj na humanitarne organizacije in čakati na rešitve države in nekoga drugega, imeli priložnost, da bodo sami zaslužili svoj kruh, sami delali, na to bili ponosni in bili samozavestni, kot je vsak izmed nas, ki je samostojen, ki ima službo in ki seveda prispeva svoj delež v družbi. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Besedo ima gospod Matjaž Zanoškar. Ga ni.
Gospod Silven Majhenič.
Naslednji gospod Ljubo Germič.

SILVEN MAJHENIČ: Hvala za besedo, gospod predsedujoči.

Res je, da gre za zaposlitev najbolj ranljivih skupin in ljudi na trgu dela, kot so invalidi, brezposelni starejši od 55 let, Romi, tisti po odsluženi zaporni kazni itn. Gre za nevladni sektor, ki sloni na prostovoljnem vključevanju. Menim, da to ne bo tako enostavno, kajti vsaka firma ima svoje razvojne programe in planirane proizvodnje. Vse skupaj pa sloni na zaslužku, ki bo od vseh v tej branži zahteval enak delovni učinek kot v ostalih podjetjih, sicer morda v začetku v prilagojeni zasnovi, vendar kasneje, ko se bo izkazalo, da je treba preživeti in da se dela zato, da se zasluži, bo za v osnovi začrtani namen pozabljen. Že do sedaj smo imeli podjetja, ki so zaposlovala invalide, pa so brez pomoči države propadla. Zelo dobra primerjava je zaposlovanje delinkventov znotraj zavodov za prestajanje kazni. Imamo gospodarske družbe, ki zaposlujejo zapornike, ki pa, kot vemo, nimajo delovnih navad, so bolniki, tudi narkomani in podobno. Pa vendar, tudi v teh firmah ni to le namen prevzgoje oziroma njen sestavni del, ampak se dela plansko, se dela po normi in se borijo na trgu za delo in plačilo, enako kot vsa druga podjetja. Ko zmanjka v državni blagajni denarja, se vsi borijo za delo in plačilo, samo da preživijo. Zato sem mnenja, da socialna podjetja ne bodo zaživela brez subvencij države in tudi prilagojenih programov dela. Sicer je zamisel dobra, ampak v praksi se je pokazalo pri javnih delih, da ljudje delajo za denar, tisti, ki pa delo daje, pa hoče tudi zaslužiti in imeti od vloženega dela tudi neko korist. Socialno podjetništvo je treba podpreti, vendar, kot ugotavljamo, so danes časi, ko ima probleme večina podjetij. Še posebej bi se lahko tukaj primerjali z malimi podjetji, ki so predvsem odvisna od večjih podjetij in delujejo kot partner v delovnem procesu podjetja, ki plasira lasten proizvod. Če sodeluje v takšnem sistemu, je vezano na rok in kvaliteto, samo nadaljnje delo pa je odvisno od plačilne discipline. Enostavno je, če imaš svoj proizvod, kateremu je zagarantiran odkup in s tem tudi plačilo, vse skupaj pa je povezano z raziskavo trga. Saj, če prav razumem, gre tudi za manj zahtevno delo, teh pa na trgu ni kaj dosti. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Besedo ima gospod Ljubo Germič. Naslednji bo gospod Franco Juri.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Že dolga obdobja je v javnosti znano, da samo ekonomski razvoj, gospodarska rast in podrejanje vseh pravil temu cilju ni dovolj, če želimo imeti sodobno družbo, kjer je odnos do posameznika postavljen tudi kot eno izmed temeljnih vodil. Zato več ne govorimo samo o tako imenovani ekonomski rasti, o gospodarskem razvoju, ampak govorimo o paradigmi trajnostnega

razvoja, kajti cilje ekonomske rasti, gospodarskega razvoja je treba prav gotovo deliti še z dvema pomembnima ciljema. To je, da v tej družbi vzpostavimo tudi odnos, kjer je treba gojiti spoštovanje do vsakega posameznika, kjer je treba vzpostaviti temelje socialne družbe, ki naj temelji na solidarnosti, spoštovanju različnosti. Kot tretjo omejitev postavljamo okolje, do katerega mora biti odnos živeče generacije takšen, da okolje zapustimo tako, da bo omogočeno korektno življenje tudi prihodnjim generacijam. In ko danes govorimo o socialnem podjetništvu, prav gotovo lahko govorimo o enem zakonu, ki vključuje elemente tega trajnostnega razvoja. Kajti na eni strani govorimo o tem, da naj takšen zakon pripomore k spodbujanju gospodarske in ekonomske rasti, seveda na načelih, ki pa govorijo o tem, da je treba proučevati tudi tiste družbene skupine, ki recimo v tej tekmi gospodarske rasti mogoče ostajajo zadaj. Sam si tega ne želim; želim si vključevanje in spoštovanja različnosti med nami in seveda zagotavljanje korektnega, dostojnega življenja vse tistih, ki tudi v tej tekmi, v tekmovanju ne sledijo z uspehi tistim najboljšim.

Socialno podjetništvo je treba razumeti tudi v širšem kontekstu oziroma ta zakon o socialnem podjetništvu je treba razumeti tudi v širšem kontekstu zakonov, ki smo jih sprejeli v zadnjem obdobju. Eden izmed teh zakonov je prav gotovo zakon o prostovoljstvu, ki prav gotovo tudi goji ta načela, kot jih goji zakon o socialnem podjetništvu. Jaz si samo želim, da bodo te vrednote splošno sprejete v slovenski družbi, ki je soočena s toliko anomalijami, kjer je pravzaprav cilj samo uspeti za vsako ceno – in še to poenostavljeno v 1. os. ednine – seveda mogoče nadgraditi s tem, da takšni zakoni, kot je ta, omogočajo ponoven razmislek o tem, kam in na kakšen način želimo stopiti naprej. Razprava o takšnih zakonih je prav gotovo priložnost, da se o teh vrednotah tudi pogovarjamo. Zato se mi zdi vredno, da sprejemamo ta zakon, ki obravnava na enakopraven in enakovreden način vse družbene skupine, ne samo tiste najbolj sposobne, ampak tudi tiste, ki jim je potrebna pomoč, zato da bodo lahko enakopravno vključeni v slovensko družbo. To je zelo pomembno tudi za samo Slovenijo kot majhno državo z dvema milijonoma prebivalcev, ker je za nas pomemben vsak posameznik, v katerem je treba najti vse tiste sposobnosti in jih razviti do maksimuma, zato da bomo lahko uspešni tudi na področju ekonomske rasti in tako tudi pri zagotavljanju vseh pridobitev socialne države skozi vso zgodovino, ki jih je potem naša generacija dolžna tudi nadgraditi.

Zato sam razumem ta zakon kot enega izmed prispevkov k zagotavljanju trajnostnega razvoja v čim širšem smislu in želim si in upam, da ne bo ta zakon predmet zlorab za obhode določenih usmeritev, ki niso ciljane s tem zakonom. Seveda pa tudi apeliram, da bo nadzor za izvajanje tega zakona izpeljan tako, da bomo lahko kasneje s pozitivnostjo ocenjevali sprejetje tega zakona. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Besedo ima gospod Franco Juri. Naslednji bo gospod mag. Borut Sajovic.

FRANCO JURI: Hvala, gospod predsedujoči.

Vemo, da ni samo Vlada, ampak je tudi Državni zbor na udaru večkrat utemeljenih kritik, češ da se ne ukvarjamo s pravimi temami, veliko energije in časa izgubljammo za ideološke razprave, za zgodovinske razprave, za osebne zamere, pozabljamo pa na ključni problem današnje družbe, to je zaposlovanje oziroma pomanjkanje perspektiv za zaposlovanje. Zato me veseli, da danes o tem odločamo in tudi razpravljamo dokaj konsenzualno. Čutiti je bilo do zdaj precejšnjo podporo temu zakonu in tudi načelno podporo razmišljanju o novi paradigmi, ki v tem zakonu ima zanimiv zametek.

Gre za tisto, kar je že večkrat zapisal in povedal danes že citirani Mohamed Junus, Nobelov nagrajenec, ki je postal, poglej ga zlomka, trn v peti velikim bankam, velikim multinacionalkam, ker se zaveda pomena in moči socialnega podjetništva. Ne samo za tiste kategorije, ki jih danes obravnavamo kot porabnike tega socialnega podjetništva, ampak v prihodnosti tudi za širši okvir gospodarstva in zaposlovanja. Kajti socialno podjetništvo gre verjetno dlje od zaposlovanja invalidov, starejših in tistih kategorij, ki jih smatramo za problematične z vidika hitre zaposljivosti.

Gre za nov način upravljanja z gospodarstvom. Gre za bistveno spremembo v percepcijo javnega dobra in tudi gospodarske rasti. Pa ni nujno, da socialno podjetništvo ni profitabilno oziroma da ne ustvarja dobička. Ga ustvarja, ga ustvarja! Če bo upravljanje racionalno in namenjeno rasti, ki je lahko tudi del ambicij socialnega podjetništva, se bo ustvarjal tudi dobiček. Razlika bo v upravljanju tega dobička, razlika bo v sami osnovi tega podjetništva. Ne bo prepuščen več niti tajkunom niti klasičnemu menedžerstvu, ampak v ospredju bo javno dobro, bo kvaliteta dela, življenja zaposlenih po eni strani in kvaliteta pa razvoj, trajnostni razvoj okolja. V bistvu gre za ključno spremembo te percepcije in tudi perspektive razumevanja, tolmačenja dela in zaposlovanja in gospodarske rasti.

Zato smo pred zanimivim izzivom in menim, da je prav, da posredujemo javnosti, in to skupno, jasno sporočilo, da s tem začnemo obdobje reševanja nekaterih perečih vprašanj; v tem primeru vprašanje in problem brezposelnosti za tiste kategorije, ki so najbolj na udaru tudi v času krize.

Ko govorimo o socialnem podjetništvu, imam tudi v mislih širše okvire in bistveno večje razsežnosti tega vprašanja in obujam spomin na določeno dogajanje na samem začetku krize in tudi prej, ko so se brezposelni skušali samoorganizirati v majhna podjetja oziroma v majhne kooperative, niso pa naleteli na podporo vlad, na podporo, ki bi jo takrat potrebovali. Nasprotno, naleteli so na probleme, na težave. V mislih imam izolski primer majhnega podjetja, ki je nastalo, potem ko je veliko delavk, zlasti delavk, torej ženske delavke, izgubile delo v Delamarisu in se skušale samoorganizirati s tistim znamenitim podjetjem Saladia, kjer smo vsi kupovali, kajti ponudba je bila odlična. Ampak, zgodila se je birokracije, zgodilo se je slabo tolmačenje direktiv Evropske unije in tista izkušnja je bila zatrta pri samem nastanku. Manjkalo je duha socialnega podjetništva, manjkalo je duha sodelovanja

z ljudmi, ki se želijo samoorganizirati in ponuditi novo paradigmo lastnega razvoja. Zdaj, socialno podjetništvo vsekakor odgovarja na določen segment te problematike, ne pa na celoten spekter vprašanja zaposlovanja. Zato mislim, da je to samo začetek, da je treba nadaljevati po tej poti, da imamo še nekaj konkretnih projektov, ki jih bomo v prihodnosti vsekakor podpirali. Začnimo pri tem, podprimo ta zakon in sporočimo javnosti, zlasti najšibkejšim slojem, da jih ne bomo pustili na cedilu v tem hudem kriznem času in niti potem. Kajti, v socialnem podjetništvu v kooperativah, tudi v soupravljanju in celo samoupravljanju, ko je treba, lahko vidimo tudi prihodnost neke nove ekonomske paradigme, in torej tudi bolj trajnostnega razvoja in pravega napredka. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA:

Besedo ima gospod Miran Györek. (Ga ni.) Franci Kek. (Ga ni.) Zmago Jelinčič Plemeniti. (Ga ni.) Vito Rožej. (Ga ni.) Bogdan Barovič. (Ga ni.) Alojz Potočnik. (Ga ni.) Tadej Slapnik. (Ga ni.) Vili Trofenik. (Ga ni.) Lojze Posedel. (Ga ni.)

Mag. Štefan Tisel, izvolite.

MAG. ŠTEFAN TISEL: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana gospa sekretarka, kolegice in kolegi!

Vesel sem, da je to zakon, ki ga podpira tako koalicija kot opozicija, vsaj v njegovih namenih, čeprav to ni nekaj novega za Slovenijo oziroma je v praksi po Evropski uniji ta način zaposlovanja oziroma dejavnosti v podjetništvu že močno razširjen. V Sloveniji so kot primer, ki dobro funkcionira, invalidska podjetja, ki funkcionirajo v glavnem na tem principu socialnega podjetništva, medtem ko so podobne dejavnosti tudi v družtvih in tudi drugih oblikah dejavnosti, tako da bo zdaj ta sistemski zakon to področje nekako bolj sistematično uredil. Zavedamo se, da ni idealen, tudi ne more biti; ko bo zaživel v praksi, se bodo pokazale tudi tiste pomanjkljivosti, ki se jih bo dalo potem s popravki ali dopolnitvami tudi korigirati. Vedno nam prihaja na misel, kako se bo to nadziralo, kako se bo manipuliralo oziroma kje so deviacije. Vemo, da gotovo obstajajo ljudje, ki pri vsakem zakonu mislijo na to, in da bodo skušali tudi na tem področju, ampak ker gre za tako široko področje, se pravi dejavnosti, razširjene po celotni Sloveniji, zlasti na periferiji, in pokriva tako področje sociale in drugih oblik podjetništva, tako da se ni bati, da ne bi vsaj do določene mere zakon zaživel tudi v praksi. Če samo pogledamo staranje populacije – s tem so tudi večje potrebe po skrbi za starejše ljudi. Vemo, da je veliko socialno ogroženih, tudi domovi ne morejo pokriti vseh teh dejavnosti. Tu je neko področje, kjer so dodatne možnosti, zlasti s kombinacijo prostovoljstva, ki je v Sloveniji do neke mere dobro razvito, ga pa je treba tudi podpirati in kombinirati te dejavnosti tako, da se vsaj stroški pokrijejo za tiste dejavnosti, ki jih prostovoljci izvajajo na področju sociale – in pa drugih zadev, tako starejših, otrok.

Mi je pa nekako žal, da nismo mogli najti rešitve za kmetije oziroma za to obliko dejavnosti na kmetijah, za katero bi tudi bilo smiselno, da bi bila vključena v ta zakon. Kajti tam, vemo, so dejavnosti,

ki niso rentabilne, pa vendar je prav, da se odvijajo za vzdrževanje podeželja, kulturne krajine. Niso pa, kot sem omenil, profitabilne in bi tako omogočili več ljudem, da bi nekako lažje shajali tudi na podeželju. Ampak mislim, da se bo s kombinacijami z drugimi zakoni dalo tudi to. Vemo, da te dodatne dejavnosti na kmetijah tudi to omogočajo.

Tako kot sem omenil že prej, sam podpiram zakon, seveda pa bomo tudi sodelovali pri izboljševanju, ko se bo to pokazalo. Tako bo tudi poslanska skupina podprla zakon. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želi besedo predstavnica Vlade? (Ne.)
Predlagateljica zakona? (Ne.)

Zaključujem razpravo in prehajam na razpravo o amandmajih in členih, h katerim so amandmaji vloženi. K dvanajstim členom je vloženi šestnajst amandmajev. Odločali in razpravljali bomo po pregledu, ki ste ga dobili z datumom 4. 3. 2011. Najprej dajem v razpravo dva amandmaja, ki sta vložena k 5. členu zakona, in sicer prvi amandma je vložila Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke, drugega pa poslanske skupine koalicije. Želi kdo besedo?

Gospod Kres, izvolite.

GUIDO KRES: Hvala za besedo.

V 5. členu predlagamo dopolnitev z nekaterimi dejavnostmi kot dodatno možnost opravljanja socialnega podjetništva, kot so področje človekovih pravic, zagovorništva, pravne pomoči ranljivim skupinam prebivalstva in terapevtska dela z živalmi in rastlinami. Že po svoji naravi so te dejavnosti neprofitne, socialne, kot določajo osnovna načela za delov socialnih podjetij.

Področja, ki jih predlagamo, so po našem mnenju zelo pomembna, vsaj enako pomembna kot že vsa ta napisana v tem členu. Zaradi tega smo tudi predlagali te amandmaje. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Andreja Črnak Meglič.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ: Hvala. Še enkrat lep pozdrav.

Rekla bom, da mi je po svoje žal, da tega amandmaja v celoti ne morem podpreti. Kajti, če se vrnem na svojo uvodno predstavitev zakona, sem izrecno poudarila, da ni vse, kar opravlja tretji oziroma nevladni sektor, dejavnost socialnega podjetništva, ampak so to zgolj tiste dejavnosti, ki se tržijo, s katerimi nastopamo na tržišču. In definitivno področje človekovih pravic in zagovorništvo to ni. Pač pa se mi zdi odločna ideja o pravni pomoči ranljivim skupinam prebivalstva, ki pa sedaj, seveda ker je sestavni del tega amandmaja, ne more biti posebej vključena, pač pa bi opozorila na to, da že sam zakon pravi, da lahko predlagatelj ob pripravi uredbe med drugim zapiše tudi širši nabor dejavnosti, kot je predviden v samem 5. členu zakona.

Rekla bom: zelo bi podpirala to idejo, da se pravna pomoč ranljivim skupinam prebivalstva vključi, ne glede, da določen del brezpravne plačne pomoči v Sloveniji imamo, ampak ker so storitve pravne pomoči zelo zelo drage in ker so njihove

cene dostikrat tudi prenapihnjene, mislim, da tovrstna dejavnost bi bila krasna in bi v nadaljevanju lahko razmišljala o vključitvi.

Sicer pa žal ne morem podpreti tega amandmaja, kot sem rekla, ker ni v skladu z nameni zakona. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želi še kdo k 5. členu? Ne. Zaključujem razpravo k 5. členu in dvema amandmajema k temu členu.

Prehajamo na 6. člen in amandma k 6. členu, ki so ga vložili poslanke skupine koalicije. Želi kdo besedo? Ne želi. Zaključujem razpravo k 6. členu in amandmajem k temu členu.

Prehajamo na razpravo k 8. členu in trem amandmajem k 8. členu. Prvega je vložila Slovenska ljudska stranka, drugega Poslanska skupina Zares in tretjega poslanke skupine koalicije.

Želi kdo besedo? Gospa dr. Črnak Meglič, izvolite, kot predlagateljica ali bi rajši kasneje?

Gospod Guido Kres, izvolite.

GUIDO KRES: Hvala lepa.

K 8. členu z amandmajem predlagamo črtanje določila, da mora socialno podjetje zaposlovati najmanj dva delavca, ker se nam zdi ta pogoj omejevalen; vsa ostala podjetja imajo lahko normalno zaposlenega enega ali več, v tem primeru pa v nadaljevanju celo zahtevamo najmanj dva zaposlena – saj ne vemo, kako se bodo ta podjetja razvijala. Mislim, da bi bilo pametno, če bi ta amandma sprejeli, ker je sigurno dobronameren, tako kot cel zakon. In pa hvala tudi za podporo pri prejšnjem amandmaju k 5. členu. Razumemo, da se ne da tega narediti v tem trenutku, če bi se pa dalo kasneje, pa hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Dr. Andreja Črnak Meglič kot predlagateljica zakona.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ: Hvala lepa.

Opredelila se bom do dveh amandmajev, prvega Poslanske skupine SLS, pa tudi Poslanske skupine Zares.

Torej, v pripravi oziroma ob drugem branju zakona o socialnem podjetništvu smo se srečevali z zelo nasprotujočimi interesi: s tistimi, ki so nekako predlagali, da kot pogoj za delovanje socialnega podjetja ne postavimo pogoja, da se zaposluje vsaj en zaposlen delavec, pa do tistih intenc, ki so želele, da po določenem obdobju dveh, treh letih, socialna podjetja zaposlujejo vsaj šest ljudi. Kot kompromis je nastala rešitev, ki smo jo vključili v zakon, in sicer da po enem letu naj zaposlujejo enega delavca, po dveh letih dva, še vedno pa obstaja tudi moratorij oziroma obdobje, če socialna podjetja tega pogoja ne bodo dosegla, lahko pripravijo tudi načrt prestrukturiranja oziroma načrt, kako bodo te pogoje dosegla.

Zdaj, če bi podprli ta amandma, bi morali spremeniti vrsto drugih členov in to tukaj ni predvideno. Ker smo v tretjem branju, žal tega amandmaja ne morem podpreti.

Zdaj pa bi se opredelila tudi do amandmaja Poslanke skupine Zares. Torej, najprej bi rekla, da

je ideja dobra, vendar premalo evalvirana in postavljena na totalno napačno mesto. Namreč, 8. člen v drugem odstavku govori o pogojih, ki jih mora doseči socialno podjetje, da lahko deluje kot socialno podjetje. Tukaj pa se že sam amandma začne z besedo "lahko pooblasti", skratka gre za samo kontradikcijo v besedilu člena. Druga stvar, ki jo lahko rečem, je, da preprosto ta vsebina v 8. člen ne sodi in je v nasprotju s 43. členom zakona, ki govori o nadzorstvu in ki smo ga uskladili z Vlado. To se pravi, gre zopet za neko določilo, ki bi jaz rekla, da je brezpredmetno in ne dovolj domišljeno.

Potem lahko rečem, da amandma ne določa brezplačnega računovodstva za socialna podjetja, kot je to zatrjevano v obrazložitvi. Potem amandma ne določa, kaj je spletno računovodstvo, kar bi bilo treba pojasniti; potem določa, da je za izvajanje nadzora takšna prosta izbira subjekta za vodenje računovodstva neprimerna, saj ne zagotavlja možnosti celovitega nadzorstva. Beseda "lahko" ne govori o celovitem nadzoru.

Sama bi zaključila s tem, da predlog predstavlja poskus specifične ureditve vodenja računovodstva in nadzorstva nad socialnimi podjetji v primerjavi z drugimi nepridobitnimi pravnimi osebami, zato bi bila uvedba računovodskih servisov, ki bi imela javna pooblastila za pravilno in zakonito vodenje poslovnih knjig in nadzorstvo, nesistemska. Skratka, ideja, ki je dobra. Mislim, da jo je treba še razdelati in verjetneje najboljše urediti v krovnih zakonih, da se to uredi sistemsko, na primer za vse nepridobitne pravne osebe zasebnega prava, ki deluje v javno korist, kot na primer v zakonu o računovodstvu in zakonu o javno koristnih organizacijah.

Naj rečem še to, da pri usklajevanju, ki smo ga imeli, pomisleke k tovrstnemu amandmaju izražajo najmanj tri ministrstva te vlade. Hvala lepa za to. Seveda amandmaja ne podpiram.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Tadej Slapnik. Izvolite.

TADEJ SLAPNIK: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

K temu amandmaju, ki smo ga vložili, velja še nekaj besed. Zagotovo smo ga vložili po drugi obravnavi. Vemo, da smo predlagatelj v sodelovanju z ministrstvi kar precej pozornosti namenili iskanju ustreznega nadzora nad poslovanjem socialnih podjetij v zavedanju, da bo to dejansko zelo pomembno pri nekem vzpostavljanju socialnega podjetništva. Se tudi zavedamo, predvsem zaradi tega, ker je bil že pravi člen, v katerega bi to kot zavezo lahko zapisali, zaprt in tudi zaradi tega ga nismo mogli amandmirati, da smo tega opcijskega lahko vložili zaradi tega, da tudi danes lahko na to opozorimo in se strinjamo tudi z obrazložitvijo predlagateljice, gospe Andreje Črnak Meglič, da je to naloga, ki jo bo ob sami implementaciji zakona mogoče sistemsko urediti v sistemskem zakonu.

V zaključku bi pač povedal, da smo to rešitev iskali tudi v sodelovanju z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve. Na koncu, kot je bilo že povedano, smo ugotovili, da kot takšna v tej tretji obravnavi ne more biti sistemsko zapisana

oziroma v sklopu tudi amandmaja sprejeta, ampak še enkrat, omogoča pa ta amandma, da smo opozorili na dejansko velik pomen kvalitetnega nadzora delovanja socialnih podjetij, in verjamem, da bo to mogoče v nadaljevanju v zakonu, ki ga je gospa Megličeva že omenila, tudi sistemsko zapisati. Tako ne bomo imeli težav, če amandma ne bo dobil ustrezne podpore.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Ne želi nihče več. Zaključujem razpravo k 8. členu in amandmaju k temu členu.

Prehajamo na razpravo k 9. členu in amandmaju, ki so ga vložila poslanske skupine koalicije. Ne želi nihče razpravljati, zato zaključujem razpravo.

Prehajamo k 11. členu in dvema amandmajema k temu členu. Prvega je vložila Poslanska skupina Zares, drugega pa so vložile poslanske skupine koalicije. Želi kdo besedo? Gospa Andreja Meglič Črnak kot predlagateljica.

Prosim.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ: Hvala lepa.

Kar bi rekla ob tem amandmaju oziroma teh dveh amandmajih, je, da smo si dejansko prizadevali iskati subjektom prijazno rešitev. Veste namreč, da se bodo med socialna podjetja lahko uvrščali subjekti, ki bodo morali delovati popolnoma neprofitno. To se pravi društva, ustanove ne smejo deliti nikakršnega dobička tudi med zaposlene. Obstajajo pa seveda subjekti, kot so d. o. o., kot so zadruga, ki pa jim matični zakon določen del delitve dobička omogoča. Mi smo omejitve postavili v 11. členu in seveda iskali rešitev, ki bi bila najboljša.

Zavedamo pa se, da vezava na izhodiščno plačo – ob takšnih izhodiščnih plačah, kot jih imamo – zelo hitro trči ob višino minimalne plače. Če sem prav razumela, lahko že pri petih tarifnih razredih govorimo, da so izhodiščne plače manjše od minimalne plače. Zato smo mi predlagali, tudi v dogovoru z ministrstvom, zato da bodo stvari transparentne, da se odstotek delitve dobička v primeru plač, to smo dali v popravek amandmaja k 11. členu, poveča z 20 na 30 %. Skratka, predlagam, da podprete amandma koalicije in da, bom rekla po posvetu z vsemi udeleženi, ugotovimo, da pravzaprav je boljši, primernejši od amandmaja, ki ga je vložila Poslanska skupina Zares. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želi kdo besedo? Zaključujem razpravo k 11. členu in amandmajema k temu členu.

Prehajamo na 14. člen in amandma poslanskih skupin koalicije. Želi kdo besedo? (Ne.) Zaključujem razpravo.

Prehajamo k 19. členu in amandmaju, ki so ga k temu členu vložile poslanske skupine koalicije. Ne želi nihče besede. Zaključujem razpravo.

Prehajamo k 21. členu in amandmaju, ki so ga k temu členu vložile poslanske skupine koalicije. Ker ne želi nihče besede, zaključujem razpravo.

Prehajamo k 35. členu in amandmaju, ki so ga vložile poslanske skupine koalicije. Nihče ne želi razpravljati, zato razpravo zaključujem.

Prehajamo k 40. členu in amandmaju k temu členu, ki so ga vložile poslanske skupine koalicije. Nihče ne želi razprave, zato zaključujem razpravo.

Prehajamo k 43. členu in amandmaju, ki so ga vložile poslanske skupine koalicije.

Dr. Andreja Črnak Meglič kot predlagateljica.
Izvolite.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Če smo prej lahko govorili o dejansko nomotehničnih amandmajih, amandma k 43. členu predstavlja iskanje še ene rešitve, ki bi dejansko zagotovila ustrezen nadzor in tudi sankcioniranje kršitev. Ta rešitev, ki je predstavljena, je bila usklajena z Ministrstvom za finance in Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve, zato menimo, da v danem trenutku predstavlja najboljšo mogočo rešitev in vas vabim, da amandma podprete. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Želi še kdo besedo? Ne. Zaključujem razpravo k 43. členu.

Prehajamo na razpravo k 49. členu in amandmaju poslanskih skupin koalicije. Ne želi nihče besede. Razpravo zaključujem.

Ker ne želi nihče več razpravljati, končujem oziroma prekinjam to točko dnevnega reda. O amandmajih bomo glasovali ob koncu seje v delu glasovanj.

Prehajamo na **10. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA TRETJO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPODBUJANJU SKLADNEGA REGIONALNEGA RAZVOJA, V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo ministrici Duši Trobec Bučan, ministrici Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko.

Izvolite.

DUŠA TROBEC BUČAN: Hvala lepa. Spoštovane poslanke in poslanci!

Na začetku bi želela na kratko izpostaviti ključne vsebinske dopolnitve, ki so bile sprejete v drugi obravnavi, in amandmaje Vlade za tretjo obravnavo.

Do sprememb je prišlo pri sestavi in delovanju razvojnega sveta regije. Tukaj je bila sprejeta kompromisna rešitev, ki naj bi zadovoljila tako velike kot tudi manjše občine. Akt o ustanovitvi razvojnega sveta regije se bo potrjeval na občinskih svetih. Potrditi ga morata 2/3 svetov občin za 2/3 večino prebivalstva v regiji. Člani sveta bodo predstavniki občin, predstavniki gospodarstva v regiji in predstavniki nevladnih organizacij v regiji. Člani sveta se volijo po območnih upravnih enotah v regiji, pri čemer je treba vsakemu območju upravne enote zagotoviti najmanj enega člana sveta. S tem smo dosegli, da bodo vsa območja v regiji zastopana enakopravno.

V drugem branju so bili sprejeti predlogi avtohtonih narodnih skupnosti tako, da so te zdaj neposredno zastopane v razvojnem svetu regije in tudi v državnem proračunu s posebnimi programi za hitrejši razvoj območij, na katerih živijo. Računamo, da bo nov zakon prispeval k hitrejšemu razreševanju problemov na območjih narodnih skupnosti.

S sprejetimi amandmaji se krepi vloga območij razvojnih partnerstev. Če je v regiji oblikovano območno razvojno partnerstvo, se območni in regionalni razvojni menedžment povežeta in skupaj opravljata naloge, ki so v javnem interesu. Oblikovano območno razvojno partnerstvo je tudi neposredno zastopano v razvojnem svetu regije s svojim predstavnikom.

Kar se tiče regionalnih razvojnih agencij, je bila v drugem branju sprejeta oblika javnega zavoda kot obvezna za vse razvojne regionalne agencije. V tem je bilo doseženo soglasje v Državnem zboru, gre pa za večji poseg v vsebino predloga zakona. Vlada zato najavlja uskladitveni amandma, s katerim bo treba na več mestih prilagoditi vsebino drugih členov.

Vlada je za tretjo obravnavo predložila Državnemu zboru amandma k 20. členu, ki ureja vprašanje regionalnih razvojnih agencij. 20. člen namreč določa, da ustanovijo regionalno razvojno agencije občine in država. Vlada meni, da je ustreznejša ureditev, če javni zavod ustanovijo samo občine. Država bo vstopila kot ustanovitelj regionalne razvojne agencije le v problemskih območjih z visoko brezposelnostjo. Vlada meni, da bo prehod v novo pravno obliko javnega zavoda lažji, če se omogoči prehodno obdobje in če bo lahko regionalna razvojna agencija opravila svoje naloge skupaj z območnimi razvojnimi institucijami.

Predlagam, da opravite razpravo in predlog zakona sprejmete v tretjo obravnavo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima gospod Zvonko Lah v imenu Slovenske demokratske stranke.

ZVONKO LAH: Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani podpredsednik, spoštovana ministrica!

Sedanji zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja je po mnenju naše stranke dober. Mogoče bi ga bilo treba v nekem delu dopolniti, ne pa tako drastično spreminjati. Zagotavljal je določena sredstva za skladen regionalni razvoj v višini 1,5 % bruto dohodka. Na osnovi regionalnih razvojnih programov, ki so bili izdelani, so bili izdelani tudi izvedbeni načrti regionalnega razvojnega programa. Občine so se uskladile glede prioritet in potrdile to na svetu regije, ki je sestavljen iz vseh županov občin v tej regiji.

Izvedeno je bilo tudi pet javnih razpisov za črpanje sredstev iz operativnega programa razvoja regij za obdobje 2007 do 2013. Ostalo je še manjši del teh sredstev, nekaj več kot 100 milijonov za vseh 12 regij oziroma 210 občin. Sistem dobro funkcionira v večini razvojnih regij, kjer so občine primerno organizirale regionalne razvojne agencije in te tudi dobro delujejo. Pristojnost teh regionalnih razvojnih agencij bi bilo mogoče treba razširiti še na področje kohezijskih projektov, predvsem na

pripravo teh projektov in koordinacijo, ki šepajo zaradi slabega dela posameznih investitorjev ali koordinatorjev. Ko je bilo pričakovati, da bo Vlada pospešila izvajanje tega zakona, se je pač odločila za popolnoma nov zakon, ki naj bi sistemsko reševal spodbujanje skladnega regionalnega razvoja, vendar pa po našem mnenju uničuje vse tisto, kar se je v teh letih dobro pokazalo in je že utečeno po sedanjem zakonu; tako regionalni razvojni program kot načrti razvojnih programov in tudi prioritete, ki so jih občine med seboj uskladile.

V sedanjem predlaganemu zakonu pa v odločanje na regionalnem nivoju preveč forsira predstavnike gospodarstva in nevladnih organizacij, ki so že zastopane v občinah. Pri dogovoru za razvoj regij je prevelik vpliv države in s tem se povečuje centralizacija oblasti. Dogovor, sklenjen za obdobje štirih let, je premalo fleksibilen in ne omogoča sprotnih prilaganj kot sedanji načrt razvojnih programov. Za organizacijo novih regionalnih razvojnih agencij po tem novem zakonu, ustanovitev regionalnih razvojnih svetov in sprejetje potrebnih aktov na občinskih svetih bo glede na sedanjo gospodarsko situacijo preteklo preveč časa. Velik poudarek v zakonu je z začasnimi ukrepi razvojnih podpor za problemska območja, kar je po našem mnenju edini razlog za čimprej sprejetje tega zakona, ne pa sistemsko reševanje razvojnih razlik. Ta zakon bo predvsem orodje Vlade za blaženje socialnih problemov na posameznih območjih. Temu zakonu nasprotujejo tako občine same kot preko svojih nacionalnih združenj. Kako naj zakon dobro deluje, če se z njim ne strinja eden od dveh partnerjev, ki je zadolžen za skladen regionalni razvoj? Ta zakon je po našem mnenju in tudi po mnenju občin prava katastrofa in ne spodbuja skladnega razvoja, ampak ga zavira. To se bo pokazalo tudi pri uveljavitvi tega zakona, ko bodo razvojne razlike še naprej med regijami samo večje, ne pa manjše.

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke temu zakonu odločno nasprotuje.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil gospod Vili Trofenik.

VILI TROFENIK: Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem prisotnim!

V naši poslanski skupini smo imeli na prvotni tekst zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja nekaj pomislekov, predvsem na tiste dele predloga zakona, ki so se nanašali na status regionalnih razvojnih razvojnih agencij, sestavo regionalnih svetov, način sprejemanja regionalnega razvojnega programa, vlogo območnega razvojnega partnerstva, zlasti v odnosu do regionalnega sveta in regionalnega razvojnega programa in števila razvojnih regij. Ker so s sprejetimi amandmaji v drugi obravnavi bile določbe zakona na navedenih področjih, razen zadnjega, to je število razvojnih regij, bistveno izboljšane, so odpadli temeljni razlogi za naše pomisleke. Zaradi navedenega in nujnosti sprejetja nekaterih prepotrebni ukrepov, zlasti na področju z visoko brezposelnostjo, ki jih bo mogoče sprejeti po

uveljavitvi tega zakona, bomo predlagani zakon v tretji obravnavi podprli, vključno z amandmajema Vlade k 20. oziroma 28. členu zakona, ki sta potrebna zaradi sprejetih amandmajev v drugi obravnavi zakona. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil gospod Franc Pukšič.

FRANC PUKŠIČ: Lep pozdrav, kolegice in kolegi, podpredsednik, ministrica s sodelavcem!

Spet smo pri točki, ko rušimo to, kar smo komaj zgradili. Smo pri točki, ko imamo dober zakon o skladnem regionalnem razvoju, glede na gospodarsko situacijo bi ga bilo treba v nekaterih zadevah samo dopolniti, ne pa celega pohoditi in porušiti, kar je slabo. Ampak, zakaj bi tokrat pričakovali od te vlade, da bi naredila kaj dobrega za državljanke in državljane? Je pač že tako.

Zato bom stališče Slovenske ljudske stranke o tem zakonu tudi predstavil. Torej, zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja v takšni obliki regionalnega razvoja ne bo prinesel, pač pa bodo njegovi učinki ravno nasprotni. In naj že na začetku povem, da poslanci Slovenske ljudske stranke takšnega skrupuala centralizacije ne bomo podprli. Naj na kratko opišem, zakaj.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke smo že v prvi obravnavi zakona bili začudeni nad potezo Vlade, da je v Državni zbor vložila zakon, ki ni usklajen niti s Skupnostjo občin Slovenije niti Združenjem občin Slovenije, medtem ko seveda v največji meri to zadeva prav občine. Obnova sistema bi morala temeljiti na preverjanju upoštevanja veljavne ureditve. V ta postopek pa bi vsekakor morale biti vključene občine kot glavni nosilci regionalnega razvoja, saj same v praksi najbolj vidijo pomanjkljivosti obstoječega sistema in lahko na osnovi svojih izkušenj predlagajo učinkovite ukrepe. V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke se nam zdi tako ignorantski odnos do občin, ki znatno sofinancirajo regionalne projekte in ki dejansko skrbijo za ustrezno izvajanje regionalne politike, malodane nesramen.

Vlada je v času zakonodajnega postopka poskušala popraviti vtis, da se je z omenjenima združenjema, predvsem z Združenjem občin, uskladila. V resnici pa je šlo zgolj za nekakšen gnil kompromis, pri katerem je bilo Združenje občin stisnjeno v kot in je predlagane vladne amandmaje glede sestave razvojnega sveta regije sprejelo. Vlada je namreč sledila načelu "vzemi ali pusti", tako da združenje druge možnosti niti ni imelo.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke smo se zelo aktivno vključili v postopek spreminjanja zakonodaje. Kot veste, smo vložili 25 amandmajev na sam zakon pri delu v delovnem telesu, s čimer smo želeli zakon izboljšati in ga približati ljudem ter okrepiti regionalni razvoj, vendar nam zaradi vehementnega odnosa nekaterih poslancev koalicije ni preostalo drugega kot to, da smo skupaj s poslanci Slovenske demokratske stranke po – mislim, da treh in pol urah – zapustili sejo Odbora za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, saj so bili vsi naši amandmaji popolnoma ignorirani in zavrjeni. Pa vendar nismo obupali.

Ponovno se je zgodilo, da smo na sejo Državnega zbora ob drugem branju vložili 14 amandmajev, s katerimi smo želeli rešiti to, kar se še rešiti da. Uspeli smo z "zero pika zero". Tokrat ne vem, zakaj ... / oglašanje iz dvorane/... to ti Pahorja vprašaj, ne vem, zakaj. Zato ker smo trmasti, ker želimo tem državljanom in državljanom vendar nekaj dati, vlagamo celo tri amandmaje k členu, za katere lahko celo vnaprej napovem, da jih vladna koalicija ne bo podprla, ker pač ne želi regionalizacije, ampak želi centralizacijo.

Poslanci Slovenske ljudske stranke torej predlaganemu zakonu nasprotujemo iz že naštetih razlogov in seveda nekatere bom še posebej poudaril. Prvi razlog je ta, da se s predlogom zakona bistveno zmanjšuje vloga županov in županov pri soodločanju o razvoju v posamezni regiji, medtem ko delež sredstev za financiranje splošnih nalog v regiji še vedno znaša približno 40 %, kar bodo seveda morale pokriti občine. To je svojevrsten paradoks, saj se nekemu, ki prispeva sorazmerno velik del sredstev za izvajanje aktivnosti regionalnega razvoja znotraj kolektivnega organa, tako imenovanega razvojnega sveta regije, odvzemajo pravice pri odločanju, saj bodo v tem organu imeli le dve petini glasovalnih pravic. Pri tem se upravičeno pojavlja tudi skrb, da bodo manjše občine popolnoma izključene iz postopka soodločanja; samo župani bodo morali v predlogu proračuna predlagati denar za izvajanje regionalnih razvojnih programov, pri katerih niti ne bodo smeli sodelovati.

Drugi razlog, zaradi katerega poslanci Slovenske ljudske stranke ne podpiramo zakona, je ta, da v predlogu zakona niso določeni nobeni viri regionalnih spodbud, kot je to določeno v zdajšnjem obstoječem zakonu, ki predvideva 1,5 % GDP-ja za regionalne spodbude do leta 2013. Zato se pojavlja bojazen, da se bo že tako katastrofalno črpanje evropskih sredstev še poslabšalo. Županje in župani, na svidenje ob takšni postavki, kot ste jo imeli do sedaj, 600 milijonov za regionalni razvoj v operativnem programu!

Tretji razlog našega nasprotovanja zakonu je tudi ta, da v zakonu nimamo nikjer predvidenih dveh kohezijskih regij vzhodne in zahodne Slovenije. Delitev Slovenije na takšen način bi namreč posameznim kohezijskim regijam v prihodnosti omogočil neposredno črpanje sredstev iz evropskih skladov, tudi v novi finančni perspektivi 1420, brez posredovanja bele Ljubljane oziroma administratorjev v Ljubljani.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke smo prepričani, da bi takšna ureditev morala biti jasno zapisana tudi v zakonu, tovrstna ureditev v evropski uredbi po našem mnenju, jasno, ni dovolj za izvajanje ustrezne kohezijske politike, saj uredba predvideva zgolj delitev Slovenije na dve kohezijski regiji, ne določa pa nobenih organov kohezijske regije ter njihove pristojnosti, ki bi dejansko omogočile decentralizacijo pri upravljanju programa Evropske unije po načelu subsidiarnosti. Zato v zdajšnjem zakonu to piše – in to ste dali ven! Samo pustili bi notri in bi bilo dobro.

Četrti razlog, zaradi katerega nasprotujemo zakonu, je tako imenovani dogovor za razvoj regij. Županje in župani točno vemo, kaj to pomeni, s

katerim se po našem mnenju zgolj še povečuje stopnja centralizacije, saj bodo regionalni razvojni programi morali prestatiti še božji blagoslov Vlade, kar po našem mnenju seveda vodi v centralizacijo in se nikakor ne približuje potrebam prebivalcev razvojne regije. S sprejemanjem dogovorov za razvoj regij vsake štiri leta pa se določa popolnoma nefleksibilen sistem, ki onemogoča odzivanje na razmere v razvojni regiji, zaradi česar obstaja bojazen, da bodo marsikateri regionalni projekti izostali. Poglejte, pred dvema in pol letoma smo imeli pozitivno v bilanci državnega proračuna, danes imamo skoraj 4 milijarde minusa. Imeli smo nekaj čez 40 tisoč brezposelnih, danes jih imamo preko 120 tisoč brezposelnih. In zacementirati za štiri leta, je enostavno neodgovorno in nemogoče.

V naši poslanski skupini smo prepričani, da je mogoče ustrežnejše ukrepanje za izboljšanje spodbujanja regionalnega razvoja doseči že z uveljavljenimi izvedbenimi načrti regionalnih razvojnih programov. Zato vam dajemo tudi amandma. Zato smo poslanci Slovenske ljudske stranke vložili amandma, s katerim bi se dogovor za razvoj regij nadomestil z izvedbenim načrtom regionalnega razvojnega programa, ki bi ga pripravila regionalna razvojna agencija, potrdili pa bi ga razvojni sveti regij. Prepričani smo, da bi to dejansko omogočilo decentralizacijo pri odločanju, z možnostjo spreminjanja izvedbenega načrta pa bi se omogočilo ustrezno odzivanje na razmere v razvojni regiji. Z dogovori za razvoj regij pa to enostavno ne bo mogoče. Pika.

Razlogov za naše nasprotovanje je še več, vendar bomo o naših nasprotovanjih razpravljali še v nadaljevanju ob razlaganju stališč pri naših amandmajih.

Kljub temu da je bil zakon tekom zakonodajnega postopka nekoliko spremenjen, poslanci Slovenske ljudske stranke ostajamo trdno na stališču, da bi se dalo stanje na področju regionalnega razvoja izboljšati s spremembami nekaterih členov trenutno odličnega zdaj veljavnega zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. In ocenjujemo, da bo takšen zakon prinesel več škode kot koristi. In ne verjamemo Vladi, da ve več kot obe slovenski združenji skupaj. Ne verjamemo! Zato takšen zakon, ki bi ga lahko imenovali kar namesto zakona o skladnem regionalnem razvoju zakon o centralizaciji regionalnega razvoja, ne želimo in ga tudi ne bomo podprli.

PODPREDESENIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanke skupine DeSUS bo predstavil gospod Matjaž Zanoškar.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala, spoštovani predsedujoči. Spoštovana gospa ministrica s sodelavcem, kolegice in kolegi!

Dovolite, da predstavim stališče Poslanske skupine DeSUS glede Predloga zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, ki bo zanesljivo diametralno nasproten temu, ki smo ga slišali. Vsi smo si enotni o tem, da stvari niso dobro postavljene, da se ne odvijajo dobro, da so razlike med regijami vedno večje, vendar v isti sapi govorimo, da zakon ni v redu, da ni potreben in tako

dalje. Temu ne moremo pripomniti kaj drugega kot pa to, da so ali v zmoti ali pa imajo neko svoje gledanje na ta problem.

Republika Slovenija ima za seboj že več kot 30 let dolgo zgodovino politike spodbujanja regionalnega razvoja. Prvi vzpostavljeni sistemi so dali vidne pozitivne rezultate, saj so se manj razvita območja v smislu pospeševanja razvoja gospodarstva in posledične rasti zaposlenosti zelo približala povprečju Slovenije. V letih osamosvajanja je prišlo do zmanjševanja sredstev za regionalno politiko in odsotnost koordinacije sektorskih politik.

Ob zaključevanju pogajanj za vključitev v evropsko kohezijsko politiko smo pristopili k reformi regionalne politike z vzpostavitvijo novih sistemov, pogojev za njeno izvajanje. Dobili smo dva zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, sprejeti so bili strateški okvirji na ravni države, dobili smo ključne institucije za zagotavljanje delovanja in spodbujanje regionalnega razvoja. Od leta 2004 je Slovenija upravičena do sredstev Evropske unije iz naslova kohezijske politike in politike razvoja podeželja. Kljub temu pa so danes še vedno prisotne razlike v razvitosti regij, pri čemer v negativnem smislu na žalost prednjačijo regije z vzhodne polovice zemljevida Slovenije.

Stanje v nekaterih regijah je silno težko. Razvojne razlike se ne zmanjšujejo, celo nasprotno! V območjih, ki najbolj zaostajajo v razvoju, pa je finančna in gospodarska kriza povzročila nesorazmerno poslabšanje gospodarske situacije, posledično tudi socialno ogroženost in temu sledijo povišani pritiski na javne finance. Položaj nekaterih pa je že oziroma bi moral v času aktualne krize gospodarskih razmer terjati celo interventno ukrepanje.

Trenutno stanje v regionalnem razvoju ob upoštevanju slabih ekonomskih kazalnikov Slovenije in ob sila negotovi napovedi za prihodnost zahteva resen premislek o obstoječem modelu spodbujanja regionalnega razvoja. Namreč, veljavni sistem regionalne politike ne funkcionira zadostno in ni dovolj odziven na vsakodnevne aktualne probleme, ki se pojavljajo lahko povsem nepričakovano. Tako se je ob sprejemanju interventnega zakona za Pomurje v lanskem letu začela v tem mandatu širša razprava o problematiki regionalnega razvoja in ta zakon je bil prvi korak k prenovi celovite zakonodaje o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Predlog tega zakona izhaja iz opredelitve, da je treba s sistemskim pristopom, torej s sistemskim zakonom območjem, ki se srečujejo s podobnimi razvojnimi problemi kot Pomurska regija, zagotoviti približno enako državno podporo, kot jo prejema Pomurje po interventnem zakonu. Tako ne bi bilo treba poseči po sprejemanju novih interventnih zakonov, kot so že bili predlagani za Pokolpje, za Maribor s Podravjem in ne nazadnje, kot je bil predlagan interventni zakon za spodbujanje razvoja Koroške. Regionalno neenakost je treba zaustaviti in obrniti tok regionalne politike naprej, k odpravi trenutnih razkorakov med razvitimi in nerazvitimi regijami. Seveda bo tudi potem treba postaviti sistem, ki bo zagotavljal enakomerno in skladno odvijanje dogodkov v prihodnje.

V Poslanski skupini DeSUS menimo, da ima ta predlog zakona vgrajene mehanizme, ki bodo

omogočili, da se bodo danes velika odstopanja začela poravnati. Nadgradnja v učinkovitejšo regionalno politiko naj bi šla v smeri opredeljevanja regionalne politike k strukturnim politikam, ki obsegajo razvojno dejavnost in programe za doseganje skladnega regionalnega razvoja. Izvaja se z ukrepi endogene regionalne politike, med katerimi naj izpostavim možnosti dodatnega ukrepanja v obmejnih in ob obmejnih območjih ter dodatnega ukrepanja na območjih z visoko stopnjo brezposelnosti. Torej, za tiste, ki so bile zaradi krize najbolj prizadeti. Obmejni pas naj bi se okrepil z novimi naložbami in s tem novimi možnostmi zaposlovanja, kar bi lahko pripomoglo k izboljšanju demografske slike v teh okoljih.

Takih ukrepov bi bile deležne tudi tiste problematične občine, ki mejijo na obmejne in so podhranjene v prometnih povezavah ali imajo visok delež prostora, vključenega v območje Nature 2000. Območja, problematična z vidika velike brezposelnosti, bodo deležne podpore za spodbujanje konkurenčnosti, plačevanja prispevkov delodajalcem za zaposlovanje in tako dalje. To so vsi ukrepi in mehanizmi, ki so sprejemljivi in jih v Poslanski skupini DeSUS absolutno podpiramo in spodbujamo tudi naprej. S tem zakonom se vpeljuje tudi poenostavljen sistem organiziranja v regije, ki temelji na konceptu večnivojskega teritorialnega upravljanja. Na ravni regije so nosilci regionalne politike razvojni sveti regije, o katerih seveda imamo tudi mi, nekateri, pomisleke, potem regionalne razvojne agencije in regijske razvojne mreže. Razvojni svet bo kot temeljni organ usklajevanja razvojnih pobud in interesov zasnovan na tripartitni sestavi članov sveta, kjer bo 40 % predstavnikov občin, torej županov, kar je dobro, in pa 40% zastopnikov iz združenja gospodarstva in 20 % iz sektorja nevladnih organizacij. Mislimo, da je taka kombinacija v svetu regij, ki bo zastopal nek regionalni razvoj, zelo optimalna in zelo dobra.

V Poslanski skupini DeSUS popolnoma razumemo nujo, da se čim prej sprejme zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. To je potrebno zaradi vse večjega naraščanja razlik med razvitimi in manj razvitimi regijami, kar je pravzaprav tudi razlog, da se dan za dnem pojavljajo zahteve po sprejemanju interventne zakonodaje za pospeševanje razvoja posameznih regij, pri čemer pa menimo, da do zdaj, razen Pomurja, niso bile uspešne. Pa na koncu koncev tudi pri zadnjih poskusih sprejemanja interventne zakonodaje smo bili skoraj enotnega mnenja, da to ni sistemski način reševanja nekih problemov v nerazvitih regijah, pač pa da moramo pristopiti k celovitemu sistemskemu reševanju tega problema. In to vsekakor ta zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja z našega vidika je.

V Poslanski skupini DeSUS ocenjujemo, da je bil osnovni predlog zakona izboljššan s sprejetimi amandmaji, ki prinašajo pomembno kvaliteto zakonu samemu. Sicer pa povejmo tako, da napisano je dobro oziroma sestavljeno, zakon je oblikovan po najboljših željah, ambicijah, da bi bil uspešen, da bi dal rezultate. V tem času se je odvila zelo poglobljena razprava o sprejemu zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, v bistvu vloženi amandmaji. Mislim, da vsi tisti, ki smo

v tem konstruktivno sodelovali, smo mnenja, da smo naredili tisto, kar je pač mogoče; da pa bo praksa pokazala svoje, v prihodnje, ko se bo implementiral zakon v praksi, je pa tudi treba pričakovati. In ne izključujem tudi tega, da se bo pri nadaljnji realizaciji tega zakona pokazala še kakšna vrzel, kakšna pomanjkljivost, kakšna slaba točka. Vendar imamo sisteme, da bomo tudi te slabe točke ugotovili, da jih bomo odpravili, da jih bomo modificirali, in jih sprejeli take, da bodo dajali rezultate, kakršne si želimo.

Torej, danes govoriti o problemih in neuskkljenosti tega zakona je popoln nesmisel. Mi zakon rabimo. To je pokazala tudi trenutna situacija in razlike med razvitimi in nerazvitimi. Zato bo poslanska skupina v tem smislu in v tej luči absolutno podprla zakon, ki je pred nami. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil gospod Bogdan Barovič.

BOGDAN BAROVIČ: Še enkrat dober dan vsem v dvorani. Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Gospa ministrica, sodelavci!

Najprej bi rad rekel, da je zelo težko konstruktivno in korektno govoriti o zelo pomembnem predlogu zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, ampak s tem ni mišljeno nič slabega, to so pač dejstva. Zelo težko to rečemo, ko pa vsi skupaj vidimo in vemo, tako Slovenec in Slovenci kot moje kolegice in kolegi v Državnem zboru, kako občutljivo je to področje, saj je gospa ministrica, ki je pač po funkciji dolžna biti podpornica temu predlogu, že tretja v tem mandatu. Torej, v dveh letih in še malo so se izmenjali trije ministri za lokalno samoupravo.

Drugič. Žalostno je to, da niti ministri niso na enakem nivoju, ampak so tako imenovani ministri brez listnice, ko pa smo, vsaj v Slovenski nacionalni stranki, vedno ali pa večkrat opozorili, da bi to ministrstvo moralo biti boj samostojno.

Naslednje, zelo korektno vprašaje. Če smo korektni do vsebine in do cilja in namena tega zakona, ki pa se dejansko tiče cele Slovenije, je to, da sedaj ne vemo, ali mora biti to ministrstvo brez listnice podrejeno Vladi in ostalim ministrstvom. Po naši presoji je ravno obratno. Ostala ministrstva bi se morala prilagajati in usklajevati z ministrstvom za regionalni razvoj, kajti ministrstvo in zakon, o katerem govorimo, o skladnem regionalnem razvoju, zajema gospodarstvo, šolstvo, šport, ne bom našteval, finance ... Vsa ministrstva, vse vsebine so v bistvu pomembne in združene v predlogu tega zakona. In nisem ne videl ne čutil, da bi ostali ministri z vsebino svojega dela in s svojim odnosom gospe ministrici pomagali, z njo sodelovali, se usklajevali z njo.

Ne moremo reči, da gospa ministrica s tem predlogom zakona, ki ga je spisal pravzaprav gospod Gjerkeš in ki smo ga mi tudi prvič pozdravili, da ima zdrav in dober namen – gospa ministrica je zdaj pač nasledila to in ga mora zagovarjati. Ampak, vmes se o vsebinah, ki so zapisane zelo splošno, ampak so, o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja ministrstva znotraj te iste vlade med seboj

prepirajo. In ne samo ministrstva znotraj te iste vlade, o isti vsebini, eni sami, ampak celo koalicijske stranke se prepirajo med sabo o eni malenkostni vsebini tega zakona. Ja kako bomo potem, kolegice in kolegi, poštene in z dobro vestjo sprejeli tak zakon, če sami vemo, da en delček tega zakona je povzročil že ne vem koliko sporov!? In če želite, bom imenoval eno od področij, o katerih govorim. To je energetika. Drugo od teh področij, o katerih govorim, so razvojne osi. So področja, ki jih pokrivajo posamezna ministrstva – za promet, za okolje in prostor, za gospodarstvo in so med sabo sprta, kje bo kaj. Gospa ministrica in to ministrstvo naj pa to reši in s tem zakonom bo rešilo Slovenijo. Nismo fer eni do drugega. Nismo fer, ni pošteno! Ne morete reči in zapisati v uvodnem delu v predlogu zakona, kjer sem natančno analiziral stanje in rekel, da bomo videli, kaj bo iz tega potem v predlogu zakona, torej iz analize, upoštevano. Karkoli sem prebral, od bruto družbenega produkta do delovnih mest, do regionalnih razlik, do prebivalstva, do izobrazbe prebivalstva, do visokošolskega izobraževanja, ne nazadnje po vseh strukturah – sem pač iz Zasavja, na kar sem ponosen –, sem prebral, da je v Zasavju vsepovsod kritično stanje: BDP je najmanjši v Zasavju, brezposelnost je največja v Zasavju, največje regionalne razlike – Zasavje, problematično prebivalstvo – Zasavje, in tako naprej. Razvojna os – Zasavje, gospodarstvo – Zasavje. Ampak, mirno teče tretja razvojna os daleč stran. Kolega me opozarja, da mu bom dal nekaj časa, mu bom pustil. Veste, da sem podprl zakon v prvem branju, podpiral sem ga v drugem, opazil sem, da je bilo kar nekaj amandmajev sprejetih. In kaj naj rečem?! Jaz osebno ne bom nasprotoval Predlogu zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, zato ker mogoče pa bo le prinesel nekaj dobrega, ker v Sloveniji rabimo nekaj dobrega. Ampak, imam še tam kolege, ki bodo povedali svoje mnenje, ki živijo v svoji regiji, in bodo povedali svojo presojo in bodo sami odločali o tem, ali je zakon zanje sprejemljiv ali ne.

Opozarjam pa še enkrat, z vsem spoštovanjem do dela tega ministrstva, ministrstvo, ki niti to ni, ker se ministri morajo ali pa nehoti menjajo kar po tekočem traku, kjer je takšno ministrstvo v podrejenem položaju, kjer ni posluha s strani ostalih ministrov in ministrstev, se lahko še tako trudi, bo zelo težko spisal zakon, ki pa bo v celoti dosegel tisto, kar je njegov cilj – to pa je pomagati ljudem in razvoju v državi Republiki Sloveniji. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

V imenu Poslanskega kluba LDS bo stališče predstavil mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsedujoči, za besedo. Prijazen pozdrav ministrici in sodelavcu.

Moram reči, da sem kar malo v zadregi pred predstavljanjem stališča, kajti po dveh letih kritik, kaj vse je pri skladnem regionalnem razvoju v tej državi narobe, danes slišimo, da imamo opravka s sistemom, ki odlično deluje, in to s strani enih in istih, ki so bili najprej kritizerji, danes pa hvalijo ta sistem; na drugi strani tudi vidim, kar je pomembno,

da se omejujejo pristojnosti slovenskih županov in županij, ki naj bi bili tudi eni glavnih, najbolj problematičnih vidikov v tej zgodbi – in to ocenjujem kot dobro. Očitno potem zakon kljub temu ni tako slab in kot takšnega ga ocenjujemo tudi v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije, kajti cilj predloga zakona, ki je pred nami in ga podpiramo, je izgradnja sistema, ki bi okrepil razvojne moči regij na podlagi lastnih razvojnih potencialov in globalnih priložnosti, kajti splošni cilji spodbujanja skladnega regionalnega razvoja po našem razumevanju so zagotovo povečanje gospodarskega, okoljskega in družbenega kapitala v razvojnih regijah, predvsem v smislu konkurenčnosti gospodarstva, izboljšanje kakovosti življenja in trajnostne rabe naravnih virov; nadalje, odprava strukturnih težav problemskih območij in zmanjševanje njihovega razvojnega zaostanka; in še tretja pomembna naloga – uresničevanje in krepitev razvojnih potencialih regij, predvsem na podlagi mednarodnega sodelovanja. Zato sama nadgradnja v učinkovitejšo regionalno politiko zahteva opredelitev regionalne politike kot strukturne politike, ki obsega tako razvojne dejavnosti kot tudi programe za doseganje skladnega regionalnega razvoja in se izvaja z usklajevanjem razvojnih politik, ki pomembno vplivajo na regionalni razvoj na podlagi teritorialnega razvojnega dialoga.

Za načrtovanje in izvajanje regionalne politike so zagotovo pristojne na eni strani država, na drugi strani občine. Temeljna teritorialna enota za načrtovanje in izvajanje regionalne politike pa je in mora biti razvojna regija. Regijski projekti, ki zahtevajo kritično maso, se oblikujejo in usklajujejo na širšem območju več razvojnih regij. Zakon uveljavlja prožno načelo večnivojskega teritorialnega pristopa in subsidiarnosti, po katerem se funkcije opravljajo na teritorialni ravni, ki je zanje najprimernejša. Regionalna politika na ravni razvojne regije temelji na regionalnih razvojnih programih in dogovorih za razvoj regij, sklenjenih med državo in razvojno regijo. Regionalni razvojni program je sestavljen iz strateškega in programskega dela. Strateški del vsebuje analizo regionalnih razvojnih potencialov, opredelitev ključnih razvojnih ovir in prednosti, ki jih regija ima, tako v državnem kot tudi v mednarodnem prostoru, nadalje sledi razvojnim ciljem in prioriteta v razvojni regiji v programskem obdobju ter tudi, če regija to ima, razvojno specializacijo. Programski del vključuje spodbujanje razvoja v razvojni regiji s časovnim in finančnim ovrednotenjem ter določi sistem spremljanja, predvsem pa tudi vrednotenja in organiziranosti za izvajanje regionalnega razvojnega programa. S tem dokumentom regija določi na eni strani svojo razvojno specializacijo, na drugi strani pa opredeli tudi prioritete ter določi posamezne programe, ki bodo pripeljali do uresničitve tega. Z dogovori za razvoj regije se uresničuje tudi regionalni razvojni program, dogovori pa se sklepajo med državo in regijo, in sicer za opredeljeno obdobje štirih let. Zato vključujejo tako regijske kot tudi sektorske projekte, ki imajo še kako pomemben vpliv na uresničevanje razvojnih prioritete in razvoja regije. Dogovor za razvoj regije, s tem pa tudi velik del odgovornosti, sprejme

razvojni svet regije, potrdi pa ga vlada. Dogovor mora zagotovo upoštevati usmeritve in javnofinančne okvire za pripravo programskega proračuna države ter že za sprejete proračune države kot seveda zadevo tudi uskladiti s proračuni vsake od posameznih občin, ki sodelujejo v tem vprašanju na regijskem svetu. Razvojni svet regije je nadalje organ, v katerem občine uresničujejo tako pristojnost za načrtovanje kot pa tudi izvajanje regionalne politike v razvojni regiji. Sedanji svet regije in pa regionalni razvojni svet se združita v nov razvojni svet regije. Svet uporablja za delovanje naslov in finančni račun regijsko-raziskovalne agencije, število članov pa je odvisno predvsem od velikosti regije. Sami člani sveta pa so predstavniki občin, združenj gospodarstva in nevladnega sektorja iz razvojne regije ter se volijo ali imenujejo v skladu s pravili pravne osebe, ki jo v svetu predstavljajo. Jaz mislim, da ta trojnost, da v razvojnem svetu združimo tako politiko iz lokalnih skupin, kot tudi sile s področja gospodarstva in prevečkrat odrinjenega nevladnega sektorja, da ta zadeva ni slaba.

Obenem pa predlog zakona prinaša še eno pomembno novost, za katero smo si pa v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije še posebej prizadevali in mislimo, da je relativno ugodno tudi rešena. Regionalna razvojna agencija bo z uveljavitvijo tega zakona lahko zgolj oseba javnega prava in ne več zasebnega. Znani so namreč številni primeri iz preteklosti, ko je prav privatno lastništvo v regionalni razvojni agenciji pomenilo uveljavljanje zasebnih interesov na račun javnih interesov. Po mnenju Poslanskega kluba Liberalne demokracije je javno-zasebno partnerstvo zagotovo potrebno, dobrodošlo, vendar naj bo to partnerstvo na vsebini, ne pa v obliki, ne pa na formi. V Sloveniji imamo kopico primerov javnih in zasebnih partnerstev, katerih epilog na koncu, po izgradnji in pod čtro, je, da je zasebni sektor pridobil v glavnem na račun javnega. Partnerstvo je pri projektih ne pa v lastništvu institucij, ki so zadolžene za izvajanje nalog, povezanih z javnim interesom. Ravno zaradi tega je tudi danes v tretjem branju, ko sprejemamo amandmaje oziroma jih bomo, ki jih je Vlada pripravila na podlagi jasno izražene volje Državnega zbora, seveda da se v prihodnosti ne dopušča več mešetarjenja s sredstvi, namenjenimi za javne storitve, kar se je v kar nekaj primerih v Sloveniji dogajalo do sedaj. Zato seveda bodo amandmaji, ki sem jih vsebinsko omenil, deležni podpore Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije.

Sredstva za sofinanciranje regijskih projektov se zagotovijo z državnim proračunom v finančnem načrtu službe v višini, ki zagotavlja ustrezno razmerje med obsegom sektorskih in regijskih projektov. To razmerje določi Vlada v programu državnih razvojnih prioriteta in tudi državnih investicij. Med programi sedanje regionalne politike je finančno zagotovo najobsežnejši, največji program sofinanciranja regionalnih razvojnih programov, ki se je izvajal s sredstvi kohezijske politike Evropske unije. Zagotovo bo regionalna politika tudi v prihodnje razpolagala s temi sredstvi, s katerimi bo dopolnjevala programe sektorskih razvojnih politik.

Odločitev o izbiri projektov se pri teh programih sprejme na regionalni ravni, cilji pa so vezani na razvojne cilje območja, kajti temu območju so sredstva in projekti tudi namenjeni. Regionalna raven, ki odloča o projektih, jih zagotovo tudi sofinancira in zato je prav, da se sliši tudi njihov glas. V sedanjem programskem obdobju regionalna politika v ta namen uporablja sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj in na podlagi operativnega programa za spodbujanje regionalnih razvojnih programov v obdobju od 2007 do 2013. Od razpoložljivega zneska, okoli 1,7 milijarde evrov sredstev Evropske unije, je bilo po tem programu 1,2 milijarde evrov razdeljenih med nacionalne sektorske politike, okoli 600 milijonov evrov pa med 12 razvojnih regij v podporo uresničevanju njihovih razvojnih programov. Tudi po letu 2013 regionalna politika računa na sredstva kohezijske politike Evropske unije. Razdeljena bodo med razvojne regije, upoštevali se bodo operativni programi in kriteriji upravičenosti v okviru kohezijske politike, ki jih seveda postavlja institucija Evropske unije, ter korektiv vrednost indeksa razvojne ogroženosti in število prebivalcev, ki jih ima vsaka od takih regij.

Ker v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije menimo, da je sistemski okvir, ki ga predstavlja predlog zakona, dober, bomo ta predlog zakona podprli. Verjamemo, da so kriteriji za različne oblike financiranja, ki jih postavlja ta zakon dobri, prav tako pa je jasno, da so aplikabilni za vse slovenske regije, tako da ne bo več treba sprejemati tako imenovanih regionalnih zakonov za vsako ožje ali manjše območje posebej. Hkrati pa smo v procesu nastajanja te zakonodaje po našem mnenju in prepričanju uspeli v največji mogoči meri zavarovati javni interes z uvedbo javnih regionalnih razvojnih agencij, ki so se do sedaj z zasebnim lastniškim deležem v nekaterih območjih žal izkazale kot zaviralec razvoja ali pa kot predstavnik zasebnih interesov, ki so v marsikateri zgodbi prevladali nad javnimi interesi.

Zato v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije napovedujemo podporo koalicijskim amandmajem in pa tudi sprejetju zakona. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališča Poslanske skupine narodnih skupnosti bo predstavil gospod László Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana gospa ministrica, s sodelavcema, kolegice in kolegi!

V naši poslanski skupini ocenjujemo, da Predlog zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja nedvomno prinaša korak naprej na tem izredno zahtevnem področju. Na predlog gledamo v luči daljšega časovnega intervala predvsem dosedanjih težav v zvezi z izvajanjem programa lokalne samouprave in regionalne politike, pri čemer lahko trdimo vse prej, kot da so bile tovrstne dejavnosti urejene sistemsko in predvsem s strokovnega vidika optimalno. Ob zavedanju, da je na področju sistema lokalne samouprave od sredine 90-ih let prejšnjega stoletja prišlo do velikih nedoslednosti, kar pogojuje sorazmerno veliko netransparentnost na tem področju, ter situacij, da

do druge ravni lokalne samouprave oziroma do pokrajin še vedno nismo prišli, predlagani zakon prinaša določene rešitve, ki bodo lahko nekoliko izboljšale stanje na področju spodbujanja skladnejšega regionalnega razvoja. Nove zakonske določbe, ki so sistemsko naravnane, bodo morda vzdržne zgolj v krajšem obdobju, marsikdaj morda le kot vsebine prehodnega značaja, vendar v tem trenutku so nedvomno podpore vredne. V predlogu zakona zasledimo določbe, ki širijo oziroma pospešujejo vsebine, ki so bile postavljene v tako imenovanem pomurskem zakonu, predvsem kar se nanaša na pozitivne primere in izkušnje.

Z vidika avtohtonih narodnih skupnosti zakon vsebinsko vsekakor nadgrajuje doseganje sistemske rešitve, predvsem zato, ker v 14. členu določa, da se pri pripravi razvojnih programov, dogovorov za razvoj regij in ukrepov regionalne politike upoštevajo specifične potrebe za razvoj območij, kjer živijo pripadniki avtohtonih narodnih skupnosti in romske skupnosti. Zelo pomembno pa je, da država lahko samoupravne narodne skupnosti pooblastil za opravljanje določenih nalog s tega področja z državne pristojnosti, kar je sicer tudi ustavno omogočeno, ter da se v državnem proračunu zagotavljajo finančne spodbude za ta namen; torej za hitrejši razvoj avtohtonih narodnih skupnosti oziroma območij, kjer le-te živijo. Ta korak je bil po našem mnenju nujno potreben in formalno omogoča premik na področju, kjer v preteklih letih ni bilo prav bistvenega napredka.

Torej, iz omejenih razlogov bo zakon deležen najine podpore. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil gospod Janko Veber.

JANKO VEBER: Hvala za besedo. Lep pozdrav tudi v imenu Poslanke skupine Socialnih demokratov.

V Sloveniji lahko opazimo, da se regionalne razlike povečujejo in ta razkorak v razvitosti med posameznimi regijami je tudi eden od najpomembnejših razlogov, da je stekla priprava novega predloga zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Vse skupaj je pa še pospešila sama gospodarska in finančna kriza, ki se je še posebej drastično odražala prav na območjih, kjer je gospodarstvo z majhno dodano vrednostjo, in to so območja, ki so tudi bila izjemno prizadeta v teh kriznih časih. Eden od zakonov, s katerim smo se izjemno hitro odzvali na takšne razmere, je bil zagotovo pomurski zakon, ki prinaša rešitve, s katerimi dejansko lahko spodbujamo gospodarsko rast in ne nazadnje omogočamo tudi razvoj institucij in menedžmenta, ki bo prevzel pomembne razvojne naloge v teh območjih v prihodnosti. To so tiste usmeritve, ki jih je bilo treba tudi v veliki meri preliti ravno v ta novi zakon in te rešitve bi potem veljale prav na celotnem območju Republike Slovenije.

Velikokrat smo v dosedanjem obdobju poslušali tudi tukaj v parlamentu, da se soočamo s problemom premajhne učinkovitosti črpanja evropskih sredstev in da je nekako mogoče tudi vzrok temu neustrezna komunikacija ali med posameznimi ministrstvi, agencijami oziroma

razvojnimi institucijami ter tudi podjetji, ki delujejo v posameznih regijah, ali pa tudi same lokalne skupnosti kot takšne, ki so se vključevale v te razpise. Zagotovo je izjemno pomembno, da se še naprej nadaljuje poenostavljanje postopkov, na podlagi katerih lahko pride do čimprejšnjega črpanja evropskih sredstev, seveda se pa zavedamo, da za to resnično potrebujemo dobro pripravljene projekte. Zato je tudi ena od pomembnih rešitev v tem zakonu tista, ki se nanaša na to, da bomo imeli v okoljih tudi tako imenovani menedžment, ki se bo ukvarjal s pripravo projektov in spremljanja razmer v posameznih regijah, kar je najučinkovitejši ukrep, ko ne nazadnje lahko sam zaznaš težavo in iščeš rešitev skozi črpanje evropskih sredstev. Tako se bodo v nadgradnjo učinkovitejše regionalne politike, ki se bo izvajala tudi po tem zakonu s sofinanciranjem regijskih projektov v skladu z dogovori v regijah, resnično vključevali tako lokalna samouprava oziroma občine kot tudi vlada, gospodarstvo in ne nazadnje tudi nevladne organizacije, in to je nekaj, kar zagotovo lahko pripomore k temu, da bodo rešitve bolj usklajene in tudi zaradi tega programi kvalitetnejši.

Zakon prinaša tudi dodatne ukrepe za obmejna problemska območja in tudi dodatne začasne ukrepe za problemska območja z visoko brezposelnostjo. Namreč, analize kažejo, da je največ težav pri regionalnem razvoju prav v obmejnih območjih in da je prav največ težav tudi z visoko brezposelnostjo v tem prostoru. Tako bodo intervencijski ukrepi izboljšali razmere v gospodarstvu in zmanjšali takšno stanje že v času zaznavanja poslabšanja razmer, ne pa tako kot danes, ko smo morali počakati, da se je nekje sistem skorajda zrušil, da je nastala visoka brezposelnost in potem smo začeli iskati rešitve. Zakon je bistveno fleksibilnejši in zaznava takšno dogajanje bistveno prej in s tem tudi bolj učinkovito ukrepanje in predvsem z manj sredstvi. Tako je sam pomen novega zakona resnično izjemno pomemben ravno zaradi tega, ker se odziva na realne razmere v razvojnih razlikah v Sloveniji. Za ti dve problemski območji, torej obmejno problemsko območje in območje z visoko brezposelnostjo, je zagotovo en ukrep, ki ga v temu obdobju nismo spoznali. In če tukaj izpostavimo že prej omenjeni problem Pomurja potem Kočevske, Bele krajine, Koroške, tudi Notranjske oziroma območja Ilirske Bistrice, to so nekje tista območja, kjer se zaznavajo zelo velike razvojne razlike v primerjavi z ostalimi regijami. In tudi če se nekje drugje pojavi takšna težava tudi znotraj samega osrčja Slovenije, se seveda s temi enakimi ukrepi lahko odreagira na podoben način kot v Pomurju, na Kočevskem, Beli krajini ali v že drugih omenjenih območjih, kot je, recimo, tudi Koroška.

Če pogledamo, s kakšnimi ukrepi se želi regionalna politika ukvarjati in ustvarjati nova delovna mesta: gre dejansko za ukrepe, ki so zelo konkretni, kajti ta programski pristop predvideva pripravo razvojnega programa in potem konkretnih spodbud za zaposlovanje in ne nazadnje tudi davčnih olajšav za investiranje v gospodarstvo in davčnih olajšav za zaposlovanje. Gre tudi za dodatna proračunska sredstva za takšna območja, ki jih do sedaj ni bilo mogoče zagotoviti, ko je bil

sprejet izvedbeni program za posamezno razvojno regijo. In seveda, ta zakon omogoča tudi prednostno obravnavo tistih območij, ki imajo največje razvojne razlike v posameznih sektorjih.

To so vse tisti ukrepi, ki so bistveno bolj konkretno opredeljeni v tem zakonu, kot je veljalo do sedaj, zato bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov zakon podprli. Podprli bomo tudi amandmaje Vlade v tej tretji obravnavi in s tem mislimo, da bo zakon resnično še bolj operativen in še kvalitetnejši, kot je bil, ko je prišel v samo proceduro v Državni zbor.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi razprava poslank in poslancev o predlogu zakona. Besedo ima gospod Anton Kampuš, pripravi naj se Cvetka Zalokar Oražem, za njo Matjaž Zanoškar.

ANTON KAMPUŠ: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovane kolegice in kolegi, spoštovana ministrica s sodelavcem, lepo vas pozdravljam!

Kar takoj bom povedal, da amandmaja k 3. členu ne bomo podprli. Dovolite mi pa krajšo razpravo in če že pogledamo nazaj na zakonodajo o skladnem regionalnem razvoju, ki je že nazaj bila posledica različnih interesov, tudi kupčkanj, tudi v smislu dnevne politike, je takšna zakonodaja, kot je. In velikokrat slišimo, da so za to krivi župani malih občin. Nesmiselno! Nesmiselno, niso krivi župani malih občin, niti srednjih, niti velikih, ampak so na žalost predvsem krivi tisti, ki so takšno politiko skladnega regionalnega razvoja pripeljali v Državni zbor in jo tu tudi potrdili. Ta dosedanja zakonodaja v Sloveniji je problematična. Zrcali se v povečanju razlik v razvitosti med statističnimi regijami, zrcali se v tem, da se nikakor ne more povezati lokalna in nacionalna stran oziroma raven in je predvsem neustrezna. Iz tega izhaja tudi veliko napisanih zadev, ki se niti slučajno ne implementirajo v praksi. Vedno so se do sedaj pripravljali ali pa uporabljali manjši popravki, ki niso vnesli nobenega napredka, na nobenem nivoju, še najmanj pa pri črpanju evropskih sredstev.

Lahko se torej ugotovi, da je ta dosedanja zakon slab in je imel veliko lukenj in je dopuščal veliko deviacij. Danes boste v razpravi lahko zasledili, da so nekateri te deviacije v tem zakonu prav s pridom izkoriščali in so danes najglasnejši, imajo danes največ povedati in imajo v tem trenutku na ta novi zakon, ne na stari, največ pripomb. Ampak, danes sem prebral nov podatek – 6,5 milijona minusa v eni od osrednjih občin v Sloveniji v štajerskem delu. Torej, nekateri so res bili pri teh deviacijah zraven in se v tem trenutku verjetno ne znajdejo. Ampak, to je stari zakon, ki ga v tem trenutku poskušamo popraviti oziroma spraviti na nek nov nivo, to pa pomeni, da je pri spodbujanju skladnega regionalnega razvoja z novim zakonom določen način medsebojnega usklajevanja države in občine, da je pri tem načrtovanju regionalne politike in izvajanju nalog regionalnega razvoja treba videti prav te stvari, ki jih posamezne regije imajo. Torej je cilj tega novega zakona v razvojni moči regij, ki sloni

na lastnih razvojnih potencialih, in v globalnih priložnostih.

Kaj pa to pomeni? Če vzamem samo en primer in se bom lotil, tako kot ste se danes do sedaj vsi ostali ali pa tudi naprej, pomurske regije. Ja nič! Vsi tisti strokovnjaki, ki so pripravili razvojne ambicije ali razvojni potencial pomurske regije, vsekakor pravijo, da je števila 1 pridelava hrane. V redu, jaz se tudi strinjam s tem. To je naša prirodna danost in ob tej prirodni danosti je treba izkoristi vse tisto, kar v Pomurju je. To pa pomeni veliko število nezaposlenih, jih usmeriti v te prednostne naloge, izkoristiti vse prirodne danosti v smislu termalne vode, tople vode iz naše reke Mure za namakanje in tako naprej. Lahko bi še našteval. V tem trenutku je treba izkoristiti tudi plasma – ali smo ga sposobni plasirati v Evropsko unijo, če že doma ne moremo sami porabiti te doma pridelane hrane? Splošni cilj spodbujanja skladnega regionalnega razvoja pomeni tudi povečanje gospodarske moči v posameznih regijah in pridobitev kapitala za sploh razvojne spodbude in tako naprej v smislu konkurenčnosti gospodarstva, kakovosti življenja in trajnostne rabe naravnih virov, o kateri sem pravkar govoril. Treba je iti čez strukturne težave, ki jih je na nekaterih območjih v Sloveniji veliko in prav na račun tega, da se ponovno ne ukvarjamo s pomursko regijo, s kakšnimi drugimi, ki so potrebne posebne pozornosti, je treba sprejeti ta novi zakon; in temu je tudi namenjen: da se izognemo temu, da se ukvarjamo s posameznimi regijami, ki imajo razvojne težave.

Če bi poskušal nadaljevati, zelo mi je všeč in prav je in je odlično – dodatni ukrepi za obmejna problemska področja. Tako je po navadi tudi drugje v svetu, ne samo v Sloveniji, da se v obmejnih območjih nakopiči največ problemov. Največ problemov je pri nas – in tudi drugje, imam sosede Avstrije, tudi pri avstrijskih sosedih je popolnoma enako, da imajo največje število nezaposlenih v obmejnih območjih in tako naprej. Zato je že prav, da damo obmejnim območjem nekoliko več poudarka, da se bolje najdejo in da tja usmerimo nekatere posebne potenciale, ker analize tako kažejo. Analize kažejo, da se problemi značilno kopičijo v obmejnih območjih. V obmejni pas je treba poseči z novimi naložbami, z možnostjo zaposlovanja, seveda na podlagi tega ustvariti izboljšanje demografske slike in obdržati tudi tam neko normalno število ljudi, ker poznamo izseljevanje iz teh območij.

Druga pomembna stvar so dodatni začasni ukrepi za problemska območja z visoko brezposelnostjo. Torej, ta območja lahko primerjamo z obmejnimi območji. Tema dvema območjema je treba dati posebno pozornost. Ne vidim nobenega razloga pri novem predlogu regijskega sveta, to pomeni 40 % župani, 40 % gospodarstveniki in 20 % nevladne organizacije. Ne vem, čudim se, kdo se tega boji?! Kateri župan se tega boji in zakaj se boji? Jaz se tega ne bojim, zaradi tega, ker vidim, da pridejo še drugi. Torej, ne samo župani, ampak da pridejo še drugi, ki se na gospodarstvo spoznajo. Predvidevam, da se bodo te stvari, ki sem jih opredelil, z novonastalo situacijo v razvojnih svetih še izboljšale. Torej, v tem primeru, če bodo gospodarstveniki, župani in še nekateri

drugi znotraj regijskega sveta, potem bodo komaj skočili na prvo mesto pravi problemi. Pravi problemi, pa vemo vsi, kateri so danes. Ne moremo govoriti o tem, da tudi občine ne bi bile na nek način zadolžene, da poskušajo sodelovati pri zmanjšanju nezaposlenosti in tako naprej. Torej, to so pravi problemi.

Ker nimam namena, da bi se pozneje še oglašal, moram v tem trenutku reči, da 3. in 11. člena ne morem podpreti. Podprl bom pa 20. in 28. člen, torej amandmaje k 20. in 28. členu. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Cvetka Zalokar Oražem. (Ne bo razpravljala.)

Gospod Matjaž Zanoškar. Pripravi naj se gospod Miran Györek.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala, predsedujoči, za besedo.

Mnenje Poslanske skupine DeSUS sem že povedal. K vsemu temu naj bi, pa ne da bi hotel polemizirati s kom, rekel tako, da absolutno ne vidim tega zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja v tretjem branju kot spodkopavanje, kot rušenje nekega obstoječega sistema, samo vidim kot neko nadgradnjo in anuliranje tistih pomanjkljivosti, ki jih je dosedanji sistem o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja nekako prinesel s seboj. Stvari se menjajo. Stvari se spreminjajo in tako se spreminja tudi zakonodaja in razmere naproti tej zakonodaji in je treba korigirati in modificirati tudi zakonodajo o skladnem regionalnem razvoju. Sprejem tega zakona je bil kot neka olajšava, kot neka rešilna bilka za mnogokatero regije, ki so tik pred tem dale v razpravo interventne zakone. Tako je tudi s koroško regijo. Koroška je dala predlog zakona o interventnih ukrepih zato, da bi se rešila te ujetosti v nerazvitost in bi se dala možnost za nadaljnji razvoj Koroške. V tem zakonu, ki ga imamo danes v razpravi, je kar nekaj takih stvari, ki bodo ravno za Koroško, in tudi verjetno za ostale regije, prinesle nek boljši položaj v tem razvoju.

Poglejte, opredelitev v tem zakonu za obmejne in obojne regije, ki imajo, ne bom rekel, privilegiran položaj, pač pa imajo nekateri možnosti za hitrejši, za boljši razvoj, je izjemnega pomena. Saj je nacionalni interes, da ščitimo območja, ki so ob meji tako z Avstrijo, z Italijo in tudi s Hrvaško. In ta zakon prispeva k temu, da se bodo ta območja lahko hitreje razvijala. Problem je, recimo, če pogledamo Koroško, ta brezposelnost. Seveda se rešuje – na kakšen način? V tem trenutku celotne situacije ne rešuje država Slovenija, pač pa ljudje hodijo čez mejo, tam se zaposlujejo. Ljudje vozijo otroke v vrtec v Avstrijo. Ljudje kupujejo parcele v Avstriji, takoj čez mejo, in tam gradijo. Gospodarstvo, gospodarske družbe na Pliberškem polju kupujejo zemljišča in gradijo svoje tovarne. Ali je to cilj, ali je to namen naše države? Verjetno ni. Verjetno bi vsaka država imela nacionalni interes zaščititi obmejna območja. Ravno ta zakon bo s temi ukrepi prispeval k temu, da se bo lahko Koroška pa tudi ostala nerazvita območja in obmejna območja hitreje razvijala. Zato se v celoti

strinjam s tem in podpiram ta zakon. Ne samo obmejna območja. Hendikep je tudi v tem, da so tu območja, ki niso cestno povezana. Pa to je izrazit hendikep, ki ne bo dovoljeval vse do takrat, ko ne bo hitre ceste do neke nerazvite regije, da se bo hitreje razvijala; da je tu stopnja brezposelnosti tako visoka ravno zaradi tega, ker ni urejenih prometnih povezav; da temu dodamo še Naturo 2000, ne nazadnje je privilegij imeti 60 ali koliko odstotkov v Naturo 2000, vendar je gospodarjenje na takem območju omejeno in ti ljudje, ki tam živijo, ne morejo tega območja izkoriščati in eksploatirati v smislu dobrega gospodarjenja in ravnanja s tem delom, ker so omejitve. Natura 2000 postavlja neke limite in postavlja neke omejitve, da se tam ne more gospodariti tako, kot bi se lahko gospodarilo.

Da gre tu za veliko stvari, ki so absolutno dobro naravnane v tem zakonu – ne bom govoril o tem, da je idealno. Zanesljivo ni in tako kot sem povedal, se bo najbrž v nadaljevanju, v naslednjih letih pokazalo, kje so še tiste vrzeli, ki bi jih bilo treba popolniti, ampak v tem trenutku je treba nekaj spremeniti, če ne želimo, da bo ta diskrepanca, ta razlika med razvitimi in nerazvitimi regijami še naraščala. Najbrž pa je interes Vlade, vseh ministrstev in vseh nas tak, da bi se Slovenija skladno, enakomerno razvijala, ker se ne more razvijati en del hitreje, en del počasneje, ker verjetno ne bomo zadovoljni s takim načinom in bo treba nerazvitim regijam enostavno dajati še neke tudi dodatne spodbude in subvencije in te stvari.

V besedilu sta predlagana dva amandmaja k 20. in 28. členu. Absolutno se z njima strinjam in ju bom podprl tako kot tudi celotna poslanska skupina. Dobra je tudi opredelitev o regionalnih razvojnih agencijah. Razvojni svet je sestavljen tripartitno. V tem tripartitnem svetu so verjetno zastopniki vseh interesov, vsi nosilci razvoja, tako župani – res da niso vsi župani, tako kot kolega očita, niso vsi, ampak je 40 % županov in če bodo dale regije župane, ki so iz občin, ki so najbolj propulzivne, je namen dosežen – in da je 40 % predstavnikov gospodarstva. Absolutno se strinjam s tem! Gospodarstvo in lokalne skupnosti morajo sodelovati skupaj in ne nazadnje še 20 % nevladnih organizacij, kar je tudi zelo dobro. Naj bodo opredeljeni tako, kot so; naj bodo to javni zavodi. Tu nimamo kaj slepomišiti in to ni javno-zasebno partnerstvo! Tu gre za javne zavode in po tem režimu naj tudi delajo in naj sklepajo pogodbe z lokalnimi skupnostmi in iz teh pogodb naj bo jasno razvidno, kaj je njihovo delo, kaj je njihova vsebina. RRA, regionalne razvojne agencije, so in morajo biti servis lokalnim skupnostim, ne pa, tako kot danes večkrat ugotavljamo, da so sateliti, ki delajo zase in delajo na nekih dobičkih, nekih profitih in jim je zelo malo mar, kaj se v lokalni skupnosti dogaja. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Pripravi naj se Miran Jerič, za njim Miran Čadež.

Besedo ima gospod Miran Györek.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

V Slovenski nacionalni stranki smo prepričani, da je nujno potrebno zagotoviti trajnejše, boljše in koristnejše zakone, kot je – recimo, če navedem samo za primer prav prakso v sosednji Avstriji. Tam imajo danes kup skorajda nespremenjenim zakonov, starih že 50, 70 let, nekatere pa v osnovi še iz časov Marije Terezije. In država posluje pozitivno, državljani so zadovoljni, standard nadpovprečen, upokojenci z visokimi, zagotovljenimi pokojninami, brezposelni so zgolj lenuhi in podobne kategorije oseb in tako naprej. V vsaki deželi, če pogledamo po strukturi njihovo deželo, geografsko, izkoristijo maksimalno obstoječe naravne in gospodarske potenciale. Pri nas pa, žal, to še zdaleč ni tako, kot bi moralo biti. S sprejemanjem, dopolnjevanjem, spreminjanjem zakonov se igramo, kot da bi šlo za gostilniške partije šnopsa, kar tako, da mine čas, da naj imajo Slovenke in Slovenci občutek, da nekaj delamo. Žal nam že dolgo več ne verjamejo, in to upravičeno! In da ne govorimo o nespametnem izdajanju vladnih uredb nekaterih ministrov! Tipičen primer je namreč nedavno sprejeta uredba gospodarskega ministrstva oziroma s posredovanjem in pritiskanjem kmetijskega ministra Židana v zvezi s spodbudami za obnovljive vire energije, konkretno za bioplin. Takšna uredba ima namreč za posledico ogromno gospodarsko škodo; predvsem konkretno škodo v moji, Pomurski regiji, če že govorimo o regijskih zadevah, predvsem pa za pomurskega kmeta. In če bi jo lahko ob zamenjavi ministra pričakovali, bi Pomurci in investitorji privarčevali milijone evrov in se ne bi spuščali v takšne projekte in ne bi investirali denarja, tukaj gre za velik denar, gre za desetine milijonov evrov, tako pa prihaja do sprememb uredb in zakonov kar nepričakovano, kar čez noč, praviloma – kot sem že danes enkrat rekel pri ne vem katerem zakonu – ob zamenjavah ministrov in predvsem v odvisnosti od njihovega trenutnega psihofizičnega, intelektualnega stanja in potenciala.

Če bom malo ciničen, mi to dovolite: prav bi bilo in treba bi bilo raziskati, izdelati analize in statistične podatke iz preteklosti, kakšna je verjetnost takšnih neljubih, nepričakovanih sprememb zakonov, ko se zamenja določeni minister ali ministrica, kakšna je verjetnost, da bo prihajalo do sprememb glede na starost, delovne izkušnje, spol, socialni izvor, gmotno stanje, zakonski stan, poklic ministra ali ministrice. Ni namreč vseeno, če je minister, recimo, veterinar, ki obvlada evropsko in globalno energetska strategijo, ali pa je bil zaposlen na prašičji farmi, kjer mu je poginilo pol črede svinj in prašičev, ker ni pravilno dojel nekaterih določb zakona o spodbujanju pridobivanja energije iz obnovljivih virov energije. Potem izobrazba, ministrsko področje, ki ga pokriva, veroizpoved, glasbene in spolne usmeritve in ne nazadnje tudi horoskopski znak ministra ali ministrice. Politična opredeljenost skorajda ni toliko relevantna, ker preteklost kaže, da jih je praviloma večina nagnjena k temu fenomenu delati slabo in delati za vsako ceno. Žal, konkretno gre za početje ministra Židana, ki je s pritiskom na gospodarsko ministrico s pretvezo urejanja sistema prehranske verige, reševanja problema prehranske samooskbre, poskrbel za škodljivo uredbo o proizvodnji bioplinske energije, v ozadju pa štiti

svojega bivšega delodajalca, monopolista Panvito na področju regijskega celega kmetijskega sektorja in s tem seveda istočasno krši vse slovenske zaveze do Evropske unije na področju obnovljivih virov energije. Posledično nam pa grozijo kazni. In to je konkurenčnost: ščititi monopoliste! Pri nas, v moji regiji, za katero se ve, kakšna regija je, kaj je naravni gospodarski potencial, se ustvarjata dva velika monopolista: Panvita in Perutnina Ptuj. Kje je zdaj tukaj zdrava konkurenčnost? Bivši minister Lahovnik je kolikokrat govoril, da je edini izhod iz takšne prehranske krize in nižjih cen hrane spodbujanje konkurenčnosti in nedovolitev razraščanje monopolistov. In prav to se zdaj žal dogaja v Sloveniji, v mojem delu, v moji regiji. Ne morem razumeti, da se tukaj ne da napraviti enkrat konca.

Če sem že poslanec iz Pomurske regije, mi dovolite, da ponovno izpostavim nekaj dejstev in problemov, ki tarejo Pomursko regijo. Nedavno je bila izdana knjižica Služba Vlade Republike Slovenije – gospa ministrica, saj ste jo prebrali, poznate jo. Ta čas sta se sicer menjali dve glavni ključni osebi oziroma ena se je že zamenjala, to je minister, eni pa, kot sem slišal, če to drži, so ji bila prejšnji teden odvzeta pooblastila – ne vem, lahko se samo govori po parlamentu. Vse je lepo zastavljeno, kaj so naravni tradicionalni ekonomski potenciali moje regije: geotermalna energija in drugi obnovljivi viri energije, kot je, recimo, bioplin itn., sončna energija, agroživilstvo in razvoj podeželja. Potem pa pogledamo predlog zakona – skoraj ni govora o tem. In kolikokrat smo že v tem parlamentu pa tudi na vseh odborih, kmetijskem odboru, rekli, kaj je potencial Prekmurske regije: vrtnine – spodbujati vrtnine, spodbujati sadjarstvo, spodbujati zeliščarstvo, spodbujati predilnice, Vlada pa izdaja uredbe, ki delajo ravno kontra temu, kar je tukaj sama sprejela, ker smo vsi prepričani, da je to edini izhod iz takšne brezupne situacije v našem severovzhodnem delu Slovenije. Naj vam navedem konkretno; če govorimo o predilnicah, se pravi lan, konoplja itd., sprejemajo se uredbe, ki so uničile pridelovalce konoplje, kot da obstaja strah, da bo Prekmurje postal Amsterdam in da bomo začeli trgovati z mehкими drogami. A sploh se ne izdela analiza, kaj pomeni za to regijo industrijska konoplja. Koliko je tukaj izdelkov, ki bi se jih dalo plasirati, kjer so povpraševanja velika, kjer praktično ni konkurence. O zeliščarstvu, vrtninah, na vsakem odboru skoraj vsi poslanci, ni pomembno, če so iz koalicije ali iz opozicije, se strinjajo, da je to izhod, da je to rešitev za Pomurje oziroma celo severovzhodno Slovenijo. Ko pa se pojavi, recimo, bioplinski ali geotermalni projekt – geotermalne smo sploh zanemarili, pa vsi vemo, da je celo Prekmurje, celo Pomurje na geotermalni vodi –, pa se pojavi kakšen minister, kot sem že enkrat slikovito rekel, kot "kralj na deseto ali asa", pa začne zavirati takšne projekte, ki v sodelovanju z rastlinjaki, kot je Ocean Orchids v Dobrovniku, ustvari zaključen krog, kjer "gre biznis" Ocean Orchids in bioplinarju in še okoliškimi kmetom, ki so v taki brezupni situaciji našli izhod z dolgoročnimi pogodbami, da lahko preživijo in spodbujajo proizvodnjo bioplina tudi posredno. In zdaj se ti pojavi minister, ki vse to ruši; potem pa tukaj govoriti o nekem treznem,

trajnem, skladnem razvoju s tem zakonom... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Miran Čadež. Pripravi naj se Franco Juri, za njim Samo Bevk. Izvolite gospod Čadež.

MILAN ČADEŽ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana gospa ministrica, spoštovane kolegice in kolegi, lep pozdrav tudi v mojem imenu!

Lahko rečemo, da je obstoječi zakon o spodbujanju skladnega razvoja dober, in tudi vemo, da je ciljno zagotavljal tudi sredstva in da so ta zakon tudi potrdile občine. Počrpanih je bilo veliko sredstev in lahko rečemo, da je bil tudi napredek v lokalni skupnosti kar opazen. V novem zakonu pa ocenjujem, da je prevelik vpliv države in same centralizacije. Nekoliko so me zmotili tudi začasni ukrepi, predvsem ko se spomnim, ko smo lansko leto potrdili zakon o Pomurju, kasneje pa smo bili tudi priča evidentnih napak, dokazanih napak in tudi goljufij. Bojim se, da je prav to tisto, kar bo peljalo ta novi predlog naprej. Sam želim tudi poudariti razliko med vzhodnim in zahodnim delom Slovenije, kajti vzhodni del Slovenije je bolj ravninski in tudi bistveno lažji za obdelavo, kot pa je zahodni. Če se samo skoncentriram na Gorenjsko, od koder prihajam, in če primerjamo površine, ki jih je moj kolega gospod Györek omenil, potenciala v Pomurju, razne pridelave, in vse to se dogaja tudi na Gorenjskem, ampak z veliko več stroškov, z veliko več truda, kajti zavedati se moramo, da so površine bistveno težje za obdelavo in tudi veliko se že dogaja v tej smeri. Imamo tudi že rezultate, ampak želim poudariti to, da je tudi razlika v ljudeh in da je treba več vlagati v to smer, da se izobražuje ljudi in se jih tudi usmerja v delo, kajti je čisto enostavno je reči, da je treba naučiti loviti ribe, ne pa ribo dati v roko.

Ko pogledam, kako se umešča cestna infrastruktura, moram spet poudariti različnost Slovenije. Hvala bogu, da je različna Slovenija, to je prednost naše države, vendar spet je življenje precej bolj različno.

Ko ocenjujem vložena sredstva iz občinskih proračunov, recimo, škofjeloške občine, pa občine Idrija in Cerkno, kjer namenimo veliko sredstev za zimsko službo, urejanje hudournikov, za zemeljske plazove, medtem ko o teh stvareh na vzhodnem ravninskem delu Slovenije niti ne vedo. In tudi gradnja cest je bistveno drugačna v hribovitem delu in je lahko tudi indeks izgradnje krat 1,6 do 2. To pomeni, da je izgradnja cest v hribovitem delu enkrat dražja kot pa v ravninskem predelu.

Vse to pogrešam v novem predlogu zakona in me tudi ne čudi, kajti občine nasprotujejo temu zakonu, sam pa lahko tudi rečem, da ta novi predlog ne prinaša razvojnega momenta v našo državo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima Franco Juri. (Ne bo razpravljaj.) Pripravi naj se Branko Marinič.

Gospod Samo Bevk, izvolite.

SAMO BEVK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani zbor!

Naj kar na začetku povem, da bom Predlog zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja podprl. Zelo zanimivo je, da je bil danes na STA-ju objavljen tudi članek, ki ima naslov Največ Slovencev v spopadanju s krizo zaupa Evropski uniji. Mislim, da imata ta naslov in zakon, o katerem danes razpravljamo, kar nekaj skupnega. Po tem članku STA – gre namreč za objavo podatkov Eurobarometra, to je raziskave evropskega javnega mnenja, ki je bila izvedena konec lanskega leta. Te raziskave javnega mnenja v Evropi so delane v vseh državah članicah, in tudi na Hrvaškem, Turčiji, Makedoniji in tudi še nekje drugje, in iz njih je razvidno, da Slovenci kot prednostni nalogi Slovenije in Evropske unije še naprej navajajo okrevanje gospodarstva, to je 56 %, in boj proti brezposelnosti, to je 55 % vseh anketirancev, tako kaže nacionalno poročilo Eurobarometra. Zanimivo je tudi, da 63 % vprašanih meni, da se bodo najhujši učinki gospodarske krize na trgu delovne sile šele pokazali, in le 33 % vprašanih jih meni, da gospodarska kriza še ni dosegla svoj vrh. Če vemo, da je bila ta anketa narejena konec lanskega leta, potem vidimo, da so anketiranci imeli prav, kajti danes je na trgu brezposelnih 115 tisoč iskalcev zaposlitve. Zanimivo je tudi vprašanje o potrebnosti reform za Slovenijo. Da so reforme v Sloveniji potrebne, se strinja več kot štiri petine Slovencev ali 82 %. Če bi verjeli tem podatkom, in jaz upam, da so vsaj približno realni, potem se seveda referendumov o malem delu in pokojninski reformi sploh ne moremo bati, vendar kakšna je politična realnost, bomo videli šele takrat, ko bomo o teh stvareh glasovali.

Zakaj sem povedal te statistične podatke oziroma sem navajal podatke Eurometra javnega mnenja, ki je bilo izmerjeno konec lanskega leta? Zaradi tega, ker tudi ta zakon odgovarja na številna vprašanja glede gospodarskega razvoja, glede brezposelnosti v Sloveniji. Namreč, v 25. členu Predloga zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja imamo dodatne začasne ukrepe razvojne podpore za problemska območja z visoko brezposelnostjo. V 27. členu imamo spodbude za zaposlovanje na problemskih območjih z visoko brezposelnostjo, v 28. členu imamo davčne olajšave za zaposlovanje in investiranje na problemskih območjih z visoko brezposelnostjo. Se pravi, da bomo tudi s tem zakonom lahko pospešili gospodarski razvoj in zmanjšali število brezposelnih, seveda, če bomo začeli ta zakon tudi čim prej uveljavljati.

Pa še nekaj bom povedal, zakaj podpiram ta zakon. Podpiram ga tudi zaradi tega, ker smo v fazi obravnave tega zakona spremenili nekatere člene, med drugim tudi 24. člen, ki govori o obmejnih problemskih območjih, in smo za kriterije za uvrstitev v problemska obmejna območja zmanjšali in omilili nekatere kriterije. Tako ne velja več, da kot kriterij za uvrstitev na problemska obmejna območja ni več oddaljenost od hitre ceste oziroma od avtocestnega križa šestdeset minut oziroma ena ura, temveč da je to petinštirideset minut. To pomeni, da se nekatera druga problemska

območja, ki do sedaj v obravnavi pred tretjo obravnavo niso bila vključena, sedaj vključujejo. Tako, recimo, je sedaj celotno območje Cerkljanskega vključeno v to obmejno problemsko območje, čeprav to prej ni bil primer. So pa še nekatere dileme, kaj pa tiste občine, kjer sicer središče ni oddaljeno petinštirideset minut od avtocestnega križa in ki po tej ureditvi ne spada na obmejna problemska območja. Kaj pa, če so naselja v tej občini oddaljena več kot petinštirideset minut? Tako bi po teh kriterijih prišla v okviru obmejnih problemskih območjih tudi občina Idrija, saj so nekatere vasi oddaljene tudi bistveno več kot petinštirideset minut od najbližjega vstopa na avtocesto. Poleg tega imamo na območju idrijske občine zelo velik delež občine, ki spada v okvir Nature 2000, zelo težko konfiguracijo, majhno število prebivalcev na kvadratni kilometer in še nekaj teh elementov bi se dalo naštet, ki bi lahko tudi idrijsko občino uvrstili na obmejna problemska območja.

Namreč, zakaj je to pomembno, da prideš na ta zemljevid obmejnih problemskih območij? Zaradi tega, ker bodo obmejna problemska območja prednostna območja vseh razvojnih politik v državi. Namreč, proračunski uporabniki bodo morali upoštevati obmejna problemska območja pri pripravi sektorskih programov in v razpisnih merilih javnih razpisov, ki jih izvajajo na območju celotne države. Del finančnih sredstev bo namenjen tudi za vlagatelje iz obmejnih programskih območij ali pa bodo pri teh razpisih problemska obmejna območja dobila dodatne točke pri izboru in lažjo možnost za kandidiranje in pridobitev sredstev iz razvojnih skladov.

Kot rečeno, sam bom Predlog zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja podprl in upam, da bo dobil dovolj veliko število glasov, čeprav ste nekateri iz opozicije temu nasprotovali, vendar, še je čas, da si premislite. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Branko Marinič, pripravi naj se Janko Veber.

Prosim.

BRANKO MARINIČ: Najlepša hvala za besedo.

Mene veseli, da se lahko vsaj v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke pohvalimo s tem, da smo tako v prejšnjem kot tudi sedanjem mandatu obiskovali in obiskujemo slovenske regije, mesta in vasi. Zato lahko toliko bolj verodostojno trdimo o skladnem regionalnem razvoju, torej o tistem delu, ki ga lahko na svoj način, s svojim očesom neposredno vidimo na terenu.

Veseli me, da je sedanja ministrica tudi ubrala neko pot v tem smislu, ampak bi jo ob tem želel opozoriti predvsem na dejstvo, da je treba besede, ki so izrečene na obisku, oplemenititi v neka dejanska stanja oziroma če je konkreten razgovor, je potem treba tudi neke obljube realizirati. Vaš nedavni obisk je bil tudi na območju haloških občin Žetal, Podlehnik, Vidma. Ob tem je treba izpostaviti, da k temu sodijo še vsaj tri občine, Cirkulane, Zavrč, Majšperk, ki nekako zaokrožujejo ta del haloškega območja, ob tem pa je treba izpostaviti tudi tako imenovano južno mejo. Kaj so

vam povedali prisotni župani teh občin? Povedali so vam, da se konkretno vaše ministrstvo zgolj seznanja z nekim konkretnim stanjem, da pa od vsega tega ni nobenega haska. To pa se odraža predvsem pri realizaciji številnih razpisov, ko se te in mnoge druge slovenske občine prijavljajo na številne razpise za pridobitev državnih ali evropskih sredstev, a žal je birokracija tako nedosledna, da tudi če zamudijo kakšno urico, ker poštarji v teh krajih ne odnašajo pošte tako kot po mestih, se jim žal zgodi to, da se birokrati zapičijo v neveljavnost prijaviteljev zaradi tega, ker so pač en dan zamudili. Konkreten primer je občina Zavrč, pa preverite to zadevo. Prejšnji teden ste jih obvestili, da so en dan zamudili. Pa ne gre za to, gre bolj za vsebine. Ne gre za birokratske zadeve, gre za vsebine. Kaj si pravzaprav ljudje na teh območjih, ko govorimo o skladnem regionalnem razvoju, želijo? Želijo si, in to si želimo tudi poslanke in poslanci Državnega zbora, da bi država oziroma Vlada Republike Slovenije prinašala v ta parlament takšno zakonodajo, ki bi dejansko pripomogla k skladnemu regionalnemu razvoju tudi na terenu, ampak žal se to ne zgodi. Dogaja se nam to, da so nekateri kraji v Republiki Sloveniji še daleč daleč za mestnimi središči, da jih sprejeta zakonodaja v Državnem zboru ponovno postavlja na rob kompletne infrastrukture in s tem seveda onemogoča skladen enakomeren razvoj. Pričakoval bi, da je vsaj ta predlog, za katerega ne vem, koliko lahko zanj prevzimate odgovornosti, ker je nastajal v obdobju, ko še niste bili ministrica; ampak ne glede na to, dejstvo je, da je vaša naloga, ker vodite ta resor in boste prevzeli tudi vso odgovornost. Ampak predlog in vsebina zakona, ki ne temelji na statističnih podatkih o razvojni ogroženosti in zaostanku posameznih regij, ki bi na osnovi izdelanih kriterijev narekoval izboljšanje stanja tistim delom Slovenije, ki so najbolj razvojno zaostali, potem bi mirne duše temu vašemu predlogu dejali: "Da! Smo za to." Tako pa, ko se Vlada loteva parcialnega reševanja tako pomembne vsebine, kot je skladen regionalni razvoj, in to zaradi tega, ker v preteklosti niste želeli sprejeti pokrajinske zakonodaje, potem je soočenje s konkretnimi dejstvi in z razvojnim zaostankom pri ponovni obravnavi Predloga zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja zelo pričakovano.

Da se ponovno vrnem na začetek. Kdo si želi tega skladnega regionalnega razvoja? Ja, državljanke in državljani, ki ugotavljajo, da je nekaterim, ko se rodijo, nekaj že v zibelko dano. Žal pa morajo nekateri na to čakati, čakati in čakati.

Tako kot je kolega govoril o Prekmurju, tako lahko številne poslanke in poslanci v tem parlamentu govorimo o svojih območjih, ki niso razvita, ki potrebujejo ta razvojni denar, ne pa, kar se nam žal dogaja v tem mandatu, da se poskrbi za vse prej kot za tiste odročne kraje v Republiki Sloveniji. Pa ne rečem, da Ljubljana ima vse. Tudi marsikaj manjka, ampak že samo mesto in zakon o glavnem mestu rešujeta nekatere stvari, ki jih preprosto kraji izven Ljubljane danes nimajo.

Z veseljem bi ugotovil, da bi ministrstvo, ki ga vodite, spoštovana ministrica, obveščalo vsaj tiste, ki se prijavljajo na južni meji, da so le oni tisti, ki so upravičeni do teh sredstev, in da teh sredstev ni mogoče deliti znotraj nekega pasa, znotraj

nekega območja ali pa tik pred tem, ko nekdo vidi in je politični interes močnejši, da se pa ta denar preusmeri nekam drugam, in ne v kraje, ki izključno morajo dobiti ta sredstva. Žal, lahko mi to izpodbijate samo na osnovi konkretnih dejstev, ampak vse tisto, kar je bilo do sedaj, kaže na to. Denarja za razvoj tistih, ki so ob južni meji, niso dobili tisti, ki bi ga morali dobiti.

Bojim se, da je predlog te vsebine ponovno eden tistih, ki ni na osnovi nekega dejanskega stanja, kjer bi bili statistični podatki glede razvojne zaostalosti tisti kriteriji po vrstnem redu, ki bi narekovali, katera od pokrajin v Republiki Sloveniji si zasluži prioritete. Tega nimate in žal bo tako kot do sedaj, da bomo na koncu ugotavljali, da zakon, ki ga predlagate, ne prinaša zelenih ciljev. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Janko Veber.

Pripravi naj se Franci Kek, za njim Silva Črnugelj.

JANKO VEBER: Hvala za besedo.

Res je treba razlikovati med obiski Vlade, ko Vlada pride na teren in odide, torej pride pogledat, se seznaniti, vendar ukrepov ni. Za razliko od tega, kar je počela prejšnja vlada, ta vlada dejansko sprejema ukrepe. Nadaljuje to tradicijo obiskov posameznih območij. Tako je zagotovo zelo konkreten primer reševanja Pomurje, kjer je Vlada bila. Vlada je bila tudi v Pokolpju, Vlada je bila na Koroškem, na Gorenjskem in če naredimo primerjavo med prejšnjimi obiski in zdajšnjimi, je Vlada ukrepala v Pomurju s konkretnim zakonom, s konkretnimi spodbudami za razvoj gospodarstva in razvoj infrastrukture. Tudi če pogledamo Pokolpje, je sprejet program na osnovi razvojnega sveta, ki ga je imenoval predsednik Vlade po obisku Kočevske in Bele krajine. In danes je na razpolago za ta program v proračunu 20 milijonov evrov in zakon o skladnem regionalnem razvoju, ki ga danes sprejemamo, bo tudi zakonska podlaga za črpanje teh sredstev. Sredstva se namenjajo predvsem za spodbujanje gospodarstva, torej obrtnikov, malih podjetij, velikih, srednjih podjetij. Skratka, gre za konkretno pomoč tistim, ki imajo željo in možnost, da ali posodobijo svojo tehnologijo ali pa razširijo svojo proizvodnjo z novimi proizvodnimi prostori. Torej gre za zelo konkretne rešitve, ki jih ta zakon prinaša in treba je povedati, da je ravno analiza razvojnih razmer v Sloveniji pokazala, da so obmejna območja daleč najbolj izpostavljena in po vseh kriterijih daleč manj razvita kot pa osrednji del Slovenije, ki je nekako prepreden tudi s cestnimi in železniškim omrežjem. Torej daleč največja vlaganja, želim še enkrat poudariti, v samostojni zgodovini Slovenije so bila v projektu izgradnje avtocest. To je bil daleč največji regionalni program, ki se zaključuje, začenjajo se v bistvu tudi projekti na železnici, vendar obmejna območja so ostala izven tega; in ta zakon to rešuje. Zaznal jih je ta zakon, če lahko tako rečem, ravno na podlagi podatkov in seveda konkretnih ogledov in obiskov na terenu.

Tako ukrepi, kot so prednosti pri posameznih razpisih, ki jih objavljajo ministrstva, pomenijo, da se ne bo to dogajalo, da, recimo,

območja južne meje ne bo prišlo v okvir izbranih projektov. Torej ta zakon prinaša prednost obmejnemu območju in še posebej prednost tistim območjem, ki imajo visoko stopnjo brezposelnosti; ta visoka stopnja brezposelnosti je lahko tako v obmejnem območju kot tudi nekje v osrednji Sloveniji in tudi tem omogoča, da Vlada takoj odreagira in reši problem, ki pač nastane.

Tako lahko govorimo o tem, da gre za izjemno operativen, izjemno življenjski zakon, ki resnično prinaša učinke takoj; in to je najpomembnejše predvsem v tej fazi gospodarske in finančne krize. Tako zavračanje tega zakona pomeni, da ohranjamo takšno regionalno politiko, ki smo jo imeli do danes. Evidentno pa je tudi na podlagi zbranih podatkov, da se razvojne razlike med posameznimi regijami povečujejo. Torej je sprememba nujno potrebna in ta zakon to spremembo prinaša v zelo konkretni obliki in moram priznati, da so velika pričakovanja tudi na Kočevskem, kjer je največja stopnja brezposelnosti. Vse od leta 2007 naprej se pozna pravzaprav to dogajanje in to je tudi tisto obdobje, ki ga je zaznala gospodarska in finančna kriza. Tako je odziv na to gospodarsko in finančno krizo nujen v teh območjih, ker dejansko sama ne more vzpostaviti mehanizma, da spodbudijo gospodarsko rast. Samo s konkretnim zakonom, samo s konkretnim denarjem v proračunu je mogoče te trende spremeniti in seveda tudi s konkretnimi ukrepi. In če govorimo o davčnih olajšavah v investicije, ta zakon prinaša 70 % olajšavo pri davku, če investiraš v nek objekt. Prinaša tudi 70 % olajšavo pri davku za tistega, ki ga zaposliš. Torej gre za to, da ta zakon spodbuja investicije in spodbuja zaposlovanje in ne nazadnje je to tudi, lahko rečem, eden od učinkovitih odgovorov tudi na zahteve Obrtniško-podjetniške zbornice, ki pričakuje neke konkretne ukrepe, konkretne zakone. Ta zakon to prinaša. Tako je tudi ta zakon odgovor na te aktualne zahteve, ki se danes zaznajo v slovenskem prostoru, predvsem s strani slovenske obrti in to je tisto, kar resnično je treba podpreti, sprejeti in v praksi čim prej začeti izvajati. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Franci Krek. (Ga ni.) Besedo ima Silva Črnugelj, pripravi naj se Zvonko Lah. Prosim.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Lepo pozdravljena gospa ministrica in sodelavec, lepo pozdravljeni kolegi in kolegice!

Naj uvodoma čisto jasno povem, da bom Zakon o skladnem regionalnem razvoju podprla. Zavedam se, da ta zakon sam po sebi ne bo rešil nakopičenih problemov. Zavedam se, da je skladnost pač en cilj, h kateremu naj bi strmeli vsi. Zavedam se, da je skladnost tako kot harmoničnost zelo težko doseči in da je treba mnogo energije, mnogo volje, veliko znanja in integrativnosti. Zavedam se, da se lahko skladen regionalni razvoj doseže samo z uravnoveženostjo in z sozvočjem med vsemi faktorji, ki se pač nahajajo v procesu načrtovanja, dogovarjanja, usklajevanja. Zakon bom podprla zaradi tega, ker je trajen, resen, kompleksen, medresorski pristop, ki je dejansko

dokazal, da se v verigi načrtovalcev, usklajevalcev da dogovoriti tudi tak zakon in take formulacije, ki omogočajo, da se pač vsaka regija in vsako področje v Sloveniji na nek način najde, da se prepozna, vidi in da ni izločujoč za take ali drugačne primere in situacije. Zakon bom podprla tudi zaradi tega, ker bodo njegovi učinki trajni in takojšnji, zaradi tega, ker je kriza in ker ljudje, ker posamezniki, ker vsi tisti, ki nekaj pričakujejo, pričakujejo takojšnje učinke. Takojšnji učinki se dajo s takimi formulacijami, ki so v tem zakonu, tudi na nek način realizirati. Zakon bom podprla seveda tudi zaradi tega, ker je načelo Evrope 2020 tudi 70 % zaposlitev, in ta zakon seveda omogoča zaposlitev velikega števila Slovencev, zlasti tistih, ki iščejo prvo zaposlitev, to se pravi tistih mladih, izobraženih, ki se bodo jasno in nedvoumno videli v tem zakonu. Zakon bom podprla, zaradi tega, ker obmejna področja, pa naj navedem eno območje, ki je žal v Državnem zboru redko navedeno, ker pač nima nekega svojega nosilca, nima svojega poslanca, ampak to je nenazadnje tudi področje enega dela Notranjske, področje občine Cerknica in Loška dolina, to se pravi Notranjske, prečudovito območje tere mistike, ki je nekako tako kot tudi kočevska in ne nazadnje Bela krajina, pozabljeno. Pust je mogoče bil čas, da so se nekateri spomnili Notranjsko-kraške regije in Cerknice zaradi Butalcev in ne vem česa vsega, ampak ta krasna in prečudovita regija žal zaostaja že vrsto let in je v načrtih tako ali drugače zapostavljena in pozabljena in rabi takojšnjo transfuzijo, rabi takojšnjo udejanjanje. Ker sem po naravi optimistka, sicer realna, verjamem in upam, da bo ta zakon pač nekako imel takojšnje učinke tudi za to območje.

Ta zakon bom podprla zaradi tega, ker se v tem zakonu vidijo tudi mestne občine, kljub temu, da se nekatere, zlasti te iz obmejnih krajev, čutijo ogrožene s strani mestni občin, ker mislijo, da so mestne občine privilegirane in da imajo zadosti denarja in financ za razvoj. Mestne občine, zlasti tiste velike, zlasti ena največjih oziroma največja, ki je tudi glavno mesto Slovenije, Ljubljana, ima probleme, ki so nakopičeni tekom stoletij in desetletij, in se s čarobnimi palicami in tudi z nemajhnimi sredstvi ne dajo rešiti. Problemi so pa seveda veliki. Zlasti tisti problemi, ki izhajajo iz okoljskih področij, da ne govorim o onesnaževanju ozračja, o prašnih delcih, o tem, kako in na kakšen način je treba delati na urejanju in saniranju nabrežin in vodotokov okoli Ljubljane in tako naprej in o poplavni ogroženosti Ljubljane.

Ta zakon bom podprla zaradi tega, ker se zavedam, da ga je bilo zelo težko napisati ravno zaradi tega, ker se ga je moralo uskladiti z vrsto zakonov. Dragi kolegi in kolegice, bom samo naštel nekatere. To so Zakon o urejanju prostora, Zakon o prostorskem načrtovanju, Zakon o varstvu okolja, Zakon o ohranjanju narave, Zakon o vodah, nenazadnje tudi Natura 2000 – sicer ni zakon, ampak ima neke posledice, ki se nanašajo na to –, Zakon o kmetijskih zemljiščih, Zakon o gozdovih, Zakon o varstvu kulturne dediščine, Zakon o javnih cestah in še dosti tega, in sicer Zakon o lokalnih skupnosti, Zakon o financiranju lokalnih skupnosti in tako naprej... usklajevanja, harmoniziranja zelo veliko. Samo umetniki in dobri dirigenti so sposobni

narediti eno dobro orkestrsko skladbo, ampak v orkestru seveda vsi poslušajo le enega, tukaj v tej družini je vrsta ministrstev, vrsta interesov in skladni regionalni razvoj. S tem Zakonom bo seveda z dobro odmerjeno in modro politiko lahko uresničen. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Zvonko Lah, pripravi naj se mag. Borut Sajovic in za njim Marijan Bezjak.

Prosim.

ZVONKO LAH: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

No, jaz bi glede na vse te podpore temu zakonu, recimo, malo drugače pogledal ta zakon pa bi poskusil hitro iti kar po členih, boste videli, kaj ta zakon prinaša.

V 2. členu pravi zakon, "nosilci odločanja vseh teritorialnih ravneh pri izvajanju tega zakona sodeluje v skladu z načelom partnerstva", – poudarjamo – partnerstvo. Od tega se eden od partnerjev, to so vse občine, s tem zakonom ne strinja. Kako bo potem to partnerstvo potekalo?

Če preskočim 3. člen okoli izrazov in grem na 4. člen Pristojnost države in občine. Za načrtovanje regionalne politike in izvajanje nalog regionalnega razvoja so pristojne država in občina. In nihče drug. Ni tukaj Petrola, Istrabenza pa ne vem katerih firm še, ker v temu zakonu dajete vi notri še predstavnike gospodarstva in nevladnih organizacij.

5. člen. Programsko obdobje in dokumenti regionalne politike. Programsko obdobje je enako finančni perspektivi Evropske unije, se pravi sedem let. In po temu zakonu je po mojem mišljeno programsko obdobje 2013–2020. Kako naj bi začel ta zakon učinkovati takoj, mi smo v letu 2011? Potem je regionalna politika v 5. členu – regionalna politika se načrtuje z naslednjimi medsebojno usklajenimi dokumenti, poslušajte, Strategija razvoja Slovenije – je nimamo, imamo SPRS, to se ve, kaj je -, Strategija prostorskega razvoja Slovenije, ki je bila že zdavnaj sprejeta in je en sam skupek želja, potem Državni strateški prostorski akt – ga nimamo –, potem Program državnih razvojnih prioritet in investicij – tudi tega nimamo – ali TEŠ 6 ali termo elektrarna oziroma nuklearna ali hidroelektrarna že na področju energetike. Programski dokumenti na mednarodni in državni ravni. Kateri? In potem regionalni in območni razvojni programi. Imamo regionalne razvojne programe, ki bi jih bilo nujno treba dopolniti, razumem, da te nove regionalne razvojne programe, ki bodo sprejeti spet za obdobje sedmih let. In potem dogovori za razvoj regij, ki naj bi bili sprejeti zopet za obdobje štirih let. Občine imamo v načrtu razvojne programe za obdobje štirih let, imamo regionalni razvojni program in posamezna ministrstva imajo načrt razvojnih programov. Kako se bo to usklajevalo?

6. člen. "Regije v obsegu občine, ki so vključene v teritorialno enoto NUTS 3." NUTS 3 so pokrajine. In če bi imeli pokrajine z izvoljenimi organi, bi bile te pokrajine pravi partner do države, ne pa na ta način neke umetno ustvarjene razvojne regije.

7. člen. Določene strategije. "Vlada Republike Slovenije, v nadaljnjem besedilu Vlada, s strategijo razvoja v Sloveniji in državnem strateškem prostoru ter aktom določi cilje in usmeritve za priprave regionalnih razvojnih programov." Z dvema aktoma, ki jih nimamo. Potem pa: "Vlada ustanovi svet za teritorialno usklajevanje razvojnih pobud na ministrski ravni, ki ga vodi predsednik Vlade." To je po mojem Vlada, ne pa nek svet. Zakaj svet?

9. člen. "Državni organ pristojen za regionalno politiko, tako imenovana služba", jaz to razumem, sedanja služba SVLR, ki bo to skupaj koordinirana.

10. člen. Javni sklad Republike Slovenije za regionalni in razvoj podeželja. Ta javni sklad bo imel določena sredstva. Koliko? Kje so ta sredstva določena? Ali bo Vlada to določala sprotno, po svoji volji?

11. člen. Svet regije. Svet regije je ustanovljen, ko akt o ustanovitvi sprejme 2/3 občinskih svetov občin z najmanj 2/3 večino prebivalstva v regiji. Glede na to, da ne vem za niti eno občino, ki bi bila za ta zakon, so proti, kdaj, kako to bo potrjeno na občinskih svetih? Kaj pa, če ne bo v določenem času? Kaj pa potem?

Potem 13. člen. Regionalni razvojni program. Regionalnega razvojnega programa glede na akte, ki jih država nima, nimamo s čim uskladiti. Se pravi, nekaj si je treba izmisliti. V tretjem odstavku pravi, "regionalni razvojni program se sprejme za programsko obdobje iz 5. člena tega zakona", to se pravi, da mora biti za obdobje sedmih let usklajen s strategijo razvoja Slovenije. Še Evropska unija trenutno ne ve, kako naj bi vodila politiko 2013–2020 na področju kmetijstva, je velika neznanka, pa tudi zelo pomembna. Kako naj zdaj mi pripravimo regionalni razvojni program za sedem let, če niti Evropa še ni pripravila izhodišč? In tako naprej. Dogovor za razvoj regije za štiri leta. Za štiri leta naj bi se sprejel dogovor, ni odstopanja. Ta dogovor podpišeta svet regije in pa Vlada. In potem še drobimo razvojno območno partnerstvo, se pravi še manjše dele, kot so statistične regije, bomo reševali po tem zakonu.

Potem pridemo na bistvene zadeve, rešujemo obmejna problemska območja, potem dodatne začasne ukrepe razvojne podpore za problemsko območje z visoko brezposelnostjo, to se pravi začasne ukrepe, potem imamo še spodbudo za zaposlovanje na problemskih območjih, in to je bistvo. Potem 28. člen, ki z amandmajem še posega v to, da se zmanjša davčna stopnja. To zadevo bi moral reševati drug zakon, da še tukaj dajemo določeno popustke. Kot je že eden od kolegov prej rekel, mi se gremo neko sistemsko politiko, zgleда pa tako, kot da obljublamo, da bomo v čisti reki lovili velike ribe in se bomo mastili z njimi, po drugi strani pa v istem zakonu govorite, kako boste delili male sardelice, cele ali pol, pa še kako jih bodo nekateri samo polovico plačali. To je bistvo tega zakona, ne pa sistemski zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. To je pa tisto, kar pa res potrebujete takoj, da boste v tem obdobju že delili tiste drobtinice in ljudem kazali, kako se bosta cedila med in mleko. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima Marjan Bezjak. Pripravi naj se Vito Rožej, za njim Rudolf Petan.
Prosim.

MARJAN BEZJAK: Hvala za besedo, gospod predsednik velikega doma. Spoštovana ministrica, kolegice poslanke in poslanci!

Danes imamo Predlog zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. V tem zakonu – ne smemo si zapirati oči – je nekaj pozitivnih stvari. Če ne drugega, vsaj to, da je lahko tudi 40 % gospodarstvenikov v tem segmentu. Ampak bojim se, da prinaša preveč slabih stvari, več kot pa dobrih, iz konkretno več razlogov. Poglejte, sam prihajam iz Slovenskih goric, kjer je kmetijstvo, so male kmetije od 3 do 5 hektarjev. Kako bo tukaj ta skladni regionalni razvoj začrtan, zapisan ali obravnavan? Tukaj je pretežen del vinogradov. Res je, da so nam pred leti vinski sejem ukradli in pripeljali v Ljubljano. Tako zgleda, da bo tudi sedaj. Namesto regij bo Ljubljana celotna regija Slovenije. Zato ne vidim razlogov ob starem zakonu, ki je bil tukaj dobro reguliran z regulatorji enakomernega razvoja Slovenije, v tem novem predlogu zakona je pa zelo velika centralizacija. Veste, tudi mi v Slovenskih goricah si želimo Stožice, ampak ne na takšen način, kot so bile zgrajene v Ljubljani. Na način pravičnosti. Na način davkopllačevalcev, delodajalcev iz tiste regije. Zato je nujno potrebno, da bi danes bil na mizi zakon o regijah. Verjamem, da ste se ustrašili, da ta zakon ne bi šel skozi, in zato ste prišli z gašenjem požara. Nikakor pa ne morejo biti z gašenjem tega požara zadovoljni moji občani, moji krajani, moji Slovenskogoričani, kajti pri tem zakonu bodo deležni bore malo ali nič. Nasprotno. Celo nasprotovanje so bila z Ministrstva za gospodarstvo pri zavzemanju gospodarskega subjekta Prevent za širitev proizvodnje v Slovenj Gradec in Radlje. Žal, tudi tukaj vidim negodovanja ali neposlušnost Vlade do Slovenskih goric, do Pomurja, do Koroške regije, do Bele krajine, kajti vedeti moramo, da je okrog Ljubljane precej teme. Res je, da je tukaj svetloba, ampak vedite, da s tem zakonom, ki ste ga danes predlagali, se ne bo nič kaj spremenilo na boljše, ampak morda poslabšalo. Nikakor ne smete pozabiti na ljudi iz teh krajev, iz strani, kjer je dejansko težko življenje. Veste, občina Lenart je bila že pred mnogimi leti nerazvita občina. Hvala bogu, da je nekako prišla na površje. Na površje je prišla ravno s tega vidika, ker je bilo nekako enakomerno razporejanje sredstev po celotni državi. S tem zakonom, se bojimo, se bo spet to, kar je bilo, ampak ne da bi bila kot nerazvita občina, da bi zato dobila subvencioniranje, ampak zato, ker ji bo zelo oddaljena Ljubljana, in s tem zakonom centralizacija Slovenije. Veste, imamo veliko problemov na področju zaposlovanja, na področju gospodarstva, na področju kmetijstva, posluha pa imate zelo malo. Tukaj v tem velikem domu bi morali imeti posluš za vse državljanke in državljane. Tukaj v tem domu bi morali sprejeti zakon, kot smo ga sprejeli za Pomurje, tudi za ostale dele Slovenije, ne pa da imamo ali imate zdaj figo v žepu. To ni fer. Ne vem, predstavljajte si, da ste sami del teh ljudi ali da živite na teh področjih. Vsi si želimo boljšega dne, vsi si

želimo boljšega razvoja, enakomernega razvoja, vsaj približno enakomernega razvoja. Če temu ni tako, potem ljudje obupajo. Pri nas je že zelo veliko ljudi obupalo, predvsem kmetov. Gospodarski subjekti selijo podjetja z veliko hitrostjo v sosednjo Avstrijo tako kot Primorci v sosednjo Italijo. Zakaj? Samo en razlog je - mi smo najdražja država po prispevkih, obdavčitvi delovnih razmerij. To je razlog prevelike birokracije, prevelike obdavčitve ljudi, ki ustvarjajo. Na tem segmentu žal nihče ne napravi nič. Žal ni posluha, ko govorimo iz meseca v mesec, iz leta v leto. Se ne prime nobenega nič. Dokler bo imela država tako drago in tako veliko birokracijo, tako dolgo, verjemite, da ji ne bo napredka k razvitemu svetu. Jaz upam, da si boste tudi ministrica kdaj ogledali Slovenske gorice, ljudi, ki živijo v Slovenskih goricah in tudi z njimi pokramljala, se pogovorila o težkem življenju, o težkem delu, o težki zaposljivosti ljudi, ki so tam. Zato bi si želel z velikim poslušom celotne države, vseh regij uskladitev tega zakona. Še enkrat poudarjam, ni vse slabo, so dobre, svetle točke, ampak zakaj ne naredimo še pike na i. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima Vito Rožej. (Ga ni.) Besedo ima Rudolf Petan. Pripravi naj se Luka Juri. Za njim Alojz Potočnik.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani!

Ta zakon, ki ga danes spreminjamo, je prav gotovo posledica parcialnega zakona o reševanju Pomurja. Takrat je bilo seveda najavljeno, da se bo prav gotovo takoj pojavilo še 12, 13 podobnih zakonov, ampak dobro, koalicija je naredila, kar je. Poleg tega, da smo v okviru tega zakona za Prekmurje dobili Landeshauptmanna ali pa fikus, smo dobili tudi ne vem, afero, kako bi naj ta gospod, ki bi naj reševal Pomurje in razvoj preko čudnih postopkov, dodeljeval pomoč nekaterim podjetjem, ki so pred volitvami financirale SD. Ampak to je zdaj neka druga zgodba. Zdaj smo pri tem zakonu, ki bi naj sicer izgledal, kot da je globalen. Glede na zakonodajo, ki jo že imamo, na obstoječo zakonodajo, bi vendarle pričakoval, da bi bilo več konkretnih resorskih ukrepov. Se pravi, od besed k dejanjem. Spreminjanje tega zakona se mi zdi zdaj tako, kot če bi zjutraj ob 7. uri dejal, "no, zdaj pa moram vstati in iti delati", ampak bi še kar naprej ležal, pa bi si kar naprej govoril, "no, zdaj pa moram vstati in iti delati", naredil pa ne bi nič. In ta zakon je nekaj takega. Če želimo zdaj pomagati tudi drugim regijam – recimo, veliko je govora o Koroški –, če želimo pomagati Koroški, potem je treba čim prej narediti avtocestno povezavo s Koroško. To je predpogoj za kakršenkoli boljši razvoj, ne pogoj, predpogoj. In, če želimo pomagati Beli krajini je tudi treba narediti avtocestno ali pa hitro cesto povezavo z Belo krajino, drugače bo vse nekje na nivoju nekih birokratskih pristopov. Prav gotovo samo ta zakon ne bo pripomogel kaj dosti, mogoče kakšno birokratsko delovno mesto, kjer se bodo zopet, ne vem, strankarskim kolegom podeljevala finančna sredstva iz državne malhe, kaj drugega pa verjetno ne bo šlo.

Prav gotovo je celovit pristop pravilen, to se pravi, da velja za celo Slovenijo. Dobro, potem so lahko določene izjeme, ampak generalno mora veljati za celo Slovenijo. Če bomo reševali parcialno, tako kot je bilo za Prekmurje, potem bodo v Sloveniji še vedno nastajali problemi.

Pri tem zakonu je pa še nekaj drugega – novi birokratski organi. Mi sicer govorimo o svetih, kako bodo pluralno in demokratično sestavljeni, ampak oprostite, če je tukaj zraven, v tem svetu, ki ima relativno veliko moč, tudi civilna družba – jaz nimam nič proti civilni družbi, vendar je pri nas v Sloveniji ta trenutek vsa civilna družba, vsaj jaz ne poznam nobene, ki ne bi bil proti kakršnemukoli razvoju –, proti kakršnemukoli razvoju, nič se ne sme graditi, ne na področju ekologije, ničesar. Ne smejo se graditi vodne elektrarne, ne smejo se graditi vetrne elektrarne, še pri sončnih kolektorjih so določeni problemi, bi se zaviralo. V glavnem nič. Da ne govorim o daljnovidnih in tako naprej, nič se ne sme graditi, razen pri TEŠ 6, tam so bili malo tiho, ker so jih verjetno veliki igralci utišali. To je naša civilna družba v tem trenutku. In še, kaj je naša civilna družba, zelo so glasni, potem pa pridejo v parlament, tam pa potem spremenijo ploščo. Ne bom govoril o imenih, lahko pa tudi, če bi bile kakšne težave, da bi moral spregovoriti o imenih. To je naša civilna družba. Ne vem, kaj bodo delali tam pri razvoju, si enostavno ne znam predstavljati. Civilna družba je proti vsakemu umeščanju cest ali kakšne druge infrastrukture v prostor. Ne znam si predstavljati, kako bodo oni govorili o tem, če se bodo zavzemali za hitro cestno povezavo Koroške ali Bele krajine. Nekje bo morala iti cesta. In oni so vedno a priori proti. Zato bi se mi zdelo bolj primerno, da glede na zakon, ki ga imamo, o regionalnem razvoju, da bi šli na neke konkretne resorske ukrepe, verjetno je najbolj aktualno tisto na finančnem področju.

Poleg tega bi še želel povedati to. Gospa ministrica, to ni bila kritika vas, ker vi še niste tako dolgo, da bi morali za vse, kar je tu narobe, odgovarjati. Želel bi vam povedati, da če Ministrstvo za okolje in prostor ne bo bolj fleksibilno ali da ne bo začelo delati, potem boste vi pisali fantastične zakone, ki bodo štiljali samo na papirju, v praksi pa se ne bo nič spremenilo. To, da se na Ministrstvu za okolje in prostor praktično se ne da, o prostorskih načrtih za občine sploh ne bom govoril, to je izgubljanje časa, ampak tudi pri umeščanju določenih objektov v prostor se najde milijon in še deset vzrokov zraven, zakaj to ni možno. Če bi pa že bilo možno, potem se pa najde še milijon in enajsti vzrok, da to ne gre. In če ne boste našli nekega skupnega jezika, da se bo na Ministrstvu za okolje in prostor nekaj spremenilo, da se bo v miselnosti spremenilo, potem se tudi na regionalnem razvoju ne bo dalo veliko narediti. Ker to, kar so moji kolegi omenjali, da podjetniki odhajajo v tujino iz preprostega razloga, ker se da čez mejo na severu ali pa na zahodu v enem mesecu dobiti gradbeno dovoljenje za veliko halo. Ni šans, da bi ga v Sloveniji dobili. V tem je problem. To je eden velikih problemov. Ne samo, da težko najdemo investicije, še tisti podjetniki, ki bi bili pripravljene zaradi takšne ali drugačne zakonodaje na različnih področjih, na različnih resorjih, so

ugotovili, da se jim ne splača iti v boj z mlino na veter v Sloveniji, če pa lahko takoj čez mejo, 20 kilometrov od svoje matične firme zelo enostavno v enem mesecu brez velikih problemov rešijo vse za izgradnjo prostorov za novo halo. Jaz gledam ta skladnejši regionalni razvoj ravno v tej luči resorskih ukrepov na različnih področjih, da se tam omogoči lažji pristop in pa delo nekaterih pristojnih služb predvsem Ministrstva za okolje in prostor, da bodo postali malo bolj fleksibilni. In to bo najboljši pristop k skladnejšemu regionalnemu razvoju, ne pa direktno s tem zakonom, kar je sicer najbolj enostavno. Ampak še noben zakon, kot tak, ni rešil ničesar. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Luka Juri, pripravi naj se Alojz Potočnik, za njim Breda Pečan in Tadej Slapnik, Vili Trofenik.

DR. LUKA JURI: Hvala lepa.

Ob tem, kar je bilo povedano s strani številnih sogovornikov doslej, mislim, da je vredno dodati nekaj sklepov, ker konec koncev razprava z vseh strani te dvorane, niti z obeh, ampak z vseh, kajti mnenja so bila raznolika, je izostrila prednosti in tudi tisto, kar so še slabosti tega zakona. Najbolj se strinjam oziroma najbolj pomembna se mi zdi poleg samega zakona trditev oziroma ugotovitev, da moramo pristopiti v Sloveniji pri načrtovanju našega prostora in razvoja v našem prostoru manj tehnokratsko, manj birokratsko, bolj vsebinsko in bolj učinkovito. To, kar je pred kratkim, pred nekaj minutami povedal moj sogovornik o vprašanju pridobitve dovoljenj za gradnjo, drži. Definitivno drži in je plod let in let nadgradnje zakonodaje, ki ni bila mišljena oziroma narejena zato, da bo omogočala razvoj po pameti, ampak je bila usmerjena predvsem zelo tehnokratsko. Posledica tega je, da se moramo danes, ne za veliko halo, ampak skorajda že za kokošnjak, spraševati, ali imamo vsa dovoljenja, ali imamo vso dokumentacijo. In tudi takrat, ko spremenimo – pa tu delam karikaturu tega – streho kokošnjaka iz enokapne v dvokapno, že skorajda potrebujemo dovoljenja. To je izziv, ki se ga moramo lotiti skupaj. Strinjam se z ugotovitvijo, da je eden glavnih pogojev, sine qua non za razvoj, za skladni regionalni razvoj, prometno ožilje, ne samo avtocestna, čedalje bolj moramo pritiskati tudi na železniško povezavo in moramo pritiskati tudi na to, da poleg avtocest ne pozabljamo razvijati tistega, kar je z vidika prometnega ožilja bistveno za integracijo regij med seboj, in to so magistralne in ostale ceste. Če bomo delali napako, da se bomo koncentrirali le na avtocesto in pozabili na ostalo, bomo dosegli samo to, da bo Slovenija še bolj centralizirana, kajti vse regije bodo hitro in učinkovito povezane s centrom, ne bodo pa hitro in učinkovito povezane med seboj in znotraj samih sebe. Ni skrivnost, pa bom za zanimiv primer vzela severno Primorsko, da pridete iz središča severne Primorske, Nove Gorice, prej v Ljubljano kot pa iz Nove Gorice v Trento, ki je del iste regije.

Vprašanje vključevanja civilne družbe. Na to bi odgovoril s pomislekom, da da, definitivno, velikokrat se nam zdi, da nam civilne družbe določene stvari onemogočajo. Ampak jaz bi to obrnil

drugače in rekel, da je civilna družba velikokrat priložnost za to, da izostrimo določene slabosti, seveda ob zavedanju, da pa je politika tista, ki mora odločati, poslušati mora, sovključevati čim več, zato tudi civilno družbo, ampak odgovornost za odločitev mora sprejeti politika. In včasih tudi ne v soglasju z vsako civilno družbo, ki se pojavi, seveda ob argumentaciji, zakaj se je za nekaj odločila, in ob tem, da prevzame odgovornost za tisto odločitev v celoti, ne pa da jo prenaša na civilno družbo, da jo prenaša na druge dejavnike. Politika je tista, ki odloča, vodilni v državi in v občinah, upam, da čim prej tudi v pokrajinah, so tisti, ki odločajo, ker imajo za to mandat in zaradi tega nosijo odgovornost.

Zaključil bom z ugotovitvijo, da nam ta zakon predstavlja predpostavko, zagotovo pa ne zadovoljuje vsem pogojem za to, da lahko v Sloveniji vodimo zgodbo regionalne raznolikosti. Torej, zgodbo enotne Slovenije, ki je znotraj sebe zelo bogata, zelo raznolika in prav v tej raznolikosti nosi enotno zgodbo.

Pred leti, se spomnim, mi je moj trener košarke razložil, da je košarkarska ekipa samo toliko močno, kolikor je močan njen najšibkejši člen. To velja tudi za našo državo, za našo Slovenijo in za regije. Slovenija bo samo toliko močna, kolikor bo močna njena najšibkejša regija, zato nam je v interesu, da so vse čim bolj močne. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Alojz Potočnik. (Ga ni.) Tadej Slapnik. (Ga ni.) Jožko Godec. (Ga ni.) Franc Pukšič ima besedo. Pripravi naj se Jože Tanko.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa, predsednik.

Jaz sem sicer že v stališču poslanske skupine nekaj zadev omenil, pa vendarle. Mislim, da je to četrti zakon o skladnem regionalnem razvoju od kar imamo samostojno Slovenijo, mislim, da je nekaj takšnega, navsezadnje niti ni važno. Jaz sem v stališču poslanske povedal, da je narobe to, da se je celotni zakon, ki je do sedaj bil, črtal oziroma se sprejema novi, da bi glede na problematiko, ki se je pač pokazala v tem času, bilo treba starega nekoliko dopolnit v tistem delu in bi stvar funkcionirala. Ampak veste, edino prejšnji zakon, ki je bil pripravljen pod vodstvom ministra Žagarja, je imel finančni element notri. Je imel, konstantno je imel, najmanj 1,5 BDP, najmanj 1,5 %, in to je pomenilo 600 milijonov, zato 600 milijonov evrov tem obdobju 2007–2013. Takega razpored občine nikoli, nikdar in še potem ne, kakor reče naš predsednik velikokrat, ne bodo več dočakale in ga imele, da bi pisalo občina Cirkulane, kvota do 2013 milijon 995 tisoč evrov pa občina Dornava milijon 616 tisoč evrov, občina Majšperk 3 milijone 508 tisoč evrov, občina Videm 4 milijone 225 tisoč. Kaj so že to za ene občine? Iz nekih Haloz nekje. Nikoli več. Občine so imele po 300, 400, 500 tisoč evrov investicijskega denarja na leto. Ni bilo treba vsega vsako leto izkoristiti. Ne. Med seboj smo se dogovorili, župani med seboj, kako ga bomo v posamezni regiji izkoristili. V spodnjem Podravju je bilo za eno obdobje 5 milijonov 300 tisoč in smo si razdelili, kako to, kdaj bo kdo imel projekte pripravljene. Tudi zaradi tega, kar je govoril Luka, kar je govoril Petan in tako dalje. Problem je seveda

spraviti dokumentacijo skupaj. Nekdo je imel že nekaj pripravljeno in je takrat s tistim lahko "uletel" in stvari realiziral. Se več. Ta Vlada je 2 leti dobesedno pljuvala po prejšnji in po ministru Žagarju in tako dalje in iskala hudiča in pol pa ga ni našla, kako bi ga oblatila. Na koncu je seveda sama naredila po dveh letih razpis, po dveh letih, ko smo pritiskali, ko smo imeli izredno sejo in ne vem kaj vse, in pripeljala to ven. Ministrica, ali želite s tem zakonom tistih 120, 130 milijonov, ki jih še imamo za razdeliti, spodnje Podravje 5 milijonov 300 tisoč, zgornje 14 milijonov oziroma celotno Podravje 20 milijonov in še nekaj, porazdeliti tako, da boste dajali soglasje oziroma da bo Vlada dajala po tem novem zakonu soglasj ali bo to veljalo šele za novo perspektivo? Ko boste odgovarjali, ker imate čas, bi prosil, da na to tudi jasno odgovorite. Zakaj je pravzaprav prišlo do spremembe tega zakona? Zato ker Gjerkešu ni bilo všeč, da je nek poseben zakon za Prekmurje, in potem se je ustrašil, potem so mu tu iz DeSUS-a napovedovali in tudi ostali, ja, potem bom pa spremenil zakon, ne, na novo ga bo napisal. Odlično, super. To je padlo odlično v roke Gaspariju in seveda je vse tisto, kar mu ni ustrezalo v tem zakonu, zmetal ven – torej obe statistični regiji. Pustite tisto, kar piše v evropski direktivi, ampak mi nimamo organov, kaj bomo mi preko evropske direktive organe vzpostavljali. In seveda je zraven eksistirala, vemo kako, po 14 dneh, ko je bila državna sekretarka, kaj vse je hotela narediti s temi sredstvi iz operativnih programov, tudi gospa državna sekretarka. In zato je danes nastalo to, kar je nastalo. Jaz verjamem, da se ga veselijo koalicijski poslanci, ampak pazite, danes ste še, jutri pa ne več. Potem boste pa cvillili, kako slab zakon je, ker bo Vlada, vaši ministri bodo pač izdajali soglasja na tiste projekte, kjer boste mogoče sami participirali zraven, ostalo pa bo ostalo tako, kot je ostajalo in ostaja. Ja, strinjam se, prometne povezave tudi na lokalni in regionalni ravni so seveda pomembne. Kako pomembne? Brez tega pač ne gre. In diskrepanca razvoja s tem zakonom. Seveda boste samo povečevali ne zmanjševali. Bodimo pa si enkrat popolnoma na jasnem; naloga občin ni, ker teh pristojnosti nimajo in nimajo teh možnosti, da bi na gospodarskem področju razvijali to državo. To bi pač morala biti naloga pokrajin, katere pa ste 1. februarja 2008 rušili, kljub temu, da je prihajalo več kot 5 % GDP-ja itd., itd. in to pač enostavno ni dobro.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Jože Tanko, pripravi naj se Renata Brunskole.
Prosim.

JOŽE TANKO: Hvala lepa za besedo, spoštovani.

Tukaj ne moremo prezreti dejstva, da se Vlada na nek zelo nekonvencionalen, neobičajen način poslužuje urejanja regionalnih problemov. Najprej je prišla z nekim parcialnim projektom, to je Zakonom o skladnem regionalnem razvoju v Pomurju. Potem je prišla neka druga varianta, druga oblika s tem Pokolpjem. Naslednji, Koroška, že ni bil več aktualen, interesanten itn. Skratka, ni nekega

sistemskega, ni nekega celovitega pristopa in to za seboj vleče tudi vrsto drugih zadev.

Druga, pravzaprav nekonvencionalna oblika je to, da zakon z denarjem in jasnimi obveznostmi v obliki deleža BDP za regionalni razvoj zamenjamo z zakonom, ki nima denarja. To je drugi tak feler, ki ga lahko damo temu zakonu. In nemogoče je pričakovati, da se bo na tem področju karkoli resnega zgodilo, če ni zagotovljenih rednih, resnih proračunskih sredstev za skladen regionalni razvoj. Tretja pomanjkljivost tega zakona so organi, ki so tudi na nek neobičajen, nekonvencionalen način oblikovani. Tudi tisti, ki so izvoljeni, pravzaprav nimajo več tiste vloge, ki jim jo prinesejo volitve in mandat, ampak se te stvari nekako na nek partikularen, nek poseben način urejajo preko raznih organov z zelo, bom rekel, neobičajnimi sestavami, z nekimi civilno-družbenimi skupinami v organih odločanja, kar pravzaprav lahko samo pomeni, da bo prihajalo v tem delu tudi do nekih klientelističnih zadev, povezav in tudi morda do nekega dogovorjenega pranja denarja za te razvojne namene. To je v teh pogojih možno.

Naslednja stvar, ki je pravzaprav problem, so ravnanja, praktikum na tem področju. Mi imamo primere, recimo, ko so vsi župani na neki razvojni osi za nek koridor in se najde oseba z zelo močno politično pozicijo, ki edina temu projektu nasprotuje, in glede na to, da je vpeta v neke procese odločanja, tudi v neke povezave, lahko blokira za leto, dve, pet, celoten proces umeščanja nekaterih koridorjev v te zadeve. To so aktualni problemi. Imamo tak primer, recimo, na področju Škofljice. Vsi župani tega območja podpirajo koridor, ki je predviden, pa imamo poslanca recimo, ki edini temu projektu nasprotuje, na tak način kot je zastavljen. Potem imamo podoben problem s tem razpisom za telekomunikacije. Razpis je padel, zato ker se je pritožili neko podjetje, ki je v močni povezavi z nekom, ki obvladuje telekomunikacije. Najbrž gre tu tudi za neka, morda, tiha partnerstva v ozadju, ampak problem je hujši, zaradi tega, ker je razpis padel, se pojavi neka alternativna rešitev, kako preusmeriti tok sredstev preko neke druge variante in rešiti del tega problema, ne tiste, ki so se prijavili, ampak del tega. Jaz mislim, da takšni pristopi ne prispevajo k transparentnosti, racionalnosti niti k neki kohezivnosti tega področja, ampak razbijajo takšno zadevo na teh področjih. In da takšni pristopi niso v redu, nas uči tudi vsakdanja praksa. Povsod tam, kjer se išče neke kriterije, kako neke stvari preusmeriti, izločiti, zaobiti, tam ne moremo govoriti o transparentnosti, dobronamernosti, o ničemer drugem, ampak lahko govorimo samo o tem, da podpiramo neke klientelistične, neke lobistične povezave. Čisto o ničemer drugem ne moremo govoriti. In na tak način se tudi sredstva zagotovo ne porabljajo racionalno.

In še nekaj. Leta 1995 in 1994, 1993 sem bil župan občine, ki je imela zaradi situacije tudi preko 20 % brezposelnost. Nekaj let sem bil tam župan, dva mandata. Podobna zgodba, kot v Kočevju, obe področji sta bili primerljivi. Ribniško in Kočevsko. Vendar, če se zastavijo neke stvari, če je malo sreče, malo dobre volje, če ni izključevanja, če ni odrivanja kogarkoli, potem se lahko na tem področju naredi nek preboj. Danes je, recimo, to

področje Ribnice kljub vsemu med uspešnejšimi slovenskimi področji. Nihče ni kaj veliko jamral, nihče ni kaj veliko jokal, nihče ni ne vem kaj, ampak se je marsikaj na tem področju storilo, tako na gospodarski kot politični ravni. In potem imamo pred sabo primere, ko tu samo poslušamo neke stvari, da se nekaj ne da, da ni možno, da ni sredstev, da ni ničesar, pa je za vse istočasno veljal isti zakon o skladnem regionalnem razvoju. Istočasno smo kandidirali na iste ali podobne razpise, pridobivali sredstva in tako naprej. Skratka, tu se strinjam z vsemi tistimi, ki pravijo, da skladni regionalni razvoj ustvarijo tudi ljudje – tisti, ki povezujejo, tisti, ki so prodorni, takšni, ki zadevo premikajo. Tam, kjer iščejo samo neke alternative in se postavljajo na točko nasprotovanja, ignorance, obvodov, tam zagotovo ni možno pričakovati nobenega napredka. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Besedo ima Renata Brunskole.

RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.
Aha, kolega ima repliko.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Ja, mogoča je kot popravek napačne navedbe. Če vas je gospod Tanko napačno navajal, ko ste vi govorili. V tem smislu je možna replika. Prosim. On pravi, da bi želel popraviti napačno navedbo, prosim gospod, bomo pa ugotovili, ali gre za repliko ali gre za polemiko.
Prosim.

JANKO VEBER: Predvsem gre za netočne navedbe, ki jih je kolega Tanko imel. Nanašale pa so se pravzaprav name, glede Škofljice in cestnega koridorja v Škofljici. Ja, nasprotujem odločitvi županov, ker vztrajajo na trasi po Barju, iz enostavnega razloga, ker je Vlada v letu 2004, gospod Tanko, ko ste bili na Vladi, sprejela uredbo o Naturi 2000, s katero je minister Podobnik takrat dobesedno zacementiral prepoved gradnje ceste po Barju. Zato vztrajam, da se priključimo na Šmarju - Sap na avtocesto in uporabimo tudi staro cesto Ljubljana-Novo mesto, kot tisto, ki se jo usposobi in se izognemo civilnim iniciativam in pridemo na Pijavi Gorici brez težav že v letu 2012 z gradnjo v program razvojnih osi. Glede ostalih zadev nesodelovanja in tega, kar očitate, pogledajte, 3. a razvojna os je v programu konkurenčnosti Pokolpja, ki bo zaživel, če bo zakon o regionalnem razvoju, ki ga danes obravnavamo, sprejet. Noter je 3. a razvojna os, uvoznica Ribnica, železniška povezava, skratka to, kar potrebuje to celotno območje. To, da je stopnja brezposelnosti na kočevskem najvišja v Sloveniji, je pa tudi razlog, da imamo oblikovan program za Pokolpje, in seveda skupaj z Belo krajino rešujemo gospodarske družbe, podjetnike, obrtnike, ki sami tega ne morejo prebroditi zaradi posledic gospodarske in finančne krize.

Gospod Tanko, osebno ste nasprotovali temu, da bi bila v Kočevju regionalna razvojna agencija in zato danes oboji hodimo, Kočevje in Ribnica, v Novo mesto v regionalno razvojno agencijo.

Kar se tiče vrtca v Ribnici, osebno sem ga podprl kot prejšnji župan, zato da imate lahko zelo veliko sredstev na razpolago iz regionalnih razvojnih programov za vrtec v Ribnici, tudi na račun programov v Kočevju...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Kolega, prosim, ker striktno vzeto niste popravili napačnih navedb, samo dali ste drugačne argumente k navedbam, prosim, tukaj bo treba zaključiti s to repliko, ker če ne, bomo kršili poslovnik.
Prosim.

JANKO VEBER: Se strinjam. Zaključujem repliko predvsem v temu smislu, da ta zakon, ki ga danes sprejemamo, še enkrat poudarjam, je izjemno pomemben za 3. a razvojno os in železniško povezavo, ki rešuje Ribnico in kočevsko območje. Tako da nasprotovanje temu zakonu pomeni, da definitivno nasprotujete izgradnji obvoznice v Ribnici.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Se pravi, replika služi dejansko popravku napačnih navedb, tukaj navedbe niso bile zanikane, zanikan je bil motiv ali vsebina tiste navedbe. Tako da prosim, da se pri replikah držite poslovnika.

Proceduralno Tanko, ampak morate podati proceduralni predlog predsedniku Državnega zbora.
Prosim.

JOŽE TANKO: Hvala lepa, spoštovani predsednik.

Mislím, da ste čisto upravičeno intervenirali v primeru poslanca Vebra, kajti nanizal je nekaj navedb, ki absolutno ne držijo. Natura 2000 je bila sprejeta leta 2004, takrat je bil minister Kopač, ko se je sprejemala Natura 2000, in takrat so se določeni stvari zamejile...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Proceduralni predlog – ni vsebinske razprave, posebej ne, ker je očitno – samo toliko vas bom prekinil, ker je očitno, da se v dejstvih ne bi rekel, da se pripravamo, to je, da ima eden od županov drugačno stališče do obvoznice, da je brezposelnost takšna in takšna in tako naprej. O dejstvih se ne pripravamo, vsebinske razprave o tem, zakaj je tako, pa v okviru replik in proceduralnih predlogov ne bom dovolil. Prosim, vam bom zdaj besedo nazaj vrnil, da nadaljujete s proceduralnim predlogom in daste proceduralni predlog.

Prosim.

JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Poglejte, jaz predlagam, spoštovani predsednik, da pridobite podatke o tem, kdaj je bila sprejeta Natura 2000, kdaj je bila sprejeta Resolucija o Nacionalnem programu izgradnje avtoceste, da pridobite, kdaj so bili prvič vneseni določeni odseki in koridorji v načrte Republike Slovenije v NRP, kdaj se je prvič začelo z obnovo proge in tako naprej. Skratka vse tisto, o čemer gospod Veber govori, in da pridobite tudi tisto, da delitev sredstev regionalnega razvoja, ker tudi marsikateri drugi župan je moral podpreti kakšen projekt, ki je bil pa iz Kočevja, pa morda trikrat večji in ne tako majhen, kot je nek ribniški vrtec. Skratka,

kar zadeva delitev regionalnih sredstev lahko te podatke pridobite, zadeve rotirajo in tudi tam se sredstva ne delijo na korekten način. Gospod Veber bo tam tudi sodeloval pa še kdo iz njegove poslanske skupine.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Jaz teh podatkov ne bom pridobil, večino teh podatkov, če že ne vse, imam in v tem ni problemov. Okoli replik in proceduralnih vprašanj pa ni možno voditi vsebinske razprave.

Proceduralni predlog gospod Pukšič.
Prosim.

FRANC PUKŠIČ: Gospod predsednik, moj proceduralni predlog gre v smeri, da se s pomočjo procedure odpravi to, kar ni res, ne samo da ni točno, ampak ni res. V temu trenutku sem govoril z gospodom Podobnikom in zato proceduralno predlagam, da se gospod Veber javno opraviči Janezu Podobniku, ki ga je po nemarnem tukaj imenoval, da je kriv za Naturo 2000, ki jo je zakoličil že bivši minister, takrat Kopač, in to nima veze z Janezom Podobnikom.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Moram vam odvzeti besedo, gospod Pukšič.

FRANC PUKŠIČ: Ja, ampak predsednik, če je...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Gospod Pukšič, pogledjte, proceduralni predlog se naslovi predsedniku Državnega zbora ne drugemu poslancu, ki ne vodi in ne opravlja procedure vodenja seje. Vprašanje, ki ste ga načeli gospod Veber in vi in Tanko, je vsebinske narave. V zadnjih dveh letih in pol, treh ste imeli v Državnem zboru že nekaj prilik da se okoli tega razpravlja in ste razpravljali, ste se sporekli, tako ali drugače, imeli različna mnenja in imate ta različna mnenja danes in ne dvomim, da boste do konca tega mandata še imeli priložnost, da o teh zadevah razpravljate. Jaz, ker spremljam to, vem, poznam te argumente že skoraj na pamet. Se opravičujem, da sem vam to povedal tako.

Nadaljujemo z razpravo v okviru proceduralnih predlogov. Vsebinska razprava, gospod Pukšič, ni mogoča.

Besedo ima Renata Brunskole.

RENATA BRUNSKOLE: Najlepša hvala, spoštovani gospod predsednik. Spoštovana gospa ministrica s sodelavci!

Sama bom Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja v tretji obravnavi podprla. Verjamem, da so bile razprave tudi danes pestre tako kot vsakokrat, danes vidim le, da nas je nekoliko več poslancev kot na preteklih dveh obravnavah, sploh kadar je bilo to v kasnejših urah.

Prihajam iz posvetovanja v Novem mestu, kjer je bilo tudi veliko razgovora in debat o inovativnih pristopih k regijskemu razvoju tako Bele krajine, Dolenjske in Posavja in v povezavi z ustanovitvijo Univerze v Novem mestu.

Zanimiva je bila zadnja razprava poslancev iz tega območja, torej Dolenjske, Bele krajine in Posavja, in nekateri so bili tudi mnenja v povezavi s

tem zakonom, ki ga zdaj v tretji obravnavi obravnavamo, da bi moral Zakon o skladnem regionalnem razvoju pomagati k razvoju, ne pa pomagati območjem, ki danes potrebujemo podporo ali pomoč, da to ni nikakršen sanacijski zakon. Vendar, če se osredotočim na to, zakaj sprememba Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja.

Gospa ministrica – in še pred njo tudi prejšnji gospod minister – je večkrat poudarila, da je sprememba zakona potrebna ravno zaradi tega, ker se ugotavlja, da še vedno prihaja do vedno večjih regionalnih razvojnih razlik, to je do razkoraka v razvitosti posameznih regij. In zato je to narekuje spremembo regionalne politike s ciljem doseganja enakomernejše razvitosti Slovenije. Verjamem, da tudi iz današnjih razprav, pa tudi iz preteklih, je nekajkrat že bilo zaznati nezadovoljstvo nekaterih kolegov, ki so sicer bili sami osebno kakorkoli iz zadovoljni s črpanjem evropskih sredstev, pa je morebiti kdaj tudi bilo v povezavi z nekaterimi prej izrečenimi očitki nekaterih, verjetno tudi za zanimive ugotovitve, zakaj nekje možnost črpanja evropskih sredstev in pridobivanje le-teh, ponekod pa ne. Gospodarska in finančna kriza pa sta še dodatno opozorili na slabosti do zdaj obstoječega modela. Jaz sama sem prepričana, da tako, kot smo poslanci in poslanke Državnega zbora podprli Zakon o podpori in pomoči območju Pomurja, pa verjetno ravno tisti, ki prihajamo iz območij, ki smo ravno tako v težavah, verjetno ne z lahkim srcem, saj namreč marsikdo od nas je javno bil deležen očitkov, zakaj pomoč tam, kjer že imajo, kot je prej bilo tudi izrečeno, cestno infrastrukturo, ponekod pa še tega nimate. Vendar moram reči, da sem zadovoljna v toliko, da se tudi na področju cestne oziroma prometne infrastrukture zadeve na vseh območjih Republike Slovenije, kjer je ta pomoč potrebna, peljejo v pravi smeri, v smeri priprave dokumentacije, v smeri, če navedem primer 3. a razvojne osi, o kateri je prej kolega Veber pred menoj že govoril, oziroma tudi 3. razvojne osi od Koroške vse do Bele krajine. 3. marca, torej prejšnji teden se je začela javna razprava in obravnavo predloga sprejema državnega prostorskega načrta za 3. razvojno os, južni del za območje od avtoceste Ljubljana–Novo mesto–Zagreb, torej iz Novega mesta do Bele krajine, predora pod Gorjanci in priključka Malence. Gre za območje, torej območje iz Dolenjske proti Beli krajini, ki se dejansko danes sooča s težavami. In kot nekateri izrekajo, prav bi bilo, da se denar namenja za razvoj, ne da gre denar za pomoč. Vendar jaz mislim, da tukaj ne gre za pomoč, tukaj gre za razvoj, saj namreč še ni infrastrukture, potem ne moremo govoriti, da že imamo zagotovljen skladen regionalen razvoj. Dejstvo pa je, da bo ta zakon omogočil objavo razpisov za neposredno pomoč gospodarstvu, obrti, podjetništvu. Torej predvsem vsem tistim akterjem razvoja, ki bodo lahko zagotavljali nova delovna mesta oziroma še več, kar je pomembnejše, zagotavljali zaposlitve tistim, ki so ostali zaradi težav v industriji, pretežno je to tekstilna industrija, brez dela. Mislim, da nov zakon temelji, na eni strani na izkušnjah iz Pomurja in prinaša rešitve na podoben način oziroma zagotavljal bo skladnejši regionalni razvoj na celotnem ozemlju Slovenije. Določa pa

tudi merila sofinanciranja regijskih projektov v skladu z dogovori za razvoj regij. Zato je nekatere pripombe, prej izrečene o tem, kako so se delila sredstva razvoja regij, tukaj tako na pamet nekorektno izrekati, še posebej kadar kdo mogoče ni prisoten pa tvori svoje mnenje. Ima pa vsak pravico do mnenja. Tudi drugim območjem, ki izkazujejo podobne razvojne probleme kot Pomurje, bo s sistemskimi rešitvami v tem zakonu zagotovljena približno enaka raven državne pomoči. Torej ne gre samo za pomoč Beli krajini ali Kočevski, kot bi kdo mogoče želel izreči, temveč tudi drugim območjem. Nadgradnja v učinkovitejšo regionalno politiko pa se izvaja z ukrepi endogene regionalne politike, kot je sofinanciranje regijskih projektov v skladu z dogovori za razvoj regij. Tukaj gre tudi za dodatne ukrepe za obmejna problemska območja. Sami se soočamo s tem, da območja ob meji, ob celotni, recimo, če pogledamo, predvsem zadnje čase se območje ob schengenski meji sooča s težavami v razvoju. Vendar ne moremo zaobiti, da mogoče tudi ob meji, ne vem, mogoče na meji z Italijo ali Avstrijo je ravno tako, niso nekateri problemi, ki jih je ravno tako treba rešiti ali pa še tudi v tej smeri pomagati. Tudi Koroška je na meji z Avstrijo pa so težave z brezposelnostjo. Skratka, v samem tem zakonu je bilo veliko razprav o tem, veliko dvomov, tudi v povezavi z regijskimi sveti, tudi v povezavi z razvojnimi regionalnimi agencijami, tudi o tem, kdaj do pokrajin, zakaj do pokrajin in ne.

Jaz bi samo izrekla tudi še nekaj. Na terenu, tako rečeno, tam kjer bivamo ali kjer se poslanke in poslanci tudi udeležujemo raznih prireditev ali tudi raznih okroglih raz, pobud in mnenj, s katerimi se soočamo, danes je na tem posvetu, na katerem sem bila, vezano na Univerzo v Novem mestu, so bili tudi prispevki gospodarstvenikov, predsednikov uprav večjih podjetij, članov uprav in zanimiva so bila mnenja v povezavi s tem. Tudi tukaj je bilo izrečeno, da je v povezavi s skladnim regionalnim razvojem treba zagotavljati določen del sredstev območjem, ki na eni strani tudi ustvarjajo bruto družbeni produkt Republike Slovenije, torej ne samo v glavnem mestu Republike Slovenije, ampak tudi v ostalih mestih, tudi v ostalih območjih, tudi v območjih, ki so regionalno nekoliko odmaknjena od prestolnice, vendar ravno tako tudi pomembna. In zakon o skladnem regionalnem razvoju želi ravno z razvojnimi regionalnimi agencijami in tudi z razvojnimi sveti v tej povezavi pomagati.

Jaz sem prepričana, da tudi poslanke in poslanci tistih poslanskih skupin, ki mogoče razmišljajo – kolikor mi je bilo s strani nekaterih kolegov županov ali županij predstavljajo –, da tega zakona ne bodo podprli. Vprašam se, kako pogledati v oči volivkam in volivcem, kako v javnosti predstavljati – "podpiramo razvoj, ja, res ste nerazviti", na drugi strani pa nekdo javno izreka oziroma so naši župani ali županje zaskrbljeni, ker slišijo, da zakona ne bodo podprli. Zanimivo je, ali so to poslanci koalicije ali opozicije. Še več, mogoče je županov več, če pogledam celotno Republiko Slovenijo, morebiti je v danem trenutku, pa mi ne zamerite, kolegi iz koalicije, morebiti je županov več iz vrst opozicije v tem trenutku, če preštejemo – pa ne v parlamentu, temveč v Republiki Sloveniji –, kot

v koaliciji. Vendar sem prepričana, da tukaj sploh ni dileme, da ne bi bil tako kot pomurski zakon, ki smo ga s 73 glasovi ZA podprli, tudi ta zakon temu primerno visoko visoko podprt. Jaz upam, da bo temu tako. Če ne bo, potem je verjetno škoda hoditi po terenu, po Beli krajini ali Kočevski ali Koroški ali še kje, in se zgražati, kako je nerazvito. Zakaj? Pove se javno, smo prišli, vendar zakona nismo podprli. Ali realno povejmo, smo za podporo nekim območjem, ki potrebujejo razvoj, ali ne. Jaz sicer ne polemiziram z nobenim od mojih kolegov, da bi jim kakorkoli želela očitati, samo ni mi vseeno, če slišim s strani županov, ki so člani nekaterih političnih strank, pa so zaskrbljeni, ker kolegi v parlamentu ne bodo zakona podprli. Zaskrbljeni so pa samo zato, ker ljudje, ki živimo na določenih območjih, ki vidimo, kaj pomenijo težave ljudi, težave za preživetje, skrb za preživetje, potem nam ni vseeno. In zatorej v tej smeri v in v povezavi z zakonom je treba tukaj tudi vedeti, ali podpreti ali ne, ne samo s figo v žepu, resnično, in tudi v povezavi s tretjo razvojno osjo. Očitno ni vsem všeč, ker se je v javno obravnavo, ker je minister za promet to, kar je obljubil tudi minister za okolje in prostor, da je zadeva šla naprej, da se obravnava v javni obravnavi predlog državnega prostorskega načrta za tretjo razvojno os, južni del, očitno sedaj nekaterim to ni všeč. Vendar bodimo v tej smeri nekako realni, da tukaj ne gre za ozko razmišljanje političnega nivoja, ampak gre za širše razmišljanje potreb prebivalstva, potreb in spodbujanja skladnega regionalnega razvoja, predvsem pa tudi potreb gospodarstva. Danes je nekdo na tem srečanju lepo izrekel, predstavnik županov, da je treba samo pomagati in podpirati domače gospodarstvo, obrt in podjetništvo, ni treba vabiti od drugod, iz drugih držav podjetij, naj prihajajo k nam. Podprimo domače. In mislim, da ravno ta zakon z razpisi v neki meri pomaga tudi tem območjem. Prav pa je to, o čemur je bila tudi že prej razprava, da se pa ne pozabi tudi na Republiko Slovenijo kot tako, da ljudje, ki nas obiščejo, ali kadar se imamo kot poslanci priložnost pogovarjati s kolegi poslanci drugih parlamentov Evropske unije, ki omenjajo, kako prelepo deželo imamo z neokrnjeno naravo. Res je, da imamo visok delež območij Nature 2000, in da je prav, tudi sama osebno podpiram, da tudi v povezavi z okoljevarstvenimi cilji podpiramo varstvo narave, varstvo okolja, s tem pa da tudi še v večji meri podpiramo tudi vse tiste projekte, ki gredo po tej poti. V mislih imam tudi reševanje potreb centrov za ravnanje z odpadki, kot je center za ravnanje z odpadki Dolenjske, druga faza, kot so tudi drugi projekti, varovanje vodnih virov in oskrbe. Torej, v tej povezavi je zagotovo še veliko projektov, ki jih moramo narediti. Pa ne samo v območju, od koder sama prihajam, tudi drugje. Mogoče je prav, da se tudi v neki meri pomaga kvalitetni prometni povezavi območju Idrije ali še kje drugje, kot je Ilirska Bistrica in tako dalje, tudi območij, od koder so drugi predstavniki, pa se ravno tako zavzemajo. Zato sem prepričana, da bomo zakon o skladnem razvoju v tretji obravnavi podprli. Na ta način bomo zagotovili gospe ministrici in pa strokovnim službam Službe Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko možnost in pogoje, da objavijo razpise za podporo in pomoč, ne za, kot je nekdo tudi danes izrekel,

nikar nekako samo pomagati ali podpirati ali potuho dajati nekomu, ni tukaj izrekel, ampak na posvetu, kjer sem bila, potuho nekomu, da bi se podprl ta zakon. To je krivično rečeno, območjem, ki potrebujejo pomoč, da se izreče, da je potuha. To je dejansko pomoč v tej smeri, da bi se ohranila delovna mesta ali zagotovila nova za tiste, ki so zdaj brezposelni. In konec meseca marca, če bo ta zakon danes sprejet, jaz pričakujem, da bo, bodo lahko s strani Službe Vlade za lokalno samoupravo objavljeni razpisi za pomoč vsem tistim, ki v danem trenutku potrebujejo pomoč. Res sta to, v danem trenutku območji Kočevske, Bele krajine, vendar bodo morala tudi vsa ostala območja pridobiti in imeti tovrstne pomoči. Jaz sem prepričana, da nobenemu od nas ni bilo žal, da smo pomagali Pomurju. Sem pa prepričana, da je prav, da se pomaga tudi drugim območjem, tudi pri cestni povezavi in razvojnih oseh. Danes je bilo izrečeno, pogledajte, saj cesta je osnovni predpogoj za razvoj, ne da rečete, bomo cesto naredili za razvoj. Samo kaj hočemo izreči sedaj, če ceste nekdo prej ni naredil, če se ni uspelo, pa ni to očitek nobenemu od kolegov ali pa ker je tam kolega, ki je bil prej minister za promet, in vem, da se je tudi zavzemal, ni to očitek, ampak hočem samo izreči, da je želja v tem, da se stvari končno premaknejo do tega, da bodo postavljeni pogoji za nadaljnji razvoj do skladnega in enakomernega razvoja. Zagotovo s sprejemom tega zakona ne bomo prišli v enem letu. Gre za proces. Ampak na ta način bomo lahko vsaj pričeli s tem procesom, za katerega bi bilo nujno treba narediti, verjetno že v preteklosti, nekatere ukrepe. Prav je, da tudi s tem zakonom zagotovimo, da bi se čim prej nadaljevale izgradnje cestne infrastrukture. Na ta način bi imela gradbena podjetja delo, bi imeli tudi ostali obrtniki in podjetniki delo in bi bilo tudi na regionalni ravni posameznih območij manj brezposelnosti, kot je je v danem trenutku.

Zakon o skladnem regionalnem razvoju v tretji obravnavi bom podprla. Moram pa reči, zadnji čas je že, da je končno prišla ta točka na sejo Državnega zbora, žal pa mi je, da je skoraj čisto zadnja točka današnjega oziroma celotnega plenarnega zasedanja v tem zadnjem tednu. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Ja, gre za tretjo obravnavo in tretje obravnave so običajno, če ni drugih, eksplicitno izrečenih želja, na koncu dnevnega reda.

Besedo ima ministrica Duša Trobec Bučan, ministrica brez listnice, odgovorna za lokalno samoupravo in regionalno politiko.

Prosim.

DUŠA TROBEC BUČAN: Hvala lepa.

Na večino vprašanj je bilo tekom razprave že odgovorjeno, vendar menim, da je na nekatere treba še enkrat odgovoriti. Zlasti glede očitka, da v tem zakonu ni meril za delitev sredstev v korist manj razvitih. Drugi odstavek 23. člena določa, "pri zagotavljanju skupnega obsega sredstev za sofinanciranje regijskih projektov v posamezni regiji se upoštevajo opravičenost v okviru kohezijske politike in število prebivalstva in stopnja razvitosti regije". Iz tega sledi, da so indeksi razvojne

ogroženosti kriterij za sofinanciranje regionalnih projektov.

Kar zadeva vprašanja glede uporabe zakona. Interventni del zakona se bo začel izvajati takoj po sprejetju. Kakor veste, obstajajo prehodne določbe in prehodne določbe zagotavljajo, da bodo vse institucije delovale do nastopa novih institucij. Regije, ki bodo želele, bodo lahko že v obdobju 2012–2013 sprejele tudi dogovor za razvoj regije.

Postavljeno je bilo tudi vprašanje glede kohezijske politike in glede šestega javnega razpisa za razvoj regij. Tukaj bi opozorila na 33. člen, se pravi, prehodno obdobje, drugi odstavek, kjer je določeno: "Izvedbeni načrti regionalnih razvojnih programov se sprejemajo do izteka veljavnosti regionalnih razvojnih programov, ki so bili sprejeti pred uveljavitvijo tega zakona ali do njihove nadomestitve z dogovori za razvoj regij." Tudi v podzakonskih aktih, ki so že v prehodni obravnavi, je vse to upoštevano. Se pravi, da bo po veljavnih pravilih pripravljen tudi javni šesti razpis za razvoj regij. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Zaključujem razpravo.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajih z dne 4. 3. 2011. V razpravo dajem 3. člen ter amandma Poslanske skupine SLS. Želi kdo razpravljati? Ja.

Prosim, gospod Pukšič.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa.

Mi tukaj predlagamo, da se dogovor za razvoj regij nadomesti z izvedbenim načrtom regionalnega razvojnega programa, kar je bilo tudi do zdaj. Regionalni razvojni program se lahko spreminja, dogovor za razvoj regij pa, kot piše v zakonu, bo sprejet za štiri leta in bo popolnoma nefleksibilen. Kaj to pomeni? Če bi ga hoteli spreminjati, bo seveda ponovno treba imeti soglasje Vlade in tako dalje.

In še nekaj. To definitivno bolj centralizira kot decentralizira, ker bo pač na dogovor za razvoj regij morala dati soglasje Vlada, zdaj, ko pa je bil izvedbeni načrt regionalnega razvojnega programa, ga je sprejemala regija sama.

Iz amandmaja dajemo ven, da se ne ločuje med regijskimi in lokalnimi projekti, saj je lahko kakšen lokalni projekt, ki je vreden desetine milijonov večji, močnejši in bo imel za celotno regijo več zaposlitev kot tako imenovani regijski, ker ni odvisno od tega, kako se imenuje, ampak je odvisno od vsebine.

In zadnje, kar predlagamo, da ni tako imenovanega regionalnega menedžerja, novi zakon predvideva štiri do pet zaposlenih, kar bo seveda občine dodatno obremenilo, denarja za to pa v zakonu ni.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Vili Trofenik.

Prosim.

VILI TROFENIK: Hvala za besedo.

Prej je bilo že kar težko poslušati, ampak jaz sem si poskušal na nek privarčevati čas za te

amandmaje, kjer bo možno bolj konkretno obelodaniti ali ilustrirati situacijo, ki je, ker se bojim, da tisti, ki so prej spremljali tako imenovano splošno razpravo, imajo zelo popačeno sliko. Kaj predlaga amandma? Amandma predlaga, da se iz 3. člena črta definicija pojma "dogovor za razvoj regije", ki je dvostranski izvedbeni akt, s katerim se uresničuje regionalni razvojni program tako, da se določijo ključni regijski in sektorski projekti za premagovanje razvojnih ovir in doseganje razvojne specializacije razvojne regije ter viri financiranja. Predlagatelj želi to nadomestiti s tekstom "izvedbeni načrt regionalnega razvojnega programa je nabor usklajenih razvojnih projektov, ki predstavljajo uresničevanje regionalnega razvojnega programa". Glejte, za kaj gre. Če je kaj kvaliteta novega zakona, je ravno ta določba o pogodbi, če hočete po sporazumu med regijo in Vlado, kjer se definira program in kjer se definirajo finančni viri za realizacijo programa. Kaj pomeni poenostavljeno "izvedbeni načrt"? Izvedbeni načrt pomeni seznam želja s strani regije, ki pa ni pokrit z ustreznimi finančnimi viri in Vlada zanj ni prevzemala nobene odgovornosti. Kako se je realiziral? Realiziral se je s problematičnimi razpisi, ker vsaj od prvega do četrtega, razpisi, ki so bili, so s strani Bruslja problematični, mi še vedno to doma skrivamo pod preprogo in še nekaj več. Obstoječi regionalni programi so bili sprejeti na zelo komplicirani proceduri. Sprejeli so jih vsi občinski sveti. Potem si je pa nekdo ob uveljavitvi do sedaj veljavnega zakona vzel to pravico, da regionalne programe, ki so jih sprejeli občinski sveti, nadomesti z letnimi izvedbenimi programi, ki so se jih dogovarjali samo župani. In zato je zdaj bitka za to. Za to privzeto pravico, izključno ekskluzivno, da mimo občinskih svetov sprejemajo prioritete in zaveze, v resnici pa nimajo pokritih, ker tista določba o 1,5 GDP ni jamčila nikomur, da bo dobil potrebna sredstva za realizacijo programa. Kako so se pa pridobivala sredstva pa jaz ne bi želel odpirati tu teme, ker to je pa najbolj žalostna tema, kar je je v preteklosti. Je treba samo pogledati. Enkrat smo že postregli s temi podatki in zamerim Vladi, da ni predloga obrazložila s temi podatki. Potem marsikatera razprava ne bi bilo, ker bi marsikdo moral biti, po domače, tiho zaradi v preteklosti uveljavljenega načina za nekatere projekte, kako so se pridobivala sredstva. In seveda zato takega amandmaja ni možno sprejeti.

Ta izvedbeni načrt, ne glede na to, da se ne bo tako imenoval, bo polovica ali pa vsebinski del tega dogovora za razvoj regije s strani regije, na drugi strani bo pa nastopila Vlada kot podpisnik. In seveda ni res, da bi tak pristop pomenil centralizacijo. Ne. To je realna zaveza, da ne bomo imeli nekkih hišnih števil in nekaterih projektov, za katere so si nekateri po političnih protekcijah znali zagotoviti ali mogli zagotoviti sredstva na račun drugih. To je dejstvo. Treba je samo objaviti število projektov, seznam občin, število odobrenih projektov in še kaj drugega. Dejstvo je, da kazalci razlik med regijami obstajajo in ne opravičujejo trditev, o katerih se danes ure govori, da je bil dosedanji zakon odličen. Jaz ne bom rekel, da je bil dosedanji zakon slab. Dejstvo pa je, da ni slabšal razvojnih razlik med regijami. To je dejstvo. To je

matematično dokazano in s tem ni možno polemizirati. Kaj pa to pomeni? To pomeni, da vsi ti projekti, ki so bili financirani z državnimi, zlasti pa evropskimi sredstvi pa tudi delno z občinskimi, po domače niso prijeli. Niso prijeli na tistih kazalcih, ki so vsebovani, mislim, da jih je 10 ali pa 12, v indeksu razvojne ogroženosti. In zdaj plediramo, da ohranjamo pri istem receptu, če pa zadeva ni prišla, po domače povedano. Seveda ne vzdržijo trditve, ki so tu implicirane in se vedno pojavljajo. Odgovornost za skladen razvoj regij je prvenstveno na državi, na izvršni oblasti, na Vladi in na parlamentu in manj na občinski. Tako kot je nevzdržna trditev, da so občinski programi enakovredni regijskim. Oboji so pomembni. Vendar regijski projekti so eno, občinski razvojni projekti so drugo. In največji problem preteklosti je, da je bilo premalo regijskih, ki bi prijeli, in je bilo preveč razdrobljenosti v občinske, ki so tudi potrebni, vendar ne na račun ali v škodo regijskim. To sta dve različni stvari in ne moremo kar po čez metati vsega v isti koš. Verjetno bi, če bi bilo treba kaj k temu zakonu očitati, mogoče bilo možno očitati, da je premalo jasen pri tej razdelitvi ali pa premalo strog, bom rekel, da ne bi več omogočal namesto prepotrebni kvaliteten regijskih projektov, nabor občinskih, ker tega se ne da zamenjati, to se lahko kvečjemu dopolnjuje.

Iz tega razloga seveda tega amandmaja, ker bi bil korak nazaj in bi eno od kvalitetnejših rešitev, ki je ta novela zakona prinaša, izničil, ni možno podpreti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?
Ja, gospod Pukšič, prosim.

FRANC PUKŠIČ: Torej, ni res, da je bilo kaj narobe s prvimi štirimi razpisi. Računsko sodišče je ugotovilo, da ni bilo nič narobe, če pa je bilo kaj narobe, pa povejte, kje in kdo in kako. Prvič in drugič, če je kdo delal izven izvedbenih načrtov, ki so bili na regionalnih svetih potrjeni, delal po svoje ali ne vem kako drugače, kakor to že dve leti in pol poslušamo v Državnemu zboru, pa tudi ni res, ker še nikoli nobeden ni prišel z nobenim konkretnim primerom. Res pa je, da nikoli več ne bo table, da bi občine imele denar... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa gospod Pukšič, čas je potekel. Besedo ima Anton Kampuš.

Prosim.

ANTON KAMPUŠ: Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovana ministrica ter sodelavke in sodelavci!

3. člena ni za podpreti. Predvsem zaradi tega ne, ker je znotraj te zakonodaje nasploh v celoti narejen kar en korak naprej, in sicer prej je bilo tudi govora o območnem razvojnem partnerstvu, ki pomeni ne kontinuiteto znotraj tega... Kaj pa pomeni območno razvojno partnerstvo? Toliko je bilo razprav pa seveda tudi si upam reči, da so bile razprave čudne, da ne bom kaj drugače rekel, ker nekateri pač ne razumejo, kaj je to območno razvojno partnerstvo. To je povezovanje

posameznih občin po interesih ali pa po problemih, lahko tudi upravna enota lahko tudi kako drugače, torej povezovanje tistih, ki imajo specifične probleme, kot na primer, ali se turizem konča na meji ene občine. Prosim vas lepo, turizem povezuje neko število občin in ni čudno, da se potem lahko povežejo v območno razvojno partnerstvo. Lahko pogledamo tudi drugače, hribovito področje ima popolnoma drugačne probleme kot nižinsko področje. In na račun tega je bodoča regija lahko sestavljena iz več območnih razvojnih partnerstev, ki se povezujejo interesno. In seveda znotraj tega je tudi prisotno to, da seveda določeno območno razvojno partnerstvo skupaj z regionalno razvojno agencijo pripravi program razvoja določenega področja, to je sestavni del regionalnega razvojnega programa. To je ena stvar.

Druga stvar. Seveda bi si želel malo odzvati na ta pomurski zakon. Spoštovani kolegi, vljudno vas naprošam, vsi ste glasovali za pomurski zakon, in prosim vas, da ne zlivate več gnojnice na pomurski zakon. Pomurski zakon v temu trenutku daje rezultate, daje nova delovna mesta, daje v temu trenutku nekatere novitete, ki jih drugje ni in se komaj uvajajo. To pa pomeni, bil je razpis za razvojne konzorcije, ki pomenijo znotraj, za sedaj bom tako rekel, Pomurske regije popolnoma nove firme, ki sodelujejo in se ukvarjajo ali pa so namenjene novim produktom. In torej gre tukaj za dolgoročno prestrukturiranje gospodarstva. Tukaj torej te razvojne poteze vnašajo popolnoma nove izdelke, ki pomenijo res korak naprej in res tisto pravo prestrukturiranje gospodarstva.

Zdaj pa še samo na eno. Res smo župani kdaj pa kdaj malenkostni, torej tukaj bom primerjal s sektaštvom in z nenormalnimi razpravami; slišal sem spet, ni možno dobiti gradbenega dovoljenja za nekatere hale. Zdaj, če izhajate iz stališča, da hoče imeti vsak obrtnik ali pa podjetnik halo pri svoji stanovanjski hiši, potem verjamem, da je res. Ampak, spoštovani kolegi, nehajte se enkrat igrati z nekaterimi stvarmi, to pa pomeni, vprašal sem Ministrstvo za gospodarstvo, koliko prostih industrijskih con imamo v Sloveniji? 134. V Sloveniji imamo praznih, prostih 134 industrijskih con, ki so kolikor toliko urejene. Kar pomeni, da vsak lahko že jutri pristopi k pridobitvi gradbenega dovoljenja in tam naredi novo halo. Če jih je 134 v Sloveniji, potem vas prosim ne govorite več o tem, da ni to na vsakih 30 ali 20 kilometrov. Verjetno nekateri ne ločite, kaj je to industrijska cona. Vem pa dobro, kaj so to obrtno-poslovne cone, tisto je popolnoma nekaj drugega. Tam se uporabljajo storitvene dejavnosti, ki pa jih potrebujejo tudi manjši kraji. Ampak to z industrijsko cono nima nič skupnega. In potem ne bodite nekorektni ali ne bodimo nekorektni in ne mešajmo hrušk in jabolok, ker to seveda škodi. Mi v tem trenutku s tako razpravo odbijamo še tiste gospodarstvenike, ki seveda imajo interes, da bi si zgradili kakšno halo in znotraj nje začeli dejavnosti. Da se ne pogovarjamo o tem, če bi nekdo iz tujine spremljal to našo razpravo, in bi mi tako, bom milo rekel, nespametno govorili. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati o amandmaju k 3. členu? Ugotavljam, da ne. Zaključujem razpravo.

Prehajamo k 11. členu. V razpravo dajem 11. člen in amandma Poslanske skupine SLS. Besedo ima Vili Trofenik.

VILI TROFENIK: Hvala.

Zdaj je sicer ena nerodna situacija, da avtorjev amandmaja ni. In je težko, ker ni možna polemika, ampak vseeno je treba opozoriti, kaj ta amandma prinaša. Nanaša se na način sprejemanja sveta in seveda razmerij znotraj.

Prvi del. "Svet je ustanovljen, ko akt o ustanovitvi sprejme 90 % občinskih svetov občin, ki so vključene v regijo." Taka določba je mogoče na prvi pogled všečna, ampak je sila problematična. Kaj bi to pomenilo, recimo, v Zasavski regiji, kjer so tri občine? Bi morale vse tri sprejeti soglasno. Pa tam bi se verjetno še zmenili. Problem je Podravska regija, kjer je 40 občin, in bi recimo 4 po številu prebivalcev manjše občine, pa še niti ni nujno, da bi bile problematične z razvojnega smisla, lahko v celoti zablokirale delovanje, in v preteklosti se je nekaj takšnega že dogajalo.

Še bolj problematičen je drugi del amandmaja, ki se nanaša na sestavo regijskega sveta, ki pravi: "Z aktom o ustanovitvi se določi število članov sveta, ki ne sme biti manjši od 16. Svet sestavljajo predstavniki občin, katerih število je enako številu občin vključenih v regijo, 8 predstavnikov članov združenj gospodarskih dejavnosti in 4 predstavniki članov nevladnih organizacij s sedežem v regiji. Predstavniki občin v svetu so župani, v regijah, v katerih tako določeno število članov ne doseže 16, so lahko predstavniki občin tudi podžupani", in tako naprej. Ta amandma je očitno pisan, brez da bi preigrali številka razmerja na vseh 12 statističnih regijah. Zdaj bom zopet vzel kot primer dve skrajnosti. Če bi ta amandma sprejeli bi svet regije v Podravju izgledal tako: 40 županov, 8 predstavnikov gospodarstva, 4 predstavniki civilne družbe. To bi bilo 52 članov regijskega sveta. V Zasavski regiji pa, kjer so tri občine, bi bili 3 župani, 8 predstavnikov gospodarstva, skupaj je 11, 4 predstavniki civilne družbe, to je skupaj 15. Ker pa tekst govori, da jih mora biti najmanj 16, in če jih ni 16, so lahko podžupani, pa bi prišli v dilemo, ali bi eni občini priznali podžupana, da bi prišli do 16, ali bi vsem trem občinam priznali župane in prišli na 18, in seveda bi bili predstavniki občin v skrajno podrejenem položaju, tako kot bi bili v Podravju v skrajno nadrejeni situaciji. Oprostite, taki amandmaji se ne dajo pisati, brez da bi to preigrali in prediskutirali na konkretnih številkah, ki so pač take, kot so. Imamo 12 statističnih regij in v najmanjši imamo, po številu občin govorim, tri, v največji pa 40 občin. na tako kopito, oprostite izrazu, se taka rešitev enostavno ne da nabiti. Zaradi tega takega amandmaja ni možno podpreti. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati o amandmaju k 11. členu? (Ne želi.) Zaključujem razpravo.

Prehajamo k 20. členu. V razpravo dajem 20. člen ter amandma Vlade in amandma Poslanske skupine SLS. Želi kdo razpravljati? Ja, ministrica.

Prosim.

DUŠA TROBEC BUČAN: Vlada predlaga novo besedilo 20. člena, ki ohranja ključno vsebino sprejetega amandmaja v drugi obravnavi in dodatno ureja nekatere podrobnosti.

Vlada sprejema stališče poslancev, da morajo biti regionalne razvojne agencije ustanovljene kot javni zavod. Predlaga pa, da država ne nastopa kot ustanoviteljica, ampak da so ustanoviteljice občine.

Amandma Vlade uvaja pogoje, ki jih morajo izpolnjevati regionalne razvojne agencije, imeti morajo razpršene ustanoviteljske deleže občin in ne smejo omejevati vstopa novih občin med ustanovitelje. Regionalna razvojna agencija mora imeti strokovno usposobljene kadre za opravljanje splošnih razvojnih nalog v regiji. Oblikovati mora regijsko razvojno mrežo z območnimi razvojnimi institucijami, regijskimi turističnimi centri, energetskimi pisarnami in podobno. S svojo dejavnostjo mora pokrivati območje celotne regije, če pa je v regiji oblikovano območno razvojno partnerstvo, si mora deliti razvojne naloge z območno razvojno institucijo. Kadar opravlja splošne razvojne naloge v regiji več razvojnih institucij, lahko skupaj izpolnijo kadrovske in druge pogoje, vendar pa morajo biti v tem primeru tudi območne razvojne institucije javni zavodi. Možnost opravljanja splošnih razvojnih nalog s strani zasebnih institucij je izključena. Tudi ustanovitelji javnega zavoda so lahko samo občine. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati k amandmajema k 20. členu? Ugotavljam, da ne želi. Zato zaključujem razpravo.

Prehajamo k 28. členu. V razpravo dajem 28. člen in amandma Vlade. Želi kdo razpravljati? Ja, gospod Kampuš.

Prosim.

ANTON KAMPUŠ: Spoštovani predsednik, ministrica!

28. člen je korak naprej in v tem trenutku tudi izraz povzemanja prakse iz Pomurskega zakona, torej davčne olajšave, ki so bile zapisane tudi v pomurskem zakonu in se tičejo zaposlovanja, torej novih delovnih mest, investiranja predvsem v področju z visoko brezposelnostjo. Ta dobra praksa se torej v tem 28. členu prenaša iz Pomurskega zakona v to novo zakonodajo, ki se nasploh tiče tematike, ki jo danes obravnavamo. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati k 28. členu? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

Končali smo razpravo o amandmajih, o katerim bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali čez pol ure v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Uskladitveni amandma? Nobenega uskladitvenega amandmaja nismo prejeli. Samo trenutek! Se opravičujem, trenutek. Tako, kot sem želel povedati, amandma je prišel in se seveda da na mizo, zato razprava o njem v procesu glasovanja.

Prekinjam 25. sejo zbora, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 17.30.

(Seja je bila prekinjena ob 17.01. in se je nadaljevala ob 17.30.)

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Prehajamo na glasovanje Državnega zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 6. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije, skrajšani postopek.

Nadaljujemo z drugo obravnavo, to je z odločanjem o vloženem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne 4. 3. 2011.

Prehajamo na odločanje Poslanske skupin SDS k 1. členu. Prekinjam. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima Alenka Jeraj.

Prosim.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo.

S spremembo Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije spreminjamo en člen. Mi predlagamo amandma k temu členu. Ker ocenjujemo, da zakon sprememb ne potrebuje, smo pripravili amandma, ki stvari vrača na zdaj veljaven zakon iz leta 2007. Predlagamo edino, da se spremenijo, da enega člana predlaga Zavod za šport Planica, ki se je ustanovil, ko je bil ukinjen predhodni zavod. Za nas je problematično tudi to, da 7 članov, ki jih je doslej imenovala skupščina Olimpijskega komiteja, po novem imenuje – kar je pojasnil minister – Olimpijski komite. Torej se bodo sami odločili, kateri organ, predvidevamo pa, da bo to izvršni odbor, ki ga imenuje predsednik, torej je po izboru predsednika. Glede na to, da gre za večino, ki bo lahko odločala o sestavi sveta, 7 od 13 članov, se nam to ne zdi primerno.

Mi bomo naš amandma podprli, bojimo pa se, če ta amandma ne bo sprejet, da se bo zgodilo samo to, da v prvem koraku si bo ministrstvo postavilo tak svet fundacije, kakršnega želi, v drugem koraku pa zamenjalo sedanje vodstvo fundacije. Amandma bomo podprli, če bo sprejet, bomo podprli tudi zakon, če pa ne bo podprt, bomo glasovali proti zakonu.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 28, proti 37.

(Za je glasovalo 28.) (Proti 37.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru skrajšanega postopka.

Prehajamo na tretjo obravnavo predloga zakona, to je na glasovanje o zakonu. Zdaj smo ugotovili, da je predlog zaradi sprejetega amandmaja k 1. členu v drugi obravnavi na seji matičnega delovnega telesa neuskkljen, to sporoča Vlada, in je treba predhodno opraviti uskladitveni postopek. Vlada je pripravila uskladitveni amandma

k 1. členu, ki se pravkar deli v dvorani. Predstavniki Vlade, ki bodo ta amandma predstavili, ni, zato odrejam pet minut za to, da se seznanite z amandmajem in da bomo o njem potem lahko razpravljali in odločali. Sejo prekinjam in jo bomo nadaljevali ob 17.40.

(Seja je bila prekinjena ob 17.34. in se je nadaljevala ob 17.40.)

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Amandma, ki je očitno čista tehnična uskladitev, ste prejeli na klop. Želijo besedo poslanke in poslanci?

Gospa Alenka Jeraj, izvolite.

ALENKA JERAJ: Najmanj, kar bi pričakovali od Ministrstva za šolstvo, je to, da zna prešteti, koliko članov predlaga ali jih ne predlaga, ne pa, da se zmoti pri številki. Če bi tako delali šolarji, bi si prislužili zelo slabo oceno, če ne bi znali prešteti 13 ali 14 članov.

Za nas stvar še vedno ni sprejemljiva. Na začetku smo povedali, da je ministrstvo, Vlada kršila 15. člen Zakona o športu, ki določa, da mora vsak akt, ki se dotika športnega področja, obravnavati strokovni svet Republike Slovenije za šport. Kršila je tudi 5. člen Zakona o športu, ki odreja, da se mora o vseh takih predlogih, ki so povezani z nacionalnim programom športa, opredeliti Olimpijski komite. Nič od tega se ni zgodilo. Še več. Tudi Komisija za preprečevanje korupcije poudarja, da bi bilo treba dopolniti 10. člen Zakona o loteriji, ki opredeljuje sestavo obeh fundacij z določbami, ki bi preprečevale nasprotje interesov v skladu z Zakonom o preprečevanju korupcije in mednarodnimi standardi. Mi smo to povedali tako na odboru, matičnem delovnem telesu kot tudi ministru tukaj. To je naloga Vlade. Jaz ne govorim, da mora to urediti Odbor za šolstvo in šport, ker seveda tega ne more urediti, pač pa tisti, ki je predlagatelj. Vlada v postopku, ko je pripravljala zakon, ni opravila vseh tistih zakonskih dolžnosti, ki bi jih morala, na kar je bila tudi opozorjena. Še najbolj žalostno je pa to, da smo od prvega trenutka, ko je prinesla zakon v parlament, novelirali ta 1. člen, ki je kot vse kaže ključni, da ga spreminjate, pa smo ga kar naprej spreminjali, da smo sedaj prišli do ene variante, ki naj bi bila ustrezna. Za nas je stvar še vedno problematična. 7 članov bo predlagal Olimpijski komite. Problem je v tem, da ga ne bo predlagala skupščina, pač pa verjetno predsednik z izvršnim odborom. In tisti, ki bo potem "prevagal" med temi 15 člani, bo predstavnik Vlade, ki ga bo imenoval minister za šolstvo oziroma predlagalo Ministrstvo za šolstvo, potrdila pa Vlada. Vsi ostali, ki bodo sodelovali v tej fundaciji v svetu, bodo najbrž imeli bolj obrobno vlogo, ne pa odločujočo. In to se nam ne zdi prav, zato tega ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prosim mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala.

Pred vami je uskladitveni amandma, ki bi lahko bil zgolj formalnost in odprava pomanjkljivosti, malomarnosti ali napake, lahko pa iz tega delamo veliko zgodbo. In ravnokar smo taki veliki zgodbi bili

priča. V nekem zakonu, sprejetem v prejšnjem mandatu, je celo v zakonu računski napaka, pa se nihče od opozicije nad tem ne škandalizira. Toliko glede tega. Je pa res, da bi lahko ugotovili spremembo števila članov sveta fundacije, ki jih imenuje Državni zbor, po tistem, ko je bil sprejet predlog, da Vlada imenuje samo 1 člana, 14 članov pa imenuje Državni zbor, ker se je v seštevku povečalo razmerje med tistimi, kot rečeno, ki jih imenuje Vlada, in tistimi, ki jih imenuje Državni zbor. Gre zgolj za redakcijski popravek. Kar pa zadeva druge pripombe, bom pa danes že tretjič povedala, poročilo Komisije za preprečevanje korupcije je bilo poslankam in poslancem na seji odbora razdeljeno po tem, ko smo že opravili obravnavo točke na seji matičnega delovnega telesa. Poročilo korupcijske komisije se nanaša izključno na tista vprašanja, ki so povezana s Svetom FIHA. Res je pa komisija pripisala, da bi bilo treba popraviti 10. člen Zakona o Loteriji Slovenije, vendar vsi postopki, ki so bili pripravljani dotlej, so posegali samo v spremembo sestave Sveta Fundacije za šport in je bilo na odboru ali zdaj kakorkoli nemogoče posegati v sestavo Sveta FIHA. Nobeden od postopkov ni bil prej opravljen, da bi lahko to spreminjali, in bi bilo odločanje na odboru za kulturo, šolstvo in šport ter mladino brez poprejšnjega posvetovanja in usklajevanja tako z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve kot Ministrstvom za zdravje, da ne govorim o tistih organizacijah, ki so neposredno prizadete, nemogoče in nesprejemljivo. Zato je zame v tem primeru manipulacija odpirati to vprašanje na način, in kakršnega nam je razprava vsiljena tako na matičnem delovnem telesu kot zdaj na seji Državnega zbora. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?
Jože Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Verjetno ni za zanemariti opozorila tistih, ki so ugotovili, da je regularnost postopka vprašljiva. Če minister za šolstvo in šport v postopku priprave spremembe nekega akta krši 5. in 15. člen Zakona o športu, potem verjetno ne moremo govoriti, da je ta postopek potekel na nek regularen način. To, da kršiš dva člena zakona, pomeni, da se je nekdo za to zadevo odločil zavestno. To ni slučajno, ampak zavestno. Predvsem tudi zato, ker ima ministrstvo dovolj močno, strokovno ekipo. Kaj in zakaj se je na tak način pristopilo k spremembi tega zakona, ve verjetno predlagatelj sam in tisti, ki branijo njegove barve. Kljub temu pa bi, spoštovana gospa Potrata, bilo možno, čeprav ste povedali, da je prišla ta pripomba, to poročilo protikorupcijske komisije po obravnavi tega člena, to spremeniti, kajti člen je bil odprt tudi med drugo obravnavo odbora na odboru in drugo obravnavo v Državnem zboru. Če bi koalicija ali vlada resno želela ta problem odpraviti, na katerega opozarja protikorupcijska komisija, bi to v postopku amandmiranja zakona lahko storila. Vendar očitno so na nekaterih področjih puščene zavestne sive lise, ki omogočajo manipuliranje z delitvijo sredstev in manipuliranje tudi z drugimi stvarmi. Na tak način se iti nek resen sistemski pristop boja proti korupciji, ko puščate zavestno te

sive lese, enostavno ni mogoče, ni resno. Ni resno! In opozarjamo, in to že večkrat, v več primerih smo na to opozorili, da če hočeta vlada in koalicija zastaviti na nekem področju delo kredibilno in korektno, potem morata biti pri svojem delu dosledni in upoštevati vse, ki participirajo pri pripravi nekega zakona, da se jih tudi povabi zraven, ne samo da se povabijo tisti, ki naj bi sodelovali zraven. Povabiti je treba predvsem tiste, ki so po zakonu obvezni, da se jih povabi zraven. In v tem primeru je ugotovljeno, pisno postavljeno in je pisna pripomba, da se ta dva člena Zakona o športu nista upoštevala, in to se je storilo zavestno. Mislim, da bo treba marsikaj v nadaljevanju spremeniti do konca mandata, da se bodo sprejemale odločitve v Državnem zboru, tako z upoštevanjem partnerjev, ki so pri nekih zakonih obvezni, pa naj bodo to ekonomsko-socialni ali kakršnikoli drugi, predvsem pa tudi tistih, h katerim ste zavezani na osnovi zakonskih določb. Še posebej je to problem, da se te stvari ne upoštevajo na področju šolstva, vzgoje in izobraževanja, kajti to je kaj slaba popotnica tudi za vse tiste, ki to področje bolj specialno obvladujete. Če učimo v Državnem zboru, če koalicija v Državnem zboru uči, kako je treba nekaj storiti mimo zakonov in določb, potem je to slabo sporočilo slovenski javnosti. Kršitev zakona je s tem, ko boste ta zakon potrdili, zavestno legalizirana, in to danes pri tem zakonu o športu oziroma pri zakonu o Loteriji Slovenije in v naslednjih primerih tudi v drugih zakonih. In teh primerov je enormno veliko v tem mandatu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Ta razprava je bila popolnoma mimo uskladitvenega amandmaja, prosim vas, da se osredotočite na uskladitveni amandma.

Želi še kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne želi. Zato zaključujem razpravo in prehajamo na odločanje o uskladitvenem amandmaju.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 42, proti 24.

(Za je glasovalo 42.) (Proti 24.)

Ugotavljam, da je uskladitveni amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Glasujemo, glasovanje teče. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 39, proti 28.

(Za je glasovalo 39.) (Proti 28.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 7. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, v okviru skrajšanega postopka.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 67, proti 2.

(Za je glasovalo 67.) (Proti 2.)
Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 8. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo, v okviru skrajšanega postopka.

Nadaljujemo z drugo obravnavo, to je z odločanjem o vloženem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne 4. 3. 2011.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 5. členu.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 26, proti 37.

(Za je glasovalo 26.) (Proti 37.)

Ugotavljam, da amandma ni bil sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmaju in z drugo obravnavo predloga zakona, v okviru skrajšanega postopka.

Prehajamo na tretjo obravnavo predloga zakona. Ker v drugi obravnavi predlagani amandma ni bil sprejet, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 68, proti nihče.

(Za je glasovalo 68.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 9. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o socialnem podjetništvu.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 4. 3. 2011. Prehajamo k 5. členu. Najprej bomo odločali o amandmaju Poslanske skupine SLS k 5. členu. To je v pregledu amandmajev pod zaporedno številko 1 k 5. členu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 30, proti 37.

(Za je glasovalo 30.) (Proti 37.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS o amandmaju k 5. členu. To je amandma pod zaporedno številko 2 k 5. členu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 66, proti nihče.

(Za je glasovalo 66.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo k 6. členu in odločamo o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 6. členu.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 64, proti nihče.

(Za je glasovalo 64.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo k 8. členu in najprej odločamo o amandmaju Poslanske skupine SLS k 8. členu. To je amandma pod zaporedno številka 1 k 8. členu.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 28, proti 36.

(Za je glasovalo 28.) (Proti 36.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Zares k 8. členu. To je amandma pod zaporedno številko 2 pri pregledu amandmajev k 8. členu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 31, proti je glasovalo 31.

(Za je glasovalo 31.) (Proti 31.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 8. členu. Ta je v pregledu amandmajev pod zaporedno številko 3 pri amandmajih k 8. členu.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 65, proti 1.

(Za je glasovalo 65.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo k 9. členu in odločamo o amandmaju poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 9. členu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 65, proti nihče.

(Za je glasovalo 65.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo k 11. členu in najprej odločamo o amandmaju Poslanske skupine Zares k 11. členu, to je amandma pod zaporedno številko ena v pregledu amandmajev k 11. členu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 13, proti 52.

(Za je glasovalo 13.) (Proti 52.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 11. členu, to je amandma pod zaporedno številko dva v pregledu amandmajev k 11. členu.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 61, proti nihče.

(Za je glasovalo 61.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo k 14. členu in odločamo o amandmaju Poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 14. členu.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 64, proti nihče.

(Za je glasovalo 64.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanskih skupin SD, DeSUS, Zares in LDS k 19. členu.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 64, proti nihče.

(Za je glasovalo 64.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 21. členu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 65, proti nihče.

(Za je glasovalo 65.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 35. členu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 66, proti nihče.

(Za je glasovalo 66.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 40. členu.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 65, proti nihče.

(Za je glasovalo 65.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 43. členu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 66, proti nihče.

(Za je glasovalo 66.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS in LDS k 49. členu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 66, proti nihče.

(Za je glasovalo 66.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona v celoti. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zakon neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 69, proti nihče.

(Za je glasovalo 69.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 10. točko dnevnega, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja.

Prehajamo na odločanje o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 4. 3. 2011. Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanske skupine SLS k 3. členu. Obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine SLS, Franc Pukšič.

Prosim.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa.

V Slovenski ljudski stranki bomo podprli amandma k 3. členu, saj smo v postopku sprejemanja zakonodaje izkoristili vse proceduralne možnosti, vložili smo amandmaje na drugo branje kot sedaj tudi v tretjem branju. Predlagamo, da se izvedbeni načrt zamenja z dogovorom za razvoj regije, ker je dogovor za razvoj regije dvostransko izvedbeni akt, za katerega mora dati soglasje Vlada. Če Vlada ne da soglasja, takšen dogovor ne more biti sprejet. Izvedbeni načrt regionalnih razvojnih programov pa je nabor usklajenih razvojnih projektov, ki predstavljajo uresničevanje regionalnega razvojnega programa. Kdo več ve o tem, kje in katere programe je treba dati v razvoj regij, kot tisti, ki na tistem območju živijo. Ali pa mogoče vedo več tisti, ki v Ljubljani v pisarni o nečem odločajo, ki pa ne vedo niti za katera področja oziroma za katere kraje, kaj šele programe gre.

V tem 3. členu z našim amandmajem črtamo regionalne menedžerje ali menedžerke. S tem novim pojmom pravzaprav Vlada pripravlja zopet neke dodatne stroške, ki jih bodo morali financirati proračuni občin. Že do sedaj smo ta del financirali tudi iz svojih virov, sedaj pa Vlada predvideva zaposlitev štiri do pet novih regionalnih menedžerjev na tem področju in s tem dodatne obremenitve. Razlikovanje med regijskimi in lokalnimi projekti. Pravzaprav ni nam popolnoma jasno, kaj hoče Vlada s tem doseči. Ni pomembno, ali se mu reče regionalni ali lokalni, pomembno je, kakšna je vsebina. Samo vsebine bodo pripeljale do možnosti razvoja posamezne regije. Dejstvo pa je, da brez pokrajin tako ali tako do regionalnega razvoja ne bomo prišli. S tem, kar smo sedaj delali, in z zakonom, ki ga sedaj imamo, pomaga na primarni ravni tako rekoč priprava za skladnejši regionalni razvoj.

Če naš amandma ne bo sprejet bomo zakonu v celoti nasprotovali.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 28, proti 38.

(Za je glasovalo 28.) (Proti 38.)

Amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanske skupine SLS k 11. členu.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 28, proti 38.

(Za je glasovalo 28.) (Proti 38.)

Amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Vlade k 20. členu. Če bo ta amandma sprejet, postane amandma pod številko 2 poslanke skupine SLS k istemu členu brezpredmeten.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 41, proti 26.

(Za je glasovalo 41.) (Proti 26.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

S tem je amandma pod številko 2 postal brezpredmeten. Prehajamo na odločanje o amandmaju Vlade k 28. členu.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 40, proti 26.

(Za je glasovalo 40.) (Proti 26.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih.

V zvezi z usklajenostjo me je ministrica zaprosila, da ji dam besedo.

DUŠA TROBEC BUČAN: Hvala.

Predlagam uskladitveni amandma, ki je potreben zaradi sprejetih amandmajev, in sicer uskladitveni amandma k 2. členu je potreben zaradi amandmaja k 11. členu, ki je bil sprejet v drugem branju in iz sestave razvojnega sveta regije izključuje posameznike. Amandma k 1., 9., 12. in prvemu odstavku 21. člena je potreben zaradi amandmaja k 20. členu, ki je bil sprejet v drugem branju in nadomešča javno pooblastilo za evidenco. Amandma k drugemu odstavku 21. člena je potreben zaradi amandmaja k 20. členu, ki je bil sprejet v drugem branju in je za opravljanje splošnih razvojnih nalog v regiji določil enotno pravno obliko javnega zavoda. Amandma k 26., 35., 38. in 39.

členu je potreben zaradi preštevilčenja členov, odstavkov in alinej zaradi sprejetih amandmajev v drugem branju. Uskladitveni amandma na 24. člen določa, da mora biti pri regionalnih razvojnih agencijah prehod iz pravne oblike deojev v pravno obliko javnega zavoda izveden do konca leta 2013. Spremembe bodo potrebne pri šestih regionalnih razvojnih agencijah. Z določitvijo prehodnega obdobja se želi omogočiti postopen prehod in zmanjšanje možnost zastojev pri izvajanju regionalnih razvojnih programov, še posebej tistega dela, ki se financira s sredstvi kohezijske politike Evropske unije. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Pravkar dobivate na klop uskladitveni amandma. Jaz predlagam oziroma dajem na razpolago 5 minut odmora za seznanitev vsebine uskladitvenega amandmaja. Potrebujete 5 minut? Ne? Potem nadaljujemo. Želijo besedo poslanke in poslanci v zvezi z uskladitvenim amandmajem? Ne želijo. Zato zaključujem razpravo o uskladitvenem amandmaju. Prehajamo na odločanje o uskladitvenem amandmaju. Glasujemo.

Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 42, proti 24.

(Za je glasovalo 42.) (Proti 24.)

Ugotavljam, da je uskladitveni amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS, SLS, se opravičujem, globoko, Franc Pukšič.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa.

Zakonu bomo nasprotovali, in to bo eden izmed prvih zakonov, ki ga bo treba takoj po sestavi nove vlade spremeniti.

Tisti, ki danes govorijo ali so razmišljali, da ti, ki nasprotujemo temu zakonu, nismo za regionalni skladni razvoj, gospe in gospodje, prav ti, ki temu nasprotujemo, se še kako zavedamo skladnega regionalnega razvoja. In s takšno zakonodajo tega ne morete doseči. Nikoli več, če bi ta zakon veljal, ne bi prišli do takšnih tabel, kjer bi 600 milijonov evrov porazdelili v nekem obdobju. Tudi vsi tisti kolegi župani ali županje, ki bodo danes ta zakon podprli, bi jih rad videl, kako se bodo čez nekaj časa zavzemali, da bi bilo treba zagotoviti na postavki – Razvoj regij sredstva in jih razdeliti, ker je bil to do sedaj edini logičen način za skladen regionalni razvoj. Res je, da s temi sredstvi nismo gradili tovarn, hotelov, bazenov, v smislu turizma, ampak so se ustvarjali elementarni pogoji na cestni infrastrukturi, okoljski infrastrukturi in tako dalje. Celo ob spreminjanju operativnih programov je bilo s strani koalicije velikokrat povedano, da je prav na okoljski infrastrukturi in na področju razvoja regij pripravljenih, narejenih ogromno projektov, pa vendar vlada ni usmerila sredstev na te postavke, kljub temu da je šla spreminjat operativne programe. S tem zakonom, kolegice in kolegi, prihajamo do možnih razpisov, ki se bodo glasili tako, kot so se glasili razpisi za širokopasovno omrežje, v katerem bodo seveda vse podeželske slovenjgoriške, haloške občine in podobne občine

tudi drugod izpadle. V tako imenovani dogovor za razvoj regij bodo prišli tisti projekti, ki bodo zvezani z vlado, župani, ministri, poslanci itd. To je tudi začetek vaše predvolilne kampanje, kako vse lepo in prav bo po tem sprejetem zakonu. Ni res, ne bo, sicer je še toliko časa, da bodo ljudje to tudi sami na lastni koži videli, zato mi tega zakona ne podpiramo.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS.

Prosim, Zvonko Lah.

ZVONKO LAH: Hvala lepa.

Že velikokrat je bilo tukaj z naše strani povedano, da je po našem mnenju sedanji zakon dober, da se je v praksi pokazal kot dober in da tudi funkcionira. Mogoče bi bilo treba ta zakon nadgraditi na tistem področju, da bi vključili še kohezijske projekte, kajti v veliki meri ravno tisti, ki so najbolj potrebni za skladni regionalni razvoj, na področju komunalne infrastrukture, stojijo. Pa ne po krivdi občin, veliko tudi po krivdi Ministrstva za okolje in prostor, ki je posredniško telo. Zakon, o katerem bomo danes glasovali, pa ne rešuje, kot je bilo rečeno, sistemsko spodbujanja skladnega regionalnega razvoja, ampak omogoča samo financiranje posameznih območij s posebnimi potrebami, tako kot recimo že sprejeti zakon za Pomursko regijo. S tem zakonom pa se še ostalim območjem daje možnost, da se na osnovi tega zakona delijo sredstva po posameznih območjih, nikakor pa ne rešuje tega sistemsko, kot je bilo rečeno. Ravno obratno. Preden bo ta zakon zaživel, preden se bodo organizirali vsi organi po tem zakonu, bo preteklo kar precej časa. Med tem časom pa se se ne bo izvajalo drugo, kot po posameznih področjih se bodo delila sredstva. Mislimo, da bi bilo treba sprejeti zakon o pokrajinah in pokrajine bi bili tisti pravi partner za državo za spodbujanje skladnega regionalnega razvoja. Dokler bomo pa na tak način reševali zadevo, pa se bodo razvojne razlike med regijami samo še povečevale, ne pa zmanjševale, kar bi moral biti namen tega zakona.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke odločno nasprotujemo temu zakonu, ker prinaša oziroma blokira še tisto, kar je do sedaj na tem področju dobro funkcioniralo. Veliko je projektov, ki so pripravljeni za razpis, ne samo za šesti razpis, tudi kohezijskih projektov, ki ne gredo nikamor, zato bi moral ta zakon to pospešiti. Mislimo, da je storjen korak nazaj in da pomeni samo še centralizacijo na regionalnem področju, ne pa spodbujanja oziroma razvoj tistih območij, ki so razvoja najbolj potrebna. Zato bomo proti temu zakonu.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov ima Renata Brunskole.

Prosim.

RENATA BRUNSKOLE: Jaz sem hotela v lastnem imenu.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: To boste pozneje.

V imenu Poslanske skupine DeSUS ima besedo Matjaž Zanoškar.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala za besedo.

Pred odločanjem o tem zakonu smo deljenega mnenja. Eni pravijo, da je zelo dober, eni pravijo, da je zelo slab. Mi smo za to, da se zakon podpre, ker je nujen. Ker je nujen v tem primeru, ko gre za naraščajoče razlike med razvitimi in nerazvitimi regijami. Spomnimo se malo nazaj, ko so bili predlogi za interventno ukrepanje v določenih regijah, da bi se rešili nazadovanja, da bi se rešili tega večanja, razkoraka med razvitimi in nerazvitimi. Ne trdimo, da je zakon idealen, vemo tudi, da bodo potrebne verjetno modifikacije v nadaljevanju, vendar v tem trenutku je zakon nujen, da bi zajezili te naraščajoče razlike med razvitimi in nerazvitimi in da bi na drugi strani vključili vse mehanizme, vse instrumente za pomoč tistim regijam, ki so zdaj na robu, ki so zdaj v trendih nerazvitih, in takšni trendi se nadaljujejo, in da bi se pomagalo tudi regijam, ki so na obmejnih oziroma obobmejnih območjih.

Poslanska skupina stoji za tem zakonom, zato ga bomo podprli, ker vemo, da je v tem trenutku nujen in da bo dal neke rešitve. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Želi še katera od poslanskih skupin obrazložiti svoj glas. Ugotavljam, da ne želi.

V lastnem imenu ima obrazložitev glasu Renata Brunskole.

Prosim.

RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja bom v tretji obravnavi podprla.

Moram pa ob tej priložnosti izreči, da me je posebej opozorila kolegica županja Semiča, da pričakuje podporo, ravno tako tudi njen bivši kolega župan, da pričakuje podporo temu zakonu. Ravno v Beli krajini prihaja do problematike širšega pomena, možnosti napeljave z električno energijo, da bi recimo občina Semič, katere kolegica je stranka opozicijskih kolegov SLS, lahko zaposlila 100 ljudi. Preseneča me to dejstvo, kot je kolega izrazil, da ne bo podpore. Jaz in kolega Veber neprestano dobivava opozorila, da ne ukrepava oziroma da ne opozarjava na širšo problematiko. Sem prepričana, da v tej smeri razmišljanje kolegov, če je mogoče to samo iz politične ravní, v redu, vendar predstavite to svojim kolegom in kolegicam županjam drugje po Sloveniji, kjer so težave. Menim, da to ni vredno posmeha, še najmanj smeha, in tisti, ki imate res ceste in potke do vsake stezice in vrta, verjamem, da vam gre na smeh. Nam, ki pa nimamo ceste, tako kot ne v Belo krajino ali ne električne energije, pa nam gre prej na jok kot na smeh. Zato sem presenečena nad takšnim razmišljanjem nekaterih kolegov, in vam predlagam, da še enkrat ponovno, kdor o tem razmišlja takole, dobro razmisli, o čem govori. Moram reči, da verjamem, da je to lahko

politična odločitev zaradi preteklih odločitev preteklih kolegov, ki so vodili resorje, to spoštujem, vendar nikar delovati v nasprotju s svojimi, mogoče strankarskimi kolegi. Menim, da to ni najbolj korektno, še manj korektno je do vseh območij, ki so danes v težavah. Pa to ni samo Bela krajina in Kočevska, ampak so tudi druga območja. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Ker je še interes za obrazložitev glasu odpiram prijavo. Obrazložitev glasu v svojem imenu Franc Pukšič.

Prosim.

FRANC PUKŠIČ: Kolegice in kolegi, ne samo županji Semiča tudi državljanke in državljanom gre na jok glede na to, kdo nas vodi, jezdec gospodarstva rasti minus 8,1 % padeč gospodarstva v času vodenja vaše vlade. Za začetek. Kolegica Brunskole pa tako. Ne se tukaj iti volilne kampanje ...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Kolega Pukšič, brez polemik, ni razprave.

FRANC PUKŠIČ: Ona je polemizirala s SLS in prav je, da se briga za svojo stranko, ne pa delati tu volilne kampanje. Kolikor vem, je tudi iz vladne koalicije prišel predlog šestih pokrajin in je moj poslanski kolega iz SD na Ptujju jasno in glasno povedal, da to ne pride v poštev, da se je treba najprej v koaliciji uskladiti in da Ptuj brez pokrajine pač ne bo. Tudi župan LDS-a Štefan Čelan je celo zatrdil, da bo z mosta skočil, če LDS ne bo podprl pokrajin. Pa seveda tega on ni naredil, hvala bogu, LDS pa tudi tega ni podprl.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Kolega Pukšič, res je, da smo v pustnem čas, dajmo prosim...

FRANC PUKŠIČ: Gospod predsednik, pustili ste polemiko gospe Renati, ki je to že začela danes drugič. Kar se tiče tega zakona, ta zakon ne prinaša razvoja, ta zakon centralizira zadeve. Mogoče bo res Semič kaj dobil, ker ste v tem trenutku pač vi v koaliciji. Torej čisto po politični strani, ne pa po regionalnem razvoju, in to je narobe. To ni sistemsko. Tako se država ne vodi, tako se ne vodi niti športno društvo, kaj šele kakšna občina, bog ne daj, da pa država. Ampak če jo že vodiš tako, potem si tam, kjer si, na 120 tisoč brezposelnih. To je rezultat vašega dela in ta zakon tega ne rešuje.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala. In kako boste glasovali? Tega niste povedali.

Obrazložitev glasu v svojem imenu ima Bogdan Barovič.

Prosim.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala za besedo, gospod predsednik.

V prvi obravnavi sem podprl ta zakon, ker sem v njem prebral, da ima Osrednjeslovenska regija več kot 24-krat večji bruto družbeni produkt glede na najmanjšo Zasavsko regijo. Podprl sem ga zato, ker je v analizi pisalo, da ima največji negativni

naravni prirastek, kar pa bo popravil ta zakon, Zasavje. V analizi sem prebral, da je z vidika človeškega kapitala v najslabšem položaju Zasavje. In v analizi sem prebral, da k izboljšanju povezanosti obrobni območij naj bi prispevala predvsem izpeljava projektov 3., 3. a in 4. razvojne osi. Jaz sem prepričan, da bo to, kar piše v tem zakonu, udejanjeno. Razmerje med najbolj in najmanj razvito regijo je še vedno takšno, kot je, indeks je ostal takšen, kot je, 3. razvojna os pa gre tam – brez zamere, kolegice in kolegi s katere koli strani – kjer ni potrebna, kjer je že razvoj, kjer so že ob avtocesti. Zasavje pa rabi povezavo z avtocesto, pa je šla 3. razvojna os po trikratnih prigovorih mimo. In tudi v tem zakonu, mi je zelo hudo in zelo žal, nisem našel te rešitve, zato je nelogično, da bi lahko ob vsej podpori, ki sem jo temu zakonu dajal, ta zakon še enkrat podprl. To pomeni, da sem podpisal smrtno obsodbo za Zasavje. Samo zato ga žal pač ne morem podpreti, ker Zasavju, od tam sem doma, 6. volilna enota, tudi Novo mesto in še drugi kraji, tudi Semič spada zraven, od tega nimajo veliko. Torej podpreti ga ne morem.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.
Obrazložitev glasu v svojem imenu ima mag. Branko Grims.
Prosim.

MAG. BRANKO GRIMS: Hvala. Vsem lep pozdrav!
Zakon je zagotovo lepo in strokovno napisan, se prijetno bere in najbrž odraža avtorico zakona. Žal pa je težko verjeti, da je Vlada ta lepo pripravljen zakon potrdila v dobri meri, da bi ga tudi izvedla. Tega preprosto ni mogoče verjeti. Zakon o enakomernem regionalnem razvoju je predlagala Vlada, ki je hkrati izvedla razpis za širokopasovna omrežja, nekaj, kar malo in srednje podjetništvo potrebuje za svoj razvoj, potrebujejo pa to tudi navadni ljudje za bolj kvalitetno življenje, zlasti v obmejnih področjih. Ampak ta razpis, gospe in gospodje, je bil izveden tako, da so bili iz njega potem izločeni Bela krajina, severni del Koroške, severna Primorska, skratka tisti najbolj razvojno občutljivi deli Slovenije, ki so že sicer mnogokrat zapostavljeni, sedaj pa jim je še pridobitev teh sredstev onemogočena. In kako naj človek potem verjame v vaš enakomeren, enakopraven regionalni razvoj, če hkrati odrečete denar najbolj izpostavljenim regijam, izpostavljenim zaradi pritiska okolice, tistih zaradi izsiljevanja, zaradi razvoja, zaradi odliva visoko izobraženega kadra, ki bi vsi potrebovali infrastrukturo in v prvi vrsti dostop do znanja, ki ga pomeni širokopasovni internet. In še enkrat poudarjam, ki ga določeni deli malega in srednjega podjetništva nujno potrebujejo sploh za svoj razvoj. Vi jim to odrekate in obenem predlagate zakon, ki se lepo sliši. Toda vam naj verjame, kdor hoče.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Tudi vi niste povedali, kako boste glasovali, ob tem ko ste navedli stvari, ki niso povezane s tem zakonom in tudi ne držijo. Ampak dobro.
Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 43, proti 24.
(Za je glasovalo 43.) (Proti 24.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.
S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 20. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O SPREMENBI SPORAZUMA O SOCIALNEM ZAVAROVANJU MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN BOSNO IN HERCEGOVINO.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog zakona je kot matično delovno telo obravnaval Odbor za zunanjo politiko, ki je zboru pisno poročal. Prijavljenih k razpravi ni. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zborni ni mogoče vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 67, proti nihče.
(Za je glasovalo 67.) (Proti nihče.)
Ugotavljam, da je zakon sprejet.
S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 21. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO SLOVAŠKE REPUBLIKE O VOJNIH GROBIŠČIH.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog zakona je kot matično delovno telo obravnaval Odbor za zunanjo politiko, ki je zboru pisno poročal. Prijavljenih k razpravi ni. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zborni ni mogoče vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 68, proti nihče.
(Za je glasovalo 68.) (Proti nihče.)
Ugotavljam, da je zakon sprejet.
S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 22. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O USTANOVITVI MEDNARODNE AKADEMIJE ZA BOJ PROTI KORUPCIJI KOT MEDNARODNE ORGANIZACIJE.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog zakona je kot matično delovno telo obravnaval Odbor za zunanjo politiko, ki je zboru pisno poročal. Prijavljenih k razpravi ni. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zborni ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 67, proti nihče.
(Za je glasovalo 67.) (Proti nihče.)
Ugotavljam, da je zakon sprejet.
S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 23. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN REPUBLIKO ARMENIJO O IZOGIBANJU DVOJNEGA

**OBDAVČEVANJA IN PREPREČEVANJA
DAVČNIH UTAJ V ZVEZI Z DAVKI OD DOHODKA
IN PREMOŽENJA S PROTOKOLOM.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog zakona je kot matično delovno telo obravnaval Odbor za zunanjo politiko, ki je zboru pisno poročal. Prijavljenih k razpravi ni. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zboru ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 69, proti nihče.

(Za je glasovalo 69.) (Proti nihče.)

Zakon je sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

**Prehajamo na 24. TOČKO DNEVNEGA
REDA – OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O
RATIFIKACIJI KONVENCIJE MED REPUBLIKO
SLOVENIJO IN REPUBLIKO CIPER O
IZOGIBANJU DVOJNEGA OBDAVČEVANJA IN
PREPREČEVANJA DAVČNIH UTAJ V ZVEZI Z
DAVKI OD DOHODKA, S PROTOKOLOM.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog zakona je kot matično delovno telo obravnaval Odbor za zunanjo politiko, ki je zboru pisno poročal. Prijavljenih k razpravi ni. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zboru ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 70, proti nihče.

(Za je glasovalo 70.) (Proti nihče)

Zakon je sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

**Prehajamo na 25. TOČKO DNEVNEGA
REDA – OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O
RATIFIKACIJI KONVENCIJE MED REPUBLIKO
SLOVENIJO IN REPUBLIKO BELORUSIJO O
IZOGIBANJU DVOJNEGA OBDAVČEVANJA IN
PREPREČEVANJA DAVČNIH UTAJ V ZVEZI Z
DAVKI OD DOHODKA IN PREMOŽENJA, S
PROTOKOLOM.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog zakona je kot matično delovno telo obravnaval Odbor za zunanjo politiko, ki je zboru pisno poročal. Prijavljenih k razpravi ni. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zboru ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 68, proti nihče.

(Za je glasovalo.) (Proti nihče.)

Zakon je sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

**Prehajamo na 30. TOČKO DNEVNEGA
REDA – POTRDITEV URADNEGA
PREČIŠČENEGA BESEDILA ZAKONA O
SLOVENSKEM ODŠKODNINSKEM SKLADU TER
URADNEGA PREČIŠČENEGA BESEDILA**

**ZAKONA O PLAČILU ODŠKODNINE ŽRTVAM
VOJNEGA IN POVOJNEGA NASILJA.**

Uradna prečiščena besedila je pripravila Zakonodajno-pravna služba in jih zbor potrdi brez razprave.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Potrdi se uradno prečiščeno besedilo Zakona o slovenskem odškodninskem skladu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 67, proti nihče.

(Za je glasovalo 67.) (Proti nihče.)

Zbor je uradno prečiščeno besedilo navedenega zakona potrdil.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Potrdi se uradno prečiščeno besedilo Zakona o plačilu odškodnine žrtvam vojnega in povojnega nasilja.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 67, proti nihče.

(Za je glasovalo 67.) (Proti nihče.)

Zbor je uradno prečiščeno besedilo navedenega predloga zakona potrdil.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

**Prehajamo na 31. TOČKO DNEVNEGA
REDA – MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.**

V zvezi z 31.a točko dnevnega reda vas obveščam, da je Vlada Republike Slovenije kot predlagateljica zahteve z dopisom dne 3. 3. 2011 umaknila **Predlog za imenovanje člana strokovnega sveta Agencije za zavarovalni nadzor**, zato je obravnavna te zadeve brezpredmetna. Gospod Tanko, ste želeli proceduralno?

Prosim.

JOŽE TANKO: Hvala lepa. Spoštovani!

Ne vem, kaj se dogaja danes, vendar že cel dan imamo težave s številkami. Najprej pri tem vladnem predlogu Zakona o loteriji, potem pri vašem vrstnem redu obravnave točk dnevnega reda, potem se nam je zgodilo pri tej isti točki, da smo sprejeli zakon o skladnem regionalnem razvoju, ki je brez sredstev in je boljši kot tisti, ki ima 600 milijonov evrov. In sedaj je izginila z dnevnega reda tudi ta točka 31.a, o kateri bi morali odločiti v zvezi člana strokovnega sveta Agencije za zavarovalni nadzor. Glede na to, da je Vlada podala predlog, da je bila ta točka že obravnavana na Mandatno-volilni komisiji Državnega zbora, da je bil pripravljen tudi ustrezen predlog sklepa za odločanje, menim, da ni nobenih poslovnih pogojev in možnosti, da točka izgine z dnevnega reda. Že zjutraj, ko sem povedal oziroma razpravljal o tej zadevi, sem vas lepo prosil, da pripravite podlago iz poslovnika, na osnovi katere je možno, da se zgodi kaj takega. Pred enim tednom smo potrdili dnevni red z omenjeno točko dnevnega reda, potem pa se je zgodilo, da ste brez glasovanja, brez odločanja črtali, ukiniteli točko dnevnega reda. To ne gre. Vse odločitve Državnega zbora, ki so sprejete z glasovanjem, se tudi z glasovanjem lahko odpravijo ali spremenijo. Brez glasovanja ne more nihče, ne predsednik Državnega zbora, ne kdorkoli, še najmanj pa Vlada v Državnem zboru odnesti točke z dnevnega reda.

Vlada nima nobenih kompetenc, da na tak način ureja dnevni red Državnega zbora. Tisti trenutek, ko je zadeva bila predložena Državnemu zboru in bila razpisana obravnavati, Vlada točke ne more več umakniti z dnevnega reda delovnega telesa, še manj pa s seje Državnega zbora. Zato zahtevamo proceduralno, da sta ta točka uvrsti na dnevni red, da se o njej opravi razprava in odločanje, tako kot je to običajno. Tudi sicer, da vas spomnim, spoštovani predsednik, vi ste dopoldne dejali, da je točka na prečiščenem dnevnem redu in ko bomo prišli do nje, jo bomo tudi obravnavali. Žal, isti dan, samo nekaj ur razlike je, pa je stališče predsednika Državnega zbora glede te točke diametralno nasprotno.

Poslanska skupina zahteva, da se o tej točki razpravlja in da o njej tudi glasujemo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, gospod Tanko.

Vam in želji vaše poslanske skupine ne morem ugoditi. Najprej moram reči, kot sem že zjutraj povedal, o umiku predloga Vlade nisem bil obveščen, zato tudi nisem mogel zadosti kompetentno takoj odgovoriti. Najprej vam moram povedati, da na sklicu za 25. sejo Državnega zbora so pod točko 31. mandatno-volilne zadeve, to so zadeve, predložene do začetka obravnave točke. Zadeve, ki so bile pripravljene in so bile predložene, so bile potem uvrščene na prečiščen dnevni red zasedanja Državnega zbora. Dejstvo pa je, da so mandatno-volilne zadeve točka, v kateri se pravzaprav točke dodajajo, običajno dodajo, ne odvezemajo, in se obravnavajo do začetka obravnave te točke. Pregledal sem, ali smo že imeli primer, ko je predlagatelj, naj bo to Vlada ali kdorkoli drug, potem ko je bil na Državnem zboru oziroma na Mandatno-volilni komisiji že predlog imenovanja obravnavan in je šel na sejo, ko se je takšen umik zgodil. Dejansko se je. Na 3. izredni seji 2. 12. 2004 smo imeli primer, ko je Sodni svet predlagal 9 predlogov o izvolitvi v sodniško funkcijo, ki jih je potrdila in obravnavala Mandatno-volilna komisija. Po tej obravnavi je Sodni svet umaknil en predlog in je Državni zbor glasoval samo o tistih predlogih, ki niso bili umaknjeni. Seveda je to smiselno in logično, kajti mi ne vemo za razloge, zaradi katerih je predlagatelj umaknil kandidaturu. Kaj če se predlagani za imenovanje v izvolitev ne strinja več s tem predlogom, da bi bil imenovan. Kaj če so določene okoliščine, zaradi katerih predlagatelj ugotavlja, da ga ne more več predlagati itn. S tega vidika je umik smiseln in se je že zgodil v delovanju tega Državnega zbora. Sklicujete se na 118. člen, da ni mogoče umakniti zadev do sklica, da je možno umakniti zadeve samo do sklica seje matičnega delovnega telesa, vendar se to nanaša samo na predlog zakona ne pa na takšne akte. Temu predlogu ne morem ugoditi in bomo zato nadaljevali kar z obravnavo predloga Sodnega sveta za izvolitev v sodniško funkcijo s predlogom sklepa.

Proceduralno, gospod Anderlič.

ANTON ANDERLIČ: Gospod predsednik, moram reči, da tole ne meji na kakšno dobro delo Državnega zbora. To, da smo mi začeli s točko B, ob tem, ko smo že imeli potrjeno tudi točko A na

tem dnevnem redu, ne morete opravičiti s tem, da je enkrat nekega dne že to bila neka praksa. Če gre nekdo v rdečo luč v križišču, pa ga ne ujamejo, ne pomeni, da gre lahko tudi drugič, ko ga ujamejo, in se izgovori, da ne bo plačal, ker je enkrat šel, pa ga niso ujeli. Ampak gre za to, natanko za to gre. In osnovno pravilo v tem poslovniku je, imeli smo tudi druge primere, gospod predsednik, ko je prišlo do tega, da nekdo ni želel biti izvoljen ali imenovan ali kakorkoli, da je prišla obrazložitev v Državni zbor, se je poslancem to obrazložilo in če je umaknil kandidaturu ali kakorkoli, se šteje, če je sam tisti, ki je prizadet, ne predlagatelj, predlagatelj tega itak ne more narediti več, ko je prišel do te faze, v kateri smo sedaj bili. In jaz vam resnično predlagam, da ne jemljete za vzor tisti december leta 2004, ker je itak bilo veliko narobe. Ampak o tem bi lahko kdaj drugič. Ker je bil začetek vlade, vemo, kako je, pa se je lovilo, na marsikakšnem začetku vlade se je lovilo. Tukaj se mi zdi, da ta razlaga pa tako zlahka odpraviti, to preprosto ne gre. Točka je na dnevnem redu, jo lahko zavrnemo, če nam obrazložite, da Vlada ne želi, da o tem odločamo, jaz bom glasoval po želji Vlade, da se ta predlog ne obravnava. Ampak brez tega pa ne moremo narediti, da iz prejšnjega tedna kar izgine neka točka z dnevnega reda. Tisti člen, ki ste ga citirali, ne velja samo za zakonodajne postopke, ampak velja za vse predloge aktov, ki pridejo v Državni zbor in od takrat naprej z njimi razpolaga Državni zbor, nič več predlagatelj. To je generalno pravilo v poslovniku. Jaz si seveda ne domišljam, da bi lahko bilo to upoštevano, pravim pa, da tak način dela ni v redu, ker splošna določba je tista bistvena.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, gospod Anderlič.

Poglejte, o razlagi in uporabi poslovnika na seji zbora odločam jaz. Jaz sem vam povedal razloge, zakaj prve alineje, 31. a točke dnevnega reda ne bomo obravnavali. Sem obrazložil, ne bom še enkrat in pri tem tudi ostajam. Sem pa zelo za to, da v zvezi s tem sprejme svoje mnenje in odloči Komisija za poslovnik v celotni sestavi. S tem nimam nobenih problemov, če bo zahtevala takšno obravnavo. Še enkrat, mislim, da je treba poslovnik razlagati ne samo in samo s črko, temveč tudi z logiko in smislom tega poslovnika.

Proceduralno, gospod Tanko.

JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Gospod predsednik, 118. člen Poslovnika, ki ste ga citirali, je zelo precizen. Predlagatelj lahko umakne predlog zakona ali nadomesti predlog zakona z novim do sklica seje Državnega zbora in nič več. Do takrat je predlog njegov, po sklicu seje Državnega zbora je predlog v oblasti Državnega zbora. Ne samo to, da je bilo to narejeno do sklica, mi smo točko tudi obravnavali, pripravljeno je bilo poročilo matičnega delovnega telesa, to je Mandatno-volilne komisije. Ko smo glasovali o dnevnem redu, smo to potrdili in ni mogoče citirati 118. člena kot podlago za to, da se ta točka umakne z dnevnega reda. Ni mogoče. Ne glede na to, kdo razlaga poslovnik. Če se poslovnik tako razlaga, kot ste sedaj povedali, potem poslovnika v Državnem zboru ne potrebujemo več, ker bo vsak predsedujoči

povedal natančno tisto, kar on misli, da je za njega pravilno. 118. člen je pa zelo precizen in pove, samo do sklica seje Državnega zbora ali delovnega telesa v tem primeru lahko predlagatelj, to se pravi Vlada Republike Slovenije, točko umakne z dnevnega reda. Pozneje ne more več. Vse ostale odločitve v Državnem zboru se urejajo z glasovanjem, ne z interpretacijo poslovnika, ampak z glasovanjem na delovnem telesu ali na plenarni seji Državnega zbora. Še enkrat povem. Predlagamo, zahtevamo, da o tej točki odločamo danes, da opravimo razpravo, ker je bila uvrščena na dnevni red, ker je bil dnevni red potrjen, ker so izpolnjeni pogoji, ker je pripravljeno poročilo delovnega telesa in o tem je treba opraviti razpravo in točko sprejeti ali zavrniti z glasovanjem. Tu ni možno, da predsedujoči ali predsednik Državnega zbora ali kdorkoli interpretira, kako si on razlaga ta poslovnik. Če nekaj v tem poslovniku ne piše, spoštovani predsednik, tega ni mogoče tako razložiti, kot ste vi povedali. Ni mogoče. Ker piše diametralno nasprotno od tistega, kar ste povedali. Diametralno nasprotno! In jaz predlagam, da svoj diametralno nasprotni predlog od poslovnika umaknete, daste točko na dnevni red, opravimo o njej razpravo in potem, tako kot je običajno v Državnem zboru, odločamo o tej točki dnevnega reda, pa kakršna koli že bo odločitev. Ne moremo na tak interpretativen način delati v tej hiši, da si kdor ima tisto moč interpretacije, razlage, razloži zadeve tako, kot je želja Vlade Republike Slovenije. V tem primeru Vlada od trenutka, ko je bil objavljen sklic Mandatno-volilne komisije, ne more več o ničemer odločati. Od sklica Mandatno-volilne komisije naprej v celoti odloča matično delovno telo in nato Državni zbor. In ni mogoče drugače te zadeve interpretirati. Zato predlagam, da se vrnemo k točki dnevnega reda in glasujemo.

PODPRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Jaz sem svoje stališče pojasnil. Zaprošil bom za mnenje Komisijo za poslovnik. Utemeljil sem to in da se za mandatno volilne zadeve 118. člen Poslovnika ne more uporabljati in sem vam tudi citiral primer, ko se je to že zgodilo. Zato smo s tem zaključili.

Prehajamo na 31.b točko – obravnava **Predloga Sodnega sveta za izvolitev v sodniško funkcijo, s predlogom sveta.**

Sodni svet je Državnemu zboru predložil predlog o izvolitvi v sodniško funkcijo, in sicer na sodniško mesto okrožne sodnice na Okrožnem sodišču v Kranju. Predlog je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo ter zboru predložila predlog sklepa. Prijavljenih k razpravi ni, zato prehajamo na odločanje o predlogu sklepa. Na glasovanje dajem predlog sklepa o izvolitvi Eve Hartman na sodniško mesto okrožne sodnice na Okrožnem sodišču v Kranju.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 58, proti nihče.
(Za je glasovalo 58.) (Proti nihče.)
Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o spremembi Sklepa o imenovanju članov Sveta**

Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji.

Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Mandatno-volilna komisija. Prijavljenih k razpravi ni. Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se pod številko 3 razreši član Sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji mag. Marjan Hudomal, Društvo revmatikov Slovenije, za članico pa se pod številko tri imenuje Petra Zajc, Društvo revmatikov Slovenije. Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev. Za je glasovalo 64, proti nihče.
(Za je glasovalo 64.) (proti nihče.)
Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Spoštovani, Državni zbor ima ustanovljenih sedem preiskovalnih komisij, ki imajo nepregledna in dolga imena, kar ustvarja probleme pri delovanju in prepoznavnosti posamezne komisije. Zato je Mandatno-volilna komisija na predlog Kolegija predsednika Državnega zbora pripravila in v sprejem Državnemu zboru predložila predloge sklepov, s katerimi se spreminjajo in dopolnjujejo sklepi o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov posamezne preiskovalne komisije, in sicer se pri vseh preiskovalnih komisijah določa novo skrajšano ime komisije, pri dveh komisijah pa se tudi spremeni sestava komisije. Poslanke in poslance prosim za razumevanje, saj bom pred glasovanjem o posameznem predlogu sklepa navedel le številko točke dnevnega reda. Ker prijavljenih k razpravi o vseh sedmih predlogih sklepov ni in ker k predlogom sklepov ni vloženih amandmajev, prehajamo na odločanje.

Prehajamo na odločanje o **Predlogu sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora** v okviru 31.c točke dnevnega reda.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev. Za je glasovalo 66, proti nihče.
(Za je glasovalo 66.) (proti nihče.)
Ugotavljam, da je odbor predlagani sklep sprejel.

Prehajamo na odločanje o **Predlogu sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora** v okviru 31.d točke dnevnega reda.

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev. Za je glasovalo 64, proti nihče.
(Za je glasovalo 64.) (proti nihče.)
Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel.

Prehajamo na odločanje o **Predlogu sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne**

komisije Državnega zbora v okviru 31.e točke dnevnega reda.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev. Za je glasovalo 63, proti nihče.

(Za je glasovalo 63.) (proti nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel.

Prehajamo na odločanje o **Predlogu sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora** v okviru 31.f točke dnevnega reda.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev. Za je glasovalo 63, proti nihče.

(Za je glasovalo 63.) (proti nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel.

Prehajamo na odločanje o **Predlogu sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora** v okviru 31.g točke dnevnega reda.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev. Za je glasovalo 65, proti nihče.

(Za je glasovalo 65.) (proti nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel.

Prehajamo na odločanje o **Predlogu sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora** v okviru 31. h točke dnevnega reda.

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev. Za je glasovalo 64, proti nihče.

(Za je glasovalo 64.) (Protii nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel.

Prehajamo na odločanje o **Predlogu sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Državnega zbora** v okviru 31.i točke dnevnega reda.

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 60, proti nihče.

(Za je glasovalo 60.) (Protii nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na 31.j točko dnevnega reda – obravnavo **Obvestila Okrožnega sodišča v Ljubljani, Preiskovalni oddelek, v zvezi s preiskavo zoper poslanca Državnega zbora.**

Preden preidemo na odločanje o podelitvi imunitete, vas želim opozoriti, da je Poslanska skupina SNS z dopisom z dne 25. 2. 2011, ki ste ga prejeli na klop, predlagala, da se to odločanje opravi na seji brez navzočnosti javnosti.

Na glasovanje dajem naslednji predlog sklepa: Glasovanje o 31.j točki dnevnega reda se opravi na seji brez navzočnosti javnosti.

Gospod Barovič, ob tem ni obrazložitve, ker je proceduralna zadeva in pravzaprav se lahko že nanaša na zadeve, ki se obravnavajo tajno. Ni razprave. O pisnem proceduralnem predlogu ni obrazložitve po poslovniku. Proceduralni predlog podaš in ta proceduralni predlog je podan pisno. Samo trenutek. 72. člen, tretji odstavek. Gospod Barovič, želite predstaviti proceduralni predlog?

Prosim, imate besedo.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala lepa, gospod predsednik. Kolegice in kolegi!

Edino drugi odstavek 207. člena Poslovnika omogoča poslankam in poslancem, Janezu Novaku ali gospodu Smithu v Angliji ali Ameriki, da ne bom koga imenoval, osnovno pravico, zapisano v ustavi, da pove, zakaj želi imuniteto. Poudarjam, vsi, vseh 89, eden žal ne more več, jo bo mogoče kdaj v življenju potrebovalo. Zato imamo poslansko izkaznico in na hrbtni strani določila 83. člena Ustave. To možnost v tem parlamentu nikoli nikdar ni imel nihče. Če je moj predsednik poslanske skupine prejel anonimno pismo, s katerim je najprej hotel preveriti resničnost in, drugo, dal novinarjem, ni storil popolnoma nič žalega za kazenski pregon. Če pa je proti njemu podan kazenski pregon, ima absolutno pravico kot poslanec Državnega zbora po 83. členu Ustave, tako kot vsi vi, obrazložiti, zakaj zahteva imuniteto. Nikoli se je ni posluževal. Prvič in tokrat. Tudi vi se jo boste kdaj in mislim, da ima pravico. Ni samo odbor KMV tisti, ki bo rekel, odpiši. Vsi vemo, zakaj je poslanska imuniteta. Zato, da ohranjamo demokracijo, da lahko v Državnem zboru človek pove ali pokaže javnosti, kar se mu ne zdi prav. Če imamo to samo na prvi strani za lepo sliko, vsebina pa ne velja, potem napišimo, da Slovenija ni več demokratična, ampak je pač neka država, ki demokracije nima. In to je predlog, s katerim želim opozoriti, kolegice in kolegi, da ni pošteno in ni prav, da svojim kolegom, svojemu sosedu ne dovolimo nikoli, da z besedami obrazloži, zakaj zahteva poslansko imuniteto. Ne zahteva je zato, ker je popival in razbijal v gostilni. Če bi jo za to, sem tudi jaz za to, da je ne dobi. Zahteva jo zato, ker je povedal resnico, povedal je tisto, kar je dobil v roke, zraven pa zahteval še preiskavo, ali je to res ali ne. Zato pa mora dobiti imuniteto, ne da mu jo odvezmete. Za vse druge lumparije pa nihče v tej dvorani, z mano na čelu, ne sme dobiti imunitete. Zapovedano in narejeno pa ima vsakdo pravico. Zato je ta predlog, da bi lahko, če drugače ne smemo in ne moremo, na zaprtem delu govorili o tem, zakaj nekdo želi imuniteto.

Hvala lepa za razumevanje.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Prehajamo na glasovanje o proceduralnem predlogu, da se 31.j točka dnevnega reda opravi na seji brez navzočnosti javnosti.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 27, proti 34.

(Za je glasovalo 27.) (Protii 34.)

Ugotavljam, da Državni zbor sklepa ni sprejel, zato prehajamo na obravnavo zadeve. Obvestilo je v obravnavo zboru posredovalo

Okrožno sodišče v Ljubljani, Preiskovalni oddelek. Obvestilo je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno, ki je zboru predložila poročilo s predlogom sklepa. Prehajamo na odločanje.

Mandatno-volilna komisija predlaga Državnemu zboru, da sprejme naslednji sklep: Državni zbor na podlagi tretjega odstavka 83. člena Ustave Republike Slovenije ter 22. člena Zakona o poslancih v zvezi z obvestilom Okrožnega sodišča v Ljubljani, Preiskovalni oddelek, opravilna številka IKPR 82194/2010, z dne 4. 2. 2011 v preiskavi zoper poslanca državnega zbora Zmaga Jelinčiča Plemenitega zaradi kaznivega dejanja žaljive obdolžitve po drugem in prvem odstavku 160. člena Kazenskega zakonika 1 v zvezi z drugim odstavkom 168. člena Kazenskega zakonika 1 ne prizna

imunitete poslancu Državnega zbora Zmagu Jelinčiču Plemenitemu in dovoli vodenje kazenskega postopka.

Na podlagi 207. člena Poslovnika Državnega zbora Državni zbor o predlogu sklepa odloči brez razprave.

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 55, proti 3.

(Za je glasovalo 55.) (Proti 3.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Zaključujem tudi 25. sejo Državnega zbora. Hvala lepa in nasvidenje.

Seja se je končala 7. marca 2011 ob 19.07.

INDEKS GOVORNIKOV

A

ANDERLIČ, ANTON.....103, 250, 253, 257, 277, 291, 370, 416

B

BAROVIČ, BOGDAN..... 82, 124, 133, 143, 376, 387, 413, 418

BATTELLI ROBERTO..... 104, 107, 139

BEVK, SAMO.....38, 52, 53, 138, 144, 394

BEZJAK, MARJAN..... 62, 136, 398

BOGOVIČ, FRANC.....31, 32, 120, 122, 127, 131, 132, 142, 151, 169, 288, 298, 344

BRULC, MIRKO.....57, 58, 77, 78, 127, 176

BRUNSKOLE, RENATA..... 308, 401, 402, 413

C

COLARIČ, ANTON.....63, 64, 83, 96, 98, 108, 109, 114, 115, 134

CUKJATI, FRANCE..... 167, 169, 259

Č

ČADEŽ, MILAN.....41, 42, 46, 47, 144, 145, 233, 237, 393

ČEPIČ, BOGDAN..... 314, 318, 319, 325, 328, 337, 341

ČERNAČ, ZVONKO.....26, 83, 97, 189, 244, 245, 249, 251, 253, 274, 329, 347, 348

ČRNAK MEGLIČ, DR. ANDREJA..... 201, 212, 215, 371, 381, 382, 383

ČRNUGELJ, SILVA.....68, 69, 130, 177, 232, 306, 353, 358, 369, 396

F

FRANGEŽ, MATEVŽ..... 94, 186, 196, 203, 219, 220, 231

G

GANTAR, DR. PAVEL.....248, 275

GASPARI, MAG. MITJA.....160

GAŠPERŠIČ, DR. PETER.....221

GERMIČ, LJUBO..... 192, 195, 214, 216, 233, 331, 352, 360, 368, 377, 379

GOLOBIČ, GREGOR.....48, 49, 78

GÖNCZ, DR. LÁSZLÓ.....103

GÖNCZ, DR. LÁSZLÓ.....62, 63, 78, 79, 100, 106, 139, 364, 389

GRILL, IVAN.....44, 58, 59, 60, 75, 76, 87, 145, 184, 268

GRIMS, MAG. BRANKO.....135, 174, 175, 255, 265, 280, 282, 349, 414

GUMZAR, MILAN.....82, 99, 108, 119, 133

GYÖREK, MIRAN.....178, 194, 211, 269, 300, 352, 363, 367, 392

H

HAN, MATJAŽ.....71, 72, 132, 166, 238

HROVAT, ROBERT.....122, 206

I

IRGL, EVA.....101, 110, 116

J

JELINČIČ PLEMENITI, ZMAGO... 32, 33, 128, 135, 138, 140, 141, 170, 206, 232, 240, 247, 264, 316,
321, 327, 343, 345

JERAJ, ALENKA..... 354, 356, 357, 408

JERIČ, MIRAN.....222

JEROVŠEK, JOŽEF.....51, 52, 89, 244, 246, 253

JURI, DR. LUKA.....72, 73, 220, 234, 235, 236, 399

JURI, FRANCO.....138, 380

JURŠA, FRANC.....54, 55, 123, 194, 222, 230, 241, 290, 299, 307, 316, 321, 326, 336

K

KAMPUŠ, ANTON.....126, 390, 406, 407

KEK, FRANCI.....	147, 241, 347
KIKELJ, JANEZ	100
KLAVORA, MAG. VASJA	362
KONTIČ, BOJAN.....	303, 313
KOPAČ MRAK, DR. ANJA.....	199, 201, 205, 217, 219, 372
KRES GVIDO	65, 66, 102, 105, 111, 117, 262, 273, 342, 375, 381
KRIVEC, DANIJEL	225, 234, 237, 241, 295, 310, 312
KRIŽANIČ, DR. FRANC	40, 70, 72, 283, 291
KRIŽMAN, MARIJAN	204, 378
KUMER, DUŠAN.....	152, 175, 240, 251, 253

L

LAH, MAG. DAMJAN.....	97, 106, 107, 113
LAH, ZVONKO	60, 61, 383, 397, 412
LAVTIŽAR BEBLER, DARJA.....	245
LEVANIČ, DEJAN.....	183, 185, 373
LIKAR, RADO	334, 338, 342
LUKŠIČ, DR. IGOR	55, 56, 74, 75, 351, 358, 359

M

MAGAJNA, ANDREJ	86, 125, 242, 257, 267
MAJHENIČ, SILVEN	98, 112, 118, 186, 207, 237, 290, 379
MARINIČ, BRANKO	39, 40, 143, 191, 394
MARUŠIČ, DORIJAN	37, 38
MENIH, DARKO	306, 361

P

PAHOR, BORUT	29, 30, 31, 32, 33, 35, 146, 158
PAVLINIČ KREBS, IRMA.....	168
PEČAN, BREDA	130, 139, 190, 212, 230, 271, 285, 292, 308, 323, 333
PETAN, RUDOLF.....	45, 88, 200, 208, 270, 398
PETEK, MIRO	53
POJBIČ, MARIJAN	36, 37, 49, 50, 51, 143, 145, 179, 180, 197, 198, 201, 209
POSEDEL, ALOJZ (LOJZE).....	133, 293, 296, 309, 312
POTOČNIK, ALOJZIJ	84
POTRATA, MAG. MAJDA73, 74, 79, 130, 177, 199, 208, 210, 278, 352, 356, 357, 359, 360, 364, 408	
POTRČ, MIRAN	181, 199, 258, 272
PRESEČNIK, JAKOB.....	56, 57, 86, 136
PUKŠIČ, FRANC... 90, 92, 105, 215, 218, 219, 229, 239, 241, 242, 349, 384, 400, 402, 405, 406, 411, 412, 413	

R

RADIĆ, MAG. DARJA.....	81, 90
REZMAN, VILI... 171, 173, 196, 199, 200, 213, 216, 217, 218, 220, 223, 285, 318, 322, 328, 336, 339, 340, 342, 343, 344, 345	
RIBIČ, JANEZ	43, 69, 70, 193, 198, 213, 214, 216, 218, 227, 355, 362, 366
RIHTER, MAG. ANDREJA	45, 46, 182, 305, 365
ROŽEJ, VITO	101, 105, 107, 110, 116, 188, 197, 211, 214, 260, 354, 358, 361, 366

S

SAJOVIC, MAG. BORUT	34, 124, 129, 151, 232, 302, 317, 322, 327, 336, 340, 387
SLAPNIK, TADEJ	66, 67, 225, 243, 374, 382
SVETLIK, DR. IVAN	35, 36, 37, 49, 50, 53, 65, 66, 172, 191

Š

ŠIRCA RAVNIKAR, MAJDA.....	60, 61, 67, 68, 69, 70, 71, 363, 369, 371
----------------------------	---

T

TANKO, JOŽE.....	34, 93, 95, 96, 140, 200, 201, 240, 276, 332, 350, 351, 400, 402, 409, 415, 416
TERŽAN, TINA.....	256, 271, 280

TISEL, MAG. ŠTEFAN 373, 380
TROBEC BUČAN, DUŠA 54, 55, 63, 64, 383, 404, 407, 411
TROFENIK, VILI 47, 48, 77, 384, 405, 407

U

URH, ANTON 102, 112, 117, 149, 263, 375

V

VEBER, JANKO 95, 121, 127, 131, 187, 224, 235, 282, 294, 389, 395, 401, 402
VIZJAK, MAG. ANDREJ 28, 29, 30, 80, 85, 91, 134, 137, 142, 154, 165, 284, 286, 292, 315, 323, 330,
331, 346, 349
VLAČIČ, DR. PATRICK 39, 40, 41, 42, 43, 44
VRANIČAR, MATEJA 314, 319, 324, 331, 333, 334, 340, 342, 344, 345

Z

ZALAR, ALEŠ 62, 63, 67, 68, 174
ZALOKAR ORAŽEM, CVETKA 199, 203, 216, 228
ZANOŠKAR, MATJAŽ 28, 81, 133, 191, 356, 357, 367, 385, 391, 413
ZIHERL, MILENKO 64, 65, 75, 126, 132, 136, 144, 271
ZORN, ALEKSANDER 55, 56, 365, 369, 370

Ž

ŽARNIČ, DR. ROKO 45, 46, 47, 51, 52, 56, 57, 58, 59, 73, 76, 77, 79, 236, 294, 311, 312
ŽARNIČ, DR. ROKO 73
ŽERJAV, MAG. RADOVAN 47, 84, 135, 148, 315, 320, 325, 332, 333, 334, 335, 339, 341, 344
ŽIDAN, MAG. DEJAN 120, 129, 294, 303, 311
ŽNIDARŠIČ, MAG. FRANC 99, 109, 115, 187, 234, 237, 241
ŽUPEVC, MELITA 245